॥ ਨਮੋ ਤਸ੍ਸ ਭਗਵਤੋ ਅਰਹਤੋ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ॥

ਅਙ੍ਗੁਤ੍ਤਰਨਿਕਾਯੇ

ਏਕਕਨਿਪਾਤ-ਅਟ੍ਠਕਥਾ

ਗਨ੍ਥਾਰਮ੍ਭਕਥਾ

‘‘ਕਰੁਣਾਸੀਤਲਹਦਯਂ , ਪਞ੍ਞਾਪਜ੍ਜੋਤਵਿਹਤਮੋਹਤਮਂ।
ਸਨਰਾਮਰਲੋਕਗਰੁਂ, ਵਨ੍ਦੇ **ਸੁਗਤਂ** ਗਤਿਵਿਮੁਤ੍ਤਂ॥

‘‘ਬੁਦ੍ਧੋਪਿ ਬੁਦ੍ਧਭਾਵਂ, ਭਾਵੇਤ੍ਵਾ ਚੇਵ ਸਚ੍ਛਿਕਤ੍ਵਾ ਚ।
ਯਂ ਉਪਗਤੋ ਗਤਮਲਂ, ਵਨ੍ਦੇ ਤਮਨੁਤ੍ਤਰਂ **ਧਮ੍ਮਂ**॥

‘‘ਸੁਗਤਸ੍ਸ ਓਰਸਾਨਂ, ਪੁਤ੍ਤਾਨਂ ਮਾਰਸੇਨਮਥਨਾਨਂ।
ਅਟ੍ਠਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਸਮੂਹਂ, ਸਿਰਸਾ ਵਨ੍ਦੇ **ਅਰਿਯਸਙ੍ਘਂ**॥

‘‘ਇਤਿ ਮੇ ਪਸਨ੍ਨਮਤਿਨੋ, ਰਤਨਤ੍ਤਯਵਨ੍ਦਨਾਮਯਂ ਪੁਞ੍ਞਂ।
ਯਂ ਸੁਵਿਹਤਨ੍ਤਰਾਯੋ, ਹੁਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸਾਨੁਭਾਵੇਨ॥

‘‘ਏਕਕਦੁਕਾਦਿਪਟਿਮਣ੍ਡਿਤਸ੍ਸ **ਅਙ੍ਗੁਤ੍ਤਰਾਗਮਵਰਸ੍ਸ**।
ਧਮ੍ਮਕਥਿਕਪੁਙ੍ਗਵਾਨਂ, ਵਿਚਿਤ੍ਤਪਟਿਭਾਨਜਨਨਸ੍ਸ॥

‘‘ਅਤ੍ਥਪ੍ਪਕਾਸਨਤ੍ਥਂ, **ਅਟ੍ਠਕਥਾ** ਆਦਿਤੋ ਵਸਿਸਤੇਹਿ।
ਪਞ੍ਚਹਿ ਯਾ ਸਙ੍ਗੀਤਾ, ਅਨੁਸਙ੍ਗੀਤਾ ਚ ਪਚ੍ਛਾਪਿ॥

‘‘ਸੀਹਲ਼ਦੀਪਂ ਪਨ ਆਭਤਾਥ ਵਸਿਨਾ ਮਹਾਮਹਿਨ੍ਦੇਨ।
ਠਪਿਤਾ ਸੀਹਲ਼ਭਾਸਾਯ, ਦੀਪਵਾਸੀਨਮਤ੍ਥਾਯ॥

‘‘ਅਪਨੇਤ੍ਵਾਨ ਤਤੋਹਂ, ਸੀਹਲ਼ਭਾਸਂ ਮਨੋਰਮਂ ਭਾਸਂ।
ਤਨ੍ਤਿਨਯਾਨੁਚ੍ਛਵਿਕਂ, ਆਰੋਪੇਨ੍ਤੋ ਵਿਗਤਦੋਸਂ॥

‘‘ਸਮਯਂ ਅਵਿਲੋਮੇਨ੍ਤੋ, ਥੇਰਾਨਂ ਥੇਰਵਂਸਦੀਪਾਨਂ।
ਸੁਨਿਪੁਣਵਿਨਿਚ੍ਛਯਾਨਂ, ਮਹਾਵਿਹਾਰੇ ਨਿਵਾਸੀਨਂ॥

‘‘ਹਿਤ੍ਵਾ ਪੁਨਪ੍ਪੁਨਾਗਤਮਤ੍ਥਂ, ਅਤ੍ਥਂ ਪਕਾਸਯਿਸ੍ਸਾਮਿ।
ਸੁਜਨਸ੍ਸ ਚ ਤੁਟ੍ਠਤ੍ਥਂ, ਚਿਰਟ੍ਠਿਤਤ੍ਥਞ੍ਚ ਧਮ੍ਮਸ੍ਸ॥

''ਸਾਵਤ੍ਥਿਪਭੂਤੀਨੰ, ਨਗਰਾਨੰ ਵਣ੍ਣਨਾ ਕਤਾ ਹੇਟ੍ਠਾ।
ਦੀਘਸ੍ਸ ਮਜ੍ਝਿਮਸ੍ਸ ਚ, ਯਾ ਮੇ ਅਤ੍ਥੰ ਵਦਨ੍ਤੇਨ॥

''ਵਿਤ੍ਥਾਰਵਸੇਨ ਸੁਦੰ, ਵਤ੍ਥੂਨਿ ਚ ਤਤ੍ਥ ਯਾਨਿ ਵੁਤ੍ਤਾਨਿ।
ਤੇਸਮ੍ਪਿ ਨ ਇਧ ਭਿਯ੍ਯੋ, ਵਿਤ੍ਥਾਰਕਥੰ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮਿ॥

''ਸੁਤ੍ਤਾਨੰ ਪਨ ਅਤ੍ਥਾ, ਨ ਵਿਨਾ ਵਤ੍ਥੂਹਿ ਯੇ ਪਕਾਸਨ੍ਤਿ।
ਤੇਸੰ ਪਕਾਸਨਤ੍ਥੰ, ਵਤ੍ਥੂਨਿਪਿ ਦਸ੍ਸਯਿਸ੍ਸਾਮਿ॥

''ਸੀਲਕਥਾ ਧੁਤਧਮ੍ਮਾ, ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਾਨਿ ਚੇਵ ਸਬ੍ਬਾਨਿ।
ਚਰਿਯਾਵਿਧਾਨਸਹਿਤੋ, ਝਾਨਸਮਾਪਤ੍ਤਿਵਿਤ੍ਥਾਰੋ॥

''ਸਬ੍ਬਾ ਚ ਅਭਿਞ੍ਞਾਯੋ, ਪਞ੍ਞਾਸਙ੍ਕਲਨਨਿਚ੍ਛਯੋ ਚੇਵ।
ਖਨ੍ਧਾਧਾਤਾਯਤਨਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਾਨਿ, ਅਰਿਯਾਨਿ ਚੇਵ ਚਤ੍ਤਾਰਿ॥

''ਸਚ੍ਚਾਨਿ ਪਚ੍ਚਯਾਕਾਰਦੇਸਨਾ ਸੁਪਰਿਸੁਦ੍ਧਨਿਪੁਣਨਯਾ।
ਅਵਿਮੁਤ੍ਤਤਨ੍ਤਿਮਗ੍ਗਾ, ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਭਾਵਨਾ ਚੇਵ॥

''ਇਤਿ ਪਨ ਸਬ੍ਬੰ ਯਸ੍ਮਾ, **ਵਿਸੁਦ੍ਧਿਮਗ੍ਗੇ** ਮਯਾ ਸੁਪਰਿਸੁਦ੍ਧੰ।
ਵੁਤ੍ਤੰ ਤਸ੍ਮਾ ਭਿਯ੍ਯੋ, ਨ ਤੰ ਇਧ ਵਿਚਾਰਯਿਸ੍ਸਾਮਿ॥

''ਮਜ੍ਝੇ **ਵਿਸੁਦ੍ਧਿਮਗ੍ਗੋ,** ਏਸ ਚਤੁਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਆਗਮਾਨਞ੍ਹਿ।
ਠਤ੍ਵਾ ਪਕਾਸਯਿਸ੍ਸਤਿ, ਤਤ੍ਥ ਯਥਾਭਾਸਿਤਮਤ੍ਥੰ॥

''ਇਚ੍ਚੇਵ ਕਤੋ ਤਸ੍ਮਾ, ਤਮ੍ਪਿ ਗਹੇਤ੍ਵਾਨ ਸਦ੍ਧਿਮੇਤਾਯ।
ਅਟ੍ਠਕਥਾਯ ਵਿਜਾਨਥ, ਅਙ੍ਗੁਤ੍ਤਰਨਿਸ੍ਸਿਤੰ ਅਤ੍ਥ''ਨ੍ਤਿ॥

ਸੰਖੇਪਕਥਾ

੧. ਰੂਪਾਦਿਵਗ੍ਗਵਣ੍ਣਨਾ

ਤਤ੍ਥ **ਅਙ੍ਗੁਤ੍ਤਰਾਗਮੋ** ਨਾਮ ਏਕਕਨਿਪਾਤੋ ਦੁਕਨਿਪਾਤੋ ਤਿਕਨਿਪਾਤੋ ਚਤੁਕ੍ਕਨਿਪਾਤੋ ਪਞ੍ਚਕਨਿਪਾਤੋ ਛਕ੍ਕਨਿਪਾਤੋ ਸਤ੍ਤਕਨਿਪਾਤੋ ਅਟ੍ਠਕਨਿਪਾਤੋ ਨਵਕਨਿਪਾਤੋ ਦਸਕਨਿਪਾਤੋ ਏਕਾਦਸਕਨਿਪਾਤੋਤਿ ਏਕਾਦਸ ਨਿਪਾਤਾ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਸੁਤ੍ਤਤੋ –

‘‘ਨਵ ਸੁਤ੍ਤਸਹਸ੍ਸਾਨਿ, ਪਞ੍ਚ ਸੁਤ੍ਤਸਤਾਨਿ ਚ।
ਸਤ੍ਤਪਞ੍ਞਾਸ ਸੁਤ੍ਤਾਨਿ, ਹੋਨ੍ਤਿ ਅਙ੍ਗੁਤ੍ਤਰਾਗਮੇ’’॥

ਤਸ੍ਸ ਨਿਪਾਤੇਸੁ **ਏਕਕਨਿਪਾਤੋ** ਆਦਿ, ਸੁਤ੍ਤੇਸੁ **ਚਿਤ੍ਤਪਰਿਯਾਦਾਨਸੁਤ੍ਤਂ**। ਤਸ੍ਸਾਪਿ ‘‘ਏਵਂ ਮੇ ਸੁਤ’’ਨ੍ਤਿਆਦਿਕਂ ਆਯਸ੍ਮਤਾ ਆਨਨ੍ਦੇਨ ਪਠਮਮਹਾਸਙ੍ਗੀਤਿਕਾਲੇ ਵੁਤ੍ਤਂ ਨਿਦਾਨਮਾਦਿ। ਸਾ ਪਨੇਸਾ ਪਠਮਮਹਾਸਙ੍ਗੀਤਿ ਸੁਮਙ੍ਗਲਵਿਲਾਸਿਨਿਯਾ ਦੀਘਨਿਕਾਯਟ੍ਠਕਥਾਯ ਆਦਿਮ੍ਹਿ ਵਿਤ੍ਥਾਰਿਤਾ, ਤਸ੍ਮਾ ਸਾ ਤਤ੍ਥ ਵਿਤ੍ਥਾਰਿਤਨਯੇਨੇਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ।

ਨਿਦਾਨਵਣ੍ਣਨਾ

੧. ਯਂ ਪਨੇਤਂ ‘‘ਏਵਂ ਮੇ ਸੁਤ’’ਨ੍ਤਿਆਦਿਕਂ ਨਿਦਾਨਂ, ਤਤ੍ਥ **ਏਵ**ਨ੍ਤਿ ਨਿਪਾਤਪਦਂ, **ਮੇ**ਤਿਆਦੀਨਿ ਨਾਮਪਦਾਨਿ। **ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਵਿਹਰਤੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਵੀਤਿ ਉਪਸਗ੍ਗਪਦਂ, **ਹਰਤੀ**ਤਿ ਆਖ੍ਯਾਤਪਦਨ੍ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਤਾਵ ਨਯੇਨ ਪਦਵਿਭਾਗੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

ਅਤ੍ਥਤੋ ਪਨ **ਏਵਂ**ਸਦ੍ਦੋ ਤਾਵ ਉਪਮੂਪਦੇਸ-ਸਮ੍ਪਹਂਸਨ-ਗਰਹਣਵਚਨ-ਸਮ੍ਪਟਿਗ੍ਗਹਾਕਾਰਨਿਦਸ੍ਸਨਾਵਧਾਰਣਾਦਿ-ਅਨੇਕਤ੍ਥਪ੍ਪਭੇਦੋ। ਤਥਾ ਹੇਸ ‘‘ਏਵਂ ਜਾਤੇਨ ਮਚ੍ਚੇਨ, ਕਤ੍ਤਬ੍ਬਂ ਕੁਸਲਂ ਬਹੁ’’ਨ੍ਤਿ ਏਵਮਾਦੀਸੁ (ਧ॰ ਪ॰ ੫੩) ਉਪਮਾਯਂ ਆਗਤੋ। ‘‘ਏਵਂ ਤੇ ਅਭਿਕ੍ਕਮਿਤਬ੍ਬਂ, ਏਵਂ ਤੇ ਪਟਿਕ੍ਕਮਿਤਬ੍ਬ’’ਨ੍ਤਿਆਦੀਸੁ (ਅ॰ ਨਿ॰ ੪.੧੨੨) ਉਪਦੇਸੇ। ‘‘ਏਵਮੇਤਂ ਭਗਵਾ, ਏਵਮੇਤਂ ਸੁਗਤਾ’’ਤਿਆਦੀਸੁ (ਅ॰ ਨਿ॰ ੩.੬੬) ਸਮ੍ਪਹਂਸਨੇ। ‘‘ਏਵਮੇਵਂ ਪਨਾਯਂ ਵਸਲੀ ਯਸ੍ਮਿਂ ਵਾ ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਮੁਣ੍ਡਕਸ੍ਸ ਸਮਣਕਸ੍ਸ ਵਣ੍ਣਂ ਭਾਸਤੀ’’ਤਿਆਦੀਸੁ (ਸਂ॰ ਨਿ॰ ੧.੧੮੭) ਗਰਹਣੇ। ‘‘ਏਵਂ, ਭਨ੍ਤੇਤਿ ਖੋ ਤੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਭਗਵਤੋ ਪਚ੍ਚਸ੍ਸੋਸੁ’’ਨ੍ਤਿਆਦੀਸੁ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੧.੧) ਵਚਨਸਮ੍ਪਟਿਗ੍ਗਹੇ। ‘‘ਏਵਂ ਬ੍ਯਾਖੋ ਅਹਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਭਗਵਤਾ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸਿਤਂ ਆਜਾਨਾਮੀ’’ਤਿਆਦੀਸੁ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੧.੩੯੮) ਆਕਾਰੇ। ‘‘ਏਹਿ ਤ੍ਵਂ, ਮਾਣਵਕ, ਯੇਨ ਸਮਣੋ ਆਨਨ੍ਦੋ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮ; ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਮਮ ਵਚਨੇਨ ਸਮਣਂ ਆਨਨ੍ਦਂ ਅਪ੍ਪਾਬਾਧਂ ਅਪ੍ਪਾਤਙ੍ਕਂ ਲਹੁਟ੍ਠਾਨਂ ਬਲਂ ਫਾਸੁਵਿਹਾਰਂ ਪੁਚ੍ਛ – ‘ਸੁਭੋ ਮਾਣਵੋ ਤੋਦੇਯ੍ਯਪੁਤ੍ਤੋ ਭਵਨ੍ਤਂ ਆਨਨ੍ਦਂ ਅਪ੍ਪਾਬਾਧਂ...ਪੇ॰... ਫਾਸੁਵਿਹਾਰਂ ਪੁਚ੍ਛਤੀ’ਤਿ, ਏਵਞ੍ਚ ਵਦੇਹਿ ‘‘ਸਾਧੁ ਕਿਰ ਭਵਂ ਆਨਨ੍ਦੋ ਯੇਨ ਸੁਭਸ੍ਸ ਮਾਣਵਸ੍ਸ ਤੋਦੇਯ੍ਯਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਨਿਵੇਸਨਂ, ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਤੁ ਅਨੁਕਮ੍ਪਂ ਉਪਾਦਾਯਾ’’ਤਿਆਦੀਸੁ (ਦੀ॰ ਨਿ॰ ੧.੪੪੫) ਨਿਦਸ੍ਸਨੇ। ‘‘ਤਂ ਕਿਂ ਮਞ੍ਞਥ, ਕਾਲਾਮਾ, ਇਮੇ ਧਮ੍ਮਾ ਕੁਸਲਾ ਵਾ ਅਕੁਸਲਾ ਵਾਤਿ? ਅਕੁਸਲਾ, ਭਨ੍ਤੇ। ਸਾਵਜ੍ਜਾ ਵਾ ਅਨਵਜ੍ਜਾ ਵਾਤਿ? ਸਾਵਜ੍ਜਾ, ਭਨ੍ਤੇ। ਵਿਞ੍ਞੁਗਰਹਿਤਾ ਵਾ ਵਿਞ੍ਞੁਪ੍ਪਸਤ੍ਥਾ ਵਾਤਿ? ਵਿਞ੍ਞੁਗਰਹਿਤਾ, ਭਨ੍ਤੇ। ਸਮਤ੍ਤਾ ਸਮਾਦਿਨ੍ਨਾ ਅਹਿਤਾਯ ਦੁਕ੍ਖਾਯ ਸਂਵਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਨੋ ਵਾ, ਕਥਂ ਵੋ ਏਤ੍ਥ ਹੋਤੀਤਿ? ਸਮਤ੍ਤਾ, ਭਨ੍ਤੇ, ਸਮਾਦਿਨ੍ਨਾ ਅਹਿਤਾਯ ਦੁਕ੍ਖਾਯ ਸਂਵਤ੍ਤਨ੍ਤਿ, ਏਵਂ ਨੋ ਏਤ੍ਥ ਹੋਤੀ’’ਤਿਆਦੀਸੁ (ਅ॰ ਨਿ॰ ੩.੬੬) ਅਵਧਾਰਣੇ। ਸ੍ਵਾਯਮਿਧ ਆਕਾਰਨਿਦਸ੍ਸਨਾਵਧਾਰਣੇਸੁ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ।

ਤਤ੍ਥ ਆਕਾਰਤ੍ਥੇਨ **ਏਵਂ**ਸਦ੍ਦੇਨ ਏਤਮਤ੍ਥਂ ਦੀਪੇਤਿ – ਨਾਨਾਨਯਨਿਪੁਣਂ ਅਨੇਕਜ੍ਝਾਸਯਸਮੁਟ੍ਠਾਨਂ ਅਤ੍ਥਬ੍ਯਞ੍ਜਨਸਮ੍ਪਨ੍ਨਂ ਵਿਵਿਧਪਾਟਿਹਾਰਿਯਂ ਧਮ੍ਮਤ੍ਥਦੇਸਨਾਪਟਿਵੇਧਗਮ੍ਭੀਰਂ ਸਬ੍ਬਸਤ੍ਤਾਨਂ ਸਕਸਕਭਾਸਾਨੁਰੂਪਤੋ ਸੋਤਪਥਮਾਗਚ੍ਛਨ੍ਤਂ ਤਸ੍ਸ ਭਗਵਤੋ ਵਚਨਂ ਸਬ੍ਬਪ੍ਪਕਾਰੇਨ ਕੋ ਸਮਤ੍ਥੋ ਵਿਞ੍ਞਾਤੁਂ, ਸਬ੍ਬਥਾਮੇਨ ਪਨ ਸੋਤੁਕਾਮਤਂ ਜਨੇਤ੍ਵਾਪਿ ਏਵਂ ਮੇ ਸੁਤਂ, ਮਯਾਪਿ ਏਕੇਨਾਕਾਰੇਨ ਸੁਤਨ੍ਤਿ।

ਨਿਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥੇਨ ‘‘ਨਾਹਂ ਸਯਮ੍ਭੂ, ਨ ਮਯਾ ਇਦਂ ਸਚ੍ਛਿਕਤ’’ਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਪਰਿਮੋਚੇਨ੍ਤੋ ‘‘ਏਵਂ ਮੇ ਸੁਤਂ, ਮਯਾਪਿ ਏਵਂ ਸੁਤ’’ਨ੍ਤਿ ਇਦਾਨਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ ਸਕਲਂ ਸੁਤ੍ਤਂ ਨਿਦਸ੍ਸੇਤਿ।

ਅਵਧਾਰਣਤ੍ਥੇਨ ‘‘ਏਤਦਗ੍ਗਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਮਮ ਸਾਵਕਾਨਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਬਹੁਸ੍ਸੁਤਾਨਂ ਯਦਿਦਂ ਆਨਨ੍ਦੋ, ਸਤਿਮਨ੍ਤਾਨਂ, ਗਤਿਮਨ੍ਤਾਨਂ, ਧਿਤਿਮਨ੍ਤਾਨਂ, ਉਪਟ੍ਠਾਕਾਨਂ ਯਦਿਦਂ ਆਨਨ੍ਦੋ’’ਤਿ (ਅ॰ ਨਿ॰ ੧.੨੧੯, ੨੨੩) ਏਵਂ ਭਗਵਤਾ , ‘‘ਆਯਸ੍ਮਾ ਆਨਨ੍ਦੋ ਅਤ੍ਥਕੁਸਲੋ ਧਮ੍ਮਕੁਸਲੋ ਬ੍ਯਞ੍ਜਨਕੁਸਲੋ ਨਿਰੁਤ੍ਤਿਕੁਸਲੋ ਪੁਬ੍ਬਾਪਰਕੁਸਲੋ’’ਤਿ (ਅ॰ ਨਿ॰ ੫.੧੬੯) ਏਵਂ ਧਮ੍ਮਸੇਨਾਪਤਿਨਾ ਚ ਪਸਤ੍ਥਭਾਵਾਨੁਰੂਪਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਧਾਰਣਬਲਂ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ ਸਤ੍ਤਾਨਂ ਸੋਤੁਕਾਮਤਂ ਜਨੇਤਿ ‘‘ਏਵਂ ਮੇ ਸੁਤਂ, ਤਞ੍ਚ ਖੋ ਅਤ੍ਥਤੋ ਵਾ ਬ੍ਯਞ੍ਜਨਤੋ ਵਾ ਅਨੂਨਮਨਧਿਕਂ, ਏਵਮੇਵ, ਨ ਅਞ੍ਞਥਾ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬ’’ਨ੍ਤਿ।

ਮੇਸਦ੍ਦੋ ਤੀਸੁ ਅਤ੍ਥੇਸੁ ਦਿਸ੍ਸਤਿ। ਤਥਾ ਹਿਸ੍ਸ ‘‘ਗਾਥਾਭਿਗੀਤਂ ਮੇ ਅਭੋਜਨੇਯ੍ਯ’’ਨ੍ਤਿਆਦੀਸੁ (ਸੁ॰ ਨਿ॰ ੮੧; ਸਂ॰ ਨਿ॰ ੧.੧੯੪) ਮਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ‘‘ਸਾਧੁ ਮੇ, ਭਨ੍ਤੇ, ਭਗਵਾ ਸਂਖਿਤ੍ਤੇਨ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਤੂ’’ਤਿਆਦੀਸੁ (ਸਂ॰ ਨਿ॰ ੪.੮੮) ਮਯ੍ਹਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ‘‘ਧਮ੍ਮਦਾਯਾਦਾ ਮੇ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਵਥਾ’’ਤਿਆਦੀਸੁ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੧.੨੯) ਮਮਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਇਧ ਪਨ ‘‘ਮਯਾ ਸੁਤ’’ਨ੍ਤਿ ਚ, ‘‘ਮਮ ਸੁਤ’’ਨ੍ਤਿ ਚ ਅਤ੍ਥਦ੍ਵਯੇ ਯੁਜ੍ਜਤਿ।

ਸੁਤਨ੍ਤਿ ਅਯਂ **ਸੁਤ**ਸਦ੍ਦੋ ਸਉਪਸਗ੍ਗੋ ਚ ਅਨੁਪਸਗ੍ਗੋ ਚ ਗਮਨ-ਵਿਸ੍ਸੁਤ-ਕਿਲਿਨ੍ਨਉਪਚਿਤਾਨੁਯੋਗ-ਸੋਤਵਿਞ੍ਞੇਯ੍ਯ-ਸੋਤਦ੍ਵਾਰਾਨੁਸਾਰਵਿਞ੍ਞਾਤਾਦਿਅਨੇਕਤ੍ਥਪ੍ਪਭੇਦੋ। ਤਥਾ ਹਿਸ੍ਸ – ‘‘ਸੇਨਾਯ ਪਸੁਤੋ’’ਤਿਆਦੀਸੁ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ‘‘ਸੁਤਧਮ੍ਮਸ੍ਸ ਪਸ੍ਸਤੋ’’ਤਿਆਦੀਸੁ (ਉਦਾ॰ ੧੧) ਵਿਸ੍ਸੁਤਧਮ੍ਮਸ੍ਸਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ‘‘ਅਵਸ੍ਸੁਤਾ ਅਵਸ੍ਸੁਤਸ੍ਸਾ’’ਤਿਆਦੀਸੁ (ਪਾਚਿ॰ ੬੫੭) ਕਿਲਿਨ੍ਨਾਕਿਲਿਨ੍ਨਸ੍ਸਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ‘‘ਤੁਮ੍ਹੇਹਿ ਪੁਞ੍ਞਂ ਪਸੁਤਂ ਅਨਪ੍ਪਕ’’ਨ੍ਤਿਆਦੀਸੁ (ਖੁ॰ ਪਾ॰ ੭-੧੨) ਉਪਚਿਤਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ‘‘ਯੇ ਝਾਨਪ੍ਪਸੁਤਾ ਧੀਰਾ’’ਤਿਆਦੀਸੁ (ਧ॰ ਪ॰ ੧੮੧) ਝਾਨਾਨੁਯੁਤ੍ਤਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ‘‘ਦਿਟ੍ਠਂ ਸੁਤਂ ਮੁਤ’’ਨ੍ਤਿਆਦੀਸੁ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੧.੨੪੧) ਸੋਤਵਿਞ੍ਞੇਯ੍ਯਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ‘‘ਸੁਤਧਰੋ ਸੁਤਸਨ੍ਨਿਚਯੋ’’ਤਿਆਦੀਸੁ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੧.੩੩੯) ਸੋਤਦ੍ਵਾਰਾਨੁਸਾਰਵਿਞ੍ਞਾਤਧਰੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਇਧ ਪਨਸ੍ਸ ਸੋਤਦ੍ਵਾਰਾਨੁਸਾਰੇਨ ਉਪਧਾਰਿਤਨ੍ਤਿ ਵਾ ਉਪਧਾਰਣਨ੍ਤਿ ਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਮੇ-ਸਦ੍ਦਸ੍ਸ ਹਿ ਮਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੇ ਸਤਿ ‘‘ਏਵਂ ਮਯਾ ਸੁਤਂ ਸੋਤਦ੍ਵਾਰਾਨੁਸਾਰੇਨ ਉਪਧਾਰਿਤ’’ਨ੍ਤਿ ਯੁਜ੍ਜਤਿ। ਮਮਾਤਿ ਅਤ੍ਥੇ ਸਤਿ ‘‘ਏਵਂ ਮਮ ਸੁਤਂ ਸੋਤਦ੍ਵਾਰਾਨੁਸਾਰੇਨ ਉਪਧਾਰਣ’’ਨ੍ਤਿ ਯੁਜ੍ਜਤਿ।

ਏਵਮੇਤੇਸੁ ਤੀਸੁ ਪਦੇਸੁ **ਏਵ**ਨ੍ਤਿ ਸੋਤਵਿਞ੍ਞਾਣਾਦਿਵਿਞ੍ਞਾਣਕਿਚ੍ਚਨਿਦਸ੍ਸਨਂ। **ਮੇ**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਵਿਞ੍ਞਾਣਸਮਙ੍ਗਿਪੁਗ੍ਗਲਨਿਦਸ੍ਸਨਂ। **ਸੁਤ**ਨ੍ਤਿ ਅਸ੍ਸਵਨਭਾਵਪਟਿਕ੍ਖੇਪਤੋ ਅਨੂਨਾਧਿਕਾਵਿਪਰੀਤਗ੍ਗਹਣਨਿਦਸ੍ਸਨਂ। ਤਥਾ **ਏਵ**ਨ੍ਤਿ ਤਸ੍ਸਾ ਸੋਤਦ੍ਵਾਰਾਨੁਸਾਰੇਨ ਪਵਤ੍ਤਾਯ ਵਿਞ੍ਞਾਣਵੀਥਿਯਾ ਨਾਨਪ੍ਪਕਾਰੇਨ ਆਰਮ੍ਮਣੇ ਪਵਤ੍ਤਿਭਾਵਪ੍ਪਕਾਸਨਂ। **ਮੇ**ਤਿ ਅਤ੍ਤਪ੍ਪਕਾਸਨਂ। **ਸੁਤ**ਨ੍ਤਿ ਧਮ੍ਮਪ੍ਪਕਾਸਨਂ। ਅਯਞ੍ਹੇਤ੍ਥ ਸਙ੍ਖੇਪੋ – ‘‘ਨਾਨਪ੍ਪਕਾਰੇਨ ਆਰਮ੍ਮਣੇ ਪਵਤ੍ਤਾਯ ਵਿਞ੍ਞਾਣਵੀਥਿਯਾ ਮਯਾ ਨ ਅਞ੍ਞਂ ਕਤਂ, ਇਦਂ ਪਨ ਕਤਂ, ਅਯਂ ਧਮ੍ਮੋ ਸੁਤੋ’’ਤਿ।

ਤਥਾ **ਏਵ**ਨ੍ਤਿ ਨਿਦ੍ਦਿਸਿਤਬ੍ਬਪ੍ਪਕਾਸਨਂ। **ਮੇ**ਤਿ ਪੁਗ੍ਗਲਪ੍ਪਕਾਸਨਂ। **ਸੁਤ**ਨ੍ਤਿ ਪੁਗ੍ਗਲਕਿਚ੍ਚਪ੍ਪਕਾਸਨਂ। ਇਦਂ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ – ਯਂ ਸੁਤ੍ਤਂ ਨਿਦ੍ਦਿਸਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਤਂ ਮਯਾ ਏਵਂ ਸੁਤਨ੍ਤਿ।

ਤਥਾ **ਏਵ**ਨ੍ਤਿ ਯਸ੍ਸ ਚਿਤ੍ਤਸਨ੍ਤਾਨਸ੍ਸ ਨਾਨਾਕਾਰਪ੍ਪਵਤ੍ਤਿਯਾ ਨਾਨਤ੍ਥਬ੍ਯਞ੍ਜਨਗ੍ਗਹਣਂ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਨਾਨਾਕਾਰਨਿਦ੍ਦੇਸੋ। **ਏਵ**ਨ੍ਤਿ ਹਿ ਅਯਂ ਆਕਾਰਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। **ਮੇ**ਤਿ ਕਤ੍ਤੁਨਿਦ੍ਦੇਸੋ। **ਸੁਤ**ਨ੍ਤਿ ਵਿਸਯਨਿਦ੍ਦੇਸੋ। ਏਤ੍ਤਾਵਤਾ ਨਾਨਾਕਾਰਪ੍ਪਵਤ੍ਤੇਨ ਚਿਤ੍ਤਸਨ੍ਤਾਨੇਨ ਤਂਸਮਙ੍ਗਿਨੋ ਕਤ੍ਤੁ ਵਿਸਯੇ ਗਹਣਸਨ੍ਨਿਟ੍ਠਾਨਂ ਕਤਂ ਹੋਤਿ।

ਅਥ ਵਾ **ਏਵ**ਨ੍ਤਿ ਪੁਗ੍ਗਲਕਿਚ੍ਚਨਿਦ੍ਦੇਸੋ। **ਸੁਤ**ਨ੍ਤਿ ਵਿਞ੍ਞਾਣਕਿਚ੍ਚਨਿਦ੍ਦੇਸੋ। **ਮੇ**ਤਿ ਉਭਯਕਿਚ੍ਚਯੁਤ੍ਤਪੁਗ੍ਗਲਨਿਦ੍ਦੇਸੋ। ਅਯਂ ਪਨੇਤ੍ਥ ਸਙ੍ਖੇਪੋ – ਮਯਾ ਸਵਨਕਿਚ੍ਚਵਿਞ੍ਞਾਣਸਮਙ੍ਗਿਨਾ ਪੁਗ੍ਗਲੇਨ ਵਿਞ੍ਞਾਣਵਸੇਨ ਲਦ੍ਧਸਵਨਕਿਚ੍ਚਵੋਹਾਰੇਨ ਸੁਤਨ੍ਤਿ।

ਤਤ੍ਥ **ਏਵ**ਨ੍ਤਿ ਚ **ਮੇ**ਤਿ ਚ ਸਚ੍ਚਿਕਟ੍ਠਪਰਮਤ੍ਥਵਸੇਨ ਅਵਿਜ੍ਜਮਾਨਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਕਿਞ੍ਹੇਤ੍ਥ ਤਂ ਪਰਮਤ੍ਥਤੋ ਅਤ੍ਥਿ, ਯਂ ਏਵਨ੍ਤਿ ਵਾ ਮੇਤਿ ਵਾ ਨਿਦ੍ਦੇਸਂ ਲਭੇਥ। **ਸੁਤ**ਨ੍ਤਿ ਵਿਜ੍ਜਮਾਨਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਯਞ੍ਹਿ ਤਂ ਏਤ੍ਥ ਸੋਤੇਨ ਉਪਲਦ੍ਧਂ, ਤਂ ਪਰਮਤ੍ਥਤੋ ਵਿਜ੍ਜਮਾਨਨ੍ਤਿ। ਤਥਾ **ਏਵ**ਨ੍ਤਿ ਚ **ਮੇ**ਤਿ ਚ ਤਂ ਤਂ ਉਪਾਦਾਯ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਤੋ ਉਪਾਦਾਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। **ਸੁਤ**ਨ੍ਤਿ ਦਿਟ੍ਠਾਦੀਨਿ ਉਪਨਿਧਾਯ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਤੋ ਉਪਨਿਧਾਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ।

ਏਤ੍ਥ ਚ **ਏਵ**ਨ੍ਤਿ ਵਚਨੇਨ ਅਸਮ੍ਮੋਹਂ ਦੀਪੇਤਿ। ਨ ਹਿ ਸਮ੍ਮੂਲ੍ਹੋ ਨਾਨਪ੍ਪਕਾਰਪਟਿਵੇਧਸਮਤ੍ਥੋ ਹੋਤਿ। **ਸੁਤ**ਨ੍ਤਿ ਵਚਨੇਨ ਸੁਤਸ੍ਸ ਅਸਮ੍ਮੋਸਂ ਦੀਪੇਤਿ। ਯਸ੍ਸ ਹਿ ਸੁਤਂ ਸਮ੍ਮੁਟ੍ਠਂ ਹੋਤਿ, ਨ ਸੋ ਕਾਲਨ੍ਤਰੇਨ ਮਯਾ ਸੁਤਨ੍ਤਿ ਪਟਿਜਾਨਾਤਿ। ਇਚ੍ਚਸ੍ਸ ਅਸਮ੍ਮੋਹੇਨ ਪਞ੍ਞਾਸਿਦ੍ਧਿ, ਅਸਮ੍ਮੋਸੇਨ ਪਨ ਸਤਿਸਿਦ੍ਧਿ। ਤਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਾਪੁਬ੍ਬਙ੍ਗਮਾਯ ਸਤਿਯਾ ਬ੍ਯਞ੍ਜਨਾਵਧਾਰਣਸਮਤ੍ਥਤਾ, ਸਤਿਪੁਬ੍ਬਙ੍ਗਮਾਯ ਪਞ੍ਞਾਯ ਅਤ੍ਥਪਟਿਵੇਧਸਮਤ੍ਥਤਾ। ਤਦੁਭਯਸਮਤ੍ਥਤਾਯੋਗੇਨ ਅਤ੍ਥਬ੍ਯਞ੍ਜਨਸਮ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਧਮ੍ਮਕੋਸਸ੍ਸ ਅਨੁਪਾਲਨਸਮਤ੍ਥਤੋ ਧਮ੍ਮਭਣ੍ਡਾਗਾਰਿਕਤ੍ਤਸਿਦ੍ਧਿ।

ਅਪਰੋ ਨਯੋ – **ਏਵ**ਨ੍ਤਿ ਵਚਨੇਨ ਯੋਨਿਸੋ ਮਨਸਿਕਾਰਂ ਦੀਪੇਤਿ, ਅਯੋਨਿਸੋ ਮਨਸਿਕਰੋਤੋ ਹਿ ਨਾਨਪ੍ਪਕਾਰਪਟਿਵੇਧਾਭਾਵਤੋ। **ਸੁਤ**ਨ੍ਤਿ ਵਚਨੇਨ ਅਵਿਕ੍ਖੇਪਂ ਦੀਪੇਤਿ, ਵਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਸਵਨਾਭਾਵਤੋ। ਤਥਾ ਹਿ ਵਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਚਿਤ੍ਤੋ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਸਬ੍ਬਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਯਾ ਵੁਚ੍ਚਮਾਨੇਪਿ ''ਨ ਮਯਾ ਸੁਤਂ , ਪੁਨ ਭਣਥਾ''ਤਿ ਭਣਤਿ। ਯੋਨਿਸੋ ਮਨਸਿਕਾਰੇਨ ਚੇਤ੍ਥ ਅਤ੍ਤਸਮ੍ਮਾਪਣਿਧਿਂ ਪੁਬ੍ਬੇ ਚ ਕਤਪੁਞ੍ਞਤਂ ਸਾਧੇਤਿ ਸਮ੍ਮਾ ਅਪ੍ਪਣਿਹਿਤਤ੍ਤਸ੍ਸ ਪੁਬ੍ਬੇ ਅਕਤਪੁਞ੍ਞਸ੍ਸ ਵਾ ਤਦਭਾਵਤੋ। ਤਥਾ ਅਵਿਕ੍ਖੇਪੇਨ ਸਦ੍ਧਮ੍ਮਸ੍ਸਵਨਂ ਸਪ੍ਪੁਰਿਸੂਪਨਿਸ੍ਸਯਞ੍ਚ ਸਾਧੇਤਿ। ਨ ਹਿ ਵਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਚਿਤ੍ਤੋ ਸੋਤੁਂ ਸਕ੍ਕੋਤਿ, ਨ ਚ ਸਪ੍ਪੁਰਿਸੇ ਅਨੁਪਸ੍ਸਯਮਾਨਸ੍ਸ ਸਵਨਂ ਅਤ੍ਥੀਤਿ।

ਅਪਰੋ ਨਯੋ – ਯਸ੍ਮਾ "**ਏਵ**ਨ੍ਤਿ ਯਸ੍ਸ ਚਿਤ੍ਤਸਨ੍ਤਾਨਸ੍ਸ ਨਾਨਾਕਾਰਪ੍ਪਵਤ੍ਤਿਯਾ ਨਾਨਤ੍ਥਬ੍ਯਞ੍ਜਨਗ੍ਗਹਣਂ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਨਾਨਾਕਾਰਨਿਦ੍ਦੇਸੋ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਸੋ ਚ ਏਵਂ ਭਦ੍ਦਕੋ ਆਕਾਰੋ ਨ ਸਮ੍ਮਾ ਅਪ੍ਪਣਿਹਿਤਤ੍ਤਨੋ ਪੁਬ੍ਬੇ ਅਕਤਪੁਞ੍ਞਸ੍ਸ ਵਾ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ **ਏਵ**ਨ੍ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਭਦ੍ਦਕੇਨਾਕਾਰੇਨ ਪਚ੍ਛਿਮਚਕ੍ਕਦ੍ਵਯਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਮਤ੍ਤਨੋ ਦੀਪੇਤਿ। **ਸੁਤ**ਨ੍ਤਿ ਸਵਨਯੋਗੇਨ ਪੁਰਿਮਚਕ੍ਕਦ੍ਵਯਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਂ। ਨ ਹਿ ਅਪ੍ਪਤਿਰੂਪਦੇਸੇ ਵਸਤੋ ਸਪ੍ਪੁਰਿਸੂਪਨਿਸ੍ਸਯਵਿਰਹਿਤਸ੍ਸ ਵਾ ਸਵਨਂ ਅਤ੍ਥਿ। ਇਚ੍ਚਸ੍ਸ ਪਚ੍ਛਿਮਚਕ੍ਕਦ੍ਵਯਸਿਦ੍ਧਿਯਾ ਆਸਯਸੁਦ੍ਧਿ ਸਿਦ੍ਧਾ ਹੋਤਿ, ਪੁਰਿਮਚਕ੍ਕਦ੍ਵਯਸਿਦ੍ਧਿਯਾ ਪਯੋਗਸੁਦ੍ਧਿ। ਤਾਯ ਚ ਆਸਯਸੁਦ੍ਧਿਯਾ ਅਧਿਗਮਬ੍ਯਤ੍ਤਿਸਿਦ੍ਧਿ, ਪਯੋਗਸੁਦ੍ਧਿਯਾ ਆਗਮਬ੍ਯਤ੍ਤਿਸਿਦ੍ਧਿ। ਇਤਿ ਪਯੋਗਾਸਯਸੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਆਗਮਾਧਿਗਮਸਮ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਵਚਨਂ ਅਰੁਣੁਗ੍ਗਂ ਵਿਯ ਸੂਰਿਯਸ੍ਸ ਉਦਯਤੋ, ਯੋਨਿਸੋ ਮਨਸਿਕਾਰੋ ਵਿਯ ਚ ਕੁਸਲਕਮ੍ਮਸ੍ਸ, ਅਰਹਤਿ ਭਗਵਤੋ ਵਚਨਸ੍ਸ ਪੁਬ੍ਬਙ੍ਗਮਂ ਭਵਿਤੁਨ੍ਤਿ ਠਾਨੇ ਨਿਦਾਨਂ ਠਪੇਨ੍ਤੋ **ਏਵਂ ਮੇ ਸੁਤ**ਨ੍ਤਿਆਦਿਮਾਹ।

ਅਪਰੋ ਨਯੋ – **ਏਵ**ਨ੍ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਨਾਨਪ੍ਪਕਾਰਪਟਿਵੇਧਦੀਪਕੇਨ ਵਚਨੇਨ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਤ੍ਥਪਟਿਭਾਨਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਾਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਸਬ੍ਭਾਵਂ ਦੀਪੇਤਿ। **ਸੁਤ**ਨ੍ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਸੋਤਬ੍ਬਭੇਦਪਟਿਵੇਧਦੀਪਕੇਨ ਵਚਨੇਨ ਧਮ੍ਮਨਿਰੁਤ੍ਤਿਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਾਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਸਬ੍ਭਾਵਂ। **ਏਵ**ਨ੍ਤਿ ਚ ਇਦਂ ਯੋਨਿਸੋ ਮਨਸਿਕਾਰਦੀਪਕਵਚਨਂ ਭਾਸਮਾਨੋ ''ਏਤੇ ਮਯਾ ਧਮ੍ਮਾ ਮਨਸਾ ਅਨੁਪੇਕ੍ਖਿਤਾ ਦਿਟ੍ਠਿਯਾ ਸੁਪ੍ਪਟਿਵਿਦ੍ਧਾ''ਤਿ ਦੀਪੇਤਿ। **ਸੁਤ**ਨ੍ਤਿ ਇਦਂ ਸਵਨਯੋਗਦੀਪਕਵਚਨਂ ਭਾਸਮਾਨੋ ''ਬਹੂ ਮਯਾ ਧਮ੍ਮਾ ਸੁਤਾ ਧਾਤਾ ਵਚਸਾ ਪਰਿਚਿਤਾ''ਤਿ ਦੀਪੇਤਿ। ਤਦੁਭਯੇਨਪਿ ਅਤ੍ਥਬ੍ਯਞ੍ਜਨਪਾਰਿਪੂਰਿਂ ਦੀਪੇਨ੍ਤੋ ਸਵਨੇ ਆਦਰਂ ਜਨੇਤਿ। ਅਤ੍ਥਬ੍ਯਞ੍ਜਨਪਰਿਪੁਣ੍ਣਂ ਹਿ ਧਮ੍ਮਂ ਆਦਰੇਨ ਅਸ੍ਸੁਣਨ੍ਤੋ ਮਹਤਾ ਹਿਤਾ ਪਰਿਬਾਹਿਰੋ ਹੋਤੀਤਿ ਆਦਰਂ ਜਨੇਤ੍ਵਾ ਸਕ੍ਕਚ੍ਚਂ ਧਮ੍ਮੋ ਸੋਤਬ੍ਬੋਤਿ।

ਏਵਂ ਮੇ ਸੁਤਨ੍ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਪਨ ਸਕਲੇਨ ਵਚਨੇਨ ਆਯਸ੍ਮਾ ਆਨਨ੍ਦੋ ਤਥਾਗਤਪ੍ਪਵੇਦਿਤਂ ਧਮ੍ਮਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਦਹਨ੍ਤੋ ਅਸਪ੍ਪੁਰਿਸਭੂਮਿਂ ਅਤਿਕ੍ਕਮਤਿ, ਸਾਵਕਤ੍ਤਂ ਪਟਿਜਾਨਨ੍ਤੋ ਸਪ੍ਪੁਰਿਸਭੂਮਿਂ ਓਕ੍ਕਮਤਿ। ਤਥਾ ਅਸਦ੍ਧਮ੍ਮਾ ਚਿਤ੍ਤਂ ਵੁਟ੍ਠਾਪੇਤਿ, ਸਦ੍ਧਮ੍ਮੇ ਚਿਤ੍ਤਂ ਪਤਿਟ੍ਠਾਪੇਤਿ। ''ਕੇਵਲਂ ਸੁਤਮੇਵੇਤਂ ਮਯਾ , ਤਸ੍ਸੇਵ ਪਨ ਭਗਵਤੋ ਵਚਨ''ਨ੍ਤਿ ਦੀਪੇਨ੍ਤੋ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਪਰਿਮੋਚੇਤਿ , ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਅਪਦਿਸਤਿ, ਜਿਨਵਚਨਂ ਅਪ੍ਪੇਤਿ, ਧਮ੍ਮਨੇਤ੍ਤਿਂ ਪਤਿਟ੍ਠਾਪੇਤਿ।

ਅਪਿਚ ''ਏਵੰ ਮੇ ਸੁਤ''ਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਤਨਾ ਉਪ੍ਪਾਦਿਤਭਾਵੰ ਅਪ੍ਪਟਿਜਾਨਨ੍ਤੋ ਪੁਰਿਮਵਚਨੰ ਵਿਵਰਨ੍ਤੋ ''ਸਮ੍ਮੁਖਾ ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤਮਿਦੰ ਮਯਾ ਤਸ੍ਸ ਭਗਵਤੋ ਚਤੁਵੇਸਾਰਜ੍ਜਵਿਸਾਰਦਸ੍ਸ ਦਸਬਲਧਰਸ੍ਸ ਆਸਭਟ੍ਠਾਨਟ੍ਠਾਯਿਨੋ ਸੀਹਨਾਦਨਾਦਿਨੋ ਸਬ੍ਬਸਤ੍ਤੁਤ੍ਤਮਸ੍ਸ ਧਮ੍ਮਿਸ੍ਸਰਸ੍ਸ ਧਮ੍ਮਰਾਜਸ੍ਸ ਧਮ੍ਮਾਧਿਪਤਿਨੋ ਧਮ੍ਮਦੀਪਸ੍ਸ ਧਮ੍ਮਸਰਣਸ੍ਸ ਸਦ੍ਧਮ੍ਮਵਰਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤਿਨੋ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਵਚਨੰ, ਨ ਏਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥੇ ਵਾ ਧਮ੍ਮੇ ਵਾ ਪਦੇ ਵਾ ਬ੍ਯਞ੍ਜਨੇ ਵਾ ਕਙ੍ਖਾ ਵਾ ਵਿਮਤਿ ਵਾ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬਾ''ਤਿ ਸਬ੍ਬਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸਾਨੰ ਇਮਸ੍ਮਿੰ ਧਮ੍ਮੇ ਅਸ੍ਸਦ੍ਧਿਯੰ ਵਿਨਾਸੇਤਿ, ਸਦ੍ਧਾਸਮ੍ਪਦੰ ਉਪ੍ਪਾਦੇਤਿ। ਤੇਨੇਤੰ ਵੁਚ੍ਚਤਿ –

''ਵਿਨਾਸਯਤਿ ਅਸ੍ਸਦ੍ਧੰ, ਸਦ੍ਧੰ ਵਡ੍ਢੇਤਿ ਸਾਸਨੇ।
ਏਵੰ ਮੇ ਸੁਤਮਿਚ੍ਚੇਵੰ, ਵਦੰ ਗੋਤਮਸਾਵਕੋ''ਤਿ॥

ਏਕਨ੍ਤਿ ਗਣਨਪਰਿਚ੍ਛੇਦਨਿਦ੍ਦੇਸੋ। **ਸਮਯ**ਨ੍ਤਿ ਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਨਨਿਦ੍ਦੇਸੋ। **ਏਕੰ ਸਮਯ**ਨ੍ਤਿ ਅਨਿਯਮਿਤਪਰਿਦੀਪਨੰ। ਤਤ੍ਥ **ਸਮਯ**ਸਦ੍ਦੋ –

''ਸਮਵਾਯੇ ਖਣੇ ਕਾਲੇ, ਸਮੂਹੇ ਹੇਤੁਦਿਟ੍ਠਿਸੁ।
ਪਟਿਲਾਭੇ ਪਹਾਨੇ ਚ, ਪਟਿਵੇਧੇ ਚ ਦਿਸ੍ਸਤਿ''॥

ਤਥਾ ਹਿਸ੍ਸ ''ਅਪ੍ਪੇਵ ਨਾਮ ਸ੍ਵੇਪਿ ਉਪਸਙ੍ਕਮੇਯ੍ਯਾਮ ਕਾਲਞ੍ਚ ਸਮਯਞ੍ਚ ਉਪਾਦਾਯਾ''ਤਿ ਏਵਮਾਦੀਸੁ (ਦੀ॰ ਨਿ॰ ੧.੪੪੭) ਸਮਵਾਯੋ ਅਤ੍ਥੋ। ''ਏਕੋਵ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਖਣੋ ਚ ਸਮਯੋ ਚ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਵਾਸਾਯਾ''ਤਿਆਦੀਸੁ (ਅ॰ ਨਿ॰ ੮.੨੯) ਖਣੋ। ''ਉਣ੍ਹਸਮਯੋ ਪਰਿਲ਼ਾਹਸਮਯੋ''ਤਿਆਦੀਸੁ (ਪਾਚਿ॰ ੩੫੮) ਕਾਲੋ। ''ਮਹਾਸਮਯੋ ਪਵਨਸ੍ਮਿ''ਨ੍ਤਿਆਦੀਸੁ (ਦੀ॰ ਨਿ॰ ੨.੩੩੨) ਸਮੂਹੋ। ''ਸਮਯੋਪਿ ਖੋ ਤੇ ਭਦ੍ਦਾਲਿ ਅਪ੍ਪਟਿਵਿਦ੍ਧੋ ਅਹੋਸਿ, ਭਗਵਾ ਖੋ ਸਾਵਤ੍ਥਿਯੰ ਵਿਹਰਤਿ, ਭਗਵਾਪਿ ਮੰ ਜਾਨਿਸ੍ਸਤਿ 'ਭਦ੍ਦਾਲਿ ਨਾਮ ਭਿਕ੍ਖੁ ਸਤ੍ਥੁ ਸਾਸਨੇ ਸਿਕ੍ਖਾਯ ਅਪਰਿਪੂਰਕਾਰੀ'ਤਿ, ਅਯਮ੍ਪਿ ਖੋ ਤੇ, ਭਦ੍ਦਾਲਿ, ਸਮਯੋ ਅਪ੍ਪਟਿਵਿਦ੍ਧੋ ਅਹੋਸੀ''ਤਿਆਦੀਸੁ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੨.੧੩੫) ਹੇਤੁ। ''ਤੇਨ ਖੋ ਪਨ ਸਮਯੇਨ ਉਗ੍ਗਾਹਮਾਨੋ ਪਰਿਬ੍ਬਾਜਕੋ ਸਮਣਮੁਣ੍ਡਿਕਾਪੁਤ੍ਤੋ ਸਮਯਪ੍ਪਵਾਦਕੇ ਤਿਨ੍ਦੁਕਾਚੀਰੇ ਏਕਸਾਲਕੇ ਮਲ੍ਲਿਕਾਯ ਆਰਾਮੇ ਪਟਿਵਸਤੀ''ਤਿਆਦੀਸੁ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੨.੨੬੦) ਦਿਟ੍ਠਿ।

''ਦਿਟ੍ਠੇ ਧਮ੍ਮੇ ਚ ਯੋ ਅਤ੍ਥੋ, ਯੋ ਚਤ੍ਥੋ ਸਮ੍ਪਰਾਯਿਕੋ।
ਅਤ੍ਥਾਭਿਸਮਯਾ ਧੀਰੋ, ਪਣ੍ਡਿਤੋਤਿ ਪਵੁਚ੍ਚਤੀ''ਤਿ॥ –

ਆਦੀਸੁ (ਸੰ॰ ਨਿ॰ ੧.੧੨੯) ਪਟਿਲਾਭੋ। ''ਸਮ੍ਮਾ ਮਾਨਾਭਿਸਮਯਾ ਅਨ੍ਤਮਕਾਸਿ ਦੁਕ੍ਖਸ੍ਸਾ''ਤਿਆਦੀਸੁ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੧.੨੮) ਪਹਾਨੰ। ''ਦੁਕ੍ਖਸ੍ਸ ਪੀਲ਼ਨਟ੍ਠੋ ਸਙ੍ਖਤਟ੍ਠੋ ਸਨ੍ਤਾਪਟ੍ਠੋ ਵਿਪਰਿਣਾਮਟ੍ਠੋ ਅਭਿਸਮਯਟ੍ਠੋ''ਤਿਆਦੀਸੁ (ਪਟਿ॰ ਮ॰ ੨.੮) ਪਟਿਵੇਧੋ। ਇਧ ਪਨਸ੍ਸ ਕਾਲੋ ਅਤ੍ਥੋ। ਤੇਨ ਸੰਵਚ੍ਛਰ-ਉਤੁ-ਮਾਸ-ਅਡ੍ਢਮਾਸ-ਰਤ੍ਤਿ-ਦਿਵ-ਪੁਬ੍ਬਣ੍ਹ-ਮਜ੍ਝਨ੍ਹਿਕ-ਸਾਯਨ੍ਹ-ਪਠਮ-ਮਜ੍ਝਿਮ- ਪਚ੍ਛਿਮਯਾਮ-ਮੁਹੁਤ੍ਤਾਦੀਸੁ ਕਾਲਪ੍ਪਭੇਦਭੂਤੇਸੁ ਸਮਯੇਸੁ ਏਕੰ ਸਮਯਨ੍ਤਿ ਦੀਪੇਤਿ।

ਤਤ੍ਥ ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਏਤੇਸੁ ਸੰਵਚ੍ਛਰਾਦੀਸੁ ਯੰ ਯੰ ਸੁਤ੍ਤੰ ਯਮ੍ਹਿ ਯਮ੍ਹਿ ਸੰਵਚ੍ਛਰੇ ਉਤੁਮ੍ਹਿ ਮਾਸੇ ਪਕ੍ਖੇ ਰਤ੍ਤਿਭਾਗੇ ਦਿਵਸਭਾਗੇ ਵਾ ਵੁਤ੍ਤੰ, ਸਬ੍ਬੰ ਤੰ ਥੇਰਸ੍ਸ ਸੁਵਿਦਿਤੰ ਸੁਵਵਤ੍ਥਾਪਿਤੰ ਪਞ੍ਞਾਯ। ਯਸ੍ਮਾ ਪਨ ''ਏਵੰ ਮੇ ਸੁਤੰ ਅਸੁਕਸੰਵਚ੍ਛਰੇ ਅਸੁਕਉਤੁਮ੍ਹਿ ਅਸੁਕਮਾਸੇ ਅਸੁਕਪਕ੍ਖੇ ਅਸੁਕਰਤ੍ਤਿਭਾਗੇ ਅਸੁਕਦਿਵਸਭਾਗੇ ਵਾ''ਤਿ ਏਵੰ ਵੁਤ੍ਤੇ ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਸੁਖੇਨ ਧਾਰੇਤੁੰ ਵਾ ਉਦ੍ਦਿਸਿਤੁੰ ਵਾ ਉਦ੍ਦਿਸਾਪੇਤੁੰ ਵਾ, ਬਹੁ ਚ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੰ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਏਕੇਨੇਵ ਪਦੇਨ ਤਮਤ੍ਥੰ ਸਮੋਧਾਨੇਤ੍ਵਾ ''ਏਕੰ ਸਮਯ''ਨ੍ਤਿ ਆਹ।

ਯੇ ਵਾ ਇਮੇ ਗਬ੍ਭੋਕ੍ਕਨ੍ਤਿਸਮਯੋ ਜਾਤਿਸਮਯੋ ਸੰਵੇਗਸਮਯੋ ਅਭਿਨਿਕ੍ਖਮਨਸਮਯੋ ਦੁਕ੍ਕਰਕਾਰਿਕਸਮਯੋ ਮਾਰਵਿਜਯਸਮਯੋ ਅਭਿਸਮ੍ਬੋਧਿਸਮਯੋ ਦਿਟ੍ਠਧਮ੍ਮਸੁਖਵਿਹਾਰਸਮਯੋ ਦੇਸਨਾਸਮਯੋ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਨਸਮਯੋਤਿ ਏਵਮਾਦਯੋ ਭਗਵਤੋ ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸੇਸੁ ਅਤਿਵਿਯ ਸੁਪ੍ਪਕਾਸਾ ਅਨੇਕਕਾਲਪ੍ਪਭੇਦਾ ਏਵ ਸਮਯਾ, ਤੇਸੁ ਸਮਯੇਸੁ ਦੇਸਨਾਸਮਯਸਙ੍ਖਾਤੰ ਏਕੰ ਸਮਯਨ੍ਤਿ ਦੀਪੇਤਿ। ਯੋ ਚਾਯੰ

ਞਾਣਕਰੁਣਾਕਿਚ੍ਚਸਮਯੇਸੁ ਕਰੁਣਾਕਿਚ੍ਚਸਮਯੋ, ਅਤ੍ਤਹਿਤਪਰਹਿਤ-ਪਟਿਪਤ੍ਤਿਸਮਯੇਸੁ ਪਰਹਿਤ-ਪਟਿਪਤ੍ਤਿਸਮਯੋ, ਸਨ੍ਨਿਪਤਿਤਾਨਂ ਕਰਣੀਯਦ੍ਵਯਸਮਯੇਸੁ ਧਮ੍ਮਿਕਥਾਸਮਯੋ, ਦੇਸਨਾਪਟਿਪਤ੍ਤਿਸਮਯੇਸੁ ਦੇਸਨਾਸਮਯੋ, ਤੇਸੁਪਿ ਸਮਯੇਸੁ ਅਞ੍ਞਤਰਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ''ਏਕਂ ਸਮਯ''ਨ੍ਤਿ ਆਹ।

ਕਸ੍ਮਾ ਪਨੇਤ੍ਥ ਯਥਾ ਅਭਿਧਮ੍ਮੇ ''ਯਸ੍ਮਿਂ ਸਮਯੇ ਕਾਮਾਵਚਰ''ਨ੍ਤਿ ਚ, ਇਤੋ ਅਞ੍ਞੇਸੁ ਚ ਸੁਤ੍ਤਪਦੇਸੁ ''ਯਸ੍ਮਿਂ ਸਮਯੇ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਵਿਵਿਚ੍ਚੇਵ ਕਾਮੇਹੀ''ਤਿ ਚ ਭੁਮ੍ਮਵਚਨੇਨ ਨਿਦ੍ਦੇਸੋ ਕਤੋ, ਵਿਨਯੇ ਚ ''ਤੇਨ ਸਮਯੇਨ ਬੁਦ੍ਧੋ ਭਗਵਾ''ਤਿ ਕਰਣਵਚਨੇਨ ਨਿਦ੍ਦੇਸੋ ਕਤੋ, ਤਥਾ ਅਕਤ੍ਵਾ ''ਏਕਂ ਸਮਯ''ਨ੍ਤਿ ਉਪਯੋਗਵਚਨੇਨ ਨਿਦ੍ਦੇਸੋ ਕਤੋਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਤਥਾ, ਇਧ ਚ ਅਞ੍ਞਥਾ ਅਤ੍ਥਸਮ੍ਭਵਤੋ। ਤਤ੍ਥ ਹਿ ਅਭਿਧਮ੍ਮੇ ਇਤੋ ਅਞ੍ਞੇਸੁ ਸੁਤ੍ਤਪਦੇਸੁ ਚ ਅਧਿਕਰਣਤ੍ਥੋ ਭਾਵੇਨਭਾਵਲਕ੍ਖਣਤ੍ਥੋ ਚ ਸਮ੍ਭਵਤਿ। ਅਧਿਕਰਣਂ ਹਿ ਕਾਲਤ੍ਥੋ ਸਮੂਹਤ੍ਥੋ ਚ ਸਮਯੋ, ਤਤ੍ਥ ਵੁਤ੍ਤਾਨਂ ਫਸ੍ਸਾਦਿਧਮ੍ਮਾਨਂ ਖਣਸਮਵਾਯਹੇਤੁਸਙ੍ਖਾਤਸ੍ਸ ਚ ਸਮਯਸ੍ਸ ਭਾਵੇਨ ਤੇਸਂ ਭਾਵੋ ਲਕ੍ਖੀਯਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਤਦਤ੍ਥਜੋਤਨਤ੍ਥਂ ਤਤ੍ਥ ਭੁਮ੍ਮਵਚਨੇਨ ਨਿਦ੍ਦੇਸੋ ਕਤੋ।

ਵਿਨਯੇ ਚ ਹੇਤੁਅਤ੍ਥੋ ਕਰਣਤ੍ਥੋ ਚ ਸਮ੍ਭਵਤਿ। ਯੋ ਹਿ ਸੋ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਸਮਯੋ ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਾਦੀਹਿਪਿ ਦੁਬ੍ਬਿਞ੍ਞੇਯ੍ਯੋ, ਤੇਨ ਸਮਯੇਨ ਹੇਤੁਭੂਤੇਨ ਕਰਣਭੂਤੇਨ ਚ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਾਨਿ ਪਞ੍ਞਾਪਯਨ੍ਤੋ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਹੇਤੁਞ੍ਚ ਅਪੇਕ੍ਖਮਾਨੋ ਭਗਵਾ ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥ ਵਿਹਾਸਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਤਦਤ੍ਥਜੋਤਨਤ੍ਥਂ ਤਤ੍ਥ ਕਰਣਵਚਨੇਨ ਨਿਦ੍ਦੇਸੋ ਕਤੋ।

ਇਧ ਪਨ ਅਞ੍ਞਸ੍ਮਿਞ੍ਚ ਏਵਂਜਾਤਿਕੇ ਅਚ੍ਚਨ੍ਤਸਂਯੋਗਤ੍ਥੋ ਸਮ੍ਭਵਤਿ। ਯਞ੍ਹਿ ਸਮਯਂ ਭਗਵਾ ਇਮਂ ਅਞ੍ਞਂ ਵਾ ਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤਂ ਦੇਸੇਸਿ, ਅਚ੍ਚਨ੍ਤਮੇਵ ਤਂ ਸਮਯਂ ਕਰੁਣਾਵਿਹਾਰੇਨ ਵਿਹਾਸਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਤਦਤ੍ਥਜੋਤਨਤ੍ਥਂ ਇਧ ਉਪਯੋਗਵਚਨਨਿਦ੍ਦੇਸੋ ਕਤੋਤਿ। ਤੇਨੇਤਂ ਵੁਚ੍ਚਤਿ –

''ਤਂ ਤਂ ਅਤ੍ਥਮਪੇਕ੍ਖਿਤ੍ਵਾ, ਭੁਮ੍ਮੇਨ ਕਰਣੇਨ ਚ।
ਅਞ੍ਞਤ੍ਰ ਸਮਯੋ ਵੁਤ੍ਤੋ, ਉਪਯੋਗੇਨ ਸੋ ਇਧਾ''ਤਿ॥

ਪੋਰਾਣਾ ਪਨ ਵਣ੍ਣਯਨ੍ਤਿ – ''ਤਸ੍ਮਿਂ ਸਮਯੇ''ਤਿ ਵਾ ''ਤੇਨ ਸਮਯੇਨਾ''ਤਿ ਵਾ ''ਏਕਂ ਸਮਯ''ਨ੍ਤਿ ਵਾ ਅਭਿਲਾਪਮਤ੍ਤਭੇਦੋ ਏਸ, ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਭੁਮ੍ਮਮੇਵਤ੍ਥੋਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ''ਏਕਂ ਸਮਯ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇਪਿ ''ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਸਮਯੇ''ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

ਭਗਵਾਤਿ ਗਰੁ। ਗਰੁਞ੍ਹਿ ਲੋਕੇ ''ਭਗਵਾ''ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। ਅਯਞ੍ਚ ਸਬ੍ਬਗੁਣਵਿਸਿਟ੍ਠਤਾਯ ਸਬ੍ਬਸਤ੍ਤਾਨਂ ਗਰੁ, ਤਸ੍ਮਾ ''ਭਗਵਾ''ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਪੋਰਾਣੇਹਿਪਿ ਵੁਤ੍ਤਂ –

''ਭਗਵਾਤਿ ਵਚਨਂ ਸੇਟ੍ਠਂ, ਭਗਵਾਤਿ ਵਚਨਮੁਤ੍ਤਮਂ।
ਗਰੁ ਗਾਰਵਯੁਤ੍ਤੋ ਸੋ, ਭਗਵਾ ਤੇਨ ਵੁਚ੍ਚਤੀ''ਤਿ॥

ਅਪਿਚ –

''ਭਾਗ੍ਯਵਾ ਭਗ੍ਗਵਾ ਯੁਤ੍ਤੋ, ਭਗੇਹਿ ਚ ਵਿਭਤ੍ਤਵਾ।
ਭਤ੍ਤਵਾ ਵਨ੍ਤਗਮਨੋ, ਭਵੇਸੁ ਭਗਵਾ ਤਤੋ''ਤਿ॥ –

ਇਮਿਸ੍ਸਾਪਿ ਗਾਥਾਯ ਵਸੇਨਸ੍ਸ ਪਦਸ੍ਸ ਵਿਤ੍ਥਾਰਤੋ ਅਤ੍ਥੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਸੋ ਚ **ਵਿਸੁਦ੍ਧਿਮਗ੍ਗੇ** (ਵਿਸੁਦ੍ਧਿ॰ ੧.੧੪੨, ੧੪੪) ਬੁਦ੍ਧਾਨੁਸ੍ਸਤਿਨਿਦ੍ਦੇਸੇ ਵੁਤ੍ਤੋਯੇਵ।

ਏਤ੍ਤਾਵਤਾ ਚੇਤ੍ਥ **ਏਵਂ ਮੇ ਸੁਤ**ਨ੍ਤਿ ਵਚਨੇਨ ਯਥਾਸੁਤਂ ਧਮ੍ਮਂ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ ਭਗਵਤੋ ਧਮ੍ਮਸਰੀਰਂ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਂ ਕਰੋਤਿ। ਤੇਨ ‘‘ਨ ਇਦਂ ਅਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤਸਤ੍ਥੁਕਂ ਪਾਵਚਨਂ, ਅਯਂ ਵੋ ਸਤ੍ਥਾ’’ਤਿ ਸਤ੍ਥੁ ਅਦਸ੍ਸਨੇਨ ਉਕ੍ਕਣ੍ਠਿਤਂ ਜਨਂ ਸਮਸ੍ਸਾਸੇਤਿ। **ਏਕਂ ਸਮਯਂ ਭਗਵਾ**ਤਿ ਵਚਨੇਨ ਤਸ੍ਮਿਂ ਸਮਯੇ ਭਗਵਤੋ ਅਵਿਜ੍ਜਮਾਨਭਾਵਂ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ ਰੂਪਕਾਯਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਨਂ ਸਾਧੇਤਿ। ਤੇਨ ‘‘ਏਵਂਵਿਧਸ੍ਸ ਨਾਮ ਅਰਿਯਧਮ੍ਮਸ੍ਸ ਦੇਸਕੋ ਦਸਬਲਧਰੋ ਵਜਿਰਸਙ੍ਘਾਤਸਮਾਨਕਾਯੋ ਸੋਪਿ ਭਗਵਾ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤੋ, ਕੇਨ ਅਞ੍ਞੇਨ ਜੀਵਿਤੇ ਆਸਾ ਜਨੇਤਬ੍ਬਾ’’ਤਿ ਜੀਵਿਤਮਦਮਤ੍ਤਂ ਜਨਂ ਸਂਵੇਜੇਤਿ, ਸਦ੍ਧਮ੍ਮੇ ਚਸ੍ਸ ਉਸ੍ਸਾਹਂ ਜਨੇਤਿ। **ਏਵ**ਨ੍ਤਿ ਚ ਭਣਨ੍ਤੋ ਦੇਸਨਾਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਨਿਦ੍ਦਿਸਤਿ। **ਮੇ ਸੁਤ**ਨ੍ਤਿ ਸਾਵਕਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਂ। **ਏਕਂ ਸਮਯ**ਨ੍ਤਿ ਕਾਲਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਂ। **ਭਗਵਾ**ਤਿ ਦੇਸਕਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਂ।

ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਨ੍ਤਿ ਏਵਂਨਾਮਕੇ ਨਗਰੇ। ਸਮੀਪਤ੍ਥੇ ਚੇਤਂ ਭੁਮ੍ਮਵਚਨਂ। **ਵਿਹਰਤੀ**ਤਿ ਅਵਿਸੇਸੇਨ ਇਰਿਯਾਪਥਦਿਬ੍ਬਬ੍ਰਹ੍ਮਅਰਿਯਵਿਹਾਰੇਸੁ ਅਞ੍ਞਤਰਵਿਹਾਰਸਮਙ੍ਗਿਪਰਿਦੀਪਨਮੇਤਂ। ਇਧ ਪਨ ਠਾਨਗਮਨਨਿਸਜ੍ਜਾਸਯਨਪ੍ਪਭੇਦੇਸੁ ਇਰਿਯਾਪਥੇਸੁ ਅਞ੍ਞਤਰਇਰਿਯਾਪਥਸਮਾਯੋਗਪਰਿਦੀਪਨਂ, ਤੇਨ ਠਿਤੋਪਿ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋਪਿ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋਪਿ ਸਯਾਨੋਪਿ ਭਗਵਾ ਵਿਹਰਤਿਚ੍ਚੇਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਸੋ ਹਿ ਏਕਂ ਇਰਿਯਾਪਥਬਾਧਨਂ ਅਞ੍ਞੇਨ ਇਰਿਯਾਪਥੇਨ ਵਿਚ੍ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਅਪਰਿਪਤਨ੍ਤਂ ਅਤ੍ਤਭਾਵਂ ਹਰਤਿ ਪਵਤ੍ਤੇਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ‘‘ਵਿਹਰਤੀ’’ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ।

ਜੇਤਵਨੇਤਿ ਜੇਤਸ੍ਸ ਰਾਜਕੁਮਾਰਸ੍ਸ ਵਨੇ। ਤਞ੍ਹਿ ਤੇਨ ਰੋਪਿਤਂ ਸਂਵਡ੍ਢਿਤਂ ਪਰਿਪਾਲਿਤਂ, ਸੋ ਚਸ੍ਸ ਸਾਮੀ ਅਹੋਸਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਜੇਤਵਨਨ੍ਤਿ ਸਙ੍ਖਂ ਗਤਂ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਜੇਤਵਨੇ। **ਅਨਾਥਪਿਣ੍ਡਿਕਸ੍ਸ ਆਰਾਮੇ**ਤਿ ਅਨਾਥਪਿਣ੍ਡਿਕੇਨ ਗਹਪਤਿਨਾ ਚਤੁਪਞ੍ਞਾਸਹਿਰਞ੍ਞਕੋਟਿਪਰਿਚ੍ਚਾਗੇਨ ਬੁਦ੍ਧਪ੍ਪਮੁਖਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਨਿਯ੍ਯਾਤਿਤਤ੍ਤਾ ਅਨਾਥਪਿਣ੍ਡਿਕਸ੍ਸਾਤਿ ਸਙ੍ਖਂ ਗਤੇ ਆਰਾਮੇ । ਅਯਮੇਤ੍ਥ ਸਙ੍ਖੇਪੋ, ਵਿਤ੍ਥਾਰੋ ਪਨ ਪਪਞ੍ਚਸੂਦਨਿਯਾ ਮਜ੍ਝਿਮਟ੍ਠਕਥਾਯ ਸਬ੍ਬਾਸਵਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾਯਂ (ਮ॰ ਨਿ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੧.੧੪ ਆਦਯੋ) ਵੁਤ੍ਤੋ।

ਤਤ੍ਥ ਸਿਯਾ – ਯਦਿ ਤਾਵ ਭਗਵਾ ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਵਿਹਰਤਿ, ‘‘ਜੇਤਵਨੇ’’ਤਿ ਨ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ। ਅਥ ਤਤ੍ਥ ਵਿਹਰਤਿ, ‘‘ਸਾਵਤ੍ਥਿਯ’’ਨ੍ਤਿ ਨ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ। ਨ ਹਿ ਸਕ੍ਕਾ ਉਭਯਤ੍ਥ ਏਕਂ ਸਮਯਂ ਵਿਹਰਿਤੁਨ੍ਤਿ। ਨ ਖੋ ਪਨੇਤਂ ਏਵਂ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ। ਨਨੁ ਅਵੋਚੁਮ੍ਹ ‘‘ਸਮੀਪਤ੍ਥੇ ਭੁਮ੍ਮਵਚਨ’’ਨ੍ਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਯਥਾ ਗਙ੍ਗਾਯਮੁਨਾਦੀਨਂ ਸਮੀਪੇ ਗੋਯੂਥਾਨਿ ਚਰਨ੍ਤਾਨਿ ‘‘ਗਙ੍ਗਾਯ ਚਰਨ੍ਤਿ, ਯਮੁਨਾਯ ਚਰਨ੍ਤੀ’’ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਨ੍ਤਿ, ਏਵਮਿਧਾਪਿ ਯਦਿਦਂ ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਾ ਸਮੀਪੇ ਜੇਤਵਨਂ, ਤਤ੍ਥ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ‘‘ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਵਿਹਰਤਿ ਜੇਤਵਨੇ’’ਤਿ। ਗੋਚਰਗਾਮਨਿਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਂ ਹਿਸ੍ਸ ਸਾਵਤ੍ਥਿਵਚਨਂ, ਪਬ੍ਬਜਿਤਾਨੁਰੂਪਨਿਵਾਸਨਟ੍ਠਾਨਨਿਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਂ ਸੇਸਵਚਨਂ।

ਤਤ੍ਥ ਸਾਵਤ੍ਥਿਵਚਨੇਨ ਆਯਸ੍ਮਾ ਆਨਨ੍ਦੋ ਭਗਵਤੋ ਗਹਟ੍ਠਾਨੁਗ੍ਗਹਕਰਣਂ ਦਸ੍ਸੇਤਿ, ਜੇਤਵਨਾਦਿਕਿਤ੍ਤਨੇਨ ਪਬ੍ਬਜਿਤਾਨੁਗ੍ਗਹਕਰਣਂ। ਤਥਾ ਪੁਰਿਮੇਨ ਪਚ੍ਚਯਗ੍ਗਹਣਤੋ ਅਤ੍ਤਕਿਲਮਥਾਨੁਯੋਗਵਿਵਜ੍ਜਨਂ, ਪਚ੍ਛਿਮੇਨ ਵਤ੍ਥੁਕਾਮਪ੍ਪਹਾਨਤੋ ਕਾਮਸੁਖਲ੍ਲਿਕਾਨੁਯੋਗਵਿਵਜ੍ਜਨੂਪਾਯਦਸ੍ਸਨਂ। ਪੁਰਿਮੇਨ ਚ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾਭਿਯੋਗਂ, ਪਚ੍ਛਿਮੇਨ ਵਿਵੇਕਾਧਿਮੁਤ੍ਤਿਂ। ਪੁਰਿਮੇਨ ਕਰੁਣਾਯ ਉਪਗਮਨਂ, ਪਚ੍ਛਿਮੇਨ ਪਞ੍ਞਾਯ ਅਪਗਮਨਂ। ਪੁਰਿਮੇਨ ਸਤ੍ਤਾਨਂ ਹਿਤਸੁਖਨਿਪ੍ਫਾਦਨਾਧਿਮੁਤ੍ਤਤਂ, ਪਚ੍ਛਿਮੇਨ ਪਰਹਿਤਸੁਖਕਰਣੇ ਨਿਰੁਪਲੇਪਤਂ। ਪੁਰਿਮੇਨ ਧਮ੍ਮਿਕਸੁਖਾਪਰਿਚ੍ਚਾਗਨਿਮਿਤ੍ਤਫਾਸੁਵਿਹਾਰਂ, ਪਚ੍ਛਿਮੇਨ ਉਤ੍ਤਰਿਮਨੁਸ੍ਸਧਮ੍ਮਾਨੁਯੋਗਨਿਮਿਤ੍ਤਂ। ਪੁਰਿਮੇਨ ਮਨੁਸ੍ਸਾਨਂ ਉਪਕਾਰਬਹੁਲਤਂ, ਪਚ੍ਛਿਮੇਨ ਦੇਵਤਾਨਂ। ਪੁਰਿਮੇਨ ਲੋਕੇ ਜਾਤਸ੍ਸ ਲੋਕੇ ਸਂਵਡ੍ਢਭਾਵਂ, ਪਚ੍ਛਿਮੇਨ ਲੋਕੇਨ ਅਨੁਪਲਿਤ੍ਤਤਂ। ਪੁਰਿਮੇਨ ‘‘ਏਕਪੁਗ੍ਗਲੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਲੋਕੇ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਮਾਨੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ ਬਹੁਜਨਹਿਤਾਯ ਬਹੁਜਨਸੁਖਾਯ ਲੋਕਾਨੁਕਮ੍ਪਾਯ ਅਤ੍ਥਾਯ ਹਿਤਾਯ ਸੁਖਾਯ ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸਾਨਂ। ਕਤਮੋ ਏਕਪੁਗ੍ਗਲੋ? ਤਥਾਗਤੋ ਅਰਹਂ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ’’ਤਿ (ਅ॰ ਨਿ॰ ੧.੧੭੦) ਵਚਨਤੋ ਯਦਤ੍ਥਂ ਭਗਵਾ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੋ, ਤਦਤ੍ਥਪਰਿਨਿਪ੍ਫਾਦਨਂ, ਪਚ੍ਛਿਮੇਨ ਯਤ੍ਥ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੋ, ਤਦਨੁਰੂਪਵਿਹਾਰਂ। ਭਗਵਾ ਹਿ ਪਠਮਂ ਲੁਮ੍ਬਿਨਿਵਨੇ, ਦੁਤਿਯਂ ਬੋਧਿਮਣ੍ਡੇਤਿ ਲੋਕਿਯਲੋਕੁਤ੍ਤਰਾਯ ਉਪ੍ਪਤ੍ਤਿਯਾ ਵਨੇਯੇਵ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੋ। ਤੇਨਸ੍ਸ ਵਨੇਯੇਵ ਵਿਹਾਰਂ ਦਸ੍ਸੇਤੀਤਿ ਏਵਮਾਦਿਨਾ ਨਯੇਨੇਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥਯੋਜਨਾ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ।

ਤਤ੍ਰਾਤਿ ਦੇਸਕਾਲਪਰਿਦੀਪਨਂ। ਤਞ੍ਹਿ ਯਂ ਸਮਯਂ ਵਿਹਰਤਿ, ਤਤ੍ਰ ਸਮਯੇ। ਯਸ੍ਮਿਞ੍ਚ ਆਰਾਮੇ ਵਿਹਰਤਿ, ਤਤ੍ਰ ਆਰਾਮੇਤਿ ਦੀਪੇਤਿ। ਭਾਸਿਤਬ੍ਬਯੁਤ੍ਤੇ ਵਾ ਦੇਸਕਾਲੇ ਦੀਪੇਤਿ। ਨ ਹਿ ਭਗਵਾ ਅਯੁਤ੍ਤੇ ਦੇਸੇ ਵਾ ਕਾਲੇ ਵਾ ਧਮ੍ਮਂ ਭਾਸਤਿ। ''ਅਕਾਲੋ ਖੋ ਤਾਵ, ਬਾਹਿਯਾ''ਤਿਆਦਿ (ਉਦਾ॰ ੧੦) ਚੇਤ੍ਥ ਸਾਧਕਂ। **ਖੋ**ਤਿ ਪਦਪੂਰਣਮਤ੍ਤੇ ਅਵਧਾਰਣੇ ਆਦਿਕਾਲਤ੍ਥੇ ਵਾ ਨਿਪਾਤੋ। **ਭਗਵਾ**ਤਿ ਲੋਕਗਰੁਦੀਪਨਂ। **ਭਿਕ੍ਖੂ**ਤਿ ਕਥਾਸਵਨਯੁਤ੍ਤਪੁਗ੍ਗਲਵਚਨਂ। ਅਪਿ ਚੇਤ੍ਥ ''ਭਿਕ੍ਖਕੋਤਿ ਭਿਕ੍ਖੁ, ਭਿਕ੍ਖਾਚਰਿਯਂ ਅਜ੍ਝੁਪਗਤੋਤਿ ਭਿਕ੍ਖੂ''ਤਿਆਦਿਨਾ (ਪਾਰਾ॰ ੪੫; ਵਿਭ॰ ੫੧੧) ਨਯੇਨ ਵਚਨਤ੍ਥੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। **ਆਮਨ੍ਤੇਸੀ**ਤਿ ਆਲਪਿ ਅਭਾਸਿ ਸਮ੍ਬੋਧੇਸੀਤਿ ਅਯਮੇਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥੋ। ਅਞ੍ਞਤ੍ਰ ਪਨ ਞਾਪਨੇਪਿ ਹੋਤਿ। ਯਥਾਹ – ''ਆਮਨ੍ਤਯਾਮਿ ਵੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਪਟਿਵੇਦਯਾਮਿ ਵੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ''ਤਿ। ਪਕ੍ਕੋਸਨੇਪਿ। ਯਥਾਹ – ''ਏਹਿ ਤ੍ਵਂ, ਭਿਕ੍ਖੁ, ਮਮ ਵਚਨੇਨ ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਂ ਆਮਨ੍ਤੇਹੀ''ਤਿ (ਅ॰ ਨਿ॰ ੯.੧੧; ਸਂ॰ ਨਿ॰ ੨.੩੨)।

ਭਿਕ੍ਖਵੋਤਿ ਆਮਨ੍ਤਨਾਕਾਰਪਰਿਦੀਪਨਂ। ਤਞ੍ਚ ਭਿਕ੍ਖਨਸੀਲਤਾਦਿਗੁਣਯੋਗਸਿਦ੍ਧਤ੍ਤਾ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਭਿਕ੍ਖਨਸੀਲਤਾਗੁਣਯੁਤ੍ਤੋਪਿ ਹਿ ਭਿਕ੍ਖੁ, ਭਿਕ੍ਖਨਧਮ੍ਮਤਾਗੁਣਯੁਤ੍ਤੋਪਿ ਭਿਕ੍ਖੁ, ਭਿਕ੍ਖਨੇ ਸਾਧੁਕਾਰਿਤਾਗੁਣਯੁਤ੍ਤੋਪੀਤਿ ਸਦ੍ਦਵਿਦੂ ਮਞ੍ਞਨ੍ਤਿ। ਤੇਨ ਚ ਨੇਸਂ ਭਿਕ੍ਖਨਸੀਲਤਾਦਿਗੁਣਯੋਗਸਿਦ੍ਧੇਨ ਵਚਨੇਨ ਹੀਨਾਧਿਕਜਨਸੇਵਿਤਂ ਵੁਤ੍ਤਿਂ ਪਕਾਸੇਨ੍ਤੋ ਉਦ੍ਧਤਦੀਨਭਾਵਨਿਗ੍ਗਹਂ ਕਰੋਤਿ। **ਭਿਕ੍ਖਵੋ**ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਕਰੁਣਾਵਿਪ੍ਫਾਰਸੋਮ੍ਮਹਦਯਨਯਨਨਿਪਾਤਪੁਬ੍ਬਙ੍ਗਮੇਨ ਵਚਨੇਨ ਤੇ ਅਤ੍ਤਨੋ ਮੁਖਾਭਿਮੁਖੇ ਕਰੋਤਿ। ਤੇਨੇਵ ਚ ਕਥੇਤੁਕਮ੍ਯਤਾਦੀਪਕੇਨ ਵਚਨੇਨ ਤੇਸਂ ਸੋਤੁਕਮ੍ਯਤਂ ਜਨੇਤਿ। ਤੇਨੇਵ ਚ ਸਮ੍ਬੋਧਨਤ੍ਥੇਨ ਸਾਧੁਕਂ ਸਵਨਮਨਸਿਕਾਰੇਪਿ ਤੇ ਨਿਯੋਜੇਤਿ। ਸਾਧੁਕਂ ਸਵਨਮਨਸਿਕਾਰਾਯਤ੍ਤਾ ਹਿ ਸਾਸਨਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿ।

ਅਪਰੇਸੁਪਿ ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸੇਸੁ ਵਿਜ੍ਜਮਾਨੇਸੁ ਕਸ੍ਮਾ ਭਿਕ੍ਖੂਯੇਵ ਆਮਨ੍ਤੇਸੀਤਿ ਚੇ? ਜੇਟ੍ਠਸੇਟ੍ਠਾਸਨ੍ਨਸਦਾਸਨ੍ਨਿਹਿਤਭਾਵਤੋ। ਸਬ੍ਬਪਰਿਸਸਾਧਾਰਣਾ ਹਿ ਭਗਵਤੋ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾ। ਪਰਿਸਾਯ ਚ ਜੇਟ੍ਠਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਪਠਮੁਪ੍ਪਨ੍ਨਤ੍ਤਾ, ਸੇਟ੍ਠਾ ਅਨਗਾਰਿਯਭਾਵਂ ਆਦਿਂ ਕਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥੁਚਰਿਯਾਨੁਵਿਧਾਯਕਤ੍ਤਾ ਸਕਲਸਾਸਨਪਟਿਗ੍ਗਾਹਕਤ੍ਤਾ ਚ। ਆਸਨ੍ਨਾ ਤੇ ਤਤ੍ਥ ਨਿਸਿਨ੍ਨੇਸੁ ਸਤ੍ਥੁਸਨ੍ਤਿਕਤ੍ਤਾ। ਸਦਾਸਨ੍ਨਿਹਿਤਾ ਸਤ੍ਥੁਸਨ੍ਤਿਕਾਵਚਰਤ੍ਤਾਤਿ। ਅਪਿਚ ਤੇ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾਯ ਭਾਜਨਂ ਯਥਾਨੁਸਿਟ੍ਠਂ ਪਟਿਪਤ੍ਤਿਸਬ੍ਭਾਵਤੋਤਿਪਿ ਤੇ ਏਵ ਆਮਨ੍ਤੇਸਿ।

ਕਿਮਤ੍ਥਂ ਪਨ ਭਗਵਾ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਨ੍ਤੋ ਪਠਮਂ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਮਨ੍ਤੇਸਿ, ਨ ਧਮ੍ਮਮੇਵ ਦੇਸੇਸੀਤਿ? ਸਤਿਜਨਨਤ੍ਥਂ। ਭਿਕ੍ਖੂ ਹਿ ਅਞ੍ਞਂ ਚਿਨ੍ਤੇਨ੍ਤਾਪਿ ਵਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਚਿਤ੍ਤਾਪਿ ਧਮ੍ਮਂ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਨ੍ਤਾਪਿ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਮਨਸਿਕਰੋਨ੍ਤਾਪਿ ਨਿਸਿਨ੍ਨਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਤੇ ਅਨਾਮਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮੇ ਦੇਸਿਯਮਾਨੇ ''ਅਯਂ ਦੇਸਨਾ ਕਿਂਨਿਦਾਨਾ ਕਿਂਪਚ੍ਚਯਾ ਕਤਮਾਯ ਅਟ੍ਠੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਯਾ ਦੇਸਿਤਾ''ਤਿ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਤੁਂ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਾ ਦੁਗ੍ਗਹਿਤਂ ਵਾ ਗਣ੍ਹੇਯ੍ਯੁਂ, ਨ ਵਾ ਗਣ੍ਹੇਯ੍ਯੁਂ। ਤੇਨ ਨੇਸਂ ਸਤਿਜਨਨਤ੍ਥਂ ਭਗਵਾ ਪਠਮਂ ਆਮਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਛਾ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਤਿ।

ਭਦਨ੍ਤੇਤਿ ਗਾਰਵਵਚਨਮੇਤਂ, ਸਤ੍ਥੁ ਪਟਿਵਚਨਦਾਨਂ ਵਾ। ਅਪਿ ਚੇਤ੍ਥ ''ਭਿਕ੍ਖਵੋ''ਤਿ ਵਦਮਾਨੋ ਭਗਵਾ ਤੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਲਪਤਿ। ''ਭਦਨ੍ਤੇ''ਤਿ ਵਦਮਾਨਾ ਤੇ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਪਚ੍ਚਾਲਪਨ੍ਤਿ। ਤਥਾ ''ਭਿਕ੍ਖਵੋ''ਤਿ ਭਗਵਾ ਆਦਿਮ੍ਹਿ ਭਾਸਤਿ, ''ਭਦਨ੍ਤੇ''ਤਿ ਤੇ ਪਚ੍ਚਾਭਾਸਨ੍ਤਿ। ''ਭਿਕ੍ਖਵੋ''ਤਿ ਪਟਿਵਚਨਂ ਦਾਪੇਤਿ, ''ਭਦਨ੍ਤੇ''ਤਿ ਪਟਿਵਚਨਂ ਦੇਨ੍ਤਿ। **ਤੇ ਭਿਕ੍ਖੂ**ਤਿ ਯੇ ਭਗਵਾ ਆਮਨ੍ਤੇਸਿ, ਤੇ। **ਭਗਵਤੋ ਪਚ੍ਚਸ੍ਸੋਸੁ**ਨ੍ਤਿ ਭਗਵਤੋ ਆਮਨ੍ਤਨਂ ਪਟਿਅਸ੍ਸੋਸੁਂ, ਅਭਿਮੁਖਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਸੁਣਿਂਸੁ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿਂਸੁ ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਸੁਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਭਗਵਾ ਏਤਦਵੋਚਾ**ਤਿ ਭਗਵਾ ਏਤਂ ਇਦਾਨਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ ਸਕਲਂ ਸੁਤ੍ਤਂ ਅਵੋਚ। ਏਤ੍ਤਾਵਤਾ ਚ ਯਂ ਆਯਸ੍ਮਤਾ ਆਨਨ੍ਦੇਨ ਇਮਸ੍ਸ ਸੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਸੁਖਾਵਗਾਹਣਤ੍ਥਂ ਕਾਲਦੇਸਦੇਸਕਪਰਿਸਾਪਦੇਸਪਟਿਮਣ੍ਡਿਤਂ ਨਿਦਾਨਂ ਭਾਸਿਤਂ, ਤਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥਵਣ੍ਣਨਾ ਸਮਤ੍ਤਾਤਿ।

ਰੂਪਾਦਿਵਣ੍ਣਨਾ

ਇਦਾਨਿ **ਨਾਹਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਅਞ੍ਞਂ ਏਕਰੂਪਮ੍ਪਿ ਸਮਨੁਪਸ੍ਸਾਮੀ**ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਭਗਵਤਾ ਨਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਸੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਵਣ੍ਣਨਾਯ ਓਕਾਸੋ ਅਨੁਪ੍ਪਤ੍ਤੋ, ਸਾ ਪਨੇਸਾ ਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ ਯਸ੍ਮਾ ਸੁਤ੍ਤਨਿਕ੍ਖੇਪਂ ਵਿਚਾਰੇਤ੍ਵਾਵ ਵੁਚ੍ਚਮਾਨਾ ਪਾਕਟਾ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਸੁਤ੍ਤਨਿਕ੍ਖੇਪਵਿਚਾਰਣਾ ਤਾਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਹਿ ਸੁਤ੍ਤਨਿਕ੍ਖੇਪਾ ਅਤ੍ਤਜ੍ਝਾਸਯੋ ਪਰਜ੍ਝਾਸਯੋ ਪੁਚ੍ਛਾਵਸਿਕੋ ਅਟ੍ਠੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਕੋਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਯਾਨਿ ਸੁਤ੍ਤਾਨਿ ਭਗਵਾ ਪਰੇਹਿ ਅਨਜ੍ਝਿਟ੍ਠੋ ਕੇਵਲਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਜ੍ਝਾਸਯੇਨੇਵ ਕਥੇਸਿ, ਸੇਯ੍ਯਥਿਦਂ – ਆਕਙ੍ਖੇਯ੍ਯਸੁਤ੍ਤਂ ਵਤ੍ਥਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ

ਏਵਮਾਦੀਨਿ, ਤੇਸਂ ਅਤ੍ਤਜ੍ਝਾਸਯੋ ਨਿਕ੍ਖੇਪੋ। ਯਾਨਿ ਪਨ ‘‘ਪਰਿਪਕ੍ਕਾ ਖੋ ਰਾਹੁਲਸ੍ਸ ਵਿਮੁਤ੍ਤਿਪਰਿਪਾਚਨੀਯਾ ਧਮ੍ਮਾ, ਯਂਨੂਨਾਹਂ ਰਾਹੁਲਂ ਉਤ੍ਤਰਿ ਆਸਵਾਨਂ ਖਯੇ ਵਿਨੇਯ੍ਯ’’ਨ੍ਤਿ (ਸਂ॰ ਨਿ॰ ੪.੧੨੧; ਮ॰ ਨਿ॰ ੩.੪੧੬) ਏਵਂ ਪਰੇਸਂ ਅਜ੍ਝਾਸਯਂ ਖਨ੍ਤਿਂ ਮਨਂ ਅਭਿਨੀਹਾਰਂ ਬੁਜ੍ਝਨਭਾਵਞ੍ਚ ਓਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ਪਰਜ੍ਝਾਸਯਵਸੇਨ ਕਥਿਤਾਨਿ, ਸੇਯ੍ਯਥਿਦਂ – ਰਾਹੁਲੋਵਾਦਸੁਤ੍ਤਂ ਧਮ੍ਮਚਕ੍ਕਪ੍ਪਵਤ੍ਤਨਨ੍ਤਿ ਏਵਮਾਦੀਨਿ, ਤੇਸਂ ਪਰਜ੍ਝਾਸਯੋ ਨਿਕ੍ਖੇਪੋ। ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਪਨ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਤੇ ਤੇ ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸਾ ਤਥਾ ਤਥਾ ਪਞ੍ਹਂ ਪੁਚ੍ਛਨ੍ਤਿ। ਏਵਂ ਪੁਟ੍ਠੇਨ ਭਗਵਤਾ ਯਾਨਿ ਕਥਿਤਾਨਿ ਦੇਵਤਾਸਂਯੁਤ੍ਤਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਸਂਯੁਤ੍ਤਾਦੀਨਿ, ਤੇਸਂ ਪੁਚ੍ਛਾਵਸਿਕੋ ਨਿਕ੍ਖੇਪੋ। ਯਾਨਿ ਪਨ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਂ ਕਾਰਣਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਕਥਿਤਾਨਿ ਧਮ੍ਮਦਾਯਾਦਸੁਤ੍ਤਪੁਤ੍ਤਮਂਸੂਪਮਾਦੀਨਿ, ਤੇਸਂ ਅਟ੍ਠੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਕੋ ਨਿਕ੍ਖੇਪੋ। ਏਵਮਿਮੇਸੁ ਚਤੂਸੁ ਨਿਕ੍ਖੇਪੇਸੁ ਇਮਸ੍ਸ ਸੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਪਰਜ੍ਝਾਸਯੋ ਨਿਕ੍ਖੇਪੋ। ਪਰਜ੍ਝਾਸਯਵਸੇਨ ਹੇਤਂ ਨਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਂ। ਕੇਸਂ ਅਜ੍ਝਾਸਯੇਨਾਤਿ? ਰੂਪਗਰੁਕਾਨਂ ਪੁਰਿਸਾਨਂ।

ਤਤ੍ਥ **ਨਾਹਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ**ਤਿਆਦੀਸੁ ਨਕਾਰੋ ਪਟਿਸੇਧਤ੍ਥੋ। **ਅਹ**ਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਨਿਦ੍ਦਿਸਤਿ। **ਭਿਕ੍ਖਵੇ**ਤਿ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਲਪਤਿ। **ਅਞ੍ਞ**ਨ੍ਤਿ ਇਦਾਨਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਾ ਇਤ੍ਥਿਰੂਪਤੋ ਅਞ੍ਞਂ। **ਏਕਰੂਪਮ੍ਪੀ**ਤਿ ਏਕਮ੍ਪਿ ਰੂਪਂ। **ਸਮਨੁਪਸ੍ਸਾਮੀ**ਤਿ ਦ੍ਵੇ ਸਮਨੁਪਸ੍ਸਨਾ ਞਾਣਸਮਨੁਪਸ੍ਸਨਾ ਚ ਦਿਟ੍ਠਿਸਮਨੁਪਸ੍ਸਨਾ ਚ। ਤਤ੍ਥ ‘‘ਅਨਿਚ੍ਚਤੋ ਸਮਨੁਪਸ੍ਸਤਿ, ਨੋ ਨਿਚ੍ਚਤੋ’’ਤਿ (ਪਟਿ॰ ਮ॰ ੩.੩੫) ਅਯਂ **ਞਾਣਸਮਨੁਪਸ੍ਸਨਾ** ਨਾਮ। ‘‘ਰੂਪਂ ਅਤ੍ਤਤੋ ਸਮਨੁਪਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿਆਦਿਕਾ (ਪਟਿ॰ ਮ॰ ੧.੧੩੦) ਪਨ **ਦਿਟ੍ਠਿਸਮਨੁਪਸ੍ਸਨਾ** ਨਾਮ। ਤਾਸੁ ਇਧ ਞਾਣਸਮਨੁਪਸ੍ਸਨਾ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤਾ। ਇਮਸ੍ਸ ਪਨ ਪਦਸ੍ਸ ਨਕਾਰੇਨ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਇਦਂ ਹਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ – ਅਹਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁਤਞ੍ਞਾਣੇਨ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੋਪਿ ਅਞ੍ਞਂ ਏਕਰੂਪਮ੍ਪਿ ਨ ਸਮਨੁਪਸ੍ਸਾਮੀਤਿ। **ਯਂ ਏਵਂ ਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਚਿਤ੍ਤਂ ਪਰਿਯਾਦਾਯ ਤਿਟ੍ਠਤੀ**ਤਿ ਯਂ ਰੂਪਂ ਰੂਪਗਰੁਕਸ੍ਸ ਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਚਤੁਭੂਮਕਕੁਸਲਚਿਤ੍ਤਂ ਪਰਿਯਾਦਿਯਿਤ੍ਵਾ ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਵਾ ਖੇਪੇਤ੍ਵਾ ਤਿਟ੍ਠਤਿ। ‘‘ਸਬ੍ਬਂ ਹਤ੍ਥਿਕਾਯਂ ਪਰਿਯਾਦਿਯਿਤ੍ਵਾ’’ਤਿਆਦੀਸੁ (ਸਂ॰ ਨਿ॰ ੧.੧੨੬) ਹਿ ਗਹਣਂ ਪਰਿਯਾਦਾਨਂ ਨਾਮ। ‘‘ਅਨਿਚ੍ਚਸਞ੍ਞਾ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਾਵਿਤਾ ਬਹੁਲੀਕਤਾ ਸਬ੍ਬਂ ਕਾਮਰਾਗਂ ਪਰਿਯਾਦਿਯਤੀ’’ਤਿਆਦੀਸੁ (ਸਂ॰ ਨਿ॰ ੩.੧੦੨) ਖੇਪਨਂ। ਇਧ ਉਭਯਮ੍ਪਿ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਇਦਂ ਰੂਪਂ ਚਤੁਭੂਮਕਕੁਸਲਚਿਤ੍ਤਂ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਂ ਨ ਨੀਲੁਪ੍ਪਲਕਲਾਪਂ ਪੁਰਿਸੋ ਵਿਯ ਹਤ੍ਥੇਨ ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਨਾਪਿ ਖੇਪਯਮਾਨਂ ਅਗ੍ਗਿ ਵਿਯ ਉਦ੍ਧਨੇ ਉਦਕਂ ਸਨ੍ਤਾਪੇਤ੍ਵਾ ਖੇਪੇਤਿ। ਉਪ੍ਪਤ੍ਤਿਞ੍ਚਸ੍ਸ ਨਿਵਾਰਯਮਾਨਮੇਵ ਚਤੁਭੂਮਕਮ੍ਪਿ ਕੁਸਲਚਿਤ੍ਤਂ ਗਣ੍ਹਾਤਿ ਚੇਵ ਖੇਪੇਤਿ ਚਾਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ – ‘‘ਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਚਿਤ੍ਤਂ ਪਰਿਯਾਦਾਯ ਤਿਟ੍ਠਤੀ’’ਤਿ।

ਯਥਯਿਦਨ੍ਤਿ ਯਥਾ ਇਦਂ। **ਇਤ੍ਥਿਰੂਪ**ਨ੍ਤਿ ਇਤ੍ਥਿਯਾ ਰੂਪਂ। ਤਤ੍ਥ ‘‘ਕਿਞ੍ਚ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਰੂਪਂ ਵਦੇਥ? ਰੁਪ੍ਪਤੀਤਿ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਤਸ੍ਮਾ ਰੂਪਨ੍ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਕੇਨ ਰੁਪ੍ਪਤਿ? ਸੀਤੇਨਪਿ ਰੁਪ੍ਪਤਿ ਉਣ੍ਹੇਨਪਿ ਰੁਪ੍ਪਤੀ’’ਤਿ (ਸਂ॰ ਨਿ॰ ੩.੭੯) ਸੁਤ੍ਤਾਨੁਸਾਰੇਨ ਰੂਪਸ੍ਸ ਵਚਨਤ੍ਥੋ ਚੇਵ ਸਾਮਞ੍ਞਲਕ੍ਖਣਞ੍ਚ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। ਅਯਂ ਪਨ ਰੂਪਸਦ੍ਦੋ ਖਨ੍ਧਭਵਨਿਮਿਤ੍ਤਪਚ੍ਚਯਸਰੀਰਵਣ੍ਣਸਣ੍ਠਾਨਾਦੀਸੁ ਅਨੇਕੇਸੁ ਅਤ੍ਥੇਸੁ ਵਤ੍ਤਤਿ। ਅਯਞ੍ਹਿ ‘‘ਯਂ ਕਿਞ੍ਚਿ ਰੂਪਂ ਅਤੀਤਾਨਾਗਤਪਚ੍ਚੁਪ੍ਪਨ੍ਨ’’ਨ੍ਤਿ (ਵਿਭ॰ ੨; ਮਹਾਵ॰ ੨੨) ਏਤ੍ਥ ਰੂਪਕ੍ਖਨ੍ਧੇ ਵਤ੍ਤਤਿ। ‘‘ਰੂਪੂਪਪਤ੍ਤਿਯਾ ਮਗ੍ਗਂ ਭਾਵੇਤੀ’’ਤਿ (ਧ॰ ਸ॰ ੧੬੧; ਵਿਭ॰ ੬੨੪) ਏਤ੍ਥ ਰੂਪਭਵੇ। ‘‘ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਂ ਅਰੂਪਸਞ੍ਞੀ ਬਹਿਦ੍ਧਾ ਰੂਪਾਨਿ ਪਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ (ਧ॰ ਸ॰ ੨੦੪-੨੩੨ ਆਦਯੋ) ਏਤ੍ਥ ਕਸਿਣਨਿਮਿਤ੍ਤੇ। ‘‘ਸਰੂਪਾ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ ਪਾਪਕਾ ਅਕੁਸਲਾ ਧਮ੍ਮਾ ਨੋ ਅਰੂਪਾ’’ਤਿ (ਅ॰ ਨਿ॰ ੨.੮੩) ਏਤ੍ਥ ਪਚ੍ਚਯੇ। ‘‘ਆਕਾਸੋ ਪਰਿਵਾਰਿਤੋ ਰੂਪਨ੍ਤੇਵ ਸਙ੍ਖਂ ਗਚ੍ਛਤੀ’’ਤਿ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੧.੩੦੬) ਏਤ੍ਥ ਸਰੀਰੇ। ‘‘ਚਕ੍ਖੁਞ੍ਚ ਪਟਿਚ੍ਚ ਰੂਪੇ ਚ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ ਚਕ੍ਖੁਵਿਞ੍ਞਾਣ’’ਨ੍ਤਿ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੧.੪੦੦; ੩.੪੨੧) ਏਤ੍ਥ ਵਣ੍ਣੇ। ‘‘ਰੂਪਪ੍ਪਮਾਣੋ ਰੂਪਪ੍ਪਸਨ੍ਨੋ’’ਤਿ (ਅ॰ ਨਿ॰ ੪.੬੫) ਏਤ੍ਥ ਸਣ੍ਠਾਨੇ। ਆਦਿਸਦ੍ਦੇਨ ‘‘ਪਿਯਰੂਪਂ ਸਾਤਰੂਪਂ, ਅਰਸਰੂਪੋ’’ਤਿਆਦੀਨਿਪਿ ਸਙ੍ਗਹਿਤਬ੍ਬਾਨਿ। ਇਧ ਪਨੇਸ ਇਤ੍ਥਿਯਾ ਚਤੁਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇ ਰੂਪਾਯਤਨਸਙ੍ਖਾਤੇ ਵਣ੍ਣੇ ਵਤ੍ਤਤਿ। ਅਪਿਚ ਯੋ ਕੋਚਿ ਇਤ੍ਥਿਯਾ ਨਿਵਤ੍ਥਨਿਵਾਸਨਸ੍ਸ ਵਾ ਅਲਙ੍ਕਾਰਸ੍ਸ ਵਾ ਗਨ੍ਧਵਣ੍ਣਕਾਦੀਨਂ ਵਾ ਪਿਲਨ੍ਧਨਮਾਲਾਦੀਨਂ ਵਾਤਿ ਕਾਯਪ੍ਪਟਿਬਦ੍ਧੋ ਚ ਵਣ੍ਣੋ ਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਚਕ੍ਖੁਵਿਞ੍ਞਾਣਸ੍ਸ ਆਰਮ੍ਮਣਂ ਹੁਤ੍ਵਾ ਉਪਕਪ੍ਪਤਿ, ਸਬ੍ਬਮੇਤਂ ਇਤ੍ਥਿਰੂਪਨ੍ਤੇਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। **ਇਤ੍ਥਿਰੂਪਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਚਿਤ੍ਤਂ ਪਰਿਯਾਦਾਯ ਤਿਟ੍ਠਤੀ**ਤਿ ਇਦਂ ਪੁਰਿਮਸ੍ਸੇਵ ਦਲ੍ਹੀਕਰਣਤ੍ਥਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਪੁਰਿਮਂ ਵਾ ‘‘ਯਥਯਿਦਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਇਤ੍ਥਿਰੂਪ’’ਨ੍ਤਿ ਏਵਂ ਓਪਮ੍ਮਵਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਇਦਂ ਪਰਿਯਾਦਾਨਾਨੁਭਾਵਦਸ੍ਸਨਵਸੇਨ।

ਤਤ੍ਰਿਦਂ ਇਤ੍ਥਿਰੂਪਸ੍ਸ ਪਰਿਯਾਦਾਨਾਨੁਭਾਵੇ ਵਤ੍ਥੁ – ਮਹਾਦਾਠਿਕਨਾਗਰਾਜਾ ਕਿਰ ਚੇਤਿਯਗਿਰਿਮ੍ਹਿ ਅਮ੍ਬਤ੍ਥਲੇ ਮਹਾਥੂਪਂ ਕਾਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਗਿਰਿਭਣ੍ਡਪੂਜਂ ਨਾਮ ਕਤ੍ਵਾ ਕਾਲੇਨ ਕਾਲਂ ਓਰੋਧਗਣਪਰਿਵੁਤੋ ਚੇਤਿਯਗਿਰਿਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਮਹਾਦਾਨਂ ਦੇਤਿ। ਬਹੂਨਂ ਸਨ੍ਨਿਪਾਤਟ੍ਠਾਨੇ ਨਾਮ ਨ ਸਬ੍ਬੇਸਂ ਸਤਿ ਸੂਪਟ੍ਠਿਤਾ ਹੋਤਿ, ਰਞ੍ਞੋ ਚ ਦਮਿਲਦੇਵੀ ਨਾਮ ਮਹੇਸੀ ਪਠਮਵਯੇ ਠਿਤਾ ਦਸ੍ਸਨੀਯਾ ਪਾਸਾਦਿਕਾ। ਅਥੇਕੋ ਚਿਤ੍ਤਤ੍ਥੇਰੋ ਨਾਮ ਵੁਡ੍ਢਪਬ੍ਬਜਿਤੋ ਅਸਂਵਰਨਿਯਾਮੇਨ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ਤਸ੍ਸਾ ਰੂਪਾਰਮ੍ਮਣੇ ਨਿਮਿਤ੍ਤਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਉਮ੍ਮਾਦਪ੍ਪਤ੍ਤੋ ਵਿਯ ਠਿਤਨਿਸਿਨ੍ਨਟ੍ਠਾਨੇਸੁ ‘‘ਹਨ੍ਦ ਦਮਿਲਦੇਵੀ, ਹਨ੍ਦ ਦਮਿਲਦੇਵੀ’’ਤਿ ਵਦਨ੍ਤੋ ਵਿਚਰਤਿ। ਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਚਸ੍ਸ ਦਹਰਸਾਮਣੇਰਾ ਉਮ੍ਮਤ੍ਤਕਚਿਤ੍ਤਤ੍ਥੇਰੋਤ੍ਵੇਵ ਨਾਮਂ ਕਤ੍ਵਾ ਵੋਹਰਿਂਸੁ। ਅਥ ਸਾ ਦੇਵੀ ਨਚਿਰਸ੍ਸੇਵ ਕਾਲਮਕਾਸਿ। ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੇ ਸਿਵਥਿਕਦਸ੍ਸਨਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਆਗਤੇ ਦਹਰਸਾਮਣੇਰਾ ਤਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਏਵਮਾਹਂਸੁ – ‘‘ਭਨ੍ਤੇ ਚਿਤ੍ਤਤ੍ਥੇਰ, ਯਸ੍ਸਤ੍ਥਾਯ ਤ੍ਵਂ ਵਿਲਪਸਿ, ਮਯਂ ਤਸ੍ਸਾ ਦੇਵਿਯਾ ਸਿਵਥਿਕਦਸ੍ਸਨਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਆਗਤਾ’’ਤਿ। ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤੇਪਿ ਅਸ੍ਸਦ੍ਦਹਨ੍ਤੋ ‘‘ਯਸ੍ਸਾ ਵਾ ਤਸ੍ਸਾ ਵਾ ਤੁਮ੍ਹੇ ਸਿਵਥਿਕਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਾਯ ਗਤਾ, ਮੁਖਂ ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਧੂਮਣ੍ਣ’’ਨ੍ਤਿ । ਉਮ੍ਮਤ੍ਤਕਵਚਨਮੇਵ ਅਵੋਚ। ਏਵਂ ਉਮ੍ਮਤ੍ਤਕਚਿਤ੍ਤਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਚਿਤ੍ਤਂ ਪਰਿਯਾਦਾਯ ਅਟ੍ਠਾਸਿ ਇਦਂ ਇਤ੍ਥਿਰੂਪਂ।

ਅਪਰਮ੍ਪਿ ਵਤ੍ਥੁ – ਸਦ੍ਧਾਤਿਸ੍ਸਮਹਾਰਾਜਾ ਕਿਰ ਏਕਦਿਵਸਂ ਓਰੋਧਗਣਪਰਿਵੁਤੋ ਵਿਹਾਰਂ ਆਗਤੋ । ਏਕੋ ਦਹਰੋ ਲੋਹਪਾਸਾਦਦ੍ਵਾਰਕੋਟ੍ਠਕੇ ਠਤ੍ਵਾ ਅਸਂਵਰੇ ਠਿਤੋ ਏਕਂ ਇਤ੍ਥਿਂ ਓਲੋਕੇਸਿ। ਸਾਪਿ ਗਮਨਂ ਪਚ੍ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਤਂ ਓਲੋਕੇਸਿ। ਉਭੋਪਿ ਅਬ੍ਭਨ੍ਤਰੇ ਉਟ੍ਠਿਤੇਨ ਰਾਗਗ੍ਗਿਨਾ ਡਯ੍ਹਿਤ੍ਵਾ ਕਾਲਮਕਂਸੁ। ਏਵਂ ਇਤ੍ਥਿਰੂਪਂ ਦਹਰਸ੍ਸ ਚਿਤ੍ਤਂ ਪਰਿਯਾਦਾਯ ਤਿਟ੍ਠਤਿ।

ਅਪਰਮ੍ਪਿ ਵਤ੍ਥੁ – ਕਲ੍ਯਾਣਿਯਮਹਾਵਿਹਾਰਤੋ ਕਿਰੇਕੋ ਦਹਰੋ ਉਦ੍ਦੇਸਤ੍ਥਾਯ ਕਾਲ਼ਦੀਘਵਾਪਿਗਾਮਦ੍ਵਾਰਵਿਹਾਰਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤੁਦ੍ਦੇਸਕਿਚ੍ਚੋ ਅਤ੍ਥਕਾਮਾਨਂ ਵਚਨਂ ਅਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ‘‘ਗਤਟ੍ਠਾਨੇ ਦਹਰਸਾਮਣੇਰੇਹਿ ਪੁਟ੍ਠੇਨ ਗਾਮਸ੍ਸ ਨਿਵਿਟ੍ਠਾਕਾਰੋ ਕਥੇਤਬ੍ਬੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ ਗਾਮੇ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਚਰਨ੍ਤੋ ਵਿਸਭਾਗਾਰਮ੍ਮਣੇ ਨਿਮਿਤ੍ਤਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਸਨਟ੍ਠਾਨਂ ਗਤੋ ਤਾਯ ਨਿਵਤ੍ਥਵਤ੍ਥਂ ਸਞ੍ਜਾਨਿਤ੍ਵਾ ‘‘ਕਹਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਇਦਂ ਲਦ੍ਧ’’ਨ੍ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਤਸ੍ਸਾ ਮਤਭਾਵਂ ਞਤ੍ਵਾ ‘‘ਏਵਰੂਪਾ ਨਾਮ ਇਤ੍ਥੀ ਮਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਮਤਾ’’ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਨ੍ਤੋ ਅਨ੍ਤੋਉਟ੍ਠਿਤੇਨ ਰਾਗਗ੍ਗਿਨਾ ਡਯ੍ਹਿਤ੍ਵਾ ਜੀਵਿਤਕ੍ਖਯਂ ਪਾਪੁਣਿ। ਏਵਮ੍ਪਿ ਇਦਂ ਇਤ੍ਥਿਰੂਪਂ ਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਚਿਤ੍ਤਂ ਪਰਿਯਾਦਾਯ ਤਿਟ੍ਠਤੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ।

੨. ਦੁਤਿਯਾਦੀਨਿ ਸਦ੍ਦਗਰੁਕਾਦੀਨਂ ਆਸਯਵਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤਾਨਿ। ਤੇਸੁ **ਇਤ੍ਥਿਸਦ੍ਦੋ**ਤਿ ਇਤ੍ਥਿਯਾ ਚਿਤ੍ਤਸਮੁਟ੍ਠਾਨੋ ਕਥਿਤਗੀਤਵਾਦਿਤਸਦ੍ਦੋ। ਅਪਿਚ ਇਤ੍ਥਿਯਾ ਨਿਵਤ੍ਥਨਿਵਾਸਨਸ੍ਸਾਪਿ ਅਲਙ੍ਕਤਾਲਙ੍ਕਾਰਸ੍ਸਾਪਿ ਇਤ੍ਥਿਪਯੋਗਨਿਪ੍ਫਾਦਿਤੋ ਵੀਣਾਸਙ੍ਖਪਣਵਾਦਿਸਦ੍ਦੋਪਿ ਇਤ੍ਥਿਸਦ੍ਦੋਤ੍ਵੇਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਸਬ੍ਬੋਪਿ ਹੇਸੋ ਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਚਿਤ੍ਤਂ ਪਰਿਯਾਦਾਯ ਤਿਟ੍ਠਤਿ।

ਤਤ੍ਥ ਸੁਵਣ੍ਣਕਕ੍ਕਟਕਸੁਵਣ੍ਣਮੋਰਦਹਰਭਿਕ੍ਖੁਆਦੀਨਂ ਵਤ੍ਥੂਨਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾਨਿ। ਪਬ੍ਬਤਨ੍ਤਰਂ ਕਿਰ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਮਹਨ੍ਤਂ ਹਤ੍ਥਿਨਾਗਕੁਲਂ ਵਸਤਿ। ਅਵਿਦੂਰਟ੍ਠਾਨੇ ਚਸ੍ਸ ਮਹਾਪਰਿਭੋਗਸਰੋ ਅਤ੍ਥਿ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਕਾਯੂਪਪਨ੍ਨੋ ਸੁਵਣ੍ਣਕਕ੍ਕਟਕੋ ਅਤ੍ਥਿ। ਸੋ ਤਂ ਸਰਂ ਓਤਿਣ੍ਣੋਤਿਣ੍ਣੇ ਸਣ੍ਡਾਸੇਨ ਵਿਯ ਅਲ਼ੇਹਿ ਪਾਦੇ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਸਂ ਨੇਤ੍ਵਾ ਮਾਰੇਤਿ। ਤਸ੍ਸ ਓਤਾਰਾਪੇਕ੍ਖਾ ਹਤ੍ਥਿਨਾਗਾ ਏਕਂ ਮਹਾਹਤ੍ਥਿਂ ਜੇਟ੍ਠਕਂ ਕਤ੍ਵਾ ਵਿਚਰਨ੍ਤਿ। ਸੋ ਏਕਦਿਵਸਂ ਤਂ ਹਤ੍ਥਿਨਾਗਂ ਗਣ੍ਹਿ। ਥਾਮਸਤਿਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ ਹਤ੍ਥਿਨਾਗੋ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ‘‘ਸਚਾਹਂ ਭੀਤਰਵਂ ਰਵਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਸਬ੍ਬੇ ਯਥਾਰੁਚਿਯਾ ਅਕੀਲ਼ਿਤ੍ਵਾ ਪਲਾਯਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀ’’ਤਿ ਨਿਚ੍ਚਲੋਵ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਅਥ ਸਬ੍ਬੇਸਂ ਉਤ੍ତਿਣ੍ਣਭਾਵਂ ਞਤ੍ਵਾ ਤੇਨ ਗਹਿਤਭਾਵਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਭਰਿਯਂ ਜਾਨਾਪੇਤੁਂ ਵਿਰਵਿਤ੍ਵਾ ਏਵਮਾਹ –

‘‘ਸਿਙ੍ਗੀਮਿਗੋ ਆਯਤਚਕ੍ਖੁਨੇਤ੍ਤੋ,
ਅਟ੍ਠਿਤ੍ਤਚੋ ਵਾਰਿਸਯੋ ਅਲੋਮੋ।
ਤੇਨਾਭਿਭੂਤੋ ਕਪਣਂ ਰੁਦਾਮਿ,
ਮਾ ਹੇਵ ਮਂ ਪਾਣਸਮਂ ਜਹੇਯ੍ਯਾ’’ਤਿ॥ (ਜਾ॰ ੧.੩.੪੯)।

ਸਾ ਤਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਸਾਮਿਕਸ੍ਸ ਗਹਿਤਭਾਵਂ ਞਤ੍ਵਾ ਤਂ ਤਮ੍ਹਾ ਭਯਾ ਮੋਚੇਤੁਂ ਹਤ੍ਥਿਨਾ ਚ ਕੁਲ਼ੀਰੇਨ ਚ ਸਦ੍ਧਿਂ ਸਲ੍ਲਪਨ੍ਤੀ ਏਵਮਾਹ –

‘‘ਅਯਜ ਨ ਤਂ ਜਹਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਕੁਞ੍ਜਰਂ ਸਟ੍ਠਿਹਾਯਨਂ।
ਪਥਬਜਾ ਚਾਤੁਰਨ੍ਤਾਯ, ਸੁਪ੍ਪਿਯੋ ਹੋਸਿ ਮੇ ਤੁਵਂ॥

‘‘ਯੇ ਕੁਲ਼ੀਰਾ ਸਮੁਦ੍ਦਸ੍ਮਿਂ, ਗਙ੍ਗਾਯ ਯਮੁਨਾਯ ਚ।
ਤੇਸਂ ਤ੍ਵਂ ਵਾਰਿਜੋ ਸੇਟ੍ਠੋ, ਮੁਞ੍ਚ ਰੋਦਨ੍ਤਿਯਾ ਪਤਿ’’ਨ੍ਤਿ॥ (ਜਾ॰ ੧.੩.੫੦-੫੧)।

ਕੁਲ਼ੀਰੋ ਸਹ ਇਤ੍ਥਿਸਦ੍ਦਸ੍ਸਵਨੇਨ ਗਹਣਂ ਸਿਥਿਲਮਕਾਸਿ। ਅਥ ਹਤ੍ਥਿਨਾਗੋ ‘‘ਅਯਮੇਵੇਤਸ੍ਸ ਓਕਾਸੋ’’ਤਿ ਏਕਂ ਪਾਦਂ ਗਹਿਤਾਕਾਰੇਨੇਵ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਦੁਤਿਯਂ ਉਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਤਂ ਪਿਟ੍ਠਿਕਪਾਲੇ ਅਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਵਿਚੁਣ੍ਣਿਕਂ ਕਤ੍ਵਾ ਥੋਕਂ ਆਕਡ੍ਢਿਤ੍ਵਾ ਤੀਰੇ ਖਿਪਿ। ਅਥ ਨਂ ਸਬ੍ਬਹਤ੍ਥਿਨੋ ਸਨ੍ਨਿਪਤਿਤ੍ਵਾ ‘‘ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਵੇਰੀ’’ਤਿ ਵਿਚੁਣ੍ਣਯਿਂਸੁ। ਏਵਂ ਤਾਵ ਇਤ੍ਥਿਸਦ੍ਦੋ ਸੁਵਣ੍ਣਕਕ੍ਕਟਕਸ੍ਸ ਚਿਤ੍ਤਂ ਪਰਿਯਾਦਿਯਿਤ੍ਵਾ ਤਿਟ੍ਠਤਿ।

ਸੁਵਣ੍ਣਮੋਰੋਪਿ ਹਿਮਵਨ੍ਤਂ ਅਨੁਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਮਹਨ੍ਤਂ ਪਬ੍ਬਤਗਹਨਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਵਸਨ੍ਤੋ ਨਿਚ੍ਚਕਾਲਂ ਸੂਰਿਯਸ੍ਸ ਉਦਯਕਾਲੇ ਸੂਰਿਯਮਣ੍ਡਲਂ ਉਲ੍ਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਰਕ੍ਖਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਏਵਂ ਵਦਤਿ –

‘‘ਉਦੇਤਯਂ ਚਕ੍ਖੁਮਾ ਏਕਰਾਜਾ,
ਹਰਿਸ੍ਸਵਣ੍ਣੋ ਪਥਵਿਪ੍ਪਭਾਸੋ।
ਤਂ ਤਂ ਨਮਸ੍ਸਾਮਿ ਹਰਿਸ੍ਸਵਣ੍ਣਂ ਪਥਵਿਪ੍ਪਭਾਸਂ,
ਤਯਾਜ੍ਜ ਗੁਤ੍ਤਾ ਵਿਹਰੇਮੁ ਦਿਵਸਂ॥

‘‘ਯੇ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਵੇਦਗੂ ਸਬ੍ਬਧਮ੍ਮੇ,
ਤੇ ਮੇ ਨਮੋ ਤੇ ਚ ਮਂ ਪਾਲਯਨ੍ਤੁ।
ਨਮਤ੍ਥੁ ਬੁਦ੍ਧਾਨਂ ਨਮਤ੍ਥੁ ਬੋਧਿਯਾ,
ਨਮੋ ਵਿਮੁਤ੍ਤਾਨਂ ਨਮੋ ਵਿਮੁਤ੍ਤਿਯਾ।
ਇਮਂ ਸੋ ਪਰਿਤ੍ਤਂ ਕਤ੍ਵਾ,
ਮੋਰੋ ਚਰਤਿ ਏਸਨਾ’’ਤਿ॥ (ਜਾ॰ ੧.੨.੧੭)।

ਸੋ ਦਿਵਸਂ ਗੋਚਰਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਸਾਯਨ੍ਹਸਮਯੇ ਵਸਨਟ੍ਠਾਨਂ ਪਵਿਸਨ੍ਤੋ ਅਤ੍ਥਙ੍ਗਤਂ ਸੂਰਿਯਮਣ੍ਡਲਂ ਓਲੋਕੇਤ੍ਵਾਪਿ ਇਮਂ ਗਾਥਂ ਵਦਤਿ –

‘‘ਅਪੇਤਯਂ ਚਕ੍ਖੁਮਾ ਏਕਰਾਜਾ,
ਹਰਿਸ੍ਸਵਣ੍ਣੋ ਪਥਵਿਪ੍ਪਭਾਸੋ।
ਤਂ ਤਂ ਨਮਸ੍ਸਾਮਿ ਹਰਿਸ੍ਸਵਣ੍ਣਂ ਪਥਵਿਪ੍ਪਭਾਸਂ,
ਤਯਾਜ੍ਜ ਗੁਤ੍ਤਾ ਵਿਹਰੇਮੁ ਰਤ੍ਤਿਂ॥

‘‘ਯੇ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਵੇਦਗੂ ਸਬ੍ਬਧਮ੍ਮੇ,
ਤੇ ਮੇ ਨਮੋ ਤੇ ਚ ਮਂ ਪਾਲਯਨ੍ਤੁ।

ਨਮਤ੍ਥੁ ਬੁਦ੍ਧਾਨਂ ਨਮਤ੍ਥੁ ਬੋਧਿਯਾ,
ਨਮੋ ਵਿਮੁਤ੍ਤਾਨਂ ਨਮੋ ਵਿਮੁਤ੍ਤਿਯਾ।
ਇਮਂ ਸੋ ਪਰਿਤ੍ਤਂ ਕਤ੍ਵਾ,
ਮੋਰੋ ਵਾਸਮਕਪ੍ਪਯੀ''ਤਿ॥ (ਜਾ॰ ੧.੨.੧੮)।

ਇਮਿਨਾ ਨਿਯਾਮੇਨ ਸਤ੍ਤ ਵਸ੍ਸਸਤਾਨਿ ਵੀਤਿਨਾਮੇਤ੍ਵਾ ਏਕਦਿਵਸਂ ਪਰਿਤ੍ਤਕਮ੍ਮਤੋ ਪੁਰੇਤਰਮੇਵ ਮੋਰਕੁਕ੍ਕੁਟਿਕਾਯ ਸਦ੍ਦਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਪਰਿਤ੍ਤਕਮ੍ਮਂ ਅਸਰਿਤ੍ਵਾ ਰਞ੍ਞਾ ਪੇਸਿਤਸ੍ਸ ਲੁਦ੍ਦਕਸ੍ਸ ਵਸਂ ਉਪਗਤੋ। ਏਵਂ ਇਤ੍ਥਿਸਦ੍ਦੋ ਸੁਵਣ੍ਣਮੋਰਸ੍ਸ ਚਿਤ੍ਤਂ ਪਰਿਯਾਦਿਯਿਤ੍ਵਾ ਤਿਟ੍ਠਤੀਤਿ। ਛਾਤਪਬ੍ਬਤਵਾਸੀ ਦਹਰੋ ਪਨ ਸੁਧਾਮੁਣ੍ਡਕਵਾਸੀ ਦਹਰੋ ਚ ਇਤ੍ਥਿਸਦ੍ਦਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਅਨਯਬ੍ਯਸਨਂ ਪਤ੍ਤਾਤਿ।

੩. ਤਤਿਯੇ **ਇਤ੍ਥਿਗਨ੍ਧੋ**ਤਿ ਇਤ੍ਥਿਯਾ ਚਤੁਸਮੁਟ੍ਠਾਨਿਕਂ ਗਨ੍ਧਾਯਤਨਂ। ਸ੍ਵਾਯਂ ਇਤ੍ਥਿਯਾ ਸਰੀਰਗਨ੍ਧੋ ਦੁਗ੍ਗਨ੍ਧੋ ਹੋਤਿ, ਕਾਯਾਰੁਲ੍ਹੋ ਪਨ ਆਗਨ੍ਤੁਕਅਨੁਲੇਪਨਾਦਿਗਨ੍ਧੋ ਇਧ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤੋ। ਏਕਚ੍ਚਾ ਹਿ ਇਤ੍ਥੀ ਅਸ੍ਸਗਨ੍ਧਿਨੀ ਹੋਤਿ, ਏਕਚ੍ਚਾ ਮੇਣ੍ਡਕਗਨ੍ਧਿਨੀ, ਏਕਚ੍ਚਾ ਸੇਦਗਨ੍ਧਿਨੀ, ਏਕਚ੍ਚਾ ਸੋਣਿਤਗਨ੍ਧਿਨੀ । ਏਕਚ੍ਚੋ ਅਨ੍ਧਬਾਲੋ ਏਵਰੂਪਾਯਪਿ ਇਤ੍ਥਿਯਾ ਰਜ੍ਜਤੇਵ। ਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤਿਨੋ ਪਨ ਇਤ੍ਥਿਰਤਨਸ੍ਸ ਕਾਯਤੋ ਚਨ੍ਦਨਗਨ੍ਧੋ ਵਾਯਤਿ, ਮੁਖਤੋ ਚ ਉਪ੍ਪਲਗਨ੍ਧੋ। ਅਯਂ ਨ ਸਬ੍ਬਾਸਂ ਹੋਤਿ, ਆਗਨ੍ਤੁਕਅਨੁਲੇਪਨਾਦਿਗਨ੍ਧੋਵ ਇਧ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤੋ। ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਗਤਾ ਪਨ ਹਤ੍ਥਿਅਸ੍ਸਗੋਣਾਦਯੋ ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਗਤਾਨਂ ਸਜਾਤਿਇਤ੍ਥੀਨਂ ਉਤੁਗਨ੍ਧੇਨ ਯੋਜਨਦ੍ਵਿਯੋਜਨਤਿਯੋਜਨਚਤੁਯੋਜਨਮ੍ਪਿ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ। ਇਤ੍ਥਿਕਾਯੇ ਗਨ੍ਧੋ ਵਾ ਹੋਤੁ ਇਤ੍ਥਿਯਾ ਨਿਵਤ੍ਥਨਿਵਾਸਨਅਨੁਲਿਤ੍ਤਾਲੇਪਨਪਿਲਨ੍ਧਮਾਲਾਦਿਗਨ੍ਧੋ ਵਾ, ਸਬ੍ਬੋਪਿ ਇਤ੍ਥਿਗਨ੍ਧੋਤ੍ਵੇਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

੪. ਚਤੁਤ੍ਥੇ **ਇਤ੍ਥਿਰਸੋ**ਤਿ ਇਤ੍ਥਿਯਾ ਚਤੁਸਮੁਟ੍ਠਾਨਿਕਂ ਰਸਾਯਤਨਂ। ਤਿਪਿਟਕਚੂਲ਼ਨਾਗਚੂਲ਼ਾਭਯਤ੍ਥੇਰਾ ਪਨ ''ਸ੍ਵਾਯਂ ਇਤ੍ਥਿਯਾ ਕਿਂਕਾਰਪਟਿਸ੍ਸਾਵਿਤਾਦਿਵਸੇਨ ਸਵਨਰਸੋ ਚੇਵ ਪਰਿਭੋਗਰਸੋ ਚ, ਅਯਂ ਇਤ੍ਥਿਰਸੋ''ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। ਕਿਂ ਤੇਨ? ਯੋ ਪਨਾਯਂ ਇਤ੍ਥਿਯਾ ਓਟ੍ਠਮਂਸਸਮ੍ਮਕ੍ਖਨਖੇਲ਼ਾਦਿਰਸੋਪਿ , ਸਾਮਿਕਸ੍ਸ ਦਿਨ੍ਨਯਾਗੁਭਤ੍ਤਾਦੀਨਂ ਰਸੋਪਿ, ਸਬ੍ਬੋ ਸੋ ਇਤ੍ਥਿਰਸੋਤ੍ਵੇਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਅਨੇਕੇ ਹਿ ਸਤ੍ਤਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਮਾਤੁਗਾਮੇਨ ਯਂਕਿਞ੍ਚਿ ਸਹਤ੍ਥਾ ਦਿਨ੍ਨਮੇਵ ਮਧੁਰਨ੍ਤਿ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਅਨਯਬ੍ਯਸਨਂ ਪਤ੍ਤਾਤਿ।

੫. ਪਞ੍ਚਮੇ **ਇਤ੍ਥਿਫੋਟ੍ਠਬ੍ਬੋ**ਤਿ ਇਤ੍ਥਿਯਾ ਕਾਯਸਮ੍ਫਸ੍ਸੋ, ਇਤ੍ਥਿਸਰੀਰਾਰੁਲ੍ਹਾਨਂ ਵਤ੍ਥਾਲਙ੍ਕਾਰਮਾਲਾਦੀਨਮ੍ਪਿ ਫਸ੍ਸੋ ਇਤ੍ਥਿਫੋਟ੍ਠਬ੍ਬੋਤ੍ਵੇਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਸਬ੍ਬੋਪੇਸ ਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਚਿਤ੍ਤਂ ਪਰਿਯਾਦਿਯਤਿ ਮਹਾਚੇਤਿਯਙ੍ਗਣੇ ਗਣਸਜ੍ਝਾਯਂ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਸ੍ਸ ਦਹਰਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਵਿਸਭਾਗਾਰਮ੍ਮਣਫਸ੍ਸੋ ਵਿਯਾਤਿ।

ਇਤਿ ਸਤ੍ਥਾ ਸਤ੍ਤਾਨਂ ਆਸਯਾਨੁਸਯਵਸੇਨ ਰੂਪਾਦੀਸੁ ਏਕੇਕਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞਂ ਈਦਿਸਂ ਨ ਪਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਆਹ। ਯਥਾ ਹਿ ਰੂਪਗਰੁਕਸ੍ਸ ਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਇਤ੍ਥਿਰੂਪਂ ਚਿਤ੍ਤੁਪ੍ਪਾਦਂ ਗਮੇਤਿ ਪਲਿਬੁਨ੍ਧਤਿ ਬਜ੍ਝਾਪੇਤਿ ਬਦ੍ਧਾਪੇਤਿ ਮੋਹੇਤਿ ਸਂਮੋਹੇਤਿ, ਨ ਤਥਾ ਸੇਸਾ ਸਦ੍ਦਾਦਯੋ। ਯਥਾ ਚ ਸਦ੍ਦਾਦਿਗਰੁਕਾਨਂ ਸਦ੍ਦਾਦਯੋ, ਨ ਤਥਾ ਰੂਪਾਦੀਨਿ ਆਰਮ੍ਮਣਾਨਿ। ਏਕਚ੍ਚਸ੍ਸ ਚ ਰੂਪਾਦੀਸੁ ਏਕਮੇਵਾਰਮ੍ਮਣਂ ਚਿਤ੍ਤਂ ਪਰਿਯਾਦਿਯਤਿ, ਏਕਚ੍ਚਸ੍ਸ ਦ੍ਵੇਪਿ ਤੀਣਿਪਿ ਚਤ੍ਤਾਰਿਪਿ ਪਞ੍ਚਪਿ। ਇਤਿ ਇਮੇ ਪਞ੍ਚ ਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤਾ ਪਞ੍ਚਗਰੁਕਵਸੇਨ ਕਥਿਤਾ, ਨ ਪਞ੍ਚਗਰੁਕਜਾਤਕਵਸੇਨ। **ਪਞ੍ਚਗਰੁਕਜਾਤਕਂ** ਪਨ ਸਕ੍ਖਿਭਾਵਤ੍ਥਾਯ ਆਹਰਿਤ੍ਵਾ ਕਥੇਤਬ੍ਬਂ। ਤਤ੍ਰ ਹਿ ਅਮਨੁਸ੍ਸੇਹਿ ਕਨ੍ਤਾਰਮਜ੍ਝੇ ਕਤਾਯ ਆਪਣਾਦਿਵਿਚਾਰਣਾਯ ਮਹਾਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਪਞ੍ਚਸੁ ਸਹਾਯੇਸੁ ਰੂਪਗਰੁਕੋ ਰੂਪਾਰਮ੍ਮਣੇ ਬਜ੍ਝਿਤ੍ਵਾ ਅਨਯਬ੍ਯਸਨਂ ਪਤ੍ਤੋ, ਸਦ੍ਦਾਦਿਗਰੁਕਾ ਸਦ੍ਦਾਰਮ੍ਮਣਾਦੀਸੁ। ਇਤਿ ਤਂ ਸਕ੍ਖਿਭਾਵਤ੍ਥਾਯ ਆਹਰਿਤ੍ਵਾ ਕਥੇਤਬ੍ਬਂ। ਇਮੇ ਪਨ ਪਞ੍ਚ ਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤਾ ਪਞ੍ਚਗਰੁਕਵਸੇਨੇਵ ਕਥਿਤਾ।

੬. ਯਸ੍ਮਾ ਚ ਨ ਕੇਵਲਂ ਪੁਰਿਸਾਯੇਵ ਪਞ੍ਚਗਰੁਕਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਇਤ੍ਥਿਯੋਪਿ ਹੋਨ੍ਤਿਯੇਵ, ਤਸ੍ਮਾ ਤਾਸਮ੍ਪਿ ਵਸੇਨ ਪੁਨ ਪਞ੍ਚ ਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤੇ ਕਥੇਸਿ। ਤੇਸਮ੍ਪਿ ਅਤ੍ਥੋ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਵਤ੍ਥੂਸੁਪਿ ਪਠਮਸੁਤ੍ਤੇ ਲੋਹਪਾਸਾਦਦ੍ਵਾਰੇ ਠਿਤਂ ਦਹਰਂ ਓਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ਮਤਾਯ ਰਾਜੋਰੋਧਾਯ

ਵਤ੍ਥੁ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। ਤਂ ਹੇਟ੍ਠਾ ਵਿਤ੍ਥਾਰਿਤਮੇਵ।

੭. ਦੁਤਿਯਸੁਤ੍ਤੇ ਬਾਰਾਣਸਿਯਂ ਰੂਪੂਪਜੀਵਿਨੇ ਮਾਤੁਗਾਮਸ੍ਸ ਵਤ੍ਥੁ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। ਗੁਤ੍ਤਿਲਵੀਣਾਵਾਦਕੋ ਕਿਰੇਕਿਸ੍ਸਾ ਇਤ੍ਥਿਯਾ ਸਹਸ੍ਸਂ ਪਹਿਣਿ, ਸਾ ਤਂ ਉਪ੍ਪਣ੍ਡੇਤ੍ਵਾ ਗਣ੍ਹਿਤੁਂ ਨ ਇਚ੍ਛਿ। ਸੋ ‘‘ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੇਤ੍ਥ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬ’’ਨ੍ਤਿ ਸਾਯਨ੍ਹਕਾਲਸਮਨਨ੍ਤਰੇ ਅਲਙ੍ਕਤਪਟਿਯਤ੍ਤੋ ਤਸ੍ਸਾ ਗੇਹਸ੍ਸ ਅਭਿਮੁਖਟ੍ਠਾਨੇ ਅਞ੍ਞਸ੍ਮਿਂ ਗੇਹਦ੍ਵਾਰੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਵੀਣਾਯ ਤਨ੍ਤਿਯੋ ਸਮੇ ਗੁਣੇ ਪਤਿਟ੍ਠਾਪੇਤ੍ਵਾ ਤਨ੍ਤਿਸ੍ਸਰੇਨ ਗੀਤਸ੍ਸਰਂ ਅਨਤਿਕ੍ਕਮਨ੍ਤੋ ਗਾਯਿ। ਸਾ ਇਤ੍ਥੀ ਤਸ੍ਸ ਗੀਤਸਦ੍ਦਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਦ੍ਵਾਰਨ੍ਤਿ ਸਞ੍ਞਾਯ ‘‘ਵਿਵਟਵਾਤਪਾਨੇਨ ਤਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਮਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਆਕਾਸੇਯੇਵ ਜੀਵਿਤਕ੍ਖਯਂ ਪਤ੍ਤਾ।

੮. ਤਤਿਯਸੁਤ੍ਤੇ ਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤਿਰਞ੍ਞੋ ਕਾਯਤੋ ਚਨ੍ਦਨਗਨ੍ਧੋ ਵਾਯਤਿ, ਮੁਖਤੋ ਚ ਉਪ੍ਪਲਗਨ੍ਧੋਤਿ ਇਦਂ ਆਹਰਿਤਬ੍ਬਂ। ਇਦਂ ਚੇਤ੍ਥ ਵਤ੍ਥੁ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਕਿਰੇਕਿਸ੍ਸਾ ਕੁਟੁਮ੍ਬਿਕਧੀਤਾਯ ਸਾਮਿਕੋ ਸਤ੍ਥੁ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸੁਤ੍ਵਾ, ‘‘ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਮਯਾ ਅਯਂ ਧਮ੍ਮੋ ਗਿਹਿਭੂਤੇਨ ਪੂਰੇਤੁ’’ਨ੍ਤਿ ਅਞ੍ਞਤਰਸ੍ਸ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਿਕਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਪਬ੍ਬਜਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਭਰਿਯਂ ‘‘ਅਸ੍ਸਾਮਿਕਾ ਅਯ’’ਨ੍ਤਿ ਞਤ੍ਵਾ ਰਾਜਾ ਪਸੇਨਦਿਕੋਸਲੋ ਅਨ੍ਤੇਪੁਰਂ ਆਹਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਏਕਦਿਵਸਂ ਏਕਂ ਨੀਲੁਪ੍ਪਲਕਲਾਪਂ ਆਦਾਯ ਅਨ੍ਤੇਪੁਰਂ ਪਵਿਟ੍ਠੋ ਏਕੇਕਿਸ੍ਸਾ ਏਕੇਕਂ ਨੀਲੁਪ੍ਪਲਂ ਦਾਪੇਸਿ। ਪੁਪ੍ਫੇਸੁ ਭਾਜਿਯਮਾਨੇਸੁ ਤਸ੍ਸਾ ਇਤ੍ਥਿਯਾ ਦ੍ਵੇ ਹਤ੍ਥਂ ਪਤ੍ਤਾਨਿ। ਸਾ ਪਹਟ੍ਠਾਕਾਰਂ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਉਪਸਿਙ੍ਘਿਤ੍ਵਾ ਪਰੋਦਿ। ਰਾਜਾ ਤਸ੍ਸਾ ਉਭਯਾਕਾਰਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਤਂ ਪਕ੍ਕੋਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ਪੁਚ੍ਛਿ। ਸਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਹਟ੍ਠਕਾਰਣਞ੍ਚ ਰੋਦਨਕਾਰਣਞ੍ਚ ਕਥੇਸਿ। ਯਾਵਤਤਿਯਂ ਕਥਿਤੇਪਿ ਰਾਜਾ ਅਸ੍ਸਦ੍ਦਹਨ੍ਤੋ ਪੁਨਦਿਵਸੇ ਸਕਲਰਾਜਨਿਵੇਸਨੇ ਸਬ੍ਬਮਾਲਾਵਿਲੇਪਨਾਦਿਸੁਗਨ੍ਧਗਨ੍ਧਂ ਹਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਬੁਦ੍ਧਪ੍ਪਮੁਖਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਆਸਨਾਨਿ ਪਞ੍ਞਾਪੇਤ੍ਵਾ ਬੁਦ੍ਧਪ੍ਪਮੁਖਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਮਹਾਦਾਨਂ ਦਤ੍ਵਾ ਭਤ੍ਤਕਿਚ੍ਚਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਤਂ ਇਤ੍ਥਿਂ ‘‘ਕਤਰੋ ਤੇ ਥੇਰੋ’’ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ, ‘‘ਅਯ’’ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਞਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ, ‘‘ਭਨ੍ਤੇ, ਤੁਮ੍ਹੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੋ ਗਚ੍ਛਤੁ, ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਅਸੁਕਤ੍ਥੇਰੋ ਅਨੁਮੋਦਨਂ ਕਰਿਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ ਆਹ। ਸਤ੍ਥਾ ਤਂ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਵਿਹਾਰਂ ਗਤੋ। ਥੇਰੇ ਅਨੁਮੋਦਨਂ ਵਤ੍ਤੁਂ ਆਰਦ੍ਧਮਤ੍ਤੇ ਸਕਲਂ ਰਾਜਨਿਵੇਸਨਂ ਗਨ੍ਧਪੂਰਂ ਵਿਯ ਜਾਤਂ। ਰਾਜਾ ‘‘ਸਚ੍ਚਮੇਵੇਸਾ ਆਹਾ’’ਤਿ ਪਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਪੁਨਦਿਵਸੇ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਤਂ ਕਾਰਣਂ ਪੁਚ੍ਛਿ। ਸਤ੍ਥਾ ‘‘ਅਯਂ ਅਤੀਤੇ ਧਮ੍ਮਕਥਂ ਸੁਣਨ੍ਤੋ ‘ਸਾਧੁ ਸਾਧੂ’ਤਿ ਸਾਧੁਕਾਰਂ ਪਵਤ੍ਤੇਨ੍ਤੋ ਸਕ੍ਕਚ੍ਚਂ ਅਸ੍ਸੋਸਿ, ਤਮ੍ਮੂਲਕੋ ਤੇਨ ਮਹਾਰਾਜ ਅਯਮਾਨਿਸਂਸੋ ਲਦ੍ਧੋ’’ਤਿ ਆਚਿਕ੍ਖਿ।

‘‘ਸਦ੍ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾਕਾਲੇ, ਸਾਧੁ ਸਾਧੂਤਿ ਭਾਸਤੋ।
ਮੁਖਤੋ ਜਾਯਤੇ ਗਨ੍ਧੋ, ਉਪ੍ਪਲਂਵ ਯਥੋਦਕੇ’’ਤਿ॥

ਸੇਸਂ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਉਤ੍ਤਾਨਮੇਵਾਤਿ। ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਵਗ੍ਗੇ ਵਟ੍ਟਮੇਵ ਕਥਿਤਂ।

ਰੂਪਾਦਿਵਗ੍ਗਵਣ੍ਣਨਾ।

੨. ਨੀਵਰਣਪ੍ਪਹਾਨਵਗ੍ਗਵਣ੍ਣਨਾ

੧੧. ਦੁਤਿਯਸ੍ਸ ਪਠਮੇ **ਏਕਧਮ੍ਮਮ੍ਪੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ‘‘ਤਸ੍ਮਿਂ ਖੋ ਪਨ ਸਮਯੇ ਧਮ੍ਮਾ ਹੋਨ੍ਤੀ’’ਤਿਆਦੀਸੁ (ਧ॰ ਸ॰ ੧੨੧) ਵਿਯ ਨਿਸ੍ਸਤ੍ਤਟ੍ਠੇਨ ਧਮ੍ਮੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਤਸ੍ਮਾ ਏਕਧਮ੍ਮਮ੍ਪੀਤਿ ਨਿਸ੍ਸਤ੍ਤਂ ਏਕਸਭਾਵਮ੍ਪੀਤਿ ਅਯਮੇਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥੋ। **ਅਨੁਪ੍ਪਨ੍ਨੋ**ਵਾਤਿ ਏਤ੍ਥ ਪਨ ‘‘ਭੂਤਾਨਂ ਵਾ ਸਤ੍ਤਾਨਂ ਠਿਤਿਯਾ ਸਮ੍ਭਵੇਸੀਨਂ ਵਾ ਅਨੁਗ੍ਗਹਾਯ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੧.੪੦੨; ਸਂ॰ ਨਿ॰ ੨.੧੧) ਯਾਵਤਾ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਸਤ੍ਤਾ ਅਪਦਾ ਵਾ ਦ੍ਵਿਪਦਾ ਵਾ’’ਤਿ (ਅ॰ ਨਿ॰ ੪.੩੪; ਇਤਿਵੁ॰ ੯੦) ਏਵਮਾਦੀਸੁ ਵਿਯ ਸਮੁਚ੍ਚਯਤ੍ਥੋ ਵਾਸਦ੍ਦੋ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ, ਨ ਵਿਕਪ੍ਪਤ੍ਥੋ। ਅਯਞ੍ਹੇਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥੋ – ਯੇਨ ਧਮ੍ਮੇਨ ਅਨੁਪ੍ਪਨ੍ਨੋ ਚ ਕਾਮਚ੍ਛਨ੍ਦੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੋ ਚ ਕਾਮਚ੍ਛਨ੍ਦੋ ਭਿਯ੍ਯੋਭਾਵਾਯ ਵੇਪੁਲ੍ਲਾਯ ਸਂਵਤ੍ਤਤਿ, ਤਮਹਂ ਯਥਾ ਸੁਭਨਿਮਿਤ੍ਤਂ, ਏਵਂ ਅਞ੍ਞਂ ਨ ਪਸ੍ਸਾਮੀਤਿ। ਤਤ੍ਥ **ਅਨੁਪ੍ਪਨ੍ਨੋ**ਤਿ ਅਜਾਤੋ ਅਸਞ੍ਜਾਤੋ ਅਪਾਤੁਭੂਤੋ ਅਸਮੁਦਾਗਤੋ। **ਕਾਮਚ੍ਛਨ੍ਦੋ**ਤਿ ‘‘ਯੋ ਕਾਮੇਸੁ ਕਾਮਚ੍ਛਨ੍ਦੋ ਕਾਮਰਾਗੋ ਕਾਮਨਨ੍ਦੀ ਕਾਮਤਣ੍ਹਾ’’ਤਿਆਦਿਨਾ (ਧ॰ ਸ॰ ੧੧੫੬) ਨਯੇਨ ਵਿਤ੍ਥਾਰਿਤਂ ਕਾਮਚ੍ਛਨ੍ਦਨੀਵਰਣਂ। **ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤੀ**ਤਿ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਤਿ ਪਾਤੁਭਵਤਿ। ਸੋ ਪਨੇਸ ਅਸਮੁਦਾਚਾਰਵਸੇਨ ਵਾ ਅਨਨੁਭੂਤਾਰਮ੍ਮਣਵਸੇਨ ਵਾ ਅਨੁਪ੍ਪਨ੍ਨੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਅਞ੍ਞਥਾ ਹਿ ਅਨਮਤਗ੍ਗੇ ਸਂਸਾਰੇ ਅਨੁਪ੍ਪਨ੍ਨੋ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ।

ਤਤ੍ਥ ਏਕਚ੍ਚਸ੍ਸ ਵਤ੍ਤਵਸੇਨ ਕਿਲੇਸੋ ਨ ਸਮੁਦਾਚਰਤਿ, ਏਕਚ੍ਚਸ੍ਸ ਗਨ੍ਥਧੁਤਙ੍ਗਸਮਾਧਿ- ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਨਵਕਮ੍ਮਾਦੀਨਂ ਅਞ੍ਞਤਰਵਸੇਨ। ਕਥਂ? ਏਕਚ੍ਚੋ ਹਿ ਵਤ੍ਤਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਦ੍ਵੇਅਸੀਤਿ ਖੁਦ੍ਦਕਵਤ੍ਤਾਨਿ ਚੁਦ੍ਦਸ ਮਹਾਵਤ੍ਤਾਨਿ ਚੇਤਿਯਙ੍ਗਣਬੋਧਿਯਙ੍ਗਣਪਾਨੀਯਮਾਲ਼ਕਉਪੋਸਥਾਗਾਰਆਗਨ੍ਤੁਕਗਮਿਕਵਤ੍ਤਾਨਿ ਚ ਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸੇਵ ਕਿਲੇਸੋ ਓਕਾਸਂ ਨ ਲਭਤਿ। ਅਪਰਭਾਗੇ ਪਨਸ੍ਸ ਵਤ੍ਤਂ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ਭਿਨ੍ਨਵਤ੍ਤਸ੍ਸ ਚਰਤੋ ਅਯੋਨਿਸੋਮਨਸਿਕਾਰਞ੍ਚੇਵ ਸਤਿਵੋਸ੍ਸਗ੍ਗਞ੍ਚ ਆਗਮ੍ਮ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ। ਏਵਮ੍ਪਿ ਅਸਮੁਦਾਚਾਰਵਸੇਨ ਅਨੁਪ੍ਪਨ੍ਨੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ ਨਾਮ।

ਏਕਚ੍ਚੋ ਗਨ੍ਥਯੁਤ੍ਤੋ ਹੋਤਿ, ਏਕਮ੍ਪਿ ਨਿਕਾਯਂ ਗਣ੍ਹਾਤਿ ਦ੍ਵੇਪਿ ਤਯੋਪਿ ਚਤ੍ਤਾਰੋਪਿ ਪਞ੍ਚਪਿ। ਤਸ੍ਸ ਤੇਪਿਟਕਂ ਬੁਦ੍ਧਵਚਨਂ ਅਤ੍ਥਵਸੇਨ ਪਾਲ਼ਿਵਸੇਨ ਅਨੁਸਨ੍ਧਿਵਸੇਨ ਪੁਬ੍ਬਾਪਰਵਸੇਨ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਸ੍ਸ ਸਜ੍ਝਾਯਨ੍ਤਸ੍ਸ ਵਾਚੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਦੇਸੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਕਾਸੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਕਿਲੇਸੋ ਓਕਾਸਂ ਨ ਲਭਤਿ। ਅਪਰਭਾਗੇ ਪਨਸ੍ਸ ਗਨ੍ਥਕਮ੍ਮਂ ਪਹਾਯ ਕੁਸੀਤਸ੍ਸ ਚਰਤੋ ਅਯੋਨਿਸੋਮਨਸਿਕਾਰਸਤਿਵੋਸ੍ਸਗ੍ਗੇ ਆਗਮ੍ਮ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ। ਏਵਮ੍ਪਿ ਅਸਮੁਦਾਚਾਰਵਸੇਨ ਅਨੁਪ੍ਪਨ੍ਨੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ ਨਾਮ।

ਏਕਚ੍ਚੋ ਪਨ ਧੁਤਙ੍ਗਧਰੋ ਹੋਤਿ, ਤੇਰਸ ਧੁਤਙ੍ਗਗੁਣੇ ਸਮਾਦਾਯ ਵਤ੍ਤਤਿ। ਤਸ੍ਸ ਪਨ ਧੁਤਙ੍ਗਗੁਣੇ ਪਰਿਹਰਨ੍ਤਸ੍ਸ ਕਿਲੇਸੋ ਓਕਾਸਂ ਨ ਲਭਤਿ। ਅਪਰਭਾਗੇ ਪਨਸ੍ਸ ਧੁਤਙ੍ਗਾਨਿ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ਬਾਹੁਲ੍ਲਾਯ ਆਵਤ੍ਤਸ੍ਸ ਚਰਤੋ ਅਯੋਨਿਸੋਮਨਸਿਕਾਰਸਤਿਵੋਸ੍ਸਗ੍ਗੇ ਆਗਮ੍ਮ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ। ਏਵਮ੍ਪਿ ਅਸਮੁਦਾਚਾਰਵਸੇਨ ਅਨੁਪ੍ਪਨ੍ਨੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ ਨਾਮ।

ਏਕਚ੍ਚੋ ਅਟ੍ਠਸੁ ਸਮਾਪਤ੍ਤੀਸੁ ਚਿਣ੍ਣਵਸੀ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਪਠਮਜ੍ਝਾਨਾਦੀਸੁ ਆਵਜ੍ਜਨਵਸਿਆਦੀਨਂ ਵਸੇਨ ਵਿਹਰਨ੍ਤਸ੍ਸ ਕਿਲੇਸੋ ਓਕਾਸਂ ਨ ਲਭਤਿ। ਅਪਰਭਾਗੇ ਪਨਸ੍ਸ ਪਰਿਹੀਨਜ੍ਝਾਨਸ੍ਸ ਵਾ ਵਿਸ੍ਸਟ੍ਠਜ੍ਝਾਨਸ੍ਸ ਵਾ ਭਸ੍ਸਾਦੀਸੁ ਅਨੁਯੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਵਿਹਰਤੋ ਅਯੋਨਿਸੋਮਨਸਿਕਾਰਸਤਿਵੋਸ੍ਸਗ੍ਗੇ ਆਗਮ੍ਮ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ। ਏਵਮ੍ਪਿ ਅਸਮੁਦਾਚਾਰਵਸੇਨ ਅਨੁਪ੍ਪਨ੍ਨੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ ਨਾਮ।

ਏਕਚ੍ਚੋ ਪਨ ਵਿਪਸ੍ਸਕੋ ਹੋਤਿ, ਸਤ੍ਤਸੁ ਵਾ ਅਨੁਪਸ੍ਸਨਾਸੁ ਅਟ੍ਠਾਰਸਸੁ ਵਾ ਮਹਾਵਿਪਸ੍ਸਨਾਸੁ ਕਮ੍ਮਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਵਿਹਰਤਿ। ਤਸ੍ਸੇਵਂ ਵਿਹਰਤੋ ਕਿਲੇਸੋ ਓਕਾਸਂ ਨ ਲਭਤਿ। ਅਪਰਭਾਗੇ ਪਨਸ੍ਸ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਕਮ੍ਮਂ ਪਹਾਯ ਕਾਯਦਲ਼੍ਹੀਬਹੁਲਸ੍ਸ ਵਿਹਰਤੋ ਅਯੋਨਿਸੋਮਨਸਿਕਾਰਸਤਿਵੋਸ੍ਸਗ੍ਗੇ ਆਗਮ੍ਮ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ। ਏਵਮ੍ਪਿ ਅਸਮੁਦਾਚਾਰਵਸੇਨ ਅਨੁਪ੍ਪਨ੍ਨੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ ਨਾਮ।

ਏਕਚ੍ਚੋ ਨਵਕਮ੍ਮਿਕੋ ਹੋਤਿ, ਉਪੋਸਥਾਗਾਰਭੋਜਨਸਾਲਾਦੀਨਿ ਕਾਰੇਤਿ। ਤਸ੍ਸ ਤੇਸਂ ਉਪਕਰਣਾਨਿ ਚਿਨ੍ਤੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਕਿਲੇਸੋ ਓਕਾਸਂ ਨ ਲਭਤਿ। ਅਪਰਭਾਗੇ ਪਨਸ੍ਸ ਨਵਕਮ੍ਮੇ ਨਿਟ੍ਠਿਤੇ ਵਾ ਵਿਸ੍ਸਟ੍ਠੇ ਵਾ ਅਯੋਨਿਸੋਮਨਸਿਕਾਰਸਤਿਵੋਸ੍ਸਗ੍ਗੇ ਆਗਮ੍ਮ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ।

ਏਵਮ੍ਪਿ ਅਸਮੁਦਾਚਾਰਵਸੇਨ ਅਨੁਪ੍ਪਨ੍ਨੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ ਨਾਮ।

ਏਕਚ੍ਚੋ ਪਨ ਬ੍ਰਹ੍ਮਲੋਕਾ ਆਗਤੋ ਸੁਦ੍ਧਸਤ੍ਤੋ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਅਨਾਸੇਵਨਤਾਯ ਕਿਲੇਸੋ ਓਕਾਸਂ ਨ ਲਭਤਿ। ਅਪਰਭਾਗੇ ਪਨਸ੍ਸ ਲਦ੍ਧਾਸੇਵਨਸ੍ਸ ਅਯੋਨਿਸੋਮਨਸਿਕਾਰਸਤਿਵੋਸ੍ਸਗ੍ਗੇ ਆਗਮ੍ਮ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ। ਏਵਮ੍ਪਿ ਅਸਮੁਦਾਚਾਰਵਸੇਨ ਅਨੁਪ੍ਪਨ੍ਨੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ ਨਾਮ। ਏਵਂ ਤਾਵ ਅਸਮੁਦਾਚਾਰਵਸੇਨ ਅਨੁਪ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਤਾ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ।

ਕਥਂ ਅਨਨੁਭੂਤਾਰਮ੍ਮਣਵਸੇਨ? ਇਧੇਕਚ੍ਚੋ ਅਨਨੁਭੂਤਪੁਬ੍ਬਂ ਮਨਾਪਿਯਂ ਰੂਪਾਦਿਆਰਮ੍ਮਣਂ ਲਭਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਤਤ੍ਥ ਅਯੋਨਿਸੋਮਨਸਿਕਾਰਸਤਿਵੋਸ੍ਸਗ੍ਗੇ ਆਗਮ੍ਮ ਰਾਗੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ। ਏਵਂ ਅਨਨੁਭੂਤਾਰਮ੍ਮਣਵਸੇਨ ਅਨੁਪ੍ਪਨ੍ਨੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ ਨਾਮ।

ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੋਤਿ ਜਾਤੋ ਸਞ੍ਜਾਤੋ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੋ ਅਭਿਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੋ ਪਾਤੁਭੂਤੋ। **ਭਿਯ੍ਯੋਭਾਵਾਯਾ**ਤਿ ਪੁਨਪ੍ਪੁਨਭਾਵਾਯ। **ਵੇਪੁਲ੍ਲਾਯਾ**ਤਿ ਵਿਪੁਲਭਾਵਾਯ ਰਾਸਿਭਾਵਾਯ। ਤਤ੍ਥ ਸਕਿਂ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੋ ਕਾਮਚ੍ਛਨ੍ਦੋ ਨ ਨਿਰੁਜ੍ਝਿਸ੍ਸਤਿ, ਸਕਿਂ ਨਿਰੁਦ੍ਧੋ ਵਾ ਸ੍ਵੇਵ ਪੁਨ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿਸ੍ਸਤੀਤਿ ਅਟ੍ਠਾਨਮੇਤਂ। ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਪਨ ਨਿਰੁਦ੍ਧੇ ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਾ ਆਰਮ੍ਮਣੇ ਅਞ੍ਞਸ੍ਮਿਂ ਵਾ ਆਰਮ੍ਮਣੇ ਅਪਰਾਪਰਂ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਮਾਨੇ ਭਿਯ੍ਯੋਭਾਵਾਯ ਵੇਪੁਲ੍ਲਾਯ ਸਂਵਤ੍ਤਤਿ ਨਾਮ।

ਸੁਭਨਿਮਿਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਰਾਗਟ੍ਠਾਨਿਯਂ ਆਰਮ੍ਮਣਂ। ''ਸਨਿਮਿਤ੍ਤਾ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ ਪਾਪਕਾ ਅਕੁਸਲਾ ਧਮ੍ਮਾ, ਨੋ ਅਨਿਮਿਤ੍ਤਾ''ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਨਿਮਿਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਪਚ੍ਚਯਸ੍ਸ ਨਾਮਂ। ''ਅਧਿਚਿਤ੍ਤਮਨੁਯੁਤ੍ਤੇਨ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਪਞ੍ਚ ਨਿਮਿਤ੍ਤਾਨਿ ਕਾਲੇਨ ਕਾਲਂ ਮਨਸਿਕਾਤਬ੍ਬਾਨੀ''ਤਿ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੧.੨੧੬) ਏਤ੍ਥ ਕਾਰਣਸ੍ਸ। ''ਸੋ ਤਂ ਨਿਮਿਤ੍ਤਂ ਆਸੇਵਤਿ ਭਾਵੇਤੀ''ਤਿ (ਅ॰ ਨਿ॰ ੯.੩੫) ਏਤ੍ਥ ਸਮਾਧਿਸ੍ਸ। ''ਯਂ ਨਿਮਿਤ੍ਤਂ ਆਗਮ੍ਮ ਯਂ ਨਿਮਿਤ੍ਤਂ ਮਨਸਿਕਰੋਤੋ ਅਨਨ੍ਤਰਾ ਆਸਵਾਨਂ ਖਯੋ ਹੋਤੀ''ਤਿ (ਅ॰ ਨਿ॰ ੬.੨੭) ਏਤ੍ਥ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਯ। ਇਧ ਪਨ ਰਾਗਟ੍ਠਾਨਿਯੋ ਇਟ੍ਠਾਰਮ੍ਮਣਧਮ੍ਮੋ ''ਸੁਭਨਿਮਿਤ੍ਤ''ਨ੍ਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤੋ। **ਅਯੋਨਿਸੋਮਨਸਿਕਰੋਤੋ**ਤਿ। ''ਤਤ੍ਥ ਕਤਮੋ ਅਯੋਨਿਸੋਮਨਸਿਕਾਰੋ? ਅਨਿਚ੍ਚੇ ਨਿਚ੍ਚਨ੍ਤਿ, ਦੁਕ੍ਖੇ ਸੁਖਨ੍ਤਿ, ਅਨਤ੍ਤਨਿ ਅਤ੍ਤਾਤਿ, ਅਸੁਭੇ ਸੁਭਨ੍ਤਿ, ਅਯੋਨਿਸੋਮਨਸਿਕਾਰੋ ਉਪ੍ਪਥਮਨਸਿਕਾਰੋ, ਸਚ੍ਚਵਿਪ੍ਪਟਿਕੂਲੇਨ ਵਾ ਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਆਵਜ੍ਜਨਾ ਅਨ੍ਵਾਵਜ੍ਜਨਾ ਆਭੋਗੋ ਸਮਨ੍ਨਾਹਾਰੋ ਮਨਸਿਕਾਰੋ। ਅਯਂ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਅਯੋਨਿਸੋਮਨਸਿਕਾਰੋ''ਤਿ (ਵਿਭ॰ ੯੩੬) ਇਮਸ੍ਸ ਮਨਸਿਕਾਰਸ੍ਸ ਵਸੇਨ ਅਨੁਪਾਯੇਨ ਮਨਸਿਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸਾਤਿ।

੧੨. ਦੁਤਿਯੇ **ਬ੍ਯਾਪਾਦੋ**ਤਿ ਭਤ੍ਤਬ੍ਯਾਪਤ੍ਤਿ ਵਿਯ ਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਬ੍ਯਾਪਜ੍ਜਨਂ ਪਕਤਿਵਿਜਹਨਭਾਵੋ। ''ਤਤ੍ਥ ਕਤਮਂ ਬ੍ਯਾਪਾਦਨੀਵਰਣਂ? ਅਨਤ੍ਥਂ ਮੇ ਅਚਰੀਤਿ ਆਘਾਤੋ ਜਾਯਤੀ''ਤਿ (ਧ॰ ਸ॰ ੧੧੬੦) ਏਵਂ ਵਿਤ੍ਥਾਰਿਤਸ੍ਸ ਬ੍ਯਾਪਾਦਨੀਵਰਣਸ੍ਸੇਤਂ ਅਧਿਵਚਨਂ। **ਪਟਿਘਨਿਮਿਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਅਨਿਟ੍ਠਂ ਨਿਮਿਤ੍ਤਂ। ਪਟਿਘਸ੍ਸਪਿ ਪਟਿਘਾਰਮ੍ਮਣਸ੍ਸਪਿ ਏਤਂ ਅਧਿਵਚਨਂ। ਵੁਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਚੇਤਂ ਅਟ੍ਠਕਥਾਯਂ – ''ਪਟਿਘਮ੍ਪਿ ਪਟਿਘਨਿਮਿਤ੍ਤਂ, ਪਟਿਘਾਰਮ੍ਮਣੋਪਿ ਧਮ੍ਮੋ ਪਟਿਘਨਿਮਿਤ੍ਤ''ਨ੍ਤਿ। ਸੇਸਮੇਤ੍ਥ ਕਾਮਚ੍ਛਨ੍ਦੇ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। ਯਥਾ ਚੇਤ੍ਥ, ਏਵਂ ਇਤੋ ਪਰੇਸੁਪਿ। ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥ ਹਿ ਵਿਸੇਸਮਤ੍ਤਮੇਵ ਵਕ੍ਖਾਮਾਤਿ।

੧੩. ਤਤਿਯੇ **ਥਿਨਮਿਦ੍ਧ**ਨ੍ਤਿ ਥਿਨਞ੍ਚੇਵ ਮਿਦ੍ਧਞ੍ਚ। ਤੇਸੁ ਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਅਕਮ੍ਮਞ੍ਞਤਾ **ਥਿਨਂ,** ਆਲਸਿਯਭਾਵਸ੍ਸੇਤਂ ਅਧਿਵਚਨਂ। ਤਿਣ੍ਣਂ ਖਨ੍ਧਾਨਂ ਅਕਮ੍ਮਞ੍ਞਤਾ **ਮਿਦ੍ਧਂ,** ਕਪਿਮਿਦ੍ਧਸ੍ਸ ਪਚਲਾਯਿਕਭਾਵਸ੍ਸੇਤਂ ਅਧਿਵਚਨਂ। ਉਭਿਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ''ਤਤ੍ਥ ਕਤਮਂ ਥਿਨਂ? ਯਾ ਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਅਕਲ੍ਲਤਾ ਅਕਮ੍ਮਞ੍ਞਤਾ ਓਲੀਯਨਾ ਸਲ੍ਲੀਯਨਾ। ਤਤ੍ਥ ਕਤਮਂ ਮਿਦ੍ਧਂ? ਯਾ ਕਾਯਸ੍ਸ ਅਕਲ੍ਲਤਾ ਅਕਮ੍ਮਞ੍ਞਤਾ ਓਨਾਹੋ ਪਰਿਯੋਨਾਹੋ''ਤਿਆਦਿਨਾ (ਧ॰ ਸ॰ ੧੧੬੨-੧੧੬੩) ਨਯੇਨ ਵਿਤ੍ਥਾਰੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। **ਅਰਤੀ**ਤਿਆਦੀਨਿ ਵਿਭਙ੍ਗੇ ਵਿਭਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾਨਿ। ਵੁਤ੍ਤਞ੍ਹੇਤਂ –

> ''ਤਤ੍ਥ ਕਤਮਾ **ਅਰਤਿ**? ਪਨ੍ਤੇਸੁ ਵਾ ਸੇਨਾਸਨੇਸੁ ਅਞ੍ਞਤਰਞ੍ਞਤਰੇਸੁ ਵਾ ਅਧਿਕੁਸਲੇਸੁ ਧਮ੍ਮੇਸੁ ਅਰਤਿ ਅਰਤਿਤਾ ਅਨਭਿਰਤਿ ਅਨਭਿਰਮਨਾ ਉਕ੍ਕਣ੍ਠਿਤਾ ਪਰਿਤਸ੍ਸਿਤਾ, ਅਯਂ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਅਰਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਕਤਮਾ **ਤਨ੍ਦੀ**? ਯਾ ਤਨ੍ਦੀ ਤਨ੍ਦਿਯਨਾ ਤਨ੍ਦਿਮਨਤਾ ਆਲਸ੍ਯਂ ਆਲਸ੍ਯਾਯਨਾ ਆਲਸ੍ਯਾਯਿਤਤ੍ਤਂ, ਅਯਂ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਤਨ੍ਦੀ। ਤਤ੍ਥ ਕਤਮਾ **ਵਿਜਮ੍ਭਿਤਾ**? ਯਾ ਕਾਯਸ੍ਸ

ਜਮ੍ਭਨਾ ਵਿਜਮ੍ਭਨਾ ਆਨਮਨਾ ਵਿਨਮਨਾ ਸਨ੍ਨਮਨਾ ਪਣਮਨਾ ਬ੍ਯਾਧਿਯਕਂ, ਅਯਂ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਵਿਜਮ੍ਭਿਤਾ। ਤਤ੍ਥ ਕਤਮੋ **ਭਤ੍ਤਸਮ੍ਮਦੋ**? ਯਾ ਭੁਤ੍ਤਾਵਿਸ੍ਸ ਭਤ੍ਤਮੁਚ੍ਛਾ ਭਤ੍ਤਕਿਲਮਥੋ ਭਤ੍ਤਪਰਿਲ਼ਾਹੋ ਕਾਯਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਂ, ਅਯਂ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਭਤ੍ਤਸਮ੍ਮਦੋ। ਤਤ੍ਥ ਕਤਮਂ **ਚੇਤਸੋ ਚ ਲੀਨਤ੍ਤਂ**? ਯਾ ਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਅਕਲ੍ਯਤਾ ਅਕਮ੍ਮਞ੍ਞਤਾ ਓਲੀਯਨਾ ਸਲ੍ਲੀਯਨਾ ਲੀਨਂ ਲੀਯਨਾ ਲੀਯਿਤਤ੍ਤਂ ਥਿਨਂ ਥਿਯਨਾ ਥਿਯਿਤਤ੍ਤਂ ਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ, ਇਦਂ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਚੇਤਸੋ ਚ ਲੀਨਤ੍ਤ''ਨ੍ਤਿ (ਵਿਭ॰ ੮੫੬, ੮੫੭, ੮੫੯, ੮੬੦)।

ਏਤ੍ਥ ਚ ਪੁਰਿਮਾ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਧਮ੍ਮਾ ਥਿਨਮਿਦ੍ਧਨੀਵਰਣਸ੍ਸ ਸਹਜਾਤਵਸੇਨਾਪਿ ਉਪਨਿਸ੍ਸਯਵਸੇਨਾਪਿ ਪਚ੍ਚਯਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਚੇਤਸੋ ਚ ਲੀਨਤ੍ਤਂ ਅਤ੍ਤਨੋਵ ਅਤ੍ਤਨਾ ਸਹਜਾਤਂ ਨ ਹੋਤਿ, ਉਪਨਿਸ੍ਸਯਕੋਟਿਯਾ ਪਨ ਹੋਤੀਤਿ।

੧੪. ਚਤੁਤ੍ਥੇ **ਉਦ੍ਧਚ੍ਚਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚ**ਨ੍ਤਿ ਉਦ੍ਧਚ੍ਚਞ੍ਚੇਵ ਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚਞ੍ਚ। ਤਤ੍ਥ **ਉਦ੍ਧਚ੍ਚਂ ਨਾਮ** ਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਉਦ੍ਧਤਾਕਾਰੋ। **ਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚਂ ਨਾਮ** ਅਕਤਕਲ੍ਯਾਣਸ੍ਸ ਕਤਪਾਪਸ੍ਸ ਤਪ੍ਪਚ੍ਚਯਾ ਵਿਪ੍ਪਟਿਸਾਰੋ। **ਚੇਤਸੋ ਅਵੂਪਸਮੋ**ਤਿ ਉਦ੍ਧਚ੍ਚਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚਸ੍ਸੇਵੇਤਂ ਨਾਮਂ। **ਅਵੂਪਸਨ੍ਤਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਞਾਣੇਨ ਵਾ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਯ ਵਾ ਅਵੂਪਸਮਿਤਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ। ਅਯਂ ਪਨ ਅਵੂਪਸਮੋ ਉਦ੍ਧਚ੍ਚਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚਸ੍ਸ ਉਪਨਿਸ੍ਸਯਕੋਟਿਯਾ ਪਚ੍ਚਯੋ ਹੋਤੀਤਿ।

੧੫. ਪਞ੍ਚਮੇ **ਵਿਚਿਕਿਚ੍ਛਾ**ਤਿ ''ਸਤ੍ਥਰਿ ਕਙ੍ਖਤੀ''ਤਿਆਦਿਨਾ (ਧ॰ ਸ॰ ੧੧੬੭) ਨਯੇਨ ਵਿਤ੍ਥਾਰਿਤਂ ਵਿਚਿਕਿਚ੍ਛਾਨੀਵਰਣਂ। ਅਯੋਨਿਸੋਮਨਸਿਕਾਰੋ ਵੁਤ੍ਤਲਕ੍ਖਣੋਯੇਵਾਤਿ।

੧੬. ਛਟ੍ਠੇ **ਅਨੁਪ੍ਪਨ੍ਨੋ ਵਾ ਕਾਮਚ੍ਛਨ੍ਦੋ ਨੁਪ੍ਪਜ੍ਜਤੀ**ਤਿ ਅਸਮੁਦਾਚਾਰਵਸੇਨ ਵਾ ਅਨਨੁਭੂਤਾਰਮ੍ਮਣਵਸੇਨ ਵਾਤਿ ਦ੍ਵੀਹੇਵ ਕਾਰਣੇਹਿ ਅਨੁਪ੍ਪਨ੍ਨੋ ਨ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਤਥਾ ਵਿਕ੍ਖਮ੍ਭਿਤੋਵ ਹੋਤਿ, ਪੁਨ ਹੇਤੁਂ ਵਾ ਪਚ੍ਚਯਂ ਵਾ ਨ ਲਭਤਿ। ਇਧਾਪਿ ਵਤ੍ਤਾਦੀਨਂਯੇਵ ਵਸੇਨ ਅਸਮੁਦਾਚਾਰੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਏਕਚ੍ਚਸ੍ਸ ਹਿ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਵਤ੍ਤੇ ਯੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਵਤ੍ਤਂ ਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸੇਵ ਕਿਲੇਸੋ ਓਕਾਸਂ ਨ ਲਭਤਿ, ਵਤ੍ਤਵਸੇਨ ਵਿਕ੍ਖਮ੍ਭਿਤੋ ਹੋਤਿ। ਸੋ ਤਂ ਤਥਾਵਿਕ੍ਖਮ੍ਭਿਤਮੇਵ ਕਤ੍ਵਾ ਵਿਵਟ੍ਟੇਤ੍ਵਾ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਗਣ੍ਹਾਤਿ ਮਿਲਕ੍ਖਤਿਸ੍ਸਤ੍ਥੇਰੋ ਵਿਯ।

ਸੋ ਕਿਰਾਯਸ੍ਮਾ ਰੋਹਣਜਨਪਦੇ ਗਾਮਣ੍ਡਵਾਲਮਹਾਵਿਹਾਰਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖਾਚਾਰੇ ਨੇਸਾਦਕੁਲੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੋ। ਵਯਂ ਆਗਮ੍ਮ ਕਤਘਰਾਵਾਸੋ ''ਪੁਤ੍ਤਦਾਰਂ ਪੋਸੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਅਦ੍ਦੂਹਲਸਤਂ ਸਣ੍ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਪਾਸਸਤਂ ਯੋਜੇਤ੍ਵਾ ਸੂਲਸਤਂ ਰੋਪੇਤ੍ਵਾ ਬਹੁਂ ਪਾਪਂ ਆਯੂਹਨ੍ਤੋ ਏਕਦਿਵਸਂ ਗੇਹਤੋ ਅਗ੍ਗਿਞ੍ਚ ਲੋਣਞ੍ਚ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਅਰਞ੍ਞਂ ਗਤੋ। ਪਾਸੇ ਬਦ੍ਧਮਿਗਂ ਵਧਿਤ੍ਵਾ ਅਙ੍ਗਾਰਪਕ੍ਕਮਂਸਂ ਖਾਦਿਤ੍ਵਾ ਪਿਪਾਸਿਤੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਗਾਮਣ੍ਡਵਾਲਮਹਾਵਿਹਾਰਂ ਪਵਿਟ੍ਠੋ ਪਾਨੀਯਮਾਲ਼ਕੇ ਦਸਮਤ੍ਤੇਸੁ ਪਾਨੀਯਘਟੇਸੁ ਪਿਪਾਸਾਵਿਨੋਦਨਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਪਾਨੀਯਂ ਅਲਭਨ੍ਤੋ, ''ਕਿਂ ਨਾਮੇਤਂ ਏਤ੍ਤਕਾਨਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਵਸਨਟ੍ਠਾਨੇ ਪਿਪਾਸਾਯ ਆਗਤਾਨਂ ਪਿਪਾਸਾਵਿਨੋਦਨਮਤ੍ਤਂ ਪਾਨੀਯਂ ਨਤ੍ਥੀ''ਤਿ ਉਜ੍ਝਾਯਿਤੁਂ ਆਰਦ੍ਧੋ। ਚੂਲ਼ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਿਕਤਿਸ੍ਸਤ੍ਥੇਰੋ ਤਸ੍ਸ ਕਥਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਪਾਨੀਯਮਾਲ਼ਕੇ ਦਸਮਤ੍ਤੇ ਪਾਨੀਯਘਟੇ ਪੂਰੇ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਜੀਵਮਾਨਪੇਤਕਸਤ੍ਤੋ ਅਯਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ, ''ਉਪਾਸਕ, ਸਚੇ ਪਿਪਾਸਿਤੋਸਿ, ਪਿਵ ਪਾਨੀਯ''ਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਕੁਟਂ ਉਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਹਤ੍ਥੇਸੁ ਆਸਿਞ੍ਚਿ। ਤਸ੍ਸ ਕਮ੍ਮਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਪੀਤਪੀਤਂ ਪਾਨੀਯਂ ਤਤ੍ਤਕਪਾਲੇ ਪਕ੍ਖਿਤ੍ਤਮਿਵ ਨਸ੍ਸਤਿ, ਸਕਲੇਪਿ ਘਟੇ ਪਿਵਤੋ ਪਿਪਾਸਾ ਨ ਪਚ੍ਛਿਜ੍ਜਿ। ਅਥ ਨਂ ਥੇਰੋ ਆਹ – ''ਯਾਵ ਦਾਰੁਣਞ੍ਚ ਤੇ, ਉਪਾਸਕ, ਕਮ੍ਮਂ ਕਤਂ, ਇਦਾਨੇਵ ਪੇਤੋ ਜਾਤੋ, ਵਿਪਾਕੋ ਕੀਦਿਸੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ?

ਸੋ ਤਸ੍ਸ ਕਥਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਲਦ੍ਧਸਂਵੇਗੋ ਥੇਰਂ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਤਾਨਿ ਅਦ੍ਦੂਹਲਾਦੀਨਿ ਵਿਸਙ੍ਖਰਿਤ੍ਵਾ ਵੇਗੇਨ ਘਰਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪੁਤ੍ਤਦਾਰਂ ਓਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾਨਿ ਭਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਦੀਪਕਮਿਗਪਕ੍ਖਿਨੋ ਅਰਞ੍ਞੇ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ਥੇਰਂ ਪਚ੍ਚੁਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਂ ਯਾਚਿ। ਦੁਕ੍ਕਰਾ, ਆਵੁਸੋ, ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾ, ਕਥਂ ਤ੍ਵਂ ਪਬ੍ਬਜਿਸ੍ਸਸੀਤਿ? ਭਨ੍ਤੇ, ਏਵਰੂਪਂ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਕਾਰਣਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਕਥਂ ਨ ਪਬ੍ਬਜਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ? ਥੇਰੋ ਤਚਪਞ੍ਚਕਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਦਤ੍ਵਾ ਪਬ੍ਬਾਜੇਸਿ। ਸੋ ਵਤ੍ਤਾਰਭਿਤੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਬੁਦ੍ਧਵਚਨਂ ਉਗ੍ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੋ ਏਕਦਿਵਸਂ ਦੇਵਦੂਤਸੁਤ੍ਤੇ ''ਤਮੇਨਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਨਿਰਯਪਾਲਾ ਪੁਨ ਮਹਾਨਿਰਯੇ ਪਕ੍ਖਿਪਨ੍ਤੀ''ਤਿ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੩.੨੭੦; ਅ॰ ਨਿ॰ ੩.੩੬) ਇਮਂ ਠਾਨਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ''ਏਤ੍ਤਕਂ ਦੁਕ੍ਖਰਾਸਿਂ ਅਨੁਭਵਿਤਸਤ੍ਤਂ ਪੁਨ ਮਹਾਨਿਰਯੇ ਪਕ੍ਖਿਪਨ੍ਤਿ, ਅਹੋ ਭਾਰਿਯੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਮਹਾਨਿਰਯੋ''ਤਿ ਆਹ।

ਆਮਾਵੁਸੋ, ਭਾਰਿਯੋਤਿ। ਸਕ੍ਕਾ, ਭਨ੍ਤੇ, ਪਸ੍ਸਿਤੁਨ੍ਤਿ? ‘‘ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਪਸ੍ਸਿਤੁਂ, ਦਿਟ੍ਠਸਦਿਸਂ ਕਾਤੁਂ ਏਕਂ ਕਾਰਣਂ ਦਸ੍ਸੇਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਸਾਮਣੇਰੇ ਸਮਾਦਪੇਤ੍ਵਾ ਪਾਸਾਣਪਿਟ੍ਠੇ ਅਲ੍ਲਦਾਰੁਰਾਸਿਂ ਕਾਰੇਹੀਤਿ। ਸੋ ਤਥਾ ਕਾਰੇਸਿ। ਥੇਰੋ ਯਥਾਨਿਸਿਨ੍ਨੋਵ ਇਦ੍ਧਿਯਾ ਅਭਿਸਙ੍ਖਰਿਤ੍ਵਾ ਮਹਾਨਿਰਯਤੋ ਖਜ੍ਜੋਪਨਕਮਤ੍ਤਂ ਅਗ੍ਗਿਪਪਟਿਕਂ ਨੀਹਰਿਤ੍ਵਾ ਪਸ੍ਸਨ੍ਤਸ੍ਸੇਵ ਤਸ੍ਸ ਥੇਰਸ੍ਸ ਦਾਰੁਰਾਸਿਮ੍ਹਿ ਪਕ੍ਖਿਪਿ। ਤਸ੍ਸ ਤਤ੍ਥ ਨਿਪਾਤੋ ਚ ਦਾਰੁਰਾਸਿਨੋ ਝਾਯਿਤ੍ਵਾ ਛਾਰਿਕਭਾਵੂਪਗਮਨਞ੍ਚ ਅਪਚ੍ਛਾ ਅਪੁਰਿਮਂ ਅਹੋਸਿ।

ਸੋ ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ, ‘‘ਭਨ੍ਤੇ, ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਸਾਸਨੇ ਕਤਿ ਧੁਰਾਨਿ ਨਾਮਾ’’ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ਆਵੁਸੋ, ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਧੁਰਂ, ਗਨ੍ਥਧੁਰਨ੍ਤਿ। ‘‘ਭਨ੍ਤੇ, ਗਨ੍ਥੋ ਨਾਮ ਪਟਿਬਲਸ੍ਸ ਭਾਰੋ, ਮਯ੍ਹਂ ਪਨ ਦੁਕ੍ਖੂਪਨਿਸਾ ਸਦ੍ਧਾ, ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਧੁਰਂ ਪੂਰੇਸ੍ਸਾਮਿ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਮੇ ਦੇਥਾ’’ਤਿ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਨਿਸੀਦਿ। ਥੇਰੋ ‘‘ਵਤ੍ਤਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ ਭਿਕ੍ਖੂ’’ਤਿ ਵਤ੍ਤਸੀਸੇ ਠਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਕਥੇਸਿ। ਸੋ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਯ ਚ ਕਮ੍ਮਂ ਕਰੋਤਿ, ਵਤ੍ਤਞ੍ਚ ਪੂਰੇਤਿ। ਏਕਦਿਵਸਂ ਚਿਤ੍ਤਲਪਬ੍ਬਤਮਹਾਵਿਹਾਰੇ ਵਤ੍ਤਂ ਕਰੋਤਿ, ਏਕਦਿਵਸਂ ਗਾਮੇਣ੍ਡਵਾਲਮਹਾਵਿਹਾਰੇ, ਏਕਦਿਵਸਂ ਗੋਚਰਗਾਮਮਹਾਵਿਹਾਰੇ। ਥਿਨਮਿਦ੍ਧੇ ਓਕ੍ਕਨ੍ਤਮਤ੍ਤੇ ਵਤ੍ਤਪਰਿਹਾਨਿਭਯੇਨ ਪਲਾਲਵਰਣਕਂ ਤੇਮੇਤ੍ਵਾ ਸੀਸੇ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਪਾਦੇ ਉਦਕੇ ਓਤਾਰੇਤ੍ਵਾ ਨਿਸੀਦਤਿ। ਸੋ ਏਕਦਿਵਸਂ ਚਿਤ੍ਤਲਪਬ੍ਬਤਮਹਾਵਿਹਾਰੇ ਦ੍ਵੇ ਯਾਮੇ ਵਤ੍ਤਂ ਕਤ੍ਵਾ ਬਲਵਪਚ੍ਚੂਸਕਾਲੇ ਨਿਦ੍ਦਾਯ ਓਕ੍ਕਮਿਤੁਂ ਆਰਦ੍ਧਾਯ ਅਲ੍ਲਪਲਾਲਂ ਸੀਸੇ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਪਾਚੀਨਪਬ੍ਬਤਪਸ੍ਸੇ ਸਾਮਣੇਰਸ੍ਸ ਅਰੁਣਵਤਿਯਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤਂ ਸਜ੍ਝਾਯਨ੍ਤਸ੍ਸ –

‘‘ਆਰਮ੍ਭਥ ਨਿਕ੍ਕਮਥ, ਯੁਞ੍ਜਥ ਬੁਦ੍ਧਸਾਸਨੇ।
ਧੁਨਾਥ ਮਚ੍ਚੁਨੋ ਸੇਨਂ, ਨਲ਼ਾਗਾਰਂਵ ਕੁਞ੍ਜਰੋ॥

‘‘ਯੋ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਧਮ੍ਮਵਿਨਯੇ, ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤੋ ਵਿਹਸ੍ਸਤਿ।
ਪਹਾਯ ਜਾਤਿਸਂਸਾਰਂ, ਦੁਕ੍ਖਸ੍ਸਨ੍ਤਂ ਕਰਿਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ॥ (ਸਂ॰ ਨਿ॰ ੧.੧੮੫) –

ਇਦਂ ਠਾਨਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ‘‘ਮਾਦਿਸਸ੍ਸ ਆਰਦ੍ਧਵੀਰਿਯਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੇਨ ਇਦਂ ਕਥਿਤਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ ਪੀਤਿਂ ਉਪ੍ਪਾਦੇਤ੍ਵਾ ਝਾਨਂ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਤਦੇਵ ਪਾਦਕਂ ਕਤ੍ਵਾ ਅਨਾਗਾਮਿਫਲੇ ਪਤਿਟ੍ਠਾਯ ਅਪਰਾਪਰਂ ਵਾਯਮਨ੍ਤੋ ਸਹ ਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਾਹਿ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਾਪੁਣਿ। ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਨਕਾਲੇ ਚ ਤਦੇਵ ਕਾਰਣਂ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ ਏਵਮਾਹ –

‘‘ਅਲ੍ਲਂ ਪਲਾਲਪੁਞ੍ਜਾਹਂ, ਸੀਸੇਨਾਦਾਯ ਚਙ੍ਕਮਿਂ।
ਪਤ੍ਤੋਸ੍ਮਿ ਤਤਿਯਂ ਠਾਨਂ, ਏਤ੍ਥ ਮੇ ਨਤ੍ਥਿ ਸਂਸਯੋ’’ਤਿ॥

ਏਵਰੂਪਸ੍ਸ ਵਤ੍ਤਵਸੇਨ ਵਿਕ੍ਖਮ੍ਭਿਤਕਿਲੇਸੋ ਤਥਾ ਵਿਕ੍ਖਮ੍ਭਿਤੋਵ ਹੋਤਿ।

ਏਕਚ੍ਚਸ੍ਸ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਗਨ੍ਥੇ ਯੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਗਨ੍ਥਂ ਉਗ੍ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਸ੍ਸ ਸਜ੍ਝਾਯਨ੍ਤਸ੍ਸ ਵਾਚੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਦੇਸੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਕਾਸੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਚ ਕਿਲੇਸੋ ਓਕਾਸਂ ਨ ਲਭਤਿ, ਗਨ੍ਥਵਸੇਨ ਵਿਕ੍ਖਮ੍ਭਿਤੋਵ ਹੋਤਿ। ਸੋ ਤਂ ਤਥਾ ਵਿਕ੍ਖਮ੍ਭਿਤਮੇਵ ਕਤ੍ਵਾ ਵਿਵਟ੍ਟੇਤ੍ਵਾ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਗਣ੍ਹਾਤਿ **ਮਲਿਯਦੇਵਤ੍ਥੇਰੋ** ਵਿਯ। ਸੋ ਕਿਰਾਯਸ੍ਮਾ ਤਿਵਸ੍ਸਭਿਕ੍ਖੁਕਾਲੇ ਕਲ੍ਲਗਾਮਕੇ ਮਣ੍ਡਲਾਰਾਮਮਹਾਵਿਹਾਰੇ ਉਦ੍ਦੇਸਞ੍ਚ ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਯ ਚ ਕਮ੍ਮਂ ਕਰੋਤਿ। ਤਸ੍ਸੇਕਦਿਵਸਂ ਕਲ੍ਲਗਾਮੇ ਭਿਕ੍ਖਾਯ ਚਰਤੋ ਏਕਾ ਉਪਾਸਿਕਾ ਯਾਗੁਉਲ੍ਲਙ੍ਕਂ ਦਤ੍ਵਾ ਪੁਤ੍ਤਸਿਨੇਹਂ ਉਪ੍ਪਾਦੇਤ੍ਵਾ ਥੇਰਂ ਅਨ੍ਤੋਨਿਵੇਸਨੇ ਨਿਸੀਦਾਪੇਤ੍ਵਾ ਪਣੀਤਭੋਜਨਂ ਭੋਜੇਤ੍ਵਾ ‘‘ਕਤਰਗਾਮਵਾਸਿਕੋਸਿ ਤਾਤਾ’’ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ਮਣ੍ਡਲਾਰਾਮਮਹਾਵਿਹਾਰੇ ਗਨ੍ਥਕਮ੍ਮਂ ਕਰੋਮਿ, ਉਪਾਸਿਕੇਤਿ। ਤੇਨ ਹਿ ਤਾਤ ਯਾਵ ਗਨ੍ਥਕਮ੍ਮਂ ਕਰੋਸਿ, ਇਧੇਵ ਨਿਬਦ੍ਧਂ ਭਿਕ੍ਖਂ ਗਣ੍ਹਾਸੀਤਿ। ਸੋ ਤਂ ਅਧਿਵਾਸੇਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਨਿਬਦ੍ਧਂ ਭਿਕ੍ਖਂ ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਭਤ੍ਤਕਿਚ੍ਚਾਵਸਾਨੇ ਅਨੁਮੋਦਨਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ‘‘ਸੁਖਂ ਹੋਤੁ, ਦੁਕ੍ਖਾ ਮੁਚ੍ਚਤੂ’’ਤਿ ਪਦਦ੍ਵਯਮੇਵ ਕਥੇਤ੍ਵਾ ਗਚ੍ਛਤਿ। ਅਨ੍ਤੋਵਸ੍ਸੇ ਤੇਮਾਸਂ ਤਸ੍ਸਾਯੇਵ ਸਙ੍ਗਹਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਪਿਣ੍ਡਾਪਚਿਤਿਂ ਕਤ੍ਵਾ

ਮਹਾਪवਾਰਣਾਯ ਸਹ ਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਾਹਿ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਾਪੁਣਿ। ਨੇवਾਸਿਕਮਹਾਥੇਰੋ ਆਹ – ‘‘ਆवੁਸੋ ਮਹਾਦੇव, ਅਜ੍ਜ वਿਹਾਰੇ ਮਹਾਜਨੋ ਸਨ੍ਨਿਪਤਿਸ੍ਸਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਧਮ੍ਮਦਾਨਂ ਦਦੇਯ੍ਯਾਸੀ’’ਤਿ। ਥੇਰੋ ਅਧਿवਾਸੇਸਿ।

ਦਹਰਸਾਮਣੇਰਾ ਉਪਾਸਿਕਾਯ ਸਵ੍ਵਂ ਅਦਂਸੁ – ‘‘ਅਜ੍ਜ ਤੇ ਪੁਤ੍ਤੋ ਧਮ੍ਮਂ ਕਥੇਸ੍ਸਤਿ, वਿਹਾਰਂ ਗਨ੍ਤ੍वਾ ਸੁਣੇਯ੍ਯਾਸੀ’’ਤਿ। ਤਾਤਾ, ਨ ਸਬ੍ਬੇव ਧਮ੍ਮਕਥਂ ਜਾਨਨ੍ਤਿ, ਮਮ ਪੁਤ੍ਤੋ ਏਤ੍ਤਕਂ ਕਾਲਂ ਮਯ੍ਹਂ ਕਥੇਨ੍ਤੋ ‘‘ਸੁਖਂ ਹੋਤੁ, ਦੁਕ੍ਖਾ ਮੁਚ੍ਚਤੂ’’ਤਿ ਪਦਦ੍वਯਮੇव ਕਥੇਸਿ, ਮਾ ਕੇਲਿਂ ਕਰੋਥਾਤਿ। ਮਾ, ਤ੍वਂ ਉਪਾਸਿਕੇ, ਜਾਨਨਂ वਾ ਅਜਾਨਨਂ वਾ ਉਪਟ੍ਠਹਸ੍ਸੁ, वਿਹਾਰਂ ਗਨ੍ਤ੍वਾ ਧਮ੍ਮਮੇव ਸੁਣਾਹੀਤਿ। ਉਪਾਸਿਕਾ ਗਨ੍ਧਮਾਲਾਦੀਨਿ ਗਹੇਤ੍वਾ ਗਨ੍ਤ੍वਾ ਪੂਜੇਤ੍वਾ ਪਰਿਸਨ੍ਤੇ ਧਮ੍ਮਂ ਸੁਣਮਾਨਾ ਨਿਸੀਦਿ। ਦਿवਾਧਮ੍ਮਕਥਿਕੋ ਚ ਸਰਭਾਣਕੋ ਚ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਮਾਣਂ ਞਤ੍वਾ ਉਟ੍ਠਹਿਂਸੁ। ਤਤੋ ਮਲਿਯਦੇवਤ੍ਥੇਰੋ ਧਮ੍ਮਾਸਨੇ ਨਿਸੀਦਿਤ੍वਾ ਚਿਤ੍ਤਬੀਜਨਿਂ ਗਹੇਤ੍वਾ ਅਨੁਪੁਬ੍ਬਿਂ ਕਥਂ वਤ੍वਾ – ‘‘ਮਯਾ ਮਹਾਉਪਾਸਿਕਾਯ ਤਯੋ ਮਾਸੇ ਦ੍वੀਹੇव ਪਦੇਹਿ ਅਨੁਮੋਦਨਾ ਕਤਾ, ਅਜ੍ਜ ਸਬ੍ਬਰਤ੍ਤਿਂ ਤੀਹਿ ਪਿਟਕੇਹਿ ਸਮ੍ਮਸਿਤ੍वਾ ਤਸ੍ਸੇव ਪਦਦ੍वਯਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥਂ ਕਥੇਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਆਰਭਿਤ੍वਾ ਸਬ੍ਬਰਤ੍ਤਿਂ ਕਥੇਸਿ। ਅਰੁਣੁਗ੍ਗਮਨੇ ਦੇਸਨਾਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਮਹਾਉਪਾਸਿਕਾ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲੇ ਪਤਿਟ੍ਠਾਸਿ।

ਅਪਰੋਪਿ ਤਸ੍ਮਿਂਯੇव ਮਹਾवਿਹਾਰੇ **ਤਿਸ੍ਸਭੂਤਿਤ੍ਥੇਰੋ** ਨਾਮ वਿਨਯਂ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੋ ਭਿਕ੍ਖਾਚਾਰवੇਲਾਯਂ ਅਨ੍ਤੋਗਾਮਂ ਪवਿਟ੍ਠੋ वਿਸਭਾਗਾਰਮ੍ਮਣਂ ਓਲੋਕੇਸਿ। ਤਸ੍ਸ ਲੋਭੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿ, ਸੋ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤਪਾਦਂ ਅਚਾਲੇਤ੍वਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਤ੍ਤੇ ਯਾਗੁਂ ਉਪਟ੍ਠਾਕਦਹਰਸ੍ਸ ਪਤ੍ਤੇ ਆਕਿਰਿਤ੍वਾ ‘‘ਅਯਂ वਿਤਕ੍ਕੋ वਡ੍ਢਮਾਨੋ ਮਂ ਚਤੂਸੁ ਅਪਾਯੇਸੁ ਸਂਸੀਦਾਪੇਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ ਤਤੋव ਨਿवਤ੍ਤਿਤ੍वਾ ਆਚਰਿਯਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਨ੍ਤ੍वਾ वਨ੍ਦਿਤ੍वਾ ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਠਿਤੋ ਆਹ – ‘‘ਏਕੋ ਮੇ ਬ੍ਯਾਧਿ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੋ, ਅਹਂ ਏਤਂ ਤਿਕਿਚ੍ਛਿਤੁਂ ਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੋ ਆਗਮਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਇਤਰਥਾ ਨਾਗਮਿਸ੍ਸਾਮਿ। ਤੁਮ੍ਹੇ ਦਿवਾ ਉਦ੍ਦੇਸਞ੍ਚ ਸਾਯਂ ਉਦ੍ਦੇਸਞ੍ਚ ਮਂ ਓਲੋਕੇਤ੍वਾ ਠਪੇਥ, ਪਚ੍ਚੂਸਕਾਲੇ ਉਦ੍ਦੇਸਂ ਪਨ ਮਾ ਠਪਯਿਤ੍ਥਾ’’ਤਿ ਏवਂ वਤ੍वਾ ਮਲਯवਾਸਿਮਹਾਸਙ੍ਘਰਕ੍ਖਿਤਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਅਗਮਾਸਿ। ਥੇਰੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਣ੍ਣਸਾਲਾਯ ਪਰਿਭਣ੍ਡਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਤਂ ਅਨੋਲੋਕੇਤ੍वਾव ‘‘ਪਟਿਸਾਮੇਹਿ, ਆवੁਸੋ, ਤव ਪਤ੍ਤਚੀवਰ’’ਨ੍ਤਿ ਆਹ। ਭਨ੍ਤੇ, ਏਕੋ ਮੇ ਬ੍ਯਾਧਿ ਅਤ੍ਥਿ, ਸਚੇ ਤੁਮ੍ਹੇ ਤਂ ਤਿਕਿਚ੍ਛਿਤੁਂ ਸਕ੍ਕੋਥ, ਪਟਿਸਾਮੇਸ੍ਸਾਮੀਤਿ। ਆवੁਸੋ, ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਂ ਰੋਗਂ ਤਿਕਿਚ੍ਛਿਤੁਂ ਸਮਤ੍ਥਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਆਗਤੋਸਿ, ਪਟਿਸਾਮੇਹੀਤਿ। ਸੁਬ੍ਬਚੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ‘‘ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਆਚਰਿਯੋ ਅਜਾਨਿਤ੍वਾ ਏवਂ ਨ वਕ੍ਖਤੀ’’ਤਿ ਪਤ੍ਤਚੀवਰਂ ਠਪੇਤ੍वਾ ਥੇਰਸ੍ਸ वਤ੍ਤਂ ਦਸ੍ਸੇਤ੍वਾ वਨ੍ਦਿਤ੍वਾ ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਨਿਸੀਦਿ।

ਥੇਰੋ ‘‘ਰਾਗਚਰਿਤੋ ਅਯ’’ਨ੍ਤਿ ਞਤ੍वਾ ਅਸੁਭਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਕਥੇਸਿ। ਸੋ ਉਟ੍ਠਾਯ ਪਤ੍ਤਚੀवਰਂ ਅਂਸੇ ਲਗ੍ਗੇਤ੍वਾ ਥੇਰਂ ਪੁਨਪ੍ਪੁਨਂ वਨ੍ਦਿ। ਕਿਂ, ਆवੁਸੋ, ਮਹਾਭੂਤਿ ਅਤਿਰੇਕਨਿਪਚ੍ਚਕਾਰਂ ਦਸ੍ਸੇਸੀਤਿ? ਭਨ੍ਤੇ, ਸਚੇ ਅਤ੍ਤਨੋ ਕਿਚ੍ਚਂ ਕਾਤੁਂ ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਇਚ੍ਚੇਤਂ ਕੁਸਲਂ। ਨੋ ਚੇ, ਇਦਂ ਮੇ ਪਚ੍ਛਿਮਦਸ੍ਸਨਨ੍ਤਿ! ਗਚ੍ਛਾवੁਸੋ, ਮਹਾਭੂਤਿ ਤਾਦਿਸਸ੍ਸ ਯੁਤ੍ਤਯੋਗਸ੍ਸ ਕੁਲਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਨ ਞਾਨਂ वਾ वਿਪਸ੍ਸਨਾ वਾ ਮਗ੍ਗੋ वਾ ਫਲਂ वਾ ਦੁਲ੍ਲਭਨ੍ਤਿ। ਸੋ ਥੇਰਸ੍ਸ ਕਥਂ ਸੁਤ੍वਾ ਨਿਪਚ੍ਚਕਾਰਂ ਦਸ੍ਸੇਤ੍वਾ ਆਗਮਨਕਾਲੇ वਵਤ੍ਥਾਪਿਤਂ ਛਨ੍ਨਂ ਸੇਪਣ੍ਣਿਗਚ੍ਛਮੂਲਂ ਗਨ੍ਤ੍वਾ ਪਲ੍ਲਙ੍ਕੇਨ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਅਸੁਭਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਪਾਦਕਂ ਕਤ੍वਾ वਿਪਸ੍ਸਨਂ ਪਟ੍ਠਪੇਤ੍वਾ ਅਰਹਤ੍ਤੇ ਪਤਿਟ੍ਠਾਯ ਪਚ੍ਚੂਸਕਾਲੇ ਉਦ੍ਦੇਸਂ ਸਮ੍ਪਾਪੁਣਿ। ਏवਰੂਪਾਨਂ ਗਨ੍ਥवਸੇਨ वਿਕ੍ਖਮ੍ਭਿਤਾ ਕਿਲੇਸਾ ਤਥਾ वਿਕ੍ਖਮ੍ਭਿਤਾव ਹੋਨ੍ਤਿ।

ਏਕਚ੍ਚਸ੍ਸ ਪਨ वੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇव ਧੁਤਙ੍ਗਾਨਿ ਪਰਿਹਰਤੋ ਕਿਲੇਸੋ ਓਕਾਸਂ ਨ ਲਭਤਿ, ਧੁਤਙ੍ਗवਸੇਨ वਿਕ੍ਖਮ੍ਭਿਤੋव ਹੋਤਿ। ਸੋ ਤਂ ਤਥਾ वਿਕ੍ਖਮ੍ਭਿਤਮੇव ਕਤ੍वਾ वਿवਟ੍ਟੇਤ੍वਾ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਗਣ੍ਹਾਤਿ **ਗਾਮਨ੍ਤਪਬ੍ਭਾਰवਾਸੀ ਮਹਾਸੀवਤ੍ਥੇਰੋ** वਿਯ। ਥੇਰੋ ਕਿਰ ਮਹਾਗਾਮੇ ਤਿਸ੍ਸਮਹਾवਿਹਾਰੇ वਸਨ੍ਤੋ ਤੇਪਿਟਕਂ ਅਤ੍ਥवਸੇਨ ਚ ਪਾਲਿवਸੇਨ ਚ ਅਟ੍ਠਾਰਸ ਮਹਾਗਣੇ वਾਚੇਤਿ। ਥੇਰਸ੍ਸ ਓवਾਦੇ ਠਤ੍वਾ ਸਟ੍ਠਿਸਹਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੂ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਾਪੁਣਿਂਸੁ । ਤੇਸੁ ਏਕੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਅਤ੍ਤਨਾ ਪਟਿवਿਦ੍ਧਧਮ੍ਮਂ ਆਰਬ੍ਭ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਸੋਮਨਸ੍ਸੋ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ‘‘ਅਤ੍ਥਿ ਨੁ ਖੋ ਇਦਂ ਸੁਖਂ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਆਚਰਿਯਸ੍ਸਾ’’ਤਿ। ਸੋ ਆवਜ੍ਜੇਨ੍ਤੋ ਥੇਰਸ੍ਸ ਪੁਥੁਜ੍ਜਨਭਾवਂ ਞਤ੍वਾ ‘‘ਏਕੇਨੁਪਾਯੇਨ ਥੇਰਸ੍ਸ ਸਂवੇਗਂ ਉਪ੍ਪਾਦੇਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ वਸਨਟ੍ਠਾਨਤੋ ਥੇਰਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਨ੍ਤ੍वਾ वਨ੍ਦਿਤ੍वਾ वਤ੍ਤਂ ਦਸ੍ਸੇਤ੍वਾ ਨਿਸੀਦਿ। ਅਥ ਨਂ ਥੇਰੋ ‘‘ਕਿਂ ਆਗਤੋਸਿ, ਆवੁਸੋ, ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਿਕਾ’’ਤਿ ਆਹ। ‘‘ਸਚੇ ਮੇ ਓਕਾਸਂ ਕਰਿਸ੍ਸਥ, ਏਕਂ ਧਮ੍ਮਪਦਂ ਗਣ੍ਹਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਆਗਤੋਸ੍ਮਿ,

ਭਨ੍ਤੇਤਿ। ਬਹੂ, ਆਵੁਸੋ, ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਿ, ਤੁਯ੍ਹਂ ਓਕਾਸੋ ਨ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀਤਿ। ਸੋ ਸਬ੍ਬੇਸੁ ਰਤ੍ਤਿਦਿਵਸਭਾਗੇਸੁ ਓਕਾਸਂ ਅਲਭਨ੍ਤੋ, ‘‘ਭਨ੍ਤੇ, ਏਵਂ ਓਕਾਸੇ ਅਸਤਿ ਮਰਣਸ੍ਸ ਕਥਂ ਓਕਾਸਂ ਲਭਿਸ੍ਸਥਾ’’ਤਿ ਆਹ। ਤਦਾ ਥੇਰੋ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ‘‘ਨਾਯਂ ਉਦ੍ਦੇਸਤ੍ਥਾਯ ਆਗਤੋ, ਮਯ੍ਹਂ ਪਨੇਸ ਸਂਵੇਗਜਨਨਤ੍ਥਾਯ ਆਗਤੋ’’ਤਿ। ਸੋਪਿ ਥੇਰੋ ‘‘ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਨਾਮ, ਭਨ੍ਤੇ, ਮਾਦਿਸੇਨ ਭਵਿਤਬ੍ਬ’’ਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਥੇਰਂ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਮਣਿਵਣ੍ਣੇ ਆਕਾਸੇ ਉਪ੍ਪਤਿਤ੍ਵਾ ਅਗਮਾਸਿ।

ਥੇਰੋ ਤਸ੍ਸ ਗਤਕਾਲਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਜਾਤਸਂਵੇਗੋ ਦਿਵਾ ਉਦ੍ਦੇਸਞ੍ਚ ਸਾਯਂ ਉਦ੍ਦੇਸਞ੍ਚ ਵਾਚੇਤ੍ਵਾ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਂ ਹਤ੍ਥਪਾਸੇ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਚੂਸਕਾਲੇ ਉਦ੍ਦੇਸਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਓਤਰਨ੍ਤੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਮਾਦਾਯ ਓਤਿਣ੍ਣੋ ਤੇਰਸ ਧੁਤਗੁਣੇ ਪਰਿਪੁਣ੍ਣੇ ਅਧਿਟ੍ਠਾਯ ਗਾਮਨ੍ਤਪਬ੍ਭਾਰਸੇਨਾਸਨਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਬ੍ਭਾਰਂ ਪਟਿਜਗ੍ਗਿਤ੍ਵਾ ਮਞ੍ਚਪੀਠਂ ਉਸ੍ਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ‘‘ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਅਪਤ੍ਵਾ ਮਞ੍ਚੇ ਪਿਟ੍ਠਿਂ ਨ ਪਸਾਰੇਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਮਾਨਸਂ ਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਚਙ੍ਕਮਂ ਓਤਰਿ। ਤਸ੍ਸ ‘‘ਅਜ੍ਜ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਗਣ੍ਹਿਸ੍ਸਾਮਿ ਅਜ੍ਜ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਗਣ੍ਹਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਘਟੇਨ੍ਤਸ੍ਸੇਵ ਪਵਾਰਣਾ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਾ। ਸੋ ਪਵਾਰਣਾਯ ਉਪਕਟ੍ਠਾਯ ‘‘ਪੁਥੁਜ੍ਜਨਭਾਵਂ ਪਹਾਯ ਵਿਸੁਦ੍ਧਿਪਵਾਰਣਂ ਪਵਾਰੇਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਨ੍ਤੋ ਅਤਿਵਿਯ ਕਿਲਮਤਿ। ਸੋ ਤਾਯ ਪਵਾਰਣਾਯ ਮਗ੍ਗਂ ਵਾ ਫਲਂ ਵਾ ਉਪ੍ਪਾਦੇਤੁਂ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੋ ‘‘ਮਾਦਿਸੋਪਿ ਨਾਮ ਆਰਦ੍ਧਵਿਪਸ੍ਸਕੋ ਨ ਲਭਤਿ, ਯਾਵ ਦੁਲ੍ਲਭਞ੍ਚ ਵਤਿਦਂ ਅਰਹਤ੍ਤ’’ਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਤੇਨੇਵ ਨਿਯਾਮੇਨ ਠਾਨਚਙ੍ਕਮਬਹੁਲੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਤਿਂਸ ਵਸ੍ਸਾਨਿ ਸਮਣਧਮ੍ਮਂ ਕਤ੍ਵਾ ਮਹਾਪਵਾਰਣਾਯ ਮਜ੍ਝੇ ਠਿਤਂ ਪੁਣ੍ਣਚਨ੍ਦਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ‘‘ਕਿਂ ਨੁ ਖੋ ਚਨ੍ਦਮਣ੍ਡਲਂ ਵਿਸੁਦ੍ਧਂ, ਉਦਾਹੁ ਮਯ੍ਹਂ ਸੀਲ’’ਨ੍ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਨ੍ਤੋ ‘‘ਚਨ੍ਦਮਣ੍ਡਲੇ ਸਸਲਕ੍ਖਣਂ ਪਞ੍ਞਾਯਤਿ, ਮਯ੍ਹਂ ਪਨ ਉਪਸਮ੍ਪਦਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਯਾਵਜ੍ਜਦਿਵਸਾ ਸੀਲਸ੍ਮਿਂ ਕਾਲ਼ਕਂ ਵਾ ਤਿਲਕੋ ਵਾ ਨਤ੍ਥੀ’’ਤਿ ਆਵਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ਸਞ੍ਜਾਤਪੀਤਿਸੋਮਨਸ੍ਸੋ ਪਰਿਪਕ੍ਕਞਾਣਤ੍ਤਾ ਪੀਤਿਂ ਵਿਕ੍ਖਮ੍ਭੇਤ੍ਵਾ ਸਹ ਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਾਹਿ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਾਪੁਣਿ। ਏਵਰੂਪਸ੍ਸ ਧੁਤਙ੍ਗਵਸੇਨ ਵਿਕ੍ਖਮ੍ਭਿਤੋ ਕਿਲੇਸੋ ਤਥਾ ਵਿਕ੍ਖਮ੍ਭਿਤੋਵ ਹੋਤਿ।

ਏਕਚ੍ਚਸ੍ਸ ਵਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਪਠਮਜ੍ਝਾਨਾਦਿਸਮਾਪਜ੍ਜਨਬਹੁਲਤਾਯ ਕਿਲੇਸੋ ਓਕਾਸਂ ਨ ਲਭਤਿ, ਸਮਾਪਤ੍ਤਿਵਸੇਨ ਵਿਕ੍ਖਮ੍ਭਿਤੋਵ ਹੋਤਿ। ਸੋ ਤਂ ਤਥਾ ਵਿਕ੍ਖਮ੍ਭਿਤਮੇਵ ਕਤ੍ਵਾ ਵਿਵਟ੍ਟੇਤ੍ਵਾ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਗਣ੍ਹਾਤਿ **ਮਹਾਤਿਸ੍ਸਤ੍ਥੇਰੋ** ਵਿਯ। ਥੇਰੋ ਕਿਰ ਅਵਸ੍ਸਿਕਕਾਲਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਅਟ੍ਠਸਮਾਪਤ੍ਤਿਲਾਭੀ। ਸੋ ਸਮਾਪਤ੍ਤਿਵਿਕ੍ਖਮ੍ਭਿਤਾਨਂ ਕਿਲੇਸਾਨਂ ਅਸਮੁਦਾਚਾਰੇਨ ਉਗ੍ਗਹਪਰਿਪੁਚ੍ਛਾਵਸੇਨੇਵ ਅਰਿਯਮਗ੍ਗਸਾਮਨ੍ਤਂ ਕਥੇਤਿ, ਸਟ੍ਠਿਵਸ੍ਸਕਾਲੇਪਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪੁਥੁਜ੍ਜਨਭਾਵਂ ਨ ਜਾਨਾਤਿ। ਅਥੇਕਦਿਵਸਂ ਮਹਾਗਾਮੇ ਤਿਸ੍ਸਮਹਾਵਿਹਾਰਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੋ ਤਲ਼ਙ੍ਗਰਵਾਸਿਧਮ੍ਮਦਿਨ੍ਨਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਸਾਸਨਂ ਪੇਸੇਸਿ ‘‘ਥੇਰੋ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਧਮ੍ਮਕਥਂ ਕਥੇਤੂ’’ਤਿ। ਥੇਰੋ ਅਧਿਵਾਸੇਤ੍ਵਾ ‘‘ਮਮ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਮਹਲ੍ਲਕਤਰੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਨਤ੍ਥਿ, ਮਹਾਤਿਸ੍ਸਤ੍ਥੇਰੋ ਖੋ ਪਨ ਮੇ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਾਚਰਿਯੋ, ਤਂ ਸਙ੍ਘਤ੍ਥੇਰਂ ਕਤ੍ਵਾ ਗਮਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਨ੍ਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਪਰਿਵੁਤੋ ਥੇਰਸ੍ਸ ਵਿਹਾਰਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਦਿਵਾਟ੍ਠਾਨੇ ਥੇਰਸ੍ਸ ਵਤ੍ਤਂ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਨਿਸੀਦਿ।

ਥੇਰੋ ਆਹ – ‘‘ਕਿਂ, ਧਮ੍ਮਦਿਨ੍ਨ, ਚਿਰਸ੍ਸਂ ਆਗਤੋਸੀ’’ਤਿ? ‘‘ਆਮ, ਭਨ੍ਤੇ, ਤਿਸ੍ਸਮਹਾਵਿਹਾਰਤੋ ਮੇ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੋ ਸਾਸਨਂ ਪੇਸੇਸਿ, ਅਹਂ ਏਕਕੋ ਨ ਗਮਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਤੁਮ੍ਹੇਹਿ ਪਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਗਨ੍ਤੁਕਾਮੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਆਗਤੋਮ੍ਹੀ’’ਤਿ ਸਾਰਣੀਯਕਥਂ ਕਥੇਨ੍ਤੋਵ ਪਪਞ੍ਚੇਤ੍ਵਾ ‘‘ਕਦਾ, ਭਨ੍ਤੇ, ਤੁਮ੍ਹੇਹਿ ਅਯਂ ਧਮ੍ਮੋ ਅਧਿਗਤੋ’’ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ਸਟ੍ਠਿਮਤ੍ਤਾਨਿ, ਆਵੁਸੋ ਧਮ੍ਮਦਿਨ੍ਨ, ਵਸ੍ਸਾਨਿ ਹੋਨ੍ਤੀਤਿ । ਸਮਾਪਤ੍ਤਿਂ ਪਨ, ਭਨ੍ਤੇ, ਵਲ਼ਞ੍ਜੇਥਾਤਿ। ਆਮ, ਆਵੁਸੋਤਿ। ਏਕਂ ਪੋਕ੍ਖਰਣਿਂ ਮਾਪੇਤੁਂ ਸਕ੍ਕੁਣੇਯ੍ਯਾਥ, ਭਨ੍ਤੇਤਿ? ‘‘ਨ, ਆਵੁਸੋ, ਏਤਂ ਭਾਰਿਯ’’ਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਸਮ੍ਮੁਖਟ੍ਠਾਨੇ ਪੋਕ੍ਖਰਣਿਂ ਮਾਪੇਸਿ। ‘‘ਏਤ੍ਥ, ਭਨ੍ਤੇ, ਏਕਂ ਪਦੁਮਗਚ੍ਛਂ ਮਾਪੇਥਾ’’ਤਿ ਚ ਵੁਤ੍ਤੋ ਤਮ੍ਪਿ ਮਾਪੇਸਿ। ਇਦਾਨੇਤ੍ਥ ਮਹਨ੍ਤਂ ਪੁਪ੍ਫਂ ਦਸ੍ਸੇਥਾਤਿ। ਥੇਰੋ ਤਮ੍ਪਿ ਦਸ੍ਸੇਸਿ। ਏਤ੍ਥ ਸੋਲ਼ਸਵਸ੍ਸੁਦ੍ਦੇਸਿਕਂ ਇਤ੍ਥਿਰੂਪਂ ਦਸ੍ਸੇਥਾਤਿ । ਥੇਰੋ ਸੋਲ਼ਸਵਸ੍ਸੁਦ੍ਦੇਸਿਕਂ ਇਤ੍ਥਿਰੂਪਂ ਦਸ੍ਸੇਸਿ। ਤਤੋ ਨਂ ਆਹ – ‘‘ਇਦਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਪੁਨਪ੍ਪੁਨਂ ਸੁਭਤੋ ਮਨਸਿ ਕਰੋਥਾ’’ਤਿ। ਥੇਰੋ ਅਤ੍ਤਨਾਵ ਮਾਪਿਤਂ ਇਤ੍ਥਿਰੂਪਂ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ਲੋਭਂ ਉਪ੍ਪਾਦੇਸਿ। ਤਦਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪੁਥੁਜ੍ਜਨਭਾਵਂ ਞਤ੍ਵਾ ‘‘ਅਵਸ੍ਸਯੋ ਮੇ ਸਪ੍ਪੁਰਿਸ ਹੋਹੀ’’ਤਿ ਅਨ੍ਤੇਵਾਸਿਕਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਉਕ੍ਕੁਟਿਕਂ ਨਿਸੀਦਿ। ‘‘ਏਤਦਤ੍ਥਮੇਵਾਹਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਆਗਤੋ’’ਤਿ ਥੇਰਸ੍ਸ ਅਸੁਭਵਸੇਨ ਸਲ੍ਲਹੁਕਂ ਕਤ੍ਵਾ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਕਥੇਤ੍ਵਾ ਥੇਰਸ੍ਸ ਓਕਾਸਂ ਕਾਤੁਂ ਬਹਿ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤੋ। ਸੁਪਰਿਮਦ੍ਦਿਤਸਙ੍ਖਾਰੋ ਥੇਰੋ ਤਸ੍ਮਿਂ ਦਿਵਾਟ੍ਠਾਨਤੋ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤਮਤ੍ਤੇਯੇਵ ਸਹ ਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਾਹਿ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਾਪੁਣਿ। ਅਥ ਨਂ

ਸਙ੍ਘਤ੍ਥੇਰੰ ਕਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਦਿਨ੍ਨਤ੍ਥੇਰੋ ਤਿਸ੍ਸਮਹਾਵਿਹਾਰੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਧਮ੍ਮਕਥੰ ਕਥੇਸਿ। ਏਵਰੂਪਸ੍ਸ ਸਮਾਪਤ੍ਤਿਵਸੇਨ ਵਿਕ੍ਖਮ੍ਭਿਤੋ ਕਿਲੇਸੋ ਤਥਾ ਵਿਕ੍ਖਮ੍ਭਿਤੋਵ ਹੋਤਿ।

ਏਕਚ੍ਚਸ੍ਸ ਪਨ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਯ ਕਮ੍ਮੰ ਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸ ਕਿਲੇਸੋ ਓਕਾਸੰ ਨ ਲਭਤਿ, ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਵਸੇਨ ਵਿਕ੍ਖਮ੍ਭਿਤੋਵ ਹੋਤਿ। ਸੋ ਤੰ ਤਥਾ ਵਿਕ੍ਖਮ੍ਭਿਤਮੇਵ ਕਤ੍ਵਾ ਵਿਵਟ੍ਟੇਤ੍ਵਾ ਅਰਹਤ੍ਤੰ ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਬੁਦ੍ਧਕਾਲੇ ਸਟ੍ਠਿਮਤ੍ਤਾ ਆਰਦ੍ਧਵਿਪਸ੍ਸਕਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਵਿਯ। ਤੇ ਕਿਰ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਵਿਵਿਤ੍ਤੰ ਅਰਞ੍ਞੰ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਯ ਕਮ੍ਮੰ ਕਰੋਨ੍ਤਾ ਕਿਲੇਸਾਨੰ ਅਸਮੁਦਾਚਾਰਵਸੇਨ ''ਪਟਿਵਿਦ੍ਧਮਗ੍ਗਫਲਾ ਮਯ''ਨ੍ਤਿ ਸਞ੍ਞਾਯ ਮਗ੍ਗਫਲਤ੍ਥਾਯ ਵਾਯਾਮੰ ਅਕਤ੍ਵਾ ''ਅਮ੍ਹੇਹਿ ਪਟਿਵਿਦ੍ਧਧਮ੍ਮੰ ਦਸਬਲਸ੍ਸ ਆਰੋਚੇਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕੰ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ।

ਸਤ੍ਥਾ ਤੇਸੰ ਪੁਰੇ ਆਗਮਨਤੋਵ ਆਨਨ੍ਦਤ੍ਥੇਰੰ ਆਹ – ''ਆਨਨ੍ਦ, ਪਧਾਨਕਮ੍ਮਿਕਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਅਜ੍ਜ ਮੰ ਪਸ੍ਸਿਤੁੰ ਆਗਮਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਤੇਸੰ ਮਮ ਦਸ੍ਸਨਾਯ ਓਕਾਸੰ ਅਕਤ੍ਵਾ 'ਆਮਕਸੁਸਾਨੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਅਲ੍ਲਅਸੁਭਭਾਵਨੰ ਕਰੋਥਾ'ਤਿ ਪਹਿਣੇਯ੍ਯਾਸੀ''ਤਿ। ਥੇਰੋ ਤੇਸੰ ਆਗਤਾਨੰ ਸਤ੍ਥਾਰਾ ਕਥਿਤਸਾਸਨੰ ਆਰੋਚੇਸਿ। ਤੇ ''ਤਥਾਗਤੋ ਅਜਾਨਿਤ੍ਵਾ ਨ ਕਥੇਸ੍ਸਤਿ, ਅਦ੍ਧਾ ਏਤ੍ਥ ਕਾਰਣੰ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਆਮਕਸੁਸਾਨੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਅਲ੍ਲਅਸੁਭੰ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤਾ ਲੋਭੰ ਉਪ੍ਪਾਦੇਤ੍ਵਾ ''ਇਦੰ ਨੂਨ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੇਨ ਦਿਟ੍ਠੰ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਜਾਤਸੰਵੇਗਾ ਲਦ੍ਧਮਗ੍ਗੰ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨੰ ਆਦਿਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਆਰਭਿੰਸੁ। ਸਤ੍ਥਾ ਤੇਸੰ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਯ ਆਰਦ੍ਧਭਾਵੰ ਞਤ੍ਵਾ ਗਨ੍ਧਕੁਟਿਯੰ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋਵ ਇਮੰ ਓਭਾਸਗਾਥਮਾਹ –

''ਯਾਨਿਮਾਨਿ ਅਪਤ੍ਥਾਨਿ, ਅਲਾਬੂਨੇਵ ਸਾਰਦੇ।
ਕਾਪੋਤਕਾਨਿ ਅਟ੍ਠੀਨਿ, ਤਾਨਿ ਦਿਸ੍ਵਾਨ ਕਾ ਰਤੀ''ਤਿ॥ (ਧ॰ ਪ॰ ੧੪੯)।

ਗਾਥਾਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਅਰਹਤ੍ਤਫਲੇ ਪਤਿਟ੍ਠਹਿੰਸੁ। ਏਵਰੂਪਾਨੰ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਵਸੇਨ ਵਿਕ੍ਖਮ੍ਭਿਤਾ ਕਿਲੇਸਾ ਤਥਾ ਵਿਕ੍ਖਮ੍ਭਿਤਾਵ ਹੋਨ੍ਤਿ।

ਏਕਚ੍ਚਸ੍ਸ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਨਵਕਮ੍ਮੰ ਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸ ਕਿਲੇਸੋ ਓਕਾਸੰ ਨ ਲਭਤਿ, ਨਵਕਮ੍ਮਵਸੇਨ ਵਿਕ੍ਖਮ੍ਭਿਤੋਵ ਹੋਤਿ। ਸੋ ਤੰ ਤਥਾ ਵਿਕ੍ਖਮ੍ਭਿਤਮੇਵ ਕਤ੍ਵਾ ਵਿਵਟ੍ਟੇਤ੍ਵਾ ਅਰਹਤ੍ਤੰ ਗਣ੍ਹਾਤਿ **ਚਿਤ੍ਤਲਪਬ੍ਬਤੇ ਤਿਸ੍ਸਤ੍ਥੇਰੋ** ਵਿਯ। ਤਸ੍ਸ ਕਿਰ ਅਟ੍ਠਵਸ੍ਸਿਕਕਾਲੇ ਅਨਭਿਰਤਿ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿ, ਸੋ ਤੰ ਵਿਨੋਦੇਤੁੰ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਚੀਵਰੰ ਧੋਵਿਤ੍ਵਾ ਰਜਿਤ੍ਵਾ ਪਤ੍ਤੰ ਪਚਿਤ੍ਵਾ ਕੇਸੇ ਓਹਾਰੇਤ੍ਵਾ ਉਪਜ੍ਝਾਯੰ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਅਥ ਨੰ ਥੇਰੋ ਆਹ – ''ਕਿੰ, ਆਵੁਸੋ ਮਹਾਤਿਸ੍ਸ, ਅਤ੍ਤਟ੍ਠਸ੍ਸ ਵਿਯ ਤੇ ਆਕਾਰੋ''ਤਿ? ਆਮ, ਭਨ੍ਤੇ, ਅਨਭਿਰਤਿ ਮੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਾ, ਤੰ ਵਿਨੋਦੇਤੁੰ ਨ ਸਕ੍ਕੋਮੀਤਿ। ਥੇਰੋ ਤਸ੍ਸਾਸਯੰ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ਅਰਹਤ੍ਤਸ੍ਸ ਉਪਨਿਸ੍ਸਯੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ਅਨੁਕਮ੍ਪਾਵਸੇਨ ਆਹ – ''ਆਵੁਸੋ ਤਿਸ੍ਸ, ਮਯੰ ਮਹਲ੍ਲਕਾ, ਏਕੰ ਨੋ ਵਸਨਟ੍ਠਾਨੰ ਕਰੋਹੀ''ਤਿ । ਦੁਤਿਯਕਥੰ ਅਕਥਿਤਪੁਬ੍ਬੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ''ਸਾਧੁ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿ।

ਅਥ ਨੰ ਥੇਰੋ ਆਹ – ''ਆਵੁਸੋ, ਨਵਕਮ੍ਮੰ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਉਦ੍ਦੇਸਮਗ੍ਗਞ੍ਚ ਮਾ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਿ, ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਞ੍ਚ ਮਨਸਿ ਕਰੋਹਿ, ਕਾਲੇਨ ਚ ਕਾਲੰ ਕਸਿਣਪਰਿਕਮ੍ਮੰ ਕਰੋਹੀ''ਤਿ। ''ਏਵੰ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ ਥੇਰੰ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਤਥਾਰੂਪੰ ਸਪ੍ਪਾਯਟ੍ਠਾਨੰ ਓਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ''ਏਤ੍ਥ ਕਾਤੁੰ ਸਕ੍ਕਾ''ਤਿ ਦਾਰੂਹਿ ਪੂਰੇਤ੍ਵਾ ਝਾਪੇਤ੍ਵਾ ਸੋਧੇਤ੍ਵਾ ਇਟ੍ਠਕਾਹਿ ਪਰਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਦ੍ਵਾਰਵਾਤਪਾਨਾਦੀਨਿ ਯੋਜੇਤ੍ਵਾ ਸਦ੍ਧਿੰ ਚਙ੍ਕਮਨਭੂਮਿਭਿਤ੍ਤਿਪਰਿਕਮ੍ਮਾਦੀਹਿ ਲੇਣੰ ਨਿਟ੍ਠਾਪੇਤ੍ਵਾ ਮਞ੍ਚਪੀਠੰ ਸਨ੍ਥਰਿਤ੍ਵਾ ਥੇਰਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ, ''ਭਨ੍ਤੇ, ਨਿਟ੍ਠਿਤੰ ਲੇਣੇ ਪਰਿਕਮ੍ਮੰ, ਵਸਥਾ''ਤਿ ਆਹ। ਆਵੁਸੋ, ਦੁਕ੍ਖੇਨ ਤਯਾ ਏਤੰ ਕਮ੍ਮੰ ਕਤੰ, ਅਜ੍ਜ ਏਕਦਿਵਸੰ ਤ੍ਵਞ੍ਞੇਵੇਤ੍ਥ ਵਸਾਹੀਤਿ। ਸੋ ''ਸਾਧੁ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਪਾਦੇ ਧੋਵਿਤ੍ਵਾ ਲੇਣੰ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਪਲ੍ਲਙ੍ਕੰ ਆਭੁਜਿਤ੍ਵਾ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਅਤ੍ਤਨਾ ਕਤਕਮ੍ਮੰ ਆਵਜ੍ਜਿ। ਤਸ੍ਸ ''ਮਨਾਪੰ ਮਯਾ ਉਪਜ੍ਝਾਯਸ੍ਸ ਕਾਯਵੇਯ੍ਯਾਵਚ੍ਚੰ ਕਤ''ਨ੍ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਅਬ੍ਭਨ੍ਤਰੇ ਪੀਤਿ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਾ। ਸੋ

ਤੰ ਵਿਕ੍ਖਮ੍ਭੇਤ੍ਵਾ ਵਿਪਸ੍ਸਨਂ ਪਟ੍ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਅਗ੍ਗਫਲਂ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਾਪੁਣਿ। ਏਵਰੂਪਸ੍ਸ ਨਵਕਮ੍ਮਵਸੇਨ ਵਿਕ੍ਖਮ੍ਭਿਤੋ ਕਿਲੇਸੋ ਤਥਾ ਵਿਕ੍ਖਮ੍ਭਿਤੋਵ ਹੋਤਿ।

ਏਕਚ੍ਚੋ ਪਨ ਬ੍ਰਹ੍ਮਲੋਕਤੋ ਆਗਤੋ ਸੁਦ੍ਧਸਤ੍ਤੋ ਹੋਤਿ। ਤਸ੍ਸ ਅਨਾਸੇਵਨਤਾਯ ਕਿਲੇਸੋ ਨ ਸਮੁਦਾਚਰਤਿ, ਭਵਵਸੇਨ ਵਿਕ੍ਖਮ੍ਭਿਤੋ ਹੋਤਿ। ਸੋ ਤਂ ਤਥਾ ਵਿਕ੍ਖਮ੍ਭਿਤਮੇਵ ਕਤ੍ਵਾ ਵਿਵਟ੍ਟੇਤ੍ਵਾ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਗਣ੍ਹਾਤਿ **ਆਯਸ੍ਮਾ ਮਹਾਕਸ੍ਸਪੋ** ਵਿਯ। ਸੋ ਹਿ ਆਯਸ੍ਮਾ ਅਗਾਰਮਜ੍ਝੇਪਿ ਕਾਮੇ ਅਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਮਹਾਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਪਹਾਯ ਪਬ੍ਬਜਿਤ੍ਵਾ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤੋ ਅਨ੍ਤਰਾਮਗ੍ਗੇ ਪਚ੍ਚੁਗ੍ਗਮਨਤ੍ਥਾਯ ਆਗਤਂ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਤੀਹਿ ਓਵਾਦੇਹਿ ਉਪਸਮ੍ਪਦਂ ਲਭਿਤ੍ਵਾ ਅਟ੍ਠਮੇ ਅਰੁਣੇ ਸਹ ਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਾਹਿ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਾਪੁਣਿ। ਏਵਰੂਪਸ੍ਸ ਭਵਵਸੇਨ ਵਿਕ੍ਖਮ੍ਭਿਤੋ ਕਿਲੇਸੋ ਤਥਾ ਵਿਕ੍ਖਮ੍ਭਿਤੋਵ ਹੋਤਿ।

ਯੋ ਪਨ ਅਨਨੁਭੂਤਪੁਬ੍ਬਂ ਰੂਪਾਦਿਆਰਮ੍ਮਣਂ ਲਭਿਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥੇਵ ਵਿਪਸ੍ਸਨਂ ਪਟ੍ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਵਿਵਟ੍ਟੇਤ੍ਵਾ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਏਵਰੂਪਸ੍ਸ ਅਨਨੁਭੂਤਾਰਮ੍ਮਣਵਸੇਨ ਕਾਮਚ੍ਛਨ੍ਦੋ ਅਨੁਪ੍ਪਨ੍ਨੋਵ ਨੁਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ ਨਾਮ।

ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੋ ਵਾ **ਕਾਮਚ੍ਛਨ੍ਦੋ ਪਹੀਯਤੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੋ**ਤਿ ਜਾਤੋ ਭੂਤੋ ਸਮੁਦਾਗਤੋ। **ਪਹੀਯਤੀ**ਤਿ ਤਦਙ੍ਗਪ੍ਪਹਾਨਂ, ਵਿਕ੍ਖਮ੍ਭਨਪ੍ਪਹਾਨਂ, ਸਮੁਚ੍ਛੇਦਪ੍ਪਹਾਨਂ, ਪਟਿਪਸ੍ਸਦ੍ਧਿਪ੍ਪਹਾਨਂ, ਨਿਸ੍ਸਰਣਪ੍ਪਹਾਨਨ੍ਤਿ ਇਮੇਹਿ ਪਞ੍ਚਹਿ ਪਹਾਨੇਹਿ ਪਹੀਯਤਿ, ਨ ਪੁਨ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਤਤ੍ਥ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਯ ਕਿਲੇਸਾ ਤਦਙ੍ਗਵਸੇਨ ਪਹੀਯਨ੍ਤੀਤਿ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾ **ਤਦਙ੍ਗਪ੍ਪਹਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਸਮਾਪਤ੍ਤਿ ਪਨ ਕਿਲੇਸੇ ਵਿਕ੍ਖਮ੍ਭੇਤੀਤਿ ਸਾ **ਵਿਕ੍ਖਮ੍ਭਨਪ੍ਪਹਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਮਗ੍ਗੋ ਸਮੁਚ੍ਛਿਨ੍ਦਨ੍ਤੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਫਲਂ ਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਮ੍ਭਯਮਾਨਂ, ਨਿਬ੍ਬਾਨਂ ਸਬ੍ਬਕਿਲੇਸੇਹਿ ਨਿਸ੍ਸਟਨ੍ਤਿ ਇਮਾਨਿ ਤੀਣਿ **ਸਮੁਚ੍ਛੇਦਪਟਿਪਸ੍ਸਦ੍ਧਿਨਿਸ੍ਸਰਣਪ੍ਪਹਾਨਾਨੀ**ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਨ੍ਤਿ। ਇਮੇਹਿ ਲੋਕਿਯਲੋਕੁਤ੍ਤਰੇਹਿ ਪਞ੍ਚਹਿ ਪਹਾਨੇਹਿ ਪਹੀਯਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਅਸੁਭਨਿਮਿਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਦਸਸੁ ਅਸੁਭੇਸੁ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਂ ਸਾਰਮ੍ਮਣਂ ਪਠਮਜ੍ਝਾਨਂ। ਤੇਨਾਹੁ ਪੋਰਾਣਾ – ''ਅਸੁਭਮ੍ਪਿ ਅਸੁਭਨਿਮਿਤ੍ਤਂ, ਅਸੁਭਾਰਮ੍ਮਣਾ ਧਮ੍ਮਾਪਿ ਅਸੁਭਨਿਮਿਤ੍ਤ''ਨ੍ਤਿ। **ਯੋਨਿਸੋਮਨਸਿਕਰੋਤੋ**ਤਿ। ''ਤਤ੍ਥ ਕਤਮੋ ਯੋਨਿਸੋਮਨਸਿਕਾਰੋ? ਅਨਿਚ੍ਚੇ ਅਨਿਚ੍ਚ''ਨ੍ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਵੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਉਪਾਯਮਨਸਿਕਾਰਸ੍ਸ ਵਸੇਨ ਮਨਸਿਕਰੋਤੋ। **ਅਨੁਪ੍ਪਨ੍ਨੋ ਚੇ**ਵ **ਕਾਮਚ੍ਛਨ੍ਦੋ ਨੁਪ੍ਪਜ੍ਜਤੀ**ਤਿ ਅਸਮੁਦਾਗਤੋ ਨ ਸਮੁਦਾਗਚ੍ਛਤਿ। **ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੋ ਚ ਕਾਮਚ੍ਛਨ੍ਦੋ ਪਹੀਯਤੀ**ਤਿ ਸਮੁਦਾਗਤੋ ਚ ਕਾਮਚ੍ਛਨ੍ਦੋ ਪਞ੍ਚਵਿਧੇਨ ਪਹਾਨੇਨ ਪਹੀਯਤਿ।

ਅਪਿਚ ਛ ਧਮ੍ਮਾ **ਕਾਮਚ੍ਛਨ੍ਦਸ੍ਸ** ਪਹਾਨਾਯ ਸਂਵਤ੍ਤਨ੍ਤਿ – ਅਸੁਭਨਿਮਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਉਗ੍ਗਹੋ, ਅਸੁਭਭਾਵਨਾਨੁਯੋਗੋ, ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯੇਸੁ ਗੁਤ੍ਤਦ੍ਵਾਰਤਾ, ਭੋਜਨੇ ਮਤ੍ਤਞ੍ਞੁਤਾ, ਕਲ੍ਯਾਣਮਿਤ੍ਤਤਾ ਸਪ੍ਪਾਯਕਥਾਤਿ। ਦਸਵਿਧਞ੍ਹਿ ਅਸੁਭਨਿਮਿਤ੍ਤਂ ਉਗ੍ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਕਾਮਚ੍ਛਨ੍ਦੋ ਪਹੀਯਤਿ, ਭਾਵੇਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ, ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯੇਸੁ ਪਿਹਿਤਦ੍ਵਾਰਸ੍ਸਾਪਿ, ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਪਞ੍ਚਨ੍ਨਂ ਆਲੋਪਾਨਂ ਓਕਾਸੇ ਸਤਿ ਉਦਕਂ ਪਿਵਿਤ੍ਵਾ ਯਾਪਨਸੀਲਤਾਯ ਭੋਜਨੇ ਮਤ੍ਤਞ੍ਞੁਨੋਪਿ। ਤੇਨੇਤਂ ਵੁਤ੍ਤਂ –

> ''ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਪਞ੍ਚ ਆਲੋਪੇ, ਅਭੁਤ੍ਵਾ ਉਦਕਂ ਪਿਵੇ।
> ਅਲਂ ਫਾਸੁਵਿਹਾਰਾਯ, ਪਹਿਤਤ੍ਤਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ''ਤਿ॥ (ਥੇਰਗਾ॰ ੯੮੩)।

ਅਸੁਭਕਮ੍ਮਿਕਤਿਸ੍ਸਤ੍ਥੇਰਸਦਿਸੇ ਅਸੁਭਭਾਵਨਾਰਤੇ ਕਲ੍ਯਾਣਮਿਤ੍ਤੇ ਸੇਵਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਕਾਮਚ੍ਛਨ੍ਦੋ ਪਹੀਯਤਿ, ਠਾਨਨਿਸਜ੍ਜਾਦੀਸੁ ਦਸਅਸੁਭਨਿਸ੍ਸਿਤਸਪ੍ਪਾਯਕਥਾਯਪਿ ਪਹੀਯਤਿ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ – ''ਛ ਧਮ੍ਮਾ ਕਾਮਚ੍ਛਨ੍ਦਸ੍ਸ ਪਹਾਨਾਯ ਸਂਵਤ੍ਤਨ੍ਤੀ''ਤਿ।

੧੭. ਸਤ੍ਤਮੇ **ਮੇਤ੍ਤਾ ਚੇਤੋਵਿਮੁਤ੍ਤੀ**ਤਿ ਸਬ੍ਬਸਤ੍ਤੇਸੁ ਹਿਤਫਰਣਕਾ ਮੇਤ੍ਤਾ। ਯਸ੍ਮਾ ਪਨ ਤਂਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਚਿਤ੍ਤਂ ਨੀਵਰਣਾਦੀਹਿ ਪਚ੍ਚਨੀਕਧਮ੍ਮੇਹਿ ਵਿਮੁਚ੍ਚਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਸਾ ''ਚੇਤੋਵਿਮੁਤ੍ਤੀ''ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਵਿਸੇਸਤੋ ਵਾ ਸਬ੍ਬਬ੍ਯਾਪਾਦਪਰਿਯੁਟ੍ਠਾਨੇਨ ਵਿਮੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ

ਸਾ ਚੇਤੋਵਿਮੁਤ੍ਤੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਤਤ੍ਥ ‘‘ਮੇਤ੍ਤਾ’’ਤਿ ਏਤ੍ਤਾਵਤਾ ਪੁਬ੍ਬਭਾਗੋਪਿ ਵਟ੍ਟਤਿ, ‘‘ਚੇਤੋਵਿਮੁਤ੍ਤੀ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਪਨ ਇਧ ਤਿਕਚਤੁਕ੍ਕਜ੍ਝਾਨਵਸੇਨ ਅਪ੍ਪਨਾਵ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤਾ। **ਯੋਨਿਸੋਮਨਸਿਕਰੋਤੋ**ਤਿ ਤਂ ਮੇਤ੍ਤਂ ਚੇਤੋਵਿਮੁਤ੍ਤਿਂ ਵੁਤ੍ਤਲਕ੍ਖਣੇਨ ਉਪਾਯਮਨਸਿਕਾਰੇਨ ਮਨਸਿਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸ।

ਅਪਿਚ ਛ ਧਮ੍ਮਾ **ਬ੍ਯਾਪਾਦਸ੍ਸ** ਪਹਾਨਾਯ ਸਂਵਤ੍ਤਨ੍ਤਿ – ਮੇਤ੍ਤਾਨਿਮਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਉਗ੍ਗਹੋ, ਮੇਤ੍ਤਾਭਾਵਨਾਨੁਯੋਗੋ, ਕਮ੍ਮਸ੍ਸਕਤਾਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣਾ, ਪਟਿਸਙ੍ਖਾਨਬਹੁਲਤਾ, ਕਲ੍ਯਾਣਮਿਤ੍ਤਤਾ, ਸਪ੍ਪਾਯਕਥਾਤਿ। ਓਦਿਸ੍ਸਕਅਨੋਦਿਸ੍ਸਕਦਿਸਾਫਰਣਾਨਞ੍ਹਿ ਅਞ੍ਞਤਰਵਸੇਨ ਮੇਤ੍ਤਂ ਉਗ੍ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਬ੍ਯਾਪਾਦੋ ਪਹੀਯਤਿ, ਓਧਿਸੋ ਅਨੋਧਿਸੋ ਦਿਸਾਫਰਣਵਸੇਨ ਮੇਤ੍ਤਂ ਭਾਵੇਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ। ‘‘ਤ੍ਵਂ ਏਤਸ੍ਸ ਕੁਦ੍ਧੋ ਕਿਂ ਕਰਿਸ੍ਸਸਿ, ਕਿਮਸ੍ਸ ਸੀਲਾਦੀਨਿ ਨਾਸੇਤ੍ਤਂ ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਸਿ, ਨਨੁ ਤ੍ਵਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਕਮ੍ਮੇਨ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਕਮ੍ਮੇਨੇਵ ਗਮਿਸ੍ਸਸਿ? ਪਰਸ੍ਸ ਕੁਜ੍ਝਨਂ ਨਾਮ ਵੀਤਚ੍ਚਿਤਙ੍ਗਾਰਤਤ੍ਤਅਯਸਲਾਕਗੂਥਾਦੀਨਿ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਪਰਂ ਪਹਰਿਤੁਕਾਮਤਾਸਦਿਸਂ ਹੋਤਿ। ਏਸੋਪਿ ਤਵ ਕੁਦ੍ਧੋ ਕਿਂ ਕਰਿਸ੍ਸਤਿ, ਕਿਂ ਤੇ ਸੀਲਾਦੀਨਿ ਨਾਸੇਤ੍ਤਂ ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਤਿ? ਏਸ ਅਤ੍ਤਨੋ ਕਮ੍ਮੇਨ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਕਮ੍ਮੇਨੇਵ ਗਮਿਸ੍ਸਤਿ, ਅਪ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿਤਪਹੇਣਕਂ ਵਿਯ ਪਟਿਵਾਤਂ ਖਿਤ੍ਤਰਜੋਮੁਟ੍ਠਿ ਵਿਯ ਚ ਏਤਸ੍ਸੇਵੇਸ ਕੋਧੋ ਮਤ੍ਥਕੇ ਪਤਿਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ ਏਵਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਚ ਪਰਸ੍ਸ ਚ ਕਮ੍ਮਸ੍ਸਕਤਂ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਤੋਪਿ, ਉਭਯਕਮ੍ਮਸ੍ਸਕਤਂ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਿਤ੍ਵਾ ਪਟਿਸਙ੍ਖਾਨੇ ਠਿਤਸ੍ਸਾਪਿ, ਅਸ੍ਸਗੁਤ੍ਤਤ੍ਥੇਰਸਦਿਸੇ ਮੇਤ੍ਤਾਭਾਵਨਾਰਤੇ ਕਲ੍ਯਾਣਮਿਤ੍ਤੇ ਸੇਵਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਬ੍ਯਾਪਾਦੋ ਪਹੀਯਤਿ, ਠਾਨਨਿਸਜ੍ਜਾਦੀਸੁ ਮੇਤ੍ਤਾਨਿਸ੍ਸਿਤਸਪ੍ਪਾਯਕਥਾਯਪਿ ਪਹੀਯਤਿ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ – ‘‘ਛ ਧਮ੍ਮਾ ਬ੍ਯਾਪਾਦਸ੍ਸ ਪਹਾਨਾਯ ਸਂਵਤ੍ਤਨ੍ਤੀ’’ਤਿ। ਸੇਸਮਿਧ ਇਤੋ ਪਰੇਸੁ ਚ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ, ਵਿਸੇਸਮਤ੍ਤਮੇਵ ਪਨ ਵਕ੍ਖਾਮਾਤਿ।

੧੮. ਅਟ੍ਠਮੇ **ਆਰਮ੍ਭਧਾਤੂ**ਆਦੀਸੁ **ਆਰਮ੍ਭਧਾਤੁ** ਨਾਮ ਪਠਮਾਰਮ੍ਭਵੀਰਿਯਂ। **ਨਿਕ੍ਕਮਧਾਤੁ** ਨਾਮ ਕੋਸਜ੍ਜਤੋ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤਤ੍ਤਾ ਤਤੋ ਬਲਵਤਰਂ। **ਪਰਕ੍ਕਮਧਾਤੁ** ਨਾਮ ਪਰਂ ਪਰਂ ਠਾਨਂ ਅਕ੍ਕਮਨਤੋ ਤਤੋਪਿ ਬਲਵਤਰਂ। ਅਟ੍ਠਕਥਾਯਂ ਪਨ ‘‘ਆਰਮ੍ਭੋ ਚੇਤਸੋ ਕਾਮਾਨਂ ਪਨੂਦਨਾਯ, ਨਿਕ੍ਕਮੋ ਚੇਤਸੋ ਪਲਿਘੁਗ੍ਘਾਟਨਾਯ, ਪਰਕ੍ਕਮੋ ਚੇਤਸੋ ਬਨ੍ਧਨਚ੍ਛੇਦਨਾਯਾ’’ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ‘‘ਤੀਹਿ ਪੇਤੇਹਿ ਅਧਿਮਤ੍ਤਵੀਰਿਯਮੇਵ ਕਥਿਤ’’ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ।

ਆਰਦ੍ਧਵੀਰਿਯਸ੍ਸਾਤਿ ਪਰਿਪੁਣ੍ਣਵੀਰਿਯਸ੍ਸ ਚੇਵ ਪਗ੍ਗਹਿਤਵੀਰਿਯਸ੍ਸ ਚ। ਤਤ੍ਥ ਚਤੁਦੋਸਾਪਗਤਂ ਵੀਰਿਯਂ ਆਰਦ੍ਧਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। ਨ ਚ ਅਤਿਲੀਨਂ ਹੋਤਿ, ਨ ਚ ਅਤਿਪਗ੍ਗਹਿਤਂ, ਨ ਚ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਂ ਸਂਖਿਤ੍ਤਂ, ਨ ਚ ਬਹਿਦ੍ਧਾ ਵਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਂ। ਤਦੇਤਂ ਦੁਵਿਧਂ ਹੋਤਿ – ਕਾਯਿਕਂ, ਚੇਤਸਿਕਞ੍ਚ। ਤਤ੍ਥ ‘‘ਇਧ ਭਿਕ੍ਖੁ ਦਿਵਸਂ ਚਙ੍ਕਮੇਨ ਨਿਸਜ੍ਜਾਯ ਆਵਰਣੀਯੇਹਿ ਧਮ੍ਮੇਹਿ ਚਿਤ੍ਤਂ ਪਰਿਸੋਧੇਤੀ’’ਤਿ (ਵਿਭ॰ ੫੧੯) ਏਵਂ ਰਤ੍ਤਿਦਿਵਸਸ੍ਸ ਪਞ੍ਚ ਕੋਟ੍ਠਾਸੇ ਕਾਯੇਨ ਘਟੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਵਾਯਮਨ੍ਤਸ੍ਸ **ਕਾਯਿਕਵੀਰਿਯਂ** ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। ‘‘ਨ ਤਾਵਾਹਂ ਇਤੋ ਲੇਣਾ ਨਿਕ੍ਖਮਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਯਾਵ ਮੇ ਨ ਅਨੁਪਾਦਾਯ ਆਸਵੇਹਿ ਚਿਤ੍ਤਂ ਵਿਮੁਚ੍ਚਤੀ’’ਤਿ ਏਵਂ ਓਕਾਸਪਰਿਚ੍ਛੇਦੇਨ ਵਾ, ‘‘ਨ ਤਾਵਾਹਂ ਇਮਂ ਪਲ੍ਲਙ੍ਕਂ ਭਿਨ੍ਦਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਏਵਂ ਨਿਸਜ੍ਜਾਦਿਪਰਿਚ੍ਛੇਦੇਨ ਵਾ ਮਾਨਸਂ ਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਘਟੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਵਾਯਮਨ੍ਤਸ੍ਸ **ਚੇਤਸਿਕਵੀਰਿਯਂ** ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। ਤਦੁਭਯਮ੍ਪਿ ਇਧ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਦੁਵਿਧੇਨਾਪਿ ਹਿ ਇਮਿਨਾ ਵੀਰਿਯੇਨ ਆਰਦ੍ਧਵੀਰਿਯਸ੍ਸ ਅਨੁਪ੍ਪਨ੍ਨਞ੍ਚੇਵ ਥਿਨਮਿਦ੍ਧਂ ਨੁਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਞ੍ਚ ਥਿਨਮਿਦ੍ਧਂ ਪਹੀਯਤਿ ਮਿਲਕ੍ਖਤਿਸ੍ਸਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਵਿਯ, ਗਾਮਨ੍ਤਪਬ੍ਭਾਰਵਾਸਿਮਹਾਸੀਵਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਵਿਯ, ਪੀਤਿਮਲ੍ਲਕਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਵਿਯ, ਕੁਟੁਮ੍ਬਿਯਪੁਤ੍ਤਤਿਸ੍ਸਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਵਿਯ ਚ। ਏਤੇਸੁ ਹਿ ਪੁਰਿਮਾ ਤਯੋ ਅਞ੍ਞੇ ਚ ਏਵਰੂਪਾ ਕਾਯਿਕਵੀਰਿਯੇਨ ਆਰਦ੍ਧਵੀਰਿਯਾ, ਕੁਟੁਮ੍ਬਿਯਪੁਤ੍ਤਤਿਸ੍ਸਤ੍ਥੇਰੋ ਅਞ੍ਞੇ ਚ ਏਵਰੂਪਾ ਚੇਤਸਿਕਵੀਰਿਯੇਨ ਆਰਦ੍ਧਵੀਰਿਯਾ, ਉਚ੍ਚਾਵਾਲੁਕਵਾਸੀ ਮਹਾਨਾਗਤ੍ਥੇਰੋ ਪਨ ਦ੍ਵੀਹਿਪਿ ਵੀਰਿਯੇਹਿ ਆਰਦ੍ਧਵੀਰਿਯੋ। ਥੇਰੋ ਕਿਰ ਏਕਂ ਸਤ੍ਤਾਹਂ ਚਙ੍ਕਮਤਿ, ਏਕਂ ਤਿਟ੍ਠਤਿ, ਏਕਂ ਨਿਸੀਦਤਿ, ਏਕਂ ਨਿਪਜ੍ਜਤਿ। ਮਹਾਥੇਰਸ੍ਸ ਏਕਇਰਿਯਾਪਥੋਪਿ ਅਸਪ੍ਪਾਯੋ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ, ਚਤੁਤ੍ਥੇ ਸਤ੍ਤਾਹੇ ਵਿਪਸ੍ਸਨਂ ਵਡ੍ਢੇਤ੍ਵਾ ਅਰਹਤ੍ਤੇ ਪਤਿਟ੍ਠਾਸਿ।

ਅਪਿਚ ਛ ਧਮ੍ਮਾ **ਥਿਨਮਿਦ੍ਧਸ੍ਸ** ਪਹਾਨਾਯ ਸਂਵਤ੍ਤਨ੍ਤਿ – ਅਤਿਭੋਜਨੇ ਨਿਮਿਤ੍ਤਗ੍ਗਾਹੋ, ਇਰਿਯਾਪਥਸਮ੍ਪਰਿਵਤ੍ਤਨਤਾ, ਆਲੋਕਸਞ੍ਞਾਮਨਸਿਕਾਰੋ, ਅਬ੍ਭੋਕਾਸਵਾਸੋ, ਕਲ੍ਯਾਣਮਿਤ੍ਤਤਾ, ਸਪ੍ਪਾਯਕਥਾਤਿ। ਆਹਰਹਤ੍ਥਕ-ਭੁਤ੍ਤਵਮਿਤਕ-ਤਤ੍ਰਵਟ੍ਟਕ-

ਅਲੰਸਾਟਕ-ਕਾਕਮਾਸਕ-ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾਦਯੋ ਵਿਯ ਭੋਜਨਂ ਭੁਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਰਤ੍ਤਿਟ੍ਠਾਨਦਿਵਾਟ੍ਠਾਨੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨਸ੍ਸ ਹਿ ਸਮਣਧਮ੍ਮਂ ਕਰੋਤੋ ਥਿਨਮਿਦ੍ਧਂ ਮਹਾਹਤ੍ਥੀ ਵਿਯ ਓਤ੍ਥਰਨ੍ਤਂ ਆਗਚ੍ਛਤਿ, ਚਤੁਪਞ੍ਚਆਲੋਪਓਕਾਸਂ ਪਨ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਪਾਨੀਯਂ ਪਿਵਿਤ੍ਵਾ ਯਾਪਨਸੀਲਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਤਂ ਨ ਹੋਤੀਤਿ ਏਵਂ ਅਤਿਭੋਜਨੇ ਨਿਮਿਤ੍ਤਂ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਥਿਨਮਿਦ੍ਧਂ ਪਹੀਯਤਿ। ਯਸ੍ਮਿਂ ਇਰਿਯਾਪਥੇ ਥਿਨਮਿਦ੍ਧਂ ਓਕ੍ਕਮਤਿ, ਤਤੋ ਅਞ੍ਞਂ ਪਰਿਵਤ੍ਤੇਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ, ਰਤ੍ਤਿਂ ਚਨ੍ਦਾਲੋਕਦੀਪਾਲੋਕਉਕ੍ਕਾਲੋਕੇ ਦਿਵਾ ਸੂਰਿਯਾਲੋਕਂ ਮਨਸਿਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ , ਅਬ੍ਭੋਕਾਸੇ ਵਸਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ, ਮਹਾਕਸ੍ਸਪਤ੍ਥੇਰਸਦਿਸੇ ਪਹੀਨਥਿਨਮਿਦ੍ਧੇ ਕਲ੍ਯਾਣਮਿਤ੍ਤੇ ਸੇਵਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਥਿਨਮਿਦ੍ਧਂ ਪਹੀਯਤਿ, ਠਾਨਨਿਸਜ੍ਜਾਦੀਸੁ ਧੁਤਙ੍ਗਨਿਸ੍ਸਿਤਸਪ੍ਪਾਯਕਥਾਯਪਿ ਪਹੀਯਤਿ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ – ''ਛ ਧਮ੍ਮਾ ਥਿਨਮਿਦ੍ਧਸ੍ਸ ਪਹਾਨਾਯ ਸਂਵਤ੍ਤਨ੍ਤੀ''ਤਿ।

੧੯. ਨਵਮੇ **ਵੂਪਸਨ੍ਤਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਝਾਨੇਨ ਵਾ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਯ ਵਾ ਵੂਪਸਮਿਤਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ।

ਅਪਿਚ ਛ ਧਮ੍ਮਾ **ਉਦ੍ਧਚ੍ਚਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚਸ੍ਸ** ਪਹਾਨਾਯ ਸਂਵਤ੍ਤਨ੍ਤਿ – ਬਹੁਸ੍ਸੁਤਤਾ, ਪਰਿਪੁਚ੍ਛਕਤਾ, ਵਿਨਯੇ ਪਕਤਞ੍ਞੁਤਾ, ਵੁਦ੍ਧਸੇਵਿਤਾ, ਕਲ੍ਯਾਣਮਿਤ੍ਤਤਾ, ਸਪ੍ਪਾਯਕਥਾਤਿ। ਬਾਹੁਸਚ੍ਚੇਨਾਪਿ ਹਿ ਏਕਂ ਵਾ ਦ੍ਵੇ ਵਾ ਤਯੋ ਵਾ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਵਾ ਪਞ੍ਚ ਵਾ ਨਿਕਾਯੇ ਪਾਲ਼ਿਵਸੇਨ ਚ ਅਤ੍ਥਵਸੇਨ ਚ ਉਗ੍ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਉਦ੍ਧਚ੍ਚਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚਂ ਪਹੀਯਤਿ, ਕਪ੍ਪਿਯਾਕਪ੍ਪਿਯਪਰਿਪੁਚ੍ਛਾਬਹੁਲਸ੍ਸਾਪਿ, ਵਿਨਯਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਯਂ ਚਿਣ੍ਣਵਸੀਭਾਵਤਾਯ ਪਕਤਞ੍ਞੁਨੋਪਿ, ਵੁਡ੍ਢੇ ਮਹਲ੍ਲਕਤ੍ਥੇਰੇ ਉਪਸਙ੍ਕਮਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ, ਉਪਾਲਿਤ੍ਥੇਰਸਦਿਸੇ ਵਿਨਯਧਰੇ ਕਲ੍ਯਾਣਮਿਤ੍ਤੇ ਸੇਵਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਉਦ੍ਧਚ੍ਚਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚਂ ਪਹੀਯਤਿ, ਠਾਨਨਿਸਜ੍ਜਾਦੀਸੁ ਕਪ੍ਪਿਯਾਕਪ੍ਪਿਯਨਿਸ੍ਸਿਤਸਪ੍ਪਾਯਕਥਾਯਪਿ ਪਹੀਯਤਿ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ – ''ਛ ਧਮ੍ਮਾ ਉਦ੍ਧਚ੍ਚਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚਸ੍ਸ ਪਹਾਨਾਯ ਸਂਵਤ੍ਤਨ੍ਤੀ''ਤਿ।

੨੦. ਦਸਮੇ **ਯੋਨਿਸੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਮਨਸਿਕਰੋਤੋ**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਉਪਾਯਤੋ ਮਨਸਿਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸ।

ਅਪਿਚ ਛ ਧਮ੍ਮਾ **ਵਿਚਿਕਿਚ੍ਛਾਯ** ਪਹਾਨਾਯ ਸਂਵਤ੍ਤਨ੍ਤਿ – ਬਹੁਸ੍ਸੁਤਤਾ, ਪਰਿਪੁਚ੍ਛਕਤਾ, ਵਿਨਯੇ ਪਕਤਞ੍ਞੁਤਾ, ਅਧਿਮੋਕ੍ਖਬਹੁਲਤਾ, ਕਲ੍ਯਾਣਮਿਤ੍ਤਤਾ, ਸਪ੍ਪਾਯਕਥਾਤਿ। ਬਹੁਸਚ੍ਚੇਨਾਪਿ ਹਿ ਏਕਂ ਵਾ...ਪੇ॰... ਪਞ੍ਚ ਵਾ ਨਿਕਾਯੇ ਪਾਲ਼ਿਵਸੇਨ ਚ ਅਤ੍ਥਵਸੇਨ ਚ ਉਗ੍ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਵਿਚਿਕਿਚ੍ਛਾ ਪਹੀਯਤਿ, ਤੀਣਿ ਰਤਨਾਨਿ ਆਰਬ੍ਭ ਪਰਿਪੁਚ੍ਛਾਬਹੁਲਸ੍ਸਾਪਿ, ਵਿਨਯੇ ਚਿਣ੍ਣਵਸੀਭਾਵਸ੍ਸਾਪਿ, ਤੀਸੁ ਰਤਨੇਸੁ ਓਕਪ੍ਪਨਿਯਸਦ੍ਧਾਸਙ੍ਖਾਤਅਧਿਮੋਕ੍ਖਬਹੁਲਸ੍ਸਾਪਿ, ਸਦ੍ਧਾਧਿਮੁਤ੍ਤੇ ਵਕ੍ਕਲਿਤ੍ਥੇਰਸਦਿਸੇ ਕਲ੍ਯਾਣਮਿਤ੍ਤੇ ਸੇਵਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਵਿਚਿਕਿਚ੍ਛਾ ਪਹੀਯਤਿ, ਠਾਨਨਿਸਜ੍ਜਾਦੀਸੁ ਤਿਣ੍ਣਂ ਰਤਨਾਨਂ ਗੁਣਨਿਸ੍ਸਿਤਸਪ੍ਪਾਯਕਥਾਯਪਿ ਪਹੀਯਤਿ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ – ''ਛ ਧਮ੍ਮਾ ਵਿਚਿਕਿਚ੍ਛਾਯ ਪਹਾਨਾਯ ਸਂਵਤ੍ਤਨ੍ਤੀ''ਤਿ। ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਨੀਵਰਣਪ੍ਪਹਾਨਵਗ੍ਗੇ ਵਟ੍ਟਵਿਵਟ੍ਟਂ ਕਥਿਤਨ੍ਤਿ।

ਨੀਵਰਣਪ੍ਪਹਾਨਵਗ੍ਗਵਣ੍ਣਨਾ।

੩. ਅਕਮ੍ਮਨਿਯਵਗ੍ਗਵਣ੍ਣਨਾ

੨੧-੨੨. ਤਤਿਯਸ੍ਸ ਪਠਮੇ **ਅਭਾਵਿਤ**ਨ੍ਤਿ ਅਵਡ੍ਢਿਤਂ ਭਾਵਨਾਵਸੇਨ ਅਪ੍ਪਵਤ੍ਤਿਤਂ। **ਅਕਮ੍ਮਨਿਯਂ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਕਮ੍ਮਕ੍ਖਮਂ ਕਮ੍ਮਯੋਗ੍ਗਂ ਨ ਹੋਤਿ। ਦੁਤਿਯੇ ਵੁਤ੍ਤਵਿਪਰਿਯਾਯੇਨ ਅਤ੍ਥੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਏਤ੍ਥ ਚ ਪਠਮੇ **ਚਿਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਵਟ੍ਟਵਸੇਨ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਚਿਤ੍ਤਂ, ਦੁਤਿਯੇ ਵਿਵਟ੍ਟਵਸੇਨ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਚਿਤ੍ਤਂ। ਤਤ੍ਥ ਚ ਵਟ੍ਟਂ ਵਟ੍ਟਪਾਦਂ, ਵਿਵਟ੍ਟਂ ਵਿਵਟ੍ਟਪਾਦਨ੍ਤਿ ਅਯਂ ਪਭੇਦੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। **ਵਟ੍ਟਂ** ਨਾਮ ਤੇਭੂਮਕਵਟ੍ਟਂ, **ਵਟ੍ਟਪਾਦਂ** ਨਾਮ ਵਟ੍ਟਪਟਿਲਾਭਾਯ ਕਮ੍ਮਂ, **ਵਿਵਟ੍ਟਂ** ਨਾਮ ਨਵ ਲੋਕੁਤ੍ਤਰਧਮ੍ਮਾ, **ਵਿਵਟ੍ਟਪਾਦਂ** ਨਾਮ ਵਿਵਟ੍ਟਪਟਿਲਾਭਾਯ ਕਮ੍ਮਂ। ਇਤਿ ਇਮੇਸੁ ਸੁਤ੍ਤੇਸੁ ਵਟ੍ਟਵਿਵਟ੍ਟਮੇਵ ਕਥਿਤਨ੍ਤਿ।

੨੩-੨੪. ਤਤਿਯੇ ਵਟ੍ਟਵਸੇਨੇਵ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਚਿਤ੍ਤਂ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। **ਮਹਤੋ ਅਨਤ੍ਥਾਯ ਸਂਵਤ੍ਤਤੀ**ਤਿ ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਯੋ ਮਾਰਬ੍ਰਹ੍ਮਇਸ੍ਸਰਿਯਾਨਿ ਚ ਦਦਮਾਨਮ੍ਪਿ ਪੁਨਪ੍ਪੁਨਂ ਜਾਤਿਜਰਾਬਜਾਧਿਮਰਣਸੋਕਪਰਿਦੇਵਦੁਕ੍ਖਦੋਮਨਸ੍ਸੁਪਾਯਾਸੇ ਖਨ੍ਧਧਾਤੁਆਯਤਨਪਟਿਚ੍ਚਸਮੁਪ੍ਪਾਦਵਟ੍ਟਾਨਿ ਚ ਦਦਮਾਨਂ ਕੇਵਲਂ ਦੁਕ੍ਖਕ੍ਖਨ੍ਧਮੇਵ ਦੇਤੀਤਿ ਮਹਤੋ ਅਨਤ੍ਥਾਯ ਸਂਵਤ੍ਤਤਿ ਨਾਮਾਤਿ। ਚਤੁਤ੍ਥੇ **ਚਿਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਵਿਵਟ੍ਟਵਸੇਨੇਵ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਚਿਤ੍ਤਂ।

੨੫-੨੬. ਪਞ੍ਚਮਛਟ੍ਠੇਸੁ **ਅਭਾਵਿਤਂ ਅਪਾਤੁਭੂਤ**ਨ੍ਤਿ ਅਯਂ ਵਿਸੇਸੋ। ਤਤ੍ਰਾਯਮਧਿਪ੍ਪਾਯੋ – ਵਟ੍ਟਵਸੇਨ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਚਿਤ੍ਤਂ ਨਾਮ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਅਭਾਵਿਤਂ ਅਪਾਤੁਭੂਤਮੇਵ ਹੋਤਿ। ਕਸ੍ਮਾ ? ਲੋਕੁਤ੍ਤਰਪਾਦਕਜ੍ਝਾਨਵਿਪਸ੍ਸਨਾਮਗ੍ਗਫਲਨਿਬ੍ਬਾਨੇਸੁ ਪਕ੍ਖਨ੍ਦਿਤੁਂ ਅਸਮਤ੍ਥਤ੍ਤਾ। ਵਿਵਟ੍ਟਵਸੇਨ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਂ ਪਨ ਭਾਵਿਤਂ ਪਾਤੁਭੂਤਂ ਨਾਮ ਹੋਤਿ। ਕਸ੍ਮਾ? ਤੇਸੁ ਧਮ੍ਮੇਸੁ ਪਕ੍ਖਨ੍ਦਿਤੁਂ ਸਮਤ੍ਥਤ੍ਤਾ। ਕੁਰੁਨ੍ਦਕਵਾਸੀ ਫੁਸ੍ਸਮਿਤ੍ਤਤ੍ਥੇਰੋ ਪਨਾਹ – ‘‘ਮਗ੍ਗਚਿਤ੍ਤਮੇਵ, ਆਵੁਸੋ, ਭਾਵਿਤਂ ਪਾਤੁਭੂਤਂ ਨਾਮ ਹੋਤੀ’’ਤਿ।

੨੭-੨੮. ਸਤ੍ਤਮਟ੍ਠਮੇਸੁ **ਅਬਹੁਲੀਕਤ**ਨ੍ਤਿ ਪੁਨਪ੍ਪੁਨਂ ਅਕਤਂ। ਇਮਾਨਿਪਿ ਦ੍ਵੇ ਵਟ੍ਟਵਿਵਟ੍ਟਵਸੇਨ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਚਿਤ੍ਤਾਨੇਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾਨੀਤਿ।

੨੯. ਨਵਮੇ ‘‘ਜਾਤਿਪਿ ਦੁਕ੍ਖਾ’’ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ ਦੁਕ੍ਖਂ ਅਧਿਵਹਤਿ ਆਹਰਤੀਤਿ **ਦੁਕ੍ਖਾਧਿਵਹਂ**। ਦੁਕ੍ਖਾਧਿਵਾਹਨ੍ਤਿਪਿ ਪਾਠੋ। ਤਸ੍ਸਤ੍ਥੋ – ਲੋਕੁਤ੍ਤਰਪਾਦਕਜ੍ਝਾਨਾਦਿ ਅਰਿਯਧਮ੍ਮਾਭਿਮੁਖਂ ਦੁਕ੍ਖੇਨ ਅਧਿਵਾਹੀਯਤਿ ਪੇਸੀਯਤੀਤਿ ਦੁਕ੍ਖਾਧਿਵਾਹਂ। ਇਦਮ੍ਪਿ ਵਟ੍ਟਵਸੇਨ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਚਿਤ੍ਤਮੇਵ। ਤਞ੍ਹਿ ਵੁਤ੍ਤਪ੍ਪਕਾਰਾ ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸਾਦਿਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਯੋ ਦਦਮਾਨਮ੍ਪਿ ਜਾਤਿਆਦੀਨਂ ਅਧਿਵਹਨਤੋ ਦੁਕ੍ਖਾਧਿਵਹਂ, ਅਰਿਯਧਮ੍ਮਾਧਿਗਮਾਯ ਦੁਪ੍ਪੇਸਨਤੋ ਦੁਕ੍ਖਾਧਿਵਾਹਞ੍ਚ ਨਾਮ ਹੋਤੀਤਿ।

੩੦. ਦਸਮੇ ਵਿਵਟ੍ਟਵਸੇਨ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਚਿਤ੍ਤਮੇਵ ਚਿਤ੍ਤਂ। ਤਞ੍ਹਿ ਮਾਨੁਸਕਸੁਖਤੋ ਦਿਬ੍ਬਸੁਖਂ, ਦਿਬ੍ਬਸੁਖਤੋ ਝਾਨਸੁਖਂ, ਝਾਨਸੁਖਤੋ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਸੁਖਂ, ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਸੁਖਤੋ ਮਗ੍ਗਸੁਖਂ, ਮਗ੍ਗਸੁਖਤੋ ਫਲਸੁਖਂ, ਫਲਸੁਖਤੋ ਨਿਬ੍ਬਾਨਸੁਖਂ ਅਧਿਵਹਤਿ ਆਹਰਤੀਤਿ **ਸੁਖਾਧਿਵਹਂ** ਨਾਮ ਹੋਤਿ, ਸੁਖਾਧਿਵਾਹਂ ਵਾ। ਤਞ੍ਹਿ ਲੋਕੁਤ੍ਤਰਪਾਦਕਜ੍ਝਾਨਾਦਿਅਰਿਯਧਮ੍ਮਾਭਿਮੁਖਂ ਸੁਪੇਸਯਂ ਵਿਸ੍ਸਟ੍ਠਇਨ੍ਦਵਜਿਰਸਦਿਸਂ ਹੋਤੀਤਿ ਸੁਖਾਧਿਵਾਹਨ੍ਤਿਪਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਇਮਸ੍ਮਿਮ੍ਪਿ ਵਗ੍ਗੇ ਵਟ੍ਟਵਿਵਟ੍ਟਮੇਵ ਕਥਿਤਨ੍ਤਿ।

ਅਕਮ੍ਮਨਿਯਵਗ੍ਗਵਣ੍ਣਨਾ।

੪. ਅਦਨ੍ਤਵਗ੍ਗਵਣ੍ਣਨਾ

੩੧. ਚਤੁਤ੍ਥਸ੍ਸ ਪਠਮੇ **ਅਦਨ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਸਵਿਸੇਵਨਂ ਅਦਨ੍ਤਹਤ੍ਥਿਅਸ੍ਸਾਦਿਸਦਿਸਂ। **ਚਿਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਵਟ੍ਟਵਸੇਨ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਚਿਤ੍ਤਮੇਵ।

੩੨. ਦੁਤਿਯੇ **ਦਨ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਨਿਬ੍ਬਿਸੇਵਨਂ ਦਨ੍ਤਹਤ੍ਥਿਅਸ੍ਸਾਦਿਸਦਿਸਂ। ਇਮਸ੍ਮਿਮ੍ਪਿ ਸੁਤ੍ਤਦ੍ਵਯੇ ਵਟ੍ਟਵਿਵਟ੍ਟਵਸੇਨ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਚਿਤ੍ਤਮੇਵ ਕਥਿਤਂ। ਯਥਾ ਚੇਤ੍ਥ, ਏਵਂ ਇਤੋ ਪਰੇਸੁਪੀਤਿ।

੩੩. ਤਤਿਯੇ **ਅਗੁਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਅਗੋਪਿਤਂ ਸਤਿਸਂਵਰਰਹਿਤਂ ਅਗੁਤ੍ਤਹਤ੍ਥਿਅਸ੍ਸਾਦਿਸਦਿਸਂ।

੩੪. ਚਤੁਤ੍ਥੇ **ਗੁਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਗੋਪਿਤਂ ਅਵਿਸ੍ਸਟ੍ਠਸਤਿਸਂਵਰਂ ਗੁਤ੍ਤਹਤ੍ਥਿਅਸ੍ਸਾਦਿਸਦਿਸਂ।

੩੫-੩੬. ਪਞ੍ਚਮਛਟ੍ਠਾਨਿ **ਅਰਕ੍ਖਿਤਂ ਰਕ੍ਖਿਤ**ਨ੍ਤਿ ਪਦਵਸੇਨ ਬੁਜ੍ਝਨਕਾਨਂ ਅਜ੍ਝਾਸਯੇਨ ਵੁਤ੍ਤਾਨਿ। ਅਤ੍ਥੋ ਪਨੇਤ੍ਥ ਪੁਰਿਮਸਦਿਸੋਯੇਵ।

੩੭-੩੮. ਸਤ੍ਤਮਟ੍ਠਮੇਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਉਪਮਾ ਪਨੇਤ੍ਥ ਅਸਂਵੁਤਘਰਦ੍ਵਾਰਾਦਿਵਸੇਨ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ।

੩੯-੪੦. ਨਵਮਦਸਮਾਨਿ ਚਤੂਹਿਪਿ ਪਦੇਹਿ ਯੋਜੇਤ੍ਵਾ ਵੁਤ੍ਤਾਨਿ। ਇਮਸ੍ਮਿਮ੍ਪਿ ਵਗ੍ਗੇ ਵਟ੍ਟਵਿਵਟ੍ਟਮੇਵ ਕਥਿਤਨ੍ਤਿ।

ਅਦਨ੍ਤਵਗ੍ਗਵਣ੍ਣਨਾ।

੫. ਪਣਿਹਿਤਅਚ੍ਛਵਗ੍ਗਵਣ੍ਣਨਾ

੪੧. ਪਞ੍ਚਮਸ੍ਸ ਪਠਮੇ **ਸੇਯ੍ਯਥਾਪੀ**ਤਿ ਓਪਮ੍ਮਤ੍ਥੇ ਨਿਪਾਤੋ। ਤਤ੍ਰ ਭਗਵਾ ਕਤ੍ਥਚਿ ਅਤ੍ਥੇਨ ਉਪਮਂ ਪਰਿਵਾਰੇਤ੍ਵਾ ਦਸ੍ਸੇਤਿ ਵਤ੍ਥਸੁਤ੍ਤੇ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੧.੭੦ ਆਦਯੋ) ਵਿਯ, ਪਾਰਿਚ੍ਛਤ੍ਤਕੋਪਮ- (ਅ॰ ਨਿ॰ ੭.੬੯) ਅਗ੍ਗਿਕ੍ਖਨ੍ਧੋਪਮਾਦਿਸੁਤ੍ਤੇਸੁ (ਅ॰ ਨਿ॰ ੭.੭੨) ਵਿਯ ਚ, ਕਤ੍ਥਚਿ ਉਪਮਾਯ ਅਤ੍ਥਂ ਪਰਿਵਾਰੇਤ੍ਵਾ ਦਸ੍ਸੇਤਿ ਲੋਣਮ੍ਬਿਲਸੁਤ੍ਤੇ (ਅ॰ ਨਿ॰ ੩.੧੦੧) ਵਿਯ, ਸੁਵਣ੍ਣਕਾਰਸੁਤ੍ਤਸੂਰਿਯੋਪਮਾਦਿਸੁਤ੍ਤੇਸੁ (ਅ॰ ਨਿ॰ ੭.੬੬) ਵਿਯ ਚ। ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਪਨ ਸਾਲਿਸੂਕੋਪਮੇ ਉਪਮਾਯ ਅਤ੍ਥਂ ਪਰਿਵਾਰੇਤ੍ਵਾ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ **ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਸਾਲਿਸੂਕ**ਨ੍ਤਿ ਸਾਲਿਫਲਸ੍ਸ ਸੂਕਂ। **ਯਵਸੂਕੇਪਿ** ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਵਾ-ਸਦ੍ਦੋ ਵਿਕਪ੍ਪਤ੍ਥੋ। **ਮਿਚ੍ਛਾਪਣਿਹਿਤ**ਨ੍ਤਿ ਮਿਚ੍ਛਾਠਪਿਤਂ। ਯਥਾ ਵਿਜ੍ਝਿਤੁਂ ਸਕ੍ਕੋਤਿ, ਨ ਏਵਂ ਉਦ੍ਧਗ੍ਗਂ ਕਤ੍ਵਾ ਠਪਿਤਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਭੇਚ੍ਛਤੀ**ਤਿ ਭਿਨ੍ਦਿਸ੍ਸਤਿ, ਛਵਿਂ ਛਿਨ੍ਦਿਸ੍ਸਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਮਿਚ੍ਛਾਪਣਿਹਿਤੇਨ ਚਿਤ੍ਤੇਨਾ**ਤਿ ਮਿਚ੍ਛਾਠਪਿਤੇਨ ਚਿਤ੍ਤੇਨ। ਵਟ੍ਟਵਸੇਨ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਚਿਤ੍ਤਂ ਸਨ੍ਧਾਯੇਤਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਅਵਿਜ੍ਜ**ਨ੍ਤਿ ਅਟ੍ਠਸੁ ਠਾਨੇਸੁ ਅਞ੍ਞਾਣਭੂਤਂ ਘਨਬਹਲਂ ਮਹਾਅਵਿਜ੍ਜਂ। **ਵਿਜ੍ਜਂ ਉਪ੍ਪਾਦੇਸ੍ਸਤੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਵਿਜ੍ਜਨ੍ਤਿ ਅਰਹਤ੍ਤਮਗ੍ਗਞਾਣਂ। **ਨਿਬ੍ਬਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਤਣ੍ਹਾਵਾਨਤੋ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤਭਾਵੇਨ ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤਂ ਅਮਤਂ। **ਸਚ੍ਛਿਕਰਿਸ੍ਸਤੀ**ਤਿ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਂ ਕਰਿਸ੍ਸਤਿ।

੪੨. ਦੁਤਿਯੇ **ਸਮ੍ਮਾਪਣਿਹਿਤ**ਨ੍ਤਿ ਯਥਾ ਭਿਨ੍ਦਿਤੁਂ ਸਕ੍ਕੋਤਿ, ਏਵਂ ਉਦ੍ਧਗ੍ਗਂ ਕਤ੍ਵਾ ਸੁਟ੍ਠੁ ਠਪਿਤਂ। **ਅਕ੍ਕਨ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਪਾਦੇਨੇਵ ਅਕ੍ਕਨ੍ਤਂ ਨਾਮ ਹੋਤਿ, ਹਤ੍ਥੇਨ ਉਪ੍ਪੀਲਿਤਂ। ਰੁਲ੍ਹਿਸਦ੍ਦਵਸੇਨ ਪਨ ਅਕ੍ਕਨ੍ਤਨ੍ਤੇਵ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਅਯਞ੍ਹੇਤ੍ਥ ਅਰਿਯਵੋਹਾਰੋ। ਕਸ੍ਮਾ ਪਨ ਅਞ੍ਞੇ ਸੇਪਣ੍ਣਿਕਣ੍ਟਕਮਦਨਕਣ੍ਟਕਾਦਯੋ ਮਹਨ੍ਤੇ ਅਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਸੁਖੁਮਂ ਦੁਬ੍ਬਲਂ ਸਾਲਿਸੂਕਯਵਸੂਕਮੇਵ ਗਹਿਤਨ੍ਤਿ? ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤਕਸ੍ਸਾਪਿ ਕੁਸਲਕਮ੍ਮਸ੍ਸ ਵਿਵਟ੍ਟਾਯ ਸਮਤ੍ਥਭਾਵਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਂ। ਯਥਾ ਹਿ ਸੁਖੁਮਂ ਦੁਬ੍ਬਲਂ ਸਾਲਿਸੂਕਂ ਵਾ ਯਵਸੂਕਂ ਵਾ ਹੋਤੁ, ਮਹਨ੍ਤਮਹਨ੍ਤਾ ਸੇਪਣ੍ਣਿਕਣ੍ਟਕਮਦਨਕਣ੍ਟਕਾਦਯੋ ਵਾ, ਏਤੇਸੁ ਯਂਕਿਞ੍ਚਿ ਮਿਚ੍ਛਾ ਠਪਿਤਂ ਹਤ੍ਥਂ ਵਾ ਪਾਦਂ ਵਾ ਭਿਨ੍ਦਿਤੁਂ ਲੋਹਿਤਂ ਵਾ ਉਪ੍ਪਾਦੇਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋਤਿ, ਸਮ੍ਮਾ ਠਪਿਤਂ ਪਨ ਸਕ੍ਕੋਤਿ, ਏਵਮੇਵ ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤਕਂ ਤਿਣਮੁਟ੍ਠਿਮਤ੍ਤਦਾਨਕੁਸਲਂ ਵਾ ਹੋਤੁ, ਮਹਨ੍ਤਂ ਵੇਲਾਮਦਾਨਾਦਿਕੁਸਲਂ ਵਾ, ਸਚੇ ਵਟ੍ਟਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਪਤ੍ਥੇਤ੍ਵਾ ਵਟ੍ਟਸਨ੍ਨਿਸ੍ਸਿਤਵਸੇਨ ਮਿਚ੍ਛਾ ਠਪਿਤਂ ਹੋਤਿ, ਵਟ੍ਟਮੇਵ ਆਹਰਿਤੁਂ ਸਕ੍ਕੋਤਿ, ਨੋ ਵਿਵਟ੍ਟਂ। ''ਇਦਂ ਮੇ ਦਾਨਂ ਆਸਵਕ੍ਖਯਾਵਹਂ ਹੋਤੂ''ਤਿ ਏਵਂ ਪਨ ਵਿਵਟ੍ਟਂ ਪਤ੍ਥੇਨ੍ਤੇਨ ਵਿਵਟ੍ਟਵਸੇਨ ਸਮ੍ਮਾ ਠਪਿਤਂ ਅਰਹਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਪਚ੍ਚੇਕਬੋਧਿਞਾਣਮ੍ਪਿ ਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁਤਞਾਣਮ੍ਪਿ ਦਾਤੁਂ ਸਕ੍ਕੋਤਿਯੇਵ। ਵੁਤ੍ਤਞ੍ਹੇਤਂ –

''ਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਾ ਵਿਮੋਕ੍ਖਾ ਚ, ਯਾ ਚ ਸਾਵਕਪਾਰਮੀ।
ਪਚ੍ਚੇਕਬੋਧਿ ਬੁਦ੍ਧਭੂਮਿ, ਸਬ੍ਬਮੇਤੇਨ ਲਬ੍ਭਤੀ''ਤਿ॥ (ਖੁ॰ ਪਾ॰ ੮.੧੫)।

ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਸੁਤ੍ਤਦ੍ਵਯੇ ਚ ਵਟ੍ਟਵਿਵਟ੍ਟਂ ਕਥਿਤਂ।

੪੩. ਤਤਿਯੇ **ਪਦੁਟ੍ਠਚਿਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਦੋਸੇਨ ਪਦੁਟ੍ਠਚਿਤ੍ਤਂ। **ਚੇਤਸਾ ਚੇਤੋਪਰਿਚ੍ਚਾ**ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਚਿਤ੍ਤੇਨ ਤਸ੍ਸ ਚਿਤ੍ਤਂ ਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ। **ਯਥਾਭਤਂ ਨਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤੋ**ਤਿ ਯਥਾ ਆਹਰਿਤ੍ਵਾ ਠਪਿਤੋ। **ਏਵਂ ਨਿਰਯੇ**ਤਿ ਏਵਂ ਨਿਰਯੇ ਠਿਤੋਯੇਵਾਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। **ਅਪਾਯ**ਨ੍ਤਿਆਦਿ ਸਬ੍ਬਂ ਨਿਰਯਵੇਵਚਨਮੇਵ। ਨਿਰਯੋ ਹਿ ਅਯਸਙ੍ਖਾਤਾ ਸੁਖਾ ਅਪੇਤੋਤਿ **ਅਪਾਯੋ**, ਦੁਕ੍ਖਸ੍ਸ ਗਤਿ ਪਟਿਸਰਣਨ੍ਤਿ **ਦੁਗ੍ਗਤਿ**, ਦੁਕ੍ਕਟਕਾਰਿਨੋ ਏਤ੍ਥ ਵਿਵਸਾ ਨਿਪਤਨ੍ਤੀਤਿ **ਵਿਨਿਪਾਤੋ**, ਨਿਰਸ੍ਸਾਦਤ੍ਥੇਨ **ਨਿਰਯੋ**।

੪੪. ਚਤੁਤ੍ਥੇ **ਪਸਨ੍ਨ**ਨ੍ਤਿ ਸਦ੍ਧਾਪਸਾਦੇਨ ਪਸਨ੍ਨਂ। **ਸੁਗਤਿ**ਨ੍ਤਿ ਸੁਖਸ੍ਸ ਗਤਿਂ। **ਸਗ੍ਗਂ ਲੋਕ**ਨ੍ਤਿ ਰੂਪਾਦਿਸਮ੍ਪਤ੍ਤੀਹਿ ਸੁਟ੍ਠੁ ਅਗ੍ਗਂ ਲੋਕਂ।

੪੫. ਪਞ੍ਚਮੇ **ਉਦਕਰਹਦੋ**ਤਿ ਉਦਕਦਹੋ। **ਆਵਿਲੋ**ਤਿ ਅਵਿਪ੍ਪਸਨ੍ਨੋ। **ਲੁਲ਼ਿਤੋ**ਤਿ ਅਪਰਿਸਣ੍ਠਿਤੋ। **ਕਲਲੀਭੂਤੋ**ਤਿ ਕਦ੍ਦਮੀਭੂਤੋ। **ਸਿਪ੍ਪਿਸਮ੍ਬੁਕ**ਨ੍ਤਿਆਦੀਸੁ ਸਿਪ੍ਪਿਯੋ ਚ ਸਮ੍ਬੁਕਾ ਚ **ਸਿਪ੍ਪਿਸਮ੍ਬੁਕਂ**। ਸਕ੍ਖਰਾ ਚ ਕਠਲਾਨਿ ਚ **ਸਕ੍ਖਰਕਠਲਂ**। ਮਚ੍ਛਾਨਂ ਗੁਮ੍ਬਂ

ਘਟਾਤਿ **ਮਚ੍ਛਗੁਮ੍ਬੰ। ਚਰਨ੍ਤਮ੍ਪਿ ਤਿਟ੍ਠਨ੍ਤਮ੍ਪੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਸਕ੍ਖਰਕਠਲੰ ਤਿਟ੍ਠਤਿਯੇਵ, ਇਤਰਾਨਿ ਚਰਨ੍ਤਿਪਿ ਤਿਟ੍ਠਨ੍ਤਿਪਿ। ਯਥਾ ਪਨ ਅਨ੍ਤਰਨ੍ਤਰਾ ਠਿਤਾਸੁਪਿ ਨਿਸਿਨ੍ਨਾਸੁਪਿ ਨਿਪਜ੍ਜਮਾਨਾਸੁਪਿ ''ਏਤਾ ਗਾਵਿਯੋ ਚਰਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਚਰਨ੍ਤਿਯੋ ਉਪਾਦਾਯ ਇਤਰਾਪਿ ''ਚਰਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਨ੍ਤਿ, ਏਵੰ ਤਿਟ੍ਠਨ੍ਤਮੇਵ ਸਕ੍ਖਰਕਠਲੰ ਉਪਾਦਾਯ ਇਤਰਮ੍ਪਿ ਦ੍ਵਯੰ ''ਤਿਟ੍ਠਨ੍ਤ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ, ਇਤਰੰ ਦ੍ਵਯੰ ਚਰਨ੍ਤੰ ਉਪਾਦਾਯ ਸਕ੍ਖਰਕਠਲਮ੍ਪਿ ''ਚਰਨ੍ਤ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ।

ਆਵਿਲੇਨਾਤਿ ਪਙ੍ਕੇਹਿ ਨੀਵਰਣੇਹਿ ਪਰਿਯੋਨਦ੍ਧੇਨ। **ਅਤ੍ਤਤ੍ਥੰ** ਵਾਤਿਆਦੀਸੁ ਅਤ੍ਤਨੋ ਦਿਟ੍ਠਧਮ੍ਮਿਕੋ ਲੋਕਿਯਲੋਕੁਤ੍ਤਰਮਿਸ੍ਸਕੋ ਅਤ੍ਥੋ ਅਤ੍ਤਤ੍ਥੋ ਨਾਮ। ਅਤ੍ਤਨੋਵ ਸਮ੍ਪਰਾਯੇ ਲੋਕਿਯਲੋਕੁਤ੍ਤਰਮਿਸ੍ਸਕੋ ਅਤ੍ਥੋ ਪਰਤ੍ਥੋ ਨਾਮ ਹੋਤਿ। ਸੋ ਹਿ ਪਰਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥੋਤਿ ਪਰਤ੍ਥੋ। ਤਦੁਭਯੰ ਉਭਯਤ੍ਥੋ ਨਾਮ। ਅਪਿਚ ਅਤ੍ਤਨੋ ਦਿਟ੍ਠਧਮ੍ਮਿਕਸਮ੍ਪਰਾਯਿਕੋਪਿ ਲੋਕਿਯਲੋਕੁਤ੍ਤਰੋ ਅਤ੍ਥੋ ਅਤ੍ਤਤ੍ਥੋ ਨਾਮ, ਪਰਸ੍ਸ ਤਾਦਿਸੋਵ ਅਤ੍ਥੋ ਪਰਤ੍ਥੋ ਨਾਮ, ਤਦੁਭਯਮ੍ਪਿ ਉਭਯਤ੍ਥੋ ਨਾਮ। **ਉਤ੍ਤਰਿਂ ਵਾ ਮਨੁਸ੍ਸਧਮ੍ਮਾ**ਤਿ ਦਸਕੁਸਲਕਮ੍ਮਪਥਸਙ੍ਖਾਤਾ ਮਨੁਸ੍ਸਧਮ੍ਮਾ ਉਤ੍ਤਰਿਂ। ਅਯਞ੍ਹਿ ਦਸਵਿਧੋ ਧਮ੍ਮੋ ਵਿਨਾਪਿ ਅਞ੍ਞੰ ਸਮਾਦਾਪਕੰ ਸਤ੍ਥਨ੍ਤਰਕਪ੍ਪਾਵਸਾਨੇ ਜਾਤਸੰਵੇਗੇਹਿ ਮਨੁਸ੍ਸੇਹਿ ਸਯਮੇਵ ਸਮਾਦਿਨ੍ਨਤ੍ਤਾ ਮਨੁਸ੍ਸਧਮ੍ਮੋਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ, ਤਤੋ ਉਤ੍ਤਰਿਂ ਪਨ ਝਾਨਵਿਪਸ੍ਸਨਾਮਗ੍ਗਫਲਾਨਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾਨਿ। **ਅਲਮਰਿਯਞਾਣਦਸ੍ਸਨਵਿਸੇਸ**ਨ੍ਤਿ ਅਰਿਯਾਨੰ ਯੁਤ੍ਤੰ, ਅਰਿਯਭਾਵੰ ਵਾ ਕਾਤੁੰ ਸਮਤ੍ਥੰ ਞਾਣਦਸ੍ਸਨਸਙ੍ਖਾਤੰ ਵਿਸੇਸੰ। ਞਾਣਮੇਵ ਹਿ ਜਾਨਨਟ੍ਠੇਨ ਞਾਣੰ, ਦਸ੍ਸਨਟ੍ਠੇਨ ਦਸ੍ਸਨਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ, ਦਿਬ੍ਬਚਕ੍ਖੁਞਾਣਵਿਪਸ੍ਸਨਾਞਾਣਮਗ੍ਗਞਾਣਫਲਞਾਣਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣਞਾਣਾਨਮੇਤੰ ਅਧਿਵਚਨੰ।

੪੬. ਛਟ੍ਠੇ **ਅਚ੍ਛੋ**ਤਿ ਅਬਹਲੋ, ਪਸਨ੍ਨੋਤਿਪਿ ਵਟ੍ਟਤਿ। **ਵਿਪ੍ਪਸਨ੍ਨੋ**ਤਿ ਸੁਟ੍ਠੁ ਪਸਨ੍ਨੋ। **ਅਨਾਵਿਲੋ**ਤਿ ਨ ਆਵਿਲੋ, ਪਰਿਸੁਦ੍ਧੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ, ਫੇਣਪੁਬ੍ਬੁਲਸਙ੍ਖਸੇਵਾਲਪਣਕਵਿਰਹਿਤੋਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ। **ਅਨਾਵਿਲੇਨਾ**ਤਿ ਪਙ੍ਕਨੀਵਰਣਵਿਮੁਤ੍ਤੇਨ। ਸੇਸੰ ਚਤੁਤ੍ਥੇ ਵੁਤ੍ਤਨਯਮੇਵ। ਇਮਸ੍ਮਿਮ੍ਪਿ ਸੁਤ੍ਤਦ੍ਵਯੇ ਵਟ੍ਟਵਿਵਟ੍ਟਮੇਵ ਕਥਿਤੰ।

੪੭. ਸਤ੍ਤਮੇ **ਰੁਕ੍ਖਜਾਤਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਪਚ੍ਚਤ੍ਤੇ ਸਾਮਿਵਚਨੰ, ਰੁਕ੍ਖਜਾਤਾਨੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਰੁਕ੍ਖਾਨਮੇਤੰ ਅਧਿਵਚਨੰ। **ਯਦਿਦ**ਨ੍ਤਿ ਨਿਪਾਤਮਤ੍ਤੰ। **ਮੁਦੁਤਾਯਾ**ਤਿ ਮੁਦੁਭਾਵੇਨ। ਕੋਚਿ ਹਿ ਰੁਕ੍ਖੋ ਵਣ੍ਣੇਨ ਅਗ੍ਗੋ ਹੋਤਿ, ਕੋਚਿ ਗਨ੍ਧੇਨ, ਕੋਚਿ ਰਸੇਨ, ਕੋਚਿ ਥਦ੍ਧਤਾਯ। ਫਨ੍ਦਨੋ ਪਨ ਮੁਦੁਤਾਯ ਚੇਵ ਕਮ੍ਮਞ੍ਞਤਾਯ ਚ ਅਗ੍ਗੋ ਸੇਟ੍ਠੋਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। **ਚਿਤ੍ਤੰ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਾਵਿਤੰ ਬਹੁਲੀਕਤ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਸਮਥਵਿਪਸ੍ਸਨਾਵਸੇਨ ਭਾਵਿਤਞ੍ਚੇਵ ਪੁਨਪ੍ਪੁਨਕਤਞ੍ਚ ਚਿਤ੍ਤੰ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤੰ। ਕੁਰੁਨ੍ਦਕਵਾਸਿ ਫੁਸ੍ਸਮਿਤ੍ਤਤ੍ਥੇਰੋ ਪਨਾਹ – ''ਏਕਨ੍ਤੰ ਮੁਦੁ ਚੇਵ ਕਮ੍ਮਨਿਯਞ੍ਚ ਚਿਤ੍ਤੰ ਨਾਮ ਅਭਿਞ੍ਞਾਪਾਦਕਚਤੁਤ੍ਥਜ੍ਝਾਨਚਿਤ੍ਤਮੇਵ, ਆਵੁਸੋ''ਤਿ।

੪੮. ਅਟ੍ਠਮੇ **ਏਵੰ ਲਹੁਪਰਿਵਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਏਵੰ ਲਹੁੰ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਲਹੁੰ ਨਿਰੁਜ੍ਝਨਕੰ। **ਯਾਵਞ੍ਚਾ**ਤਿ ਅਧਿਮਤ੍ਤਪਮਾਣਤ੍ਥੇ ਨਿਪਾਤੋ, ਅਤਿਵਿਯ ਨ ਸੁਕਰਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਇਦ**ਨ੍ਤਿ ਨਿਪਾਤਮਤ੍ਤੰ। **ਚਿਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਏਕਚ੍ਚੇ ਤਾਵ ਆਚਰਿਯਾ ''ਭਵਙ੍ਗਚਿਤ੍ਤ''ਨ੍ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ, ਤੰ ਪਨ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ''ਇਧ ਚਿਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਯੰਕਿਞ੍ਚਿ ਅਨ੍ਤਮਸੋ ਚਕ੍ਖੁਵਿਞ੍ਞਾਣਮ੍ਪਿ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤਮੇਵਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਪਨਤ੍ਥੇ ਮਿਲਿਨ੍ਦਰਾਜਾ ਧਮ੍ਮਕਥਿਕੰ ਨਾਗਸੇਨਤ੍ਥੇਰੰ ਪੁਚ੍ਛਿ, ''ਭਨ੍ਤੇ ਨਾਗਸੇਨ, ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਅਚ੍ਛਰਾਕ੍ਖਣੇ ਪਵਤ੍ਤਿਤਚਿਤ੍ਤਸਙ੍ਖਾਰਾ ਸਚੇ ਰੂਪਿਨੋ ਅਸ੍ਸੁ, ਕੀਵ ਮਹਾਰਾਸਿ ਭਵੇਯ੍ਯਾ''ਤਿ? ''ਵਾਹਸਤਾਨੰ ਖੋ, ਮਹਾਰਾਜ, ਵੀਹੀਨੰ ਅਡ੍ਢਚੂਲਞ੍ਚ ਵਾਹਾ ਵੀਹਿਸਤ੍ਤਮ੍ਬਣਾਨਿ ਦ੍ਵੇ ਚ ਤੁਮ੍ਬਾ ਏਕਚ੍ਛਰਾਕ੍ਖਣੇ ਪਵਤ੍ਤਿਤਸ੍ਸ ਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਸਙ੍ਖਮ੍ਪਿ ਨ ਉਪੇਨ੍ਤਿ, ਕਲਮ੍ਪਿ ਨ ਉਪੇਨ੍ਤਿ, ਕਲਭਾਗਮ੍ਪਿ ਨ ਉਪੇਨ੍ਤੀ''ਤਿ (ਮਿ॰ ਪ॰ ੪.੧.੨)। ਅਥ ਕਸ੍ਮਾ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੇਨ ''ਉਪਮਾਪਿ ਨ ਸੁਕਰਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ? ਯਥੇਵ ਹਿ ਉਪਮੰ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾਪਿ ਕਪ੍ਪਦੀਘਭਾਵਸ੍ਸ ਯੋਜਨਿਕਪਬ੍ਬਤੇਨ ਯੋਜਨਿਕਸਾਸਪਪੁਣ੍ਣਨਗਰੇਨ, ਨਿਰਯਦੁਕ੍ਖਸ੍ਸ ਸਤ੍ਤਿਸਤਾਹਤੋਪਮੇਨ, ਸਗ੍ਗਸੁਖਸ੍ਸ ਚ ਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤਿਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਯਾ ਉਪਮਾ ਕਤਾ, ਏਵਮਿਧਾਪਿ ਕਾਤਬ੍ਬਾਤਿ? ਤਤ੍ਥ ''ਸਕ੍ਕਾ ਪਨ, ਭਨ੍ਤੇ, ਉਪਮਾ ਕਾਤੁ''ਨ੍ਤਿ ਏਵੰ ਪੁਚ੍ਛਾਵਸੇਨ ਉਪਮਾ ਕਤਾ, ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਸੁਤ੍ਤੇ ਪੁਚ੍ਛਾਯ ਅਭਾਵੇਨ ਨ ਕਤਾ। ਇਦਞ੍ਚ ਸੁਤ੍ਤੰ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਇਤਿ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਸੁਤ੍ਤੇ ਚਿਤ੍ਤਰਾਸਿ ਨਾਮ ਕਥਿਤੋਤਿ।

੪੯. ਨਵਮੇ **ਪਭਸ੍ਸਰ**ਨ੍ਤਿ ਪਣ੍ਡਰੰ ਪਰਿਸੁਦ੍ਧੰ। **ਚਿਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਭਵਙ੍ਗਚਿਤ੍ਤੰ। ਕਿੰ ਪਨ ਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਵਣ੍ਣੋ ਨਾਮ ਅਤ੍ਥੀਤਿ? ਨਤ੍ਥਿ। ਨੀਲਾਦੀਨਞ੍ਹਿ ਅਞ੍ਞਤਰਵਣ੍ਣੰ ਵਾ ਹੋਤੁ ਅਵਣ੍ਣੰ ਵਾ ਯੰਕਿਞ੍ਚਿ ਪਰਿਸੁਦ੍ਧਤਾਯ ''ਪਭਸ੍ਸਰ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਇਦਮ੍ਪਿ ਨਿਰੁਪਕ੍ਕਿਲੇਸਤਾਯ ਪਰਿਸੁਦ੍ਧਨ੍ਤਿ ਪਭਸ੍ਸਰੰ। **ਤਞ੍ਚ ਖੋ**ਤਿ ਤੰ ਭਵਙ੍ਗਚਿਤ੍ਤੰ। **ਆਗਨ੍ਤੁਕੇਹੀ**ਤਿ ਅਸਹਜਾਤੇਹਿ ਪਚ੍ਛਾ ਜਵਨਕ੍ਖਣੇ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨਕੇਹਿ। **ਉਪਕ੍ਕਿਲੇਸੇਹੀ**ਤਿ ਰਾਗਾਦੀਹਿ ਉਪਕ੍ਕਿਲਿਟ੍ਠਤ੍ਤਾ ਉਪਕ੍ਕਿਲਿਟ੍ਠੰ ਨਾਮਾਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਕਥੰ? ਯਥਾ ਹਿ ਸੀਲਵਨ੍ਤਾ ਆਚਾਰਸਮ੍ਪਨ੍ਨਾ ਮਾਤਾਪਿਤਰੋ ਵਾ ਆਚਰਿਯੁਪਜ੍ਝਾਯਾ ਵਾ ਦੁਸ੍ਸੀਲਾਨੰ ਦੁਰਾਚਾਰਾਨੰ ਅਵਤ੍ਤਸਮ੍ਪਨ੍ਨਾਨੰ ਪੁਤ੍ਤਾਨਞ੍ਚੇਵ ਅਨ੍ਤੇਵਾਸਿਕਸਦ੍ਧਿਵਿਹਾਰਿਕਾਨਞ੍ਚ ਵਸੇਨ ''ਅਤ੍ਤਨੋ ਪੁਤ੍ਤੇ ਵਾ ਅਨ੍ਤੇਵਾਸਿਕਸਦ੍ਧਿਵਿਹਾਰਿਕੇ ਵਾ ਨ ਤਜ੍ਜੇਨ੍ਤਿ ਨ ਸਿਕ੍ਖਾਪੇਨ੍ਤਿ ਨ ਓਵਦਨ੍ਤਿ ਨਾਨੁਸਾਸਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਅਵਣ੍ਣੰ ਅਕਿਤ੍ਤਿੰ ਲਭਨ੍ਤਿ, ਏਵੰਸਮ੍ਪਦਮਿਦੰ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ। ਆਚਾਰਸਮ੍ਪਨ੍ਨਾ ਮਾਤਾਪਿਤਰੋ ਵਿਯ ਚ ਆਚਰਿਯੁਪਜ੍ਝਾਯਾ ਵਿਯ ਚ ਭਵਙ੍ਗਚਿਤ੍ਤੰ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੰ, ਪੁਤ੍ਤਾਦੀਨੰ ਵਸੇਨ ਤੇਸੰ ਅਕਿਤ੍ਤਿਲਾਭੋ ਵਿਯ ਜਵਨਕ੍ਖਣੇ ਰਜ੍ਜਨਦੁਸ੍ਸਨਮੁਯ੍ਹਨਸਭਾਵਾਨੰ ਲੋਭਸਹਗਤਾਦੀਨੰ ਚਿਤ੍ਤਾਨੰ ਵਸੇਨ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੇਹਿ ਆਗਨ੍ਤੁਕੇਹਿ ਉਪਕ੍ਕਿਲੇਸੇਹਿ ਪਕਤਿਪਰਿਸੁਦ੍ਧਮ੍ਪਿ ਭਵਙ੍ਗਚਿਤ੍ਤੰ ਉਪਕ੍ਕਿਲਿਟ੍ਠੰ ਨਾਮ ਹੋਤੀਤਿ।

੫੦. ਦਸਮੇਪਿ ਭਵਙ੍ਗਚਿਤ੍ਤਮੇਵ **ਚਿਤ੍ਤੰ। ਵਿਪ੍ਪਮੁਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਜਵਨਕ੍ਖਣੇ ਅਰਜ੍ਜਮਾਨੰ ਅਦੁਸ੍ਸਮਾਨੰ ਅਮੁਯ੍ਹਮਾਨੰ ਤਿਹੇਤੁਕਞਾਣਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਾਦਿਕੁਸਲਵਸੇਨ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਮਾਨੰ ਆਗਨ੍ਤੁਕੇਹਿ ਉਪਕ੍ਕਿਲੇਸੇਹਿ ਵਿਪ੍ਪਮੁਤ੍ਤੰ ਨਾਮ ਹੋਤਿ। ਇਧਾਪਿ ਯਥਾ ਸੀਲਵਨ੍ਤਾਨੰ ਆਚਾਰਸਮ੍ਪਨ੍ਨਾਨੰ ਪੁਤ੍ਤਾਦੀਨੰ ਵਸੇਨ ਮਾਤਾਦਯੋ ''ਸੋਭਨਾ ਏਤੇਯੇਵ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪੁਤ੍ਤਕਾਦਯੋ ਸਿਕ੍ਖਾਪੇਨ੍ਤਿ ਓਵਦਨ੍ਤਿ ਅਨੁਸਾਸਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਵਣ੍ਣਕਿਤ੍ਤਿਲਾਭਿਨੋ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਏਵੰ ਜਵਨਕ੍ਖਣੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਕੁਸਲਚਿਤ੍ਤਵਸੇਨ ਇਦੰ ਭਵਙ੍ਗਚਿਤ੍ਤੰ ਆਗਨ੍ਤੁਕੇਹਿ ਉਪਕ੍ਕਿਲੇਸੇਹਿ ਵਿਪ੍ਪਮੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤੀਤਿ।

ਪਣਿਹਿਤਅਚ੍ਛਵਗ੍ਗਵਣ੍ਣਨਾ।

੬. ਅਚ੍ਛਰਾਸਙ੍ਘਾਤਵਗ੍ਗਵਣ੍ਣਨਾ

੫੧. ਛਟ੍ਠਸ੍ਸ ਪਠਮੇ **ਤੰ ਅਸ੍ਸੁਤਵਾ ਪੁਥੁਜ੍ਜਨੋ**ਤਿ ਤੰ ਭਵਙ੍ਗਚਿਤ੍ਤੰ ਸੁਤਵਿਰਹਿਤੋ ਪੁਥੁਜ੍ਜਨੋ। ਤਤ੍ਥ ਆਗਮਾਧਿਗਮਾਭਾਵਾ ਞੇਯ੍ਯੋ ਅਸ੍ਸੁਤਵਾ ਇਤਿ। ਯੋ ਹਿ ਇਦੰ ਸੁਤ੍ਤੰ ਆਦਿਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਅਤ੍ਥਵਸੇਨ ਉਪਪਰਿਕ੍ਖਨ੍ਤੋ ‘‘ਇਦੰ ਭਵਙ੍ਗਚਿਤ੍ਤੰ ਨਾਮ ਪਕਤਿਪਰਿਸੁਦ੍ਧਮ੍ਪਿ ਜਵਨਕ੍ਖਣੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੇਹਿ ਲੋਭਾਦੀਹਿ ਉਪਕ੍ਕਿਲੇਸੇਹਿ ਉਪਕ੍ਕਿਲਿਟ੍ਠ''ਨ੍ਤਿ ਨੇਵ ਆਗਮਵਸੇਨ ਨ ਅਧਿਗਮਵਸੇਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਯਸ੍ਸ ਚ ਖਨ੍ਧਧਾਤੁਆਯਤਨਪਚ੍ਚਯਾਕਾਰਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨਾਦੀਸੁ ਉਗ੍ਗਹਪਰਿਪੁਚ੍ਛਾਵਿਨਿਚ੍ਛਯਵਿਰਹਿਤਤ੍ਤਾ ਯਥਾਭੂਤਞਾਣਪਟਿਵੇਧਸਾਧਕੋ ਨੇਵ ਆਗਮੋ, ਪਟਿਪਤ੍ਤਿਯਾ ਅਧਿਗਨ੍ਤਬ੍ਬਸ੍ਸ ਅਨਧਿਗਤਤ੍ਤਾ ਨ ਅਧਿਗਮੋ ਅਤ੍ਥਿ। ਸੋ ਆਗਮਾਧਿਗਮਾਭਾਵਾ ਞੇਯ੍ਯੋ ਅਸ੍ਸੁਤਵਾ ਇਤਿ। ਸ੍ਵਾਯੰ –

‘‘ਪੁਥੂਨੰ ਜਨਨਾਦੀਹਿ, ਕਾਰਣੇਹਿ ਪੁਥੁਜ੍ਜਨੋ।
ਪੁਥੁਜ੍ਜਨਨ੍ਤੋਗਧਤ੍ਤਾ, ਪੁਥੁਵਾਯੰ ਜਨੋ ਇਤਿ''॥

ਸੋ ਹਿ ਪੁਥੂਨੰ ਨਾਨਪ੍ਪਕਾਰਾਨੰ ਕਿਲੇਸਾਦੀਨੰ ਜਨਨਾਦੀਹਿ ਕਾਰਣੇਹਿ ਪੁਥੁਜ੍ਜਨੋ। ਯਥਾਹ –

‘‘ਪੁਥੁ ਕਿਲੇਸੇ ਜਨੇਨ੍ਤੀਤਿ ਪੁਥੁਜ੍ਜਨਾ, ਪੁਥੁ ਅਵਿਹਤਸਕ੍ਕਾਯਦਿਟ੍ਠਿਕਾਤਿ ਪੁਥੁਜ੍ਜਨਾ, ਪੁਥੁ ਸਤ੍ਥਾਰਾਨੰ ਮੁਖੁਲ੍ਲੋਕਿਕਾਤਿ ਪੁਥੁਜ੍ਜਨਾ, ਪੁਥੁ ਸਬ੍ਬਗਤੀਹਿ ਅਵੁਟ੍ਠਿਤਾਤਿ ਪੁਥੁਜ੍ਜਨਾ, ਪੁਥੁ ਨਾਨਾਭਿਸਙ੍ਖਾਰੇ ਅਭਿਸਙ੍ਖਰੋਨ੍ਤੀਤਿ ਪੁਥੁਜ੍ਜਨਾ, ਪੁਥੁ ਨਾਨਾਓਘੇਹਿ ਵੁਯ੍ਹਨ੍ਤੀਤਿ ਪੁਥੁਜ੍ਜਨਾ, ਪੁਥੁ ਨਾਨਾਸਨ੍ਤਾਪੇਹਿ ਸਨ੍ਤਪ੍ਪਨ੍ਤੀਤਿ ਪੁਥੁਜ੍ਜਨਾ, ਪੁਥੁ ਨਾਨਾਪਰਿਲ੍ਲਾਹੇਹਿ ਪਰਿਡਯ੍ਹਨ੍ਤੀਤਿ ਪੁਥੁਜ੍ਜਨਾ, ਪੁਥੁ ਪਞ੍ਚਸੁ ਕਾਮਗੁਣੇਸੁ ਰਤ੍ਤਾ ਗਿਦ੍ਧਾ ਗਧਿਤਾ ਮੁਚ੍ਛਿਤਾ ਅਜ੍ਝੋਪਨ੍ਨਾ ਲਗ੍ਗਾ ਲਗ੍ਗਿਤਾ ਪਲਿਬੁਦ੍ਧਾਤਿ ਪੁਥੁਜ੍ਜਨਾ, ਪੁਥੁ ਪਞ੍ਚਹਿ ਨੀਵਰਣੇਹਿ ਆਵੁਤਾ ਨਿਵੁਤਾ ਓਵੁਤਾ ਪਿਹਿਤਾ ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨਾ ਪਟਿਕੁਜ੍ਜਿਤਾਤਿ ਪੁਥੁਜ੍ਜਨਾ''ਤਿ (ਮਹਾਨਿ॰ ੫੧, ੯੪)।

ਪੁਥੂਨੰ ਵਾ ਗਣਨਪਥਮਤੀਤਾਨੰ ਅਰਿਯਧਮ੍ਮਪਰਮ੍ਮੁਖਾਨੰ ਨੀਚਧਮ੍ਮਸਮਾਚਾਰਾਨੰ ਜਨਾਨੰ ਅਨ੍ਤੋਗਧਤ੍ਤਾਪਿ ਪੁਥੁਜ੍ਜਨੋ, ਪੁਥੁ ਵਾ ਅਯੰ ਵਿਸੁੰਯੇਵ ਸਙ੍ਖੰ ਗਤੋ, ਵਿਸੰਸਟ੍ਠੋ ਸੀਲਸੁਤਾਦਿਗੁਣਯੁਤ੍ਤੇਹਿ ਅਰਿਯੇਹਿ ਜਨੋਤਿ ਪੁਥੁਜ੍ਜਨੋ। ਏਵਮੇਤੇਹਿ ‘‘ਅਸ੍ਸੁਤਵਾ ਪੁਥੁਜ੍ਜਨੋ''ਤਿ ਦ੍ਵੀਹਿ ਪਦੇਹਿ ਯੇ ਤੇ –

‘‘ਦੁਵੇ ਪੁਥੁਜ੍ਜਨਾ ਵੁਤ੍ਤਾ, ਬੁਦ੍ਧੇਨਾਦਿਚ੍ਚਬਨ੍ਧੁਨਾ।
ਅਨ੍ਧੋ ਪੁਥੁਜ੍ਜਨੋ ਏਕੋ, ਕਲ੍ਯਾਣੇਕੋ ਪੁਥੁਜ੍ਜਨੋ''ਤਿ॥ –

ਦ੍ਵੇ ਪੁਥੁਜ੍ਜਨਾ ਵੁਤ੍ਤਾ, ਤੇਸੁ ਅਨ੍ਧਪੁਥੁਜ੍ਜਨੋ ਵੁਤ੍ਤੋ ਹੋਤੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

ਯਥਾਭੂਤੰ ਨਪ੍ਪਜਾਨਾਤੀਤਿ ‘‘ਇਦਞ੍ਚ ਭਵਙ੍ਗਚਿਤ੍ਤੰ ਏਵੰ ਆਗਨ੍ਤੁਕੇਹਿ ਉਪਕ੍ਕਿਲੇਸੇਹਿ ਉਪਕ੍ਕਿਲਿਟ੍ਠੰ ਨਾਮ ਹੋਤਿ, ਏਵੰ ਵਿਪ੍ਪਮੁਤ੍ਤੰ ਨਾਮਾ''ਤਿ ਯਥਾਸਭਾਵਤੋ ਨ ਜਾਨਾਤਿ। **ਤਸ੍ਮਾ**ਤਿ ਯਸ੍ਮਾ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ। **ਚਿਤ੍ਤਭਾਵਨਾ ਨਤ੍ਥੀ**ਤਿ ਚਿਤ੍ਤਟ੍ਠਿਤਿ ਚਿਤ੍ਤਪਰਿਗ੍ਗਹੋ ਨਤ੍ਥਿ, ਨਤ੍ਥਿਭਾਵੇਨੇਵ ‘‘ਨਤ੍ਥੀ''ਤਿ ਵਦਾਮੀਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ।

੫੨. ਦੁਤਿਯੇ **ਸੁਤਵਾ**ਤਿ ਸੁਤਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ। ਵਿਤ੍ਥਾਰਤੋ ਪਨੇਤ੍ਥ ਅਸ੍ਸੁਤਵਾਤਿ ਪਦਸ੍ਸ ਪਟਿਪਕ੍ਖਵਸੇਨ ਅਤ੍ਥੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। **ਅਰਿਯਸਾਵਕੋ**ਤਿ ਅਤ੍ਥਿ ਅਰਿਯੋ ਨ ਸਾਵਕੋ, ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ ਬੁਦ੍ਧਾ ਚੇਵ ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧਾ ਚ; ਅਤ੍ਥਿ ਸਾਵਕੋ ਨ ਅਰਿਯੋ, ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ ਗਿਹੀ ਅਨਾਗਤਫਲੋ; ਅਤ੍ਥਿ ਨੇਵ ਅਰਿਯੋ ਨ ਸਾਵਕੋ ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ ਪੁਥੁਤਿਤ੍ਥਿਯਾ। ਅਤ੍ਥਿ ਅਰਿਯੋਚੇਵ ਸਾਵਕੋ ਚ, ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ ਸਮਣਾ ਸਕ੍ਯਪੁਤ੍ਤਿਯਾ ਆਗਤਫਲਾ ਵਿਞ੍ਞਾਤਸਾਸਨਾ। ਇਧ ਪਨ ਗਿਹੀ ਵਾ ਹੋਤੁ ਪਬ੍ਬਜਿਤੋ ਵਾ, ਯੋ ਕੋਚਿ ਸੁਤਵਾਤਿ ਏਤ੍ਥ ਵੁਤ੍ਤਸ੍ਸ

ਅਟ੍ਠਸ੍ਸ ਵਸੇਨ ਸੁਤਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ, ਅਯੰ ਅਰਿਯਸਾਵਕੋਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। **ਯਥਾਭੂਤੰ ਪਜਾਨਾਤੀ**ਤਿ ''ਏਵਮਿਦੰ ਭਵਙ੍ਗਚਿਤ੍ਤੰ ਆਗਨ੍ਤੁਕੇਹਿ ਉਪਕ੍ਕਿਲੇਸੇਹਿ ਵਿਪ੍ਪਮੁਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ, ਏਵੰ ਉਪਕ੍ਕਿਲਿਟ੍ਠ''ਨ੍ਤਿ ਯਥਾਸਭਾਵਤੋ ਜਾਨਾਤਿ। **ਚਿਤ੍ਤਭਾਵਨਾ ਅਤ੍ਥੀ**ਤਿ ਚਿਤ੍ਤਟ੍ਠਿਤਿ ਚਿਤ੍ਤਪਰਿਗ੍ਗਹੋ ਅਤ੍ਥਿ, ਅਤ੍ਥਿਭਾਵੇਨੇਵ ''ਅਤ੍ਥੀ''ਤਿ ਵਦਾਮੀਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਇਮਸ੍ਮਿੰ ਸੁਤ੍ਤੇ ਬਲਵਵਿਪਸ੍ਸਨਾ ਕਥਿਤਾ। ਕੇਚਿ ਤਰੁਣਵਿਪਸ੍ਸਨਾਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ।

੫੩. ਤਤਿਯੰ ਅਟ੍ਠੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਯੰ ਕਥਿਤੰ। ਕਤਰਾਯੰ ਪਨ ਅਟ੍ਠੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਯੰ? ਅਗ੍ਗਿਕ੍ਖਨ੍ਧੋਪਮਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤਅਟ੍ਠੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਯੰ। ਭਗਵਾ ਕਿਰ ਏਕਸ੍ਮਿੰ ਸਮਯੇ ਸਾਵਤ੍ਥਿੰ ਉਪਨਿਸ੍ਸਾਯ ਜੇਤਵਨਮਹਾਵਿਹਾਰੇ ਪਟਿਵਸਤਿ। ਬੁਦ੍ਧਾਨਞ੍ਚ ਯਤ੍ਥ ਕਤ੍ਥਚਿ ਪਟਿਵਸਨ੍ਤਾਨੰ ਪਞ੍ਚਵਿਧੰ ਕਿਚ੍ਚੰ ਅਵਿਜਹਿਤਮੇਵ ਹੋਤਿ। ਪਞ੍ਚ ਹਿ ਬੁਦ੍ਧਕਿਚ੍ਚਾਨਿ – ਪੁਰੇਭਤ੍ਤਕਿਚ੍ਚੰ, ਪਚ੍ਛਾਭਤ੍ਤਕਿਚ੍ਚੰ, ਪੁਰਿਮਯਾਮਕਿਚ੍ਚੰ, ਮਜ੍ਝਿਮਯਾਮਕਿਚ੍ਚੰ, ਪਚ੍ਛਿਮਯਾਮਕਿਚ੍ਚਨ੍ਤਿ।

ਤਤ੍ਰਿਦੰ ਪੁਰੇਭਤ੍ਤਕਿਚ੍ਚੰ – ਭਗਵਾ ਹਿ ਪਾਤੋਵ ਵੁਟ੍ਠਾਯ ਉਪਟ੍ਠਾਕਾਨੁਗ੍ਗਹਤ੍ਥੰ ਸਰੀਰਫਾਸੁਕਤ੍ਥਞ੍ਚ ਮੁਖਧੋਵਨਾਦਿਸਰੀਰਪਰਿਕਮ੍ਮੰ ਕਤ੍ਵਾ ਯਾਵ ਭਿਕ੍ਖਾਚਾਰਵੇਲਾ ਤਾਵ ਵਿਵਿਤ੍ਤਾਸਨੇ ਵੀਤਿਨਾਮੇਤ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖਾਚਾਰਵੇਲਾਯ ਨਿਵਾਸੇਤ੍ਵਾ ਕਾਯਬਨ੍ਧਨੰ ਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਚੀਵਰੰ ਪਾਰੁਪਿਤ੍ਵਾ ਪਤ੍ਤਮਾਦਾਯ ਕਦਾਚਿ ਏਕਕੋਵ, ਕਦਾਚਿ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਪਰਿਵੁਤੋ ਗਾਮੰ ਵਾ ਨਿਗਮੰ ਵਾ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਪਵਿਸਤਿ ਕਦਾਚਿ ਪਕਤਿਯਾ, ਕਦਾਚਿ ਅਨੇਕੇਹਿ ਪਾਟਿਹਾਰਿਯੇਹਿ ਵਤ੍ਤਮਾਨੇਹਿ। ਸੇਯ੍ਯਥਿਦੰ – ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਪਵਿਸਤੋ ਲੋਕਨਾਥਸ੍ਸ ਪੁਰਤੋ ਪੁਰਤੋ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਮੁਦੁਗਤਵਾਤਾ ਪਥਵਿੰ ਸੋਧੇਨ੍ਤਿ, ਵਲਾਹਕਾ ਉਦਕਫੁਸਿਤਾਨਿ ਮੁਞ੍ਚਨ੍ਤਾ ਮਗ੍ਗੇ ਰੇਣੁੰ ਵੂਪਸਮੇਤ੍ਵਾ ਉਪਰਿ ਵਿਤਾਨੰ ਹੁਤ੍ਵਾ ਤਿਟ੍ਠਨ੍ਤਿ, ਅਪਰੇ ਵਾਤਾ ਪੁਪ੍ਫਾਨਿ ਉਪਸੰਹਰਿਤ੍ਵਾ ਮਗ੍ਗੇ ਓਕਿਰਨ੍ਤਿ, ਉਨ੍ਨਤਾ ਭੂਮਿਪ੍ਪਦੇਸਾ ਓਨਮਨ੍ਤਿ, ਓਨਤਾ ਉਨ੍ਨਮਨ੍ਤਿ, ਪਾਦਨਿਕ੍ਖੇਪਸਮਯੇ ਸਮਾਵ ਭੂਮਿ ਹੋਤਿ, ਸੁਖਸਮ੍ਫਸ੍ਸਾਨਿ ਪਦੁਮਪੁਪ੍ਫਾਨਿ ਵਾ ਪਾਦੇ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਤਿ। ਇਨ੍ਦਖੀਲਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤੋ ਠਪਿਤਮਤ੍ਤੇ ਦਕ੍ਖਿਣਪਾਦੇ ਸਰੀਰਤੋ ਛਬ੍ਬਣ੍ਣਰਸ੍ਮਿਯੋ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਸੁਵਣ੍ਣਰਸਪਿਞ੍ਜਰਾਨਿ ਵਿਯ ਚਿਤ੍ਰਪਟਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਾਨਿ ਵਿਯ ਚ ਪਾਸਾਦਕੂਟਾਗਾਰਾਦੀਨਿ ਅਲਙ੍ਕਰੋਨ੍ਤਿਯੋ ਇਤੋ ਚਿਤੋ ਚ ਧਾਵਨ੍ਤਿ, ਹਤ੍ਥਿਅਸ੍ਸਵਿਹਙ੍ਗਾਦਯੋ ਸਕਸਕਟ੍ਠਾਨੇਸੁ ਠਿਤਾਯੇਵ ਮਧੁਰੇਨਾਕਾਰੇਨ ਸਦ੍ਦੰ ਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਤਥਾ ਭੇਰਿਵੀਣਾਦੀਨਿ ਤੂਰਿਯਾਨਿ ਮਨੁਸ੍ਸਾਨਞ੍ਚ ਕਾਯੂਪਗਾਨਿ ਆਭਰਣਾਨਿ। ਤੇਨ ਸਞ੍ਞਾਣੇਨ ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਜਾਨਨ੍ਤਿ ''ਅਜ੍ਜ ਭਗਵਾ ਇਧ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਪਵਿਟ੍ਠੋ''ਤਿ। ਤੇ ਸੁਨਿਵਤ੍ਥਾ ਸੁਪਾਰੁਤਾ ਗਨ੍ਧਪੁਪ੍ਫਾਦੀਨਿ ਆਦਾਯ ਘਰਾ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਅਨ੍ਤਰਵੀਥਿੰ ਪਟਿਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਭਗਵਨ੍ਤੰ ਗਨ੍ਧਪੁਪ੍ਫਾਦੀਹਿ ਸਕ੍ਕਚ੍ਚੰ ਪੂਜੇਤ੍ਵਾ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ''ਅਮ੍ਹਾਕੰ, ਭਨ੍ਤੇ, ਦਸ ਭਿਕ੍ਖੂ, ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਵੀਸਤਿ, ਪਞ੍ਞਾਸੰ...ਪੇ॰... ਸਤੰ ਦੇਥਾ''ਤਿ ਯਾਚਿਤ੍ਵਾ ਭਗਵਤੋਪਿ ਪਤ੍ਤੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਆਸਨੰ ਪਞ੍ਞਾਪੇਤ੍ਵਾ ਸਕ੍ਕਚ੍ਚੰ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤੇਨ ਪਟਿਮਾਨੇਨ੍ਤਿ। ਭਗਵਾ ਕਤਭਤ੍ਤਕਿਚ੍ਚੋ ਤੇਸੰ ਉਪਨਿਸ੍ਸਯਚਿਤ੍ਤਸਨ੍ਤਾਨਾਨਿ ਓਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ਤਥਾ ਧਮ੍ਮੰ ਦੇਸੇਤਿ, ਯਥਾ ਕੇਚਿ ਸਰਣਗਮਨੇਸੁ ਪਤਿਟ੍ਠਹਨ੍ਤਿ, ਕੇਚਿ ਪਞ੍ਚਸੁ ਸੀਲੇਸੁ, ਕੇਚਿ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਸਕਦਾਗਾਮਿਅਨਾਗਾਮਿਫਲਾਨੰ ਅਞ੍ਞਤਰਸ੍ਮਿੰ, ਕੇਚਿ ਪਬ੍ਬਜਿਤ੍ਵਾ ਅਗ੍ਗਫਲੇ ਅਰਹਤ੍ਤੇਤਿ। ਏਵੰ ਮਹਾਜਨੰ ਅਨੁਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਉਟ੍ਠਾਯਾਸਨਾ ਵਿਹਾਰੰ ਗਚ੍ਛਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਗਨ੍ਧਮਣ੍ਡਲਮਾਲ਼ੇ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਵਰਬੁਦ੍ਧਾਸਨੇ ਨਿਸੀਦਤਿ ਭਿਕ੍ਖੂਨੰ ਭਤ੍ਤਕਿਚ੍ਚਪਰਿਯੋਸਾਨੰ ਆਗਮਯਮਾਨੋ। ਤਤੋ ਭਿਕ੍ਖੂਨੰ ਭਤ੍ਤਕਿਚ੍ਚਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਉਪਟ੍ਠਾਕੋ ਭਗਵਤੋ ਨਿਵੇਦੇਤਿ। ਅਥ ਭਗਵਾ ਗਨ੍ਧਕੁਟਿੰ ਪਵਿਸਤਿ। ਇਦੰ ਤਾਵ **ਪੁਰੇਭਤ੍ਤਕਿਚ੍ਚੰ**।

ਅਥ ਭਗਵਾ ਏਵੰ ਕਤਪੁਰੇਭਤ੍ਤਕਿਚ੍ਚੋ ਗਨ੍ਧਕੁਟਿਯਾ ਉਪਟ੍ਠਾਨੇ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਪਾਦੇ ਪਕ੍ਖਾਲੇਤ੍ਵਾ ਪਾਦਪੀਠੇ ਠਤ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੰ ਓਵਦਤਿ – ''ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਅਪ੍ਪਮਾਦੇਨ ਸਮ੍ਪਾਦੇਥ, ਦੁਲ੍ਲਭੋ ਬੁਦ੍ਧੁਪ੍ਪਾਦੋ ਲੋਕਸ੍ਮਿੰ, ਦੁਲ੍ਲਭੋ ਮਨੁਸ੍ਸਤ੍ਤਪਟਿਲਾਭੋ, ਦੁਲ੍ਲਭਾ ਖਣਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿ, ਦੁਲ੍ਲਭਾ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾ, ਦੁਲ੍ਲਭੰ ਸਦ੍ਧਮ੍ਮਸ੍ਸਵਨ''ਨ੍ਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਕੇਚਿ ਭਗਵਨ੍ਤੰ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨੰ ਪੁਚ੍ਛਨ੍ਤਿ। ਭਗਵਾ ਤੇਸੰ ਚਰਿਯਾਨੁਰੂਪੰ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨੰ ਦੇਤਿ। ਤਤੋ ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਭਗਵਨ੍ਤੰ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਰਤ੍ਤਿਟ੍ਠਾਨਦਿਵਾਟ੍ਠਾਨਾਨਿ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ। ਕੇਚਿ ਅਰਞ੍ਞੰ, ਕੇਚਿ ਰੁਕ੍ਖਮੂਲੰ, ਕੇਚਿ ਪਬ੍ਬਤਾਦੀਨੰ ਅਞ੍ਞਤਰੰ, ਕੇਚਿ ਚਾਤੁਮਹਾਰਾਜਿਕਭਵਨੰ...ਪੇ॰... ਕੇਚਿ ਵਸਵਤ੍ਤਿਭਵਨਨ੍ਤਿ । ਤਤੋ ਭਗਵਾ ਗਨ੍ਧਕੁਟਿੰ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਸਚੇ ਆਕਙ੍ਖਤਿ, ਦਕ੍ਖਿਣੇਨ ਪਸ੍ਸੇਨ ਸਤੋ ਸਮ੍ਪਜਾਨੋ ਮੁਹੁਤ੍ਤੰ ਸੀਹਸੇਯ੍ਯੰ ਕਪ੍ਪੇਤਿ। ਅਥ ਸਮਸ੍ਸਾਸਿਤਕਾਯੋ ਉਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾ ਦੁਤਿਯਭਾਗੇ ਲੋਕੰ ਵੋਲੋਕੇਤਿ। ਤਤਿਯਭਾਗੇ ਯੰ ਗਾਮੰ ਵਾ ਨਿਗਮੰ ਵਾ ਉਪਨਿਸ੍ਸਾਯ ਵਿਹਰਤਿ, ਤਤ੍ਥ ਮਹਾਜਨੋ ਪੁਰੇਭਤ੍ਤੰ ਦਾਨੰ ਦਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਛਾਭਤ੍ਤੰ ਸੁਨਿਵਤ੍ਥੋ ਸੁਪਾਰੁਤੋ ਗਨ੍ਧਪੁਪ੍ਫਾਦੀਨਿ ਆਦਾਯ ਵਿਹਾਰੇ ਸਨ੍ਨਿਪਤਤਿ। ਤਤੋ

ਭਗਵਾ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਪਰਿਸਾਯ ਅਨੁਰੂਪੇਨ ਪਾਟਿਹਾਰਿਯੇਨ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਸਭਾਯਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਵਰਬੁਦ੍ਧਾਸਨੇ ਨਿਸਜ੍ਜ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਤਿ ਕਾਲਯੁਤ੍ਤਂ ਸਮਯਯੁਤ੍ਤਂ, ਅਥ ਕਾਲਂ ਵਿਦਿਤ੍ਵਾ ਪਰਿਸਂ ਉਯ੍ਯੋਜੇਤਿ, ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਪਕ੍ਕਮਨ੍ਤਿ। ਇਦਂ **ਪਚ੍ਛਾਭਤ੍ਤਕਿਚ੍ਚਂ**।

ਸੋ ਏਵਂ ਨਿਟ੍ਠਿਤਪਚ੍ਛਾਭਤ੍ਤਕਿਚ੍ਚੋ ਸਚੇ ਗਤ੍ਤਾਨਿ ਓਸਿਞ੍ਚਿਤੁਕਾਮੋ ਹੋਤਿ, ਬੁਦ੍ਧਾਸਨਾ ਉਟ੍ਠਾਯ ਨ੍ਹਾਨਕੋਟ੍ਠਕਂ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਉਪਟ੍ਠਾਕੇਨ ਪਟਿਯਾਦਿਤਉਦਕੇਨ ਗਤ੍ਤਾਨਿ ਉਤੁਂ ਗਣ੍ਹਾਪੇਤਿ। ਉਪਟ੍ਠਾਕੋਪਿ ਬੁਦ੍ਧਾਸਨਂ ਆਨੇਤ੍ਵਾ ਗਨ੍ਧਕੁਟਿਪਰਿਵੇਣੇ ਪਞ੍ਞਪੇਤਿ। ਭਗਵਾ ਸੁਰਤ੍ਤਦੁਪਟ੍ਟਂ ਨਿਵਾਸੇਤ੍ਵਾ ਕਾਯਬਨ੍ਧਨਂ ਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਉਤ੍ਤਰਾਸਙ੍ਗਂ ਏਕਂਸਂ ਕਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਨਿਸੀਦਤਿ ਏਕਕੋਵ ਮੁਹੁਤ੍ਤਂ ਪਟਿਸਲ੍ਲੀਨੋ, ਅਥ ਭਿਕ੍ਖੂ ਤਤੋ ਤਤੋ ਆਗਮ੍ਮ ਭਗਵਤੋ ਉਪਟ੍ਠਾਨਂ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਏਕਚ੍ਚੇ ਪਞ੍ਹਂ ਪੁਚ੍ਛਨ੍ਤਿ, ਏਕਚ੍ਚੇ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ, ਏਕਚ੍ਚੇ ਧਮ੍ਮਸ੍ਸਵਨਂ ਯਾਚਨ੍ਤਿ। ਭਗਵਾ ਤੇਸਂ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯਂ ਸਮ੍ਪਾਦੇਨ੍ਤੋ ਪੁਰਿਮਯਾਮਂ ਵਿਤਿਨਾਮੇਤਿ। ਇਦਂ **ਪੁਰਿਮਯਾਮਕਿਚ੍ਚਂ**।

ਪੁਰਿਮਯਾਮਕਿਚ੍ਚਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਪਨ ਭਿਕ੍ਖੂਸੁ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਪਕ੍ਕਨ੍ਤੇਸੁ ਸਕਲਦਸਸਹਸ੍ਸਿਲੋਕਧਾਤੁਦੇਵਤਾਯੋ ਓਕਾਸਂ ਲਭਮਾਨਾ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਹਂ ਪੁਚ੍ਛਨ੍ਤਿ ਯਥਾਭਿਸਙ੍ਖਤਂ ਅਨ੍ਤਮਸੋ ਚਤੁਰਕ੍ਖਰਮ੍ਪਿ। ਭਗਵਾ ਤਾਸਂ ਦੇਵਤਾਨਂ ਪਞ੍ਹਂ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਨ੍ਤੋ ਮਜ੍ਝਿਮਯਾਮਂ ਵੀਤਿਨਾਮੇਤਿ। ਇਦਂ **ਮਜ੍ਝਿਮਯਾਮਕਿਚ੍ਚਂ**।

ਪਚ੍ਛਿਮਯਾਮਂ ਪਨ ਤਯੋ ਕੋਟ੍ਠਾਸੇ ਕਤ੍ਵਾ ਪੁਰੇਭਤ੍ਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਨਿਸਜ੍ਜਾਪੀਲ਼ਿਤਸ੍ਸ ਸਰੀਰਸ੍ਸ ਕਿਲਾਸੁਭਾਵਮੋਚਨਤ੍ਥਂ ਏਕਂ ਕੋਟ੍ਠਾਸਂ ਚਙ੍ਕਮੇਨ ਵੀਤਿਨਾਮੇਤਿ, ਦੁਤਿਯਕੋਟ੍ਠਾਸੇ ਗਨ੍ਧਕੁਟਿਂ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਦਕ੍ਖਿਣੇਨ ਪਸ੍ਸੇਨ ਸਤੋ ਸਮ੍ਪਜਾਨੋ ਸੀਹਸੇਯ੍ਯਂ ਕਪ੍ਪੇਤਿ। ਤਤਿਯਕੋਟ੍ਠਾਸੇ ਪਚ੍ਚੁਟ੍ਠਾਯ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਪੁਰਿਮਬੁਦ੍ਧਾਨਂ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਦਾਨਸੀਲਾਦਿਵਸੇਨ ਕਤਾਧਿਕਾਰਪੁਗ੍ਗਲਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਂ ਬੁਦ੍ਧਚਕ੍ਖੁਨਾ ਲੋਕਂ ਵੋਲੋਕੇਤਿ। ਇਦਂ **ਪਚ੍ਛਿਮਯਾਮਕਿਚ੍ਚਂ**।

ਤਮ੍ਪਿ ਦਿਵਸਂ ਭਗਵਾ ਇਮਸ੍ਮਿਂਯੇਵ ਕਿਚ੍ਚੇ ਠਿਤੋ ਲੋਕਂ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ਇਦਂ ਅਦ੍ਦਸ – ਮਯਾ ਕੋਸਲਰਟ੍ਠੇ ਚਾਰਿਕਂ ਚਰਨ੍ਤੇਨ ਅਗ੍ਗਿਕ੍ਖਨ੍ਧੇਨ ਉਪਮੇਤ੍ਵਾ ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਸੁਤ੍ਤੇ ਦੇਸਿਤੇ ਸਟ੍ਠਿ ਭਿਕ੍ਖੂ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਾਪੁਣਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਸਟ੍ਠਿਮਤ੍ਤਾਨਂ ਉਣ੍ਹਂ ਲੋਹਿਤਂ ਮੁਖਤੋ ਉਗ੍ਗਚ੍ਛਿਸ੍ਸਤਿ, ਸਟ੍ਠਿਮਤ੍ਤਾ ਗਿਹਿਭਾਵਂ ਗਮਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਯੇ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਾਪੁਣਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਤੇ ਯਂਕਿਞ੍ਚਿ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਪਾਪੁਣਿਸ੍ਸਨ੍ਤੇਵ। ਇਤਰੇਸਂ ਪਨ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਸਙ੍ਗਹਤ੍ਥਾਯ ਚਾਰਿਕਂ ਚਰਿਤੁਕਾਮੋ ਹੁਤ੍ਵਾ, ''ਆਨਨ੍ਦ, ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਆਰੋਚੇਹੀ''ਤਿ ਆਹ।

ਥੇਰੋ ਅਨੁਪਰਿਵੇਣਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ, ''ਆਵੁਸੋ, ਸਤ੍ਥਾ ਮਹਾਜਨਸ੍ਸ ਸਙ੍ਗਹਤ੍ਥਾਯ ਚਾਰਿਕਂ ਚਰਿਤੁਕਾਮੋ, ਗਨ੍ਤੁਕਾਮਾ ਆਗਚ੍ਛਥਾ''ਤਿ ਆਹ। ਭਿਕ੍ਖੂ ਮਹਾਲਾਭਂ ਲਭਿਤ੍ਵਾ ਵਿਯ ਤੁਟ੍ਠਮਾਨਸਾ ''ਲਭਿਸ੍ਸਾਮ ਵਤ ਮਹਾਜਨਸ੍ਸ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਭਗਵਤੋ ਸੁਵਣ੍ਣਵਣ੍ਣਂ ਸਰੀਰਂ ਓਲੋਕੇਤੁਂ ਮਧੁਰਞ੍ਚ ਧਮ੍ਮਕਥਂ ਸੋਤੁ''ਨ੍ਤਿ ਪਰੂਲ਼੍ਹਕੇਸਾ ਕੇਸੇ ਓਹਾਰੇਤ੍ਵਾ ਮਲਗ੍ਗਹਿਤਪਤ੍ਤਾ ਪਤ੍ਤੇ ਪਚਿਤ੍ਵਾ ਕਿਲਿਟ੍ਠਚੀਵਰਾ ਚੀਵਰਾਨਿ ਧੋਵਿਤ੍ਵਾ ਗਮਨਸਜ੍ਜਾ ਅਹੇਸੁਂ। ਸਤ੍ਥਾ ਅਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਨੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੇਨ ਪਰਿਵੁਤੋ ਕੋਸਲਰਟ੍ਠਂ ਚਾਰਿਕਾਯ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤੋ ਗਾਮਨਿਗਮਪਟਿਪਾਟਿਯਾ ਏਕਦਿਵਸਂ ਗਾਵੁਤਅਡ੍ਢਯੋਜਨਤਿਗਾਵੁਤਯੋਜਨਪਰਮਂ ਚਾਰਿਕਂ ਚਰਨ੍ਤੋ ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਪਦੇਸੇ ਮਹਨ੍ਤਂ ਸੁਸਿਰਰੁਕ੍ਖਂ ਅਗ੍ਗਿਨਾ ਸਮ੍ਪਜ੍ਜਲਿਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਇਮਮੇਵ ਵਤ੍ਥੁਂ ਕਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਤਹਿ ਅਙ੍ਗੇਹਿ ਪਟਿਮਣ੍ਡੇਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਕਥੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਗਮਨਂ ਪਚ੍ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞਤਰਂ ਰੁਕ੍ਖਮੂਲਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਨਿਸਜ੍ਜਾਕਾਰਂ ਦਸ੍ਸੇਸਿ। ਆਨਨ੍ਦਤ੍ਥੇਰੋ ਸਤ੍ਥੁ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯਂ ਞਤ੍ਵਾ ''ਅਦ੍ਧਾ ਕਾਰਣਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਨ ਅਕਾਰਣੇਨ ਤਥਾਗਤਾ ਗਮਨਂ ਪਚ੍ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਨਿਸੀਦਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਚਤੁਗ੍ਗੁਣਂ ਸਙ੍ਘਾਟਿਂ ਪਞ੍ਞਾਪੇਸਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਮਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ''ਪਸ੍ਸਥ ਨੋ ਤੁਮ੍ਹੇ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਅਮੁਂ ਮਹਨ੍ਤਂ ਅਗ੍ਗਿਕ੍ਖਨ੍ਧ''ਨ੍ਤਿ **ਅਗ੍ਗਿਕ੍ਖਨ੍ਧੋਪਮਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤਂ** (ਅ॰ ਨਿ॰ ੭.੭੨) ਦੇਸੇਤਿ।

ਇਮਸ੍ਮਿਞ੍ਚ ਪਨ ਵੇਯ੍ਯਾਕਰਣੇ ਭਞ੍ਞਮਾਨੇ ਸਟ੍ਠਿਮਤ੍ਤਾਨਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਉਣ੍ਹਂ ਲੋਹਿਤਂ ਮੁਖਤੋ ਉਗ੍ਗਞ੍ਛਿ, ਸਟ੍ਠਿਮਤ੍ਤਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਸਿਕ੍ਖਂ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਯ ਹੀਨਾਯਾਵਤ੍ਤਿਂਸੁ, ਸਟ੍ਠਿਮਤ੍ਤਾਨਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਅਨੁਪਾਦਾਯ ਆਸਵੇਹਿ ਚਿਤ੍ਤਾਨਿ ਵਿਮੁਚ੍ਚਿਂਸੁ। ਤਞ੍ਚ ਵੇਯ੍ਯਾਕਰਣਂ ਸੁਤ੍ਵਾ

ਸਟ੍ਠਿਮਤ੍ਤਾਨਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਨਾਮਕਾਯੋ ਸਨ੍ਤੁਤ੍ਤੋ, ਨਾਮਕਾਯੇ ਸਨ੍ਤੁਤ੍ਤੇ ਕਰਜਕਾਯੋ ਸਨ੍ਤੁਤ੍ਤੋ, ਕਰਜਕਾਯੇ ਸਨ੍ਤੁਤ੍ਤੇ ਨਿਧਾਨਗਤਂ ਉਣ੍ਹਂ ਲੋਹਿਤਂ ਮੁਖਤੋ ਉਗ੍ਗਞ੍ਛਿ। ਸਟ੍ਠਿਮਤ੍ਤਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ''ਦੁਕ੍ਕਰਂ ਵਤ ਬੁਦ੍ਧਸਾਸਨੇ ਯਾਵਜੀਵਂ ਪਰਿਪੁਣ੍ਣਂ ਪਰਿਸੁਦ੍ਧਂ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਂ ਚਰਿਤੁ''ਨ੍ਤਿ ਸਿਕ੍ਖਂ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਯ ਹੀਨਾਯਾਵਤ੍ਤਾ, ਸਟ੍ਠਿਮਤ੍ਤਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਸਤ੍ਥੁ ਦੇਸਨਾਭਿਮੁਖਂ ਞਾਣਂ ਪੇਸੇਤ੍ਵਾ ਸਹ ਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਾਹਿ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਤ੍ਤਾ।

ਤਤ੍ਥ ਯੇਸਂ ਉਣ੍ਹਂ ਲੋਹਿਤਂ ਮੁਖਤੋ ਉਗ੍ਗਞ੍ਛਿ, ਤੇ ਪਾਰਾਜਿਕਂ ਆਪਜ੍ਜਿਂਸੁ। ਯੇ ਗਿਹਿਭਾਵਂ ਪਤ੍ਤਾ, ਤੇ ਖੁਦ੍ਦਾਨੁਖੁਦ੍ਦਕਾਨਿ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਾਨਿ ਮਦ੍ਦਨ੍ਤਾ ਵਿਚਰਿਂਸੁ। ਯੇ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਤ੍ਤਾ, ਤੇ ਪਰਿਸੁਦ੍ਧਸੀਲਾਵ ਅਹੇਸੁਂ। ਸਤ੍ਥੁ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾ ਇਮੇਸਂ ਤਿਣ੍ਣਮ੍ਪਿ ਸਫਲਾਵ ਜਾਤਾਤਿ। ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਤ੍ਤਾਨਂ ਤਾਵ ਸਫਲਾ ਹੋਤੁ, ਇਤਰੇਸਂ ਕਥਂ ਸਫਲਾ ਜਾਤਾਤਿ? ਤੇਪਿ ਹਿ ਸਚੇ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਨ ਸੁਣੇਯ੍ਯੁਂ, ਪਮਤ੍ਤਾਵ ਹੁਤ੍ਵਾ ਠਾਨਂ ਜਹਿਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੁਣੇਯ੍ਯੁਂ। ਤਤੋ ਨੇਸਂ ਤਂ ਪਾਪਂ ਵਡ੍ਢਮਾਨਂ ਅਪਾਯੇਸੁਯੇਵ ਸਂਸੀਦਾਪੇਯ੍ਯ । ਇਮਂ ਪਨ ਦੇਸਨਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਜਾਤਸਂਵੇਗਾ ਠਾਨਂ ਜਹਿਤ੍ਵਾ ਸਾਮਣੇਰਭੂਮਿਯਂ ਠਿਤਾ ਦਸ ਸੀਲਾਨਿ ਪੂਰੇਤ੍ਵਾ ਯੋਨਿਸੋ ਮਨਸਿਕਾਰੇ ਯੁਤ੍ਤਪ੍ਪਯੁਤ੍ਤਾ ਕੇਚਿ ਸੋਤਾਪਨ੍ਨਾ ਕੇਚਿ ਸਕਦਾਗਾਮਿਨੋ ਕੇਚਿ ਅਨਾਗਾਮਿਨੋ ਅਹੇਸੁਂ, ਕੇਚਿ ਦੇਵਲੋਕੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਂਸੁ, ਏਵਂ ਪਾਰਾਜਿਕਾਪਨ੍ਨਾਨਮ੍ਪਿ ਸਫਲਾ ਅਹੋਸਿ। ਇਤਰੇ ਪਨ ਸਚੇ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਨ ਸੁਣੇਯ੍ਯੁਂ, ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੇ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੇ ਕਾਲੇ ਅਨੁਪੁਬ੍ਬੇਨ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਮ੍ਪਿ ਪਾਰਾਜਿਕਮ੍ਪਿ ਪਾਪੁਣਿਤ੍ਵਾ ਅਪਾਯੇਸੁਯੇਵ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਮਹਾਦੁਕ੍ਖਂ ਅਨੁਭਵੇਯ੍ਯੁਂ। ਇਮਂ ਪਨ ਦੇਸਨਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ''ਅਹੋ ਸਲ੍ਲੇਖਿਤਂ ਬੁਦ੍ਧਸਾਸਨਂ, ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਅਮ੍ਹੇਹਿ ਯਾਵਜੀਵਂ ਇਮਂ ਪਟਿਪਤ੍ਤਿਂ ਪੂਰੇਤੁਂ, ਸਿਕ੍ਖਂ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਯ ਉਪਾਸਕਧਮ੍ਮਂ ਪੂਰੇਤ੍ਵਾ ਦੁਕ੍ਖਾ ਮੁਚ੍ਚਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਗਿਹਿਭਾਵਂ ਉਪਗਮਿਂਸੁ। ਤੇ ਤੀਸੁ ਸਰਣੇਸੁ ਪਤਿਟ੍ਠਾਯ ਪਞ੍ਚ ਸੀਲਾਨਿ ਰਕ੍ਖਿਤ੍ਵਾ ਉਪਾਸਕਧਮ੍ਮਂ ਪੂਰੇਤ੍ਵਾ ਕੇਚਿ ਸੋਤਾਪਨ੍ਨਾ ਕੇਚਿ ਸਕਦਾਗਾਮਿਨੋ ਕੇਚਿ ਅਨਾਗਾਮਿਨੋ ਜਾਤਾ, ਕੇਚਿ ਦੇਵਲੋਕੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਾਤਿ। ਏਵਂ ਤੇਸਮ੍ਪਿ ਸਫਲਾਵ ਅਹੋਸਿ।

ਇਮਂ ਪਨ ਸਤ੍ਥੁ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਦੇਵਸਙ੍ਘਾ ਯੇਹਿਪਿ ਸੁਤਾ, ਯੇਹਿਪਿ ਨ ਸੁਤਾ, ਸਬ੍ਬੇਸਂਯੇਵ ਆਰੋਚੇਨ੍ਤਾ ਵਿਚਰਿਂਸੁ। ਭਿਕ੍ਖੂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਸੁਤ੍ਵਾ ''ਦੁਕ੍ਕਰਂ, ਭੋ, ਬੁਦ੍ਧਾਨਂ ਸਾਸਨੇ ਯਾਵਜੀਵਂ ਪਰਿਪੁਣ੍ਣਂ ਪਰਿਸੁਦ੍ਧਂ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਂ ਚਰਿਤੁ''ਨ੍ਤਿ ਏਕਕ੍ਖਣੇਨੇਵ ਦਸਪਿ ਭਿਕ੍ਖੂ ਵੀਸਤਿਪਿ ਸਟ੍ਠਿਪਿ ਸਤਮ੍ਪਿ ਸਹਸ੍ਸਮ੍ਪਿ ਭਿਕ੍ਖੂ ਗਿਹੀ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਯਥਾਰੁਚਿਯਾ ਚਾਰਿਕਂ ਚਰਿਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਜੇਤਵਨਮੇਵ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਮਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਤਥਾਗਤੋ ਚਾਰਿਕਂ ਚਰਮਾਨੋ ਚਿਰਂ ਆਕਿਣ੍ਣੋ ਵਿਹਾਸਿ, ਇਚ੍ਛਾਮਹਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਅਡ੍ਢਮਾਸਂ ਪਟਿਸਲ੍ਲੀਯਿਤੁਂ, ਨਾਮ੍ਹਿ ਕੇਨਚਿ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤਬ੍ਬੋ ਅਞ੍ਞਤ੍ਰ ਏਕੇਨ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਨੀਹਾਰਕੇਨਾ''ਤਿ। ਅਡ੍ਢਮਾਸਂ ਏਕੀਭਾਵੇਨ ਵੀਤਿਨਾਮੇਤ੍ਵਾ ਪਟਿਸਲ੍ਲਾਨਾ ਵੁਟ੍ਠਿਤੋ ਆਨਨ੍ਦਤ੍ਥੇਰੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਵਿਹਾਰਚਾਰਿਕਂ ਚਰਮਾਨੋ ਓਲੋਕਿਤੋਲੋਕਿਤਟ੍ਠਾਨੇ ਤਨੁਭੂਤਂ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਜਾਨਨ੍ਤੋਯੇਵ ਥੇਰਂ ਪੁਚ੍ਛਿ – ''ਆਨਨ੍ਦ, ਅਞ੍ਞਸ੍ਮਿਂ ਕਾਲੇ ਤਥਾਗਤੇ ਚਾਰਿਕਂ ਚਰਿਤ੍ਵਾ ਜੇਤਵਨਂ ਆਗਤੇ ਸਕਲਵਿਹਾਰੋ ਕਾਸਾਵਪਜ੍ਜੋਤੋ ਇਸਿਵਾਤਪ੍ਪਟਿਵਾਤੋ ਹੋਤਿ, ਇਦਾਨਿ ਪਨ ਤਨੁਭੂਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੋ ਦਿਸ੍ਸਤਿ, ਯੇਭੁਯ੍ਯੇਨ ਚ ਉਪ੍ਪਣ੍ਡੁਪਣ੍ਡੁਕਜਾਤਾ ਭਿਕ੍ਖੂ, ਕਿਂ ਨੁ ਖੋ ਏਤ''ਨ੍ਤਿ? ਏਤਰਹਿ ਭਗਵਾ ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਅਗ੍ਗਿਕ੍ਖਨ੍ਧੋਪਮਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਕਥਿਤਕਾਲਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਭਿਕ੍ਖੂ ਸਂਵੇਗਪ੍ਪਤ੍ਤਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ''ਮਯਂ ਏਤਂ ਧਮ੍ਮਂ ਸਬ੍ਬਪ੍ਪਕਾਰੇਨ ਪਰਿਪੂਰੇਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਾਮ, ਅਸਮ੍ਮਾਵਤ੍ਤਨ੍ਤਾਨਞ੍ਚ ਜਨਸ੍ਸ ਸਦ੍ਧਾਦੇਯ੍ਯਂ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤੁਂ ਅਯੁਤ੍ਤ''ਨ੍ਤਿ ਗਿਹਿਭਾਵਂ ਸਙ੍ਕਮਨ੍ਤੀਤਿ।

ਤਸ੍ਮਿਂ ਖਣੇ ਭਗਵਤੋ ਧਮ੍ਮਸਂਵੇਗੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿ। ਤਤੋ ਥੇਰਂ ਆਹ – ''ਮਯਿ ਪਟਿਸਲ੍ਲਾਨੇ ਵੀਤਿਨਾਮੇਨ੍ਤੇ ਨ ਕੋਚਿ ਮਮ ਪੁਤ੍ਤਾਨਂ ਏਕਂ ਅਸ੍ਸਾਸਟ੍ਠਾਨਂ ਕਥੇਸਿ। ਸਾਗਰਸ੍ਸ ਹਿ ਓਤਰਣਤਿਤ੍ਥਾਨਿ ਵਿਯ ਬਹੂਨਿ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਸਾਸਨੇ ਅਸ੍ਸਾਸਕਾਰਣਾਨਿ। ਗਚ੍ਛਾਨਨ੍ਦ, ਗਨ੍ਧਕੁਟਿਪਰਿਵੇਣੇ ਬੁਦ੍ਧਾਸਨਂ ਪਞ੍ਞਾਪੇਤ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਂ ਸਨ੍ਨਿਪਾਤੇਹੀ''ਤਿ। ਥੇਰੋ ਤਥਾ ਅਕਾਸਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਬੁਦ੍ਧਾਸਨਵਰਗਤੋ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਮਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ, ''ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਮੇਤ੍ਤਾਯ ਸਬ੍ਬਪੁਬ੍ਬਭਾਗੋ ਨਾਮ ਨੇਵ ਅਪ੍ਪਨਾ, ਨ ਉਪਚਾਰੋ, ਸਤ੍ਤਾਨਂ ਹਿਤਫਰਣਮਤ੍ਤਮੇਵਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਇਮਿਸ੍ਸਾ ਅਟ੍ਠੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਯਾ ਇਮਂ ਚੂਲਚ੍ਛਰਾਸਙ੍ਘਾਤਸੁਤ੍ਤਂ ਦੇਸੇਸਿ।

ਤਤ੍ਥ **ਅਚ੍ਛਰਾਸਙ੍ਘਾਤਮਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਅਚ੍ਛਰਾਪਹਰਣਮਤ੍ਤਂ, ਦ੍ਵੇ ਅਙ੍ਗੁਲਿਯੋ ਪਹਰਿਤ੍ਵਾ ਸਦ੍ਦਕਰਣਮਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਮੇਤ੍ਤਾਚਿਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਸਬ੍ਬਸਤ੍ਤਾਨਂ ਹਿਤਫਰਣਚਿਤ੍ਤਂ। **ਆਸੇਵਤੀ**ਤਿ ਕਥਂ ਆਸੇਵਤਿ? ਆਵਜ੍ਜੇਨ੍ਤੋ ਆਸੇਵਤਿ, ਜਾਨਨ੍ਤੋ ਆਸੇਵਤਿ, ਪਸ੍ਸਨ੍ਤੋ ਆਸੇਵਤਿ, ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਨ੍ਤੋ ਆਸੇਵਤਿ, ਚਿਤ੍ਤਂ ਅਧਿਟ੍ਠਹਨ੍ਤੋ ਆਸੇਵਤਿ, ਸਦ੍ਧਾਯ ਅਧਿਮੁਚ੍ਚਨ੍ਤੋ ਆਸੇਵਤਿ, ਵੀਰਿਯਂ ਪਗ੍ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੋ ਆਸੇਵਤਿ, ਸਤਿਂ

ਉਪਟ੍ਠਾਪੇਨ੍ਤੋ ਆਸੇਵਤਿ, ਚਿਤ੍ਤੰ ਸਮਾਦਹਨ੍ਤੋ ਆਸੇਵਤਿ, ਪਞ੍ਞਾਯ ਪਜਾਨਨ੍ਤੋ ਆਸੇਵਤਿ, ਅਭਿਞ੍ਞੇਯ੍ਯਂ ਅਭਿਜਾਨਨ੍ਤੋ ਆਸੇਵਤਿ, ਪਰਿਞ੍ਞੇਯ੍ਯਂ ਪਰਿਜਾਨਨ੍ਤੋ ਆਸੇਵਤਿ, ਪਹਾਤਬ੍ਬਂ ਪਜਹਨ੍ਤੋ ਆਸੇਵਤਿ, ਭਾਵੇਤਬ੍ਬਂ ਭਾਵੇਨ੍ਤੋ ਆਸੇਵਤਿ, ਸਚ੍ਛਿਕਾਤਬ੍ਬਂ ਸਚ੍ਛਿਕਰੋਨ੍ਤੋ ਆਸੇਵਤੀਤਿ (ਪਟਿ॰ ਮ॰ ੨.੨)। ਇਧ ਪਨ ਮੇਤ੍ਤਾਪੁਬ੍ਬਭਾਗੇਨ ਹਿਤਫਰਣਪ੍ਪਵਤ੍ਤਨਮਤ੍ਤੇਨੇਵ ਆਸੇਵਤੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

ਅਰਿਤ੍ਤਜ੍ਝਾਨੋਤਿ ਅਤੁਚ੍ਛਜ੍ਝਾਨੋ ਅਪਰਿਚ੍ਚਤ੍ਤਜ੍ਝਾਨੋ ਵਾ। **ਵਿਹਰਤੀ**ਤਿ ਇਰਿਯਤਿ ਪਵਤ੍ਤਤਿ ਪਾਲੇਤਿ ਯਪੇਤਿ ਯਾਪੇਤਿ ਚਰਤਿ ਵਿਹਰਤਿ। ਤੇਨ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਵਿਹਰਤੀਤਿ। ਇਮਿਨਾ ਪਦੇਨ ਮੇਤ੍ਤੰ ਆਸੇਵਨ੍ਤਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਇਰਿਯਾਪਥਵਿਹਾਰੋ ਕਥਿਤੋ। **ਸਤ੍ਥੁਸਾਸਨਕਰੋ**ਤਿ ਸਤ੍ਥੁ ਅਨੁਸਾਸਨਿਕਰੋ। **ਓਵਾਦਪਤਿਕਰੋ**ਤਿ ਓਵਾਦਕਾਰਕੋ। ਏਤ੍ਥ ਚ ਸਕਿਂਵਚਨਂ ਓਵਾਦੋ, ਪੁਨਪ੍ਪੁਨਵਚਨਂ ਅਨੁਸਾਸਨੀ। ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਚਨਮ੍ਪਿ ਓਵਾਦੋ, ਪੇਸੇਤ੍ਵਾ ਪਰਮ੍ਮੁਖਾਵਚਨਂ, ਅਨੁਸਾਸਨੀ। ਓਤਿਣ੍ਣੇ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ ਵਚਨਂ ਓਵਾਦੋ, ਓਤਿਣ੍ਣੇ ਵਾ ਅਨੋਤਿਣ੍ਣੇ ਵਾ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ ਤਨ੍ਤਿਠਪਨਵਸੇਨ ਵਚਨਂ ਅਨੁਸਾਸਨੀ। ਏਵਂ ਵਿਸੇਸੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਪਰਮਤ੍ਥਤੋ ਪਨ ਓਵਾਦੋਤਿ ਵਾ ਅਨੁਸਾਸਨੀਤਿ ਵਾ ਏਸੇ ਏਕੇ ਏਕਟ੍ਠੇ ਸਮੇ ਸਮਭਾਗੇ ਤਜ੍ਜਾਤੇ ਤਞ੍ਞੇਵਾਤਿ। ਏਤ੍ਥ ਚ ''ਅਚ੍ਛਰਾਸਙ੍ਘਾਤਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਚੇ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਮੇਤ੍ਤਾਚਿਤ੍ਤੰ ਆਸੇਵਤੀ''ਤਿ ਇਦਮੇਵ ਸਤ੍ਥੁਸਾਸਨਞ੍ਚੇਵ ਓਵਾਦੋ ਚ, ਤਸ੍ਸ ਕਰਣਤੋ ਏਸ ਸਾਸਨਕਰੋ ਓਵਾਦਪਤਿਕਰੋਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

ਅਮੋਘਨ੍ਤਿ ਅਤੁਚ੍ਛਂ। **ਰਟ੍ਠਪਿਣ੍ਡ**ਨ੍ਤਿ ਞਾਤਿਪਰਿਵਟ੍ਟਂ ਪਹਾਯ ਰਟ੍ਠਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਪਬ੍ਬਜਿਤੇਨ ਪਰੇਸਂ ਗੇਹਤੋ ਪਟਿਲਦ੍ਧਤ੍ਤਾ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤੋ ਰਟ੍ਠਪਿਣ੍ਡੋ ਨਾਮ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। **ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਤੀ**ਤਿ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਪਰਿਭੋਗਾ ਥੇਯ੍ਯਪਰਿਭੋਗੋ ਇਣਪਰਿਭੋਗੋ ਦਾਯਜ੍ਜਪਰਿਭੋਗੋ ਸਾਮਿਪਰਿਭੋਗੋਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਦੁਸ੍ਸੀਲਸ੍ਸ ਪਰਿਭੋਗੋ **ਥੇਯ੍ਯਪਰਿਭੋਗੋ** ਨਾਮ। ਸੀਲਵਤੋ ਅਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਿਤਪਰਿਭੋਗੋ **ਇਣਪਰਿਭੋਗੋ** ਨਾਮ। ਸਤ੍ਤਨ੍ਨਂ ਸੇਕ੍ਖਾਨਂ ਪਰਿਭੋਗੋ **ਦਾਯਜ੍ਜਪਰਿਭੋਗਾ** ਨਾਮ। ਖੀਣਾਸਵਸ੍ਸ ਪਰਿਭੋਗੋ **ਸਾਮਿਪਰਿਭੋਗੋ** ਨਾਮ। ਤਤ੍ਥ ਇਮਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਅਯਂ ਰਟ੍ਠਪਿਣ੍ਡਪਰਿਭੋਗੋ ਦ੍ਵੀਹਿ ਕਾਰਣੇਹਿ ਅਮੋਘੋ ਹੋਤਿ। ਅਚ੍ਛਰਾਸਙ੍ਘਾਤਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਮੇਤ੍ਤਾਚਿਤ੍ਤੰ ਆਸੇਵਨ੍ਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਰਟ੍ਠਪਿਣ੍ਡਸ੍ਸ ਸਾਮਿਕੋ ਹੁਤ੍ਵਾ, ਅਣਣੋ ਹੁਤ੍ਵਾ, ਦਾਯਾਦੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਤੀਤਿਪਿਸ੍ਸ ਅਮੋਘੋ ਰਟ੍ਠਪਿਣ੍ਡਪਰਿਭੋਗੋ। ਅਚ੍ਛਰਾਸਙ੍ਘਾਤਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਮੇਤ੍ਤੰ ਆਸੇਵਨ੍ਤਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਦਿਨ੍ਨਦਾਨਂ ਮਹਟ੍ਠਿਯਂ ਹੋਤਿ ਮਹਪ੍ਫਲਂ ਮਹਾਨਿਸਂਸਂ ਮਹਾਜੁਤਿਕਂ ਮਹਾਵਿਪ੍ਫਾਰਨ੍ਤਿਪਿਸ੍ਸ ਅਮੋਘੋ ਰਟ੍ਠਪਿਣ੍ਡਪਰਿਭੋਗੋ। **ਕੋ ਪਨ ਵਾਦੋ ਯੇ ਨਂ ਬਹੁਲੀਕਰੋਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਯੇ ਪਨ ਇਮਂ ਮੇਤ੍ਤਾਚਿਤ੍ਤੰ ਬਹੁਲਂ ਆਸੇਵਨ੍ਤਿ ਭਾਵੇਨ੍ਤਿ ਪੁਨਪ੍ਪੁਨਂ ਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਤੇ ਅਮੋਘਂ ਰਟ੍ਠਪਿਣ੍ਡਂ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤੀਤਿ ਏਤ੍ਥ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਮੇਵ ਕਿਂ? ਏਵਰੂਪਾ ਹਿ ਭਿਕ੍ਖੂ ਰਟ੍ਠਪਿਣ੍ਡਸ੍ਸ ਸਾਮਿਨੋ ਅਣਣਾ ਦਾਯਾਦਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤੀਤਿ।

੫੪-੫੫. ਚਤੁਤ੍ਥੇ **ਭਾਵੇਤੀ**ਤਿ ਉਪ੍ਪਾਦੇਤਿ ਵਡ੍ਢੇਤਿ। ਪਞ੍ਚਮੇ **ਮਨਸਿ ਕਰੋਤੀ**ਤਿ ਮਨਸ੍ਮਿਂ ਕਰੋਤਿ। ਸੇਸਂ ਇਮੇਸੁ ਦ੍ਵੀਸੁਪਿ ਤਤਿਯੇ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। ਯੋ ਹਿ ਆਸੇਵਤਿ, ਅਯਮੇਵ ਭਾਵੇਤਿ, ਅਯਂ ਮਨਸਿ ਕਰੋਤਿ। ਯੇਨ ਚਿਤ੍ਤੇਨ ਆਸੇਵਤਿ, ਤੇਨੇਵ ਭਾਵੇਤਿ, ਤੇਨ ਮਨਸਿ ਕਰੋਤਿ। ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ ਪਨ ਯਾਯ ਧਮ੍ਮਧਾਤੁਯਾ ਸੁਪ੍ਪਟਿਵਿਦ੍ਧਤ੍ਤਾ ਦੇਸਨਾਵਿਲਾਸਪ੍ਪਤ੍ਤੋ ਨਾਮ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਸਾ ਸੁਪ੍ਪਟਿਵਿਦ੍ਧਤ੍ਤਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਦੇਸਨਾਵਿਲਾਸਂ ਧਮ੍ਮਿਸ੍ਸਰਿਯਤਂ ਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਾਪਭੇਦਕੁਸਲਤਂ ਅਪ੍ਪਟਿਹਤਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁਤਞ੍ਞਾਣਞ੍ਚ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਏਕਕ੍ਖਣੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਂ ਏਕਚਿਤ੍ਤਮੇਵ ਤੀਹਿ ਕੋਟ੍ਠਾਸੇਹਿ ਵਿਭਜਿਤ੍ਵਾ ਦਸ੍ਸੇਸੀਤਿ।

੫੬. ਛਟ੍ਠੇ **ਯੇ ਕੇਚੀ**ਤਿ ਅਨਿਯਾਮਿਤਵਚਨਂ। **ਅਕੁਸਲਾ**ਤਿ ਤੇਸਂ ਨਿਯਾਮਿਤਵਚਨਂ। ਏਤ੍ਤਾਵਤਾ ਸਬ੍ਬਾਕੁਸਲਾ ਅਸੇਸਤੋ ਪਰਿਯਾਦਿਨ੍ਨਾ ਹੋਨ੍ਤਿ। **ਅਕੁਸਲਭਾਗਿਯਾ ਅਕੁਸਲਪਕ੍ਖਿਕਾ**ਤਿ ਅਕੁਸਲਾਨਮੇਵੇਤਂ ਨਾਮਂ। ਅਕੁਸਲਾਯੇਵ ਹਿ ਏਕਚ੍ਚੇ ਅਕੁਸਲਂ ਸਹਜਾਤਵਸੇਨ, ਏਕਚ੍ਚੇ ਉਪਨਿਸ੍ਸਯਵਸੇਨ ਭਜਨ੍ਤਿ ਚੇਵ, ਤੇਸਞ੍ਚ ਪਕ੍ਖਾ ਭਵਨ੍ਤੀਤਿ ''ਅਕੁਸਲਭਾਗਿਯਾ ਅਕੁਸਲਪਕ੍ਖਿਕਾ''ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਨ੍ਤਿ। **ਸਬ੍ਬੇਤੇ ਮਨੋਪੁਬ੍ਬਙ੍ਗਮਾ**ਤਿ ਮਨੋ ਪੁਬ੍ਬਂ ਪਠਮਤਰਂ ਗਚ੍ਛਤਿ ਏਤੇਸਨ੍ਤਿ ਮਨੋਪੁਬ੍ਬਙ੍ਗਮਾ। ਏਤੇ ਹਿ ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਮਨੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਏਕੁਪ੍ਪਾਦਾ ਏਕਵਤ੍ਥੁਕਾ ਏਕਨਿਰੋਧਾ ਏਕਾਰਮ੍ਮਣਾ ਚ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਯਸ੍ਮਾ ਪਨ ਤੇਸਂ ਮਨੋ ਉਪ੍ਪਾਦਕੋ ਕਾਰਕੋ ਜਨਕੋ ਸਮੁਟ੍ਠਾਪਕੋ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਕੋ, ਤਸ੍ਮਾ ਮਨੋਪੁਬ੍ਬਙ੍ਗਮਾ ਨਾਮ ਹੋਨ੍ਤਿ।

ਪਠਮਂ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤੀਤਿ ਯਥਾ ਨਾਮ ''ਰਾਜਾ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤੋ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ''ਰਾਜਾਯੇਵ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤੋ, ਸੇਸਾ ਰਾਜਸੇਨਾ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤਾ ਅਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤਾ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤਬ੍ਬਕਾਰਣਂ ਨਤ੍ਥਿ, ਸਬ੍ਬਾ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤਾਤੇਵ ਪਞ੍ਞਾਯਨ੍ਤਿ, ਏਵਮੇਵ ਮਨੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੇਤਿ ਵੁਤ੍ਤਕਾਲਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਅਵਸੇਸਾ ਸਹਜਾਤਸਂਸਟ੍ਠਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਾ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਾ ਨ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਾਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤਬ੍ਬਕਾਰਣਂ ਨਤ੍ਥਿ, ਸਬ੍ਬੇ ਤੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਾ ਤ੍ਵੇਵ ਪਞ੍ਞਾਯਨ੍ਤਿ। ਏਤਮਤ੍ਥਵਸਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਤੇਹਿ ਸਂਸਟ੍ਠਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤੋ ਏਕੁਪ੍ਪਾਦੇਕਨਿਰੋਧੋਪਿ ਸਮਾਨੇ ਮਨੋ ਤੇਸਂ ਧਮ੍ਮਾਨਂ ਪਠਮਂ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤੋ। **ਅਨ੍ਵਦੇਵਾ**ਤਿ ਅਨੁਦੇਵ, ਸਹੇਵ ਏਕਤੋਯੇਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਬ੍ਯਞ੍ਜਨਚ੍ਛਾਯਂ ਪਨ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਪਠਮਂ ਚਿਤ੍ਤਂ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਪਚ੍ਛਾ ਚੇਤਸਿਕਾਤਿ ਨ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ। ਅਤ੍ਥੋ ਹਿ ਪਟਿਸਰਣਂ , ਨ ਬ੍ਯਞ੍ਜਨਂ। ''ਮਨੋਪੁਬ੍ਬਙ੍ਗਮਾ ਧਮ੍ਮਾ, ਮਨੋਸੇਟ੍ਠਾ ਮਨੋਮਯਾ''ਤਿ ਗਾਥਾਯਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ।

੫੭. ਸਤ੍ਤਮੇ **ਕੁਸਲਾ**ਤਿ ਚਤੁਭੂਮਕਾਪਿ ਕੁਸਲਾ ਧਮ੍ਮਾ ਕਥਿਤਾ। ਸੇਸਂ ਛਟ੍ਠੇ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ।

੫੮. ਅਟ੍ਠਮੇ **ਯਥਯਿਦਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਪਮਾਦੋ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ, **ਭਿਕ੍ਖਵੇ**ਤਿ ਆਲਪਨਂ, ਯਥਾ ਅਯਂ ਪਮਾਦੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਪਮਾਦੋ**ਤਿ ਪਮਜ੍ਜਨਾਕਾਰੋ। ਵੁਤ੍ਤਞ੍ਹੇਤਂ –

> ''ਤਤ੍ਥ ਕਤਮੋ ਪਮਾਦੋ? ਕਾਯਦੁਚ੍ਚਰਿਤੇ ਵਾ ਵਚੀਦੁਚ੍ਚਰਿਤੇ ਵਾ ਮਨੋਦੁਚ੍ਚਰਿਤੇ ਵਾ ਪਞ੍ਚਸੁ ਵਾ ਕਾਮਗੁਣੇਸੁ ਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਵੋਸ੍ਸਗ੍ਗੋ ਵੋਸ੍ਸਗ੍ਗਾਨੁਪ੍ਪਦਾਨਂ ਕੁਸਲਾਨਂ ਵਾ ਧਮ੍ਮਾਨਂ ਭਾਵਨਾਯ ਅਸਕ੍ਕਚ੍ਚਕਿਰਿਯਤਾ ਅਸਾਤਚ੍ਚਕਿਰਿਯਤਾ ਅਨਟ੍ਠਿਤਕਿਰਿਯਤਾ ਓਲੀਨਵੁਤ੍ਤਿਤਾ ਨਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਛਨ੍ਦਤਾ ਨਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਧੁਰਤਾ ਅਨਧਿਟ੍ਠਾਨਂ ਅਨਨੁਯੋਗੋ ਅਨਾਸੇਵਨਾ ਅਭਾਵਨਾ ਅਬਹੁਲੀਕਮ੍ਮਂ । ਯੋ ਏਵਰੂਪੋ ਪਮਾਦੋ ਪਮਜ੍ਜਨਾ ਪਮਜ੍ਜਿਤਤ੍ਤਂ, ਅਯਂ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਪਮਾਦੋ''ਤਿ (ਵਿਭ॰ ੮੪੬)।

ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਾ ਚ ਕੁਸਲਾ ਧਮ੍ਮਾ ਪਰਿਹਾਯਨ੍ਤੀਤਿ ਇਦਂ ਝਾਨਵਿਪਸ੍ਸਨਾਨਂ ਵਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਮਗ੍ਗਫਲਾਨਂ ਪਨ ਸਕਿਂ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਾਨਂ ਪੁਨ ਪਰਿਹਾਨਂ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ।

੫੯. ਨਵਮੇ ਅਪ੍ਪਮਾਦੋ ਪਮਾਦਸ੍ਸ ਪਟਿਪਕ੍ਖਵਸੇਨ ਵਿਤ੍ਥਾਰਤੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

੬੦. ਦਸਮੇ **ਕੋਸਜ੍ਜ**ਨ੍ਤਿ ਕੁਸੀਤਭਾਵੋ। ਸੇਸਂ ਵੁਤ੍ਤਨਯਮੇਵਾਤਿ।

ਅਚ੍ਛਰਾਸਙ੍ਘਾਤਵਗ੍ਗਵਣ੍ਣਨਾ।

੭. ਵੀਰਿਯਾਰਮ੍ਭਾਦਿਵਗ੍ਗਵਣ੍ਣਨਾ

੬੧. ਸਤ੍ਤਮਸ੍ਸ ਪਠਮੇ **ਵੀਰਿਯਾਰਮ੍ਭੋ**ਤਿ ਚਤੁਕਿਚ੍ਚਸ੍ਸ ਸਮ੍ਮਪ੍ਪਧਾਨਵੀਰਿਯਸ੍ਸ ਆਰਮ੍ਭੋ, ਆਰਦ੍ਧਪਗ੍ਗਹਿਤਪਰਿਪੁਣ੍ਣਵੀਰਿਯਤਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੬੨. ਦੁਤਿਯੇ **ਮਹਿਚ੍ਛਤਾ**ਤਿ ਮਹਾਲੋਭੋ। ਯੰ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤੰ –

> ‘‘ਤਤ੍ਥ ਕਤਮਾ ਮਹਿਚ੍ਛਤਾ? ਇਤਰੀਤਰਚੀਵਰਪਿਣ੍ਡਪਾਤਸੇਨਾਸਨਗਿਲਾਨਪਚ੍ਚਯਭੇਸਜ੍ਜਪਰਿਕ੍ਖਾਰੇਹਿ ਪਞ੍ਚਹਿ ਵਾ ਕਾਮਗੁਣੇਹਿ ਅਸਨ੍ਤੁਟ੍ਠਸ੍ਸ ਭਿਯ੍ਯੋਕਮ੍ਯਤਾ, ਯਾ ਏਵਰੂਪਾ ਇਚ੍ਛਾ ਇਚ੍ਛਾਗਤਾ ਮਹਿਚ੍ਛਤਾ ਰਾਗੋ ਸਾਰਾਗੋ ਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਸਾਰਾਗੋ। ਅਯੰ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਮਹਿਚ੍ਛਤਾ’’ਤਿ (ਵਿਭ॰ ੮੫੦)।

੬੩. ਤਤਿਯੇ **ਅਪ੍ਪਿਚ੍ਛਤਾ**ਤਿ ਅਲੋਭੋ। **ਅਪ੍ਪਿਚ੍ਛਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਅਨਿਚ੍ਛਸ੍ਸ। ਏਤ੍ਥ ਹਿ ਬ੍ਯਞ੍ਜਨੰ ਸਾਵਸੇਸੰ ਵਿਯ, ਅਤ੍ਥੋ ਪਨ ਨਿਰਵਸੇਸੋ। ਨ ਹਿ ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤਿਕਾਯ ਇਚ੍ਛਾਯ ਅਤ੍ਥਿਭਾਵੇਨ ਸੋ ਅਪ੍ਪਿਚ੍ਛੋਤਿ ਵੁਤ੍ਤੋ, ਇਚ੍ਛਾਯ ਪਨ ਅਭਾਵੇਨ ਪੁਨਪ੍ਪੁਨੰ ਆਸੇਵਿਤਸ੍ਸ ਅਲੋਭਸ੍ਸੇਵ ਭਾਵੇਨ ਅਪ੍ਪਿਚ੍ਛੋਤਿ ਵੁਤ੍ਤੋ।

ਅਪਿਚੇਤ੍ਥ ਅਤ੍ਰਿਚ੍ਛਤਾ, ਪਾਪਿਚ੍ਛਤਾ, ਮਹਿਚ੍ਛਤਾ ਅਪ੍ਪਿਚ੍ਛਤਾਤਿ ਅਯੰ ਭੇਦੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਤਤ੍ਥ ਸਕਲਾਭੇ ਅਤਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਪਰਲਾਭੇ ਪਤ੍ਥਨਾ **ਅਤ੍ਰਿਚ੍ਛਤਾ** ਨਾਮ, ਯਾਯ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਸ੍ਸ ਏਕਭਾਜਨੇ ਪਕ੍ਕਪੂਵੇਪਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਤ੍ਤੇ ਪਤਿਤੇ ਨ ਸੁਪਕ੍ਕੋ ਵਿਯ ਖੁਦ੍ਦਕੋ ਚ ਵਿਯ ਖਾਯਤਿ, ਸ੍ਵੇਵ ਪਨ ਪਰਸ੍ਸ ਪਤ੍ਤੇ ਪਕ੍ਖਿਤ੍ਤੋ ਸੁਪਕ੍ਕੋ ਵਿਯ ਮਹਨ੍ਤੋ ਵਿਯ ਚ ਖਾਯਤਿ। ਅਸਨ੍ਤਗੁਣਸਮ੍ਭਾਵਨਤਾ ਪਨ ਪਟਿਗ੍ਗਹਣੇ ਚ ਅਮਤ੍ਤਞ੍ਞੁਤਾ **ਪਾਪਿਚ੍ਛਤਾ** ਨਾਮ, ਸਾ ‘‘ਇਧੇਕਚ੍ਚੋ ਅਸ੍ਸਦ੍ਧੋ ਸਮਾਨੋ ਸਦ੍ਧੋਤਿ ਮੰ ਜਨੋ ਜਾਨਾਤੂ’’ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਅਭਿਧਮ੍ਮੇ ਆਗਤਾਯੇਵ, ਤਾਯ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਕੋਹਞ੍ਞੇ ਪਤਿਟ੍ਠਾਤਿ। ਸਨ੍ਤਗੁਣਸਮ੍ਭਾਵਨਤਾ ਪਨ ਪਟਿਗ੍ਗਹਣੇ ਚ ਅਮਤ੍ਤਞ੍ਞੁਤਾ **ਮਹਿਚ੍ਛਤਾ** ਨਾਮ, ਸਾਪਿ ‘‘ਇਧੇਕਚ੍ਚੋ ਸਦ੍ਧੋ ਸਮਾਨੋ ਸਦ੍ਧੋਤਿ ਮੰ ਜਨੋ ਜਾਨਾਤੂਤਿ ਇਚ੍ਛਤਿ, ਸੀਲਵਾ ਸਮਾਨੋ ਸੀਲਵਾਤਿ ਮੰ ਜਨੋ ਜਾਨਾਤੂ’’ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਨਯੇਨ ਆਗਤਾਯੇਵ। ਤਾਯ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਦੁਸ੍ਸਨ੍ਤਪ੍ਪਯੋ ਹੋਤਿ, ਵਿਜਾਤਮਾਤਾਪਿਸ੍ਸ ਚਿਤ੍ਤੰ ਗਹੇਤੁੰ ਨ ਸਕ੍ਕੋਤਿ। ਤੇਨੇਤੰ ਵੁਚ੍ਚਤਿ –

> ‘‘ਅਗ੍ਗਿਕ੍ਖਨ੍ਧੋ ਸਮੁਦ੍ਦੋ ਚ, ਮਹਿਚ੍ਛੋ ਚਾਪਿ ਪੁਗ੍ਗਲੋ।
> ਸਕਟੇਨ ਪਚ੍ਚਯੇ ਦੇਨ੍ਤੁ, ਤਯੋਪੇਤੇ ਅਤਪ੍ਪਯਾ’’ਤਿ॥

ਸਨ੍ਤਗੁਣਨਿਗ੍ਗੂਹਨਤਾ ਪਨ ਪਟਿਗ੍ਗਹਣੇ ਚ ਮਤ੍ਤਞ੍ਞੁਤਾ **ਅਪ੍ਪਿਚ੍ਛਤਾ** ਨਾਮ, ਤਾਯ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਅਤ੍ਤਨਿ ਵਿਜ੍ਜਮਾਨਮ੍ਪਿ ਗੁਣੰ ਪਟਿਚ੍ਛਾਦੇਤੁਕਾਮਤਾਯ ਸਦ੍ਧੋ ਸਮਾਨੋ ‘‘ਸਦ੍ਧੋਤਿ ਮੰ ਜਨੋ ਜਾਨਾਤੂ’’ਤਿ ਨ ਇਚ੍ਛਤਿ। ਸੀਲਵਾ, ਪਵਿਵਿਤ੍ਤੋ, ਬਹੁਸ੍ਸੁਤੋ, ਆਰਦ੍ਧਵੀਰਿਯੋ, ਸਮਾਧਿਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ, ਪਞ੍ਞਵਾ, ਖੀਣਾਸਵੋ ਸਮਾਨੋ ‘‘ਖੀਣਾਸਵੋਤਿ ਮੰ ਜਨੋ ਜਾਨਾਤੂ’’ਤਿ ਨ ਇਚ੍ਛਤਿ ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ **ਮਜ੍ਝਨ੍ਤਿਕਤ੍ਥੇਰੋ**।

ਥੇਰੋ ਕਿਰ ਮਹਾਖੀਣਾਸਵੋ ਅਹੋਸਿ, ਪਤ੍ਤਚੀਵਰੰ ਪਨਸ੍ਸ ਪਾਦਮਤ੍ਤਮੇਵ ਅਗ੍ਘਤਿ। ਸੋ ਅਸੋਕਸ੍ਸ ਧਮ੍ਮਰਞ੍ਞੋ ਵਿਹਾਰਮਹਦਿਵਸੇ ਸਙ੍ਘਤ੍ਥੇਰੋ ਅਹੋਸਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਅਤਿਲੂਖਭਾਵੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ਮਨੁਸ੍ਸਾ, ‘‘ਭਨ੍ਤੇ, ਥੋਕੰ ਬਹਿ ਹੋਥਾ’’ਤਿ ਆਹੰਸੁ। ਥੇਰੋ ‘‘ਮਾਦਿਸੇ ਖੀਣਾਸਵੇ ਰਞ੍ਞੋ ਸਙ੍ਗਹੰ ਅਕਰੋਨ੍ਤੇ ਅਞ੍ਞੋ ਕੋ ਕਰਿਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ ਪਥਵਿਯੰ ਨਿਮੁਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਸਙ੍ਘਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਉਕ੍ਖਿਤ੍ਤਪਿਣ੍ਡੰ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੋਯੇਵ ਉਮ੍ਮੁਜ੍ਜਿ। ਏਵੰ ਖੀਣਾਸਵੋ ਸਮਾਨੋ ‘‘ਖੀਣਾਸਵੋਤਿ ਮੰ ਜਨੋ ਜਾਨਾਤੂ’’ਤਿ ਨ ਇਚ੍ਛਤਿ। ਏਵੰ ਅਪ੍ਪਿਚ੍ਛੋ ਚ ਪਨ ਭਿਕ੍ਖੁ ਅਨੁਪ੍ਪਨ੍ਨੰ ਲਾਭੰ ਉਪ੍ਪਾਦੇਤਿ, ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੰ ਥਾਵਰੰ ਕਰੋਤਿ, ਦਾਯਕਾਨੰ ਚਿਤ੍ਤੰ ਆਰਾਧੇਤਿ। ਯਥਾ ਯਥਾ ਹਿ ਸੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਪ੍ਪਿਚ੍ਛਤਾਯ ਅਪ੍ਪੰ ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਤਥਾ ਤਥਾ ਤਸ੍ਸ ਵਤ੍ਤੇ ਪਸਨ੍ਨਾ ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਬਹੂ ਦੇਨ੍ਤਿ।

ਅਪਰੋਪਿ ਚਤੁਬ੍ਬਿਧੋ ਅਪ੍ਪਿਚ੍ਛੋ – ਪਚ੍ਚਯਅਪ੍ਪਿਚ੍ਛੋ, ਧੁਤਙ੍ਗਅਪ੍ਪਿਚ੍ਛੋ, ਪਰਿਯਤ੍ਤਿਅਪ੍ਪਿਚ੍ਛੋ, ਅਧਿਗਮਅਪ੍ਪਿਚ੍ਛੋਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਚਤੂਸੁ ਪਚ੍ਚਯੇਸੁ ਅਪ੍ਪਿਚ੍ਛੋ **ਪਚ੍ਚਯਅਪ੍ਪਿਚ੍ਛੋ** ਨਾਮ। ਸੋ ਦਾਯਕਸ੍ਸ ਵਸਂ ਜਾਨਾਤਿ, ਦੇਯ੍ਯਧਮ੍ਮਸ੍ਸ ਵਸਂ ਜਾਨਾਤਿ, ਅਤ੍ਤਨੋ ਥਾਮਂ ਜਾਨਾਤਿ। ਯਦਿ ਹਿ ਦੇਯ੍ਯਧਮ੍ਮੋ ਬਹੁ ਹੋਤਿ, ਦਾਯਕੋ ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤਕਂ ਦਾਤੁਕਾਮੋ, ਦਾਯਕਸ੍ਸ ਵਸੇਨ ਅਪ੍ਪਂ ਗਣ੍ਹਾਤਿ। ਦੇਯ੍ਯਧਮ੍ਮੋ ਅਪ੍ਪੋ, ਦਾਯਕੋ ਬਹੁਂ ਦਾਤੁਕਾਮੋ, ਦੇਯ੍ਯਧਮ੍ਮਸ੍ਸ ਵਸੇਨ ਅਪ੍ਪਂ ਗਣ੍ਹਾਤਿ। ਦੇਯ੍ਯਧਮ੍ਮੋਪਿ ਬਹੁ, ਦਾਯਕੋਪਿ ਬਹੁਂ ਦਾਤੁਕਾਮੋ, ਅਤ੍ਤਨੋ ਥਾਮਂ ਞਤ੍ਵਾ ਪਮਾਣੇਨੇਵ ਗਣ੍ਹਾਤਿ।

ਧੁਤਙ੍ਗਸਮਾਦਾਨਸ੍ਸ ਅਤ੍ਤਨਿ ਅਤ੍ਥਿਭਾਵਂ ਨਜਾਨਾਪੇਤੁਕਾਮੋ **ਧੁਤਙ੍ਗਅਪ੍ਪਿਚ੍ਛੋ** ਨਾਮ। ਤਸ੍ਸ ਵਿਭਾਵਨਤ੍ਥਂ ਇਮਾਨਿ ਵਤ੍ਥੂਨਿ – **ਸੋਸਾਨਿਕਮਹਾਕੁਮਾਰਤ੍ਥੇਰੋ** ਕਿਰ ਸਟ੍ਠਿ ਵਸ੍ਸਾਨਿ ਸੁਸਾਨੇ ਵਸਿ, ਅਞ੍ਞੋ ਏਕਭਿਕ੍ਖੁਪਿ ਨ ਅਞ੍ਞਾਸਿ। ਤੇਨੇਵਾਹ –

> ''ਸੁਸਾਨੇ ਸਟ੍ਠਿ ਵਸ੍ਸਾਨਿ, ਅਬ੍ਬੋਕਿਣ੍ਣਂ ਵਸਾਮਹਂ।
> ਦੁਤਿਯੋ ਮਂ ਨ ਜਾਨੇਯ੍ਯ, ਅਹੋ ਸੋਸਾਨਿਕੁਤ੍ਤਮੋ''ਤਿ॥

ਚੇਤਿਯਪਬ੍ਬਤੇ ਦ੍ਵੇ **ਭਾਤਿਕਤ੍ਥੇਰਾ** ਵਸਿਂਸੁ। ਕਨਿਟ੍ਠੋ ਉਪਟ੍ਠਾਕੇਨ ਪੇਸਿਤਂ ਉਚ੍ਛੁਖਣ੍ਡਿਕਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਜੇਟ੍ਠਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਅਗਮਾਸਿ ''ਪਰਿਭੋਗਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਕਰੋਥਾ''ਤਿ। ਥੇਰਸ੍ਸ ਚ ਭਤ੍ਤਕਿਚ੍ਚਂ ਕਤ੍ਵਾ ਮੁਖਵਿਕ੍ਖਾਲਨਕਾਲੋ ਅਹੋਸਿ। ਸੋ ''ਅਲਂ, ਆਵੁਸੋ''ਤਿ ਆਹ। ਕਚ੍ਚਿ, ਭਨ੍ਤੇ, ਏਕਾਸਨਿਕਤ੍ਥਾਤਿ? ਆਹਰਾਵੁਸੋ, ਉਚ੍ਛੁਖਣ੍ਡਿਕਨ੍ਤਿ ਪਞ੍ਞਾਸ ਵਸ੍ਸਾਨਿ ਏਕਾਸਨਿਕੋ ਸਮਾਨੋਪਿ ਧੁਤਙ੍ਗਂ ਨਿਗੂਹਮਾਨੋ ਪਰਿਭੋਗਂ ਕਤ੍ਵਾ ਮੁਖਂ ਵਿਕ੍ਖਾਲੇਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਧੁਤਙ੍ਗਂ ਅਧਿਟ੍ਠਾਯ ਗਤੋ।

ਯੋ ਪਨ **ਸਾਕੇਤਤਿਸ੍ਸਤ੍ਥੇਰੋ** ਵਿਯ ਬਹੁਸ੍ਸੁਤਭਾਵਂ ਜਾਨਾਪੇਤੁਂ ਨ ਇਚ੍ਛਤਿ, ਅਯਂ **ਪਰਿਯਤ੍ਤਿਅਪ੍ਪਿਚ੍ਛੋ** ਨਾਮ। ਥੇਰੋ ਕਿਰ ''ਖਣੋ ਨਤ੍ਥੀਤਿ ਉਦ੍ਦੇਸਪਰਿਪੁਚ੍ਛਾਸੁ ਓਕਾਸਂ ਅਕਰੋਨ੍ਤੋ ਕਦਾ ਮਰਣਕ੍ਖਣਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਲਭਿਸ੍ਸਥਾ''ਤਿ ਚੋਦਿਤੋ ਗਣਂ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ਕਣਿਕਾਰਵਾਲਿਕਸਮੁਦ੍ਦਵਿਹਾਰਂ ਗਤੋ। ਤਤ੍ਥ ਅਨ੍ਤੋਵਸ੍ਸਂ ਥੇਰਨਵਮਜ੍ਝਿਮਾਨਂ ਉਪਕਾਰੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਮਹਾਪਵਾਰਣਾਯ ਉਪੋਸਥਦਿਵਸੇ ਧਮ੍ਮਕਥਾਯ ਜਨਪਦਂ ਖੋਭੇਤ੍ਵਾ ਗਤੋ।

ਯੋ ਪਨ ਸੋਤਾਪਨ੍ਨਾਦੀਸੁ ਅਞ੍ਞਤਰੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਸੋਤਾਪਨ੍ਨਾਦਿਭਾਵਂ ਜਾਨਾਪੇਤੁਂ ਨ ਇਚ੍ਛਤਿ, ਅਯਂ **ਅਧਿਗਮਪ੍ਪਿਚ੍ਛੋ** ਨਾਮ ਤਯੋ ਕੁਲਪੁਤ੍ਤਾ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੧.੩੨੫) ਵਿਯ ਘਟੀਕਾਰਕੁਮ੍ਭਕਾਰੋ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੨.੨੮੨ ਆਦਯੋ) ਵਿਯ ਚ। ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਪਨਤ੍ਥੇ ਲਦ੍ਧਾਸੇਵਨੇਨ ਬਲਵਅਲੋਭੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਸੇਕ੍ਖੋਪਿ ਪੁਥੁਜ੍ਜਨੋਪਿ ਅਪ੍ਪਿਚ੍ਛੋਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

੬੪. ਚਤੁਤ੍ਥੇ **ਅਸਨ੍ਤੁਟ੍ਠਿਤਾ**ਤਿ ਅਸਨ੍ਤੁਟ੍ਠੇ ਪੁਗ੍ਗਲੇ ਸੇਵਨ੍ਤਸ੍ਸ ਭਜਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਯਿਰੁਪਾਸਨ੍ਤਸ੍ਸ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੋ ਅਸਨ੍ਤੋਸਸਙ੍ਖਾਤੋ ਲੋਭੋ।

੬੫. ਪਞ੍ਚਮੇ **ਸਨ੍ਤੁਟ੍ਠਿਤਾ**ਤਿ ਸਨ੍ਤੁਟ੍ਠੇ ਪੁਗ੍ਗਲੇ ਸੇਵਨ੍ਤਸ੍ਸ ਭਜਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਯਿਰੁਪਾਸਨ੍ਤਸ੍ਸ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੋ ਅਲੋਭਸਙ੍ਖਾਤੋ ਸਨ੍ਤੋਸੋ। **ਸਨ੍ਤੁਟ੍ਠਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਇਤਰੀਤਰਪਚ੍ਚਯਸਨ੍ਤੋਸੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਸ੍ਸ। ਸੋ ਪਨੇਸ ਸਨ੍ਤੋਸੋ ਦ੍ਵਾਦਸਵਿਧੋ ਹੋਤਿ। ਸੇਯ੍ਯਥਿਦਂ – ਚੀਵਰੇ ਯਥਾਲਾਭਸਨ੍ਤੋਸੋ, ਯਥਾਬਲਸਨ੍ਤੋਸੋ, ਯਥਾਸਾਰੁਪ੍ਪਸਨ੍ਤੋਸੋਤਿ ਤਿਵਿਧੋ। ਏਵਂ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਾਦੀਸੁ।

ਤਸ੍ਸਾਯਂ ਪਭੇਦਸਂਵਣ੍ਣਨਾ – ਇਧ ਭਿਕ੍ਖੁ ਚੀਵਰਂ ਲਭਤਿ ਸੁਨ੍ਦਰਂ ਵਾ ਅਸੁਨ੍ਦਰਂ ਵਾ। ਸੋ ਤੇਨੇਵ ਯਾਪੇਤਿ ਅਞ੍ਞਂ ਨ ਪਤ੍ਥੇਤਿ, ਲਭਨ੍ਤੋਪਿ ਨ ਗਣ੍ਹਾਤਿ। ਅਯਮਸ੍ਸ ਚੀਵਰੇ **ਯਥਾਲਾਭਸਨ੍ਤੋਸੋ**। ਅਥ ਪਨ ਪਕਤਿਦੁਬ੍ਬਲੋ ਵਾ ਹੋਤਿ ਆਬਾਧਜਰਾਭਿਭੂਤੋ ਵਾ, ਗਰੁਂ ਚੀਵਰਂ ਪਾਰੁਪਨ੍ਤੋ ਕਿਲਮਤਿ। ਸੋ ਸਭਾਗੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਤਂ ਪਰਿਵਤ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਲਹੁਕੇਨ ਯਾਪੇਨ੍ਤੋਪਿ ਸਨ੍ਤੁਟ੍ਠੋਵ ਹੋਤਿ। ਅਯਮਸ੍ਸ ਚੀਵਰੇ **ਯਥਾਬਲਸਨ੍ਤੋਸੋ**। ਅਪਰੋ ਪਣੀਤਪਚ੍ਚਯਲਾਭੀ ਹੋਤਿ। ਸੋ ਪਟ੍ਟਚੀਵਰਾਦੀਨਂ ਅਞ੍ਞਤਰਂ ਮਹਗ੍ਘਚੀਵਰਂ ਬਹੂਨਿ ਵਾ ਪਨ ਚੀਵਰਾਨਿ ਲਭਿਤ੍ਵਾ ''ਇਦਂ ਥੇਰਾਨਂ ਚਿਰਪਬ੍ਬਜਿਤਾਨਂ, ਇਦਂ ਬਹੁਸ੍ਸੁਤਾਨਂ ਅਨੁਰੂਪਂ, ਇਦਂ ਗਿਲਾਨਾਨਂ, ਇਦਂ ਅਪ੍ਪਲਾਭਾਨਂ ਹੋਤੂ''ਤਿ ਦਤ੍ਵਾ

ਤੇਸਂ ਪੁਰਾਣਚੀਵਰਂ ਵਾ ਸਙ੍ਕਾਰਕੂਟਾਦਿਤੋ ਵਾ ਨਨ੍ਤਕਾਨਿ ਉਚ੍ਚਿਨਿਤ੍ਵਾ ਤੇਹਿ ਸਙ੍ਘਾਟਿਂ ਕਤ੍ਵਾ ਧਾਰੇਨ੍ਤੋਪਿ ਸਨ੍ਤੁਟ੍ਠੋਵ ਹੋਤਿ। ਅਯਮਸ੍ਸ ਚੀਵਰੇ **ਯਥਾਸਾਰੁਪ੍ਪਸਨ੍ਤੋਸੋ**।

ਇਧ ਪਨ ਭਿਕ੍ਖੁ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਂ ਲਭਤਿ ਲੂਖਂ ਵਾ ਪਣੀਤਂ ਵਾ, ਸੋ ਤੇਨੇਵ ਯਾਪੇਤਿ, ਅਞ੍ਞਂ ਨ ਪਤ੍ਥੇਤਿ, ਲਭਨ੍ਤੋਪਿ ਨ ਗਣ੍ਹਾਤਿ। ਅਯਮਸ੍ਸ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤੇ **ਯਥਾਲਾਭਸਨ੍ਤੋਸੋ**। ਯੋ ਪਨ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਕਤਿਵਿਰੁਦ੍ਧਂ ਵਾ ਬਜਾਧਿਵਿਰੁਦ੍ਧਂ ਵਾ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਂ ਲਭਤਿ, ਯੇਨਸ੍ਸ ਪਰਿਭੁਤ੍ਤੇਨ ਅਫਾਸੁ ਹੋਤਿ, ਸੋ ਸਭਾਗਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਤਂ ਦਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਹਤ੍ਥਤੋ ਸਪ੍ਪਾਯਭੋਜਨਂ ਭੁਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਸਮਣਧਮ੍ਮਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋਪਿ ਸਨ੍ਤੁਟ੍ਠੋਵ ਹੋਤਿ। ਅਯਮਸ੍ਸ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤੇ **ਯਥਾਬਲਸਨ੍ਤੋਸੋ**। ਅਪਰੋ ਬਹੁਂ ਪਣੀਤਂ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਂ ਲਭਤਿ। ਸੋ ਤਂ ਚੀਵਰਂ ਵਿਯ ਥੇਰਚਿਰਪਬ੍ਬਜਿਤਬਹੁਸ੍ਸੁਤਅਪ੍ਪਲਾਭਗਿਲਾਨਾਨਂ ਦਤ੍ਵਾ ਤੇਸਂ ਵਾ ਸੇਸਕਂ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਵਾ ਚਰਿਤ੍ਵਾ ਮਿਸ੍ਸਕਾਹਾਰਂ ਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤੋਪਿ ਸਨ੍ਤੁਟ੍ਠੋਵ ਹੋਤਿ। ਅਯਮਸ੍ਸ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤੇ **ਯਥਾਸਾਰੁਪ੍ਪਸਨ੍ਤੋਸੋ**।

ਇਧ ਪਨ ਭਿਕ੍ਖੁ ਸੇਨਾਸਨਂ ਲਭਤਿ ਮਨਾਪਂ ਵਾ ਅਮਨਾਪਂ ਵਾ, ਸੋ ਤੇਨ ਨੇਵ ਸੋਮਨਸ੍ਸਂ ਨ ਦੋਮਨਸ੍ਸਂ ਉਪ੍ਪਾਦੇਤਿ, ਅਨ੍ਤਮਸੋ ਤਿਣਸਨ੍ਥਾਰਕੇਨਾਪਿ ਯਥਾਲਦ੍ਧੇਨੇਵ ਤੁਸ੍ਸਤਿ। ਅਯਮਸ੍ਸ ਸੇਨਾਸਨੇ **ਯਥਾਲਾਭਸਨ੍ਤੋਸੋ**। ਯੋ ਪਨ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਕਤਿਵਿਰੁਦ੍ਧਂ ਵਾ ਬਜਾਧਿਵਿਰੁਦ੍ਧਂ ਵਾ ਸੇਨਾਸਨਂ ਲਭਤਿ, ਯਤ੍ਥਸ੍ਸ ਵਸਤੋ ਅਫਾਸੁ ਹੋਤਿ, ਸੋ ਤਂ ਸਭਾਗਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਦਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਕੇ ਸਪ੍ਪਾਯਸੇਨਾਸਨੇ ਵਸਨ੍ਤੋਪਿ ਸਨ੍ਤੁਟ੍ਠੋਵ ਹੋਤਿ। ਅਯਮਸ੍ਸ ਸੇਨਾਸਨੇ **ਯਥਾਬਲਸਨ੍ਤੋਸੋ**।

ਅਪਰੋ ਮਹਾਪੁਞ੍ਞੋ ਲੇਣਮਣ੍ਡਪਕੂਟਾਗਾਰਾਦੀਨਿ ਬਹੂਨਿ ਪਣੀਤਸੇਨਾਸਨਾਨਿ ਲਭਤਿ। ਸੋ ਤਾਨਿ ਚੀਵਰਾਦੀਨਿ ਵਿਯ ਥੇਰਚਿਰਪਬ੍ਬਜਿਤਬਹੁਸ੍ਸੁਤਅਪ੍ਪਲਾਭਗਿਲਾਨਾਨਂ ਦਤ੍ਵਾ ਯਤ੍ਥ ਕਤ੍ਥਚਿ ਵਸਨ੍ਤੋਪਿ ਸਨ੍ਤੁਟ੍ਠੋਵ ਹੋਤਿ। ਅਯਮਸ੍ਸ ਸੇਨਾਸਨੇ **ਯਥਾਸਾਰੁਪ੍ਪਸਨ੍ਤੋਸੋ**। ਯੋਪਿ ''ਉਤ੍ਤਮਸੇਨਾਸਨਂ ਨਾਮ ਪਮਾਦਟ੍ਠਾਨਂ, ਤਤ੍ਥ ਨਿਸਿਨ੍ਨਸ੍ਸ ਥਿਨਮਿਦ੍ਧਂ ਓਕ੍ਕਮਤਿ, ਨਿਦ੍ਦਾਭਿਭੂਤਸ੍ਸ ਪੁਨ ਪਟਿਬੁਜ੍ਝਤੋ ਪਾਪਵਿਤਕ੍ਕਾ ਪਾਤੁਭਵਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਪਟਿਸਞ੍ਚਿਕ੍ਖਿਤ੍ਵਾ ਤਾਦਿਸਂ ਸੇਨਾਸਨਂ ਪਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਨ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਤਿ, ਸੋ ਤਂ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਅਬ੍ਭੋਕਾਸਰੁਕ੍ਖਮੂਲਾਦੀਸੁ ਵਸਨ੍ਤੋਪਿ ਸਨ੍ਤੁਟ੍ਠੋਵ ਹੋਤਿ। ਅਯਮ੍ਪਿਸ੍ਸ ਸੇਨਾਸਨੇ **ਯਥਾਸਾਰੁਪ੍ਪਸਨ੍ਤੋਸੋ**।

ਇਧ ਪਨ ਭਿਕ੍ਖੁ ਭੇਸਜ੍ਜਂ ਲਭਤਿ ਲੂਖਂ ਵਾ ਪਣੀਤਂ ਵਾ, ਸੋ ਯਂ ਲਭਤਿ, ਤੇਨੇਵ ਤੁਸ੍ਸਤਿ, ਅਞ੍ਞਂ ਨ ਪਤ੍ਥੇਤਿ, ਲਭਨ੍ਤੋਪਿ ਨ ਗਣ੍ਹਾਤਿ। ਅਯਮਸ੍ਸ ਗਿਲਾਨਪਚ੍ਚਯੇ **ਯਥਾਲਾਭਸਨ੍ਤੋਸੋ**। ਯੋ ਪਨ ਤੇਲੇਨ ਅਤ੍ਥਿਕੋ ਫਾਣਿਤਂ ਲਭਤਿ, ਸੋ ਤਂ ਸਭਾਗਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਦਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਹਤ੍ਥਤੋ ਤੇਲਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞਦੇਵ ਵਾ ਪਰਿਯੇਸਿਤ੍ਵਾ ਭੇਸਜ੍ਜਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋਪਿ ਸਨ੍ਤੁਟ੍ਠੋਵ ਹੋਤਿ। ਅਯਮਸ੍ਸ ਗਿਲਾਨਪਚ੍ਚਯੇ **ਯਥਾਬਲਸਨ੍ਤੋਸੋ**।

ਅਪਰੋ ਮਹਾਪੁਞ੍ਞੋ ਬਹੁਂ ਤੇਲਮਧੁਫਾਣਿਤਾਦਿਪਣੀਤਭੇਸਜ੍ਜਂ ਲਭਤਿ। ਸੋ ਤਂ ਚੀਵਰਂ ਵਿਯ ਥੇਰਚਿਰਪਬ੍ਬਜਿਤਬਹੁਸ੍ਸੁਤਅਪ੍ਪਲਾਭਗਿਲਾਨਾਨਂ ਦਤ੍ਵਾ ਤੇਸਂ ਆਭਤੇਨ ਯੇਨ ਕੇਨਚਿ ਯਾਪੇਨ੍ਤੋਪਿ ਸਨ੍ਤੁਟ੍ਠੋਵ ਹੋਤਿ। ਯੋ ਪਨ ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਭਾਜਨੇ ਮੁਤ੍ਤਹਰੀਤਕਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਚਤੁਮਧੁਰਂ – ''ਗਣ੍ਹਥ, ਭਨ੍ਤੇ, ਯਦਿਚ੍ਛਕ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਮਾਨੋ ''ਸਚਸ੍ਸ ਤੇਸੁ ਅਞ੍ਞਤਰੇਨਪਿ ਰੋਗੋ ਵੂਪਸਮ੍ਮਤਿ, ਅਥ ਮੁਤ੍ਤਹਰੀਤਕਂ ਨਾਮ ਬੁਦ੍ਧਾਦੀਹਿ ਵਣ੍ਣਿਤ''ਨ੍ਤਿ ਚਤੁਮਧੁਰਂ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਮੁਤ੍ਤਹਰੀਤਕੇਨ ਭੇਸਜ੍ਜਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋਪਿ ਪਰਮਸਨ੍ਤੁਟ੍ਠੋਵ ਹੋਤਿ। ਅਯਮਸ੍ਸ ਗਿਲਾਨਪਚ੍ਚਯੇ **ਯਥਾਸਾਰੁਪ੍ਪਸਨ੍ਤੋਸੋ**। ਇਮੇਸਂ ਪਨ ਪਚ੍ਚੇਕਪਚ੍ਚਯੇਸੁ ਤਿਣ੍ਣਂ ਤਿਣ੍ਣਂ ਸਨ੍ਤੋਸਾਨਂ ਯਥਾਸਾਰੁਪ੍ਪਸਨ੍ਤੋਸੋਵ ਅਗ੍ਗੋ।

੬੬-੬੭. ਛਟ੍ਠਸਤ੍ਤਮੇਸੁ ਅਯੋਨਿਸੋਮਨਸਿਕਾਰਯੋਨਿਸੋਮਨਸਿਕਾਰਾ ਹੇਟ੍ਠਾ ਵੁਤ੍ਤਲਕ੍ਖਣਾਵ। ਸੇਸਮੇਤ੍ਥ ਉਤ੍ਤਾਨਤ੍ਥਮੇਵਾਤਿ।

੬੮. ਅਟ੍ਠਮੇ **ਅਸਮ੍ਪਜਞ੍ਞ**ਨ੍ਤਿ ਅਸਮ੍ਪਜਾਨਭਾਵੋ, ਮੋਹਸ੍ਸੇਤਂ ਅਧਿਵਚਨਂ। **ਅਸਮ੍ਪਜਾਨਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਅਜਾਨਨ੍ਤਸ੍ਸ ਸਮ੍ਮੁਲ੍ਹਸ੍ਸ।

੬੯. ਨਵਮੇ **ਸਮ੍ਪਜਞ੍ਞ**ਨ੍ਤਿ ਸਮ੍ਪਜਾਨਭਾਵੋ, ਪਞ੍ਞਾਯੇਤਂ ਨਾਮਂ। **ਸਮ੍ਪਜਾਨਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਸਮ੍ਪਜਾਨਨ੍ਤਸ੍ਸ।

੧੦. ਦਸਮੇ **ਪਾਪਮਿਤ੍ਤਤਾ**ਤਿ ਯਸ੍ਸ ਪਾਪਾ ਲਾਮਕਾ ਮਿਤ੍ਤਾ, ਸੋ ਪਾਪਮਿਤ੍ਤੋ। ਪਾਪਮਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਭਾਵੋ ਪਾਪਮਿਤ੍ਤਤਾ, ਤੇਨਾਕਾਰੇਨ ਪਵਤ੍ਤਾਨਂ ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਖਨ੍ਧਾਨਮੇਵੇਤਂ ਨਾਮਂ। ਵੁਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਚੇਤਂ –

''ਤਤ੍ਥ ਕਤਮਾ ਪਾਪਮਿਤ੍ਤਤਾ? ਯੇ ਤੇ ਪੁਗ੍ਗਲਾ ਅਸ੍ਸਦ੍ਧਾ ਦੁਸ੍ਸੀਲਾ ਅਪ੍ਪਸ੍ਸੁਤਾ ਮਚ੍ਛਰਿਨੋ ਦੁਪ੍ਪਞ੍ਞਾ। ਯਾ ਤੇਸਂ ਸੇਵਨਾ ਨਿਸੇਵਨਾ ਸਂਸੇਵਨਾ ਭਜਨਾ ਸਮ੍ਭਜਨਾ ਭਤ੍ਤਿ ਸਮ੍ਭਤ੍ਤਿ ਸਮ੍ਪਵਙ੍ਕਤਾ। ਅਯਂ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਪਾਪਮਿਤ੍ਤਤਾ''ਤਿ (ਵਿਭਂ॰ ੯੦੧)।

ਵੀਰਿਯਾਰਮ੍ਭਾਦਿਵਗ੍ਗਵਣ੍ਣਨਾ।

੮. ਕਲਜਾਣਮਿਤ੍ਤਾਦਿਵਗ੍ਗਵਣ੍ਣਨਾ

੭੧. ਅਟ੍ਠਮਸ੍ਸ ਪਠਮੇ **ਕਲਜਾਣਮਿਤ੍ਤਤਾ**ਤਿ ਕਲਜਾਣਾ ਮਿਤ੍ਤਾ ਅਸ੍ਸਾਤਿ ਕਲਜਾਣਮਿਤ੍ਤੋ, ਤਸ੍ਸ ਭਾਵੋ ਕਲਜਾਣਮਿਤ੍ਤਤਾ। ਸੇਸਂ ਵੁਤ੍ਤਪਟਿਪਕ੍ਖਨਯੇਨ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ।

੭੨-੭੩. ਦੁਤਿਯੇ **ਅਨੁਯੋਗੋ**ਤਿ ਯੋਗੋ ਪਯੋਗੋ। **ਅਨਨੁਯੋਗੋ**ਤਿ ਅਯੋਗੋ ਅਪ੍ਪਯੋਗੋ। **ਅਨੁਯੋਗਾ**ਤਿ ਅਨੁਯੋਗੇਨ। **ਅਨਨੁਯੋਗਾ**ਤਿ ਅਨਨੁਯੋਗੇਨ। **ਕੁਸਲਾਨਂ ਧਮ੍ਮਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਚਤੁਭੂਮਕਕੁਸਲਧਮ੍ਮਾਨਂ। ਤਤਿਯਂ ਉਤ੍ਤਾਨਤ੍ਥਮੇਵ।

੭੪. ਚਤੁਤ੍ਥੇ **ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਾ**ਤਿ ਬੁਜ੍ਝਨਕਸਤ੍ਤਸ੍ਸ ਅਙ੍ਗਭੂਤਾ ਸਤ੍ਤ ਧਮ੍ਮਾ। ਯਾਯ ਵਾ ਧਮ੍ਮਸਾਮਗ੍ਗਿਯਾ ਸੋ ਬੁਜ੍ਝਤਿ, ਸਮ੍ਮੋਹਨਿਦ੍ਦਾਤੋ ਵਾ ਵੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਚਤੁਸਚ੍ਚਧਮ੍ਮਂ ਵਾ ਸਚ੍ਛਿਕਰੋਤਿ। ਤਸ੍ਸਾ ਬੋਧਿਯਾ ਅਙ੍ਗਭੂਤਾਤਿਪਿ ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਾ। ‘‘ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਾਤਿ ਕੇਨਟ੍ਠੇਨ ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਾ? ਬੁਜ੍ਝਨ੍ਤੀਤਿ ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਾ, ਅਨੁਬੁਜ੍ਝਨ੍ਤੀਤਿ ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਾ, ਪਟਿਬੁਜ੍ਝਨ੍ਤੀਤਿ ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਾ, ਸਮ੍ਬੁਜ੍ਝਨ੍ਤੀਤਿ ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਾ, ਬੋਧਾਯ ਸਂਵਤ੍ਤਨ੍ਤੀਤਿ ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਾ’’ਤਿ (ਪਟਿ॰ ਮ॰ ੨.੧੭)। ਏਵਂ ਪਨੇਤਂ ਪਦਂ ਵਿਭਤ੍ਤਮੇਵ।

੭੫. ਪਞ੍ਚਮੇ **ਭਾਵਨਾਪਾਰਿਪੂਰਿਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਪਦੇਨ ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਾਨਂ ਯਾਥਾਵਸਰਸਭੂਮਿ ਨਾਮ ਕਥਿਤਾ । ਸਾ ਪਨੇਸਾ ਚਤੁਬ੍ਬਿਧਾ ਹੋਤਿ – ਵਿਪਸ੍ਸਨਾ, ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਪਾਦਕਜ੍ਝਾਨਂ, ਮਗ੍ਗੋ, ਫਲਨ੍ਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਯ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨਕਾਲੇ ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਾ ਕਾਮਾਵਚਰਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਪਾਦਕਜ੍ਝਾਨਮ੍ਹਿ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨਕਾਲੇ ਰੂਪਾਵਚਰਅਰੂਪਾਵਚਰਾ, ਮਗ੍ਗਫਲੇਸੁ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨਕਾਲੇ ਲੋਕੁਤ੍ਤਰਾ। ਇਤਿ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਸੁਤ੍ਤੇ ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਾ ਚਤੁਭੂਮਕਾ ਕਥਿਤਾ।

੭੬. ਛਟ੍ਠਸ੍ਸ ਅਟ੍ਠੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਕੋ ਨਿਕ੍ਖੇਪੋ। ਅਟ੍ਠੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਯਂ ਹੇਤਂ ਨਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਂ, ਸਮ੍ਬਹੁਲਾ ਕਿਰ ਭਿਕ੍ਖੂ ਧਮ੍ਮਸਭਾਯਂ ਸਨ੍ਨਿਸਿਨ੍ਨਾ। ਤੇਸਂ ਅਨ੍ਤਰੇ ਬਨ੍ਧੁਲਮਲ੍ਲਸੇਨਾਪਤਿਂ ਆਰਬ੍ਭ ਅਯਂ ਕਥਾ ਉਦਪਾਦਿ, ‘‘ਆਵੁਸੋ, ਅਸੁਕਂ ਨਾਮ ਕੁਲਂ ਪੁਬ੍ਬੇ ਬਹੁਞਾਤਿਕਂ ਅਹੋਸਿ ਬਹੁਪਕ੍ਖਂ, ਇਦਾਨਿ ਅਪ੍ਪਞਾਤਿਕਂ ਅਪ੍ਪਪਕ੍ਖਂ ਜਾਤ’’ਨ੍ਤਿ। ਅਥ ਭਗਵਾ ਤੇਸਂ ਚਿਤ੍ਤਾਚਾਰਂ ਞਤ੍ਵਾ ‘‘ਮਯਿ ਗਤੇ ਮਹਤੀ ਦੇਸਨਾ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ ਞਤ੍ਵਾ ਗਨ੍ਧਕੁਟਿਤੋ ਨਿਕ੍ਖਮ੍ਮ ਧਮ੍ਮਸਭਾਯਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਵਰਬੁਦ੍ਧਾਸਨੇ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ‘‘ਕਾਯ ਨੁਤ੍ਥ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਏਤਰਹਿ ਕਥਾਯ ਸਨ੍ਨਿਸਿਨ੍ਨਾ’’ਤਿ ਆਹ। ਭਗਵਾ ਅਞ੍ਞਾ ਗਾਮਨਿਗਮਾਦਿਕਥਾ ਨਤ੍ਥਿ, ਅਸੁਕਂ ਨਾਮ ਕੁਲਂ ਪੁਬ੍ਬੇ ਬਹੁਞਾਤਿਕਂ ਅਹੋਸਿ ਬਹੁਪਕ੍ਖਂ, ਇਦਾਨਿ ਅਪ੍ਪਞਾਤਿਕਂ ਅਪ੍ਪਪਕ੍ਖਂ ਜਾਤਨ੍ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਾ ਨਿਸਿਨ੍ਨਮ੍ਹਾਤਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਇਮਿਸ੍ਸਾ ਅਟ੍ਠੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਯਾ **ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤਿਕਾ ਏਸਾ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਪਰਿਹਾਨੀ**ਤਿ ਇਦਂ ਸੁਤ੍ਤਂ ਆਰਭਿ।

ਤਤ੍ਥ **ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤਿਕਾ**ਤਿ ਪਰਿਤ੍ਤਾ ਪਰਿਤ੍ਤਪ੍ਪਮਾਣਾ। ਏਤਾਯ ਹਿ ਪਰਿਹਾਨਿਯਾ ਸਗ੍ਗਤੋ ਵਾ ਮਗ੍ਗਤੋ ਵਾ ਪਰਿਹਾਨਿ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ, ਦਿਟ੍ਠਧਮ੍ਮਿਕਪਰਿਹਾਨਿਮਤ੍ਤਮੇਵ ਏਤਨ੍ਤਿ ਆਹ। **ਏਤਂ ਪਤਿਕਿਟ੍ਠ**ਨ੍ਤਿ ਏਤਂ ਪਚ੍ਛਿਮਂ ਏਤਂ ਲਾਮਕਂ। **ਯਦਿਦਂ ਪਞ੍ਞਾਪਰਿਹਾਨੀ**ਤਿ ਯਾ ਏਸਾ ਮਮ ਸਾਸਨੇ ਕਮ੍ਮਸ੍ਸਕਤਪਞ੍ਞਾਯ ਝਾਨਪਞ੍ਞਾਯ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਪਞ੍ਞਾਯ ਮਗ੍ਗਪਞ੍ਞਾਯ ਫਲਪਞ੍ਞਾਯ ਚ ਪਰਿਹਾਨਿ, ਏਸਾ ਪਚ੍ਛਿਮਾ, ਏਸਾ ਲਾਮਕਾ, ਏਸਾ ਛਡ੍ਡਨੀਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੭੭. ਸਤ੍ਤਮਮ੍ਪਿ ਅਟ੍ਠੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਯਮੇਵ ਕਥਿਤਂ। ਧਮ੍ਮਸਭਾਯਂ ਕਿਰ ਨਿਸਿਨ੍ਨੇਸੁ ਭਿਕ੍ਖੂਸੁ ਏਕਚ੍ਚੇ ਏਵਂ ਆਹਂਸੁ – ‘‘ਅਸੁਕਂ ਨਾਮ ਕੁਲਂ ਪੁਬ੍ਬੇ ਅਪ੍ਪਞਾਤਿਕਂ ਅਪ੍ਪਪਕ੍ਖਂ ਅਹੋਸਿ, ਇਦਾਨਿ ਤਂ ਬਹੁਞਾਤਿਕਂ ਬਹੁਪਕ੍ਖਂ ਜਾਤ’’ਨ੍ਤਿ। ਕਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਏਵਮਾਹਂਸੂਤਿ? ਵਿਸਾਖਂ ਉਪਾਸਿਕਂ ਵੇਸਾਲਿਕੇ ਚ ਲਿਚ੍ਛਵੀ। ਸਤ੍ਥਾ ਤੇਸਂ ਚਿਤ੍ਤਾਚਾਰਂ ਞਤ੍ਵਾ ਪੁਰਿਮਨਯੇਨੇਵ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਾਸਨੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ‘‘ਕਾਯ ਨੁਤ੍ਥ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਏਤਰਹਿ ਕਥਾਯ ਸਨ੍ਨਿਸਿਨ੍ਨਾ’’ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ਤੇ ਯਥਾਭੂਤਂ ਕਥਯਿਂਸੁ। ਸਤ੍ਥਾ ਇਮਿਸ੍ਸਾ ਅਟ੍ਠੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਯਾ ਇਮਂ ਸੁਤ੍ਤਂ ਆਰਭਿ। ਤਤ੍ਥ **ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤਿਕਾ**ਤਿ ਤਂ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਸਗ੍ਗਂ ਵਾ ਮਗ੍ਗਂ ਵਾ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਾਨਂ ਅਭਾਵਤੋ ਪਰਿਤ੍ਤਾ। **ਯਦਿਦਂ ਪਞ੍ਞਾਵੁਦ੍ਧੀ**ਤਿ

ਕਮ੍ਮਸ੍ਸਕਤਪਞ੍ਞਾਦੀਨਂ ਵੁਦ੍ਧਿ। **ਤਸ੍ਮਾ**ਤਿ ਯਸ੍ਮਾ ਞਾਤੀਨਂ ਵੁਦ੍ਧਿ ਨਾਮ ਦਿਟ੍ਠਧਮ੍ਮਿਕਮਤ੍ਤਾ ਅਪ੍ਪਾ ਪਰਿਤ੍ਤਾ, ਸਾ ਸਗ੍ਗਂ ਵਾ ਮਗ੍ਗਂ ਵਾ ਪਾਪੇਤੁਂ ਅਸਮਤ੍ਥਾ, ਤਸ੍ਮਾ। **ਪਞ੍ਞਾਵੁਦ੍ਧਿਯਾ**ਤਿ ਕਮ੍ਮਸ੍ਸਕਤਾਦਿਪਞ੍ਞਾਯ ਵੁਦ੍ਧਿਯਾ।

੭੮. ਅਟ੍ਠਮਮ੍ਪਿ ਅਟ੍ਠੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਯਮੇਵ ਕਥਿਤਂ। ਸਮ੍ਬਹੁਲਾ ਕਿਰ ਭਿਕ੍ਖੂ ਧਮ੍ਮਸਭਾਯਂ ਸਨ੍ਨਿਸਿਨ੍ਨਾ ਮਹਾਧਨਸੇਟ੍ਠਿਪੁਤ੍ਤਂ ਆਰਬ੍ਭ ''ਅਸੁਕਂ ਨਾਮ ਕੁਲਂ ਪੁਬ੍ਬੇ ਮਹਾਭੋਗਂ ਮਹਾਹਿਰਞ੍ਞਸੁਵਣ੍ਣਂ ਅਹੋਸਿ, ਤਂ ਇਦਾਨਿ ਅਪ੍ਪਭੋਗਂ ਜਾਤ''ਨ੍ਤਿ ਕਥਯਿਂਸੁ। ਸਤ੍ਥਾ ਪੁਰਿਮਨਯੇਨੇਵ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤੇਸਂ ਵਚਨਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਇਮਂ ਸੁਤ੍ਤਂ ਆਰਭਿ।

੭੯. ਨਵਮਮ੍ਪਿ ਅਟ੍ਠੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਯਮੇਵ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਧਮ੍ਮਸਭਾਯਂ ਕਿਰ ਸਨ੍ਨਿਸਿਨ੍ਨਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਕਾਕਵਲਿਯਸੇਟ੍ਠਿਞ੍ਚ ਪੁਣ੍ਣਸੇਟ੍ਠਿਞ੍ਚ ਆਰਬ੍ਭ ''ਅਸੁਕਂ ਨਾਮ ਕੁਲਂ ਪੁਬ੍ਬੇ ਅਪ੍ਪਭੋਗਂ ਅਹੋਸਿ, ਤਂ ਇਦਾਨਿ ਮਹਾਭੋਗਂ ਜਾਤ''ਨ੍ਤਿ ਕਥਯਿਂਸੁ। ਸਤ੍ਥਾ ਪੁਰਿਮਨਯੇਨੇਵ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤੇਸਂ ਵਚਨਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਇਮਂ ਸੁਤ੍ਤਂ ਆਰਭਿ। ਸੇਸਂ ਇਮੇਸੁ ਦ੍ਵੀਸੁਪਿ ਹੇਟ੍ਠਾ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ।

੮੦. ਦਸਮਮ੍ਪਿ ਅਟ੍ਠੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਯਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਧਮ੍ਮਸਭਾਯਂ ਕਿਰ ਭਿਕ੍ਖੂ ਕੋਸਲਮਹਾਰਾਜਾਨਂ ਆਰਬ੍ਭ ''ਅਸੁਕਂ ਨਾਮ ਕੁਲਂ ਪੁਬ੍ਬੇ ਮਹਾਯਸਂ ਮਹਾਪਰਿਵਾਰਂ ਅਹੋਸਿ, ਇਦਾਨਿ ਅਪ੍ਪਯਸਂ ਅਪ੍ਪਪਰਿਵਾਰਂ ਜਾਤ''ਨ੍ਤਿ ਕਥਯਿਂਸੁ। ਭਗਵਾ ਪੁਰਿਮਨਯੇਨੇਵ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤੇਸਂ ਵਚਨਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਆਰਭਿ। ਸੇਸਂ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ।

ਕਲ੍ਯਾਣਮਿਤ੍ਤਤਾਦਿਵਗ੍ਗਵਣ੍ਣਨਾ।

੯. ਪਮਾਦਾਦਿਵਗ੍ਗਵਣ੍ਣਨਾ

੮੧. ਨਵਮਸ੍ਸਾਪਿ ਪਠਮਂ ਅਟ੍ਠੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਯਮੇਵ ਕਥਿਤਂ। ਸਮ੍ਬਹੁਲਾ ਕਿਰ ਭਿਕ੍ਖੂ ਧਮ੍ਮਸਭਾਯਂ ਨਿਸਿਨ੍ਨਾ ਕੁਮ੍ਭਘੋਸਕਂ ਆਰਬ੍ਭ ''ਅਸੁਕਂ ਨਾਮ ਕੁਲਂ ਪੁਬ੍ਬੇ ਅਪ੍ਪਯਸਂ ਅਪ੍ਪਪਰਿਵਾਰਂ ਅਹੋਸਿ, ਇਦਾਨਿ ਮਹਾਯਸਂ ਮਹਾਪਰਿਵਾਰਂ ਜਾਤ''ਨ੍ਤਿ ਕਥਯਿਂਸੁ। ਸਤ੍ਥਾ ਪੁਰਿਮਨਯੇਨੇਵ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤੇਸਂ ਵਚਨਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਇਮਂ ਸੁਤ੍ਤਂ ਆਰਭਿ। ਤਸ੍ਸਤ੍ਥੋ ਹੇਟ੍ਠਾ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

੮੨. ਦੁਤਿਯਾਦੀਸੁ **ਮਹਤੋ ਅਨਤ੍ਥਾਯਾ**ਤਿ ਮਹਨ੍ਤਸ੍ਸ ਅਨਤ੍ਥਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥਾਯ। ਸੇਸਮੇਤ੍ਥ ਉਤ੍ਤਾਨਮੇਵਾਤਿ।

ਪਮਾਦਾਦਿਵਗ੍ਗਵਣ੍ਣਨਾ।

੧੦. ਦੁਤਿਯਪਮਾਦਾਦਿਵਗ੍ਗਵਣ੍ਣਨਾ

੯੮. ਦਸਮੇ **ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਿਕ**ਨ੍ਤਿ ਨਿਯਕਜ੍ਝਤ੍ਤਵਸੇਨ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਿਕੰ। **ਅਙ੍ਗ**ਨ੍ਤਿ ਕਾਰਣੰ। **ਇਤਿ ਕਰਿਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਏਵੰ ਕਤ੍ਵਾ। ਇਦੰ ਵੁਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ – ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਅਜ੍ਝਤ੍ਤੰ ਪਚ੍ਚਤ੍ਤੰ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਨ੍ਤਾਨੇ ਸਮੁਟ੍ਠਿਤੰ ਕਾਰਣਨ੍ਤਿ ਕਤ੍ਵਾ ਨ ਅਞ੍ਞੰ ਏਕੰ ਕਾਰਣਮ੍ਪਿ ਸਮਨੁਪਸ੍ਸਾਮੀਤਿ।

੧੧੦-੧੧੪. **ਬਾਹਿਰ**ਨ੍ਤਿ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਸਨ੍ਤਾਨਤੋ ਬਹਿ ਭਵੰ। **ਸਦ੍ਧਮ੍ਮਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਸੁਦ੍ਧਮ੍ਮਸ੍ਸ, ਸਾਸਨਸ੍ਸਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਸਮ੍ਮੋਸਾਯਾ**ਤਿ ਵਿਨਾਸਾਯ। **ਅਨ੍ਤਰਧਾਨਾਯਾ**ਤਿ ਅਪਞ੍ਞਾਣਤ੍ਥਾਯ।

੧੧੫. **ਠਿਤਿਯਾ**ਤਿ ਚਿਰਟ੍ਠਿਤਤ੍ਥੰ। **ਅਸਮ੍ਮੋਸਾਯ ਅਨਨ੍ਤਰਧਾਨਾਯਾ**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਪਟਿਪਕ੍ਖਨਯੇਨੇਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ। ਸੇਸਮੇਤ੍ਥ ਚਤੁਕ੍ਕੋਟਿਕੇ ਵੁਤ੍ਤਨਯਮੇਵ।

੧੩੦. ਇਤੋ ਪਰੇਸੁ **ਅਧਮ੍ਮੰ ਧਮ੍ਮੋਤਿ ਦੀਪੇਨ੍ਤੀ**ਤਿਆਦੀਸੁ ਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤਪਰਿਯਾਯੇਨ ਤਾਵ ਦਸ ਕੁਸਲਕਮ੍ਮਪਥਾ ਧਮ੍ਮੋ, ਦਸ ਅਕੁਸਲਕਮ੍ਮਪਥਾ ਅਧਮ੍ਮੋ। ਤਥਾ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨਾ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਸਮ੍ਮਪ੍ਪਧਾਨਾ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਇਦ੍ਧਿਪਾਦਾ ਪਞ੍ਚਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਾਨਿ ਪਞ੍ਚ ਬਲਾਨਿ ਸਤ੍ਤ ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਾ ਅਰਿਯੋ ਅਟ੍ਠਙ੍ਗਿਕੋ ਮਗ੍ਗੋਤਿ ਸਤ੍ਤਤਿੰਸ ਬੋਧਿਪਕ੍ਖਿਯਧਮ੍ਮਾ ਧਮ੍ਮੋ ਨਾਮ; ਤਯੋ ਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨਾ ਤਯੋ ਸਮ੍ਮਪ੍ਪਧਾਨਾ ਤਯੋ ਇਦ੍ਧਿਪਾਦਾ ਛ ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਾਨਿ ਛ ਬਲਾਨਿ ਅਟ੍ਠ ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਾ ਨਵਙ੍ਗਿਕੋ ਮਗ੍ਗੋਤਿ ਚ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਉਪਾਦਾਨਾ ਪਞ੍ਚ ਨੀਵਰਣਾਨਿ ਸਤ੍ਤ ਅਨੁਸਯਾ ਅਟ੍ਠ ਮਿਚ੍ਛਤ੍ਤਾਨਿ ਚ ਅਯੰ ਅਧਮ੍ਮੋ।

ਤਤ੍ਥ ਯੰਕਿਞ੍ਚਿ ਏਕੰ ਅਧਮ੍ਮਕੋਟ੍ਠਾਸੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ''ਇਮੰ ਅਧਮ੍ਮੰ ਧਮ੍ਮੋਤਿ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮ, ਏਵੰ ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਆਚਰਿਯਕੁਲੰ ਨਿਯ੍ਯਾਨਿਕੰ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਮਯੰ ਚ ਲੋਕੇ ਪਾਕਟਾ ਭਵਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਤੰ ਅਧਮ੍ਮੰ ''ਧਮ੍ਮੋ ਅਯ''ਨ੍ਤਿ ਕਥਯਨ੍ਤਾ **ਅਧਮ੍ਮੰ ਧਮ੍ਮੋ**ਤਿ ਦੀਪੇਨ੍ਤਿ ਨਾਮ। ਤਥੇਵ ਧਮ੍ਮਕੋਟ੍ਠਾਸੇਸੁ ਏਕੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ''ਅਯੰ ਅਧਮ੍ਮੋ''ਤਿ ਕਥੇਨ੍ਤਾ **ਧਮ੍ਮੰ ਅਧਮ੍ਮੋ**ਤਿ ਦੀਪੇਨ੍ਤਿ ਨਾਮ। ਵਿਨਯਪਰਿਯਾਯੇਨ ਪਨ ਭੂਤੇਨ ਵਤ੍ਥੁਨਾ ਚੋਦੇਤ੍ਵਾ ਸਾਰੇਤ੍ਵਾ ਯਥਾਪਟਿਞ੍ਞਾਯ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬੰ ਕਮ੍ਮੰ ਧਮ੍ਮੋ ਨਾਮ, ਅਭੂਤੇਨ ਵਤ੍ਥੁਨਾ ਅਚੋਦੇਤ੍ਵਾ ਅਸਾਰੇਤ੍ਵਾ ਅਪਟਿਞ੍ਞਾਯ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬੰ ਕਮ੍ਮੰ ਅਧਮ੍ਮੋ ਨਾਮ।

ਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤਪਰਿਯਾਯੇਨ ਰਾਗਵਿਨਯੋ ਦੋਸਵਿਨਯੋ ਮੋਹਵਿਨਯੋ ਸੰਵਰੋ ਪਹਾਨੰ ਪਟਿਸਙ੍ਖਾਤਿ ਅਯੰ **ਵਿਨਯੋ** ਨਾਮ, ਰਾਗਾਦੀਨੰ ਅਵਿਨਯੋ ਅਸੰਵਰੋ ਅਪ੍ਪਹਾਨੰ ਅਪਟਿਸਙ੍ਖਾਤਿ ਅਯੰ **ਅਵਿਨਯੋ** ਨਾਮ। ਵਿਨਯਪਰਿਯਾਯੇਨ ਵਤ੍ਥੁਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿ, ਞਤ੍ਤਿਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿ, ਅਨੁਸ੍ਸਾਵਨਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿ, ਸੀਮਾਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿ, ਪਰਿਸਸਮ੍ਪਤ੍ਤੀਤਿ ਅਯੰ ਵਿਨਯੋ ਨਾਮ। ਵਤ੍ਥੁਵਿਪਤ੍ਤਿ, ਞਤ੍ਤਿਵਿਪਤ੍ਤਿ, ਅਨੁਸ੍ਸਾਵਨਵਿਪਤ੍ਤਿ, ਸੀਮਾਵਿਪਤ੍ਤਿ ਪਰਿਸਵਿਪਤ੍ਤੀਤਿ ਅਯੰ ਅਵਿਨਯੋ ਨਾਮ।

ਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤਪਰਿਯਾਯੇਨ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨਾ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਸਮ੍ਮਪ੍ਪਧਾਨਾ...ਪੇ॰... ਅਰਿਯੋ ਅਟ੍ਠਙ੍ਗਿਕੋ ਮਗ੍ਗੋਤਿ ਇਦੰ **ਭਾਸਿਤੰ ਲਪਿਤੰ ਤਥਾਗਤੇਨ;** ਤਯੋ ਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨਾ ਤਯੋ ਸਮ੍ਮਪ੍ਪਧਾਨਾ ਤਯੋ ਇਦ੍ਧਿਪਾਦਾ ਛ ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਾਨਿ ਛ ਬਲਾਨਿ ਅਟ੍ਠ ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਾ ਨਵਙ੍ਗਿਕੋ ਮਗ੍ਗੋਤਿ ਇਦੰ **ਅਭਾਸਿਤੰ ਅਲਪਿਤੰ ਤਥਾਗਤੇਨ**। ਵਿਨਯਪਰਿਯਾਯੇਨ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਪਾਰਾਜਿਕਾ ਤੇਰਸ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਾ ਦ੍ਵੇ ਅਨਿਯਤਾ ਤਿੰਸ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਾ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਾਤਿ ਇਦੰ ਭਾਸਿਤੰ ਲਪਿਤੰ ਤਥਾਗਤੇਨ; ਤਯੋ ਪਾਰਾਜਿਕਾ ਚੁਦ੍ਦਸ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਾ ਤਯੋ ਅਨਿਯਤਾ ਏਕਤਿੰਸ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਾ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਾਤਿ ਇਦੰ ਅਭਾਸਿਤੰ ਅਲਪਿਤੰ ਤਥਾਗਤੇਨ।

ਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤਪਰਿਯਾਯੇਨ ਦੇਵਸਿਕੰ ਫਲਸਮਾਪਤ੍ਤਿਸਮਾਪਜ੍ਜਨੰ ਮਹਾਕਰੁਣਾਸਮਾਪਤ੍ਤਿਸਮਾਪਜ੍ਜਨੰ ਬੁਦ੍ਧਚਕ੍ਖੁਨਾ ਲੋਕਵੋਲੋਕਨੰ ਅਟ੍ਠੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਵਸੇਨ ਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤਦੇਸਨਾ ਜਾਤਕਕਥਾਤਿ ਇਦੰ **ਆਚਿਣ੍ਣੰ,** ਨ ਦੇਵਸਿਕੰ ਫਲਸਮਾਪਤ੍ਤਿਸਮਾਪਜ੍ਜਨੰ...ਪੇ॰... ਨ ਜਾਤਕਕਥਾਤਿ ਇਦੰ **ਅਨਾਚਿਣ੍ਣੰ**। ਵਿਨਯਪਰਿਯਾਯੇਨ ਨਿਮਨ੍ਤਿਤਸ੍ਸ ਵਸ੍ਸਾਵਾਸੰ ਵਸਿਤ੍ਵਾ ਅਪਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ਚਾਰਿਕਾਪਕ੍ਕਮਨੰ ਪਵਾਰੇਤ੍ਵਾ

ਚਾਰਿਕਾਪਕ੍ਕਮਨਂ, ਆਗਨ੍ਤੁਕੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਪਠਮਂ ਪਟਿਸਨ੍ਥਾਰਕਰਣਨ੍ਤਿ ਇਦਂ ਆਚਿਣ੍ਣਂ, ਤਸ੍ਸੇਵ ਆਚਿਣ੍ਣਸ੍ਸ ਅਕਰਣਂ ਅਨਾਚਿਣ੍ਣਂ ਨਾਮ।

ਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤਪਰਿਯਾਯੇਨ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨਾ...ਪੇ॰... ਅਟ੍ਠਙ੍ਗਿਕੋ ਮਗ੍ਗੋਤਿ ਇਦਂ **ਪਵ੍ਵਤ੍ਤਂ** ਨਾਮ; ਤਯੋ ਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨਾ...ਪੇ॰... ਨਵਙ੍ਗਿਕੋ ਮਗ੍ਗੋਤਿ ਇਦਂ **ਅਪਵ੍ਵਤ੍ਤਂ** ਨਾਮ। ਵਿਨਯਪਰਿਯਾਯੇਨ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਪਾਰਾਜਿਕਾ...ਪੇ॰... ਤਿਂਸਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਾ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਾਤਿ ਇਦਂ ਪਵ੍ਵਤ੍ਤਂ ਨਾਮ; ਤਯੋ ਪਾਰਾਜਿਕਾ...ਪੇ॰... ਏਕਤਿਂਸ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਾ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਾਤਿ ਇਦਂ ਅਪਵ੍ਵਤ੍ਤਂ ਨਾਮ।

ਯਂ ਪਨੇਤਂ ਸਬ੍ਬਸੁਤ੍ਤਾਨਂ ਪਰਿਯੋਸਾਨੇ **ਤੇਚਿਮਂ ਸਦ੍ਧਮ੍ਮਂ ਅਨ੍ਤਰਧਾਪੇਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਤਤ੍ਥ **ਪਞ੍ਚ ਅਨ੍ਤਰਧਾਨਾਨਿ** ਨਾਮ ਅਧਿਗਮਅਨ੍ਤਰਧਾਨਂ, ਪਟਿਪਤ੍ਤਿਅਨ੍ਤਰਧਾਨਂ, ਪਰਿਯਤ੍ਤਿਅਨ੍ਤਰਧਾਨਂ, ਲਿਙ੍ਗਅਨ੍ਤਰਧਾਨਂ, ਧਾਤੁਅਨ੍ਤਰਧਾਨਨ੍ਤਿ । ਤਤ੍ਥ **ਅਧਿਗਮੋ**ਤਿ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਮਗ੍ਗਾ, ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਫਲਾਨਿ, ਚਤਸ੍ਸੋ ਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਾ, ਤਿਸ੍ਸੋ ਵਿਜ੍ਜਾ, ਛ ਅਭਿਞ੍ਞਾਤਿ। ਸੋ ਪਰਿਹਾਯਮਾਨੋ ਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਾਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਪਰਿਹਾਯਤਿ। ਬੁਦ੍ਧਾਨਂ ਹਿ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਨਤੋ ਵਸ੍ਸਸਹਸ੍ਸਮੇਵ ਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਾ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੇਤੁਂ ਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਿ, ਤਤੋ ਪਰਂ ਛ ਅਭਿਞ੍ਞਾ, ਤਤੋ ਤਾਪਿ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੇਤੁਂ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਾ ਤਿਸ੍ਸੋ ਵਿਜ੍ਜਾ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੇਨ੍ਤਿ। ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੇ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੇ ਕਾਲੇ ਤਾਪਿ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੇਤੁਂ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਾ ਸੁਕ੍ਖਵਿਪਸ੍ਸਕਾ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਏਤੇਨੇਵ ਉਪਾਯੇਨ ਅਨਾਗਾਮਿਨੋ ਸਕਦਾਗਾਮਿਨੋ ਸੋਤਾਪਨ੍ਨਾਤਿ। ਤੇਸੁ ਧਰਨ੍ਤੇਸੁ ਅਧਿਗਮੋ ਅਨਨ੍ਤਰਹਿਤੋ ਨਾਮ ਨ ਹੋਤਿ। ਪਚ੍ਛਿਮਕਸ੍ਸ ਪਨ ਸੋਤਾਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਜੀਵਿਤਕ੍ਖਯੇਨ ਅਧਿਗਮੋ ਅਨ੍ਤਰਹਿਤੋ ਨਾਮ ਹੋਤਿ। ਇਦਂ **ਅਧਿਗਮਅਨ੍ਤਰਧਾਨਂ** ਨਾਮ।

ਪਟਿਪਤ੍ਤਿਅਨ੍ਤਰਧਾਨਂ ਨਾਮ ਝਾਨਵਿਪਸ੍ਸਨਾਮਗ੍ਗਫਲਾਨਿ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੇਤੁਂ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਾ ਚਤੁਪਾਰਿਸੁਦ੍ਧਿਸੀਲਮਤ੍ਤਂ ਰਕ੍ਖਨ੍ਤਿ। ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੇ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੇ ਕਾਲੇ ''ਸੀਲਂ ਪਰਿਪੁਣ੍ਣਂ ਕਤ੍ਵਾ ਰਕ੍ਖਾਮ, ਪਧਾਨਞ੍ਚ ਅਨੁਯੁਞ੍ਜਾਮ, ਨ ਚ ਮਗ੍ਗਂ ਵਾ ਫਲਂ ਵਾ ਸਚ੍ਛਿਕਾਤੁਂ ਸਕ੍ਕੋਮ, ਨਤ੍ਥਿ ਇਦਾਨਿ ਅਰਿਯਧਮ੍ਮਪਟਿਵੇਧੋ''ਤਿ ਵੋਸਾਨਂ ਆਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਕੋਸਜ੍ਜਬਹੁਲਾ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਂ ਨ ਚੋਦੇਨ੍ਤਿ ਨ ਸਾਰੇਨ੍ਤਿ ਅਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚਕਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਖੁਦ੍ਦਾਨੁਖੁਦ੍ਦਕਾਨਿ ਮਦ੍ਦਨ੍ਤਿ। ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੇ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੇ ਕਾਲੇ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਾਨਿ ਆਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ, ਤਤੋ ਗਰੁਕਾਪਤ੍ਤਿਂ। ਪਾਰਾਜਿਕਮਤ੍ਤਮੇਵ ਤਿਟ੍ਠਤਿ। ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਪਾਰਾਜਿਕਾਨਿ ਰਕ੍ਖਨ੍ਤਾਨਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਸਤੇਪਿ ਸਹਸ੍ਸੇਪਿ ਧਰਮਾਨੇ ਪਟਿਪਤ੍ਤਿ ਅਨਨ੍ਤਰਹਿਤਾ ਨਾਮ ਨ ਹੋਤਿ। ਪਚ੍ਛਿਮਕਸ੍ਸ ਪਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਸੀਲਭੇਦੇਨ ਵਾ ਜੀਵਿਤਕ੍ਖਯੇਨ ਵਾ ਅਨ੍ਤਰਹਿਤਾ ਹੋਤੀਤਿ ਇਦਂ **ਪਟਿਪਤ੍ਤਿਅਨ੍ਤਰਧਾਨਂ** ਨਾਮ।

ਪਰਿਯਤ੍ਤੀਤਿ ਤੇਪਿਟਕਂ ਬੁਦ੍ਧਵਚਨਂ ਸਾਟ੍ਠਕਥਾ ਪਾਲ਼ਿ। ਯਾਵ ਸਾ ਤਿਟ੍ਠਤਿ, ਤਾਵ ਪਰਿਯਤ੍ਤਿ ਪਰਿਪੁਣ੍ਣਾ ਨਾਮ ਹੋਤਿ। ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੇ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੇ ਕਾਲੇ ਰਾਜਯੁਵਰਾਜਾਨੋ ਅਧਮ੍ਮਿਕਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਤੇਸੁ ਅਧਮ੍ਮਿਕੇਸੁ ਰਾਜਾਮਚ੍ਚਾਦਯੋ ਅਧਮ੍ਮਿਕਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਤਤੋ ਰਟ੍ਠਜਨਪਦਵਾਸਿਨੋਤਿ। ਏਤੇਸਂ ਅਧਮ੍ਮਿਕਤਾਯ ਦੇਵੋ ਨ ਸਮ੍ਮਾ ਵਸ੍ਸਤਿ, ਤਤੋ ਸਸ੍ਸਾਨਿ ਨ ਸਮ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ। ਤੇਸੁ ਅਸਮ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤੇਸੁ ਪਚ੍ਚਯਦਾਯਕਾ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਪਚ੍ਚਯੇ ਦਾਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਿ, ਭਿਕ੍ਖੂ ਪਚ੍ਚਯੇਹਿ ਕਿਲਮਨ੍ਤਾ ਅਨ੍ਤੇਵਾਸਿਕੇ ਸਙ੍ਗਹੇਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਿ। ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੇ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੇ ਕਾਲੇ ਪਰਿਯਤ੍ਤਿ ਪਰਿਹਾਯਤਿ, ਅਤ੍ਥਵਸੇਨ ਧਾਰੇਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਿ, ਪਾਲ਼ਿਵਸੇਨੇਵ ਧਾਰੇਨ੍ਤਿ। ਤਤੋ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੇ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੇ ਕਾਲੇ ਪਾਲ਼ਿਮ੍ਪਿ ਸਕਲਂ ਧਾਰੇਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਿ, ਪਠਮਂ ਅਭਿਧਮ੍ਮਪਿਟਕਂ ਪਰਿਹਾਯਤਿ। ਪਰਿਹਾਯਮਾਨਂ ਮਤ੍ਥਕਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਪਰਿਹਾਯਤਿ । ਪਠਮਮੇਵ ਹਿ ਪਟ੍ਠਾਨਮਹਾਪਕਰਣਂ ਪਰਿਹਾਯਤਿ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਪਰਿਹੀਨੇ ਯਮਕਂ, ਕਥਾਵਤ੍ਥੁ, ਪੁਗ੍ਗਲਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ, ਧਾਤੁਕਥਾ, ਵਿਭਙ੍ਗੋ, ਧਮ੍ਮਸਙ੍ਗਹੋਤਿ।

ਏਵਂ ਅਭਿਧਮ੍ਮਪਿਟਕੇ ਪਰਿਹੀਨੇ ਮਤ੍ਥਕਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤਪਿਟਕਂ ਪਰਿਹਾਯਤਿ। ਪਠਮਞ੍ਹਿ ਅਙ੍ਗੁਤ੍ਤਰਨਿਕਾਯੋ ਪਰਿਹਾਯਤਿ, ਤਸ੍ਮਿਮ੍ਪਿ ਪਠਮਂ ਏਕਾਦਸਕਨਿਪਾਤੋ, ਤਤੋ ਦਸਕਨਿਪਾਤੋ...ਪੇ॰... ਤਤੋ ਏਕਕਨਿਪਾਤੋਤਿ। ਏਵਂ ਅਙ੍ਗੁਤ੍ਤਰੇ ਪਰਿਹੀਨੇ ਮਤ੍ਥਕਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਸਂਯੁਤ੍ਤਨਿਕਾਯੋ ਪਰਿਹਾਯਤਿ। ਪਠਮਂ ਹਿ ਮਹਾਵਗ੍ਗੋ ਪਰਿਹਾਯਤਿ, ਤਤੋ ਸਲ਼ਾਯਤਨਵਗ੍ਗੋ, ਖਨ੍ਧਵਗ੍ਗੋ, ਨਿਦਾਨਵਗ੍ਗੋ, ਸਗਾਥਾਵਗ੍ਗੋਤਿ। ਏਵਂ ਸਂਯੁਤ੍ਤਨਿਕਾਯੇ ਪਰਿਹੀਨੇ ਮਤ੍ਥਕਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਮਜ੍ਝਿਮਨਿਕਾਯੋ ਪਰਿਹਾਯਤਿ। ਪਠਮਂ ਹਿ ਉਪਰਿਪਣ੍ਣਾਸਕੋ ਪਰਿਹਾਯਤਿ, ਤਤੋ ਮਜ੍ਝਿਮਪਣ੍ਣਾਸਕੋ, ਤਤੋ ਮੂਲਪਣ੍ਣਾਸਕੋਤਿ। ਏਵਂ ਮਜ੍ਝਿਮਨਿਕਾਯੇ ਪਰਿਹੀਨੇ ਮਤ੍ਥਕਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਦੀਘਨਿਕਾਯੋ ਪਰਿਹਾਯਤਿ।

ਪਠਮਞ੍ਹਿ ਪਾਥਿਕਵਗ੍ਗੋ ਪਰਿਹਾਯਤਿ, ਤਤੋ ਮਹਾਵਗ੍ਗੋ, ਤਤੋ ਸੀਲਕ੍ਖਨ੍ਧਵਗ੍ਗੋਤਿ। ਏਵਂ ਦੀਘਨਿਕਾਯੇ ਪਰਿਹੀਨੇ ਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤਪਿਟਕਂ ਪਰਿਹੀਨਂ ਨਾਮ ਹੋਤਿ। ਵਿਨਯਪਿਟਕੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਜਾਤਕਮੇਵ ਧਾਰੇਨ੍ਤਿ। ਵਿਨਯਪਿਟਕਂ ਲਜ੍ਜਿਨੋਵ ਧਾਰੇਨ੍ਤਿ, ਲਾਭਕਾਮਾ ਪਨ ‘‘ਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤੇ ਕਥਿਤੇਪਿ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਨ੍ਤਾ ਨਤ੍ਥੀ’’ਤਿ ਜਾਤਕਮੇਵ ਧਾਰੇਨ੍ਤਿ। ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੇ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੇ ਕਾਲੇ ਜਾਤਕਮ੍ਪਿ ਧਾਰੇਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਿ। ਅਥ ਤੇਸਂ ਪਠਮਂ ਵੇਸ੍ਸਨ੍ਤਰਜਾਤਕਂ ਪਰਿਹਾਯਤਿ, ਤਤੋ ਪਟਿਲੋਮਕ੍ਕਮੇਨ ਪੁਣ੍ਣਕਜਾਤਕਂ, ਮਹਾਨਾਰਦਜਾਤਕਨ੍ਤਿ ਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਅਪਣ੍ਣਕਜਾਤਕਂ ਪਰਿਹਾਯਤਿ। ਏਵਂ ਜਾਤਕੇ ਪਰਿਹੀਨੇ ਵਿਨਯਪਿਟਕਮੇਵ ਧਾਰੇਨ੍ਤਿ।

ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੇ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੇ ਕਾਲੇ ਵਿਨਯਪਿਟਕਮ੍ਪਿ ਮਤ੍ਥਕਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਪਰਿਹਾਯਤਿ। ਪਠਮਞ੍ਹਿ ਪਰਿਵਾਰੋ ਪਰਿਹਾਯਤਿ, ਤਤੋ ਖਨ੍ਧਕੋ, ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਵਿਭਙ੍ਗੋ, ਮਹਾਵਿਭਙ੍ਗੋਤਿ ਅਨੁਕ੍ਕਮੇਨ ਉਪੋਸਥਕ੍ਖਨ੍ਧਕਮਤ੍ਤਮੇਵ ਧਾਰੇਨ੍ਤਿ। ਤਦਾਪਿ ਪਰਿਯਤ੍ਤਿ ਅਨ੍ਤਰਹਿਤਾ ਨ ਹੋਤਿ। ਯਾਵ ਪਨ ਮਨੁਸ੍ਸੇਸੁ ਚਾਤੁਪ੍ਪਦਿਕਗਾਥਾਪਿ ਪਵਤ੍ਤਤਿ, ਤਾਵ ਪਰਿਯਤ੍ਤਿ ਅਨਨ੍ਤਰਹਿਤਾਵ ਹੋਤਿ। ਯਦਾ ਸਦ੍ਧੋ ਪਸਨ੍ਨੋ ਰਾਜਾ ਹਤ੍ਥਿਕ੍ਖਨ੍ਧੇ ਸੁਵਣ੍ਣਚਙ੍ਕੋਟਕਮ੍ਹਿ ਸਹਸ੍ਸਤ੍ਥਵਿਕਂ ਠਪਾਪੇਤ੍ਵਾ ‘‘ਬੁਦ੍ਧੇਹਿ ਕਥਿਤਂ ਚਾਤੁਪ੍ਪਦਿਕਗਾਥਂ ਜਾਨਨ੍ਤੋ ਇਮਂ ਸਹਸ੍ਸਂ ਗਣ੍ਹਤੂ’’ਤਿ ਨਗਰੇ ਭੇਰਿਂ ਚਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਗਣ੍ਹਨਕਂ ਅਲਭਿਤ੍ਵਾ ‘‘ਏਕਵਾਰਂ ਚਰਾਪਿਤੇ ਨਾਮ ਸੁਣਨ੍ਤਾਪਿ ਹੋਨ੍ਤਿ ਅਸ੍ਸੁਣਨ੍ਤਾਪੀ’’ਤਿ ਯਾਵਤਤਿਯਂ ਚਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਗਣ੍ਹਨਕਂ ਅਲਭਿਤ੍ਵਾ ਰਾਜਪੁਰਿਸਾ ਤਂ ਸਹਸ੍ਸਤ੍ਥਵਿਕਂ ਪੁਨ ਰਾਜਕੁਲਂ ਪਵੇਸੇਨ੍ਤਿ, ਤਦਾ ਪਰਿਯਤ੍ਤਿ ਅਨ੍ਤਰਹਿਤਾ ਨਾਮ ਹੋਤਿ। ਇਦਂ **ਪਰਿਯਤ੍ਤਿਅਨ੍ਤਰਧਾਨਂ** ਨਾਮ।

ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੇ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੇ ਕਾਲੇ ਚੀਵਰਗ੍ਗਹਣਂ ਪਤ੍ਤਗ੍ਗਹਣਂ ਸਮ੍ਮਿਞ੍ਜਨਪਸਾਰਣਂ ਆਲੋਕਿਤਵਿਲੋਕਿਤਂ ਨ ਪਾਸਾਦਿਕਂ ਹੋਤਿ। ਨਿਗਣ੍ਠਸਮਣਾ ਵਿਯ ਅਲਾਬੁਪਤ੍ਤਂ ਭਿਕ੍ਖੂ ਪਤ੍ਤਂ ਅਗ੍ਗਬਾਹਾਯ ਪਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਆਦਾਯ ਵਿਚਰਨ੍ਤਿ, ਏਤ੍ਤਾਵਤਾਪਿ ਲਿਙ੍ਗਂ ਅਨਨ੍ਤਰਹਿਤਮੇਵ ਹੋਤਿ। ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੇ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੇ ਪਨ ਕਾਲੇ ਅਗ੍ਗਬਾਹਤੋ ਓਤਾਰੇਤ੍ਵਾ ਹਤ੍ਥੇਨ ਵਾ ਸਿਕ੍ਕਾਯ ਵਾ ਓਲਮ੍ਬਿਤ੍ਵਾ ਵਿਚਰਨ੍ਤਿ, ਚੀਵਰਮ੍ਪਿ ਰਜਨਸਾਰੁਪ੍ਪਂ ਅਕਤ੍ਵਾ ਓਟ੍ਠਟ੍ਠਿਵਣ੍ਣਂ ਕਤ੍ਵਾ ਵਿਚਰਨ੍ਤਿ। ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੇ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੇ ਕਾਲੇ ਰਜਨਮ੍ਪਿ ਨ ਹੋਤਿ ਦਸਚ੍ਛਿਨ੍ਦਨਮ੍ਪਿ ਓਵਟ੍ਟਿਕਵਿਜ੍ਝਨਮ੍ਪਿ, ਕਪ੍ਪਮਤ੍ਤਂ ਕਤ੍ਵਾ ਵਲਞ੍ਜੇਨ੍ਤਿ। ਪੁਨ ਓਵਟ੍ਟਿਕਂ ਵਿਜ੍ਝਿਤ੍ਵਾ ਕਪ੍ਪਂ ਨ ਕਰੋਨ੍ਤਿ। ਤਤੋ ਉਭਯਮ੍ਪਿ ਅਕਤ੍ਵਾ ਦਸਾ ਛੇਤ੍ਵਾ ਪਰਿਬ੍ਬਾਜਕਾ ਵਿਯ ਚਰਨ੍ਤਿ। ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੇ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੇ ਕਾਲੇ ‘‘ਕੋ ਇਮਿਨਾ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਅਤ੍ਥੋ’’ਤਿ ਖੁਦ੍ਦਕਂ ਕਾਸਾਵਖਣ੍ਡਂ ਹਤ੍ਥੇ ਵਾ ਗੀਵਾਯ ਵਾ ਬਨ੍ਧਨ੍ਤਿ, ਕੇਸੇਸੁ ਵਾ ਅਲ੍ਲੀਯਾਪੇਨ੍ਤਿ, ਦਾਰਭਰਣਂ ਵਾ ਕਰੋਨ੍ਤਾ ਕਸਿਤ੍ਵਾ ਵਪਿਤ੍ਵਾ ਜੀਵਿਕਂ ਕਪ੍ਪੇਤ੍ਵਾ ਵਿਚਰਨ੍ਤਿ। ਤਦਾ ਦਕ੍ਖਿਣਂ ਦੇਨ੍ਤਾ ਸਙ੍ਘਂ ਉਦ੍ਦਿਸ੍ਸ ਏਤੇਸਂ ਦੇਨ੍ਤਿ। ਇਦਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਭਗਵਤਾ ਵੁਤ੍ਤਂ – ‘‘ਭਵਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਖੋ, ਪਨਾਨਨ੍ਦ, ਅਨਾਗਤਮਦ੍ਧਾਨਂ ਗੋਤ੍ਰਭੁਨੋ ਕਾਸਾਵਕਣ੍ਠਾ ਦੁਸ੍ਸੀਲਾ ਪਾਪਧਮ੍ਮਾ, ਤੇਸੁ ਦੁਸ੍ਸੀਲੇਸੁ ਸਙ੍ਘਂ ਉਦ੍ਦਿਸ੍ਸ ਦਾਨਂ ਦਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਤਦਾਪਾਹਂ, ਆਨਨ੍ਦ, ਸਙ੍ਘਗਤਂ ਦਕ੍ਖਿਣਂ ਅਸਙ੍ਖੇਯ੍ਯਂ ਅਪ੍ਪਮੇਯ੍ਯਂ ਵਦਾਮੀ’’ਤਿ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੩.੩੮੦)। ਤਤੋ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੇ ਕਾਲੇ ਨਾਨਾਵਿਧਾਨਿ ਕਮ੍ਮਾਨਿ ਕਰੋਨ੍ਤਾ ‘‘ਪਪਞ੍ਚੋ ਏਸ, ਕਿਂ ਇਮਿਨਾ ਅਮ੍ਹਾਕ’’ਨ੍ਤਿ ਕਾਸਾਵਖਣ੍ਡਂ ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਅਰਞ੍ਞੇ ਖਿਪਨ੍ਤਿ। ਏਤਸ੍ਮਿਂ ਕਾਲੇ ਲਿਙ੍ਗਂ ਅਨ੍ਤਰਹਿਤਂ ਨਾਮ ਹੋਤਿ। ਕਸ੍ਸਪਦਸਬਲਸ੍ਸ ਕਿਰ ਕਾਲਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਯੋਨਕਾਨਂ ਸੇਤਵਤ੍ਥਂ ਪਾਰੁਪਿਤ੍ਵਾ ਚਰਣਂ ਚਾਰਿਤ੍ਤਂ ਜਾਤਨ੍ਤਿ। ਇਦਂ **ਲਿਙ੍ਗਅਨ੍ਤਰਧਾਨਂ** ਨਾਮ।

ਧਾਤੁਅਨ੍ਤਰਧਾਨਂ ਪਨ ਏਵਂ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ – ਤੀਣਿ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਨਾਨਿ, ਕਿਲੇਸਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਨਂ – ਖਨ੍ਧਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਨਂ, ਧਾਤੁਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਨਨ੍ਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਕਿਲੇਸਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਨਂ ਬੋਧਿਪਲ੍ਲਙ੍ਕੇ ਅਹੋਸਿ, ਖਨ੍ਧਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਨਂ ਕੁਸਿਨਾਰਾਯਂ, ਧਾਤੁਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਨਂ ਅਨਾਗਤੇ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ। ਕਥਂ? ਤਤੋ ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥ ਸਕ੍ਕਾਰਸਮ੍ਮਾਨਂ ਅਲਭਮਾਨਾ ਧਾਤੁਯੋ ਬੁਦ੍ਧਾਨਂ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨਬਲੇਨ ਸਕ੍ਕਾਰਸਮ੍ਮਾਨਲਭਨਕਟ੍ਠਾਨਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ। ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੇ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੇ ਕਾਲੇ ਸਬ੍ਬਟ੍ਠਾਨੇਸੁ ਸਕ੍ਕਾਰਸਮ੍ਮਾਨੋ ਨ ਹੋਤਿ। ਸਾਸਨਸ੍ਸ ਹਿ ਓਸਕ੍ਕਨਕਾਲੇ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਤਮ੍ਬਪਣ੍ਣਿਦੀਪੇ ਸਬ੍ਬਾ ਧਾਤੁਯੋ ਸਨ੍ਨਿਪਤਿਤ੍ਵਾ ਮਹਾਚੇਤਿਯਂ, ਤਤੋ ਨਾਗਦੀਪੇ ਰਾਜਾਯਤਨਚੇਤਿਯਂ, ਤਤੋ ਬੋਧਿਪਲ੍ਲਙ੍ਕਂ ਗਮਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ। ਨਾਗਭਵਨਤੋਪਿ ਦੇਵਲੋਕਤੋਪਿ ਬ੍ਰਹ੍ਮਲੋਕਤੋਪਿ ਧਾਤੁਯੋ ਮਹਾਬੋਧਿਪਲ੍ਲਙ੍ਕਮੇਵ ਗਮਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ। ਸਾਸਪਮਤ੍ਤਾਪਿ ਧਾਤੁ ਅਨ੍ਤਰਾ ਨ ਨਸ੍ਸਿਸ੍ਸਤਿ। ਸਬ੍ਬਾ ਧਾਤੁਯੋ ਮਹਾਬੋਧਿਮਣ੍ਡੇ ਸਨ੍ਨਿਪਤਿਤ੍ਵਾ ਬੁਦ੍ਧਰੂਪਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਬੋਧਿਮਣ੍ਡੇ ਪਲ੍ਲਙ੍ਕੇਨ ਨਿਸਿਨ੍ਨਬੁਦ੍ਧਸਰੀਰਸਿਰਿਂ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤਿ। ਦ੍ਵਤ੍ਤਿਂਸ ਮਹਾਪੁਰਿਸਲਕ੍ਖਣਾਨਿ ਅਸੀਤਿ ਅਨੁਬ੍ਯਞ੍ਜਨਾਨਿ ਬ੍ਯਾਮਪ੍ਪਭਾਤਿ ਸਬ੍ਬਂ ਪਰਿਪੁਣ੍ਣਮੇਵ ਹੋਤਿ। ਤਤੋ ਯਮਕਪਾਟਿਹਾਰਿਯਦਿਵਸੇ ਵਿਯ ਪਾਟਿਹਾਰਿਯਂ ਕਤ੍ਵਾ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤਿ। ਤਦਾ ਮਨੁਸ੍ਸਭੂਤਸਤ੍ਤੋ ਨਾਮ

ਤਤ੍ਥ ਗਤੋ ਨਤ੍ਥਿ, ਦਸਸਹਸ੍ਸਚਕ੍ਕਵਾਲੇ ਪਨ ਦੇਵਤਾ ਸਬ੍ਬਾਵ ਸਨ੍ਨਿਪਤਿਤ੍ਵਾ ''ਅਜ੍ਜ ਦਸਬਲੋ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯਤਿ, ਇਤੋਦਾਨਿ ਪਟ੍ਠਾਯ ਅਨ੍ਧਕਾਰਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਪਰਿਦੇਵਨ੍ਤਿ। ਅਥ ਧਾਤੁਸਰੀਰਤੋ ਤੇਜੋ ਸਮੁਟ੍ਠਾਯ ਤਂ ਸਰੀਰਂ ਅਪਣ੍ਣਤ੍ਤਿਕਭਾਵਂ ਗਮੇਤਿ। ਧਾਤੁਸਰੀਰਤੋ ਸਮੁਟ੍ਠਿਤਾ ਜਾਲਾ ਯਾਵ ਬ੍ਰਹ੍ਮਲੋਕਾ ਉਗ੍ਗਚ੍ਛਿਸ੍ਸਤਿ, ਸਾਸਪਮਤ੍ਤਾਯ ਸੇਸਾਯਪਿ ਧਾਤੁਯਾ ਸਤਿ ਏਕਜਾਲਾਵ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ। ਧਾਤੂਸੁ ਪਰਿਯਾਦਾਨਂ ਗਤਾਸੁ ਪਚ੍ਛਿਜ੍ਜਿਸ੍ਸਤਿ। ਏਵਂ ਮਹਨ੍ਤਂ ਆਨੁਭਾਵਂ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਧਾਤੁਯੋ ਅਨ੍ਤਰਧਾਯਨ੍ਤਿ। ਤਦਾ ਸਨ੍ਨਿਪਤਿਤਾ ਦੇਵਸਙ੍ਘਾ ਬੁਦ੍ਧਾਨਂ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤਦਿਵਸੇ ਵਿਯ ਦਿਬ੍ਬਗਨ੍ਧਮਾਲਾਤੂਰਿਯਾਦੀਹਿ ਸਕ੍ਕਾਰਂ ਕਤ੍ਵਾ ਤਿਕ੍ਖਤ੍ਤੁਂ ਪਦਕ੍ਖਿਣਂ ਕਤ੍ਵਾ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ''ਅਨਾਗਤੇ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨਕਂ ਬੁਦ੍ਧਂ ਪਸ੍ਸਿਤੁਂ ਲਭਿਸ੍ਸਾਮ ਭਗਵਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਸਕਸਕਟ੍ਠਾਨਮੇਵ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ। ਇਦਂ **ਧਾਤੁਅਨ੍ਤਰਧਾਨਂ** ਨਾਮ।

ਇਮਸ੍ਸ ਪਞ੍ਚਵਿਧਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤਰਧਾਨਸ੍ਸ ਪਰਿਯਤ੍ਤਿਅਨ੍ਤਰਧਾਨਮੇਵ ਮੂਲਂ। ਪਰਿਯਤ੍ਤਿਯਾ ਹਿ ਅਨ੍ਤਰਹਿਤਾਯ ਪਟਿਪਤ੍ਤਿ ਅਨ੍ਤਰਧਾਯਤਿ, ਪਰਿਯਤ੍ਤਿਯਾ ਠਿਤਾਯ ਪਟਿਪਤ੍ਤਿ ਪਤਿਟ੍ਠਾਤਿ। ਤੇਨੇਵ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਦੀਪੇ ਚਣ੍ਡਾਲਤਿਸ੍ਸਮਹਾਭਯੇ ਸਕ੍ਕੋ ਦੇਵਰਾਜਾ ਮਹਾਉਲ੍ਲਮ੍ਪਂ ਮਾਪੇਤ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਆਰੋਚਾਪੇਸਿ ''ਮਹਨ੍ਤਂ ਭਯਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਨ ਸਮ੍ਮਾ ਦੇਵੋ ਵਸ੍ਸਿਸ੍ਸਤਿ, ਭਿਕ੍ਖੂ ਪਚ੍ਚਯੇਹਿ ਕਿਲਮਨ੍ਤਾ ਪਰਿਯਤ੍ਤਿਂ ਸਨ੍ਧਾਰੇਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਪਰਤੀਰਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਅਯ੍ਯੇਹਿ ਜੀਵਿਤਂ ਰਕ੍ਖਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਇਮਂ ਮਹਾਉਲ੍ਲਮ੍ਪਂ ਆਰੁਯ੍ਹ ਗਚ੍ਛਥ, ਭਨ੍ਤੇ। ਯੇਸਂ ਏਤ੍ਥ ਨਿਸਜ੍ਜਟ੍ਠਾਨਂ ਨਪ੍ਪਹੋਤਿ, ਤੇ ਕਟ੍ਠਖਣ੍ਡੇਪਿ ਉਰਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੁ, ਸਬ੍ਬੇਸਮ੍ਪਿ ਭਯਂ ਨ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ। ਤਦਾ ਸਮੁਦ੍ਦਤੀਰਂ ਪਤ੍ਵਾ ਸਟ੍ਠਿ ਭਿਕ੍ਖੂ ਕਤਿਕਂ ਕਤ੍ਵਾ ''ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਏਤ੍ਥ ਗਮਨਕਿਚ੍ਚਂ ਨਤ੍ਥਿ, ਮਯਂ ਇਧੇਵ ਹੁਤ੍ਵਾ ਤੇਪਿਟਕਂ ਰਕ੍ਖਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਤਤੋ ਨਿਵਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਦਕ੍ਖਿਣਮਲਯਜਨਪਦਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਕਨ੍ਦਮੂਲਪਣ੍ਣੇਹਿ ਜੀਵਿਕਂ ਕਪ੍ਪੇਨ੍ਤਾ ਵਸਿਂਸੁ। ਕਾਯੇ ਵਹਨ੍ਤੇ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਸਜ੍ਝਾਯਂ ਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਅਵਹਨ੍ਤੇ ਵਾਲਿਕਂ ਉਸ੍ਸਾਰੇਤ੍ਵਾ ਪਰਿਵਾਰੇਤ੍ਵਾ ਸੀਸਾਨਿ ਏਕਟ੍ਠਾਨੇ ਕਤ੍ਵਾ ਪਰਿਯਤ੍ਤਿਂ ਸਮ੍ਮਸਨ੍ਤਿ। ਇਮਿਨਾ ਨਿਯਾਮੇਨ ਦ੍ਵਾਦਸ ਸਂਵਚ੍ਛਰਾਨਿ ਸਾਟ੍ਠਕਥਂ ਤੇਪਿਟਕਂ ਪਰਿਪੁਣ੍ਣਂ ਕਤ੍ਵਾ ਧਾਰਯਿਂਸੁ।

ਭਯੇ ਵੂਪਸਨ੍ਤੇ ਸਤ੍ਤਸਤਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਗਤਟ੍ਠਾਨੇ ਸਾਟ੍ਠਕਥੇ ਤੇਪਿਟਕੇ ਏਕਕ੍ਖਰਮ੍ਪਿ ਏਕਬ੍ਯਞ੍ਜਨਮ੍ਪਿ ਅਨਾਸੇਤ੍ਵਾ ਇਮਮੇਵ ਦੀਪਮਾਗਮ੍ਮ ਕਲ੍ਲਗਾਮਜਨਪਦੇ ਮਣ੍ਡਲਾਰਾਮਵਿਹਾਰਂ ਪਵਿਸਿਂਸੁ। ਥੇਰਾਨਂ ਆਗਮਨਪ੍ਪਵਤ੍ਤਿਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਦੀਪੇ ਓਹੀਨਾ ਸਟ੍ਠਿ ਭਿਕ੍ਖੂ ''ਥੇਰੇ ਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਥੇਰੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਤੇਪਿਟਕਂ ਸੋਧੇਨ੍ਤਾ ਏਕਕ੍ਖਰਮ੍ਪਿ ਏਕਬ੍ਯਞ੍ਜਨਮ੍ਪਿ ਅਸਮੇਨ੍ਤਂ ਨਾਮ ਨ ਪਸ੍ਸਿਂਸੁ। ਤਸ੍ਮਿਂ ਠਾਨੇ ਥੇਰਾਨਂ ਅਯਂ ਕਥਾ ਉਦਪਾਦਿ ''ਪਰਿਯਤ੍ਤਿ ਨੁ ਖੋ ਸਾਸਨਸ੍ਸ ਮੂਲਂ , ਉਦਾਹੁ ਪਟਿਪਤ੍ਤੀ''ਤਿ। ਪਂਸੁਕੂਲਿਕਤ੍ਥੇਰਾ ''ਪਟਿਪਤ੍ਤਿਮੂਲ''ਨ੍ਤਿ ਆਹਂਸੁ, ਧਮ੍ਮਕਥਿਕਾ ''ਪਰਿਯਤ੍ਤੀ''ਤਿ । ਅਥ ਨੇ ਥੇਰਾ ''ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਜਨਾਨਂ ਵਚਨਮਤ੍ਤੇਨੇਵ ਨ ਕਰੋਮ, ਜਿਨਭਾਸਿਤਂ ਸੁਤ੍ਤਂ ਆਹਰਥਾ''ਤਿ ਆਹਂਸੁ। ਸੁਤ੍ਤਂ ਆਹਰਿਤੁਂ ਨ ਭਾਰੋਤਿ ''ਇਮੇ ਚ, ਸੁਭਦ੍ਦ , ਭਿਕ੍ਖੂ ਸਮ੍ਮਾ ਵਿਹਰੇਯ੍ਯੁਂ, ਅਸੁਞ੍ਞੋ ਲੋਕੋ ਅਰਹਨ੍ਤੇਹਿ ਅਸ੍ਸਾਤਿ (ਦੀ॰ ਨਿ॰ ੨.੨੧੪)। ਪਟਿਪਤ੍ਤਿਮੂਲਕਂ, ਮਹਾਰਾਜ, ਸਤ੍ਥੁਸਾਸਨਂ ਪਟਿਪਤ੍ਤਿਸਾਰਕਂ। ਪਟਿਪਤ੍ਤਿਯਾ ਧਰਨ੍ਤਾਯ ਤਿਟ੍ਠਤੀ''ਤਿ (ਮਿ॰ ਪ॰ ੪.੧.੭) ਸੁਤ੍ਤਂ ਆਹਰਿਂਸੁ। ਇਮਂ ਸੁਤ੍ਤਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਕਥਿਕਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਾਦਠਪਨਤ੍ਥਾਯ ਇਮਂ ਸੁਤ੍ਤਂ ਆਹਰਿਂਸੁ –

''ਯਾਵ ਤਿਟ੍ਠਨ੍ਤਿ ਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤਾ, ਵਿਨਯੋ ਯਾਵ ਦਿਪ੍ਪਤਿ।
ਤਾਵ ਦਕ੍ਖਨ੍ਤਿ ਆਲੋਕਂ, ਸੂਰਿਯੇ ਅਬ੍ਭੁਟ੍ਠਿਤੇ ਯਥਾ॥

''ਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤੇਸੁ ਅਸਨ੍ਤੇਸੁ, ਪਮੁਟ੍ਠੇ ਵਿਨਯਮ੍ਹਿ ਚ।
ਤਮੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ ਲੋਕੇ, ਸੂਰਿਯੇ ਅਤ੍ਥਙ੍ਗਤੇ ਯਥਾ॥

''ਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤੇ ਰਕ੍ਖਿਤੇ ਸਨ੍ਤੇ, ਪਟਿਪਤ੍ਤਿ ਹੋਤਿ ਰਕ੍ਖਿਤਾ।
ਪਟਿਪਤ੍ਤਿਯਂ ਠਿਤੋ ਧੀਰੋ, ਯੋਗਕ੍ਖੇਮਾ ਨ ਧਂਸਤੀ''ਤਿ॥

ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਸੁਤ੍ਤੇ ਆਹਟੇ ਪਂਸੁਕੂਲਿਕਤ੍ਥੇਰਾ ਤੁਣ੍ਹੀ ਅਹੇਸੁਂ, ਧਮ੍ਮਕਥਿਕਤ੍ਥੇਰਾਨਂਯੇਵ ਵਚਨਂ ਪੁਰਤੋ ਅਹੋਸਿ। ਯਥਾ ਹਿ ਗਵਸਤਸ੍ਸ ਵਾ ਗਵਸਹਸ੍ਸਸ੍ਸ ਵਾ ਅਨ੍ਤਰੇ ਪਵੇਣਿਪਾਲਿਕਾਯ ਧੇਨੁਯਾ ਅਸਤਿ ਸੋ ਵਂਸੋ ਸਾ ਪਵੇਣਿ ਨ ਘਟੀਯਤਿ, ਏਵਮੇਵਂ

ਆਰਦ੍ਧਵਿਪਸ੍ਸਕਾਨੰ ਭਿਕ੍ਖੂਨੰ ਸਤੇਪਿ ਸਹਸ੍ਸੇਪਿ ਸੰਵਿਜ੍ਜਮਾਨੇ ਪਰਿਯਤ੍ਤਿਯਾ ਅਸਤਿ ਅਰਿਯਮਗ੍ਗਪਟਿਵੇਧੋ ਨਾਮ ਨ ਹੋਤਿ। ਯਥਾ ਚ ਨਿਧਿਕੁਮ੍ਭਿਯਾ ਜਾਨਨਤ੍ਥਾਯ ਪਾਸਾਣਪਿਟ੍ਠੇ ਅਕ੍ਖਰੇਸੁ ਠਪਿਤੇਸੁ ਯਾਵ ਅਕ੍ਖਰਾਨਿ ਧਰਨ੍ਤਿ, ਤਾਵ ਨਿਧਿਕੁਮ੍ਭਿ ਨਟ੍ਠਾ ਨਾਮ ਨ ਹੋਤਿ। ਏਵਮੇਵੰ ਪਰਿਯਤ੍ਤਿਯਾ ਧਰਮਾਨਾਯ ਸਾਸਨੰ ਅਨ੍ਤਰਹਿਤੰ ਨਾਮ ਨ ਹੋਤੀਤਿ।

ਦੁਤਿਯਪਮਾਦਾਦਿਵਗ੍ਗਵਣ੍ਣਨਾ।

੧੧. ਅਧਮ੍ਮਵਗ੍ਗਵਣ੍ਣਨਾ

੧੪੦. ਏਕਾਦਸਮੇ ਵਗ੍ਗੇ **ਅਧਮ੍ਮਂ ਅਧਮ੍ਮੋ**ਤਿਆਦੀਨਿ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾਨਿ। ਸੇਸਮੇਤ੍ਥ ਉਤ੍ਤਾਨਮੇਵਾਤਿ।

ਅਧਮ੍ਮਵਗ੍ਗਵਣ੍ਣਨਾ।

੧੨. ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਵਗ੍ਗਵਣ੍ਣਨਾ

੧੫੦. ਦ੍ਵਾਦਸਮੇ ਪਨ **ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਂ ਆਪਤ੍ਤੀ**ਤਿਆਦੀਸੁ ''ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ ਅਜਾਨਨ੍ਤਸ੍ਸ ਅਥੇਯ੍ਯਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਨਮਰਣਾਧਿਪ੍ਪਾਯਸ੍ਸ ਅਨੁਲ੍ਲਪਨਾਧਿਪ੍ਪਾਯਸ੍ਸ ਨਮੋਚਨਾਧਿਪ੍ਪਾਯਸ੍ਸਾ''ਤਿ ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥ ਵੁਤ੍ਤਾ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ **ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ** ਨਾਮ, ''ਜਾਨਨ੍ਤਸ੍ਸ ਥੇਯ੍ਯਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸਾ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਵੁਤ੍ਤਾ ਆਪਤ੍ਤਿ **ਆਪਤ੍ਤਿ** ਨਾਮ, ਪਞ੍ਚਾਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧਾ **ਲਹੁਕਾਪਤ੍ਤਿ** ਨਾਮ, ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧਾ **ਗਰੁਕਾਪਤ੍ਤਿ** ਨਾਮ। ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧਾ **ਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਾਪਤ੍ਤਿ** ਨਾਮ, ਪਞ੍ਚਾਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧਾ **ਅਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਾਪਤ੍ਤਿ** ਨਾਮ। ਛ ਆਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧਾ **ਸਾਵਸੇਸਾਪਤ੍ਤਿ** ਨਾਮ, ਏਕੋ ਪਾਰਾਜਿਕਾਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੋ **ਅਨਵਸੇਸਾਪਤ੍ਤਿ** ਨਾਮ। **ਸਪ੍ਪਟਿਕਮ੍ਮਾਪਤ੍ਤਿ** ਨਾਮ ਸਾਵਸੇਸਾਪਤ੍ਤਿਯੇਵ, **ਅਪ੍ਪਟਿਕਮ੍ਮਾਪਤ੍ਤਿ** ਨਾਮ ਅਨਵਸੇਸਾਪਤ੍ਤਿਯੇਵ। ਸੇਸਂ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਉਤ੍ਤਾਨਮੇਵਾਤਿ।

ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਵਗ੍ਗਵਣ੍ਣਨਾ।

੧੩. ਏਕਪੁਗ੍ਗਲਵਗ੍ਗਵਣ੍ਣਨਾ

੧੭੦. ਏਕਪੁਗ੍ਗਲਵਗ੍ਗਸ੍ਸ ਪਠਮੇ **ਏਕਪੁਗ੍ਗਲੋ**ਤਿ ਏਕੋ ਪੁਗ੍ਗਲੋ। ਏਤ੍ਥ **ਏਕੋ**ਤਿ ਦੁਤਿਯਾਦਿਪਟਿਕ੍ਖੇਪਤ੍ਥੋ ਗਣਨਪਰਿਚ੍ਛੇਦੋ। **ਪੁਗ੍ਗਲੋ**ਤਿ ਸਮ੍ਮੁਤਿਕਥਾ, ਨ ਪਰਮਤ੍ਥਕਥਾ। ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਹਿ ਭਗਵਤੋ ਦੁਵਿਧਾ ਦੇਸਨਾ – ਸਮ੍ਮੁਤਿਦੇਸਨਾ, ਪਰਮਤ੍ਥਦੇਸਨਾ ਚਾਤਿ। ਤਤ੍ਥ ''ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਸਤ੍ਤੋ ਇਤ੍ਥੀ ਪੁਰਿਸੋ ਖਤ੍ਤਿਯੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਦੇਵੋ ਮਾਰੋ''ਤਿ ਏਵਰੂਪਾ **ਸਮ੍ਮੁਤਿਦੇਸਨਾ**, ''ਅਨਿਚ੍ਚਂ ਦੁਕ੍ਖਂ ਅਨਤ੍ਤਾ ਖਨ੍ਧਾ ਧਾਤੂ ਆਯਤਨਾਨਿ ਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨਾ''ਤਿ ਏਵਰੂਪਾ **ਪਰਮਤ੍ਥਦੇਸਨਾ**। ਤਤ੍ਥ ਭਗਵਾ ਯੇ ਸਮ੍ਮੁਤਿਵਸੇਨ ਦੇਸਨਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਥਂ ਪਟਿਵਿਜ੍ਝਿਤ੍ਵਾ ਮੋਹਂ ਪਹਾਯ ਵਿਸੇਸਂ ਅਧਿਗਨ੍ਤੁਂ ਸਮਤ੍ਥਾ, ਤੇਸਂ ਸਮ੍ਮੁਤਿਦੇਸਨਂ ਦੇਸੇਤਿ। ਯੇ ਪਨ ਪਰਮਤ੍ਥਵਸੇਨ ਦੇਸਨਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਥਂ ਪਟਿਵਿਜ੍ਝਿਤ੍ਵਾ ਮੋਹਂ ਪਹਾਯ ਵਿਸੇਸਮਧਿਗਨ੍ਤੁਂ ਸਮਤ੍ਥਾ, ਤੇਸਂ ਪਰਮਤ੍ਥਦੇਸਨਂ ਦੇਸੇਤਿ।

ਤਤ੍ਰਾਯਂ ਉਪਮਾ – ਯਥਾ ਹਿ ਦੇਸਭਾਸਾਕੁਸਲੋ ਤਿਣ੍ਣਂ ਵੇਦਾਨਂ ਅਤ੍ਥਸਂਵਣ੍ਣਨਕੋ ਆਚਰਿਯੋ ਯੇ ਦਮਿਲ਼ਭਾਸਾਯ ਵੁਤ੍ਤੇ ਅਤ੍ਥਂ ਜਾਨਨ੍ਤਿ, ਤੇਸਂ ਦਮਿਲ਼ਭਾਸਾਯ ਆਚਿਕ੍ਖਤਿ। ਯੇ ਅਨ੍ਧਭਾਸਾਦੀਸੁ ਅਞ੍ਞਤਰਾਯ ਭਾਸਾਯ , ਤੇਸਂ ਤਾਯ ਤਾਯ ਭਾਸਾਯ। ਏਵਂ ਤੇ ਮਾਣਵਕਾ ਛੇਕਂ ਬ੍ਯਤ੍ਤਂ ਆਚਰਿਯਮਾਗਮ੍ਮ ਖਿਪ੍ਪਮੇਵ ਸਿਪ੍ਪਂ ਉਗ੍ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਆਚਰਿਯੋ ਵਿਯ ਬੁਦ੍ਧੋ ਭਗਵਾ, ਤਯੋ ਵੇਦਾ ਵਿਯ ਕਥੇਤਬ੍ਬਭਾਵੇ ਠਿਤਾਨਿ ਤੀਣਿ ਪਿਟਕਾਨਿ, ਦੇਸਭਾਸਾਕੋਸਲ੍ਲਮਿਵ ਸਮ੍ਮੁਤਿਪਰਮਤ੍ਥਕੋਸਲ੍ਲਂ, ਨਾਨਾਦੇਸਭਾਸਾ ਮਾਣਵਕਾ ਵਿਯ ਸਮ੍ਮੁਤਿਪਰਮਤ੍ਥਵਸੇਨ ਪਟਿਵਿਜ੍ਝਨਸਮਤ੍ਥਾ ਵੇਨੇਯ੍ਯਸਤ੍ਤਾ, ਆਚਰਿਯਸ੍ਸ ਦਮਿਲ਼ਭਾਸਾਦਿਆਚਿਕ੍ਖਨਂ ਵਿਯ ਭਗਵਤੋ ਸਮ੍ਮੁਤਿਪਰਮਤ੍ਥਵਸੇਨ ਦੇਸਨਾ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਆਹ ਚੇਤ੍ਥ –

''ਦੁਵੇ ਸਚ੍ਚਾਨਿ ਅਕ੍ਖਾਸਿ, ਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ ਵਦਤਂ ਵਰੋ।
ਸਮ੍ਮੁਤਿਂ ਪਰਮਤ੍ਥਞ੍ਚ, ਤਤਿਯਂ ਨੁਪਲਬ੍ਭਤਿ॥

''ਸਙ੍ਕੇਤਵਚਨਂ ਸਚ੍ਚਂ, ਲੋਕਸਮ੍ਮੁਤਿਕਾਰਣਾ।
ਪਰਮਤ੍ਥਵਚਨਂ ਸਚ੍ਚਂ, ਧਮ੍ਮਾਨਂ ਭੂਤਕਾਰਣਾ॥

''ਤਸ੍ਮਾ ਵੋਹਾਰਕੁਸਲਸ੍ਸ, ਲੋਕਨਾਥਸ੍ਸ ਸਤ੍ਥੁਨੋ।
ਸਮ੍ਮੁਤਿਂ ਵੋਹਰਨ੍ਤਸ੍ਸ, ਮੁਸਾਵਾਦੋ ਨ ਜਾਯਤੀ''ਤਿ॥

ਅਪਿਚ ਅਟ੍ਠਹਿ ਕਾਰਣੇਹਿ ਭਗਵਾ ਪੁਗ੍ਗਲਕਥਂ ਕਥੇਤਿ – ਹਿਰੋਤ੍ਤਪ੍ਪਦੀਪਨਤ੍ਥਂ, ਕਮ੍ਮਸ੍ਸਕਤਾਦੀਪਨਤ੍ਥਂ, ਪਚ੍ਚਤ੍ਤਪੁਰਿਸਕਾਰਦੀਪਨਤ੍ਥਂ, ਆਨਨ੍ਤਰਿਯਦੀਪਨਤ੍ਥਂ, ਬ੍ਰਹ੍ਮਵਿਹਾਰਦੀਪਨਤ੍ਥਂ, ਪੁਬ੍ਬੇਨਿਵਾਸਦੀਪਨਤ੍ਥਂ, ਦਕ੍ਖਿਣਾਵਿਸੁਦ੍ਧਿਦੀਪਨਤ੍ਥਂ, ਲੋਕਸਮ੍ਮੁਤਿਯਾ ਅਪ੍ਪਹਾਨਤ੍ਥਞ੍ਚਾਤਿ। ''ਖਨ੍ਧਧਾਤੁਆਯਤਨਾਨਿ ਹਿਰਿਯਨ੍ਤਿ ਓਤ੍ਤਪ੍ਪਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਹਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਮਹਾਜਨੋ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਸਮ੍ਮੋਹਮਾਪਜ੍ਜਤਿ, ਪਟਿਸਤ੍ਤੁ ਹੋਤਿ ''ਕਿਮਿਦਂ ਖਨ੍ਧਧਾਤੁਆਯਤਨਾਨਿ ਹਿਰਿਯਨ੍ਤਿ ਓਤ੍ਤਪ੍ਪਨ੍ਤਿ ਨਾਮਾ''ਤਿ? ''ਇਤ੍ਥੀ ਹਿਰਿਯਤਿ ਓਤ੍ਤਪ੍ਪਤਿ, ਪੁਰਿਸੋ ਖਤ੍ਤਿਯੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਦੇਵੋ ਮਾਰੋ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਪਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਨ ਸਮ੍ਮੋਹਮਾਪਜ੍ਜਤਿ, ਨ ਪਟਿਸਤ੍ਤੁ ਹੋਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਭਗਵਾ **ਹਿਰੋਤ੍ਤਪ੍ਪਦੀਪਨਤ੍ਥਂ** ਪੁਗ੍ਗਲਕਥਂ ਕਥੇਤਿ।

''ਖਨ੍ਧਾ ਕਮ੍ਮਸ੍ਸਕਾ, ਧਾਤੁਯੋ ਆਯਤਨਾਨੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਤਸ੍ਮਾ ਭਗਵਾ **ਕਮ੍ਮਸ੍ਸਕਤਾਦੀਪਨਤ੍ਥਂ** ਪੁਗ੍ਗਲਕਥਂ ਕਥੇਤਿ।

''ਵੇਲ਼ੁਵਨਾਦਯੋ ਮਹਾਵਿਹਾਰਾ ਖਨ੍ਧੇਹਿ ਕਾਰਾਪਿਤਾ, ਧਾਤੂਹਿ ਆਯਤਨੇਹੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਤਸ੍ਮਾ ਭਗਵਾ **ਪਚ੍ਚਤ੍ਤਪੁਰਿਸਕਾਰਦੀਪਨਤ੍ਥਂ** ਪੁਗ੍ਗਲਕਥਂ ਕਥੇਤਿ।

''ਖਨ੍ਧਾ ਮਾਤਰਂ ਜੀਵਿਤਾ ਵੋਰੋਪੇਨ੍ਤਿ, ਪਿਤਰਂ, ਅਰਹਨ੍ਤਂ, ਰੁਹਿਰੁਪ੍ਪਾਦਕਮ੍ਮਂ, ਸਙ੍ਘਭੇਦਕਮ੍ਮਂ ਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਧਾਤੁਯੋ ਆਯਤਨਾਨੀ''ਤਿ ਵੁੱਤੇਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਤਸ੍ਮਾ ਭਗਵਾ **ਆਨਨ੍ਤਰਿਯਦੀਪਨਤ੍ਥਂ** ਪੁਗ੍ਗਲਕਥਂ ਕਥੇਤਿ।

''ਖਨ੍ਧਾ ਮੇਤ੍ਤਾਯਨ੍ਤਿ, ਧਾਤੁਯੋ ਆਯਤਨਾਨੀ''ਤਿ ਵੁੱਤੇਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਤਸ੍ਮਾ ਭਗਵਾ **ਬ੍ਰਹ੍ਮਵਿਹਾਰਦੀਪਨਤ੍ਥਂ** ਪੁਗ੍ਗਲਕਥਂ ਕਥੇਤਿ।

''ਖਨ੍ਧਾ ਪੁਬ੍ਬੇਨਿਵਾਸਮਨੁਸ੍ਸਰਨ੍ਤਿ, ਧਾਤੁਯੋ ਆਯਤਨਾਨੀ''ਤਿ ਵੁੱਤੇਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਤਸ੍ਮਾ ਭਗਵਾ **ਪੁਬ੍ਬੇਨਿਵਾਸਦੀਪਨਤ੍ਥਂ** ਪੁਗ੍ਗਲਕਥਂ ਕਥੇਤਿ।

''ਖਨ੍ਧਾ ਦਾਨਂ ਪਟਿਗ੍ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਿ, ਧਾਤੁਯੋ ਆਯਤਨਾਨੀ''ਤਿ ਵੁੱਤੇਪਿ ਮਹਾਜਨੋ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਸਮ੍ਮੋਹਂ ਆਪਜ੍ਜਤਿ, ਪਟਿਸਤ੍ਤੁ ਹੋਤਿ ''ਕਿਮਿਦਂ ਖਨ੍ਧਧਾਤੁਆਯਤਨਾਨਿ ਪਟਿਗ੍ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਿ ਨਾਮਾ''ਤਿ? ''ਪੁਗ੍ਗਲਾ ਪਟਿਗ੍ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਿ ਸੀਲਵਨ੍ਤੋ ਕਲ੍ਯਾਣਧਮ੍ਮੋ''ਤਿ ਵੁੱਤੇ ਪਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਨ ਸਮ੍ਮੋਹਂ ਆਪਜ੍ਜਤਿ, ਨ ਪਟਿਸਤ੍ਤੁ ਹੋਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਭਗਵਾ **ਦਕ੍ਖਿਣਾਵਿਸੁਦ੍ਧਿਦੀਪਨਤ੍ਥਂ** ਪੁਗ੍ਗਲਕਥਂ ਕਥੇਤਿ।

ਲੋਕਸਮ੍ਮੁਤਿਞ੍ਚ ਬੁਦ੍ਧਾ ਭਗਵਨ੍ਤੋ ਨਪ੍ਪਜਹਨ੍ਤਿ, ਲੋਕਸਮਞ੍ਞਾਯ ਲੋਕਨਿਰੁਤ੍ਤਿਯਾ ਲੋਕਾਭਿਲਾਪੇ ਠਿਤਾਯੇਵ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਨ੍ਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਭਗਵਾ **ਲੋਕਸਮ੍ਮੁਤਿਯਾ ਅਪ੍ਪਹਾਨਤ੍ਥਮ੍ਪਿ** ਪੁਗ੍ਗਲਕਥਂ ਕਥੇਤਿ।

ਇਤਿ ਏਕੋ ਚ ਸੋ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਚਾਤਿ **ਏਕਪੁਗ੍ਗਲੋ**। ਕੇਨਟ੍ਠੇਨ ਏਕਪੁਗ੍ਗਲੋ? ਅਸਦਿਸਟ੍ਠੇਨ ਗੁਣਵਿਸਿਟ੍ਠਟ੍ਠੇਨ ਅਸਮਸਮਟ੍ਠੇਨਾਤਿ। ਸੋ ਹਿ ਦਸਨ੍ਨਂ ਪਾਰਮੀਨਂ ਪਟਿਪਾਟਿਯਾ ਆਵਜ੍ਜਨਂ ਆਦਿਂ ਕਤ੍ਵਾ ਬੋਧਿਸਮ੍ਭਾਰਗੁਣੇਹਿ ਚੇਵ ਬੁਦ੍ਧਗੁਣੇਹਿ ਚ ਸੇਸਮਹਾਜਨੇਨ ਅਸਦਿਸੋਤਿ **ਅਸਦਿਸਟ੍ਠੇਨਪਿ** ਏਕਪੁਗ੍ਗਲੋ। ਯੇ ਚਸ੍ਸ ਤੇ ਗੁਣਾ, ਤੇ ਸੇਸਸਤ੍ਤਾਨਂ ਗੁਣੇਹਿ ਵਿਸਿਟ੍ਠਾਤਿ **ਗੁਣਵਿਸਿਟ੍ਠਟ੍ਠੇਨਪਿ** ਏਕਪੁਗ੍ਗਲੋ। ਪੁਰਿਮਕਾ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਾ ਸਬ੍ਬਸਤ੍ਤੇਹਿ ਅਸਮਾ, ਤੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਅਯਮੇਵ ਏਕੋ ਰੂਪਕਾਯਗੁਣੇਹਿ ਚੇਵ ਨਾਮਕਾਯਗੁਣੇਹਿ ਚ ਸਮੋਤਿ **ਅਸਮਸਮਟ੍ਠੇਨਪਿ** ਏਕਪੁਗ੍ਗਲੋ।

ਲੋਕੇਤਿ ਤਯੋ ਲੋਕਾ – ਸਤ੍ਤਲੋਕੋ, ਓਕਾਸਲੋਕੋ, ਸਙ੍ਖਾਰਲੋਕੋਤਿ। ਤੇਸਂ ਵਿਤ੍ਥਾਰਕਥਾ ਵਿਸੁਦ੍ਧਿਮਗ੍ਗੇ (ਵਿਸੁਦ੍ਧਿ॰ ੧.੧੩੫-੧੩੬) ਵੁੱਤਾ। ਤੇਸੁ ਇਧ ਸਤ੍ਤਲੋਕੋ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤੋ। ਸਤ੍ਤਲੋਕੇ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਮਾਨੋਪਿ ਚੇਸ ਨ ਦੇਵਲੋਕੇ, ਨ ਬ੍ਰਹ੍ਮਲੋਕੇ, ਮਨੁਸ੍ਸਲੋਕੇਯੇਵ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ। ਮਨੁਸ੍ਸਲੋਕੇਪਿ ਨ ਅਞ੍ਞਸ੍ਮਿਂ ਚਕ੍ਕਵਾਲ਼ੇ, ਇਮਸ੍ਮਿਂਯੇਵ ਚਕ੍ਕਵਾਲ਼ੇ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ। ਤਤ੍ਰਾਪਿ ਨ ਸਬ੍ਬਟ੍ਠਾਨੇਸੁ।

''ਪੁਰਤ੍ਥਿਮਾਯ ਦਿਸਾਯ ਗਜਙ੍ਗਲਂ ਨਾਮ ਨਿਗਮੋ, ਤਸ੍ਸ ਪਰੇਨ ਮਹਾਸਾਲਾ, ਤਤੋ ਪਰਾ ਪਚ੍ਚਨ੍ਤਿਮਾ ਜਨਪਦਾ, ਓਰਤੋ ਮਜ੍ਝੇ। ਪੁਰਤ੍ਥਿਮਦਕ੍ਖਿਣਾਯ ਦਿਸਾਯ ਸਲ੍ਲਵਤੀ ਨਾਮ ਨਦੀ, ਤਤੋ ਪਰਾ ਪਚ੍ਚਨ੍ਤਿਮਾ ਜਨਪਦਾ, ਓਰਤੋ ਮਜ੍ਝੇ। ਦਕ੍ਖਿਣਾਯ ਦਿਸਾਯ ਸੇਤਕਣ੍ਣਿਕਂ ਨਾਮ ਨਿਗਮੋ, ਤਤੋ ਪਰਾ ਪਚ੍ਚਨ੍ਤਿਮਾ ਜਨਪਦਾ, ਓਰਤੋ ਮਜ੍ਝੇ। ਪਚ੍ਛਿਮਾਯ ਦਿਸਾਯ ਥੂਣਂ ਨਾਮ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਗਾਮੋ, ਤਤੋ ਪਰਾ ਪਚ੍ਚਨ੍ਤਿਮਾ ਜਨਪਦਾ, ਓਰਤੋ ਮਜ੍ਝੇ। ਉਤ੍ਤਰਾਯ ਦਿਸਾਯ ਉਸੀਰਦ੍ਧਜੋ ਨਾਮ ਪਬ੍ਬਤੋ, ਤਤੋ ਪਰਾ ਪਚ੍ਚਨ੍ਤਿਮਾ ਜਨਪਦਾ, ਓਰਤੋ ਮਜ੍ਝੇ''ਤਿ (ਮਹਾਵ॰ ੨੫੯) ਏਵਂ ਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਨੇ ਆਯਾਮਤੋ ਤਿਯੋਜਨਸਤੇ ਵਿਤ੍ਥਾਰਤੋ ਅਡ੍ਢਤੇਯ੍ਯਯੋਜਨਸਤੇ ਪਰਿਕ੍ਖੇਪਤੋ ਨਵਯੋਜਨਸਤੇ ਮਜ੍ਝਿਮਦੇਸੇ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ। ਨ ਕੇਵਲਞ੍ਚ ਤਥਾਗਤੋਵ, ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧਾ ਅਗ੍ਗਸਾਵਕਾ ਅਸੀਤਿ ਮਹਾਥੇਰਾ ਬੁਦ੍ਧਮਾਤਾ ਬੁਦ੍ਧਪਿਤਾ ਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤੀ ਰਾਜਾ ਅਞ੍ਞੇ ਚ ਸਾਰਪ੍ਪਤ੍ਤਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਗਹਪਤਿਕਾ ਏਤ੍ਥੇਵ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ।

ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਮਾਨੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤੀਤਿ ਇਦਂ ਪਨ ਉਭਯਮ੍ਪਿ ਵਿਪ੍ਪਕਤਵਚਨਮੇਵ। ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਮਾਨੋ ਬਹੁਜਨਹਿਤਾਯ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਨ ਅਞ੍ਞੇਨ ਕਾਰਣੇਨਾਤਿ ਏਵਂ ਪਨੇਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਏਵਰੂਪਞ੍ਚੇਤ੍ਥ ਲਕ੍ਖਣਂ ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਏਤਂ ਅਞ੍ਞੇਨ ਸਦ੍ਦਲਕ੍ਖਣੇਨ ਪਟਿਬਾਹਿਤੁਂ।

ਅਪਿਚ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਮਾਨੋ ਨਾਮ, ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ ਨਾਮ, ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੋ ਨਾਮਾਤਿ ਅਯਮੇਤ੍ਥ ਭੇਦੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਏਸ ਹਿ ਦੀਪਙ੍ਕਰਪਾਦਮੂਲਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਲਦ੍ਧਬ੍ਯਾਕਰਣੋ ਬੁਦ੍ਧਕਾਰਕੇ ਧਮ੍ਮੇ ਪਰਿਯੇਸਨ੍ਤੋ ਦਸ ਪਾਰਮਿਯੋ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਇਮੇ ਧਮ੍ਮਾ ਮਯਾ

ਪੂਰੇਤਬ੍ਬਾ’’ਤਿ ਕਤਸਨ੍ਨਿਟ੍ਠਾਨੇ ਦਾਨਪਾਰਮਿਂ ਪੂਰੇਨ੍ਤੋਪਿ **ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਮਾਨੇ** ਨਾਮ। ਸੀਲਪਾਰਮੀ...ਪੇ॰... ਉਪੇਕ੍ਖਾਪਾਰਮੀਤਿ ਇਮਾ ਦਸ ਪਾਰਮਿਯੋ ਪੂਰੇਨ੍ਤੋਪਿ, ਦਸ ਉਪਪਾਰਮਿਯੋ ਪੂਰੇਨ੍ਤੋਪਿ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਮਾਨੇ ਨਾਮ। ਦਸ ਪਰਮਤ੍ਥਪਾਰਮਿਯੋ ਪੂਰੇਨ੍ਤੋਪਿ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਮਾਨੇਵ ਨਾਮ। ਪਞ੍ਚ ਮਹਾਪਰਿਚ੍ਚਾਗੇ ਪਰਿਚ੍ਚਜਨ੍ਤੋਪਿ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਮਾਨੇ ਨਾਮ। ਅਤ੍ਤਤ੍ਥਚਰਿਯਂ ਞਾਤਤ੍ਥਚਰਿਯਂ ਲੋਕਤ੍ਥਚਰਿਯਂ ਪੂਰਯਮਾਨੋਪਿ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਮਾਨੇ ਨਾਮ। ਕਪ੍ਪਸਤਸਹਸ੍ਸਾਧਿਕਾਨਿ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਅਸਙ੍ਖ੍ਯੇਯ੍ਯਾਨਿ ਬੁਦ੍ਧਕਾਰਕੇ ਧਮ੍ਮੇ ਮਤ੍ਥਕਂ ਪਾਪੇਨ੍ਤੋਪਿ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਮਾਨੇ ਨਾਮ। ਵੇਸ੍ਸਨ੍ਤਰਤ੍ਤਭਾਵਂ ਪਹਾਯ ਤੁਸਿਤਪੁਰੇ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਸਟ੍ਠਿਵਸ੍ਸਸਤਸਹਸ੍ਸਾਧਿਕਾ ਸਤ੍ਤਪਣ੍ਣਾਸਵਸ੍ਸਕੋਟਿਯੋ ਤਿਟ੍ਠਨ੍ਤੋਪਿ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਮਾਨੇ ਨਾਮ। ਦੇਵਤਾਹਿ ਯਾਚਿਤੋ ਪਞ੍ਚਮਹਾਵਿਲੋਕਿਤਂ ਵਿਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ਮਹਾਮਾਯਾਦੇਵਿਯਾ ਕੁਚ੍ਛਿਮ੍ਹਿ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਂ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੋਪਿ, ਅਨੂਨਾਧਿਕੇ ਦਸ ਮਾਸੇ ਗਬ੍ਭਵਾਸਂ ਵਸਨ੍ਤੋਪਿ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਮਾਨੇ ਨਾਮ। ਏਕੂਨਤਿਂਸ ਵਸ੍ਸਾਨਿ ਅਗਾਰਮਜ੍ਝੇ ਤਿਟ੍ਠਨ੍ਤੋਪਿ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਮਾਨੇ ਨਾਮ। ਕਾਮੇਸੁ ਆਦੀਨਵਂ ਨੇਕ੍ਖਮ੍ਮੇ ਚ ਆਨਿਸਂਸਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਰਾਹੁਲਭਦ੍ਦਸ੍ਸ ਜਾਤਦਿਵਸੇ ਛਨ੍ਨਸਹਾਯੋ ਕਣ੍ਡਕਂ ਵਾਹਨਵਰਂ ਆਰੁਯ੍ਹ ਨਿਕ੍ਖਮਨ੍ਤੋਪਿ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਮਾਨੇਵ ਨਾਮ। ਤੀਣਿ ਰਜ੍ਜਾਨਿ ਅਤਿਕ੍ਕਮਨ੍ਤੋਪਿ ਅਨੋਮਾਨਦੀਤੀਰੇ ਪਬ੍ਬਜਨ੍ਤੋਪਿ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਮਾਨੇ ਨਾਮ। ਛਬ੍ਬਸ੍ਸਾਨਿ ਮਹਾਪਧਾਨਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋਪਿ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਮਾਨੇ ਨਾਮ। ਪਰਿਪਕ੍ਕਗਤੇ ਞਾਣੇ ਓਲ਼ਾਰਿਕਾਹਾਰਂ ਆਹਰਨ੍ਤੋਪਿ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਮਾਨੇਵ ਨਾਮ। ਸਾਯਨ੍ਹਸਮਯੇ ਵਿਸਾਖਪੁਣ੍ਣਮਾਯ ਮਹਾਬੋਧਿਮਣ੍ਡਂ ਆਰੁਯ੍ਹ ਮਾਰਬਲਂ ਵਿਧਮੇਤ੍ਵਾ ਪਠਮਯਾਮੇ ਪੁਬ੍ਬੇਨਿਵਾਸਂ ਅਨੁਸ੍ਸਰਿਤ੍ਵਾ ਮਜ੍ਝਿਮਯਾਮੇ ਦਿਬ੍ਬਚਕ੍ਖੁਂ ਪਰਿਸੋਧੇਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਛਿਮਯਾਮਸਮਨਨ੍ਤਰੇ ਦ੍ਵਾਦਸਙ੍ਗਂ ਪਟਿਚ੍ਚਸਮੁਪ੍ਪਾਦਂ ਅਨੁਲੋਮਪਟਿਲੋਮਤੋ ਸਮ੍ਮਸਿਤ੍ਵਾ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਮਗ੍ਗਂ ਪਟਿਵਿਜ੍ਝਨ੍ਤੋਪਿ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਮਾਨੇਵ ਨਾਮ। ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਕ੍ਖਣੇਪਿ ਸਕਦਾਗਾਮਿਮਗ੍ਗਕ੍ਖਣੇਪਿ ਸਕਦਾਗਾਮਿਫਲਕ੍ਖਣੇਪਿ ਅਨਾਗਾਮਿਮਗ੍ਗਕ੍ਖਣੇਪਿ ਅਨਾਗਾਮਿਫਲਕ੍ਖਣੇਪਿ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਮਾਨੇਵ ਨਾਮ। ਅਰਹਤ੍ਤਮਗ੍ਗਕ੍ਖਣੇ ਪਨ **ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ** ਨਾਮ। ਅਰਹਤ੍ਤਫਲਕ੍ਖਣੇ **ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੋ** ਨਾਮ। ਬੁਦ੍ਧਾਨਂ ਹਿ ਸਾਵਕਾਨਂ ਵਿਯ ਨ ਪਟਿਪਾਟਿਯਾ ਇਦ੍ਧਿਵਿਧਞਾਣਾਦੀਨਿ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ, ਸਹੇਵ ਪਨ ਅਰਹਤ੍ਤਮਗ੍ਗੇਨ ਸਕਲੋਪਿ ਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁਤਞ੍ਞਾਣਾਦਿ ਗੁਣਰਾਸਿ ਆਗਤੋਵ ਨਾਮ ਹੋਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਤੇ ਨਿਪ੍ਫਤ੍ਤਸਬ੍ਬਕਿਚ੍ਚਤ੍ਤਾ ਅਰਹਤ੍ਤਫਲਕ੍ਖਣੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਾ ਨਾਮ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਇਮਸ੍ਮਿਮ੍ਪਿ ਸੁਤ੍ਤੇ ਅਰਹਤ੍ਤਫਲਕ੍ਖਣਂਯੇਵ ਸਨ੍ਧਾਯ ‘‘ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤੀ’’ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ, ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੋ ਹੋਤੀਤਿ ਅਯਞ੍ਹੇਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥੋ।

ਬਹੁਜਨਹਿਤਾਯਾਤਿ ਮਹਾਜਨਸ੍ਸ ਹਿਤਤ੍ਥਾਯ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ। **ਬਹੁਜਨਸੁਖਾਯਾ**ਤਿ ਮਹਾਜਨਸ੍ਸ ਸੁਖਤ੍ਥਾਯ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ। **ਲੋਕਾਨੁਕਮ੍ਪਾਯਾ**ਤਿ ਸਤ੍ਤਲੋਕਸ੍ਸ ਅਨੁਕਮ੍ਪਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ। ਕਤਰਸਤ੍ਤਲੋਕਸ੍ਸਾਤਿ? ਯੋ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਅਮਤਪਾਨਂ ਪਿਵਿਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਂ ਪਟਿਵਿਜ੍ਝਿ, ਤਸ੍ਸ। ਭਗਵਤਾ ਹਿ ਮਹਾਬੋਧਿਮਣ੍ਡੇ ਸਤ੍ਤਸਤ੍ਤਾਹਂ ਵੀਤਿਨਾਮੇਤ੍ਵਾ ਬੋਧਿਮਣ੍ਡਾ ਇਸਿਪਤਨਂ ਆਗਮ੍ਮ ‘‘ਦ੍ਵੇਮੇ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਅਨ੍ਤਾ ਪਬ੍ਬਜਿਤੇਨ ਨ ਸੇਵਿਤਬ੍ਬਾ’’ਤਿ ਧਮ੍ਮਚਕ੍ਕਪ੍ਪਵਤ੍ਤਨਸੁਤ੍ਤੇ (ਮਹਾਵ॰ ੧੩; ਸਂ॰ ਨਿ॰ ੫.੧੦੮੧) ਦੇਸਿਤੇ ਆਯਸ੍ਮਤਾ ਅਞ੍ਞਾਸਿਕੋਣ੍ਡਞ੍ਞਤ੍ਥੇਰੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਅਟ੍ਠਾਰਸਕੋਟਿਸਙ੍ਖ੍ਯਾ ਬ੍ਰਹ੍ਮਾਨੋ ਅਮਤਪਾਨਂ ਪਿਵਿਂਸੁ, ਏਤਸ੍ਸ ਸਤ੍ਤਲੋਕਸ੍ਸ ਅਨੁਕਮ੍ਪਾਯ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੋ। ਪਞ੍ਚਮਦਿਵਸੇ ਅਨਤ੍ਤਲਕ੍ਖਣਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤਪਰਿਯੋਸਾਨੇ (ਮਹਾਵ॰ ੨੦; ਸਂ॰ ਨਿ॰ ੩.੫੯) ਪਞ੍ਚਵਗ੍ਗਿਯਾ ਥੇਰਾ ਅਰਹਤ੍ਤੇ ਪਤਿਟ੍ਠਹਿਂਸੁ, ਏਤਸ੍ਸਪਿ ਸਤ੍ਤਲੋਕਸ੍ਸ ਅਨੁਕਮ੍ਪਾਯ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੋ। ਤਤੋ ਯਸਦਾਰਕਪ੍ਪਮੁਖੇ ਪਞ੍ਚਪਣ੍ਣਾਸ ਪੁਰਿਸੇ ਅਰਹਤ੍ਤੇ ਪਤਿਟ੍ਠਾਪੇਸਿ, ਤਤੋ ਕਪ੍ਪਾਸਿਕਵਨਸਣ੍ਡੇ ਤਿਂਸ ਭਦ੍ਦਵਗ੍ਗਿਯੇ ਤਯੋ ਮਗ੍ਗੇ ਚ ਤੀਣਿ ਫਲਾਨਿ ਚ ਸਮ੍ਪਾਪੇਸਿ, ਏਤਸ੍ਸਪਿ ਸਤ੍ਤਲੋਕਸ੍ਸ ਅਨੁਕਮ੍ਪਾਯ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੋ। ਗਯਾਸੀਸੇ ਆਦਿਤ੍ਤਪਰਿਯਾਯਸੁਤ੍ਤਪਰਿਯੋਸਾਨੇ (ਮਹਾਵ॰ ੫੪) ਜਟਿਲਸਹਸ੍ਸਂ ਅਰਹਤ੍ਤੇ ਪਤਿਟ੍ਠਾਪੇਸਿ, ਤਾਲਟ੍ਠਿਵਨੇ ਬਿਮ੍ਬਿਸਾਰਪ੍ਪਮੁਖਾ ਏਕਾਦਸ ਨਹੁਤਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਗਹਪਤਿਕਾ ਸਤ੍ਥੁ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲੇ ਪਤਿਟ੍ਠਹਿਂਸੁ, ਏਕਂ ਨਹੁਤਂ ਸਰਣੇਸੁ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤਂ। ਤਿਰੋਕੁਟ੍ਟਅਨੁਮੋਦਨਾਵਸਾਨੇ ਚਤੁਰਾਸੀਤਿਯਾ ਪਾਣਸਹਸ੍ਸੇਹਿ ਅਮਤਪਾਨਂ ਪੀਤਂ। ਸੁਮਨਮਾਲਾਕਾਰਸਮਾਗਮੇ ਚਤੁਰਾਸੀਤਿਯਾ ਚ। ਧਨਪਾਲਕਸਮਾਗਮੇ ਦਸਹਿ ਪਾਣਸਹਸ੍ਸੇਹਿ, ਖਦਿਰਙ੍ਗਾਰਜਾਤਕਸਮਾਗਮੇ ਚਤੁਰਾਸੀਤਿਯਾ ਪਾਣਸਹਸ੍ਸੇਹਿ, ਜਮ੍ਬੁਕਆਜੀਵਕਸਮਾਗਮੇ ਚਤੁਰਾਸੀਤਿਯਾ ਚ। ਆਨਨ੍ਦਸੇਟ੍ਠਿਸਮਾਗਮੇ ਚਤੁਰਾਸੀਤਿਯਾ ਚ ਪਾਣਸਹਸ੍ਸੇਹਿ ਅਮਤਪਾਨਂ ਪੀਤਂ। ਪਾਸਾਣਕਚੇਤਿਯੇ ਪਾਰਾਯਨਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤਕਥਾਦਿਵਸੇ ਚੁਦ੍ਦਸ ਕੋਟਿਯੋ ਅਮਤਪਾਨਂ ਪਿਵਿਂਸੁ। ਯਮਕਪਾਟਿਹਾਰਿਯਦਿਵਸੇ ਵੀਸਤਿ ਪਾਣਕੋਟਿਯੋ, ਤਾਵਤਿਂਸਭਵਨੇ ਪਣ੍ਡੁਕਮ੍ਬਲਸਿਲਾਯ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਮਾਤਰਂ ਕਾਯਸਕ੍ਖਿਂ ਕਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਤਪ੍ਪਕਰਣਂ ਅਭਿਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਅਸੀਤਿ ਪਾਣਕੋਟਿਯੋ, ਦੇਵੋਰੋਹਨੇ ਤਿਂਸ ਪਾਣਕੋਟਿਯੋ, ਸਕ੍ਕਪਞ੍ਹਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤੇ ਅਸੀਤਿ ਦੇਵਤਾਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਅਮਤਪਾਨਂ ਪਿਵਿਂਸੁ। ਮਹਾਸਮਯਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤੇ ਮਙ੍ਗਲਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤੇ ਚੂਲ਼ਰਾਹੁਲੋਵਾਦੇ ਸਮਚਿਤ੍ਤਪਟਿਪਦਾਯਾਤਿ ਇਮੇਸੁ ਚਤੂਸੁ

ਠਾਨੇਸੁ ਅਭਿਸਮਯਂ ਪਤ੍ਤਸਤ੍ਤਾਨਂ ਪਰਿਚ੍ਛੇਦੋ ਨਤ੍ਥਿ। ਏਤਸ੍ਸਪਿ ਸਤ੍ਤਲੋਕਸ੍ਸ ਅਨੁਕਮ੍ਪਾਯ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੋਤਿ। ਯਾਵਜ੍ਜਦਿਵਸਾ ਇਤੋ ਪਰਂ ਅਨਾਗਤੇ ਚ ਸਾਸਨਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਸਗ੍ਗਮੋਕ੍ਖਮਗ੍ਗੇ ਪਤਿਟ੍ਠਹਨ੍ਤਾਨਂ ਵਸੇਨਾਪਿ ਅਯਮਤ੍ਥੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸਾਨਨ੍ਤਿ ਨ ਕੇਵਲਂ ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸਾਨਂਯੇਵ, ਅਵਸੇਸਾਨਂ ਨਾਗਸੁਪਣ੍ਣਾਦੀਨਮ੍ਪਿ ਅਤ੍ਥਾਯ ਹਿਤਾਯ ਸੁਖਾਯੇਵ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੋ। ਸਹੇਤੁਕਪਟਿਸਨ੍ਧਿਕੇ ਪਨ ਮਗ੍ਗਫਲਸਚ੍ਛਿਕਿਰਿਯਾਯ ਭਬ੍ਬੇ ਪੁਗ੍ਗਲੇ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ ਏਤਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤਸ੍ਮਾ ਏਤੇਸਮ੍ਪਿ ਅਤ੍ਥਾਯ ਹਿਤਾਯ ਸੁਖਾਯੇਵ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੋਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

ਕਤਮੋ ਏਕਪੁਗ੍ਗਲੋਤਿ ਅਯਂ ਪੁਚ੍ਛਾ। ਪੁਚ੍ਛਾ ਚ ਨਾਮੇਸਾ ਪਞ੍ਚਵਿਧਾ ਹੋਤਿ – ਅਦਿਟ੍ਠਜੋਤਨਾ ਪੁਚ੍ਛਾ, ਦਿਟ੍ਠਸਂਸਨ੍ਦਨਾ ਪੁਚ੍ਛਾ, ਵਿਮਤਿਚ੍ਛੇਦਨਾ ਪੁਚ੍ਛਾ, ਅਨੁਮਤਿਪੁਚ੍ਛਾ, ਕਥੇਤੁਕਮ੍ਯਤਾਪੁਚ੍ਛਾਤਿ।

ਤਾਸਂ ਇਦਂ ਨਾਨਤ੍ਤਂ – ਕਤਮਾ **ਅਦਿਟ੍ਠਜੋਤਨਾ ਪੁਚ੍ਛਾ**? ਪਕਤਿਯਾ ਲਕ੍ਖਣਂ ਅਞ੍ਞਾਤਂ ਹੋਤਿ ਅਦਿਟ੍ਠਂ ਅਤੁਲਿਤਂ ਅਤੀਰਿਤਂ ਅਵਿਭੂਤਂ ਅਭਾਵਿਤਂ। ਤਸ੍ਸ ਞਾਣਾਯ ਦਸ੍ਸਨਾਯ ਤੁਲਨਾਯ ਤੀਰਣਾਯ ਵਿਭੂਤਤ੍ਥਾਯ ਵਿਭਾਵਨਤ੍ਥਾਯ ਪਞ੍ਹਂ ਪੁਚ੍ਛਤਿ, ਅਯਂ ਅਦਿਟ੍ਠਜੋਤਨਾ ਪੁਚ੍ਛਾ।

ਕਤਮਾ **ਦਿਟ੍ਠਸਂਸਨ੍ਦਨਾ ਪੁਚ੍ਛਾ**? ਪਕਤਿਯਾ ਲਕ੍ਖਣਂ ਞਾਤਂ ਹੋਤਿ ਦਿਟ੍ਠਂ ਤੁਲਿਤਂ ਤੀਰਿਤਂ ਵਿਭੂਤਂ ਵਿਭਾਵਿਤਂ। ਸੋ ਅਞ੍ਞੇਹਿ ਪਣ੍ਡਿਤੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਸਂਸਨ੍ਦਨਤ੍ਥਾਯ ਪਞ੍ਹਂ ਪੁਚ੍ਛਤਿ, ਅਯਂ ਦਿਟ੍ਠਸਂਸਨ੍ਦਨਾ ਪੁਚ੍ਛਾ।

ਕਤਮਾ **ਵਿਮਤਿਚ੍ਛੇਦਨਾ ਪੁਚ੍ਛਾ**? ਪਕਤਿਯਾ ਸਂਸਯਪਕ੍ਖਨ੍ਦੋ ਹੋਤਿ ਵਿਮਤਿਪਕ੍ਖਨ੍ਦੋ ਦ੍ਵੇਲ਼੍ਹਕਜਾਤੋ ''ਏਵਂ ਨੁ ਖੋ, ਨ ਨੁ ਖੋ, ਕਿਂ ਨੁ ਖੋ, ਕਥਂ ਨੁ ਖੋ''ਤਿ। ਸੋ ਵਿਮਤਿਚ੍ਛੇਦਨਤ੍ਥਾਯ ਪਞ੍ਹਂ ਪੁਚ੍ਛਤਿ, ਅਯਂ ਵਿਮਤਿਚ੍ਛੇਦਨਾ ਪੁਚ੍ਛਾ।

ਕਤਮਾ **ਅਨੁਮਤਿਪੁਚ੍ਛਾ**? ਭਗਵਾ ਹਿ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਅਨੁਮਤਿਯਾ ਪਞ੍ਹਂ ਪੁਚ੍ਛਤਿ – ''ਤਂ ਕਿਂ ਮਞ੍ਞਥ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਰੂਪਂ ਨਿਚ੍ਚਂ ਵਾ ਅਨਿਚ੍ਚਂ ਵਾ''ਤਿ? ''ਅਨਿਚ੍ਚਂ, ਭਨ੍ਤੇ''। ''ਯਂ ਪਨਾਨਿਚ੍ਚਂ, ਦੁਕ੍ਖਂ ਵਾ ਤਂ ਸੁਖਂ ਵਾ''ਤਿ? ''ਦੁਕ੍ਖਂ, ਭਨ੍ਤੇ''। ''ਯਂ ਪਨਾਨਿਚ੍ਚਂ ਦੁਕ੍ਖਂ ਵਿਪਰਿਣਾਮਧਮ੍ਮਂ, ਕਲ੍ਲਂ ਨੁ ਖੋ ਤਂ ਸਮਨੁਪਸ੍ਸਿਤੁਂ ਏਤਂ ਮਮ, ਏਸੋਹਮਸ੍ਮਿ, ਏਸੋ ਮੇ ਅਤ੍ਤਾ''ਤਿ? ''ਨੋ ਹੇਤਂ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ, ਅਯਂ ਅਨੁਮਤਿਪੁਚ੍ਛਾ।

ਕਤਮਾ **ਕਥੇਤੁਕਮ੍ਯਤਾਪੁਚ੍ਛਾ**? ਭਗਵਾ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਕਥੇਤੁਕਮ੍ਯਤਾਯ ਪਞ੍ਹਂ ਪੁਚ੍ਛਤਿ – ''ਚਤ੍ਤਾਰੋਮੇ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨਾ। ਕਤਮੇ ਚਤ੍ਤਾਰੋ''ਤਿ? ਅਯਂ ਕਥੇਤੁਕਮ੍ਯਤਾਪੁਚ੍ਛਾਤਿ।

ਤਤ੍ਥ ਬੁਦ੍ਧਾਨਂ ਪੁਰਿਮਾ ਤਿਸ੍ਸੋ ਪੁਚ੍ਛਾ ਨਤ੍ਥਿ। ਕਸ੍ਮਾ? ਬੁਦ੍ਧਾਨਂ ਹਿ ਤੀਸੁ ਅਦ੍ਧਾਸੁ ਕਿਞ੍ਚਿ ਸਙ੍ਖਤਂ ਅਦ੍ਧਾਵਿਮੁਤ੍ਤਂ ਵਾ ਅਸਙ੍ਖਤਂ ਅਦਿਟ੍ਠਂ ਅਜਾਨਿਤਂ ਅਤੁਲਿਤਂ ਅਤੀਰਿਤਂ ਅਵਿਭੂਤਂ ਅਵਿਭਾਵਿਤਂ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਤੇਸਂ ਅਦਿਟ੍ਠਜੋਤਨਾਪੁਚ੍ਛਾ ਨਤ੍ਥਿ। ਯਂ ਪਨ ਭਗਵਤਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਞਾਣੇਨ ਪਟਿਵਿਦ੍ਧਂ, ਤਸ੍ਸ ਅਞ੍ਞੇਨ ਸਮਣੇਨ ਵਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੇਨ ਵਾ ਦੇਵੇਨ ਵਾ ਮਾਰੇਨ ਵਾ ਬ੍ਰਹ੍ਮੁਨਾ ਵਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਸਂਸਨ੍ਦਨਕਿਚ੍ਚਂ ਨਤ੍ਥਿ। ਤੇਨਸ੍ਸ ਦਿਟ੍ਠਸਂਸਨ੍ਦਨਾਪੁਚ੍ਛਾ ਨਤ੍ਥਿ। ਯਸ੍ਮਾ ਪਨੇਸ ਅਕਥਂਕਥੀ ਤਿਣ੍ਣਵਿਚਿਕਿਚ੍ਛੋ ਸਬ੍ਬਧਮ੍ਮੇਸੁ ਵਿਹਤਸਂਸਯੋ, ਤੇਨਸ੍ਸ ਵਿਮਤਿਚ੍ਛੇਦਨਾਪੁਚ੍ਛਾ ਨਤ੍ਥਿ। ਇਤਰਾ ਪਨ ਦ੍ਵੇ ਪੁਚ੍ਛਾ ਭਗਵਤੋ ਅਤ੍ਥਿ, ਤਾਸੁ ਅਯਂ ਕਥੇਤੁਕਮ੍ਯਤਾਪੁਚ੍ਛਾਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ।

ਇਦਾਨਿ ਤਾਯ ਪੁਚ੍ਛਾਯ ਪੁਟ੍ਠਂ ਏਕਪੁਗ੍ਗਲਂ ਵਿਭਾਵੇਨ੍ਤੋ **ਤਥਾਗਤੋ ਅਰਹਂ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ**ਤਿ ਆਹ। ਤਤ੍ਥ **ਤਥਾਗਤੋ**ਤਿ ਅਟ੍ਠਹਿ ਕਾਰਣੇਹਿ ਭਗਵਾ ਤਥਾਗਤੋ – ਤਥਾ ਆਗਤੋਤਿ ਤਥਾਗਤੋ, ਤਥਾ ਗਤੋਤਿ ਤਥਾਗਤੋ, ਤਥਲਕ੍ਖਣਂ ਆਗਤੋਤਿ ਤਥਾਗਤੋ, ਤਥਧਮ੍ਮੇ ਯਾਥਾਵਤੋ ਅਭਿਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋਤਿ ਤਥਾਗਤੋ, ਤਥਦਸ੍ਸਿਤਾਯ ਤਥਾਗਤੋ, ਤਥਵਾਦਿਤਾਯ ਤਥਾਗਤੋ, ਤਥਾਕਾਰਿਤਾਯ ਤਥਾਗਤੋ, ਅਭਿਭਵਨਟ੍ਠੇਨ ਤਥਾਗਤੋਤਿ।

ਕਥੰ ਭਗਵਾ **ਤਥਾ ਆਗਤੋਤਿ ਤਥਾਗਤੋ**? ਯਥਾ ਸਬ੍ਬਲੋਕਹਿਤਾਯ ਉਸ੍ਸੁਕ੍ਕਮਾਪਨ੍ਨਾ ਪੁਰਿਮਕਾ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਾ ਆਗਤਾ, ਯਥਾ ਵਿਪਸ੍ਸੀ ਭਗਵਾ ਆਗਤੋ, ਯਥਾ ਸਿਖੀ ਭਗਵਾ, ਯਥਾ ਵੇਸ੍ਸਭੂ ਭਗਵਾ, ਯਥਾ ਕਕੁਸਨ੍ਧੋ ਭਗਵਾ, ਯਥਾ ਕੋਣਾਗਮਨੋ ਭਗਵਾ, ਯਥਾ ਕਸ੍ਸਪੋ ਭਗਵਾ ਆਗਤੋਤਿ। ਕਿੰ ਵੁਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ? ਯੇਨ ਅਭਿਨੀਹਾਰੇਨ ਏਤੇ ਭਗਵਨ੍ਤੋ ਆਗਤਾ, ਤੇਨੇਵ ਅਮ੍ਹਾਕਮ੍ਪਿ ਭਗਵਾ ਆਗਤੋ। ਅਥ ਵਾ ਯਥਾ ਵਿਪਸ੍ਸੀ ਭਗਵਾ...ਪੇ॰... ਯਥਾ ਕਸ੍ਸਪੋ ਭਗਵਾ ਦਾਨਪਾਰਮਿੰ ਪੂਰੇਤ੍ਵਾ, ਸੀਲਨੇਕ੍ਖਮ੍ਮਪਞ੍ਞਾਵੀਰਿਯਖਨ੍ਤਿਸਚ੍ਚਾਧਿਟ੍ਠਾਨਮੇਤ੍ਤਾਉਪੇਕ੍ਖਾਪਾਰਮਿੰ ਪੂਰੇਤ੍ਵਾ ਇਮਾ ਦਸ ਪਾਰਮਿਯੋ, ਦਸ ਉਪਪਾਰਮਿਯੋ, ਦਸ ਪਰਮਤ੍ਥਪਾਰਮਿਯੋਤਿ ਸਮਤਿੰਸ ਪਾਰਮਿਯੋ ਪੂਰੇਤ੍ਵਾ, ਅਙ੍ਗਪਰਿਚ੍ਚਾਗੰ ਨਯਨਧਨਰਜ੍ਜਪੁਤ੍ਤਦਾਰਪਰਿਚ੍ਚਾਗਨ੍ਤਿ ਇਮੇ ਪਞ੍ਚ ਮਹਾਪਰਿਚ੍ਚਾਗੇ ਪਰਿਚ੍ਚਜਿਤ੍ਵਾ, ਪੁਬ੍ਬਯੋਗਪੁਬ੍ਬਚਰਿਯਧਮ੍ਮਕ੍ਖਾਨਞਾਤਤ੍ਥਚਰਿਯਾਦਯੋ ਪੂਰੇਤ੍ਵਾ ਬੁਦ੍ਧਿਚਰਿਯਾਯ ਕੋਟਿੰ ਪਤ੍ਵਾ ਆਗਤੋ, ਤਥਾ ਅਮ੍ਹਾਕਮ੍ਪਿ ਭਗਵਾ ਆਗਤੋ। ਯਥਾ ਚ ਵਿਪਸ੍ਸੀ ਭਗਵਾ ...ਪੇ॰... ਕਸ੍ਸਪੋ ਭਗਵਾ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨੇ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਸਮ੍ਮਪ੍ਪਧਾਨੇ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਇਦ੍ਧਿਪਾਦੇ ਪਞ੍ਚਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਾਨਿ ਪਞ੍ਚ ਬਲਾਨਿ ਸਤ੍ਤ ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗੇ ਅਰਿਯੰ ਅਟ੍ਠਙ੍ਗਿਕੰ ਮਗ੍ਗੰ ਭਾਵੇਤ੍ਵਾ ਬ੍ਰੂਹੇਤ੍ਵਾ ਆਗਤੋ, ਤਥਾ ਅਮ੍ਹਾਕਮ੍ਪਿ ਭਗਵਾ ਆਗਤੋਤਿ ਤਥਾਗਤੋ।

‘‘ਯਥੇਵ ਲੋਕਮ੍ਹਿ ਵਿਪਸ੍ਸਿਆਦਯੋ,
ਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁਭਾਵੰ ਮੁਨਯੋ ਇਧਾਗਤਾ।
ਤਥਾ ਅਯੰ ਸਕਜਮੁਨੀਪਿ ਆਗਤੋ,
ਤਥਾਗਤੋ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਤੇਨ ਚਕ੍ਖੁਮਾ’’ਤਿ॥

ਏਵੰ ਤਥਾ ਆਗਤੋਤਿ ਤਥਾਗਤੋ।

ਕਥੰ **ਤਥਾ ਗਤੋਤਿ ਤਥਾਗਤੋ**? ਯਥਾ ਸਮ੍ਪਤਿਜਾਤੋ ਵਿਪਸ੍ਸੀ ਭਗਵਾ ਗਤੋ...ਪੇ॰... ਕਸ੍ਸਪੋ ਭਗਵਾ ਗਤੋ। ਕਥਞ੍ਚ ਸੋ ਗਤੋਤਿ? ਸੋ ਹਿ ਸਮ੍ਪਤਿਜਾਤੋਵ ਸਮੇਹਿ ਪਾਦੇਹਿ ਪਥਵਿਯੰ ਪਤਿਟ੍ਠਾਯ ਉਤ੍ਤਰਾਭਿਮੁਖੋ ਸਤ੍ਤਪਦਵੀਤਿਹਾਰੇਨ ਗਤੋ। ਯਥਾਹ – ‘‘ਸਮ੍ਪਤਿਜਾਤੋ, ਆਨਨ੍ਦ, ਬੋਧਿਸਤ੍ਤੋ ਸਮੇਹਿ ਪਾਦੇਹਿ ਪਥਵਿਯੰ ਪਤਿਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾ ਉਤ੍ਤਰਾਭਿਮੁਖੋ ਸਤ੍ਤਪਦਵੀਤਿਹਾਰੇਨ ਗਚ੍ਛਤਿ ਸੇਤਮ੍ਹਿ ਛਤ੍ਤੇ ਅਨੁਧਾਰਿਯਮਾਨੇ, ਸਬ੍ਬਾ ਚ ਦਿਸਾ ਅਨੁਵਿਲੋਕੇਤਿ, ਆਸਭਿਞ੍ਚ ਵਾਚੰ ਭਾਸਤਿ ‘ਅਗ੍ਗੋਹਮਸ੍ਮਿ ਲੋਕਸ੍ਸ, ਜੇਟ੍ਠੋਹਮਸ੍ਮਿ ਲੋਕਸ੍ਸ, ਸੇਟ੍ਠੋਹਮਸ੍ਮਿ ਲੋਕਸ੍ਸ, ਅਯਮਨ੍ਤਿਮਾ ਜਾਤਿ, ਨਤ੍ਥਿ ਦਾਨਿ ਪੁਨਬ੍ਭਵੋ’’’ਤਿ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੩.੨੦੭)। ਤਞ੍ਚਸ੍ਸ ਗਮਨੰ ਤਥੰ ਅਹੋਸਿ ਅਵਿਤਥੰ ਅਨੇਕੇਸੰ ਵਿਸੇਸਾਧਿਗਮਾਨੰ ਪੁਬ੍ਬਨਿਮਿਤ੍ਤਭਾਵੇਨ। ਯਞ੍ਹਿ ਸੋ ਸਮ੍ਪਤਿਜਾਤੋਵ ਸਮੇਹਿ ਪਾਦੇਹਿ ਪਤਿਟ੍ਠਹਿ, ਇਦਮਸ੍ਸ ਚਤੁਰਿਦ੍ਧਿਪਾਦਪਟਿਲਾਭਸ੍ਸ ਪੁਬ੍ਬਨਿਮਿਤ੍ਤੰ, ਉਤ੍ਤਰਾਭਿਮੁਖਭਾਵੋ ਪਨ ਸਬ੍ਬਲੋਕੁਤ੍ਤਰਭਾਵਸ੍ਸ ਪੁਬ੍ਬਨਿਮਿਤ੍ਤੰ, ਸਤ੍ਤਪਦਵੀਤਿਹਾਰੋ ਸਤ੍ਤਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਰਤਨਪਟਿਲਾਭਸ੍ਸ, ‘‘ਸੁਵਣ੍ਣਦਣ੍ਡਾ ਵੀਤਿਪਤਨ੍ਤਿ ਚਾਮਰਾ’’ਤਿ (ਸੁ॰ ਨਿ॰ ੬੯੩) ਏਤ੍ਥ ਵੁਤ੍ਤਚਾਮਰੁਕ੍ਖੇਪੋ ਪਨ ਸਬ੍ਬਤਿਤ੍ਥਿਯਨਿਮ੍ਮਥਨਸ੍ਸ ਪੁਬ੍ਬਨਿਮਿਤ੍ਤੰ, ਸੇਤਚ੍ਛਤ੍ਤਧਾਰਣੰ ਅਰਹਤ੍ਤਫਲਵਿਮੁਤ੍ਤਿਵਰਵਿਮਲਸੇਤਚ੍ਛਤ੍ਤਪਟਿਲਾਭਸ੍ਸ ਪੁਬ੍ਬਨਿਮਿਤ੍ਤੰ, ਸਬ੍ਬਦਿਸਾਨੁਵਿਲੋਕਨੰ ਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁਤਾਨਾਵਰਣਞਾਣਪਟਿਲਾਭਸ੍ਸ ਪੁਬ੍ਬਨਿਮਿਤ੍ਤੰ, ਆਸਭਿਵਾਚਾਭਾਸਨੰ ਅਪ੍ਪਟਿਵਤ੍ਤਿਯਵਰਧਮ੍ਮਚਕ੍ਕਪ੍ਪਵਤ੍ਤਨਸ੍ਸ ਪੁਬ੍ਬਨਿਮਿਤ੍ਤੰ। ਤਥਾ ਅਯੰ ਭਗਵਾਪਿ ਗਤੋ। ਤਞ੍ਚਸ੍ਸ ਗਮਨੰ ਤਥੰ ਅਹੋਸਿ ਅਵਿਤਥੰ ਤੇਸੰਯੇਵ ਵਿਸੇਸਾਧਿਗਮਾਨੰ ਪੁਬ੍ਬਨਿਮਿਤ੍ਤਭਾਵੇਨ। ਤੇਨਾਹੁ ਪੋਰਾਣਾ –

‘‘ਮੁਹੁਤ੍ਤਜਾਤੋਵ ਗਵਮ੍ਪਤੀ ਯਥਾ,
ਸਮੇਹਿ ਪਾਦੇਹਿ ਫੁਸੀ ਵਸੁਨ੍ਧਰੰ।
ਸੋ ਵਿਕ੍ਕਮੀ ਸਤ੍ਤ ਪਦਾਨਿ ਗੋਤਮੋ,
ਸੇਤਞ੍ਚ ਛਤ੍ਤੰ ਅਨੁਧਾਰਯੁੰ ਮਰੂ॥

''ਗਨ੍ਤ੍ਵਾਨ ਸੋ ਸਤ੍ਤ ਪਦਾਨਿ ਗੋਤਮੋ,
ਦਿਸਾ ਵਿਲੋਕੇਸਿ ਸਮਾ ਸਮਨ੍ਤਤੋ।
ਅਟ੍ਠਙ੍ਗੁਪੇਤਂ ਗਿਰਮਬ੍ਭੁਦੀਰਯਿ,
ਸੀਹੋ ਯਥਾ ਪਬ੍ਬਤਮੁਦ੍ਧਨਿਟ੍ਠਿਤੋ''ਤਿ॥

ਏਵਂ ਤਥਾ ਗਤੋਤਿ ਤਥਾਗਤੋ।

ਅਥ ਵਾ ਯਥਾ ਵਿਪਸ੍ਸੀ ਭਗਵਾ…ਪੇ॰… ਯਥਾ ਕਸ੍ਸਪੋ ਭਗਵਾ, ਅਯਮ੍ਪਿ ਭਗਵਾ ਤਥੇਵ ਨੇਕ੍ਖਮ੍ਮੇਨ ਕਾਮਚ੍ਛਨ੍ਦਂ ਪਹਾਯ ਗਤੋ, ਅਬ੍ਯਾਪਾਦੇਨ ਬ੍ਯਾਪਾਦਂ, ਆਲੋਕਸਞ੍ਞਾਯ ਥਿਨਮਿਦ੍ਧਂ, ਅਵਿਕ੍ਖੇਪੇਨ ਉਦ੍ਧਚ੍ਚਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚਂ, ਧਮ੍ਮਵਵਤ੍ਥਾਨੇਨ ਵਿਚਿਕਿਚ੍ਛਂ ਪਹਾਯ ਗਤੋ, ਞਾਣੇਨ ਅਵਿਜ੍ਜਂ ਪਦਾਲੇਤ੍ਵਾ ਗਤੋ, ਪਾਮੋਜ੍ਜੇਨ ਅਰਤਿਂ ਵਿਨੋਦੇਤ੍ਵਾ, ਪਠਮਜ੍ਝਾਨੇਨ ਨੀਵਰਣਕਵਾਟਂ ਉਗ੍ਘਾਟੇਤ੍ਵਾ, ਦੁਤਿਯਜ੍ਝਾਨੇਨ ਵਿਤਕ੍ਕਵਿਚਾਰਂ ਵੂਪਸਮੇਤ੍ਵਾ, ਤਤਿਯਜ੍ਝਾਨੇਨ ਪੀਤਿਂ ਵਿਰਾਜੇਤ੍ਵਾ, ਚਤੁਤ੍ਥਜ੍ਝਾਨੇਨ ਸੁਖਦੁਕ੍ਖਂ ਪਹਾਯ, ਆਕਾਸਾਨਞ੍ਚਾਯਤਨਸਮਾਪਤ੍ਤਿਯਾ ਰੂਪਸਞ੍ਞਾਪਟਿਘਸਞ੍ਞਾਨਾਨਤ੍ਤਸਞ੍ਞਾਯੋ ਸਮਤਿਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ, ਵਿਞ੍ਞਾਣਞ੍ਚਾਯਤਨਸਮਾਪਤ੍ਤਿਯਾ ਆਕਾਸਾਨਞ੍ਚਾਯਤਨਸਞ੍ਞਂ, ਆਕਿਞ੍ਚਞ੍ਞਾਯਤਨਸਮਾਪਤ੍ਤਿਯਾ ਵਿਞ੍ਞਾਣਞ੍ਚਾਯਤਨਸਞ੍ਞਂ, ਨੇਵਸਞ੍ਞਾਨਾਸਞ੍ਞਾਯਤਨਸਮਾਪਤ੍ਤਿਯਾ ਆਕਿਞ੍ਚਞ੍ਞਾਯਤਨਸਞ੍ਞਂ ਸਮਤਿਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਗਤੋ।

ਅਨਿਚ੍ਚਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾਯ ਨਿਚ੍ਚਸਞ੍ਞਂ ਪਹਾਯ, ਦੁਕ੍ਖਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾਯ ਸੁਖਸਞ੍ਞਂ, ਅਨਤ੍ਤਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾਯ ਅਤ੍ਤਸਞ੍ਞਂ, ਨਿਬ੍ਬਿਦਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾਯ ਨਨ੍ਦਿਂ, ਵਿਰਾਗਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾਯ ਰਾਗਂ, ਨਿਰੋਧਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾਯ ਸਮੁਦਯਂ, ਪਟਿਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾਯ ਆਦਾਨਂ, ਖਯਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾਯ ਘਨਸਞ੍ਞਂ, ਵਯਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾਯ ਆਯੂਹਨਂ, ਵਿਪਰਿਣਾਮਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾਯ ਧੁਵਸਞ੍ਞਂ, ਅਨਿਮਿਤ੍ਤਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾਯ ਨਿਮਿਤ੍ਤਸਞ੍ਞਂ, ਅਪ੍ਪਣਿਹਿਤਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾਯ ਪਣਿਧਿਂ, ਸੁਞ੍ਞਤਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾਯ ਅਭਿਨਿਵੇਸਂ, ਅਧਿਪਞ੍ਞਾਧਮ੍ਮਵਿਪਸ੍ਸਨਾਯ ਸਾਰਾਦਾਨਾਭਿਨਿਵੇਸਂ, ਯਥਾਭੂਤਞਾਣਦਸ੍ਸਨੇਨ ਸਮ੍ਮੋਹਾਭਿਨਿਵੇਸਂ, ਆਦੀਨਵਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾਯ ਆਲਯਾਭਿਨਿਵੇਸਂ, ਪਟਿਸਙ੍ਖਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾਯ ਅਪ੍ਪਟਿਸਙ੍ਖਂ, ਵਿਵਟ੍ਟਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾਯ ਸਂਯੋਗਾਭਿਨਿਵੇਸਂ, ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਮਗ੍ਗੇਨ ਦਿਟ੍ਠੇਕਟ੍ਠੇ ਕਿਲੇਸੇ ਭਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾ, ਸਕਦਾਗਾਮਿਮਗ੍ਗੇਨ ਓਲ਼ਾਰਿਕੇ ਕਿਲੇਸੇ ਪਹਾਯ, ਅਨਾਗਾਮਿਮਗ੍ਗੇਨ ਅਣੁਸਹਗਤੇ ਕਿਲੇਸੇ ਸਮੁਗ੍ਘਾਤੇਤ੍ਵਾ, ਅਰਹਤ੍ਤਮਗ੍ਗੇਨ ਸਬ੍ਬਕਿਲੇਸੇ ਸਮੁਚ੍ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਗਤੋ। ਏਵਮ੍ਪਿ ਤਥਾ ਗਤੋਤਿ ਤਥਾਗਤੋ।

ਕਥਂ **ਤਥਲਕ੍ਖਣਂ ਆਗਤੋਤਿ ਤਥਾਗਤੋ**? ਪਥਵੀਧਾਤੁਯਾ ਕਕ੍ਖਲ਼ਤ੍ਤਲਕ੍ਖਣਂ ਤਥਂ ਅਵਿਤਥਂ, ਆਪੋਧਾਤੁਯਾ ਪਗ੍ਘਰਣਲਕ੍ਖਣਂ, ਤੇਜੋਧਾਤੁਯਾ ਉਣ੍ਹਤ੍ਤਲਕ੍ਖਣਂ, ਵਾਯੋਧਾਤੁਯਾ ਵਿਤ੍ਥਮ੍ਭਨਲਕ੍ਖਣਂ, ਆਕਾਸਧਾਤੁਯਾ ਅਸਮ੍ਫੁਟ੍ਠਲਕ੍ਖਣਂ, ਵਿਞ੍ਞਾਣਧਾਤੁਯਾ ਵਿਜਾਨਨਲਕ੍ਖਣਂ।

ਰੂਪਸ੍ਸ ਰੁਪ੍ਪਨਲਕ੍ਖਣਂ, ਵੇਦਨਾਯ ਵੇਦਯਿਤਲਕ੍ਖਣਂ, ਸਞ੍ਞਾਯ ਸਞ੍ਜਾਨਨਲਕ੍ਖਣਂ, ਸਙ੍ਖਾਰਾਨਂ ਅਭਿਸਙ੍ਖਰਣਲਕ੍ਖਣਂ, ਵਿਞ੍ਞਾਣਸ੍ਸ ਵਿਜਾਨਨਲਕ੍ਖਣਂ।

ਵਿਤਕ੍ਕਸ੍ਸ ਅਭਿਨਿਰੋਪਨਲਕ੍ਖਣਂ, ਵਿਚਾਰਸ੍ਸ ਅਨੁਮਜ੍ਜਨਲਕ੍ਖਣਂ, ਪੀਤਿਯਾ ਫਰਣਲਕ੍ਖਣਂ, ਸੁਖਸ੍ਸ ਸਾਤਲਕ੍ਖਣਂ, ਚਿਤ੍ਤੇਕਗ੍ਗਤਾਯ ਅਵਿਕ੍ਖੇਪਲਕ੍ਖਣਂ, ਫਸ੍ਸਸ੍ਸ ਫੁਸਨਲਕ੍ਖਣਂ।

ਸਦ੍ਧਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਸ੍ਸ ਅਧਿਮੋਕ੍ਖਲਕ੍ਖਣਂ, ਵੀਰਿਯਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਸ੍ਸ ਪਗ੍ਗਹਲਕ੍ਖਣਂ, ਸਤਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਸ੍ਸ ਉਪਟ੍ਠਾਨਲਕ੍ਖਣਂ, ਸਮਾਧਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਸ੍ਸ ਅਵਿਕ੍ਖੇਪਲਕ੍ਖਣਂ, ਪਞ੍ਞਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਸ੍ਸ ਪਜਾਨਨਲਕ੍ਖਣਂ।

ਸਦ੍ਧਾਬਲਸ੍ਸ ਅਸ੍ਸਦ੍ਧਿਯੇ ਅਕਮ੍ਪਿਯਲਕ੍ਖਣੰ, ਵੀਰਿਯਬਲਸ੍ਸ ਕੋਸਜ੍ਜੇ, ਸਤਿਬਲਸ੍ਸ ਮੁਟ੍ਠਸ੍ਸਚ੍ਚੇ, ਸਮਾਧਿਬਲਸ੍ਸ ਉਦ੍ਧਚ੍ਚੇ, ਪਞ੍ਞਾਬਲਸ੍ਸ ਅਵਿਜ੍ਜਾਯ ਅਕਮ੍ਪਿਯਲਕ੍ਖਣੰ।

ਸਤਿਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਸ੍ਸ ਉਪਟ੍ਠਾਨਲਕ੍ਖਣੰ, ਧਮ੍ਮਵਿਚਯਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਸ੍ਸ ਪਵਿਚਯਲਕ੍ਖਣੰ, ਵੀਰਿਯਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਸ੍ਸ ਪਗ੍ਗਹਲਕ੍ਖਣੰ, ਪੀਤਿਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਸ੍ਸ ਫਰਣਲਕ੍ਖਣੰ, ਪਸ੍ਸਦ੍ਧਿਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਸ੍ਸ ਵੂਪਸਮਲਕ੍ਖਣੰ , ਸਮਾਧਿਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਸ੍ਸ ਅਵਿਕ੍ਖੇਪਲਕ੍ਖਣੰ, ਉਪੇਕ੍ਖਾਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਸ੍ਸ ਪਟਿਸਙ੍ਖਾਨਲਕ੍ਖਣੰ।

ਸਮ੍ਮਾਦਿਟ੍ਠਿਯਾ ਦਸ੍ਸਨਲਕ੍ਖਣੰ, ਸਮ੍ਮਾਸਙ੍ਕਪ੍ਪਸ੍ਸ ਅਭਿਨਿਰੋਪਨਲਕ੍ਖਣੰ, ਸਮ੍ਮਾਵਾਚਾਯ ਪਰਿਗ੍ਗਹਲਕ੍ਖਣੰ, ਸਮ੍ਮਾਕਮ੍ਮਨ੍ਤਸ੍ਸ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨਲਕ੍ਖਣੰ, ਸਮ੍ਮਾਆਜੀਵਸ੍ਸ ਵੋਦਾਨਲਕ੍ਖਣੰ, ਸਮ੍ਮਾਵਾਯਾਮਸ੍ਸ ਪਗ੍ਗਹਲਕ੍ਖਣੰ, ਸਮ੍ਮਾਸਤਿਯਾ ਉਪਟ੍ਠਾਨਲਕ੍ਖਣੰ, ਸਮ੍ਮਾਸਮਾਧਿਸ੍ਸ ਅਵਿਕ੍ਖੇਪਲਕ੍ਖਣੰ।

ਅਵਿਜ੍ਜਾਯ ਅਞ੍ਞਾਣਲਕ੍ਖਣੰ, ਸਙ੍ਖਾਰਾਨੰ ਚੇਤਨਾਲਕ੍ਖਣੰ, ਵਿਞ੍ਞਾਣਸ੍ਸ ਵਿਜਾਨਨਲਕ੍ਖਣੰ, ਨਾਮਸ੍ਸ ਨਮਨਲਕ੍ਖਣੰ, ਰੂਪਸ੍ਸ ਰੁਪ੍ਪਨਲਕ੍ਖਣੰ, ਸਲ਼ਾਯਤਨਸ੍ਸ ਆਯਤਨਲਕ੍ਖਣੰ, ਫਸ੍ਸਸ੍ਸ ਫੁਸਨਲਕ੍ਖਣੰ, ਵੇਦਨਾਯ ਵੇਦਯਿਤਲਕ੍ਖਣੰ, ਤਣ੍ਹਾਯ ਹੇਤੁਲਕ੍ਖਣੰ, ਉਪਾਦਾਨਸ੍ਸ ਗਹਣਲਕ੍ਖਣੰ, ਭਵਸ੍ਸ ਆਯੂਹਨਲਕ੍ਖਣੰ, ਜਾਤਿਯਾ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਲਕ੍ਖਣੰ, ਜਰਾਯ ਜੀਰਣਲਕ੍ਖਣੰ, ਮਰਣਸ੍ਸ ਚੁਤਿਲਕ੍ਖਣੰ।

ਧਾਤੂਨੰ ਸੁਞ੍ਞਤਾਲਕ੍ਖਣੰ, ਆਯਤਨਾਨੰ ਆਯਤਨਲਕ੍ਖਣੰ, ਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨਾਨੰ ਉਪਟ੍ਠਾਨਲਕ੍ਖਣੰ, ਸਮ੍ਮਪ੍ਪਧਾਨਾਨੰ ਪਦਹਨਲਕ੍ਖਣੰ, ਇਦ੍ਧਿਪਾਦਾਨੰ ਇਜ੍ਝਨਲਕ੍ਖਣੰ, ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਾਨੰ ਅਧਿਪਤਿਲਕ੍ਖਣੰ, ਬਲਾਨੰ ਅਕਮ੍ਪਿਯਲਕ੍ਖਣੰ, ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਾਨੰ ਨਿਯ੍ਯਾਨਲਕ੍ਖਣੰ, ਮਗ੍ਗਸ੍ਸ ਹੇਤੁਲਕ੍ਖਣੰ।

ਸਚ੍ਚਾਨੰ ਤਥਲਕ੍ਖਣੰ, ਸਮਥਸ੍ਸ ਅਵਿਕ੍ਖੇਪਲਕ੍ਖਣੰ, ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਯ ਅਨੁਪਸ੍ਸਨਾਲਕ੍ਖਣੰ, ਸਮਥਵਿਪਸ੍ਸਨਾਨੰ ਏਕਰਸਲਕ੍ਖਣੰ, ਯੁਗਨਦ੍ਧਾਨੰ ਅਨਤਿਵਤ੍ਤਨਲਕ੍ਖਣੰ।

ਸੀਲਵਿਸੁਦ੍ਧਿਯਾ ਸੰਵਰਣਲਕ੍ਖਣੰ, ਚਿਤ੍ਤਵਿਸੁਦ੍ਧਿਯਾ ਅਵਿਕ੍ਖੇਪਲਕ੍ਖਣੰ, ਦਿਟ੍ਠਿਵਿਸੁਦ੍ਧਿਯਾ ਦਸ੍ਸਨਲਕ੍ਖਣੰ।

ਖਯੇ ਞਾਣਸ੍ਸ ਸਮੁਚ੍ਛੇਦਲਕ੍ਖਣੰ, ਅਨੁਪ੍ਪਾਦੇ ਞਾਣਸ੍ਸ ਪਸ੍ਸਦ੍ਧਿਲਕ੍ਖਣੰ।

ਛਨ੍ਦਸ੍ਸ ਮੂਲਲਕ੍ਖਣੰ, ਮਨਸਿਕਾਰਸ੍ਸ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨਲਕ੍ਖਣੰ, ਫਸ੍ਸਸ੍ਸ ਸਮੋਧਾਨਲਕ੍ਖਣੰ, ਵੇਦਨਾਯ ਸਮੋਸਰਣਲਕ੍ਖਣੰ, ਸਮਾਧਿਸ੍ਸ ਪਮੁਖਲਕ੍ਖਣੰ, ਸਤਿਯਾ ਆਧਿਪਤੇਯ੍ਯਲਕ੍ਖਣੰ, ਪਞ੍ਞਾਯ ਤਤੁਤ੍ਤਰਿਯਲਕ੍ਖਣੰ , ਵਿਮੁਤ੍ତਿਯਾ ਸਾਰਲਕ੍ਖਣੰ, ਅਮਤੋਗਧਸ੍ਸ ਨਿਬ੍ਬਾਨਸ੍ਸ ਪਰਿਯੋਸਾਨਲਕ੍ਖਣੰ ਤਥੰ ਅਵਿਤਥੰ। ਏਵੰ ਤਥਲਕ੍ਖਣੰ ਞਾਣਗਤਿਯਾ ਆਗਤੋ ਅਵਿਰਜ੍ਝਿਤ੍ਵਾ ਪਤ੍ਤੋ ਅਨੁਪ੍ਪਤ੍ਤੋਤਿ ਤਥਾਗਤੋ। ਏਵੰ ਤਥਲਕ੍ਖਣੰ ਆਗਤੋਤਿ ਤਥਾਗਤੋ।

ਕਥੰ **ਤਥਧਮ੍ਮੇ ਯਾਥਾਵਤੋ ਅਭਿਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋਤਿ ਤਥਾਗਤੋ**? ਤਥਧਮ੍ਮਾ ਨਾਮ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਅਰਿਯਸਚ੍ਚਾਨਿ। ਯਥਾਹ – ''ਚਤ੍ਤਾਰਿਮਾਨਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਤਥਾਨਿ ਅਵਿਤਥਾਨਿ ਅਨਞ੍ਞਥਾਨਿ। ਕਤਮਾਨਿ ਚਤ੍ਤਾਰਿ? 'ਇਦੰ ਦੁਕ੍ਖ'ਨ੍ਤਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਤਥਮੇਤੰ ਅਵਿਤਥਮੇਤੰ ਅਨਞ੍ਞਥਮੇਤ''ਨ੍ਤਿ (ਸੰ॰ ਨਿ॰ ੫.੧੦੯੦) ਵਿਤ੍ਥਾਰੋ। ਤਾਨਿ ਚ ਭਗਵਾ ਅਭਿਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ, ਤਸ੍ਮਾ ਤਥਾਨੰ ਅਭਿਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਤ੍ਤਾ ਤਥਾਗਤੋਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਅਭਿਸਮ੍ਬੋਧਤ੍ਥੋ ਹਿ ਏਤ੍ਥ ਗਤਸਦ੍ਦੋ।

ਅਪਿਚ ਜਰਾਮਰਣਸ੍ਸ ਜਾਤਿਪਚ੍ਚਯਸਮ੍ਭੂਤਸਮੁਦਾਗਤਟ੍ਠੋ ਤਥੋ ਅਵਿਤਥੋ ਅਨਞ੍ਞਥੋ…ਪੇ॰… ਸਙ੍ਖਾਰਾਨੰ ਅਵਿਜ੍ਜਾਪਚ੍ਚਯਸਮ੍ਭੂਤਸਮੁਦਾਗਤਟ੍ਠੋ ਤਥੋ ਅਵਿਤਥੋ ਅਨਞ੍ਞਥੋ। ਤਥਾ ਅਵਿਜ੍ਜਾਯ ਸਙ੍ਖਾਰਾਨੰ ਪਚ੍ਚਯਟ੍ਠੋ, ਸਙ੍ਖਾਰਾਨੰ

ਵਿਞ੍ਞਾਣਸ੍ਸ ਪਚ੍ਚਯਟ੍ਠੋ...ਪੇ॰... ਜਾਤਿਯਾ ਜਰਾਮਰਣਸ੍ਸ ਪਚ੍ਚਯਟ੍ਠੋ ਤਥੋ ਅਵਿਤਥੋ ਅਨਞ੍ਞਥੋ। ਤਂ ਸਬ੍ਬਂ ਭਗਵਾ ਅਭਿਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ। ਤਸ੍ਮਾਪਿ ਤਥਾਨਂ ਧਮ੍ਮਾਨਂ ਅਭਿਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਤ੍ਤਾ ਤਥਾਗਤੋਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਏਵਂ ਤਥਧਮ੍ਮੇ ਯਾਥਾਵਤੋ ਅਭਿਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋਤਿ ਤਥਾਗਤੋ।

ਕਥਂ **ਤਥਦਸ੍ਸਿਤਾਯ ਤਥਾਗਤੋ**? ਭਗਵਾ ਯਂ ਸਦੇਵਕੇ ਲੋਕੇ...ਪੇ॰... ਸਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸਾਯ ਅਪਰਿਮਾਣਾਸੁ ਲੋਕਧਾਤੂਸੁ ਅਪਰਿਮਾਣਾਨਂ ਸਤ੍ਤਾਨਂ ਚਕ੍ਖੁਦ੍ਵਾਰੇ ਆਪਾਥਂ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤਂ ਰੂਪਾਰਮ੍ਮਣਂ ਨਾਮ ਅਤ੍ਥਿ, ਤਂ ਸਬ੍ਬਾਕਾਰਤੋ ਜਾਨਾਤਿ ਪਸ੍ਸਤਿ। ਏਵਂ ਜਾਨਤਾ ਪਸ੍ਸਤਾ ਚ ਤੇਨ ਤਂ ਇਟ੍ਠਾਨਿਟ੍ਠਾਦਿਵਸੇਨ ਵਾ ਦਿਟ੍ਠਸੁਤਮੁਤਵਿਞ੍ਞਾਤੇਸੁ ਲਬ੍ਭਮਾਨਕਪਦਵਸੇਨ ਵਾ ''ਕਤਮਂ ਤਂ ਰੂਪਂ ਰੂਪਾਯਤਨਂ? ਯਂ ਰੂਪਂ ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਮਹਾਭੂਤਾਨਂ ਉਪਾਦਾਯ ਵਣ੍ਣਨਿਭਾ ਸਨਿਦਸ੍ਸਨਂ ਸਪ੍ਪਟਿਘਂ ਨੀਲਂ ਪੀਤਕ''ਨ੍ਤਿਆਦਿਨਾ (ਧ॰ ਸ॰ ੬੧੬) ਨਯੇਨ ਅਨੇਕੇਹਿ ਨਾਮੇਹਿ ਤੇਰਸਹਿ ਵਾਰੇਹਿ ਦ੍ਵੇਪਞ੍ਞਾਸਾਯ ਨਯੇਹਿ ਵਿਭਜ੍ਜਮਾਨਂ ਤਥਮੇਵ ਹੋਤਿ, ਵਿਤਥਂ ਨਤ੍ਥਿ। ਏਸ ਨਯੋ ਸੋਤਦ੍ਵਾਰਾਦੀਸੁਪਿ ਆਪਾਥਮਾਗਚ੍ਛਨ੍ਤੇਸੁ ਸਦ੍ਦਾਦੀਸੁ। ਵੁਤ੍ਤਞ੍ਹੇਤਂ ਭਗਵਤਾ – ''ਯਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਸਦੇਵਕਸ੍ਸ ਲੋਕਸ੍ਸ...ਪੇ॰... ਸਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸਾਯ ਦਿਟ੍ਠਂ ਸੁਤਂ ਮੁਤਂ ਵਿਞ੍ਞਾਤਂ ਪਤ੍ਤਂ ਪਰਿਯੇਸਿਤਂ ਅਨੁਵਿਚਰਿਤਂ ਮਨਸਾ, ਤਮਹਂ ਜਾਨਾਮਿ, ਤਮਹਂ ਅਬ੍ਭਞ੍ਞਾਸਿਂ, ਤਂ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਵਿਦਿਤਂ, ਤਂ ਤਥਾਗਤੋ ਨ ਉਪਟ੍ਠਾਸੀ''ਤਿ (ਅ॰ ਨਿ॰ ੪.੨੪)। ਏਵਂ ਤਥਦਸ੍ਸਿਤਾਯ ਤਥਾਗਤੋ। ਤਤ੍ਥ ਤਥਦਸ੍ਸੀਅਤ੍ਥੇ ਤਥਾਗਤੋਤਿ ਪਦਸਮ੍ਭਵੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

ਕਥਂ **ਤਥਵਾਦਿਤਾਯ ਤਥਾਗਤੋ**? ਯਂ ਰਤ੍ਤਿਂ ਭਗਵਾ ਬੋਧਿਮਣ੍ਡੇ ਅਪਰਾਜਿਤਪਲ੍ਲਙ੍ਕੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਤਿਣ੍ਣਂ ਮਾਰਾਨਂ ਮਤ੍ਥਕਂ ਮਦ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਅਨੁਤ੍ਤਰਂ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੋਧਿਂ ਅਭਿਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ, ਯਞ੍ਚ ਰਤ੍ਤਿਂ ਯਮਕਸਾਲਾਨਂ ਅਨ੍ਤਰੇ ਅਨੁਪਾਦਿਸੇਸਾਯ ਨਿਬ੍ਬਾਨਧਾਤੁਯਾ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯਿ, ਏਤ੍ਥਨ੍ਤਰੇ ਪਞ੍ਚਚਤ੍ਤਾਲੀਸਵਸ੍ਸਪਰਿਮਾਣੇ ਕਾਲੇ ਪਠਮਬੋਧਿਯਾਪਿ ਮਜ੍ਝਿਮਬੋਧਿਯਾਪਿ ਪਚ੍ਛਿਮਬੋਧਿਯਾਪਿ ਯਂ ਭਗਵਤਾ ਭਾਸਿਤਂ ਸੁਤ੍ਤਂ ਗੇਯ੍ਯਂ...ਪੇ॰... ਵੇਦਲ੍ਲਂ, ਸਬ੍ਬਂ ਤਂ ਅਤ੍ਥਤੋ ਚ ਬ੍ਯਞ੍ਜਨਤੋ ਚ ਅਨੁਪਵਜ੍ਜਂ ਅਨੂਨਂ ਅਨਧਿਕਂ ਸਬ੍ਬਾਕਾਰਪਰਿਪੁਣ੍ਣਂ ਰਾਗਮਦਨਿਮ੍ਮਦਨਂ ਦੋਸਮੋਹਮਦਨਿਮ੍ਮਦਨਂ, ਨਤ੍ਥਿ ਤਤ੍ਥ ਵਾਲਗ੍ਗਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਅਵਕ੍ਖਲਿਤਂ, ਸਬ੍ਬਂ ਤਂ ਏਕਮੁਦ੍ਦਿਕਾਯ ਲਞ੍ਛਿਤਂ ਵਿਯ ਏਕਨਾਲ਼ਿਕਾਯ ਮਿਤਂ ਵਿਯ ਏਕਤੁਲਾਯ ਤੁਲਿਤਂ ਵਿਯ ਚ ਤਥਮੇਵ ਹੋਤਿ ਅਵਿਤਥਂ। ਤੇਨਾਹ – ''ਯਞ੍ਚ, ਚੁਨ੍ਦ, ਰਤ੍ਤਿਂ ਤਥਾਗਤੋ ਅਨੁਤ੍ਤਰਂ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੋਧਿਂ ਅਭਿਸਮ੍ਬੁਜ੍ਝਤਿ, ਯਞ੍ਚ ਰਤ੍ਤਿਂ ਅਨੁਪਾਦਿਸੇਸਾਯ ਨਿਬ੍ਬਾਨਧਾਤੁਯਾ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯਤਿ, ਯਂ ਏਤਸ੍ਮਿਂ ਅਨ੍ਤਰੇ ਭਾਸਤਿ ਲਪਤਿ ਨਿਦ੍ਦਿਸਤਿ, ਸਬ੍ਬਂ ਤਂ ਤਥੇਵ ਹੋਤਿ ਨੋ ਅਞ੍ਞਥਾ। ਤਸ੍ਮਾ ਤਥਾਗਤੋਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤੀ''ਤਿ (ਦੀ॰ ਨਿ॰ ੩.੧੮੮)। ਗਦਤ੍ਥੋ ਹਿ ਏਤ੍ਥ ਗਤਸਦ੍ਦੋ। ਏਵਂ ਤਥਵਾਦਿਤਾਯ ਤਥਾਗਤੋ।

ਅਪਿਚ ਆਗਦਨਂ ਆਗਦੋ, ਵਚਨਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਤਥੋ ਅਵਿਪਰੀਤੋ ਆਗਦੋ ਅਸ੍ਸਾਤਿ ਦਕਾਰਸ੍ਸ ਤਕਾਰਂ ਕਤ੍ਵਾ ਤਥਾਗਤੋਤਿ ਏਵਮ੍ਪੇਤਸ੍ਮਿਂ ਅਤ੍ਥੇ ਪਦਸਿਦ੍ਧਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ।

ਕਥਂ **ਤਥਾਕਾਰਿਤਾਯ ਤਥਾਗਤੋ**? ਭਗਵਤੋ ਹਿ ਵਾਚਾਯ ਕਾਯੋ ਅਨੁਲੋਮੇਤਿ ਕਾਯਸ੍ਸਪਿ ਵਾਚਾ, ਤਸ੍ਮਾ ਯਥਾਵਾਦੀ ਤਥਾਕਾਰੀ ਯਥਾਕਾਰੀ ਤਥਾਵਾਦੀ ਚ ਹੋਤਿ। ਏਵਂ ਭੂਤਸ੍ਸ ਚਸ੍ਸ ਯਥਾ ਵਾਚਾ, ਕਾਯੋਪਿ ਤਥਾ ਗਤੋ, ਪਵਤ੍ਤੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਯਥਾ ਚ ਕਾਯੋ, ਵਾਚਾਪਿ ਤਥਾ ਗਤਾਤਿ ਤਥਾਗਤੋ। ਤੇਨੇਵਾਹ – ''ਯਥਾਵਾਦੀ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਤਥਾਗਤੋ ਤਥਾਕਾਰੀ, ਯਥਾਕਾਰੀ ਤਥਾਵਾਦੀ। ਇਤਿ ਯਥਾਵਾਦੀ ਤਥਾਕਾਰੀ, ਯਥਾਕਾਰੀ ਤਥਾਵਾਦੀ। ਤਸ੍ਮਾ 'ਤਥਾਗਤੋ'ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤੀ''ਤਿ (ਅ॰ ਨਿ॰ ੪.੨੩)। ਏਵਂ ਤਥਾਕਾਰਿਤਾਯ ਤਥਾਗਤੋ।

ਕਥਂ **ਅਭਿਭਵਨਟ੍ਠੇਨ ਤਥਾਗਤੋ**? ਉਪਰਿ ਭਵਗ੍ਗਂ ਹੇਟ੍ਠਾ ਅਵੀਚਿਂ ਪਰਿਯਨ੍ਤਂ ਕਤ੍ਵਾ ਤਿਰਿਯਂ ਅਪਰਿਮਾਣਾਸੁ ਲੋਕਧਾਤੂਸੁ ਸਬ੍ਬਸਤ੍ਤੇ ਅਭਿਭਵਤਿ ਸੀਲੇਨਪਿ ਸਮਾਧਿਨਾਪਿ ਪਞ੍ਞਾਯਪਿ ਵਿਮੁਤ੍ਤਿਯਾਪਿ, ਨ ਤਸ੍ਸ ਤੁਲਾ ਵਾ ਪਮਾਣਂ ਵਾ ਅਤ੍ਥਿ, ਅਤੁਲੋ ਅਪ੍ਪਮੇਯ੍ਯੋ ਅਨੁਤ੍ਤਰੋ ਰਾਜਰਾਜੋ ਦੇਵਦੇਵੋ ਸਕ੍ਕਾਨਮਤਿਸਕ੍ਕੋ ਬ੍ਰਹ੍ਮਾਨਮਤਿਬ੍ਰਹ੍ਮਾ। ਤੇਨਾਹ – ''ਸਦੇਵਕੇ ਲੋਕੇ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ...ਪੇ॰... ਸਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸਾਯ ਤਥਾਗਤੋ ਅਭਿਭੂ ਅਨਭਿਭੂਤੋ ਅਞ੍ਞਦਤ੍ਥੁ ਦਸੋ ਵਸਵਤ੍ਤੀ। ਤਸ੍ਮਾ 'ਤਥਾਗਤੋ'ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤੀ''ਤਿ (ਅ॰ ਨਿ॰ ੪.੨੩)।

ਤਤ੍ਰੇਵੰ ਪਦਸਿਦ੍ਧਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ – ਅਗਦੋ ਵਿਯ ਅਗਦੋ। ਕੋ ਪਨੇਸ? ਦੇਸਨਾਵਿਲਾਸੋ ਚੇਵ ਪੁਞ੍ਞੁਸ੍ਸਯੋ ਚ। ਤੇਨ ਹੇਸ ਮਹਾਨੁਭਾਵੋ ਭਿਸਕ੍ਕੋ ਦਿਬ੍ਬਾਗਦੇਨ ਸਪ੍ਪੇ ਵਿਯ ਸਬ੍ਬਪਰਪ੍ਪਵਾਦਿਨੋ ਸਦੇਵਕਞ੍ਚ ਲੋਕੰ ਅਭਿਭਵਤਿ। ਇਤਿ ਸਬ੍ਬਲੋਕਾਭਿਭਵਨੇ ਤਥੋ ਅਵਿਪਰੀਤੋ ਦੇਸਨਾਵਿਲਾਸੋ ਚੇਵ ਪੁਞ੍ਞੁਸ੍ਸਯੋ ਚ ਅਗਦੋ ਅਸ੍ਸਾਤਿ ਦਕਾਰਸ੍ਸ ਤਕਾਰੰ ਕਤ੍ਵਾ ਤਥਾਗਤੋਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਏਵੰ ਅਭਿਭਵਨਟ੍ਠੇਨ ਤਥਾਗਤੋ।

ਅਪਿਚ ਤਥਾਯ ਗਤੋਤਿਪਿ ਤਥਾਗਤੋ, ਤਥੰ ਗਤੋਤਿਪਿ ਤਥਾਗਤੋ, ਗਤੋਤਿ ਅਵਗਤੋ ਅਤੀਤੋ ਪਤ੍ਤੋ ਪਟਿਪਨ੍ਨੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਤਤ੍ਥ ਸਕਲਲੋਕੰ ਤੀਰਣਪਰਿਞ੍ਞਾਯ ਤਥਾਯ ਗਤੋ ਅਵਗਤੋਤਿ ਤਥਾਗਤੋ। ਲੋਕਸਮੁਦਯੰ ਪਹਾਨਪਰਿਞ੍ਞਾਯ ਤਥਾਯ ਗਤੋ ਅਤੀਤੋਤਿ ਤਥਾਗਤੋ, ਲੋਕਨਿਰੋਧੰ ਸਚ੍ਛਿਕਿਰਿਯਾਯ ਤਥਾਯ ਗਤੋ ਪਤ੍ਤੋਤਿ ਤਥਾਗਤੋ, ਲੋਕਨਿਰੋਧਗਾਮਿਨਿੰ ਪਟਿਪਦੰ ਤਥਾਯ ਗਤੋ ਪਟਿਪਨ੍ਨੋਤਿ ਤਥਾਗਤੋ। ਤੇਨ ਯੰ ਵੁਤ੍ਤੰ ਭਗਵਤਾ –

> ''ਲੋਕੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਤਥਾਗਤੇਨ ਅਭਿਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ, ਲੋਕਸ੍ਮਾ ਤਥਾਗਤੋ ਵਿਸੰਯੁਤ੍ਤੋ। ਲੋਕਸਮੁਦਯੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਤਥਾਗਤੇਨ ਅਭਿਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ, ਲੋਕਸਮੁਦਯੋ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਪਹੀਨੋ। ਲੋਕਨਿਰੋਧੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਤਥਾਗਤੇਨ ਅਭਿਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ, ਲੋਕਨਿਰੋਧੋ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਸਚ੍ਛਿਕਤੋ। ਲੋਕਨਿਰੋਧਗਾਮਿਨੀ ਪਟਿਪਦਾ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਤਥਾਗਤੇਨ ਅਭਿਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਾ, ਲੋਕਨਿਰੋਧਗਾਮਿਨੀ ਪਟਿਪਦਾ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਭਾਵਿਤਾ। ਯੰ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਸਦੇਵਕਸ੍ਸ ਲੋਕਸ੍ਸ...ਪੇ॰... ਸਬ੍ਬੰ ਤੰ ਤਥਾਗਤੇਨ ਅਭਿਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੰ। ਤਸ੍ਮਾ 'ਤਥਾਗਤੋ'ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤੀ''ਤਿ (ਅ॰ ਨਿ॰ ੪.੨੩)।

ਤਸ੍ਸਪਿ ਏਵੰ ਅਤ੍ਥੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਇਦਮ੍ਪਿ ਚ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਤਥਾਗਤਭਾਵਦੀਪਨੇ ਮੁਖਮਤ੍ਤਮੇਵ। ਸਬ੍ਬਾਕਾਰੇਨ ਪਨ ਤਥਾਗਤੋਵ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਤਥਾਗਤਭਾਵੰ ਵਣ੍ਣੇਯ੍ਯ।

ਅਰਹੰ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋਤਿ ਪਦਦ੍ਵਯੇ ਪਨ ਆਰਕਤ੍ਤਾ, ਅਰੀਨੰ ਅਰਾਨਞ੍ਚ ਹਤਤ੍ਤਾ, ਪਚ੍ਚਯਾਦੀਨੰ ਅਰਹਤ੍ਤਾ, ਪਾਪਕਰਣੇ ਰਹਾਭਾਵਾਤਿ ਇਮੇਹਿ ਤਾਵ ਕਾਰਣੇਹਿ ਅਰਹਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਸਮ੍ਮਾ ਸਾਮਞ੍ਚ ਸਬ੍ਬਧਮ੍ਮਾਨੰ ਬੁਦ੍ਧਤ੍ਤਾ ਪਨ **ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ**ਤਿ ਅਯਮੇਤ੍ਥ ਸਙ੍ਖੇਪੋ, ਵਿਤ੍ਥਾਰਤੋ ਪਨੇਤੰ ਪਦਦ੍ਵਯੰ ਵਿਸੁਦ੍ਧਿਮਗ੍ਗੇ (ਵਿਸੁਦ੍ਧਿ॰ ੧.੧੨੩ ਆਦਯੋ) ਬੁਦ੍ਧਾਨੁਸ੍ਸਤਿਵਣ੍ਣਨਾਯੰ ਪਕਾਸਿਤਨ੍ਤਿ।

੧੭੧. ਦੁਤਿਯੇ **ਪਾਤੁਭਾਵੋ**ਤਿ ਉਪ੍ਪਤ੍ਤਿ ਨਿਪ੍ਫਤ੍ਤਿ। **ਦੁਲ੍ਲਭੋ ਲੋਕਸ੍ਮਿ**ਨ੍ਤਿ ਇਮਸ੍ਮਿੰ ਸਤ੍ਤਲੋਕੇ ਦੁਲ੍ਲਭੋ ਸੁਦੁਲ੍ਲਭੋ ਪਰਮਦੁਲ੍ਲਭੋ। ਕਸ੍ਮਾ ਦੁਲ੍ਲਭੋਤਿ? ਏਕਵਾਰੰ ਦਾਨਪਾਰਮਿੰ ਪੂਰੇਤ੍ਵਾ ਬੁਦ੍ਧੇਨ ਭਵਿਤੁੰ ਨ ਸਕ੍ਕਾ, ਦ੍ਵੇ ਵਾਰੇ ਦਸ ਵਾਰੇ ਵੀਸਤਿ ਵਾਰੇ ਪਞ੍ਞਾਸ ਵਾਰੇ ਵਾਰਸਤੰ ਵਾਰਸਹਸ੍ਸੰ ਵਾਰਸਤਸਹਸ੍ਸੰ ਵਾਰਕੋਟਿਸਤਸਹਸ੍ਸਮ੍ਪਿ ਦਾਨਪਾਰਮਿੰ ਪੂਰੇਤ੍ਵਾ ਬੁਦ੍ਧੇਨ ਭਵਿਤੁੰ ਨ ਸਕ੍ਕਾ, ਤਥਾ ਏਕਦਿਵਸੰ ਦ੍ਵੇ ਦਿਵਸੇ ਦਸ ਦਿਵਸੇ ਵੀਸਤਿ ਦਿਵਸੇ ਪਞ੍ਞਾਸ ਦਿਵਸੇ ਦਿਵਸਸਤੰ ਦਿਵਸਸਹਸ੍ਸੰ ਦਿਵਸਸਤਸਹਸ੍ਸੰ ਦਿਵਸਕੋਟਿਸਤਸਹਸ੍ਸੰ । ਏਕਮਾਸੰ ਦ੍ਵੇ ਮਾਸੇ...ਪੇ॰... ਮਾਸਕੋਟਿਸਤਸਹਸ੍ਸੰ। ਏਕਸੰਵਚ੍ਛਰੰ ਦ੍ਵੇ ਸੰਵਚ੍ਛਰੇ...ਪੇ॰... ਸੰਵਚ੍ਛਰਕੋਟਿਸਤਸਹਸ੍ਸੰ। ਏਕਕਪ੍ਪੰ ਦ੍ਵੇ ਕਪ੍ਪੇ...ਪੇ॰... ਕਪ੍ਪਕੋਟਿਸਤਸਹਸ੍ਸੰ। ਕਪ੍ਪਾਨੰ ਏਕੰ ਅਸਙ੍ਖ੍ਯੇਯ੍ਯੰ ਦ੍ਵੇ ਅਸਙ੍ਖ੍ਯੇਯ੍ਯਾਨਿ ਤੀਣਿ ਅਸਙ੍ਖ੍ਯੇਯ੍ਯਾਨਿ ਦਾਨਪਾਰਮਿੰ ਪੂਰੇਤ੍ਵਾ ਬੁਦ੍ਧੇਨ ਭਵਿਤੁੰ ਨ ਸਕ੍ਕਾ। ਸੀਲਪਾਰਮੀਨੇਕ੍ਖਮ੍ਮਪਾਰਮੀ...ਪੇ॰... ਉਪੇਕ੍ਖਾਪਾਰਮੀਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਪਚ੍ਛਿਮਕੋਟਿਯਾ ਪਨ ਕਪ੍ਪਸਤਸਹਸ੍ਸਾਧਿਕਾਨਿ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਅਸਙ੍ਖ੍ਯੇਯ੍ਯਾਨਿ ਦਸ ਪਾਰਮਿਯੋ ਪੂਰੇਤ੍ਵਾ ਬੁਦ੍ਧੇਨ ਭਵਿਤੁੰ ਸਕ੍ਕਾਤਿ ਇਮਿਨਾ ਕਾਰਣੇਨ ਦੁਲ੍ਲਭੋ।

੧੭੨. ਤਤਿਯੇ **ਅਚ੍ਛਰਿਯਮਨੁਸ੍ਸੋ**ਤਿ ਅਚ੍ਛਰਿਯੋ ਮਨੁਸ੍ਸੋ। ਅਚ੍ਛਰਿਯੋਤਿ ਅਨ੍ਧਸ੍ਸ ਪਬ੍ਬਤਾਰੋਹਣੰ ਵਿਯ ਨਿਚ੍ਚੰ ਨ ਹੋਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਅਯੰ ਤਾਵ ਸਦ੍ਦਨਯੋ। ਅਯੰ ਪਨ ਅਟ੍ਠਕਥਾਨਯੋ – ਅਚ੍ਛਰਾਯੋਗ੍ਗੋਤਿ ਅਚ੍ਛਰਿਯੋ, ਅਚ੍ਛਰੰ ਪਹਰਿਤ੍ਵਾ ਪਸ੍ਸਿਤਬ੍ਬੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਅਪਿਚ ''ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਅਰਹਤੋ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਪਾਤੁਭਾਵਾ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਅਚ੍ਛਰਿਯਾ ਅਬ੍ਭੁਤਾ ਧਮ੍ਮਾ

ਪਾਤੁਭਵਨ੍ਤੀ''ਤਿ (ਅ॰ ਨਿ॰ ੪.੧੨੭) ਏਵਮਾਦੀਹਿ ਅਨੇਕੇਹਿ ਅਚ੍ਛਰਿਯਬ੍ਭੁਤਧਮ੍ਮੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਤ੍ਤਾਪਿ ਅਚ੍ਛਰਿਯਮਨੁਸ੍ਸੋ। ਆਚਿਣ੍ਣਮਨੁਸ੍ਸੋਤਿਪਿ ਅਚ੍ਛਰਿਯਮਨੁਸ੍ਸੋ।

ਅਭਿਨੀਹਾਰਸ੍ਸ ਹਿ ਸਮ੍ਪਾਦਕੇ ਅਟ੍ਠ ਧਮ੍ਮੇ ਸਮੋਧਾਨੇਤ੍ਵਾ ਏਕਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਸਮ੍ਮੁਖੇ ਮਹਾਬੋਧਿਮਣ੍ਡੇ ਮਾਨਸਂ ਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਨਿਸਜ੍ਜਨਂ ਨਾਮ ਨ ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ ਕਸ੍ਸਚਿ ਆਚਿਣ੍ਣਂ, ਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁਬੋਧਿਸਤ੍ਤਸ੍ਸੇਵ ਆਚਿਣ੍ਣਂ। ਤਥਾ ਬੁਦ੍ਧਾਨਂ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਬ੍ਯਾਕਰਣਂ ਲਭਿਤ੍ਵਾ ਅਨਿਵਤ੍ਤਕੇਨ ਹੁਤ੍ਵਾ ਵੀਰਿਯਾਧਿਟ੍ਠਾਨਂ ਅਧਿਟ੍ਠਾਯ ਬੁਦ੍ਧਕਾਰਕਧਮ੍ਮਾਨਂ ਪੂਰਣਮ੍ਪਿ ਨ ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ ਕਸ੍ਸਚਿ ਆਚਿਣ੍ਣਂ, ਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁਬੋਧਿਸਤ੍ਤਸ੍ਸੇਵ ਆਚਿਣ੍ਣਂ। ਤਥਾ ਪਾਰਮਿਯੋ ਗਬ੍ਭਂ ਗਣ੍ਹਾਪੇਤ੍ਵਾ ਵੇਸ੍ਸਨ੍ਤਰਤ੍ਤਭਾਵਸਦਿਸੇ ਅਤ੍ਤਭਾਵੇ ਠਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬਾਲਙ੍ਕਾਰਪਟਿਮਣ੍ਡਿਤਾਨਂ ਹਤ੍ਥੀਨਂ ਸਤ੍ਤਸਤਾਨਿ ਅਸ੍ਸਾਨਂ ਸਤ੍ਤਸਤਾਨੀਤਿ ਏਵਂ ਸਤ੍ਤਸਤਕਮਹਾਦਾਨਂ ਦਤ੍ਵਾ ਜਾਲਿਕੁਮਾਰਸਦਿਸਂ ਪੁਤ੍ਤਂ, ਕਣ੍ਹਾਜਿਨਾਸਦਿਸਂ ਧੀਤਰਂ, ਮਦ੍ਦੀਦੇਵਿਸਦਿਸਂ ਭਰਿਯਞ੍ਚ ਦਾਨਮੁਖੇ ਨਿਯ੍ਯਾਤੇਤ੍ਵਾ ਯਾਵਤਾਯੁਕਂ ਠਤ੍ਵਾ ਦੁਤਿਯੇ ਅਤ੍ਤਭਾਵੇ ਤੁਸਿਤਭਵਨੇ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਗ੍ਗਹਣਮ੍ਪਿ ਨ ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ ਕਸ੍ਸਚਿ ਆਚਿਣ੍ਣਂ, ਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁਬੋਧਿਸਤ੍ਤਸ੍ਸੇਵ ਆਚਿਣ੍ਣਂ। ਤੁਸਿਤਪੁਰੇ ਯਾਵਤਾਯੁਕਂ ਠਤ੍ਵਾ ਦੇਵਤਾਨਂ ਆਯਾਚਨਂ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਚਮਹਾਵਿਲੋਕਨਂ ਵਿਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ਸਤਸ੍ਸ ਸਮ੍ਪਜਾਨਸ੍ਸ ਤੁਸਿਤਪੁਰਾ ਚਵਿਤ੍ਵਾ ਮਹਾਭੋਗਕੁਲੇ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਗ੍ਗਹਣਮ੍ਪਿ ਨ ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ ਕਸ੍ਸਚਿ ਆਚਿਣ੍ਣਂ, ਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁਬੋਧਿਸਤ੍ਤਸ੍ਸੇਵ ਆਚਿਣ੍ਣਂ। ਤਥਾ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਗ੍ਗਹਣਦਿਵਸੇ ਦਸਸਹਸ੍ਸਿਲੋਕਧਾਤੁਕਮ੍ਪਨਮ੍ਪਿ, ਸਤਸ੍ਸ ਸਮ੍ਪਜਾਨਸ੍ਸ ਮਾਤੁਕੁਚ੍ਛਿਯਂ ਨਿਵਾਸੋਪਿ, ਸਤਸ੍ਸ ਸਮ੍ਪਜਾਨਸ੍ਸ ਮਾਤੁਕੁਚ੍ਛਿਤੋ ਨਿਕ੍ਖਮਨਦਿਵਸੇ ਦਸਸਹਸ੍ਸਿਲੋਕਧਾਤੁਕਮ੍ਪਨਮ੍ਪਿ, ਸਮ੍ਪਤਿਜਾਤਸ੍ਸ ਸਤ੍ਤਪਦਵੀਤਿਹਾਰਗਮਨਮ੍ਪਿ, ਦਿਬ੍ਬਸੇਤਚ੍ਛਤ੍ਤਂ ਧਾਰਣਮ੍ਪਿ, ਦਿਬ੍ਬਵਾਲਬੀਜਨੁਕ੍ਖੇਪੋਪਿ, ਸਬ੍ਬਦਿਸਾਸੁ ਸੀਹਵਿਲੋਕਨਂ ਵਿਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨਾ ਪਟਿਸਮਂ ਕਞ੍ਚਿ ਸਤ੍ਤਂ ਅਦਿਸ੍ਵਾ ''ਅਗ੍ਗੋਹਮਸ੍ਮਿ ਲੋਕਸ੍ਸਾ''ਤਿ ਏਵਂ ਸੀਹਨਾਦਨਦਨਮ੍ਪਿ, ਪਰਿਪਾਕਗਤੇ ਞਾਣੇ ਮਹਾਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਪਹਾਯ ਮਹਾਭਿਨਿਕ੍ਖਮਨਮ੍ਪਿ, ਮਹਾਬੋਧਿਮਣ੍ਡੇ ਪਲ੍ਲਙ੍ਕੇਨ ਨਿਸਿਨ੍ਨਸ੍ਸ ਮਾਰਵਿਜਯਂ ਆਦਿਂ ਕਤ੍ਵਾ ਪੁਬ੍ਬੇਨਿਵਾਸਾਨੁਸ੍ਸਤਿਦਿਬ੍ਬਚਕ੍ਖੁਵਿਸੋਧਨਾਨਿ ਕਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਚੂਸਸਮਯੇ ਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁਤਞ੍ਞਾਣਗੁਣਰਾਸਿਪਟਿਵਿਦ੍ਧਕ੍ਖਣੇ ਦਸਸਹਸ੍ਸਿਲੋਕਧਾਤੁਕਮ੍ਪਨਮ੍ਪਿ, ਪਠਮਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾਯ ਅਨੁਤ੍ਤਰਂ ਤਿਪਰਿਵਟ੍ਟਂ ਧਮ੍ਮਚਕ੍ਕਪ੍ਪਵਤ੍ਤਨਮ੍ਪੀਤਿ ਏਵਮਾਦਿ ਸਬ੍ਬਂ ਨ ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ ਕਸ੍ਸਚਿ ਆਚਿਣ੍ਣਂ, ਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸੇਵ ਆਚਿਣ੍ਣਂ। ਏਵਂ ਆਚਿਣ੍ਣਮਨੁਸ੍ਸੋਤਿਪਿ ਅਚ੍ਛਰਿਯਮਨੁਸ੍ਸੋ।

੧੭੩. ਚਤੁਤ੍ਥੇ **ਕਾਲਕਿਰਿਯਾ**ਤਿ ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਕਾਲੇ ਪਾਕਟਾ ਕਿਰਿਯਾਤਿ ਕਾਲਕਿਰਿਯਾ। ਤਥਾਗਤੋ ਹਿ ਪਞ੍ਚਚਤ੍ਤਾਲੀਸ ਵਸ੍ਸਾਨਿ ਠਤ੍ਵਾ ਤੀਣਿ ਪਿਟਕਾਨਿ ਪਞ੍ਚ ਨਿਕਾਯੇ ਨਵਙ੍ਗਂ ਸਤ੍ਥੁਸਾਸਨਂ ਚਤੁਰਾਸੀਤਿ ਧਮ੍ਮਕ੍ਖਨ੍ਧਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਪਕਾਸੇਤ੍ਵਾ ਮਹਾਜਨਂ ਨਿਬ੍ਬਾਨਨਿਨ੍ਨਂ ਨਿਬ੍ਬਾਨਪੋਣਂ ਕਤ੍ਵਾ ਯਮਕਸਾਲਾਨਮਨ੍ਤਰੇ ਨਿਪਨ੍ਨੋ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਂ ਆਮਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਅਪ੍ਪਮਾਦੇਨ ਓਵਦਿਤ੍ਵਾ ਸਤੋ ਸਮ੍ਪਜਾਨੋ ਅਨੁਪਾਦਿਸੇਸਾਯ ਨਿਬ੍ਬਾਨਧਾਤੁਯਾ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯਿ। ਅਯਮਸ੍ਸ ਕਿਰਿਯਾ ਯਾਵਜ੍ਜਤਨਾ ਪਾਕਟਾਤਿ ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਕਾਲੇ ਪਾਕਟਾ ਕਿਰਿਯਾਤਿ ਕਾਲਕਿਰਿਯਾ। **ਅਨੁਤਪ੍ਪਾ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਅਨੁਤਾਪਕਰਾ ਹੋਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤਿਰਞ੍ਞੋ ਕਾਲਕਿਰਿਯਾ ਏਕਚਕ੍ਕਵਾਲ਼ੇ ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸਾਨਂ ਅਨੁਤਾਪਕਰਾ ਹੋਤਿ। ਬੁਦ੍ਧਾਨਂ ਕਾਲਕਿਰਿਯਾ ਦਸਸਹਸ੍ਸਚਕ੍ਕਵਾਲ਼ੇਸੁ ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸਾਨਂ ਅਨੁਤਾਪਕਰਾ ਹੋਤਿ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ – ''ਬਹੁਨੋ ਜਨਸ੍ਸ ਅਨੁਤਪ੍ਪਾ ਹੋਤੀ''ਤਿ।

੧੭੪. ਪਞ੍ਚਮੇ **ਅਦੁਤਿਯੋ**ਤਿ ਦੁਤਿਯਸ੍ਸ ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਅਭਾਵਾ ਅਦੁਤਿਯੋ। ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਹਿ ਬੁਦ੍ਧਾ ਸੁਤਬੁਦ੍ਧੋ, ਚਤੁਸਚ੍ਚਬੁਦ੍ਧੋ, ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧੋ, ਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁਬੁਦ੍ਧੋਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਬਹੁਸ੍ਸੁਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁ **ਸੁਤਬੁਦ੍ਧੋ** ਨਾਮ । ਖੀਣਾਸਵੋ **ਚਤੁਸਚ੍ਚਬੁਦ੍ਧੋ** ਨਾਮ । ਕਪ੍ਪਸਤਸਹਸ੍ਸਾਧਿਕਾਨਿ ਦ੍ਵੇ ਅਸਙ੍ਖ੍ਯੇਯ੍ਯਾਨਿ ਪਾਰਮਿਯੋ ਪੂਰੇਤ੍ਵਾ ਸਾਮਂ ਪਟਿਵਿਦ੍ਧਪਚ੍ਚੇਕਬੋਧਿਞਾਣੋ **ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧੋ** ਨਾਮ। ਕਪ੍ਪਸਤਸਹਸ੍ਸਾਧਿਕਾਨਿ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਵਾ ਅਟ੍ਠ ਵਾ ਸੋਲ਼ਸ ਵਾ ਅਸਙ੍ਖ੍ਯੇਯ੍ਯਾਨਿ ਪਾਰਮਿਯੋ ਪੂਰੇਤ੍ਵਾ ਤਿਣ੍ਣਂ ਮਾਰਾਨਂ ਮਤ੍ਥਕਂ ਮਦ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਪਟਿਵਿਦ੍ਧਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁਤਞ੍ਞਾਣੋ **ਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁਬੁਦ੍ਧੋ** ਨਾਮ। ਇਮੇਸੁ ਚਤੂਸੁ ਬੁਦ੍ਧੇਸੁ ਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁਬੁਦ੍ਧੋਵ ਅਦੁਤਿਯੋ ਨਾਮ। ਨ ਹਿ ਤੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਅਞ੍ਞੋ ਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁਬੁਦ੍ਧੋ ਨਾਮ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ।

ਅਸਹਾਯੋਤਿ ਅਤ੍ਤਭਾਵੇਨ ਵਾ ਪਟਿਵਿਦ੍ਧਧਮ੍ਮੇਹਿ ਵਾ ਸਦਿਸੋ ਸਹਾਯੋ ਨਾਮ ਅਸ੍ਸ ਨਤ੍ਥੀਤਿ ਅਸਹਾਯੋ। ''ਲਦ੍ਧਸਹਾਯੋ ਖੋ ਪਨ ਸੋ ਭਗਵਾ ਸੇਖਾਨਞ੍ਞੇਵ ਪਟਿਪਦਾਨ''ਨ੍ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਪਨ ਪਰਿਯਾਯੇਨ ਸੇਖਾਸੇਖਾ ਬੁਦ੍ਧਾਨਂ ਸਹਾਯਾ ਨਾਮ ਹੋਨ੍ਤਿ। **ਅਪ੍ਪਟਿਮੋ**ਤਿ ਪਟਿਮਾ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਅਤ੍ਤਭਾਵੋ, ਤਸ੍ਸ ਅਤ੍ਤਭਾਵਸਦਿਸਾ ਅਞ੍ਞਾ ਪਟਿਮਾ ਨਤ੍ਥੀਤਿ ਅਪ੍ਪਟਿਮੋ। ਯਾਪਿ ਚ ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਸੁਵਣ੍ਣਰਜਤਾਦਿਮਯਾ ਪਟਿਮਾ ਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਤਾਸੁ ਵਾਲਗ੍ਗਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਓਕਾਸਂ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਅਤ੍ਤਭਾਵਸਦਿਸਂ ਕਾਤੁਂ ਸਮਤ੍ਥੋ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥੀਤਿ ਸਬ੍ਬਥਾਪਿ ਅਪ੍ਪਟਿਮੋ।

ਅਪ੍ਪਟਿਸਮੋਤਿ ਅਤ੍ਤਭਾਵੇਨੇਵ ਅਸ੍ਸ ਪਟਿਸਮੋ ਨਾਮ ਕੋਚਿ ਨਤ੍ਥੀਤਿ ਅਪ੍ਪਟਿਸਮੋ। **ਅਪ੍ਪਟਿਭਾਗੋ**ਤਿ ਯੇ ਤਥਾਗਤੇਨ ''ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨਾ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਧਮ੍ਮਾ ਦੇਸਿਤਾ, ਤੇਸੁ ''ਨ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨਾ, ਤਯੋ ਵਾ ਪਞ੍ਚ ਵਾ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਪਟਿਭਾਗਂ ਕਾਤੁਂ ਸਮਤ੍ਥੋ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥੀਤਿ ਅਪ੍ਪਟਿਭਾਗੋ। **ਅਪ੍ਪਟਿਪੁਗ੍ਗਲੋ**ਤਿ ਅਞ੍ਞੋ ਕੋਚਿ ''ਅਹਂ ਬੁਦ੍ਧੋ''ਤਿ ਏਵਂ ਪਟਿਞ੍ਞਂ ਕਾਤੁਂ ਸਮਤ੍ਥੋ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਨਤ੍ਥੀਤਿ ਅਪ੍ਪਟਿਪੁਗ੍ਗਲੋ। **ਅਸਮੋ**ਤਿ ਅਪ੍ਪਟਿਪੁਗ੍ਗਲਤ੍ਤਾਵ ਸਬ੍ਬਸਤ੍ਤੇਹਿ ਅਸਮੋ। **ਅਸਮਸਮੋ**ਤਿ ਅਸਮਾ ਵੁਚ੍ਚਨ੍ਤਿ ਅਤੀਤਾਨਾਗਤਾ ਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁਬੁਦ੍ਧਾ, ਤੇਹਿ ਅਸਮੇਹਿ ਸਮੋਤਿ ਅਸਮਸਮੋ।

ਦ੍ਵਿਪਦਾਨਂ ਅਗ੍ਗੋਤਿ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ ਅਪਦਾਨਂ ਦ੍ਵਿਪਦਾਨਂ ਚਤੁਪ੍ਪਦਾਨਂ ਬਹੁਪ੍ਪਦਾਨਂ ਰੂਪੀਨਂ ਅਰੂਪੀਨਂ ਸਞ੍ਞੀਨਂ ਅਸਞ੍ਞੀਨਂ ਨੇਵਸਞ੍ਞੀਨਾਸਞ੍ਞੀਨਂ ਸਤ੍ਤਾਨਂ ਅਗ੍ਗੋਵ। ਕਸ੍ਮਾ ਇਧ ਦ੍ਵਿਪਦਾਨਂ ਅਗ੍ਗੋਤਿ ਵੁਤ੍ਤੋ? ਸੇਟ੍ਠਤਰਵਸੇਨ। ਇਮਸ੍ਮਿਞ੍ਹਿ ਲੋਕੇ ਸੇਟ੍ਠੋ ਨਾਮ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਮਾਨੋ ਅਪਦਚਤੁਪ੍ਪਦਬਹੁਪ੍ਪਦੇਸੁ ਨ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਦ੍ਵਿਪਦੇਸੁਯੇਵ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ। ਕਤਰਦ੍ਵਿਪਦ੍ਵੇਸੂਤਿ? ਮਨੁਸ੍ਸੇਸੁ ਚੇਵ ਦੇਵੇਸੁ ਚ। ਮਨੁਸ੍ਸੇਸੁ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਮਾਨੋ ਤਿਸਹਸ੍ਸਿਮਹਾਸਹਸ੍ਸਿਲੋਕਧਾਤੁਂ ਵਸੇ ਵਤ੍ਤੇਤੁਂ ਸਮਤ੍ਥੋ ਬੁਦ੍ਧੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ। ਦੇਵੇਸੁ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਮਾਨੋ ਦਸਸਹਸ੍ਸਿਲੋਕਧਾਤੁਂ ਵਸਵਤ੍ਤੀ ਮਹਾਬ੍ਰਹ੍ਮਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ। ਸੋ ਤਸ੍ਸ ਕਪ੍ਪਿਯਕਾਰਕੋ ਵਾ ਆਰਾਮਿਕੋ ਵਾ ਸਮ੍ਪਜ੍ਜਤਿ। ਇਤਿ ਤਤੋਪਿ ਸੇਟ੍ਠਤਰਵਸੇਨੇਸ ਦ੍ਵਿਪਦਾਨਂ ਅਗ੍ਗੋਤਿ ਵੁਤ੍ਤੋ।

੧੭੫-੧੮੬. ਛਟ੍ਠਾਦੀਸੁ **ਏਕਪੁਗ੍ਗਲਸ੍ਸ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਪਾਤੁਭਾਵਾ ਮਹਤੋ ਚਕ੍ਖੁਸ੍ਸ ਪਾਤੁਭਾਵੋ ਹੋਤੀ**ਤਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਏਕਪੁਗ੍ਗਲਸ੍ਸ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਅਰਹਤੋ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਪਾਤੁਭਾਵੇਨ ਮਹਨ੍ਤਸ੍ਸ ਚਕ੍ਖੁਸ੍ਸ ਪਾਤੁਭਾਵੋ ਹੋਤਿ। ਤਸ੍ਮਿਂ ਪੁਗ੍ਗਲੇ ਪਾਤੁਭੂਤੇ ਤਂ ਪਾਤੁਭੂਤਮੇਵ ਹੋਤਿ, ਨ ਵਿਨਾ ਤਸ੍ਸ ਪਾਤੁਭਾਵੇਨ ਪਾਤੁਭਵਤਿ। **ਪਾਤੁਭਾਵੋ**ਤਿ ਉਪ੍ਪਤ੍ਤਿ ਨਿਪ੍ਫਤ੍ਤਿ। ਕਤਮਸ੍ਸ ਚਕ੍ਖੁਸ੍ਸਾਤਿ? ਪਞ੍ਞਾਚਕ੍ਖੁਸ੍ਸ। ਕੀਵਰੂਪਸ੍ਸਾਤਿ? ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਪਞ੍ਞਾਸਦਿਸਸ੍ਸ ਮਹਾਮੋਗ੍ਗਲ੍ਲਾਨਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਸਮਾਧਿਪਞ੍ਞਾਸਦਿਸਸ੍ਸਾਤਿ। **ਆਲੋਕਾ**ਦੀਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਉਭਿਨ੍ਨਂ ਅਗ੍ਗਸਾਵਕਾਨਂ ਪਞ੍ਞਾਆਲੋਕਸਦਿਸੋਯੇਵ ਹਿ ਏਤ੍ਥ ਆਲੋਕੋ, ਪਞ੍ਞਾਓਭਾਸਸਦਿਸੋਯੇਵ ਓਭਾਸੋ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤੋ। ''ਮਹਤੋ ਚਕ੍ਖੁਸ੍ਸ, ਮਹਤੋ ਆਲੋਕਸ੍ਸ, ਮਹਤੋ ਓਭਾਸਸ੍ਸਾ''ਤਿ ਇਮਾਨਿ ਚ ਪਨ ਤੀਣਿਪਿ ਲੋਕਿਯਲੋਕੁਤ੍ਤਰਮਿਸ੍ਸਕਾਨਿ ਕਥਿਤਾਨੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾਨਿ।

ਛਨ੍ਨਂ ਅਨੁਤ੍ਤਰਿਯਾਨਨ੍ਤਿ ਉਤ੍ਤਰਿਤਰਵਿਰਹਿਤਾਨਂ ਛਨ੍ਨਂ ਉਤ੍ਤਮਧਮ੍ਮਾਨਂ। ਤਤ੍ਥ ਦਸ੍ਸਨਾਨੁਤ੍ਤਰਿਯਂ, ਸਵਨਾਨੁਤ੍ਤਰਿਯਂ, ਲਾਭਾਨੁਤ੍ਤਰਿਯਂ, ਸਿਕ੍ਖਾਨੁਤ੍ਤਰਿਯਂ, ਪਾਰਿਚਰਿਯਾਨੁਤ੍ਤਰਿਯਂ, ਅਨੁਸ੍ਸਤਾਨੁਤ੍ਤਰਿਯਨ੍ਤਿ ਇਮਾਨਿ ਛ ਅਨੁਤ੍ਤਰਿਯਾਨਿ। ਇਮੇਸਂ ਪਾਤੁਭਾਵੋ ਹੋਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਆਯਸ੍ਮਾ ਹਿ ਆਨਨ੍ਦਤ੍ਥੇਰੋ ਸਾਯਂਪਾਤਂ ਤਥਾਗਤਂ ਚਕ੍ਖੁਵਿਞ੍ਞਾਣੇਨ ਦਟ੍ਠੁਂ ਲਭਤਿ, ਇਦਂ **ਦਸ੍ਸਨਾਨੁਤ੍ਤਰਿਯਂ**। ਅਞ੍ਞੋਪਿ ਸੋਤਾਪਨ੍ਨੋ ਵਾ ਸਕਦਾਗਾਮੀ ਵਾ ਅਨਾਗਾਮੀ ਵਾ ਆਨਨ੍ਦਤ੍ਥੇਰੋ ਵਿਯ ਤਥਾਗਤਂ ਦਸ੍ਸਨਾਯ ਲਭਤਿ, ਇਦਮ੍ਪਿ ਦਸ੍ਸਨਾਨੁਤ੍ਤਰਿਯਂ । ਅਪਰੋ ਪਨ ਪੁਥੁਜ੍ਜਨਕਲ੍ਯਾਣਕੋ ਆਨਨ੍ਦਤ੍ਥੇਰੋ ਵਿਯ ਦਸਬਲਂ ਦਸ੍ਸਨਾਯ ਲਭਿਤ੍ਵਾ ਤਂ ਦਸ੍ਸਨਂ ਵਡ੍ਢੇਤ੍ਵਾ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਮਗ੍ਗਂ ਪਾਪੇਤਿ। ਇਦਂ ਦਸ੍ਸਨਮੇਵ ਨਾਮ, ਮੂਲਦਸ੍ਸਨਂ ਪਨ ਦਸ੍ਸਨਾਨੁਤ੍ਤਰਿਯਂ ਨਾਮ।

ਆਨਨ੍ਦਤ੍ਥੇਰੋਯੇਵ ਚ ਅਭਿਕ੍ਖਣਂ ਦਸਬਲਸ੍ਸ ਵਚਨਂ ਸੋਤਵਿਞ੍ਞਾਣੇਨ ਸੋਤੁਂ ਲਭਤਿ, ਇਦਂ **ਸਵਨਾਨੁਤ੍ਤਰਿਯਂ**। ਅਞ੍ਞੇਪਿ ਸੋਤਾਪਨ੍ਨਾਦਯੋ ਆਨਨ੍ਦਤ੍ਥੇਰੋ ਵਿਯ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਵਚਨਂ ਸਵਨਾਯ ਲਭਨ੍ਤਿ, ਇਦਮ੍ਪਿ ਸਵਨਾਨੁਤ੍ਤਰਿਯਂ। ਅਪਰੋ ਪਨ

ਪੁਥੁਜ੍ਜਨਕਲ੍ਯਾਣਕੋ ਆਨਨ੍ਦਤ੍ਥੇਰੋ ਵਿਯ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਵਚਨੰ ਸੋਤੁੰ ਲਭਿਤ੍ਵਾ ਤੰ ਸਵਨੰ ਵਡ੍ਢੇਤ੍ਵਾ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਮਗ੍ਗੰ ਪਾਪੇਤਿ। ਇਦੰ ਸਵਨਮੇਵ ਨਾਮ, ਮੂਲਸਵਨੰ ਪਨ ਸਵਨਾਨੁਤ੍ਤਰਿਯੰ ਨਾਮ।

ਆਨਨ੍ਦਤ੍ਥੇਰੋਯੇਵ ਚ ਦਸਬਲੇ ਸਦ੍ਧੰ ਪਟਿਲਭਤਿ, ਇਦੰ **ਲਾਭਾਨੁਤ੍ਤਰਿਯੰ**। ਅਞ੍ਞੇਪਿ ਸੋਤਾਪਨ੍ਨਾਦਯੋ ਆਨਨ੍ਦਤ੍ਥੇਰੋ ਵਿਯ ਦਸਬਲੇ ਸਦ੍ਧਾਪਟਿਲਾਭੰ ਲਭਨ੍ਤਿ, ਇਦਮ੍ਪਿ ਲਾਭਾਨੁਤ੍ਤਰਿਯੰ। ਅਪਰੋ ਪਨ ਪੁਥੁਜ੍ਜਨਕਲ੍ਯਾਣਕੋ ਆਨਨ੍ਦਤ੍ਥੇਰੋ ਵਿਯ ਦਸਬਲੇ ਸਦ੍ਧਾਪਟਿਲਾਭੰ ਲਭਿਤ੍ਵਾ ਤੰ ਲਾਭੰ ਵਡ੍ਢੇਤ੍ਵਾ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਮਗ੍ਗੰ ਪਾਪੇਤਿ, ਅਯੰ ਲਾਭੋਯੇਵ ਨਾਮ, ਮੂਲਲਾਭੋ ਪਨ ਲਾਭਾਨੁਤ੍ਤਰਿਯੰ ਨਾਮ।

ਆਨਨ੍ਦਤ੍ਥੇਰੋਯੇਵ ਚ ਦਸਬਲਸ੍ਸ ਸਾਸਨੇ ਤਿਸ੍ਸੋ ਸਿਕ੍ਖਾ ਸਿਕ੍ਖਤਿ, ਇਦੰ **ਸਿਕ੍ਖਾਨੁਤ੍ਤਰਿਯੰ**। ਅਞ੍ਞੇਪਿ ਸੋਤਾਪਨ੍ਨਾਦਯੋ ਆਨਨ੍ਦਤ੍ਥੇਰੋ ਵਿਯ ਦਸਬਲਸ੍ਸ ਸਾਸਨੇ ਤਿਸ੍ਸੋ ਸਿਕ੍ਖਾ ਸਿਕ੍ਖਨ੍ਤਿ, ਇਦਮ੍ਪਿ ਸਿਕ੍ਖਾਨੁਤ੍ਤਰਿਯੰ। ਅਪਰੋ ਪਨ ਪੁਥੁਜ੍ਜਨਕਲ੍ਯਾਣਕੋ ਆਨਨ੍ਦਤ੍ਥੇਰੋ ਵਿਯ ਦਸਬਲਸ੍ਸ ਸਾਸਨੇ ਤਿਸ੍ਸੋ ਸਿਕ੍ਖਾ ਸਿਕ੍ਖਿਤ੍ਵਾ ਤਾ ਸਿਕ੍ਖਾ ਵਡ੍ਢੇਤ੍ਵਾ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਮਗ੍ਗੰ ਪਾਪੇਤਿ। ਅਯੰ ਸਿਕ੍ਖਾਯੇਵ ਨਾਮ, ਮੂਲਸਿਕ੍ਖਾ ਪਨ ਸਿਕ੍ਖਾਨੁਤ੍ਤਰਿਯੰ ਨਾਮ।

ਆਨਨ੍ਦਤ੍ਥੇਰੋਯੇਵ ਚ ਅਭਿਣ੍ਹੰ ਦਸਬਲੰ ਪਰਿਚਰਤਿ, ਇਦੰ **ਪਾਰਿਚਰਿਯਾਨੁਤ੍ਤਰਿਯੰ**। ਅਞ੍ਞੇਪਿ ਸੋਤਾਪਨ੍ਨਾਦਯੋ ਆਨਨ੍ਦਤ੍ਥੇਰੋ ਵਿਯ ਅਭਿਣ੍ਹੰ ਦਸਬਲੰ ਪਰਿਚਰਨ੍ਤਿ, ਇਦਮ੍ਪਿ ਪਾਰਿਚਰਿਯਾਨੁਤ੍ਤਰਿਯੰ। ਅਪਰੋ ਪਨ ਪੁਥੁਜ੍ਜਨਕਲ੍ਯਾਣਕੋ ਆਨਨ੍ਦਤ੍ਥੇਰੋ ਵਿਯ ਦਸਬਲੰ ਪਰਿਚਰਿਤ੍ਵਾ ਤੰ ਪਾਰਿਚਰਿਯੰ ਵਡ੍ਢੇਤ੍ਵਾ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਮਗ੍ਗੰ ਪਾਪੇਤਿ, ਅਯੰ ਪਾਰਿਚਰਿਯਾਯੇਵ ਨਾਮ, ਮੂਲਪਾਰਿਚਰਿਯਾ ਪਨ ਪਾਰਿਚਰਿਯਾਨੁਤ੍ਤਰਿਯੰ ਨਾਮ।

ਆਨਨ੍ਦਤ੍ਥੇਰੋਯੇਵ ਚ ਦਸਬਲਸ੍ਸ ਲੋਕਿਯਲੋਕੁਤ੍ਤਰੇ ਗੁਣੇ ਅਨੁਸ੍ਸਰਤਿ, ਇਦੰ **ਅਨੁਸ੍ਸਤਾਨੁਤ੍ਤਰਿਯੰ**। ਅਞ੍ਞੇਪਿ ਸੋਤਾਪਨ੍ਨਾਦਯੋ ਆਨਨ੍ਦਤ੍ਥੇਰੋ ਵਿਯ ਦਸਬਲਸ੍ਸ ਲੋਕਿਯਲੋਕੁਤ੍ਤਰੇ ਗੁਣੇ ਅਨੁਸ੍ਸਰਨ੍ਤਿ, ਇਦਮ੍ਪਿ ਅਨੁਸ੍ਸਤਾਨੁਤ੍ਤਰਿਯੰ। ਅਪਰੋ ਪਨ ਪੁਥੁਜ੍ਜਨਕਲ੍ਯਾਣਕੋ ਆਨਨ੍ਦਤ੍ਥੇਰੋ ਵਿਯ ਦਸਬਲਸ੍ਸ ਲੋਕਿਯਲੋਕੁਤ੍ਤਰੇ ਗੁਣੇ ਅਨੁਸ੍ਸਰਿਤ੍ਵਾ ਤੰ ਅਨੁਸ੍ਸਤਿੰ ਵਡ੍ਢੇਤ੍ਵਾ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਮਗ੍ਗੰ ਪਾਪੇਤਿ, ਅਯੰ ਅਨੁਸ੍ਸਤਿਯੇਵ ਨਾਮ, ਮੂਲਾਨੁਸ੍ਸਤਿ ਪਨ ਅਨੁਸ੍ਸਤਾਨੁਤ੍ਤਰਿਯੰ ਨਾਮ। ਇਮਾਨਿ ਛ ਅਨੁਤ੍ਤਰਿਯਾਨਿ, ਇਮੇਸੰ ਪਾਤੁਭਾਵੋ ਹੋਤਿ। ਇਮਾਨਿ ਚ ਪਨ ਛ ਅਨੁਤ੍ਤਰਿਯਾਨਿ ਲੋਕਿਯਲੋਕੁਤ੍ਤਰਮਿਸ੍ਸਕਾਨਿ ਕਥਿਤਾਨੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾਨਿ।

ਚਤੁਨ੍ਨੰ ਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਾਨੰ ਸਚ੍ਛਿਕਿਰਿਯਾ ਹੋਤੀਤਿ ਚਤਸ੍ਸੋ ਹਿ ਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਾਯੋ ਅਤ੍ਥਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਾ, ਧਮ੍ਮਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਾ, ਨਿਰੁਤ੍ਤਿਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਾ, ਪਟਿਭਾਨਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਾਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥੇਸੁ ਞਾਣੰ ਅਤ੍ਥਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਾ, ਧਮ੍ਮੇਸੁ ਞਾਣੰ ਧਮ੍ਮਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਾ, ਅਤ੍ਥਧਮ੍ਮਨਿਰੁਤ੍ਤਾਭਿਲਾਪੇ ਞਾਣੰ ਨਿਰੁਤ੍ਤਿਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਾ , ਞਾਣੇਸੁ ਞਾਣੰ ਪਟਿਭਾਨਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਾ। ਅਯਮੇਤ੍ਥ ਸਙ੍ਖੇਪੋ, ਵਿਤ੍ਥਾਰੋ ਪਨੇਤਾਸੰ ਅਭਿਧਮ੍ਮੇ (ਵਿਭੰ॰ ੭੧੮ ਆਦਯੋ) ਆਗਤੋਯੇਵ। ਇਮਾਸੰ ਚਤਸ੍ਸਨ੍ਨੰ ਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਾਨੰ ਬੁਦ੍ਧੁਪ੍ਪਾਦੇ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਕਿਰਿਯਾ ਹੋਤਿ, ਨ ਵਿਨਾ ਬੁਦ੍ਧੁਪ੍ਪਾਦਾ। ਏਤਾਸੰ ਸਚ੍ਛਿਕਿਰਿਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਇਮਾਪਿ ਲੋਕਿਯਲੋਕੁਤ੍ਤਰਾਵ ਕਥਿਤਾਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ।

ਅਨੇਕਧਾਤੁਪਟਿਵੇਧੋਤਿ ''ਚਕ੍ਖੁਧਾਤੁ ਰੂਪਧਾਤੂ''ਤਿਆਦੀਨੰ ਅਟ੍ਠਾਰਸਨ੍ਨੰ ਧਾਤੂਨੰ ਬੁਦ੍ਧੁਪ੍ਪਾਦੇਯੇਵ ਪਟਿਵੇਧੋ ਹੋਤਿ, ਨ ਵਿਨਾ ਬੁਦ੍ਧੁਪ੍ਪਾਦੇਨਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਨਾਨਾਧਾਤੁਪਟਿਵੇਧੋ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਇਮਾਵ ਅਟ੍ਠਾਰਸ ਧਾਤੁਯੋ ਨਾਨਾਸਭਾਵਤੋ ਨਾਨਾਧਾਤੁਯੋਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਯੋ ਪਨੇਤਾਸੰ ''ਨਾਨਾਸਭਾਵਾ ਏਤਾ''ਤਿ ਏਵੰ ਨਾਨਾਕਰਣਤੋ ਪਟਿਵੇਧੋ, ਅਯੰ ਨਾਨਾਧਾਤੁਪਟਿਵੇਧੋ ਨਾਮ। **ਵਿਜ੍ਜਾਵਿਮੁਤ੍ਤਿਫਲਸਚ੍ਛਿਕਿਰਿਯਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਵਿਜ੍ਜਾ**ਤਿ ਫਲੇ ਞਾਣੰ, **ਵਿਮੁਤ੍ਤੀ**ਤਿ ਤਦਵਸੇਸਾ ਫਲਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਾ ਧਮ੍ਮਾ। **ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਸਚ੍ਛਿਕਿਰਿਯਾ**ਤਿ ਸੋਤੋਤਿ ਪਠਮਮਗ੍ਗੋ, ਤੇਨ ਸੋਤੇਨ ਪਤ੍ਤਬ੍ਬੰ ਫਲਨ੍ਤਿ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲੰ। **ਸਕਦਾਗਾਮਿਫਲਾ**ਦੀਨਿ ਪਾਕਟਾਨੇਵ।

੧੮੭. **ਅਨੁਤ੍ਤਰ**ਨ੍ਤਿ ਨਿਰੁਤ੍ਤਰੰ। **ਧਮ੍ਮਚਕ੍ਕ**ਨ੍ਤਿ ਸੇਟ੍ਠਚਕ੍ਕੰ। ਚਕ੍ਕਸਦ੍ਦੋ ਹੇਸ –

‘‘ਚਤੁਬ੍ਭਿ ਅਟ੍ਠਜ੍ਝਗਮਾ, ਅਟ੍ਠਾਹਿਪਿ ਚ ਸੋਲ਼ਸ।
ਸੋਲ਼ਸਾਹਿ ਚ ਬਾਤ੍ਤਿੰਸ, ਅਤ੍ਰਿਚ੍ਛਂ ਚਕ੍ਕਮਾਸਦੋ।
ਇਚ੍ਛਾਹਤਸ੍ਸ ਪੋਸਸ੍ਸ, ਚਕ੍ਕਂ ਭਮਤਿ ਮਤ੍ਥਕੇ’’ਤਿ॥ (ਜਾ॰ ੧.੧.੧੦੪; ੧.੫.੧੦੩) –

ਏਤ੍ਥ ਉਰਚਕ੍ਕੇ ਆਗਤੋ। ‘‘ਚਕ੍ਕਸਮਾਰੁਲ਼੍ਹਾ ਜਾਨਪਦਾ ਪਰਿਯਾਯਨ੍ਤੀ’’ਤਿ (ਅ॰ ਨਿ॰ ੩.੬੩; ੫.੫੪) ਏਤ੍ਥ ਇਰਿਯਾਪਥਚਕ੍ਕੇ। ‘‘ਅਥ ਖੋ ਸੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਰਥਕਾਰੋ ਯਂ ਤਂ ਚਕ੍ਕਂ ਛਹਿ ਮਾਸੇਹਿ ਨਿਟ੍ਠਿਤਂ, ਤਂ ਪਵਤ੍ਤੇਸੀ’’ਤਿ (ਅ॰ ਨਿ॰ ੩.੧੫) ਏਤ੍ਥ ਦਾਰੁਚਕ੍ਕੇ। ‘‘ਅਦ੍ਦਸਾ ਖੋ ਦੋਣੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਭਗਵਤੋ ਪਾਦੇਸੁ ਚਕ੍ਕਾਨਿ ਸਹਸ੍ਸਾਰਾਨੀ’’ਤਿ (ਅ॰ ਨਿ॰ ੪.੩੬) ਏਤ੍ਥ ਲਕ੍ਖਣਚਕ੍ਕੇ। ‘‘ਚਤ੍ਤਾਰਿਮਾਨਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਚਕ੍ਕਾਨਿ, ਯੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਾਨਂ ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸਾਨਂ ਚਤੁਚਕ੍ਕਂ ਵਤ੍ਤਤੀ’’ਤਿ (ਅ॰ ਨਿ॰ ੪.੩੧) ਏਤ੍ਥ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਚਕ੍ਕੇ। ‘‘ਦਿਬ੍ਬਂ ਚਕ੍ਕਰਤਨਂ ਪਾਤੁਭਵਤੀ’’ਤਿ (ਦੀ॰ ਨਿ॰ ੨.੨੪੩; ਮ॰ ਨਿ॰ ੩.੨੫੬) ਏਤ੍ਥ ਰਤਨਚਕ੍ਕੇ। ਇਧ ਪਨ ਧਮ੍ਮਚਕ੍ਕੇ ਆਗਤੋ।

ਪਵਤ੍ਤਿਤਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਧਮ੍ਮਚਕ੍ਕਂ ਅਭਿਨੀਹਰਤਿ ਨਾਮ, ਅਭਿਨੀਹਟਂ ਨਾਮ, ਉਪ੍ਪਾਦੇਤਿ ਨਾਮ, ਉਪ੍ਪਾਦਿਤਂ ਨਾਮ, ਪਵਤ੍ਤੇਤਿ ਨਾਮ, ਪਵਤ੍ਤਿਤਂ ਨਾਮਾਤਿ ਅਯਂ ਪਭੇਦੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਕੁਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਧਮ੍ਮਚਕ੍ਕਂ **ਅਭਿਨੀਹਰਤਿ** ਨਾਮਾਤਿ? ਯਦਾ ਸੁਮੇਧਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਕਾਮੇਸੁ ਆਦੀਨਵਂ ਨੇਕ੍ਖਮ੍ਮੇ ਚ ਆਨਿਸਂਸਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਸਤ੍ਤਸਤਕਮਹਾਦਾਨਂ ਦਤ੍ਵਾ ਇਸਿਪਬ੍ਬਜ੍ਜਂ ਪਬ੍ਬਜਿਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਚ ਅਭਿਞ੍ਞਾ ਅਟ੍ਠ ਸਮਾਪਤ੍ਤਿਯੋ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੇਤਿ, ਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਧਮ੍ਮਚਕ੍ਕਂ ਅਭਿਨੀਹਰਤਿ ਨਾਮ।

ਕੁਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ **ਅਭਿਨੀਹਟਂ** ਨਾਮਾਤਿ? ਯਦਾ ਅਟ੍ਠ ਧਮ੍ਮੇ ਸਮੋਧਾਨੇਤ੍ਵਾ ਦੀਪਙ੍ਕਰਪਾਦਮੂਲੇ ਮਹਾਬੋਧਿਮਣ੍ਡਤ੍ਥਾਯ ਮਾਨਸਂ ਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ‘‘ਬ੍ਯਾਕਰਣਂ ਅਲਦ੍ਧਾ ਨ ਵੁਟ੍ਠਹਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਵੀਰਿਯਾਧਿਟ੍ਠਾਨਂ ਅਧਿਟ੍ਠਾਯ ਨਿਪਨ੍ਨੋ ਦਸਬਲਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕਾ ਬ੍ਯਾਕਰਣਂ ਲਭਿ, ਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਧਮ੍ਮਚਕ੍ਕਂ ਅਭਿਨੀਹਟਂ ਨਾਮ।

ਕੁਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ **ਉਪ੍ਪਾਦੇਤਿ** ਨਾਮਾਤਿ? ਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਦਾਨਪਾਰਮਿਂ ਪੂਰੇਨ੍ਤੋਪਿ ਧਮ੍ਮਚਕ੍ਕਂ ਉਪ੍ਪਾਦੇਤਿ ਨਾਮ। ਸੀਲਪਾਰਮਿਂ ਪੂਰੇਨ੍ਤੋਪਿ...ਪੇ॰... ਉਪੇਕ੍ਖਾਪਾਰਮਿਂ ਪੂਰੇਨ੍ਤੋਪਿ ਧਮ੍ਮਚਕ੍ਕਂ ਉਪ੍ਪਾਦੇਤਿ ਨਾਮ। ਦਸ ਪਾਰਮਿਯੋ ਦਸ ਉਪਪਾਰਮਿਯੋ ਦਸ ਪਰਮਤ੍ਥਪਾਰਮਿਯੋ ਪੂਰੇਨ੍ਤੋਪਿ, ਪਞ੍ਚ ਮਹਾਪਰਿਚ੍ਚਾਗੇ ਪਰਿਚ੍ਚਜਨ੍ਤੋਪਿ, ਞਾਤਤ੍ਥਚਰਿਯਂ ਪੂਰੇਨ੍ਤੋਪਿ ਧਮ੍ਮਚਕ੍ਕਂ ਉਪ੍ਪਾਦੇਤਿ ਨਾਮ। ਵੇਸ੍ਸਨ੍ਤਰਤ੍ਤਭਾਵੇ ਠਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਤਸਤਕਮਹਾਦਾਨਂ ਦਤ੍ਵਾ ਪੁਤ੍ਤਦਾਰਂ ਦਾਨਮੁਖੇ ਨਿਯ੍ਯਾਤੇਤ੍ਵਾ ਪਾਰਮਿਕੂਟਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਤੁਸਿਤਪੁਰੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਯਾਵਤਾਯੁਕਂ ਠਤ੍ਵਾ ਦੇਵਤਾਹਿ ਆਯਾਚਿਤੋ ਪਟਿਞ੍ਞਂ ਦਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਚਮਹਾਵਿਲੋਕਨਂ ਵਿਲੋਕੇਨ੍ਤੋਪਿ ਧਮ੍ਮਚਕ੍ਕਂ ਉਪ੍ਪਾਦੇਤਿਯੇਵ ਨਾਮ। ਮਾਤੁਕੁਚ੍ਛਿਯਂ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਂ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੋਪਿ, ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਕ੍ਖਣੇ ਦਸਸਹਸ੍ਸਚਕ੍ਕਵਾਲ਼ਂ ਕਮ੍ਪੇਨ੍ਤੋਪਿ, ਮਾਤੁਕੁਚ੍ਛਿਤੋ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤਦਿਵਸੇ ਤਥੇਵ ਲੋਕਂ ਕਮ੍ਪੇਨ੍ਤੋਪਿ, ਸਮ੍ਪਤਿਜਾਤੋ ਸਤ੍ਤ ਪਦਾਨਿ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ‘‘ਅਗ੍ਗੋਹਮਸ੍ਮੀ’’ਤਿ ਸੀਹਨਾਦਂ ਨਦਨ੍ਤੋਪਿ, ਏਕੂਨਤਿਂਸ ਸਂਵਚ੍ਛਰਾਨਿ ਅਗਾਰਮਜ੍ਝੇ ਵਸਨ੍ਤੋਪਿ, ਮਹਾਭਿਨਿਕ੍ਖਮਨਂ ਨਿਕ੍ਖਮਨ੍ਤੋਪਿ, ਅਨੋਮਾਨਦੀਤੀਰੇ ਪਬ੍ਬਜਨ੍ਤੋਪਿ, ਮਹਾਪਧਾਨੇ ਛਬ੍ਬਸ੍ਸਾਨਿ ਵੀਰਿਯਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋਪਿ, ਸੁਜਾਤਾਯ ਦਿਨ੍ਨਂ ਮਧੁਪਾਯਾਸਂ ਭੁਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਸੁਵਣ੍ਣਪਾਤਿਂ ਨਦਿਯਾ ਪਵਾਹੇਤ੍ਵਾ ਸਾਯਨ੍ਹਸਮਯੇ ਬੋਧਿਮਣ੍ਡਵਰਗਤੋ ਪੁਰਤ੍ਥਿਮਂ ਲੋਕਧਾਤੁਂ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਸੂਰਿਯੇ ਧਰਮਾਨੇਯੇਵ ਮਾਰਬਲਂ ਵਿਧਮੇਤ੍ਵਾ ਪਠਮਯਾਮੇ ਪੁਬ੍ਬੇਨਿਵਾਸਂ ਅਨੁਸ੍ਸਰਨ੍ਤੋਪਿ, ਮਜ੍ਝਿਮਯਾਮੇ ਦਿਬ੍ਬਚਕ੍ਖੁਂ ਵਿਸੋਧੇਨ੍ਤੋਪਿ, ਪਚ੍ਛਿਮਯਾਮੇ ਪਚ੍ਚੂਸਕਾਲਸਮਨਨ੍ਤਰੇ ਪਚ੍ਚਯਾਕਾਰਂ ਸਮ੍ਮਸਿਤ੍ਵਾ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਮਗ੍ਗਂ ਪਟਿਵਿਜ੍ਝਨ੍ਤੋਪਿ, ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਂ ਸਚ੍ਛਿਕਰੋਨ੍ਤੋਪਿ, ਸਕਦਾਗਾਮਿਮਗ੍ਗਂ ਸਕਦਾਗਾਮਿਫਲਂ ਅਨਾਗਾਮਿਮਗ੍ਗਂ ਅਨਾਗਾਮਿਫਲਂ ਸਚ੍ਛਿਕਰੋਨ੍ਤੋਪਿ, ਅਰਹਤ੍ਤਮਗ੍ਗਂ ਪਟਿਵਿਜ੍ਝਨ੍ਤੋਪਿ ਧਮ੍ਮਚਕ੍ਕਂ ਉਪ੍ਪਾਦੇਤਿਯੇਵ ਨਾਮ।

ਅਰਹਤ੍ਤਫਲਕ੍ਖਣੇ ਪਨ ਤੇਨ ਧਮ੍ਮਚਕ੍ਕਂ **ਉਪ੍ਪਾਦਿਤਂ** ਨਾਮ। ਬੁਦ੍ਧਾਨਞ੍ਹਿ ਸਕਲਲੋਕਿਯਲੋਕੁਤ੍ਤਰਗੁਣਰਾਸਿ ਅਰਹਤ੍ਤਫਲੇਨੇਵ ਸਦ੍ਧਿਂ ਇਜ੍ਝਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਤੇਨ ਤਸ੍ਮਿਂ ਖਣੇ ਧਮ੍ਮਚਕ੍ਕਂ ਉਪ੍ਪਾਦਿਤਂ ਨਾਮ ਹੋਤਿ।

ਕਦਾ **ਪਵਤ੍ਤੇਤਿ** ਨਾਮ? ਬੋਧਿਮਣ੍ਡੇ ਸਤ੍ਤਸਤ੍ਤਾਹਂ ਵੀਤਿਨਾਮੇਤ੍ਵਾ ਇਸਿਪਤਨੇ ਮਿਗਦਾਯੇ ਅਞ੍ਞਾਕੋਣ੍ਡਞ੍ਞਤ੍ਥੇਰਂ ਕਾਯਸਕ੍ਖਿਂ ਕਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਚਕ੍ਕਪ੍ਪਵਤ੍ਤਨਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤਂ ਦੇਸੇਨ੍ਤੋ ਧਮ੍ਮਚਕ੍ਕਂ ਪਵਤ੍ਤੇਤਿ ਨਾਮ।

ਯਦਾ ਪਨ ਅਞ੍ਞਾਕੋਣ੍ਡਞ੍ਞਤ੍ਥੇਰੇਨ ਦਸਬਲਸ੍ਸ ਦੇਸਨਾਞਾਣਾਨੁਭਾᩅਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੰ ਸᩅਨੰ ਲਭਿਤ੍ᩅਾ ਸਬ੍ਬਪਠਮੰ ਧਮ੍ਮੋ ਅਧਿਗਤੋ, ਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਧਮ੍ਮਚਕ੍ਕੰ **ਪᩅਤ੍ਤਿਤੰ** ਨਾਮ ਹੋਤੀਤਿ ᩅੇਦਿਤਬ੍ਬੰ। ਧਮ੍ਮਚਕ੍ਕਨ੍ਤਿ ਚੇਤੰ ਦੇਸਨਾਞਾਣਸ੍ਸਪਿ ਨਾਮੰ ਪਟਿᩅੇਧਞਾਣਸ੍ਸਪਿ। ਤੇਸੁ ਦੇਸਨਾਞਾਣੰ ਲੋਕਿਯੰ, ਪਟਿᩅੇਧਞਾਣੰ ਲੋਕੁਤ੍ਤਰੰ। ਕਸ੍ਸ ਦੇਸਨਾਪਟਿᩅੇਧਞਾਣਨ੍ਤਿ? ਨ ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ ਕਸ੍ਸਚਿ, ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸੇᩅ ਦੇਸਨਾਞਾਣਞ੍ਚ ਪਟਿᩅੇਧਞਾਣਞ੍ਚਾਤਿ ᩅੇਦਿਤਬ੍ਬੰ।

ਸਮ੍ਮਦੇᩅਾਤਿ ਹੇਤੁਨਾ ਨਯੇਨ ਕਾਰਣੇਨੇᩅ। **ਅਨੁਪ੍ਪᩅਤ੍ਤੇਤੀ**ਤਿ ਯਥਾ ਪੁਰਤੋ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਚ੍ਛਤੋ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਤੰ ਅਨੁਗਚ੍ਛਤਿ ਨਾਮ, ਏᩅੰ ਪਠਮਤਰੰ ਸਤ੍ਥਾਰਾ ਪᩅਤ੍ਤਿਤੰ ਥੇਰੋ ਅਨੁਪ੍ਪᩅਤ੍ਤੇਤਿ ਨਾਮ। ਕਥੰ? ਸਤ੍ਥਾ ਹਿ ‘‘ਚਤ੍ਤਾਰੋਮੇ, ਭਿਕ੍ਖᩅੇ, ਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨਾ। ਕਤਮੇ ਚਤ੍ਤਾਰੋ’’ਤਿ ਕਥੇਨ੍ਤੋ ਧਮ੍ਮਚਕ੍ਕੰ ਪᩅਤ੍ਤੇਤਿ ਨਾਮ, ਧਮ੍ਮਸੇਨਾਪਤਿ ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਤ੍ਥੇਰੋਪਿ ‘‘ਚਤ੍ਤਾਰੋਮੇ, ਆᩅੁਸੋ, ਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨਾ’’ਤਿ ਕਥੇਨ੍ਤੋ ਧਮ੍ਮਚਕ੍ਕੰ ਅਨੁਪ੍ਪᩅਤ੍ਤੇਤਿ ਨਾਮ। ਸਮ੍ਮਪ੍ਪਧਾਨਾਦੀਸੁਪਿ ਏਸੇᩅ ਨਯੋ। ਨ ਕੇᩅਲਞ੍ਚ ਬੋਧਿਪਕ੍ਖਿਯਧਮ੍ਮੇਸੁ, ‘‘ਚਤ੍ਤਾਰਿਮਾਨਿ, ਭਿਕ੍ਖᩅੇ, ਅਰਿਯਸਚ੍ਚਾਨਿ। ਚਤ੍ਤਾਰੋਮੇ, ਭਿਕ੍ਖᩅੇ, ਅਰਿਯᩅੰਸਾ’’ਤਿਆਦੀਸੁਪਿ ਅਯੰ ਨਯੋ ਨੇਤਬ੍ਬੋᩅ। ਏᩅੰ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ ਧਮ੍ਮਚਕ੍ਕੰ ਪᩅਤ੍ਤੇਤਿ ਨਾਮ, ਥੇਰੋ ਦਸਬਲੇਨ ਪᩅਤ੍ਤਿਤੰ ਧਮ੍ਮਚਕ੍ਕੰ ਅਨੁਪ੍ਪᩅਤ੍ਤੇਤਿ ਨਾਮ।

ਏᩅੰ ਧਮ੍ਮਚਕ੍ਕੰ ਅਨੁਪ੍ਪᩅਤ੍ਤੇਨ੍ਤੇਨ ਪਨ ਥੇਰੇਨ ਧਮ੍ਮੋ ਦੇਸਿਤੋਪਿ ਪਕਾਸਿਤੋਪਿ ਸਤ੍ਥਾਰਾᩅ ਦੇਸਿਤੋ ਪਕਾਸਿਤੋ ਹੋਤਿ। ਯੋ ਹਿ ਕੋਚਿ ਭਿਕ੍ਖੁ ᩅਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀ ᩅਾ ਉਪਾਸਕੋ ᩅਾ ਉਪਾਸਿਕਾ ᩅਾ ਦੇᩅੋ ᩅਾ ਸਕ੍ਕੋ ᩅਾ ਮਾਰੋ ᩅਾ ਬ੍ਰਹ੍ਮਾ ᩅਾ ਧਮ੍ਮੰ ਦੇਸੇਤੁ ਪਕਾਸੇਤੁ, ਸਬ੍ਬੋ ਸੋ ਸਤ੍ਥਾਰਾ ਦੇਸਿਤੋ ਪਕਾਸਿਤੋᩅ ਨਾਮ ਹੋਤਿ, ਸੇਸਜਨੋ ਪਨ ਲੇਖਹਾਰਕਪਕ੍ਖੇ ਠਿਤੋᩅ ਨਾਮ ਹੋਤਿ। ਕਥੰ? ਯਥਾ ਹਿ ਰਞ੍ਞਾ ਦਿਨ੍ਨੰ ਪਣ੍ਣੰ ᩅਾਚੇਤ੍ᩅਾ ਯੰ ਯੰ ਕਮ੍ਮੰ ਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਤੰ ਤੰ ਕਮ੍ਮੰ ਯੇਨ ਕੇਨਚਿ ਕਤਮ੍ਪਿ ਕਾਰਿਤਮ੍ਪਿ ਰਞ੍ਞਾ ਕਾਰਿਤਨ੍ਤੇᩅ ᩅੁਚ੍ਚਤਿ। ਮਹਾਰਾਜਾ ᩅਿਯ ਹਿ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ। ਰਾਜਪਣ੍ਣੰ ᩅਿਯ ਤੇਪਿਟਕੰ ਬੁਦ੍ਧᩅਚਨੰ। ਪਣ੍ਣਦਾਨੰ ᩅਿਯ ਤੇਪਿਟਕੇ ਨਯਮੁਖਦਾਨੰ ਪਣ੍ਣੰ ᩅਾਚੇਤ੍ᩅਾ ਤੰਤੰਕਮ੍ਮਾਨੰ ਕਰਣੰ ᩅਿਯ ਚਤੁਨ੍ਨੰ ਪਰਿਸਾਨੰ ਅਤ੍ਤਨੋ ਬਲੇਨ ਬੁਦ੍ਧᩅਚਨੰ ਉਗ੍ਗਣ੍ਹਿਤ੍ᩅਾ ਪਰੇਸੰ ਦੇਸਨਾ ਪਕਾਸਨਾ। ਤਤ੍ਥ ਯਥਾ ਪਣ੍ਣੰ ᩅਾਚੇਤ੍ᩅਾ ਯੇਨ ਕੇਨਚਿ ਕਤਮ੍ਪਿ ਕਾਰਿਤਮ੍ਪਿ ਤੰ ਕਮ੍ਮੰ ਰਞ੍ਞਾ ਕਾਰਿਤਮੇᩅ ਹੋਤਿ, ਏᩅਮੇᩅ ਯੇਨ ਕੇਨਚਿ ਦੇਸਿਤੋਪਿ ਪਕਾਸਿਤੋਪਿ ਧਮ੍ਮੋ ਸਤ੍ਥਾਰਾ ਦੇਸਿਤੋ ਪਕਾਸਿਤੋᩅ ਨਾਮ ਹੋਤੀਤਿ ᩅੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਸੇਸੰ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਉਤ੍ਤਾਨਤ੍ਥਮੇᩅਾਤਿ।

ਏਕਪੁਗ੍ਗਲᩅਗ੍ਗᩅਣ੍ਣਨਾ।

੧੪. ਏਤਦਗ੍ਗਵਗ੍ਗੋ

(੧੪) ੧. ਪਠਮਏਤਦਗ੍ਗਵਗ੍ਗੋ

ਏਤਦਗ੍ਗਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੧੮੮. ਏਤਦਗ੍ਗੇਸੁ ਪਠਮਵਗ੍ਗਸ੍ਸ ਪਠਮੇ **ਏਤਦਗ੍ਗ**ਨ੍ਤਿ ਏਤਂ ਅਗ੍ਗਂ। ਏਤ੍ਥ ਚ ਅਯਂ ਅਗ੍ਗਸਦ੍ਦੋ ਆਦਿਕੋਟਿਕੋਟ੍ਠਾਸਸੇਟ੍ਠੇਸੁ ਦਿਸ੍ਸਤਿ। ''ਅਜ੍ਜਤਗ੍ਗੇ, ਸਮ੍ਮ ਦੋਵਾਰਿਕ, ਆਵਰਾਮਿ ਦ੍ਵਾਰਂ ਨਿਗਣ੍ਠਾਨਂ ਨਿਗਣ੍ਠੀਨ''ਨ੍ਤਿਆਦੀਸੁ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੨.੭੦) ਹਿ ਆਦਿਮ੍ਹਿ ਦਿਸ੍ਸਤਿ। ''ਤੇਨੇਵ ਅਙ੍ਗੁਲਗ੍ਗੇਨ ਤਂ ਅਙ੍ਗੁਲਗ੍ਗਂ ਪਰਾਮਸੇਯ੍ਯ (ਕਥਾ॰ ੪੪੧), ਉਚ੍ਛਗ੍ਗਂ ਵੇਲਗ੍ਗ''ਨ੍ਤਿਆਦੀਸੁ ਕੋਟਿਯਂ। ''ਅਮ੍ਬਿਲਗ੍ਗਂ ਵਾ ਮਧੁਰਗ੍ਗਂ ਵਾ ਤਿਤ੍ਤਕਗ੍ਗਂ ਵਾ (ਸਂ॰ ਨਿ॰ ੫.੩੭੪), ਅਨੁਜਾਨਾਮਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਵਿਹਾਰਗ੍ਗੇਨ ਵਾ ਪਰਿਵੇਣਗ੍ਗੇਨ ਵਾ ਭਾਜੇਤੁ''ਨ੍ਤਿਆਦੀਸੁ (ਚੂਲ਼ਵ॰ ੩੧੮) ਕੋਟ੍ਠਾਸੇ। ''ਯਾਵਤਾ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਸਤ੍ਤਾ ਅਪਦਾ ਵਾ...ਪੇ॰... ਤਥਾਗਤੋ ਤੇਸਂ ਅਗ੍ਗਮਕ੍ਖਾਯਤੀ''ਤਿਆਦੀਸੁ (ਅ॰ ਨਿ॰ ੪.੩੪; ਇਤਿਵੁ॰ ੯੦) ਸੇਟ੍ਠੇ। ਸ੍ਵਾਯਮਿਧ ਕੋਟਿਯਮ੍ਪਿ ਵਟ੍ਟਤਿ ਸੇਟ੍ਠੇਪਿ। ਤੇ ਹਿ ਥੇਰਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਠਾਨੇ ਕੋਟਿਭੂਤਾਤਿਪਿ ਅਗ੍ਗਾ, ਸੇਟ੍ਠਭੂਤਾਤਿਪਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਏਤਦਗ੍ਗਨ੍ਤਿ ਏਸਾ ਕੋਟਿ ਏਸੋ ਸੇਟ੍ਠੋਤਿ ਅਯਮੇਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥੋ। ਏਸੇਵ ਨਯੋ ਸਬ੍ਬਸੁਤ੍ਤੇਸੁ।

ਅਯਞ੍ਹਿ ਏਤਦਗ੍ਗਸਨ੍ਨਿਕ੍ਖੇਪੋ ਨਾਮ ਚਤੂਹਿ ਕਾਰਣੇਹਿ ਲਬ੍ਭਤਿ ਅਟ੍ਠੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਤੋ ਆਗਮਨਤੋ ਚਿਣ੍ਣਵਸਿਤੋ ਗੁਣਾਤਿਰੇਕਤੋਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਕੋਚਿ ਥੇਰੋ ਏਕੇਨ ਕਾਰਣੇਨ ਏਤਦਗ੍ਗਟ੍ਠਾਨਂ ਲਭਤਿ, ਕੋਚਿ ਦ੍ਵੀਹਿ, ਕੋਚਿ ਤੀਹਿ, ਕੋਚਿ ਸਬ੍ਬੇਹੇਵ ਚਤੂਹਿਪਿ ਆਯਸ੍ਮਾ ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਤ੍ਥੇਰੋ ਵਿਯ। ਸੋ ਹਿ ਅਟ੍ਠੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਤੋਪਿ ਮਹਾਪਞ੍ਞਤਾਯ ਏਤਦਗ੍ਗਟ੍ਠਾਨਂ ਲਭਿ ਆਗਮਨਾਦੀਹਿਪਿ। ਕਥਂ? ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਹਿ ਸਮਯੇ ਸਤ੍ਥਾ ਜੇਤਵਨਮਹਾਵਿਹਾਰੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਕਣ੍ਡਮ੍ਬਰੁਕ੍ਖਮੂਲੇ ਤਿਤ੍ਥਿਯਮਦ੍ਦਨਂ ਯਮਕਪਾਟਿਹਾਰਿਯਂ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ''ਕਹਂ ਨੁ ਖੋ ਪੁਰਿਮਬੁਦ੍ਧਾ ਯਮਕਪਾਟਿਹਾਰਿਯਂ ਕਤ੍ਵਾ ਵਸ੍ਸਂ ਉਪਗਚ੍ਛਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਆਵਜ੍ਜੇਨ੍ਤੋ ''ਤਾਵਤਿਂਸਭਵਨੇ''ਤਿ ਞਤ੍ਵਾ ਦ੍ਵੇ ਪਦਨ੍ਤਰਾਨਿ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਤਤਿਯੇਨ ਪਦੇਨ ਤਾਵਤਿਂਸਭਵਨੇ ਪਚ੍ਚੁਟ੍ਠਾਸਿ। ਸਕ੍ਕੋ ਦੇਵਰਾਜਾ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਪਣ੍ਡੁਕਮ੍ਬਲਸਿਲਾਤੋ ਉਟ੍ਠਾਯ ਸਦ੍ਧਿਂ ਦੇਵਗਣੇਨ ਪਚ੍ਚੁਗ੍ਗਮਨਂ ਅਗਮਾਸਿ। ਦੇਵਾ ਚਿਨ੍ਤਯਿਂਸੁ – ''ਸਕ੍ਕੋ ਦੇਵਰਾਜਾ ਦੇਵਗਣਪਰਿਵੁਤੋ ਸਟ੍ਠਿਯੋਜਨਾਯਾਮਾਯ ਪਣ੍ਡੁਕਮ੍ਬਲਸਿਲਾਯ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਅਨੁਭਵਤਿ, ਬੁਦ੍ਧਾਨਂ ਨਾਮ ਨਿਸਿਨ੍ਨਕਾਲਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਅਞ੍ਞੇਨ ਏਤ੍ਥ ਹਤ੍ਥਮ੍ਪਿ ਠਪੇਤੁ''ਨ੍ਤਿ। ਸਤ੍ਥਾਪਿ ਤਤ੍ਥ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਤੇਸਂ ਚਿਤ੍ਤਾਚਾਰਂ ਞਤ੍ਵਾ ਮਹਾਪਂਸੁਕੂਲਿਕੋ ਵਿਯ ਮੁਣ੍ਡਪੀਠਕਂ ਸਬ੍ਬਮੇਵ ਪਣ੍ਡੁਕਮ੍ਬਲਸਿਲਂ ਅਵਤ੍ਥਰਿਤ੍ਵਾ ਨਿਸੀਦਿ। ਏਵਂ ਨਿਸੀਦਨ੍ਤੋ ਪਨ ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਾ ਸਰੀਰਂ ਮਹਨ੍ਤਂ ਕਤ੍ਵਾ ਮਾਪੇਸਿ, ਪਣ੍ਡੁਕਮ੍ਬਲਸਿਲਂ ਵਾ ਖੁਦ੍ਦਕਂ ਅਕਾਸੀਤਿ ਨ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਤਬ੍ਬਂ। ਅਚਿਨ੍ਤੇਯ੍ਯੋ ਹਿ ਬੁਦ੍ਧਵਿਸਯੋ। ਏਵਂ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਪਨ ਮਾਤਰਂ ਕਾਯਸਕ੍ਖਿਂ ਕਤ੍ਵਾ ਦਸਸਹਸ੍ਸਚਕ੍ਕਵਾਲ਼ਦੇਵਤਾਨਂ ''ਕੁਸਲਾ ਧਮ੍ਮਾ ਅਕੁਸਲਾ ਧਮ੍ਮਾ ਅਬ੍ਯਾਕਤਾ ਧਮ੍ਮਾ''ਤਿ ਅਭਿਧਮ੍ਮਪਿਟਕਂ ਦੇਸੇਸਿ।

ਪਾਟਿਹਾਰਿਯਟ੍ਠਾਨੇਪਿ ਸਬ੍ਬਾਪਿ ਦ੍ਵਾਦਸਯੋਜਨਿਕਾ ਪਰਿਸਾ ਅਨੁਰੁਦ੍ਧਤ੍ਥੇਰਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ''ਕਹਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਦਸਬਲੋ ਗਤੋ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ਤਾਵਤਿਂਸਭਵਨੇ ਪਣ੍ਡੁਕਮ੍ਬਲਸਿਲਾਯਂ ਵਸ੍ਸਂ ਉਪਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਅਭਿਧਮ੍ਮਕਥਂ ਦੇਸੇਤੁਂ ਗਤੋਤਿ। ਭਨ੍ਤੇ, ਨ ਮਯਂ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਅਦਿਸ੍ਵਾ ਗਮਿਸ੍ਸਾਮ। ਕਦਾ ਸਤ੍ਥਾ ਆਗਮਿਸ੍ਸਤੀਤਿ ਸਤ੍ਥੁ ਆਗਮਨਕਾਲਂ ਜਾਨਾਥਾਤਿ? ਮਹਾਮੋਗ੍ਗਲ੍ਲਾਨਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਭਾਰਂ ਕਰੋਥ, ਸੋ ਬੁਦ੍ਧਾਨਂ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਾਸਨਂ ਆਹਰਿਸ੍ਸਤੀਤਿ। ਕਿਂ ਪਨ ਥੇਰਸ੍ਸ ਤਤ੍ਥ ਗਨ੍ਤੁਂ ਬਲਂ ਨਤ੍ਥੀਤਿ? ਅਤ੍ਥਿ, ਵਿਸੇਸਵਨ੍ਤਾਨਂ ਪਨ ਵਿਸੇਸਂ ਪਸ੍ਸਨ੍ਤੁਤਿ ਏਵਮਾਹ। ਮਹਾਜਨੋ ਮਹਾਮੋਗ੍ਗਲ੍ਲਾਨਤ੍ਥੇਰਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥੁ ਸਾਸਨਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਆਗਮਨਤ੍ਥਾਯ ਯਾਚਿ। ਥੇਰੋ ਪਸ੍ਸਨ੍ਤਸ੍ਸੇਵ ਮਹਾਜਨੇ ਪਥਵਿਯਂ ਨਿਮੁਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਅਨ੍ਤੋਸਿਨੇਰੁਨਾ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਆਹ – ''ਭਨ੍ਤੇ, ਮਹਾਜਨੋ ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਦਸ੍ਸਨਕਾਮੋ, ਆਗਮਨਦਿਵਸਂ ਵੋ ਜਾਨਿਤੁਂ ਇਚ੍ਛਤੀ''ਤਿ। ਤੇਨ ਹਿ ''ਇਤੋ ਤੇਮਾਸਚ੍ਚਯੇਨ ਸਙ੍ਕਸ੍ਸਨਗਰਦ੍ਵਾਰੇ ਪਸ੍ਸਥਾ''ਤਿਸ੍ਸ ਵਦੇਹੀਤਿ। ਥੇਰੋ ਭਗਵਤੋ ਸਾਸਨਂ ਆਹਰਿਤ੍ਵਾ ਮਹਾਜਨਸ੍ਸ ਕਥੇਸਿ। ਮਹਾਜਨੋ ਤਤ੍ਥੇਵ ਤੇਮਾਸਂ ਖਨ੍ਧਾਵਾਰਂ ਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਵਸਿ। ਚੂਲ਼ਅਨਾਥਪਿਣ੍ਡਿਕੋ ਦ੍ਵਾਦਸਯੋਜਨਾਯ ਪਰਿਸਾਯ ਤੇਮਾਸਂ ਯਾਗੁਭਤ੍ਤਂ ਆਦਾਸਿ।

ਸਤ੍ਥਾਪਿ ਸਤ੍ਤੁਪ੍ਪਕਰਣਾਨਿ ਦੇਸੇਤ੍ਵਾ ਮਨੁਸ੍ਸਲੋਕੰ ਆਗਮਨਤ੍ਥਾਯ ਆਕਪ੍ਪੰ ਦਸ੍ਸੇਸਿ। ਸਕ੍ਕੋ ਦੇਵਰਾਜਾ ਵਿਸ੍ਸਕਮ੍ਮੰ ਆਮਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਓਤਰਣਤ੍ਥਾਯ ਸੋਪਾਨੰ ਮਾਪੇਤੁੰ ਆਣਾਪੇਸਿ। ਸੋ ਏਕਤੋ ਸੋਵਣ੍ਣਮਯੰ ਏਕਤੋ ਰਜਤਮਯੰ ਸੋਪਾਨੰ ਮਾਪੇਤ੍ਵਾ ਮਜ੍ਝੇ ਮਣਿਮਯੰ ਮਾਪੇਸਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਮਣਿਮਯੇ ਸੋਪਾਨੇ ਠਤ੍ਵਾ ''ਮਹਾਜਨੋ ਮੰ ਪਸ੍ਸਤੂ''ਤਿ ਅਧਿਟ੍ਠਾਸਿ। ਅਤ੍ਤਨੋ ਆਨੁਭਾਵੇਨੇਵ ''ਮਹਾਜਨੋ ਅਵੀਚਿਮਹਾਨਿਰਯੰ ਪਸ੍ਸਤੂ''ਤਿਪਿ ਅਧਿਟ੍ਠਾਸਿ। ਨਿਰਯਦਸ੍ਸਨੇਨ ਚਸ੍ਸ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਸੰਵੇਗਤੰ ਞਤ੍ਵਾ ਦੇਵਲੋਕੰ ਦਸ੍ਸੇਸਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਓਤਰਨ੍ਤਸ੍ਸ ਮਹਾਬ੍ਰਹ੍ਮਾ ਛਤ੍ਤੰ ਧਾਰੇਸਿ, ਸਕ੍ਕੋ ਦੇਵਰਾਜਾ ਪਤ੍ਤੰ ਗਣ੍ਹਿ, ਸੁਯਾਮੋ ਦੇਵਰਾਜਾ ਦਿਬ੍ਬੰ ਵਾਲ਼ਬੀਜਨਿੰ ਬੀਜਿ, ਪਞ੍ਚਸਿਖੋ ਗਨ੍ਧਬ੍ਬਦੇਵਪੁਤ੍ਤੋ ਬੇਲੁਵਪਣ੍ਡੁਵੀਣੰ ਸਮਪਞ੍ਞਾਸਾਯ ਮੁਚ੍ਛਨਾਹਿ ਮੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਵਾਦੇਨ੍ਤੋ ਪੁਰਤੋ ਓਤਰਿ। ਬੁਦ੍ਧਾਨੰ ਪਥਵਿਯੰ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤਕਾਲੇ ''ਅਹੰ ਪਠਮੰ ਵਨ੍ਦਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਅਹੰ ਪਠਮੰ ਵਨ੍ਦਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਮਹਾਜਨੋ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਸਹ ਮਹਾਪਥਵੀਅਕ੍ਕਮਨੇਨ ਪਨ ਭਗਵਤੋ ਨੇਵ ਮਹਾਜਨੋ ਨ ਅਸੀਤਿਮਹਾਸਾਵਕਾ ਪਠਮਕਵਨ੍ਦਨੰ ਸਮ੍ਪਾਪੁਣਿੰਸੁ, ਧਮ੍ਮਸੇਨਾਪਤਿ ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਤ੍ਥੇਰੋਯੇਵ ਪਨ ਸਮ੍ਪਾਪੁਣਿ।

ਅਥ ਸਤ੍ਥਾ ਦ੍ਵਾਦਸਯੋਜਨਾਯ ਪਰਿਸਾਯ ਅਨ੍ਤਰੇ ''ਥੇਰਸ੍ਸ ਪਞ੍ਞਾਨੁਭਾਵੰ ਜਾਨਨ੍ਤੂ''ਤਿ ਪੁਥੁਜ੍ਜਨਪਞ੍ਹਂ ਪਞ੍ਹੰ ਆਰਭਿ। ਪਠਮੰ ਲੋਕਿਯਮਹਾਜਨੋ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਸ੍ਸਤੀਤਿ ਪੁਥੁਜ੍ਜਨਪਞ੍ਹੰ ਪੁਚ੍ਛਿ। ਯੇ ਯੇ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖਿੰਸੁ, ਤੇ ਤੇ ਕਥਯਿੰਸੁ। ਦੁਤਿਯੰ ਪੁਥੁਜ੍ਜਨਵਿਸਯੰ ਅਤਿਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਮਗ੍ਗੇ ਪਞ੍ਹੰ ਪੁਚ੍ਛਿ। ਪੁਥੁਜ੍ਜਨਾ ਤੁਣ੍ਹੀ ਅਹੇਸੁੰ, ਸੋਤਾਪਨ੍ਨਾਵ ਕਥਯਿੰਸੁ। ਤਤੋ ਸੋਤਾਪਨ੍ਨਾਨੰ ਵਿਸਯੰ ਅਤਿਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਸਕਦਾਗਾਮਿਮਗ੍ਗੇ ਪਞ੍ਹੰ ਪੁਚ੍ਛਿ। ਸੋਤਾਪਨ੍ਨਾ ਤੁਣ੍ਹੀ ਅਹੇਸੁੰ, ਸਕਦਾਗਾਮਿਨੋਵ ਕਥਯਿੰਸੁ। ਤੇਸਮ੍ਪਿ ਵਿਸਯੰ ਅਤਿਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਅਨਾਗਾਮਿਮਗ੍ਗੇ ਪਞ੍ਹੰ ਪੁਚ੍ਛਿ। ਸਕਦਾਗਾਮਿਨੋ ਤੁਣ੍ਹੀ ਅਹੇਸੁੰ, ਅਨਾਗਾਮਿਨੋਵ ਕਥਯਿੰਸੁ। ਤੇਸਮ੍ਪਿ ਵਿਸਯੰ ਅਤਿਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਅਰਹਤ੍ਤਮਗ੍ਗੇ ਪਞ੍ਹੰ ਪੁਚ੍ਛਿ। ਅਨਾਗਾਮਿਨੋ ਤੁਣ੍ਹੀ ਅਹੇਸੁੰ, ਅਰਹਨ੍ਤਾਵ ਕਥਯਿੰਸੁ। ਤਤੋ ਹੇਟ੍ਠਿਮਕੋਟਿਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਅਭਿਞ੍ਞਾਤੇ ਅਭਿਞ੍ਞਾਤੇ ਸਾਵਕੇ ਪੁਚ੍ਛਿ, ਤੇ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਾਵਿਸਯੇ ਠਤ੍ਵਾ ਕਥਯਿੰਸੁ। ਅਥ ਮਹਾਮੋਗ੍ਗਲ੍ਲਾਨੰ ਪੁਚ੍ਛਿ , ਸੇਸਸਾਵਕਾ ਤੁਣ੍ਹੀ ਅਹੇਸੁੰ, ਥੇਰੋਵ ਕਥੇਸਿ। ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਵਿਸਯੰ ਅਤਿਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਵਿਸਯੇ ਪਞ੍ਹੰ ਪੁਚ੍ਛਿ। ਮਹਾਮੋਗ੍ਗਲ੍ਲਾਨੋ ਤੁਣ੍ਹੀ ਅਹੋਸਿ, ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਤ੍ਥੇਰੋਵ ਕਥੇਸਿ। ਥੇਰਸ੍ਸਾਪਿ ਵਿਸਯੰ ਅਤਿਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਬੁਦ੍ਧਵਿਸਯੇ ਪਞ੍ਹੰ ਪੁਚ੍ਛਿ। ਧਮ੍ਮਸੇਨਾਪਤਿ ਆਵਜ੍ਜੇਨ੍ਤੋਪਿ ਪਸ੍ਸਿਤੁੰ ਨ ਸਕ੍ਕੋਤਿ, ਪੁਰਤ੍ਥਿਮਪਚ੍ਛਿਮੁਤ੍ਤਰਦਕ੍ਖਿਣਾ ਚਤਸ੍ਸੋ ਦਿਸਾ ਚਤਸ੍ਸੋ ਅਨੁਦਿਸਾਤਿ ਇਤੋ ਚਿਤੋ ਚ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ਪਞ੍ਹੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਟ੍ਠਾਨੰ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਤੁੰ ਨਾਸਕ੍ਖਿ।

ਸਤ੍ਥਾ ਥੇਰਸ੍ਸ ਕਿਲਮਨਭਾਵੰ ਜਾਨਿਤ੍ਵਾ ''ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤੋ ਕਿਲਮਤਿ, ਨਯਮੁਖਮਸ੍ਸ ਦਸ੍ਸੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ''ਆਗਮੇਹਿ ਤ੍ਵੰ, ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ''ਨਾਯੰ ਤੁਯ੍ਹੰ ਵਿਸਯੋ ਪਞ੍ਹੋ, ਬੁਦ੍ਧਾਨੰ ਏਸ ਵਿਸਯੋ ਸਬ੍ਬਞ੍ਞੂਨੰ ਯਸਸ੍ਸੀਨ''ਨ੍ਤਿ ਬੁਦ੍ਧਵਿਸਯਭਾਵੰ ਆਚਿਕ੍ਖਿਤ੍ਵਾ ''ਭੂਤਮਿਦਨ੍ਤਿ, ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤ, ਸਮਨੁਪਸ੍ਸਸੀ''ਤਿ ਆਹ। ਥੇਰੋ ''ਚਤੁਮਹਾਭੂਤਿਕਕਾਯਪਰਿਗ੍ਗਹੰ ਮੇ ਭਗਵਾ ਆਚਿਕ੍ਖਤੀ''ਤਿ ਞਤ੍ਵਾ ''ਅਞ੍ਞਾਤੰ ਭਗਵਾ, ਅਞ੍ਞਾਤੰ ਸੁਗਤਾ''ਤਿ ਆਹ। ਏਤਸ੍ਮਿੰ ਠਾਨੇ ਅਯੰ ਕਥਾ ਉਦਪਾਦਿ – ਮਹਾਪਞ੍ਞੋ ਵਤ, ਭੋ, ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਤ੍ਥੇਰੋ, ਯਤ੍ਰ ਹਿ ਨਾਮ ਸਬ੍ਬੇਹਿ ਅਨਞ੍ਞਾਤੰ ਪਞ੍ਹੰ ਕਥੇਸਿ, ਬੁਦ੍ਧੇਹਿ ਚ ਦਿਨ੍ਨਨਯੇ ਠਤ੍ਵਾ ਬੁਦ੍ਧਵਿਸਯੇ ਪਞ੍ਹੰ ਕਥੇਸਿ, ਇਤਿ ਥੇਰਸ੍ਸ ਪਞ੍ਞਾਨੁਭਾਵੋ ਯਤ੍ਤਕੰ ਠਾਨੰ ਬੁਦ੍ਧਾਨੰ ਕਿਤ੍ਤਿਸਦ੍ਦੋ ਓਤ੍ਥਟੋ, ਸਬ੍ਬੰ ਅਜ੍ਝੋਤ੍ਥਰਿਤ੍ਵਾ ਗਤੋਤਿ ਏਵੰ ਤਾਵ ਥੇਰੋ **ਅਟ੍ਠੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਤੋ** ਮਹਾਪਞ੍ਞਤਾਯ ਏਤਦਗ੍ਗਟ੍ਠਾਨੰ ਲਭਿ।

ਕਥੰ **ਆਗਮਨਤੋ**? ਇਮਿਸ੍ਸਾਯੇਵ ਹਿ ਅਟ੍ਠੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਯਾ ਸਤ੍ਥਾ ਆਹ – ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤੋ ਨ ਇਦਾਨੇਵ ਪਞ੍ਞਵਾ, ਅਤੀਤੇ ਪਞ੍ਚ ਜਾਤਿਸਤਾਨਿ ਇਸਿਪਬ੍ਬਜ੍ਜੰ ਪਬ੍ਬਜਿਤ੍ਵਾਪਿ ਮਹਾਪਞ੍ਞੋਵ ਅਹੋਸਿ –

''ਯੋ ਪਬ੍ਬਜੀ ਜਾਤਿਸਤਾਨਿ ਪਞ੍ਚ,
ਪਹਾਯ ਕਾਮਾਨਿ ਮਨੋਰਮਾਨਿ।
ਤੰ ਵੀਤਰਾਗੰ ਸੁਸਮਾਹਿਤਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯੰ,
ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤੰ ਵਨ੍ਦਥ ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤ''ਨ੍ਤਿ॥

ਏਵਂ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਂ ਉਪਬ੍ਰੂਹਯਮਾਨੇ ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਸਮਯੇ ਬਾਰਾਣਸਿਯਂ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਕੁਲੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੋ। ਤਯੋ ਵੇਦੇ ਉਗ੍ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਸਾਰਂ ਅਪਸ੍ਸਨ੍ਤੋ ''ਪਬ੍ਬਜਿਤ੍ਵਾ ਏਕਂ ਮੋਕ੍ਖਧਮ੍ਮਂ ਗਵੇਸਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ ਚਿਤ੍ਤਂ ਉਪ੍ਪਾਦੇਸਿ। ਤਸ੍ਮਿਂ ਕਾਲੇ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤੋਪਿ ਕਾਸਿਰਟ੍ਠੇ ਉਦਿਚ੍ਚਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਮਹਾਸਾਲਕੁਲੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੋ ਵੁਦ੍ਧਿਮਨ੍ਵਾਯ ਉਗ੍ਗਹਿਤਸਿਪ੍ਪੋ ਕਾਮੇਸੁ ਆਦੀਨਵਂ ਨੇਕ੍ਖਮ੍ਮੇ ਚ ਆਨਿਸਂਸਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਘਰਾਵਾਸਂ ਪਹਾਯ ਹਿਮਵਨ੍ਤਂ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਕਸਿਣਪਰਿਕਮ੍ਮਂ ਕਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਚ ਅਭਿਞ੍ਞਾ ਅਟ੍ਠ ਸਮਾਪਤ੍ਤਿਯੋ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਵਨਮੂਲਫਲਾਹਾਰੋ ਹਿਮਵਨ੍ਤਪ੍ਪਦੇਸੇ ਵਸਤਿ। ਸੋਪਿ ਮਾਣਵੋ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸੇਵ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਪਬ੍ਬਜਿ। ਪਰਿਵਾਰੋ ਮਹਾ ਅਹੋਸਿ ਪਞ੍ਚਸਤਮਤ੍ਤਾ ਇਸਯੋ।

ਅਥਸ੍ਸ ਸੋ ਜੇਟ੍ਠਨ੍ਤੇਵਾਸਿਕੋ ਏਕਦੇਸਂ ਪਰਿਸਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਲੋਣਮ੍ਬਿਲਸੇਵਨਤ੍ਥਂ ਮਨੁਸ੍ਸਪਥਂ ਅਗਮਾਸਿ। ਤਸ੍ਮਿਂ ਸਮਯੇ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤੋ ਤਸ੍ਮਿਂਯੇਵ ਹਿਮਵਨ੍ਤਪ੍ਪਦੇਸੇ ਕਾਲਂ ਅਕਾਸਿ। ਕਾਲਕਿਰਿਯਸਮਯੇਵ ਨਂ ਅਨ੍ਤੇਵਾਸਿਕਾ ਸਨ੍ਨਿਪਤਿਤ੍ਵਾ ਪੁਚ੍ਛਿਂਸੁ – ''ਅਤ੍ਥਿ ਤੁਮ੍ਹੇਹਿ ਕੋਚਿ ਵਿਸੇਸੋ ਅਧਿਗਤੋ''ਤਿ। ਬੋਧਿਸਤ੍ਤੋ ''ਨਤ੍ਥਿ ਕਿਞ੍ਚੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਅਪਰਿਹੀਨਜ੍ਝਾਨੋ ਆਭਸ੍ਸਰਬ੍ਰਹ੍ਮਲੋਕੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੋ। ਸੋ ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਆਕਿਞ੍ਚਞ੍ਞਾਯਤਨਸ੍ਸ ਲਾਭੀ, ਬੋਧਿਸਤ੍ਤਾਨਂ ਪਨ ਅਰੂਪਾਵਚਰੇ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿ ਨਾਮ ਨ ਹੋਤਿ। ਕਸ੍ਮਾ? ਅਭਬ੍ਬਟ੍ਠਾਨਤ੍ਤਾ। ਇਤਿ ਸੋ ਅਰੂਪਸਮਾਪਤ੍ਤਿਲਾਭੀ ਸਮਾਨੋਪਿ ਰੂਪਾਵਚਰੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ। ਅਨ੍ਤੇਵਾਸਿਕਾਪਿਸ੍ਸ ''ਆਚਰਿਯੋ 'ਨਤ੍ਥਿ ਕਿਞ੍ਚੀ'ਤਿ ਆਹ, ਮੋਘਾ ਤਸ੍ਸ ਕਾਲਕਿਰਿਯਾ''ਤਿ ਨ ਕਿਞ੍ਚਿ ਸਕ੍ਕਾਰਸਮ੍ਮਾਨਂ ਅਕਂਸੁ। ਅਥ ਸੋ ਜੇਟ੍ਠਨ੍ਤੇਵਾਸਿਕੋ ਅਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤੇ ਵਸ੍ਸਾਵਾਸੇ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ''ਕਹਂ ਆਚਰਿਯੋ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ਕਾਲਂ ਕਤੋਤਿ। ਅਪਿ ਨੁ ਆਚਰਿਯੇਨ ਲਦ੍ਧਗੁਣਂ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਥਾਤਿ? ਆਮ ਪੁਚ੍ਛਿਮ੍ਹਾਤਿ। ਕਿਂ ਵਦੇਤੀਤਿ? ਨਤ੍ਥਿ ਕਿਞ੍ਚੀਤਿ। ਮਯਮ੍ਪਿ ''ਆਚਰਿਯੇਨ ਲਦ੍ਧਗੁਣੋ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥੀ''ਤਿ ਨਾਸ੍ਸ ਸਕ੍ਕਾਰਸਮ੍ਮਾਨਂ ਕਰਿਮ੍ਹਾਤਿ। ਤੁਮ੍ਹੇ ਭਾਸਿਤਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥਂ ਨ ਜਾਨਿਤ੍ਥ, ਆਚਰਿਯੋ ਆਕਿਞ੍ਚਞ੍ਞਾਯਤਨਸ੍ਸ ਲਾਭੀਤਿ।

ਅਥ ਤੇ ਜੇਟ੍ਠਨ੍ਤੇਵਾਸਿਕਸ੍ਸ ਕਥਂ ਨ ਸਦ੍ਦਹਿਂਸੁ। ਸੋ ਪੁਨਪ੍ਪੁਨਂ ਕਥੇਨ੍ਤੋਪਿ ਸਦ੍ਦਹਾਪੇਤੁਂ ਨਾਸਕ੍ਖਿ । ਅਥ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤੋ ਆਵਜ੍ਜਮਾਨੋ ''ਅਨ੍ਧਬਾਲੋ ਮਹਾਜਨੋ ਮਯ੍ਹਂ ਜੇਟ੍ਠਨ੍ਤੇਵਾਸਿਕਸ੍ਸ ਕਥਂ ਨ ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਇਮਂ ਕਾਰਣਂ ਪਾਕਟਂ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਬ੍ਰਹ੍ਮਲੋਕਤੋ ਓਤਰਿਤ੍ਵਾ ਅਸ੍ਸਮਪਦਮਤ੍ਥਕੇ ਠਿਤੋ ਆਕਾਸਗਤੋਵ ਜੇਟ੍ਠਨ੍ਤੇਵਾਸਿਕਸ੍ਸ ਪਞ੍ਞਾਨੁਭਾਵਂ ਵਣ੍ਣੇਤ੍ਵਾ ਇਮਂ ਗਾਥਂ ਅਭਾਸਿ –

''ਪਰੋਸਹਸ੍ਸਮ੍ਪਿ ਸਮਾਗਤਾਨਂ,
ਕਨ੍ਦੇਯ੍ਯੁਂ ਤੇ ਵਸ੍ਸਸਤਂ ਅਪਞ੍ਞਾ।
ਏਕੋਵ ਸੇਯ੍ਯੋ ਪੁਰਿਸੋ ਸਪਞ੍ਞੋ,
ਯੋ ਭਾਸਿਤਸ੍ਸ ਵਿਜਾਨਾਤਿ ਅਤ੍ਥ''ਨ੍ਤਿ॥ (ਜਾ॰ ੧.੧.੧੦੧)।

ਏਵਂ ਇਸਿਗਣਂ ਸਞ੍ਞਾਪੇਤ੍ਵਾ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤੋ ਬ੍ਰਹ੍ਮਲੋਕਮੇਵ ਗਤੋ। ਸੇਸਇਸਿਗਣੋਪਿ ਅਪਰਿਹੀਨਜ੍ਝਾਨੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਕਾਲਂ ਕਤ੍ਵਾ ਬ੍ਰਹ੍ਮਲੋਕਪਰਾਯਣੋ ਜਾਤੋ। ਤਤ੍ਥ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤੋ ਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁਤਂ ਪਤ੍ਤੋ, ਜੇਟ੍ਠਨ੍ਤੇਵਾਸਿਕੋ ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਤ੍ਥੇਰੋ ਜਾਤੋ, ਸੇਸਾ ਇਸਯੋ ਬੁਦ੍ਧਪਰਿਸਾ ਜਾਤਾਤਿ ਏਵਂ ਅਤੀਤੇਪਿ ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤੋ ਮਹਾਪਞ੍ਞੋਵ ਸਂਖਿਤ੍ਤੇਨ ਭਾਸਿਤਸ੍ਸ ਵਿਤ੍ਥਾਰੇਨ ਅਤ੍ਥਂ ਜਾਨਿਤੁਂ ਸਮਤ੍ਥੋਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

ਇਦਮੇਵ ਚ ਪੁਥੁਜ੍ਜਨਪਞ੍ਚਕਂ ਅਟ੍ਠੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਕਤ੍ਵਾ –

''ਪਰੋਸਤਞ੍ਚੇਪਿ ਸਮਾਗਤਾਨਂ,
ਝਾਯੇਯ੍ਯੁਂ ਤੇ ਵਸ੍ਸਸਤਂ ਅਪਞ੍ਞਾ।
ਏਕੋਵ ਸੇਯ੍ਯੋ ਪੁਰਿਸੋ ਸਪਞ੍ਞੋ,
ਸੋ ਭਾਸਿਤਸ੍ਸ ਵਿਜਾਨਾਤਿ ਅਤ੍ਥ''ਨ੍ਤਿ॥ (ਜਾ॰ ੧.੧.੧੦੧) –

ਇਮਮ੍ਪਿ ਜਾਤਕਂ ਕਥੇਸਿ। ਤਸ੍ਸ ਪੁਰਿਮਜਾਤਕੇ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਅਤ੍ਥੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

ਅਪਰਮ੍ਪਿ ਇਦਮੇਵ ਪੁਥੁਜ੍ਜਨਪਞ੍ਹਕੰ ਅਟ੍ਠੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿੰ ਕਤ੍ਵਾ –

''ਯੇ ਸਞ੍ਞਿਨੋ ਤੇਪਿ ਦੁਗ੍ਗਤਾ, ਯੇਪਿ ਅਸਞ੍ਞਿਨੋ ਤੇਪਿ ਦੁਗ੍ਗਤਾ।
ਏਤੰ ਉਭਯੰ ਵਿਵਜ੍ਜਯ, ਤੰ ਸਮਾਪਤ੍ਤਿਸੁਖੰ ਅਨਙ੍ਗਣ''ਨ੍ਤਿ॥ (ਜਾ॰ ੧.੧.੧੩੪) –

ਇਮੰ ਅਨਙ੍ਗਣਜਾਤਕੰ ਕਥੇਸਿ। ਏਤ੍ਥ ਚ ਆਚਰਿਯੋ ਕਾਲੰ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਅਨ੍ਤੇਵਾਸਿਕੇਹਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤੋ ''ਨੇਵਸਞ੍ਞੀ ਨਾਸਞ੍ਞੀ''ਤਿ ਆਹ। ਸੇਸੰ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ।

ਅਪਰਮ੍ਪਿ ਇਦਮੇਵ ਪੁਥੁਜ੍ਜਨਪਞ੍ਹਕੰ ਅਟ੍ਠੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿੰ ਕਤ੍ਵਾ –

''ਚਨ੍ਦਾਭੰ ਸੂਰਿਯਾਭਞ੍ਚ, ਯੋਧ ਪਞ੍ਞਾਯ ਗਾਧਤਿ।
ਅਵਿਤਕ੍ਕੇਨ ਝਾਨੇਨ, ਹੋਤਿ ਆਭਸ੍ਸਰੂਪਗੋ''ਤਿ॥ (ਜਾ॰ ੧.੧.੧੩੫) –

ਇਦੰ ਚਨ੍ਦਾਭਜਾਤਕੰ ਕਥੇਸਿ। ਏਤ੍ਥਾਪਿ ਆਚਰਿਯੋ ਕਾਲੰ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਅਨ੍ਤੇਵਾਸਿਕੇਹਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤੋ ''ਓਦਾਤਕਸਿਣੰ ਚਨ੍ਦਾਭੰ ਨਾਮ, ਪੀਤਕਸਿਣੰ ਸੂਰਿਯਾਭੰ ਨਾਮਾਤਿ ਤੰ ਉਭਯੰ ਯੋ ਪਞ੍ਞਾਯ ਗਾਧਤਿ ਪਵਿਸਤਿ ਪਕ੍ਖਨ੍ਦਤਿ, ਸੋ ਅਵਿਤਕ੍ਕੇਨ ਦੁਤਿਯਜ੍ਝਾਨੇਨ ਆਭਸ੍ਸਰੂਪਗੋ ਹੋਤਿ, ਤਾਦਿਸੋ ਅਹ''ਨ੍ਤਿ ਸਨ੍ਧਾਯ – ''ਚਨ੍ਦਾਭੰ ਸੂਰਿਯਾਭ''ਨ੍ਤਿ ਆਹ। ਸੇਸੰ ਪੁਰਿਮਨਯੇਨੇਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ।

ਇਦਮੇਵ ਚ ਪੁਥੁਜ੍ਜਨਪਞ੍ਹਕੰ ਅਟ੍ਠੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿੰ ਕਤ੍ਵਾ –

''ਆਸੀਸੇਥੇਵ ਪੁਰਿਸੋ, ਨ ਨਿਬ੍ਬਿਨ੍ਦੇਯ੍ਯ ਪਣ੍ਡਿਤੋ।
ਪਸ੍ਸਾਮਿ ਵੋਹੰ ਅਤ੍ਤਾਨੰ, ਯਥਾ ਇਚ੍ਛਿੰ ਤਥਾ ਅਹੁ॥

''ਆਸੀਸੇਥੇਵ ਪੁਰਿਸੋ, ਨ ਨਿਬ੍ਬਿਨ੍ਦੇਯ੍ਯ ਪਣ੍ਡਿਤੋ।
ਪਸ੍ਸਾਮਿ ਵੋਹੰ ਅਤ੍ਤਾਨੰ, ਉਦਕਾ ਥਲਮੁਬ੍ਭਤੰ॥

''ਵਾਯਮੇਥੇਵ ਪੁਰਿਸੋ, ਨ ਨਿਬ੍ਬਿਨ੍ਦੇਯ੍ਯ ਪਣ੍ਡਿਤੋ।
ਪਸ੍ਸਾਮਿ ਵੋਹੰ ਅਤ੍ਤਾਨੰ, ਯਥਾ ਇਚ੍ਛਿੰ ਤਥਾ ਅਹੁ॥

''ਵਾਯਮੇਥੇਵ ਪੁਰਿਸੋ, ਨ ਨਿਬ੍ਬਿਨ੍ਦੇਯ੍ਯ ਪਣ੍ਡਿਤੋ।
ਪਸ੍ਸਾਮਿ ਵੋਹੰ ਅਤ੍ਤਾਨੰ, ਉਦਕਾ ਥਲਮੁਬ੍ਭਤੰ॥

''ਦੁਕ੍ਖੂਪਨੀਤੋਪਿ ਨਰੋ ਸਪਞ੍ਞੋ,
ਆਸੰ ਨ ਛਿਨ੍ਦੇਯ੍ਯ ਸੁਖਾਗਮਾਯ।
ਬਹੂ ਹਿ ਫਸ੍ਸਾ ਅਹਿਤਾ ਹਿਤਾ ਚ,
ਅਵਿਤਕ੍ਕਿਤਾ ਮਚ੍ਚੁਮੁਪਬ੍ਬਜਨ੍ਤਿ॥

''ਅਚਿਨ੍ਤਿਤਮ੍ਪਿ ਭਵਤਿ, ਚਿਨ੍ਤਿਤਮ੍ਪਿ ਵਿਨਸ੍ਸਤਿ।
ਨ ਹਿ ਚਿਨ੍ਤਾਮਯਾ ਭੋਗਾ, ਇਤ੍ਥਿਯਾ ਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਵਾ॥

''ਸਰਭੰ ਗਿਰਿਦੁਗ੍ਗਸ੍ਮਿੰ, ਯੰ ਤ੍ਵੰ ਅਨੁਸਰੀ ਪੁਰੇ।

ਅਲੀਨਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਤੁਵੰ, ਵਿਕ੍ਕਨੁਮਨੁਜੀਵਸਿ॥

''ਯੋ ਤੰ ਵਿਦੁਗ੍ਗਾ ਨਰਕਾ ਸਮੁਦ੍ਧਰਿ,
ਸਿਲਾਯ ਯੋਗ੍ਗੰ ਸਰਭੋ ਕਰਿਤ੍ਵਾ।
ਦੁਕ੍ਖੂਪਨੀਤੰ ਮਚ੍ਚੁਮੁਖਾ ਪਮੋਚਯਿ,
ਅਲੀਨਚਿਤ੍ਤੰ ਤ ਮਿਗੰ ਵਦੇਸਿ॥

''ਕਿੰ ਤ੍ਵੰ ਨੁ ਤਤ੍ਥੇਵ ਤਦਾ ਅਹੋਸਿ,
ਉਦਾਹੁ ਤੇ ਕੋਚਿ ਨੰ ਏਤਦਕ੍ਖਾ।
ਵਿਵਟ੍ਟਚ੍ਛਦ੍ਦੋ ਨੁਸਿ ਸਬ੍ਬਦਸ੍ਸੀ,
ਞਾਣੰ ਨੁ ਤੇ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ ਭਿੰਸਰੂਪੰ॥

''ਨ ਚੇਵਹੰ ਤਤ੍ਥ ਤਦਾ ਅਹੋਸਿੰ,
ਨ ਚਾਪਿ ਮੇ ਕੋਚਿ ਨੰ ਏਤਦਕ੍ਖਾ।
ਗਾਥਾਪਦਾਨਞ੍ਚ ਸੁਭਾਸਿਤਾਨੰ,
ਅਤ੍ਥੰ ਤਦਾਨੇਨ੍ਤਿ ਜਨਿਨ੍ਦ ਧੀਰਾ''ਤਿ॥ (ਜਾ॰ ੧.੧੩.੧੩੪-੧੪੩) –

ਇਮੰ ਤੇਰਸਨਿਪਾਤੇ ਸਰਭਜਾਤਕਞ੍ਚ ਕਥੇਸਿ। ਇਮਾਨਿ ਪਨ ਪਞ੍ਚਪਿ ਜਾਤਕਾਨਿ ਅਤੀਤੇਪਿ ਸੰਖਿਤ੍ਤੇਨ ਭਾਸਿਤਸ੍ਸ ਵਿਤ੍ਥਾਰੇਨ ਅਤ੍ਥੰ ਮਯ੍ਹੰ ਪੁਤ੍ਤੋ ਜਾਨਾਤੀਤਿ ਸਤ੍ਥਾਰਾ ਧਮ੍ਮਸੇਨਾਪਤਿਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਪਞ੍ਞਾਨੁਭਾਵਪ੍ਪਕਾਸਨਤ੍ਥਮੇਵ ਕਥਿਤਾਨੀਤਿ ਏਵੰ ਆਗਮਨਤੋਪਿ ਥੇਰੋ ਮਹਾਪਞ੍ਞਤਾਯ ਏਤਦਗ੍ਗਟ੍ਠਾਨੰ ਲਭਿ।

ਕਥੰ **ਚਿਣ੍ਣਵਸਿਤੋ**ਤਿ? ਚਿਣ੍ਣੰ ਕਿਰੇਤੰ ਥੇਰਸ੍ਸ ਚਤੁਪਰਿਸਮਜ੍ਝੇ ਧਮ੍ਮੰ ਕਥੇਨ੍ਤੋ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਸਚ੍ਚਾਨਿ ਅਮੁਞ੍ਚਿਤ੍ਵਾ ਕਥੇਤੀਤਿ ਏਵੰ ਚਿਣ੍ਣਵਸਿਤੋਪਿ ਥੇਰੋ ਮਹਾਪਞ੍ਞਤਾਯ ਏਤਦਗ੍ਗਟ੍ਠਾਨੰ ਲਭਿ।

ਕਥੰ **ਗੁਣਾਤਿਰੇਕਤੋ**ਤਿ? ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਹਿ ਦਸਬਲੰ ਅਞ੍ਞੋ ਕੋਚਿ ਏਕਸਾਵਕੋਪਿ ਮਹਾਪਞ੍ਞਤਾਯ ਧਮ੍ਮਸੇਨਾਪਤਿਨਾ ਸਦਿਸੋ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥੀਤਿ ਏਵੰ ਗੁਣਾਤਿਰੇਕਤੋਪਿ ਥੇਰੋ ਮਹਾਪਞ੍ਞਤਾਯ ਏਤਦਗ੍ਗਟ੍ਠਾਨੰ ਲਭਿ।

ਯਥਾ ਚ ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਤ੍ਥੇਰੋ, ਏਵੰ **ਮਹਾਮੋਗ੍ਗਲ੍ਲਾਨਤ੍ਥੇਰੋਪਿ** ਸਬ੍ਬੇਹੇਵ ਚਤੂਹਿਪਿ ਇਮੇਹਿ ਕਾਰਣੇਹਿ ਏਤਦਗ੍ਗਟ੍ਠਾਨੰ ਲਭਿ। ਕਥੰ? ਥੇਰੋ ਹਿ ਮਹਿਦ੍ਧਿਕੋ ਮਹਾਨੁਭਾਵੋ ਨਨ੍ਦੋਪਨਨ੍ਦਸਦਿਸਮ੍ਪਿ ਨਾਗਰਾਜਾਨੰ ਦਮੇਸੀਤਿ ਏਵੰ ਤਾਵ ਅਟ੍ਠੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਤੋ ਲਭਿ। ਨ ਪਨੇਸ ਇਦਾਨੇਵ ਮਹਿਦ੍ਧਿਕੋ ਮਹਾਨੁਭਾਵੋ, ਅਤੀਤੇ ਪਞ੍ਚ ਜਾਤਿਸਤਾਨਿ ਇਸਿਪਬ੍ਬਜ੍ਜੰ ਪਬ੍ਬਜਿਤੋਪਿ ਮਹਿਦ੍ਧਿਕੋ ਮਹਾਨੁਭਾਵੋ ਅਹੋਸੀਤਿ।

''ਯੋ ਪਬ੍ਬਜੀ ਜਾਤਿਸਤਾਨਿ ਪਞ੍ਚ,
ਪਹਾਯ ਕਾਮਾਨਿ ਮਨੋਰਮਾਨਿ।
ਤੰ ਵੀਤਰਾਗੰ ਸੁਸਮਾਹਿਤਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯੰ,
ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤੰ ਵਨ੍ਦਥ ਮੋਗ੍ਗਲ੍ਲਾਨ''ਨ੍ਤਿ॥ –

ਏਵੰ ਆਗਮਨਤੋਪਿ ਲਭਿ। ਚਿਣ੍ਣੰ ਚੇਤੰ ਥੇਰਸ੍ਸ ਨਿਰਯੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਇਦ੍ਧਿਬਲੇਨ ਨਿਰਯਸਤ੍ਤਾਨੰ ਅਸ੍ਸਾਸਜਨਨਤ੍ਥੰ ਸੀਤੰ ਅਧਿਟ੍ਠਾਯ ਚਕ੍ਕਮਤ੍ਤੰ ਪਦੁਮੰ ਮਾਪੇਤ੍ਵਾ ਪਦੁਮਕਣ੍ਣਿਕਾਯੰ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਕਥੰ ਕਥੇਤਿ, ਦੇਵਲੋਕੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਦੇਵਸਙ੍ਘੰ

ਕਮ੍ਮਗਤਿਂ ਜਾਨਾਪੇਤ੍ਵਾ ਸਚ੍ਚਕਥਂ ਕਥੇਤੀਤਿ ਏਵਂ ਚਿਣ੍ਣਵਸਿਤੋ ਲਭਿ। ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਚ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਂ ਅਞ੍ਞੋ ਸਾਵਕੋ ਮਹਾਮੋਗ੍ਗਲ੍ਲਾਨੋ ਵਿਯ ਮਹਿਦ੍ਧਿਕੋ ਮਹਾਨੁਭਾਵੋ ਨਤ੍ਥੀਤਿ ਏਵਂ ਗੁਣਾਤਿਰੇਕਤੋ ਲਭਿ।

ਯਥਾ ਚੇਸ, ਏਵਂ **ਮਹਾਕਸ੍ਸਪਤ੍ਥੇਰੋਪਿ** ਸਬ੍ਬੇਹੇਵਿਮੇਹਿ ਕਾਰਣੇਹਿ ਏਤਦਗ੍ਗਟ੍ਠਾਨਂ ਲਭਿ। ਕਥਂ? ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ ਹਿ ਥੇਰਸ੍ਸ ਤਿਗਾਵੁਤਂ ਮਗ੍ਗਂ ਪਚ੍ਚੁਗ੍ਗਮਨਂ ਕਤ੍ਵਾ ਤੀਹਿ ਓਵਾਦੇਹਿ ਉਪਸਮ੍ਪਾਦੇਤ੍ਵਾ ਚੀਵਰਂ ਪਰਿਵਤ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਅਦਾਸਿ। ਤਸ੍ਮਿਂ ਸਮਯੇ ਮਹਾਪਥਵੀ ਉਦਕਪਰਿਯਨ੍ਤਂ ਕਤ੍ਵਾ ਕਮ੍ਪਿ, ਮਹਾਜਨਸ੍ਸ ਅਬ੍ਭਨ੍ਤਰੇ ਥੇਰਸ੍ਸ ਕਿਤ੍ਤਿਸਦ੍ਦੋ ਅਜ੍ਝੋਤ੍ਥਰਿਤ੍ਵਾ ਗਤੋ। ਏਵਂ ਅਟ੍ਠੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਤੋ ਲਭਿ। ਨ ਚੇਸ ਇਦਾਨੇਵ ਧੁਤਧਰੋ, ਅਤੀਤੇ ਪਞ੍ਚ ਜਾਤਿਸਤਾਨਿ ਇਸਿਪਬ੍ਬਜ੍ਜਂ ਪਬ੍ਬਜਿਤੋਪਿ ਧੁਤਧਰੋਵ ਅਹੋਸਿ।

‘‘ਯੋ ਪਬ੍ਬਜੀ ਜਾਤਿਸਤਾਨਿ ਪਞ੍ਚ,
ਪਹਾਯ ਕਾਮਾਨਿ ਮਨੋਰਮਾਨਿ।
ਤਂ ਵੀਤਰਾਗਂ ਸੁਸਮਾਹਿਤਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਂ,
ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤਂ ਵਨ੍ਦਥ ਮਹਾਕਸ੍ਸਪ’’ਨ੍ਤਿ॥ –

ਏਵਂ ਆਗਮਨਤੋਪਿ ਲਭਿ। ਚਿਣ੍ਣਂ ਚੇਤਂ ਥੇਰਸ੍ਸ ਚਤੁਪਰਿਸਮਜ੍ਝਗਤੋ ਧਮ੍ਮਂ ਕਥੇਨ੍ਤੋ ਦਸ ਕਥਾਵਤ੍ਥੂਨਿ ਅਵਿਜਹਿਤ੍ਵਾਵ ਕਥੇਤੀਤਿ ਏਵਂ ਚਿਣ੍ਣਵਸਿਤੋ ਲਭਿ। ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਚ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਂ ਅਞ੍ਞੋ ਸਾਵਕੋ ਤੇਰਸਹਿ ਧੁਤਗੁਣੇਹਿ ਮਹਾਕਸ੍ਸਪਸਦਿਸੋ ਨਤ੍ਥੀਤਿ ਏਵਂ ਗੁਣਾਤਿਰੇਕਤੋ ਲਭਿ । ਇਮਿਨਾਵ ਨਿਯਾਮੇਨ ਤੇਸਂ ਤੇਸਂ ਥੇਰਾਨਂ ਯਥਾਲਾਭਤੋ ਗੁਣੇ ਕਿਤ੍ਤੇਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ।

ਗੁਣਵਸੇਨੇਵ ਹਿ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ ਯਥਾ ਨਾਮ ਰਾਜਾ ਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤੀ ਚਕ੍ਕਰਤਨਾਨੁਭਾਵੇਨ ਚਕ੍ਕਵਾਲਗਬ੍ਭੇ ਰਜ੍ਜਸਿਰਿਂ ਪਤ੍ਵਾ ‘‘ਪਤ੍ਤਬ੍ਬਂ ਮੇ ਪਤ੍ਤਂ, ਕਿਂ ਮੇ ਇਦਾਨਿ ਮਹਾਜਨੇਨ ਓਲੋਕਿਤੇਨਾ’’ਤਿ ਨ ਅਪ੍ਪੋਸ੍ਸੁਕ੍ਕੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਰਜ੍ਜਸਿਰਿਂਯੇਵ ਅਨੁਭੋਤਿ, ਕਾਲੇਨ ਪਨ ਕਾਲਂ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯਟ੍ਠਾਨੇ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਨਿਗ੍ਗਹੇਤਬ੍ਬੇ ਨਿਗ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਪਗ੍ਗਹੇਤਬ੍ਬੇ ਪਗ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਠਾਨਨ੍ਤਰੇਸੁ ਚ ਠਪੇਤਬ੍ਬਯੁਤ੍ਤਕੇ ਠਾਨਨ੍ਤਰੇਸੁ ਠਪੇਤਿ, ਏਵਮੇਵਂ ਮਹਾਬੋਧਿਮਣ੍ਡੇ ਅਧਿਗਤਸ੍ਸ ਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁਤਞ੍ਞਾਣਸ੍ਸ ਆਨੁਭਾਵੇਨ ਅਨੁਪ੍ਪਤ੍ਤਧਮ੍ਮਰਜ੍ਜੋ ਧਮ੍ਮਰਾਜਾਪਿ ‘‘ਕਿਂ ਮੇ ਇਦਾਨਿ ਲੋਕੇਨ ਓਲੋਕਿਤੇਨ, ਅਨੁਤ੍ਤਰਂ ਫਲਸਮਾਪਤ੍ਤਿਸੁਖਂ ਅਨੁਭਵਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਅਪ੍ਪੋਸ੍ਸੁਕ੍ਕਤਂ ਅਨਾਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਚਤੁਪਰਿਸਮਜ੍ਝੇ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਵਰਬੁਦ੍ਧਾਸਨੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਅਟ੍ਠਙ੍ਗਸਮਨ੍ਨਾਗਤਂ ਬ੍ਰਹ੍ਮਸ੍ਸਰਂ ਨਿਚ੍ਛਾਰੇਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸਯਮਾਨੋ ਨਿਗ੍ਗਹੇਤਬ੍ਬਯੁਤ੍ਤੇ ਕਣ੍ਹਧਮ੍ਮੇ ਪੁਗ੍ਗਲੇ ਸਿਨੇਰੁਪਾਦੇ ਪਕ੍ਖਿਪਨ੍ਤੋ ਵਿਯ ਅਪਾਯਭਯਸਨ੍ਤਜ੍ਜਨੇਨ ਨਿਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਪਗ੍ਗਹੇਤਬ੍ਬਯੁਤ੍ਤੇ ਕਲ੍ਯਾਣਧਮ੍ਮੇ ਪੁਗ੍ਗਲੇ ਉਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਭਵਗ੍ਗੇ ਨਿਸੀਦਾਪੇਨ੍ਤੋ ਵਿਯ ਪਗ੍ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਵਾ ਠਾਨਨ੍ਤਰੇਸੁ ਠਪੇਤਬ੍ਬਯੁਤ੍ਤਕੇ ਅਞ੍ਞਾਸਿਕੋਣ੍ਡਞ੍ਞਤ੍ਥੇਰਾਦਯੋ ਸਾਵਕੇ ਯਾਥਾਵਸਰਸਗੁਣਵਸੇਨੇਵ ਠਾਨਨ੍ਤਰੇਸੁ ਠਪੇਨ੍ਤੋ **ਏਤਦਗ੍ਗਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਮਮ ਸਾਵਕਾਨਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਰਤ੍ਤਞ੍ਞੂਨਂ, ਯਦਿਦਂ ਅਞ੍ਞਾਸਿਕੋਣ੍ਡਞ੍ਞੋ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ।

ਅਞ੍ਞਾਸਿਕੋਣ੍ਡਞ੍ਞਤ੍ਥੇਰਵਤ੍ਥੁ

ਤਤ੍ਥ **ਏਤਦਗ੍ਗ**ਨ੍ਤਿ ਪਦਂ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਥਮੇਵ। **ਰਤ੍ਤਞ੍ਞੂਨ**ਨ੍ਤਿ ਰਤ੍ਤਿਯੋ ਜਾਨਨ੍ਤਾਨਂ। ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਹਿ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਂ ਅਞ੍ਞੋ ਸਾਵਕੋ ਅਞ੍ਞਾਸਿਕੋਣ੍ਡਞ੍ਞਤ੍ਥੇਰਤੋ ਪਠਮਤਰਂ ਪਬ੍ਬਜਿਤੋ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥੀਤਿ ਪਬ੍ਬਜਿਤਕਾਲਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਥੇਰੋ ਚਿਰਕਾਲਂ ਰਤ੍ਤਿਯੋ ਜਾਨਾਤੀਤਿ ਰਤ੍ਤਞ੍ਞੂ। ਸਬ੍ਬਪਠਮਂ ਧਮ੍ਮਸ੍ਸ ਪਟਿਵਿਦ੍ਧਤ੍ਤਾ ਯਦਾ ਤੇਨ ਧਮ੍ਮੋ ਪਟਿਵਿਦ੍ਧੋ, ਚਿਰਕਾਲਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਤਂ ਰਤ੍ਤਿਂ ਜਾਨਾਤੀਤਿਪਿ ਰਤ੍ਤਞ੍ਞੂ। ਅਪਿਚ ਖੀਣਾਸਵਾਨਂ ਰਤ੍ਤਿਦਿਵਸਪਰਿਚ੍ਛੇਦੋ ਪਾਕਟੋਵ ਹੋਤਿ, ਅਯਞ੍ਚ ਪਠਮਖੀਣਾਸਵੋਤਿ ਏਵਮ੍ਪਿ ਰਤ੍ਤਞ੍ਞੂਨਂ ਸਾਵਕਾਨਂ ਅਯਮੇਵ ਅਗ੍ਗੋ ਪੁਰਿਮਕੋਟਿਭੂਤੋ ਸੇਟ੍ਠੋ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ – ‘‘ਰਤ੍ਤਞ੍ਞੂਨਂ ਯਦਿਦਂ ਅਞ੍ਞਾਸਿਕੋਣ੍ਡਞ੍ਞੋ’’ਤਿ।

ਏਤ੍ਥ ਚ **ਯਦਿਦ**ਨ੍ਤਿ ਨਿਪਾਤੋ, ਤਸ੍ਸ ਥੇਰਂ ਅਵੇਕ੍ਖਿਤ੍ਵਾ ਯੋ ਏਸੋਤਿ, ਅਗ੍ਗਸਦ੍ਦਂ ਅਵੇਕ੍ਖਿਤ੍ਵਾ ਯਂ ਏਤਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਅਞ੍ਞਾਸਿਕੋਣ੍ਡਞ੍ਞੋ**ਤਿ ਞਾਤਕੋਣ੍ਡਞ੍ਞੋ ਪਟਿਵਿਦ੍ਧਕੋਣ੍ਡਞ੍ਞੋ। ਤੇਨੇਵਾਹ – ‘‘ਅਞ੍ਞਾਸਿ ਵਤ, ਭੋ, ਕੋਣ੍ਡਞ੍ਞੋ, ਅਞ੍ਞਾਸਿ ਵਤ, ਭੋ,

ਕੋਣ੍ਡਞ੍ਞੋਤਿ। ਇਤਿ ਹਿਦੰ ਆਯਸ੍ਮਤੋ ਕੋਣ੍ਡਞ੍ਞਸ੍ਸ ਅਞ੍ਞਾਸਿਕੋਣ੍ਡਞ੍ਞੋ ਤ੍ਵੇਵ ਨਾਮੰ ਅਹੋਸੀ’’ਤਿ (ਸੰ॰ ਨਿ॰ ੫.੧੦੮੧; ਮਹਾਵ॰ ੧੭)।

ਅਯੰ ਪਨ ਥੇਰੋ ਕਤਰਬੁਦ੍ਧਕਾਲੇ ਪੁਬ੍ਬਪਤ੍ਥਨੰ ਅਭਿਨੀਹਾਰੰ ਅਕਾਸਿ, ਕਦਾ ਪਬ੍ਬਜਿਤੋ, ਕਦਾਨੇਨ ਪਠਮੰ ਧਮ੍ਮੋ ਅਧਿਗਤੋ, ਕਦਾ ਠਾਨਨ੍ਤਰੇ ਠਪਿਤੋਤਿ ਇਮਿਨਾ ਨਯੇਨ ਸਬ੍ਬੇਸੁਪਿ ਏਤਦਗ੍ਗੇਸੁ ਪੁਬ੍ਬਕਮ੍ਮੰ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ।

ਤਤ੍ਥ ਇਮਸ੍ਸ ਤਾਵ ਥੇਰਸ੍ਸ ਪੁਬ੍ਬਕਮ੍ਮੇ ਅਯਮਨੁਪੁਬ੍ਬਿਕਥਾ – ਇਤੋ ਕਪ੍ਪਸਤਸਹਸ੍ਸਮਤ੍ਥਕੇ ਪਦੁਮੁਤ੍ਤਰੋ ਨਾਮ ਬੁਦ੍ਧੋ ਲੋਕੇ ਉਦਪਾਦਿ, ਤਸ੍ਸ ਪਟਿਵਿਦ੍ਧਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁਤਞ੍ਞਾਣਸ੍ਸ ਮਹਾਬੋਧਿਪਲ੍ਲਙ੍ਕਤੋ ਉਟ੍ਠਹਨ੍ਤਸ੍ਸ ਮਹਾਪਥਵਿਯੰ ਠਪੇਤੁੰ ਪਾਦੇ ਉਕ੍ਖਿਤ੍ਤਮਤ੍ਤੇ ਪਾਦਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਨਤ੍ਥੰ ਮਹਨ੍ਤੰ ਪਦੁਮਪੁਪ੍ਫੰ ਉਗ੍ਗਚ੍ਛਿ, ਤਸ੍ਸ ਧੁਰਪਤ੍ਤਾਨਿ ਨਵੁਤਿਹਤ੍ਥਾਨਿ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਕੇਸਰੰ ਤਿੰਸਹਤ੍ਥੰ, ਕਣ੍ਣਿਕਾ ਦ੍ਵਾਦਸਹਤ੍ਥਾ, ਪਾਦੇਨ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤਟ੍ਠਾਨੰ ਏਕਾਦਸਹਤ੍ਥੰ। ਤਸ੍ਸ ਪਨ ਭਗਵਤੋ ਸਰੀਰੰ ਅਟ੍ਠਪਣ੍ਣਾਸਹਤ੍ਥੁਬ੍ਬੇਧੰ ਅਹੋਸਿ। ਤਸ੍ਸ ਪਦੁਮਕਣ੍ਣਿਕਾਯ ਦਕ੍ਖਿਣਪਾਦੇ ਪਤਿਟ੍ਠਹਨ੍ਤੇ ਮਹਾਤੁਮ੍ਬਮਤ੍ਤਾ ਰੇਣੂ ਉਗ੍ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਰੀਰੰ ਓਕਿਰਮਾਨਾ ਓਤਰਿ, ਵਾਮਪਾਦਸ੍ਸ ਠਪਨਕਾਲੇਪਿ ਤਥਾਰੂਪੰਯੇਵ ਪਦੁਮੰ ਉਗ੍ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਾਦੰ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿ। ਤਤੋਪਿ ਉਗ੍ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਵੁਤ੍ਤਪ੍ਪਮਾਣਾਵ ਰੇਣੂ ਸਰੀਰੰ ਓਕਿਰਿ। ਤੰ ਪਨ ਰੇਣੁੰ ਅਭਿਭਵਮਾਨਾ ਤਸ੍ਸ ਭਗਵਤੋ ਸਰੀਰਪ੍ਪਭਾ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਯਨ੍ਤਨਾਲਿਕਾਯ ਵਿਸ੍ਸਟ੍ਠਸੁਵਣ੍ਣਰਸਧਾਰਾ ਵਿਯ ਸਮਨ੍ਤਾ ਦ੍ਵਾਦਸਯੋਜਨਟ੍ਠਾਨੰ ਏਕੋਭਾਸੰ ਅਕਾਸਿ। ਤਤਿਯਪਾਦੁਦ੍ਧਰਣਕਾਲੇ ਪਠਮੁਗ੍ਗਤੰ ਪਦੁਮੰ ਅਨ੍ਤਰਧਾਯਿ, ਪਾਦਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਨਤ੍ਥੰ ਅਞ੍ਞੰ ਨਵੰ ਪਦੁਮੰ ਉਗ੍ਗਚ੍ਛਿ। ਇਮਿਨਾਵ ਨਿਯਾਮੇਨ ਯਤ੍ਥ ਯਤ੍ਥ ਗਨ੍ਤੁਕਾਮੋ ਹੋਤਿ, ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥਾਪਿ ਮਹਾਪਦੁਮੰ ਉਗ੍ਗਚ੍ਛਤਿ। ਤੇਨੇਵਸ੍ਸ ‘‘ਪਦੁਮੁਤ੍ਤਰਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ’’ਤਿ ਨਾਮੰ ਅਹੋਸਿ।

ਏਵੰ ਸੋ ਭਗਵਾ ਲੋਕੇ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੁਸਤਸਹਸ੍ਸਪਰਿਵਾਰੋ ਮਹਾਜਨਸ੍ਸ ਸਙ੍ਗਹਤ੍ਥਾਯ ਗਾਮਨਿਗਮਰਾਜਧਾਨੀਸੁ ਭਿਕ੍ਖਾਯ ਚਰਨ੍ਤੋ ਹੰਸਵਤੀਨਗਰੰ ਸਮ੍ਪਾਪੁਣਿ । ਤਸ੍ਸ ਆਗਤਭਾਵੰ ਸੁਤ੍ਵਾ ਪਿਤਾ ਮਹਾਰਾਜਾ ਪਚ੍ਚੁਗ੍ਗਮਨੰ ਅਕਾਸਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਤਸ੍ਸ ਧਮ੍ਮਕਥੰ ਕਥੇਸਿ। ਦੇਸਨਾਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਕੇਚਿ ਸੋਤਾਪਨ੍ਨਾ ਕੇਚਿ ਸਕਦਾਗਾਮੀ ਕੇਚਿ ਅਨਾਗਾਮੀ ਕੇਚਿ ਅਰਹਤ੍ਤੰ ਪਾਪੁਣਿੰਸੁ। ਰਾਜਾ ਸ੍ਵਾਤਨਾਯ ਦਸਬਲੰ ਨਿਮਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਪੁਨਦਿਵਸੇ ਕਾਲੰ ਆਰੋਚਾਪੇਤ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੁਸਤਸਹਸ੍ਸਪਰਿਵਾਰਸ੍ਸ ਭਗਵਤੋ ਸਕਨਿਵੇਸਨੇ ਮਹਾਦਾਨੰ ਅਦਾਸਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਭਤ੍ਤਾਨੁਮੋਦਨੰ ਕਤ੍ਵਾ ਵਿਹਾਰਮੇਵ ਗਤੋ। ਤੇਨੇਵ ਨਿਯਾਮੇਨ ਪੁਨਦਿਵਸੇ ਨਾਗਰਾ, ਪੁਨਦਿਵਸੇ ਰਾਜਾਤਿ ਦੀਘਮਦ੍ਧਾਨੰ ਦਾਨੰ ਅਦੰਸੁ।

ਤਸ੍ਮਿੰ ਕਾਲੇ ਅਯੰ ਥੇਰੋ ਹੰਸਵਤੀਨਗਰੇ ਗਹਪਤਿਮਹਾਸਾਲਕੁਲੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੋ। ਏਕਦਿਵਸੰ ਬੁਦ੍ਧਾਨੰ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾਕਾਲੇ ਹੰਸਵਤੀਨਗਰਵਾਸਿਨੋ ਗਨ੍ਧਮਾਲਾਦਿਹਤ੍ਥੇ ਯੇਨ ਬੁਦ੍ਧੋ, ਯੇਨ ਧਮ੍ਮੋ, ਯੇਨ ਸਙ੍ਘੋ, ਤਨ੍ਨਿਨ੍ਨੇ ਤਪ੍ਪੋਣੇ ਤਪ੍ਪਬ੍ਭਾਰੇ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੇ ਦਿਸ੍ਵਾ ਤੇਨ ਮਹਾਜਨੇਨ ਸਦ੍ਧਿੰ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਟ੍ਠਾਨੰ ਅਗਮਾਸਿ। ਤਸ੍ਮਿਞ੍ਚ ਸਮਯੇ ਪਦੁਮੁਤ੍ਤਰੋ ਭਗਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਾਸਨੇ ਪਠਮੰ ਪਟਿਵਿਦ੍ਧਧਮ੍ਮੰ ਏਕੰ ਭਿਕ੍ਖੁੰ ਏਤਦਗ੍ਗਟ੍ਠਾਨੇ ਠਪੇਸਿ। ਸੋ ਕੁਲਪੁਤ੍ਤੋ ਤੰ ਕਾਰਣੰ ਸੁਤ੍ਵਾ ‘‘ਮਹਾ ਵਤਾਯੰ ਭਿਕ੍ਖੁ, ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਕਿਰ ਬੁਦ੍ਧੰ ਅਞ੍ਞੋ ਇਮਿਨਾ ਪਠਮਤਰੰ ਪਟਿਵਿਦ੍ਧਧਮ੍ਮੋ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ। ਅਹੋ ਵਤਾਹਮ੍ਪਿ ਅਨਾਗਤੇ ਏਕਸ੍ਸ ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਸਾਸਨੇ ਪਠਮੰ ਧਮ੍ਮੰ ਪਟਿਵਿਜ੍ਝਨਸਮਤ੍ਥੋ ਭਵੇਯ੍ਯ’’ਨ੍ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਦੇਸਨਾਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਭਗਵਨ੍ਤੰ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ‘‘ਸ੍ਵੇ ਮਯ੍ਹੰ ਭਿਕ੍ਖੰ ਗਣ੍ਹਥਾ’’ਤਿ ਨਿਮਨ੍ਤੇਸਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਅਧਿਵਾਸੇਸਿ।

ਸੋ ਭਗਵਨ੍ਤੰ ਅਭਿਵਾਦੇਤ੍ਵਾ ਪਦਕ੍ਖਿਣੰ ਕਤ੍ਵਾ ਸਕਨਿਵੇਸਨੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬਰਤ੍ਤਿੰ ਬੁਦ੍ਧਾਨੰ ਨਿਸਜ੍ਜਨਟ੍ਠਾਨੰ ਗਨ੍ਧਦਾਮਮਾਲਾਦਾਮਾਦੀਹਿ ਅਲਙ੍ਕਰਿਤ੍ਵਾ ਪਣੀਤੰ ਖਾਦਨੀਯੰ ਭੋਜਨੀਯੰ ਪਟਿਯਾਦਾਪੇਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸਾ ਰਤ੍ਤਿਯਾ ਅਚ੍ਚਯੇਨ ਸਕਨਿਵੇਸਨੇ ਭਿਕ੍ਖੁਸਤਸਹਸ੍ਸਪਰਿਵਾਰਸ੍ਸ ਭਗਵਤੋ ਵਿਚਿਤ੍ਰਯਾਗੁਖਜ੍ਜਕਪਰਿਵਾਰੰ ਨਾਨਾਰਸਸੂਪਬ੍ਯਞ੍ਜਨੰ ਗਨ੍ਧਸਾਲਿਭੋਜਨੰ ਦਤ੍ਵਾ ਭਤ੍ਤਕਿਚ੍ਚਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਤਿਚੀਵਰਪਹੋਨਕੇ ਵਤ੍ਥਪਟ੍ਟੇ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਪਾਦਮੂਲੇ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ‘‘ਨਾਹੰ ਪਰਿਤ੍ਤਕਸ੍ਸ ਠਾਨਸ੍ਸਤ੍ਥਾਯ ਚਰਾਮਿ, ਮਹਨ੍ਤੰ ਠਾਨੰ ਪਤ੍ਥੇਨ੍ਤੋ ਚਰਾਮਿ, ਨ ਖੋ ਪਨ ਸਕ੍ਕਾ ਏਕਮੇਵ ਦਿਵਸੰ ਦਾਨੰ ਦਤ੍ਵਾ ਤੰ ਠਾਨਨ੍ਤਰੰ

ਪਤ੍ਥੇਤੁ’’ਨ੍ਤਿ ‘‘ਅਨੁਪਟਿਪਾਟਿਯਾ ਸਤ੍ਤ ਦਿਵਸਾਨਿ ਮਹਾਦਾਨਂ ਦਤ੍ਵਾ ਪਤ੍ਥੇਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ। ਸੋ ਤੇਨੇਵ ਨਿਯਾਮੇਨ ਸਤ੍ਤ ਦਿਵਸਾਨਿ ਮਹਾਦਾਨਂ ਦਤ੍ਵਾ ਭਤ੍ਤਕਿਚ੍ਚਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਦੁਸ੍ਸਕੋਟ੍ਠਾਗਾਰਂ ਵਿਵਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਉਤ੍ਤਮਸੁਖੁਮਵਤ੍ਥਂ ਬੁਦ੍ਧਾਨਂ ਪਾਦਮੂਲੇ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੁਸਤਸਹਸ੍ਸਂ ਤਿਚੀਵਰੇਨ ਅਚ੍ਛਾਦੇਤ੍ਵਾ ਤਥਾਗਤਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ, ‘‘ਭਨ੍ਤੇ, ਯੋ ਤੁਮ੍ਹੇਹਿ ਇਤੋ ਸਤ੍ਤਦਿਵਸਮਤ੍ਥਕੇ ਭਿਕ੍ਖੁ ਏਤਦਗ੍ਗੇ ਠਪਿਤੋ, ਅਹਮ੍ਪਿ ਸੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਵਿਯ ਅਨਾਗਤੇ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨਕਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਸਾਸਨੇ ਪਬ੍ਬਜਿਤ੍ਵਾ ਪਠਮਂ ਧਮ੍ਮਂ ਪਟਿਵਿਜ੍ਝਿਤੁਂ ਸਮਤ੍ਥੋ ਭਵੇਯ੍ਯ’’ਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥੁ ਪਾਦਮੂਲੇ ਸੀਸਂ ਕਤ੍ਵਾ ਨਿਪਜ੍ਜਿ।

ਸਤ੍ਥਾ ਤਸ੍ਸ ਵਚਨਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ‘‘ਇਮਿਨਾ ਕੁਲਪੁਤ੍ਤੇਨ ਮਹਾਅਧਿਕਾਰੋ ਕਤੋ, ਸਮਿਜ੍ਝਿਸ੍ਸਤਿ ਨੁ ਖੋ ਏਤਸ੍ਸ ਅਯਂ ਪਤ੍ਥਨਾ ਨੋ’’ਤਿ ਅਨਾਗਤਂਸਞਾਣਂ ਪੇਸੇਤ੍ਵਾ ਆਵਜ੍ਜੇਨ੍ਤੋ ‘‘ਸਮਿਜ੍ਝਿਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ ਪਸ੍ਸਿ। ਬੁਦ੍ਧਾਨਞ੍ਹਿ ਅਤੀਤਂ ਵਾ ਅਨਾਗਤਂ ਵਾ ਪਚ੍ਚੁਪ੍ਪਨ੍ਨਂ ਵਾ ਆਰਬ੍ਭ ਆਵਜ੍ਜੇਨ੍ਤਾਨਂ ਆਵਰਣਂ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ, ਅਨੇਕਕਪ੍ਪਕੋਟਿਸਤਸਹਸ੍ਸਨ੍ਤਰਮ੍ਪਿ ਚ ਅਤੀਤਂ ਵਾ ਅਨਾਗਤਂ ਵਾ ਚਕ੍ਕਵਾਲ਼ਸਹਸ੍ਸਨ੍ਤਰਮ੍ਪਿ ਚ ਪਚ੍ਚੁਪ੍ਪਨ੍ਨਂ ਵਾ ਆਵਜ੍ਜਨਪਟਿਬਦ੍ਧਮੇਵ ਮਨਸਿਕਾਰਪਟਿਬਦ੍ਧਮੇਵ ਹੋਤਿ। ਏਵਂ ਅਪ੍ਪਟਿਵਤ੍ਤਿਯੇਨ ਞਾਣੇਨ ਸੋ ਭਗਵਾ ਇਦਂ ਅਦ੍ਵੂਸ – ‘‘ਅਨਾਗਤੇ ਸਤਸਹਸ੍ਸਕਪ੍ਪਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਗੋਤਮੋ ਨਾਮ ਬੁਦ੍ਧੋ ਲੋਕੇ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿਸ੍ਸਤਿ, ਤਦਾ ਇਮਸ੍ਸ ਪਤ੍ਥਨਾ ਸਮਿਜ੍ਝਿਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ। ਅਥ ਨਂ ਏਵਮਾਹ – ‘‘ਅਮ੍ਭੋ, ਕੁਲਪੁਤ੍ਤ, ਅਨਾਗਤੇ ਸਤਸਹਸ੍ਸਕਪ੍ਪਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਗੋਤਮੋ ਨਾਮ ਬੁਦ੍ਧੋ ਲੋਕੇ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿਸ੍ਸਤਿ , ਤ੍ਵਂ ਤਸ੍ਸ ਪਠਮਕਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾਯ ਤੇਪਰਿਵਟ੍ਟਧਮ੍ਮਚਕ੍ਕਪ੍ਪਵਤ੍ਤਨਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਅਟ੍ਠਾਰਸਹਿ ਬ੍ਰਹ੍ਮਕੋਟੀਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਸਹਸ੍ਸਨਯਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲੇ ਪਤਿਟ੍ਠਹਿਸ੍ਸਸੀ’’ਤਿ।

ਇਤਿ ਸਤ੍ਥਾ ਤਂ ਕੁਲਪੁਤ੍ਤਂ ਬ੍ਯਾਕਰਿਤ੍ਵਾ ਚਤੁਰਾਸੀਤਿ ਧਮ੍ਮਕ੍ਖਨ੍ਧਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਦੇਸੇਤ੍ਵਾ ਅਨੁਪਾਦਿਸੇਸਾਯ ਨਿਬ੍ਬਾਨਧਾਤੁਯਾ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯਿ। ਤਸ੍ਸ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤਸ੍ਸ ਸਰੀਰਂ ਸੁਵਣ੍ਣਕ੍ਖਨ੍ਧੋ ਵਿਯ ਏਕਗ੍ਘਨਂ ਅਹੋਸਿ, ਸਰੀਰਚੇਤਿਯਂ ਪਨਸ੍ਸੁਬ੍ਬੇਧੇਨ ਸਤ੍ਤਯੋਜਨਿਕਂ ਅਕਂਸੁ। ਇਟ੍ਠਕਾ ਸੁਵਣ੍ਣਮਯਾ ਅਹੇਸੁਂ, ਹਰਿਤਾਲਮਨੋਸਿਲਾਯ ਮਤ੍ਤਿਕਾਕਿਚ੍ਚਂ, ਤੇਲੇਨ ਉਦਕਕਿਚ੍ਚਂ ਸਾਧਯਿਂਸੁ। ਬੁਦ੍ਧਾਨਂ ਧਰਮਾਨਕਾਲੇ ਸਰੀਰਪ੍ਪਭਾ ਦ੍ਵਾਦਸਯੋਜਨਿਕਂ ਫਰਿ, ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤਾਨਂ ਪਨ ਤੇਸਂ ਰਸ੍ਮਿ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਸਮਨ੍ਤਾ ਯੋਜਨਸਤਂ ਅਵਤ੍ਥਰਿ।

ਅਯਂ ਸੇਟ੍ਠਿ ਬੁਦ੍ਧਾਨਂ ਸਰੀਰਚੇਤਿਯਂ ਪਰਿਵਾਰੇਤ੍ਵਾ ਸਹਸ੍ਸਰਤਨਗ੍ਘਿਯਾਨਿ ਕਾਰੇਸਿ। ਚੇਤਿਯਪਤਿਟ੍ਠਾਪਨਦਿਵਸੇ ਅਨ੍ਤੋਚੇਤਿਯੇ ਰਤਨਘਰਂ ਕਾਰੇਸਿ। ਸੋ ਵਸ੍ਸਸਤਸਹਸ੍ਸਂ ਮਹਨ੍ਤਂ ਦਾਨਾਦਿਮਯਂ ਕਲ੍ਯਾਣਕਮ੍ਮਂ ਕਤ੍ਵਾ ਤਤੋ ਚੁਤੋ ਦੇਵਪੁਰੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ। ਤਸ੍ਸ ਦੇਵੇਸੁ ਚ ਮਨੁਸ੍ਸੇਸੁ ਚ ਸਂਸਰਨ੍ਤਸ੍ਸੇਵ ਨਵਨਵੁਤਿ ਕਪ੍ਪਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਨਵ ਕਪ੍ਪਸਤਾਨਿ ਨਵ ਚ ਕਪ੍ਪਾ ਸਮਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤਾ। ਏਤ੍ਤਕਸ੍ਸ ਕਾਲਸ੍ਸ ਅਚ੍ਚਯੇਨ ਇਤੋ ਏਕਨਵੁਤਿਕਪ੍ਪਮਤ੍ਥਕੇ ਅਯਂ ਕੁਲਪੁਤ੍ਤੋ ਬਨ੍ਧੁਮਤੀਨਗਰਸ੍ਸ ਦ੍ਵਾਰਸਮੀਪੇ ਗਾਮੇ ਕੁਟੁਮ੍ਬਿਯਗੇਹੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੋ। ਤਸ੍ਸ **ਮਹਾਕਾਲੋ**ਤਿ ਨਾਮਂ ਅਹੋਸਿ, ਕਨਿਟ੍ਠਭਾਤਾ ਪਨਸ੍ਸ ਚੂਲਕਾਲੋ ਨਾਮ।

ਤਸ੍ਮਿਂ ਸਮਯੇ ਵਿਪਸ੍ਸੀ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤੋ ਤੁਸਿਤਪੁਰਾ ਚਵਿਤ੍ਵਾ ਬਨ੍ਧੁਮਤੀਨਗਰੇ ਬਨ੍ਧੁਮਸ੍ਸ ਰਞ੍ਞੋ ਅਗ੍ਗਮਹੇਸਿਯਾ ਕੁਚ੍ਛਿਸ੍ਮਿਂ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੋ। ਅਨੁਕ੍ਕਮੇਨ ਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁਤਂ ਪਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਤ੍ਥਾਯ ਮਹਾਬ੍ਰਹ੍ਮੁਨਾ ਆਯਾਚਿਤੋ ‘‘ਕਸ੍ਸ ਨੁ ਖੋ ਪਠਮਂ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਕਨਿਟ੍ਠਂ ਖਣ੍ਡਂ ਨਾਮ ਰਾਜਕੁਮਾਰਂ ਤਿਸ੍ਸਞ੍ਚ ਪੁਰੋਹਿਤਪੁਤ੍ਤਂ ‘‘ਪਠਮਂ ਧਮ੍ਮਂ ਪਟਿਵਿਜ੍ਝਿਤੁਂ ਸਮਤ੍ਥਾ’’ਤਿ ਦਿਸ੍ਵਾ ‘‘ਤੇਸਞ੍ਚ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਸ੍ਸਾਮਿ, ਪਿਤੁ ਚ ਸਙ੍ਗਹਂ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਬੋਧਿਮਣ੍ਡਤੋ ਆਕਾਸੇਨੇਵ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਖੇਮੇ ਮਿਗਦਾਯੇ ਓਤਿਣ੍ਣੋ ਤੇ ਪਕ੍ਕੋਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਸਿ। ਦੇਸਨਾਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਤੇ ਦ੍ਵੇਪਿ ਜਨਾ ਚਤੁਰਾਸੀਤਿਯਾ ਪਾਣਸਹਸ੍ਸੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਅਰਹਤ੍ਤਫਲੇ ਪਤਿਟ੍ਠਹਿਂਸੁ।

ਅਥਾਪਰੇਪਿ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤਕਾਲੇ ਅਨੁਪਬ੍ਬਜਿਤਾ ਚਤੁਰਾਸੀਤਿਸਹਸ੍ਸਾ ਕੁਲਪੁਤ੍ਤਾ ਤਂ ਪਵਤ੍ਤਿਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਅਰਹਤ੍ਤਫਲੇ ਪਤਿਟ੍ਠਹਿਂਸੁ। ਸਤ੍ਥਾ ਤਂ ਤਤ੍ਥੇਵ ਖਣ੍ਡਤ੍ਥੇਰਂ ਅਗ੍ਗਸਾਵਕਟ੍ਠਾਨੇ, ਤਿਸ੍ਸਤ੍ਥੇਰਂ ਦੁਤਿਯਸਾਵਕਟ੍ਠਾਨੇ ਠਪੇਸਿ।

ਰਾਜਾਪਿ ਤੰ ਪਵਤ੍ਤਿੰ ਸੁਤ੍ਵਾ ''ਪੁਤ੍ਤੰ ਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਉਯ੍ਯਾਨੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨੰ ਸੁਤ੍ਵਾ ਤੀਸੁ ਸਰਣੇਸੁ ਪਤਿਟ੍ਠਾਯ ਸਤ੍ਥਾਰੰ ਸ੍ਵਾਤਨਾਯ ਨਿਮਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਅਭਿਵਾਦੇਤ੍ਵਾ ਪਦਕ੍ਖਿਣੰ ਕਤ੍ਵਾ ਪਕ੍ਕਾਮਿ।

ਸੋ ਪਾਸਾਦਵਰਗਤੋ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਮਯ੍ਹੰ ਜੇਟ੍ਠਪੁਤ੍ਤੋ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਬੁਦ੍ਧੋ ਜਾਤੋ, ਦੁਤਿਯਪੁਤ੍ਤੋ ਮੇ ਅਗ੍ਗਸਾਵਕੋ, ਪੁਰੋਹਿਤਪੁਤ੍ਤੋ ਦੁਤਿਯਸਾਵਕੋ। ਇਮੇ ਚ ਅਵਸੇਸਭਿਕ੍ਖੂ ਗਿਹਿਕਾਲੇਪਿ ਮਯ੍ਹੰ ਪੁਤ੍ਤਮੇਵ ਪਰਿਵਾਰੇਤ੍ਵਾ ਵਿਚਰਿੰਸੁ, ਇਮੇ ਪੁਬ੍ਬੇਪਿ ਦਾਨਿਪਿ ਮਯ੍ਹਮੇਵ ਭਾਰਾ, ਅਹਮੇਵ ਤੇ ਚਤੂਹਿ ਪਚ੍ਚਯੇਹਿ ਉਪਟ੍ਠਹਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਅਞ੍ਞੇਸੰ ਓਕਾਸੰ ਨ ਦਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ। ਵਿਹਾਰਦ੍ਵਾਰਕੋਟ੍ਠਕਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਯਾਵ ਰਾਜਗੇਹਦ੍ਵਾਰਾ ਉਭੋਸੁ ਪਸ੍ਸੇਸੁ ਖਦਿਰਪਾਕਾਰੰ ਕਾਰੇਤ੍ਵਾ ਵਤ੍ਥੇਹਿ ਪਟਿਚ੍ਛਾਦਾਪੇਤ੍ਵਾ ਉਪਰਿ ਸੁਵਣ੍ਣਤਾਰਕਵਿਚਿਤ੍ਤੰ ਸਮੋਲਮ੍ਬਿਤਤਾਲਕ੍ਖਨ੍ਧਮਤ੍ਤਵਿਵਿਧਪੁਪ੍ਫਦਾਮਵਿਤਾਨੰ ਕਾਰੇਤ੍ਵਾ ਹੇਟ੍ਠਾਭੂਮਿੰ ਵਿਚਿਤ੍ਤਤ੍ਥਰਣੇਹਿ ਸਨ੍ਥਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਅਨ੍ਤੋ ਉਭੋਸੁ ਪਸ੍ਸੇਸੁ ਮਾਲਾਗਚ੍ਛਕੇਸੁ ਪੁਣ੍ਣਘਟੇ ਸਕਲਮਗ੍ਗਵਾਸਤ੍ਥਾਯ ਚ ਗਨ੍ਧਨ੍ਤਰੇਸੁ ਪੁਪ੍ਫਾਨਿ ਪੁਪ੍ਫਨ੍ਤਰੇਸੁ ਗਨ੍ਧੇ ਚ ਠਪਾਪੇਤ੍ਵਾ ਭਗਵਤੋ ਕਾਲੰ ਆਰੋਚਾਪੇਸਿ। ਭਗਵਾ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਪਰਿਵੁਤੋ ਅਨ੍ਤੋਸਾਣਿਯਾਵ ਰਾਜਗੇਹੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਭਤ੍ਤਕਿਚ੍ਚੰ ਕਤ੍ਵਾ ਵਿਹਾਰੰ ਪਚ੍ਚਾਗਚ੍ਛਤਿ। ਅਞ੍ਞੋ ਕੋਚਿ ਦਟ੍ਠੁਮ੍ਪਿ ਨ ਲਭਤਿ, ਕੁਤੋ ਪਨ ਭਿਕ੍ਖੰ ਵਾ ਦਾਤੁੰ ਪੂਜੰ ਵਾ ਕਾਤੁੰ।

ਨਾਗਰਾ ਚਿਨ੍ਤੇਸੁੰ – ''ਅਜ੍ਜ ਸਤ੍ਥੁ ਲੋਕੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਸਤ੍ਤਮਾਸਾਧਿਕਾਨਿ ਸਤ੍ਤ ਸੰਵਚ੍ਛਰਾਨਿ, ਮਯਞ੍ਚ ਦਟ੍ਠੁਮ੍ਪਿ ਨ ਲਭਾਮ, ਪਗੇਵ ਭਿਕ੍ਖੰ ਵਾ ਦਾਤੁੰ ਪੂਜੰ ਵਾ ਕਾਤੁੰ ਧਮ੍ਮੰ ਵਾ ਸੋਤੁੰ। ਰਾਜਾ 'ਮਯ੍ਹੰ ਏਵ ਬੁਦ੍ਧੋ, ਮਯ੍ਹੰ ਧਮ੍ਮੋ, ਮਯ੍ਹੰ ਸਙ੍ਘੋ'ਤਿ ਮਮਾਯਿਤ੍ਵਾ ਸਯਮੇਵ ਉਪਟ੍ਠਹਤਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਚ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਮਾਨੋ ਸਦੇਵਕਸ੍ਸ ਲੋਕਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥਾਯ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੋ, ਨ ਰਞ੍ਞੋਯੇਵ ਅਤ੍ਥਾਯ। ਨ ਹਿ ਰਞ੍ਞੋਯੇਵ ਨਿਰਯੋ ਉਣ੍ਹੋ, ਅਞ੍ਞੇਸੰ ਨੀਲੁਪ੍ਪਲਵਨਸਦਿਸੋ। ਤਸ੍ਮਾ ਰਾਜਾਨੰ ਏਵੰ ਵਦਾਮ 'ਸਚੇ ਨੋ ਸਤ੍ਥਾਰੰ ਦੇਤਿ, ਇਚ੍ਚੇਤੰ ਕੁਸਲੰ। ਨੋ ਚੇ ਦੇਤਿ, ਰਞ੍ਞਾ ਸਦ੍ਧਿੰ ਯੁਜ੍ਝਿਤ੍ਵਾ ਸਙ੍ਘੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਦਾਨਾਦੀਨਿ ਪੁਞ੍ਞਾਨਿ ਕਰੋਮ। ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਖੋ ਪਨ ਸੁਦ੍ਧਨਾਗਰੇਹੇਵ ਏਵੰ ਕਾਤੁੰ, ਏਕੰ ਜੇਟ੍ਠਕਪੁਰਿਸਮ੍ਪਿ ਗਣ੍ਹਾਮਾ'''ਤਿ ਸੇਨਾਪਤਿੰ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਤਮਤ੍ਥੰ ਆਰੋਚੇਤ੍ਵਾ ''ਸਾਮਿ ਕਿੰ ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਪਕ੍ਖੋ ਹੋਹਿਸਿ, ਉਦਾਹੁ ਰਞ੍ਞੋ''ਤਿ ਆਹੰਸੁ। ਸੋ ਆਹ – ''ਤੁਮ੍ਹਾਕੰ ਪਕ੍ਖੋ ਹੋਮਿ, ਅਪਿਚ ਖੋ ਪਨ ਪਠਮਦਿਵਸੋ ਮਯ੍ਹੰ ਦਾਤਬ੍ਬੋ''ਤਿ। ਤੇ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿੰਸੁ।

ਸੋ ਰਾਜਾਨੰ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ''ਨਾਗਰਾ, ਦੇਵ, ਤੁਮ੍ਹਾਕੰ ਕੁਪਿਤਾ''ਤਿ ਆਹ। ਕਿਮਤ੍ਥੰ ਤਾਤਾਤਿ? ਸਤ੍ਥਾਰੰ ਕਿਰ ਤੁਮ੍ਹੇਵ ਉਪਟ੍ਠਹਥ, ਅਮ੍ਹੇ ਨ ਲਭਾਮਾਤਿ। ਸਚੇ ਇਦਾਨਿਪਿ ਲਭਨ੍ਤਿ, ਨ ਕੁਪ੍ਪਨ੍ਤਿ। ਅਲਭਨ੍ਤਾ ਤੁਮ੍ਹੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿੰ ਯੁਜ੍ਝਿਤੁਕਾਮਾ, ਦੇਵਾਤਿ। ਯੁਜ੍ਝਾਮਿ, ਤਾਤ, ਨ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੰ ਦੇਮੀਤਿ। ਦੇਵ, ਤੁਮ੍ਹਾਕੰ ਦਾਸਾ ਤੁਮ੍ਹੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿੰ ਯੁਜ੍ਝਾਮਾਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ, ਤੁਮ੍ਹੇ ਕੰ ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਵਾ ਯੁਜ੍ਝਿਸ੍ਸਥਾਤਿ? ਨਨੁ ਤ੍ਵੰ ਸੇਨਾਪਤੀਤਿ? ਨਾਗਰੇਹਿ ਵਿਨਾ ਅਸਮਤ੍ਥੋ ਅਹੰ, ਦੇਵਾਤਿ। ਤਤੋ ਰਾਜਾ ''ਬਲਵਨ੍ਤੋ ਨਾਗਰਾ, ਸੇਨਾਪਤਿਪਿ ਤੇਸੰਯੇਵ ਪਕ੍ਖੋ''ਤਿ ਞਤ੍ਵਾ ''ਅਞ੍ਞਾਨਿ ਸਤ੍ਤਮਾਸਾਧਿਕਾਨਿ ਸਤ੍ਤ ਸੰਵਚ੍ਛਰਾਨਿ ਮਯ੍ਹੰ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੰ ਦੇਨ੍ਤੂ''ਤਿ ਆਹ। ਨਾਗਰਾ ਨ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿੰਸੁ। ਰਾਜਾ ''ਛਬ੍ਬਸ੍ਸਾਨਿ ਪਞ੍ਚਵਸ੍ਸਾਨੀ''ਤਿ ਏਵੰ ਹਾਪੇਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞੇ ਸਤ੍ਤ ਦਿਵਸੇ ਯਾਚਿ । ਨਾਗਰਾ ''ਅਤਿਕਕ੍ਖਲ਼ੰ ਦਾਨਿ ਰਞ੍ਞਾ ਸਦ੍ਧਿੰ ਕਾਤੁੰ ਨ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ ਅਨੁਜਾਨਿੰਸੁ। ਰਾਜਾ ਸਤ੍ਤਮਾਸਾਧਿਕਾਨੰ ਸਤ੍ਤਨ੍ਨੰ ਸੰਵਚ੍ਛਰਾਨੰ ਸਜ੍ਜਿਤੰ ਦਾਨਮੁਖੰ ਸਤ੍ਤਨ੍ਨਮੇਵ ਦਿਵਸਾਨੰ ਸਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ਛ ਦਿਵਸੇ ਕੇਸਞ੍ਚਿ ਅਪਸ੍ਸਨ੍ਤਾਨੰਯੇਵ ਦਾਨੰ ਦਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਤਮੇ ਦਿਵਸੇ ਨਾਗਰੇ ਪਕ੍ਕੋਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ''ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਥ, ਤਾਤਾ, ਏਵਰੂਪੰ ਦਾਨੰ ਦਾਤੁ''ਨ੍ਤਿ ਆਹ। ਤੇਪਿ ''ਨਨੁ ਅਮ੍ਹੇਯੇਵ ਨਿਸ੍ਸਾਯੇਤੰ ਦੇਵਸ੍ਸ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨ''ਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ''ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਆਹੰਸੁ। ਰਾਜਾ ਪਿਟ੍ਠਿਹਤ੍ਥੇਨ ਅਸ੍ਸੂਨਿ ਪੁਞ੍ਛਮਾਨੋ ਭਗਵਨ੍ਤੰ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ, ''ਭਨ੍ਤੇ, ਅਟ੍ਠਸਟ੍ਠਿਭਿਕ੍ਖੁਸਤਸਹਸ੍ਸੰ ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ ਭਾਰੰ ਅਕਤ੍ਵਾ ਯਾਵਜੀਵੰ ਚਤੂਹਿ ਪਚ੍ਚਯੇਹਿ ਉਪਟ੍ਠਹਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿੰ, ਨਾਗਰਾਨੰ ਦਾਨਿ ਮੇ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤੰ, ਨਾਗਰਾ ਹਿ 'ਮਯੰ ਦਾਨੰ ਦਾਤੁੰ ਨ ਲਭਾਮਾ'ਤਿ ਭਗਵਾ ਕੁਪ੍ਪਨ੍ਤਿ। ਸ੍ਵੇਵ ਪਟ੍ਠਾਯ ਤੇਸੰ ਅਨੁਗ੍ਗਹੰ ਕਰੋਥਾ''ਤਿ ਆਹ।

ਅਥ ਦੁਤਿਯਦਿਵਸੇ ਸੇਨਾਪਤਿ ਮਹਾਦਾਨੰ ਅਦਾਸਿ। ਤਤੋ ਨਾਗਰਾ ਰਞ੍ਞਾ ਕਤਸਕ੍ਕਾਰਤੋ ਉਤ੍ਤਰਿਤਰੰ ਸਕ੍ਕਾਰਸਮ੍ਮਾਨੰ ਕਤ੍ਵਾ ਦਾਨੰ ਅਦੰਸੁ। ਏਤੇਨੇਵ ਨਿਯਾਮੇਨ ਸਕਲਨਗਰਸ੍ਸ ਪਟਿਪਾਟਿਯਾ ਗਤਾਯ ਦ੍ਵਾਰਗਾਮਵਾਸਿਨੋ ਸਕ੍ਕਾਰਸਮ੍ਮਾਨੰ ਸਜ੍ਜਯਿੰਸੁ। ਮਹਾਕਾਲਕੁਟੁਮ੍ਬਿਕੋ ਚੂਲ਼ਕਾਲੰ ਆਹ – ''ਦਸਬਲਸ੍ਸ ਸਕ੍ਕਾਰਸਮ੍ਮਾਨੰ ਸ੍ਵੇਵ ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਪਾਪੁਣਾਤਿ, ਕਿੰ ਸਕ੍ਕਾਰੰ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ? ਤ੍ਵਮੇਵ ਭਾਤਿਕ ਜਾਨਾਹੀਤਿ। ਸਚੇ ਮਯ੍ਹੰ ਰੁਚਿਯਾ ਕਰੋਸਿ, ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਸੋਲ਼ਸਕਰੀਸਮਤ੍ਤੇਸੁ ਖੇਤ੍ਤੇਸੁ ਗਹਿਤਗਬ੍ਭਾ

ਸਾਲਿਯੋ ਅਤ੍ਥਿ। ਸਾਲਿਗਬ੍ਭੰ ਫਾਲੇਤ੍ਵਾ ਆਦਾਯ ਬੁਦ੍ਧਾਨੰ ਅਨੁਚ੍ਛਵਿਕੰ ਪਚਾਪੇਮਾਤਿ। ਏਵੰ ਕਯਿਰਮਾਨੇ ਕਸ੍ਸਚਿ ਉਪਕਾਰੋ ਨ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਨੇਤੰ ਮਯ੍ਹੰ ਰੁਚ੍ਚਤੀਤਿ। ਸਚੇ ਤ੍ਵੰ ਏਵੰ ਨ ਕਰੋਸਿ, ਅਹੰ ਮਯ੍ਹੰ ਸਨ੍ਤਕੰ ਮਮਾਯਿਤੁੰ ਲਭਾਮੀਤਿ ਸੋਲ਼ਸਕਰੀਸਮਤ੍ਤੰ ਖੇਤ੍ਤੰ ਮਜ੍ਝੇ ਭਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਅਟ੍ਠਕਰੀਸਟ੍ਠਾਨੇ ਸੀਮੰ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਸਾਲਿਗਬ੍ਭੰ ਫਾਲੇਤ੍ਵਾ ਆਦਾਯ ਅਸਮ੍ਭਿਨ੍ਨੇ ਖੀਰੇ ਪਚਾਪੇਤ੍ਵਾ ਚਤੁਮਧੁਰੰ ਪਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਬੁਦ੍ਧਪ੍ਪਮੁਖਸ੍ਸ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਅਦਾਸਿ। ਕੁਟੁਮ੍ਬਿਕਸ੍ਸ ਖੋ ਗਬ੍ਭੰ ਫਾਲੇਤ੍ਵਾ ਗਹਿਤਗਹਿਤਟ੍ਠਾਨੰ ਪੁਨ ਪੂਰਤਿ। ਪੁਥੁਕਕਾਲੇ ਪੁਥੁਕਗ੍ਗੰ ਨਾਮ ਅਦਾਸਿ, ਗਾਮਵਾਸੀਹਿ ਸਦ੍ਧਿੰ ਅਗ੍ਗਸਸ੍ਸੰ ਨਾਮ ਅਦਾਸਿ, ਲਾਯਨੇ ਲਾਯਨਗ੍ਗੰ, ਵੇਣਿਕਰਣੇ ਵੇਣਗ੍ਗੰ, ਕਲਾਪਾਦੀਸੁ ਕਲਾਪਗ੍ਗੰ ਖਲਗ੍ਗੰ ਖਲਭਣ੍ਡਗ੍ਗੰ ਕੋਟ੍ਠਗ੍ਗਨ੍ਤਿ। ਏਵੰ ਸੋ ਏਕਸਸ੍ਸੇਵ ਨਵ ਵਾਰੇ ਅਗ੍ਗਦਾਨੰ ਅਦਾਸਿ। ਤਮ੍ਪਿ ਸਸ੍ਸੰ ਅਤਿਰੇਕੰ ਉਟ੍ਠਾਨਸਮ੍ਪਨ੍ਨੰ ਅਹੋਸਿ।

ਯਾਵ ਬੁਦ੍ਧਾ ਧਰਤਿ, ਯਾਵ ਚ ਸਙ੍ਘੋ ਧਰਤਿ, ਏਤੇਨੇਵ ਨਿਯਾਮੇਨ ਕਲ੍ਯਾਣਕਮ੍ਮੰ ਕਤ੍ਵਾ ਤਤੋ ਚੁਤੋ ਦੇਵਲੋਕੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਦੇਵੇਸੁ ਚੇਵ ਮਨੁਸ੍ਸੇਸੁ ਚ ਸੰਸਰਨ੍ਤੋ ਏਕਨਵੁਤਿਕਪ੍ਪੇ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿੰ ਅਨੁਭਵਿਤ੍ਵਾ ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਸਤ੍ਥੁ ਲੋਕੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਕਾਲੇ ਕਪਿਲਵਤ੍ਥੁਨਗਰਸ੍ਸ ਅਵਿਦੂਰੇ ਦੋਣਵਤ੍ਥੁਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਗਾਮੇ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਮਹਾਸਾਲਕੁਲੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ। ਤਸ੍ਸ ਨਾਮਗ੍ਗਹਣਦਿਵਸੇ **ਕੋਣ੍ਡਞ੍ਞਮਾਣਵੋ**ਤਿ ਨਾਮੰ ਅਕੰਸੁ। ਸੋ ਵੁਡ੍ਢਿਮਨ੍ਵਾਯ ਤਯੋ ਵੇਦੇ ਉਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਲਕ੍ਖਣਮਨ੍ਤਾਨੰ ਪਾਰੰ ਅਗਮਾਸਿ। ਤੇਨ ਸਮਯੇਨ ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤੋ ਤੁਸਿਤਪੁਰਾ ਚਵਿਤ੍ਵਾ ਕਪਿਲਵਤ੍ਥੁਪੁਰੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ। ਤਸ੍ਸ ਨਾਮਗ੍ਗਹਣਦਿਵਸੇ ਅਟ੍ਠੁਤ੍ਤਰੰ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਸਤੰ ਅਹਤਵਤ੍ਥੇਹਿ ਅਚ੍ਛਾਦੇਤ੍ਵਾ ਅਪ੍ਪੋਦਕੰ ਮਧੁਪਾਯਾਸੰ ਪਾਯੇਤ੍ਵਾ ਤੇਸੰ ਅਨ੍ਤਰੇ ਅਟ੍ਠ ਜਨੇ ਉਚ੍ਚਿਨਿਤ੍ਵਾ ਮਹਾਤਲੇ ਨਿਸੀਦਾਪੇਤ੍ਵਾ ਅਲਙ੍ਕਤਪਟਿਯਤ੍ਤੰ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤੰ ਦੁਕੂਲਚੁਮ੍ਬਟਕੇ ਨਿਪਜ੍ਜਾਪੇਤ੍ਵਾ ਲਕ੍ਖਣਪਰਿਗ੍ਗਹਣਤ੍ਥੰ ਤੇਸੰ ਸਨ੍ਤਿਕੰ ਆਨਯਿੰਸੁ। ਧੁਰਾਸਨੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਮਹਾਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਸਰੀਰਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿੰ ਓਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ਦ੍ਵੇ ਅਙ੍ਗੁਲਿਯੋ ਉਕ੍ਖਿਪਿ। ਏਵੰ ਪਟਿਪਾਟਿਯਾ ਸਤ੍ਤ ਜਨਾ ਉਕ੍ਖਿਪਿੰਸੁ। ਤੇਸੰ ਪਨ ਸਬ੍ਬਨਵਕੋ ਕੋਣ੍ਡਞ੍ਞਮਾਣਵੋ, ਸੋ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤਸ੍ਸ ਲਕ੍ਖਣਵਰਨਿਪ੍ਫਤ੍ਤਿੰ ਓਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ''ਅਗਾਰਮਜ੍ਝੇ ਠਾਨਕਾਰਣੰ ਨਤ੍ਥਿ, ਏਕਨ੍ਤੇਨੇਸ ਵਿਵਟ੍ਟਚ੍ਛਦੋ ਬੁਦ੍ਧੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਏਕਮੇਵ ਅਙ੍ਗੁਲਿੰ ਉਕ੍ਖਿਪਿ। ਇਤਰੇ ਪਨ ਸਤ੍ਤ ਜਨਾ ''ਸਚੇ ਅਗਾਰੰ ਅਜ੍ਝਾਵਸਿਸ੍ਸਤਿ, ਰਾਜਾ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ ਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤੀ। ਸਚੇ ਪਬ੍ਬਜਿਸ੍ਸਤਿ, ਬੁਦ੍ਧੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਦ੍ਵੇ ਗਤਿਯੋ ਦਿਸ੍ਵਾ ਦ੍ਵੇ ਅਙ੍ਗੁਲਿਯੋ ਉਕ੍ਖਿਪਿੰਸੁ। ਅਯੰ ਪਨ ਕੋਣ੍ਡਞ੍ਞੋ ਕਤਾਧਿਕਾਰੋ ਪਚ੍ਛਿਮਭਵਿਕਸਤ੍ਤੋ ਪਞ੍ਞਾਯ ਇਤਰੇ ਸਤ੍ਤ ਜਨੇ ਅਭਿਭਵਿਤ੍ਵਾ ''ਇਮੇਹਿ ਲਕ੍ਖਣੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਸ੍ਸ ਅਗਾਰਮਜ੍ਝੇ ਠਾਨਕਰਣੰ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ, ਨਿਸ੍ਸੰਸਯੰ ਬੁਦ੍ਧੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਏਕਮੇਵ ਗਤਿੰ ਅਦ੍ਦਸ, ਤਸ੍ਮਾ ਏਕੰ ਅਙ੍ਗੁਲਿੰ ਉਕ੍ਖਿਪਿ। ਤਤੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਘਰਾਨਿ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪੁਤ੍ਤੇ ਆਮਨ੍ਤਯਿੰਸੁ – ''ਤਾਤਾ, ਅਮ੍ਹੇ ਮਹਲ੍ਲਕਾ, ਸੁਦ੍ਧੋਦਨਮਹਾਰਾਜਸ੍ਸ ਪੁਤ੍ਤੰ ਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁਤਪ੍ਪਤ੍ਤੰ ਮਯੰ ਸਮ੍ਭਾਵੇਯ੍ਯਾਮ ਵਾ ਨੋ ਵਾ। ਤੁਮ੍ਹੇ ਤਸ੍ਮਿੰ ਕੁਮਾਰੇ ਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁਤੰ ਪਤ੍ਤੇ ਤਸ੍ਸ ਸਾਸਨੇ ਪਬ੍ਬਜੇਯ੍ਯਾਥਾ''ਤਿ।

ਸੁਦ੍ਧੋਦਨਮਹਾਰਾਜਾਪਿ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤਸ੍ਸ ਧਾਤਿਯੋ ਆਦਿੰ ਕਤ੍ਵਾ ਪਰਿਹਾਰੰ ਉਪਟ੍ਠਪੇਨ੍ਤੋ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤੰ ਵੁਦ੍ਧਿੰ ਆਪਾਦੇਸਿ। ਮਹਾਸਤ੍ਤੋਪਿ ਵੁਦ੍ਧਿਪ੍ਪਤ੍ਤੋ ਦੇਵੋ ਵਿਯ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿੰ ਅਨੁਭਵਿਤ੍ਵਾ ਪਰਿਪਕ੍ਕੇ ਞਾਣੇ ਕਾਮੇਸੁ ਆਦੀਨਵੰ ਨੇਕ੍ਖਮ੍ਮੇ ਚ ਆਨਿਸੰਸੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ਰਾਹੁਲਕੁਮਾਰਸ੍ਸ ਜਾਤਦਿਵਸੇ ਛਨ੍ਨਸਹਾਯੋ ਕਣ੍ਡਕੰ ਆਰੁਯ੍ਹ ਦੇਵਤਾਹਿ ਵਿਵਟੇਨ ਦ੍ਵਾਰੇਨ ਮਹਾਭਿਨਿਕ੍ਖਮਨੰ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਤੇਨੇਵ ਰਤ੍ਤਿਭਾਗੇਨ ਤੀਣਿ ਰਜ੍ਜਾਨਿ ਅਤਿਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਅਨੋਮਾਨਦੀਤੀਰੇ ਪਬ੍ਬਜਿਤ੍ਵਾ ਘਟਿਕਾਰਮਹਾਬ੍ਰਹ੍ਮੁਨਾ ਆਭਤੇ ਅਰਹਦ੍ਧਜੇ ਗਹਿਤਮਤ੍ਤੇਯੇਵ ਵਸ੍ਸਸਟ੍ਠਿਕਤ੍ਥੇਰੋ ਵਿਯ ਪਾਸਾਦਿਕੇਨ ਇਰਿਯਾਪਥੇਨ ਰਾਜਗਹੰ ਪਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਚਰਿਤ੍ਵਾ ਪਣ੍ਡਵਪਬ੍ਬਤਚ੍ਛਾਯਾਯ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤੰ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਰਞ੍ਞਾ ਮਾਗਧੇਨ ਰਜ੍ਜਸਿਰਿਯਾ ਨਿਮਨ੍ਤਿਯਮਾਨੋਪਿ ਤੰ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਅਨੁਕ੍ਕਮੇਨ ਉਰੁਵੇਲੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ''ਰਮਣੀਯੋ ਵਤ ਅਯੰ ਭੂਮਿਭਾਗੋ , ਅਲੰ ਵਤਿਦੰ ਕੁਲਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਪਧਾਨਤ੍ਥਿਕਸ੍ਸ ਪਧਾਨਾਯਾ''ਤਿ ਪਧਾਨਾਭਿਮੁਖੰ ਚਿਤ੍ਤੰ ਉਪ੍ਪਾਦੇਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਵਾਸੰ ਉਪਗਤੋ।

ਤੇਨ ਸਮਯੇਨ ਇਤਰੇ ਸਤ੍ਤ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਯਥਾਕਮ੍ਮੰ ਗਤਾ, ਸਬ੍ਬਦਹਰੋ ਪਨ ਲਕ੍ਖਣਪਰਿਗ੍ਗਾਹਕੋ ਕੋਣ੍ਡਞ੍ਞਮਾਣਵੋ ਅਰੋਗੋ। ਸੋ ''ਮਹਾਪੁਰਿਸੋ ਪਬ੍ਬਜਿਤੋ''ਤਿ ਸੁਤ੍ਵਾ ਤੇਸੰ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾਨੰ ਪੁਤ੍ਤੇ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਏਵਮਾਹ – ''ਸਿਦ੍ਧਤ੍ਥਕੁਮਾਰੋ ਕਿਰ ਪਬ੍ਬਜਿਤੋ। ਸੋ ਹਿ ਨਿਸ੍ਸੰਸਯੰ ਬੁਦ੍ਧੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ। ਸਚੇ ਤੁਮ੍ਹਾਕੰ ਪਿਤਰੋ ਅਰੋਗਾ ਅਸ੍ਸੁ, ਅਜ੍ਜ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਪਬ੍ਬਜੇਯ੍ਯੁੰ। ਸਚੇ ਤੁਮ੍ਹੇਪਿ

ਇਚ੍ਛਥ, ਏਥ ਮਯਂ ਤਂ ਮਹਾਪੁਰਿਸਮਨੁਪਬ੍ਬਜਿਸ੍ਸਾਮਾ’’ਤਿ। ਤੇ ਸਬ੍ਬੇ ਏਕਚ੍ਛਨ੍ਦਾ ਭਵਿਤੁਂ ਨਾਸਕ੍ਖਿਂਸੁ। ਤਯੋ ਜਨਾ ਨ ਪਬ੍ਬਜਿਂਸੁ, ਕੋਣ੍ਡਞ੍ਞਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਂ ਜੇਟ੍ਠਕਂ ਕਤ੍ਵਾ ਇਤਰੇ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਪਬ੍ਬਜਿਂਸੁ। ਇਮੇ ਪਞ੍ਚ ਪਬ੍ਬਜਿਤ੍ਵਾ ਗਾਮਨਿਗਮਰਾਜਧਾਨੀਸੁ ਭਿਕ੍ਖਾਯ ਚਰਨ੍ਤਾ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਅਗਮਿਂਸੁ। ਤੇ ਛਬ੍ਬਸ੍ਸਾਨਿ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤੇ ਮਹਾਪਧਾਨਂ ਪਦਹਨ੍ਤੇ ‘‘ਇਦਾਨਿ ਬੁਦ੍ਧੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ ਇਦਾਨਿ ਬੁਦ੍ਧੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ ਮਹਾਸਤ੍ਤਂ ਉਪਟ੍ਠਹਮਾਨਾ ਸਨ੍ਤਿਕਾਵਚਰਾਵਸ੍ਸ ਅਹੇਸੁਂ। ਯਦਾ ਪਨ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤੋ ਏਕਤਿਲਤਣ੍ਡੁਲਾਦੀਹਿ ਵੀਤਿਨਾਮੇਨ੍ਤੋਪਿ ਦੁਕ੍ਕਰਕਾਰਿਕਾਯ ਅਰਿਯਧਮ੍ਮਪਟਿਵੇਧਸ੍ਸ ਅਭਾਵਂ ਞਤ੍ਵਾ ਓਲ਼ਾਰਿਕਂ ਆਹਾਰਂ ਆਹਰਿ, ਤਦਾ ਤੇ ਪਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਇਸਿਪਤਨਂ ਅਗਮਂਸੁ।

ਅਥ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤੋ ਓਲ਼ਾਰਿਕਾਹਾਰਪਰਿਭੋਗੇਨ ਛਵਿਮਂਸਲੋਹਿਤਪਾਰਿਪੂਰਿਂ ਕਤ੍ਵਾ ਵਿਸਾਖਪੁਣ੍ਣਮਦਿਵਸੇ ਸੁਜਾਤਾਯ ਦਿਨ੍ਨਂ ਵਰਭੋਜਨਂ ਭੁਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਸੁਵਣ੍ਣਪਾਤਿਂ ਨਦਿਯਾ ਪਟਿਸੋਤਂ ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ‘‘ਅਜ੍ਜ ਬੁਦ੍ਧੋ ਭਵਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਕਤਸਨ੍ਨਿਟ੍ਠਾਨੋ ਸਾਯਨ੍ਹਸਮਯੇ ਕਾਲੇਨ ਨਾਗਰਾਜੇਨ ਅਨੇਕੇਹਿ ਥੁਤਿਸਤੇਹਿ ਅਭਿਤ੍ਥਵਿਯਮਾਨੋ ਮਹਾਬੋਧਿਮਣ੍ਡਂ ਆਰੁਯ੍ਹ ਅਚਲਟ੍ਠਾਨੇ ਪਾਚੀਨਲੋਕਧਾਤੁਅਭਿਮੁਖੋ ਪਲ੍ਲਙ੍ਕੇਨ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਚਤੁਰਙ੍ਗਸਮਨ੍ਨਾਗਤਂ ਵੀਰਿਯਂ ਅਧਿਟ੍ਠਾਯ ਸੂਰਿਯੇ ਧਰਮਾਨੇਯੇਵ ਮਾਰਬਲਂ ਵਿਧਮਿਤ੍ਵਾ ਪਠਮਯਾਮੇ ਪੁਬ੍ਬੇਨਿਵਾਸਂ ਅਨੁਸ੍ਸਰਿਤ੍ਵਾ ਮਜ੍ਝਿਮਯਾਮੇ ਦਿਬ੍ਬਚਕ੍ਖੁਂ ਵਿਸੋਧੇਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਛਿਮਯਾਮਸਮਨਨ੍ਤਰੇ ਪਟਿਚ੍ਚਸਮੁਪ੍ਪਾਦੇ ਞਾਣਂ ਓਤਾਰੇਤ੍ਵਾ ਅਨੁਲੋਮਪਟਿਲੋਮਂ ਪਚ੍ਚਯਾਕਾਰਵਟ੍ਟਂ ਸਮ੍ਮਸਨ੍ਤੋ ਸਬ੍ਬਬੁਦ੍ਧੇਹਿ ਪਟਿਵਿਦ੍ਧਂ ਅਸਾਧਾਰਣਂ ਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁਤਞ੍ਞਾਣਂ ਪਟਿਵਿਜ੍ਝਿਤ੍ਵਾ ਨਿਬ੍ਬਾਨਾਰਮ੍ਮਣਾਯ ਫਲਸਮਾਪਤ੍ਤਿਯਾ ਤਤ੍ਥੇਵ ਸਤ੍ਤਾਹਂ ਵੀਤਿਨਾਮੇਸਿ।

ਏਤੇਨੇਵ ਉਪਾਯੇਨ ਸਤ੍ਤਸਤ੍ਤਾਹਂ ਬੋਧਿਮਣ੍ਡੇ ਵਿਹਰਿਤ੍ਵਾ ਰਾਜਾਯਤਨਮੂਲੇ ਮਧੁਪਿਣ੍ਡਿਕਭੋਜਨਂ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਅਜਪਾਲਨਿਗ੍ਰੋਧਮੂਲਂ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਧਮ੍ਮਗਮ੍ਭੀਰਤਂ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਿਤ੍ਵਾ ਅਪ੍ਪੋਸ੍ਸੁਕ੍ਕਤਾਯ ਚਿਤ੍ਤੇ ਨਮਨ੍ਤੇ ਮਹਾਬ੍ਰਹ੍ਮੁਨਾ ਯਾਚਿਤੋ ਬੁਦ੍ਧਚਕ੍ਖੁਨਾ ਲੋਕਂ ਵੋਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ਤਿਕ੍ਖਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਾਦਿਭੇਦੇ ਸਤ੍ਤੇ ਦਿਸ੍ਵਾ ਮਹਾਬ੍ਰਹ੍ਮੁਨੋ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾਯ ਪਟਿਞ੍ਞਂ ਦਤ੍ਵਾ ‘‘ਕਸ੍ਸ ਨੁ ਖੋ ਅਹਂ ਪਠਮਂ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਆਲ਼ਾਰੁਦਕਾਨਂ ਕਾਲਕਤਭਾਵਂ ਞਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਚਿਨ੍ਤੇਨ੍ਤੋ ‘‘ਬਹੂਪਕਾਰਾ ਖੋ ਪਨ ਮੇ ਪਞ੍ਚਵਗ੍ਗਿਯਾ ਭਿਕ੍ਖੂ, ਯੇ ਮਂ ਪਧਾਨਪਹਿਤਤ੍ਤਂ ਉਪਟ੍ਠਹਿਂਸੁ। ਯਂਨੂਨਾਹਂ ਪਞ੍ਚਵਗ੍ਗਿਯਾਨਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਪਠਮਂ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਯ੍ਯ’’ਨ੍ਤਿ ਚਿਤ੍ਤਂ ਉਪ੍ਪਾਦੇਸਿ। ਇਦਂ ਪਨ ਸਬ੍ਬਮੇਵ ਬੁਦ੍ਧਾਨਂ ਪਰਿਵਿਤਕ੍ਕਮਤ੍ਤਮੇਵ, ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਪਨ ਕੋਣ੍ਡਞ੍ਞਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਂ ਅਞ੍ਞੋ ਕੋਚਿ ਪਠਮਂ ਧਮ੍ਮਂ ਪਟਿਵਿਜ੍ਝਿਤੁਂ ਸਮਤ੍ਥੋ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ। ਸੋਪਿ ਏਤਦਤ੍ਥਮੇਵ ਕਪ੍ਪਸਤਸਹਸ੍ਸਂ ਅਧਿਕਾਰਕਮ੍ਮਂ ਅਕਾਸਿ, ਬੁਦ੍ਧਪ੍ਪਮੁਖਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਨਵ ਵਾਰੇ ਅਗ੍ਗਸਸ੍ਸਦਾਨਂ ਅਦਾਸਿ।

ਅਥ ਸਤ੍ਥਾ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਮਾਦਾਯ ਅਨੁਪੁਬ੍ਬੇਨ ਇਸਿਪਤਨਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਯੇਨ ਪਞ੍ਚਵਗ੍ਗਿਯਾ ਭਿਕ੍ਖੂ, ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿ। ਤੇ ਤਥਾਗਤਂ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾਵ ਅਤ੍ਤਨੋ ਕਤਿਕਾਯ ਸਣ੍ਠਾਤੁਂ ਨਾਸਕ੍ਖਿਂਸੁ। ਏਕੋ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਂ ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਸਿ, ਏਕੋ ਆਸਨਂ ਪਞ੍ਞਾਪੇਸਿ, ਏਕੋ ਪਾਦੋਦਕਂ ਪਚ੍ਚੁਪਟ੍ਠਾਪੇਸਿ, ਏਕੋ ਪਾਦੇ ਧੋਵਿ, ਏਕੋ ਤਾਲਵਣ੍ਟਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਬੀਜਮਾਨੋ ਠਿਤੋ। ਏਵਂ ਤੇਸੁ ਵਤ੍ਤਂ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨੇਸੁ ਕੋਣ੍ਡਞ੍ਞਤ੍ਥੇਰਂ ਕਾਯਸਕ੍ਖਿਂ ਕਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾ ਅਨੁਤ੍ਤਰਂ ਤੇਪਰਿਵਟ੍ਟਂ ਧਮ੍ਮਚਕ੍ਕਪ੍ਪਵਤ੍ਤਨਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤਂ ਆਰਭਿ। ਮਨੁਸ੍ਸਪਰਿਸਾ ਪਞ੍ਚ ਜਨਾਵ ਅਹੇਸੁਂ, ਦੇਵਪਰਿਸਾ ਅਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਨਾ। ਦੇਸਨਾਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਕੋਣ੍ਡਞ੍ਞਤ੍ਥੇਰੋ ਅਟ੍ਠਾਰਸਹਿ ਮਹਾਬ੍ਰਹ੍ਮਕੋਟੀਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲੇ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤੋ। ਅਥ ਸਤ੍ਥਾ ‘‘ਮਯਾ ਦੁਕ੍ਕਰਸਤਾਭਤਂ ਧਮ੍ਮਂ ਪਠਮਮੇਵ ਅਞ੍ਞਾਸੀਤਿ ਅਞ੍ਞਾਸਿਕੋਣ੍ਡਞ੍ਞੋ ਨਾਮ ਅਯ’’ਨ੍ਤਿ ਥੇਰਂ ਆਲਪਨ੍ਤੋ ‘‘ਅਞ੍ਞਾਸਿ ਵਤ, ਭੋ, ਕੋਣ੍ਡਞ੍ਞੋ, ਅਞ੍ਞਾਸਿ ਵਤ, ਭੋ, ਕੋਣ੍ਡਞ੍ਞੋ’’ਤਿ ਆਹ। ਤਸ੍ਸ ਤਦੇਵ ਨਾਮਂ ਜਾਤਂ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ – ‘‘ਇਤਿ ਹਿਦਂ ਆਯਸ੍ਮਤੋ ਕੋਣ੍ਡਞ੍ਞਸ੍ਸ ਅਞ੍ਞਾਸਿਕੋਣ੍ਡਞ੍ਞੋਤ੍ਵੇਵ ਨਾਮਂ ਅਹੋਸੀ’’ਤਿ।

ਇਤਿ ਥੇਰੋ ਆਸਾਲ਼੍ਹਿਪੁਣ੍ਣਮਾਯਂ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲੇ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤੋ, ਪਾਟਿਪਦਦਿਵਸੇ ਭਦ੍ਦਿਯਤ੍ਥੇਰੋ, ਦੁਤਿਯਪਕ੍ਖਦਿਵਸੇ ਵਪ੍ਪਤ੍ਥੇਰੋ, ਤਤਿਯਪਕ੍ਖਦਿਵਸੇ ਮਹਾਨਾਮਤ੍ਥੇਰੋ, ਪਕ੍ਖਸ੍ਸ ਚਤੁਤ੍ਥਿਯਂ ਅਸ੍ਸਜਿਤ੍ਥੇਰੋ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲੇ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤੋ। ਪਞ੍ਚਮਿਯਾ ਪਨ ਪਕ੍ਖਸ੍ਸ ਅਨਤ੍ਤਲਕ੍ਖਣਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤਦੇਸਨਾਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਅਰਹਤ੍ਤੇ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਤੇਨ ਖੋ ਪਨ ਸਮਯੇਨ ਛ ਲੋਕੇ ਅਰਹਨ੍ਤੋ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਸਤ੍ਥਾ ਯਸਦਾਰਕਪ੍ਪਮੁਖੇ ਪਞ੍ਚਪਞ੍ਞਾਸ ਪੁਰਿਸੇ, ਕਪ੍ਪਾਸਿਯਵਨਸਣ੍ਡੇ ਤਿੰਸਮਤ੍ਤੇ ਭਦ੍ਦਵਗ੍ਗਿਯੇ, ਗਯਾਸੀਸੇ ਪਿਟ੍ਠਿਪਾਸਾਣੇ ਸਹਸ੍ਸਮਤ੍ਤੇ ਪੁਰਾਣਜਟਿਲੇਤਿ ਏਵਂ ਮਹਾਜਨਂ ਅਰਿਯਭੂਮਿਂ ਓਤਾਰੇਤ੍ਵਾ ਬਿਮ੍ਬਿਸਾਰਪ੍ਪਮੁਖਾਨਿ ਏਕਾਦਸਨਹੁਤਾਨਿ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲੇ, ਏਕਂ ਨਹੁਤਂ ਸਰਣਤ੍ਤਯੇ ਪਤਿਟ੍ਠਾਪੇਤ੍ਵਾ ਜਮ੍ਬੁਦੀਪਤਲੇ ਸਾਸਨਂ ਪੁਪ੍ਫਿਤਫਲਿਤਂ ਕਤ੍ਵਾ ਸਕਲਜਮ੍ਬੁਦੀਪਮਣ੍ਡਲਂ ਕਾਸਾਵਪਜ੍ਜੋਤਂ ਇਸਿਵਾਤਪਟਿਵਾਤਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਸਮਯੇ ਜੇਤਵਨਮਹਾਵਿਹਾਰਂ ਪਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਵਸਨ੍ਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਮਜ੍ਝੇ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਵਰਬੁਦ੍ਧਾਸਨਗਤੋ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਨ੍ਤੋ ''ਪਠਮਂ ਧਮ੍ਮਂ ਪਟਿਵਿਦ੍ਧਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਅਨ੍ਤਰੇ ਮਮ ਪੁਤ੍ਤੋ ਕੋਣ੍ਡਞ੍ਞੋ ਅਗ੍ਗੋ''ਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਂ ਏਤਦਗ੍ਗਟ੍ਠਾਨੇ ਠਪੇਸਿ।

ਥੇਰੋਪਿ ਦ੍ਵੇ ਅਗ੍ਗਸਾਵਕੇ ਅਤ੍ਤਨੋ ਨਿਪਚ੍ਚਕਾਰਂ ਕਰੋਨ੍ਤੇ ਦਿਸ੍ਵਾ ਬੁਦ੍ਧਾਨਂ ਸਨ੍ਤਿਕਾ ਅਪਕ੍ਕਮਿਤੁਕਾਮੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ''ਪੁਣ੍ਣਮਾਣਵੋ ਪਬ੍ਬਜਿਤ੍ਵਾ ਸਾਸਨੇ ਅਗ੍ਗਧਮ੍ਮਕਥਿਕੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਦਿਸ੍ਵਾ ਦੋਣਵਤ੍ਥੁਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਗਾਮਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਭਾਗਿਨੇਯ੍ਯਂ ਪੁਣ੍ਣਮਾਣਵਂ ਪਬ੍ਬਾਜੇਤ੍ਵਾ ''ਅਯਂ ਬੁਦ੍ਧਾਨਂ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਵਸਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਤਸ੍ਸ ਬੁਦ੍ਧਾਨਂ ਅਨ੍ਤੇਵਾਸਿਕਭਾਵਂ ਕਤ੍ਵਾ ਸਯਂ ਦਸਬਲਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ''ਭਗਵਾ ਮਯ੍ਹਂ ਗਾਮਨ੍ਤਸੇਨਾਸਨਂ ਅਸਪ੍ਪਾਯਂ, ਆਕਿਣ੍ਣੋ ਵਿਹਰਿਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋਮਿ, ਛਦ੍ਦਨ੍ਤਦਹਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਵਸਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਅਨੁਜਾਨਾਪੇਤ੍ਵਾ ਉਟ੍ਠਾਯਾਸਨਾ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਛਦ੍ਦਨ੍ਤਦਹਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਛਦ੍ਦਨ੍ਤਹਤ੍ਥਿਕੁਲਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਦ੍ਵਾਦਸ ਵਸ੍ਸਾਨਿ ਵੀਤਿਨਾਮੇਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥੇਵ ਅਨੁਪਾਦਿਸੇਸਾਯ ਨਿਬ੍ਬਾਨਧਾਤੁਯਾ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯਿ।

ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤ-ਮੋਗ੍ਗਲ੍ਲਾਨਤ੍ਥੇਰਵਤ੍ਥੁ

੧੮੯-੧੯੦. ਦੁਤਿਯਤਤਿਯੇਸੁ **ਮਹਾਪਞ੍ਞਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਮਹਤਿਯਾ ਪਞ੍ਞਾਯ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਾਨਂ। **ਇਦ੍ਧਿਮਨ੍ਤਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਇਦ੍ਧਿਯਾ ਸਮ੍ਪਨ੍ਨਾਨਂ। **ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤੋ ਮੋਗ੍ਗਲ੍ਲਾਨੋ**ਤਿ ਤੇਸਂ ਥੇਰਾਨਂ ਨਾਮਂ।

ਇਮੇਸਮ੍ਪਿ ਪਞ੍ਹਕਮ੍ਮੇ ਅਯਮਨੁਪੁਬ੍ਬਿਕਥਾ – ਇਤੋ ਸਤਸਹਸ੍ਸਕਪ੍ਪਾਧਿਕੇ ਅਸਙ੍ਖ੍ਯੇਯ੍ਯਕਪ੍ਪਮਤ੍ਥਕੇ ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਮਹਾਸਾਲਕੁਲੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ, ਨਾਮੇਨ ਸਰਦਮਾਣਵੋ ਨਾਮ ਅਹੋਸਿ। ਮੋਗ੍ਗਲ੍ਲਾਨੋ ਗਹਪਤਿਮਹਾਸਾਲਕੁਲੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ , ਨਾਮੇਨ ਸਿਰਿਵਡ੍ਢਨਕੁਟੁਮ੍ਬਿਯੋ ਨਾਮ ਅਹੋਸਿ। ਤੇ ਉਭੋਪਿ ਸਹਪਂਸੁਕੀਲ਼ਿਤਾਵ ਸਹਾਯਕਾ ਅਹੇਸੁਂ। ਸਰਦਮਾਣਵੋ ਪਿਤੁ ਅਚ੍ਚਯੇਨ ਕੁਲਸਨ੍ਤਕਂ ਮਹਾਧਨਂ ਪਟਿਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਏਕਦਿਵਸਂ ਰਹੋਗਤੋ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਅਹਂ ਇਧਲੋਕਤ੍ਤਭਾਵਮੇਵ ਜਾਨਾਮਿ, ਨੋ ਪਰਲੋਕਤ੍ਤਭਾਵਂ, ਜਾਤਸਤ੍ਤਾਨਞ੍ਚ ਮਰਣਂ ਨਾਮ ਧੁਵਂ, ਮਯਾ ਏਕਂ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਂ ਪਬ੍ਬਜਿਤ੍ਵਾ ਮੋਕ੍ਖਧਮ੍ਮਗਵੇਸਨਂ ਕਾਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ। ਸੋ ਸਹਾਯਕਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਆਹ – ''ਸਮ੍ਮ ਸਿਰਿਵਡ੍ਢਨ, ਅਹਂ ਪਬ੍ਬਜਿਤ੍ਵਾ ਮੋਕ੍ਖਧਮ੍ਮਂ ਗਵੇਸਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਤ੍ਵਂ ਮਯਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਪਬ੍ਬਜਿਤੁਂ ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਸੀ''ਤਿ। ਨ ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਾਮਿ , ਸਮ੍ਮ, ਤ੍ਵਂਯੇਵ ਪਬ੍ਬਜਾਹੀਤਿ। ਸੋ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਪਰਲੋਕਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਾ ਸਹਾਯੇ ਵਾ ਞਾਤਿਮਿਤ੍ਤੇ ਵਾ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਗਤਾ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ, ਅਤ੍ਤਨਾ ਕਤਂ ਅਤ੍ਤਨੋਵ ਹੋਤੀ''ਤਿ। ਤਤੋ ਰਤਨਕੋਟ੍ਠਾਗਾਰਂ ਵਿਵਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਕਪਣਦ੍ਧਿਕਵਣਿਬ੍ਬਕਯਾਚਕਾਨਂ ਮਹਾਦਾਨਂ ਦਤ੍ਵਾ ਪਬ੍ਬਤਪਾਦਂ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਇਸਿਪਬ੍ਬਜ੍ਜਂ ਪਬ੍ਬਜਿ। ਤਸ੍ਸ ਏਕੋ ਦ੍ਵੇ ਤਯੋਤਿ ਏਵਂ ਅਨੁਪਬ੍ਬਜ੍ਜਂ ਪਬ੍ਬਜਿਤਾ ਚਤੁਸਤ੍ਤਤਿਸਹਸ੍ਸਮਤ੍ਤਾ ਜਟਿਲਾ ਅਹੇਸੁਂ। ਸੋ ਪਞ੍ਚਾਭਿਞ੍ਞਾ ਅਟ੍ਠ ਚ ਸਮਾਪਤ੍ਤਿਯੋ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਤੇਸਮ੍ਪਿ ਜਟਿਲਾਨਂ ਕਸਿਣਪਰਿਕਮ੍ਮਂ ਆਚਿਕ੍ਖਿ। ਤੇਪਿ ਸਬ੍ਬੇ ਪਞ੍ਚ ਅਭਿਞ੍ਞਾ ਅਟ੍ਠ ਚ ਸਮਾਪਤ੍ਤਿਯੋ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੇਸੁਂ।

ਤੇਨ ਸਮਯੇਨ ਅਨੋਮਦਸ੍ਸੀ ਨਾਮ ਬੁਦ੍ਧੋ ਲੋਕੇ ਉਦਪਾਦਿ। ਨਗਰਂ ਚਨ੍ਦਵਤੀ ਨਾਮ ਅਹੋਸਿ, ਪਿਤਾ ਯਸਵਨ੍ਤੋ ਨਾਮ ਖਤ੍ਤਿਯੋ, ਮਾਤਾ ਯਸੋਧਰਾ ਨਾਮ ਦੇਵੀ, ਬੋਧਿ ਅਜ੍ਜੁਨਰੁਕ੍ਖੋ, ਨਿਸਭਤ੍ਥੇਰੋ ਚ ਅਨੋਮਤ੍ਥੇਰੋ ਚਾਤਿ ਦ੍ਵੇ ਅਗ੍ਗਸਾਵਕਾ, ਵਰੁਣਤ੍ਥੇਰੋ ਨਾਮ ਉਪਟ੍ਠਾਕੋ, ਸੁਨ੍ਦਰਾ ਚ ਸੁਮਨਾ ਚਾਤਿ ਦ੍ਵੇ ਅਗ੍ਗਸਾਵਿਕਾ, ਆਯੁ ਵਸ੍ਸਸਤਸਹਸ੍ਸਂ ਅਹੋਸਿ, ਸਰੀਰਂ ਅਟ੍ਠਪਞ੍ਞਾਸਹਤ੍ਥੁਬ੍ਬੇਧਂ, ਸਰੀਰਪ੍ਪਭਾ ਦ੍ਵਾਦਸਯੋਜਨਂ ਫਰਿ, ਭਿਕ੍ਖੁਸਤਸਹਸ੍ਸਪਰਿਵਾਰੋ ਅਹੋਸਿ।

ਅਥੇਕਦਿਵਸਂ ਪਚ੍ਚੂਸਕਾਲੇ ਮਹਾਕਰੁਣਾਸਮਾਪਤ੍ਤਿਤੋ ਵੁਟ੍ਠਾਯ ਲੋਕਂ ਵੋਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ਸਰਦਤਾਪਸਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਅਜ੍ਜ ਮਯ੍ਹਂ ਸਰਦਤਾਪਸਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਤਪਚ੍ਚਯੇਨ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾ ਚ ਮਹਤੀ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਸੋ ਚ ਅਗ੍ਗਸਾਵਕਟ੍ਠਾਨਂ ਪਤ੍ਥੇਸ੍ਸਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਸਹਾਯਕੋ

ਸਿਰਿਵਡ੍ਢਨਕੁਟੁਮ੍ਬਿਯੋ ਦੁਤਿਯਸਾਵਕਟ੍ਠਾਨਂ, ਦੇਸਨਾਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਚਸ੍ਸ ਪਰਿਵਾਰਾ ਚਤੁਸਤ੍ਤਤਿਸਹਸ੍ਸਜਟਿਲਾ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਾਪੁਣਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਮਯਾ ਤਤ੍ਥ ਗਨ੍ਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ’’ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਮਾਦਾਯ ਅਞ੍ਞਂ ਕਞ੍ਚਿ ਅਨਾਮਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਸੀਹੋ ਵਿਯ ਏਕਚਰੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਸਰਦਤਾਪਸਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤੇਵਾਸਿਕੇਸੁ ਫਲਾਫਲਤ੍ਥਾਯ ਗਤੇਸੁ ‘‘ਬੁਦ੍ਧਭਾਵਂ ਮੇ ਜਾਨਾਤੂ’’ਤਿ ਤਸ੍ਸ ਪਸ੍ਸਨ੍ਤਸ੍ਸੇਵ ਸਰਦਤਾਪਸਸ੍ਸ ਆਕਾਸਤੋ ਓਤਰਿਤ੍ਵਾ ਪਥਵਿਯਂ ਪਤਿਟ੍ਠਾਸਿ। ਸਰਦਤਾਪਸੋ ਬੁਦ੍ਧਾਨੁਭਾਵਂ ਚੇਵ ਸਰੀਰਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਚਸ੍ਸ ਦਿਸ੍ਵਾ ਲਕ੍ਖਣਮਨ੍ਤੇ ਸਮ੍ਮਸਿਤ੍ਵਾ ‘‘ਇਮੇਹਿ ਲਕ੍ਖਣੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਨਾਮ ਅਗਾਰਮਜ੍ਝੇ ਵਸਨ੍ਤੋ ਰਾਜਾ ਹੋਤਿ ਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤੀ, ਪਬ੍ਬਜਨ੍ਤੋ ਲੋਕੇ ਵਿਵਟ੍ਟਚ੍ਛਦੋ ਸਬ੍ਬਞ੍ਞੂ ਬੁਦ੍ਧੋ ਹੋਤਿ, ਅਯਂ ਪੁਰਿਸੋ ਨਿਸ੍ਸਂਸਯਂ ਬੁਦ੍ਧੋ’’ਤਿ ਜਾਨਿਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਚੁਗ੍ਗਮਨਂ ਕਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਚਪਤਿਟ੍ਠਿਤੇਨ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਆਸਨਂ ਪਞ੍ਞਾਪੇਤ੍ਵਾ ਅਦਾਸਿ। ਨਿਸੀਦਿ ਭਗਵਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਾਸਨੇ। ਸਰਦਤਾਪਸੋਪਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਨੁਚ੍ਛਵਿਕਂ ਆਸਨਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਨਿਸੀਦਿ।

ਤਸ੍ਮਿਂ ਸਮਯੇ ਚਤੁਸਤ੍ਤਤਿਸਹਸ੍ਸਜਟਿਲਾ ਪਣੀਤਪਣੀਤਾਨਿ ਓਜਵਨ੍ਤਾਨਿ ਫਲਾਫਲਾਨਿ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਆਚਰਿਯਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਾ ਬੁਦ੍ਧਾਨਞ੍ਚੇਵ ਆਚਰਿਯਸ੍ਸ ਚ ਨਿਸਿਨ੍ਨਾਸਨਂ ਓਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ਆਹਂਸੁ – ‘‘ਆਚਰਿਯ, ਮਯਂ ‘ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਲੋਕੇ ਤੁਮ੍ਹੇਹਿ ਮਹਨ੍ਤਤਰੋ ਨਤ੍ਥੀ’ਤਿ ਵਿਚਰਾਮ, ਅਯਂ ਪਨ ਪੁਰਿਸੋ ਤੁਮ੍ਹੇਹਿ ਮਹਨ੍ਤਤਰੋ ਮਞ੍ਞੇ’’ਤਿ। ਤਾਤਾ, ਕਿਂ ਵਦਥ? ਸਾਸਪੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਅਟ੍ਠਸਟ੍ਠਿਯੋਜਨਸਤਸਹਸ੍ਸੁਬ੍ਬੇਧਂ ਸਿਨੇਰੁਂ ਸਮਂ ਕਾਤੁਂ ਇਚ੍ਛਥ, ਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁਬੁਦ੍ਧੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਮਯ੍ਹਂ ਉਪਮਂ ਮਾ ਕਰਿਤ੍ਥ ਪੁਤ੍ਤਕਾਤਿ। ਅਥ ਤੇ ਤਾਪਸਾ ‘‘ਸਚੇ ਅਯਂ ਇਤ੍ਤਰਸਤ੍ਤੋ ਅਭਵਿਸ੍ਸ, ਨ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਆਚਰਿਯੋ ਏਵਰੂਪਂ ਉਪਮਂ ਆਹਰੇਯ੍ਯ, ਯਾਵ ਮਹਾ ਵਤਾਯਂ ਪੁਰਿਸੋ’’ਤਿ ਸਬ੍ਬੇਵ ਪਾਦੇਸੁ ਨਿਪਤਿਤ੍ਵਾ ਸਿਰਸਾ ਵਨ੍ਦਿਂਸੁ।

ਅਥ ਨੇ ਆਚਰਿਯੋ ਆਹ – ‘‘ਤਾਤਾ, ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਬੁਦ੍ਧਾਨਂ ਅਨੁਚ੍ਛਵਿਕੋ ਦੇਯ੍ਯਧਮ੍ਮੋ ਨਤ੍ਥਿ, ਸਤ੍ਥਾ ਚ ਭਿਕ੍ਖਾਚਾਰਵੇਲਾਯ ਇਧਾਗਤੋ, ਮਯਂ ਯਥਾਬਲਂ ਦੇਯ੍ਯਧਮ੍ਮਂ ਦਸ੍ਸਾਮ। ਤੁਮ੍ਹੇ ਯਂ ਯਂ ਪਣੀਤਂ ਫਲਾਫਲਂ, ਤਂ ਤਂ ਆਹਰਥਾ’’ਤਿ। ਆਹਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਹਤ੍ਥੇ ਧੋਵਿਤ੍ਵਾ ਸਯਂ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਪਤ੍ਤੇ ਪਤਿਟ੍ਠਾਪੇਸਿ । ਸਤ੍ਥਾਰਾ ਚ ਫਲਾਫਲੇ ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤਮਤ੍ਤੇ ਦੇਵਤਾ ਦਿਬ੍ਬੋਜਂ ਪਕ੍ਖਿਪਿਂਸੁ। ਤਾਪਸੋ ਉਦਕਮ੍ਪਿ ਸਯਮੇਵ ਪਰਿਸ੍ਸਾਵੇਤ੍ਵਾ ਅਦਾਸਿ। ਤਤੋ ਭਤ੍ਤਕਿਚ੍ਚਂ ਨਿਟ੍ਠਾਪੇਤ੍ਵਾ ਹਤ੍ਥਂ ਧੋਵਿਤ੍ਵਾ ਨਿਸਿਨ੍ਨੇ ਸਤ੍ਥਰਿ ਸਬ੍ਬੇ ਅਨ੍ਤੇਵਾਸਿਕੇ ਪਕ੍ਕੋਸਿਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਸਾਰਣੀਯਂ ਕਥਂ ਕਥੇਨ੍ਤੋ ਨਿਸੀਦਿ। ਸਤ੍ਥਾ ‘‘ਦ੍ਵੇ ਅਗ੍ਗਸਾਵਕਾ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤੂ’’ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ। ਤੇ ਸਤ੍ਥੁ ਚਿਤ੍ਤਂ ਞਤ੍ਵਾ ਸਤਸਹਸ੍ਸਖੀਣਾਸਵਪਰਿਵਾਰਾ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਅਟ੍ਠਂਸੁ।

ਤਤੋ ਸਰਦਤਾਪਸੋ ਅਨ੍ਤੇਵਾਸਿਕੇ ਆਮਨ੍ਤੇਸਿ – ‘‘ਤਾਤਾ, ਬੁਦ੍ਧਾਨਂ ਨਿਸਿਨ੍ਨਾਸਨਮ੍ਪਿ ਨੀਚਂ, ਸਮਣਸਤਸਹਸ੍ਸਾਨਮ੍ਪਿ ਆਸਨਂ ਨਤ੍ਥਿ, ਤੁਮ੍ਹੇਹਿ ਅਜ੍ਜ ਉਲਾਰਂ ਬੁਦ੍ਧਸਕ੍ਕਾਰਂ ਕਾਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਪਬ੍ਬਤਪਾਦਤੋ ਵਣ੍ਣਗਨ੍ਧਸਮ੍ਪਨ੍ਨਾਨਿ ਪੁਪ੍ਫਾਨਿ ਆਹਰਥਾ’’ਤਿ। ਕਥਨਕਾਲੋ ਪਪਞ੍ਚੋ ਵਿਯ ਹੋਤਿ, ਇਦ੍ਧਿਮਨ੍ਤਾਨਂ ਪਨ ਵਿਸਯੋ ਅਚਿਨ੍ਤੇਯ੍ਯੋਤਿ ਮੁਹੁਤ੍ਤਮਤ੍ਤੇਨੇਵ ਤੇ ਤਾਪਸਾ ਵਣ੍ਣਗਨ੍ਧਸਮ੍ਪਨ੍ਨਾਨਿ ਪੁਪ੍ਫਾਨਿ ਆਹਰਿਤ੍ਵਾ ਬੁਦ੍ਧਾਨਂ ਯੋਜਨਪ੍ਪਮਾਣਂ ਪੁਪ੍ਫਾਸਨਂ ਪਞ੍ਞਾਪੇਸੁਂ, ਉਭਿਨ੍ਨਂ ਅਗ੍ਗਸਾਵਕਾਨਂ ਤਿਗਾਵੁਤਂ, ਸੇਸਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਅਡ੍ਢਯੋਜਨਿਕਾਦਿਭੇਦਂ, ਸਙ੍ਘਨਵਕਸ੍ਸ ਉਸਭਮਤ੍ਤਂ ਅਹੋਸਿ। ਏਵਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੇਸੁ ਆਸਨੇਸੁ ਸਰਦਤਾਪਸੋ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਪੁਰਤੋ ਅਞ੍ਜਲਿਂ ਪਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਠਿਤੋ, ‘‘ਭਨ੍ਤੇ, ਮਯ੍ਹਂ ਦੀਘਰਤ੍ਤਂ ਹਿਤਸੁਖਤ੍ਥਾਯ ਇਮਂ ਪੁਪ੍ਫਾਸਨਂ ਅਭਿਰੁਹਥਾ’’ਤਿ ਆਹ।

‘‘ਨਾਨਾਪੁਪ੍ਫਞ੍ਚ ਗਨ੍ਧਞ੍ਚ, ਸਮ੍ਪਾਦੇਤ੍ਵਾਨ ਏਕਤੋ।
ਪੁਪ੍ਫਾਸਨਂ ਪਞ੍ਞਾਪੇਤ੍ਵਾ, ਇਦਂ ਵਚਨਮਬ੍ਰਵਿਂ॥

‘‘ਇਦਂ ਤੇ ਆਸਨਂ ਵੀਰ, ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ ਤਵਨੁਚ੍ਛਵਿਂ।
ਮਮ ਚਿਤ੍ਤਂ ਪਸਾਦੇਨ੍ਤੋ, ਨਿਸੀਦ ਪੁਪ੍ਫਮਾਸਨੇ॥

‘‘ਸਤ੍ਤਰਤ੍ਤਿਨ੍ਦਿਵਂ ਬੁਦ੍ਧੋ, ਨਿਸੀਦਿ ਪੁਪ੍ਫਮਾਸਨੇ।
ਮਮ ਚਿਤ੍ਤਂ ਪਸਾਦੇਤ੍ਵਾ, ਹਾਸਯਿਤ੍ਵਾ ਸਦੇਵਕੇ’’ਤਿ॥

ਏਵਂ ਨਿਸਿਨ੍ਨੇ ਸਤ੍ਥਰਿ ਦ੍ਵੇ ਅਗ੍ਗਸਾਵਕਾ ਚ ਸੇਸਭਿਕ੍ਖੂ ਚ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਤ੍ਤਾਸਨੇਸੁ ਨਿਸੀਦਿਂਸੁ। ਸਰਦਤਾਪਸੋ ਮਹਨ੍ਤਂ ਪੁਪ੍ਫਚ੍ਛਤ੍ਤਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਮਤ੍ਥਕੇ ਧਾਰਯਨ੍ਤੋ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਸਤ੍ਥਾ ‘‘ਜਟਿਲਾਨਂ ਅਯਂ ਸਕ੍ਕਾਰੋ ਮਹਪ੍ਫਲੋ ਹੋਤੂ’’ਤਿ ਨਿਰੋਧਸਮਾਪਤ੍ਤਿਂ ਸਮਾਪਜ੍ਜਿ। ਸਤ੍ਥੁ ਸਮਾਪਨ੍ਨਭਾਵਂ ਞਤ੍ਵਾ ਦ੍ਵੇ ਅਗ੍ਗਸਾਵਕਾਪਿ ਸੇਸਭਿਕ੍ਖੂਪਿ ਸਮਾਪਤ੍ਤਿਂ ਸਮਾਪਜ੍ਜਿਂਸੁ। ਤਥਾਗਤੇ ਸਤ੍ਤਾਹਂ ਨਿਰੋਧਸਮਾਪਤ੍ਤਿਂ ਸਮਾਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਨਿਸਿਨ੍ਨੇ ਅਨ੍ਤੇਵਾਸਿਕਾ ਭਿਕ੍ਖਾਚਾਰਕਾਲੇ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤੇ ਵਨਮੂਲਫਲਾਫਲਂ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਸੇਸਕਾਲੇ ਬੁਦ੍ਧਾਨਂ ਅਞ੍ਜਲਿਂ ਪਗ੍ਗਯ੍ਹ ਤਿਟ੍ਠਨ੍ਤਿ। ਸਰਦਤਾਪਸੋ ਪਨ ਭਿਕ੍ਖਾਚਾਰਮ੍ਪਿ ਅਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪੁਪ੍ਫਚ੍ਛਤ੍ਤਂ ਗਹਿਤਨਿਯਾਮੇਨੇਵ ਸਤ੍ਤਾਹਂ ਪੀਤਿਸੁਖੇਨ ਵੀਤਿਨਾਮੇਸਿ।

ਸਤ੍ਥਾ ਨਿਰੋਧਤੋ ਵੁਟ੍ਠਾਯ ਦਕ੍ਖਿਣਪਸ੍ਸੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨਂ ਅਗ੍ਗਸਾਵਕਂ ਨਿਸਭਤ੍ਥੇਰਂ ਆਮਨ੍ਤੇਸਿ – ‘‘ਨਿਸਭ ਸਕ੍ਕਾਰਕਾਰਕਾਨਂ ਤਾਪਸਾਨਂ ਪੁਪ੍ਫਾਸਨਾਨੁਮੋਦਨਂ ਕਰੋਹੀ’’ਤਿ। ਥੇਰੋ ਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤਿਰਞ੍ਞੋ ਸਨ੍ਤਿਕਾ ਪਟਿਲਦ੍ਧਮਹਾਲਾਭੋ ਮਹਾਯੋਧੋ ਵਿਯ ਤੁਟ੍ਠਮਾਨਸੋ ਸਾਵਕਪਾਰਮਿਞ੍ਞਾਣੇ ਠਤ੍ਵਾ ਪੁਪ੍ਫਾਸਨਾਨੁਮੋਦਨਂ ਆਰਭਿ। ਤਸ੍ਸ ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਦੁਤਿਯਸਾਵਕਂ ਆਮਨ੍ਤੇਸਿ – ‘‘ਤ੍ਵਮ੍ਪਿ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਹੀ’’ਤਿ। ਅਨੋਮਤ੍ਥੇਰੋ ਤੇਪਿਟਕਂ ਬੁਦ੍ਧਵਚਨਂ ਸਮ੍ਮਸਿਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਂ ਕਥੇਸਿ। ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਂ ਸਾਵਕਾਨਂ ਦੇਸਨਾਯ ਏਕਸ੍ਸਪਿ ਅਭਿਸਮਯੋ ਨਾਹੋਸਿ। ਅਥ ਸਤ੍ਥਾ ਅਪਰਿਮਾਣੇ ਬੁਦ੍ਧਵਿਸਯੇ ਠਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਆਰਭਿ। ਦੇਸਨਾਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਸਰਦਤਾਪਸਂ ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਚਤੁਸਤ੍ਤਤਿਸਹਸ੍ਸਜਟਿਲਾ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਾਪੁਣਿਂਸੁ। ਸਤ੍ਥਾ ‘‘ਏਥ ਭਿਕ੍ਖਵੋ’’ਤਿ ਹਤ੍ਥਂ ਪਸਾਰੇਸਿ। ਤੇਸਂ ਤਾਵਦੇਵ ਕੇਸਮਸ੍ਸੁ ਅਨ੍ਤਰਧਾਯਿ, ਅਟ੍ਠ ਪਰਿਕ੍ਖਾਰਾ ਕਾਯੇ ਪਟਿਮੁਕ੍ਕਾਵ ਅਹੇਸੁਂ।

ਸਰਦਤਾਪਸੋ ਕਸ੍ਮਾ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਨ ਪਤ੍ਤੋਤਿ? ਵਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਚਿਤ੍ਤਤ੍ਤਾ। ਤਸ੍ਸ ਕਿਰ ਬੁਦ੍ਧਾਨਂ ਦੁਤਿਯਾਸਨੇ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਸਾਵਕਪਾਰਮਿਞ੍ਞਾਣੇ ਠਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸਯਤੋ ਅਗ੍ਗਸਾਵਕਸ੍ਸ ਦੇਸਨਂ ਸੋਤੁਂ ਆਰਦ੍ਧਕਾਲਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ‘‘ਅਹੋ ਵਤਾਹਮ੍ਪਿ ਅਨਾਗਤੇ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨਕਸ੍ਸ ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਸਾਸਨੇ ਇਮਿਨਾਵ ਸਾਵਕੇਨ ਲਦ੍ਧਧੁਰਂ ਲਭੇਯ੍ਯ’’ਨ੍ਤਿ ਚਿਤ੍ਤਂ ਉਦਪਾਦਿ। ਸੋ ਤੇਨ ਪਰਿਵਿਤਕ੍ਕੇਨ ਮਗ੍ਗਫਲਪਟਿਵੇਧਂ ਕਾਤੁਂ ਨਾਸਕ੍ਖਿ । ਤਥਾਗਤਂ ਪਨ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਸਮ੍ਮੁਖੇ ਠਤ੍ਵਾ ਆਹ – ‘‘ਭਨ੍ਤੇ, ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਅਨਨ੍ਤਰਾਸਨੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਸਾਸਨੇ ਕੋ ਨਾਮ ਹੋਤੀ’’ਤਿ? ਮਯਾ ਪਵਤ੍ਤਿਤਂ ਧਮ੍ਮਚਕ੍ਕਂ ਅਨੁਪ੍ਪਵਤ੍ਤੇਤਾ ਸਾਵਕਪਾਰਮਿਞ੍ਞਾਣਸ੍ਸ ਕੋਟਿਪ੍ਪਤ੍ਤੋ ਸੋਲ਼ਸ ਪਞ੍ਞਾ ਪਟਿਵਿਜ੍ਝਿਤ੍ਵਾ ਠਿਤੋ ਮਯ੍ਹਂ ਸਾਸਨੇ ਅਗ੍ਗਸਾਵਕੋ ਨਿਸਭਤ੍ਥੇਰੋ ਨਾਮ ਏਸੋਤਿ। ‘‘ਭਨ੍ਤੇ, ਯ੍ਵਾਯਂ ਮਯਾ ਸਤ੍ਤਾਹਂ ਪੁਪ੍ਫਚ੍ਛਤ੍ਤਂ ਧਾਰੇਨ੍ਤੇਨ ਸਕ੍ਕਾਰੋ ਕਤੋ, ਅਹਂ ਇਮਸ੍ਸ ਫਲੇਨ ਅਞ੍ਞਂ ਸਕ੍ਕਤ੍ਤਂ ਵਾ ਬ੍ਰਹ੍ਮਤ੍ਤਂ ਵਾ ਨ ਪਤ੍ਥੇਮਿ, ਅਨਾਗਤੇ ਪਨ ਅਯਂ ਨਿਸਭਤ੍ਥੇਰੋ ਵਿਯ ਏਕਸ੍ਸ ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਅਗ੍ਗਸਾਵਕੋ ਭਵੇਯ੍ਯ’’ਨ੍ਤਿ ਪਤ੍ਥਨਂ ਅਕਾਸਿ।

ਸਤ੍ਥਾ ‘‘ਸਮਿਜ੍ਝਿਸ੍ਸਤਿ ਨੁ ਖੋ ਇਮਸ੍ਸ ਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਪਤ੍ਥਨਾ’’ਤਿ ਅਨਾਗਤਂਸਞ੍ਞਾਣਂ ਪੇਸੇਤ੍ਵਾ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ਕਪ੍ਪਸਤਸਹਸ੍ਸਾਧਿਕਂ ਅਸਙ੍ਖ੍ਯੇਯ੍ਯਂ ਅਤਿਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਸਮਿਜ੍ਝਨਭਾਵਂ ਅਦ੍ਦਸ। ਦਿਸ੍ਵਾ ਸਰਦਤਾਪਸਂ ਆਹ – ‘‘ਨ ਤੇ ਅਯਂ ਪਤ੍ਥਨਾ ਮੋਘਾ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਅਨਾਗਤੇ ਪਨ ਕਪ੍ਪਸਤਸਹਸ੍ਸਾਧਿਕਂ ਅਸਙ੍ਖ੍ਯੇਯ੍ਯਂ ਅਤਿਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਗੋਤਮੋ ਨਾਮ ਬੁਦ੍ਧੋ ਲੋਕੇ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿਸ੍ਸਤਿ। ਤਸ੍ਸ ਮਾਤਾ ਮਹਾਮਾਯਾ ਨਾਮ ਦੇਵੀ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਪਿਤਾ ਸੁਦ੍ਧੋਦਨੋ ਨਾਮ ਰਾਜਾ, ਪੁਤ੍ਤੋ ਰਾਹੁਲੋ ਨਾਮ, ਉਪਟ੍ਠਾਕੋ ਆਨਨ੍ਦੋ ਨਾਮ, ਦੁਤਿਯਸਾਵਕੋ ਮੋਗ੍ਗਲ੍ਲਾਨੋ ਨਾਮ, ਤ੍ਵਂ ਪਨ ਤਸ੍ਸ ਅਗ੍ਗਸਾਵਕੋ ਧਮ੍ਮਸੇਨਾਪਤਿ ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤੋ ਨਾਮ ਭਵਿਸ੍ਸਸੀ’’ਤਿ। ਏਵਂ ਤਾਪਸਂ ਬ੍ਯਾਕਰਿਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਕਥਂ ਕਥੇਤ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਪਰਿਵਾਰੋ ਆਕਾਸਂ ਪਕ੍ਖਨ੍ਦਿ।

ਸਰਦਤਾਪਸੋਪਿ ਅਨ੍ਤੇਵਾਸਿਕਤ੍ਥੇਰਾਨਂ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਹਾਯਕਸ੍ਸ ਸਿਰਿਵਡ੍ਢਨਕੁਟੁਮ੍ਬਿਕਸ੍ਸ ਸਾਸਨਂ ਪੇਸੇਸਿ – ‘‘ਭਨ੍ਤੇ, ਮਮ ਸਹਾਯਕਸ੍ਸ ਵਦੇਥ ‘ਸਹਾਯਕੇਨ ਤੇ ਸਰਦਤਾਪਸੇਨ ਅਨੋਮਦਸ੍ਸਿਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਪਾਦਮੂਲੇ ਅਨਾਗਤੇ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨਕਸ੍ਸ ਗੋਤਮਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਸਾਸਨੇ ਅਗ੍ਗਸਾਵਕਟ੍ਠਾਨਂ ਪਤ੍ਥਿਤਂ, ਤ੍ਵਂ ਦੁਤਿਯਸਾਵਕਟ੍ਠਾਨਂ ਪਤ੍ਥੇਹੀ’’’ਤਿ। ਏਵਞ੍ਚ ਪਨ ਵਤ੍ਵਾ ਥੇਰੇਹਿ ਪੁਰੇਤਰਮੇਵ ਏਕਪਸ੍ਸੇਨ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਿਰਿਵਡ੍ਢਸ੍ਸ ਨਿਵੇਸਨਦ੍ਵਾਰੇ ਅਟ੍ਠਾਸਿ।

ਸਿਰਿਵਡ੍ਢਨੋ ''ਚਿਰਸ੍ਸਂ ਵਤ ਮੇ ਅਯ੍ਯੋ ਆਗਤੋ''ਤਿ ਆਸਨੇ ਨਿਸੀਦਾਪੇਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨਾ ਨੀਚਾਸਨੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ''ਅਨ੍ਤੇਵਾਸਿਕਪਰਿਸਾ ਪਨ ਵੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਨ ਪਞ੍ਞਾਯਤੀ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ਆਮ ਸਮ੍ਮ, ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਅਸ੍ਸਮਂ ਅਨੋਮਦਸ੍ਸੀ ਨਾਮ ਬੁਦ੍ਧੋ ਆਗਤੋ, ਮਯਂ ਤਸ੍ਸ ਅਤ੍ਤਨੋ ਬਲੇਨ ਸਕ੍ਕਾਰਂ ਅਕਰਿਮ੍ਹ। ਸਤ੍ਥਾ ਸਬ੍ਬੇਸਂ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਸਿ, ਦੇਸਨਾਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਮਂ ਸੇਸਾ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਤ੍ਵਾ ਪਬ੍ਬਜਿਂਸੂਤਿ। ਤੁਮ੍ਹੇ ਕਸ੍ਮਾ ਨ ਪਬ੍ਬਜਿਤਾਤਿ? ਅਹਂ ਸਤ੍ਥੁ ਅਗ੍ਗਸਾਵਕਂ ਨਿਸਭਤ੍ਥੇਰਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਅਨਾਗਤੇ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨਕਸ੍ਸ ਗੋਤਮਸ੍ਸ ਨਾਮ ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਸਾਸਨੇ ਅਗ੍ਗਸਾਵਕਟ੍ਠਾਨਂ ਪਤ੍ਥੇਸਿਂ, ਤ੍ਵਮ੍ਪਿ ਤਸ੍ਸ ਸਾਸਨੇ ਦੁਤਿਯਸਾਵਕਟ੍ਠਾਨਂ ਪਤ੍ਥੇਹੀਤਿ। ਮਯ੍ਹਂ ਬੁਦ੍ਧੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਪਰਿਚਯੋ ਨਤ੍ਥਿ, ਭਨ੍ਤੇਤਿ। ਬੁਦ੍ਧੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਕਥਨਂ ਮਯ੍ਹਂ ਭਾਰੋ ਹੋਤੁ, ਤ੍ਵਂ ਮਹਨ੍ਤਂ ਅਧਿਕਾਰਂ ਸਜ੍ਜੇਹੀਤਿ।

ਸਿਰਿਵਡ੍ਢਨੋ ਸਰਦਤਾਪਸਸ੍ਸ ਵਚਨਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਨਿਵੇਸਨਦ੍ਵਾਰੇ ਰਾਜਮਾਨੇਨ ਅਟ੍ਠਕਰੀਸਮਤ੍ਤਂ ਠਾਨਂ ਸਮਤਲਂ ਕਾਰੇਤ੍ਵਾ ਵਾਲੁਕਂ ਓਕਿਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਲਾਜਪਞ੍ਚਮਾਨਿ ਪੁਪ੍ਫਾਨਿ ਵਿਕਿਰਿਤ੍ਵਾ ਨੀਲੁਪ੍ਪਲਚ੍ਛਦਨਂ ਮਣ੍ਡਪਂ ਕਾਰੇਤ੍ਵਾ ਬੁਦ੍ਧਾਸਨਂ ਪਞ੍ਞਾਪੇਤ੍ਵਾ ਸੇਸਭਿਕ੍ਖੂਨਮ੍ਪਿ ਆਸਨਾਨਿ ਪਟਿਯਾਦਾਪੇਤ੍ਵਾ ਮਹਨ੍ਤਂ ਸਕ੍ਕਾਰਸਮ੍ਮਾਨਂ ਸਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ਬੁਦ੍ਧਾਨਂ ਨਿਮਨ੍ਤਨਤ੍ਥਾਯ ਸਰਦਤਾਪਸਸ੍ਸ ਸਞ੍ਞਂ ਅਦਾਸਿ। ਤਾਪਸੋ ਤਸ੍ਸ ਵਚਨਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਬੁਦ੍ਧਪ੍ਪਮੁਖਂ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਨਿਵੇਸਨਂ ਅਗਮਾਸਿ। ਸਿਰਿਵਡ੍ਢਨੋ ਪਚ੍ਚੁਗ੍ਗਮਨਂ ਕਤ੍ਵਾ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਹਤ੍ਥਤੋ ਪਤ੍ਤਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਮਣ੍ਡਪਂ ਪਵੇਸੇਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਾਸਨੇਸੁ ਨਿਸਿਨ੍ਨਸ੍ਸ ਬੁਦ੍ਧਪ੍ਪਮੁਖਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਦਕ੍ਖਿਣੋਦਕਂ ਦਤ੍ਵਾ ਪਣੀਤੇਨ ਭੋਜਨੇਨ ਪਰਿਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਭਤ੍ਤਕਿਚ੍ਚਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਬੁਦ੍ਧਪ੍ਪਮੁਖਂ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਂ ਮਹਾਰਹੇਹਿ ਵਤ੍ਥੇਹਿ ਅਚ੍ਛਾਦੇਤ੍ਵਾ, ''ਭਨ੍ਤੇ, ਨਾਯਂ ਆਰਮ੍ਭੋ ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤਕਟ੍ਠਾਨਤ੍ਥਾਯ, ਇਮਿਨਾਵ ਨਿਯਾਮੇਨ ਸਤ੍ਤਾਹਂ ਅਨੁਕਮ੍ਪਂ ਕਰੋਥਾ''ਤਿ ਆਹ। ਸਤ੍ਥਾ ਅਧਿਵਾਸੇਸਿ। ਸੋ ਤੇਨੇਵ ਨਿਯਾਮੇਨ ਸਤ੍ਤਾਹਂ ਮਹਾਦਾਨਂ ਪਵਤ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਜਲਿਂ ਪਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਠਿਤੋ ਆਹ – ''ਭਨ੍ਤੇ, ਮਮ ਸਹਾਯੋ ਸਰਦਤਾਪਸੋ ਯਸ੍ਸ ਸਤ੍ਥੁ ਅਗ੍ਗਸਾਵਕੋ ਹੋਮੀਤਿ ਪਤ੍ਥੇਸਿ, ਅਹਮ੍ਪਿ ਤਸ੍ਸੇਵ ਦੁਤਿਯਸਾਵਕੋ ਭਵਾਮੀ''ਤਿ।

ਸਤ੍ਥਾ ਅਨਾਗਤਂ ਓਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਪਤ੍ਥਨਾਯ ਸਮਿਜ੍ਝਨਭਾਵਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਬ੍ਯਾਕਾਸਿ – ''ਤ੍ਵਂ ਇਤੋ ਕਪ੍ਪਸਤਸਹਸ੍ਸਾਧਿਕਂ ਅਸਙ੍ਖੇਯ੍ਯਂ ਅਤਿਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਗੋਤਮਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਦੁਤਿਯਸਾਵਕੋ ਭਵਿਸ੍ਸਸੀ''ਤਿ। ਬੁਦ੍ਧਾਨਂ ਬ੍ਯਾਕਰਣਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਸਿਰਿਵਡ੍ਢਨੋ ਹਟ੍ਠਪਹਟ੍ਠੋ ਅਹੋਸਿ। ਸਤ੍ਥਾਪਿ ਭਤ੍ਤਾਨੁਮੋਦਨਂ ਕਤ੍ਵਾ ਸਪਰਿਵਾਰੋ ਵਿਹਾਰਮੇਵ ਗਤੋ। ਸਿਰਿਵਡ੍ਢਨੋ ਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਯਾਵਜੀਵਂ ਕਲ੍ਯਾਣਕਮ੍ਮਂ ਕਤ੍ਵਾ ਦੁਤਿਯਤ੍ਤਵਾਰੇ ਕਾਮਾਵਚਰਦੇਵਲੋਕੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੋ। ਸਰਦਤਾਪਸੋ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਬ੍ਰਹ੍ਮਵਿਹਾਰੇ ਭਾਵੇਤ੍ਵਾ ਬ੍ਰਹ੍ਮਲੋਕੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੋ।

ਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਇਮੇਸਂ ਉਭਿਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਅਨ੍ਤਰਾਕਮ੍ਮਂ ਨ ਕਥਿਤਂ। ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਪਨ ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਤੋ ਪੁਰੇਤਰਮੇਵ ਸਰਦਤਾਪਸੋ ਰਾਜਗਹਨਗਰਸ੍ਸ ਅਵਿਦੂਰੇ ਉਪਤਿਸ੍ਸਗਾਮੇ ਸਾਰਿਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਿਯਾ ਕੁਚ੍ਛਿਸ੍ਮਿਂ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਂ ਗਣ੍ਹਿ। ਤਂਦਿਵਸਮੇਵ ਚਸ੍ਸ ਸਹਾਯੋਪਿ ਰਾਜਗਹਸ੍ਸੇਵ ਅਵਿਦੂਰੇ ਕੋਲਿਤਗਾਮੇ ਮੋਗ੍ਗਲ੍ਲਿਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਿਯਾ ਕੁਚ੍ਛਿਯਂ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਂ ਗਣ੍ਹਿ। ਤਾਨਿ ਕਿਰ ਦ੍ਵੇਪਿ ਕੁਲਾਨਿ ਯਾਵ ਸਤ੍ਤਮਾ ਕੁਲਪਰਿਵਟ੍ਟਾ ਆਬਦ੍ਧਪਟਿਬਦ੍ਧਸਹਾਯਕਾਨੇਵ। ਤੇਸਂ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਏਕਦਿਵਸਮੇਵ ਗਬ੍ਭਪਰਿਹਾਰਂ ਅਦਂਸੁ। ਦਸਮਾਸਚ੍ਚਯੇਨ ਜਾਤਾਨਮ੍ਪਿ ਤੇਸਂ ਛਸਟ੍ਠਿ ਧਾਤਿਯੋ ਉਪਟ੍ਠਹਿਂਸੁ। ਨਾਮਗ੍ਗਹਣਦਿਵਸੇ ਸਾਰਿਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਿਯਾ ਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਉਪਤਿਸ੍ਸਗਾਮੇ ਜੇਟ੍ਠਕੁਲਸ੍ਸ ਪੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ **ਉਪਤਿਸ੍ਸੋ**ਤਿ ਨਾਮਂ ਅਕਂਸੁ, ਇਤਰਸ੍ਸ ਕੋਲਿਤਗਾਮੇ ਜੇਟ੍ਠਕੁਲਸ੍ਸ ਪੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ **ਕੋਲਿਤੋ**ਤਿ ਨਾਮਂ ਅਕਂਸੁ। ਤੇ ਉਭੋਪਿ ਵੁਦ੍ਧਿਮਨ੍ਵਾਯ ਸਬ੍ਬਸਿਪ੍ਪਾਨਂ ਪਾਰਂ ਅਗਮਂਸੁ।

ਉਪਤਿਸ੍ਸਮਾਣਵਸ੍ਸ ਕੀਲ਼ਨਤ੍ਥਾਯ ਨਦਿਂ ਵਾ ਉਯ੍ਯਾਨਂ ਵਾ ਪਬ੍ਬਤਂ ਵਾ ਗਮਨਕਾਲੇ ਪਞ੍ਚ ਸੁਵਣ੍ਣਸਿਵਿਕਾਸਤਾਨਿ ਪਰਿਵਾਰਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਕੋਲਿਤਮਾਣਵਸ੍ਸ ਪਞ੍ਚ ਆਜਞ੍ਞਰਥਸਤਾਨਿ। ਦ੍ਵੇਪਿ ਜਨਾ ਪਞ੍ਚਪਞ੍ਚਮਾਣਵਕਸਤਪਰਿਵਾਰਾ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਰਾਜਗਹੇ ਚ ਅਨੁਸਂਵਚ੍ਛਰਂ ਗਿਰਗ੍ਗਸਮਜ੍ਜਂ ਨਾਮ ਹੋਤਿ, ਤੇਸਂ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਏਕਟ੍ਠਾਨੇਯੇਵ ਮਞ੍ਚਂ ਬਨ੍ਧਨ੍ਤਿ। ਦ੍ਵੇਪਿ ਜਨਾ ਏਕਤੋਵ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਸਮਜ੍ਜਂ ਪਸ੍ਸਨ੍ਤਾ ਹਸਿਤਬ੍ਬਟ੍ਠਾਨੇ ਹਸਨ੍ਤਿ, ਸਂਵੇਗਟ੍ਠਾਨੇ ਸਂਵਿਜ੍ਜਨ੍ਤਿ, ਦਾਯਂ ਦਾਤੁਂ ਯੁਤ੍ਤਟ੍ਠਾਨੇ ਦਾਯਂ ਦੇਨ੍ਤਿ। ਤੇਸਂ ਇਮਿਨਾਵ ਨਿਯਾਮੇਨ

ਏਕਦਿਵਸੰ ਸਮਜ੍ਜੰ ਪਸ੍ਸਨ੍ਤਾਨੰ ਪਰਿਪਾਕਗਤਤ੍ਤਾ ਞਾਣਸ੍ਸ ਪੁਰਿਮਦਿਵਸੇਸੁ ਵਿਯ ਹਸਿਤਬ੍ਬਟ੍ਠਾਨੇ ਹਾਸੋ ਵਾ ਸੰਵੇਗਟ੍ਠਾਨੇ ਸੰਵੇਜਨੰ ਵਾ ਦਾਯੰ ਦਾਤੁੰ ਯੁਤ੍ਤਟ੍ਠਾਨੇ ਦਾਯਦਾਨੰ ਵਾ ਨਾਹੋਸਿ। ਦ੍ਵੇਪਿ ਪਨ ਜਨਾ ਏਵੰ ਚਿਨ੍ਤਯਿੰਸੁ – ''ਕਿੰ ਏਤ੍ਥ ਓਲੋਕੇਤਬ੍ਬੰ ਅਤ੍ਥਿ, ਸਬ੍ਬੇਪਿਮੇ ਅਪ੍ਪਤ੍ਤੇ ਵਸ੍ਸਸਤੇ ਅਪਣ੍ਣਤ੍ਤਿਕਭਾਵੰ ਗਮਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ। ਅਮ੍ਹੇਹਿ ਪਨ ਏਕੰ ਮੋਕ੍ਖਧਮ੍ਮੰ ਗਵੇਸਿਤੁੰ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ ਆਰਮ੍ਮਣੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਨਿਸੀਦਿੰਸੁ।

ਤਤੋ ਕੋਲਿਤੋ ਉਪਤਿਸ੍ਸੰ ਆਹ – ''ਸਮ੍ਮ ਉਪਤਿਸ੍ਸ, ਨ ਤ੍ਵੰ ਅਞ੍ਞੇਸੁ ਦਿਵਸੇਸੁ ਵਿਯ ਹਟ੍ਠਪਹਟ੍ਠੋ, ਅਨਤ੍ਤਮਨਧਾਤੁਕੋਸਿ, ਕਿਂ ਤੇ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖਿਤ''ਨ੍ਤਿ? ਸਮ੍ਮ ਕੋਲਿਤ, ''ਏਤੇਸੰ ਓਲੋਕਨੇ ਸਾਰੋ ਨਤ੍ਥਿ, ਨਿਰਤ੍ਥਕਮੇਤੰ, ਅਤ੍ਤਨੋ ਮੋਕ੍ਖਧਮ੍ਮੰ ਗਵੇਸਿਤੁੰ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ ਇਦੰ ਚਿਨ੍ਤਯਨ੍ਤੋ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋਮ੍ਹੀਤਿ, ਤ੍ਵੰ ਪਨ ਕਸ੍ਮਾ ਅਨਤ੍ਤਮਨੋਸੀਤਿ? ਸੋਪਿ ਤਥੇਵ ਆਹ। ਅਥਸ੍ਸ ਅਤ੍ਤਨਾ ਸਦ੍ਧਿੰ ਏਕਜ੍ਝਾਸਯਤੰ ਞਤ੍ਵਾ ਉਪਤਿਸ੍ਸੋ ਤੰ ਏਵਮਾਹ – ''ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਉਭਿਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਸੁਚਿਨ੍ਤਿਤੰ, ਮੋਕ੍ਖਧਮ੍ਮੰ ਗਵੇਸਨ੍ਤੇਹਿ ਪਨ ਏਕਾ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾ ਲਦ੍ਧੁੰ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਕਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਪਬ੍ਬਜਾਮਾ''ਤਿ।

ਤੇਨ ਖੋ ਪਨ ਸਮਯੇਨ ਸਞ੍ਚਯੋ ਪਰਿਬ੍ਬਾਜਕੋ ਰਾਜਗਹੇ ਪਟਿਵਸਤਿ ਮਹਤਿਯਾ ਪਰਿਬ੍ਬਾਜਕਪਰਿਸਾਯ ਸਦ੍ਧਿੰ। ਤੇ ''ਤਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਪਬ੍ਬਜਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਪਞ੍ਚਹਿ ਮਾਣਵਕਸਤੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿੰ ਸਞ੍ਚਯਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਪਬ੍ਬਜਿੰਸੁ। ਤੇਸੰ ਪਬ੍ਬਜਿਤਕਾਲਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਸਞ੍ਚਯੋ ਅਤਿਰੇਕਲਾਭਗ੍ਗਯਸਗ੍ਗਪ੍ਪਤ੍ਤੋ ਅਹੋਸਿ। ਤੇ ਕਤਿਪਾਹੇਨੇਵ ਸਬ੍ਬੰ ਸਞ੍ਚਯਸ੍ਸ ਸਮਯੰ ਪਰਿਗ੍ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਵਾ, ''ਆਚਰਿਯ, ਤੁਮ੍ਹਾਕੰ ਜਾਨਨਸਮਯੋ ਏਤ੍ਤਕੋਵ, ਉਦਾਹੁ ਉਤ੍ਤਰਿਪਿ ਅਤ੍ਥੀ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿੰਸੁ। ਸਞ੍ਚਯੋ ''ਏਤ੍ਤਕੋਵ, ਸਬ੍ਬੰ ਤੁਮ੍ਹੇਹਿ ਞਾਤ''ਨ੍ਤਿ ਆਹ। ਤੇ ਤਸ੍ਸ ਕਥੰ ਸੁਤ੍ਵਾ ਚਿਨ੍ਤਯਿੰਸੁ – ''ਏਵੰ ਸਤਿ ਇਮਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਵਾਸੋ ਨਿਰਤ੍ਥਕੋ, ਮਯੰ ਮੋਕ੍ਖਧਮ੍ਮੰ ਗਵੇਸਿਤੁੰ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤਾ, ਸੋ ਇਮਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਉਪ੍ਪਾਦੇਤੁੰ ਨ ਸਕ੍ਕਾ। ਮਹਾ ਖੋ ਪਨ ਜਮ੍ਬੁਦੀਪੋ, ਗਾਮਨਿਗਮਰਾਜਧਾਨਿਯੋ ਚਰਨ੍ਤਾ ਮਯੰ ਅਵਸ੍ਸੰ ਮੋਕ੍ਖਧਮ੍ਮਦੇਸਕੰ ਏਕੰ ਆਚਰਿਯੰ ਲਭਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ। ਤੇ ਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਯਤ੍ਥ ਯਤ੍ਥ ਪਣ੍ਡਿਤਾ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਅਤ੍ਥੀਤਿ ਸੁਣਨ੍ਤਿ, ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਹਸਾਕਚ੍ਛੰ ਕਰੋਨ੍ਤਿ। ਤੇਹਿ ਪੁਟ੍ਠੰ ਪਞ੍ਹੰ ਅਞ੍ਞੇ ਕਥੇਤੁੰ ਸਮਤ੍ਥਾ ਨਤ੍ਥਿ, ਤੇ ਪਨ ਤੇਸੰ ਪਞ੍ਹੰ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਨ੍ਤਿ। ਏਵੰ ਸਕਲਜਮ੍ਬੁਦੀਪੰ ਪਰਿਗ੍ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਵਾ ਨਿਵਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਸਕਟ੍ਠਾਨਮੇਵ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ, ''ਸਮ੍ਮ ਕੋਲਿਤ, ਯੋ ਪਠਮੰ ਅਮਤੰ ਅਧਿਗਚ੍ਛਤਿ, ਸੋ ਆਰੋਚੇਤੂ''ਤਿ ਕਤਿਕੰ ਅਕੰਸੁ।

ਤੇਨ ਸਮਯੇਨ ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਸਤ੍ਥਾ ਪਠਮਾਭਿਸਮ੍ਬੋਧਿੰ ਪਤ੍ਵਾ ਪਵਤ੍ਤਿਤਵਰਧਮ੍ਮਚਕ੍ਕੋ ਅਨੁਪੁਬ੍ਬੇਨ ਰਾਜਗਹੰ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤੋ ਹੋਤਿ। ਅਥ ''ਏਕਸਟ੍ਠਿ ਅਰਹਨ੍ਤੋ ਲੋਕੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਾ ਹੋਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਕਾਲੇ ''ਚਰਥ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਚਾਰਿਕੰ ਬਹੁਜਨਹਿਤਾਯਾ''ਤਿ ਰਤਨਤ੍ਤਯਗੁਣਪ੍ਪਕਾਸਨਤ੍ਥੰ ਉਯ੍ਯੋਜਿਤਾਨੰ ਭਿਕ੍ਖੂਨੰ ਅਨ੍ਤਰੇ ਪਞ੍ਚਵਗ੍ਗਿਯਬ੍ਭਨ੍ਤਰੋ ਅਸ੍ਸਜਿਤ੍ਥੇਰੋ ਪਟਿਨਿਵਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਰਾਜਗਹਮੇਵ ਆਗਤੋ। ਪੁਨਦਿਵਸੇ ਪਾਤੋਵ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰੰ ਆਦਾਯ ਰਾਜਗਹੰ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਪਾਵਿਸਿ।

ਤਸ੍ਮਿੰ ਸਮਯੇ ਉਪਤਿਸ੍ਸਪਰਿਬ੍ਬਾਜਕੋ ਪਾਤੋਵ ਭਤ੍ਤਕਿਚ੍ਚੰ ਕਤ੍ਵਾ ਪਰਿਬ੍ਬਾਜਕਾਰਾਮੰ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਥੇਰੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਮਯਾ ਏਵਰੂਪੋ ਪਬ੍ਬਜਿਤੋ ਨਾਮ ਨ ਦਿਟ੍ਠਪੁਬ੍ਬੋ। ਯੇ ਵਤ ਲੋਕੇ ਅਰਹਨ੍ਤੋ ਵਾ ਅਰਹਤ੍ਤਮਗ੍ਗੰ ਵਾ ਸਮਾਪਨ੍ਨਾ, ਅਯੰ ਤੇਸੰ ਭਿਕ੍ਖੂਨੰ ਅਞ੍ਞਤਰੋ, ਯਂਨੂਨਾਹੰ ਇਮੰ ਭਿਕ੍ਖੁੰ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਹੰ ਪੁਚ੍ਛੇਯ੍ਯੰ – 'ਕਂਸਿ ਤ੍ਵੰ, ਆਵੁਸੋ ਉਦ੍ਦਿਸ੍ਸ, ਪਬ੍ਬਜਿਤੋ, ਕੋ ਵਾ ਤੇ ਸਤ੍ਥਾ, ਕਸ੍ਸ ਵਾ ਤ੍ਵੰ ਧਮ੍ਮੰ ਰੋਚੇਸੀ'''ਤਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਏਤਦਹੋਸਿ – ''ਅਕਾਲੋ ਖੋ ਇਮੰ ਭਿਕ੍ਖੁੰ ਪਞ੍ਹੰ ਪੁਚ੍ਛਿਤੁੰ, ਅਨ੍ਤਰਘਰੰ ਪਵਿਟ੍ਠੋ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਚਰਤਿ, ਯਂਨੂਨਾਹੰ ਇਮੰ ਭਿਕ੍ਖੁੰ ਪਿਟ੍ਠਿਤੋ ਪਿਟ੍ਠਿਤੋ ਅਨੁਬਨ੍ਧੇਯ੍ਯੰ ਅਤ੍ਥਿਕੇਹਿ ਉਪਞ੍ਞਾਤੰ ਮਗ੍ਗ''ਨ੍ਤਿ। ਸੋ ਥੇਰੰ ਲਦ੍ਧਪਿਣ੍ਡਪਾਤੰ ਅਞ੍ਞਤਰੰ ਓਕਾਸੰ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ਨਿਸੀਦਿਤੁਕਾਮਤਞ੍ਚਸ੍ਸ ਞਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਰਿਬ੍ਬਾਜਕਪੀਠਕੰ ਪਞ੍ਞਾਪੇਤ੍ਵਾ ਅਦਾਸਿ। ਭਤ੍ਤਕਿਚ੍ਚਪਰਿਯੋਸਾਨੇਪਿਸ੍ਸ ਅਤ੍ਤਨੋ ਕੁਣ੍ਡਿਕਾਯ ਉਦਕੰ ਅਦਾਸਿ।

ਏਵੰ ਆਚਰਿਯਵਤ੍ਤੰ ਕਤ੍ਵਾ ਕਤਭਤ੍ਤਕਿਚ੍ਚੇਨ ਥੇਰੇਨ ਸਦ੍ਧਿੰ ਮਧੁਰਪਟਿਸਨ੍ਥਾਰੰ ਕਤ੍ਵਾ ''ਵਿਪ੍ਪਸਨ੍ਨਾਨਿ ਖੋ ਤੇ, ਆਵੁਸੋ, ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਾਨਿ, ਪਰਿਸੁਦ੍ਧੋ ਛਵਿਵਣ੍ਣੋ ਪਰਿਯੋਦਾਤੋ, ਕਂਸਿ ਤ੍ਵੰ, ਆਵੁਸੋ ਉਦ੍ਦਿਸ੍ਸ, ਪਬ੍ਬਜਿਤੋ, ਕੋ ਵਾ ਤੇ ਸਤ੍ਥਾ, ਕਸ੍ਸ ਵਾ ਤ੍ਵੰ ਧਮ੍ਮੰ ਰੋਚੇਸੀ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ਥੇਰੋ ''ਅਤ੍ਥਾਵੁਸੋ, ਮਹਾਸਮਣੋ ਸਕ੍ਯਪੁਤ੍ਤੋ ਸਕ੍ਯਕੁਲਾ ਪਬ੍ਬਜਿਤੋ, ਤਾਹੰ ਭਗਵਨ੍ਤੰ ਉਦ੍ਦਿਸ੍ਸ ਪਬ੍ਬਜਿਤੋ,

ਸੋ ਚ ਮੇ ਭਗਵਾ ਸਤ੍ਥਾ, ਤਸ੍ਸੇਵਾਹੰ ਭਗਵਤੋ ਧਮ੍ਮੰ ਰੋਚੇਮੀ''ਤਿ ਆਹ। ਅਥ ਨੰ ''ਕਿੰਵਾਦੀ ਪਨਾਯਸ੍ਮਤੋ ਸਤ੍ਥਾ, ਕਿਮਕ੍ਖਾਯੀ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ਥੇਰੋ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਇਮੇ ਪਰਿਬ੍ਬਾਜਕਾ ਨਾਮ ਸਾਸਨਸ੍ਸ ਪਟਿਪਕ੍ਖਭੂਤਾ, ਇਮਸ੍ਸ ਸਾਸਨਸ੍ਸ ਗਮ੍ਭੀਰਤੰ ਦਸ੍ਸੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ। ਅਤ੍ਤਨੋ ਨਵਕਭਾਵੰ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ ਆਹ – ''ਅਹੰ ਖੋ, ਆਵੁਸੋ, ਨਵੋ ਅਚਿਰਪਬ੍ਬਜਿਤੋ, ਅਧੁਨਾਗਤੋ ਇਮੰ ਧਮ੍ਮਵਿਨਯੰ, ਨ ਤਾਵਾਹੰ ਸਕ੍ਕੋਮਿ ਵਿਤ੍ਥਾਰੇਨ ਧਮ੍ਮੰ ਦੇਸੇਤੁ''ਨ੍ਤਿ। ਪਰਿਬ੍ਬਾਜਕੋ ''ਅਹੰ ਉਪਤਿਸ੍ਸੋ ਨਾਮ, ਤ੍ਵੰ ਯਥਾਸਤ੍ਤਿਯਾ ਅਪ੍ਪੰ ਵਾ ਬਹੁੰ ਵਾ ਵਦ, ਏਤੰ ਨਯਸਤੇਨ ਨਯਸਹਸ੍ਸੇਨ ਪਟਿਵਿਜ੍ਝਿਤੁੰ ਮਯ੍ਹੰ ਭਾਰੋ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਆਹ –

''ਅਪ੍ਪੰ ਵਾ ਬਹੁੰ ਵਾ ਭਾਸਸ੍ਸੁ, ਅਤ੍ਥੰਯੇਵ ਮੇ ਬ੍ਰੂਹਿ।
ਅਤ੍ਥੇਨੇਵ ਮੇ ਅਤ੍ਥੋ, ਕਿੰ ਕਾਹਸਿ ਬ੍ਯਞ੍ਜਨੰ ਬਹੁ''ਨ੍ਤਿ॥ (ਮਹਾਵ॰ ੬੦)।

ਏਵੰ ਵੁਤ੍ਤੇ ਥੇਰੋ ''ਯੇ ਧਮ੍ਮਾ ਹੇਤੁਪ੍ਪਭਵਾ''ਤਿ (ਮਹਾਵ॰ ੬੦; ਅਪ॰ ਥੇਰ॰ ੧.੧.੨੮੬) ਗਾਥੰ ਆਹ। ਪਰਿਬ੍ਬਾਜਕੋ ਪਠਮਪਦਦ੍ਵਯਮੇਵ ਸੁਤ੍ਵਾ ਸਹਸ੍ਸਨਯਸਮ੍ਪਨ੍ਨੇ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਮਗ੍ਗੇ ਪਤਿਟ੍ਠਹਿ। ਇਤਰੰ ਪਦਦ੍ਵਯੰ ਸੋਤਾਪਨ੍ਨਕਾਲੇ ਨਿਟ੍ਠਾਸਿ।

ਸੋ ਸੋਤਾਪਨ੍ਨੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਉਪਰਿਵਿਸੇਸੇ ਅਪ੍ਪਵਤ੍ਤਨ੍ਤੇ ''ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ ਏਤ੍ਥ ਕਾਰਣ''ਨ੍ਤਿ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਤ੍ਵਾ ਥੇਰੰ ਆਹ – ''ਭਨ੍ਤੇ, ਮਾ ਉਪਰਿ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨੰ ਵਡ੍ਢਯਿਤ੍ਥ, ਏਤ੍ਤਕਮੇਵ ਹੋਤੁ, ਕਹੰ ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਸਤ੍ਥਾ ਵਸਤੀ''ਤਿ? ਵੇਲੁਵਨੇ ਪਰਿਬ੍ਬਾਜਕਾਤਿ। ਭਨ੍ਤੇ, ਤੁਮ੍ਹੇ ਪੁਰਤੋ ਯਾਥ, ਮਯ੍ਹੰ ਏਕੋ ਸਹਾਯਕੋ ਅਤ੍ਥਿ। ਅਮ੍ਹੇਹਿ ਚ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞੰ ਕਤਿਕਾ ਕਤਾ ''ਯੋ ਪਠਮੰ ਅਮਤੰ ਅਧਿਗਚ੍ਛਤਿ, ਸੋ ਆਰੋਚੇਤੂ''ਤਿ। ਅਹੰ ਤੰ ਪਟਿਞ੍ਞੰ ਮੋਚੇਤ੍ਵਾ ਸਹਾਯਕੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਤੁਮ੍ਹਾਕੰ ਗਤਮਗ੍ਗੇਨੇਵ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕੰ ਆਗਮਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਪਞ੍ਚਪਤਿਟ੍ਠਿਤੇਨ ਥੇਰਸ੍ਸ ਪਾਦੇਸੁ ਨਿਪਤਿਤ੍ਵਾ ਤਿਕ੍ਖਤ੍ਤੁੰ ਪਦਕ੍ਖਿਣੰ ਕਤ੍ਵਾ ਥੇਰੰ ਉਯ੍ਯੋਜੇਤ੍ਵਾ ਪਰਿਬ੍ਬਾਜਕਾਰਾਮਾਭਿਮੁਖੋ ਅਗਮਾਸਿ।

ਕੋਲਿਤਪਰਿਬ੍ਬਾਜਕੋ ਤੰ ਦੂਰਤੋਵ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਅਜ੍ਜ ਮਯ੍ਹੰ ਸਹਾਯਕਸ੍ਸ ਮੁਖਵਣ੍ਣੋ ਨ ਅਞ੍ਞੇਸੁ ਦਿਵਸੇਸੁ ਵਿਯ, ਅਦ੍ਧਾ ਤੇਨ ਅਮਤੰ ਅਧਿਗਤੰ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਅਮਤਾਧਿਗਮੰ ਪੁਚ੍ਛਿ। ਸੋਪਿਸ੍ਸ ''ਆਮ ਆਵੁਸੋ, ਅਮਤੰ ਅਧਿਗਤ''ਨ੍ਤਿ ਪਟਿਜਾਨਿਤ੍ਵਾ ਤਮੇਵ ਗਾਥੰ ਅਭਾਸਿ। ਗਾਥਾਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਕੋਲਿਤੋ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲੇ ਪਤਿਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾ ਆਹ – ''ਕਹੰ ਕਿਰ, ਸਮ੍ਮ, ਸਤ੍ਥਾ ਵਸਤੀ''ਤਿ? ''ਵੇਲੁਵਨੇ ਕਿਰ, ਸਮ੍ਮ, ਵਸਤੀ''ਤਿ ਏਵੰ ਨੋ ਆਚਰਿਯੇਨ ਅਸ੍ਸਜਿਤ੍ਥੇਰੇਨ ਕਥਿਤਨ੍ਤਿ। ਤੇਨ ਹਿ ਸਮ੍ਮ ਆਯਾਮ, ਸਤ੍ਥਾਰੰ ਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸਾਮਾਤਿ। ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਤ੍ਥੇਰੋ ਚ ਨਾਮੇਸ ਸਦਾਪਿ ਆਚਰਿਯਪੂਜਕੋਵ, ਤਸ੍ਮਾ ਸਹਾਯੰ ਕੋਲਿਤਮਾਣਵੰ ਏਵਮਾਹ – ''ਸਮ੍ਮ, ਅਮ੍ਹੇਹਿ ਅਧਿਗਤੰ ਅਮਤੰ ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਆਚਰਿਯਸ੍ਸ ਸਞ੍ਚਯਪਰਿਬ੍ਬਾਜਕਸ੍ਸਾਪਿ ਕਥੇਸ੍ਸਾਮ। ਬੁਜ੍ਝਮਾਨੋ ਪਟਿਵਿਜ੍ਝਿਸ੍ਸਤਿ, ਅਪ੍ਪਟਿਵਿਜ੍ਝਨ੍ਤੋ ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਸਦ੍ਦਹਿਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕੰ ਗਮਿਸ੍ਸਤਿ, ਬੁਦ੍ਧਾਨੰ ਦੇਸਨੰ ਸੁਤ੍ਵਾ ਮਗ੍ਗਫਲਪਟਿਵੇਧੰ ਕਰਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ।

ਤਤੋ ਦ੍ਵੇਪਿ ਜਨਾ ਸਞ੍ਚਯਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ, ''ਆਚਰਿਯ, ਤ੍ਵੰ ਕਿੰ ਕਰੋਸਿ, ਬੁਦ੍ਧੋ ਲੋਕੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੋ, ਸ੍ਵਾਕ੍ਖਾਤੋ ਧਮ੍ਮੋ, ਸੁਪ੍ਪਟਿਪਨ੍ਨੋ ਸਙ੍ਘੋ। ਆਯਾਮ, ਦਸਬਲੰ ਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ। ਸੋ ''ਕਿੰ ਵਦੇਥ, ਤਾਤਾ''ਤਿ ਤੇਪਿ ਵਾਰੇਤ੍ਵਾ ਲਾਭਗ੍ਗਯਸਗ੍ਗਪ੍ਪਤ੍ਤਿਮੇਵ ਤੇਸੰ ਦੀਪੇਸਿ। ਤੇ ''ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਏਵਰੂਪੋ ਅਨ੍ਤੇਵਾਸਿਕਵਾਸੋ ਨਿਚ੍ਚਮੇਵ ਹੋਤੁ, ਤੁਮ੍ਹਾਕੰ ਪਨ ਗਮਨੰ ਵਾ ਅਗਮਨੰ ਵਾ ਜਾਨਾਥਾ''ਤਿ ਆਹੰਸੁ। ਸਞ੍ਚਯੋ ''ਇਮੇ ਏਤ੍ਤਕੰ ਜਾਨਨ੍ਤਾ ਮਮ ਵਚਨੰ ਨ ਕਰਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਞਤ੍ਵਾ ''ਗਚ੍ਛਥ ਤੁਮ੍ਹੇ, ਤਾਤਾ, ਅਹੰ ਮਹਲ੍ਲਕਕਾਲੇ ਅਨ੍ਤੇਵਾਸਿਕਵਾਸੰ ਵਸਿਤੁੰ ਨ ਸਕ੍ਕੋਮੀ''ਤਿ ਆਹ। ਤੇ ਅਨੇਕੇਹਿਪਿ ਕਾਰਣੇਹਿ ਤੰ ਬੋਧੇਤੁੰ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਓਵਾਦੇ ਵਤ੍ਤਮਾਨੰ ਜਨੰ ਆਦਾਯ ਵੇਲੁਵਨੰ ਅਗਮੰਸੁ। ਅਥ ਤੇਸੰ ਪਞ੍ਚਸੁ ਅਨ੍ਤੇਵਾਸਿਕਸਤੇਸੁ ਅਡ੍ਢਤੇਯ੍ਯਸਤਾ ਨਿਵਤ੍ਤਿੰਸੁ, ਅਡ੍ਢਤੇਯ੍ਯਸਤਾ ਤੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿੰ ਅਗਮੰਸੁ।

ਸਤ੍ਥਾ ਚਤੁਪਰਿਸਮਜ੍ਝੇ ਧਮ੍ਮੰ ਦੇਸੇਨ੍ਤੋ ਤੇ ਦੂਰਤੋਵ ਦਿਸ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਮਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਏਤੇ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਦ੍ਵੇ ਸਹਾਯਾ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ ਕੋਲਿਤੋ ਚ ਉਪਤਿਸ੍ਸੋ ਚ, ਏਤੰ ਮੇ ਸਾਵਕਯੁਗੰ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ ਅਗ੍ਗੰ ਭਦ੍ਦਯੁਗ''ਨ੍ਤਿ। ਅਥ ਤੇਸੰ ਪਰਿਸਾਯ ਚਰਿਯਵਸੇਨ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨੰ ਵਡ੍ਢੇਸਿ। ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਦ੍ਵੇ ਅਗ੍ਗਸਾਵਕੇ ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਤੇ ਅਡ੍ਢਤੇਯ੍ਯਸਤਾ ਪਰਿਬ੍ਬਾਜਕਾ ਅਰਹਤ੍ਤੰ ਪਾਪੁਣਿੰਸੁ । ਸਤ੍ਥਾ ''ਏਥ ਭਿਕ੍ਖਵੋ''ਤਿ ਹਤ੍ਥੰ ਪਸਾਰੇਸਿ। ਸਬ੍ਬੇਸੰ ਕੇਸਮਸ੍ਸੁ ਅਨ੍ਤਰਧਾਯਿ, ਇਦ੍ਧਿਮਯੰ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰੰ ਕਾਯਪ੍ਪਟਿਬਦ੍ਧੰ ਅਹੋਸਿ। ਦ੍ਵਿਨ੍ਨੰ

ਅਗ੍ਗਸਾਵਕਾਨਮ੍ਪਿ ਇਦ੍ਧਿਮਯਪਤ੍ਤਚੀਵਰਂ ਆਗਤਂ, ਉਪਰਿਮਗ੍ਗਤ੍ਤਯਕਿਚ੍ਚਂ ਪਨ ਨ ਨਿਟ੍ਠਾਸਿ। ਕਸ੍ਮਾ? ਸਾਵਕਪਾਰਮਿਞਾਣਸ੍ਸ ਮਹਨ੍ਤਤਾਯ।

ਅਥਾਯਸ੍ਮਾ ਮਹਾਮੋਗ੍ਗਲ੍ਲਾਨੋ ਪਬ੍ਬਜਿਤਦਿਵਸਤੋ ਸਤ੍ਤਮੇ ਦਿਵਸੇ ਮਗਧਰਟ੍ਠੇ ਕਲ੍ਲਵਾਲਗਾਮਕਂ ਉਪਨਿਸ੍ਸਾਯ ਸਮਣਧਮ੍ਮਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਥਿਨਮਿਦ੍ਧੇ ਓਕ੍ਕਨ੍ਤੇ ਸਤ੍ਥਾਰਾ ਸਂਵੇਜਿਤੋ ਥਿਨਮਿਦ੍ਧਂ ਵਿਨੋਦੇਤ੍ਵਾ ਤਥਾਗਤੇਨ ਦਿਨ੍ਨਂ ਧਾਤੁਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਸੁਣਨ੍ਤੋਵ ਉਪਰਿਮਗ੍ਗਤ੍ਤਯਕਿਚ੍ਚਂ ਨਿਟ੍ਠਾਪੇਤ੍ਵਾ ਸਾਵਕਪਾਰਮਿਞਾਣਸ੍ਸ ਮਤ੍ਥਕਂ ਪਤ੍ਤੋ। ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਤ੍ਥੇਰੋਪਿ ਪਬ੍ਬਜਿਤਦਿਵਸਤੋ ਅਦ੍ਧਮਾਸਂ ਅਤਿਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾਰਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਤਮੇਵ ਰਾਜਗਹਂ ਉਪਨਿਸ੍ਸਾਯ ਸੂਕਰਖਤਲੇਣੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਭਾਗਿਨੇਯਜਸ੍ਸ ਦੀਘਨਖਪਰਿਬ੍ਬਾਜਕਸ੍ਸ ਵੇਦਨਾਪਰਿਗ੍ਗਹਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤੇ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੨.੨੦੫-੨੦੬) ਦੇਸਿਯਮਾਨੇ ਸੁਤ੍ਤਾਨੁਸਾਰੇਨ ਞਾਣਂ ਪੇਸੇਤ੍ਵਾ ਪਰਸ੍ਸ ਵਡ੍ਢਿਤਭਤ੍ਤਂ ਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤੋ ਵਿਯ ਸਾਵਕਪਾਰਮਿਞਾਣਸ੍ਸ ਮਤ੍ਥਕਂ ਪਤ੍ਤੋ। ਭਾਗਿਨੇਯਜੋ ਪਨਸ੍ਸ ਦੇਸਨਾਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲੇ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤੋ। ਇਤਿ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਮਹਾਸਾਵਕਾਨਂ ਤਥਾਗਤੇ ਰਾਜਗਹੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੇਯੇਵ ਸਾਵਕਪਾਰਮਿਞਾਣਕਿਚ੍ਚਂ ਮਤ੍ਥਕਂ ਪਤ੍ਤਂ। ਅਪਰਭਾਗੇ ਪਨ ਸਤ੍ਥਾ ਜੇਤਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ''ਮਹਾਪਞ੍ਞਾਨਂ ਯਦਿਦਂ ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤੋ, ਇਦ੍ਧਿਮਨ੍ਤਾਨਂ ਯਦਿਦਂ ਮਹਾਮੋਗ੍ਗਲ੍ਲਾਨੋ''ਤਿ ਦ੍ਵੇਪਿ ਮਹਾਸਾਵਕੇ ਠਾਨਨ੍ਤਰੇ ਠਪੇਸੀਤਿ।

ਮਹਾਕਸ੍ਸਪਤ੍ਥੇਰਵਤ੍ਥੁ

੧੯੧. ਚਤੁਤ੍ਥੇ **ਧੁਤਵਾਦਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਧੁਤੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ, ਧੁਤਵਾਦੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ, ਧੁਤਧਮ੍ਮਾ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ, ਧੁਤਙ੍ਗਾਨਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾਨਿ। ਤਤ੍ਥ **ਧੁਤੋ**ਤਿ ਧੁਤਕਿਲੇਸੋ ਵਾ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਕਿਲੇਸਧੁਨਨੋ ਵਾ ਧਮ੍ਮੋ।

ਧੁਤਵਾਦੋਤਿ ਏਤ੍ਥ ਪਨ ਅਤ੍ਥਿ ਧੁਤੋ ਨ ਧੁਤਵਾਦੋ, ਅਤ੍ਥਿ ਨ ਧੁਤੋ ਧੁਤਵਾਦੋ, ਅਤ੍ਥਿ ਨੇਵ ਧੁਤੋ ਨ ਧੁਤਵਾਦੋ, ਅਤ੍ਥਿ ਧੁਤੋ ਚੇਵ ਧੁਤਵਾਦੋ ਚ। ਤਤ੍ਥ ਯੋ ਧੁਤਙ੍ਗੇਨ ਅਤ੍ਤਨੋ ਕਿਲੇਸੇ ਧੁਨਿ, ਪਰਂ ਪਨ ਧੁਤਙ੍ਗੇਨ ਨ ਓਵਦਤਿ ਨਾਨੁਸਾਸਤਿ ਬਾਕੁਲਤ੍ਥੇਰੋ ਵਿਯ, ਅਯਂ ਧੁਤੋ ਨ ਧੁਤਵਾਦੋ। ਯਥਾਹ – ''ਤਯਿਦਂ ਆਯਸ੍ਮਾ ਬਾਕੁਲੋ ਧੁਤੋ ਨ ਧੁਤਵਾਦੋ''ਤਿ। ਯੋ ਪਨ ਧੁਤਙ੍ਗੇਨ ਅਤ੍ਤਨੋ ਕਿਲੇਸੇ ਨ ਧੁਨਿ, ਕੇਵਲਂ ਅਞ੍ਞੇ ਧੁਤਙ੍ਗੇਨ ਓਵਦਤਿ ਅਨੁਸਾਸਤਿ ਉਪਨਨ੍ਦਤ੍ਥੇਰੋ ਵਿਯ, ਅਯਂ ਨ ਧੁਤੋ ਧੁਤਵਾਦੋ। ਯਥਾਹ – ''ਤਯਿਦਂ ਆਯਸ੍ਮਾ ਉਪਨਨ੍ਦੋ ਨ ਧੁਤੋ ਧੁਤਵਾਦੋ''ਤਿ। ਯੋ ਪਨ ਉਭਯਵਿਪਨ੍ਨੋ ਲਾਲੁਦਾਯੀ ਵਿਯ, ਅਯਂ ਨੇਵ ਧੁਤੋ ਨ ਧੁਤਵਾਦੋ। ਯਥਾਹ – ''ਤਯਿਦਂ ਆਯਸ੍ਮਾ ਲਾਲੁਦਾਯੀ ਨੇਵ ਧੁਤੋ ਨ ਧੁਤਵਾਦੋ''ਤਿ। ਯੋ ਪਨ ਉਭਯਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ ਆਯਸ੍ਮਾ ਮਹਾਕਸ੍ਸਪਤ੍ਥੇਰੋ ਵਿਯ, ਅਯਂ ਧੁਤੋ ਚੇਵ ਧੁਤਵਾਦੋ ਚ। ਯਥਾਹ – ''ਤਯਿਦਂ ਆਯਸ੍ਮਾ ਮਹਾਕਸ੍ਸਪੋ ਧੁਤੋ ਚੇਵ ਧੁਤਵਾਦੋ ਚਾ''ਤਿ।

ਧੁਤਧਮ੍ਮਾ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾਤਿ ਅਪ੍ਪਿਚ੍ਛਤਾ ਸਨ੍ਤੁਟ੍ਠਿਤਾ ਸਲ੍ਲੇਖਤਾ ਪਵਿਵੇਕਤਾ ਇਦਮਟ੍ਠਿਕਤਾਤਿ ਇਮੇ ਧੁਤਙ੍ਗਚੇਤਨਾਯ ਪਰਿਵਾਰਾ ਪਞ੍ਚ ਧਮ੍ਮਾ ''ਅਪ੍ਪਿਚ੍ਛਂਯੇਵ ਨਿਸ੍ਸਾਯਾ''ਤਿਆਦਿਵਚਨਤੋ (ਅ॰ ਨਿ॰ ੫.੧੮੧; ਪਰਿ॰ ੩੨੫) ਧੁਤਧਮ੍ਮਾ ਨਾਮ। ਤਤ੍ਥ ਅਪ੍ਪਿਚ੍ਛਤਾ ਚ ਸਨ੍ਤੁਟ੍ਠਿਤਾ ਚ ਅਲੋਭੋ, ਸਲ੍ਲੇਖਤਾ ਚ ਪਵਿਵੇਕਤਾ ਚ ਦ੍ਵੀਸੁ ਧਮ੍ਮੇਸੁ ਅਨੁਪਤਨ੍ਤਿ ਅਲੋਭੇ ਚੇਵ ਅਮੋਹੇ ਚ, ਇਦਮਟ੍ਠਿਤਾ ਞਾਣਮੇਵ। ਤਤ੍ਥ ਅਲੋਭੇਨ ਪਟਿਕ੍ਖੇਪਵਤ੍ਥੂਸੁ ਲੋਭਂ, ਅਮੋਹੇਨ ਤੇਸ੍ਵੇਵ ਆਦੀਨਵਪ੍ਪਟਿਚ੍ਛਾਦਕਂ ਮੋਹਂ ਧੁਨਾਤਿ। ਅਲੋਭੇਨ ਚ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤਾਨਂ ਪਟਿਸੇਵਨਮੁਖੇਨ ਪਵਤ੍ਤਂ ਕਾਮਸੁਖਲ੍ਲਿਕਾਨੁਯੋਗਂ, ਅਮੋਹੇਨ ਧੁਤਙ੍ਗੇਸੁ ਅਤਿਸਲ੍ਲੇਖਮੁਖੇਨ ਪਵਤ੍ਤਂ ਅਤ੍ਤਕਿਲਮਥਾਨੁਯੋਗਂ ਧੁਨਾਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਇਮੇ ਧਮ੍ਮਾ ਧੁਤਧਮ੍ਮਾਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ।

ਧੁਤਙ੍ਗਾਨਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾਨੀਤਿ ਤੇਰਸ ਧੁਤਙ੍ਗਾਨਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾਨਿ ਪਂਸੁਕੂਲਿਕਙ੍ਗਂ...ਪੇ॰... ਨੇਸਜ੍ਜਿਕਙ੍ਗਨ੍ਤਿ।

ਧੁਤਵਾਦਾਨਂ ਯਦਿਦਂ ਮਹਾਕਸ੍ਸਪੋਤਿ ਯਤ੍ਤਕਾ ਧੁਤਵਾਦਂ ਵਦਨ੍ਤਿ, ਤੇਸਂ ਸਬ੍ਬੇਸਮ੍ਪਿ ਅਨ੍ਤਰੇ ਅਯਂ ਮਹਾਕਸ੍ਸਪਤ੍ਥੇਰੋ ਅਗ੍ਗੋਤਿ ਅਗ੍ਗਟ੍ਠਾਨੇ ਠਪੇਸਿ। **ਮਹਾਕਸ੍ਸਪੋ**ਤਿ ਉਰੁਵੇਲਕਸ੍ਸਪੋ ਨਦੀਕਸ੍ਸਪੋ ਗਯਾਕਸ੍ਸਪੋ ਕੁਮਾਰਕਸ੍ਸਪੋਤਿ ਇਮੇ ਖੁਦ੍ਦਾਨੁਖੁਦ੍ਦਕੇ ਥੇਰੇ ਉਪਾਦਾਯ ਅਯਂ ਮਹਾ, ਤਸ੍ਮਾ ਮਹਾਕਸ੍ਸਪੋਤਿ ਵੁਤ੍ਤੋ।

ਇਮਸ੍ਸਾਪਿ ਪਞ੍ਹਕਮ੍ਮੇ ਅਯਮਨੁਪੁਬ੍ਬਿਕਥਾ – ਅਤੀਤੇ ਕਿਰ ਕਪ੍ਪਸਤਸਹਸ੍ਸਮਤ੍ਥਕੇ ਪਦੁਮੁਤ੍ਤਰੋ ਨਾਮ ਸਤ੍ਥਾ ਲੋਕੇ ਉਦਪਾਦਿ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਹਂਸਵਤੀਨਗਰਂ ਉਪਨਿਸ੍ਸਾਯ ਖੇਮੇ ਮਿਗਦਾਯੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੇ ਵੇਦੇਹੋ ਨਾਮ ਕੁਟੁਮ੍ਬਿਕੋ ਅਸੀਤਿਕੋਟਿਧਨਵਿਭਵੋ ਪਾਤੋਵ ਸੁਭੋਜਨਂ ਭੁਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਉਪੋਸਥਙ੍ਗਾਨਿ ਅਧਿਟ੍ਠਾਯ ਗਨ੍ਧਪੁਪ੍ਫਾਦੀਨਿ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਵਿਹਾਰਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਪੂਜੇਤ੍ਵਾ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਨਿਸੀਦਿ। ਤਸ੍ਮਿਞ੍ਚ ਖਣੇ ਸਤ੍ਥਾ ਮਹਾਨਿਸਭਤ੍ਥੇਰਂ ਨਾਮ ਤਤਿਯਸਾਵਕਂ ‘‘ਏਤਦਗ੍ਗਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਮਮ ਸਾਵਕਾਨਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਧੁਤਵਾਦਾਨਂ, ਯਦਿਦਂ ਨਿਸਭੋ’’ਤਿ ਏਤਦਗ੍ਗੇ ਠਪੇਸਿ। ਉਪਾਸਕੋ ਤਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਪਸਨ੍ਨੋ ਧਮ੍ਮਕਥਾਵਸਾਨੇ ਮਹਾਜਨੇ ਉਟ੍ਠਾਯ ਗਤੇ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ, ‘‘ਭਨ੍ਤੇ, ਸ੍ਵੇ ਮਯ੍ਹਂ ਭਿਕ੍ਖਂ ਅਧਿਵਾਸੇਥਾ’’ਤਿ ਆਹ। ਮਹਾ ਖੋ, ਉਪਾਸਕ, ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੋਤਿ। ਕਿਤ੍ਤਕੋ ਭਗਵਾਤਿ? ਅਟ੍ਠਸਟ੍ਠਿਭਿਕ੍ਖੁਸਤਸਹਸ੍ਸਨ੍ਤਿ। ਭਨ੍ਤੇ, ਏਕਂ ਸਾਮਣੇਰਮ੍ਪਿ ਵਿਹਾਰੇ ਅਸੇਸੇਤ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖਂ ਅਧਿਵਾਸੇਥਾਤਿ। ਅਧਿਵਾਸੇਸਿ ਭਗਵਾ ਤੁਣ੍ਹੀਭਾਵੇਨ। ਉਪਾਸਕੋ ਸਤ੍ਥੁ ਅਧਿਵਾਸਨਂ ਵਿਦਿਤ੍ਵਾ ਗੇਹਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਮਹਾਦਾਨਂ ਸਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ਪੁਨਦਿਵਸੇ ਸਤ੍ਥੁ ਕਾਲਂ ਆਰੋਚਾਪੇਸਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਮਾਦਾਯ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਪਰਿਵੁਤੋ ਉਪਾਸਕਸ੍ਸ ਘਰਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੇ ਆਸਨੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਦਕ੍ਖਿਣੋਦਕਾਵਸਾਨੇ ਯਾਗੁਆਦੀਨਿ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਭਤ੍ਤਵਿਸ੍ਸਗ੍ਗਂ ਅਕਾਸਿ। ਉਪਾਸਕੋਪਿ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਨਿਸੀਦਿ।

ਤਸ੍ਮਿਂ ਅਨ੍ਤਰੇ **ਮਹਾਨਿਸਭਤ੍ਥੇਰੋ** ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਚਰਨ੍ਤੋ ਤਮੇਵ ਵੀਥਿ ਪਟਿਪਜ੍ਜਿ। ਉਪਾਸਕੋ ਦਿਸ੍ਵਾ ਉਟ੍ਠਾਯ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਥੇਰਂ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ‘‘ਪਤ੍ਤਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਦੇਥਾ’’ਤਿ ਆਹ। ਥੇਰੋ ਪਤ੍ਤਂ ਅਦਾਸਿ। ‘‘ਭਨ੍ਤੇ, ਇਧੇਵ ਪਵਿਸਥ, ਸਤ੍ਥਾਪਿ ਗੇਹੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ’’ਤਿ। ਨ ਵਟ੍ਟਿਸ੍ਸਤਿ ਉਪਾਸਕਾਤਿ। ਉਪਾਸਕੋ ਥੇਰਸ੍ਸ ਪਤ੍ਤਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਸ੍ਸ ਪੂਰੇਤ੍ਵਾ ਨੀਹਰਿਤ੍ਵਾ ਅਦਾਸਿ। ਤਤੋ ਥੇਰਂ ਅਨੁਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਨਿਵਤ੍ਤੋ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਏਵਮਾਹ – ‘‘ਭਨ੍ਤੇ, ਮਹਾਨਿਸਭਤ੍ਥੇਰੋ ‘ਸਤ੍ਥਾ ਗੇਹੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇਪਿ ਪਵਿਸਿਤੁਂ ਨ ਇਚ੍ਛਿ, ਅਤ੍ਥਿ ਨੁ ਖੋ ਏਤਸ੍ਸ ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਗੁਣੇਹਿ ਅਤਿਰੇਕੋ ਗੁਣੋ’’ਤਿ। ਬੁਦ੍ਧਾਨਞ੍ਚ ਵਣ੍ਣਮਚ੍ਛੇਰਂ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ। ਅਥ ਸਤ੍ਥਾ ਏਵਮਾਹ – ‘‘ਉਪਾਸਕ, ਮਯਂ ਭਿਕ੍ਖਂ ਆਗਮਯਮਾਨਾ ਗੇਹੇ ਨਿਸੀਦਾਮ, ਸੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਨ ਏਵਂ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖਂ ਉਦਿਕ੍ਖਤਿ। ਮਯਂ ਗਾਮਨ੍ਤਸੇਨਾਸਨੇ ਵਸਾਮ, ਸੋ ਅਰਞ੍ਞਸ੍ਮਿਂਯੇਵ ਵਸਤਿ। ਮਯਂ ਛਨ੍ਨੇ ਵਸਾਮ, ਸੋ ਅਬ੍ਭੋਕਾਸਮ੍ਹਿਯੇਵ ਵਸਤਿ। ਇਤਿ ਤਸ੍ਸ ਅਯਞ੍ਚ ਅਯਞ੍ਚ ਗੁਣੋ’’ਤਿ ਮਹਾਸਮੁਦ੍ਦਂ ਪੂਰਯਮਾਨੋ ਵਿਯ ਕਥੇਸਿ। ਉਪਾਸਕੋ ਪਕਤਿਯਾਪਿ ਜਲਮਾਨਦੀਪੋ ਤੇਲੇਨ ਆਸਿਤ੍ਤੋ ਵਿਯ ਸੁਟ੍ਠੁਤਰਂ ਪਸਨ੍ਨੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ‘‘ਕਿਂ ਮਯ੍ਹਂ ਅਞ੍ਞਾਯ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਯਾ, ਅਨਾਗਤੇ ਏਕਸ੍ਸ ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਧੁਤਵਾਦਾਨਂ ਅਗ੍ਗਭਾਵਤ੍ਥਾਯ ਪਤ੍ਥਨਂ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ?

ਸੋ ਪੁਨਪਿ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਨਿਮਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਤੇਨੇਵ ਨਿਯਾਮੇਨ ਸਤ੍ਤ ਦਿਵਸਾਨਿ ਮਹਾਦਾਨਂ ਦਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਤਮੇ ਦਿਵਸੇ ਬੁਦ੍ਧਪ੍ਪਮੁਖਸ੍ਸ ਮਹਾਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਤਿਚੀਵਰਾਨਿ ਦਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥੁ ਪਾਦਮੂਲੇ ਨਿਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਏਵਮਾਹ – ‘‘ਯਂ ਮੇ, ਭਨ੍ਤੇ, ਸਤ੍ਤ ਦਿਵਸਾਨਿ ਦਾਨਂ ਦੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਮੇਤ੍ਤਂ ਕਾਯਕਮ੍ਮਂ ਮੇਤ੍ਤਂ ਵਚੀਕਮ੍ਮਂ ਮੇਤ੍ਤਂ ਮਨੋਕਮ੍ਮਂ ਪਚ੍ਚੁਪਟ੍ਠਿਤਂ, ਇਮਿਨਾਹਂ ਨ ਅਞ੍ਞਂ ਦੇਵਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਵਾ ਸਕ੍ਕਮਾਰਬ੍ਰਹ੍ਮਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਵਾ ਪਤ੍ਥੇਮਿ, ਇਦਂ ਪਨ ਮੇ ਕਮ੍ਮਂ ਅਨਾਗਤੇ ਏਕਸ੍ਸ ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਏਤਸ੍ਸ ਮਹਾਨਿਸਭਤ੍ਥੇਰੇਨ ਪਤ੍ਤਟ੍ਠਾਨਨ੍ਤਰਂ ਪਾਪੁਣਨਤ੍ਥਾਯ ਤੇਰਸਧੁਤਙ੍ਗਧਰਾਨਂ ਅਗ੍ਗਭਾਵਸ੍ਸ ਸਚ੍ਚਕਾਰੋ ਹੋਤੂ’’ਤਿ। ਸਤ੍ਥਾ ‘‘ਮਹਨ੍ਤਂ ਠਾਨਂ ਇਮਿਨਾ ਪਤ੍ਥਿਤਂ, ਸਮਿਜ੍ਝਿਸ੍ਸਤਿ ਨੁ ਖੋ, ਨੋ’’ਤਿ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ਸਮਿਜ੍ਝਨਭਾਵਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਆਹ – ‘‘ਮਨਾਪਂ ਤੇ ਠਾਨਂ ਪਤ੍ਥਿਤਂ , ਅਨਾਗਤੇ ਸਤਸਹਸ੍ਸਕਪ੍ਪਾਵਸਾਨੇ ਗੋਤਮੋ ਨਾਮ ਬੁਦ੍ਧੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿਸ੍ਸਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਤ੍ਵਂ ਤਤਿਯਸਾਵਕੋ ਮਹਾਕਸ੍ਸਪਤ੍ਥੇਰੋ ਨਾਮ ਭਵਿਸ੍ਸਸੀ’’ਤਿ। ਤਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਉਪਾਸਕੋ ‘‘ਬੁਦ੍ਧਾਨਂ ਦ੍ਵੇ ਕਥਾ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥੀ’’ਤਿ ਪੁਨਦਿਵਸੇ ਪਤ੍ਤਬ੍ਬਂ ਵਿਯ ਤਂ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਅਮਞ੍ਞਿਤ੍ਥ। ਸੋ ਯਾਵਤਾਯੁਕਂ ਨਾਨਪ੍ਪਕਾਰਂ ਦਾਨਂ ਦਤ੍ਵਾ ਸੀਲਂ ਰਕ੍ਖਿਤ੍ਵਾ ਨਾਨਪ੍ਪਕਾਰਂ ਕਲ੍ਯਾਣਕਮ੍ਮਂ ਕਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਕਾਲਂ ਕਤੋ ਸਗ੍ਗੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ।

ਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸੇਸੁ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਅਨੁਭਵਨ੍ਤੋ ਇਤੋ ਏਕਨਵੁਤਿਕਪ੍ਪੇ ਵਿਪਸ੍ਸਿਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੇ ਬਨ੍ਧੁਮਤਿਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਖੇਮੇ ਮਿਗਦਾਯੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੇ ਦੇਵਲੋਕਾ ਚਵਿਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞਤਰਸ੍ਮਿਂ ਪਰਿਜਿਣ੍ਣੇ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਕੁਲੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ। ਤਸ੍ਮਿਞ੍ਚ ਕਾਲੇ ਵਿਪਸ੍ਸੀ ਭਗਵਾ ਸਤ੍ਤਮੇ ਸਤ੍ਤਮੇ ਸਂਵਚ੍ਛਰੇ ਧਮ੍ਮਂ ਕਥੇਤਿ, ਮਹਨ੍ਤਂ ਕੋਲਾਹਲਂ ਅਹੋਸਿ। ਸਕਲਜਮ੍ਬੁਦੀਪੇ ਦੇਵਤਾ ‘‘ਸਤ੍ਥਾ ਧਮ੍ਮਂ ਕਥੇਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ ਆਰੋਚੇਨ੍ਤਿ। ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਤਂ ਸਾਸਨਂ ਅਸ੍ਸੋਸਿ। ਤਸ੍ਸ ਚ ਨਿਵਾਸਨਸਾਟਕੋ ਏਕੋਵ ਹੋਤਿ, ਤਥਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਿਯਾ। ਪਾਰੁਪਨਂ ਪਨ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਏਕਮੇਵ। ਸਕਲਨਗਰੇ **ਏਕਸਾਟਕਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ**ਤਿ ਪਞ੍ਞਾਯਤਿ। ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾਨਂ ਕੇਨਚਿਦੇਵ ਕਿਚ੍ਚੇਨ ਸਨ੍ਨਿਪਾਤੇ ਸਤਿ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਿਂ ਗੇਹੇ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਸਯਂ ਗਚ੍ਛਤਿ। ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੀਨਂ ਸਨ੍ਨਿਪਾਤੇ ਸਤਿ ਸਯਂ ਗੇਹੇ ਤਿਟ੍ਠਤਿ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੀ ਤਂ ਵਤ੍ਥਂ ਪਾਰੁਪਿਤ੍ਵਾ ਗਚ੍ਛਤਿ। ਤਸ੍ਮਿਂ ਪਨ

ਦਿਵਸੇ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਿਂ ਆਹ – ‘‘ਭੋਤਿ, ਕਿਂ ਰਤ੍ਤਿਂ ਧਮ੍ਮਸ੍ਸਵਨਂ ਸੁਣਿਸ੍ਸਸਿ, ਦਿਵਾ’’ਤਿ। ‘‘ਮਯਂ ਮਾਤੁਗਾਮਜਾਤਿਕਾ ਨਾਮ ਰਤ੍ਤਿਂ ਸੋਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋਮ, ਦਿਵਾ ਸੋਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਂ ਗੇਹੇ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਤਂ ਵਤ੍ਥਂ ਪਾਰੁਪਿਤ੍ਵਾ ਉਪਾਸਿਕਾਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਦਿਵਾ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨਾ ਧਮ੍ਮਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਉਪਾਸਿਕਾਹਿਯੇਵ ਸਦ੍ਧਿਂ ਆਗਮਾਸਿ। ਅਥ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਿਂ ਗੇਹੇ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਤਂ ਵਤ੍ਥਂ ਪਾਰੁਪਿਤ੍ਵਾ ਵਿਹਾਰਂ ਗਤੋ।

ਤਸ੍ਮਿਞ੍ਚ ਸਮਯੇ ਸਤ੍ਥਾ ਪਰਿਸਮਜ੍ਝੇ ਅਲਙ੍ਕਤਧਮ੍ਮਾਸਨੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਚਿਤ੍ਤਬੀਜਨਿਂ ਆਦਾਯ ਆਕਾਸਗਙ੍ਗਂ ਓਤਾਰੇਨ੍ਤੋ ਵਿਯ ਸਿਨੇਰੁਂ ਮਤ੍ਥਂ ਕਤ੍ਵਾ ਸਾਗਰਂ ਨਿਮ੍ਮਥੇਨ੍ਤੋ ਵਿਯ ਧਮ੍ਮਕਥਂ ਕਥੇਸਿ। ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਸ੍ਸ ਪਰਿਸਨ੍ਤੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨਸ੍ਸ ਧਮ੍ਮਂ ਸੁਣਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਠਮਯਾਮਸ੍ਮਿਂਯੇਵ ਸਕਲਸਰੀਰਂ ਪੂਰਯਮਾਨਾ ਪਞ੍ਚਵਣ੍ਣਾ ਪੀਤਿ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿ। ਸੋ ਪਾਰੁਤਵਤ੍ਥਂ ਸਙ੍ਘਰਿਤ੍ਵਾ ‘‘ਦਸਬਲਸ੍ਸ ਦਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਆਦੀਨਵਸਹਸ੍ਸਂ ਦਸ੍ਸਯਮਾਨਂ ਮਚ੍ਛੇਰਂ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿ। ਸੋ ‘‘ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਿਯਾ ਚ ਮਯ੍ਹਞ੍ਚ ਏਕਮੇਵ ਵਤ੍ਥਂ, ਅਞ੍ਞਂ ਕਿਞ੍ਚਿ ਪਾਰੁਪਨਂ ਨਤ੍ਥਿ, ਅਪਾਰੁਪਿਤ੍ਵਾ ਚ ਨਾਮ ਬਹਿ ਚਰਿਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕਾ’’ਤਿ ਸਬ੍ਬਥਾਪਿ ਅਦਾਤੁਕਾਮੋ ਅਹੋਸਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤੇ ਪਠਮਯਾਮੇ ਮਜ੍ਝਿਮਯਾਮੇਪਿ ਤਥੇਵ ਪੀਤਿ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿ। ਸੋ ਤਥੇਵ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਤਥੇਵ ਅਦਾਤੁਕਾਮੋ ਅਹੋਸਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਮਜ੍ਝਿਮਯਾਮੇ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤੇ ਪਚ੍ਛਿਮਯਾਮੇਪਿ ਤਥੇਵ ਪੀਤਿ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿ। ਸੋ ‘‘ਤਰਣਂ ਵਾ ਹੋਤੁ ਮਰਣਂ ਵਾ, ਪਚ੍ਛਾਪਿ ਜਾਨਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਵਤ੍ਥਂ ਸਙ੍ਘਰਿਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥੁ ਪਾਦਮੂਲੇ ਠਪੇਸਿ। ਤਤੋ ਵਾਮਹਤ੍ਥਂ ਆਭੁਜਿਤ੍ਵਾ ਦਕ੍ਖਿਣੇਨ ਹਤ੍ਥੇਨ ਤਿਕ੍ਖਤ੍ਤੁਂ ਅਪ੍ਫੋਟੇਤ੍ਵਾ ‘‘ਜਿਤਂ ਮੇ, ਜਿਤਂ ਮੇ’’ਤਿ ਤਯੋ ਵਾਰੇ ਨਦਿ।

ਤਸ੍ਮਿਞ੍ਚ ਸਮਯੇ ਬਨ੍ਧੁਮਰਾਜਾ ਧਮ੍ਮਾਸਨਸ੍ਸ ਪਚ੍ਛਤੋ ਅਨ੍ਤੋਸਾਣਿਯਂ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਧਮ੍ਮਂ ਸੁਣਾਤਿ। ਰਞ੍ਞੋ ਚ ਨਾਮ ‘‘ਜਿਤਂ ਮੇ’’ਤਿ ਸਦ੍ਦੋ ਅਮਨਾਪੋ ਹੋਤਿ। ਸੋ ਪੁਰਿਸਂ ਪੇਸੇਸਿ – ‘‘ਗਚ੍ਛ ਏਤਂ ਪੁਚ੍ਛ ਕਿਂ ਵਦਸੀ’’ਤਿ। ਸੋ ਤੇਨ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪੁਚ੍ਛਿਤੋ ਆਹ – ‘‘ਅਵਸੇਸਾ ਹਤ੍ਥਿਯਾਨਾਦੀਨਿ ਆਰੁਯ੍ਹ ਅਸਿਚਮ੍ਮਾਦੀਨਿ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਪਰਸੇਨਂ ਜਿਨਨ੍ਤਿ, ਨ ਤਂ ਜਿਤਂ ਅਚ੍ਛਰਿਯਂ, ਅਹਂ ਪਨ ਪਚ੍ਛਤੋ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤਸ੍ਸ ਦੁਟ੍ਠਗੋਣਸ੍ਸ ਮੁਗ੍ਗਰੇਨ ਸੀਸਂ ਭਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਤਂ ਪਲਾਪੇਨ੍ਤੋ ਵਿਯ ਮਚ੍ਛੇਰਚਿਤ੍ਤਂ ਮਦ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਪਾਰੁਤਵਤ੍ਥਂ ਦਸਬਲਸ੍ਸ ਅਦਾਸਿਂ, ਤਂ ਮੇ ਮਚ੍ਛਰਿਯਂ ਜਿਤ’’ਨ੍ਤਿ ਆਹ। ਸੋ ਪੁਰਿਸੋ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤਂ ਪਵਤ੍ਤਿਂ ਰਞ੍ਞੋ ਆਰੋਚੇਸਿ। ਰਾਜਾ ਆਹ – ‘‘ਅਮ੍ਹੇ ਭਣੇ ਦਸਬਲਸ੍ਸ ਅਨੁਰੂਪਂ ਨ ਜਾਨਿਮ੍ਹ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਜਾਨੀ’’ਤਿ ਵਤ੍ਥਯੁਗਂ ਪੇਸੇਸਿ। ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ‘‘ਅਯਂ ਮਯ੍ਹਂ ਤੁਣ੍ਹੀ ਨਿਸਿਨ੍ਨਸ੍ਸ ਪਠਮਂ ਕਿਞ੍ਚਿ ਅਦਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥੁ ਗੁਣੇ ਕਥੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਅਦਾਸਿ, ਸਤ੍ਥੁ ਗੁਣੇ ਪਟਿਚ੍ਚ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੇਨ ਮਯ੍ਹਂ ਕੋ ਅਤ੍ਥੋ’’ਤਿ? ਤਮ੍ਪਿ ਵਤ੍ਥਯੁਗਂ ਦਸਬਲਸ੍ਸੇਵ ਅਦਾਸਿ। ਰਾਜਾਪਿ ‘‘ਕਿਂ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੇਨ ਕਤ’’ਨ੍ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ‘‘ਤਮ੍ਪਿ ਤੇਨ ਵਤ੍ਥਯੁਗਂ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸੇਵ ਦਿਨ੍ਨ’’ਨ੍ਤਿ ਸੁਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞਾਨਿਪਿ ਦ੍ਵੇ ਵਤ੍ਥਯੁਗਾਨਿ ਪੇਸੇਸਿ। ਸੋ ਤਾਨਿਪਿ ਅਦਾਸਿ। ਰਾਜਾ ਅਞ੍ਞਾਨਿਪਿ ਚਤ੍ਤਾਰੀਤਿ ਏਵਂ ਯਾਵ ਦ੍ਵਤ੍ਤਿਂਸਵਤ੍ਥਯੁਗਾਨਿ ਪੇਸੇਸਿ। ਅਥ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ‘‘ਇਦਂ ਵਡ੍ਢੇਤ੍ਵਾ ਗਹਣਂ ਵਿਯ ਹੋਤੀ’’ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਤ੍ਥਾਯ ਏਕਂ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਿਯਾ ਏਕਨ੍ਤਿ ਦ੍ਵੇ ਵਤ੍ਥਯੁਗਾਨਿ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਤਿਂਸ ਯੁਗਾਨਿ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸੇਵ ਅਦਾਸਿ। ਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਚਸ੍ਸ ਸਤ੍ਥੁ ਵਿਸ੍ਸਾਸਿਕੋ ਜਾਤੋ।

ਅਥ ਨਂ ਰਾਜਾ ਏਕਦਿਵਸਂ ਸੀਤਸਮਯੇ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਧਮ੍ਮਂ ਸੁਣਨ੍ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਸਤਸਹਸ੍ਸਗ੍ਘਨਕਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਾਰੁਤਰਤ੍ਤਕਮ੍ਬਲਂ ਦਤ੍ਵਾ ਆਹ – ‘‘ਇਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਇਮਂ ਪਾਰੁਪਿਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਂ ਸੁਣਾਹੀ’’ਤਿ। ਸੋ ‘‘ਕਿਂ ਮੇ ਇਮਿਨਾ ਕਮ੍ਬਲੇਨ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਪੂਤਿਕਾਯੇ ਉਪਨੀਤੇਨਾ’’ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਅਨ੍ਤੋਗਨ੍ਧਕੁਟਿਯਂ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਮਞ੍ਚਸ੍ਸ ਉਪਰਿ ਵਿਤਾਨਂ ਕਤ੍ਵਾ ਅਗਮਾਸਿ। ਅਥੇਕਦਿਵਸਂ ਰਾਜਾ ਪਾਤੋਵ ਵਿਹਾਰਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਅਨ੍ਤੋਗਨ੍ਧਕੁਟਿਯਂ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਨਿਸੀਦਿ। ਤਸ੍ਮਿਞ੍ਚ ਸਮਯੇ ਛਬ੍ਬਣ੍ਣਾ ਬੁਦ੍ਧਰਸ੍ਮਿਯੋ ਕਮ੍ਬਲੇ ਪਟਿਹਞ੍ਞਨ੍ਤਿ, ਕਮ੍ਬਲੋ ਅਤਿਵਿਯ ਵਿਰੋਚਤਿ। ਰਾਜਾ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ਸਞ੍ਜਾਨਿਤ੍ਵਾ ਆਹ – ‘‘ਭਨ੍ਤੇ, ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਏਸ ਕਮ੍ਬਲੋ, ਅਮ੍ਹੇਹਿ ਏਕਸਾਟਕਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਸ੍ਸ ਦਿਨ੍ਨੋ’’ਤਿ। ਤੁਮ੍ਹੇਹਿ, ਮਹਾਰਾਜ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਪੂਜਿਤੋ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੇਨ ਮਯਂ ਪੂਜਿਤਾਤਿ। ਰਾਜਾ ‘‘ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਯੁਤ੍ਤਂ ਅਞ੍ਞਾਸਿ, ਨ ਮਯ’’ਨ੍ਤਿ ਪਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਯਂ ਮਨੁਸ੍ਸਾਨਂ ਉਪਕਾਰਭੂਤਂ, ਤਂ ਸਬ੍ਬਂ ਅਟ੍ਠਟ੍ਠਕਂ ਕਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬਅਟ੍ਠਕਂ ਨਾਮ ਦਾਨਂ ਦਤ੍ਵਾ ਪੁਰੋਹਿਤਟ੍ਠਾਨੇ ਠਪੇਸਿ। ਸੋਪਿ ‘‘ਅਟ੍ਠਟ੍ਠਕਂ ਨਾਮ ਚਤੁਸਟ੍ਠਿ ਹੋਤੀ’’ਤਿ ਚਤੁਸਟ੍ਠਿ ਸਲਾਕਾਭਤ੍ਤਾਨਿ ਉਪਨਿਬਨ੍ਧਾਪੇਤ੍ਵਾ ਯਾਵਜੀਵਂ ਦਾਨਂ ਦਤ੍ਵਾ ਸੀਲਂ ਰਕ੍ਖਿਤ੍ਵਾ ਤਤੋ ਚੁਤੋ ਸਗ੍ਗੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ।

ਪੁਨ ਤਤੋ ਚੁਤੋ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਕਪ੍ਪੇ ਕੋਣਾਗਮਨਸ੍ਸ ਚ ਭਗਵਤੋ ਕਸ੍ਸਪਦਸਬਲਸ੍ਸ ਚਾਤਿ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਂ ਬੁਦ੍ਧਾਨਂ ਅਨ੍ਤਰੇ ਬਾਰਾਣਸਿਯਂ ਕੁਟੁਮ੍ਬਿਯਘਰੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੋ। ਸੋ ਵੁਦ੍ਧਿਮਨ੍ਵਾਯ ਘਰਾਵਾਸਂ ਵਸਨ੍ਤੋ ਏਕਦਿਵਸਂ ਅਰਞ੍ਞੇ ਜਙ੍ਘਵਿਹਾਰਂ ਚਰਤਿ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਚ ਸਮਯੇ ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧੋ ਨਦੀਤੀਰੇ ਚੀਵਰਕਮ੍ਮਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਅਨੁਵਾਤੇ ਅਪ੍ਪਹੋਨ੍ਤੇ ਸਙ੍ਘਰਿਤ੍ਵਾ ਠਪੇਤੁਂ ਆਰਦ੍ਧੋ। ਸੋ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਕਸ੍ਮਾ, ਭਨ੍ਤੇ, ਸਙ੍ਘਰਿਤ੍ਵਾ ਠਪੇਥਾ''ਤਿ ਆਹ। ਅਨੁਵਾਤੋ ਨਪ੍ਪਹੋਤੀਤਿ । ''ਇਮਿਨਾ, ਭਨ੍ਤੇ, ਕਰੋਥਾ''ਤਿ ਸਾਟਕਂ ਦਤ੍ਵਾ ''ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਟ੍ਠਾਨੇ ਮੇ ਕੇਨਚਿ ਪਰਿਹਾਨਿ ਮਾ ਹੋਤੂ''ਤਿ ਪਤ੍ਥਨਂ ਪਟ੍ਠਪੇਸਿ।

ਅਥ ਘਰੇਪਿਸ੍ਸ ਭਗਿਨਿਯਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਭਰਿਯਾਯ ਕਲਹਂ ਕਰੋਨ੍ਤਿਯਾ ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧੋ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਪਾਵਿਸਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਭਗਿਨੀ ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਂ ਦਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਭਰਿਯਂ ਸਨ੍ਧਾਯ, ''ਏਵਰੂਪਂ ਬਾਲਂ ਯੋਜਨਸਤੇਨ ਪਰਿਵਜ੍ਜੇਯ੍ਯ''ਨ੍ਤਿ ਪਤ੍ਥਨਂ ਪਟ੍ਠਪੇਸਿ। ਸਾ ਗੇਹਦ੍ਵਾਰੇ ਠਿਤਾ ਸੁਤ੍ਵਾ ''ਇਮਾਯ ਦਿਨ੍ਨਂ ਭਤ੍ਤਂ ਮਾ ਏਸ ਭੁਞ੍ਜਤੂ''ਤਿ ਪਤ੍ਤਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਂ ਛਡ੍ਡੇਤ੍ਵਾ ਕਲਲਸ੍ਸ ਪੂਰੇਤ੍ਵਾ ਅਦਾਸਿ। ਇਤਰਾ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਬਾਲੇ ਮਂ ਤਾਵ ਅਕ੍ਕੋਸ ਵਾ ਪਹਰ ਵਾ, ਏਵਰੂਪਸ੍ਸ ਪਨ ਦ੍ਵੇ ਅਸਙ੍ਖ੍ਯੇਯ੍ਯਾਨਿ ਪੂਰਿਤਪਾਰਮਿਸ੍ਸ ਪਤ੍ਤਤੋ ਭਤ੍ਤਂ ਛਡ੍ਡੇਤ੍ਵਾ ਕਲਲਂ ਦਾਤੁਂ ਨ ਯੁਤ੍ਤ''ਨ੍ਤਿ ਆਹ। ਅਥਸ੍ਸ ਭਰਿਯਾਯ ਪਟਿਸਙ੍ਖਾਨਂ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿ। ਸਾ ''ਤਿਟ੍ਠਥ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ ਕਲਲਂ ਛਡ੍ਡੇਤ੍ਵਾ ਪਤ੍ਤਂ ਧੋਵਿਤ੍ਵਾ ਗਨ੍ਧਚੁਣ੍ਣੇਨ ਉਬ੍ਬਟ੍ਟੇਤ੍ਵਾ ਚਤੁਮਧੁਰਸ੍ਸ ਪੂਰੇਤ੍ਵਾ ਉਪਰਿ ਆਸਿਤ੍ਤੇਨ ਪਦੁਮਗਬ੍ਭਵਣ੍ਣੇਨ ਸਪ੍ਪਿਨਾ ਵਿਜ੍ਜੋਤਮਾਨਂ ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਹਤ੍ਥੇ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ''ਯਥਾ ਅਯਂ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤੋ ਓਭਾਸਜਾਤੋ, ਏਵਂ ਓਭਾਸਜਾਤਂ ਮੇ ਸਰੀਰਂ ਹੋਤੂ''ਤਿ ਪਤ੍ਥਨਂ ਪਟ੍ਠਪੇਸਿ। ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧੋ ਅਨੁਮੋਦਿਤ੍ਵਾ ਆਕਾਸਂ ਪਕ੍ਖਨ੍ਦਿ। ਤੇਪਿ ਦ੍ਵੇ ਜਾਯਮ੍ਪਤਿਕਾ ਯਾਵਤਾਯੁਕਂ ਕੁਸਲਂ ਕਤ੍ਵਾ ਸਗ੍ਗੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਤਤੋ ਚਵਿਤ੍ਵਾ ਉਪਾਸਕੋ ਕਸ੍ਸਪਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਕਾਲੇ ਬਾਰਾਣਸਿਯਂ ਅਸੀਤਿਕੋਟਿਵਿਭਵਸ੍ਸ ਸੇਟ੍ਠਿਨੋ ਪੁਤ੍ਤੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ, ਇਤਰਾਪਿ ਤਾਦਿਸਸ੍ਸੇਵ ਸੇਟ੍ਠਿਨੋ ਧੀਤਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ।

ਤਸ੍ਸ ਵੁਦ੍ਧਿਪ੍ਪਤ੍ਤਸ੍ਸ ਤਮੇਵ ਸੇਟ੍ਠਿਧੀਤਰਂ ਆਨਯਿਂਸੁ। ਤਸ੍ਸਾ ਪੁਬ੍ਬੇ ਅਦਿਨ੍ਨਵਿਪਾਕਸ੍ਸ ਤਸ੍ਸ ਕਮ੍ਮਸ੍ਸ ਆਨੁਭਾਵੇਨ ਪਤਿਕੂਲਂ ਪਵਿਟ੍ਠਮਤ੍ਤਾਯ ਉਮ੍ਮਾਰਬ੍ਭਨ੍ਤਰੇ ਸਕਲਸਰੀਰਂ ਉਗ੍ਘਾਟਿਤਵਚ੍ਚਕੁਟਿ ਵਿਯ ਦੁਗ੍ਗਨ੍ਧਂ ਜਾਤਂ। ਸੇਟ੍ਠਿਕੁਮਾਰੋ ''ਕਸ੍ਸਾਯਂ ਗਨ੍ਧੋ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ''ਸੇਟ੍ਠਿਕਞ੍ਞਾਯਾ''ਤਿ ਸੁਤ੍ਵਾ ''ਨੀਹਰਥਾ''ਤਿ ਆਭਤਨਿਯਾਮੇਨੇਵ ਕੁਲਘਰਂ ਪੇਸੇਸਿ। ਸਾ ਏਤੇਨੇਵ ਨੀਹਾਰੇਨ ਸਤ੍ਤਸੁ ਠਾਨੇਸੁ ਪਟਿਨਿਵਤ੍ਤਿਤਾ।

ਤੇਨ ਚ ਸਮਯੇਨ ਕਸ੍ਸਪਦਸਬਲੋ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯਿ, ਤਸ੍ਸ ਘਨਕੋਟ੍ਟਿਮਾਹਿ ਸਤਸਹਸ੍ਸਗ੍ਘਨਿਕਾਹਿ ਰਤ੍ਤਸੁਵਣ੍ਣਇਟ੍ਠਕਾਹਿ ਯੋਜਨੁਬ੍ਬੇਧਂ ਚੇਤਿਯਂ ਆਰਭਿਂਸੁ। ਤਸ੍ਮਿਂ ਚੇਤਿਯੇ ਕਰਿਯਮਾਨੇ ਸਾ ਸੇਟ੍ਠਿਧੀਤਾ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਅਹਂ ਸਤ੍ਤਸੁ ਠਾਨੇਸੁ ਪਟਿਨਿਵਤ੍ਤਿਤਾ, ਕਿਂ ਮੇ ਜੀਵਿਤੇਨਾ''ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਰੀਰਾਭਰਣਭਣ੍ਡਕਂ ਭਞ੍ਜਾਪੇਤ੍ਵਾ ਸੁਵਣ੍ਣਇਟ੍ਠਕਂ ਕਾਰੇਸਿ ਰਤਨਾਯਤਂ ਵਿਦਤ੍ਥਿਵਿਤ੍ਥਿਨ੍ਨਂ ਚਤੁਰਙ੍ਗੁਲੁਬ੍ਬੇਧਂ। ਤਤੋ ਹਰਿਤਾਲਮਨੋਸਿਲਾਪਿਣ੍ਡਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਅਟ੍ਠ ਉਪ੍ਪਲਹਤ੍ਥਕੇ ਆਦਾਯ ਚੇਤਿਯਕਰਣਟ੍ਠਾਨਂ ਗਤਾ। ਤਸ੍ਮਿਞ੍ਚ ਖਣੇ ਏਕਾ ਇਟ੍ਠਕਾਪਨ੍ਤਿ ਪਰਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਆਗਚ੍ਛਮਾਨਾ ਘਟਨਿਟ੍ਠਕਾਯ ਊਨਾ ਹੋਤਿ। ਸੇਟ੍ਠਿਧੀਤਾ ਵਡ੍ਢਕਿਂ ਆਹ – ''ਇਮਂ ਇਟ੍ਠਕਂ ਏਤ੍ਥ ਠਪੇਥਾ''ਤਿ। ਅਮ੍ਮ, ਭਦ੍ਦਕੇ ਕਾਲੇ ਆਗਤਾਸਿ, ਸਯਮੇਵ ਠਪੇਹੀਤਿ। ਸਾ ਆਰੁਯ੍ਹ ਤੇਲੇਨ ਹਰਿਤਾਲਮਨੋਸਿਲਂ ਯੋਜੇਤ੍ਵਾ ਤੇਨ ਬਨ੍ਧਨੇਨ ਇਟ੍ਠਕਂ ਪਤਿਟ੍ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਉਪਰਿ ਅਟ੍ਠਹਿ ਉਪ੍ਪਲਹਤ੍ਥਕੇਹਿ ਪੂਜਂ ਕਤ੍ਵਾ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ''ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਟ੍ਠਾਨੇ ਮੇ ਕਾਯਤੋ ਚਨ੍ਦਨਗਨ੍ਧੋ ਵਾਯਤੁ, ਮੁਖਤੋ ਉਪ੍ਪਲਗਨ੍ਧੋ''ਤਿ ਪਤ੍ਥਨਂ ਕਤ੍ਵਾ ਚੇਤਿਯਂ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਪਦਕ੍ਖਿਣਂ ਕਤ੍ਵਾ ਅਗਮਾਸਿ।

ਅਥ ਤਸ੍ਮਿਂਯੇਵ ਖਣੇ ਯਸ੍ਸ ਸੇਟ੍ਠਿਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਪਠਮਂ ਗੇਹਂ ਨੀਤਾ, ਤਸ੍ਸ ਤਂ ਆਰਬ੍ਭ ਸਤਿ ਉਦਪਾਦਿ। ਨਗਰੇਪਿ ਨਕ੍ਖਤ੍ਤਂ ਸਙ੍ਘੁਟ੍ਠਂ ਹੋਤਿ। ਸੋ ਉਪਟ੍ਠਾਕੇ ਆਹ – ''ਤਦਾ ਇਧ ਆਨੀਤਾ ਸੇਟ੍ਠਿਧੀਤਾ ਅਤ੍ਥਿ, ਕਹਂ ਸਾ''ਤਿ? ਕੁਲਗੇਹੇ ਸਾਮੀਤਿ। ਆਨੇਥ ਨਂ, ਨਕ੍ਖਤ੍ਤਂ ਕੀਲ਼ਿਸ੍ਸਾਮਾਤਿ। ਤੇ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤਂ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਠਿਤਾ ''ਕਿਂ, ਤਾਤਾ, ਆਗਤਤ੍ਥਾ''ਤਿ ਤਾਯ ਪੁਟ੍ਠਾ ਤਂ ਪਵਤ੍ਤਿਂ ਆਚਿਕ੍ਖਿਂਸੁ। ਤਾਤਾ, ਮਯਾ ਆਭਰਣਭਣ੍ਡੇਨ ਚੇਤਿਯਂ ਪੂਜਿਤਂ, ਆਭਰਣਂ ਮੇ ਨਤ੍ਥੀਤਿ। ਤੇ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸੇਟ੍ਠਿਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਆਰੋਚੇਸੁਂ। ਆਨੇਥ ਨਂ, ਪਿਲ਼ਨ੍ਧਨਂ ਲਭਿਸ੍ਸਾਮਾਤਿ। ਤੇ ਆਨਯਿਂਸੁ। ਤਸ੍ਸਾ ਸਹ ਘਰਪ੍ਪਵੇਸਨੇਨ ਸਕਲਗੇਹਂ ਚਨ੍ਦਨਗਨ੍ਧਞ੍ਚੇਵ ਨੀਲੁਪ੍ਪਲਗਨ੍ਧਞ੍ਚ ਵਾਯਿ।

ਸੇਟ੍ਠਿਪੁਤ੍ਤੋ ਤੰ ਪੁਚ੍ਛਿ ''ਪਠਮੰ ਤਵ ਸਰੀਰਤੋ ਦੁਗ੍ਗਨ੍ਧੋ ਵਾਯਿ, ਇਦਾਨਿ ਪਨ ਤੇ ਸਰੀਰਤੋ ਚਨ੍ਦਨਗਨ੍ਧੋ, ਮੁਖਤੋ ਉਪ੍ਪਲਗਨ੍ਧੋ ਵਾਯਤਿ, ਕਿੰ ਏਤ''ਨ੍ਤਿ? ਸਾ ਆਦਿਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਅਤ੍ਤਨਾ ਕਤਕਮ੍ਮੰ ਆਰੋਚੇਸਿ। ਸੇਟ੍ਠਿਪੁਤ੍ਤੋ ''ਨਿਯ੍ਯਾਨਿਕੰ ਵਤ ਬੁਦ੍ਧਸਾਸਨ''ਨ੍ਤਿ ਪਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਯੋਜਨਿਕੰ ਸੁਵਣ੍ਣਚੇਤਿਯੰ ਕਮ੍ਬਲਕਞ੍ਚੁਕੇਨ ਪਰਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥ ਰਥਚਕ੍ਕਪ੍ਪਮਾਣੇਹਿ ਸੁਵਣ੍ਣਪਦੁਮੇਹਿ ਅਲਙ੍ਕਰਿ। ਤੇਸੰ ਦ੍ਵਾਦਸਹਤ੍ਥਾ ਓਲਮ੍ਬਕਾ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਸੋ ਤਤ੍ਥ ਯਾਵਤਾਯੁਕੰ ਠਤ੍ਵਾ ਸਗ੍ਗੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਤਤੋ ਚੁਤੋ ਬਾਰਾਣਸਿਤੋ ਯੋਜਨਮਤ੍ਤੇ ਠਾਨੇ ਅਞ੍ਞਤਰਸ੍ਮਿੰ ਅਮਚ੍ਚਕੁਲੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ। ਸੇਟ੍ਠਿਕਞ੍ਞਾਪਿ ਦੇਵਲੋਕਤੋ ਚਵਿਤ੍ਵਾ ਰਾਜਕੁਲੇ ਜੇਟ੍ਠਧੀਤਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ।

ਤੇਸੁ ਵਯਪਤ੍ਤੇਸੁ ਕੁਮਾਰਸ੍ਸ ਵਸਨਗਾਮੇ ਨਕ੍ਖਤ੍ਤੰ ਸਙ੍ਘੁਟ੍ਠੰ। ਸੋ ਮਾਤਰੰ ਆਹ – ''ਸਾਟਕੰ ਮੇ , ਅਮ੍ਮ, ਦੇਹਿ, ਨਕ੍ਖਤ੍ਤੰ ਕੀਲਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ। ਸਾ ਧੋਤਵਤ੍ਥੰ ਨੀਹਰਿਤ੍ਵਾ ਅਦਾਸਿ। ਅਮ੍ਮ, ਥੂਲੰ ਇਦੰ, ਅਞ੍ਞੰ ਦੇਹੀਤਿ। ਅਞ੍ਞੰ ਨੀਹਰਿਤ੍ਵਾ ਅਦਾਸਿ, ਤਮ੍ਪਿ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਿ। ਅਞ੍ਞੰ ਨੀਹਰਿਤ੍ਵਾ ਅਦਾਸਿ, ਤਮ੍ਪਿ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਿ। ਅਥ ਨੰ ਮਾਤਾ ਆਹ – ''ਤਾਤ, ਯਾਦਿਸੇ ਗੇਹੇ ਮਯੰ ਜਾਤਾ, ਨਤ੍ਥਿ ਨੋ ਇਤੋ ਸੁਖੁਮਤਰਸ੍ਸ ਪਟਿਲਾਭਾਯ ਪੁਞ੍ਞ''ਨ੍ਤਿ। ਤੇਨ ਹਿ ਲਭਨਟ੍ਠਾਨੰ ਗਚ੍ਛਾਮਿ, ਅਮ੍ਮਾਤਿ। ਪੁਤ੍ਤ ਅਹੰ ਅਜ੍ਜੇਵ ਤੁਯ੍ਹੰ ਬਾਰਾਣਸਿਨਗਰੇ ਰਜ੍ਜਪਟਿਲਾਭੰ ਇਚ੍ਛਾਮੀਤਿ। ਸੋ ਮਾਤਰੰ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਆਹ – ''ਗਚ੍ਛਾਮਿ, ਅਮ੍ਮਾ''ਤਿ। ਗਚ੍ਛ, ਤਾਤਾਤਿ। ਏਵੰ ਕਿਰਸ੍ਸਾ ਚਿਤ੍ਤੰ ਅਹੋਸਿ – ''ਕਹੰ ਗਮਿਸ੍ਸਤਿ, ਇਧ ਵਾ ਏਤ੍ਥ ਵਾ ਗੇਹੇ ਨਿਸੀਦਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ? ਸੋ ਪਨ ਪੁਞ੍ਞਨਿਯਾਮੇਨ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਬਾਰਾਣਸਿੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਉਯ੍ਯਾਨੇ ਮਙ੍ਗਲਸਿਲਾਪਟ੍ਟੇ ਸਸੀਸੰ ਪਾਰੁਪਿਤ੍ਵਾ ਨਿਪਜ੍ਜਿ। ਸੋ ਚ ਬਾਰਾਣਸਿਰਞ੍ਞੋ ਕਾਲਕਤਸ੍ਸ ਸਤ੍ਤਮੋ ਦਿਵਸੋ ਹੋਤਿ।

ਅਮਚ੍ਚਾ ਰਞ੍ਞੋ ਸਰੀਰਕਿਚ੍ਚੰ ਕਤ੍ਵਾ ਰਾਜਙ੍ਗਣੇ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਮਨ੍ਤਯਿੰਸੁ – ''ਰਞ੍ਞੋ ਏਕਾ ਧੀਤਾਵ ਅਤ੍ਥਿ, ਪੁਤ੍ਤੋ ਨਤ੍ਥਿ, ਅਰਾਜਕੰ ਰਜ੍ਜੰ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਕੋ ਰਾਜਾ ਹੋਤੀ''ਤਿ ਮਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ''ਤ੍ਵੰ ਹੋਹਿ, ਤ੍ਵੰ ਹੋਹੀ''ਤਿ ਆਹੰਸੁ। ਪੁਰੋਹਿਤੋ ਆਹ – ''ਬਹੁੰ ਓਲੋਕੇਤੁੰ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਫੁਸ੍ਸਰਥੰ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਮਾ''ਤਿ। ਤੇ ਕੁਮੁਦਵਣ੍ਣੇ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਸਿਨ੍ਧਵੇ ਯੋਜੇਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਚਵਿਧੰ ਰਾਜਕਕੁਧਭਣ੍ਡੰ ਸੇਤਚ੍ਛਤ੍ਤਞ੍ਚ ਰਥਸ੍ਮਿੰਯੇਵ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਰਥੰ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਛਤੋ ਤੂਰਿਯਾਨਿ ਪਗ੍ਗਣ੍ਹਾਪੇਸੁੰ। ਰਥੋ ਪਾਚੀਨਦ੍ਵਾਰੇਨ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਉਯ੍ਯਾਨਾਭਿਮੁਖੋ ਅਹੋਸਿ। ''ਪਰਿਚਯੇਨ ਉਯ੍ਯਾਨਾਭਿਮੁਖੋ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਨਿਵਤ੍ਤੇਮਾ''ਤਿ ਕੇਚਿ ਆਹੰਸੁ। ਪੁਰੋਹਿਤੋ ''ਮਾ ਨਿਵਤ੍ਤਯਿਤ੍ਥਾ''ਤਿ ਆਹ। ਰਥੋ ਕੁਮਾਰੰ ਪਦਕ੍ਖਿਣੰ ਕਤ੍ਵਾ ਆਰੋਹਨਸਜ੍ਜੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਪੁਰੋਹਿਤੋ ਪਾਰੁਪਨਕਣ੍ਣੰ ਅਪਨੇਤ੍ਵਾ ਪਾਦਤਲਾਨਿ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ''ਤਿਟ੍ਠਤੁ ਅਯੰ ਦੀਪੋ, ਦ੍ਵਿਸਹਸ੍ਸਦੀਪਪਰਿਵਾਰੇਸੁ ਚਤੂਸੁ ਦੀਪੇਸੁ ਏਸੋ ਰਜ੍ਜੰ ਕਾਰੇਤੁੰ ਯੁਤ੍ਤੋ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ''ਪੁਨਪਿ ਤੂਰਿਯਾਨਿ ਪਗ੍ਗਣ੍ਹਥ , ਪੁਨਪਿ ਤੂਰਿਯਾਨਿ ਪਗ੍ਗਣ੍ਹਥਾ''ਤਿ ਤਿਕ੍ਖਤ੍ਤੁੰ ਤੂਰਿਯਾਨਿ ਪਗ੍ਗਣ੍ਹਾਪੇਸਿ।

ਅਥ ਕੁਮਾਰੋ ਮੁਖੰ ਵਿਵਰਿਤ੍ਵਾ ਓਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ''ਕੇਨ ਕਮ੍ਮੇਨ ਆਗਤਤ੍ਥਾ''ਤਿ ਆਹ। ਦੇਵ ਤੁਮ੍ਹਾਕੰ ਰਜ੍ਜੰ ਪਾਪੁਣਾਤੀਤਿ। ਰਾਜਾ ਕਹਨ੍ਤਿ? ਦੇਵਤ੍ਤੰ ਗਤੋ ਸਾਮੀਤਿ। ਕਤਿ ਦਿਵਸਾ ਅਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤਾਤਿ? ਅਜ੍ਜ ਸਤ੍ਤਮੋ ਦਿਵਸੋਤਿ। ਪੁਤ੍ਤੋ ਵਾ ਧੀਤਾ ਵਾ ਨਤ੍ਥੀਤਿ? ਧੀਤਾ ਅਤ੍ਥਿ ਦੇਵ, ਪੁਤ੍ਤੋ ਨਤ੍ਥੀਤਿ। ਕਰਿਸ੍ਸਾਮਿ ਰਜ੍ਜਨ੍ਤਿ। ਤੇ ਤਾਵਦੇਵ ਅਭਿਸੇਕਮਣ੍ਡਪੰ ਕਾਰੇਤ੍ਵਾ ਰਾਜਧੀਤਰੰ ਸਬ੍ਬਾਲਙ੍ਕਾਰੇਹਿ ਅਲਙ੍ਕਰਿਤ੍ਵਾ ਉਯ੍ਯਾਨੰ ਆਨੇਤ੍ਵਾ ਕੁਮਾਰਸ੍ਸ ਅਭਿਸੇਕੰ ਅਕੰਸੁ।

ਅਥਸ੍ਸ ਕਤਾਭਿਸੇਕਸ੍ਸ ਸਹਸ੍ਸਗ੍ਘਨਕੰ ਵਤ੍ਥੰ ਉਪਹਰਿੰਸੁ। ਸੋ ''ਕਿਮਿਦੰ, ਤਾਤਾ''ਤਿ ਆਹ। ਨਿਵਾਸਨਵਤ੍ਥੰ ਦੇਵਾਤਿ। ਨਨੁ, ਤਾਤਾ, ਥੂਲੰ, ਅਞ੍ਞੰ ਸੁਖੁਮਤਰੰ ਨਤ੍ਥੀਤਿ? ਮਨੁਸ੍ਸਾਨੰ ਪਰਿਭੋਗਵਤ੍ਥੇਸੁ ਇਤੋ ਸੁਖੁਮਤਰੰ ਨਤ੍ਥਿ ਦੇਵਾਤਿ। ਤੁਮ੍ਹਾਕੰ ਰਾਜਾ ਏਵਰੂਪੰ ਨਿਵਾਸੇਸੀਤਿ? ਆਮ, ਦੇਵਾਤਿ। ਨ ਮਞ੍ਞੇ ਪੁਞ੍ਞਵਾ ਤੁਮ੍ਹਾਕੰ ਰਾਜਾ, ਸੁਵਣ੍ਣਭਿਙ੍ਗਾਰੰ ਆਹਰਥ, ਲਭਿਸ੍ਸਾਮ ਵਤ੍ਥਨ੍ਤਿ। ਤੇ ਸੁਵਣ੍ਣਭਿਙ੍ਗਾਰੰ ਆਹਰਿੰਸੁ। ਸੋ ਉਟ੍ਠਾਯ ਹਤ੍ਥੇ ਧੋਵਿਤ੍ਵਾ ਮੁਖੰ ਵਿਕ੍ਖਾਲੇਤ੍ਵਾ ਹਤ੍ਥੇਨ ਉਦਕੰ ਆਦਾਯ ਪੁਰਤ੍ਥਿਮਾਯ ਦਿਸਾਯ ਅਬ੍ਭੁਕ੍ਕਿਰਿ, ਤਾਵਦੇਵ ਘਨਪਥਵਿਂ ਭਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਅਟ੍ਠ ਕਪ੍ਪਰੁਕ੍ਖਾ ਉਟ੍ਠਹਿੰਸੁ। ਪੁਨ ਉਦਕੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਦਕ੍ਖਿਣੰ ਪਚ੍ਛਿਮੰ ਉਤ੍ਤਰਨ੍ਤਿ ਏਵੰ ਚਤਸ੍ਸੋਪਿ ਦਿਸਾ ਅਬ੍ਭੁਕ੍ਕਿਰਿ, ਸਬ੍ਬਦਿਸਾਸੁ ਅਟ੍ਠਟ੍ਠ ਕਤ੍ਵਾ ਦ੍ਵਤ੍ਤਿੰਸ ਕਪ੍ਪਰੁਕ੍ਖਾ ਉਟ੍ਠਹਿੰਸੁ। ਸੋ ਏਕੰ ਦਿਬ੍ਬਦੁਸ੍ਸੰ ਨਿਵਾਸੇਤ੍ਵਾ ਏਕੰ ਪਾਰੁਪਿਤ੍ਵਾ ''ਨਨ੍ਦਰਞ੍ਞੋ ਵਿਜਿਤੇ ਸੁਤ੍ਤਕਨ੍ਤਿਕਾ ਇਤ੍ਥਿਯੋ ਮਾ ਸੁਤ੍ਤੰ ਕਨ੍ਤਿੰਸੂਤਿ ਏਵੰ ਭੇਰਿੰ ਚਰਾਪੇਥਾ''ਤਿ

ਵਤ੍ਵਾ ਛਤ੍ਤੰ ਉਸ੍ਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ਅਲਙ੍ਕਤਪਟਿਯਤ੍ਤੋ ਹਤ੍ਥਿਕ੍ਖਨ੍ਧਵਰਗਤੋ ਨਗਰੰ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਪਾਸਾਦੰ ਆਰੁਯ੍ਹ ਮਹਾਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿੰ ਅਨੁਭਵਿ।

ਏਵੰ ਕਾਲੇ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੇ ਏਕਦਿਵਸੰ ਦੇਵੀ ਰਞ੍ਞੋ ਮਹਾਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ‘‘ਅਹੋ ਤਪਸ੍ਸੀ’’ਤਿ ਕਾਰੁਞ੍ਞਾਕਾਰੰ ਦਸ੍ਸੇਸਿ। ‘‘ਕਿਮਿਦੰ ਦੇਵੀ’’ਤਿ ਚ ਪੁਟ੍ਠਾ ‘‘ਅਤਿਮਹਤੀ ਤੇ ਦੇਵ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿ, ਅਤੀਤੇ ਬੁਦ੍ਧਾਨੰ ਸਦ੍ਦਹਿਤ੍ਵਾ ਕਲ੍ਯਾਣੰ ਅਕਤ੍ਥ, ਇਦਾਨਿ ਅਨਾਗਤਸ੍ਸ ਪਚ੍ਚਯੰ ਕੁਸਲੰ ਨ ਕਰੋਥਾ’’ਤਿ ਆਹ। ਕਸ੍ਸ ਦਸ੍ਸਾਮਿ, ਸੀਲਵਨ੍ਤੋ ਨਤ੍ਥੀਤਿ। ‘‘ਅਸੁਞ੍ਞੋ, ਦੇਵ, ਜਮ੍ਬੁਦੀਪੋ ਅਰਹਨ੍ਤੇਹਿ, ਤੁਮ੍ਹੇ ਦਾਨਮੇਵ ਸਜ੍ਜੇਥ, ਅਹੰ ਅਰਹਨ੍ਤੇ ਲਚ੍ਛਾਮੀ’’ਤਿ ਆਹ। ਰਾਜਾ ਪੁਨਦਿਵਸੇ ਪਾਚੀਨਦ੍ਵਾਰੇ ਦਾਨੰ ਸਜ੍ਜਾਪੇਸਿ। ਦੇਵੀ ਪਾਤੋਵ ਉਪੋਸਥਙ੍ਗਾਨਿ ਅਧਿਟ੍ਠਾਯ ਉਪਰਿਪਾਸਾਦੇ ਪੁਰਤ੍ਥਾਭਿਮੁਖਾ ਉਰੇਨ ਨਿਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ‘‘ਸਚੇ ਏਤਿਸ੍ਸਾ ਦਿਸਾਯ ਅਰਹਨ੍ਤੋ ਅਤ੍ਥਿ, ਸ੍ਵੇ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਭਿਕ੍ਖੰ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੂ’’ਤਿ ਆਹ। ਤਸ੍ਸੰ ਦਿਸਾਯੰ ਅਰਹਨ੍ਤੋ ਨਾਹੇਸੁੰ, ਤੰ ਸਕ੍ਕਾਰੰ ਕਪਣਯਾਚਕਾਨੰ ਅਦੰਸੁ।

ਪੁਨਦਿਵਸੇ ਦਕ੍ਖਿਣਦ੍ਵਾਰੇ ਦਾਨੰ ਸਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ਤਥੇਵ ਅਕਾਸਿ, ਪੁਨਦਿਵਸੇ ਪਚ੍ਛਿਮਦ੍ਵਾਰੇ। ਉਤ੍ਤਰਦ੍ਵਾਰੇ ਸਜ੍ਜਨਦਿਵਸੇ ਪਨ ਦੇਵਿਯਾ ਤਥੇਵ ਨਿਮਨ੍ਤਿਤੇ ਹਿਮਵਨ੍ਤੇ ਵਸਨ੍ਤਾਨੰ ਪਦੁਮਵਤਿਯਾ ਪੁਤ੍ਤਾਨੰ ਪਞ੍ਚਸਤਾਨੰ ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧਾਨੰ ਜੇਟ੍ਠਕੋ ਮਹਾਪਦੁਮਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧੋ ਭਾਤਿਕੇ ਆਮਨ੍ਤੇਸਿ – ‘‘ਮਾਰਿਸਾ, ਨਨ੍ਦਰਾਜਾ ਤੁਮ੍ਹੇ ਨਿਮਨ੍ਤੇਤਿ, ਅਧਿਵਾਸੇਥ ਤਸ੍ਸਾ’’ਤਿ। ਤੇ ਅਧਿਵਾਸੇਤ੍ਵਾ ਪੁਨਦਿਵਸੇ ਅਨੋਤਤ੍ਤਦਹੇ ਮੁਖੰ ਧੋਵਿਤ੍ਵਾ ਆਕਾਸੇਨ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਉਤ੍ਤਰਦ੍ਵਾਰੇ ਓਤਰਿੰਸੁ। ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ‘‘ਪਞ੍ਚਸਤਾ, ਦੇਵ, ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧਾ ਆਗਤਾ’’ਤਿ ਰਞ੍ਞੋ ਆਰੋਚੇਸੁੰ। ਰਾਜਾ ਸਦ੍ਧਿੰ ਦੇਵਿਯਾ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਪਤ੍ਤੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧੇ ਪਾਸਾਦੰ ਆਰੋਪੇਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਰ ਤੇਸੰ ਦਾਨੰ ਦਤ੍ਵਾ ਭਤ੍ਤਕਿਚ੍ਚਾਵਸਾਨੇ ਰਾਜਾ ਸਙ੍ਘਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ, ਦੇਵੀ ਸਙ੍ਘਨਵਕਸ੍ਸ ਪਾਦਮੂਲੇ ਨਿਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ, ‘‘ਅਯ੍ਯਾ, ਪਚ੍ਚਯੇਹਿ ਨ ਕਿਲਮਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਮਯੰ ਪੁਞ੍ਞੇਨ ਨ ਹਾਯਿਸ੍ਸਾਮ, ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਯਾਵਜੀਵੰ ਇਧ ਨਿਵਾਸਾਯ ਪਟਿਞ੍ਞੰ ਦੇਥਾ’’ਤਿ। ਪਟਿਞ੍ਞੰ ਕਾਰੇਤ੍ਵਾ ਉਯ੍ਯਾਨੇ ਪਞ੍ਚ ਪਣ੍ਣਸਾਲਾਸਤਾਨਿ ਪਞ੍ਚ ਚਙ੍ਕਮਨਸਤਾਨੀਤਿ ਸਬ੍ਬਾਕਾਰੇਨ ਨਿਵਾਸਟ੍ਠਾਨੰ ਸਮ੍ਪਾਦੇਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਵਸਾਪੇਸੁੰ।

ਏਵੰ ਕਾਲੇ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੇ ਰਞ੍ਞੋ ਪਚ੍ਚਨ੍ਤੋ ਕੁਪਿਤੋ। ਸੋ ‘‘ਅਹੰ ਪਚ੍ਚਨ੍ਤੰ ਵੂਪਸਮੇਤੁੰ ਗਚ੍ਛਾਮਿ, ਤ੍ਵੰ ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧੇਸੁ ਮਾ ਪਮਜ੍ਜੀ’’ਤਿ ਦੇਵਿੰ ਓਵਦਿਤ੍ਵਾ ਗਤੋ। ਤਸ੍ਮਿੰ ਅਨਾਗਤੇਯੇਵ ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧਾਨੰ ਆਯੁਸਙ੍ਖਾਰਾ ਖੀਣਾ। ਮਹਾਪਦੁਮਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧੋ ਤਿਯਾਮਰਤ੍ਤਿੰ ਝਾਨਕੀਲ਼ੰ ਕੀਲ਼ਿਤ੍ਵਾ ਅਰੁਣੁਗ੍ਗਮਨੇ ਆਲਮ੍ਬਨਫਲਕੰ ਆਲਮ੍ਬਿਤ੍ਵਾ ਠਿਤਕੋਵ ਅਨੁਪਾਦਿਸੇਸਾਯ ਨਿਬ੍ਬਾਨਧਾਤੁਯਾ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯਿ। ਏਤੇਨੁਪਾਯੇਨ ਸੇਸਾਪੀਤਿ ਸਬ੍ਬੇਵ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤਾ। ਪੁਨਦਿਵਸੇ ਦੇਵੀ ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧਾਨੰ ਨਿਸੀਦਨਟ੍ਠਾਨੰ ਹਰਿਤੁਪਲਿਤ੍ਤੰ ਕਾਰੇਤ੍ਵਾ ਪੁਪ੍ਫਾਨਿ ਵਿਕਿਰਿਤ੍ਵਾ ਧੂਮੰ ਦਤ੍ਵਾ ਤੇਸੰ ਆਗਮਨੰ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੀ ਨਿਸਿਨ੍ਨਾ; ਆਗਮਨੰ ਅਪਸ੍ਸਨ੍ਤੀ ਪੁਰਿਸੰ ਪੇਸੇਸਿ ‘‘ਗਚ੍ਛ, ਤਾਤ, ਜਾਨਾਹਿ, ਕਿੰ ਅਯ੍ਯਾਨੰ ਕਿਞ੍ਚਿ ਅਫਾਸੁਕ’’ਨ੍ਤਿ। ਸੋ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਮਹਾਪਦੁਮਸ੍ਸ ਪਣ੍ਣਸਾਲਾਦ੍ਵਾਰੰ ਵਿਵਰਿਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਅਪਸ੍ਸਨ੍ਤੋ ਚਙ੍ਕਮਨੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਆਲਮ੍ਬਨਫਲਕੰ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਠਿਤੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ‘‘ਕਾਲੋ, ਭਨ੍ਤੇ’’ਤਿ ਆਹ। ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤਸਰੀਰੰ ਕਿੰ ਕਥੇਸ੍ਸਤਿ? ਸੋ ‘‘ਨਿਦ੍ਦਾਯਤਿ ਮਞ੍ਞੇ’’ਤਿ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਿਟ੍ਠਿਪਾਦੇ ਹਤ੍ਥੇਨ ਪਰਾਮਸਿਤ੍ਵਾ ਪਾਦਾਨੰ ਸੀਤਲਤਾਯ ਚੇਵ ਥਦ੍ਧਤਾਯ ਚ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤਭਾਵੰ ਞਤ੍ਵਾ ਦੁਤਿਯਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੰ ਅਗਮਾਸਿ, ਏਵੰ ਤਤਿਯਸ੍ਸਾਤਿ ਸਬ੍ਬੇਸੰ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤਭਾਵੰ ਞਤ੍ਵਾ ਰਾਜਕੁਲੰ ਗਤੋ। ‘‘ਕਹੰ, ਤਾਤ, ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧਾ’’ਤਿ ਪੁਟ੍ਠੋ ‘‘ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤਾ ਦੇਵੀ’’ਤਿ ਆਹ । ਦੇਵੀ ਕਨ੍ਦਨ੍ਤੀ ਰੋਦਨ੍ਤੀ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਨਾਗਰੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿੰ ਤਤ੍ਥ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਾਧੁਕੀਲ਼ਿਤੰ ਕਾਰੇਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧਾਨੰ ਸਰੀਰਕਿਚ੍ਚੰ ਕਤ੍ਵਾ ਧਾਤੁਯੋ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਚੇਤਿਯੰ ਪਤਿਟ੍ਠਾਪੇਸਿ।

ਰਾਜਾ ਪਚ੍ਚਨ੍ਤੰ ਵੂਪਸਮੇਤ੍ਵਾ ਆਗਤੋ ਪਚ੍ਚੁਗ੍ਗਮਨੰ ਆਗਤੰ ਦੇਵਿੰ ਪੁਚ੍ਛਿ – ‘‘ਕਿੰ, ਭਦ੍ਦੇ, ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧੇਸੁ ਨਪ੍ਪਮਜ੍ਜਿ, ਨਿਰੋਗਾ ਅਯ੍ਯਾ’’ਤਿ? ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤਾ ਦੇਵਾਤਿ। ਰਾਜਾ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ‘‘ਏਵਰੂਪਾਨਮ੍ਪਿ ਪਣ੍ਡਿਤਾਨੰ ਮਰਣੰ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਕੁਤੋ ਮੋਕ੍ਖੋ’’ਤਿ? ਸੋ ਨਗਰੰ ਅਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਉਯ੍ਯਾਨਮੇਵ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਜੇਟ੍ਠਪੁਤ੍ਤੰ ਪਕ੍ਕੋਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਰਜ੍ਜੰ ਪਟਿਯਾਦੇਤ੍ਵਾ ਸਯੰ ਸਮਣਕਪਬ੍ਬਜ੍ਜੰ ਪਬ੍ਬਜਿ। ਦੇਵੀਪਿ ‘‘ਇਮਸ੍ਮਿੰ ਪਬ੍ਬਜਿਤੇ ਅਹੰ ਕਿੰ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਤਤ੍ਥੇਵ ਉਯ੍ਯਾਨੇ ਪਬ੍ਬਜਿਤਾ। ਦ੍ਵੇਪਿ ਝਾਨੰ ਭਾਵੇਤ੍ਵਾ ਤਤੋ ਚੁਤਾ ਬ੍ਰਹ੍ਮਲੋਕੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿੰਸੁ।

ਤੇਸੁ ਤਤ੍ਥੇਵ ਵਸਨ੍ਤੇਸੁ ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਸਤ੍ਥਾ ਲੋਕੇ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਪਵਤ੍ਤਿਤਵਰਧਮ੍ਮਚਕ੍ਕੋ ਅਨੁਪੁਬ੍ਬੇਨ ਰਾਜਗਹੰ ਪਾਵਿਸਿ। ਸਤ੍ਥਰਿ ਤਤ੍ਥ ਵਸਨ੍ਤੇ ਅਯੰ ਪਿਪ੍ਪਲਿਮਾਣਵੋ ਮਗਧਰਟ੍ਠੇ ਮਹਾਤਿਤ੍ਥਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਗਾਮੇ ਕਪਿਲਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਸ੍ਸ ਅਗ੍ਗਮਹੇਸਿਯਾ ਕੁਚ੍ਛਿਮ੍ਹਿ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੋ, ਅਯੰ ਭਦ੍ਦਾ ਕਾਪਿਲਾਨੀ ਮਦ੍ਦਰਟ੍ਠੇ ਸਾਗਲਨਗਰੇ ਕੋਸਿਯਗੋਤ੍ਤਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਸ੍ਸ ਅਗ੍ਗਮਹੇਸਿਯਾ ਕੁਚ੍ਛਿਮ੍ਹਿ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਾ। ਤੇਸੰ ਅਨੁਕ੍ਕਮੇਨ ਵਡ੍ਢਮਾਨਾਨੰ ਪਿਪ੍ਪਲਿਮਾਣਵਸ੍ਸ ਵੀਸਤਿਮੇ ਵਸ੍ਸੇ ਭਦ੍ਦਾਯ ਸੋਲ਼ਸਮੇ ਵਸ੍ਸੇ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤੇ ਮਾਤਾਪਿਤਰੋ ਪੁਤ੍ਤੰ ਓਲੋਕੇਤ੍ਵਾ, ''ਤਾਤ, ਤ੍ਵੰ ਵਯਪਤ੍ਤੋ, ਕੁਲਵੰਸੋ ਨਾਮ ਪਤਿਟ੍ਠਾਪੇਤਬ੍ਬੋ''ਤਿ ਅਤਿਵਿਯ ਨਿਪ੍ਪੀਲ਼ਯਿੰਸੁ। ਮਾਣਵੋ ਆਹ – ''ਮਯ੍ਹੰ ਸੋਤਪਥੇ ਏਵਰੂਪੰ ਕਥੰ ਮਾ ਕਥੇਥ, ਅਹੰ ਯਾਵ ਤੁਮ੍ਹੇ ਧਰਥ, ਤਾਵ ਪਟਿਜਗ੍ਗਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਤੁਮ੍ਹਾਕੰ ਅਚ੍ਚਯੇਨ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਪਬ੍ਬਜਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ। ਤੇ ਕਤਿਪਾਹੰ ਅਤਿਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਕਥਯਿੰਸੁ, ਸੋਪਿ ਤਥੇਵ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਿ। ਪੁਨਪਿ ਕਥਯਿੰਸੁ, ਪੁਨਪਿ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਿ। ਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਮਾਤਾ ਨਿਰਨ੍ਤਰੰ ਕਥੇਸਿਯੇਵ।

ਮਾਣਵੋ ''ਮਮ ਮਾਤਰੰ ਸਞ੍ਞਾਪੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਰਤ੍ਤਸੁਵਣ੍ਣਸ੍ਸ ਨਿਕ੍ਖਸਹਸ੍ਸੰ ਦਤ੍ਵਾ ਸੁਵਣ੍ਣਕਾਰੇਹਿ ਏਕੰ ਇਤ੍ਥਿਰੂਪੰ ਕਾਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਮਜ੍ਜਨਘਟ੍ਟਨਾਦਿਕਮ੍ਮਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਤੰ ਰਤ੍ਤਵਤ੍ਥੰ ਨਿਵਾਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ਵਣ੍ਣਸਮ੍ਪਨ੍ਨੇਹਿ ਪੁਪ੍ਫੇਹਿ ਚੇਵ ਨਾਨਾਅਲਙ੍ਕਾਰੇਹਿ ਚ ਅਲਙ੍ਕਾਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਮਾਤਰੰ ਪਕ੍ਕੋਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ਆਹ – ''ਅਮ੍ਮ, ਏਵਰੂਪੰ ਆਰਮ੍ਮਣੰ ਲਭਨ੍ਤੋ ਗੇਹੇ ਵਸਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਅਲਭਨ੍ਤੋ ਨ ਵਸਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ । ਪਣ੍ਡਿਤਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੀ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਮਯ੍ਹੰ ਪੁਤ੍ਤੋ ਪੁਞ੍ਞਵਾ ਦਿਨ੍ਨਦਾਨੋ ਕਤਾਭਿਨੀਹਾਰੋ, ਪੁਞ੍ਞੰ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਨ ਏਕਕੋਵ ਅਕਾਸਿ, ਅਦ੍ਧਾ ਏਤੇਨ ਸਹ ਕਤਪੁਞ੍ਞਾ ਸੁਵਣ੍ਣਰੂਪਕਪਟਿਭਾਗਾਵ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਅਟ੍ਠ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੇ ਪਕ੍ਕੋਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬਕਾਮੇਹਿ ਸਨ੍ਤਪ੍ਪੇਤ੍ਵਾ ਸੁਵਣ੍ਣਰੂਪਕੰ ਰਥੰ ਆਰੋਪੇਤ੍ਵਾ ''ਗਚ੍ਛਥ, ਤਾਤਾ, ਯਤ੍ਥ ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਜਾਤਿਗੋਤ੍ਤਭੋਗੇਹਿ ਸਮਾਨਕੁਲੇ ਏਵਰੂਪੰ ਦਾਰਿਕੰ ਪਸ੍ਸਥ, ਇਮਮੇਵ ਸੁਵਣ੍ਣਰੂਪਕੰ ਪਣ੍ਣਾਕਾਰੰ ਕਤ੍ਵਾ ਦੇਥਾ''ਤਿ ਉਯ੍ਯੋਜੇਸਿ।

ਤੇ ''ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਨਾਮ ਏਤੰ ਕਮ੍ਮ''ਨ੍ਤਿ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ''ਕਤ੍ਥ ਗਮਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ''ਮਦ੍ਦਰਟ੍ਠੰ ਨਾਮ ਇਤ੍ਥਾਕਰੋ, ਮਦ੍ਦਰਟ੍ਠੰ ਗਮਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਮਦ੍ਦਰਟ੍ਠੇ ਸਾਗਲਨਗਰੰ ਅਗਮੰਸੁ। ਤਤ੍ਥ ਤੰ ਸੁਵਣ੍ਣਰੂਪਕੰ ਨ੍ਹਾਨਤਿਤ੍ਥੇ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤੇ ਨਿਸੀਦਿੰਸੁ। ਅਥ ਭਦ੍ਦਾਯ ਧਾਤੀ ਭਦ੍ਦੰ ਨ੍ਹਾਪੇਤ੍ਵਾ ਅਲਙ੍ਕਰਿਤ੍ਵਾ ਸਿਰਿਗਬ੍ਭੇ ਨਿਸੀਦਾਪੇਤ੍ਵਾ ਨ੍ਹਾਯਿਤੁੰ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤੀ ਤੰ ਰੂਪਕੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਅਯ੍ਯਧੀਤਾ ਮੇ ਇਧਾਗਤਾ''ਤਿ ਸਞ੍ਞਾਯ ਸਨ੍ਤਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ''ਦੁਬ੍ਬਿਨੀਤੇ ਕਿੰ ਤ੍ਵੰ ਇਧਾਗਤਾ''ਤਿ ਤਲਸਤ੍ਤਿਕੰ ਉਗ੍ਗਿਰਿਤ੍ਵਾ ''ਗਚ੍ਛ ਸੀਘ''ਨ੍ਤਿ ਗਣ੍ਡਪਸ੍ਸੇ ਪਹਰਿ। ਹਤ੍ਥੋ ਪਾਸਾਣੇ ਪਟਿਹਤੋ ਵਿਯ ਕਮ੍ਪਿਤ੍ਥ। ਸਾ ਪਟਿਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ''ਏਵੰ ਥਦ੍ਧੰ ਨਾਮ ਮਹਾਗੀਵੰ ਦਿਸ੍ਵਾ 'ਅਯ੍ਯਧੀਤਾ ਮੇ'ਤਿ ਸਞ੍ਞੰ ਉਪ੍ਪਾਦੇਸਿੰ, ਅਯ੍ਯਧੀਤਾਯ ਹਿ ਮੇ ਨਿਵਾਸਨਪਟਿਗ੍ਗਾਹਿਕਾਯਪਿ ਅਯੁਤ੍ਤਾ''ਤਿ ਆਹ। ਅਥ ਨੰ ਤੇ ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਪਰਿਵਾਰੇਤ੍ਵਾ ''ਏਵਰੂਪਾ ਤੇ ਸਾਮਿਧੀਤਾ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿੰਸੁ। ਕਿੰ ਏਸਾ, ਇਮਾਯ ਸਤਗੁਣੇਨ ਸਹਸ੍ਸਗੁਣੇਨ ਮਯ੍ਹੰ ਅਯ੍ਯਾਧੀਤਾ ਅਭਿਰੂਪਤਰਾ, ਦ੍ਵਾਦਸਹਤ੍ਥੇ ਗਬ੍ਭੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨਾਯ ਪਦੀਪਕਿਚ੍ਚੰ ਨਤ੍ਥਿ, ਸਰੀਰੋਭਾਸੇਨੇਵ ਤਮੰ ਵਿਧਮਤੀਤਿ। ''ਤੇਨ ਹਿ ਆਗਚ੍ਛਾ''ਤਿ ਖੁਜ੍ਜੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਸੁਵਣ੍ਣਰੂਪਕੰ ਰਥੰ ਆਰੋਪੇਤ੍ਵਾ ਕੋਸਿਯਗੋਤ੍ਤਸ੍ਸ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਸ੍ਸ ਘਰਦ੍ਵਾਰੇ ਠਤ੍ਵਾ ਆਗਮਨੰ ਨਿਵੇਦਯਿੰਸੁ।

ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਪਟਿਸਨ੍ਥਾਰੰ ਕਤ੍ਵਾ ''ਕੁਤੋ ਆਗਤਤ੍ਥਾ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ਮਗਧਰਟ੍ਠੇ ਮਹਾਤਿਤ੍ਥਗਾਮੇ ਕਪਿਲਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਸ੍ਸ ਘਰਤੋਤਿ। ਕਿੰ ਕਾਰਣਾ ਆਗਤਾਤਿ? ਇਮਿਨਾ ਨਾਮ ਕਾਰਣੇਨਾਤਿ। ''ਕਲ੍ਯਾਣੰ, ਤਾਤਾ, ਸਮਜਾਤਿਗੋਤ੍ਤਵਿਭਵੋ ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ, ਦਸ੍ਸਾਮਿ ਦਾਰਿਕ''ਨ੍ਤਿ ਪਣ੍ਣਾਕਾਰੰ ਗਣ੍ਹਿ। ਤੇ ਕਪਿਲਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਸ੍ਸ ਸਾਸਨੰ ਪਹਿਣਿੰਸੁ ''ਲਦ੍ਧਾ ਦਾਰਿਕਾ, ਕਤ੍ਤਬ੍ਬੰ ਕਰੋਥਾ''ਤਿ। ਤੰ ਸਾਸਨੰ ਸੁਤ੍ਵਾ ਪਿਪ੍ਪਲਿਮਾਣਵਸ੍ਸ ਆਰੋਚਯਿੰਸੁ ''ਲਦ੍ਧਾ ਕਿਰ ਦਾਰਿਕਾ''ਤਿ। ਮਾਣਵੋ ''ਅਹੰ 'ਨ ਲਭਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀ'ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿੰ, 'ਇਮੇ ਲਦ੍ਧਾਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ', ਅਨਤ੍ਥਿਕੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਪਣ੍ਣੰ ਪੇਸੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਰਹੋਗਤੋ ਪਣ੍ਣੰ ਲਿਖਿ ''ਭਦ੍ਦਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਜਾਤਿਗੋਤ੍ਤਭੋਗਾਨੁਰੂਪੰ ਘਰਾਵਾਸੰ ਲਭਤੁ, ਅਹੰ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਪਬ੍ਬਜਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਮਾ ਪਚ੍ਛਾ ਵਿਪ੍ਪਟਿਸਾਰਿਨੀ ਅਹੋਸੀ''ਤਿ। ਭਦ੍ਦਾਪਿ ''ਅਸੁਕਸ੍ਸ ਕਿਰ ਮੰ ਦਾਤੁਕਾਮੋ''ਤਿ ਸੁਤ੍ਵਾ ਰਹੋਗਤਾ ਪਣ੍ਣੰ ਲਿਖਿ ''ਅਯ੍ਯਪੁਤ੍ਤੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਜਾਤਿਗੋਤ੍ਤਭੋਗਾਨੁਰੂਪੰ ਘਰਾਵਾਸੰ ਲਭਤੁ, ਅਹੰ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਪਬ੍ਬਜਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਮਾ ਪਚ੍ਛਾ ਵਿਪ੍ਪਟਿਸਾਰੀ ਅਹੋਸੀ''ਤਿ। ਦ੍ਵੇ ਪਣ੍ਣਾਨਿ ਅਨ੍ਤਰਾਮਗ੍ਗੇ ਸਮਾਗਚ੍ਛਿੰਸੁ। ਇਦੰ ਕਸ੍ਸ ਪਣ੍ਣਨ੍ਤਿ? ਪਿਪ੍ਪਲਿਮਾਣਵੇਨ ਭਦ੍ਦਾਯ ਪਹਿਤਨ੍ਤਿ। ਇਦੰ ਕਸ੍ਸਾਤਿ? ਭਦ੍ਦਾਯ ਪਿਪ੍ਪਲਿਮਾਣਵਸ੍ਸ ਪਹਿਤਨ੍ਤਿ ਚ ਵੁਤ੍ਤੇ ਦ੍ਵੇਪਿ ਵਾਚੇਤ੍ਵਾ

‘‘ਪਸ੍ਸਥ ਦਾਰਕਾਨਂ ਕਮ੍ਮ’’ਨ੍ਤਿ ਫਾਲੇਤ੍ਵਾ ਅਰਞ੍ਞੇ ਛਡ੍ਡੇਤ੍ਵਾ ਸਮਾਨਪਣ੍ਣਂ ਲਿਖਿਤ੍ਵਾ ਇਤੋ ਚ ਏਤ੍ਤੋ ਚ ਪੇਸੇਸੁਂ। ਇਤਿ ਤੇਸਂ ਅਨਿਚ੍ਛਮਾਨਾਨਂਯੇਵ ਸਮਾਗਮੋ ਅਹੋਸਿ।

ਤਂਦਿਵਸਮੇਵ ਮਾਣਵੋ ਏਕਂ ਪੁਪ੍ਫਦਾਮਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਠਪੇਸਿ। ਭਦ੍ਦਾਪਿ, ਤਾਨਿ ਸਯਨਮਜ੍ਝੇ ਠਪੇਸਿ। ਭੁਤ੍ਤਸਾਯਮਾਸਾ ਉਭੋਪਿ ‘‘ਸਯਨਂ ਅਭਿਰੁਹਿਸ੍ਸਾਮਾ’’ਤਿ ਸਮਾਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਮਾਣਵੋ ਦਕ੍ਖਿਣਪਸ੍ਸੇਨ ਸਯਨਂ ਅਭਿਰੁਹਿ। ਭਦ੍ਦਾ ਵਾਮਪਸ੍ਸੇਨ ਅਭਿਰੁਹਿਤ੍ਵਾ ਆਹ – ‘‘ਯਸ੍ਸ ਪਸ੍ਸੇ ਪੁਪ੍ਫਾਨਿ ਮਿਲਾਯਨ੍ਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਰਾਗਚਿਤ੍ਤਂ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਨ੍ਤਿ ਵਿਜਾਨਿਸ੍ਸਾਮ, ਇਮਂ ਪੁਪ੍ਫਦਾਮਂ ਨ ਅਲ੍ਲੀਯਿਤਬ੍ਬ’’ਨ੍ਤਿ। ਤੇ ਪਨ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਂ ਸਰੀਰਸਮ੍ਫਸ੍ਸਭਯੇਨ ਤਿਯਾਮਰਤ੍ਤਿਂ ਨਿਦ੍ਦਂ ਅਨੋਕ੍ਕਮਨ੍ਤਾਵ ਵੀਤਿਨਾਮੇਨ੍ਤਿ, ਦਿਵਾ ਪਨ ਹਾਸਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਨਾਹੋਸਿ। ਤੇ ਲੋਕਾਮਿਸੇਨ ਅਸਂਸਟ੍ਠਾ ਯਾਵ ਮਾਤਾਪਿਤਰੋ ਧਰਨ੍ਤਿ, ਤਾਵ ਕੁਟੁਮ੍ਬਂ ਅਵਿਚਾਰੇਤ੍ਵਾ ਤੇਸੁ ਕਾਲਙ੍ਕਤੇਸੁ ਵਿਚਾਰਯਿਂਸੁ। ਮਹਤੀ ਮਾਣਵਸ੍ਸ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿ ਸਤ੍ਤਾਸੀਤਿਕੋਟਿਧਨਂ, ਏਕਦਿਵਸਂ ਸਰੀਰਂ ਉਬ੍ਬਟ੍ਟੇਤ੍ਵਾ ਛਡ੍ਡੇਤਬ੍ਬਂ ਸੁਵਣ੍ਣਚੁਣ੍ਣਮੇਵ ਮਗਧਨਾਲ਼ਿਯਾ ਦ੍ਵਾਦਸਨਾਲ਼ਿਮਤ੍ਤਂ ਲਦ੍ਧੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਯਨ੍ਤਬਦ੍ਧਾਨਿ ਸਟ੍ਠਿ ਮਹਾਤਲ਼ਾਕਾਨਿ, ਕਮ੍ਮਨ੍ਤੋ ਦ੍ਵਾਦਸਯੋਜਨਿਕੋ, ਅਨੁਰਾਧਪੁਰਪ੍ਪਮਾਣਾ ਚੁਦ੍ਦਸ ਗਾਮਾ, ਚੁਦ੍ਦਸ ਹਤ੍ਥਾਨੀਕਾ, ਚੁਦ੍ਦਸ ਅਸ੍ਸਾਨੀਕਾ, ਚੁਦ੍ਦਸ ਰਥਾਨੀਕਾ।

ਸੋ ਏਕਦਿਵਸਂ ਅਲਙ੍ਕਤਅਸ੍ਸਂ ਆਰੁਯ੍ਹ ਮਹਾਜਨਪਰਿਵੁਤੋ ਕਮ੍ਮਨ੍ਤਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਖੇਤ੍ਤਕੋਟਿਯਂ ਠਿਤੋ ਨਙ੍ਗਲੇਹਿ ਭਿਨ੍ਨਟ੍ਠਾਨਤੋ ਕਾਕਾਦਯੋ ਸਕੁਣੇ ਗਣ੍ਡੁਪ੍ਪਾਦਾਦਿਪਾਣਕੇ ਉਦ੍ਧਰਿਤ੍ਵਾ ਖਾਦਨ੍ਤੇ ਦਿਸ੍ਵਾ, ‘‘ਤਾਤਾ, ਇਮੇ ਕਿਂ ਖਾਦਨ੍ਤੀ’’ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ਗਣ੍ਡੁਪ੍ਪਾਦੇ, ਅਯ੍ਯਾਤਿ। ਏਤੇਹਿ ਕਤਂ ਪਾਪਂ ਕਸ੍ਸ ਹੋਤੀਤਿ? ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ, ਅਯ੍ਯਾਤਿ। ਸੋ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ‘‘ਸਚੇ ਏਤੇਹਿ ਕਤਂ ਪਾਪਂ ਮਯ੍ਹਂ ਹੋਤਿ, ਕਿਂ ਮੇ ਕਰਿਸ੍ਸਤਿ ਸਤ੍ਤਾਸੀਤਿਕੋਟਿਧਨਂ, ਕਿਂ ਦ੍ਵਾਦਸਯੋਜਨਿਕੋ ਕਮ੍ਮਨ੍ਤੋ, ਕਿਂ ਸਟ੍ਠਿਯਨ੍ਤਬਦ੍ਧਾਨਿ ਤਲ਼ਾਕਾਨਿ, ਕਿਂ ਚੁਦ੍ਦਸ ਗਾਮਾ? ਸਬ੍ਬਮੇਤਂ ਭਦ੍ਦਾਯ ਕਾਪਿਲਾਨਿਯਾ ਨਿਯ੍ਯਾਤੇਤ੍ਵਾ ਨਿਕ੍ਖਮ੍ਮ ਪਬ੍ਬਜਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ।

ਭਦ੍ਦਾਪਿ ਕਾਪਿਲਾਨੀ ਤਸ੍ਮਿਂ ਖਣੇ ਅਨ੍ਤਰਵਤ੍ਥੁਮ੍ਹਿ ਤਯੋ ਤਿਲਕੁਮ੍ਭੇ ਪਤ੍ਥਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਧਾਤੀਹਿ ਪਰਿਵੁਤਾ ਨਿਸਿਨ੍ਨਾ ਕਾਕੇ ਤਿਲਪਾਣਕੇ ਖਾਦਨ੍ਤੇ ਦਿਸ੍ਵਾ, ‘‘ਅਮ੍ਮਾ, ਕਿਂ ਇਮੇ ਖਾਦਨ੍ਤੀ’’ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ਪਾਣਕੇ, ਅਯ੍ਯੇਤਿ। ਅਕੁਸਲਂ ਕਸ੍ਸ ਹੋਤੀਤਿ? ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ, ਅਯ੍ਯੇਤਿ। ਸਾ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ‘‘ਮਯ੍ਹਂ ਚਤੁਹਤ੍ਥਵਤ੍ਥਂ ਨਾਲ਼ਿਕੋਦਨਮਤ੍ਤਞ੍ਚ ਲਦ੍ਧੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਯਦਿ ਪਨੇਤਂ ਏਤ੍ਤਕੇਨ ਜਨੇਨ ਕਤਂ ਅਕੁਸਲਂ ਮਯ੍ਹਂ ਹੋਤਿ, ਅਦ੍ਧਾ ਭਵਸਹਸ੍ਸੇਨਪਿ ਵਟ੍ਟਤੋ ਸੀਸਂ ਉਕ੍ਖਿਪਿਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕਾ, ਅਯ੍ਯਪੁਤ੍ਤੇ ਆਗਤਮਤ੍ਤੇਯੇਵ ਸਬ੍ਬਂ ਤਸ੍ਸ ਨਿਯ੍ਯਾਤੇਤ੍ਵਾ ਨਿਕ੍ਖਮ੍ਮ ਪਬ੍ਬਜਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ।

ਮਾਣਵੋ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਨ੍ਹਾਯਿਤ੍ਵਾ ਪਾਸਾਦਂ ਆਰੁਯ੍ਹ ਮਹਾਰਹੇ ਪਲ੍ਲਙ੍ਕੇ ਨਿਸੀਦਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤਿਨੋ ਅਨੁਚ੍ਛਵਿਕਂ ਭੋਜਨਂ ਸਜ੍ਜਯਿਂਸੁ। ਦ੍ਵੇਪਿ ਭੁਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਪਰਿਜਨੇ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤੇ ਰਹੋਗਤਾ ਫਾਸੁਕਟ੍ਠਾਨੇ ਨਿਸੀਦਿਂਸੁ। ਤਤੋ ਮਾਣਵੋ ਭਦ੍ਦਂ ਆਹ – ‘‘ਭਦ੍ਦੇ ਇਮਂ ਘਰਂ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤੀ ਕਿਤ੍ਤਕਂ ਧਨਂ ਆਹਰੀ’’ਤਿ? ਪਞ੍ਚਪਣ੍ਣਾਸ ਸਕਟਸਹਸ੍ਸਾਨਿ, ਅਯ੍ਯਾਤਿ। ਏਤਂ ਸਬ੍ਬਂ, ਯਾ ਚ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਘਰੇ ਸਤ੍ਤਾਸੀਤਿ ਕੋਟਿਯੋ ਯਨ੍ਤਬਦ੍ਧਾ ਸਟ੍ਠਿਤਲ਼ਾਕਾਦਿਭੇਦਾ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥਿ, ਸਬ੍ਬਂ ਤੁਯ੍ਹਂਯੇਵ ਨਿਯ੍ਯਾਤੇਮੀਤਿ। ਤੁਮ੍ਹੇ ਪਨ ਕਹਂ ਗਚ੍ਛਥ, ਅਯ੍ਯਾਤਿ? ਅਹਂ ਪਬ੍ਬਜਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ। ਅਯ੍ਯ, ਅਹਮ੍ਪਿ ਤੁਮ੍ਹਾਕਂਯੇਵ ਆਗਮਨਂ ਓਲੋਕਯਮਾਨਾ ਨਿਸਿਨ੍ਨਾ, ਅਹਮ੍ਪਿ ਪਬ੍ਬਜਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ। ਤੇਸਂ ਆਦਿਤ੍ਤਪਣ੍ਣਕੁਟਿ ਵਿਯ ਤਯੋ ਭਵਾ ਉਪਟ੍ਠਹਿਂਸੁ। ਤੇ ਅਨ੍ਤਰਾਪਣਤੋ ਕਸਾਵਰਸਪੀਤਾਨਿ ਵਤ੍ਥਾਨਿ ਮਤ੍ਤਿਕਾਪਤ੍ਤੇ ਚ ਆਹਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਂ ਕੇਸੇ ਓਹਾਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ‘‘ਯੇ ਲੋਕੇ ਅਰਹਨ੍ਤੋ, ਤੇ ਉਦ੍ਦਿਸ੍ਸ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾ’’ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਥਵਿਕਾਯ ਪਤ੍ਤੇ ਓਸਾਰੇਤ੍ਵਾ ਅਂਸੇ ਲਗ੍ਗੇਤ੍ਵਾ ਪਾਸਾਦਤੋ ਓਤਰਿਂਸੁ। ਗੇਹੇ ਦਾਸੇਸੁ ਵਾ ਕਮ੍ਮਕਾਰੇਸੁ ਵਾ ਨ ਕੋਚਿ ਸਞ੍ਜਾਨਿ।

ਅਥ ਨੇ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਗਾਮਤੋ ਨਿਕ੍ਖਮ੍ਮ ਦਾਸਗਾਮਦ੍ਵਾਰੇਨ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੇ ਆਕਪ੍ਪਕੁਤ੍ਤਵਸੇਨ ਦਾਸਗਾਮਵਾਸਿਨੋ ਸਞ੍ਜਾਨਿਂਸੁ। ਤੇ ਰੋਦਨ੍ਤਾ ਪਾਦੇਸੁ ਨਿਪਤਿਤ੍ਵਾ ‘‘ਕਿਂ ਅਮ੍ਹੇ ਅਨਾਥੇ ਕਰੋਥ, ਅਯ੍ਯਾ’’ਤਿ ਆਹਂਸੁ। ‘‘ਮਯਂ ਭਣੇ ਆਦਿਤ੍ਤਪਣ੍ਣਸਾਲਾ ਵਿਯ ਤਯੋ ਭਵਾਤਿ ਪਬ੍ਬਜਿਮ੍ਹਾ, ਸਚੇ ਤੁਮ੍ਹੇਸੁ ਏਕੇਕਂ ਭੁਜਿਸ੍ਸਂ ਕਰੋਮ, ਵਸ੍ਸਸਤਮ੍ਪਿ ਨਪ੍ਪਹੋਤਿ। ਤੁਮ੍ਹੇਵ ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਸੀਸਂ ਧੋਵਿਤ੍ਵਾ ਭੁਜਿਸ੍ਸਾ ਹੁਤ੍ਵਾ

ਜੀਵਥਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਤੇਸਂ ਰੋਦਨ੍ਤਾਨਂਯੇਵ ਪਕ੍ਕਮਿਂਸੁ। ਥੇਰੋ ਪੁਰਤੋ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਨਿਵਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਅਯਂ ਭਦ੍ਦਾ ਕਾਪਿਲਾਨੀ ਸਕਲਜਮ੍ਬੁਦੀਪਗ੍ਘਨਿਕਾ ਇਤ੍ਥੀ ਮਯ੍ਹਂ ਪਚ੍ਛਤੋ ਆਗਚ੍ਛਤਿ। ਠਾਨਂ ਖੋ ਪਨੇਤਂ ਵਿਜ੍ਜਤਿ, ਯਂ ਕੋਚਿਦੇਵ ਏਵਂ ਚਿਨ੍ਤੇਯ੍ਯ 'ਇਮੇ ਪਬ੍ਬਜਿਤ੍ਵਾਪਿ ਵਿਨਾ ਭਵਿਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਿ, ਅਨਨੁਚ੍ਛਵਿਕਂ ਕਰੋਨ੍ਤੀ'ਤਿ। ਕੋਚਿ ਵਾ ਪਨ ਅਮ੍ਹੇਸੁ ਮਨਂ ਪਦੂਸੇਤ੍ਵਾ ਅਪਾਯਪੂਰਕੋ ਭਵੇਯ੍ਯ। ਇਮਂ ਪਹਾਯ ਮਯਾ ਗਨ੍ਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ ਚਿਤ੍ਤਂ ਉਪ੍ਪਾਦੇਸਿ।

ਸੋ ਪੁਰਤੋ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਦ੍ਵੇਧਾਪਥਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਮਤ੍ਥਕੇ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਭਦ੍ਦਾਪਿ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਅਥ ਨਂ ਆਹ – ''ਭਦ੍ਦੇ ਤਾਦਿਸਿਂ ਇਤ੍ਥਿਂ ਮਮ ਪਚ੍ਛਤੋ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿਂ ਦਿਸ੍ਵਾ 'ਇਮੇ ਪਬ੍ਬਜਿਤ੍ਵਾਪਿ ਵਿਨਾ ਭਵਿਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੀ'ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਅਮ੍ਹੇਸੁ ਪਦੁਟ੍ਠਚਿਤ੍ਤੋ ਮਹਾਜਨੋ ਅਪਾਯਪੂਰਕੋ ਭਵੇਯ੍ਯ। ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਦ੍ਵੇਧਾਪਥੇ ਤ੍ਵਂ ਏਕਂ ਗਣ੍ਹ, ਅਹਂ ਏਕੇਨ ਗਮਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ। ''ਆਮ, ਅਯ੍ਯ, ਪਬ੍ਬਜਿਤਾਨਂ ਮਾਤੁਗਾਮੋ ਨਾਮ ਮਲਂ, 'ਪਬ੍ਬਜਿਤ੍ਵਾਪਿ ਵਿਨਾ ਨ ਭਵਨ੍ਤੀ'ਤਿ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਦੋਸਂ ਦਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਤੁਮ੍ਹੇ ਏਕਂ ਮਗ੍ਗਂ ਗਣ੍ਹਥ, ਅਹਂ ਏਕਂ ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਵਾ ਵਿਨਾ ਭਵਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਤਿਕ੍ਖਤ੍ਤੁਂ ਪਦਕ੍ਖਿਣਂ ਕਤ੍ਵਾ ਚਤੂਸੁ ਠਾਨੇਸੁ ਪਞ੍ਚਪਤਿਟ੍ਠਿਤੇਨ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਦਸਨਖਸਮੋਧਾਨਸਮੁਜ੍ਜਲਂ ਅਞ੍ਜਲਿਂ ਪਗ੍ਗਯ੍ਹ ''ਸਤਸਹਸ੍ਸਕਪ੍ਪਪ੍ਪਮਾਣੇ ਅਦ੍ਧਾਨੇ ਕਤੋ ਮਿਤ੍ਤਸਨ੍ਥਵੋ ਅਜ੍ਜ ਭਿਜ੍ਜਤੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ''ਤੁਮ੍ਹੇ ਦਕ੍ਖਿਣਜਾਤਿਕਾ ਨਾਮ, ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਦਕ੍ਖਿਣਮਗ੍ਗੋ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਮਯਂ ਮਾਤੁਗਾਮਾ ਨਾਮ ਵਾਮਜਾਤਿਕਾ, ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਵਾਮਮਗ੍ਗੋ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਮਗ੍ਗਂ ਪਟਿਪਨ੍ਨਾ। ਤੇਸਂ ਦ੍ਵੇਧਾਭੂਤਕਾਲੇ ਅਯਂ ਮਹਾਪਥਵੀ ''ਅਹਂ ਚਕ੍ਕਵਾਲ਼ਗਿਰਿਸਿਨੇਰੁਪਬ੍ਬਤੇ ਧਾਰੇਤੁਂ ਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੀਪਿ ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਗੁਣੇ ਧਾਰੇਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋਮੀ''ਤਿ ਵਦਨ੍ਤੀ ਵਿਯ ਵਿਰਵਮਾਨਾ ਅਕਮ੍ਪਿ, ਆਕਾਸੇ ਅਸਨਿਸਦ੍ਦੋ ਵਿਯ ਪਵਤ੍ਤਿ, ਚਕ੍ਕਵਾਲ਼ਪਬ੍ਬਤੋ ਉਨ੍ਨਦਿ।

ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ ਵੇਲ਼ੁਵਨਮਹਾਵਿਹਾਰੇ ਗਨ੍ਧਕੁਟਿਯਂ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਪਥਵੀਕਮ੍ਪਨਸਦ੍ਦਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ''ਕਸ੍ਸ ਨੁ ਖੋ ਪਥਵੀ ਕਮ੍ਪਤੀ''ਤਿ ਆਵਜ੍ਜੇਨ੍ਤੋ ''ਪਿਪ੍ਪਲਿਮਾਣਵੋ ਚ ਭਦ੍ਦਾ ਚ ਕਾਪਿਲਾਨੀ ਮਂ ਉਦ੍ਦਿਸ੍ਸ ਅਪ੍ਪਮੇਯ੍ਯਂ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਪਹਾਯ ਪਬ੍ਬਜਿਤਾ, ਤੇਸਂ ਵਿਯੋਗਟ੍ਠਾਨੇ ਉਭਿਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਗੁਣਬਲੇਨ ਅਯਂ ਪਥਵੀਕਮ੍ਪੋ ਜਾਤੋ, ਮਯਾਪਿ ਏਤੇਸਂ ਸਙ੍ਗਹਂ ਕਾਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ ਗਨ੍ਧਕੁਟਿਤੋ ਨਿਕ੍ਖਮ੍ਮ ਸਯਮੇਵ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਮਾਦਾਯ ਅਸੀਤਿਮਹਾਥੇਰੇਸੁ ਕਞ੍ਚਿ ਅਨਾਮਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਤਿਗਾਵੁਤਂ ਮਗ੍ਗਂ ਪਚ੍ਚੁਗ੍ਗਮਨਂ ਕਤ੍ਵਾ ਰਾਜਗਹਸ੍ਸ ਚ ਨਾਲਨ੍ਦਾਯ ਚ ਅਨ੍ਤਰੇ ਬਹੁਪੁਤ੍ਤਕਨਿਗ੍ਰੋਧਰੁਕ੍ਖਮੂਲੇ ਪਲ੍ਲਙ੍ਕਂ ਆਭੁਜਿਤ੍ਵਾ ਨਿਸੀਦਿ। ਨਿਸੀਦਨ੍ਤੋ ਪਨ ਅਞ੍ਞਤਰਪਂਸੁਕੂਲਿਕੋ ਵਿਯ ਅਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਬੁਦ੍ਧਵੇਸਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਅਸੀਤਿਹਤ੍ਥਾ ਘਨਬੁਦ੍ਧਰਸ੍ਮਿਯੋ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਨ੍ਤੋ ਨਿਸੀਦਿ। ਇਤਿ ਤਸ੍ਮਿਂ ਖਣੇ ਪਣ੍ਣਚ੍ਛਤ੍ਤਸਕਟਚਕ੍ਕਕੂਟਾਗਾਰਾਦਿਪ੍ਪਮਾਣਾ ਬੁਦ੍ਧਰਸ੍ਮਿਯੋ ਇਤੋ ਚਿਤੋ ਚ ਵਿਪ੍ਫਨ੍ਦਨ੍ਤਿਯੋ ਵਿਧਾਵਨ੍ਤਿਯੋ ਚਨ੍ਦਸਹਸ੍ਸ-ਸੂਰਿਯਸਹਸ੍ਸ-ਉਗ੍ਗਮਨਕਾਲੋ ਵਿਯ ਕੁਰੁਮਾਨਾ ਤਂ ਵਨਨ੍ਤਂ ਏਕੋਭਾਸਂ ਅਕਂਸੁ। ਦ੍ਵਤ੍ਤਿਂਸਮਹਾਪੁਰਿਸਲਕ੍ਖਣਸਿਰਿਯਾ ਸਮੁਜ੍ਜਲਤਾਰਾਗਣਂ ਵਿਯ ਗਗਨਂ, ਸੁਪੁਪ੍ਫਿਤਕਮਲਕੁਵਲਯਂ ਵਿਯ ਸਲਿਲਂ ਵਨਨ੍ਤਂ ਵਿਰੋਚਿਤ੍ਥ। ਨਿਗ੍ਰੋਧਰੁਕ੍ਖਸ੍ਸ ਖਨ੍ਧੋ ਨਾਮ ਸੇਤੋ ਹੋਤਿ, ਪਤ੍ਤਾਨਿ ਨਾਮ ਨੀਲਾਨਿ, ਪਕ੍ਕਾਨਿ ਰਤ੍ਤਾਨਿ। ਤਸ੍ਮਿਂ ਪਨ ਦਿਵਸੇ ਸਤਸਾਖੋ ਨਿਗ੍ਰੋਧੋ ਸੁਵਣ੍ਣਵਣ੍ਣੋਵ ਅਹੋਸਿ।

ਮਹਾਕਸ੍ਸਪਤ੍ਥੇਰੋ ''ਅਯਂ ਮਯ੍ਹਂ ਸਤ੍ਥਾ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਇਮਾਹਂ ਉਦ੍ਦਿਸ੍ਸ ਪਬ੍ਬਜਿਤੋ''ਤਿ ਦਿਟ੍ਠਟ੍ਠਾਨਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਓਣਤੋਣਤੋ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤੀਸੁ ਠਾਨੇਸੁ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ''ਸਤ੍ਥਾ ਮੇ, ਭਨ੍ਤੇ ਭਗਵਾ, ਸਾਵਕੋਹਮਸ੍ਮਿ, ਸਤ੍ਥਾ ਮੇ, ਭਨ੍ਤੇ ਭਗਵਾ, ਸਾਵਕੋਹਮਸ੍ਮੀ''ਤਿ ਆਹ। ਅਥ ਨਂ ਭਗਵਾ ਅਵੋਚ – ''ਕਸ੍ਸਪ, ਸਚੇ ਤ੍ਵਂ ਇਮਂ ਨਿਪਚ੍ਚਕਾਰਂ ਮਹਾਪਥਵਿਯਾ ਕਰੇਯ੍ਯਾਸਿ, ਸਾਪਿ ਧਾਰੇਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੁਣੇਯ੍ਯ। ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਏਵਂ ਗੁਣਮਹਨ੍ਤਤਂ ਜਾਨਤਾ ਤਯਾ ਕਤੋ ਨਿਪਚ੍ਚਕਾਰੋ ਮਯ੍ਹਂ ਲੋਮਮ੍ਪਿ ਚਾਲੇਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋਤਿ। ਨਿਸੀਦ, ਕਸ੍ਸਪ, ਦਾਯਜ੍ਜਂ ਤੇ ਦਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਭਗਵਾ ਤੀਹਿ ਓਵਾਦੇਹਿ ਉਪਸਮ੍ਪਦਂ ਅਦਾਸਿ। ਦਤ੍ਵਾ ਬਹੁਪੁਤ੍ਤਕਨਿਗ੍ਰੋਧਮੂਲਤੋ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਥੇਰਂ ਪਚ੍ਛਾਸਮਣਂ ਕਤ੍ਵਾ ਮਗ੍ਗਂ ਪਟਿਪਜ੍ਜਿ। ਸਤ੍ਥੁ ਸਰੀਰਂ ਦ੍ਵਤ੍ਤਿਂਸਮਹਾਪੁਰਿਸਲਕ੍ਖਣਵਿਚਿਤ੍ਤਂ, ਮਹਾਕਸ੍ਸਪਸ੍ਸ ਸਤ੍ਤਮਹਾਪੁਰਿਸਲਕ੍ਖਣਪਟਿਮਣ੍ਡਿਤਂ। ਸੋ ਕਞ੍ਚਨਮਹਾਨਾਵਾਯ ਪਚ੍ਛਾਬਨ੍ਧੋ ਵਿਯ ਸਤ੍ਥੁ ਪਦਾਨੁਪਦਿਕਂ ਅਨੁਗਞ੍ਛਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਥੋਕਂ ਮਗ੍ਗਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਮਗ੍ਗਾ ਓਕ੍ਕਮ੍ਮ ਅਞ੍ਞਤਰਸ੍ਮਿਂ ਰੁਕ੍ਖਮੂਲੇ ਨਿਸਜ੍ਜਾਕਾਰਂ ਦਸ੍ਸੇਸਿ, ਥੇਰੋ ''ਨਿਸੀਦਿਤੁਕਾਮੋ ਸਤ੍ਥਾ''ਤਿ ਞਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਾਰੁਪਨਪਿਲੋਤਿਕਸਙ੍ਘਾਟਿਂ ਚਤੁਗ੍ਗੁਣਂ ਕਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਞਾਪੇਸਿ।

ਸਤ੍ਥਾ ਤਸ੍ਮਿੰ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਹਤ੍ਥੇਨ ਚੀਵਰੰ ਪਰਾਮਸਿਤ੍ਵਾ ''ਮੁਦੁਕਾ ਖੋ ਤ੍ਯਾਯੰ, ਕਸ੍ਸਪ, ਪਿਲੋਤਿਕਸਙ੍ਘਾਟੀ''ਤਿ ਆਹ। ਥੇਰੋ ''ਸਤ੍ਥਾ ਮੇ ਸਙ੍ਘਾਟਿਯਾ ਮੁਦੁਕਭਾਵੰ ਕਥੇਤਿ, ਪਾਰੁਪਿਤੁਕਾਮੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਞਤ੍ਵਾ ''ਪਾਰੁਪਤੁ, ਭਨ੍ਤੇ, ਭਗਵਾ ਸਙ੍ਘਾਟਿ''ਨ੍ਤਿ ਆਹ। ਕਿੰ ਤ੍ਵੰ ਪਾਰੁਪਿਸ੍ਸਸਿ ਕਸ੍ਸਪਾਤਿ? ਤੁਮ੍ਹਾਕੰ ਨਿਵਾਸਨੰ ਲਭਨ੍ਤੋ ਪਾਰੁਪਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਭਨ੍ਤੇਤਿ। ''ਕਿੰ ਪਨ ਤ੍ਵੰ, ਕਸ੍ਸਪ, ਇਮੰ ਪਰਿਭੋਗਜਿਣ੍ਣੰ ਪੰਸੁਕੂਲੰ ਧਾਰੇਤੁੰ ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਸਿ? ਮਯਾ ਹਿ ਇਮਸ੍ਸ ਪੰਸੁਕੂਲਸ੍ਸ ਗਹਿਤਦਿਵਸੇ ਉਦਕਪਰਿਯਨ੍ਤੰ ਕਤ੍ਵਾ ਮਹਾਪਥਵੀ ਕਮ੍ਪਿ, ਇਮੰ ਬੁਦ੍ਧਾਨੰ ਪਰਿਭੋਗਜਿਣ੍ਣੰ ਚੀਵਰੰ ਨਾਮ ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਪਰਿਤ੍ਤਗੁਣੇਨ ਧਾਰੇਤੁੰ, ਪਟਿਬਲੇਨੇਵਿਦੰ ਪਟਿਪਤ੍ਤਿਪੂਰਣਸਮਤ੍ਥੇਨ ਜਾਤਿਪੰਸੁਕੂਲਿਕੇਨ ਗਹੇਤੁੰ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਥੇਰੇਨ ਸਦ੍ਧਿੰ ਚੀਵਰੰ ਪਰਿਵਤ੍ਤੇਸਿ।

ਏਵੰ ਪਨ ਚੀਵਰਪਰਿਵਤ੍ਤੰ ਕਤ੍ਵਾ ਥੇਰੇਨ ਪਾਰੁਤਚੀਵਰੰ ਭਗਵਾ ਪਾਰੁਪਿ, ਸਤ੍ਥੁ ਚੀਵਰੰ ਥੇਰੋ ਪਾਰੁਪਿ। ਤਸ੍ਮਿੰ ਸਮਯੇ ਅਚੇਤਨਾਪਿ ਅਯੰ ਮਹਾਪਥਵੀ ''ਦੁਕ੍ਕਰੰ, ਭਨ੍ਤੇ, ਅਕਤ੍ਥ, ਅਤ੍ਤਨਾ ਪਾਰੁਤਚੀਵਰੰ ਸਾਵਕਸ੍ਸ ਦਿਨ੍ਨਪੁਬ੍ਬੰ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ, ਅਹੰ ਤੁਮ੍ਹਾਕੰ ਗੁਣੰ ਧਾਰੇਤੁੰ ਨ ਸਕ੍ਕੋਮੀ''ਤਿ ਵਦਨ੍ਤੀ ਵਿਯ ਉਦਕਪਰਿਯਨ੍ਤੰ ਕਤ੍ਵਾ ਕਮ੍ਪਿ। ਥੇਰੋਪਿ ''ਲਦ੍ਧੰ ਦਾਨਿ ਮਯਾ ਬੁਦ੍ਧਾਨੰ ਪਰਿਭੋਗਚੀਵਰੰ, ਕਿੰ ਮੇ ਇਦਾਨਿ ਉਤ੍ਤਰਿ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬੰ ਅਤ੍ਥੀ''ਤਿ ਉਨ੍ਨਤਿੰ ਅਕਤ੍ਵਾ ਬੁਦ੍ਧਾਨੰ ਸਨ੍ਤਿਕੇਯੇਵ ਤੇਰਸ ਧੁਤਗੁਣੇ ਸਮਾਦਾਯ ਸਤ੍ਤਦਿਵਸਮਤ੍ਤੰ ਪੁਥੁਜ੍ਜਨੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਅਟ੍ਠਮੇ ਅਰੁਣੇ ਸਹ ਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਾਹਿ ਅਰਹਤ੍ਤੰ ਪਾਪੁਣਿ। ਸਤ੍ਥਾਪਿ ''ਕਸ੍ਸਪੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਚਨ੍ਦੂਪਮੋ ਕੁਲਾਨਿ ਉਪਸਙ੍ਕਮਤਿ, ਅਪਕਸ੍ਸੇਵ ਕਾਯੰ ਅਪਕਸ੍ਸ ਚਿਤ੍ਤੰ ਨਿਚ੍ਚਨਵਕੋ ਕੁਲੇਸੁ ਅਪ੍ਪਗਬ੍ਭੋ''ਤਿ (ਸੰ॰ ਨਿ॰ ੨.੧੪੬) ਏਵਮਾਦੀਹਿ ਸੁਤ੍ਤੇਹਿ ਥੇਰੰ ਥੋਮੇਤ੍ਵਾ ਅਪਰਭਾਗੇ ਏਤਦੇਵ ਕਸ੍ਸਪਸੰਯੁਤ੍ਤੰ ਅਟ੍ਠੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿੰ ਕਤ੍ਵਾ ''ਮਮ ਸਾਸਨੇ ਧੁਤਵਾਦਾਨੰ ਭਿਕ੍ਖੂਨੰ ਮਹਾਕਸ੍ਸਪੋ ਅਗ੍ਗੋ''ਤਿ ਥੇਰੰ ਠਾਨਨ੍ਤਰੇ ਠਪੇਸੀਤਿ।

ਅਨੁਰੁਦ੍ਧਤ੍ਥੇਰਵਤ੍ਥੁ

੧੯੨. ਪਞ੍ਚਮੇ **ਦਿਬ੍ਬਚਕ੍ਖੁਕਾਨੰ ਯਦਿਦੰ ਅਨੁਰੁਦ੍ਧੋ**ਤਿ ਦਿਬ੍ਬਚਕ੍ਖੁਕਭਿਕ੍ਖੂਨੰ ਅਨੁਰੁਦ੍ਧਤ੍ਥੇਰੋ ਅਗ੍ਗੋਤਿ ਵਦਤਿ। ਤਸ੍ਸ ਚਿਣ੍ਣਵਸਿਤਾਯ ਅਗ੍ਗਭਾਵੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਥੇਰੋ ਕਿਰ ਭੋਜਨਪਪਞ੍ਚਮਤ੍ਤੰ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਸੇਸਕਾਲੰ ਆਲੋਕੰ ਵਡ੍ਢੇਤ੍ਵਾ ਦਿਬ੍ਬਚਕ੍ਖੁਨਾ ਸਤ੍ਤੇ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੋਵ ਵਿਹਰਤਿ। ਇਤਿ ਅਹੋਰਤ੍ਤੰ ਚਿਣ੍ਣਵਸਿਤਾਯ ਏਸ ਦਿਬ੍ਬਚਕ੍ਖੁਕਾਨੰ ਅਗ੍ਗੋ ਨਾਮ ਜਾਤੋ। ਅਪਿਚ ਕਪ੍ਪਸਤਸਹਸ੍ਸੰ ਪਤ੍ਥਿਤਭਾਵੇਨਪੇਸ ਦਿਬ੍ਬਚਕ੍ਖੁਕਾਨੰ ਅਗ੍ਗੋਵ ਜਾਤੋ।

ਤਤ੍ਰਸ੍ਸ ਪਞ੍ਹਕਮ੍ਮੇ ਅਯਮਨੁਪੁਬ੍ਬਿਕਥਾ – ਅਯਮ੍ਪਿ ਹਿ ਕੁਲਪੁਤ੍ਤੋ ਪਦੁਮੁਤ੍ਤਰਸ੍ਸੇਵ ਭਗਵਤੋ ਕਾਲੇ ਪਚ੍ਛਾਭਤ੍ਤੰ ਧਮ੍ਮਸ੍ਸਵਨਤ੍ਥੰ ਵਿਹਾਰੰ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੇਨ ਮਹਾਜਨੇਨ ਸਦ੍ਧਿੰ ਅਗਮਾਸਿ। ਅਯੰ ਹਿ ਤਦਾ ਅਞ੍ਞਤਰੋ ਅਪਾਕਟਨਾਮੋ ਇਸ੍ਸਰਕੁਟੁਮ੍ਬਿਕੋ ਅਹੋਸਿ। ਸੋ ਦਸਬਲੰ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਪਰਿਸਪਰਿਯਨ੍ਤੇ ਠਿਤੋ ਧਮ੍ਮਕਥੰ ਸੁਣਾਤਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਦੇਸਨੰ ਯਥਾਨੁਸਨ੍ਧਿਕੰ ਘਟੇਤ੍ਵਾ ਏਕੰ ਦਿਬ੍ਬਚਕ੍ਖੁਕੰ ਭਿਕ੍ਖੁੰ ਏਤਦਗ੍ਗਟ੍ਠਾਨੇ ਠਪੇਸਿ।

ਤਤੋ ਕੁਟੁਮ੍ਬਿਕਸ੍ਸ ਏਤਦਹੋਸਿ – ''ਮਹਾ ਵਤਾਯੰ ਭਿਕ੍ਖੁ, ਯੰ ਏਵੰ ਸਤ੍ਥਾ ਸਯੰ ਦਿਬ੍ਬਚਕ੍ਖੁਕਾਨੰ ਅਗ੍ਗਟ੍ਠਾਨੇ ਠਪੇਸਿ। ਅਹੋ ਵਤਾਹਮ੍ਪਿ ਅਨਾਗਤੇ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨਕਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਸਾਸਨੇ ਦਿਬ੍ਬਚਕ੍ਖੁਕਾਨੰ ਅਗ੍ਗੋ ਭਵੇਯ੍ਯ''ਨ੍ਤਿ ਚਿਤ੍ਤੰ ਉਪ੍ਪਾਦੇਤ੍ਵਾ ਪਰਿਸਨ੍ਤਰੇਨ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸ੍ਵਾਤਨਾਯ ਭਗਵਨ੍ਤੰ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੇਨ ਸਦ੍ਧਿੰ ਨਿਮਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਪੁਨਦਿਵਸੇ ਬੁਦ੍ਧਪ੍ਪਮੁਖਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਮਹਾਦਾਨੰ ਦਤ੍ਵਾ ''ਮਹਨ੍ਤੰ ਠਾਨਨ੍ਤਰੰ ਮਯਾ ਪਤ੍ਥਿਤ''ਨ੍ਤਿ ਤੇਨੇਵ ਨਿਯਾਮੇਨ ਅਜ੍ਜਤਨਾਯ ਸ੍ਵਾਤਨਾਯਾਤਿ ਨਿਮਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਤ ਦਿਵਸਾਨਿ ਮਹਾਦਾਨੰ ਪਵਤ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਸਪਰਿਵਾਰਸ੍ਸ ਭਗਵਤੋ ਉਤ੍ਤਮਵਤ੍ਥਾਨਿ ਦਤ੍ਵਾ ''ਭਗਵਾ ਨਾਹੰ ਇਮੰ ਸਕ੍ਕਾਰੰ ਦਿਬ੍ਬਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਯਾ ਨ ਮਨੁਸ੍ਸਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਯਾ ਅਤ੍ਥਾਯ ਕਰੋਮਿ। ਯੰ ਪਨ ਤੁਮ੍ਹੇ ਇਤੋ ਸਤ੍ਤਦਿਵਸਮਤ੍ਥਕੇ ਭਿਕ੍ਖੁੰ ਦਿਬ੍ਬਚਕ੍ਖੁਕਾਨੰ ਅਗ੍ਗਟ੍ਠਾਨੇ ਠਪਯਿਤ੍ਥ, ਅਹਮ੍ਪਿ ਅਨਾਗਤੇ ਏਕਸ੍ਸ ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਸਾਸਨੇ ਸੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਵਿਯ ਦਿਬ੍ਬਚਕ੍ਖੁਕਾਨੰ ਅਗ੍ਗੋ ਭਵੇਯ੍ਯ''ਨ੍ਤਿ ਪਤ੍ਥਨੰ ਕਤ੍ਵਾ ਪਾਦਮੂਲੇ ਨਿਪਜ੍ਜਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਅਨਾਗਤੰ ਓਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਪਤ੍ਥਨਾਯ ਸਮਿਜ੍ਝਨਭਾਵੰ ਞਤ੍ਵਾ ਏਵਮਾਹ – ''ਅਮ੍ਭੋ ਪੁਰਿਸ, ਅਨਾਗਤੇ

ਕਪ੍ਪਸਤਸਹਸ੍ਸਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਗੋਤਮੋ ਨਾਮ ਬੁਦ੍ਧੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿਸ੍ਸਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਸਾਸਨੇ ਤ੍ਵੰ ਦਿਬ੍ਬਚਕ੍ਖੁਕਾਨੰ ਅਗ੍ਗੋ ਅਨੁਰੁਦ੍ਧੋ ਨਾਮ ਭਵਿਸ੍ਸਸੀ''ਤਿ। ਏਵਞ੍ਚ ਪਨ ਵਤ੍ਵਾ ਭਤ੍ਤਾਨੁਮੋਦਨੰ ਕਤ੍ਵਾ ਵਿਹਾਰਮੇਵ ਅਗਮਾਸਿ।

ਕੁਟੁਮ੍ਬਿਕੋਪਿ ਯਾਵ ਬੁਦ੍ਧੋ ਧਰਤਿ, ਤਾਵ ਅਵਿਜਹਿਤਮੇਵ ਕਲ੍ਯਾਣਕਮ੍ਮੰ ਕਤ੍ਵਾ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤੇ ਸਤ੍ਥਰਿ ਨਿਟ੍ਠਿਤੇ ਸਤ੍ਤਯੋਜਨਿਕੇ ਸੁਵਣ੍ਣਚੇਤਿਯੇ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੰ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ, ''ਭਨ੍ਤੇ, ਕਿਂ ਦਿਬ੍ਬਚਕ੍ਖੁਸ੍ਸ ਪਰਿਕਮ੍ਮ''ਨ੍ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ਪਦੀਪਦਾਨੰ ਨਾਮ ਦਾਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ ਉਪਾਸਕਾਤਿ। ਸਾਧੁ, ਭਨ੍ਤੇ, ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਸਹਸ੍ਸਦੀਪਾਨਂਯੇਵ ਤਾਵ ਦੀਪਰੁਕ੍ਖਾਨੰ ਸਹਸ੍ਸੰ ਕਾਰੇਸਿ, ਤਦਨਨ੍ਤਰੰ ਤਤੋ ਪਰਿਤ੍ਤਤਰੇ, ਤਦਨਨ੍ਤਰੰ ਤਤੋ ਪਰਿਯਤ੍ਤਤਰੇਤਿ ਅਨੇਕਸਹਸ੍ਸੇ ਦੀਪਰੁਕ੍ਖੇ ਕਾਰੇਸਿ। ਸੇਸਪਦੀਪਾ ਪਨ ਅਪਰਿਮਾਣਾ ਅਹੇਸੁਂ।

ਏਵੰ ਯਾਵਜੀਵੰ ਕਲ੍ਯਾਣਕਮ੍ਮੰ ਕਤ੍ਵਾ ਦੇਵੇਸੁ ਚ ਮਨੁਸ੍ਸੇਸੁ ਚ ਸਂਸਰਨ੍ਤੋ ਕਪ੍ਪਸਤਸਹਸ੍ਸੰ ਅਤਿਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਕਸ੍ਸਪਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਕਾਲੇ ਬਾਰਾਣਸਿਯਂ ਕੁਟੁਮ੍ਬਿਯਗੇਹੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤੇ ਸਤ੍ਥਰਿ ਨਿਟ੍ਠਿਤੇ ਯੋਜਨਿਕੇ ਚੇਤਿਯੇ ਬਹੂ ਕਂਸਪਾਤਿਯੋ ਕਾਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਸਪ੍ਪਿਮਣ੍ਡਸ੍ਸ ਪੂਰੇਤ੍ਵਾ ਮਜ੍ਝੇ ਏਕੇਕਂ ਗੁਲ਼ਪਿਣ੍ਡਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਉਜ੍ਜਾਲੇਤ੍ਵਾ ਮੁਖਵਟ੍ਟਿਯਾ ਮੁਖਵਟ੍ਟਿਂ ਫੁਸਾਪੇਨ੍ਤੋ ਚੇਤਿਯਂ ਪਰਿਕ੍ਖਿਪਾਪੇਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਬ੍ਬਮਹਨ੍ਤਂ ਕਂਸਪਾਤਿਂ ਕਾਰੇਤ੍ਵਾ ਸਪ੍ਪਿਮਣ੍ਡਸ੍ਸ ਪੂਰੇਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸਾ ਮੁਖਵਟ੍ਟਿਯਂ ਸਮਨ੍ਤਤੋ ਵਟ੍ਟਿਸਹਸ੍ਸਂ ਜਾਲਾਪੇਤ੍ਵਾ ਮਜ੍ਝਟ੍ਠਾਨੇ ਥੂਪਿਕਂ ਪਿਲੋਤਿਕਾਯ ਵੇਠੇਤ੍ਵਾ ਜਾਲਾਪੇਤ੍ਵਾ ਕਂਸਪਾਤਿਂ ਸੀਸੇਨਾਦਾਯ ਸਬ੍ਬਰਤ੍ਤਿਂ ਯੋਜਨਿਕਂ ਚੇਤਿਯਂ ਅਨੁਪਰਿਯਾਯਿ। ਏਵੰ ਤੇਨਾਪਿ ਅਤ੍ਤਭਾਵੇਨ ਯਾਵਜੀਵੰ ਕਲ੍ਯਾਣਕਮ੍ਮੰ ਕਤ੍ਵਾ ਦੇਵਲੋਕੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੋ।

ਪੁਨ ਅਨੁਪ੍ਪਨ੍ਨੇ ਬੁਦ੍ਧੇ ਤਸ੍ਮਿਂਯੇਵ ਨਗਰੇ ਦੁਗ੍ਗਤਕੁਲਸ੍ਸ ਗੇਹੇ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਂ ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਵਾ ਸੁਮਨਸੇਟ੍ਠਿਂ ਨਾਮ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਵਸਿ, **ਅਨ੍ਨਭਾਰੋ**ਤਿਸ੍ਸ ਨਾਮਂ ਅਹੋਸਿ। ਸੋ ਪਨ ਸੁਮਨਸੇਟ੍ਠਿ ਦੇਵਸਿਕਂ ਕਪਣਦ੍ਧਿਕਵਣਿਬ੍ਬਕਯਾਚਕਾਨਂ ਗੇਹਦ੍ਵਾਰੇ ਮਹਾਦਾਨਂ ਦੇਤਿ। ਅਥੇਕਦਿਵਸਂ ਉਪਰਿਟ੍ਠੋ ਨਾਮ ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧੋ ਗਨ੍ਧਮਾਦਨਪਬ੍ਬਤੇ ਨਿਰੋਧਸਮਾਪਤ੍ਤਿਂ ਸਮਾਪਨ੍ਨੋ। ਤਤੋ ਵੁਟ੍ਠਾਯ ''ਅਜ੍ਜ ਕਸ੍ਸ ਅਨੁਗ੍ਗਹਂ ਕਾਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ ਵੀਮਂਸਿ। ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧਾ ਚ ਨਾਮ ਦੁਗ੍ਗਤਾਨੁਕਮ੍ਪਕਾ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਸੋ ''ਅਜ੍ਜ ਮਯਾ ਅਨ੍ਨਭਾਰਸ੍ਸ ਅਨੁਗ੍ਗਹਂ ਕਾਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ''ਇਦਾਨਿ ਅਨ੍ਨਭਾਰੋ ਅਟਵਿਤੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਗੇਹਂ ਆਗਮਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਞਤ੍ਵਾ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਮਾਦਾਯ ਗਨ੍ਧਮਾਦਨਪਬ੍ਬਤਾ ਵੇਹਾਸਂ ਅਬ੍ਭੁਗ੍ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਗਾਮਦ੍ਵਾਰੇ ਅਨ੍ਨਭਾਰਸ੍ਸ ਸਮ੍ਮੁਖੇ ਪਚ੍ਚੁਟ੍ਠਾਸਿ।

ਅਨ੍ਨਭਾਰੋ ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧਂ ਤੁਚ੍ਛਪਤ੍ਤਹਤ੍ਥਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧਂ ਅਭਿਵਾਦੇਤ੍ਵਾ ''ਅਪਿ, ਭਨ੍ਤੇ, ਭਿਕ੍ਖਂ ਲਭਿਤ੍ਥਾ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ਲਭਿਸ੍ਸਾਮ ਮਹਾਪੁਞ੍ਞਾਤਿ। ''ਭਨ੍ਤੇ, ਥੋਕਂ ਇਧੇਵ ਹੋਥਾ''ਤਿ ਵੇਗੇਨ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਗੇਹੇ ਮਾਤੁਗਾਮਂ ਪੁਚ੍ਛਿ – ''ਭਦ੍ਦੇ, ਮਯ੍ਹਂ ਠਪਿਤਂ ਭਾਗਭਤ੍ਤਂ ਅਤ੍ਥਿ, ਨਤ੍ਥੀ''ਤਿ? ਅਤ੍ਥਿ ਸਾਮੀਤਿ। ਸੋ ਤਤੋਵ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਹਤ੍ਥਤੋ ਪਤ੍ਤਮਾਦਾਯ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ''ਭਦ੍ਦੇ, ਮਯਂ ਪੁਰਿਮਭਵੇ ਕਲ੍ਯਾਣਕਮ੍ਮਸ੍ਸ ਅਕਤਤ੍ਤਾ ਭਤ੍ਤਂ ਪਚ੍ਚਾਸੀਸਮਾਨਾ ਵਿਹਰਾਮ , ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਦਾਤੁਕਾਮਤਾਯ ਸਤਿ ਦੇਯ੍ਯਧਮ੍ਮੋ ਨ ਹੋਤਿ, ਦੇਯ੍ਯਧਮ੍ਮੇ ਸਤਿ ਪਟਿਗ੍ਗਾਹਕਂ ਨ ਲਭਾਮ, ਅਜ੍ਜ ਮੇ ਉਪਰਿਟ੍ਠਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧੋ ਦਿਟ੍ਠੋ, ਭਾਗਭਤ੍ਤਞ੍ਚ ਅਤ੍ਥਿ, ਮਯ੍ਹਂ ਭਾਗਭਤ੍ਤਂ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਪਤ੍ਤੇ ਪਕ੍ਖਿਪਾਹੀ''ਤਿ।

ਬ੍ਯਤ੍ਤਾ ਇਤ੍ਥੀ ''ਯਤੋ ਮਯ੍ਹਂ ਸਾਮਿਕੋ ਭਾਗਭਤ੍ਤਂ ਦੇਤਿ, ਮਯਾਪਿ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਦਾਨੇ ਭਾਗਿਨਿਯਾ ਭਵਿਤਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਭਾਗਭਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਉਪਰਿਟ੍ਠਸ੍ਸ ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਪਤ੍ਤੇ ਪਤਿਟ੍ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਅਦਾਸਿ। ਅਨ੍ਨਭਾਰੋ ਪਤ੍ਤਂ ਆਹਰਿਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਹਤ੍ਥੇ ਠਪੇਤ੍ਵਾ, ''ਭਨ੍ਤੇ, ਏਵਰੂਪਾ ਦੁਜ੍ਜੀਵਿਤਾ ਮੁਚ੍ਚਾਮਾ''ਤਿ ਆਹ। ਏਵਂ ਹੋਤੁ, ਮਹਾਪੁਞ੍ਞਾਤਿ। ਸੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਉਤ੍ਤਰਸਾਟਕਂ ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਪਦੇਸੇ ਅਤ੍ਥਰਿਤ੍ਵਾ , ''ਭਨ੍ਤੇ, ਇਧ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਥਾ''ਤਿ ਆਹ। ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧੋ ਤਤ੍ਥ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਨਵਵਿਧਂ ਪਾਟਿਕੂਲ੍ਯਂ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਨ੍ਤੋ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿ। ਪਰਿਭੁਤ੍ਤਕਾਲੇ ਅਨ੍ਨਭਾਰੋ ਪਤ੍ਤਧੋਵਨਉਦਕਂ ਅਦਾਸਿ। ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧੋ ਨਿਟ੍ਠਿਤਭਤ੍ਤਕਿਚ੍ਚੋ –

''ਇਚ੍ਛਿਤਂ ਪਤ੍ਥਿਤਂ ਤੁਯ੍ਹਂ, ਸਬ੍ਬਮੇਵ ਸਮਿਜ੍ਝਤੁ।
ਸਬ੍ਬੇ ਪੂਰੇਨ੍ਤੁ ਸਙ੍ਕਪ੍ਪਾ, ਚਨ੍ਦੋ ਪਨ੍ਨਰਸੋ ਯਥਾ''ਤਿ॥ –

ਅਨੁਮੋਦਨਂ ਕਤ੍ਵਾ ਮਗ੍ਗਂ ਪਟਿਪਜ੍ਜਿ। ਸੁਮਨਸੇਟ੍ਠਿਸ੍ਸ ਛਤ੍ਤੇ ਅਧਿਵਤ੍ਥਾ ਦੇਵਤਾ ‘‘ਅਹੋ ਦਾਨਂ ਪਰਮਦਾਨਂ ਉਪਰਿਟ੍ਠੇ ਸੁਪ੍ਪਤਿਟ੍ਠਿਤ’’ਨ੍ਤਿ ਤਿਕ੍ਖਤ੍ਤੁਂ ਵਤ੍ਵਾ ਸਾਧੁਕਾਰਂ ਅਦਾਸਿ। ਸੁਮਨਸੇਟ੍ਠਿ ‘‘ਕਿਂ ਤ੍ਵਂ ਮਂ ਏਤ੍ਤਕਂ ਕਾਲਂ ਦਾਨਂ ਦਦਮਾਨਂ ਨ ਪਸ੍ਸਸੀ’’ਤਿ ਆਹ। ਨਾਹਂ ਤਵ ਦਾਨੇ ਸਾਧੁਕਾਰਂ ਦੇਮਿ, ਅਨ੍ਨਭਾਰੇਨ ਉਪਰਿਟ੍ਠਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਦਿਨ੍ਨਪਿਣ੍ਡਪਾਤੇ ਪਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਸਾਧੁਕਾਰਂ ਦੇਮੀਤਿ।

ਸੁਮਨਸੇਟ੍ਠਿ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ‘‘ਅਚ੍ਛਰਿਯਂ ਵਤਿਦਂ, ਅਹਂ ਏਤ੍ਤਕਂ ਕਾਲਂ ਦਾਨਂ ਦੇਨ੍ਤੋ ਦੇਵਤਂ ਸਾਧੁਕਾਰਂ ਦਾਪੇਤੁਂ ਨਾਸਕ੍ਖਿਂ। ਅਯਂ ਅਨ੍ਨਭਾਰੋ ਮਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਵਸਨ੍ਤੋ ਅਨੁਰੂਪਸ੍ਸ ਪਟਿਗ੍ਗਾਹਕਪੁਗ੍ਗਲਸ੍ਸ ਲਦ੍ਧਤ੍ਤਾ ਏਕਪਿਣ੍ਡਪਾਤਦਾਨੇਨੇਵ ਸਾਧੁਕਾਰਂ ਦਾਪੇਸਿ, ਏਤਸ੍ਸ ਅਨੁਚ੍ਛਵਿਕਂ ਦਤ੍ਵਾ ਏਤਂ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਂ ਮਮ ਸਨ੍ਤਕਂ ਕਾਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ’’ਤਿ ਅਨ੍ਨਭਾਰਂ ਪਕ੍ਕੋਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ‘‘ਅਜ੍ਜ ਤਯਾ ਕਸ੍ਸਚਿ ਕਿਞ੍ਚਿ ਦਾਨਂ ਦਿਨ੍ਨ’’ਨ੍ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ਆਮ, ਅਯ੍ਯ, ਉਪਰਿਟ੍ਠਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਮੇ ਅਤ੍ਤਨੋ ਭਾਗਭਤ੍ਤਂ ਦਿਨ੍ਨਨ੍ਤਿ। ਹਨ੍ਦ, ਭੋ, ਕਹਾਪਣਂ ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਵਾ ਏਤਂ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਂ ਮਯ੍ਹਂ ਦੇਹੀਤਿ। ਨ ਦੇਮਿ ਅਯ੍ਯਾਤਿ। ਸੋ ਯਾਵ ਸਹਸ੍ਸਂ ਵਡ੍ਢੇਸਿ, ਅਨ੍ਨਭਾਰੋ ‘‘ਸਹਸ੍ਸੇਨਾਪਿ ਨ ਦੇਮੀ’’ਤਿ ਆਹ। ਹੋਤੁ, ਭੋ, ਯਦਿ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਂ ਨ ਦੇਸਿ, ਸਹਸ੍ਸਂ ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਵਾ ਪਤ੍ਤਿਂ ਮੇ ਦੇਹੀਤਿ। ‘‘ਏਤਮ੍ਪਿ ਦਾਤੁਂ ਯੁਤ੍ਤਂ ਵਾ ਅਯੁਤ੍ਤਂ ਵਾ ਨ ਜਾਨਾਮਿ, ਅਯ੍ਯਂ ਪਨ ਉਪਰਿਟ੍ਠਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧਂ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਸਚੇ ਦਾਤੁਂ ਯੁਤ੍ਤਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਦਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧਂ ਸਮ੍ਪਾਪੁਣਿਤ੍ਵਾ, ‘‘ਭਨ੍ਤੇ, ਸੁਮਨਸੇਟ੍ਠਿ ਮਯ੍ਹਂ ਸਹਸ੍ਸਂ ਦਤ੍ਵਾ ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਦਿਨ੍ਨਪਿਣ੍ਡਪਾਤੇ ਪਤ੍ਤਿਂ ਯਾਚਤਿ, ਦਮ੍ਮਿ ਵਾ ਨ ਦਮ੍ਮਿ ਵਾ’’ਤਿ । ਉਪਮਂ ਤੇ ਪਣ੍ਡਿਤ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮਿ। ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ ਕੁਲਸਤਿਕੇ ਗਾਮੇ ਏਕਸ੍ਮਿਂਯੇਵ ਘਰੇ ਦੀਪਂ ਜਾਲੇਯ੍ਯ, ਸੇਸਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਤੇਲੇਨ ਵਟ੍ਟਿਂ ਤੇਮੇਤ੍ਵਾ ਜਾਲਾਪੇਤ੍ਵਾ ਗਣ੍ਹੇਯ੍ਯੁਂ, ਪੁਰਿਮਦੀਪਸ੍ਸ ਪਭਾ ਅਤ੍ਥਿ, ਨਤ੍ਥੀਤਿ। ਅਤਿਰੇਕਤਰਾ, ਭਨ੍ਤੇ, ਪਭਾ ਹੋਤੀਤਿ। ਏਵਮੇਵ ਪਣ੍ਡਿਤ ਉਲੁਙ੍ਕਯਾਗੁ ਵਾ ਹੋਤੁ ਕਟਚ੍ਛੁਭਿਕ੍ਖਾ ਵਾ, ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤੇ ਪਰੇਸਂ ਪਤ੍ਤਿਂ ਦੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਸਤਸ੍ਸ ਵਾ ਦੇਤੁ ਸਹਸ੍ਸਸ੍ਸ ਵਾ, ਯਤ੍ਤਕਾਨਂ ਦੇਤਿ, ਤਤ੍ਤਕਾਨਂ ਪੁਞ੍ਞਂ ਵਡ੍ਢਤਿ। ਤ੍ਵਂ ਦੇਨ੍ਤੋ ਏਕਮੇਵ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਂ ਅਦਾਸਿ, ਸੁਮਨਸੇਟ੍ਠਿਸ੍ਸ ਪਨ ਪਤ੍ਤਿਯਾ ਦਿਨ੍ਨਾਯ ਦ੍ਵੇ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਾ ਹੋਨ੍ਤਿ ਏਕੋ ਤਵ, ਏਕੋ ਚ ਤਸ੍ਸਾਤਿ।

ਸੋ ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧਂ ਅਭਿਵਾਦੇਤ੍ਵਾ ਸੁਮਨਸੇਟ੍ਠਿਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ‘‘ਪਿਣ੍ਡਪਾਤੇ ਪਤ੍ਤਿਂ ਗਣ੍ਹ ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਆਹ। ਹਨ੍ਦ, ਕਹਾਪਣਸਹਸ੍ਸਂ ਗਣ੍ਹਾਤਿ। ਨਾਹਂ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਂ ਵਿਕ੍ਕਿਣਾਮਿ, ਸਦ੍ਧਾਯ ਪਨ ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਪਤ੍ਤਿਂ ਦੇਮੀਤਿ। ਤਾਤ, ਤ੍ਵਂ ਮਯ੍ਹਂ ਸਦ੍ਧਾਯ ਪਤ੍ਤਿਂ ਦੇਸਿ, ਅਹਂ ਪਨ ਤੁਯ੍ਹਂ ਗੁਣੇ ਪੂਜੇਨ੍ਤੋ ਸਹਸ੍ਸਂ ਦੇਮਿ, ਗਣ੍ਹ, ਤਾਤਾਤਿ। ਸੋ ‘‘ਏਵਂ ਹੋਤੂ’’ਤਿ ਸਹਸ੍ਸਂ ਗਣ੍ਹਿ। ਤਾਤ, ਤੁਯ੍ਹਂ ਸਹਸ੍ਸਂ ਲਦ੍ਧਕਾਲਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਸਹਤ੍ਥਾ ਕਮ੍ਮਕਰਣਕਿਚ੍ਚਂ ਨਤ੍ਥਿ, ਵੀਥਿਯਂ ਘਰਂ ਮਾਪੇਤ੍ਵਾ ਵਸ। ਯੇਨ ਤੁਯ੍ਹਂ ਅਤ੍ਥੋ, ਤਂ ਮਂ ਆਹਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਗਣ੍ਹਾਹੀਤਿ। ਨਿਰੋਧਸਮਾਪਤ੍ਤਿਤੋ ਵੁਟ੍ਠਿਤਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਦਿਨ੍ਨਪਿਣ੍ਡਪਾਤੋ ਨਾਮ ਤਂਦਿਵਸਮੇਵ ਵਿਪਾਕਂ ਦੇਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਸੁਮਨਸੇਟ੍ਠਿ ਅਞ੍ਞਂ ਦਿਵਸਂ ਅਨ੍ਨਭਾਰਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਰਾਜਕੁਲਂ ਅਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋਪਿ ਤਂਦਿਵਸਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾਵ ਗਤੋ।

ਅਨ੍ਨਭਾਰਸ੍ਸ ਪੁਞ੍ਞਂ ਆਗਮ੍ਮ ਰਾਜਾ ਸੇਟ੍ਠਿਂ ਅਨੋਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ਅਨ੍ਨਭਾਰਮੇਵ ਓਲੋਕੇਸਿ । ਕਿਂ, ਦੇਵ, ਇਮਂ ਪੁਰਿਸਂ ਅਤਿਵਿਯ ਓਲੋਕੇਸੀਤਿ? ਅਞ੍ਞਂ ਦਿਵਸਂ ਅਦਿਟ੍ਠਪੁਬ੍ਬਤ੍ਤਾ ਓਲੋਕੇਮੀਤਿ। ਓਲੋਕੇਤਬ੍ਬਯੁਤ੍ਤਕੋ ਏਸ ਦੇਵਾਤਿ। ਕੋ ਪਨਸ੍ਸ ਓਲੋਕੇਤਬ੍ਬਯੁਤ੍ਤਕੋ ਗੁਣੋਤਿ? ਅਜ੍ਜ ਅਤ੍ਤਨੋ ਭਾਗਭਤ੍ਤਂ ਸਯਂ ਅਭੁਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਉਪਰਿਟ੍ਠਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਦਿਨ੍ਨਤ੍ਤਾ ਮਮ ਹਤ੍ਥਤੋ ਸਹਸ੍ਸਂ ਲਭਿ ਦੇਵਾਤਿ। ਕੋਨਾਮੋ ਏਸੋਤਿ? ਅਨ੍ਨਭਾਰੋ ਨਾਮ ਦੇਵਾਤਿ। ‘‘ਤਵ ਹਤ੍ਥਤੋ ਲਦ੍ਧਤ੍ਤਾ ਮਮਪਿ ਹਤ੍ਥਤੋ ਲਦ੍ਧੁਂ ਅਰਹਤਿ, ਅਹਮ੍ਪਿਸ੍ਸ ਪੂਜਂ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਸਹਸ੍ਸਂ ਅਦਾਸਿ। ਏਤਸ੍ਸ ਵਸਨਗੇਹਂ ਜਾਨਾਥ ਭਣੇਤਿ? ਸਾਧੁ ਦੇਵਾਤਿ ਏਕਂ ਗੇਹਟ੍ਠਾਨਂ ਸੋਧੇਨ੍ਤਾ ਕੁਦ੍ਦਾਲੇਨ ਆਹਤਾਹਤਟ੍ਠਾਨੇ ਨਿਧਿਕੁਮ੍ਭਿਯੋ ਗੀਵਾਯ ਗੀਵਂ ਆਹਚ੍ਚ ਠਿਤਾ ਦਿਸ੍ਵਾ ਰਞ੍ਞੋ ਆਰੋਚਯਿਂਸੁ। ਰਾਜਾ ‘‘ਤੇਨ ਹਿ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਖਣਥਾ’’ਤਿ ਆਹ। ਤੇਸਂ ਖਣਨ੍ਤਾਨਂ ਖਣਨ੍ਤਾਨਂ ਹੇਟ੍ਠਾ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ। ਪੁਨ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਰਞ੍ਞੋ ਆਰੋਚਯਿਂਸੁ। ਰਾਜਾ ‘‘ਅਨ੍ਨਭਾਰਸ੍ਸ ਵਚਨੇਨ ਖਣਥਾ’’ਤਿ ਆਹ। ਤੇ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ‘‘ਅਨ੍ਨਭਾਰਸ੍ਸੇਵ ਵਚਨ’’ਨ੍ਤਿ ਖਣਿਂਸੁ। ਕੁਦ੍ਦਾਲੇਨ ਆਹਤਾਹਤਟ੍ਠਾਨੇ ਅਹਿਚ੍ਛਤ੍ਤਕਮਕੁਲਾਨਿ ਵਿਯ ਕੁਮ੍ਭਿਯੋ ਉਟ੍ਠਹਿਂਸੁ। ਤੇ ਧਨਂ ਆਹਰਿਤ੍ਵਾ ਰਞ੍ਞੋ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਰਾਸਿਂ ਅਕਂਸੁ। ਰਾਜਾ ਅਮਚ੍ਚੇ ਸਨ੍ਨਿਪਾਤੇਤ੍ਵਾ ‘‘ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਨਗਰੇ ਕਸ੍ਸ ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ ਏਤ੍ਤਕਂ ਧਨਂ ਅਤ੍ਥੀ’’ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ਨਤ੍ਥਿ ਕਸ੍ਸਚਿ ਦੇਵਾਤਿ। ਤੇਨ ਹਿ ਅਯਂ ਅਨ੍ਨਭਾਰੋ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਨਗਰੇ ਧਨਸੇਟ੍ਠਿ ਨਾਮ ਹੋਤੂਤਿ। ਤਂਦਿਵਸਮੇਵ ਸੇਟ੍ਠਿਚ੍ਛਤ੍ਤਂ ਲਭਿ।

ਸੋ ਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਯਾਵਜੀਵਂ ਕਲ੍ਯਾਣਕਮ੍ਮਂ ਕਤ੍ਵਾ ਤਤੋ ਚੁਤੋ ਦੇਵਲੋਕੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੋ। ਦੀਘਰਤ੍ਤਂ ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸੇਸੁ ਸਂਸਰਿਤ੍ਵਾ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਸਤ੍ਥੁ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨਕਾਲੇ ਕਪਿਲਵਤ੍ਥੁਨਗਰੇ ਅਮਿਤੋਦਨਸਕ੍ਕਸ੍ਸ ਗੇਹੇ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਂ ਗਣ੍ਹਿ। ਨਾਮਗ੍ਗਹਣਦਿਵਸੇ ਪਨਸ੍ਸ **ਅਨੁਰੁਦ੍ਧੋ**ਤਿ ਨਾਮਂ ਅਕਂਸੁ। ਮਹਾਨਾਮਸਕ੍ਕਸ੍ਸ ਕਨਿਟ੍ਠਭਾਤਾ ਸਤ੍ਥੁ ਚੂਲ਼ਪਿਤੁਪੁਤ੍ਤੋ ਪਰਮਸੁਖੁਮਾਲੋ ਮਹਾਪੁਞ੍ਞੋ ਅਹੋਸਿ। ਸੁਵਣ੍ਣਪਾਤਿਯਂਯੇਵਸ੍ਸ ਭਤ੍ਤਂ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਮਾਤਾ ਏਕਦਿਵਸਂ ''ਮਮ ਪੁਤ੍ਤਂ ਨਤ੍ਥੀਤਿ ਪਦਂ ਜਾਨਾਪੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਏਕਂ ਸੁਵਣ੍ਣਪਾਤਿਂ ਅਞ੍ਞਾਯ ਸੁਵਣ੍ਣਪਾਤਿਯਾ ਪਿਦਹਿਤ੍ਵਾ ਤੁਚ੍ਛਕਂਯੇਵ ਪੇਸੇਸਿ। ਅਨ੍ਤਰਾਮਗ੍ਗੇ ਦੇਵਤਾ ਦਿਬ੍ਬਪੂਵੇਹਿ ਪੂਰੇਸੁਂ। ਏਵਂ ਮਹਾਪੁਞ੍ਞੋ ਅਹੋਸਿ। ਤਿਣ੍ਣਂ ਉਤੂਨਂ ਅਨੁਚ੍ਛਵਿਕੇਸੁ ਤੀਸੁ ਪਾਸਾਦੇਸੁ ਅਲਙ੍ਕਤਨਾਟਕਿਤ੍ਥੀਹਿ ਪਰਿਵੁਤੋ ਦੇਵੋ ਵਿਯ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਅਨੁਭਵਿ।

ਅਮ੍ਹਾਕਮ੍ਪਿ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤੋ ਤਸ੍ਮਿਂ ਸਮਯੇ ਤੁਸਿਤਪੁਰਾ ਚਵਿਤ੍ਵਾ ਸੁਦ੍ਧੋਦਨਮਹਾਰਾਜਸ੍ਸ ਅਗ੍ਗਮਹੇਸਿਯਾ ਕੁਚ੍ਛਿਸ੍ਮਿਂ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਅਨੁਕ੍ਕਮੇਨ ਵੁਦ੍ਧਿਪ੍ਪਤ੍ਤੋ ਏਕੂਨਤਿਂਸ ਵਸ੍ਸਾਨਿ ਅਗਾਰਮਜ੍ਝੇ ਵਸਿਤ੍ਵਾ ਮਹਾਭਿਨਿਕ੍ਖਮਨਂ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਅਨੁਕ੍ਕਮੇਨ ਪਟਿਵਿਦ੍ਧਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁਤਞ੍ਞਾਣੋ ਬੋਧਿਮਣ੍ਡੇ ਸਤ੍ਤਸਤ੍ਤਾਹਂ ਵੀਤਿਨਾਮੇਤ੍ਵਾ ਇਸਿਪਤਨੇ ਮਿਗਦਾਯੇ ਧਮ੍ਮਚਕ੍ਕਪ੍ਪਵਤ੍ਤਨਂ ਪਵਤ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਲੋਕਾਨੁਗ੍ਗਹਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਰਾਜਗਹਂ ਆਗਮ੍ਮ ''ਪੁਤ੍ਤੋ ਮੇ ਰਾਜਗਹਂ ਆਗਤੋ''ਤਿ ਸੁਤ੍ਵਾ ''ਗਚ੍ਛਥ ਭਣੇ ਮਮ ਪੁਤ੍ਤਂ ਆਨੇਥਾ''ਤਿ ਪਿਤਰਾ ਪਹਿਤੇ ਸਹਸ੍ਸਸਹਸ੍ਸਪਰਿਵਾਰੇ ਦਸ ਅਮਚ੍ਚੇ ਏਹਿਭਿਕ੍ਖੁਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾਯ ਪਬ੍ਬਾਜੇਤ੍ਵਾ ਕਾਲ਼ੁਦਾਯਿਤ੍ਥੇਰੇਨ ਚਾਰਿਕਾਗਮਨਂ ਆਯਾਚਿਤੋ ਰਾਜਗਹਤੋ ਵੀਸਤਿਸਹਸ੍ਸਭਿਕ੍ਖੁਪਰਿਵਾਰੋ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਕਪਿਲਵਤ੍ਥੁਪੁਰਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਞਾਤਿਸਮਾਗਮੇ ਅਨੇਕੇਹਿ ਇਦ੍ਧਿਪਾਟਿਹਾਰਿਯੇਹਿ ਸਪ੍ਪਾਟਿਹਾਰਿਯਂ ਵਿਚਿਤ੍ਰਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਕਤ੍ਵਾ ਮਹਾਜਨਂ ਅਮਤਪਾਨਂ ਪਾਯੇਤ੍ਵਾ ਦੁਤਿਯਦਿਵਸੇ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਮਾਦਾਯ ਨਗਰਦ੍ਵਾਰੇ ਠਤ੍ਵਾ ''ਕਿਂ ਨੁ ਖੋ ਕੁਲਨਗਰਂ ਆਗਤਾਨਂ ਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁਬੁਦ੍ਧਾਨਂ ਆਚਿਣ੍ਣ''ਨ੍ਤਿ ਆਵਜ੍ਜਮਾਨੋ ''ਸਪਦਾਨਂ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਚਰਣਂ ਆਚਿਣ੍ਣ''ਨ੍ਤਿ ਞਤ੍ਵਾ ਸਪਦਾਨਂ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਚਰਨ੍ਤੋ ''ਪੁਤ੍ਤੋ ਮੇ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਚਰਤੀ''ਤਿ ਸੁਤ੍ਵਾ ਆਗਤਸ੍ਸ ਰਞ੍ਞੋ ਧਮ੍ਮਂ ਕਥੇਤ੍ਵਾ ਤੇਨ ਸਕਨਿਵੇਸਨਂ ਪਵੇਸੇਤ੍ਵਾ ਕਤਸਕ੍ਕਾਰਸਮ੍ਮਾਨੋ ਤਤ੍ਥ ਕਾਤਬ੍ਬਂ ਞਾਤਿਜਨਾਨੁਗ੍ਗਹਂ ਕਤ੍ਵਾ ਰਾਹੁਲਕੁਮਾਰਂ ਪਬ੍ਬਾਜੇਤ੍ਵਾ ਨਚਿਰਸ੍ਸੇਵ ਕਪਿਲਵਤ੍ਥੁਪੁਰਤੋ ਮਲ੍ਲਰਟ੍ਠੇ ਚਾਰਿਕਂ ਚਰਮਾਨੋ ਅਨੁਪਿਯਅਮ੍ਬਵਨਂ ਅਗਮਾਸਿ।

ਤਸ੍ਮਿਂ ਸਮਯੇ ਸੁਦ੍ਧੋਦਨਮਹਾਰਾਜਾ ਸਾਕਿਯਜਨਂ ਸਨ੍ਨਿਪਾਤੇਤ੍ਵਾ ਆਹ – ''ਸਚੇ ਮਮ ਪੁਤ੍ਤੋ ਅਗਾਰਂ ਅਜ੍ਝਾਵਸਿਸ੍ਸ, ਰਾਜਾ ਅਭਵਿਸ੍ਸ ਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤੀ ਸਤ੍ਤਰਤਨਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ। ਨਤ੍ਤਾਪਿ ਮੇ ਰਾਹੁਲਕੁਮਾਰੋ ਖਤ੍ਤਿਯਗਣੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਤਂ ਪਰਿਵਾਰੇਤ੍ਵਾ ਅਚਰਿਸ੍ਸ, ਤੁਮ੍ਹੇਪਿ ਏਤਮਤ੍ਥਂ ਜਾਨਾਥ। ਇਦਾਨਿ ਪਨ ਮੇ ਪੁਤ੍ਤੋ ਬੁਦ੍ਧੋ ਜਾਤੋ, ਖਤ੍ਤਿਯਾਵਸ੍ਸ ਪਰਿਵਾਰਾ ਹੋਨ੍ਤੁ। ਤੁਮ੍ਹੇ ਏਕੇਕਕੁਲਤੋ ਏਕੇਕਂ ਦਾਰਕਂ ਦੇਥਾ''ਤਿ। ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤੇ ਏਕਪ੍ਪਹਾਰੇਨੇਵ ਸਹਸ੍ਸਖਤ੍ਤਿਯਕੁਮਾਰਾ ਪਬ੍ਬਜਿਂਸੁ। ਤਸ੍ਮਿਂ ਸਮਯੇ ਮਹਾਨਾਮੋ ਕੁਟੁਮ੍ਬਸਾਮਿਕੋ ਹੋਤਿ। ਸੋ ਅਨੁਰੁਦ੍ਧਸਕ੍ਕਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਏਤਦਵੋਚ – ''ਏਤਰਹਿ, ਤਾਤ ਅਨੁਰੁਦ੍ਧ, ਅਭਿਞ੍ਞਾਤਾ ਅਭਿਞ੍ਞਾਤਾ ਸਕ੍ਯਕੁਮਾਰਾ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਪਬ੍ਬਜਿਤਂ ਅਨੁਪਬ੍ਬਜਨ੍ਤਿ, ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਕੁਲੇ ਨਤ੍ਥਿ ਕੋਚਿ ਅਗਾਰਸ੍ਮਾ ਅਨਗਾਰਿਯਂ ਪਬ੍ਬਜਿਤੋ। ਤੇਨ ਹਿ ਤ੍ਵਂ ਵਾ ਪਬ੍ਬਜ, ਅਹਂ ਵਾ ਪਬ੍ਬਜਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ। ਸੋ ਤਸ੍ਸ ਵਚਨਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਘਰਾਵਾਸੇ ਰੁਚਿਂ ਅਕਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਸਤ੍ਤਮੋ ਅਗਾਰਸ੍ਮਾ ਅਨਗਾਰਿਯਂ ਪਬ੍ਬਜਿਤੋ। ਤਸ੍ਸ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾਨੁਕ੍ਕਮੋ ਸਙ੍ਘਭੇਦਕਕ੍ਖਨ੍ਧਕੇ (ਚੂਲ਼ਵ॰ ੩੩੦ ਆਦਯੋ) ਆਗਤੋਵ।

ਏਵਂ ਅਨੁਪਿਯਅਮ੍ਬਵਨਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਬ੍ਬਜਿਤੇਸੁ ਪਨ ਤੇਸੁ ਤਸ੍ਮਿਂਯੇਵ ਅਨ੍ਤੋਵਸ੍ਸੇ ਭਦ੍ਦਿਯਤ੍ਥੇਰੋ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਾਪੁਣਿ। ਅਨੁਰੁਦ੍ਧਤ੍ਥੇਰੋ ਦਿਬ੍ਬਚਕ੍ਖੁਂ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੇਸਿ, ਦੇਵਦਤ੍ਤੋ ਅਟ੍ਠ ਸਮਾਪਤ੍ਤਿਯੋ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੇਸਿ, ਆਨਨ੍ਦਤ੍ਥੇਰੋ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲੇ ਪਤਿਟ੍ਠਾਸਿ, ਭਗੁਤ੍ਥੇਰੋ ਚ ਕਿਮਿਲਤ੍ਥੇਰੋ ਚ ਪਚ੍ਛਾ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਾਪੁਣਿਂਸੁ। ਤੇਸਂ ਪਨ ਸਬ੍ਬੇਸਮ੍ਪਿ ਥੇਰਾਨਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਆਗਤਟ੍ਠਾਨੇ ਪੁਬ੍ਬਪਤ੍ਥਨਾਭਿਨੀਹਾਰੋ ਆਗਮਿਸ੍ਸਤਿ। ਅਯਂ ਪਨ ਅਨੁਰੁਦ੍ਧਤ੍ਥੇਰੋ ਧਮ੍ਮਸੇਨਾਪਤਿਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਚੇਤਿਯਰਟ੍ਠੇ ਪਾਚੀਨਵਂਸਮਿਗਦਾਯਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਮਣਧਮ੍ਮਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਸਤ੍ਤ ਮਹਾਪੁਰਿਸਵਿਤਕ੍ਕੇ ਵਿਤਕ੍ਕੇਸਿ, ਅਟ੍ਠਮੇ ਕਿਲਮਤਿ। ਸਤ੍ਥਾ ''ਅਨੁਰੁਦ੍ਧੋ ਅਟ੍ਠਮੇ ਮਹਾਪੁਰਿਸਵਿਤਕ੍ਕੇ ਕਿਲਮਤੀ''ਤਿ ਞਤ੍ਵਾ ''ਤਸ੍ਸ ਸਙ੍ਕਪ੍ਪਂ ਪੂਰੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਤਤ੍ਥ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਵਰਬੁਦ੍ਧਾਸਨੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਅਟ੍ਠਮਂ ਮਹਾਪੁਰਿਸਵਿਤਕ੍ਕਂ ਪੂਰੇਤ੍ਵਾ ਚਤੁਪਚ੍ਚਯਸਨ੍ਤੋਸਭਾਵਨਾਰਾਮਪਟਿਮਣ੍ਡਿਤਂ ਮਹਾਅਰਿਯਵਂਸਪਟਿਪਦਂ (ਅ॰ ਨਿ॰ ੮.੩੦) ਕਥੇਤ੍ਵਾ ਆਕਾਸੇ ਉਪ੍ਪਤਿਤ੍ਵਾ ਭੇਸਕਲਾਵਨਮੇਵ ਗਤੋ।

ਥੇਰੋ ਤਥਾਗਤੇ ਗਤਮਤ੍ਤੇਯੇਵ ਤੇਵਿਜ੍ਜੋ ਮਹਾਖੀਣਾਸਵੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ‘‘ਸਤ੍ਥਾ ਮਯ੍ਹੰ ਮਨੰ ਜਾਨਿਤ੍ਵਾ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਅਟ੍ਠਮੰ ਮਹਾਪੁਰਿਸਵਿਤਕ੍ਕੰ ਪੂਰੇਤ੍ਵਾ ਅਦਾਸਿ। ਸੋ ਚ ਮੇ ਮਨੋਰਥੋ ਮਤ੍ਥਕੰ ਪਤ੍ਤੋ’’ਤਿ ਬੁਦ੍ਧਾਨੰ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨੰ ਅਤ੍ਤਨੋ ਚ ਪਟਿਵਿਦ੍ਧਧਮ੍ਮੰ ਆਰਬ੍ਭ ਇਮਾ ਗਾਥਾ ਅਭਾਸਿ –

‘‘ਮਮ ਸਙ੍ਕਪ੍ਪਮਞ੍ਞਾਯ, ਸਤ੍ਥਾ ਲੋਕੇ ਅਨੁਤ੍ਤਰੋ।
ਮਨੋਮਯੇਨ ਕਾਯੇਨ, ਇਦ੍ਧਿਯਾ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿ॥

‘‘ਯਥਾ ਮੇ ਅਹੁ ਸਙ੍ਕਪ੍ਪੋ, ਤਤੋ ਉਤ੍ਤਰਿ ਦੇਸਯਿ।
ਨਿਪ੍ਪਪਞ੍ਚਰਤੋ ਬੁਦ੍ਧੋ, ਨਿਪ੍ਪਪਞ੍ਚਮਦੇਸਯਿ॥

‘‘ਤਸ੍ਸਾਹੰ ਧਮ੍ਮਮਞ੍ਞਾਯ, ਵਿਹਾਸਿੰ ਸਾਸਨੇ ਰਤੋ।
ਤਿਸ੍ਸੋ ਵਿਜ੍ਜਾ ਅਨੁਪ੍ਪਤ੍ਤੋ, ਕਤੰ ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਸਾਸਨ’’ਨ੍ਤਿ॥ (ਥੇਰਗਾ॰ ੯੦੧-੯੦੩)।

ਅਥ ਨੰ ਅਪਰਭਾਗੇ ਸਤ੍ਥਾ ਜੇਤਵਨਮਹਾਵਿਹਾਰੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ‘‘ਮਮ ਸਾਸਨੇ ਦਿਬ੍ਬਚਕ੍ਖੁਕਾਨੰ ਅਨੁਰੁਦ੍ਧੋ ਅਗ੍ਗੋ’’ਤਿ ਅਗ੍ਗਟ੍ਠਾਨੇ ਠਪੇਸਿ।

ਭਦ੍ਦਿਯਤ੍ਥੇਰਵਤ੍ਥੁ

੧੯੩. ਛਟ੍ਠੇ **ਉਚ੍ਚਾਕੁਲਿਕਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਉਚ੍ਚੇ ਕੁਲੇ ਜਾਤਾਨੰ। **ਭਦ੍ਦਿਯੋ**ਤਿ ਅਨੁਰੁਦ੍ਧਤ੍ਥੇਰੇਨ ਸਦ੍ਧਿੰ ਨਿਕ੍ਖਮਨ੍ਤੋ ਸਕਜਰਾਜਾ। **ਕਾਲ਼ਿਗੋਧਾਯ ਪੁਤ੍ਤੋ**ਤਿ ਕਾਲ਼ਵਣ੍ਣਾ ਸਾ ਦੇਵੀ, ਗੋਧਾਤਿ ਪਨਸ੍ਸਾ ਨਾਮੰ । ਤਸ੍ਮਾ ਕਾਲ਼ਿਗੋਧਾਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ , ਤਸ੍ਸਾ ਪੁਤ੍ਤੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਕਸ੍ਮਾ ਪਨਾਯੰ ਉਚ੍ਚਾਕੁਲਿਕਾਨੰ ਅਗ੍ਗੋਤਿ ਵੁਤ੍ਤੋ, ਕਿੰ ਤਤੋ ਉਚ੍ਚਾਕੁਲਿਕਤਰਾ ਨਤ੍ਥੀਤਿ? ਆਮ ਨਤ੍ਥਿ। ਤਸ੍ਸ ਹਿ ਮਾਤਾ ਸਾਕਿਯਾਨੀਨੰ ਅਨ੍ਤਰੇ ਵਯੇਨ ਸਬ੍ਬਜੇਟ੍ਠਿਕਾ, ਸੋਯੇਵ ਚ ਸਾਕਿਯਕੁਲੇ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤੰ ਰਜ੍ਜੰ ਪਹਾਯ ਪਬ੍ਬਜਿਤੋ। ਤਸ੍ਮਾ ਉਚ੍ਚਾਕੁਲਿਕਾਨੰ ਅਗ੍ਗੋਤਿ ਵੁਤ੍ਤੋ। ਅਪਿਚ ਪੁਬ੍ਬਪਤ੍ਥਨਾਨੁਭਾਵੇਨ ਚੇਸ ਅਨੁਪਟਿਪਾਟਿਯਾ ਪਞ੍ਚ ਜਾਤਿਸਤਾਨਿ ਰਾਜਕੁਲੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਰਜ੍ਜੰ ਕਾਰੇਸਿਯੇਵ। ਇਮਿਨਾਪਿ ਕਾਰਣੇਨ ਉਚ੍ਚਾਕੁਲਿਕਾਨੰ ਅਗ੍ਗੋਤਿ ਵੁਤ੍ਤੋ।

ਪਞ੍ਹਕਮ੍ਮੇ ਪਨਸ੍ਸ ਅਯਮਨੁਪੁਬ੍ਬਿਕਥਾ – ਅਯਮ੍ਪਿ ਹਿ ਅਤੀਤੇ ਪਦੁਮੁਤ੍ਤਰਬੁਦ੍ਧਕਾਲੇ ਮਹਾਭੋਗਕੁਲੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੋ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਧਮ੍ਮਸ੍ਸਵਨਤ੍ਥਾਯ ਗਤੋ। ਤੰਦਿਵਸੰ ਸਤ੍ਥਾਰੰ ਏਕੰ ਭਿਕ੍ਖੁੰ ਉਚ੍ਚਾਕੁਲਿਕਾਨੰ ਭਿਕ੍ਖੂਨੰ ਅਗ੍ਗਟ੍ਠਾਨੇ ਠਪੇਨ੍ਤੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ‘‘ਮਯਾਪਿ ਅਨਾਗਤੇ ਏਕਸ੍ਸ ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਸਾਸਨੇ ਉਚ੍ਚਾਕੁਲਿਕਾਨੰ ਭਿਕ੍ਖੂਨੰ ਅਗ੍ਗੇਨ ਭਵਿਤੁੰ ਵਟ੍ਟਤੀ’’ਤਿ ਤਥਾਗਤੰ ਨਿਮਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਤ ਦਿਵਸਾਨਿ ਬੁਦ੍ਧਪ੍ਪਮੁਖਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਮਹਾਦਾਨੰ ਦਤ੍ਵਾ, ‘‘ਭਨ੍ਤੇ, ਅਹੰ ਇਮਸ੍ਸ ਦਾਨਸ੍ਸ ਫਲੇਨ ਨਾਞ੍ਞੰ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿੰ ਆਕਙ੍ਖਾਮਿ, ਅਨਾਗਤੇ ਪਨ ਏਕਸ੍ਸ ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਸਾਸਨੇ ਉਚ੍ਚਾਕੁਲਿਕਾਨੰ ਭਿਕ੍ਖੂਨੰ ਅਗ੍ਗੋ ਭਵੇਯਜ’’ਨ੍ਤਿ ਪਤ੍ਥਯਿਤ੍ਵਾ ਪਾਦਮੂਲੇ ਨਿਪਜ੍ਜਿ।

ਸਤ੍ਥਾ ਅਨਾਗਤੰ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ਸਮਿਜ੍ਝਨਭਾਵੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ‘‘ਸਮਿਜ੍ਝਿਸ੍ਸਤਿ ਤੇ ਇਦੰ ਕਮ੍ਮੰ, ਇਤੋ ਕਪ੍ਪਸਤਸਹਸ੍ਸਾਵਸਾਨੇ ਗੋਤਮੋ ਨਾਮ ਬੁਦ੍ਧੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿਸ੍ਸਤਿ, ਤ੍ਵੰ ਤਸ੍ਸ ਸਾਸਨੇ ਉਚ੍ਚਾਕੁਲਿਕਾਨੰ ਭਿਕ੍ਖੂਨੰ ਅਗ੍ਗੋ ਭਵਿਸ੍ਸਸੀ’’ਤਿ ਬਜਾਕਰਿਤ੍ਵਾ ਭਤ੍ਤਾਨੁਮੋਦਨੰ ਕਤ੍ਵਾ ਵਿਹਾਰੰ ਅਗਮਾਸਿ। ਸੋਪਿ ਤੰ ਬਜਾਕਰਣੰ ਲਭਿਤ੍ਵਾ ਉਚ੍ਚਾਕੁਲਿਕਸੰਵਤ੍ਤਨਿਕਕਮ੍ਮੰ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਾਸਨਾਨਿ ਕਾਰੇਤ੍ਵਾ ਤੇਸੁ ਪਚ੍ਚਤ੍ਥਰਣਾਨਿ ਸਨ੍ਥਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਬੀਜਨਿਯੋ ਧਮ੍ਮਕਥਿਕਵਟ੍ਟੰ ਉਪੋਸਥਾਗਾਰੇ ਪਦੀਪਤੇਲਦਾਨਨ੍ਤਿ ਏਵੰ ਯਾਵਜੀਵੰ ਬਹੁਵਿਧੰ ਕਲਜਾਣਕਮ੍ਮੰ ਕਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਕਾਲਕਤੋ ਦੇਵੇਸੁ ਚ ਮਨੁਸ੍ਸੇਸੁ ਚ ਸੰਸਰਨ੍ਤੋ ਕਸ੍ਸਪਦਸਬਲਸ੍ਸ ਚ ਅਮ੍ਹਾਕਞ੍ਚ ਭਗਵਤੋ ਅਨ੍ਤਰੇ ਬਾਰਾਣਸਿਯੰ ਕੁਟੁਮ੍ਬਿਯਘਰੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੋ।

ਤੇਨ ਚ ਸਮਯੇਨ ਸਮ੍ਬਹੁਲਾ ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧਾ ਗਨ੍ਧਮਾਦਨਪਬ੍ਬਤਾ ਆਗਮ੍ਮ ਬਾਰਾਣਸਿਯਂ ਗਙ੍ਗਾਯ ਤੀਰੇ ਫਾਸੁਕਟ੍ਠਾਨੇ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਂ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤਿ। ਸੋ ਕੁਟੁਮ੍ਬਿਯੋ ਤੇਸਂ ਨਿਬਦ੍ਧਮੇਵ ਤਸ੍ਮਿਂ ਠਾਨੇ ਭਤ੍ਤਵਿਸ੍ਸਗ੍ਗਕਰਣਂ ਞਤ੍ਵਾ ਅਟ੍ਠ ਪਾਸਾਣਫਲਕਾਨਿ ਅਤ੍ਥਰਿਤ੍ਵਾ ਯਾਵਜੀਵਂ ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧੇ ਉਪਟ੍ਠਹਿ। ਅਥੇਕਂ ਬੁਦ੍ਧਨ੍ਤਰਂ ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸੇਸੁ ਸਂਸਰਿਤ੍ਵਾ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਬੁਦ੍ਧੁਪ੍ਪਾਦੇ ਕਪਿਲਵਤ੍ਥੁਨਗਰੇ ਖਤ੍ਤਿਯਕੁਲੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ। ਨਾਮਗ੍ਗਹਣਦਿਵਸੇ ਚਸ੍ਸ **ਭਦ੍ਦਿਯਕੁਮਾਰੋ**ਤਿ ਨਾਮਂ ਅਕਂਸੁ। ਸੋ ਵਯਂ ਆਗਮ੍ਮ ਹੇਟ੍ਠਾ ਅਨੁਰੁਦ੍ਧਸੁਤ੍ਤੇ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਛਨ੍ਨਂ ਖਤ੍ਤਿਯਾਨਂ ਅਬ੍ਭਨ੍ਤਰੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਰਿ ਅਨੁਪਿਯਅਮ੍ਬਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੇ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਪਬ੍ਬਜਿਤ੍ਵਾ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਾਪੁਣਿ। ਅਥ ਸਤ੍ਥਾ ਅਪਰਭਾਗੇ ਜੇਤਵਨਮਹਾਵਿਹਾਰੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ''ਮਮ ਸਾਸਨੇ ਉਚ੍ਚਾਕੁਲਿਕਾਨਂ ਕਾਲ਼ਿਗੋਧਾਯ ਪੁਤ੍ਤੋ ਭਦ੍ਦਿਯਤ੍ਥੇਰੋ ਅਗ੍ਗੋ''ਤਿ ਅਗ੍ਗਟ੍ਠਾਨੇ ਠਪੇਸਿ।

ਲਕੁਣ੍ਡਕਭਦ੍ਦਿਯਤ੍ਥੇਰਵਤ੍ਥੁ

੧੯੪. ਸਤ੍ਤਮੇ **ਮਞ੍ਜੁਸ੍ਸਰਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਮਧੁਰਸ੍ਸਰਾਨਂ। **ਲਕੁਣ੍ਡਕਭਦ੍ਦਿਯੋ**ਤਿ ਉਬ੍ਬੇਧੇਨ ਰਸ੍ਸੋ, ਨਾਮੇਨ ਭਦ੍ਦਿਯੋ। ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਪਞ੍ਹਕਮ੍ਮੇ ਅਯਮਨੁਪੁਬ੍ਬਿਕਥਾ – ਅਯਮ੍ਪਿ ਹਿ ਪਦੁਮੁਤ੍ਤਰਬੁਦ੍ਧਕਾਲੇ ਹਂਸਵਤੀਨਗਰੇ ਮਹਾਭੋਗਕੁਲੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੋ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਧਮ੍ਮਸ੍ਸਵਨਤ੍ਥਾਯ ਵਿਹਾਰਂ ਗਤੋ। ਤਸ੍ਮਿਂ ਸਮਯੇ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਏਕਂ ਮਞ੍ਜੁਸ੍ਸਰਂ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਏਤਦਗ੍ਗੇ ਠਪੇਨ੍ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਅਹੋ ਵਤਾਹਮ੍ਪਿ ਅਨਾਗਤੇ ਅਯਂ ਭਿਕ੍ਖੁ ਵਿਯ ਏਕਸ੍ਸ ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਸਾਸਨੇ ਮਞ੍ਜੁਸ੍ਸਰਾਨਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਅਗ੍ਗੋ ਭਵੇਯ੍ਯ''ਨ੍ਤਿ ਚਿਤ੍ਤਂ ਉਪ੍ਪਾਦੇਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਨਿਮਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਤ ਦਿਵਸਾਨਿ ਬੁਦ੍ਧਪ੍ਪਮੁਖਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਮਹਾਦਾਨਂ ਦਤ੍ਵਾ, ''ਭਨ੍ਤੇ, ਅਹਂ ਇਮਸ੍ਸ ਦਾਨਸ੍ਸ ਫਲੇਨ ਨ ਅਞ੍ਞਂ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਆਕਙ੍ਖਾਮਿ, ਅਨਾਗਤੇ ਪਨ ਏਕਸ੍ਸ ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਸਾਸਨੇ ਮਞ੍ਜੁਸ੍ਸਰਾਨਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਅਗ੍ਗੋ ਭਵੇਯ੍ਯ''ਨ੍ਤਿ ਪਤ੍ਥਯਿਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥੁਪਾਦਮੂਲੇ ਨਿਪਜ੍ਜਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਅਨਾਗਤਂ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ਸਮਿਜ੍ਝਨਭਾਵਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਸਮਿਜ੍ਝਿਸ੍ਸਤਿ ਤੇ ਇਦਂ ਕਮ੍ਮਂ, ਇਤੋ ਕਪ੍ਪਸਤਸਹਸ੍ਸਾਵਸਾਨੇ ਗੋਤਮੋ ਨਾਮ ਬੁਦ੍ਧੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿਸ੍ਸਤਿ, ਤ੍ਵਂ ਤਸ੍ਸ ਸਾਸਨੇ ਮਞ੍ਜੁਸ੍ਸਰਾਨਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਅਗ੍ਗੋ ਭਵਿਸ੍ਸਸੀ''ਤਿ ਬ੍ਯਾਕਰਿਤ੍ਵਾ ਵਿਹਾਰਂ ਅਗਮਾਸਿ।

ਸੋਪਿ ਤਂ ਬ੍ਯਾਕਰਣਂ ਲਭਿਤ੍ਵਾ ਯਾਵਜੀਵਂ ਕਲ੍ਯਾਣਕਮ੍ਮਂ ਕਤ੍ਵਾ ਤਤੋ ਕਾਲਕਤੋ ਦੇਵੇਸੁ ਚ ਮਨੁਸ੍ਸੇਸੁ ਚ ਸਂਸਰਨ੍ਤੋ ਵਿਪਸ੍ਸੀਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਕਾਲੇ **ਚਿਤ੍ਤਪਤ੍ਤਕੋਕਿਲੋ** ਨਾਮ ਹੁਤ੍ਵਾ ਖੇਮੇ ਮਿਗਦਾਯੇ ਵਸਨ੍ਤੋ ਏਕਦਿਵਸਂ ਹਿਮਵਨ੍ਤਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਮਧੁਰਂ ਅਮ੍ਬਫਲਂ ਤੁਣ੍ਡੇਨ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਪਰਿਵੁਤਂ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਅਹਂ ਅਞ੍ਞੇਸੁ ਦਿਵਸੇਸੁ ਰਿਤ੍ਤਕੋ ਤਥਾਗਤਂ ਪਸ੍ਸਾਮਿ, ਅਜ੍ਜ ਪਨ ਮੇ ਇਮਂ ਅਮ੍ਬਪਕ੍ਕਂ ਪੁਤ੍ਤਕਾਨਂ ਅਤ੍ਥਾਯ ਆਗਤਂ। ਤੇਸਂ ਅਞ੍ਞਮ੍ਪਿ ਆਹਰਿਤ੍ਵਾ ਦਸ੍ਸਾਮਿ, ਇਮਂ ਪਨ ਦਸਬਲਸ੍ਸ ਦਾਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ ਓਤਰਿਤ੍ਵਾ ਆਕਾਸੇ ਚਰਤਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਤਸ੍ਸ ਚਿਤ੍ਤਂ ਞਤ੍ਵਾ ਅਸੋਕਤ੍ਥੇਰਂ ਨਾਮ ਉਪਟ੍ਠਾਕਂ ਓਲੋਕੇਸਿ। ਸੋ ਪਤ੍ਤਂ ਨੀਹਰਿਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥੁ ਹਤ੍ਥੇ ਠਪੇਸਿ। ਸੋ ਕੋਕਿਲੋ ਦਸਬਲਸ੍ਸ ਪਤ੍ਤੇ ਅਮ੍ਬਪਕ੍ਕਂ ਪਤਿਟ੍ਠਾਪੇਸਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਤਤ੍ਥੇਵ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਤਂ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿ। ਕੋਕਿਲੋ ਪਸਨ੍ਨਚਿਤ੍ਤੋ ਪੁਨਪ੍ਪੁਨਂ ਦਸਬਲਸ੍ਸ ਗੁਣੇ ਆਵਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ਦਸਬਲਂ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਕੁਲਾਵਕਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਤਾਹਂ ਪੀਤਿਸੁਖੇਨ ਵੀਤਿਨਾਮੇਸਿ। ਏਤ੍ਤਕਂ ਤਸ੍ਮਿਂ ਅਤ੍ਤਭਾਵੇ ਕਲ੍ਯਾਣਕਮ੍ਮਂ, ਇਮਿਨਾਸ੍ਸ ਕਮ੍ਮੇਨ ਸਰੋ ਮਧੁਰੋ ਅਹੋਸਿ।

ਕਸ੍ਸਪਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਕਾਲੇ ਪਨ ਚੇਤਿਯੇ ਆਰਦ੍ਧੇ ''ਕਿਂਪਮਾਣਂ ਕਰੋਮ? ਸਤ੍ਤਯੋਜਨਪ੍ਪਮਾਣਂ। ਅਤਿਮਹਨ੍ਤਂ ਏਤਂ, ਛਯੋਜਨਂ ਕਰੋਮ। ਇਦਮ੍ਪਿ ਅਤਿਮਹਨ੍ਤਂ, ਪਞ੍ਚਯੋਜਨਂ ਕਰੋਮ, ਚਤੁਯੋਜਨਂ, ਤਿਯੋਜਨਂ, ਦ੍ਵਿਯੋਜਨ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਅਯਂ ਤਦਾ ਜੇਟ੍ਠਵਡ੍ਢਕੀ ਹੁਤ੍ਵਾ ''ਏਥ, ਭੋ, ਅਨਾਗਤੇ ਸੁਖਪਟਿਜਗ੍ਗਿਯਂ ਕਾਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਰਜ੍ਜੁਂ ਆਦਾਯ ਪਰਿਕ੍ਖਿਪਨ੍ਤੋ ਗਾਵੁਤਮਤ੍ਤਕੇ ਠਤ੍ਵਾ ''ਏਕੇਕਂ ਮੁਖਂ ਗਾਵੁਤਂ ਗਾਵੁਤਂ ਹੋਤੁ, ਚੇਤਿਯਂ ਯੋਜਨਾਵਟ੍ਟਂ ਯੋਜਨੁਬ੍ਬੇਧਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਆਹ। ਤੇ ਤਸ੍ਸ ਵਚਨੇ ਅਟ੍ਠਂਸੁ। ਇਤਿ ਅਪ੍ਪਮਾਣਸ੍ਸ ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਪਮਾਣਂ ਅਕਾਸੀਤਿ। ਤੇਨ ਕਮ੍ਮੇਨ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਟ੍ਠਾਨੇ ਅਞ੍ਞੇਹਿ ਹੀਨਤਰਪ੍ਪਮਾਣੋ ਅਹੋਸਿ। ਸੋ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਸਤ੍ਥੁ ਕਾਲੇ ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਮਹਾਭੋਗਕੁਲੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ। ''ਭਦ੍ਦਿਯੋ''ਤਿਸ੍ਸ ਨਾਮਂ ਅਕਂਸੁ। ਸੋ ਵਯਪ੍ਪਤ੍ਤੋ ਸਤ੍ਥਰਿ ਜੇਤਵਨਮਹਾਵਿਹਾਰੇ ਪਟਿਵਸਨ੍ਤੇ ਵਿਹਾਰਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਪਟਿਲਦ੍ਧਸਦ੍ਧੋ ਪਬ੍ਬਜਿਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਯ ਕਮ੍ਮਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਾਪੁਣਿ। ਅਥ ਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਅਪਰਭਾਗੇ ਅਰਿਯਵਰਗਣਮਜ੍ਝੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਮਞ੍ਜੁਸ੍ਸਰਾਨਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਅਗ੍ਗਟ੍ਠਾਨੇ ਠਪੇਸਿ।

ਪਿਣ੍ਡੋਲਭਾਰਦ੍ਵਾਜਤ੍ਥੇਰਵਤ੍ਥੁ

੧੯੫. ਅਟ੍ਠਮੇ **ਸੀਹਨਾਦਿਕਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਸੀਹਨਾਦਂ ਨਦਨ੍ਤਾਨਂ। **ਪਿਣ੍ਡੋਲਭਾਰਦ੍ਵਾਜੋ**ਤਿ ਸੋ ਕਿਰ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਤ੍ਤਦਿਵਸੇ ਅਵਾਪੁਰਣਂ ਆਦਾਯ ਵਿਹਾਰੇਨ ਵਿਹਾਰਂ ਪਰਿਵੇਣੇਨ ਪਰਿਵੇਣਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ''ਯਸ੍ਸ ਮਗ੍ਗੇ ਵਾ ਫਲੇ ਵਾ ਕਙ੍ਖਾ ਅਤ੍ਥਿ, ਸੋ ਮਂ ਪੁਚ੍ਛਤੂ''ਤਿ ਸੀਹਨਾਦਂ ਨਦਨ੍ਤੋ ਵਿਚਰਿ। ਬੁਦ੍ਧਾਨਮ੍ਪਿ ਪੁਰਤੋ ਠਤ੍ਵਾ ''ਇਮਸ੍ਮਿਂ , ਭਨ੍ਤੇ, ਸਾਸਨੇ ਕਤਬ੍ਬਕਿਚ੍ਚਂ ਮਯ੍ਹਂ ਮਤ੍ਥਕਂ ਪਤ੍ਤ''ਨ੍ਤਿ ਸੀਹਨਾਦਂ ਨਦਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਸੀਹਨਾਦਿਕਾਨਂ ਅਗ੍ਗੋ ਨਾਮ ਜਾਤੋ।

ਪਞ੍ਹਕਮ੍ਮੇ ਪਨਸ੍ਸ ਅਯਮਨੁਪੁਬ੍ਬਿਕਥਾ – ਅਯਂ ਕਿਰ ਪਦੁਮੁਤ੍ਤਰਬੁਦ੍ਧਕਾਲੇ ਪਬ੍ਬਤਪਾਦੇ ਸੀਹਯੋਨਿਯਂ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੋ। ਸਤ੍ਥਾ ਪਚ੍ਚੂਸਸਮਯੇ ਲੋਕਂ ਵੋਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ਤਸ੍ਸ ਹੇਤੁਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਹਂਸਵਤਿਯਂ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਚਰਿਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਛਾਭਤ੍ਤਂ ਸੀਹੇ ਗੋਚਰਾਯ ਪਕ੍ਕਨ੍ਤੇ ਤਸ੍ਸ ਵਸਨਗੁਹਂ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਆਕਾਸੇ ਪਲ੍ਲਙ੍ਕਂ ਆਭੁਜਿਤ੍ਵਾ ਨਿਰੋਧਂ ਸਮਾਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਨਿਸੀਦਿ। ਸੀਹੋ ਗੋਚਰਂ ਲਭਿਤ੍ਵਾ ਨਿਵਤ੍ਤੋ ਗੁਹਾਦ੍ਵਾਰੇ ਠਿਤੋ ਅਨ੍ਤੋਗੁਹਾਯਂ ਦਸਬਲਂ ਨਿਸਿਨ੍ਨਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਮਮ ਵਸਨਟ੍ਠਾਨਂ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞੋ ਸਤ੍ਤੋ ਨਿਸੀਦਿਤੁਂ ਸਮਤ੍ਥੋ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ, ਮਹਨ੍ਤੋ ਵਤਾਯਂ ਪੁਰਿਸੋ, ਯੋ ਅਨ੍ਤੋਗੁਹਾਯਂ ਪਲ੍ਲਙ੍ਕਂ ਆਭੁਜਿਤ੍ਵਾ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ। ਸਰੀਰਪ੍ਪਭਾਪਿਸ੍ਸ ਸਮਨ੍ਤਾ ਫਰਿਤ੍ਵਾ ਗਤਾ, ਮਯਾ ਏਵਰੂਪਂ ਅਚ੍ਛਰਿਯਂ ਨਦਿਟ੍ਠਪੁਬ੍ਬਂ। ਅਯਂ ਪੁਰਿਸੋ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਲੋਕੇ ਪੂਜਨੇਯ੍ਯਾਨਂ ਅਗ੍ਗੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਮਯਾਪਿਸ੍ਸ ਯਥਾਸਤ੍ਤਿ ਯਥਾਬਲਂ ਸਕ੍ਕਾਰਂ ਕਾਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ ਜਲਜਥਲਜਾਨਿ ਨਾਨਾਕੁਸੁਮਾਨਿ ਆਹਰਿਤ੍ਵਾ ਭੂਮਿਤੋ ਯਾਵ ਨਿਸਿਨ੍ਨਪਲ੍ਲਙ੍ਕਟ੍ਠਾਨਾ ਪੁਪ੍ਫਾਸਨਂ ਸਨ੍ਥਰਿਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬਰਤ੍ਤਿਂ ਸਮ੍ਮੁਖਟ੍ਠਾਨੇ ਤਥਾਗਤਂ ਨਮਸ੍ਸਮਾਨੋ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਪੁਨਦਿਵਸੇ ਪੁਰਾਣਪੁਪ੍ਫਾਨਿ ਅਪਨੇਤ੍ਵਾ ਨਵਪੁਪ੍ਫੇਹਿ ਆਸਨਂ ਸਨ੍ਥਰਿ।

ਏਤੇਨੇਵ ਨਿਯਾਮੇਨ ਸਤ੍ਤ ਦਿਵਸਾਨਿ ਪੁਪ੍ਫਾਸਨਂ ਪਞ੍ਞਾਪੇਤ੍ਵਾ ਬਲਵਪੀਤਿਸੋਮਨਸ੍ਸਂ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਗੁਹਾਦ੍ਵਾਰੇ ਆਰਕ੍ਖਂ ਗਣ੍ਹਿ। ਸਤ੍ਤਮੇ ਦਿਵਸੇ ਸਤ੍ਥਾ ਨਿਰੋਧਤੋ ਵੁਟ੍ਠਾਯ ਗੁਹਾਦ੍ਵਾਰੇ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਸੀਹੋਪਿ ਮਿਗਰਾਜਾ ਤਥਾਗਤਂ ਤਿਕ੍ਖਤ੍ਤੁਂ ਪਦਕ੍ਖਿਣਂ ਕਤ੍ਵਾ ਚਤੂਸੁ ਠਾਨੇਸੁ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਪਟਿਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਸਤ੍ਥਾ ''ਵਟ੍ਟਿਸ੍ਸਤਿ ਏਤ੍ਤਕੋ ਉਪਨਿਸ੍ਸਯੋ ਏਤਸ੍ਸਾ''ਤਿ ਵੇਹਾਸਂ ਅਬ੍ਭੁਗ੍ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਵਿਹਾਰਮੇਵ ਗਤੋ।

ਸੋਪਿ ਸੀਹੋ ਬੁਦ੍ਧਵਿਯੋਗੇਨ ਦੁਕ੍ਖਿਤੋ ਕਾਲਂ ਕਤ੍ਵਾ ਹਂਸਵਤੀਨਗਰੇ ਮਹਾਸਾਲਕੁਲੇ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਂ ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਵਾ ਵਯਪ੍ਪਤ੍ਤੋ ਏਕਦਿਵਸਂ ਨਗਰਵਾਸੀਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਵਿਹਾਰਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸੁਣਨ੍ਤੋ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਏਕਂ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਸੀਹਨਾਦਿਕਾਨਂ ਅਗ੍ਗਟ੍ਠਾਨੇ ਠਪੇਨ੍ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਸਤ੍ਤਾਹਂ ਮਹਾਦਾਨਂ ਪਵਤ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਤਂ ਠਾਨਨ੍ਤਰਂ ਪਤ੍ਥੇਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾਰਾ ਸਮਿਜ੍ਝਨਭਾਵਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਬ੍ਯਾਕਤੋ ਯਾਵਜੀਵਂ ਕੁਸਲਂ ਕਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਕਾਲਕਤੋ ਦੇਵੇਸੁ ਚ ਮਨੁਸ੍ਸੇਸੁ ਚ ਸਂਸਰਨ੍ਤੋ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਬੁਦ੍ਧੁਪ੍ਪਾਦੇ ਰਾਜਗਹਨਗਰੇ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਮਹਾਸਾਲਕੁਲੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ। ਨਾਮੇਨ ਭਾਰਦ੍ਵਾਜੋ ਨਾਮ ਅਹੋਸਿ। ਸੋ ਵਯਪ੍ਪਤ੍ਤੋ ਤਯੋ ਵੇਦੇ ਉਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਚ ਮਾਣਵਸਤਾਨਿ ਮਨ੍ਤੇ ਵਾਚੇਨ੍ਤੋ ਵਿਚਰਤਿ। ਸੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਜੇਟ੍ਠਕਭਾਵੇਨ ਨਿਮਨ੍ਤਨਟ੍ਠਾਨੇਸੁ ਸਬ੍ਬੇਸਂ ਭਿਕ੍ਖਂ ਸਯਮੇਵ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿ। ਏਸੋ ਕਿਰ ਈਸਕਂ ਲੋਲਧਾਤੁਕੋ ਅਹੋਸਿ। ਸੋ ਤੇਹਿ ਮਾਣਵੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ''ਕੁਹਿਂ ਯਾਗੁ ਕੁਹਿਂ ਭਤ੍ਤ''ਨ੍ਤਿ ਯਾਗੁਭਤ੍ਤਖਜ੍ਜਕਾਨੇਵ ਪਰਿਯੇਸਮਾਨੋ ਚਰਤਿ। ਸੋ ਗਤਗਤਟ੍ਠਾਨੇ ਪਿਣ੍ਡਮੇਵ ਪਟਿਮਾਨੇਨ੍ਤੋ ਚਰਤੀਤਿ **ਪਿਣ੍ਡੋਲਭਾਰਦ੍ਵਾਜੋ**ਤੇਵ ਪਞ੍ਞਾਯਿ।

ਸੋ ਏਕਦਿਵਸਂ ਸਤ੍ਥਰਿ ਰਾਜਗਹਮਨੁਪ੍ਪਤ੍ਤੇ ਧਮ੍ਮਕਥਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਪਟਿਲਦ੍ਧਸਦ੍ਧੋ ਪਬ੍ਬਜਿਤ੍ਵਾ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਯ ਕਮ੍ਮਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਾਪੁਣਿ। ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਤ੍ਤਵੇਲਾਯਮੇਵ ਅਵਾਪੁਰਣਂ ਆਦਾਯ ਵਿਹਾਰੇਨ ਵਿਹਾਰਂ ਪਰਿਵੇਣੇਨ ਪਰਿਵੇਣਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ''ਯਸ੍ਸ ਮਗ੍ਗੇ ਵਾ ਫਲੇ ਵਾ ਕਙ੍ਖਾ ਅਤ੍ਥਿ, ਸੋ ਮਂ ਪੁਚ੍ਛਤੂ''ਤਿ ਸੀਹਨਾਦਂ ਨਦਨ੍ਤੋ ਵਿਚਰਿ। ਸੋ ਏਕਦਿਵਸਂ ਰਾਜਗਹਸੇਟ੍ਠਿਨਾ ਵੇਲੁਪਰਮ੍ਪਰਾਯ ਉਸ੍ਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ਆਕਾਸੇ ਲਗ੍ਗਿਤਂ ਜਯਸੁਮਨਵਣ੍ਣਂ ਚਨ੍ਦਨਸਾਰਪਤ੍ਤਂ ਇਦ੍ਧਿਯਾ ਆਦਾਯ ਸਾਧੁਕਾਰਂ ਦਦਨ੍ਤੇਨ ਮਹਾਜਨੇਨ ਪਰਿਵੁਤੋ ਵਿਹਾਰਂ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਹਤ੍ਥੇ ਠਪੇਸਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਜਾਨਨ੍ਤੋਵ ਪਟਿਪੁਚ੍ਛਿ – ''ਕੁਤੋ ਤੇ, ਭਾਰਦ੍ਵਾਜ, ਅਯਂ ਪਤ੍ਤੋ ਲਦ੍ਧੋ''ਤਿ? ਸੋ ਲਦ੍ਧਕਾਰਣਂ ਕਥੇਸਿ। ਸਤ੍ਥਾ ''ਤ੍ਵਂ ਏਵਰੂਪਂ ਉਤ੍ਤਰਿਮਨੁਸ੍ਸਧਮ੍ਮਂ ਮਹਾਜਨਸ੍ਸ ਦਸ੍ਸੇਸਿ, ਅਕਤ੍ਤਬ੍ਬਂ

ਤਯਾ ਕਤ''ਨ੍ਤਿ ਅਨੇਕਪਰਿਯਾਯੇਨ ਵਿਗਰਹਿਤ੍ਵਾ ''ਨ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਗਿਹੀਨਂ ਉਤ੍ਤਰਿਮਨੁਸ੍ਸਧਮ੍ਮਂ ਇਦ੍ਧਿਪਾਟਿਹਾਰਿਯਂ ਦਸ੍ਸੇਤਬ੍ਬਂ, ਯੋ ਦਸ੍ਸੇਯ੍ਯ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸਾ''ਤਿ (ਚੂਲ਼ਵ॰ ੨੫੨) ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ ਪਞ੍ਞਾਪੇਸਿ।

ਅਥ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਮਜ੍ਝੇ ਕਥਾ ਉਦਪਾਦਿ – ''ਸੀਹਨਾਦਿਯਤ੍ਥੇਰੋ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਤ੍ਤਦਿਵਸੇ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਮਜ੍ਝੇ 'ਯਸ੍ਸ ਮਗ੍ਗੇ ਵਾ ਫਲੇ ਵਾ ਕਙ੍ਖਾ ਅਤ੍ਥਿ, ਸੋ ਮਂ ਪੁਚ੍ਛਤੂ'ਤਿ ਕਥੇਸਿ। ਬੁਦ੍ਧਾਨਮ੍ਪਿ ਸਮ੍ਮੁਖੇ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਰਹਤ੍ਤੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਕਥੇਸਿ, ਅਞ੍ਞੇ ਸਾਵਕਾ ਤੁਣ੍ਹੀ ਅਹੇਸੁਂ। ਅਤ੍ਤਨੋ ਸੀਹਨਾਦਿਯਭਾਵੇਨੇਵ ਮਹਾਜਨਸ੍ਸ ਪਸਾਦਂ ਜਨੇਤ੍ਵਾ ਵੇਹਾਸਂ ਅਬ੍ਭੁਗ੍ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਚਨ੍ਦਨਸਾਰਪਤ੍ਤਞ੍ਚ ਗਣ੍ਹੀ''ਤਿ। ਤੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਇਮੇ ਤਯੋਪਿ ਗੁਣੇ ਏਕਤੋ ਕਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥੁ ਕਥਯਿਂਸੁ। ਬੁਦ੍ਧਾ ਚ ਨਾਮ ਗਰਹਿਤਬ੍ਬਯੁਤ੍ਤਕਂ ਗਰਹਨ੍ਤਿ, ਪਸਂਸਿਤਬ੍ਬਯੁਤ੍ਤਕਂ ਪਸਂਸਨ੍ਤੀਤਿ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਠਾਨੇ ਥੇਰਸ੍ਸ ਪਸਂਸਿਤਬ੍ਬਯੁਤ੍ਤਮੇਵ ਅਙ੍ਗਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ''ਤਿਣ੍ਣਂ ਖੋ ਪਨ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਾਨਂ ਭਾਵਿਤਤ੍ਤਾ ਬਹੁਲੀਕਤਤ੍ਤਾ ਭਾਰਦ੍ਵਾਜੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਅਞ੍ਞਂ ਬ੍ਯਾਕਾਸਿ – 'ਖੀਣਾ ਜਾਤਿ, ਵੁਸਿਤਂ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਂ, ਕਤਂ ਕਰਣੀਯਂ , ਨਾਪਰਂ ਇਤ੍ਥਤ੍ਤਾਯਾਤਿ ਪਜਾਨਾਮੀ'ਤਿ। ਕਤਮੇਸਂ ਤਿਣ੍ਣਂ? ਸਤਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਸ੍ਸ, ਸਮਾਧਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਸ੍ਸ, ਪਞ੍ਞਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਸ੍ਸ। ਇਮੇਸਂ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਤਿਣ੍ਣਂ ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਾਨਂ ਭਾਵਿਤਤ੍ਤਾ ਬਹੁਲੀਕਤਤ੍ਤਾ ਭਾਰਦ੍ਵਾਜੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਅਞ੍ਞਂ ਬ੍ਯਾਕਾਸਿ – 'ਖੀਣਾ ਜਾਤਿ, ਵੁਸਿਤਂ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਂ, ਕਤਂ ਕਰਣੀਯਂ, ਨਾਪਰਂ ਇਤ੍ਥਤ੍ਤਾਯਾਤਿ ਪਜਾਨਾਮੀ'''ਤਿ (ਸਂ॰ ਨਿ॰ ੫.੫੧੯) ਥੇਰਂ ਪਸਂਸਿਤ੍ਵਾ ਸੀਹਨਾਦਿਕਾਨਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਅਗ੍ਗਟ੍ਠਾਨੇ ਠਪੇਸਿ।

ਮਨ੍ਤਾਣਿਪੁਤ੍ਤਪੁਣ੍ਣਤ੍ਥੇਰਵਤ੍ਥੁ

੧੯੬. ਨਵਮੇ **ਪੁਣ੍ਣੋ ਮਨ੍ਤਾਣਿਪੁਤ੍ਤੋ**ਤਿ ਨਾਮੇਨ ਪੁਣ੍ਣੋ, ਮਨ੍ਤਾਣਿਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਿਯਾ ਪਨ ਸੋ ਪੁਤ੍ਤੋਤਿ ਮਨ੍ਤਾਣਿਪੁਤ੍ਤੋ। ਤਸ੍ਸ ਪਞ੍ਹਕਮ੍ਮੇ ਅਯਮਨੁਪੁਬ੍ਬਿਕਥਾ – ਅਯਂ ਕਿਰ ਪਦੁਮੁਤ੍ਤਰਦਸਬਲਸ੍ਸ ਉਪ੍ਪਤ੍ਤਿਤੋ ਪੁਰੇਤਰਮੇਵ ਹਂਸਵਤੀਨਗਰੇ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਮਹਾਸਾਲਕੁਲੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ। ਤਸ੍ਸ ਨਾਮਗ੍ਗਹਣਦਿਵਸੇ ਗੋਤਮੋਤਿ ਨਾਮਂ ਅਕਂਸੁ। ਸੋ ਵਯਪ੍ਪਤ੍ਤੋ ਤਯੋ ਵੇਦੇ ਉਗ੍ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬਸਿਪ੍ਪੇਸੁ ਕੋਵਿਦੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਚਮਾਣਵਕਸਤਪਰਿਵਾਰੋ ਵਿਚਰਨ੍ਤੋ ਤਯੋਪਿ ਵੇਦੇ ਓਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ਮੋਕ੍ਖਧਮ੍ਮਂ ਅਦਿਸ੍ਵਾ ''ਇਦਂ ਵੇਦਤ੍ਤਯਂ ਨਾਮ ਕਦਲਿਕ੍ਖਨ੍ਧੋ ਵਿਯ ਬਹਿ ਮਟ੍ਠਂ ਅਨ੍ਤੋ ਨਿਸ੍ਸਾਰਂ, ਇਮਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਵਿਚਰਣਂ ਥੁਸਕੋਟ੍ਟਨਸਦਿਸਂ ਹੋਤਿ। ਕਿਂ ਮੇ ਇਮਿਨਾ''ਤਿ ਇਸਿਪਬ੍ਬਜ੍ਜਂ ਪਬ੍ਬਜਿਤ੍ਵਾ ਬ੍ਰਹ੍ਮਵਿਹਾਰੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ''ਅਪਰਿਹੀਨਜ੍ਝਾਨੋ ਬ੍ਰਹ੍ਮਲੋਕੂਪਪਨ੍ਨੋ ਭਵਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਪਞ੍ਚਹਿ ਮਾਣਵਕਸਤੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਪਬ੍ਬਤਪਾਦਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਇਸਿਪਬ੍ਬਜ੍ਜਂ ਪਬ੍ਬਜਿ। ਤਸ੍ਸ ਪਰਿਵਾਰਾਨਿ ਅਟ੍ਠਾਰਸ੍ਸ ਜਟਿਲਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਅਹੇਸੁਂ। ਸੋ ਪਞ੍ਚ ਅਭਿਞ੍ਞਾ ਅਟ੍ਠ ਸਮਾਪਤ੍ਤਿਯੋ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਤੇਸਮ੍ਪਿ ਕਸਿਣਪਰਿਕਮ੍ਮਂ ਆਚਿਕ੍ਖਿ। ਤੇ ਤਸ੍ਸ ਓਵਾਦੇ ਠਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਪਞ੍ਚ ਅਭਿਞ੍ਞਾ ਅਟ੍ਠ ਸਮਾਪਤ੍ਤਿਯੋ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੇਸੁਂ।

ਅਦ੍ਧਾਨੇ ਅਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤੇ ਤਸ੍ਸ ਗੋਤਮਤਾਪਸਸ੍ਸ ਮਹਲ੍ਲਕਕਾਲੇ ਪਦੁਮੁਤ੍ਤਰਦਸਬਲੋ ਪਠਮਾਭਿਸਮ੍ਬੋਧਿਂ ਪਤ੍ਵਾ ਪਵਤ੍ਤਿਤਵਰਧਮ੍ਮਚਕ੍ਕੋ ਭਿਕ੍ਖੁਸਤਸਹਸ੍ਸਪਰਿਵਾਰੋ ਹਂਸਵਤੀਨਗਰਂ ਉਪਨਿਸ੍ਸਾਯ ਵਿਹਾਸਿ। ਸੋ ਏਕਦਿਵਸਂ ਪਚ੍ਚੂਸਸਮਯੇ ਲੋਕਂ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ਗੋਤਮਤਾਪਸਸ੍ਸ ਪਰਿਸਾਯ ਅਰਹਤ੍ਤੂਪਨਿਸ੍ਸਯਂ ਗੋਤਮਤਾਪਸਸ੍ਸ ਚ ''ਅਹਂ ਅਨਾਗਤੇ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਮਾਨਕਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਸਾਸਨੇ ਧਮ੍ਮਕਥਿਕਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਅਗ੍ਗੋ ਭਵੇਯ੍ਯ''ਨ੍ਤਿ ਪਤ੍ਥਨਭਾਵਞ੍ਚ ਦਿਸ੍ਵਾ ਪਾਤੋਵ ਸਰੀਰਪਟਿਜਗ੍ਗਨਂ ਕਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਂ ਸਯਮੇਵ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞਾਤਕਵੇਸੇਨ ਗੋਤਮਤਾਪਸਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤੇਵਾਸਿਕੇਸੁ ਵਨਮੂਲਫਲਾਫਲਤ੍ਥਾਯ ਗਤੇਸੁ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਗੋਤਮਸ੍ਸ ਪਣ੍ਣਸਾਲਾਦ੍ਵਾਰੇ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਗੋਤਮੋ ਬੁਦ੍ਧਾਨਂ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਭਾਵਂ ਅਜਾਨਨ੍ਤੋਪਿ ਦੂਰਤੋਵ ਦਸਬਲਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਅਯਂ ਪੁਰਿਸੋ ਲੋਕਤੋ ਮੁਤ੍ਤੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਞਾਯਤਿ, ਯਥਾ ਅਸ੍ਸ ਸਰੀਰਨਿਪ੍ਫਤ੍ਤਿ ਯੇਹਿ ਚ ਲਕ੍ਖਣੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਅਗਾਰਮਜ੍ਝੇ ਵਾ ਤਿਟ੍ਠਨ੍ਤੋ ਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤੀ ਰਾਜਾ ਹੋਤਿ, ਪਬ੍ਬਜਨ੍ਤੋ ਵਾ ਵਿਵਟ੍ਟਚ੍ਛਦੋ ਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁਬੁਦ੍ਧੋ ਹੋਤੀ''ਤਿ ਞਤ੍ਵਾ ਪਠਮਦਸ੍ਸਨੇਨੇਵ ਦਸਬਲਂ ਅਭਿਵਾਦੇਤ੍ਵਾ ''ਇਤੋ ਏਥ ਭਗਵਾ''ਤਿ ਬੁਦ੍ਧਾਸਨਂ ਪਞ੍ਞਾਪੇਤ੍ਵਾ ਅਦਾਸਿ। ਤਥਾਗਤੋ ਤਾਪਸਸ੍ਸ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸਯਮਾਨੋ ਨਿਸੀਦਿ।

ਤਸ੍ਮਿਂ ਸਮਯੇ ਤੇ ਜਟਿਲਾ ''ਪਣੀਤਪਣੀਤਂ ਵਨਮੂਲਫਲਾਫਲਂ ਆਚਰਿਯਸ੍ਸ ਦਤ੍ਵਾ ਸੇਸਕਂ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤਾ ਦਸਬਲਂ ਉਚ੍ਚਾਸਨੇ, ਆਚਰਿਯਂ ਪਨ ਨੀਚਾਸਨੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਪਸ੍ਸਥ, ਮਯਂ 'ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਲੋਕੇ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਆਚਰਿਯੇਨ

ਉਤ੍ਤਰਿਤਰੋ ਨਤ੍ਥੀ'ਤਿ ਵਿਚਰਾਮ। ਇਦਾਨਿ ਪਨ ਨੋ ਆਚਰਿਯੰ ਨੀਚਾਸਨੇ ਨਿਸੀਦਾਪੇਤ੍ਵਾ ਉਚ੍ਚਾਸਨੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨਕੋ ਏਕੋ ਪਞ੍ਞਾਯਤਿ, ਮਹਨ੍ਤੋ ਵਤਾਯੰ ਪੁਰਿਸੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਪਿਟਕਾਨਿ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ। ਗੋਤਮਤਾਪਸੋ ''ਇਮੇ ਮੰ ਦਸਬਲਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਵਨ੍ਦੇਯ੍ਯੁ''ਨ੍ਤਿ ਭੀਤੋ ਦੂਰਤੋ ਆਹ – ''ਤਾਤਾ, ਮਾ ਮੰ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਥ, ਸਦੇਵਕੇ ਲੋਕੇ ਅਗ੍ਗਪੁਗ੍ਗਲੋ ਸਬ੍ਬੇਸੰ ਵਨ੍ਦਨਾਰਹੋ ਪੁਰਿਸੋ ਇਧ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ, ਏਤੰ ਵਨ੍ਦਥਾ''ਤਿ। ਤਾਪਸਾ ''ਨ ਅਜਾਨਿਤ੍ਵਾ ਆਚਰਿਯੋ ਕਥੇਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਸਬ੍ਬੇਵ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਪਾਦੇ ਵਨ੍ਦਿੰਸੁ। ''ਤਾਤਾ, ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਅਞ੍ਞੰ ਦਸਬਲਸ੍ਸ ਦਾਤਬ੍ਬਯੁਤ੍ਤਕੰ ਭੋਜਨੰ ਨਤ੍ਥਿ, ਇਮੰ ਵਨਮੂਲਫਲਾਫਲੰ ਦਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਪਣੀਤਪਣੀਤੰ ਬੁਦ੍ਧਾਨੰ ਪਤ੍ਤੇ ਪਤਿਟ੍ਠਾਪੇਸਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਵਨਮੂਲਫਲਾਫਲੰ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿ। ਤਦਨਨ੍ਤਰੰ ਤਾਪਸੋਪਿ ਸਦ੍ਧਿੰ ਅਨ੍ਤੇਵਾਸਿਕੇਹਿ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਭਤ੍ਤਕਿਚ੍ਚੰ ਕਤ੍ਵਾ ''ਦ੍ਵੇ ਅਗ੍ਗਸਾਵਕਾ ਭਿਕ੍ਖੁਸਤਸਹਸ੍ਸੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤੂ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ। ਤਸ੍ਮਿੰ ਖਣੇ ਅਗ੍ਗਸਾਵਕੋ ਮਹਾਦੇਵਲਤ੍ਥੇਰੋ ''ਕਹੰ ਨੁ ਖੋ ਸਤ੍ਥਾ ਗਤੋ''ਤਿ ਆਵਜ੍ਜੇਨ੍ਤੋ ''ਸਤ੍ਥਾ ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਆਗਮਨੰ ਪਚ੍ਚਾਸੀਸਤੀ''ਤਿ ਭਿਕ੍ਖੁਸਤਸਹਸ੍ਸੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਨਮਸ੍ਸਮਾਨੋ ਅਟ੍ਠਾਸਿ।

ਗੋਤਮੋ ਅਨ੍ਤੇਵਾਸਿਕੇ ਆਹ – ''ਤਾਤਾ, ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਅਞ੍ਞੋ ਸਕ੍ਕਾਰੋ ਨਤ੍ਥਿ, ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੋ ਦੁਕ੍ਖੇਨ ਠਿਤੋ। ਬੁਦ੍ਧਪ੍ਪਮੁਖਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਪੁਪ੍ਫਾਸਨੰ ਪਞ੍ਞਾਪੇਸ੍ਸਾਮ, ਜਲਜਥਲਜਪੁਪ੍ਫਾਨਿ ਆਹਰਥਾ''ਤਿ। ਤੇ ਤਾਵਦੇਵ ਪਬ੍ਬਤਪਾਦਤੋ ਵਣ੍ਣਗਨ੍ਧਸਮ੍ਪਨ੍ਨਾਨਿ ਪੁਪ੍ਫਾਨਿ ਇਦ੍ਧਿਯਾ ਆਹਰਿਤ੍ਵਾ ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਆਸਨਾਨਿ ਪਞ੍ਞਾਪਯਿੰਸੁ। ਨਿਰੋਧਸਮਾਪਤ੍ਤਿਸਮਾਪਜ੍ਜਨਮ੍ਪਿ ਛਤ੍ਤਧਾਰਣਮ੍ਪਿ ਸਬ੍ਬੰ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ।

ਸਤ੍ਥਾ ਸਤ੍ਤਮੇ ਦਿਵਸੇ ਨਿਰੋਧਤੋ ਵੁਟ੍ਠਾਯ ਪਰਿਵਾਰੇਤ੍ਵਾ ਠਿਤੇ ਤਾਪਸੇ ਦਿਸ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਕਥਿਕਭਾਵੇ ਏਤਦਗ੍ਗਪ੍ਪਤ੍ਤੰ ਸਾਵਕੰ ਆਮਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਇਮਿਨਾ ਭਿਕ੍ਖੁ ਇਸਿਗਣੇਨ ਮਹਾਸਕ੍ਕਾਰੋ ਕਤੋ, ਏਤੇਸੰ ਪੁਪ੍ਫਾਸਨਾਨੁਮੋਦਨੰ ਕਰੋਹੀ''ਤਿ। ਸੋ ਸਤ੍ਥੁ ਵਚਨੰ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਤੀਣਿ ਪਿਟਕਾਨਿ ਸਮ੍ਮਸਿਤ੍ਵਾ ਅਨੁਮੋਦਨੰ ਅਕਾਸਿ। ਤਸ੍ਸ ਦੇਸਨਾਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਸਤ੍ਥਾ ਸਯੰ ਬ੍ਰਹ੍ਮਘੋਸੰ ਨਿਚ੍ਛਾਰੇਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮੰ ਦੇਸੇਸਿ। ਦੇਸਨਾਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਗੋਤਮਤਾਪਸੰ ਸੇਸਾ ਅਟ੍ਠਾਰਸ ਸਹਸ੍ਸਜਟਿਲਾ ਅਰਹਤ੍ਤੰ ਪਾਪੁਣਿੰਸੁ।

ਗੋਤਮੋ ਪਨ ਤੇਨਤ੍ਤਭਾਵੇਨ ਪਟਿਵੇਧੰ ਕਾਤੁੰ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੋ ਭਗਵਨ੍ਤੰ ਆਹ – ''ਭਗਵਾ ਯੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਪਠਮੰ ਧਮ੍ਮੋ ਦੇਸਿਤੋ, ਕੋ ਨਾਮ ਅਯੰ ਤੁਮ੍ਹਾਕੰ ਸਾਸਨੇ''ਤਿ? ਅਯੰ ਗੋਤਮ ਮਯ੍ਹੰ ਸਾਸਨੇ ਧਮ੍ਮਕਥਿਕਾਨੰ ਅਗ੍ਗੋਤਿ। ''ਅਹਮ੍ਪਿ, ਭਨ੍ਤੇ, ਇਮਸ੍ਸ ਸਤ੍ਤ ਦਿਵਸਾਨਿ ਕਤਸ੍ਸ ਅਧਿਕਾਰਸ੍ਸ ਫਲੇਨ ਅਯੰ ਭਿਕ੍ਖੁ ਵਿਯ ਅਨਾਗਤੇ ਏਕਸ੍ਸ ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਸਾਸਨੇ ਧਮ੍ਮਕਥਿਕਾਨੰ ਅਗ੍ਗੋ ਭਵੇਯ੍ਯ''ਨ੍ਤਿ ਪਤ੍ਥਨੰ ਕਤ੍ਵਾ ਪਾਦਮੂਲੇ ਨਿਪਜ੍ਜਿ।

ਸਤ੍ਥਾ ਅਨਾਗਤੰ ਓਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ਅਨਨ੍ਤਰਾਯੇਨਸ੍ਸ ਪਤ੍ਥਨਾਯ ਸਮਿਜ੍ਝਨਭਾਵੰ ਞਤ੍ਵਾ ''ਅਨਾਗਤੇ ਕਪ੍ਪਸਤਸਹਸ੍ਸਾਵਸਾਨੇ ਗੋਤਮੋ ਨਾਮ ਬੁਦ੍ਧੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿਸ੍ਸਤਿ, ਤ੍ਵੰ ਤਸ੍ਸ ਸਾਸਨੇ ਧਮ੍ਮਕਥਿਕਾਨੰ ਅਗ੍ਗੋ ਭਵਿਸ੍ਸਸੀ''ਤਿ ਬ੍ਯਾਕਰਿਤ੍ਵਾ ਤੇ ਅਰਹਤ੍ਤਪ੍ਪਤ੍ਤੇ ਤਾਪਸੇ ''ਏਥ ਭਿਕ੍ਖਵੋ''ਤਿ ਆਹ। ਸਬ੍ਬੇ ਅਨ੍ਤਰਹਿਤਕੇਸਮਸ੍ਸੂ ਇਦ੍ਧਿਮਯਪਤ੍ਤਚੀਵਰਧਰਾ ਵਸ੍ਸਸਟ੍ਠਿਕਤ੍ਥੇਰਸਦਿਸਾ ਅਹੇਸੁੰ। ਸਤ੍ਥਾ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਮਾਦਾਯ ਵਿਹਾਰੰ ਗਤੋ।

ਗੋਤਮੋਪਿ ਯਾਵਜੀਵੰ ਤਥਾਗਤੰ ਪਰਿਚਰਿਤ੍ਵਾ ਯਥਾਬਲੰ ਕਲ੍ਯਾਣਕਮ੍ਮੰ ਕਤ੍ਵਾ ਕਪ੍ਪਸਤਸਹਸ੍ਸੰ ਦੇਵੇਸੁ ਚ ਮਨੁਸ੍ਸੇਸੁ ਚ ਸੰਸਰਿਤ੍ਵਾ ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਭਗਵਤੋ ਕਾਲੇ ਕਪਿਲਵਤ੍ਥੁਨਗਰਸ੍ਸ ਅਵਿਦੂਰੇ ਦੋਣਵਤ੍ਥੁਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਗਾਮੇ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਮਹਾਸਾਲਕੁਲੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ। ਤਸ੍ਸ ਨਾਮਗ੍ਗਹਣਦਿਵਸੇ ਪੁਣ੍ਣਮਾਣਵੋਤਿ ਨਾਮੰ ਅਕੰਸੁ। ਸਤ੍ਥਰਿ ਅਭਿਸਮ੍ਬੋਧਿੰ ਪਤ੍ਵਾ ਪਵਤ੍ਤਿਤਵਰਧਮ੍ਮਚਕ੍ਕੇ ਅਨੁਪੁਬ੍ਬੇਨ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਰਾਜਗਹੰ ਉਪਨਿਸ੍ਸਾਯ ਵਿਹਰਨ੍ਤੇ ਅਞ੍ਞਾਸਿਕੋਣ੍ਡਞ੍ਞਤ੍ਥੇਰੋ ਕਪਿਲਵਤ੍ਥੁੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਭਾਗਿਨੇਯ੍ਯੰ ਪੁਣ੍ਣਮਾਣਵੰ ਪਬ੍ਬਾਜੇਤ੍ਵਾ ਪੁਨਦਿਵਸੇ ਦਸਬਲਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੰ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਭਗਵਨ੍ਤੰ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਆਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਨਿਵਾਸਤ੍ਥਾਯ ਛਦ੍ਦਨ੍ਤਦਹੰ ਗਤੋ। ਪੁਣ੍ਣੋਪਿ ਮਨ੍ਤਾਣਿਪੁਤ੍ਤੋ ਮਾਤੁਲੇਨ ਅਞ੍ਞਾਸਿਕੋਣ੍ਡਞ੍ਞਤ੍ਥੇਰੇਨ ਸਦ੍ਧਿੰ ਦਸਬਲਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੰ ਅਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ''ਮਯ੍ਹੰ ਪਬ੍ਬਜਿਤਕਿਚ੍ਚੰ ਮਤ੍ਥਕੰ ਪਾਪੇਤ੍ਵਾਵ ਦਸਬਲਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੰ ਗਮਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਕਪਿਲਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿੰਯੇਵ ਓਹੀਨੋ ਯੋਨਿਸੋਮਨਸਿਕਾਰੇ ਕਮ੍ਮੰ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਨਚਿਰਸ੍ਸੇਵ

ਅਰਹਤ੍ਤੰ ਪਾਪੁਣਿ। ਤਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਪਬ੍ਬਜਿਤਕੁਲਪੁਤ੍ਤਾਪਿ ਪਞ੍ਚਸਤਾ ਅਹੇਸੁੰ। ਥੇਰੋ ਸਯੰ ਦਸਕਥਾਵਤ੍ਥੁਲਾਭਿਤਾਯ ਤੇਪਿ ਦਸਹਿ ਕਥਾਵਤ੍ਥੂਹਿ ਓਵਦਤਿ। ਤੇ ਤਸ੍ਸ ਓਵਾਦੇ ਠਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬੇਵ ਅਰਹਤ੍ਤੰ ਪਤ੍ਤਾ।

ਤੇ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਬ੍ਬਜਿਤਕਿਚ੍ਚੰ ਮਤ੍ਥਕੰ ਪਤ੍ਤੰ ਞਤ੍ਵਾ ਉਪਜ੍ਝਾਯੰ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਆਹੰਸੁ – ‘‘ਭਨ੍ਤੇ, ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਕਿਚ੍ਚੰ ਮਤ੍ਥਕੰ ਪਤ੍ਤੰ, ਦਸਨ੍ਨਞ੍ਚ ਮਹਾਕਥਾਵਤ੍ਥੂਨੰ ਲਾਭਿਨੋ, ਸਮਯੋ ਨੋ ਦਸਬਲੰ ਪਸ੍ਸਿਤੁ’’ਨ੍ਤਿ। ਥੇਰੋ ਤੇਸੰ ਕਥੰ ਸੁਤ੍ਵਾ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ‘‘ਮਮ ਦਸਕਥਾਵਤ੍ਥੁਲਾਭਿਤੰ ਸਤ੍ਥਾ ਜਾਨਾਤਿ, ਅਹੰ ਧਮ੍ਮੰ ਦੇਸੇਨ੍ਤੋ ਦਸ ਕਥਾਵਤ੍ਥੂਨਿ ਅਮੁਞ੍ਚਨ੍ਤੋਵ ਦੇਸੇਮਿ। ਮਯਿ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੇ ਸਬ੍ਬੇਪਿਮੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਪਰਿਵਾਰੇਤ੍ਵਾ ਗਚ੍ਛਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਏਵੰ ਗਣਸਙ੍ਗਣਿਕਾਯ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਨ ਅਯੁਤ੍ਤੰ ਮਯ੍ਹੰ ਦਸਬਲੰ ਪਸ੍ਸਿਤੁੰ, ਇਮੇ ਤਾਵ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਸ੍ਸਨ੍ਤੂ’’ਤਿ ਤੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਹ – ‘‘ਆਵੁਸੋ, ਤੁਮ੍ਹੇ ਪੁਰਤੋ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤਥਾਗਤੰ ਪਸ੍ਸਥ, ਮਮ ਵਚਨੇਨ ਦਸਬਲਸ੍ਸ ਪਾਦੇ ਵਨ੍ਦਥ, ਅਹਮ੍ਪਿ ਤੁਮ੍ਹਾਕੰ ਗਤਮਗ੍ਗੇਨ ਗਮਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ।

ਤੇ ਥੇਰਾ ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਦਸਬਲਸ੍ਸ ਜਾਤਿਭੂਮਿਰਟ੍ਠਵਾਸਿਨੋ ਸਬ੍ਬੇ ਖੀਣਾਸਵਾ ਸਬ੍ਬੇ ਦਸਕਥਾਵਤ੍ਥੁਲਾਭਿਨੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਉਪਜ੍ਝਾਯਸ੍ਸ ਓਵਾਦੰ ਅਭਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਅਨੁਪੁਬ੍ਬੇਨ ਚਾਰਿਕੰ ਚਰਨ੍ਤਾ ਸਟ੍ਠਿਯੋਜਨਮਗ੍ਗੰ ਅਤਿਕ੍ਕਮ੍ਮ ਰਾਜਗਹੇ ਵੇਲੁਵਨਮਹਾਵਿਹਾਰੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਦਸਬਲਸ੍ਸ ਪਾਦੇ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤੰ ਨਿਸੀਦਿੰਸੁ। ਆਚਿਣ੍ਣੰ ਖੋ ਪਨੇਤੰ ਬੁਦ੍ਧਾਨੰ ਭਗਵਨ੍ਤਾਨੰ ਆਗਨ੍ਤੁਕੇਹਿ ਭਿਕ੍ਖੂਹਿ ਸਦ੍ਧਿੰ ਪਟਿਸਮ੍ਮੋਦਿਤੁਨ੍ਤਿ ਭਗਵਾ ਤੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿੰ ‘‘ਕਚ੍ਚਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਖਮਨੀਯ’’ਨ੍ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਮਧੁਰਪਟਿਸਨ੍ਥਾਰੰ ਕਤ੍ਵਾ ‘‘ਕੁਤੋ ਚ ਤੁਮ੍ਹੇ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਆਗਚ੍ਛਥਾ’’ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ਤੇਹਿ ‘‘ਜਾਤਿਭੂਮਿਤੋ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ‘‘ਕੋ ਨੁ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਜਾਤਿਭੂਮਿਯੰ ਜਾਤਿਭੂਮਕਾਨੰ ਭਿਕ੍ਖੂਨੰ ਸਬ੍ਰਹ੍ਮਚਾਰੀਹਿ ਏਵੰ ਸਮ੍ਭਾਵਿਤੋ ਅਤ੍ਤਨਾ ਚ ਅਪ੍ਪਿਚ੍ਛੋ ਅਪ੍ਪਿਚ੍ਛਕਥਞ੍ਚ ਭਿਕ੍ਖੂਨੰ ਕਤ੍ਤਾ’’ਤਿ ਦਸਕਥਾਵਤ੍ਥੁਲਾਭਿੰ ਭਿਕ੍ਖੁੰ ਪੁਚ੍ਛਿ। ਤੇਪਿ ‘‘ਪੁਣ੍ਣੋ ਨਾਮ, ਭਨ੍ਤੇ, ਆਯਸ੍ਮਾ ਮਨ੍ਤਾਣਿਪੁਤ੍ਤੋ’’ਤਿ ਆਰੋਚਯਿੰਸੁ। ਤੰ ਕਥੰ ਸੁਤ੍ਵਾ ਆਯਸ੍ਮਾ ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤੋ ਥੇਰਸ੍ਸ ਦਸ੍ਸਨਕਾਮੋ ਅਹੋਸਿ।

ਅਥ ਸਤ੍ਥਾ ਰਾਜਗਹਤੋ ਸਾਵਤ੍ਥਿੰ ਅਗਮਾਸਿ। ਪੁਣ੍ਣਤ੍ਥੇਰੋ ਦਸਬਲਸ੍ਸ ਤਤ੍ਥ ਆਗਤਭਾਵੰ ਸੁਤ੍ਵਾ ‘‘ਸਤ੍ਥਾਰੰ ਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਅਨ੍ਤੋਗਨ੍ਧਕੁਟਿਯੰਯੇਵ ਤਥਾਗਤੰ ਸਮ੍ਪਾਪੁਣਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਤਸ੍ਸ ਧਮ੍ਮੰ ਦੇਸੇਸਿ। ਥੇਰੋ ਧਮ੍ਮੰ ਸੁਤ੍ਵਾ ਦਸਬਲੰ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਪਟਿਸਲ੍ਲਾਨਤ੍ਥਾਯ ਅਨ੍ਧਵਨੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞਤਰਸ੍ਮਿੰ ਰੁਕ੍ਖਮੂਲੇ ਦਿਵਾਵਿਹਾਰੰ ਨਿਸੀਦਿ। ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਤ੍ਥੇਰੋਪਿ ਤਸ੍ਸ ਗਮਨੰ ਸੁਤ੍ਵਾ ਸੀਸਾਨੁਲੋਕਿਕੋ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਓਕਾਸੰ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਤ੍ਵਾ ਤੰ ਰੁਕ੍ਖਮੂਲੰ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਥੇਰੇਨ ਸਦ੍ਧਿੰ ਸਮ੍ਮੋਦਿਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਤਵਿਸੁਦ੍ਧਿਕ੍ਕਮੰ ਪੁਚ੍ਛਿ। ਥੇਰੋਪਿਸ੍ਸ ਪੁਚ੍ਛਿਤੰ ਪੁਚ੍ਛਿਤੰ ਬ੍ਯਾਕਾਸਿ। ਤੇ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਸ੍ਸ ਸੁਭਾਸਿਤੰ ਸਮਨੁਮੋਦਿੰਸੁ। ਅਥ ਸਤ੍ਥਾ ਅਪਰਭਾਗੇ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਮਜ੍ਝੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਥੇਰੰ ਧਮ੍ਮਕਥਿਕਾਨੰ ਅਗ੍ਗਟ੍ਠਾਨੇ ਠਪੇਸੀਤਿ।

ਮਹਾਕਚ੍ਚਾਨਤ੍ਥੇਰਵਤ੍ਥੁ

੧੯੭. ਦਸਮੇ **ਸੰਖਿਤ੍ਤੇਨ ਭਾਸਿਤਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਸੰਖਿਤ੍ਤੇਨ ਕਥਿਤਧਮ੍ਮਸ੍ਸ। **ਵਿਤ੍ਥਾਰੇਨ ਅਤ੍ਥੰ ਵਿਭਜਨ੍ਤਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਤੰ ਦੇਸਨੰ ਵਿਤ੍ਥਾਰੇਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਥੰ ਵਿਭਜਮਾਨਾਨੰ। ਅਞ੍ਞੇ ਕਿਰ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਸਙ੍ਖੇਪਵਚਨੰ ਅਤ੍ਥਵਸੇਨ ਵਾ ਪੂਰੇਤੁੰ ਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਿ ਬ੍ਯਞ੍ਜਨਵਸੇਨ ਵਾ, ਅਯੰ ਪਨ ਥੇਰੋ ਉਭਯਵਸੇਨਪਿ ਸਕ੍ਕੋਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਅਗ੍ਗੋਤਿ ਵੁਤ੍ਤੋ। ਪੁਬ੍ਬਪਤ੍ਥਨਾਪਿ ਚਸ੍ਸ ਏਵਰੂਪਾਵ।

ਅਯੰ ਪਨਸ੍ਸ ਪਞ੍ਹਕਮ੍ਮੇ ਅਨੁਪੁਬ੍ਬਿਕਥਾ – ਅਯੰ ਕਿਰ ਪਦੁਮੁਤ੍ਤਰਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਕਾਲੇ ਗਹਪਤਿਮਹਾਸਾਲਕੁਲੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਵੁਦ੍ਧਿਪ੍ਪਤ੍ਤੋ ਏਕਦਿਵਸੰ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਵਿਹਾਰੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਰਿਸਪਰਿਯਨ੍ਤੇ ਠਿਤੋ ਧਮ੍ਮੰ ਸੁਣਨ੍ਤੋ ਸਤ੍ਥਾਰੰ ਅਤ੍ਤਨਾ ਸੰਖਿਤ੍ਤੇਨ ਭਾਸਿਤਸ੍ਸ ਵਿਤ੍ਥਾਰੇਨ ਅਤ੍ਥੰ ਵਿਭਜਨ੍ਤਾਨੰ ਅਗ੍ਗਟ੍ਠਾਨੇ ਠਪੇਨ੍ਤੰ ਏਕੰ ਭਿਕ੍ਖੁੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ‘‘ਮਹਨ੍ਤੋ ਵਤਾਯੰ ਭਿਕ੍ਖੁ, ਯੰ ਸਤ੍ਥਾ ਏਵੰ ਵਣ੍ਣੇਤਿ, ਮਯਾਪਿ ਅਨਾਗਤੇ ਏਕਸ੍ਸ ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਸਾਸਨੇ ਏਵਰੂਪੇਨ ਭਵਿਤੁੰ ਵਟ੍ਟਤੀ’’ਤਿ ਸਤ੍ਥਾਰੰ ਨਿਮਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਸਤ੍ਤਾਹੰ ਮਹਾਦਾਨੰ ਦਤ੍ਵਾ, ‘‘ਭਨ੍ਤੇ, ਅਹੰ ਇਮਸ੍ਸ ਸਕ੍ਕਾਰਸ੍ਸ ਫਲੇਨ ਨ ਅਞ੍ਞੰ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿੰ ਪਤ੍ਥੇਮਿ, ਅਨਾਗਤੇ ਪਨ ਏਕਸ੍ਸ ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਸਾਸਨੇ ਇਤੋ ਸਤ੍ਤਦਿਵਸਮਤ੍ਥਕੇ ਤੁਮ੍ਹੇਹਿ ਠਾਨਨ੍ਤਰੇ ਠਪਿਤਭਿਕ੍ਖੁ ਵਿਯ ਅਹਮ੍ਪਿ ਤੰ ਠਾਨਨ੍ਤਰੰ ਲਭੇਯ੍ਯ’’ਨ੍ਤਿ ਪਤ੍ਥਨੰ ਕਤ੍ਵਾ ਪਾਦਮੂਲੇ

ਨਿਪਜ੍ਜਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਅਨਾਗਤਂ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ‘‘ਸਮਿਜ੍ਝਿਸ੍ਸਤਿ ਇਮਸ੍ਸ ਕੁਲਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਪਤ੍ਥਨਾ’’ਤਿ ਦਿਸ੍ਵਾ ‘‘ਅਮ੍ਭੋ, ਕੁਲਪੁਤ੍ਤ, ਅਨਾਗਤੇ ਕਪ੍ਪਸਤਸਹਸ੍ਸਾਵਸਾਨੇ ਗੋਤਮੋ ਨਾਮ ਬੁਦ੍ਧੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿਸ੍ਸਤਿ, ਤ੍ਵਂ ਤਸ੍ਸ ਸਾਸਨੇ ਸਂਖਿਤ੍ਤੇਨ ਭਾਸਿਤਸ੍ਸ ਵਿਤ੍ਥਾਰੇਨ ਅਤ੍ਥਂ ਵਿਭਜਨ੍ਤਾਨਂ ਅਗ੍ਗੋ ਭਵਿਸ੍ਸਸੀ’’ਤਿ ਬਜਾਕਰਿਤ੍ਵਾ ਅਨੁਮੋਦਨਂ ਕਤ੍ਵਾ ਪਕ੍ਕਾਮਿ।

ਸੋਪਿ ਕੁਲਪੁਤ੍ਤੋ ਯਾਵਜੀਵਂ ਕੁਸਲਂ ਕਤ੍ਵਾ ਕਪ੍ਪਸਤਸਹਸ੍ਸਂ ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸੇਸੁ ਸਂਸਰਿਤ੍ਵਾ ਕਸ੍ਸਪਬੁਦ੍ਧਕਾਲੇ ਬਾਰਾਣਸਿਯਂ ਕੁਲਗੇਹੇ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਰਿ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤੇ ਸੁਵਣ੍ਣਚੇਤਿਯਕਰਣਟ੍ਠਾਨਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਤਸਹਸ੍ਸਗ੍ਘਨਿਕਾਯ ਸੁਵਣ੍ਣਿਟ੍ਠਕਾਯ ਪੂਜਂ ਕਤ੍ਵਾ ‘‘ਭਗਵਾ ਮਯ੍ਹਂ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਟ੍ਠਾਨੇ ਸਰੀਰਂ ਸੁਵਣ੍ਣਵਣ੍ਣਂ ਹੋਤੂ’’ਤਿ ਪਤ੍ਥਨਂ ਅਕਾਸਿ। ਤਤੋ ਯਾਵਜੀਵਂ ਕੁਸਲਕਮ੍ਮਂ ਕਤ੍ਵਾ ਏਕਂ ਬੁਦ੍ਧਨ੍ਤਰਂ ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸੇਸੁ ਸਂਸਰਿਤ੍ਵਾ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਦਸਬਲਸ੍ਸ ਉਪ੍ਪਤ੍ਤਿਕਾਲੇ ਉਜ੍ਜੇਨਿਨਗਰੇ ਪੁਰੋਹਿਤਸ੍ਸ ਗੇਹੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ। ਤਸ੍ਸ ਨਾਮਗ੍ਗਹਣਦਿਵਸੇ ‘‘ਮਯ੍ਹਂ ਪੁਤ੍ਤੋ ਸੁਵਣ੍ਣਵਣ੍ਣਸਰੀਰੋ ਅਤ੍ਤਨਾਵ ਅਤ੍ਤਨੋ ਨਾਮਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਆਗਤੋ’’ਤਿ ਕਞ੍ਚਨਮਾਣਵੋਤੇਵਸ੍ਸ ਨਾਮਂ ਅਕਂਸੁ । ਸੋ ਵੁਦ੍ਧਿਮਨ੍ਵਾਯ ਤਯੋ ਵੇਦੇ ਉਗ੍ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਵਾ ਪਿਤੁ ਅਚ੍ਚਯੇਨ ਪੁਰੋਹਿਤਟ੍ਠਾਨਂ ਲਭਿ। ਸੋ ਗੋਤ੍ਤਵਸੇਨ ਕਚ੍ਚਾਨੋ ਨਾਮ ਜਾਤੋ।

ਚਣ੍ਡਪਜ੍ਜੋਤਰਾਜਾ ਅਮਚ੍ਚੇ ਸਨ੍ਨਿਪਾਤੇਤ੍ਵਾ ਆਹ – ‘‘ਬੁਦ੍ਧੋ ਲੋਕੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੋ, ਤਂ ਆਨੇਤੁਂ ਸਮਤ੍ਥਾ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਆਨੇਥ ਤਾਤਾ’’ਤਿ। ਦੇਵ, ਅਞ੍ਞੋ ਦਸਬਲਂ ਆਨੇਤੁਂ ਸਮਤ੍ਥੋ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ, ਆਚਰਿਯੋ ਕਚ੍ਚਾਨਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋਵ ਸਮਤ੍ਥੋ, ਤਂ ਪਹਿਣਥਾਤਿ। ਰਾਜਾ ਤਂ ਪਕ੍ਕੋਸਾਪੇਤ੍ਵਾ, ‘‘ਤਾਤ, ਦਸਬਲਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਚ੍ਛਾਹੀ’’ਤਿ ਆਹ। ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਬ੍ਬਜਿਤੁਂ ਲਭਨ੍ਤੋ ਗਮਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਮਹਾਰਾਜਾਤਿ। ਯਂਕਿਞ੍ਚਿ ਕਤ੍ਵਾ ਤਥਾਗਤਂ ਆਨੇਹਿ, ਤਾਤਾਤਿ। ਸੋ ‘‘ਬੁਦ੍ਧਾਨਂ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਸ੍ਸ ਮਹਾਪਰਿਸਾਯ ਕਮ੍ਮਂ ਨਤ੍ਥੀ’’ਤਿ ਅਤ੍ਤਟ੍ਠਮੋ ਅਗਮਾਸਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਸਤ੍ਥਾ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਸਿ। ਦੇਸਨਾਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਸਦ੍ਧਿਂ ਸਤ੍ਤਹਿ ਜਨੇਹਿ ਸਹ ਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਾਹਿ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਾਪੁਣਿ। ਸਤ੍ਥਾ ‘‘ਏਥ ਭਿਕ੍ਖਵੋ’’ਤਿ ਹਤ੍ਥਂ ਪਸਾਰੇਸਿ। ਤਂਖਣਂਯੇਵ ਸਬ੍ਬੇਵ ਅਨ੍ਤਰਹਿਤਕੇਸਮਸ੍ਸੂ ਇਦ੍ਧਿਮਯਪਤ੍ਤਚੀਵਰਧਰਾ ਵਸ੍ਸਸਟ੍ਠਿਕਤ੍ਥੇਰਾ ਵਿਯ ਜਾਤਾ।

ਥੇਰੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਕਿਚ੍ਚੇ ਮਤ੍ਥਕਂ ਪਤ੍ਤੇ ਤੁਣ੍ਹੀਭਾਵੇਨ ਅਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਕਾਲੁਦਾਯਿਤ੍ਥੇਰੋ ਵਿਯ ਸਤ੍ਥੁ ਉਜ੍ਜੇਨਿਗਮਨਤ੍ਥਾਯ ਗਮਨਵਣ੍ਣਂ ਕਥੇਸਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਤਸ੍ਸ ਵਚਨਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ‘‘ਕਚ੍ਚਾਨੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਜਾਤਿਭੂਮਿਯਂ ਮਮ ਗਮਨਂ ਪਚ੍ਚਾਸੀਸਤੀ’’ਤਿ ਅਞ੍ਞਾਸਿ। ਬੁਦ੍ਧਾ ਚ ਨਾਮ ਏਕਂ ਕਾਰਣਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਗਨ੍ਤੁਂ ਅਯੁਤ੍ਤਟ੍ਠਾਨਂ ਨ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਥੇਰਂ ਆਹ – ‘‘ਤ੍ਵਂਯੇਵ ਭਿਕ੍ਖੁ ਗਚ੍ਛ, ਤਯਿ ਗਤੇਪਿ ਰਾਜਾ ਪਸੀਦਿਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ। ਥੇਰੋ ‘‘ਬੁਦ੍ਧਾਨਂ ਦ੍ਵੇ ਕਥਾ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥੀ’’ਤਿ ਤਥਾਗਤਂ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਆਗਤੇਹਿ ਸਤ੍ਤਹਿ ਭਿਕ੍ਖੂਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਉਜ੍ਜੇਨਿਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਅਨ੍ਤਰਾਮਗ੍ਗੇ ਤੇਲਪਨਾਲ਼ਿ ਨਾਮ ਨਿਗਮੋ, ਤਤ੍ਥ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਚਰਿ। ਤਸ੍ਮਿਂ ਚ ਨਿਗਮੇ ਦ੍ਵੇ ਸੇਟ੍ਠਿਧੀਤਰੋ। ਤਾਸੁ ਏਕਾ ਪਰਿਜਿਣ੍ਣਕੁਲੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਾ ਦੁਗ੍ਗਤਾ ਮਾਤਾਪਿਤੂਨਂ ਅਚ੍ਚਯੇਨ ਧਾਤਿਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਜੀਵਤਿ। ਅਤ੍ਤਭਾਵੋ ਪਨਸ੍ਸਾ ਸਮਿਦ੍ਧੋ, ਕੇਸਾ ਅਞ੍ਞਾਹਿ ਅਤਿਵਿਯ ਦੀਘਾ। ਤਸ੍ਮਿਂਯੇਵ ਨਿਗਮੇ ਅਞ੍ਞਾ ਇਸ੍ਸਰਸੇਟ੍ਠਿਕੁਲਸ੍ਸ ਧੀਤਾ ਨਿਕ੍ਕੇਸਿਕਾ। ਸਾ ਤਤੋ ਪੁਬ੍ਬੇ ਤਸ੍ਸਾ ਸਮੀਪਂ ਪੇਸੇਤ੍ਵਾ ‘‘ਸਤਂ ਵਾ ਸਹਸ੍ਸਂ ਵਾ ਦਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਵਤ੍ਵਾਪਿ ਕੇਸੇ ਆਹਰਾਪੇਤੁਂ ਨਾਸਕ੍ਖਿ।

ਤਸ੍ਮਿਂ ਪਨ ਦਿਵਸੇ ਸਾ ਸੇਟ੍ਠਿਧੀਤਾ ਮਹਾਕਚ੍ਚਾਨਤ੍ਥੇਰਂ ਸਤ੍ਤਹਿ ਭਿਕ੍ਖੂਹਿ ਪਰਿਵੁਤਂ ਤੁਚ੍ਛਪਤ੍ਤਂ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ‘‘ਅਯਂ ਸੁਵਣ੍ਣਵਣ੍ਣੋ ਏਕੋ ਬ੍ਰਹ੍ਮਬਨ੍ਧੁਭਿਕ੍ਖੁ ਯਥਾਧੋਤੇਨੇਵ ਪਤ੍ਤੇਨ ਆਗਚ੍ਛਤਿ, ਮਯ੍ਹਞ੍ਚ ਅਞ੍ਞਂ ਧਨਂ ਨਤ੍ਥਿ। ਅਸੁਕਸੇਟ੍ਠਿਧੀਤਾ ਪਨ ਇਮੇਸਂ ਕੇਸਾਨਂ ਅਤ੍ਥਾਯ ਪੇਸੇਸਿ। ਇਦਾਨਿ ਇਤੋ ਲਦ੍ਧਉਪ੍ਪਾਦੇਨ ਸਕ੍ਕਾ ਥੇਰਸ੍ਸ ਦੇਯਜਧਮ੍ਮਂ ਦਾਤੁ’’ਨ੍ਤਿ ਧਾਤਿਂ ਪੇਸੇਤ੍ਵਾ ਥੇਰੇ ਨਿਮਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਅਨ੍ਤੋਗੇਹੇ ਨਿਸੀਦਾਪੇਸਿ। ਥੇਰਾਨਂ ਨਿਸਿਨ੍ਨਕਾਲੇ ਗਬ੍ਭਂ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਧਾਤਿਯਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਕੇਸੇ ਕਪ੍ਪਾਪੇਤ੍ਵਾ, ‘‘ਅਮ੍ਮ , ਇਮੇ ਕੇਸੇ ਅਸੁਕਾਯ ਨਾਮ ਸੇਟ੍ਠਿਧੀਤਾਯ ਦਤ੍ਵਾ ਯਂ ਸਾ ਦੇਤਿ, ਤਂ ਆਹਰ, ਅਯਜਾਨਂ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਂ ਦਸ੍ਸਾਮਾ’’ਤਿ। ਧਾਤਿ ਪਿਟ੍ਠਿਹਤ੍ਥੇਨ ਅਸ੍ਸੂਨਿ ਪੁਞ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਏਕੇਨ ਹਤ੍ਥੇਨ ਹਦਯਮਂਸਂ ਸਨ੍ਧਾਰੇਤ੍ਵਾ ਥੇਰਾਨਂ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਪਟਿਚ੍ਛਾਦੇਤ੍ਵਾ ਤੇ ਕੇਸੇ ਆਦਾਯ ਤਸ੍ਸਾ ਸੇਟ੍ਠਿਧੀਤਾਯ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਤਾ।

ਪਣਿਯਂ ਨਾਮ ਸਾਰਵਨ੍ਤਮ੍ਪਿ ਸਯਂ ਉਪਨੀਤਂ ਗਾਰਵਂ ਨ ਜਨੇਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਸਾ ਸੇਟ੍ਠਿਧੀਤਾ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ‘‘ਅਹਂ ਪੁਬ੍ਬੇ ਬਹੁਨਾਪਿ ਧਨੇਨ ਇਮੇ ਕੇਸੇ ਆਹਰਾਪੇਤੁਂ ਨਾਸਕ੍ਖਿਂ, ਇਦਾਨਿ ਪਨ ਛਿਨ੍ਨਕਾਲਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਨ ਯਥਾਮੂਲਮੇਵ ਲਭਿਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ । ਧਾਤਿਂ ਆਹ – ‘‘ਅਹਂ ਪੁਬ੍ਬੇ ਤਵ ਸਾਮਿਨਿਂ ਬਹੁਨਾਪਿ ਧਨੇਨ ਕੇਸੇ ਆਹਰਾਪੇਤੁਂ ਨਾਸਕ੍ਖਿਂ, ਯਤ੍ਥ ਕਤ੍ਥਚਿ ਵਿਨਿਪਾਤਾ ਪਨ ਨਿਜ੍ਜੀਵਕੇਸਾ ਨਾਮ ਅਟ੍ਠ ਕਹਾਪਣੇ ਅਗ੍ਘਨ੍ਤੀ’’ਤਿ ਅਟ੍ਠੇਵ ਕਹਾਪਣੇ ਅਦਾਸਿ। ਧਾਤਿ ਕਹਾਪਣੇ ਆਹਰਿਤ੍ਵਾ ਸੇਟ੍ਠਿਧੀਤਾਯ ਅਦਾਸਿ। ਸੇਟ੍ਠਿਧੀਤਾ ਏਕੇਕਂ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਂ ਏਕੇਕਕਹਾਪਣਗ੍ਘਨਕਂ ਕਤ੍ਵਾ ਥੇਰਾਨਂ ਦਾਪੇਸਿ। ਥੇਰੋ ਆਵਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਸੇਟ੍ਠਿਧੀਤਾਯ ਉਪਨਿਸ੍ਸਯਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ‘‘ਕਹਂ ਸੇਟ੍ਠਿਧੀਤਾ’’ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ਗਬ੍ਭੇ, ਅਯ੍ਯਾਤਿ। ਪਕ੍ਕੋਸਥ ਨਨ੍ਤਿ। ਸਾ ਚ ਥੇਰੇਸੁ ਗਾਰਵੇਨ ਏਕਵਚਨੇਨੇਵ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਥੇਰੇ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਬਲਵਸਦ੍ਧਂ ਉਪ੍ਪਾਦੇਸਿ। ਸੁਖੇਤ੍ਤੇ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤਪਿਣ੍ਡਪਾਤੋ ਦਿਟ੍ਠੇਵ ਧਮ੍ਮੇ ਵਿਪਾਕਂ ਦੇਤੀਤਿ ਸਹ ਥੇਰਾਨਂ ਵਨ੍ਦਨੇਨ ਕੇਸਾ ਪਕਤਿਭਾਵੇਯੇਵ ਅਟ੍ਠਂਸੁ। ਥੇਰਾਪਿ ਤਂ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਪਸ੍ਸਨ੍ਤਿਯਾਯੇਵ ਸੇਟ੍ਠਿਧੀਤਾਯ ਵੇਹਾਸਂ ਅਬ੍ਭੁਗ੍ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਕਞ੍ਚਨਵਨੁਯ੍ਯਾਨੇ ਓਤਰਿਂਸੁ।

ਉਯ੍ਯਾਨਪਾਲੋ ਥੇਰਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਰਞ੍ਞੋ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ‘‘ਦੇਵ, ਮੇ ਅਯ੍ਯੋ ਪੁਰੋਹਿਤੋ ਕਚ੍ਚਾਨੋ ਪਬ੍ਬਜਿਤ੍ਵਾ ਉਯ੍ਯਾਨਮਾਗਤੋ’’ਤਿ ਆਹ। ਰਾਜਾ ਚਣ੍ਡਪਜ੍ਜੋਤੋ ਉਯ੍ਯਾਨਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਕਤਭਤ੍ਤਕਿਚ੍ਚਂ ਥੇਰਂ ਪਞ੍ਚਪਤਿਟ੍ਠਿਤੇਨ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ‘‘ਕਹਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਭਗਵਾ’’ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਸਯਂ ਅਨਾਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਮਂ ਪੇਸੇਸਿ ਮਹਾਰਾਜਾਤਿ। ਕਹਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਅਜ੍ਜ ਭਿਕ੍ਖਂ ਅਲਤ੍ਥਾਤਿ? ਥੇਰੋ ਰਞ੍ਞੋ ਪੁਚ੍ਛਾਸਭਾਗੇਨ ਸਬ੍ਬਂ ਸੇਟ੍ਠਿਧੀਤਾਯ ਕਤਂ ਦੁਕ੍ਕਰਂ ਆਰੋਚੇਸਿ। ਰਾਜਾ ਥੇਰਸ੍ਸ ਵਸਨਟ੍ਠਾਨਂ ਪਟਿਯਾਦੇਤ੍ਵਾ ਥੇਰਂ ਨਿਮਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਨਿਵੇਸਨਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸੇਟ੍ਠਿਧੀਤਰਂ ਆਣਾਪੇਤ੍ਵਾ ਅਗ੍ਗਮਹੇਸਿਟ੍ਠਾਨੇ ਠਪੇਸਿ। ਇਮਿਸ੍ਸਾ ਇਤ੍ਥਿਯਾ ਦਿਟ੍ਠਧਮ੍ਮਿਕੋਵ ਯਸਪਟਿਲਾਭੋ ਅਹੋਸਿ।

ਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਰਾਜਾ ਥੇਰਸ੍ਸ ਮਹਾਸਕ੍ਕਾਰਂ ਕਰੋਤਿ। ਥੇਰਸ੍ਸ ਧਮ੍ਮਕਥਾਯ ਪਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਮਹਾਜਨੋ ਥੇਰਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਪਬ੍ਬਜਿ। ਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਸਕਲਨਗਰਂ ਏਕਕਾਸਾਵਪਜ੍ਜੋਤਂ ਇਸਿਵਾਤਪਟਿਵਾਤਂ ਅਹੋਸਿ। ਸਾਪਿ ਦੇਵੀ ਗਬ੍ਭਂ ਲਭਿਤ੍ਵਾ ਦਸਮਾਸਚ੍ਚਯੇਨ ਪੁਤ੍ਤਂ ਵਿਜਾਯਿ। ਤਸ੍ਸ ਨਾਮਗ੍ਗਹਣਦਿਵਸੇ ਗੋਪਾਲਕੁਮਾਰੋਤਿ ਮਾਤਾਮਹਸੇਟ੍ਠਿਨੋ ਨਾਮਂ ਅਕਂਸੁ। ਸਾ ਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਨਾਮਵਸੇਨ ਗੋਪਾਲਮਾਤਾ ਨਾਮ ਦੇਵੀ ਜਾਤਾ। ਸਾ ਦੇਵੀ ਥੇਰੇ ਅਤਿਵਿਯ ਪਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਰਾਜਾਨਂ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਾਪੇਤ੍ਵਾ ਕਞ੍ਚਨਵਨੁਯ੍ਯਾਨੇ ਥੇਰਸ੍ਸ ਵਿਹਾਰਂ ਕਾਰੇਸਿ। ਥੇਰੋ ਉਜ੍ਜੇਨਿਨਗਰਂ ਪਸਾਦੇਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਤੋ। ਅਥ ਸਤ੍ਥਾ ਅਪਰਭਾਗੇ ਜੇਤਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਮਧੁਪਿਣ੍ਡਿਕਸੁਤ੍ਤਂ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੧.੧੯੯ ਆਦਯੋ) ਕਚ੍ਚਾਨਪੇਯ੍ਯਾਲਂ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੩.੨੭੯ ਆਦਯੋ) ਪਾਰਾਯਨਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਇਮੇ ਤਯੋ ਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤੇ ਅਟ੍ਠੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਕਤ੍ਵਾ ਥੇਰਂ ਸਂਖਿਤ੍ਤੇਨ ਭਾਸਿਤਸ੍ਸ ਵਿਤ੍ਥਾਰੇਨ ਅਤ੍ਥਂ ਵਿਭਜਨ੍ਤਾਨਂ ਅਗ੍ਗਟ੍ਠਾਨੇ ਠਪੇਸੀਤਿ।

ਪਠਮਵਗ੍ਗਵਣ੍ਣਨਾ।

੧੪. ਏਤਦਗ੍ਗਵਗ੍ਗੋ

(੧੪) ੨. ਦੁਤਿਯਏਤਦਗ੍ਗਵਗ੍ਗੋ

ਚੂਲ਼ਪਨ੍ਥਕਤ੍ਥੇਰਵਤ੍ਥੁ

੧੯੮-੨੦੦. ਦੁਤਿਯਸ੍ਸ ਪਠਮੇ **ਮਨੋਮਯ**ਨ੍ਤਿ ਮਨੇਨ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਤਂ। ‘‘ਮਨੋਮਯੇਨ ਕਾਯੇਨ, ਇਦ੍ਧਿਯਾ ਉਪਸਙ੍ਕਮੀ’’ਤਿ (ਥੇਰਗਾ॰ ੯੦੧) ਵੁਤ੍ਤਟ੍ਠਾਨਸ੍ਮਿਞ੍ਹਿ ਮਨੇਨ ਕਤਕਾਯੋ ਮਨੋਮਯਕਾਯੋ ਨਾਮ ਜਾਤੋ। ‘‘ਅਞ੍ਞਤਰਂ ਮਨੋਮਯਂ ਕਾਯਂ ਉਪਪਜ੍ਜਤੀ’’ਤਿ (ਚੂਲ਼ਵ॰ ੩੩੩) ਵੁਤ੍ਤਟ੍ਠਾਨੇ ਮਨੇਨ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਤਕਾਯੋ ਮਨੋਮਯਕਾਯੋ ਨਾਮ ਜਾਤੋ। ਅਯਮਿਧ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤੋ। ਤਤ੍ਥ ਅਞ੍ਞੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਮਨੋਮਯਂ ਕਾਯਂ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੇਨ੍ਤਾ ਤਯੋ ਵਾ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਵਾ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੇਨ੍ਤਿ, ਨ ਬਹੁਕੇ। ਏਕਸਦਿਸੇਯੇਵ ਚ ਕਤ੍ਵਾ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੇਨ੍ਤਿ ਏਕਵਿਧਮੇਵ ਕਮ੍ਮਂ ਕੁਰੁਮਾਨੇ। ਚੂਲ਼ਪਨ੍ਥਕਤ੍ਥੇਰੋ ਪਨ ਏਕਾਵਜ੍ਜਨੇਨ ਸਮਣਸਹਸ੍ਸਂ ਮਾਪੇਸਿ। ਦ੍ਵੇਪਿ ਚ ਜਨੇ ਨ ਏਕਸਦਿਸੇ ਅਕਾਸਿ ਨ ਏਕਵਿਧਂ ਕਮ੍ਮਂ ਕੁਰੁਮਾਨੇ। ਤਸ੍ਮਾ ਮਨੋਮਯਂ ਕਾਯਂ ਅਭਿਨਿਮ੍ਮਿਨਨ੍ਤਾਨਂ ਅਗ੍ਗੋ ਨਾਮ ਜਾਤੋ।

ਚੇਤੋਵਿਵਟ੍ਟਕੁਸਲਾਨਮ੍ਪਿ ਚੂਲ਼ਪਨ੍ਥਕੋਵ ਅਗ੍ਗੋ, ਸਞ੍ਞਾਵਿਵਟ੍ਟਕੁਸਲਾਨਂ ਪਨ ਮਹਾਪਨ੍ਥਕਤ੍ਥੇਰੋ ਅਗ੍ਗੋਤਿ ਵੁਤ੍ਤੋ। ਤਤ੍ਥ ਚੂਲ਼ਪਨ੍ਥਕਤ੍ਥੇਰੋ ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਰੂਪਾਵਚਰਜ੍ਝਾਨਾਨਂ ਲਾਭਿਤਾਯ ''ਚੇਤੋਵਿਵਟ੍ਟਕੁਸਲੋ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੋ, ਮਹਾਪਨ੍ਥਕਤ੍ਥੇਰੋ ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਅਰੂਪਾਵਚਰਜ੍ਝਾਨਾਨਂ ਲਾਭਿਤਾਯ ''ਸਞ੍ਞਾਵਿਵਟ੍ਟਕੁਸਲੋ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੋ। ਚੂਲ਼ਪਨ੍ਥਕੋ ਚ ਸਮਾਧਿਕੁਸਲਤਾਯ ਚੇਤੋਵਿਵਟ੍ਟਕੁਸਲੋ ਨਾਮ, ਮਹਾਪਨ੍ਥਕੋ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਕੁਸਲਤਾਯ ਸਞ੍ਞਾਵਿਵਟ੍ਟਕੁਸਲੋ ਨਾਮ। ਏਕੋ ਚੇਤ੍ਥ ਸਮਾਧਿਲਕ੍ਖਣੇ ਛੇਕੋ, ਏਕੋ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਲਕ੍ਖਣੇ। ਤਥਾ ਏਕੋ ਸਮਾਧਿਗਾਲ਼੍ਹੋ, ਏਕੋ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਗਾਲ਼੍ਹੋ। ਏਕੋ ਚੇਤ੍ਥ ਅਙ੍ਗਸਂਖਿਤ੍ਤੇ ਛੇਕੋ, ਏਕੋ ਆਰਮ੍ਮਣਸਂਖਿਤ੍ਤੇ। ਤਥਾ ਏਕੋ ਅਙ੍ਗਵਵਤ੍ਥਾਨੇ ਛੇਕੋ, ਏਕੋ ਆਰਮ੍ਮਣਵਵਤ੍ਥਾਨੇਤਿ ਏਵਮੇਤ੍ਥ ਯੋਜਨਾ ਕਾਤਬ੍ਬਾ।

ਅਪਿਚ ਚੂਲ਼ਪਨ੍ਥਕਤ੍ਥੇਰੋ ਰੂਪਾਵਚਰਜ੍ਝਾਨਲਾਭੀ ਹੁਤ੍ਵਾ ਝਾਨਙ੍ਗੇਹਿ ਵੁਟ੍ਠਾਯ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਤ੍ਤੋਤਿ ਚੇਤੋਵਿਵਟ੍ਟਕੁਸਲੋ, ਮਹਾਪਨ੍ਥਕੋ ਅਰੂਪਾਵਚਰਜ੍ਝਾਨਲਾਭੀ ਹੁਤ੍ਵਾ ਝਾਨਙ੍ਗੇਹਿ ਵੁਟ੍ਠਾਯ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਤ੍ਤੋਤਿ ਸਞ੍ਞਾਵਿਵਟ੍ਟਕੁਸਲੋ। ਉਭੋਪਿ ਪਨ੍ਥੇ ਜਾਤਤ੍ਤਾ ਪਨ੍ਥਕਾ ਨਾਮ ਜਾਤਾ। ਤੇਸਂ ਪਠਮਜਾਤੋ ਮਹਾਪਨ੍ਥਕੋ ਨਾਮ, ਪਚ੍ਛਾਜਾਤੋ ਚੂਲ਼ਪਨ੍ਥਕੋ ਨਾਮ।

ਇਮੇਸਂ ਪਨ ਉਭਿਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਪਞ੍ਹਕਮ੍ਮੇ ਅਯਮਨੁਪੁਬ੍ਬਿਕਥਾ – ਅਤੀਤੇ ਕਿਰ ਪਦੁਮੁਤ੍ਤਰਬੁਦ੍ਧਕਾਲੇ ਹਂਸਵਤੀਨਗਰਵਾਸਿਨੋ ਦ੍ਵੇ ਭਾਤਿਕਾ ਕੁਟੁਮ੍ਬਿਕਾ ਸਦ੍ਧਾ ਪਸਨ੍ਨਾ ਨਿਬਦ੍ਧਂ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਂ ਸੁਣਨ੍ਤਿ। ਤੇਸੁ ਏਕਦਿਵਸਂ ਕਨਿਟ੍ਠੋ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਦ੍ਵੀਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਂ ਏਕਂ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ''ਮਮ ਸਾਸਨੇ ਮਨੋਮਯਂ ਕਾਯਂ ਅਭਿਨਿਮ੍ਮਿਨਨ੍ਤਾਨਂ ਚੇਤੋਵਿਵਟ੍ਟਕੁਸਲਾਨਞ੍ਚ ਅਯਂ ਭਿਕ੍ਖੁ ਅਗ੍ਗੋ''ਤਿ ਏਤਦਗ੍ਗਟ੍ਠਾਨੇ ਠਪੇਨ੍ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਮਹਾ ਵਤਾਯਂ ਭਿਕ੍ਖੁ ਏਕੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਦ੍ਵੇ ਅਙ੍ਗਾਨਿ ਪਰਿਪੂਰੇਤ੍ਵਾ ਚਰਤਿ, ਮਯਾਪਿ ਅਨਾਗਤੇ ਏਕਸ੍ਸ ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਸਾਸਨੇ ਅਙ੍ਗਦ੍ਵਯਪੂਰਕੇਨ ਹੁਤ੍ਵਾ ਵਿਚਰਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ। ਸੋ ਪੁਰਿਮਨਯੇਨੇਵ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਨਿਮਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਤਾਹਂ ਮਹਾਦਾਨਂ ਦਤ੍ਵਾ ਏਵਮਾਹ – ''ਯਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਤੁਮ੍ਹੇ ਇਤੋ ਸਤ੍ਤਦਿਵਸਮਤ੍ਥਕੇ ਮਨੋਮਯਙ੍ਗੇਨ ਚ ਚੇਤੋਵਿਵਟ੍ਟਕੁਸਲਙ੍ਗੇਨ ਚ 'ਅਯਂ ਮਮ ਸਾਸਨੇ ਅਗ੍ਗੋ'ਤਿ ਏਤਦਗ੍ਗੇ ਠਪਯਿਤ੍ਥ, ਅਹਮ੍ਪਿ ਇਮਸ੍ਸ ਅਧਿਕਾਰਕਮ੍ਮਸ੍ਸ ਫਲੇਨ ਸੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਵਿਯ ਅਙ੍ਗਦ੍ਵਯਪੂਰਕੋ ਭਵੇਯ੍ਯ''ਨ੍ਤਿ ਪਤ੍ਥਨਂ ਅਕਾਸਿ।

ਸਤ੍ਥਾ ਅਨਾਗਤਂ ਓਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ਅਨਨ੍ਤਰਾਯੇਨਸ੍ਸ ਪਤ੍ਥਨਾਯ ਸਮਿਜ੍ਝਨਭਾਵਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਅਨਾਗਤੇ ਕਪ੍ਪਸਤਸਹਸ੍ਸਾਵਸਾਨੇ ਗੋਤਮੋ ਨਾਮ ਬੁਦ੍ਧੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿਸ੍ਸਤਿ, ਸੋ ਤਂ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਠਾਨਦ੍ਵਯੇ ਠਪੇਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਬ੍ਯਾਕਰਿਤ੍ਵਾ ਅਨੁਮੋਦਨਂ ਕਤ੍ਵਾ ਪਕ੍ਕਾਮਿ। ਭਾਤਾਪਿਸ੍ਸ ਏਕਦਿਵਸਂ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਸਞ੍ਞਾਵਿਵਟ੍ਟਕੁਸਲਂ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਏਤਦਗ੍ਗਟ੍ਠਾਨੇ ਠਪੇਨ੍ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਤਥੇਵ ਅਧਿਕਾਰਂ ਕਤ੍ਵਾ ਪਤ੍ਥਨਂ ਅਕਾਸਿ, ਸਤ੍ਥਾਪਿ ਤਂ ਬ੍ਯਾਕਾਸਿ।

ਤੇ ਉਭੋਪਿ ਜਨਾ ਸਤ੍ਥਰਿ ਧਰਮਾਨੇ ਕੁਸਲਕਮ੍ਮਂ ਕਰਿਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥੁ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤਕਾਲੇ ਸਰੀਰਚੇਤਿਯੇ ਸੁਵਣ੍ਣਪੂਜਂ ਕਤ੍ਵਾ ਤਤੋ ਚੁਤਾ ਦੇਵਲੋਕੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਾ। ਤੇਸਂ ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸੇਸੁ ਸਂਸਰਨ੍ਤਾਨਂਯੇਵ ਕਪ੍ਪਸਤਸਹਸ੍ਸਂ ਅਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤਂ। ਤਤ੍ਥ ਮਹਾਪਨ੍ਥਕਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤਰਾ ਕਤਕਲ੍ਯਾਣਕਮ੍ਮਂ ਨ ਕਥਿਯਤਿ, ਚੂਲ਼ਪਨ੍ਥਕੋ ਪਨ ਕਸ੍ਸਪਭਗਵਤੋ ਸਾਸਨੇ ਪਬ੍ਬਜਿਤ੍ਵਾ ਵੀਸਤਿ ਵਸ੍ਸਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਓਦਾਤਕਸਿਣਕਮ੍ਮਂ ਕਤ੍ਵਾ ਦੇਵਪੁਰੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ। ਅਥ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਸਤ੍ਥਾ ਅਭਿਸਮ੍ਬੋਧਿਂ ਪਤ੍ਵਾ ਪਵਤ੍ਤਿਤਵਰਧਮ੍ਮਚਕ੍ਕੋ ਰਾਜਗਹਂ ਉਪਨਿਸ੍ਸਾਯ ਵੇਲ਼ੁਵਨਮਹਾਵਿਹਾਰੇ ਪਟਿਵਸਤਿ।

ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਠਾਨੇ ਠਤ੍ਵਾ ਇਮੇਸਂ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਂ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਂ ਕਥੇਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਰਾਜਗਹੇ ਕਿਰ ਧਨਸੇਟ੍ਠਿਕੁਲਸ੍ਸ ਧੀਤਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਦਾਸੇਨੇਵ ਸਦ੍ਧਿਂ ਸਨ੍ਥਵਂ ਕਤ੍ਵਾ ''ਅਞ੍ਞੇਪਿ ਮੇ ਇਮਂ ਕਮ੍ਮਂ ਜਾਨੇਯ੍ਯੁ''ਨ੍ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਏਵਮਾਹ – ''ਅਮ੍ਹੇਹਿ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਠਾਨੇ ਵਸਿਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕਾ, ਸਚੇ ਮੇ ਮਾਤਾਪਿਤਰੋ ਇਮਂ ਦੋਸਂ ਜਾਨਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਖਣ੍ਡਾਖਣ੍ਡਂ ਕਰਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਵਿਦੇਸਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਵਸਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਹਤ੍ਥਸਾਰਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਅਗ੍ਗਦ੍ਵਾਰੇਨ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ''ਯਤ੍ਥ ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਵਾ ਅਞ੍ਞੇਹਿ ਅਜਾਨਨਟ੍ਠਾਨਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਵਸਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਉਭੋਪਿ ਅਗਮਂਸੁ।

ਤੇਸੰ ਏਕਸ੍ਮਿੰ ਠਾਨੇ ਵਸਨ੍ਤਾਨੰ ਸੰਵਾਸਮਨ੍ਵਾਯ ਤਸ੍ਸਾ ਕੁਚ੍ਛਿਯੰ ਗਬ੍ਭੋ ਪਤਿਟ੍ਠਾਸਿ। ਸਾ ਗਬ੍ਭਸ੍ਸ ਪਰਿਪਾਕੰ ਆਗਮ੍ਮ ਸਾਮਿਕੇਨ ਸਦ੍ਧਿੰ ਮਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਗਬ੍ਭੋ ਮੇ ਪਰਿਪਾਕੰ ਗਤੋ, ਞਾਤਿਮਿਤ੍ਤਾਦਿਵਿਰਹਿਤੇ ਠਾਨੇ ਗਬ੍ਭਵੁਟ੍ਠਾਨੰ ਨਾਮ ਉਭਿਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਦੁਕ੍ਖਮੇਵ, ਕੁਲਗੇਹਮੇਵ ਗਚ੍ਛਾਮਾ''ਤਿ। ਸੋ ''ਅਜ੍ਜ ਗਚ੍ਛਾਮ, ਸ੍ਵੇ ਗਚ੍ਛਾਮਾ''ਤਿ ਦਿਵਸੇ ਅਤਿਕ੍ਕਮਾਪੇਸਿ। ਸਾ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਅਯੰ ਬਾਲੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਦੋਸਮਹਨ੍ਤਾਯ ਗਨ੍ਤੁੰ ਨ ਉਸ੍ਸਹਤਿ, ਮਾਤਾਪਿਤਰੋ ਚ ਨਾਮ ਏਕਨ੍ਤਹਿਤਾ, ਅਯੰ ਗਚ੍ਛਤੁ ਵਾ ਮਾ ਵਾ, ਮਯਾ ਗਨ੍ਤੁੰ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ। ਤਸ੍ਮਿੰ ਗੇਹਾ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤੇ ਸਾ ਗੇਹੇ ਪਰਿਕ੍ਖਾਰੰ ਪਟਿਸਾਮੇਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਕੁਲਘਰੰ ਗਤਭਾਵੰ ਅਨਨ੍ਤਰਗੇਹਵਾਸੀਨੰ ਆਰੋਚੇਤ੍ਵਾ ਮਗ੍ਗੰ ਪਟਿਪਜ੍ਜਿ।

ਅਥ ਸੋ ਪੁਰਿਸੋ ਘਰੰ ਆਗਤੋ ਤੰ ਅਦਿਸ੍ਵਾ ਪਟਿਵਿਸ੍ਸਕੇ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ''ਕੁਲਘਰੰ ਗਤਾ''ਤਿ ਸੁਤ੍ਵਾ ਵੇਗੇਨ ਅਨੁਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਅਨ੍ਤਰਾਮਗ੍ਗੇ ਸਮ੍ਪਾਪੁਣਿ। ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਤਤ੍ਥੇਵ ਗਬ੍ਭਵੁਟ੍ਠਾਨੰ ਅਹੋਸਿ। ਸੋ ''ਕਿੰ ਇਦੰ ਭਦ੍ਦੇ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ਸਾਮਿ ਏਕੋ ਪੁਤ੍ਤੋ ਜਾਤੋਤਿ। ਇਦਾਨਿ ਕਿੰ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮਾਤਿ? ਯਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥਾਯ ਮਯੰ ਕੁਲਘਰੰ ਗਚ੍ਛਾਮ, ਤੰ ਕਮ੍ਮੰ ਅਨ੍ਤਰਾਵ ਨਿਪ੍ਫਨ੍ਨੰ, ਤਤ੍ਥ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਕਿੰ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮ, ਨਿਵਤ੍ਤਾਮਾਤਿ ਦ੍ਵੇਪਿ ਏਕਚਿਤ੍ਤਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਨਿਵਤ੍ਤਿੰਸੁ। ਤਸ੍ਸ ਦਾਰਕਸ੍ਸ ਚ ਪਨ੍ਥੇ ਜਾਤਤ੍ਤਾ ਪਨ੍ਥਕੋਤਿ ਨਾਮੰ ਅਕੰਸੁ। ਤਸ੍ਸਾ ਨਚਿਰਸ੍ਸੇਵ ਅਪਰੋਪਿ ਗਬ੍ਭੋ ਪਤਿਟ੍ਠਹਿ। ਸਬ੍ਬੰ ਪੁਰਿਮਨਯੇਨੇਵ ਵਿਤ੍ਥਾਰੇਤਬ੍ਬੰ। ਤਸ੍ਸਪਿ ਦਾਰਕਸ੍ਸ ਪਨ੍ਥੇ ਜਾਤਤ੍ਤਾ ਪਠਮਜਾਤਸ੍ਸ ਮਹਾਪਨ੍ਥਕੋਤਿ ਨਾਮੰ ਕਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਛਾਜਾਤਸ੍ਸ ਚੂਲ਼ਪਨ੍ਥਕੋਤਿ ਨਾਮੰ ਅਕੰਸੁ।

ਤੇ ਦ੍ਵੇਪਿ ਦਾਰਕੇ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਸਨਟ੍ਠਾਨਮੇਵ ਗਤਾ। ਤੇਸੰ ਤਤ੍ਥ ਵਸਨ੍ਤਾਨੰ ਅਯੰ ਮਹਾਪਨ੍ਥਕਦਾਰਕੋ ਅਞ੍ਞੇ ਦਾਰਕਜਨੇ ''ਚੂਲ਼ਪਿਤਾ ਮਹਾਪਿਤਾ ਅਯ੍ਯਕੋ ਅਯ੍ਯਿਕਾ''ਤਿ ਵਦਨ੍ਤੇ ਸੁਤ੍ਵਾ ਮਾਤਰੰ ਪਟਿਪੁਚ੍ਛਿ – ''ਅਮ੍ਮ, ਅਞ੍ਞੇ ਦਾਰਕਾ ਕਥੇਨ੍ਤਿ 'ਅਯ੍ਯਕੋ ਅਯ੍ਯਿਕਾ'ਤਿ, ਕਿੰ ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਞਾਤਕਾ ਨਤ੍ਥੀ''ਤਿ? ਆਮ, ਤਾਤ, ਤੁਮ੍ਹਾਕੰ ਏਤ੍ਥ ਞਾਤਕਾ ਨਤ੍ਥਿ, ਰਾਜਗਹਨਗਰੇ ਪਨ ਵੋ ਧਨਸੇਟ੍ਠਿ ਨਾਮ ਅਯ੍ਯਕੋ, ਤਤ੍ਥ ਤੁਮ੍ਹਾਕੰ ਬਹੂ ਞਾਤਕਾਤਿ। ਕਸ੍ਮਾ ਤਤ੍ਥ ਨ ਗਚ੍ਛਥ ਅਮ੍ਮਾਤਿ? ਸਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਗਮਨਕਾਰਣੰ ਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਅਕਥੇਤ੍ਵਾ ਪੁਤ੍ਤੇਸੁ ਪੁਨਪ੍ਪੁਨੰ ਕਥੇਨ੍ਤੇਸੁ ਸਾਮਿਕਮਾਹ – ''ਇਮੇ ਦਾਰਕਾ ਅਤਿਵਿਯ ਮੰ ਕਿਲਮੇਨ੍ਤਿ, ਕਿੰ ਨੋ ਮਾਤਾਪਿਤਰੋ ਦਿਸ੍ਵਾ ਮੰਸੰ ਖਾਦਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਏਹਿ ਦਾਰਕਾਨੰ ਅਯ੍ਯਕਕੁਲੰ ਦਸ੍ਸੇਮਾ''ਤਿ। ਅਹੰ ਸਮ੍ਮੁਖਾ ਭਵਿਤੁੰ ਨ ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਤੰ ਪਨ ਨਯਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ। ''ਸਾਧੁ ਸਾਮਿ, ਯੇਨ ਕੇਨਚਿ ਉਪਾਯੇਨ ਦਾਰਕਾਨੰ ਅਯ੍ਯਕਕੁਲਮੇਵ ਦਟ੍ਠੁੰ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ ਦ੍ਵੇਪਿ ਜਨਾ ਦਾਰਕੇ ਆਦਾਯ ਅਨੁਪੁਬ੍ਬੇਨ ਰਾਜਗਹੰ ਪਤ੍ਵਾ ਨਗਰਦ੍ਵਾਰੇ ਏਕਿਸ੍ਸਾ ਸਾਲਾਯ ਨਿਵਾਸੰ ਕਤ੍ਵਾ ਦਾਰਕਮਾਤਾ ਦ੍ਵੇ ਦਾਰਕੇ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਆਗਤਭਾਵੰ ਮਾਤਾਪਿਤੂਨੰ ਆਰੋਚਾਪੇਸਿ।

ਤੇ ਤੰ ਸਾਸਨੰ ਸੁਤ੍ਵਾ ਸੰਸਾਰੇ ਸੰਸਰਨ੍ਤਾਨੰ ਨ ਪੁਤ੍ਤੋ ਨ ਧੀਤਾ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ, ਤੇ ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਮਹਾਪਰਾਧਿਕਾ, ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਤੇਹਿ ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਚਕ੍ਖੁਪਥੇ ਠਾਤੁੰ। ਏਤ੍ਤਕੰ ਪਨ ਧਨੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਦ੍ਵੇਪਿ ਜਨਾ ਫਾਸੁਕਟ੍ਠਾਨੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਜੀਵਨ੍ਤੁ, ਦਾਰਕੇ ਪਨ ਇਧ ਪੇਸੇਨ੍ਤੂਤਿ। ਸੇਟ੍ਠਿਧੀਤਾ ਮਾਤਾਪਿਤੂਹਿ ਪੇਸਿਤੰ ਧਨੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਦਾਰਕੇ ਆਗਤਦੂਤਾਨੰ ਹਤ੍ਥੇਯੇਵ ਦਤ੍ਵਾ ਪੇਸੇਸਿ । ਦਾਰਕਾ ਅਯ੍ਯਕਕੁਲੇ ਵਡ੍ਢਨ੍ਤਿ। ਤੇਸੁ ਚੂਲ਼ਪਨ੍ਥਕੋ ਅਤਿਦਹਰੋ, ਮਹਾਪਨ੍ਥਕੋ ਪਨ ਅਯ੍ਯਕੇਨ ਸਦ੍ਧਿੰ ਦਸਬਲਸ੍ਸ ਧਮ੍ਮਕਥੰ ਸੋਤੁੰ ਗਚ੍ਛਤਿ। ਤਸ੍ਸ ਨਿਚ੍ਚੰ ਸਤ੍ਥੁ ਸਮ੍ਮੁਖੇ ਧਮ੍ਮੰ ਸੁਣਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾਯ ਚਿਤ੍ਤੰ ਨਮਿ। ਸੋ ਅਯ੍ਯਕੰ ਆਹ – ''ਸਚੇ ਤੁਮ੍ਹੇ ਅਨੁਜਾਨੇਯ੍ਯਾਥ, ਅਹੰ ਪਬ੍ਬਜੇਯ੍ਯ''ਨ੍ਤਿ। ''ਕਿੰ ਵਦੇਸਿ, ਤਾਤ, ਮਯ੍ਹੰ ਸਕਲਲੋਕਸ੍ਸਪਿ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਤੋ ਤਵੇਵ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾ ਭਦ੍ਦਿਕਾ। ਸਚੇ ਸਕ੍ਕੋਸਿ, ਪਬ੍ਬਜ, ਤਾਤਾ''ਤਿ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕੰ ਗਤੋ। ਸਤ੍ਥਾ ''ਕਿੰ, ਮਹਾਸੇਟ੍ਠਿ, ਦਾਰਕੋ ਤੇ ਲਦ੍ਧੋ''ਤਿ? ''ਆਮ, ਭਨ੍ਤੇ, ਅਯੰ ਦਾਰਕੋ ਮਯ੍ਹੰ ਨਤ੍ਤਾ, ਤੁਮ੍ਹਾਕੰ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਪਬ੍ਬਜਾਮੀਤਿ ਵਦਤੀ''ਤਿ ਆਹ।

ਸਤ੍ਥਾ ਅਞ੍ਞਤਰੰ ਪਿਣ੍ਡਚਾਰਿਕੰ ''ਇਮੰ ਦਾਰਕੰ ਪਬ੍ਬਾਜੇਹੀ''ਤਿ ਆਣਾਪੇਸਿ। ਥੇਰੋ ਤਸ੍ਸ ਤਚਪਞ੍ਚਕਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨੰ ਆਚਿਕ੍ਖਿਤ੍ਵਾ ਪਬ੍ਬਾਜੇਸਿ। ਸੋ ਬਹੁੰ ਬੁਦ੍ਧਵਚਨੰ ਉਗ੍ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਵਾ ਪਰਿਪੁਣ੍ਣਵਸ੍ਸੋ ਉਪਸਮ੍ਪਦੰ ਲਭਿ। ਉਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਯੋਨਿਸੋਮਨਸਿਕਾਰੇ ਕਮ੍ਮੰ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਚਤੁਨ੍ਨੰ ਅਰੂਪਾਵਚਰਜ੍ਝਾਨਾਨੰ ਲਾਭੀ ਹੁਤ੍ਵਾ ਝਾਨਙ੍ਗੇਹਿ ਵੁਟ੍ਠਾਯ ਅਰਹਤ੍ਤੰ ਪਾਪੁਣਿ। ਇਤਿ ਸੋ ਸਞ੍ਞਾਵਿਵਟ੍ਟਕੁਸਲਾਨੰ ਅਗ੍ਗੋ ਜਾਤੋ। ਸੋ ਝਾਨਸੁਖੇਨ ਫਲਸੁਖੇਨ ਵੀਤਿਨਾਮੇਨ੍ਤੋ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਸਕ੍ਕਾ ਨੁ ਖੋ ਇਮੰ ਸੁਖੰ ਚੂਲ਼ਪਨ੍ਥਕਸ੍ਸ

ਦਾਤੁ''ਨ੍ਤਿ। ਤਤੋ ਅਯ੍ਯਕਸੇਟ੍ਠਿਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ''ਮਹਾਸੇਟ੍ਠਿ ਸਚੇ ਤੁਮ੍ਹੇ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਥ, ਅਹਂ ਚੂਲ਼ਪਨ੍ਥਕਂ ਪਬ੍ਬਾਜੇਯ੍ਯ''ਨ੍ਤਿ ਆਹ। ਪਬ੍ਬਾਜੇਥ, ਭਨ੍ਤੇਤਿ । ਥੇਰੋ ਚੂਲ਼ਪਨ੍ਥਕਦਾਰਕਂ ਪਬ੍ਬਾਜੇਤ੍ਵਾ ਦਸਸੁ ਸੀਲੇਸੁ ਪਤਿਟ੍ਠਾਪੇਸਿ। ਚੂਲ਼ਪਨ੍ਥਕਸਾਮਣੇਰੋ ਭਾਤਿਕਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ।

''ਪਦੁਮਂ ਯਥਾ ਕੋਕਨਦਂ ਸੁਗਨ੍ਧਂ,
ਪਾਤੋ ਸਿਯਾ ਫੁਲ੍ਲਮਵੀਤਗਨ੍ਧਂ।
ਅਙ੍ਗੀਰਸਂ ਪਸ੍ਸ ਵਿਰੋਚਮਾਨਂ,
ਤਪਨ੍ਤਮਾਦਿਚ੍ਚਮਿਵਨ੍ਤਲਿਕ੍ਖੇ''ਤਿ॥ (ਸਂ॰ ਨਿ॰ ੧.੧੨੩; ਅ॰ ਨਿ॰ ੫.੧੯੫) –

ਇਮਂ ਗਾਥਂ ਗਣ੍ਹਾਤਿ। ਗਹਿਤਗਹਿਤਪਦਂ ਉਪਰੂਪਰਿਪਦਂ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਸ੍ਸ ਨਸ੍ਸਤਿ। ਤਸ੍ਸ ਇਮਂ ਗਾਥਂ ਗਹੇਤੁਂ ਵਾਯਮਨ੍ਤਸ੍ਸੇਵ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਮਾਸਾ ਅਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤਾ। ਅਥ ਨਂ ਮਹਾਪਨ੍ਥਕੋ ਆਹ – ''ਚੂਲ਼ਪਨ੍ਥਕ, ਤ੍ਵਂ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਸਾਸਨੇ ਅਭਬ੍ਬੋ, ਚਤੂਹਿ ਮਾਸੇਹਿ ਏਕਗਾਥਮ੍ਪਿ ਗਹੇਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋਸਿ, ਪਬ੍ਬਜਿਤਕਿਚ੍ਚਂ ਪਨ ਤ੍ਵਂ ਕਥਂ ਮਤ੍ਥਕਂ ਪਾਪੇਸ੍ਸਸਿ, ਨਿਕ੍ਖਮ ਇਤੋ''ਤਿ। ਸੋ ਥੇਰੇਨ ਪਣਾਮਿਤੋ ਵਿਹਾਰਪਚ੍ਚਨ੍ਤੇ ਰੋਦਮਾਨੋ ਅਟ੍ਠਾਸਿ।

ਤੇਨ ਸਮਯੇਨ ਸਤ੍ਥਾ ਰਾਜਗਹਂ ਉਪਨਿਸ੍ਸਾਯ ਜੀਵਕਮ੍ਬਵਨੇ ਵਿਹਰਤਿ। ਤਸ੍ਮਿਂ ਸਮਯੇ ਜੀਵਕੋ ਪੁਰਿਸਂ ਪੇਸੇਸਿ ''ਪਞ੍ਚਹਿ ਭਿਕ੍ਖੁਸਤੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਨਿਮਨ੍ਤੇਹੀ''ਤਿ। ਤੇਨ ਖੋ ਪਨ ਸਮਯੇਨ ਮਹਾਪਨ੍ਥਕੋ ਭਤ੍ਤੁਦ੍ਦੇਸਕੋ ਹੋਤਿ। ਸੋ ''ਪਞ੍ਚਨ੍ਨਂ ਭਿਕ੍ਖੁਸਤਾਨਂ ਭਿਕ੍ਖਂ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਥ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੋ ''ਚੂਲ਼ਪਨ੍ਥਕਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਸੇਸਾਨਂ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਾਮੀ''ਤਿ ਆਹ। ਚੂਲ਼ਪਨ੍ਥਕੋ ਤਂ ਕਥਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਭਿਯ੍ਯੋਸੋਮਤ੍ਤਾਯ ਦੋਮਨਸ੍ਸਪ੍ਪਤ੍ਤੋ ਅਹੋਸਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਚੂਲ਼ਪਨ੍ਥਕਸ੍ਸ ਖੇਦਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਚੂਲ਼ਪਨ੍ਥਕੋ ਮਯਿ ਗਤੇ ਬੁਜ੍ਝਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਅਵਿਦੂਰੇ ਠਾਨੇ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ''ਕਿਂ ਤ੍ਵਂ, ਪਨ੍ਥਕ, ਰੋਦਸੀ''ਤਿ ਆਹ। ਭਾਤਾ ਮਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਪਣਾਮੇਤੀਤਿ। ਪਨ੍ਥਕ, ਤੁਯ੍ਹਂ ਭਾਤਿਕਸ੍ਸ ਪਰਪੁਗ੍ਗਲਾਨਂ ਆਸਯਾਨੁਸਯਞਾਣਂ ਨਤ੍ਥਿ, ਤ੍ਵਂ ਬੁਦ੍ਧਵੇਨੇਯ੍ਯਪੁਗ੍ਗਲੋ ਨਾਮਾਤਿ ਇਦ੍ਧਿਯਾ ਅਭਿਸਙ੍ਖਰਿਤ੍ਵਾ ਸੁਦ੍ਧਂ ਚੋਲ਼ਖਣ੍ਡਂ ਅਦਾਸਿ ''ਇਮਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ 'ਰਜੋਹਰਣਂ ਰਜੋਹਰਣ'ਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਭਾਵੇਹਿ ਪਨ੍ਥਕਾ''ਤਿ।

ਸੋ ਸਤ੍ਥਾਰਾ ਦਿਨ੍ਨਂ ਚੋਲ਼ਖਣ੍ਡਂ ''ਰਜੋਹਰਣਂ ਰਜੋਹਰਣ''ਨ੍ਤਿ ਹਤ੍ਥੇਨ ਪਰਿਮਜ੍ਜਨ੍ਤੋ ਨਿਸੀਦਿ। ਤਸ੍ਸ ਪਰਿਮਜ੍ਜਨ੍ਤਸ੍ਸ ਲੋਮਾਨਿ ਕਿਲਿਟ੍ਠਧਾਤੁਕਾਨਿ ਜਾਤਾਨਿ। ਪੁਨ ਪਰਿਮਜ੍ਜਨ੍ਤਸ੍ਸ ਉਕ੍ਖਲਿਪਰਿਪੁਞ੍ਛਨਸਦਿਸਂ ਜਾਤਂ। ਸੋ ਞਾਣਪਰਿਪਾਕਂ ਆਗਮ੍ਮ ਤਤ੍ਥ ਖਯਵਯਂ ਪਟ੍ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਇਦਂ ਚੋਲ਼ਖਣ੍ਡਂ ਪਕਤਿਯਾ ਪਣ੍ਡਰਂ ਪਰਿਸੁਦ੍ਧਂ, ਉਪਾਦਿਨ੍ਨਕਸਰੀਰਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਕਿਲਿਟ੍ਠਂ ਜਾਤਂ, ਇਦਂ ਚਿਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਏਵਂਗਤਿਕਮੇਵਾ''ਤਿ। ਸਮਾਧਿਂ ਭਾਵੇਤ੍ਵਾ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਰੂਪਾਵਚਰਜ੍ਝਾਨਾਨਿ ਪਾਦਕਾਨਿ ਕਤ੍ਵਾ ਸਹ ਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਾਹਿ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਾਪੁਣਿ। ਸੋ ਮਨੋਮਯਜ੍ਝਾਨਲਾਭੀ ਹੁਤ੍ਵਾ ਏਕੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਬਹੁਧਾ, ਬਹੁਧਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਏਕੋ ਭਵਿਤੁਂ ਸਮਤ੍ਥੋ ਅਹੋਸਿ। ਅਰਹਤ੍ਤਮਗ੍ਗੇਨੇਵ ਚਸ੍ਸ ਤੇਪਿਟਕਞ੍ਚ ਛ ਅਭਿਞ੍ਞਾ ਚ ਆਗਮਿਂਸੁ।

ਪੁਨਦਿਵਸੇ ਸਤ੍ਥਾ ਏਕੂਨੇਹਿ ਪਞ੍ਚਹਿ ਭਿਕ੍ਖੁਸਤੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਜੀਵਕਸ੍ਸ ਨਿਵੇਸਨੇ ਨਿਸੀਦਿ। ਚੂਲ਼ਪਨ੍ਥਕੋ ਪਨ ਅਤ੍ਤਨੋ ਭਿਕ੍ਖਾਯ ਅਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿਤਤ੍ਤਾਯੇਵ ਨ ਗਤੋ। ਜੀਵਕੋ ਯਾਗੁਂ ਦਾਤੁਂ ਆਰਭਿ, ਸਤ੍ਥਾ ਹਤ੍ਥੇਨ ਪਤ੍ਤਂ ਪਿਦਹਿ। ਕਸ੍ਮਾ, ਭਨ੍ਤੇ, ਨ ਗਣ੍ਹਥਾਤਿ? ਵਿਹਾਰੇ ਏਕੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਅਤ੍ਥਿ ਜੀਵਕਾਤਿ । ਸੋ ਪੁਰਿਸਂ ਪਹਿਣਿ ''ਗਚ੍ਛ, ਭਣੇ, ਵਿਹਾਰੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨਂ ਅਯ੍ਯਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਏਹੀ''ਤਿ। ਚੂਲ਼ਪਨ੍ਥਕਤ੍ਥੇਰੋਪਿ ਤਸ੍ਸ ਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਪੁਰੇ ਆਗਮਨਾਯੇਵ ਭਿਕ੍ਖੁਸਹਸ੍ਸਂ ਨਿਮ੍ਮਿਨਿਤ੍ਵਾ ਏਕਮ੍ਪਿ ਏਕੇਨ ਅਸਦਿਸਂ, ਏਕਸ੍ਸਪਿ ਚ ਚੀਵਰਵਿਚਾਰਣਾਦਿਸਮਣਕਮ੍ਮਂ ਅਞ੍ਞੇਨ ਅਸਦਿਸਂ ਅਕਾਸਿ। ਸੋ ਪੁਰਿਸੋ ਵਿਹਾਰੇ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਬਹੁਭਾਵਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਜੀਵਕਸ੍ਸ ਕਥੇਸਿ – ''ਭਨ੍ਤੇ, ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਵਿਹਾਰੇ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੋ ਬਹੁਤਰੋ, ਤਤੋ ਪਕ੍ਕੋਸਿਤਬ੍ਬਂ ਭਦਨ੍ਤਂ ਨ ਜਾਨਾਮੀ''ਤਿ। ਜੀਵਕੋ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਪਟਿਪੁਚ੍ਛਿ – ''ਕੋਨਾਮੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਵਿਹਾਰੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨਭਿਕ੍ਖੂ''ਤਿ? ਚੂਲ਼ਪਨ੍ਥਕੋ ਨਾਮ ਜੀਵਕਾਤਿ। ਗਚ੍ਛ ਭੋ ''ਚੂਲ਼ਪਨ੍ਥਕੋ ਨਾਮ ਕਤਰੋ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਆਨੇਹੀਤਿ। ਸੋ ਵਿਹਾਰਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ''ਚੂਲ਼ਪਨ੍ਥਕੋ ਨਾਮ, ਭਨ੍ਤੇ, ਕਤਰੋ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ''ਅਹਂ ਚੂਲ਼ਪਨ੍ਥਕੋ ਅਹਂ ਚੂਲ਼ਪਨ੍ਥਕੋ''ਤਿ ਭਿਕ੍ਖੁਸਹਸ੍ਸਮ੍ਪਿ ਕਥੇਸਿ। ਸੋ ਪੁਨਾਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਜੀਵਕਸ੍ਸ ਕਥੇਸਿ ''ਸਹਸ੍ਸਮਤ੍ਤਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਸਬ੍ਬੇਪਿ 'ਅਹਂ ਚੂਲ਼ਪਨ੍ਥਕੋ ਅਹਂ

ਚੂਲ਼ਪਨ੍ਥਕੋ’ਤਿ ਕਥੇਨ੍ਤਿ, ਅਹਂ ‘ਅਸੁਕੋ ਨਾਮ ਪਕ੍ਕੋਸਿਤਬ੍ਬੋ’ਤਿ ਨ ਜਾਨਾਮੀ’’ਤਿ। ਜੀਵਕੋਪਿ ਪਟਿਵਿਦ੍ਧਸਚ੍ਚਤਾਯ ‘‘ਇਦ੍ਧਿਮਾ ਭਿਕ੍ਖੂ’’ਤਿ ਨਯਤੋ ਞਤ੍ਵਾ ‘‘ਪਠਮਂ ਕਥਨਭਿਕ੍ਖੁਮੇਵ ‘ਤੁਮ੍ਹੇ ਸਤ੍ਥਾ ਪਕ੍ਕੋਸਤੀ’ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਚੀਵਰਕਣ੍ਣੇ ਗਣ੍ਹ ਤਾਤਾ’’ਤਿ ਆਹ। ਸੋ ਵਿਹਾਰਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤਥਾ ਅਕਾਸਿ, ਤਾਵਦੇਵ ਸਹਸ੍ਸਮਤ੍ਤਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਅਨ੍ਤਰਧਾਯਿਂਸੁ। ਸੋ ਥੇਰਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਅਗਮਾਸਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਤਸ੍ਮਿਂ ਖਣੇ ਯਾਗੁਂ ਗਣ੍ਹਿ।

ਦਸਬਲੇ ਭਤ੍ਤਕਿਚ੍ਚਂ ਕਤ੍ਵਾ ਵਿਹਾਰਂ ਗਤੇ ਧਮ੍ਮਸਭਾਯਂ ਕਥਾ ਉਦਪਾਦਿ ‘‘ਯਾਵ ਮਹਨ੍ਤਾ ਵਤ ਬੁਦ੍ਧਾ ਨਾਮ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਮਾਸੇ ਏਕਗਾਥਂ ਗਣ੍ਹਿਤੁਂ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਂ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਏਵਂਮਹਿਦ੍ਧਿਕਂ ਅਕਂਸੂ’’ਤਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਤੇਸਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਚਿਤ੍ਤਾਚਾਰਂ ਞਤ੍ਵਾ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਾਸਨੇ ਨਿਸਜ੍ਜ ‘‘ਕਿਂ ਵਦੇਥ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ’’ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ਨ ਭਗਵਾ ਅਞ੍ਞਂ ਕਿਞ੍ਚਿ ਕਥੇਮ, ਚੂਲ਼ਪਨ੍ਥਕੇਨ ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਸਨ੍ਤਿਕਾ ਮਹਾਲਾਭੋ ਲਦ੍ਧੋਤਿ ਤੁਮ੍ਹਾਕਂਯੇਵ ਗੁਣਂ ਕਥੇਮਾਤਿ। ਅਨਚ੍ਛਰਿਯਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਇਦਾਨਿ ਮਯ੍ਹਂ ਓਵਾਦਂ ਕਤ੍ਵਾ ਲੋਕੁਤ੍ਤਰਦਾਯਜ੍ਜਲਾਭੋ, ਅਯਂ ਅਤੀਤੇਪਿ ਅਪਰਿਪਕ੍ਕਞਾਣੇ ਠਿਤਸ੍ਸ ਮਯ੍ਹਂ ਓਵਾਦਂ ਕਤ੍ਵਾ ਲੋਕਿਯਦਾਯਜ੍ਜਂ ਲਭੀਤਿ। ਭਿਕ੍ਖੂ ‘‘ਕਦਾ, ਭਨ੍ਤੇ’’ਤਿ ਆਯਾਚਿਂਸੁ। ਸਤ੍ਥਾ ਤੇਸਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਅਤੀਤਂ ਆਹਰਿਤ੍ਵਾ ਦਸ੍ਸੇਸਿ।

ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਅਤੀਤੇ ਬਾਰਾਣਸੀਨਗਰੇ ਬ੍ਰਹ੍ਮਦਤ੍ਤੋ ਨਾਮ ਰਾਜਾ ਰਜ੍ਜਂ ਕਾਰੇਸਿ। ਤਸ੍ਮਿਂ ਸਮਯੇ ਚੂਲ਼ਕਸੇਟ੍ਠਿ ਨਾਮ ਪਣ੍ਡਿਤੋ ਬ੍ਯਤ੍ਤੋ ਸਬ੍ਬਨਿਮਿਤ੍ਤਾਨਿ ਜਾਨਾਤਿ। ਸੋ ਏਕਦਿਵਸਂ ਰਾਜੂਪਟ੍ਠਾਨਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਅਨ੍ਤਰਵੀਥਿਯਂ ਮਤਮੂਸਿਕਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਤਸ੍ਮਿਂ ਖਣੇ ਨਕ੍ਖਤ੍ਤਂ ਸਮਾਨੇਤ੍ਵਾ ਇਦਮਾਹ – ‘‘ਸਕ੍ਕਾ ਚਕ੍ਖੁਮਤਾ ਕੁਲਪੁਤ੍ਤੇਨ ਇਮਂ ਉਨ੍ਦੂਰਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਦਾਰਭਰਣਞ੍ਚ ਕਾਤੁਂ ਕਮ੍ਮਨ੍ਤੇ ਚ ਪਯੋਜੇਤੁ’’ਨ੍ਤਿ। ਅਞ੍ਞਤਰੋ ਦੁਗ੍ਗਤਕੁਲਪੁਤ੍ਤੋ ਤਂ ਸੇਟ੍ਠਿਸ੍ਸ ਵਚਨਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ‘‘ਨਾਯਂ ਅਜਾਨਿਤ੍ਵਾ ਕਥੇਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ ਮੂਸਿਕਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਆਪਣੇ ਬਿਲ਼ਾਰਸ੍ਸਤ੍ਥਾਯ ਦਤ੍ਵਾ ਕਾਕਣਿਕਂ ਲਭਿ। ਤਾਯ ਕਾਕਣਿਕਾਯ ਫਾਣਿਤਂ ਕਿਣਿਤ੍ਵਾ ਏਕੇਨ ਕੁਟੇਨ ਪਾਨੀਯਂ ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਵਾ ਅਰਞ੍ਞਤੋ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤੇ ਮਾਲਾਕਾਰੇ ਦਿਸ੍ਵਾ ਥੋਕਂ ਥੋਕਂ ਫਾਣਿਤਖਣ੍ਡਂ ਦਤ੍ਵਾ ਉਲ਼ੁਙ੍ਕੇਨ ਪਾਨੀਯਂ ਅਦਾਸਿ। ਤੇ ਤਸ੍ਸ ਏਕੇਕਂ ਪੁਪ੍ਫਮੁਟ੍ਠਿਂ ਅਦਂਸੁ। ਸੋ ਤੇਨ ਪੁਪ੍ਫਮੂਲੇਨ ਪੁਨਦਿਵਸੇਪਿ ਫਾਣਿਤਞ੍ਚ ਪਾਨੀਯਘਟਞ੍ਚ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਪੁਪ੍ਫਾਰਾਮਮੇਵ ਗਤੋ। ਤਸ੍ਸ ਤਂਦਿਵਸਂ ਮਾਲਾਕਾਰਾ ਅਡ੍ਢਓਚਿਤਕੇ ਪੁਪ੍ਫਗਚ੍ਛੇ ਦਤ੍ਵਾ ਅਗਮਂਸੁ। ਸੋ ਨਚਿਰਸ੍ਸੇਵ ਇਮਿਨਾ ਉਪਾਯੇਨ ਅਟ੍ਠ ਕਹਾਪਣੇ ਲਭਿ।

ਪੁਨ ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਵਾਤਵੁਟ੍ਠਿਦਿਵਸੇ ਛਡ੍ਡਿਤਉਯ੍ਯਾਨਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਤਿਤਦਾਰੂਨਂ ਰਾਸਿਂ ਕਤ੍ਵਾ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਰਾਜਕੁਮ੍ਭਕਾਰਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕਾ ਸੋਲ਼ਸ ਕਹਾਪਣੇ ਲਭਿ। ਸੋ ਚਤੁਵੀਸਤਿਯਾ ਕਹਾਪਣੇਸੁ ਜਾਤੇਸੁ ‘‘ਅਤ੍ਥਿ ਅਯਂ ਉਪਾਯੋ ਮਯ੍ਹ’’ਨ੍ਤਿ ਨਗਰਦ੍ਵਾਰਤੋ ਅਵਿਦੂਰੇ ਠਾਨੇ ਏਕਂ ਪਾਨੀਯਚਾਟਿਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਚਸਤੇ ਤਿਣਹਾਰਕੇ ਪਾਨੀਯੇਨ ਉਪਟ੍ਠਹਿ। ਤੇ ਆਹਂਸੁ – ‘‘ਤ੍ਵਂ, ਸਮ੍ਮ, ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਬਹੁਪਕਾਰੋ, ਕਿਂ ਤੇ ਕਰੋਮਾ’’ਤਿ? ਸੋਪਿ ‘‘ਮਯ੍ਹਂ ਕਿਚ੍ਚੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੇ ਕਰਿਸ੍ਸਥਾ’’ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਇਤੋ ਚਿਤੋ ਚ ਵਿਚਰਨ੍ਤੋ ਥਲਪਥਕਮ੍ਮਿਕੇਨ ਚ ਜਲਪਥਕਮ੍ਮਿਕੇਨ ਚ ਸਦ੍ਧਿਂ ਮਿਤ੍ਤਸਨ੍ਥਵਂ ਅਕਾਸਿ। ਤਸ੍ਸ ਥਲਪਥਕਮ੍ਮਿਕੋ ‘‘ਸ੍ਵੇ ਇਮਂ ਨਗਰਂ ਅਸ੍ਸਵਾਣਿਜਕੋ ਪਞ੍ਚ ਅਸ੍ਸਸਤਾਨਿ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਆਗਮਿਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ ਆਚਿਕ੍ਖਿ। ਸੋ ਤਸ੍ਸ ਵਚਨਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਤਿਣਹਾਰਕਾਨਂ ਸਞ੍ਞਂ ਦਤ੍ਵਾ ਏਕੇਕਂ ਤਿਣਕਲਾਪਂ ਦਿਗੁਣਂ ਕਤ੍ਵਾ ਆਹਰਾਪੇਸਿ। ਅਥ ਸੋ ਅਸ੍ਸਾਨਂ ਨਗਰਂ ਪਵਿਟ੍ਠਵੇਲਾਯ ਤਿਣਕਲਾਪਸਹਸ੍ਸਂ ਅਨ੍ਤਰਦ੍ਵਾਰੇ ਰਾਸਿਂ ਕਤ੍ਵਾ ਨਿਸੀਦਿ। ਅਸ੍ਸਵਾਣਿਜੋ ਸਕਲਨਗਰੇ ਅਸ੍ਸਾਨਂ ਚਾਰਿਂ ਅਲਭਿਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਸਹਸ੍ਸਂ ਦਤ੍ਵਾ ਤਂ ਤਿਣਂ ਗਣ੍ਹਿ।

ਤਤੋ ਕਤਿਪਾਹਚ੍ਚਯੇਨਸ੍ਸ ਸਮੁਦ੍ਦਕਮ੍ਮਿਕਸਹਾਯਕੋ ਆਰੋਚੇਸਿ ‘‘ਪਟ੍ਟਨਂ ਮਹਾਨਾਵਾ ਆਗਤਾ’’ਤਿ। ਸੋ ‘‘ਅਤ੍ਥਿ ਅਯਂ ਉਪਾਯੋ’’ਤਿ ਅਟ੍ਠਹਿ ਕਹਾਪਣੇਹਿ ਸਬ੍ਬਪਰਿਵਾਰਸਮ੍ਪਨ੍ਨਂ ਤਾਵਕਾਲਿਕਂ ਰਥਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਨਾਵਾਪਟ੍ਟਨਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਏਕਂ ਅਙ੍ਗੁਲਿਮੁਦ੍ਦਿਕਂ ਨਾਵਿਕਸ੍ਸ ਸਚ੍ਚਕਾਰਂ ਦਤ੍ਵਾ ਅਵਿਦੂਰੇ ਠਾਨੇ ਸਾਣਿਂ ਪਰਿਕ੍ਖਿਪਾਪੇਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਪੁਰਿਸੇ ਆਣਾਪੇਸਿ ‘‘ਬਾਹਿਰਕੇਸੁ ਵਾਣਿਜੇਸੁ ਆਗਤੇਸੁ ਤਤਿਯੇਨ ਪਟਿਹਾਰੇਨ ਆਰੋਚੇਥਾ’’ਤਿ। ‘‘ਨਾਵਾ ਆਗਤਾ’’ਤਿ ਸੁਤ੍ਵਾ ਬਾਰਾਣਸਿਤੋ ਸਤਮਤ੍ਤਾ ਵਾਣਿਜਾ ‘‘ਭਣ੍ਡਂ ਗਣ੍ਹਾਮਾ’’ਤਿ ਆਗਮਂਸੁ। ਭਣ੍ਡਂ ਤੁਮ੍ਹੇ ਨ ਲਭਿਸ੍ਸਥ, ਅਸੁਕਟ੍ਠਾਨੇ ਨਾਮ ਮਹਾਵਾਣਿਜੇਨ ਸਚ੍ਚਕਾਰੋ ਦਿਨ੍ਨੋਤਿ। ਤੇ ਤੇਸਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਆਗਤਾ, ਪਾਦਮੂਲਿਕਪੁਰਿਸਾ ਪੁਰਿਮਸਞ੍ਞਾਵਸੇਨ ਤਤਿਯੇਨ ਪਾਟਿਹਾਰੇਨ ਤੇਸਂ ਆਗਤਭਾਵਂ ਆਰੋਚੇਸੁਂ। ਤੇ ਸਤਮਤ੍ਤਾਪਿ ਵਾਣਿਜਾ ਏਕੇਕਂ ਸਹਸ੍ਸਂ ਦਤ੍ਵਾ ਤੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਨਾਵਾਯ ਪਤ੍ਤਿਕਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਏਕੇਕਂ ਸਹਸ੍ਸਂ ਦਤ੍ਵਾ ਪਤ੍ਤਿਂ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਾਪੇਤ੍ਵਾ ਭਣ੍ਡਂ ਅਤ੍ਤਨੋ

ਸਨ੍ਤਕਂ ਅਕਂਸੁ। ਸੋ ਪੁਰਿਸੋ ਦ੍ਵੇ ਸਤਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਬਾਰਾਣਸਿਂ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ‘‘ਕਤਞ੍ਞੁਨਾ ਭਵਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ’’ਤਿ ਏਕਂ ਸਤਸਹਸ੍ਸਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਚੂਲ਼ਸੇਟ੍ਠਿਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਤੋ।

ਅਥ ਤਂ ਚੂਲ਼ਸੇਟ੍ਠਿ ‘‘ਕਿਂ ਤੇ, ਤਾਤ, ਕਤ੍ਵਾ ਇਦਂ ਧਨਂ ਲਦ੍ਧ’’ਨ੍ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ਸੋ ‘‘ਤੁਮ੍ਹੇਹਿ ਕਥਿਤਉਪਾਯੇ ਠਤ੍ਵਾ ਚਤੁਮਾਸਬ੍ਭਨ੍ਤਰੇਯੇਵ ਲਦ੍ਧ’’ਨ੍ਤਿ ਆਹ। ਸੇਟ੍ਠਿ ਤਸ੍ਸ ਵਚਨਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ‘‘ਇਦਾਨਿ ਏਵਰੂਪਂ ਦਾਰਕਂ ਪਰਸਨ੍ਤਕਂ ਕਾਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤੀ’’ਤਿ ਵਯਪ੍ਪਤ੍ਤਂ ਧੀਤਰਂ ਦਤ੍ਵਾ ਸਕਲਕੁਟੁਮ੍ਬਸ੍ਸ ਸਾਮਿਕਂ ਅਕਾਸਿ। ਸੋਪਿ ਕੁਲਪੁਤ੍ਤੋ ਸੇਟ੍ਠਿਨੋ ਅਚ੍ਚਯੇਨ ਤਸ੍ਮਿਂ ਨਗਰੇ ਸੇਟ੍ਠਿਟ੍ਠਾਨਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਯਾਵਤਾਯੁਕਂ ਠਤ੍ਵਾ ਯਥਾਕਮ੍ਮਂ ਗਤੋ। ਸਤ੍ਥਾ ਦ੍ਵੇ ਵਤ੍ਥੂਨਿ ਕਥੇਤ੍ਵਾ ਅਨੁਸਨ੍ਧਿਂ ਘਟੇਤ੍ਵਾ ਅਭਿਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਕਾਲੇ ਇਮਂ ਗਾਥਮਾਹ –

‘‘ਅਪ੍ਪਕੇਨਪਿ ਮੇਧਾਵੀ, ਪਾਭਤੇਨ ਵਿਚਕ੍ਖਣੋ।
ਸਮੁਟ੍ਠਾਪੇਤਿ ਅਤ੍ਤਾਨਂ, ਅਣੁਂ ਅਗ੍ਗਿਂਵ ਸਨ੍ਧਮ’’ਨ੍ਤਿ॥ (ਜਾ॰ ੧.੧.੪)।

ਇਤਿ ਸਤ੍ਥਾ ਧਮ੍ਮਸਭਾਯਂ ਸਨ੍ਨਿਸਿਨ੍ਨਾਨਂ ਇਮਂ ਕਾਰਣਂ ਦਸ੍ਸੇਸਿ। ਅਯਂ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਮਹਾਸਾਵਕਾਨਂ ਪੁਬ੍ਬਪਤ੍ਥਨਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਅਨੁਪੁਬ੍ਬਿਕਥਾ। ਅਪਰਭਾਗੇ ਪਨ ਸਤ੍ਥਾ ਅਰਿਯਗਣਪਰਿਵੁਤੋ ਧਮ੍ਮਾਸਨੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਮਨੋਮਯਂ ਕਾਯਂ ਅਭਿਨਿਮ੍ਮਿਨਨ੍ਤਾਨਂ ਚੇਤੋਵਿਵਟ੍ਟਕੁਸਲਾਨਞ੍ਚ ਚੂਲ਼ਪਨ੍ਥਕਤ੍ਥੇਰਂ ਅਗ੍ਗਟ੍ਠਾਨੇ ਠਪੇਸਿ, ਸਞ੍ਞਾਵਿਵਟ੍ਟਕੁਸਲਾਨਂ ਮਹਾਪਨ੍ਥਕਨ੍ਤਿ।

ਸੁਭੂਤਿਤ੍ਥੇਰਵਤ੍ਥੁ

੨੦੧. ਤਤਿਯੇ **ਅਰਣਵਿਹਾਰੀਨ**ਨ੍ਤਿ ਨਿਕ੍ਕਿਲੇਸਵਿਹਾਰੀਨਂ। **ਰਣ**ਨ੍ਤਿ ਹਿ ਰਾਗਾਦਯੋ ਕਿਲੇਸਾ ਵੁਚ੍ਚਨ੍ਤਿ, ਤੇਸਂ ਅਭਾਵੇਨ ਨਿਕ੍ਕਿਲੇਸਵਿਹਾਰੋ ਅਰਣਵਿਹਾਰੋ ਨਾਮ। ਸੋ ਯੇਸਂ ਅਤ੍ਥਿ, ਤੇ ਅਰਣਵਿਹਾਰਿਨੋ। ਤੇਸਂ ਅਰਣਵਿਹਾਰੀਨਂ ਸੁਭੂਤਿਤ੍ਥੇਰੋ ਅਗ੍ਗੋਤਿ। ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਹਿ ਅਞ੍ਞੇਪਿ ਖੀਣਾਸਵਾ ਅਰਣਵਿਹਾਰਿਨੋਵ, ਥੇਰੇਨ ਪਨ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾਯ ਏਤਂ ਨਾਮਂ ਲਦ੍ਧਂ। ਅਞ੍ਞੇ ਹਿ ਭਿਕ੍ਖੂ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਨ੍ਤੋ ਉਦ੍ਦਿਸ੍ਸਕਂ ਕਤ੍ਵਾ ਵਣ੍ਣਂ ਵਾ ਅਵਣ੍ਣਂ ਵਾ ਕਥੇਨ੍ਤਿ, ਥੇਰੋ ਪਨ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਨ੍ਤੋ ਸਤ੍ਥਾਰਾ ਦੇਸਿਤਨਿਯਾਮਤੋ ਅਨੋਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਦੇਸੇਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਅਰਣਵਿਹਾਰੀਨਂ ਅਗ੍ਗੋ ਨਾਮ ਜਾਤੋ।

੨੦੨. ਚਤੁਤ੍ਥੇ **ਦਕ੍ਖਿਣੇਯ੍ਯਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਦਕ੍ਖਿਣਾਰਹਾਨਂ। ਤਤ੍ਥ ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਅਞ੍ਞੇਪਿ ਖੀਣਾਸਵਾ ਅਗ੍ਗਦਕ੍ਖਿਣੇਯ੍ਯਾ, ਥੇਰੋ ਪਨ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਚਰਨ੍ਤੋ ਘਰੇ ਘਰੇ ਮੇਤ੍ਤਾਝਾਨਂ ਸਮਾਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਸਮਾਪਤ੍ਤਿਤੋ ਵੁਟ੍ਠਾਯ ਭਿਕ੍ਖਂ ਗਣ੍ਹਾਤਿ ‘‘ਏਵਂ ਭਿਕ੍ਖਾਦਾਯਕਾਨਂ ਮਹਪ੍ਫਲਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਦਕ੍ਖਿਣੇਯ੍ਯਾਨਂ ਅਗ੍ਗੋਤਿ ਵੁਤ੍ਤੋ। ਅਤ੍ਤਭਾਵੋ ਪਨਸ੍ਸ ਸੁਸਮਿਦ੍ਧੋ, ਅਲਙ੍ਕਤਤੋਰਣਂ ਵਿਯ ਚਿਤ੍ਤਪਟੋ ਵਿਯ ਚ ਅਤਿਵਿਯ ਵਿਰੋਚਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਸੁਭੂਤੀਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ।

ਤਸ੍ਸ ਪਞ੍ਹਕਮ੍ਮੇ ਅਯਮਨੁਪੁਬ੍ਬਿਕਥਾ – ਅਯਂ ਕਿਰ ਪਦੁਮੁਤ੍ਤਰੇ ਭਗਵਤਿ ਅਨੁਪ੍ਪਨ੍ਨੇਯੇਵ ਹਂਸਵਤੀਨਗਰੇ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਮਹਾਸਾਲਕੁਲੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ, ਨਨ੍ਦਮਾਣਵੋਤਿਸ੍ਸ ਨਾਮਂ ਅਕਂਸੁ। ਸੋ ਵਯਪ੍ਪਤ੍ਤੋ ਤਯੋ ਵੇਦੇ ਉਗ੍ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਸਾਰਂ ਅਪਸ੍ਸਨ੍ਤੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਰਿਵਾਰੇਹਿ ਚਤੁਚਤ੍ਤਾਲੀਸਾਯ ਮਾਣਵਕਸਹਸ੍ਸੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਪਬ੍ਬਤਪਾਦੇ ਇਸਿਪਬ੍ਬਜ੍ਜਂ ਪਬ੍ਬਜਿਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਚ ਅਭਿਞ੍ਞਾ ਅਟ੍ਠ ਸਮਾਪਤ੍ਤਿਯੋ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੇਸਿ, ਅਨ੍ਤੇਵਾਸਿਕੇਪਿ ਝਾਨਲਾਭਿਨੋ ਅਕਾਸਿ।

ਤਸ੍ਮਿਂ ਸਮਯੇ ਪਦੁਮੁਤ੍ਤਰੋ ਭਗਵਾ ਲੋਕੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਹਂਸਵਤੀਨਗਰਂ ਉਪਨਿਸ੍ਸਾਯ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਏਕਦਿਵਸਂ ਪਚ੍ਚੂਸਸਮਯੇ ਲੋਕਂ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ਨਨ੍ਦਤਾਪਸਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤੇਵਾਸਿਕਾਨਂ ਜਟਿਲਾਨਂ ਅਰਹਤ੍ਤੂਪਨਿਸ੍ਸਯਂ ਨਨ੍ਦਤਾਪਸਸ੍ਸ ਚ ਦ੍ਵੀਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਸ੍ਸ ਸਾਵਕਸ੍ਸ ਠਾਨਨ੍ਤਰਪਤ੍ਥਨਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਪਾਤੋਵ ਸਰੀਰਪਟਿਜਗ੍ਗਨਂ ਕਤ੍ਵਾ ਪੁਬ੍ਬਣ੍ਹਸਮਯਂ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਮਾਦਾਯ ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਵਤ੍ਥੁਮ੍ਹਿ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਨਨ੍ਦਤਾਪਸਸ੍ਸ ਅਸ੍ਸਮਂ ਅਗਮਾਸਿ। ਤਤ੍ਥ ਫਲਾਫਲਦਾਨਞ੍ਚ ਪੁਪ੍ਫਾਸਨਪਞ੍ਞਾਪਨਞ੍ਚ ਨਿਰੋਧਸਮਾਪਤ੍ਤਿਸਮਾਪਜ੍ਜਨਞ੍ਚ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ।

ਸਤ੍ਥਾ ਪਨ ਨਿਰੋਧਾ ਵੁਟ੍ਠਿਤੋ ਅਰਣਵਿਹਾਰਿਅङ੍ਗੇਨ ਚ ਦਕ੍ਖਿਣੇਯ੍ਯङ੍ਗੇਨ ਚਾਤਿ ਦ੍ਵੀਹङ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਂ ਏਕਂ ਸਾਵਕਂ ''ਇਸਿਗਣਸ੍ਸ ਪੁਪ੍ਫਾਸਨਾਨੁਮੋਦਨਂ ਕਰੋਹੀ''ਤਿ ਆਣਾਪੇਸਿ। ਸੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਿਸਯੇ ਠਤ੍ਵਾ ਤੇਪਿਟਕਂ ਸਮ੍ਮਸਿਤ੍ਵਾ ਅਨੁਮੋਦਨਂ ਅਕਾਸਿ। ਤਸ੍ਸ ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਸਤ੍ਥਾ ਸਯਂ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਸਿ। ਦੇਸਨਾਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਸਬ੍ਬੇ ਚਤੁਚਤ੍ਤਾਲੀਸਸਹਸ੍ਸਾਪਿ ਤਾਪਸਾ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਾਪੁਣਿਂਸੁ। ਨਨ੍ਦਤਾਪਸੋ ਪਨ ਅਨੁਮੋਦਕਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਨਿਮਿਤ੍ਤਂ ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥੁ ਦੇਸਨਾਨੁਸਾਰੇਨ ਞਾਣਂ ਪੇਸੇਤੁਂ ਨਾਸਕ੍ਖਿ। ਸਤ੍ਥਾ ''ਏਥ, ਭਿਕ੍ਖਵੋ''ਤਿ ਸੇਸਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਹਤ੍ਥਂ ਪਸਾਰੇਸਿ। ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਅਨ੍ਤਰਹਿਤਕੇਸਮਸ੍ਸੂ ਇਦ੍ਧਿਮਯਪਰਿਕ੍ਖਾਰਾ ਵਸ੍ਸਸਟ੍ਠਿਕਤ੍ਥੇਰਾ ਵਿਯ ਅਹੇਸੁਂ।

ਨਨ੍ਦਤਾਪਸੋ ਤਥਾਗਤਂ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਸਮ੍ਮੁਖੇ ਠਿਤੋ ਆਹ – ''ਭਨ੍ਤੇ, ਯੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਇਸਿਗਣਸ੍ਸ ਪੁਪ੍ਫਾਸਨਾਨੁਮੋਦਨਾ ਕਤਾ, ਕੋ ਨਾਮੋਯਂ ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਸਾਸਨੇ''ਤਿ? ਅਰਣਵਿਹਾਰਿਅङ੍ਗੇਨ ਚ ਦਕ੍ਖਿਣੇਯ੍ਯङ੍ਗੇਨ ਚ ਏਤਦਗ੍ਗਂ ਪਤ੍ਤੋ ਏਸੋਤਿ। ''ਭਨ੍ਤੇ, ਅਹਮ੍ਪਿ ਇਮਿਨਾ ਸਤ੍ਤਾਹਕਤੇਨ ਅਧਿਕਾਰਕਮ੍ਮੇਨ ਅਞ੍ਞਂ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਨ ਪਤ੍ਥੇਮਿ, ਅਨਾਗਤੇ ਪਨਾਹਂ ਏਕਸ੍ਸ ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਸਾਸਨੇ ਅਯਂ ਥੇਰੋ ਵਿਯ ਦ੍ਵੀਹङ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਭਵੇਯ੍ਯ''ਨ੍ਤਿ ਪਤ੍ਥਨਂ ਅਕਾਸਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਅਨਨ੍ਤਰਾਯਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਬ੍ਯਾਕਰਿਤ੍ਵਾ ਪਕ੍ਕਾਮਿ। ਨਨ੍ਦਤਾਪਸੋਪਿ ਕਾਲੇਨ ਕਾਲਂ ਦਸਬਲਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਧਮ੍ਮਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਅਪਰਿਹੀਨਜ੍ਝਾਨੋ ਬ੍ਰਹ੍ਮਲੋਕੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੋ। ਇਦਮਸ੍ਸ ਕਲ੍ਯਾਣਕਮ੍ਮਂ। ਅਨ੍ਤਰਾ ਪਨ ਕਮ੍ਮਂ ਨ ਕਥਿਯਤਿ।

ਸੋ ਕਪ੍ਪਸਤਸਹਸ੍ਸਂ ਅਤਿਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਸੁਮਨਸੇਟ੍ਠਿਸ੍ਸ ਗੇਹੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ, **ਸੁਭੂਤੀ**ਤਿਸ੍ਸ ਨਾਮਂ ਅਕਂਸੁ। ਅਪਰਭਾਗੇ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਸਤ੍ਥਾ ਲੋਕੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੋ ਰਾਜਗਹਂ ਉਪਨਿਸ੍ਸਾਯ ਵਿਹਰਤਿ। ਤਦਾ ਅਨਾਥਪਿਣ੍ਡਿਕੋ ਸੇਟ੍ਠਿ ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਉਟ੍ਠਾਨਕਭਣ੍ਡਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਹਾਯਕਸ੍ਸ ਰਾਜਗਹਸੇਟ੍ਠਿਨੋ ਘਰਂ ਗਤੋ ਸਤ੍ਥੁ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਭਾਵਂ ਞਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਸੀਤਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤਂ ਉਪਸङ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਪਠਮਦਸ੍ਸਨੇਨੇਵ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲੇ ਪਤਿਟ੍ਠਾਯ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਸਾਵਤ੍ਥਿਂ ਆਗਮਨਤ੍ਥਾਯ ਯਾਚਿਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਚਚਤ੍ਤਾਲੀਸਯੋਜਨੇ ਮਗ੍ਗੇ ਯੋਜਨੇ ਯੋਜਨੇ ਸਤਸਹਸ੍ਸਪਰਿਚ੍ਚਾਗੇਨ ਵਿਹਾਰੇ ਪਤਿਟ੍ਠਾਪੇਤ੍ਵਾ ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਰਾਜਮਾਨੇਨ ਅਟ੍ਠਕਰੀਸਪ੍ਪਮਾਣਂ ਜੇਤਰਾਜਕੁਮਾਰਸ੍ਸ ਉਯ੍ਯਾਨਭੂਮਿਂ ਕੋਟਿਸਨ੍ਥਾਰੇਨ ਕਿਣਿਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਭਗਵਤੋ ਵਿਹਾਰਂ ਕਾਰੇਤ੍ਵਾ ਅਦਾਸਿ। ਵਿਹਾਰਮਹਦਿਵਸੇ ਅਯਂ ਸੁਭੂਤਿਕੁਟਿਮ੍ਬਿਕੋ ਅਨਾਥਪਿਣ੍ਡਿਕਸੇਟ੍ਠਿਨਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਂ ਸੁਣਨ੍ਤੋ ਸਦ੍ਧਂ ਪਟਿਲਭਿਤ੍ਵਾ ਪਬ੍ਬਜਿ। ਸੋ ਉਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ ਦ੍ਵੇ ਮਾਤਿਕਾ ਪਗੁਣਂ ਕਤ੍ਵਾ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਕਥਾਪੇਤ੍ਵਾ ਅਰਞ੍ਞੇ ਸਮਣਧਮ੍ਮਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਵਿਪਸ੍ਸਨਂ ਵਡ੍ਢੇਤ੍ਵਾ ਮੇਤ੍ਤਾਝਾਨਂ ਪਾਦਕਂ ਕਤ੍ਵਾ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਾਪੁਣਿ। ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਨ੍ਤੋ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਧਮ੍ਮਂ ਕਥੇਤਿ, ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਚਰਨ੍ਤੋ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਮੇਤ੍ਤਾਝਾਨਤੋ ਵੁਟ੍ਠਾਯ ਭਿਕ੍ਖਂ ਗਣ੍ਹਾਤਿ। ਅਥ ਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਇਮਂ ਕਾਰਣਦ੍ਵਯਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਅਰਣਵਿਹਾਰੀਨਞ੍ਚ ਦਕ੍ਖਿਣੇਯ੍ਯਾਨਞ੍ਚ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਅਗ੍ਗਟ੍ਠਾਨੇ ਠਪੇਸੀਤਿ।

ਖਦਿਰਵਨਿਯਰੇਵਤਤ੍ਥੇਰਵਤ੍ਥੁ

੨੦੩. ਪਞ੍ਚਮੇ **ਆਰਞ੍ਞਕਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਅਰਞ੍ਞਵਾਸੀਨਂ। **ਰੇਵਤੋ ਖਦਿਰਵਨਿਯੋ**ਤਿ ਧਮ੍ਮਸੇਨਾਪਤਿਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਕਨਿਟ੍ਠਭਾਤਿਕੋ। ਸੋ ਯਥਾ ਅਞ੍ਞੇ ਥੇਰਾ ਅਰਞ੍ਞੇ ਵਸਮਾਨਾ ਵਨਸਭਾਗਂ ਉਦਕਸਭਾਗਂ ਭਿਕ੍ਖਾਚਾਰਸਭਾਗਞ੍ਚ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਤ੍ਵਾ ਅਰਞ੍ਞੇ ਵਸਨ੍ਤਿ, ਨ ਏਵਂ ਵਸਿ। ਏਤਾਨਿ ਪਨ ਸਭਾਗਾਨਿ ਅਨਾਦਿਯਿਤ੍ਵਾ ਉਜ੍ਜङ੍ਗਲਸਕ੍ਖਰਪਾਸਾਣਵਿਸਮੇ ਖਦਿਰਵਨੇ ਪਟਿਵਸਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਆਰਞ੍ਞਕਾਨਂ ਅਗ੍ਗੋਤਿ ਵੁਤ੍ਤੋ।

ਤਸ੍ਸ ਪਞ੍ਹਕਮ੍ਮੇ ਅਯਮਨੁਪੁਬ੍ਬਿਕਥਾ – ਅਯਂ ਕਿਰ ਅਤੀਤੇ ਪਦੁਮੁਤ੍ਤਰਬੁਦ੍ਧਕਾਲੇ ਹਂਸਵਤੀਨਗਰੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੋ ਮਹਾਗङ੍ਗਾਯ ਪਯਾਗਪਤਿਟ੍ਠਾਨਤਿਤ੍ਥੇ ਨਾਵਾਕਮ੍ਮਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਪਟਿਵਸਤਿ। ਤਸ੍ਮਿਂ ਸਮਯੇ ਸਤ੍ਥਾ ਸਤਸਹਸ੍ਸਭਿਕ੍ਖੁਪਰਿਵਾਰੋ ਚਾਰਿਕਂ ਚਰਨ੍ਤੋ ਪਯਾਗਪਤਿਟ੍ਠਾਨਤਿਤ੍ਥਂ ਸਮ੍ਪਾਪੁਣਿ। ਸੋ ਦਸਬਲਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਮਯ੍ਹਂ ਕਾਲੇਨ ਕਾਲਂ ਬੁਦ੍ਧਦਸ੍ਸਨਂ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ, ਅਯਂ ਮੇ ਕਲ੍ਯਾਣਕਮ੍ਮਾਯੂਹਨਕ੍ਖਣੋ''ਤਿ ਨਾਵਾਸङ੍ਘਾਟਂ ਬਨ੍ਧਾਪੇਤ੍ਵਾ ਉਪਰਿ ਚੇਲਵਿਤਾਨਂ ਕਾਰੇਤ੍ਵਾ ਗਨ੍ਧਮਾਲਾਦਾਮਾਨਿ ਓਸਾਰੇਤ੍ਵਾ ਹੇਟ੍ਠਾ ਵਰਪੋਤ੍ਥਕਂ ਚਿਤ੍ਤਤ੍ਥਰਣਂ ਅਤ੍ਥਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਸਪਰਿਵਾਰਂ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਪਰਤੀਰਂ ਤਾਰੇਸਿ।

ਤਸ੍ਮਿਂ ਸਮਯੇ ਸਤ੍ਥਾ ਏਕਂ ਆਰਞ੍ਞਕਂ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਏਤਦਗ੍ਗੇ ਠਪੇਸਿ। ਸੋ ਨਾਵਿਕੋ ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਮਯਾਪਿ ਏਵਮੇਵਂ ਅਨਾਗਤੇ ਏਕਸ੍ਸ ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਸਾਸਨੇ ਆਰਞ੍ਞਕਾਨਂ ਅਗ੍ਗੇਨ ਭਵਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਨਿਮਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਤਾਹਂ ਮਹਾਦਾਨਂ ਦਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥੁ ਪਾਦਮੂਲੇ ਨਿਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ, ''ਭਨ੍ਤੇ, ਤੁਮ੍ਹੇਹਿ ਏਤਦਗ੍ਗੇ ਠਪਿਤੋ ਸੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਵਿਯ ਅਹਮ੍ਪਿ ਅਨਾਗਤੇ ਏਕਸ੍ਸ ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਸਾਸਨੇ ਆਰਞ੍ਞਕਾਨਂ ਅਗ੍ਗੋ ਭਵੇਯ੍ਯ''ਨ੍ਤਿ ਪਤ੍ਥਨਂ ਅਕਾਸਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਅਨਨ੍ਤਰਾਯਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਅਨਾਗਤੇ ਗੋਤਮਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਸਾਸਨੇ ਤ੍ਵਂ ਆਰਞ੍ਞਕਾਨਂ ਅਗ੍ਗੋ ਭਵਿਸ੍ਸਸੀ''ਤਿ ਬ੍ਯਾਕਰਿਤ੍ਵਾ ਪਕ੍ਕਾਮਿ। ਅਨ੍ਤਰਾ ਪਨ ਅਞ੍ਞਂ ਕਮ੍ਮਂ ਨ ਕਥਿਯਤਿ।

ਸੋ ਯਾਵਜੀਵਂ ਕਲ੍ਯਾਣਕਮ੍ਮਂ ਕਤ੍ਵਾ ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸੇਸੁ ਸਂਸਰਨ੍ਤੋ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਬੁਦ੍ਧੁਪ੍ਪਾਦੇ ਮਗਧਕ੍ਖੇਤ੍ਤੇ ਨਾਲਕਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਗਾਮੇ ਸਾਰੀਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਿਯਾ ਕੁਚ੍ਛਿਮ੍ਹਿ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਤਿਣ੍ਣਂ ਭਾਤਿਕਾਨਂ ਤਿਸ੍ਸਨ੍ਨਞ੍ਚ ਭਗਿਨੀਨਂ ਸਬ੍ਬਕਨਿਟ੍ਠੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ, **ਰੇਵਤੋ**ਤਿਸ੍ਸ ਨਾਮਂ ਅਕਂਸੁ। ਅਥਸ੍ਸ ਮਾਤਾਪਿਤਰੋ ਚਿਨ੍ਤੇਸੁਂ – ''ਵਡ੍ਢਿਤਵਡ੍ਢਿਤੇ ਦਾਰਕੇ ਸਮਣਾ ਸਕ੍ਯਪੁਤ੍ਤਿਯਾ ਨੇਤ੍ਵਾ ਪਬ੍ਬਾਜੇਨ੍ਤਿ, ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਪੁਤ੍ਤਂ ਰੇਵਤਂ ਦਹਰਮੇਵ ਘਰਬਨ੍ਧਨੇਨ ਬਨ੍ਧਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਸਮਾਨਕੁਲਤੋ ਦਾਰਿਕਂ ਆਨੇਤ੍ਵਾ ਰੇਵਤਸ੍ਸ ਅਯ੍ਯਿਕਂ ਵਨ੍ਦਾਪੇਤ੍ਵਾ, ''ਅਮ੍ਮ, ਤਵ ਅਯ੍ਯਿਕਾਯ ਮਹਲ੍ਲਕਤਰਾ ਹੋਹੀ''ਤਿ ਆਹਂਸੁ। ਰੇਵਤੋ ਤੇਸਂ ਕਥਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਅਯਂ ਦਾਰਿਕਾ ਦਹਰਾ ਪਠਮਵਯੇ ਠਿਤਾ, ਇਮਿਸ੍ਸਾ ਕਿਰ ਏਵਂਵਿਧਂ ਰੂਪਂ ਮਮ ਅਯ੍ਯਿਕਾਯ ਰੂਪਸਦਿਸਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਪੁਚ੍ਛਿਸ੍ਸਾਮਿ ਤਾਵ ਨੇਸਂ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯ''ਨ੍ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਆਹ – ''ਤੁਮ੍ਹੇ ਕਿਂ ਕਥੇਥਾ''ਤਿ? ਤਾਤ, ''ਅਯਂ ਦਾਰਿਕਾ ਅਯ੍ਯਿਕਾ ਵਿਯ ਤੇ ਜਰਂ ਪਾਪੁਣਾਤੂ''ਤਿ ਵਦਾਮਾਤਿ। ਸੋ ''ਇਮਿਸ੍ਸਾ ਰੂਪਂ ਏਵਂਵਿਧਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ਤਾਤ, ਕਿਂ ਵਦੇਸਿ, ਮਹਾਪੁਞ੍ਞਾ ਏਵਂਵਿਧਾ ਹੋਨ੍ਤੀਤਿ।

ਸੋ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਇਦਂ ਕਿਰ ਰੂਪਂ ਇਮਿਨਾ ਨਿਯਾਮੇਨ ਵਲਿਤ੍ਤਚਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ ਪਲਿਤਕੇਸਂ ਖਣ੍ਡਦਨ੍ਤਂ, ਅਹਂ ਏਵਰੂਪੇ ਰੂਪੇ ਰਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਕਿਂ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਮਮ ਭਾਤਿਕਾਨਂ ਗਤਮਗ੍ਗਮੇਵ ਗਮਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਕੀਲ਼ਨ੍ਤੋ ਵਿਯ ਹੁਤ੍ਵਾ ਸਮਵਯੇ ਤਰੁਣਦਾਰਕੇ ਆਹ – ''ਏਥ, ਭੋ, ਵਿਧਾਵਨਿਕਂ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਨਿਕ੍ਖਮਿ। ਤਾਤ, ਮਙ੍ਗਲਦਿਵਸੇ ਮਾ ਬਹਿ ਗਚ੍ਛਾਤਿ। ਸੋ ਦਾਰਕੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਕੀਲ਼ਨ੍ਤੋ ਵਿਯ ਅਤ੍ਤਨੋ ਧਾਵਨਵਾਰੇ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤੇ ਥੋਕਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਪਞ੍ਚੇਤ੍ਵਾ ਆਗਚ੍ਛਤਿ । ਪੁਨ ਦੁਤਿਯਵਾਰੇ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤੇ ਤਤੋ ਤੁਰਿਤਂ ਵਿਯ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਆਗਤੋ, ਤਤਿਯਵਾਰੇ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤੇ ''ਅਯਂ ਮੇ ਕਾਲੋ''ਤਿ ਞਤ੍ਵਾ ਸਮ੍ਮੁਖਟ੍ਠਾਨੇਨੇਵ ਪਲਾਯਿਤ੍ਵਾ ਪਂਸੁਕੂਲਿਕਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਨਿਵਾਸਟ੍ਠਾਨਂ ਅਰਞ੍ਞਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਥੇਰੇ ਅਭਿਵਾਦੇਤ੍ਵਾ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਂ ਯਾਚਿ। ਸਪ੍ਪੁਰਿਸ ਮਯਂ ਤਂ ਨ ਜਾਨਾਮ ''ਕਸ੍ਸਾਸਿ ਪੁਤ੍ਤੋ''ਤਿ, ਤ੍ਵਞ੍ਚ ਅਲਙ੍ਕਤਨਿਯਾਮੇਨੇਵ ਆਗਤੋ, ਕੋ ਤਂ ਪਬ੍ਬਾਜੇਤੁਂ ਉਸ੍ਸਹਿਸ੍ਸਤੀਤਿ। ਸੋ ਉਭੋ ਬਾਹਾ ਪਗ੍ਗਯ੍ਹ ''ਵਿਲੁਮ੍ਪਨ੍ਤਿ ਮਂ ਵਿਲੁਮ੍ਪਨ੍ਤਿ ਮ''ਨ੍ਤਿ ਮਹਾਰਵਂ ਵਿਰਵਿ। ਇਤੋ ਚਿਤੋ ਚ ਭਿਕ੍ਖੂ ਸਨ੍ਨਿਪਤਿਤ੍ਵਾ ''ਸਪ੍ਪੁਰਿਸ, ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਠਾਨੇ ਤਵ ਵਤ੍ਥਂ ਵਾ ਪਿਲਨ੍ਧਨਂ ਵਾ ਕੋਚਿ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੋ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ, ਤ੍ਵਞ੍ਚ 'ਵਿਲੁਮ੍ਪਨ੍ਤੀ'ਤਿ ਵਦਸਿ, ਕਿਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵਦਸੀ''ਤਿ? ਭਨ੍ਤੇ, ਨਾਹਂ ਵਤ੍ਥਾਲਙ੍ਕਾਰਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵਦਾਮਿ, ਤਿਸ੍ਸਨ੍ਨਂ ਪਨ ਮੇ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤੀਨਂ ਵਿਲੋਪੋ ਵਤ੍ਤਤਿ, ਤਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵਦਾਮਿ। ਮਂ ਤਾਵ ਤੁਮ੍ਹੇ ਮਾ ਪਬ੍ਬਾਜਯਿਤ੍ਥ, ਭਾਤਰਂ ਪਨ ਮੇ ਜਾਨਾਥਾਤਿ। ਕੋਨਾਮੋ ਪਨ ਤੇ ਭਾਤਾਤਿ? ਗਿਹਿਕਾਲੇ ਉਪਤਿਸ੍ਸੋ ਨਾਮ, ਇਦਾਨਿ ਪਨ ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤੋ ਨਾਮ ਜਾਤੋਤਿ ਵਦਨ੍ਤੀਤਿ। ''ਆਵੁਸੋ, ਏਵਂ ਸਨ੍ਤੇ ਅਯਂ ਕੁਲਪੁਤ੍ਤੋ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਕਨਿਟ੍ਠਭਾਤਿਕੋ ਨਾਮ ਹੋਤਿ, ਜੇਟ੍ਠਭਾਤਿਕੋ ਨੋ ਧਮ੍ਮਸੇਨਾਪਤਿ ਪੁਰੇਤਰਂਯੇਵ ਆਹ – 'ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਞਾਤਕਾ ਸਬ੍ਬੇਵ ਮਿਚ੍ਛਾਦਿਟ੍ਠਿਕਾ, ਯੋ ਕੋਚਿ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਞਾਤੀਤਿ ਆਗਚ੍ਛਤਿ, ਤਂ ਯੇਨ ਤੇਨੁਪਾਯੇਨ ਪਬ੍ਬਾਜੇਯ੍ਯਾਥਾ'ਤਿ। ਅਯਂ ਪਨ ਥੇਰਸ੍ਸ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਭਾਤਿਕੋ, ਪਬ੍ਬਾਜੇਥ ਨ''ਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਤਚਪਞ੍ਚਕਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਆਚਿਕ੍ਖਿਤ੍ਵਾ ਪਬ੍ਬਾਜਯਿਂਸੁ। ਅਥ ਨਂ ਪਰਿਪੁਣ੍ਣਵਸ੍ਸਂ ਉਪਸਮ੍ਪਾਦੇਤ੍ਵਾ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨੇ ਯੋਜਯਿਂਸੁ।

ਥੇਰੋ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਆਚਰਿਯੁਪਜ੍ਝਾਯਾਨਂ ਅਵਿਦੂਰੇ ਠਾਨੇ ਵੁਤ੍ਤਪ੍ਪਕਾਰਂ ਖਦਿਰਵਨਂ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਸਮਣਧਮ੍ਮਂ ਕਰੋਤਿ। ਤਸ੍ਸ ''ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਅਪ੍ਪਤ੍ਵਾ ਦਸਬਲਂ ਵਾ ਭਾਤਿਕਤ੍ਥੇਰਂ ਵਾ ਨ ਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਵਾਯਮਨ੍ਤਸ੍ਸੇਵ ਤਯੋ ਮਾਸਾ ਅਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤਾ, ਸੁਖੁਮਾਲਕੁਲਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਲੂਖਭੋਜਨਂ ਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤਸ੍ਸ ਚਿਤ੍ਤਂ ਵਲੀਤਂ ਨਾਮ ਹੋਤਿ, ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਵਿਮੋਕ੍ਖਂ ਨ ਗਤਂ। ਸੋ ਤੇਮਾਸਚ੍ਚਯੇਨ ਪਵਾਰੇਤ੍ਵਾ ਵੁਤ੍ਥਵਸ੍ਸੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਮਿਂਯੇਵ ਠਾਨੇ ਸਮਣਧਮ੍ਮਂ ਕਰੋਤਿ। ਤਸ੍ਸ ਸਮਣਧਮ੍ਮਂ ਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸ ਚਿਤ੍ਤਂ ਏਕਗ੍ਗਂ ਅਹੋਸਿ, ਸੋ ਵਿਪਸ੍ਸਨਂ ਵਡ੍ਢੇਤ੍ਵਾ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਾਪੁਣਿ।

ਅਥਾਯਸ੍ਮਾ ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤੋ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਆਹ – ''ਭਨ੍ਤੇ, ਮਯ੍ਹਂ ਕਿਰ ਕਨਿਟ੍ਠਭਾਤਾ ਰੇਵਤੋ ਪਬ੍ਬਜਿਤੋ, ਸੋ ਅਭਿਰਮੇਯ੍ਯ ਵਾ ਨ ਵਾ, ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਨਂ ਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ। ਭਗਵਾ ਰੇਵਤਸ੍ਸ ਆਰਦ੍ਧਵਿਪਸ੍ਸਕਭਾਵਂ ਞਤ੍ਵਾ ਦ੍ਵੇ ਵਾਰੇ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਤਤਿਯਵਾਰੇ ਯਾਚਿਤੋ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਤ੍ਤਭਾਵਂ ਞਤ੍ਵਾ, ''ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤ, ਅਹਮ੍ਪਿ ਗਮਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਆਰੋਚੇਹੀ''ਤਿ। ਥੇਰੋ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਂ ਸਨ੍ਨਿਪਾਤੇਤ੍ਵਾ, ''ਆਵੁਸੋ, ਸਤ੍ਥਾ ਚਾਰਿਕਂ ਚਰਿਤੁਕਾਮੋ, ਗਨ੍ਤੁਕਾਮਾ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤੂ''ਤਿ ਸਬ੍ਬੇਸਂਯੇਵ ਆਰੋਚੇਸਿ। ਦਸਬਲਸ੍ਸ ਚਾਰਿਕਤ੍ਥਾਯ ਗਮਨਕਾਲੇ ਓਹੀਨਕਭਿਕ੍ਖੂ ਨਾਮ ਅਪ੍ਪਕਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ''ਸਤ੍ਥੁ ਸੁਵਣ੍ਣਵਣ੍ਣਂ ਸਰੀਰਂ ਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸਾਮ, ਮਧੁਰਧਮ੍ਮਕਥਂ ਵਾ ਸੁਣਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਯੇਭੁਯ੍ਯੇਨ ਗਨ੍ਤੁਕਾਮਾਵ ਬਹੁਕਾ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਇਤਿ ਸਤ੍ਥਾ ਮਹਾਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਪਰਿਵਾਰੋ ''ਰੇਵਤਂ ਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤੋ।

ਅਥੇਕਸ੍ਮਿਂ ਪਦੇਸੇ ਆਨਨ੍ਦਤ੍ਥੇਰੋ ਦ੍ਵੇਧਾਪਥਂ ਪਤ੍ਵਾ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਪੁਚ੍ਛਿ – ''ਭਨ੍ਤੇ, ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਠਾਨੇ ਦ੍ਵੇ ਮਗ੍ਗਾ, ਕਤਰਮਗ੍ਗੇਨ ਸਙ੍ਘੋ ਗਚ੍ਛਤੂ''ਤਿ। ਕਤਰਮਗ੍ਗੋ, ਆਨਨ੍ਦ, ਉਜੁਕੋਤਿ? ਭਨ੍ਤੇ, ਉਜੁਮਗ੍ਗੋ ਤਿਂਸਯੋਜਨੋ ਅਮਨੁਸ੍ਸਪਥੋ, ਪਰਿਹਾਰਮਗ੍ਗੋ ਪਨ ਸਟ੍ਠਿਯੋਜਨਿਕੋ ਖੇਮੋ ਸੁਭਿਕ੍ਖੋਤਿ। ਆਨਨ੍ਦ , ਸੀਵਲਿ ਅਮ੍ਹੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਆਗਤੋਤਿ? ਆਮ, ਭਨ੍ਤੇ, ਆਗਤੋਤਿ। ਤੇਨ ਹਿ ਸਙ੍ਘੋ ਉਜੁਮਗ੍ਗਮੇਵ ਗਣ੍ਹਤੁ, ਸੀਵਲਿਸ੍ਸ ਪੁਞ੍ਞਂ ਵੀਮਂਸਿਸ੍ਸਾਮਾਤਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਪਰਿਵਾਰੋ ਸੀਵਲਿਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਪੁਞ੍ਞਵੀਮਂਸਨਤ੍ਥਂ ਅਟਵਿਮਗ੍ਗਂ ਅਭਿਰੁਹਿ। ਮਗ੍ਗਂ ਅਭਿਰੁਹਨਟ੍ਠਾਨਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਦੇਵਸਙ੍ਘੋ ਯੋਜਨੇ ਯੋਜਨੇ ਠਾਨੇ ਨਗਰਂ ਮਾਪੇਤ੍ਵਾ ਬੁਦ੍ਧਪ੍ਪਮੁਖਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਵਸਨਤ੍ਥਾਯ ਵਿਹਾਰੇ ਪਟਿਯਾਦੇਸਿ। ਦੇਵਪੁਤ੍ਤਾ ਰਞ੍ਞਾ ਪੇਸਿਤਕਮ੍ਮਕਾਰਾ ਵਿਯ ਹੁਤ੍ਵਾ ਯਾਗੁਖਜ੍ਜਕਾਦੀਨਿ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ''ਕਹਂ ਅਯ੍ਯੋ ਸੀਵਲਿ, ਕਹਂ ਅਯ੍ਯੋ ਸੀਵਲੀ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਨ੍ਤਾ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ। ਥੇਰੋ ਤਂ ਸਕ੍ਕਾਰਸਮ੍ਮਾਨਂ ਗਣ੍ਹਾਪੇਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਚ੍ਛਤਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿ।

ਇਮਿਨਾਵ ਨਿਯਾਮੇਨ ਸਤ੍ਥਾ ਸਕ੍ਕਾਰਸਮ੍ਮਾਨਂ ਅਨੁਭਵਨ੍ਤੋ ਦੇਵਸਿਕਂ ਯੋਜਨਪਰਮਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤਿਂਸਯੋਜਨਿਕਂ ਕਨ੍ਤਾਰਂ ਅਤਿਕ੍ਕਮ੍ਮ ਖਦਿਰਵਨਿਯਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਸਭਾਗਟ੍ਠਾਨਂ ਪਤ੍ਤੋ। ਥੇਰੋ ਸਤ੍ਥੁ ਆਗਮਨਂ ਞਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਸਨਟ੍ਠਾਨੇ ਬੁਦ੍ਧਪ੍ਪਮੁਖਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਪਹੋਨਕਵਿਹਾਰੇ ਦਸਬਲਸ੍ਸ ਗਨ੍ਧਕੁਟਿਂ ਰਤ੍ਤਿਟ੍ਠਾਨਦਿਵਾਟ੍ਠਾਨਾਦੀਨਿ ਚ ਇਦ੍ਧਿਯਾ ਮਾਪੇਤ੍ਵਾ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਪਚ੍ਚੁਗ੍ਗਮਨਂ ਗਤੋ। ਸਤ੍ਥਾ ਅਲਙ੍ਕਤਪਟਿਯਤ੍ਤੇਨ ਮਗ੍ਗੇਨ ਵਿਹਾਰਂ ਪਾਵਿਸਿ। ਅਥ ਤਥਾਗਤੇ ਗਨ੍ਧਕੁਟਿਂ ਪਵਿਟ੍ਠੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਵਸ੍ਸਗ੍ਗੇਨ ਪਤ੍ਤਸੇਨਾਸਨਾਨਿ ਪਵਿਸਿਂਸੁ। ਦੇਵਤਾ ''ਅਕਾਲੋ ਆਹਾਰਸ੍ਸਾ''ਤਿ ਅਟ੍ਠਵਿਧਂ ਪਾਨਕਂ ਆਹਰਿਂਸੁ। ਸਤ੍ਥਾ ਸਙ੍ਘੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਪਾਨਕਂ ਪਿਵਿ। ਇਮਿਨਾਵ ਨਿਯਾਮੇਨ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਸਕ੍ਕਾਰਸਮ੍ਮਾਨਂ ਅਨੁਭਵਨ੍ਤਸ੍ਸੇਵ ਅਦ੍ਧਮਾਸੋ ਅਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤੋ।

ਅਥੇਕਚ੍ਚੇ ਉਕ੍ਕਣ੍ਠਿਤਭਿਕ੍ਖੂ ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਠਾਨੇ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਕਥਂ ਉਪ੍ਪਾਦਯਿਂਸੁ ''ਸਤ੍ਥਾ ਦਸਬਲੋ 'ਮਯ੍ਹਂ ਅਗ੍ਗਸਾਵਕਸ੍ਸ ਕਨਿਟ੍ਠਭਾਤਾ'ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਏਵਰੂਪਂ ਨਵਕਮ੍ਮਿਕਭਿਕ੍ਖੁਂ ਪਸ੍ਸਿਤੁਂ ਆਗਤੋ, ਇਮਸ੍ਸ ਵਿਹਾਰਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਜੇਤਵਨਮਹਾਵਿਹਾਰੋ ਵਾ ਵੇਲੁਵਨਵਿਹਾਰਾਦਯੋ ਵਾ ਕਿਂ ਕਰਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ। ਅਯਮ੍ਪਿ ਭਿਕ੍ਖੁ ਏਵਰੂਪਸ੍ਸ ਨਵਕਮ੍ਮਸ੍ਸ ਕਾਰਕੋ, ਕਿਂ ਨਾਮ ਸਮਣਧਮ੍ਮਂ ਕਰਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ? ਅਥ ਸਤ੍ਥਾ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਮਯਿ ਚਿਰਂ ਵਸਨ੍ਤੇ ਇਦਂ ਠਾਨਂ ਆਕਿਣ੍ਣਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਆਰਞ੍ਞਕਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਨਾਮ ਪਵਿਵੇਕਤ੍ਥਿਕਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਰੇਵਤਸ੍ਸ ਅਫਾਸੁਵਿਹਾਰੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਤਤੋ ਰੇਵਤਸ੍ਸ ਦਿਵਾਟ੍ਠਾਨਂ ਗਤੋ। ਥੇਰੋ ਏਕਕੋਵ ਚਙ੍ਕਮਨਕੋਟਿਯਂ ਆਲਮ੍ਬਨਫਲਕਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਪਾਸਾਣਫਲਕੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਦੂਰਤੋਵ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਪਚ੍ਚੁਗ੍ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਵਨ੍ਦਿ।

ਅਥ ਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਪੁਚ੍ਛਿ – ''ਰੇਵਤ, ਇਮਂ ਵਾਲਮਿਗਟ੍ਠਾਨਂ , ਚਣ੍ਡਾਨਂ ਹਤ੍ਥਿਅਸ੍ਸਾਦੀਨਂ ਸਦ੍ਦਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਕਿਨ੍ਤਿ ਕਰੋਸੀ''ਤਿ? ਤੇਸਂ ਮੇ, ਭਨ੍ਤੇ, ਸਦ੍ਦਂ ਸੁਣਤੋ ਅਰਞ੍ਞਰਤਿ ਨਾਮ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤੀਤਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਤਸ੍ਮਿਂ ਠਾਨੇ ਰੇਵਤਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਪਞ੍ਚਹਿ ਗਾਥਾਸਤੇਹਿ ਅਰਞ੍ਞੇ ਨਿਵਾਸਾਨਿਸਂਸਂ ਨਾਮ ਕਥੇਤ੍ਵਾ ਪੁਨਦਿਵਸੇ ਅਵਿਦੂਰੇ ਠਾਨੇ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਚਰਿਤ੍ਵਾ ਰੇਵਤਤ੍ਥੇਰਂ ਨਿਵਤ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਯੇਹਿ ਭਿਕ੍ਖੂਹਿ ਥੇਰਸ੍ਸ ਅਵਣ੍ਣੋ ਕਥਿਤੋ, ਤੇਸਂ ਕਤ੍ਤਰਯਟ੍ਠਿਉਪਾਹਨਾਤੇਲਨਾਲ਼ਿਛਤ੍ਤਾਨਂ ਪਮੁਸ੍ਸਨਭਾਵਂ ਅਕਾਸਿ। ਤੇ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਰਿਕ੍ਖਾਰਤ੍ਥਾਯ ਨਿਵਤ੍ਤਾ ਆਗਤਮਗ੍ਗੇਨੇਵ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਾਪਿ ਤਂ ਠਾਨਂ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਿ। ਪਠਮਂ ਹਿ ਤੇ ਅਲਙ੍ਕਤਪਟਿਯਤ੍ਤੇਨ ਮਗ੍ਗੇਨ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤਂਦਿਵਸਂ ਪਨ ਵਿਸਮਮਗ੍ਗੇਨ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਾ ਤਸ੍ਮਿਂ ਤਸ੍ਮਿਂ ਠਾਨੇ ਉਕ੍ਕੁਟਿਕਂ ਨਿਸੀਦਨ੍ਤਿ, ਜਾਣੁਕੇਨ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ। ਤੇ ਗੁਮ੍ਬੇ ਚ ਗਚ੍ਛੇ ਚ ਕਣ੍ਟਕੇ ਚ ਮਦ੍ਦਨ੍ਤਾ

ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਸਿਤਸਭਾਗਟ੍ਠਾਨਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਮਿਂ ਤਸ੍ਮਿਂ ਖਦਿਰਖਾਣੁਕੇ ਅਤ੍ਤਨੋ ਛਤ੍ਤਂ ਸਞ੍ਜਾਨਨ੍ਤਿ, ਉਪਾਹਨਂ ਕਤ੍ਤਰਯਟ੍ਠਿਂ ਤੇਲਨਾਲ਼ਿਂ ਸਞ੍ਜਾਨਨ੍ਤਿ। ਤੇ ਤਸ੍ਮਿਂ ਸਮਯੇ ''ਇਦ੍ਧਿਮਾ ਅਯਂ ਭਿਕ੍ਖੂ''ਤਿ ਞਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਰਿਕ੍ਖਾਰੇ ਆਦਾਯ ''ਦਸਬਲਸ੍ਸ ਪਟਿਯਤ੍ਤਸਕ੍ਕਾਰੋ ਨਾਮ ਏਵਰੂਪੋ ਹੋਤੀ''ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਾ ਆਗਮਂਸੁ।

ਪੁਰਤੋ ਗਤਭਿਕ੍ਖੂ, ਵਿਸਾਖਾ ਉਪਾਸਿਕਾ, ਅਤ੍ਤਨੋ ਗੇਹੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨਕਾਲੇ ਪੁਚ੍ਛਤਿ – ''ਮਨਾਪਂ ਨੁ ਖੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਰੇਵਤਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਵਸਨਟ੍ਠਾਨ''ਨ੍ਤਿ? ਮਨਾਪਂ ਉਪਾਸਿਕੇ ਨਨ੍ਦਨਵਨਚਿਤ੍ਤਲਤਾਦਿਪਟਿਭਾਗਂ ਤਂ ਸੇਨਾਸਨਨ੍ਤਿ। ਅਥ ਨੇਸਂ ਸਬ੍ਬਪਚ੍ਛਤੋ ਆਗਤਭਿਕ੍ਖੂ ਪੁਚ੍ਛਿ – ''ਮਨਾਪਂ, ਅਯ੍ਯਾ, ਰੇਵਤਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਵਸਨਟ੍ਠਾਨ''ਨ੍ਤਿ। ਮਾ ਪੁਚ੍ਛ ਉਪਾਸਿਕੇ, ਕਥੇਤੁਂ ਅਯੁਤ੍ਤਟ੍ਠਾਨਮੇਤਂ, ਉਜ੍ਜਙ੍ਗਲਂ ਸਕ੍ਖਰਪਾਸਾਣਵਿਸਮਂ ਖਦਿਰਵਨਂ ਏਤਂ, ਤਤ੍ਥ ਸੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਵਿਹਰਤੀਤਿ। ਵਿਸਾਖਾ, ਪੁਰਿਮਾਨਞ੍ਚ ਪਚ੍ਛਿਮਾਨਞ੍ਚ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਕਥਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ''ਕੇਸਂ ਨੁ ਖੋ ਕਥਾ ਸਚ੍ਚਾ''ਤਿ ਪਚ੍ਛਾਭਤ੍ਤੇ ਗਨ੍ਧਮਾਲਂ ਆਦਾਯ ਦਸਬਲਸ੍ਸ ਉਪਟ੍ਠਾਨਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ, ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਨਿਸਿਨ੍ਨਾ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਪੁਚ੍ਛਿ – ''ਭਨ੍ਤੇ, ਰੇਵਤਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਵਸਨਟ੍ਠਾਨਂ ਏਕਚ੍ਚੇ, ਅਯ੍ਯਾ, ਵਣ੍ਣੇਨ੍ਤਿ, ਏਕਚ੍ਚੇ ਨਿਨ੍ਦਨ੍ਤਿ, ਕਿਂ ਨਾਮੇਤਂ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ? ਵਿਸਾਖੇ ਰਮਣੀਯਂ ਵਾ ਹੋਤੁ ਮਾ ਵਾ, ਯਸ੍ਮਿਂ ਠਾਨੇ ਅਰਿਯਾਨਂ ਚਿਤ੍ਤਂ ਰਮਤਿ, ਤਦੇਵ ਠਾਨਂ ਰਮਣੀਯਂ ਨਾਮਾਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਇਮਂ ਗਾਥਮਾਹ –

''ਗਾਮੇ ਵਾ ਯਦਿ ਵਾਰਞ੍ਞੇ, ਨਿਨ੍ਨੇ ਵਾ ਯਦਿ ਵਾ ਥਲੇ।
ਯਤ੍ਥ ਅਰਹਨ੍ਤੋ ਵਿਹਰਨ੍ਤਿ, ਤਂ ਭੂਮਿਰਾਮਣੇਯ੍ਯਕ''ਨ੍ਤਿ॥ (ਧ॰ ਪ॰ ੯੮; ਸਂ॰ ਨਿ॰ ੧.੨੬੧)।

ਅਥ ਸਤ੍ਥਾ ਅਪਰਭਾਗੇ ਜੇਤਵਨਮਹਾਵਿਹਾਰੇ ਅਰਿਯਗਣਮਜ੍ਝੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਥੇਰਂ ਆਰਞ੍ਞਕਾਨਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਅਗ੍ਗਟ੍ਠਾਨੇ ਠਪੇਸੀਤਿ।

ਕਙ੍ਖਾਰੇਵਤਤ੍ਥੇਰਵਤ੍ਥੁ

੨੦੪. ਛਟ੍ਠੇ **ਝਾਯੀਨ**ਨ੍ਤਿ ਝਾਨਲਾਭੀਨਂ ਝਾਨਾਭਿਰਤਾਨਂ। ਸੋ ਕਿਰ ਥੇਰੋ ਯਾ ਝਾਨਸਮਾਪਤ੍ਤਿਯੋ ਦਸਬਲੋ ਸਮਾਪਜ੍ਜਤਿ, ਤਤੋ ਅਪ੍ਪਤਰਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਬਹੁਤਰਾ ਸਮਾਪਜ੍ਜਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਝਾਯੀਨਂ ਅਗ੍ਗੋ ਨਾਮ ਜਾਤੋ। ਕਙ੍ਖਾਯਨਭਾਵੇਨ **ਕਙ੍ਖਾਰੇ**ਵ**ਤੋ**ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਕਙ੍ਖਾ ਨਾਮ ਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚਂ, ਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚਕੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਕਿਂ ਪਨ ਅਞ੍ਞੇ ਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚਕਾ ਨਤ੍ਥੀਤਿ? ਅਤ੍ਥਿ, ਅਯਂ ਪਨ ਥੇਰੋ ਕਪ੍ਪਿਯੇਪਿ ਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚਂ ਉਪ੍ਪਾਦੇਸਿ। ਤੇਨਸ੍ਸ ਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚਕਤਾ ਅਤਿਪਾਕਟਾ ਜਾਤਾਤਿ ਕਙ੍ਖਾਰੇਵਤੋਤ੍ਵੇਵ ਸਙ੍ਖਂ ਗਤੋ।

ਤਸ੍ਸ ਪਞ੍ਹਕਮ੍ਮੇ ਅਯਮਨੁਪੁਬ੍ਬਿਕਥਾ – ਅਯਂ ਕਿਰ ਪਦੁਮੁਤ੍ਤਰਬੁਦ੍ਧਕਾਲੇ ਪੁਰਿਮਨਯੇਨੇਵ ਮਹਾਜਨੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਵਿਹਾਰਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਰਿਸਪਰਿਯਨ੍ਤੇ ਠਿਤੋ ਧਮ੍ਮਂ ਸੁਣਨ੍ਤੋ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਏਕਂ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਝਾਨਾਭਿਰਤਾਨਂ ਅਗ੍ਗਟ੍ਠਾਨੇ ਠਪੇਨ੍ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਮਯਾਪਿ ਅਨਾਗਤੇ ਏਵਰੂਪੇਨ ਭਵਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਨਿਮਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਪੁਰਿਮਨਯੇਨੇਵ ਸਤ੍ਤਾਹਂ ਮਹਾਸਕ੍ਕਾਰਂ ਕਤ੍ਵਾ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਆਹ – ''ਭਨ੍ਤੇ, ਅਹਂ ਇਮਿਨਾ ਅਧਿਕਾਰਕਮ੍ਮੇਨ ਨ ਅਞ੍ਞਂ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਪਤ੍ਥੇਮਿ, ਯਥਾ ਪਨ ਸੋ ਤੁਮ੍ਹੇਹਿ ਇਤੋ ਸਤ੍ਤਦਿਵਸਮਤ੍ਥਕੇ ਭਿਕ੍ਖੁ ਝਾਯੀਨਂ ਅਗ੍ਗਟ੍ਠਾਨੇ ਠਪਿਤੋ, ਏਵਂ ਅਹਮ੍ਪਿ ਅਨਾਗਤੇ ਏਕਸ੍ਸ ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਸਾਸਨੇ ਝਾਯੀਨਂ ਅਗ੍ਗੋ ਭਵੇਯ੍ਯ''ਨ੍ਤਿ ਪਤ੍ਥਨਂ ਅਕਾਸਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਅਨਾਗਤਂ ਓਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ਸਮਿਜ੍ਝਨਭਾਵਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਅਨਾਗਤੇ ਕਪ੍ਪਸਤਸਹਸ੍ਸਾਵਸਾਨੇ ਗੋਤਮੋ ਨਾਮ ਬੁਦ੍ਧੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿਸ੍ਸਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਸਾਸਨੇ ਤ੍ਵਂ ਝਾਯੀਨਂ ਅਗ੍ਗੋ ਭਵਿਸ੍ਸਸੀ''ਤਿ ਬ੍ਯਾਕਰਿਤ੍ਵਾ ਪਕ੍ਕਾਮਿ।

ਸੋ ਯਾਵਜੀਵਂ ਕਲ੍ਯਾਣਕਮ੍ਮਂ ਕਤ੍ਵਾ ਕਪ੍ਪਸਤਸਹਸ੍ਸਂ ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸੇਸੁ ਸਂਸਰਿਤ੍ਵਾ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਭਗਵਤੋ ਕਾਲੇ ਸਾਵਤ੍ਥਿਨਗਰੇ ਮਹਾਭੋਗਕੁਲੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੋ ਪਚ੍ਛਾਭਤ੍ਤਂ ਧਮ੍ਮਸ੍ਸਵਨਤ੍ਥਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੇਨ ਮਹਾਜਨੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਵਿਹਾਰਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਰਿਸਪਰਿਯਨ੍ਤੇ ਠਿਤੋ ਦਸਬਲਸ੍ਸ ਧਮ੍ਮਕਥਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਸਦ੍ਧਂ ਪਟਿਲਭਿਤ੍ਵਾ ਪਬ੍ਬਜਿਤੋ ਉਪਸਮ੍ਪਦਂ ਲਭਿਤ੍ਵਾ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਕਥਾਪੇਤ੍ਵਾ ਝਾਨਪਰਿਕਮ੍ਮਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਝਾਨਲਾਭੀ ਹੁਤ੍ਵਾ ਝਾਨਮੇਵ ਪਾਦਕਂ ਕਤ੍ਵਾ ਅਰਹਤ੍ਤਫਲਂ ਪਾਪੁਣਿ। ਸੋ ਦਸਬਲੇਨ ਸਮਾਪਜ੍ਜਿਤਬ੍ਬਸਮਾਪਤ੍ਤੀਨਂ ਅਪ੍ਪਤਰਾ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਬਹੁਤਰਾ ਸਮਾਪਜ੍ਜਨ੍ਤੋ ਅਹੋਰਤ੍ਤਂ ਝਾਨੇਸੁ ਚਿਣ੍ਣਵਸੀ ਅਹੋਸਿ। ਅਥ ਨਂ ਅਪਰਭਾਗੇ ਸਤ੍ਥਾ ਇਮਂ ਗੁਣਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਝਾਯੀਨਂ ਅਗ੍ਗਟ੍ਠਾਨੇ ਠਪੇਸਿ। ''ਅਕਪ੍ਪਿਯੋ, ਆਵੁਸੋ ਗੁਲ਼ੋ, ਅਕਪ੍ਪਿਯਾ ਮੁਗ੍ਗਾ''ਤਿ (ਮਹਾਵ॰

੨੭੨) ਏਵ◌ਂ ਪਨ ਕਪ੍ਪਿਯੇਸ੍ਵ◌ੇਵ ਵਤ੍ਥੂਸੁ ਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚਸ੍ਸ ਉਪ੍ਪਾਦਿਤਤਾਯ ਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚਸਙ੍ਖਾਤਾਯ ਕਙ੍ਖਾਯ ਭਾਵ◌ੇਨ ਕਙ੍ਖਾਰੇਵਤੋਤਿ ਸਙ੍ਖਂ ਗਤੋਤਿ।

ਸੋਣਕੋਲ਼ਿਵ◌ਿਸਤ੍ਥੇਰਵਤ੍ਥੁ

੨੦੫. ਸਤ੍ਤਮੇ **ਆਰਦ੍ਧਵ◌ੀਰਿਯਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਪਗ੍ਗਹਿਤਵ◌ੀਰਿਯਾਨਂ ਪਰਿਪੁਣ੍ਣਵ◌ੀਰਿਯਾਨਂ। **ਸੋਣੋ ਕੋਲ਼ਿਵ◌ਿਸੋ**ਤਿ **ਸੋਣੋ**ਤਿ ਤਸ੍ਸ ਨਾਮਂ, **ਕੋਲ਼ਿਵ◌ਿਸੋ**ਤਿ ਗੋਤ੍ਤਂ। ਕੋਟਿਵ◌ੇਸ੍ਸੋਤਿ ਵ◌ਾ ਅਤ੍ਥੋ, ਇਸ੍ਸਰਿਯੇਨ ਕੋਟਿਪ੍ਪਤ੍ਤਸ੍ਸ ਵ◌ੇਸ੍ਸਕੁਲਸ੍ਸ ਦਾਰਕੋਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। ਯਸ੍ਮਾ ਪਨ ਅਞ੍ਞੇਸਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਵ◌ੀਰਿਯਂ ਨਾਮ ਵਡ੍ਢੇਤਬ੍ਬਂ ਹੋਤਿ, ਥੇਰਸ੍ਸ ਪਨ ਹਾਪੇਤਬ੍ਬਮੇਵ ਅਹੋਸਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਏਸ ਆਰਦ੍ਧਵ◌ੀਰਿਯਾਨਂ ਅਗ੍ਗੋ ਨਾਮ ਜਾਤੋ।

ਤਸ੍ਸ ਪਞ੍ਹਕਮ੍ਮੇ ਅਯਮਨੁਪੁਬ੍ਬਿਕਥਾ – ਅਯਂ ਕਿਰ ਅਤੀਤੇ ਪਦੁਮੁਤ੍ਤਰਬੁਦ੍ਧਕਾਲੇ ਸੇਟ੍ਠਿਕੁਲੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ, ਸਿਰਿਵਡ੍ਢਕੁਮਾਰੋਤਿਸ੍ਸ ਨਾਮਂ ਅਕਂਸੁ। ਸੋ ਵਯਪ੍ਪਤ੍ਤੋ ਪੁਰਿਮਨਯੇਨੇਵ ਵ◌ਿਹਾਰਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵ◌ਾ ਪਰਿਸਪਰਿਯਨ੍ਤੇ ਠਿਤੋ ਧਮ੍ਮਂ ਸੁਣਨ੍ਤੋ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਏਕਂ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਆਰਦ੍ਧਵ◌ੀਰਿਯਾਨਂ ਅਗ੍ਗਟ੍ਠਾਨੇ ਠਪੇਨ੍ਤਂ ਦਿਸ੍ਵ◌ਾ ''ਮਯਾਪਿ ਅਨਾਗਤੇ ਏਵਰੂਪੇਨ ਭਵ◌ਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ ਦੇਸਨਾਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਦਸਬਲਂ ਨਿਮਨ੍ਤੇਤ੍ਵ◌ਾ ਸਤ੍ਤਾਹਂ ਮਹਾਦਾਨਂ ਦਤ੍ਵ◌ਾ ਵ◌ੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਪਤ੍ਥਨਂ ਅਕਾਸਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਤਸ੍ਸ ਪਤ੍ਥਨਾਯ ਸਮਿਜ੍ਝਨਭਾਵ◌ਂ ਦਿਸ੍ਵ◌ਾ ਪੁਰਿਮਨਯੇਨੇਵ ਬਜਾਕਰਿਤ੍ਵ◌ਾ ਵ◌ਿਹਾਰਂ ਗਤੋ।

ਸੋਪਿ ਸਿਰਿਵਡ੍ਢਸੇਟ੍ਠਿ ਯਾਵਜੀਵ◌ਂ ਕੁਸਲਂ ਕਤ੍ਵ◌ਾ ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸੇਸੁ ਸਂਸਰਨ੍ਤੋ ਕਪ੍ਪਸਤਸਹਸ੍ਸਂ ਅਤਿਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵ◌ਾ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਕਪ੍ਪੇ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤੇ ਕਸ੍ਸਪਦਸਬਲੇ ਅਨੁਪ੍ਪਨ੍ਨੇ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਭਗਵਤਿ ਬਾਰਾਣਸਿਯਂ ਕੁਲਗੇਹੇ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਂ ਗਣ੍ਹਿ। ਸੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਹਾਯਕੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਗਙ੍ਗਾਯਂ ਕੀਲਤਿ। ਤਸ੍ਮਿਂ ਸਮਯੇ ਏਕੋ ਜਿਣ੍ਣਚੀਵਰਿਕੋ ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧੋ ''ਬਾਰਾਣਸਿਂ ਉਪਨਿਸ੍ਸਾਯ ਗਙ੍ਗਾਤੀਰੇ ਪਣ੍ਣਸਾਲਂ ਕਤ੍ਵ◌ਾ ਵਸ੍ਸਂ ਉਪਗਚ੍ਛਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਉਦਕੇਨ ਸਮੁਪਬ੍ਯੂਲ੍ਹੇ ਦਣ੍ਡਕੇ ਚ ਵਲ੍ਲਿਯੋ ਚ ਸਂਕਡ੍ਢਤਿ। ਅਯਂ ਕੁਮਾਰੋ ਸਹਾਯਕੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵ◌ਾ ਅਭਿਵ◌ਾਦੇਤ੍ਵ◌ਾ ਠਿਤੋ, ''ਭਨ੍ਤੇ, ਕਿਂ ਕਰੋਥਾ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ਕੁਮਾਰ ਉਪਕਟ੍ਠੇ ਅਨ੍ਤੋਵਸ੍ਸੇ ਪਬ੍ਬਜਿਤਾਨਂ ਵਸਨਟ੍ਠਾਨਂ ਨਾਮ ਲਦ੍ਧੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ। ''ਭਨ੍ਤੇ, ਅਜ੍ਜੇਵ ਏਕਦਿਵਸਂ ਅਯਜੋ ਯਥਾ ਤਥਾ ਆਗਮੇਤੁ, ਅਹਂ ਸ੍ਵ◌ੇ ਅਯਜਸ੍ਸ ਵਸਨਟ੍ਠਾਨਂ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਆਹ। ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧੋ ''ਤਸ੍ਸੇਵ ਕੁਮਾਰਸ੍ਸ ਸਙ੍ਗਹਂ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਆਗਤਤ੍ਤਾ ਅਧਿਵ◌ਾਸੇਸਿ। ਸੋ ਤਸ੍ਸ ਅਧਿਵ◌ਾਸਨਂ ਵ◌ਿਦਿਤ੍ਵ◌ਾ ਗਤੋ ਪੁਨਦਿਵਸੇ ਸਕ੍ਕਾਰਸਮ੍ਮਾਨਂ ਸਜ੍ਜੇਤ੍ਵ◌ਾ ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਆਗਮਨਂ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧੋਪਿ ''ਕਹਂ ਨੁ ਖੋ ਅਜਜ ਭਿਕ੍ਖਾਚਾਰਂ ਲਭਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਆਵਜ੍ਜੇਨ੍ਤੋ ਞਤ੍ਵ◌ਾ ਤਸ੍ਸੇਵ ਗੇਹਦ੍ਵ◌ਾਰਂ ਅਗਮਾਸਿ।

ਕੁਮਾਰੋ ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧਂ ਦਿਸ੍ਵ◌ਾ ਸਮ੍ਪਿਯਾਯਮਾਨੋ ਪਤ੍ਤਂ ਆਦਾਯ ਭਿਕ੍ਖਂ ਦਤ੍ਵ◌ਾ ''ਇਮਂ ਅਨ੍ਤੋਵਸ੍ਸਂ ਮਯ੍ਹਂ ਗੇਹਦ੍ਵ◌ਾਰਮੇਵ ਆਗਚ੍ਛਥ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ ਪਟਿਞ੍ਞਂ ਗਹੇਤ੍ਵ◌ਾ ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧੇ ਭਤ੍ਤਕਿਚ੍ਚਂ ਕਤ੍ਵ◌ਾ ਪਕ੍ਕਨ੍ਤੇ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਹਾਯਕੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵ◌ਾ ਏਕਦਿਵਸੇਨੇਵ ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਵਸਨਪਣ੍ਣਸਾਲਞ੍ਚ ਚਙ੍ਕਮਨਞ੍ਚ ਰਤ੍ਤਿਟ੍ਠਾਨਦਿਵ◌ਾਟ੍ਠਾਨਾਨਿ ਚ ਕਾਰਾਪੇਤ੍ਵ◌ਾ ਅਦਾਸਿ। ਤਸ੍ਸੇਵ ਪਣ੍ਣਸਾਲਂ ਪਵ◌ਿਸਨਵ◌ੇਲਾਯ ਹਰਿਤੂਪਲਿਤ੍ਤਾਯ ਭੂਮਿਯਾ ''ਪਾਦੇਸੁ ਕਲਲਂ ਮਾ ਲਗ੍ਗੀ''ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਾਰੁਪਨਂ ਸਤਸਹਸ੍ਸਗ੍ਘਨਕਂ ਰਤ੍ਤਕਮ੍ਬਲਂ ਭੂਮਤ੍ਥਰਣਂ ਸਨ੍ਥਰਿਤ੍ਵ◌ਾ ਕਮ੍ਬਲਸ੍ਸ ਵਣ੍ਣੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਸਰੀਰਪ੍ਪਭਂ ਏਕਸਦਿਸਂ ਦਿਸ੍ਵ◌ਾ ਅਤਿਵ◌ਿਯ ਪਸਨ੍ਨੋ ਹੁਤ੍ਵ◌ਾ ਆਹ – ''ਯਥਾ ਤੁਮ੍ਹੇਹਿ ਅਕ੍ਕਨ੍ਤਕਾਲਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਇਮਸ੍ਸ ਕਮ੍ਬਲਸ੍ਸ ਅਤਿਵ◌ਿਯ ਪਭਾ ਵ◌ਿਰੋਚਤਿ, ਏਵਮੇਵ ਮਯ੍ਹਮ੍ਪਿ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਟ੍ਠਾਨੇ ਹਤ੍ਥਪਾਦਾਨਂ ਵਣ੍ਣੋ ਬਨ੍ਧੁਜੀਵਕਪੁਪ੍ਫਵਣ੍ਣੋ ਹੋਤੁ, ਸਤਕ੍ਖਤ੍ਤੁਂ ਵ◌ਿਹਤਕਪ੍ਪਾਸਪਟਲਫਸ੍ਸਸਦਿਸੋਵ ਫਸ੍ਸੋ ਹੋਤੂ''ਤਿ। ਸੋ ਤੇਮਾਸਂ ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧਂ ਉਪਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵ◌ਾ ਪਵ◌ਾਰਿਤਕਾਲੇ ਤਿਚੀਵਰਂ ਅਦਾਸਿ। ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧੋ ਪਰਿਪੁਣ੍ਣਪਤ੍ਤਚੀਵਰੋ ਗਨ੍ਧਮਾਦਨਮੇਵ ਗਤੋ।

ਸੋਪਿ ਕੁਲਪੁਤ੍ਤੋ ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸੇਸੁ ਸਂਸਰਨ੍ਤੋ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਭਗਵਤੋ ਕਾਲੇ ਕਾਲ਼ਚਮ੍ਪਾਨਗਰੇ ਉਪਸੇਟ੍ਠਿਸ੍ਸ ਘਰੇ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਂ ਗਣ੍ਹਿ। ਤਸ੍ਸ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਗ੍ਗਹਣਕਾਲਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਸੇਟ੍ਠਿਕੁਲਂ ਅਨੇਕਾਨਿ ਪਣ੍ਣਾਕਾਰਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ। ਜਾਤਦਿਵਸੇ ਚ ਸਕਲਨਗਰਂ

ਏਕਸਕ੍ਕਾਰਸਮ੍ਮਾਨਂ ਅਹੋਸਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਨਾਮਗ੍ਗਹਣਦਿਵਸੇ ਮਾਤਾਪਿਤਰੋ ‘‘ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਪੁਤ੍ਤੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਨਾਮਂ ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਵਾਵ ਆਗਤੋ, ਰਤ੍ਤਸੁਵਣ੍ਣਰਸਪਰਿਸਿਤ੍ਤਾ ਵਿਯਸ੍ਸ ਸਰੀਰਚ੍ਛਵੀ’’ਤਿ ਸੋਣਕੁਮਾਰੋਤ੍ਵੇਵਸ੍ਸ ਨਾਮਂ ਅਕਂਸੁ।

ਅਥਸ੍ਸ ਸਟ੍ਠਿ ਧਾਤਿਯੋ ਉਪਨੇਤ੍ਵਾ ਦੇਵਕੁਮਾਰਂ ਵਿਯ ਨਂ ਸੁਖੇਨ ਵਡ੍ਢੇਸੁਂ। ਤਸ੍ਸ ਏਵਰੂਪਂ ਆਹਾਰਵਿਧਾਨਂ ਅਹੋਸਿ – ਸਟ੍ਠਿਕਰੀਸਮਤ੍ਤਂ ਠਾਨਂ ਕਸਿਤ੍ਵਾ ਤਿਵਿਧੇਨ ਉਦਕੇਨ ਪੋਸੇਨ੍ਤਿ। ਕੇਦਾਰੇ ਪਵਿਸਨ੍ਤੀਸੁ ਉਦਕਮਾਤਿਕਾਸੁ ਖੀਰੋਦਕਸ੍ਸ ਚ ਗਨ੍ਧੋਦਕਸ੍ਸ ਚ ਅਨੇਕਾਨਿ ਚਾਟਿਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਆਸਿਞ੍ਚਨ੍ਤਿ। ਸਾਲਿਸੀਸਾਨਂ ਖੀਰਗ੍ਗਹਣਕਾਲੇ ਸੁਕਾਦੀਨਂ ਪਾਣਾਨਂ ਉਚ੍ਛਿਟ੍ਠਕਰਣਨਿਵਾਰਣਤ੍ਥਂ ਵੀਹਿਗਬ੍ਭਾਨਂ ਸੁਖੁਮਾਲਭਾਵਤ੍ਥਞ੍ਚ ਪਰਿਯਨ੍ਤਪਰਿਕ੍ਖੇਪੇ ਚ ਅਨ੍ਤਰਨ੍ਤਰਾ ਚ ਥਮ੍ਭੇ ਨਿਖਨਿਤ੍ਵਾ ਉਪਰਿ ਦਣ੍ਡਕੇ ਦਤ੍ਵਾ ਕਿਲਞ੍ਜੇਹਿ ਛਾਦੇਤ੍ਵਾ ਸਮਨ੍ਤਾ ਸਾਣਿਯਾ ਪਰਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬਪਰਿਯਨ੍ਤੇ ਆਰਕ੍ਖਂ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਿ। ਸਸ੍ਸੇ ਨਿਪ੍ਫਨ੍ਨੇ ਕੋਟ੍ਠੇ ਚਤੁਜਾਤਿਗਨ੍ਧੇਹਿ ਪਰਿਭਣ੍ਡਂ ਕਤ੍ਵਾ ਉਪਰਿ ਉਤ੍ਤਮਗਨ੍ਧੇਹਿ ਪਰਿਭਾਵੇਨ੍ਤਿ । ਅਨੇਕਸਹਸ੍ਸਪੁਰਿਸਾ ਖੇਤ੍ਤਂ ਓਰੁਯ੍ਹ ਸਾਲਿਸੀਸਾਨਿ ਵਣ੍ਣੇਸੁ ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਮੁਟ੍ਠਿਮੁਟ੍ਠਿਯੋ ਕਤ੍ਵਾ ਰਜ੍ਜੁਕੇਹਿ ਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਸੁਕ੍ਖਾਪੇਨ੍ਤਿ। ਤਤੋ ਕੋਟ੍ਠਕਸ੍ਸ ਹੇਟ੍ਠਿਮਤਲੇ ਗਨ੍ਧੇ ਸਨ੍ਥਰਿਤ੍ਵਾ ਉਪਰਿ ਸਾਲਿਸੀਸਾਨਿ ਸਨ੍ਥਰਨ੍ਤਿ। ਏਵਂ ਏਕਨ੍ਤਰਿਕਂ ਕਤ੍ਵਾ ਸਨ੍ਥਰਨ੍ਤਾ ਕੋਟ੍ਠਕਂ ਪੂਰੇਤ੍ਵਾ ਦ੍ਵਾਰਂ ਪਿਦਹਨ੍ਤਿ , ਤਿਵਸ੍ਸਸਮ੍ਪਤ੍ਤਕਾਲੇ ਕੋਟ੍ਠਕਂ ਵਿਵਰਨ੍ਤਿ। ਵਿਵਟਕਾਲੇ ਸਕਲਨਗਰਂ ਸੁਗਨ੍ਧਗਨ੍ਧਿਕਂ ਹੋਤਿ। ਸਾਲਿਮ੍ਪਿ ਪਹਤੇ ਧੁਤ੍ਤਾ ਥੁਸੇ ਕਿਣਿਤ੍ਵਾ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਿ, ਕੁਣ੍ਡਕਂ ਪਨ ਚੂਲੁਪਟ੍ਠਾਕਾ ਲਭਨ੍ਤਿ। ਮੁਸਲਘਟ੍ਟਿਤਕੇ ਸਾਲਿਤਣ੍ਡੁਲੇ ਵਿਚਿਨਿਤ੍ਵਾ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਿ । ਤੇ ਸੁਵਣ੍ਣਹੀਰਕਪਚ੍ਛਿਯਂ ਪਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਸਤਕਾਲਂ ਪਰਿਸ੍ਸਾਵੇਤ੍ਵਾ ਗਹਿਤੇ ਪਕ੍ਕੁਥਿਤਜਾਤਿਰਸੇ ਏਕਵਾਰਂ ਪਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਉਦ੍ਧਰਨ੍ਤਿ, ਪਮੁਖਟ੍ਠਾਨਂ ਸੁਮਨਪੁਪ੍ਫਸਦਿਸਂ ਹੋਤਿ। ਤਂ ਭੋਜਨਂ ਸੁਵਣ੍ਣਸਰਕੇ ਪਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਪਕ੍ਕੁਥਿਤਅਪ੍ਪੋਦਕਮਧੁਪਾਯਾਸਪੂਰਿਤਸ੍ਸ ਰਜਤਥਾਲਸ੍ਸ ਉਪਰਿ ਕਤ੍ਵਾ ਆਦਾਯ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸੇਟ੍ਠਿਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਪੁਰਤੋ ਠਪੇਨ੍ਤਿ।

ਸੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਯਾਪਨਮਤ੍ਤਂ ਭੁਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਗਨ੍ਧਵਾਸਿਤੇਨ ਉਦਕੇਨ ਮੁਖਂ ਵਿਕ੍ਖਾਲੇਤ੍ਵਾ ਹਤ੍ਥਪਾਦੇ ਧੋਵਤਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਧੋਤਹਤ੍ਥਪਾਦਸ੍ਸ ਨਾਨਪ੍ਪਕਾਰਂ ਮੁਖਵਾਸਂ ਉਪਨੇਨ੍ਤਿ। ਤਸ੍ਸ ਅਕ੍ਕਮਨਟ੍ਠਾਨੇ ਵਰਪੋਤ੍ਥਕਚਿਤ੍ਤਤ੍ਥਰਣਂ ਅਤ੍ਥਰਨ੍ਤਿ। ਹਤ੍ਥਪਾਦਤਲਾਨਿਸ੍ਸ ਬਨ੍ਧੁਜੀਵਕਪੁਪ੍ਫਵਣ੍ਣਾਨਿ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਸਤਕਾਲਵਿਹਤਕਪ੍ਪਾਸਸ੍ਸ ਵਿਯ ਫਸ੍ਸੋ, ਪਾਦਤਲੇਸੁ ਮਣਿਕੁਣ੍ਡਲਾਵਤ੍ਤਵਣ੍ਣਾਨਿ ਲੋਮਾਨਿ ਜਾਯਿਂਸੁ। ਸੋ ਕਸ੍ਸਚਿਦੇਵ ਕੁਜ੍ਝਿਤ੍ਵਾ ‘‘ਆਜਾਨਾਹਿ ਭੂਮਿਂ ਅਕ੍ਕਮਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਵਦਤਿ। ਤਸ੍ਸ ਵਯਪ੍ਪਤ੍ਤਸ੍ਸ ਤਿਣ੍ਣਂ ਉਤੂਨਂ ਅਨੁਚ੍ਛਵਿਕੇ ਤਯੋ ਪਾਸਾਦੇ ਕਾਰੇਤ੍ਵਾ ਨਾਟਕਾਨਿ ਚ ਉਪਟ੍ਠਾਪੇਸੁਂ। ਸੋ ਮਹਾਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਅਨੁਭਵਨ੍ਤੋ ਦੇਵੋ ਮਞ੍ਞੇ ਪਟਿਵਸਤਿ।

ਅਥ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਸਤ੍ਥਰਿ ਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁਤਂ ਪਤ੍ਵਾ ਪਵਤ੍ਤਿਤਵਰਧਮ੍ਮਚਕ੍ਕੇ ਰਾਜਗਹਂ ਉਪਨਿਸ੍ਸਾਯ ਵਿਹਰਨ੍ਤੇ ਪਾਦਲੋਮਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਂ ਰਞ੍ਞਾ ਮਾਗਧੇਨ ਪਕ੍ਕੋਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ਅਸੀਤਿਯਾ ਗਾਮਿਯਸਹਸ੍ਸੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਪਹਿਤੋ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਪਟਿਲਦ੍ਧਸਦ੍ਧੋ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਂ ਯਾਚਿ। ਅਥ ਨਂ ਭਗਵਾ ‘‘ਅਨੁਞ੍ਞਾਤੋਸਿ ਮਾਤਾਪਿਤੂਹੀ’’ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਅਨਨੁਞ੍ਞਾਤਭਾਵਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ‘‘ਨ ਖੋ, ਸੋਣ, ਤਥਾਗਤਾ ਮਾਤਾਪਿਤੂਹਿ ਅਨਨੁਞ੍ਞਾਤਂ ਪੁਤ੍ਤਂ ਪਬ੍ਬਾਜੇਨ੍ਤੀ’’ਤਿ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਿ। ਸੋ ‘‘ਸਾਧੁ ਭਗਵਾ’’ਤਿ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਵਚਨਂ ਸਿਰਸਾ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਮਾਤਾਪਿਤੂਨਂ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਅਨੁਜਾਨਾਪੇਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਆਗਮ੍ਮ ਅਞ੍ਞਤਰਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਪਬ੍ਬਜਿ। ਅਯਮੇਤ੍ਥ ਸਙ੍ਖੇਪੋ, ਵਿਤ੍ਥਾਰਤੋ ਪਨਸ੍ਸ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾਵਿਧਾਨਂ ਪਾਲ਼ਿਯਂ (ਮਹਾਵ॰ ੨੪੩) ਆਗਤਮੇਵ।

ਤਸ੍ਸ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਞ੍ਚ ਉਪਸਮ੍ਪਦਞ੍ਚ ਲਭਿਤ੍ਵਾ ਰਾਜਗਹੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤਸ੍ਸ ਸਮ੍ਬਹੁਲਾ ਞਾਤਿਸਾਲੋਹਿਤਾ ਚ ਸਨ੍ਦਿਟ੍ਠਸਮ੍ਭਤ੍ਤਾ ਚ ਸਕ੍ਕਾਰਸਮ੍ਮਾਨਂ ਆਹਰਨ੍ਤਿ, ਰੂਪਨਿਪ੍ਫਤ੍ਤਿਯਾ ਵਣ੍ਣਂ ਕਥੇਨ੍ਤਿ, ਅਞ੍ਞੇਪਿ ਜਨਾ ਪਸ੍ਸਿਤੁਂ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ। ਥੇਰੋ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ‘‘ਮਮ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਬਹੂ ਜਨਾ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ, ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨੇ ਵਾ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਯ ਵਾ ਕਮ੍ਮਂ ਕਾਤੁਂ ਕਥਂ ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਯਂਨੂਨਾਹਂ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਕਥਾਪੇਤ੍ਵਾ ਸੀਤਵਨਸੁਸਾਨਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਮਣਧਮ੍ਮਂ ਕਰੇਯ੍ਯਂ। ਤਤ੍ਥ ਹਿ ਸੁਸਾਨਨ੍ਤਿ ਜਿਗੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਬਹੂ ਜਨਾ ਨਾਗਮਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਏਵਂ ਸਨ੍ਤੇ ਮਮ ਕਿਚ੍ਚਂ ਮਤ੍ਥਕਂ ਪਾਪੁਣਿਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਕਥਾਪੇਤ੍ਵਾ ਸੀਤਵਨਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਮਣਧਮ੍ਮਂ ਕਾਤੁਂ ਆਰਭਿ। ਸੋ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ‘‘ਮਯ੍ਹਂ ਸਰੀਰਂ ਪਰਮਸੁਖੁਮਾਲਂ, ਨ ਖੋ ਪਨ ਸਕ੍ਕਾ ਸੁਖੇਨੇਵ ਸੁਖਂ ਪਾਪੁਣਿਤੁਂ, ਕਾਯਂ ਕਿਲਮੇਤ੍ਵਾਪਿ ਸਮਣਧਮ੍ਮਂ ਕਾਤੁਂ

ਵੱਟਤੀ''ਤਿ। ਤਤੋ ਠਾਨਚਙ੍ਕਮਮੇਵ ਅਧਿਟ੍ਠਾਯ ਪਧਾਨਮਕਾਸਿ। ਤਸ੍ਸ ਸੁਖੁਮਾਲਾਨਂ ਪਾਦਤਲਾਨਂ ਅਨ੍ਤਨ੍ਤੇਹਿ ਫੋਟਾ ਉਟ੍ਠਾਯ ਭਿਜ੍ਜਿਂਸੁ, ਚਙ੍ਕਮੋ ਏਕਲੋਹਿਤੋਵ ਅਹੋਸਿ। ਪਾਦੇਸੁ ਅਵਹਨ੍ਤੇਸੁ ਜਣ੍ਣੁਕੇਹਿਪਿ ਹਤ੍ਥੇਹਿਪਿ ਵਾਯਮਿਤ੍ਵਾ ਚਙ੍ਕਮਤਿ। ਏਵਂ ਵੀਰਿਯਂ ਦਲ੍ਹਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋਪਿ ਓਭਾਸਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੇਤੁਂ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੋ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਸਚੇ ਅਞ੍ਞੋਪਿ ਆਰਦ੍ਧਵੀਰਿਯੋ ਭਵੇਯ੍ਯ, ਮਾਦਿਸੋਵ ਭਵੇਯ੍ਯ। ਅਹਂ ਖੋ ਪਨ ਏਵਂ ਵਾਯਮਨ੍ਤੋਪਿ ਮਗ੍ਗਂ ਵਾ ਫਲਂ ਵਾ ਉਪ੍ਪਾਦੇਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋਮਿ, ਅਦ੍ਧਾ ਨੇਵਾਹਂ ਉਗ੍ਘਟਿਤਞ੍ਞੂ, ਨ ਵਿਪਞ੍ਚਿਤਞ੍ਞੂ, ਨ ਨੇਯ੍ਯੋ, ਪਦਪਰਮੇਨ ਮਯਾ ਭਵਿਤਬ੍ਬਂ। ਕਿਂ ਮੇ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾਯ, ਹੀਨਾਯਾਵਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਭੋਗੇ ਚ ਭੁਞ੍ਜਿਸ੍ਸਾਮਿ ਪੁਞ੍ਞਾਨਿ ਚ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ।

ਤਸ੍ਮਿਂ ਸਮਯੇ ਸਤ੍ਥਾ ਥੇਰਸ੍ਸ ਵਿਤਕ੍ਕਂ ਞਤ੍ਵਾ ਸਾਯਨ੍ਹਸਮਯੇ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਪਰਿਵੁਤੋ ਤਤ੍ਥ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਲੋਹਿਤੇਨ ਫੁਟ੍ਠਂ ਚਙ੍ਕਮਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਥੇਰਂ ਵੀਣੋਵਾਦੇਨ (ਮਹਾਵ॰ ੨੪੩) ਓਵਦਿਤ੍ਵਾ ਵੀਰਿਯਸਮਥਯੋਜਨਤ੍ਥਾਯ ਤਸ੍ਸ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਕਥੇਤ੍ਵਾ ਗਿਜ੍ਝਕੂਟਮੇਵ ਗਤੋ। ਸੋਣਤ੍ਥੇਰੋਪਿ ਦਸਬਲਸ੍ਸ ਸਮ੍ਮੁਖਾ ਓਵਾਦਂ ਲਭਿਤ੍ਵਾ ਨਚਿਰਸ੍ਸੇਵ ਅਰਹਤ੍ਤੇ ਪਤਿਟ੍ਠਾਸਿ। ਅਥ ਸਤ੍ਥਾ ਅਪਰਭਾਗੇ ਜੇਤਵਨੇ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਪਰਿਵੁਤੋ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਨ੍ਤੋ ਥੇਰਂ ਆਰਦ੍ਧਵੀਰਿਯਾਨਂ ਅਗ੍ਗਟ੍ਠਾਨੇ ਠਪੇਸੀਤਿ।

ਸੋਣਕੁਟਿਕਣ੍ਣਤ੍ਥੇਰਵਤ੍ਥੁ

੨੦੬. ਅਟ੍ਠਮੇ **ਕਲ੍ਯਾਣਵਾਕ੍ਕਰਣਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਵਾਕ੍ਕਰਣਂ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਵਚਨਕਿਰਿਯਾ, ਮਧੁਰਵਚਨਾਨਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਅਯਞ੍ਹਿ ਥੇਰੋ ਦਸਬਲੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਏਕਗਨ੍ਧਕੁਟਿਯਾ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਮਧੁਰੇਨ ਸਰੇਨ ਧਮ੍ਮਕਥਂ ਕਥੇਸਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਸਤ੍ਥਾ ਸਾਧੁਕਾਰਂ ਅਦਾਸਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਸੋ ਕਲ੍ਯਾਣਵਾਕ੍ਕਰਣਾਨਂ ਅਗ੍ਗੋ ਨਾਮ ਜਾਤੋ। **ਸੋਣੋ**ਤਿ ਤਸ੍ਸ ਨਾਮਂ, ਕੋਟਿਅਗ੍ਘਨਕਂ ਪਨ ਕਣ੍ਣਪਿਲਨ੍ਧਨਂ ਧਾਰੇਸਿ। ਤਸ੍ਮਾ **ਕੁਟਿਕਣ੍ਣੋ**ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ, ਕੋਟਿਕਣ੍ਣੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਤਸ੍ਸ ਪਞ੍ਹਕਮ੍ਮੇ ਅਯਮਨੁਪੁਬ੍ਬਿਕਥਾ – ਅਯਮ੍ਪਿ ਪਦੁਮੁਤ੍ਤਰਬੁਦ੍ਧਕਾਲੇ ਪੁਰਿਮਨਯੇਨੇਵ ਮਹਾਜਨੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਵਿਹਾਰਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਰਿਸਪਰਿਯਨ੍ਤੇ ਠਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥੁ ਧਮ੍ਮਂ ਸੁਣਨ੍ਤੋ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਏਕਂ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਕਲ੍ਯਾਣਵਾਕ੍ਕਰਣਾਨਂ ਅਗ੍ਗਟ੍ਠਾਨੇ ਠਪੇਨ੍ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਮਯਾਪਿ ਅਨਾਗਤੇ ਏਕਸ੍ਸ ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਸਾਸਨੇ ਕਲ੍ਯਾਣਵਾਕ੍ਕਰਣਾਨਂ ਅਗ੍ਗੇਨ ਭਵਿਤੁਂ ਵੱਟਤੀ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਦਸਬਲਂ ਨਿਮਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਤਾਹਂ ਮਹਾਦਾਨਂ ਦਤ੍ਵਾ, ''ਭਨ੍ਤੇ, ਯਂ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਤੁਮ੍ਹੇ ਇਤੋ ਸਤ੍ਤਦਿਵਸਮਤ੍ਥਕੇ ਕਲ੍ਯਾਣਵਾਕ੍ਕਰਣਾਨਂ ਅਗ੍ਗਟ੍ਠਾਨੇ ਠਪਯਿਤ੍ਥ, ਅਹਮ੍ਪਿ ਇਮਸ੍ਸ ਅਧਿਕਾਰਕਮ੍ਮਸ੍ਸ ਫਲੇਨ ਅਨਾਗਤੇ ਏਕਸ੍ਸ ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਸਾਸਨੇ ਤਥਾਰੂਪੋ ਭਵੇਯ੍ਯ''ਨ੍ਤਿ ਪਤ੍ਥਨਂ ਅਕਾਸਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਤਸ੍ਸ ਅਨਨ੍ਤਰਾਯਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਅਨਾਗਤੇ ਗੋਤਮਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਸਾਸਨੇ ਕਲ੍ਯਾਣਵਾਕ੍ਕਰਣਾਨਂ ਅਗ੍ਗੋ ਭਵਿਸ੍ਸਸੀ''ਤਿ ਬ੍ਯਾਕਰਿਤ੍ਵਾ ਪਕ੍ਕਾਮਿ।

ਸੋਪਿ ਯਾਵਜੀਵਂ ਕੁਸਲਂ ਕਤ੍ਵਾ ਕਪ੍ਪਸਤਸਹਸ੍ਸਂ ਦੇਵੇਸੁ ਚ ਮਨੁਸ੍ਸੇਸੁ ਚ ਸਂਸਰਨ੍ਤੋ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਦਸਬਲਸ੍ਸ ਉਪ੍ਪਤ੍ਤਿਤੋ ਪੁਰੇਤਰਮੇਵ ਦੇਵਲੋਕਾ ਚਵਿਤ੍ਵਾ ਕਾਲ਼ਿਯਾ ਨਾਮ ਕੁਰਰਘਰਿਕਾਯ ਉਪਾਸਿਕਾਯ ਕੁਚ੍ਛਿਸ੍ਮਿਂ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਂ ਗਣ੍ਹਿ। ਸਾ ਪਰਿਪਕ੍ਕੇ ਗਬ੍ਭੇ ਰਾਜਗਹਨਗਰੇ ਅਤ੍ਤਨੋ ਕੁਲਨਿਵੇਸਨਂ ਆਗਤਾ।

ਤਸ੍ਮਿਂ ਸਮਯੇ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਸਤ੍ਥਾ ਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁਤਂ ਪਤ੍ਤੋ ਇਸਿਪਤਨੇ ਧਮ੍ਮਚਕ੍ਕਂ ਪਵਤ੍ਤੇਸਿ। ਧਮ੍ਮਚਕ੍ਕਪ੍ਪਵਤ੍ਤਨੇ ਦਸਸਹਸ੍ਸਚਕ੍ਕਵਾਲ਼ਦੇਵਤਾ ਸਨ੍ਨਿਪਤਿਂਸੁ। ਤਤ੍ਥ ਏਕੋ ਅਟ੍ਠਵੀਸਤਿਯਾ ਯਕ੍ਖਸੇਨਾਪਤੀਨਂ ਅਬ੍ਭਨ੍ਤਰੇ ਸਾਤਾਗਿਰੋ ਨਾਮ ਯਕ੍ਖੋ ਦਸਬਲਸ੍ਸ ਧਮ੍ਮਕਥਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲੇ ਪਤਿਟ੍ਠਾਯ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਕਿਂ ਨੁ ਖੋ ਅਯਂ ਏਵਂ ਮਧੁਰਧਮ੍ਮਕਥਾ ਮਮ ਸਹਾਯੇਨ ਹੇਮਵਤੇਨ ਸੁਤਾ ਨ ਸੁਤਾ''ਤਿ? ਸੋ ਦੇਵਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤਰੇ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ਤਂ ਅਪਸ੍ਸਿਤ੍ਵਾ ''ਅਦ੍ਧਾ ਮਮ ਸਹਾਯੋ ਤਿਣ੍ਣਂ ਰਤਨਾਨਂ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਭਾਵਂ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਗਚ੍ਛਾਮਿ ਦਸਬਲਸ੍ਸ ਚੇਵ ਵਣ੍ਣਂ ਕਥੇਸ੍ਸਾਮਿ, ਪਟਿਵਿਦ੍ਧਧਮ੍ਮਞ੍ਚ ਆਰੋਚੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਰਿਸਾਯ ਸਦ੍ਧਿਂ ਰਾਜਗਹਮਤ੍ਥਕੇਨ ਤਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਪਾਯਾਸਿ।

ਹੇਮਵਤੋਪਿ ਤਿਯੋਜਨਸਹਸ੍ਸਂ ਹਿਮਵਨ੍ਤਂ ਅਕਾਲਪੁਪ੍ਫਿਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ‘‘ਮਮ ਸਹਾਯੇਨ ਸਾਤਾਗਿਰੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਹਿਮਵਨ੍ਤਕੀਲ਼ਿਤਂ ਕੀਲ਼ਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਰਿਸਾਯ ਸਦ੍ਧਿਂ ਰਾਜਗਹਮਤ੍ਥਕੇਨੇਵ ਪਾਯਾਸਿ। ਤੇਸਂ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਅਗ੍ਗਬਲਕਾਯਾ ਕੁਲਘਰਿਕਾਯ ਕਾਲ਼ਿਉਪਾਸਿਕਾਯ ਨਿਵੇਸਨਮਤ੍ਥਕੇ ਸਮਾਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ‘‘ਤੁਮ੍ਹੇ ਕਸ੍ਸ ਪਰਿਸਾ, ਮਯਂ ਸਾਤਾਗਿਰਸ੍ਸ। ਤੁਮ੍ਹੇ ਕਸ੍ਸ ਪਰਿਸਾ, ਮਯਂ ਹੇਮਵਤਸ੍ਸਾ’’ਤਿ ਆਹਂਸੁ। ਤੇ ਹਟ੍ਠਤੁਟ੍ਠਾਵ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤੇਸਂ ਯਕ੍ਖਸੇਨਾਪਤੀਨਂ ਆਰੋਚਯਿਂਸੁ। ਤੇਪਿ ਤਂਖਣਞ੍ਞੇਵ ਉਪਾਸਿਕਾਯ ਨਿਵੇਸਨਮਤ੍ਥਕੇ ਸਮਾਗਚ੍ਛਿਂਸੁ। ਸਾਤਾਗਿਰੋ ਹੇਮਵਤਂ ਆਹ – ‘‘ਕਹਂ, ਸਮ੍ਮ, ਗਚ੍ਛਸੀ’’ਤਿ? ਤਵ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਸਮ੍ਮਾਤਿ। ਕਿਂਕਾਰਣਾਤਿ? ਹਿਮਵਨ੍ਤਂ ਪੁਪ੍ਫਿਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਤਯਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਤਤ੍ਥ ਕੀਲ਼ਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ। ਤ੍ਵਂ ਪਨ, ਸਮ੍ਮ, ਕਹਂ ਗਚ੍ਛਸੀਤਿ? ਤਵ ਸਨ੍ਤਿਕਂ, ਸਮ੍ਮਾਤਿ। ਕਿਂਕਾਰਣਾਤਿ? ਤ੍ਵਂ ਹਿਮਵਨ੍ਤਸ੍ਸ ਕੇਨ ਪੁਪ੍ਫਿਤਭਾਵਂ ਜਾਨਾਸੀਤਿ? ਨ ਜਾਨਾਮਿ, ਸਮ੍ਮਾਤਿ। ਸੁਦ੍ਧੋਦਨਮਹਾਰਾਜਸ੍ਸ ਪੁਤ੍ਤੋ ਸਿਦ੍ਧਤ੍ਥਕੁਮਾਰੋ ਦਸਸਹਸ੍ਸਿਲੋਕਧਾਤੁਂ ਕਮ੍ਪੇਤ੍ਵਾ ਪਟਿਵਿਦ੍ਧਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁਤਞ੍ਞਾਣੋ ਦਸਸਹਸ੍ਸਚਕ੍ਕਵਾਲਦੇਵਤਾਨਂ ਮਜ੍ਝੇ ਅਨੁਤ੍ਤਰਂ ਧਮ੍ਮਚਕ੍ਕਂ ਪਵਤ੍ਤੇਸਿ। ਤਸ੍ਸ ਪਵਤ੍ਤਿਤਭਾਵਂ ਨ ਜਾਨਾਸੀਤਿ? ਨ ਜਾਨਾਮਿ, ਸਮ੍ਮਾਤਿ। ਤ੍ਵਂ ਏਤ੍ਤਕਮੇਵ ਠਾਨਂ ਪੁਪ੍ਫਿਤਨ੍ਤਿ ਅਞ੍ਞਾਸਿ, ਤਸ੍ਸ ਪਨ ਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਸਕ੍ਕਾਰਤ੍ਥਾਯ ਸਕਲਦਸਸਹਸ੍ਸਚਕ੍ਕਵਾਲ਼ਂ ਏਕਮਾਲਾਗੁਲ਼ਸਦਿਸਂ ਅਜ੍ਜ ਜਾਤਂ ਸਮ੍ਮਾਤਿ। ਮਾਲਾ ਤਾਵ ਪੁਪ੍ਫਨ੍ਤੁ, ਤਯਾ ਸੋ ਸਤ੍ਥਾ ਅਕ੍ਖੀਨਿ ਪੂਰੇਤ੍ਵਾ ਦਿਟ੍ਠੋਤਿ। ਆਮ, ਸਮ੍ਮ, ਸਤ੍ਥਾ ਚ ਮੇ ਦਿਟ੍ਠੋ, ਧਮ੍ਮੋ ਚ ਸੁਤੋ, ਅਮਤਞ੍ਚ ਪੀਤਂ। ਅਹਂ ‘‘ਏਤਂ ਅਮਤਧਮ੍ਮਂ ਤਮ੍ਪਿ ਜਾਨਾਪੇਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਤਵ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਆਗਤੋਸ੍ਮਿ, ਸਮ੍ਮਾਤਿ। ਤੇਸਂ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਂ ਕਥੇਨ੍ਤਾਨਂਯੇਵ ਉਪਾਸਿਕਾ ਸਿਰਿਸਯਨਤੋ ਉਟ੍ਠਾਯ ਨਿਸਿਨ੍ਨਾ ਤਂ ਕਥਾਸਲ੍ਲਾਪਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਸਦ੍ਦੇ ਨਿਮਿਤ੍ਤਂ ਗਣ੍ਹਿ। ‘‘ਅਯਂ ਸਦ੍ਦੋ ਉਦ੍ਧਂ, ਨ ਹੇਟ੍ਠਾ, ਅਮਨੁਸ੍ਸਭਾਸਿਤੋ, ਨੋ ਮਨੁਸ੍ਸਭਾਸਿਤੋ’’ਤਿ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਤ੍ਵਾ ਓਹਿਤਸੋਤਾ ਪਗ੍ਗਹਿਤਮਾਨਸਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਨਿਸੀਦਿ। ਤਤੋ –

‘‘ਅਜ੍ਜ ਪਨ੍ਨਰਸੋ ਉਪੋਸਥੋ (ਇਤਿ ਸਾਤਾਗਿਰੋ ਯਕ੍ਖੋ),
ਦਿਬ੍ਬਾ ਰਤ੍ਤਿ ਉਪਟ੍ਠਿਤਾ।
ਅਨੋਮਨਾਮਂ ਸਤ੍ਥਾਰਂ,
ਹਨ੍ਦ ਪਸ੍ਸਾਮ ਗੋਤਮ’’ਨ੍ਤਿ॥ (ਸੁ॰ ਨਿ॰ ੧੫੩) –

ਏਵਂ ਸਾਤਾਗਿਰੇਨ ਵੁਤ੍ਤੇ –

‘‘ਕਚ੍ਚਿ ਮਨੋ ਸੁਪਣਿਹਿਤੋ (ਇਤਿ ਹੇਮਵਤੋ ਯਕ੍ਖੋ),
ਸਬ੍ਬਭੂਤੇਸੁ ਤਾਦਿਨੋ।
ਕਚ੍ਚਿ ਇਟ੍ਠੇ ਅਨਿਟ੍ਠੇ ਚ,
ਸਙ੍ਕਪ੍ਪਸ੍ਸ ਵਸੀਕਤਾ’’ਤਿ॥ (ਸੁ॰ ਨਿ॰ ੧੫੪)।

ਏਵਂ ਹੇਮਵਤੋ ਸਤ੍ਥੁ ਕਾਯਸਮਾਚਾਰਞ੍ਚ ਆਜੀਵਞ੍ਚ ਮਨੋਸਮਾਚਾਰਞ੍ਚ ਪੁਚ੍ਛਿ। ਪੁਚ੍ਛਿਤਂ ਪੁਚ੍ਛਿਤਂ ਸਾਤਾਗਿਰੋ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਸਿ। ਏਵਂ ਸਤ੍ਥੁ ਸਰੀਰਵਣ੍ਣਗੁਣਵਣ੍ਣਕਥਨਵਸੇਨ ਹੇਮਵਤਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤੇ ਨਿਟ੍ਠਿਤੇ ਹੇਮਵਤੋ ਸਹਾਯਕਸ੍ਸ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾਨੁਸਾਰੇਨ ਞਾਣਂ ਪੇਸੇਤ੍ਵਾ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲੇ ਪਤਿਟ੍ਠਹਿ।

ਅਥ, ਕਾਲ਼ੀ ਉਪਾਸਿਕਾ, ਪਰਸ੍ਸ ਧਮ੍ਮੇ ਦੇਸੀਯਮਾਨੇ ਤਥਾਗਤਂ ਅਦਿਟ੍ਠਪੁਬ੍ਬਾਵ ਹੁਤ੍ਵਾ ਅਨੁਸ੍ਸਵਪ੍ਪਸਾਦਂ ਉਪ੍ਪਾਦੇਤ੍ਵਾ ਪਰਸ੍ਸ ਵਡ੍ਢਿਤਂ ਭੋਜਨਂ ਭੁਞ੍ਜਮਾਨਾ ਵਿਯ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲੇ ਪਤਿਟ੍ਠਾਸਿ। ਸਾ ਸਬ੍ਬਮਾਤੁਗਾਮਾਨਂ ਅਨ੍ਤਰੇ ਪਠਮਕਸੋਤਾਪਨ੍ਨਾ ਸਬ੍ਬਜੇਟ੍ਠਿਕਾ ਅਹੋਸਿ। ਤਸ੍ਸਾ ਸਹ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਭਾਵੇਨ ਤਮੇਵ ਰਤ੍ਤਿਂ ਗਬ੍ਭਵੁਟ੍ਠਾਨਂ ਜਾਤਂ, ਪਟਿਲਦ੍ਧਦਾਰਕਸ੍ਸ ਨਾਮਗ੍ਗਹਣਦਿਵਸੇ ਸੋਣੋਤਿ ਨਾਮਂ ਅਕਾਸਿ। ਸਾ ਯਥਾਰੁਚਿਯਾ ਕੁਲਗੇਹੇ ਵਸਿਤ੍ਵਾ ਕੁਲਘਰਮੇਵ ਅਗਮਾਸਿ।

ਤਸ੍ਮਿਂ ਸਮਯੇ ਮਹਾਕਚ੍ਚਾਨਤ੍ਥੇਰੋ ਤਂ ਨਗਰਂ ਉਪਨਿਸ੍ਸਾਯ ਉਪਵਤ੍ਤੇ ਪਬ੍ਬਤੇ ਪਟਿਵਸਤਿ। ਉਪਾਸਿਕਾ ਥੇਰਂ ਉਪਟ੍ਠਾਤਿ। ਥੇਰੋ ਨਿਬਦ੍ਧਂ ਤਸ੍ਸਾ ਨਿਵੇਸਨਂ ਗਚ੍ਛਤਿ। ਸੋਣਦਾਰਕੋਪਿ ਨਿਬਦ੍ਧਂ ਥੇਰਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਵਿਚਰਨ੍ਤੋ ਵਿਸ੍ਸਾਸਿਕੋ ਅਹੋਸਿ। ਸੋ ਅਪਰੇਨ

ਸਮਯੇਨ ਥੇਰਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਪਬ੍ਬਜਿ। ਥੇਰੋ ਤਂ ਉਪਸਮ੍ਪਾਦੇਤੁਕਾਮੋ ਤੀਣਿ ਵਸ੍ਸਾਨਿ ਗਣਂ ਪਰਿਯੇਸਿਤ੍ਵਾ ਉਪਸਮ੍ਪਾਦੇਸਿ। ਸੋ ਉਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਕਥਾਪੇਤ੍ਵਾ ਵਿਪਸ੍ਸਨਂ ਵਡ੍ਢੇਤ੍ਵਾ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਤ੍ਵਾ ਥੇਰਸ੍ਸੇਵ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਸੁਤ੍ਤਨਿਪਾਤਂ ਉਗ੍ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਵਾ ਵੁਤ੍ਥਵਸ੍ਸੋ ਪਵਾਰੇਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਪਸ੍ਸਿਤੁਕਾਮੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਉਪਜ੍ਝਾਯਂ ਆਪੁਚ੍ਛਿ। ਥੇਰੋ ਆਹ – ‘‘ਸੋਣ, ਤਯਿ ਗਤੇ ਸਤ੍ਥਾ ਤਂ ਏਕਗਨ੍ਧਕੁਟਿਯਂ ਵਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਂ ਅਜ੍ਝੇਸਿਸ੍ਸਤਿ, ਤ੍ਵਂ ਧਮ੍ਮਂ ਕਥੇਸ੍ਸਸਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਤਵ ਧਮ੍ਮਕਥਾਯ ਪਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਤੁਯ੍ਹਂ ਵਰਂ ਦਸ੍ਸਤਿ। ਤ੍ਵਂ ਵਰਂ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੋ ਇਮਞ੍ਚ ਇਮਞ੍ਚ ਗਣ੍ਹਾਹਿ, ਮਮ ਵਚਨੇਨ ਦਸਬਲਸ੍ਸ ਪਾਦੇ ਵਨ੍ਦਾਹੀ’’ਤਿ। ਸੋ ਉਪਜ੍ਝਾਯੇਨ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤੋ ਮਾਤੁਉਪਾਸਿਕਾਯ ਗੇਹਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਆਰੋਚੇਸਿ। ਸਾਪਿ ‘‘ਸਾਧੁ , ਤਾਤ, ਤ੍ਵਂ ਦਸਬਲਂ ਪਸ੍ਸਿਤੁਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਇਮਂ ਕਮ੍ਬਲਂ ਆਹਰਿਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥੁ ਵਸਨਗਨ੍ਧਕੁਟਿਯਾ ਭੂਮਤ੍ਥਰਣਂ ਕਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਥਰਾਹੀ’’ਤਿ ਕਮ੍ਬਲਂ ਅਦਾਸਿ। ਸੋਣਤ੍ਥੇਰੋ ਤਂ ਆਦਾਯ ਸੇਨਾਸਨਂ ਸਂਸਾਮੇਤ੍ਵਾ ਅਨੁਪੁਬ੍ਬੇਨ ਸਤ੍ਥੁ ਵਸਨਟ੍ਠਾਨਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਦਸਬਲਸ੍ਸ ਬੁਦ੍ਧਾਸਨੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨਵੇਲਾਯਮੇਵ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਅਭਿਵਾਦੇਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਤੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਪਟਿਸਨ੍ਥਾਰਂ ਕਤ੍ਵਾ ਆਨਨ੍ਦਤ੍ਥੇਰਂ ਆਮਨ੍ਤੇਸਿ – ‘‘ਆਨਨ੍ਦ, ਇਮਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਸ੍ਸ ਸੇਨਾਸਨਂ ਜਾਨਾਹੀ’’ਤਿ। ਥੇਰੋ ਸਤ੍ਥੁ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯਂ ਞਤ੍ਵਾ ਅਨ੍ਤੋਗਨ੍ਧਕੁਟਿਯਂਯੇਵ ਭੂਮਤ੍ਥਰਣਂ ਉਸ੍ਸਾਰੇਨ੍ਤੋ ਵਿਯ ਅਤ੍ਥਰਿ।

ਅਥ ਖੋ ਭਗਵਾ ਬਹੁਦੇਵਰਤ੍ਤਿਂ ਅਜ੍ਝੋਕਾਸੇ ਵੀਤਿਨਾਮੇਤ੍ਵਾ ਵਿਹਾਰਂ ਪਾਵਿਸਿ, ਆਯਸ੍ਮਾਪਿ ਖੋ ਸੋਣੋ ਬਹੁਦੇਵਰਤ੍ਤਿਂ ਅਜ੍ਝੋਕਾਸੇ ਵੀਤਿਨਾਮੇਤ੍ਵਾ ਵਿਹਾਰਂ ਪਾਵਿਸਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਪਚ੍ਛਿਮਯਾਮੇ ਸੀਹਸੇਯ੍ਯਂ ਕਪ੍ਪੇਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਚੂਸਸਮਯੇ ਵੁਟ੍ਠਾਯ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ‘‘ਏਤ੍ਤਕੇਨ ਕਾਲੇਨ ਸੋਣਸ੍ਸ ਕਾਯਦਰਥੋ ਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਦ੍ਧੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ ਞਤ੍ਵਾ ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤਂ ਸੋਣਂ ਅਜ੍ਝੇਸਿ – ‘‘ਪਟਿਭਾਤੁ ਤਂ ਭਿਕ੍ਖੁ ਧਮ੍ਮੋ ਭਾਸਿਤੁ’’ਨ੍ਤਿ। ਸੋਣਤ੍ਥੇਰੋ ਮਧੁਰਸ੍ਸਰੇਨ ਏਕਬ੍ਯਞ੍ਜਨਮ੍ਪਿ ਅਵਿਨਾਸੇਨ੍ਤੋ ਅਟ੍ਠਕਵਗ੍ਗਿਯਾਨਿ ਸੁਤ੍ਤਾਨਿ (ਸੁ॰ ਨਿ॰ ੭੭੨ ਆਦਯੋ) ਅਭਾਸਿ। ਕਥਾਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਭਗਵਾ ਸਾਧੁਕਾਰਂ ਦਤ੍ਵਾ ‘‘ਸੁਗ੍ਗਹਿਤੋ ਤੇ ਭਿਕ੍ਖੁ ਧਮ੍ਮੋ, ਮਯਾ ਦੇਸਿਤਕਾਲੇ ਚ ਅਜ੍ਜ ਚ ਏਕਸਦਿਸਾਵ ਦੇਸਨਾ, ਕਿਞ੍ਚਿ ਊਨਂ ਵਾ ਅਧਿਕਂ ਵਾ ਨਤ੍ਥੀ’’ਤਿ ਪਸਨ੍ਨਭਾਵਂ ਪਕਾਸੇਸਿ। ਸੋਣਤ੍ਥੇਰੋਪਿ ‘‘ਅਯਂ ਓਕਾਸੋ’’ਤਿ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਤ੍ਵਾ ਉਪਜ੍ਝਾਯਸ੍ਸ ਵਚਨੇਨ ਦਸਬਲਂ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਵਿਨਯਧਰਪਞ੍ਚਮੇਨ ਗਣੇਨ ਉਪਸਮ੍ਪਦਂ ਆਦਿਂ ਕਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬੇ ਵਰੇ ਯਾਚਿ, ਸਤ੍ਥਾ ਅਦਾਸਿ। ਪੁਨ ਥੇਰੋ ਮਾਤੁਉਪਾਸਿਕਾਯ ਵਚਨੇਨ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ‘‘ਅਯਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਉਪਾਸਿਕਾਯ ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਵਸਨਗਨ੍ਧਕੁਟਿਯਂ ਭੂਮਤ੍ਥਰਣਤ੍ਥਂ ਕਮ੍ਬਲੋ ਪਹਿਤੋ’’ਤਿ ਕਮ੍ਬਲਂ ਦਤ੍ਵਾ ਉਟ੍ਠਾਯਾਸਨਾ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਪਦਕ੍ਖਿਣਂ ਕਤ੍ਵਾ ਪਕ੍ਕਾਮਿ। ਅਯਮੇਤ੍ਥ ਸਙ੍ਖੇਪੋ, ਵਿਤ੍ਥਾਰਤੋ ਪਨ ਥੇਰਸ੍ਸ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਂ ਆਦਿਂ ਕਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬਂ ਸੁਤ੍ਤੇ ਆਗਤਮੇਵ।

ਇਤਿ ਥੇਰੋ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕਾ ਅਟ੍ਠ ਵਰੇ ਲਭਿਤ੍ਵਾ ਉਪਜ੍ਝਾਯਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬਂ ਤਂ ਪਵਤ੍ਤਿਂ ਆਰੋਚੇਸਿ। ਪੁਨਦਿਵਸੇ ਮਾਤੁਉਪਾਸਿਕਾਯ ਨਿਵੇਸਨਦ੍ਵਾਰਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖਾਯ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਉਪਾਸਿਕਾ ‘‘ਪੁਤ੍ਤੋ ਕਿਰ ਮੇ ਦ੍ਵਾਰੇ ਠਿਤੋ’’ਤਿ ਸੁਤ੍ਵਾ ਵੇਗੇਨ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਅਭਿਵਾਦੇਤ੍ਵਾ ਹਤ੍ਥਤੋ ਪਤ੍ਤਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਅਨ੍ਤੋਨਿਵੇਸਨੇ ਨਿਸੀਦਾਪੇਤ੍ਵਾ ਭੋਜਨਂ ਅਦਾਸਿ। ਅਥ ਨਂ ਭਤ੍ਤਕਿਚ੍ਚਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਆਹ – ‘‘ਦਿਟ੍ਠੋ ਤੇ, ਤਾਤ, ਦਸਬਲੋ’’ਤਿ? ਆਮ ਉਪਾਸਿਕੇਤਿ। ਵਨ੍ਦਿਤੋ ਤੇ ਮਮ ਵਚਨੇਨਾਤਿ? ਆਮ ਵਨ੍ਦਿਤੋ, ਸੋਪਿ ਚ ਮੇ ਕਮ੍ਬਲੋ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਵਸਨਟ੍ਠਾਨੇ ਭੂਮਤ੍ਥਰਣਂ ਕਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਥਤੋਤਿ। ਕਿਂ, ਤਾਤ, ਤਯਾ ਕਿਰ ਸਤ੍ਥੁ ਧਮ੍ਮਕਥਾ ਕਥਿਤਾ, ਸਤ੍ਥਾਰਾ ਚ ਤੇ ਸਾਧੁਕਾਰੋ ਦਿਨ੍ਨੋਤਿ? ਤਯਾ ਕਥਂ ਞਾਤਂ ਉਪਾਸਿਕੇਤਿ? ਤਾਤ, ਮਯ੍ਹਂ ਗੇਹੇ ਅਧਿਵਤ੍ਥਾ ਦੇਵਤਾ ਦਸਬਲੇਨ ਤੁਯ੍ਹਂ ਸਾਧੁਕਾਰਂ ਦਿਨ੍ਨਦਿਵਸੇ ‘‘ਸਕਲਦਸਸਹਸ੍ਸਚਕ੍ਕਵਾਲੇ ਦੇਵਤਾ ਸਾਧੁਕਾਰਂ ਅਦਂਸੂ’’ਤਿ ਆਹ – ਤਾਤ, ਤਯਾ ਕਥਿਤਧਮ੍ਮਕਥਂ ਬੁਦ੍ਧਾਨਂ ਕਥਿਤਨਿਯਾਮੇਨੇਵ ਮਯ੍ਹਮ੍ਪਿ ਕਥੇਤੁਂ ਪਚ੍ਚਾਸੀਸਾਮੀਤਿ। ਥੇਰੋ ਮਾਤੁ ਕਥਂ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿ। ਸਾ ਤਸ੍ਸ ਅਧਿਵਾਸਨਂ ਵਿਦਿਤ੍ਵਾ ਦ੍ਵਾਰੇ ਮਣ੍ਡਪਂ ਕਾਰੇਤ੍ਵਾ ਦਸਬਲਸ੍ਸ ਕਥਿਤਨਿਯਾਮੇਨੇਵ ਅਤ੍ਤਨੋ ਧਮ੍ਮਕਥਂ ਕਥਾਪੇਸੀਤਿ ਵਤ੍ਥੁ ਏਤ੍ਥ ਸਮੁਟ੍ਠਿਤਂ। ਸਤ੍ਥਾ ਅਪਰਭਾਗੇ ਅਰਿਯਗਣਮਜ੍ਝੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਥੇਰਂ ਕਲ੍ਯਾਣਵਾਕ੍ਕਰਣਾਨਂ ਅਗ੍ਗਟ੍ਠਾਨੇ ਠਪੇਸੀਤਿ।

ਸੀਵਲਿਤ੍ਥੇਰਵਤ੍ਥੁ

੨੦੭. ਨਵਮੇ **ਲਾਭੀਨਂ ਯਦਿਦਂ ਸੀਵਲੀ**ਤਿ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਤਥਾਗਤਂ ਲਾਭੀਨਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਸੀਵਲਿਤ੍ਥੇਰੋ ਅਗ੍ਗੋਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਤਸ੍ਸ ਪਞ੍ਹਕਮ੍ਮੇ ਅਯਮਨੁਪੁਬ੍ਬਿਕਥਾ – ਅਯਮ੍ਪਿ ਅਤੀਤੇ ਪਦੁਮੁਤ੍ਤਰਬੁਦ੍ਧਕਾਲੇ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਵਿਹਾਰਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਰਿਸਪਰਿਯਨ੍ਤੇ ਠਿਤੋ

ਧਮ੍ਮਂ ਸੁਣਨ੍ਤੋ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਏਕਂ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਲਾਭੀਨਂ ਅਗ੍ਗਟ੍ਠਾਨੇ ਠਪੇਨ੍ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਮਯਾਪਿ ਅਨਾਗਤੇ ਏਵਰੂਪੇਨ ਭਵਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ ਦਸਬਲਂ ਨਿਮਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਪੁਰਿਮਨਯੇਨੇਵ ਸਤ੍ਤਾਹਂ ਮਹਾਦਾਨਂ ਦਤ੍ਵਾ ''ਭਗਵਾ ਅਹਮ੍ਪਿ ਇਮਿਨਾ ਅਧਿਕਾਰਕਮ੍ਮੇਨ ਅਞ੍ਞਂ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਨ ਪਤ੍ਥੇਮਿ, ਅਨਾਗਤੇ ਪਨ ਏਕਸ੍ਸ ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਸਾਸਨੇ ਅਹਮ੍ਪਿ ਤੁਮ੍ਹੇਹਿ ਸੋ ਏਤਦਗ੍ਗੇ ਠਪਿਤਭਿਕ੍ਖੁ ਵਿਯ ਲਾਭੀਨਂ ਅਗ੍ਗੋ ਭਵੇਯ੍ਯ''ਨ੍ਤਿ ਪਤ੍ਥਨਂ ਅਕਾਸਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਅਨਨ੍ਤਰਾਯਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਅਯਂ ਤੇ ਪਤ੍ਥਨਾ ਅਨਾਗਤੇ ਗੋਤਮਸ੍ਸ ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਸਾਸਨੇ ਸਮਿਜ੍ਝਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਬ੍ਯਾਕਰਿਤ੍ਵਾ ਪਕ੍ਕਾਮਿ।

ਸੋਪਿ ਕੁਲਪੁਤ੍ਤੋ ਯਾਵਜੀਵਂ ਕੁਸਲਂ ਕਤ੍ਵਾ ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸੇਸੁ ਸਂਸਰਨ੍ਤੋ ਵਿਪਸ੍ਸੀਬੁਦ੍ਧਕਾਲੇ ਬਨ੍ਧੁਮਤੀਨਗਰਤੋ ਅਵਿਦੂਰੇ ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਗਾਮੇ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਂ ਗਣ੍ਹਿ। ਤਸ੍ਮਿਂ ਸਮਯੇ ਬਨ੍ਧੁਮਤੀਨਗਰਵਾਸਿਨੋ ਰਞ੍ਞਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਸਾਕਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਸਾਕਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਦਸਬਲਸ੍ਸ ਦਾਨਂ ਦੇਨ੍ਤਿ। ਤੇ ਏਕਦਿਵਸਂ ਸਬ੍ਬੇਵ ਏਕਤੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਦਾਨਂ ਦੇਨ੍ਤਾ ''ਕਿਂ ਨੁ ਖੋ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਦਾਨਮੁਖੇ ਨਤ੍ਥੀ''ਤਿ ਮਧੁਞ੍ਚ ਗੁਲ਼ਦਧਿਞ੍ਚ ਨ ਅਦ੍ਦਸਂਸੁ। ਤੇ ''ਯਤੋ ਕੁਤੋਚਿ ਆਹਰਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਜਨਪਦਤੋ ਨਗਰਂ ਪਵਿਸਨਮਗ੍ਗੇ ਪੁਰਿਸਂ ਠਪੇਸੁਂ। ਤਦਾ ਏਸ ਕੁਲਪੁਤ੍ਤੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਗਾਮਤੋ ਗੁਲ਼ਦਧਿਵਾਰਕਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ''ਕਿਞ੍ਚਿਦੇਵ ਆਹਰਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਨਗਰਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਮੁਖਂ ਧੋਵਿਤ੍ਵਾ ''ਧੋਤਹਤ੍ਥਪਾਦੋ ਪਵਿਸਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਫਾਸੁਕਟ੍ਠਾਨਂ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ਨਙ੍ਗਲ਼ਸੀਸਮਤ੍ਤਂ ਨਿਮ੍ਮਕ੍ਖਿਕਂ ਦਣ੍ਡਕਮਧੁਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਪੁਞ੍ਞੇਨ ਮੇ ਇਦਂ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨ''ਨ੍ਤਿ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਨਗਰਂ ਪਵਿਸਤਿ। ਨਾਗਰੇਹਿ ਠਪਿਤਪੁਰਿਸੋ ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ, ''ਭੋ ਪੁਰਿਸ, ਕਸ੍ਸਿਮਂ ਆਹਰਸੀ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ਨ ਕਸ੍ਸਚਿ ਸਾਮਿ, ਵਿਕ੍ਕਿਣਿਤੁਂ ਪਨ ਮੇ ਇਦਂ ਆਨੀਤਨ੍ਤਿ। ਤੇਨ ਹਿ, ਭੋ ਪੁਰਿਸ, ਇਮਂ ਕਹਾਪਣਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਏਤਂ ਮਧੁਞ੍ਚ ਗੁਲ਼ਦਧਿਞ੍ਚ ਦੇਹੀਤਿ।

ਸੋ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਇਦਂ ਨ ਬਹੁਮੂਲ਼ਂ, ਅਯਞ੍ਚ ਏਕਪ੍ਪਹਾਰੇਨੇਵ ਬਹੁਂ ਦੇਤਿ, ਵੀਮਂਸਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ । ਤਤੋ ਨਂ ''ਨਾਹਂ ਏਕਕਹਾਪਣੇਨ ਦੇਮੀ''ਤਿ ਆਹ। ਯਦਿ ਏਵਂ, ਦ੍ਵੇ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਦੇਹੀਤਿ। ਦ੍ਵੀਹਿਪਿ ਨ ਦੇਮੀਤਿ। ਏਤੇਨੁਪਾਯੇਨ ਵਡ੍ਢਨ੍ਤਂ ਵਡ੍ਢਨ੍ਤਂ ਸਹਸ੍ਸਂ ਪਾਪੁਣਿ। ਸੋ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਅਤਿਅਞ੍ਛਿਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਹੋਤੁ ਤਾਵ, ਇਮਸ੍ਸ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬਕਿਚ੍ਚਂ ਪੁਚ੍ਛਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ। ਅਥ ਨਂ ਆਹ – ''ਇਦਂ ਨ ਬਹੁਅਗ੍ਘਨਕਂ, ਤ੍ਵਞ੍ਚ ਬਹੁਂ ਦੇਸਿ, ਕੇਨ ਕਮ੍ਮੇਨ ਇਦਂ ਗਣ੍ਹਾਸੀ''ਤਿ? ਇਧ, ਭੋ, ਨਗਰਵਾਸਿਨੋ ਰਞ੍ਞਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਪਟਿਵਿਰੁਜ੍ਝਿਤ੍ਵਾ ਵਿਪਸ੍ਸੀਦਸਬਲਸ੍ਸ ਦਾਨਂ ਦੇਨ੍ਤਾ ਇਦਂ ਦ੍ਵਯਂ ਦਾਨਮੁਖੇ ਅਪਸ੍ਸਨ੍ਤਾ ਪਰਿਯੇਸਨ੍ਤਿ। ਸਚੇ ਇਦਂ ਦ੍ਵਯਂ ਨ ਲਭਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਨਾਗਰਾਨਂ ਪਰਾਜਯੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਸਹਸ੍ਸਂ ਦਤ੍ਵਾ ਗਣ੍ਹਾਮੀਤਿ। ਕਿਂ ਪਨੇਤਂ ਨਾਗਰਾਨਮੇਵ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਨ ਅਞ੍ਞੇਸਂ ਦਾਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ? ਯਸ੍ਸ ਕਸ੍ਸਚਿ ਦਾਤੁਂ ਅਵਾਰਿਤਮੇਤਨ੍ਤਿ। ਅਤ੍ਥਿ ਪਨ ਤੇ ਕੋਚਿ ਨਾਗਰਾਨਂ ਦਾਨੇ ਏਕਦਿਵਸਂ ਸਹਸ੍ਸਂ ਦਾਤਾਤਿ? ਨਤ੍ਥਿ ਸਮ੍ਮਾਤਿ। ਇਮੇਸਂ ਪਨ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਂ ਸਹਸ੍ਸਗ੍ਘਨਕਭਾਵਂ ਜਾਨਾਸੀਤਿ? ਆਮ ਜਾਨਾਮੀਤਿ। ਤੇਨ ਹਿ ਗਚ੍ਛ, ਨਾਗਰਾਨਂ ਆਚਿਕ੍ਖ – ''ਏਕੋ ਪੁਰਿਸੋ ਇਮਾਨਿ ਦ੍ਵੇ ਮੂਲੇਨ ਨ ਦੇਤਿ, ਸਹਤ੍ਥੇਨੇਵ ਦਾਤੁਕਾਮੋ, ਤੁਮ੍ਹੇ ਇਮੇਸਂ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਂ ਕਾਰਣਾ ਨਿਰੁਸ੍ਸੁਕ੍ਕਾ ਹੋਥਾ''ਤਿ। ਤ੍ਵਂ ਪਨ ਮੇ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਦਾਨਮੁਖੇ ਜੇਟ੍ਠਕਭਾਵਸ੍ਸ ਕਾਯਸਕ੍ਖੀ ਹੋਹੀਤਿ।

ਸੋ ਗਾਮਵਾਸੀ ਪਰਿਬ੍ਬਯਤ੍ਥਂ ਗਹਿਤਮਾਸਕੇਨ ਪਞ੍ਚਕਟੁਕਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਚੁਣ੍ਣਂ ਕਤ੍ਵਾ ਦਧਿਤੋ ਕਞ੍ਜਿਯਂ ਵਾਹੇਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਮਧੁਪਟਲ਼ਂ ਪੀਲ਼ੇਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਚਕਟੁਕਚੁਣ੍ਣੇਨ ਯੋਜੇਤ੍ਵਾ ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਪਦੁਮਿਨਿਪਤ੍ਤੇ ਪਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਤਂ ਸਂਵਿਦਹਿਤ੍ਵਾ ਆਦਾਯ ਦਸਬਲਸ੍ਸ ਅਵਿਦੂਰੇ ਠਾਨੇ ਨਿਸੀਦਿ। ਮਹਾਜਨੇਨ ਆਹਰਿਯਮਾਨਸ੍ਸ ਸਕ੍ਕਾਰਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤਰੇ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਤ੍ਤਵਾਰਂ ਓਲੋਕਯਮਾਨੋ ਓਕਾਸਂ ਞਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ''ਭਗਵਾ ਅਯਂ ਮਯ੍ਹਂ ਦੁਗ੍ਗਤਪਣ੍ਣਾਕਾਰੋ, ਇਮਂ ਮੇ ਅਨੁਕਮ੍ਪਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਗਣ੍ਹਥਾ''ਤਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਤਸ੍ਸ ਅਨੁਕਮ੍ਪਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਚਤੁਮਹਾਰਾਜਦਤ੍ਤਿਯੇਨ ਸੇਲਮਯੇਨ ਪਤ੍ਤੇਨ ਤਂ ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਯਥਾ ਅਟ੍ਠਸਟ੍ਠਿਭਿਕ੍ਖੁਸਤਸਹਸ੍ਸਸ੍ਸ ਦਿਯ੍ਯਮਾਨਂ ਨ ਖੀਯਤਿ, ਏਵਂ ਅਧਿਟ੍ਠਾਸਿ। ਸੋਪਿ ਕੁਲਪੁਤ੍ਤੋ ਨਿਟ੍ਠਿਤਭਤ੍ਤਕਿਚ੍ਚਂ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਅਭਿਵਾਦੇਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਠਿਤੋ ਆਹ – ''ਦਿਟ੍ਠੋ ਮੇ ਭਗਵਾ ਅਜ੍ਜ ਬਨ੍ਧੁਮਤੀਨਗਰਵਾਸਿਕੇਹਿ ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਸਕ੍ਕਾਰੋ ਆਹਰਿਯਮਾਨੋ, ਅਹਮ੍ਪਿ ਇਮਸ੍ਸ ਕਮ੍ਮਸ੍ਸ ਨਿਸ੍ਸਨ੍ਦੇਨ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਭਵੇ ਲਾਭਗ੍ਗਯਸਗ੍ਗਪ੍ਪਤ੍ਤੋ ਭਵੇਯ੍ਯ''ਨ੍ਤਿ। ਸਤ੍ਥਾ ''ਏਵਂ ਹੋਤੁ ਕੁਲਪੁਤ੍ਤਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਚ ਨਗਰਵਾਸੀਨਞ੍ਚ ਭਤ੍ਤਾਨੁਮੋਦਨਂ ਕਤ੍ਵਾ ਪਕ੍ਕਾਮਿ।

ਸੋਪਿ ਕੁਲਪੁਤ੍ਤੋ ਯਾਵਜੀਵਂ ਕੁਸਲਂ ਕਤ੍ਵਾ ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸੇਸੁ ਸਂਸਰਨ੍ਤੋ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਬੁਦ੍ਧੁਪ੍ਪਾਦੇ ਸੁਪ੍ਪਵਾਸਾਯ ਰਾਜਧੀਤਾਯ ਕੁਚ੍ਛਿਸ੍ਮਿਂ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਂ ਗਣ੍ਹਿ। ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਗ੍ਗਹਣਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਸਾਯਂ ਪਾਤਞ੍ਚ ਪਣ੍ਣਾਕਾਰਸਤਾਨਿ ਪਾਪੁਣਨ੍ਤਿ, ਸੁਪ੍ਪਵਾਸਾ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਗਚ੍ਛਤਿ। ਅਥ ਨਂ ਪੁਞ੍ਞਵੀਮਂਸਨਤ੍ਥਂ ਹਤ੍ਥੇਨ ਬੀਜਪਚ੍ਛਿਂ ਫੁਸਾਪੇਨ੍ਤਿ, ਏਕੇਕਬੀਜਤੋ ਸਲਾਕਸਤਮ੍ਪਿ ਸਲਾਕਸਹਸ੍ਸਮ੍ਪਿ ਨਿਗਚ੍ਛਤਿ। ਏਕਕਰੀਸਖੇਤ੍ਤਤੋ ਪਞ੍ਞਾਸਮ੍ਪਿ ਸਟ੍ਠਿਪਿ ਸਕਟਾਨਿ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ। ਕੋਟ੍ਠਪੂਰਣਕਾਲੇਪਿ ਕੋਟ੍ਠਦ੍ਵਾਰਂ ਹਤ੍ਥੇਨ ਫੁਸਾਪੇਨ੍ਤਿ, ਰਾਜਧੀਤਾਯ ਪੁਞ੍ਞੇਨ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਾਨਂ ਗਹਿਤਗਹਿਤਟ੍ਠਾਨਂ ਪੁਨ ਪੂਰਤਿ। ਪਰਿਪੁਣ੍ਣਭਤ੍ਤਕੁਮ੍ਭਿਤੋਪਿ ‘‘ਰਾਜਧੀਤਾਯ ਪੁਞ੍ਞ’’ਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਯਸ੍ਸ ਕਸ੍ਸਚਿ ਦੇਨ੍ਤਾਨਂ ਯਾਵ ਨ ਉਕ੍ਕਡ੍ਢਨ੍ਤਿ, ਨ ਤਾਵ ਭਤ੍ਤਂ ਖੀਯਤਿ। ਦਾਰਕੇ ਕੁਚ੍ਛਿਗਤੇਯੇਵ ਸਤ੍ਤ ਵਸ੍ਸਾਨਿ ਅਤਿਕ੍ਕਮਿਂਸੁ।

ਗਬ੍ਭੇ ਪਨ ਪਰਿਪਕ੍ਕੇ ਸਤ੍ਤਾਹਂ ਮਹਾਦੁਕ੍ਖਂ ਅਨੁਭੋਸਿ। ਸਾ ਸਾਮਿਕਂ ਆਮਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ‘‘ਪੁਰੇ ਮਰਣਾ ਜੀਵਮਾਨਾਵ ਦਾਨਂ ਦਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਪੇਸੇਸਿ – ‘‘ਗਚ੍ਛ ਇਮਂ ਪਵਤ੍ਤਿਂ ਸਤ੍ਥੁ ਆਰੋਚੇਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਨਿਮਨ੍ਤੇਹਿ, ਯਞ੍ਚ ਸਤ੍ਥਾ ਵਦੇਤਿ, ਤਂ ਸਾਧੁਕਂ ਉਪਲਕ੍ਖੇਤ੍ਵਾ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਮਯ੍ਹਂ ਕਥੇਹੀ’’ਤਿ। ਸੋ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸਾ ਸਾਸਨਂ ਭਗਵਤੋ ਆਰੋਚੇਸਿ। ਸਤ੍ਥਾ ‘‘ਸੁਖਿਨੀ ਹੋਤੁ ਸੁਪ੍ਪਵਾਸਾ ਕੋਲਿਯਧੀਤਾ, ਸੁਖਿਨੀ ਅਰੋਗਾ ਅਰੋਗਂ ਪੁਤ੍ਤਂ ਵਿਜਾਯਤੂ’’ਤਿ ਆਹ। ਰਾਜਾ ਤਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਅਭਿਵਾਦੇਤ੍ਵਾ ਅਨ੍ਤੋਗਾਮਾਭਿਮੁਖੋ ਪਾਯਾਸਿ। ਤਸ੍ਸ ਪੁਰੇ ਆਗਮਨਾਯੇਵ ਸੁਪ੍ਪਵਾਸਾਯ ਕੁਚ੍ਛਿਤੋ ਧਮਕਰਣਾ ਉਦਕਂ ਵਿਯ ਗਬ੍ਭੋ ਨਿਕ੍ਖਮਿ, ਪਰਿਵਾਰੇਤ੍ਵਾ ਨਿਸਿਨ੍ਨਜਨੋ ਅਸ੍ਸੁਮੁਖੋਵ ਹਸਿਤੁਂ ਆਰਦ੍ਧੋ। ਹਟ੍ਠਤੁਟ੍ਠੋ ਮਹਾਜਨੋ ਰਞ੍ਞੋ ਪੁਤ੍ਤਸਾਸਨਂ ਆਰੋਚੇਤੁਂ ਅਗਮਾਸਿ।

ਰਾਜਾ ਤੇਸਂ ਇਙ੍ਗਿਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾਵ ‘‘ਦਸਬਲੇਨ ਕਥਿਤਕਥਾ ਨਿਪ੍ਫਨ੍ਨਾ ਮਞ੍ਞੇ’’ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ। ਸੋ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥੁ ਸਾਸਨਂ ਰਾਜਧੀਤਾਯ ਆਰੋਚੇਸਿ। ਰਾਜਧੀਤਾ ‘‘ਤਯਾ ਨਿਮਨ੍ਤਿਤਂ ਜੀਵਿਤਭਤ੍ਤਮੇਵ ਮਙ੍ਗਲਭਤ੍ਤਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਗਚ੍ਛ ਸਤ੍ਤਾਹਂ ਦਸਬਲਂ ਨਿਮਨ੍ਤੇਹੀ’’ਤਿ। ਰਾਜਾ ਤਥਾ ਅਕਾਸਿ। ਸਤ੍ਤਾਹਂ ਬੁਦ੍ਧਪ੍ਪਮੁਖਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਮਹਾਦਾਨਂ ਪਵਤ੍ਤਯਿਂਸੁ। ਦਾਰਕੋ ਸਬ੍ਬੇਸਂ ਞਾਤੀਨਂ ਸਨ੍ਤਤ੍ਤਚਿਤ੍ਤਂ ਨਿਬ੍ਬਾਪੇਨ੍ਤੋ ਜਾਤੋਤਿ **ਸੀਵਲਿਦਾਰਕੋ**ਤ੍ਵੇਵਸ੍ਸ ਨਾਮਂ ਅਕਂਸੁ। ਸੋ ਸਤ੍ਤ ਵਸ੍ਸਾਨਿ ਗਬ੍ਭੇ ਵਸਿਤਤ੍ਤਾ ਜਾਤਕਾਲਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਸਬ੍ਬਕਮ੍ਮਕ੍ਖਮੋ ਅਹੋਸਿ। ਧਮ੍ਮਸੇਨਾਪਤਿ ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤੋ ਸਤ੍ਤਮੇ ਦਿਵਸੇ ਤੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਕਥਾਸਲ੍ਲਾਪਂ ਅਕਾਸਿ। ਸਤ੍ਥਾਪਿ ਧਮ੍ਮਪਦੇ ਗਾਥਂ ਅਭਾਸਿ –

‘‘ਯੋਮਂ ਪਲਿਪਥਂ ਦੁਗ੍ਗਂ, ਸਂਸਾਰਂ ਮੋਹਮਚ੍ਚਗਾ।
ਤਿਣ੍ਣੋ ਪਾਰਙ੍ਗਤੋ ਝਾਯੀ, ਅਨੇਜੋ ਅਕਥਂਕਥੀ।
ਅਨੁਪਾਦਾਯ ਨਿਬ੍ਬੁਤੋ, ਤਮਹਂ ਬ੍ਰੂਮਿ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ’’ਨ੍ਤਿ॥ (ਧ॰ ਪ॰ ੪੧੪)।

ਅਥ ਨਂ ਥੇਰੋ ਏਵਮਾਹ – ‘‘ਕਿਂ ਪਨ ਤਯਾ ਏਵਰੂਪਂ ਦੁਕ੍ਖਰਾਸਿਂ ਅਨੁਭਵਿਤ੍ਵਾ ਪਬ੍ਬਜਿਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤੀ’’ਤਿ? ਲਭਮਾਨੋ ਪਬ੍ਬਜੇਯ੍ਯਂ, ਭਨ੍ਤੇਤਿ। ਸੁਪ੍ਪਵਾਸਾ ਤਂ ਦਾਰਕਂ ਥੇਰੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਕਥੇਨ੍ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ‘‘ਕਿਂ ਨੁ ਖੋ ਮੇ ਪੁਤ੍ਤੋ ਧਮ੍ਮਸੇਨਾਪਤਿਨਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਕਥੇਤੀ’’ਤਿ ਥੇਰਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਪੁਚ੍ਛਿ – ‘‘ਮਯ੍ਹਂ ਪੁਤ੍ਤੋ ਤੁਮ੍ਹੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਕਿਂ ਕਥੇਤਿ, ਭਦਨ੍ਤੇ’’ਤਿ? ਅਤ੍ਤਨਾ ਅਨੁਭੂਤਂ ਗਬ੍ਭਵਾਸਦੁਕ੍ਖਂ ਕਥੇਤ੍ਵਾ ਤੁਮ੍ਹੇਹਿ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤੋ ਪਬ੍ਬਜਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਵਦਤੀਤਿ। ਸਾਧੁ, ਭਨ੍ਤੇ, ਪਬ੍ਬਾਜੇਥ ਨਨ੍ਤਿ। ਥੇਰੋ ਤਂ ਵਿਹਾਰਂ ਨੇਤ੍ਵਾ ਤਚਪਞ੍ਚਕਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਦਤ੍ਵਾ ਪਬ੍ਬਾਜੇਨ੍ਤੋ, ‘‘ਸੀਵਲਿ, ਨ ਤੁਯ੍ਹਂ ਅਞ੍ਞੇਨ ਓਵਾਦੇਨ ਕਮ੍ਮਂ ਅਤ੍ਥਿ, ਤਯਾ ਸਤ੍ਤ ਵਸ੍ਸਾਨਿ ਅਨੁਭੂਤਦੁਕ੍ਖਮੇਵ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਾਹੀ’’ਤਿ। ਭਨ੍ਤੇ, ਪਬ੍ਬਾਜਨਮੇਵ ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਭਾਰੋ, ਯਂ ਪਨ ਮਯਾ ਕਾਤੁਂ ਸਕ੍ਕਾ, ਤਮਹਂ ਜਾਨਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ। ਸੋ ਪਠਮਕੇਸਵਟ੍ਟਿਯਾ ਓਹਾਰਿਤਕ੍ਖਣੇਯੇਵ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲੇ ਪਤਿਟ੍ਠਾਸਿ, ਦੁਤਿਯਾਯ ਓਹਾਰਿਤਕ੍ਖਣੇ ਸਕਦਾਗਾਮਿਫਲੇ, ਤਤਿਯਾਯ ਅਨਾਗਾਮਿਫਲੇ। ਸਬ੍ਬੇਸਂਯੇਵ ਪਨ ਕੇਸਾਨਂ ਓਰੋਪਨਞ੍ਚ ਅਰਹਤ੍ਤਸਚ੍ਛਿਕਿਰਿਯਾ ਚ ਅਪਚ੍ਛਾ ਅਪੁਰਿਮਾ ਅਹੋਸਿ। ਤਸ੍ਸ ਪਬ੍ਬਜਿਤਦਿਵਸਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਪਚ੍ਚਯਾ ਯਦਿਚ੍ਛਕਂ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ। ਏਵਂ ਏਤ੍ਥ ਵਤ੍ਥੁ ਸਮੁਟ੍ਠਿਤਂ।

ਅਪਰਭਾਗੇ ਸਤ੍ਥਾ ਸਾਵਤ੍ਥਿਂ ਅਗਮਾਸਿ। ਥੇਰੋ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਅਭਿਵਾਦੇਤ੍ਵਾ, ‘‘ਭਨ੍ਤੇ, ਮਯ੍ਹਂ ਪੁਞ੍ਞਂ ਵੀਮਂਸਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਪਞ੍ਚ ਮੇ ਭਿਕ੍ਖੁਸਤਾਨਿ ਦੇਥਾ’’ਤਿ ਆਹ । ਗਣ੍ਹ, ਸੀਵਲੀਤਿ। ਸੋ ਪਞ੍ਚਸਤੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਹਿਮਵਨ੍ਤਾਭਿਮੁਖਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਅਟਵਿਮਗ੍ਗਂ ਗਚ੍ਛਤਿ।

ਤਸ੍ਸ ਪਠਮਂ ਦਿਟ੍ਠਾ ਨਿਗ੍ਰੋਧੇ ਅਧਿਵਤ੍ਥਾ ਦੇਵਤਾ ਸਤ੍ਤ ਦਿਵਸਾਨਿ ਦਾਨਂ ਅਦਾਸਿ। ਇਤਿ ਸੋ –

> ''ਨਿਗ੍ਰੋਧਂ ਪਠਮਂ ਪਸ੍ਸਿ, ਦੁਤਿਯਂ ਪਣ੍ਡਵਪਬ੍ਬਤਂ।
> ਤਤਿਯਂ ਅਚਿਰਵਤਿਯਂ, ਚਤੁਤ੍ਥਂ ਵਰਸਾਗਰਂ॥
>
> ''ਪਞ੍ਚਮਂ ਹਿਮਵਨ੍ਤਂ ਸੋ, ਛਟ੍ਠਂ ਛਦ੍ਦਨ੍ਤੁਪਾਗਮਿ।
> ਸਤ੍ਤਮਂ ਗਨ੍ਧਮਾਦਨਂ, ਅਟ੍ਠਮਂ ਅਥ ਰੇਵਤ''ਨ੍ਤਿ॥

ਸਬ੍ਬਟ੍ਠਾਨੇਸੁ ਸਤ੍ਤ ਸਤ੍ਤ ਦਿਵਸਾਨੇਵ ਦਾਨਂ ਅਦਂਸੁ। ਗਨ੍ਧਮਾਦਨਪਬ੍ਬਤੇ ਪਨ ਨਾਗਦਤ੍ਤਦੇਵਰਾਜਾ ਨਾਮ ਸਤ੍ਤਦਿਵਸੇਸੁ ਏਕਦਿਵਸਂ ਖੀਰਪਿਣ੍ਡਪਾਤਂ ਅਦਾਸਿ, ਏਕਦਿਵਸਂ ਸਪ੍ਪਿਪਿਣ੍ਡਪਾਤਂ ਅਦਾਸਿ। ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੋ ਆਹ – ''ਆਵੁਸੋ, ਇਮਸ੍ਸ ਦੇਵਰਞ੍ਞੋ ਨੇਵ ਧੇਨੁਯੋ ਦੁਯ੍ਹਮਾਨਾ ਪਞ੍ਞਾਯਨ੍ਤਿ, ਨ ਦਧਿਨਿਮ੍ਮਥਨਂ, ਕੁਤੋ ਤੇ, ਦੇਵਰਾਜ, ਇਮਂ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤੀ''ਤਿ? ''ਭਨ੍ਤੇ, ਕਸ੍ਸਪਦਸਬਲਸ੍ਸ ਕਾਲੇ ਖੀਰਸਲਾਕਭਤ੍ਤਦਾਨਸ੍ਸੇਤਂ ਫਲ''ਨ੍ਤਿ ਦੇਵਰਾਜਾ ਆਹ। ਅਪਰਭਾਗੇ ਸਤ੍ਥਾ ਖਦਿਰਵਨਿਯਰੇਵਤਸ੍ਸ ਪਚ੍ਚੁਗ੍ਗਮਨਂ ਅਟ੍ਠੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਕਤ੍ਵਾ ਥੇਰਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਾਸਨੇ ਲਾਭਗ੍ਗਯਸਗ੍ਗਪ੍ਪਤ੍ਤਾਨਂ ਅਗ੍ਗਟ੍ਠਾਨੇ ਠਪੇਸੀਤਿ।

ਵਕ੍ਕਲਿਤ੍ਥੇਰਵਤ੍ਥੁ

੨੦੮. ਦਸਮੇ **ਸਦ੍ਧਾਧਿਮੁਤ੍ਤਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਸਦ੍ਧਾਯ ਅਧਿਮੁਤ੍ਤਾਨਂ, ਬਲਵਸਦ੍ਧਾਨਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਵਕ੍ਕਲਿਤ੍ਥੇਰੋ ਅਗ੍ਗੋਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਅਞ੍ਞੇਸਂ ਹਿ ਸਦ੍ਧਾ ਵਡ੍ਢੇਤਬ੍ਬਾ ਹੋਤਿ, ਥੇਰਸ੍ਸ ਪਨ ਹਾਪੇਤਬ੍ਬਾ ਜਾਤਾ। ਤਸ੍ਮਾ ਸੋ ਸਦ੍ਧਾਧਿਮੁਤ੍ਤਾਨਂ ਅਗ੍ਗੋਤਿ ਵੁਤ੍ਤੋ। ਵ**ਕ੍ਕਲੀ**ਤਿ ਪਨਸ੍ਸ ਨਾਮਂ।

ਤਸ੍ਸ ਪਞ੍ਹਕਮ੍ਮੇ ਅਯਮਨੁਪੁਬ੍ਬਿਕਥਾ – ਅਯਮ੍ਪਿ ਹਿ ਅਤੀਤੇ ਪਦੁਮੁਤ੍ਤਰਬੁਦ੍ਧਕਾਲੇ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਵਿਹਾਰਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਰਿਸਪਰਿਯਨ੍ਤੇ ਠਿਤੋ ਧਮ੍ਮਂ ਸੁਣਨ੍ਤੋ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਏਕਂ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਸਦ੍ਧਾਧਿਮੁਤ੍ਤਾਨਂ ਅਗ੍ਗਟ੍ਠਾਨੇ ਠਪੇਨ੍ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਮਯਾਪਿ ਅਨਾਗਤੇ ਏਵਰੂਪੇਨ ਭਵਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਨਿਮਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਤਾਹਂ ਮਹਾਦਾਨਂ ਦਤ੍ਵਾ ਦਸਬਲਂ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ, ''ਭਨ੍ਤੇ, ਅਹਮ੍ਪਿ ਇਮਿਨਾ ਅਧਿਕਾਰਕਮ੍ਮੇਨ ਤੁਮ੍ਹੇਹਿ ਸਦ੍ਧਾਧਿਮੁਤ੍ਤਾਨਂ ਏਤਦਗ੍ਗੇ ਠਪਿਤਭਿਕ੍ਖੁ ਵਿਯ ਅਨਾਗਤੇ ਏਕਸ੍ਸ ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਸਾਸਨੇ ਸਦ੍ਧਾਧਿਮੁਤ੍ਤਾਨਂ ਅਗ੍ਗੋ ਭਵੇਯ੍ਯ''ਨ੍ਤਿ ਪਤ੍ਥਨਂ ਅਕਾਸਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਤਸ੍ਸ ਅਨਨ੍ਤਰਾਯਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਬ੍ਯਾਕਰਿਤ੍ਵਾ ਪਕ੍ਕਾਮਿ।

ਸੋਪਿ ਯਾਵਜੀਵਂ ਕੁਸਲਂ ਕਤ੍ਵਾ ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸੇਸੁ ਸਂਸਰਨ੍ਤੋ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਸਤ੍ਥੁਕਾਲੇ ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਕੁਲੇ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਂ ਗਣ੍ਹਿ, ਵਕ੍ਕਲੀਤਿਸ੍ਸ ਨਾਮਂ ਅਕਂਸੁ। ਸੋ ਵੁਦ੍ਧਿਪ੍ਪਤ੍ਤੋ ਤਯੋ ਵੇਦੇ ਉਗ੍ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਵਾ ਦਸਬਲਂ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਪਰਿਵੁਤਂ ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਚਰਨ੍ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥੁ ਸਰੀਰਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ਸਰੀਰਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਦਸ੍ਸਨੇਨ ਅਤਿਤ੍ਤੋ ਦਸਬਲੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂਯੇਵ ਵਿਚਰਤਿ। ਵਿਹਾਰਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਵਿਹਾਰਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਰੀਰਨਿਪ੍ਫਤ੍ਤਿਂ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੋਵ ਤਿਟ੍ਠਤਿ। ਧਮ੍ਮਸਭਾਯਂ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਂ ਕਥੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਸਮ੍ਮੁਖਟ੍ਠਾਨੇ ਠਿਤੋ ਧਮ੍ਮਂ ਸੁਣਾਤਿ। ਸੋ ਸਦ੍ਧਂ ਪਟਿਲਭਿਤ੍ਵਾ ''ਅਗਾਰਮਜ੍ਝੇ ਵਸਨ੍ਤੋ ਨਿਬਦ੍ਧਂ ਦਸਬਲਸ੍ਸ ਦਸ੍ਸਨਂ ਨ ਲਭਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਂ ਯਾਚਿਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਪਬ੍ਬਜਿ।

ਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਆਹਾਰਕਰਣਵੇਲਂ ਅਵਸੇਸਕਾਲੇ ਯਤ੍ਥ ਠਿਤੇਨ ਸਕ੍ਕਾ ਦਸਬਲਂ ਪਸ੍ਸਿਤੁਂ, ਤਤ੍ਥ ਠਿਤੋ ਯੋਨਿਸੋਮਨਸਿਕਾਰਂ ਪਹਾਯ ਦਸਬਲਂ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੋਵ ਵਿਹਰਤਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਤਸ੍ਸ ਞਾਣਪਰਿਪਾਕਂ ਆਗਮੇਨ੍ਤੋ ਦੀਘਮ੍ਪਿ ਅਦ੍ਧਾਨਂ ਤਸ੍ਮਿਂ ਰੂਪਦਸ੍ਸਨਵਸੇਨੇਵ ਵਿਚਰਨ੍ਤੇ ਕਿਞ੍ਚਿ ਅਵਤ੍ਵਾ ''ਇਦਾਨਿਸ੍ਸ ਞਾਣਂ ਪਰਿਪਾਕਗਤਂ, ਸਕ੍ਕਾ ਏਤਂ ਬੋਧੇਤੁ''ਨ੍ਤਿ ਞਤ੍ਵਾ ਏਵਮਾਹ – ''ਕਿਂ ਤੇ, ਵਕ੍ਕਲਿ, ਇਮਿਨਾ ਪੂਤਿਕਾਯੇਨ ਦਿਟ੍ਠੇਨ, ਯੋ ਖੋ, ਵਕ੍ਕਲਿ, ਧਮ੍ਮਂ ਪਸ੍ਸਤਿ, ਸੋ ਮਂ ਪਸ੍ਸਤਿ। ਯੋ ਮਂ ਪਸ੍ਸਤਿ, ਸੋ ਧਮ੍ਮਂ ਪਸ੍ਸਤਿ। ਧਮ੍ਮਞ੍ਹਿ, ਵਕ੍ਕਲਿ , ਪਸ੍ਸਨ੍ਤੋ ਮਂ ਪਸ੍ਸਤਿ, ਮਂ ਪਸ੍ਸਨ੍ਤੋ ਧਮ੍ਮਂ ਪਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ।

ਸਤ੍ਥਰਿ ਏਵਂ ਓਵਦਨ੍ਤੇਪਿ ਥੇਰੋ ਦਸਬਲਸ੍ਸ ਦਸ੍ਸਨਂ ਪਹਾਯ ਨੇਵ ਅਞ੍ਞਤ੍ਥ ਗਨ੍ਤੁਂ ਸਕ੍ਕੋਤਿ। ਤਤੋ ਸਤ੍ਥਾ ''ਨਾਯਂ ਭਿਕ੍ਖੁ ਸਂਵੇਗਂ ਅਲਭਿਤ੍ਵਾ ਬੁਜ੍ਝਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਉਪਕਟ੍ਠਾਯ ਵਸ੍ਸੂਪਨਾਯਿਕਾਯ ਰਾਜਗਹਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਵਸ੍ਸੂਪਨਾਯਿਕਦਿਵਸੇ ''ਅਪੇਹਿ, ਵਕ੍ਕਲੀ''ਤਿ ਥੇਰਂ ਪਣਾਮੇਤਿ। ਬੁਦ੍ਧਾ ਚ ਨਾਮ ਆਦੇਯ੍ਯਵਚਨਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਥੇਰੋ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਪਟਿਪ੍ਫਰਿਤ੍ਵਾ ਠਾਤੁਂ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੋ ਤੇਮਾਸਂ ਦਸਬਲਸ੍ਸ ਸਮ੍ਮੁਖੇ ਆਗਨ੍ਤੁਂ ਅਵਿਸਹਨ੍ਤੋ ''ਕਿਂ ਦਾਨਿ ਸਕ੍ਕਾ ਕਾਤੁਂ, ਤਥਾਗਤੇਨਮ੍ਹਿ ਪਣਾਮਿਤੋ, ਸਮ੍ਮੁਖੀਭਾਵਂ ਨ ਲਭਾਮਿ, ਕਿਂ ਮਯ੍ਹਂ ਜੀਵਿਤੇਨਾ''ਤਿ ਗਿਜ੍ਝਕੂਟਪਬ੍ਬਤੇ ਪਪਾਤਟ੍ਠਾਨਂ ਅਭਿਰੁਹਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਤਸ੍ਸ ਕਿਲਮਨਭਾਵਂ ਞਤ੍ਵਾ ''ਅਯਂ ਭਿਕ੍ਖੁ ਮਮ ਸਨ੍ਤਿਕਾ ਅਸ੍ਸਾਸਂ ਅਲਭਨ੍ਤੋ ਮਗ੍ਗਫਲਾਨਂ ਉਪਨਿਸ੍ਸਯਂ ਨਾਸੇਯ੍ਯਾ''ਤਿ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ ਓਭਾਸਂ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਸਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਸਤ੍ਥੁ ਦਿਟ੍ਠਕਾਲਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਏਵ ਮਹਨ੍ਤਂ ਸੋਕਸਲ੍ਲਂ ਪਹੀਨਂ। ਸਤ੍ਥਾ ਸੁਕ੍ਖਤਲ਼ਾਕੇ ਓਘਂ ਆਹਰਨ੍ਤੋ ਵਿਯ ਵਕ੍ਕਲਿਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਬਲਵਪੀਤਿਸੋਮਨਸ੍ਸਂ ਉਪ੍ਪਾਦੇਤੁਂ ਧਮ੍ਮਪਦੇ ਇਮਂ ਗਾਥਮਾਹ –

> ''ਪਾਮੋਜ੍ਜਬਹੁਲੋ ਭਿਕ੍ਖੁ, ਪਸਨ੍ਨੋ ਬੁਦ੍ਧਸਾਸਨੇ।
> ਅਧਿਗਚ੍ਛੇ ਪਦਂ ਸਨ੍ਤਂ, ਸਙ੍ਖਾਰੂਪਸਮਂ ਸੁਖ''ਨ੍ਤਿ॥ (ਧ॰ ਪ॰ ੩੮੧)।

ਵਕ੍ਕਲਿਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਚ ''ਏਹਿ, ਵਕ੍ਕਲੀ''ਤਿ ਹਤ੍ਥਂ ਪਸਾਰੇਸਿ। ਥੇਰੋ ''ਦਸਬਲੋ ਮੇ ਦਿਟ੍ਠੋ, ਏਹੀਤਿ ਅਵ੍ਹਾਯਨਮ੍ਪਿ ਲਦ੍ਧ''ਨ੍ਤਿ ਬਲਵਪੀਤਿਂ ਉਪ੍ਪਾਦੇਤ੍ਵਾ ''ਕੁਤੋ ਗਚ੍ਛਾਮੀ''ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਗਮਨਭਾਵਂ ਅਜਾਨਿਤ੍ਵਾਵ ਦਸਬਲਸ੍ਸ ਸਮ੍ਮੁਖੇ ਆਕਾਸੇ ਪਕ੍ਖਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਪਠਮਪਾਦੇਨ ਪਬ੍ਬਤੇ ਠਿਤੋਯੇਵ ਸਤ੍ਥਾਰਾ ਵੁਤ੍ਤਗਾਥਂ ਆਵਜ੍ਜੇਨ੍ਤੋ ਆਕਾਸੇਯੇਵ ਪੀਤਿਂ ਵਿਕ੍ਖਮ੍ਭੇਤ੍ਵਾ ਸਹ ਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਾਹਿ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਤ੍ਵਾ ਤਥਾਗਤਂ ਵਨ੍ਦਮਾਨੋਵ ਓਤਰਿ। ਅਪਰਭਾਗੇ ਸਤ੍ਥਾ ਅਰਿਯਗਣਮਜ੍ਝੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਥੇਰਂ ਸਦ੍ਧਾਧਿਮੁਤ੍ਤਾਨਂ ਅਗ੍ਗਟ੍ਠਾਨੇ ਠਪੇਸੀਤਿ।

ਦੁਤਿਯਵਗ੍ਗਵਣ੍ਣਨਾ।

੧੪. ਏਤਦਗ੍ਗਵਗ੍ਗੋ

(੧੪) ੩. ਤਤਿਯਏਤਦਗ੍ਗਵਗ੍ਗੋ

੨੦੯. ਤਤਿਯਵਗ੍ਗਸ੍ਸ ਪਠਮੇ **ਸਿਕ੍ਖਾਕਾਮਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਤਿਸ੍ਸੋ ਸਿਕ੍ਖਾ ਕਾਮਯਮਾਨਾਨਂ ਸਮ੍ਪਿਯਾਯਿਤ੍ਵਾ ਸਿਕ੍ਖਨ੍ਤਾਨਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਰਾਹੁਲੋ**ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪੁਤ੍ਤਂ ਰਾਹੁਲਤ੍ਥੇਰਂ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਥੇਰੋ ਕਿਰ ਪਬ੍ਬਜਿਤਦਿਵਸਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਪਾਤੋਵ ਉਟ੍ਠਹਨ੍ਤੋ ਹਤ੍ਥਪੂਰਂ ਵਾਲਿਕਂ ਉਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ''ਅਹੋ ਵਤਾਹਂ ਅਜ੍ਜ ਦਸਬਲਸ੍ਸ ਚੇਵ ਆਚਰਿਯੁਪਜ੍ਝਾਯਾਨਞ੍ਚ ਸਨ੍ਤਿਕਾ ਏਤ੍ਤਕਂ ਓਵਾਦਞ੍ਚੇਵ ਅਨੁਸਾਸਨਿਞ੍ਚ ਲਭੇਯ੍ਯ''ਨ੍ਤਿ ਪਤ੍ਥੇਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਸਿਕ੍ਖਾਕਾਮਾਨਂ ਅਗ੍ਗੋ ਨਾਮ ਜਾਤੋਤਿ।

੨੧੦. ਦੁਤਿਯੇ **ਸਦ੍ਧਾਪਬ੍ਬਜਿਤਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਸਦ੍ਧਾਯ ਪਬ੍ਬਜਿਤਾਨਂ। **ਰਟ੍ਠਪਾਲੋ**ਤਿ ਰਟ੍ਠਂ ਪਾਲੇਤੁਂ ਸਮਤ੍ਥੋ, ਭਿਨ੍ਨਂ ਵਾ ਰਟ੍ਠਂ ਸਨ੍ਧਾਰੇਤੁਂ ਸਮਤ੍ਥੇ ਕੁਲੇ ਜਾਤੋਤਿਪਿ ਰਟ੍ਠਪਾਲੋਤਿ ਸਙ੍ਖਂ ਗਤੋ। ਸੋ ਹਿ ਸਤ੍ਥੁ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਪਟਿਲਦ੍ਧਸਦ੍ਧੋ ਚੁਦ੍ਦਸਭਤ੍ਤਚ੍ਛੇਦੇ ਕਤ੍ਵਾ ਮਾਤਾਪਿਤਰੋ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਂ ਅਨੁਜਾਨਾਪੇਤ੍ਵਾ ਪਬ੍ਬਜਿਤੋ। ਤਸ੍ਮਾ ਸਦ੍ਧਾਪਬ੍ਬਜਿਤਾਨਂ ਅਗ੍ਗੋ ਨਾਮ ਜਾਤੋ।

ਰਾਹੁਲ-ਰਟ੍ਠਪਾਲਤ੍ਥੇਰਵਤ੍ਥੁ

ਇਮੇਸਂ ਪਨ ਉਭਿਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਥੇਰਾਨਂ ਪਞ੍ਹਕਮ੍ਮੇ ਅਯਮਨੁਪੁਬ੍ਬਿਕਥਾ – ਏਤੇ ਕਿਰ ਦ੍ਵੇਪਿ ਅਤੀਤੇ ਪਦੁਮੁਤ੍ਤਰਬੁਦ੍ਧਕਾਲੇ ਹਂਸਵਤੀਨਗਰੇ ਗਹਪਤਿਮਹਾਸਾਲਕੁਲੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਂਸੁ। ਤੇਸਂ ਦਹਰਕਾਲੇ ਨਾਮਂ ਵਾ ਗੋਤ੍ਤਂ ਵਾ ਨ ਕਥਿਯਤਿ। ਵਯਪ੍ਪਤ੍ਤਾ ਪਨ ਘਰਾਵਾਸੇ ਪਤਿਟ੍ਠਾਯ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਿਤੁ ਅਚ੍ਚਯੇਨ ਉਭੋਪਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਰਤਨਕੋਟ੍ਠਾਗਾਰਕਮ੍ਮਿਕੇ ਪਕ੍ਕੋਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ਅਪਰਿਮਾਣਂ ਧਨਂ ਦਿਸ੍ਵਾ – ''ਇਮਂ ਏਤ੍ਤਕਂ ਧਨਰਾਸਿਂ ਅਯ੍ਯਕਪਯ੍ਯਕਾਦਯੋ ਅਤ੍ਤਨਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਗਨ੍ਤੁਂ ਨਾਸਕ੍ਖਿਂਸੁ, ਅਮ੍ਹੇਹਿ ਦਾਨਿ ਯੇਨ ਕੇਨਚਿ ਉਪਾਯੇਨ

ਇਮਂ ਧਨਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਗਨ੍ਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ ਤੇ ਉਭੋਪਿ ਜਨਾ ਚਤੂਸੁ ਠਾਨੇਸੁ ਕਪਣਦ੍ਧਿਕਾਦੀਨਂ ਮਹਾਦਾਨਂ ਦਾਤੁਂ ਆਰਦ੍ਧਾ। ਏਕੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਦਾਨਗ੍ਗੇ ਆਗਤਾਗਤਜਨਂ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਯਾਗੁਖਜ੍ਜਕਾਦੀਸੁ ਯਸ੍ਸ ਯਂ ਪਟਿਭਾਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਤਂ ਅਦਾਸਿ, ਤਸ੍ਸ ਤੇਨੇਵ ਕਾਰਣੇਨ ਆਗਤਪਾਕੋਤਿ ਨਾਮਂ ਜਾਤਂ। ਇਤਰੋ ਅਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾਵ ਗਹਿਤਗਹਿਤਭਾਜਨਂ ਪੂਰੇਤ੍ਵਾ ਪੂਰੇਤ੍ਵਾ ਦੇਤਿ, ਤਸ੍ਸਪਿ ਤੇਨੇਵ ਕਾਰਣੇਨ ਅਨਗ੍ਗਪਾਕੋਤਿ ਨਾਮਂ ਜਾਤਂ, ਅਪ੍ਪਮਾਣਪਾਕੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਤੇ ਉਭੋਪਿ ਏਕਦਿਵਸਂ ਪਾਤੋਵ ਮੁਖਧੋਵਨਤ੍ਥਂ ਬਹਿਗਾਮਂ ਅਗਮਂਸੁ। ਤਸ੍ਮਿਂ ਸਮਯੇ ਹਿਮਵਨ੍ਤਤੋ ਦ੍ਵੇ ਮਹਿਦ੍ਧਿਕਾ ਤਾਪਸਾ ਭਿਕ੍ਖਾਚਾਰਤ੍ਥਾਯ ਆਕਾਸੇਨ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤੇਸਂ ਸਹਾਯਕਾਨਂ ਅਵਿਦੂਰੇ ਓਤਰਿਤ੍ਵਾ ''ਮਾ ਨੋ ਏਤੇ ਪਸ੍ਸਿਂਸੂ''ਤਿ ਏਕਪਸ੍ਸੇ ਅਟ੍ਠਂਸੁ। ਤੇ ਉਭੋਪਿ ਜਨਾ ਤੇਸਂ ਲਾਬੁਭਾਜਨਾਦਿਪਰਿਕ੍ਖਾਰਂ ਸਂਵਿਧਾਯ ਅਨ੍ਤੋਗਾਮਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਭਿਕ੍ਖਾਯ ਗਤਾਨਂ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਆਗਮ੍ਮ ਵਨ੍ਦਿਂਸੁ। ਅਥ ਨੇ ਤਾਪਸਾ ''ਕਾਯ ਵੇਲਾਯ ਆਗਤਤ੍ਥ ਮਹਾਪੁਞ੍ਞਾ''ਤਿ ਆਹਂਸੁ। ਤੇ ''ਅਧੁਨਾਵ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਤੇਸਂ ਹਤ੍ਥਤੋ ਲਾਬੁਭਾਜਨਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਗੇਹਂ ਨੇਤ੍ਵਾ ਭਤ੍ਤਕਿਚ੍ਚਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਨਿਬਦ੍ਧਂ ਭਿਕ੍ਖਾਗਹਣਤ੍ਥਂ ਪਟਿਞ੍ਞਂ ਗਣ੍ਹਿਂਸੁ।

ਤੇਸੁ ਏਕੋ ਤਾਪਸੋ ਸਪਰਿਲਾਹਕਾਯਧਾਤੁਕੋ ਹੋਤਿ। ਸੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਆਨੁਭਾਵੇਨ ਮਹਾਸਮੁਦ੍ਦਉਦਕਂ ਦ੍ਵੇਧਾ ਕਤ੍ਵਾ ਪਥਵਿਨ੍ਧਰਨਾਗਰਾਜਸ੍ਸ ਭਵਨਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਦਿਵਾਵਿਹਾਰਂ ਨਿਸੀਦਤਿ। ਸੋ ਉਤੁਸਪ੍ਪਾਯਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਚਾਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਉਪਟ੍ਠਾਕਸ੍ਸ ਗੇਹੇ ਭਤ੍ਤਾਨੁਮੋਦਨਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ''ਪਥਵਿਨ੍ਧਰਨਾਗਭਵਨਂ ਵਿਯ ਹੋਤੂ''ਤਿ ਵਦਤਿ। ਅਥ ਨਂ ਏਕਦਿਵਸਂ ਉਪਟ੍ਠਾਕੋ ਪੁਚ੍ਛਿ – ''ਭਨ੍ਤੇ, ਤੁਮ੍ਹੇ ਅਨੁਮੋਦਨਂ ਕਰੋਨ੍ਤਾ 'ਪਥਵਿਨ੍ਧਰਨਾਗਭਵਨਂ ਵਿਯ ਹੋਤੂ'ਤਿ ਵਦਥ, ਮਯਮਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥਂ ਨ ਜਾਨਾਮ, ਕਿਂ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ ਇਦਂ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ? ਆਮ, ਕੁਟੁਮ੍ਬਿਯ ਅਹਂ ''ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿ ਪਥਵਿਨ੍ਧਰਨਾਗਰਾਜਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਸਦਿਸਾ ਹੋਤੂ''ਤਿ ਵਦਾਮੀਤਿ। ਕੁਟੁਮ੍ਬਿਕੋ ਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਪਥਵਿਨ੍ਧਰਨਾਗਰਾਜਭਵਨੇ ਚਿਤ੍ਤਂ ਠਪੇਸਿ।

ਇਤਰੋ ਤਾਪਸੋ ਤਾਵਤਿਂਸਭਵਨਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸੁਞ੍ਞੇ ਸੇਰਿਸਕਵਿਮਾਨੇ ਦਿਵਾਵਿਹਾਰਂ ਕਰੋਤਿ। ਸੋ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਚ ਸਕ੍ਕਸ੍ਸ ਦੇਵਰਾਜਸ੍ਸ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਉਪਟ੍ਠਾਕਸ੍ਸ ਅਨੁਮੋਦਨਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ''ਸਕ੍ਕਵਿਮਾਨਂ ਵਿਯ ਹੋਤੂ''ਤਿ ਵਦਤਿ। ਅਥ ਨਂ ਸੋਪਿ ਕੁਟੁਮ੍ਬਿਯੋ ਇਤਰੋ ਸਹਾਯਕੋ ਤਂ ਤਾਪਸਂ ਵਿਯ ਪੁਚ੍ਛਿ। ਸੋ ਤਸ੍ਸ ਵਚਨਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਸਕ੍ਕਭਵਨੇ ਚਿਤ੍ਤਂ ਠਪੇਸਿ। ਤੇ ਉਭੋਪਿ ਪਤ੍ਥਿਤਟ੍ਠਾਨੇਸੁਯੇਵ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਾ।

ਪਥਵਿਨ੍ਧਰਭਵਨੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੋ ਪਥਵਿਨ੍ਧਰਨਾਗਰਾਜਾ ਨਾਮ ਜਾਤੋ। ਸੋ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਕ੍ਖਣੇ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਤ੍ਤਭਾਵਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਅਮਨਾਪਸ੍ਸ ਵਤ ਮੇ ਠਾਨਸ੍ਸ ਕੁਲੂਪਕਤਾਪਸੋ ਵਣ੍ਣਂ ਕਥੇਸਿ, ਉਰੇਨ ਪਰਿਸਕ੍ਕਿਤ੍ਵਾ ਵਿਚਰਣਟ੍ਠਾਨਮੇਤਂ, ਨੂਨ ਸੋ ਅਞ੍ਞਂ ਠਾਨਂ ਨ ਜਾਨਾਤੀ''ਤਿ ਵਿਪ੍ਪਟਿਸਾਰੀ ਅਹੋਸਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਤਂਖਣੇਯੇਵ ਅਲਙ੍ਕਤਪਟਿਯਤ੍ਤਾਨਿ ਨਾਗਨਾਟਕਾਨਿ ਸਬ੍ਬਦਿਸਾਸੁ ਤੂਰਿਯਾਨਿ ਪਗ੍ਗਣ੍ਹਿਂਸੁ। ਸੋ ਤਸ੍ਮਿਂਯੇਵ ਖਣੇ ਤਂ ਅਤ੍ਤਭਾਵਂ ਵਿਜਹਿਤ੍ਵਾ ਮਾਣਵਕਵਣ੍ਣੀ ਅਹੋਸਿ। ਅਨ੍ਵਦ੍ਧਮਾਸਞ੍ਚ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਮਹਾਰਾਜਾਨੋ ਸਕ੍ਕਸ੍ਸ ਉਪਟ੍ਠਾਨਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਸੋਪਿ ਵਿਰੂਪਕ੍ਖੇਨ ਨਾਗਰਞ੍ਞਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਸਕ੍ਕਸ੍ਸ ਉਪਟ੍ਠਾਨਂ ਗਤੋ। ਸਕ੍ਕੋ ਤਂ ਦੂਰਤੋਵ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਸਞ੍ਜਾਨਿ। ਅਥ ਨਂ ਸਮੀਪੇ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਠਿਤਕਾਲੇ ''ਕਹਂ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੋਸਿ ਸਮ੍ਮਾ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ਮਾ ਕਥੇਸਿ, ਮਹਾਰਾਜ, ਉਰੇਨ ਪਰਿਸਕ੍ਕਨਟ੍ਠਾਨੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੋਮ੍ਹਿ, ਤੁਮ੍ਹੇ ਪਨ ਕਲ੍ਯਾਣਮਿਤ੍ਤਂ ਲਭਿਤ੍ਥਾਤਿ। ਸਮ੍ਮ, ਤ੍ਵਂ ''ਅਟ੍ਠਾਨੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੋਮ੍ਹੀ''ਤਿ ਮਾ ਵਿਤਕ੍ਕਯਿ , ਪਦੁਮੁਤ੍ਤਰਦਸਬਲੋ ਲੋਕੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੋ, ਤਸ੍ਸ ਅਧਿਕਾਰਕਮ੍ਮਂ ਕਤ੍ਵਾ ਇਮਂਯੇਵ ਠਾਨਂ ਪਤ੍ਥੇਹਿ, ਉਭੋ ਸੁਖਂ ਵਸਿਸ੍ਸਾਮਾਤਿ। ਸੋ ''ਏਵਂ, ਦੇਵ, ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਦੁਮੁਤ੍ਤਰਦਸਬਲਂ ਨਿਮਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਨਾਗਭਵਨੇ ਨਾਗਪਰਿਸਾਯ ਸਦ੍ਧਿਂ ਸਬ੍ਬਰਤ੍ਤਿਂ ਸਕ੍ਕਾਰਸਮ੍ਮਾਨਂ ਸਜ੍ਜੇਸਿ।

ਸਤ੍ਥਾ ਪੁਨਦਿਵਸੇ ਉਟ੍ਠਿਤੇ ਅਰੁਣੇ ਅਤ੍ਤਨੋ ਉਪਟ੍ਠਾਕਂ ਸੁਮਨਤ੍ਥੇਰਂ ਆਮਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਸੁਮਨ, ਅਜ੍ਜ ਤਥਾਗਤੋ ਦੂਰਂ ਭਿਕ੍ਖਾਚਾਰਂ ਗਮਿਸ੍ਸਤਿ, ਮਾ ਪੁਥੁਜ੍ਜਨਭਿਕ੍ਖੂ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤੁ, ਤੇਪਿਟਕਾ ਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਾਪ੍ਪਤ੍ਤਾ ਛਲਭਿਞ੍ਞਾਵ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤੂ''ਤਿ। ਥੇਰੋ ਸਤ੍ਥੁ ਵਚਨਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬੇਸਂ ਆਰੋਚੇਸਿ। ਸਤ੍ਥਾਰਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਸਤਸਹਸ੍ਸਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਕਾਸਂ ਪਕ੍ਖਨ੍ਦਿਂਸੁ। ਪਥਵਿਨ੍ਧਰੋ ਨਾਗਪਰਿਸਾਯ ਸਦ੍ਧਿਂ

ਦਸਬਲਸ੍ਸ ਪਚ੍ਚੁਗ੍ਗਮਨੰ ਆਗਤੋ ਸਤ੍ਥਾਰੰ ਪਰਿਵਾਰੇਤ੍ਵਾ ਸਮੁਦ੍ਦਮਤ੍ਥਕੇ ਮਣਿਵਣ੍ਣਾ ਊਮਿਯੋ ਮਦ੍ਦਮਾਨੰ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੰ ਓਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ਆਦਿਤੋ ਸਤ੍ਥਾਰੰ, ਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਸਙ੍ਘਨਵਕੰ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਪੁਤ੍ਤੰ ਉਪਰੇਵਤਸਾਮਣੇਰੰ ਨਾਮ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ''ਅਨਚ੍ਛਰਿਯੋ ਸੇਸਸਾਵਕਾਨੰ ਏਵਰੂਪੋ ਇਦ੍ਧਾਨੁਭਾਵੋ, ਇਮਸ੍ਸ ਪਨ ਤਰੁਣਬਾਲਦਾਰਕਸ੍ਸ ਏਵਰੂਪੋ ਇਦ੍ਧਾਨੁਭਾਵੋ ਅਤਿਵਿਯ ਅਚ੍ਛਰਿਯੋ''ਤਿ ਪੀਤਿਪਾਮੋਜ੍ਜੰ ਉਪ੍ਪਾਦੇਸਿ।

ਅਥਸ੍ਸ ਭਵਨੇ ਦਸਬਲੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨੇ ਸੇਸਭਿਕ੍ਖੂਸੁ ਕੋਟਿਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਨਿਸੀਦਨ੍ਤੇਸੁ ਸਤ੍ਥੁ ਸਮ੍ਮੁਖਟ੍ਠਾਨੇਯੇਵ ਉਪਰੇਵਤਸਾਮਣੇਰਸ੍ਸ ਆਸਨੰ ਪਾਪੁਣਿ। ਨਾਗਰਾਜਾ ਯਾਗੁੰ ਦੇਨ੍ਤੋਪਿ ਖਜ੍ਜਕੰ ਦੇਨ੍ਤੋਪਿ ਸਕਿੰ ਦਸਬਲੰ ਓਲੋਕੇਤਿ, ਸਕਿੰ ਉਪਰੇਵਤਸਾਮਣੇਰੰ। ਤਸ੍ਸ ਕਿਰ ਸਰੀਰੇ ਸਤ੍ਥੁ ਸਰੀਰੇ ਵਿਯ ਦ੍ਵਤ੍ਤਿੰਸ ਮਹਾਪੁਰਿਸਲਕ੍ਖਣਾਨਿ ਪਞ੍ਞਾਯਨ੍ਤਿ। ਤਤੋ ਨਾਗਰਾਜਾ ''ਅਯੰ ਸਾਮਣੇਰੋ ਬੁਦ੍ਧਾਨੰ ਸਦਿਸੋ ਪਞ੍ਞਾਯਤਿ, ਕਿੰ ਨੁ ਖੋ ਹੋਤੀ''ਤਿ ਅਵਿਦੂਰੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨੰ ਅਞ੍ਞਤਰੰ ਭਿਕ੍ਖੁੰ ਪੁਚ੍ਛਿ – ''ਅਯੰ, ਭਨ੍ਤੇ, ਸਾਮਣੇਰੋ ਦਸਬਲਸ੍ਸ ਕਿੰ ਹੋਤੀ''ਤਿ? ਪੁਤ੍ਤੋ, ਮਹਾਰਾਜਾਤਿ। ਸੋ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਮਹਾ ਵਤਾਯੰ ਭਿਕ੍ਖੁ, ਏਵਰੂਪਸ੍ਸ ਸੋਭਗ੍ਗਪ੍ਪਤ੍ਤਸ੍ਸ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਪੁਤ੍ਤਭਾਵੰ ਲਭਿ। ਸਰੀਰਮ੍ਪਿਸ੍ਸ ਏਕਦੇਸੇਨ ਬੁਦ੍ਧਾਨੰ ਸਰੀਰਸਦਿਸੰ ਪਞ੍ਞਾਯਤਿ, ਮਯਾਪਿ ਅਨਾਗਤੇ ਏਵਰੂਪੇਨ ਭਵਿਤੁੰ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ ਸਤ੍ਤਾਹੰ ਮਹਾਦਾਨੰ ਦਤ੍ਵਾ, ''ਭਨ੍ਤੇ, ਅਹੰ ਇਮਸ੍ਸ ਅਧਿਕਾਰਕਮ੍ਮਸ੍ਸਾਨੁਭਾਵੇਨ ਅਯੰ ਉਪਰੇਵਤੋ ਵਿਯ ਅਨਾਗਤੇ ਏਕਸ੍ਸ ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਪੁਤ੍ਤੋ ਭਵੇਯ੍ਯ''ਨ੍ਤਿ ਪਤ੍ਥਨੰ ਅਕਾਸਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਅਨਨ੍ਤਰਾਯੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਅਨਾਗਤੇ ਗੋਤਮਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਪੁਤ੍ਤੋ ਭਵਿਸ੍ਸਸੀ''ਤਿ ਬ੍ਯਾਕਰਿਤ੍ਵਾ ਪਕ੍ਕਾਮਿ।

ਪਥਵਿਨ੍ਧਰੋਪਿ ਪੁਨ ਅਦ੍ਧਮਾਸੇ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤੇ ਵਿਰੂਪਕ੍ਖੇਨ ਸਦ੍ਧਿੰ ਸਕ੍ਕਸ੍ਸ ਉਪਟ੍ਠਾਨੰ ਗਤੋ। ਅਥ ਨੰ ਸਮੀਪੇ ਠਿਤੰ ਸਕ੍ਕੋ ਪੁਚ੍ਛਿ – ''ਪਤ੍ਥਿਤੋ ਤੇ, ਸਮ੍ਮ, ਅਯੰ ਦੇਵਲੋਕੋ''ਤਿ? ਨ ਪਤ੍ਥਿਤੋ ਮਹਾਰਾਜਾਤਿ। ਕਿੰ ਦੋਸੰ ਅਦ੍ਦਸਾਤਿ? ਦੋਸੋ ਨਤ੍ਥਿ, ਮਹਾਰਾਜ, ਅਹੰ ਪਨ ਦਸਬਲਸ੍ਸ ਪੁਤ੍ਤੰ ਉਪਰੇਵਤਸਾਮਣੇਰੰ ਪਸ੍ਸਿੰ। ਤਸ੍ਸ ਮੇ ਦਿਟ੍ਠਕਾਲਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਅਞ੍ਞਤ੍ਥ ਚਿਤ੍ਤੰ ਨ ਨਮਿ, ਸ੍ਵਾਹੰ ''ਅਨਾਗਤੇ ਏਕਸ੍ਸ ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਏਵਰੂਪੋ ਪੁਤ੍ਤੋ ਭਵੇਯ੍ਯ''ਨ੍ਤਿ ਪਤ੍ਥਨੰ ਅਕਾਸਿੰ। ਤ੍ਵਮ੍ਪਿ, ਮਹਾਰਾਜ, ਏਕੰ ਪਤ੍ਥਨੰ ਕਰੋਹਿ, ਤੇ ਮਯੰ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਟ੍ਠਾਨੇ ਨ ਵਿਨਾ ਭਵਿਸ੍ਸਾਮਾਤਿ। ਸਕ੍ਕੋ ਤਸ੍ਸ ਵਚਨੰ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਏਕੰ ਮਹਾਨੁਭਾਵੰ ਭਿਕ੍ਖੁੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਕਤਰਕੁਲਾ ਨੁ ਖੋ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਅਯੰ ਕੁਲਪੁਤ੍ਤੋ ਪਬ੍ਬਜਿਤੋ''ਤਿ ਆਵਜ੍ਜੇਨ੍ਤੋ ''ਅਯੰ ਭਿਨ੍ਨੰ ਰਟ੍ਠੰ ਸਨ੍ਧਾਰੇਤੁੰ ਸਮਤ੍ਥਸ੍ਸ ਕੁਲਸ੍ਸ ਪੁਤ੍ਤੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਚੁਦ੍ਦਸ ਭਤ੍ਤਚ੍ਛੇਦੇ ਕਤ੍ਵਾ ਮਾਤਾਪਿਤਰੋ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜੰ ਅਨੁਜਾਨਾਪੇਤ੍ਵਾ ਪਬ੍ਬਜਿਤੋ''ਤਿ ਅਞ੍ਞਾਸਿ। ਞਤ੍ਵਾ ਚ ਪਨ ਅਜਾਨਨ੍ਤੋ ਵਿਯ ਦਸਬਲੰ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਤਾਹੰ ਮਹਾਸਕ੍ਕਾਰੰ ਕਤ੍ਵਾ, ''ਭਨ੍ਤੇ, ਅਹੰ ਇਮਸ੍ਸ ਕਲ੍ਯਾਣਕਮ੍ਮਸ੍ਸ ਨਿਸ੍ਸਨ੍ਦੇਨ ਤੁਮ੍ਹਾਕੰ ਸਾਸਨੇ ਅਯੰ ਕੁਲਪੁਤ੍ਤੋ ਵਿਯ ਅਨਾਗਤੇ ਏਕਸ੍ਸ ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਸਾਸਨੇ ਸਦ੍ਧਾਪਬ੍ਬਜਿਤਾਨੰ ਅਗ੍ਗੋ ਭਵੇਯ੍ਯ''ਨ੍ਤਿ ਪਤ੍ਥਨੰ ਅਕਾਸਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਅਨਨ੍ਤਰਾਯੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਤ੍ਵੰ, ਮਹਾਰਾਜ, ਅਨਾਗਤੇ ਗੋਤਮਸ੍ਸ ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਸਾਸਨੇ ਸਦ੍ਧਾਪਬ੍ਬਜਿਤਾਨੰ ਅਗ੍ਗੋ ਭਵਿਸ੍ਸਸੀ''ਤਿ ਬ੍ਯਾਕਰਿਤ੍ਵਾ ਪਕ੍ਕਾਮਿ। ਸਕ੍ਕੋਪਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਦੇਵਪੁਰਮੇਵ ਗਤੋ।

ਤੇ ਉਭੋਪਿ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਟ੍ਠਾਨਤੋ ਚਵਿਤ੍ਵਾ ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸੇਸੁ ਸੰਸਰਨ੍ਤਾ ਅਨੇਕਸਹਸ੍ਸਕਪ੍ਪੇ ਅਤਿਕ੍ਕਮਿੰਸੁ। ਇਤੋ ਪਨ ਦ੍ਵਾਨਵੁਤਿਕਪ੍ਪਮਤ੍ਥਕੇ ਫੁਸ੍ਸੋ ਨਾਮ ਬੁਦ੍ਧੋ ਲੋਕੇ ਉਦਪਾਦਿ। ਤਸ੍ਸ ਪਿਤਾ ਮਹਿਨ੍ਦੋ ਨਾਮ ਰਾਜਾ ਅਹੋਸਿ, ਵੇਮਾਤਿਕਾ ਤਯੋ ਕਨਿਟ੍ਠਭਾਤਰੋ। ਰਾਜਾ ਦਿਵਸੇ ਦਿਵਸੇ ''ਮਯ੍ਹੰਯੇਵ ਬੁਦ੍ਧੋ ਮਯ੍ਹੰ ਧਮ੍ਮੋ ਮਯ੍ਹੰ ਸਙ੍ਘੋ''ਤਿ ਮਮਾਯਨ੍ਤੋ ਸਯਮੇਵ ਦਸਬਲੰ ਨਿਬਦ੍ਧੰ ਭੋਜਨੰ ਭੋਜੇਤਿ।

ਅਥਸ੍ਸ ਏਕਦਿਵਸੰ ਪਚ੍ਚਨ੍ਤੋ ਕੁਪਿਤੋ। ਸੋ ਪੁਤ੍ਤੇ ਆਮਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਤਾਤਾ, ਪਚ੍ਚਨ੍ਤੋ ਕੁਪਿਤੋ , ਤੁਮ੍ਹੇਹਿ ਵਾ ਮਯਾ ਵਾ ਗਨ੍ਤਬ੍ਬੰ। ਯਦਿ ਅਹੰ ਗਚ੍ਛਾਮਿ, ਤੁਮ੍ਹੇਹਿ ਇਮਿਨਾ ਨਿਯਾਮੇਨ ਦਸਬਲੋ ਪਰਿਚਰਿਤਬ੍ਬੋ''ਤਿ। ਤੇ ਤਯੋਪਿ ਏਕਪ੍ਪਹਾਰੇਨੇਵ ਆਹੰਸੁ – ''ਤਾਤ, ਤੁਮ੍ਹਾਕੰ ਗਮਨਕਿਚ੍ਚੰ ਨਤ੍ਥਿ, ਮਯੰ ਚੋਰੇ ਵਿਧਮਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਪਿਤਰੰ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਚਨ੍ਤੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਚੋਰੇ ਵਿਧਮਿਤ੍ਵਾ ਵਿਜਿਤਸਙ੍ਗਾਮਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਨਿਵਤ੍ਤਿੰਸੁ। ਤੇ ਅਨ੍ਤਰਾਮਗ੍ਗੇ ਪਾਦਮੂਲਿਕੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿੰ ਮਨ੍ਤਯਿੰਸੁ – ''ਤਾਤਾ, ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਗਤਕ੍ਖਣੇਯੇਵ ਪਿਤਾ ਵਰੰ ਦਸ੍ਸਤਿ, ਕਤਰੰ ਵਰੰ ਗਣ੍ਹਾਮਾ''ਤਿ? ਅਯ੍ਯਾ, ਤੁਮ੍ਹਾਕੰ ਪਿਤੁ ਅਚ੍ਚਯੇਨ ਦੁਲ੍ਲਭੰ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ, ਤੁਮ੍ਹਾਕੰ ਪਨ ਜੇਟ੍ਠਭਾਤਿਕੰ ਫੁਸ੍ਸਬੁਦ੍ਧੰ ਪਟਿਜਗ੍ਗਨਵਰੰ ਗਣ੍ਹਥਾ''ਤਿ ਆਹੰਸੁ। ਤੇ ''ਕਲ੍ਯਾਣੰ ਤੁਮ੍ਹੇਹਿ ਵੁਤ੍ਤ''ਨ੍ਤਿ ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਏਕਚਿਤ੍ਤਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਿਤਰੰ ਅਦ੍ਦਸੰਸੁ। ਤਦਾ ਪਿਤਾ ਤੇਸੰ

ਪਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਵਰੰ ਅਦਾਸਿ। ਤੇ ''ਤੇਮਾਸੰ ਤਥਾਗਤੰ ਪਟਿਜਗ੍ਗਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਵਰੰ ਯਾਚਿੰਸੁ। ਰਾਜਾ ''ਅਯੰ ਦਾਤੁੰ ਨ ਸਕ੍ਕਾ, ਅਞ੍ਞੰ ਵਰੰ ਗਣ੍ਹਥਾ''ਤਿ ਆਹ। ਤਾਤ, ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਅਞ੍ਞੇਨ ਵਰੇਨ ਕਿਚ੍ਚੰ ਨਤ੍ਥਿ, ਸਚੇ ਤੁਮ੍ਹੇ ਦਾਤੁਕਾਮਾ, ਏਤੰਯੇਵ ਨੋ ਵਰੰ ਦੇਥਾਤਿ। ਰਾਜਾ ਤੇਸੁ ਪੁਨਪ੍ਪੁਨੰ ਕਥੇਨ੍ਤੇਸੁ ਅਤ੍ਤਨਾ ਪਟਿਞ੍ਞਾਤਤ੍ਤਾ ''ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਨ ਦਾਤੁ''ਨ੍ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਆਹ – ''ਤਾਤਾ, ਅਹੰ ਤੁਮ੍ਹਾਕੰ ਵਰੰ ਦੇਮਿ, ਅਪਿਚ ਖੋ ਪਨ ਬੁਦ੍ਧਾ ਨਾਮ ਦੁਰਾਸਦਾ ਹੋਨ੍ਤਿ ਸੀਹਾ ਵਿਯ ਏਕਚਰਾ, ਦਸਬਲੰ ਪਟਿਜਗ੍ਗਨ੍ਤਾ ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤਾ ਭਵੇਯ੍ਯਾਥਾ''ਤਿ।

ਤੇ ਚਿਨ੍ਤਯਿੰਸੁ – ''ਅਮ੍ਹੇਹਿ ਤਥਾਗਤੰ ਪਟਿਜਗ੍ਗਨ੍ਤੇਹਿ ਅਨੁਚ੍ਛਵਿਕੰ ਕਤ੍ਵਾ ਪਟਿਜਗ੍ਗਿਤੁੰ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਏਕਚਿਤ੍ਤਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਦਸਸੀਲਾਨਿ ਸਮਾਦਾਯ ਨਿਰਾਮਗਨ੍ਧਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥ ਦਾਨਗ੍ਗਪਰਿਵਹਨਕੇ ਤਯੋ ਪੁਰਿਸੇ ਠਪਯਿੰਸੁ। ਤੇਸੁ ਏਕੋ ਧਨਧਞ੍ਞੁਪ੍ਪਾਦਕੋ ਅਹੋਸਿ, ਏਕੋ ਮਾਪਕੋ, ਏਕੋ ਦਾਨਸੰਵਿਧਾਯਕੋ। ਤੇਸੁ ਧਨਧਞ੍ਞੁਪ੍ਪਾਦਕੋ ਪਚ੍ਚੁਪ੍ਪਨ੍ਨੇ ਬਿਮ੍ਬਿਸਾਰੋ ਮਹਾਰਾਜਾ ਜਾਤੋ, ਮਾਪਕੋ ਵਿਸਾਖੋ ਉਪਾਸਕੋ, ਦਾਨਸੰਵਿਧਾਯਕੋ ਰਟ੍ਠਪਾਲਤ੍ਥੇਰੋਤਿ। ਸੋ ਤਤ੍ਥ ਯਾਵਜੀਵੰ ਕੁਸਲੰ ਕਤ੍ਵਾ ਦੇਵਪੁਰੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੋ। ਅਯੰ ਪਨ ਰਾਹੁਲਤ੍ਥੇਰੋ ਨਾਮ ਕਸ੍ਸਪਦਸਬਲਸ੍ਸ ਕਾਲੇ ਕਿਕਿਸ੍ਸ ਕਾਸਿਰਞ੍ਞੋ ਜੇਟ੍ਠਪੁਤ੍ਤੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ, ਪਥਵਿਨ੍ਧਰਕੁਮਾਰੋਤਿਸ੍ਸ ਨਾਮੰ ਅਕੰਸੁ। ਤਸ੍ਸ ਸਤ੍ਤ ਭਗਿਨਿਯੋ ਅਹੇਸੁੰ। ਤਾ ਦਸਬਲਸ੍ਸ ਸਤ੍ਤ ਪਰਿਵੇਣਾਨਿ ਕਾਰਯਿੰਸੁ। ਪਥਵਿਨ੍ਧਰੋ ਓਪਰਜ੍ਜੰ ਲਭਿ। ਸੋ ਤਾ ਭਗਿਨਿਯੋ ਆਹ – ''ਤੁਮ੍ਹੇਹਿ ਕਾਰਿਤਪਰਿਵੇਣੇਸੁ ਮਯ੍ਹਮ੍ਪਿ ਏਕੰ ਦੇਥਾ''ਤਿ। ਭਾਤਿਕ, ਤੁਮ੍ਹੇ ਉਪਰਾਜਟ੍ਠਾਨੇ ਠਿਤਾ, ਤੁਮ੍ਹੇਹਿ ਨਾਮ ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਦਾਤਬ੍ਬੰ, ਤੁਮ੍ਹੇ ਅਞ੍ਞੰ ਪਰਿਵੇਣੰ ਕਰੋਥਾਤਿ। ਸੋ ਤਾਸੰ ਵਚਨੰ ਸੁਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਚ ਵਿਹਾਰਸਤਾਨਿ ਕਾਰੇਸਿ। ਪਞ੍ਚ ਪਰਿਵੇਣਸਤਾਨੀਤਿਪਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। ਸੋ ਤਤ੍ਥ ਯਾਵਜੀਵੰ ਕੁਸਲੰ ਕਤ੍ਵਾ ਦੇਵਪੁਰੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ। ਇਮਸ੍ਮਿੰ ਪਨ ਬੁਦ੍ਧੁਪ੍ਪਾਦੇ ਪਥਵਿਨ੍ਧਰਕੁਮਾਰੋ ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤਸ੍ਸ ਅਗ੍ਗਮਹੇਸਿਯਾ ਕੁਚ੍ਛਿਸ੍ਮਿੰ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿੰ ਗਣ੍ਹਿ, ਤਸ੍ਸ ਸਹਾਯਕੋ ਕੁਰੁਰਟ੍ਠੇ ਥੁਲ੍ਲਕੋਟ੍ਠਿਤਨਿਗਮੇ ਰਟ੍ਠਪਾਲਸੇਟ੍ਠਿਗੇਹੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ।

ਅਥ ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਦਸਬਲੋ ਅਭਿਸਮ੍ਬੋਧਿੰ ਪਤ੍ਵਾ ਪਵਤ੍ਤਿਤਵਰਧਮ੍ਮਚਕ੍ਕੋ ਅਨੁਪੁਬ੍ਬੇਨ ਕਪਿਲਵਤ੍ਥੁੰ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਰਾਹੁਲਕੁਮਾਰੰ ਪਬ੍ਬਾਜੇਸਿ। ਤਸ੍ਸ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾਵਿਧਾਨੰ ਪਾਲ਼ਿਯੰ (ਮਹਾਵ॰ ੧੦੫) ਆਗਤਮੇਵ। ਏਵੰ ਪਬ੍ਬਜਿਤਸ੍ਸ ਪਨਸ੍ਸ ਸਤ੍ਥਾ ਅਭਿਣ੍ਹਓਵਾਦਵਸੇਨ ਰਾਹੁਲੋਵਾਦਸੁਤ੍ਤੰ ਅਭਾਸਿ। ਰਾਹੁਲੋਪਿ ਪਾਤੋਵ ਵੁਟ੍ਠਾਯ ਹਤ੍ਥੇਨ ਵਾਲੁਕੰ ਉਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ''ਦਸਬਲਸ੍ਸ ਚੇਵ ਆਚਰਿਯੁਪਜ੍ਝਾਯਾਨਞ੍ਚ ਸਨ੍ਤਿਕਾ ਅਜ੍ਜ ਏਤ੍ਤਕੰ ਓਵਾਦੰ ਲਭੇਯ੍ਯ''ਨ੍ਤਿ ਵਦਤਿ। ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਮਜ੍ਝੇ ਕਥਾ ਉਦਪਾਦਿ ''ਓਵਾਦਕ੍ਖਮੋ ਵਤ ਰਾਹੁਲਸਾਮਣੇਰੋ ਪਿਤੁ ਅਨੁਚ੍ਛਵਿਕੋ ਪੁਤ੍ਤੋ''ਤਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਭਿਕ੍ਖੂਨੰ ਚਿਤ੍ਤਾਚਾਰੰ ਞਤ੍ਵਾ ''ਮਯਿ ਗਤੇ ਏਕਾ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾ ਚ ਵਡ੍ਢਿਸ੍ਸਤਿ, ਰਾਹੁਲਸ੍ਸ ਚ ਗੁਣੋ ਪਾਕਟੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਸਭਾਯੰ ਬੁਦ੍ਧਾਸਨੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਮਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਕਾਯ ਨੁਤ੍ਥ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਏਤਰਹਿ ਕਥਾਯ ਸਨ੍ਨਿਸਿਨ੍ਨਾ''ਤਿ। ਰਾਹੁਲਸਾਮਣੇਰਸ੍ਸ ਓਵਾਦਕ੍ਖਮਭਾਵੰ ਕਥੇਮ ਭਗਵਾਤਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਇਮਸ੍ਮਿੰ ਠਾਨੇ ਠਤ੍ਵਾ ਰਾਹੁਲਸ੍ਸ ਗੁਣਦੀਪਨਤ੍ਥੰ ਮਿਗਜਾਤਕੰ ਆਹਰਿਤ੍ਵਾ ਕਥੇਸਿ –

''ਮਿਗੰ ਤਿਪਲ੍ਲਤ੍ਥਮਨੇਕਮਾਯੰ,
ਅਟ੍ਠਕ੍ਖੁਰੰ ਅਡ੍ਢਰਤ੍ਤਾ ਪਪਾਯਿੰ।
ਏਕੇਨ ਸੋਤੇਨ ਛਮਾ'ਸ੍ਸਸਨ੍ਤੋ,
ਛਹਿ ਕਲਾਹਿਤਿਭੋਤਿ ਭਾਗਿਨੇਯ੍ਯੋ''ਤਿ॥ (ਜਾ॰ ੧.੧.੧੬)।

ਅਥਸ੍ਸ ਸਤ੍ਤਵਸ੍ਸਿਕਸਾਮਣੇਰਕਾਲੇ ''ਮਾ ਹੇਵ ਖੋ ਰਾਹੁਲੋ ਦਹਰਭਾਵੇਨ ਕੀਲ਼ਨਤ੍ਥਾਯਪਿ ਸਮ੍ਪਜਾਨਮੁਸਾ ਭਾਸੇਯ੍ਯਾ''ਤਿ ਅਮ੍ਬਲਟ੍ਠਿਯਰਾਹੁਲੋਵਾਦੰ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੨.੧੦੭ ਆਦਯੋ) ਦੇਸੇਸਿ। ਅਟ੍ਠਾਰਸਵਸ੍ਸਿਕਸਾਮਣੇਰਕਾਲੇ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਪਚ੍ਛਤੋ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਪਵਿਸਨ੍ਤਸ੍ਸ ਸਤ੍ਥੁ ਚੇਵ ਅਤ੍ਤਨੋ ਚ ਰੂਪਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ਗੇਹਸਿਤੰ ਵਿਤਕ੍ਕੰ ਵਿਤਕ੍ਕੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ''ਯੰਕਿਞ੍ਚਿ, ਰਾਹੁਲ, ਰੂਪ''ਨ੍ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਮਹਾਰਾਹੁਲੋਵਾਦਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤੰ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੨.੧੧੩) ਕਥੇਸਿ। ਸੰਯੁਤ੍ਤਕੇ (ਸੰ॰ ਨਿ॰ ੪.੧੨੧) ਪਨ ਰਾਹੁਲੋਵਾਦੋਪਿ ਅਙ੍ਗੁਤ੍ਤਰੇ (ਅ॰ ਨਿ॰ ੪.੧੭੭) ਰਾਹੁਲੋਵਾਦੋਪਿ ਥੇਰਸ੍ਸ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਚਾਰੋਯੇਵ। ਅਥਸ੍ਸ ਸਤ੍ਥਾ ਞਾਣਪਰਿਪਾਕੰ ਞਤ੍ਵਾ ਅਵਸ੍ਸਿਕਭਿਕ੍ਖੁਕਾਲੇ ਅਨ੍ਧਵਨੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਚੂਲ਼ਰਾਹੁਲੋਵਾਦੰ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੩.੪੧੬ ਆਦਯੋ) ਕਥੇਸਿ। ਦੇਸਨਾਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਰਾਹੁਲਤ੍ਥੇਰੋ

ਕੋਟਿਸਤਸਹਸ੍ਸਦੇਵਤਾਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਾਪੁਣਿ, ਸੋਤਾਪਨ੍ਨਸਕਦਾਗਾਮਿਅਨਾਗਾਮਿਦੇਵਤਾਨਂ ਗਣਨਾ ਨਤ੍ਥਿ। ਅਥ ਸਤ੍ਥਾ ਅਪਰਭਾਗੇ ਅਰਿਯਸਙ੍ਘਮਜ੍ਝੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਥੇਰਂ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਸਾਸਨੇ ਸਿਕ੍ਖਾਕਾਮਾਨਂ ਅਗ੍ਗਟ੍ਠਾਨੇ ਠਪੇਸਿ।

ਸਤ੍ਥਰਿ ਪਨ ਕੁਰੁਰਟ੍ਠੇ ਚਾਰਿਕਾਯ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਥੁਲ੍ਲਕੋਟ੍ਠਿਤਂ ਅਨੁਪ੍ਪਤ੍ਤੇ ਰਟ੍ਠਪਾਲੋ ਕੁਲਪੁਤ੍ਤੋ ਸਤ੍ਥੁ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਪਟਿਲਦ੍ਧਸਦ੍ਧੋ ਮਾਤਾਪਿਤਰੋ ਅਨੁਜਾਨਾਪੇਤ੍ਵਾ ਦਸਬਲਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥੁ ਆਣਤ੍ਤਿਯਾ ਅਞ੍ਞਤਰਸ੍ਸ ਥੇਰਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਪਬ੍ਬਜਿ। ਤਸ੍ਸ ਪਬ੍ਬਜਿਤਦਿਵਸਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਸੇਟ੍ਠਿਗਹਪਤਿ ਭਿਕ੍ਖੂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਨਿਵੇਸਨਦ੍ਵਾਰੇਨ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੇ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਕਿਂ ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਗੇਹੇ ਕਮ੍ਮਂ, ਏਕੋਵ ਪੁਤ੍ਤਕੋ ਅਹੋਸਿ, ਤਂ ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਵਾ ਗਤਤ੍ਥ, ਇਦਾਨਿ ਕਿਂ ਕਰਿਸ੍ਸਥਾ''ਤਿ ਅਕ੍ਕੋਸਤਿ ਪਰਿਭਾਸਤਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਅਦ੍ਧਮਾਸਂ ਥੁਲ੍ਲਕੋਟ੍ਠਿਤੇ ਵਸਿਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਸਾਵਤ੍ਥਿਮੇਵ ਅਗਮਾਸਿ। ਤਤ੍ਥਾਯਸ੍ਮਾ ਰਟ੍ਠਪਾਲੋ ਯੋਨਿਸੋ ਮਨਸਿਕਰੋਨ੍ਤੋ ਕਮ੍ਮਂ ਕਤ੍ਵਾ ਵਿਪਸ੍ਸਨਂ ਵਡ੍ਢੇਤ੍ਵਾ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਾਪੁਣਿ। ਸੋ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਅਨੁਜਾਨਾਪੇਤ੍ਵਾ ਮਾਤਾਪਿਤਰੋ ਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਂ ਥੁਲ੍ਲਕੋਟ੍ਠਿਤਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਸਪਦਾਨਂ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਚਰਨ੍ਤੋ ਪਿਤੁ ਨਿਵੇਸਨੇ ਆਭਿਦੋਸਿਕਂ ਕੁਮ੍ਮਾਸਂ ਲਭਿਤ੍ਵਾ ਤਂ ਅਮਤਂ ਵਿਯ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤੋ ਪਿਤਰਾ ਨਿਮਨ੍ਤਿਤੋ ਅਧਿਵਾਸੇਤ੍ਵਾ ਦੁਤਿਯਦਿਵਸੇ ਪਿਤੁ ਨਿਵੇਸਨੇ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਂ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਅਲਙ੍ਕਤਪਟਿਯਤ੍ਤੇ ਇਤ੍ਥਿਜਨੇ ਅਸੁਭਸਞ੍ਞਂ ਉਪ੍ਪਾਦੇਤ੍ਵਾ ਠਿਤਕੋਵ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਤ੍ਵਾ ਜਿਯਾ ਮੁਤ੍ਤੋ ਵਿਯ ਨਾਰਾਚੋ ਆਕਾਸਂ ਉਪ੍ਪਤਿਤ੍ਵਾ ਕੋਰਬ੍ਯਰਞ੍ਞੋ ਮਿਗਚੀਰਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਮਙ੍ਗਲਸਿਲਾਪਟ੍ਟੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਾਯ ਆਗਤਸ੍ਸ ਰਞ੍ਞੋ ਚਤੁਪਾਰਿਜੁਞ੍ਞਪਟਿਮਣ੍ਡਿਤਂ ਧਮ੍ਮਂ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੨.੩੦੪) ਦੇਸੇਤ੍ਵਾ ਅਨੁਪੁਬ੍ਬੇਨ ਚਾਰਿਕਂ ਚਰਮਾਨੋ ਪੁਨ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕਂਯੇਵ ਆਗਤੋ। ਏਵਮੇਤਂ ਵਤ੍ਥੁ ਸਮੁਟ੍ਠਿਤਂ। ਅਥ ਸਤ੍ਥਾ ਅਪਰਭਾਗੇ ਅਰਿਯਗਣਮਜ੍ਝੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਥੇਰਂ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਸਾਸਨੇ ਸਦ੍ਧਾਪਬ੍ਬਜਿਤਾਨਂ ਕੁਲਪੁਤ੍ਤਾਨਂ ਅਗ੍ਗਟ੍ਠਾਨੇ ਠਪੇਸੀਤਿ।

ਕੁਣ੍ਡਧਾਨਤ੍ਥੇਰਵਤ੍ਥੁ

੨੧੧. ਤਤਿਯੇ **ਪਠਮਂ ਸਲਾਕਂ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਸਬ੍ਬਪਠਮਂ ਸਲਾਕਗਾਹਕਾਨਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਕੁਣ੍ਡਧਾਨਤ੍ਥੇਰੋ ਅਗ੍ਗੋਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਸੋ ਕਿਰ ਥੇਰੋ ਮਹਾਸੁਭਦ੍ਦਾਯ ਨਿਮਨ੍ਤਿਤਦਿਵਸੇ ਤਥਾਗਤੇ ਉਗ੍ਗਨਗਰਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੇ ''ਅਜ੍ਜ ਸਤ੍ਥਾ ਦੂਰਂ ਭਿਕ੍ਖਾਚਾਰਂ ਗਮਿਸ੍ਸਤਿ, ਪੁਥੁਜ੍ਜਨਾ ਸਲਾਕਂ ਮਾ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੁ, ਪਞ੍ਚਸਤਾ ਖੀਣਾਸਵਾਵ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੂ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਪਠਮਮੇਵ ਸੀਹਨਾਦਂ ਨਦਿਤ੍ਵਾ ਸਲਾਕਂ ਗਣ੍ਹਿ। ਚੂਲਸੁਭਦ੍ਦਾਯ ਨਿਮਨ੍ਤਿਤਦਿਵਸੇ ਤਥਾਗਤੇ ਸਾਕੇਤਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੇਪਿ ਪਞ੍ਚਨ੍ਨਂ ਭਿਕ੍ਖੁਸਤਾਨਂ ਅਨ੍ਤਰੇ ਪਠਮਮੇਵ ਸਲਾਕਂ ਗਣ੍ਹਿ, ਸੁਨਾਪਰਨ੍ਤਜਨਪਦਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੇਪਿ। ਇਮੇਹਿ ਕਾਰਣੇਹਿ ਥੇਰੋ ਪਠਮਂ ਸਲਾਕਂ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਾਨਂ ਅਗ੍ਗੋ ਨਾਮ ਜਾਤੋ। **ਕੁਣ੍ਡਧਾਨੋ**ਤਿ ਪਨਸ੍ਸ ਨਾਮਂ।

ਤਸ੍ਸ ਪਞ੍ਹਕਮ੍ਮੇ ਅਯਮਨੁਪੁਬ੍ਬਿਕਥਾ – ਅਯਂ ਕਿਰ ਪਦੁਮੁਤ੍ਤਰਬੁਦ੍ਧਕਾਲੇ ਹਂਸਵਤੀਨਗਰੇ ਕੁਲਗੇਹੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੋ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਵਿਹਾਰਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਂ ਸੁਣਨ੍ਤੋ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਏਕਂ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਪਠਮਂ ਸਲਾਕਂ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਾਨਂ ਅਗ੍ਗਟ੍ਠਾਨੇ ਠਪੇਨ੍ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਬੁਦ੍ਧਾਨਂ ਅਧਿਕਾਰਕਮ੍ਮਂ ਕਤ੍ਵਾ ਤਂ ਠਾਨਨ੍ਤਰਂ ਪਤ੍ਥੇਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾਰਾ ਅਨਨ੍ਤਰਾਯਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਬ੍ਯਾਕਤੋ ਯਾਵਜੀਵਂ ਕੁਸਲਂ ਕਤ੍ਵਾ ਦੇਵੇਸੁ ਚ ਮਨੁਸ੍ਸੇਸੁ ਚ ਸਂਸਰਨ੍ਤੋ ਕਸ੍ਸਪਬੁਦ੍ਧਕਾਲੇ ਭੁਮ੍ਮਟ੍ਠਕਦੇਵਤਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ। ਦੀਘਾਯੁਕਬੁਦ੍ਧਾਨਞ੍ਹਿ ਨਾਮ ਨ ਅਨ੍ਵਦ੍ਧਮਾਸਿਕੋ ਉਪੋਸਥੋ ਹੋਤਿ। ਵਿਪਸ੍ਸੀਦਸਬਲਸ੍ਸ ਹਿ ਛਬ੍ਬਸ੍ਸਨ੍ਤਰੇ ਛਬ੍ਬਸ੍ਸਨ੍ਤਰੇ ਉਪੋਸਥੋ ਅਹੋਸਿ, ਕਸ੍ਸਪਦਸਬਲੋ ਪਨ ਛਟ੍ਠੇ ਛਟ੍ਠੇ ਮਾਸੇ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖਂ ਓਸਾਰੇਸਿ। ਤਸ੍ਸ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖਂ ਓਸਾਰਣਕਾਲੇ ਦਿਸਾਵਾਸਿਕਾ ਦ੍ਵੇ ਸਹਾਯਕਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ''ਉਪੋਸਥਂ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ। ਅਯਂ ਭੁਮ੍ਮਦੇਵਤਾ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਇਮੇਸਂ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਮੇਤ੍ਤਿ ਅਤਿਵਿਯ ਦਲ੍ਹਾ, ਕਿਂ ਨੁ ਖੋ ਭੇਦਕੇ ਸਤਿ ਭਿਜ੍ਜੇਯ੍ਯ, ਨ ਭਿਜ੍ਜੇਯ੍ਯਾ''ਤਿ? ਤੇਸਂ ਓਕਾਸਂ ਓਲੋਕਯਮਾਨਾ ਤੇਸਂ ਅਵਿਦੂਰੇਨੇਵ ਗਚ੍ਛਤਿ।

ਅਥੇਕੋ ਥੇਰੋ ਏਕਸ੍ਸ ਹਤ੍ਥੇ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਂ ਦਤ੍ਵਾ ਸਰੀਰਵਲਞ੍ਜਨਤ੍ਥਂ ਉਦਕਫਾਸੁਕਟ੍ਠਾਨਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਧੋਤਹਤ੍ਥਪਾਦੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਗੁਮ੍ਬਸਭਾਗਤੋ ਨਿਕ੍ਖਮਤਿ। ਭੁਮ੍ਮਦੇਵਤਾ ਤਸ੍ਸ ਥੇਰਸ੍ਸ ਪਚ੍ਛਤੋ ਪਚ੍ਛਤੋ ਉਤ੍ਤਮਰੂਪਾ ਇਤ੍ਥੀ ਹੁਤ੍ਵਾ ਕੇਸੇ ਵਿਧੁਨਿਤ੍ਵਾ ਸਂਵਿਧਾਯ ਬਨ੍ਧਨ੍ਤੀ ਵਿਯ ਪਿਟ੍ਠਿਤੋ ਪਂਸੁਂ ਪੁਞ੍ਛਮਾਨਾ ਵਿਯ ਸਾਟਕਂ ਸਂਵਿਧਾਯ ਨਿਵਾਸਯਮਾਨਾ ਵਿਯ ਚ ਹੁਤ੍ਵਾ ਥੇਰਸ੍ਸ ਪਦਾਨੁਪਦਿਕਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਗੁਮ੍ਬਤੋ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤਾ। ਏਕਮਨ੍ਤੇ ਠਿਤੋ ਸਹਾਯਕਤ੍ਥੇਰੋ ਇਮਂ ਕਾਰਣਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਦੋਮਨਸ੍ਸਜਾਤੋ ''ਨਟ੍ਠੋ ਦਾਨਿ ਮੇ

ਇਮਿਨਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਦੀਘਰਤ੍ਤਾਨੁਗਤੋ ਸਿਨੇਹੋ। ਸਚਾਹਂ ਏਵਂਵਿਧਭਾਵਂ ਜਾਨੇਯਜਂ, ਏਤ੍ਤਕਂ ਅਦ੍ਧਾਨਂ ਇਮਿਨਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਵਿਸ੍ਸਾਸਂ ਨ ਕਰੇਯਜ’’ਨ੍ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤਸ੍ਸੇਵਸ੍ਸ ‘‘ਹਨ੍ਦਾਵੁਸੋ, ਤੁਯ੍ਹਂ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਂ, ਤਾਦਿਸੇਨ ਪਾਪੇਨ ਸਹਾਯੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਏਕਮਗ੍ਗਂ ਨ ਗਚ੍ਛਾਮੀ’’ਤਿ ਆਹ । ਤਂ ਕਥਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਲਜ੍ਜਿਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਹਦਯਂ ਤਿਖਿਣਸਤ੍ਤਿਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਵਿਦ੍ਧਂ ਵਿਯ ਅਹੋਸਿ। ਤਤੋ ਨਂ ਆਹ – ‘‘ਆਵੁਸੋ, ਕਿਂ ਨਾਮੇਤਂ ਵਦਸਿ, ਅਹਂ ਏਤ੍ਤਕਂ ਕਾਲਂ ਦੁਕ੍ਕਟਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਨ ਜਾਨਾਮਿ। ਤ੍ਵਂ ਪਨ ਮਂ ਅਜ੍ਜ ‘ਪਾਪੋ’ਤਿ ਵਦਸਿ, ਕਿਂ ਤੇ ਦਿਟ੍ਠ’’ਨ੍ਤਿ? ਕਿਂ ਅਞ੍ਞੇਨ ਦਿਟ੍ਠੇਨ, ਕਿਂ ਤ੍ਵਂ ਏਵਂਵਿਧੇਨ ਅਲਙ੍ਕਤਪਟਿਯਤ੍ਤੇਨ ਮਾਤੁਗਾਮੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਏਕਟ੍ਠਾਨੇ ਹੁਤ੍ਵਾ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤੋਤਿ? ਨਤ੍ਥੇਤਂ, ਆਵੁਸੋ, ਮਯ੍ਹਂ, ਨਾਹਂ ਏਵਰੂਪਂ ਮਾਤੁਗਾਮਂ ਪਸ੍ਸਾਮੀਤਿ। ਤਸ੍ਸ ਯਾਵਤਤਿਯਂ ਕਥੇਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਇਤਰੋ ਥੇਰੋ ਕਥਂ ਅਸਦ੍ਦਹਿਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨਾ ਦਿਟ੍ਠਕਾਰਣਂਯੇਵ ਅਤ੍ਥਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਤੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਏਕਮਗ੍ਗੇਨ ਅਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞੇਨ ਮਗ੍ਗੇਨ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਤੋ। ਇਤਰੋਪਿ ਅਞ੍ਞੇਨ ਮਗ੍ਗੇਨ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕਂਯੇਵ ਗਤੋ।

ਤਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਉਪੋਸਥਾਗਾਰਂ ਪਵਿਸਨਵੇਲਾਯ ਸੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਤਂ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਉਪੋਸਥਗ੍ਗੇ ਸਞ੍ਜਾਨਿਤ੍ਵਾ ‘‘ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਉਪੋਸਥਗ੍ਗੇ ਏਵਰੂਪੋ ਨਾਮ ਪਾਪਭਿਕ੍ਖੁ ਅਤ੍ਥਿ, ਨਾਹਂ ਤੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਉਪੋਸਥਂ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਬਹਿ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਭੁਮ੍ਮਦੇਵਤਾ ‘‘ਭਾਰਿਯਂ ਮਯਾ ਕਮ੍ਮਂ ਕਤ’’ਨ੍ਤਿ ਮਹਲ੍ਲਕਉਪਾਸਕਵਣ੍ਣੇਨ ਤਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ‘‘ਕਸ੍ਮਾ, ਭਨ੍ਤੇ, ਅਯਜੋ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਠਾਨੇ ਠਿਤੋ’’ਤਿ ਆਹ। ਉਪਾਸਕ, ਇਮਂ ਉਪੋਸਥਗ੍ਗਂ ਏਕੋ ਪਾਪਭਿਕ੍ਖੁ ਪਵਿਟ੍ਠੋ, ਅਹਂ ਤੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਉਪੋਸਥਂ ਨ ਕਰੋਮੀਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਬਹਿ ਠਿਤੋਮ੍ਹੀਤਿ। ਭਨ੍ਤੇ, ਮਾ ਏਵਂ ਗਣ੍ਹਥ, ਪਰਿਸੁਦ੍ਧਸੀਲੋ ਏਸ ਭਿਕ੍ਖੁ। ਤੁਮ੍ਹੇਹਿ ਦਿਟ੍ਠਮਾਤੁਗਾਮੋ ਨਾਮ ਅਹਂ, ਮਯਾ ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਵੀਮਂਸਨਤ੍ਥਾਯ ‘‘ਦਲ੍ਹਾ ਨੁ ਖੋ ਇਮੇਸਂ ਥੇਰਾਨਂ ਮੇਤ੍ਤਿ, ਨੋ ਦਲ੍ਹਾ’’ਤਿ ਲਜ੍ਜਿਅਲਜ੍ਜਿਭਾਵਂ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੇਨ ਤਂ ਕਮ੍ਮਂ ਕਤਨ੍ਤਿ। ਕੋ ਪਨ ਤ੍ਵਂ ਸਪ੍ਪੁਰਿਸਾਤਿ? ਅਹਂ ਏਕਾ ਭੁਮ੍ਮਦੇਵਤਾ, ਭਨ੍ਤੇਤਿ। ਦੇਵਪੁਤ੍ਤੋ ਕਥੇਨ੍ਤੋਵ ਦਿਬ੍ਬਾਨੁਭਾਵੇਨ ਠਤ੍ਵਾ ਥੇਰਸ੍ਸ ਪਾਦੇਸੁ ਪਤਿਤ੍ਵਾ ‘‘ਮਯ੍ਹਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਖਮਥ, ਏਤਂ ਦੋਸਂ ਥੇਰੋ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਉਪੋਸਥਂ ਕਰੋਥਾ’’ਤਿ ਥੇਰਂ ਯਾਚਿਤ੍ਵਾ ਉਪੋਸਥਗ੍ਗਂ ਪਵੇਸੇਸਿ। ਸੋ ਥੇਰੋ ਉਪੋਸਥਂ ਤਾਵ ਏਕਟ੍ਠਾਨੇ ਅਕਾਸਿ, ਮਿਤ੍ਤਸਨ੍ਥਵਵਸੇਨ ਨ ਪੁਨ ਤੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਏਕਟ੍ਠਾਨੇ ਅਹੋਸੀਤਿ। ਇਮਸ੍ਸ ਥੇਰਸ੍ਸ ਕਮ੍ਮਂ ਨ ਕਥਿਯਤਿ, ਚੁਦਿਤਕਤ੍ਥੇਰੋ ਪਨ ਅਪਰਾਪਰਂ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਯ ਕਮ੍ਮਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਾਪੁਣਿ।

ਭੁਮ੍ਮਦੇਵਤਾ ਤਸ੍ਸ ਕਮ੍ਮਸ੍ਸ ਨਿਸ੍ਸਨ੍ਦੇਨ ਏਕਂ ਬੁਦ੍ਧਨ੍ਤਰਂ ਅਪਾਯਤੋ ਨ ਮੁਚ੍ਚਿਤ੍ਥ। ਸਚੇ ਪਨ ਕਾਲੇਨ ਕਾਲਂ ਮਨੁਸ੍ਸਤ੍ਤਂ ਆਗਚ੍ਛਤਿ, ਅਞ੍ਞੇਨ ਯੇਨ ਕੇਨਚਿ ਕਤੋ ਦੋਸੋ ਤਸ੍ਸੇਵ ਉਪਰਿ ਪਤਤਿ। ਸੋ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਭਗਵਤੋ ਕਾਲੇ ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਕੁਲੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ, ਧਾਨਮਾਣਵੋਤਿਸ੍ਸ ਨਾਮਂ ਅਕਂਸੁ। ਸੋ ਵਯਪ੍ਪਤ੍ਤੋ ਤਯੋ ਵੇਦੇ ਉਗ੍ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਵਾ ਮਹਲ੍ਲਕਕਾਲੇ ਸਤ੍ਥੁ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਪਟਿਲਦ੍ਧਸਦ੍ਧੋ ਪਬ੍ਬਜਿ, ਤਸ੍ਸ ਉਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਦਿਵਸਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਏਕਾ ਅਲਙ੍ਕਤਪਟਿਯਤ੍ਤਾ ਇਤ੍ਥੀ ਤਸ੍ਮਿਂ ਗਾਮਂ ਪਵਿਸਨ੍ਤੇ ਸਦ੍ਧਿਂਯੇਵ ਗਾਮਂ ਪਵਿਸਤਿ, ਨਿਕ੍ਖਮਨ੍ਤੇ ਨਿਕ੍ਖਮਤਿ। ਵਿਹਾਰਂ ਪਵਿਸਨ੍ਤੇਪਿ ਪਵਿਸਤਿ, ਤਿਟ੍ਠਨ੍ਤੇਪਿ ਤਿਟ੍ਠਤੀਤਿ ਏਵਂ ਨਿਚ੍ਚਾਨੁਬਨ੍ਧਾ ਪਞ੍ਞਾਯਤਿ। ਥੇਰੋ ਤਂ ਨ ਪਸ੍ਸਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਪਨ ਪੁਰਿਮਸ੍ਸ ਕਮ੍ਮਸ੍ਸ ਨਿਸ੍ਸਨ੍ਦੇਨ ਸਾ ਅਞ੍ਞੇਸਂ ਉਪਟ੍ਠਾਤਿ।

ਗਾਮੇ ਯਾਗੁਭਿਕ੍ਖਂ ਦਦਮਾਨਾ ਇਤ੍ਥਿਯੋ, ‘‘ਭਨ੍ਤੇ, ਅਯਂ ਏਕੋ ਯਾਗੁਉਲ੍ਲੁਙ੍ਕੋ ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ, ਏਕੋ ਇਮਿਸ੍ਸਾ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਸਹਾਯਿਕਾਯਾ’’ਤਿ ਪਰਿਹਾਸਂ ਕਰੋਨ੍ਤਿ। ਥੇਰਸ੍ਸ ਮਹਤੀ ਵਿਹੇਸਾ ਹੋਤਿ। ਵਿਹਾਰਂ ਗਤਮ੍ਪਿ ਨਂ ਸਾਮਣੇਰਾ ਚੇਵ ਦਹਰਭਿਕ੍ਖੂ ਚ ਪਰਿਵਾਰੇਤ੍ਵਾ ‘‘ਧਾਨੋ ਕੋਣ੍ਡੋ ਜਾਤੋ’’ਤਿ ਪਰਿਹਾਸਂ ਕਰੋਨ੍ਤਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਤੇਨੇਵ ਕਾਰਣੇਨ ਕੁਣ੍ਡਧਾਨਤ੍ਥੇਰੋਤਿ ਨਾਮਂ ਜਾਤਂ । ਸੋ ਉਟ੍ਠਾਯ ਸਮੁਟ੍ਠਾਯ ਤੇਹਿ ਕਯਿਰਮਾਨਂ ਕੇਲ਼ਿਂ ਸਹਿਤੁਂ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੋ ਉਮ੍ਮਾਦਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ‘‘ਤੁਮ੍ਹੇ ਕੋਣ੍ਡਾ, ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਉਪਜ੍ਝਾਯਾ ਕੋਣ੍ਡਾ , ਆਚਰਿਯਾ ਕੋਣ੍ਡਾ’’ਤਿ ਵਦਤਿ। ਅਥ ਨਂ ਸਤ੍ਥੁ ਆਰੋਚੇਸੁਂ – ‘‘ਕੁਣ੍ਡਧਾਨੋ ਦਹਰਸਾਮਣੇਰੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਏਵਂ ਫਰੁਸਵਾਚਂ ਵਦਤੀ’’ਤਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਤਂ ਪਕ੍ਕੋਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ‘‘ਸਚ੍ਚਂ ਭਿਕ੍ਖੂ’’ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ‘‘ਸਚ੍ਚਂ ਭਗਵਾ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ‘‘ਕਸ੍ਮਾ ਏਵਂ ਵਦੇਸੀ’’ਤਿ ਆਹ। ਭਨ੍ਤੇ, ਨਿਬਦ੍ਧਂ ਵਿਹੇਸਂ ਅਸਹਨ੍ਤੋ ਏਵਂ ਕਥੇਮੀਤਿ। ‘‘ਤ੍ਵਂ ਪੁਬ੍ਬੇ ਕਤਕਮ੍ਮਂ ਯਾਵਜ੍ਜਦਿਵਸਾ ਜੀਰਾਪੇਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋਸਿ, ਪੁਨ ਏਵਰੂਪਂ ਫਰੁਸਂ ਮਾ ਵਦ ਭਿਕ੍ਖੂ’’ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਆਹ –

‘‘ਮਾਵੋਚ ਫਰੁਸਂ ਕਞ੍ਚਿ, ਵੁਤ੍ਤਾ ਪਟਿਵਦੇਯਜੁ ਤਂ।

ਦੁਕ੍ਖਾ ਹਿ ਸਾਰਮ੍ਭਕਥਾ, ਪਟਿਦਣ੍ਡਾ ਫੁਸੇਯ੍ਯੁ ਤੰ॥

‘‘ਸਚੇ ਨੇਰੇਸਿ ਅਤ੍ਤਾਨੰ, ਕੰਸੋ ਉਪਹਤੋ ਯਥਾ।
ਏਸ ਪਤ੍ਤੋਸਿ ਨਿਬ੍ਬਾਨੰ, ਸਾਰਮ੍ਭੋ ਤੇ ਨ ਵਿਜ੍ਜਤੀ’’ਤਿ॥ (ਧ॰ ਪ॰ ੧੩੩-੧੩੪)।

ਇਮਞ੍ਚ ਪਨ ਤਸ੍ਸ ਥੇਰਸ੍ਸ ਮਾਤੁਗਾਮੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਵਿਚਰਣਭਾਵਂ ਕੋਸਲਰਞ੍ਞੋਪਿ ਕਥਯਿਂਸੁ। ਰਾਜਾ ‘‘ਗਚ੍ਛਥ, ਭਣੇ, ਵੀਮਂਸਥਾ’’ਤਿ ਪੇਸੇਤ੍ਵਾ ਸਯਮ੍ਪਿ ਮਨ੍ਦੇਨੇਵ ਪਰਿਵਾਰੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਥੇਰਸ੍ਸ ਵਸਨਟ੍ਠਾਨਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤੇ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਤਸ੍ਮਿਂ ਖਣੇ ਥੇਰੋ ਸੂਚਿਕਮ੍ਮਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਹੋਤਿ, ਸਾਪਿਸ੍ਸ ਇਤ੍ਥੀ ਅਵਿਦੂਰੇ ਠਾਨੇ ਠਿਤਾ ਵਿਯ ਪਞ੍ਞਾਯਤਿ।

ਰਾਜਾ ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ‘‘ਅਤ੍ਥਿਦਂ ਕਾਰਣ’’ਨ੍ਤਿ ਤਸ੍ਸਾ ਠਿਤਟ੍ਠਾਨਂ ਅਗਮਾਸਿ। ਸਾ ਤਸ੍ਮਿਂ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤੇ ਥੇਰਸ੍ਸ ਵਸਨਪਣ੍ਣਸਾਲਂ ਪਵਿਟ੍ਠਾ ਵਿਯ ਅਹੋਸਿ। ਰਾਜਾਪਿ ਤਾਯ ਸਦ੍ਧਿਂਯੇਵ ਪਣ੍ਣਸਾਲਂ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ਅਦਿਸ੍ਵਾ ‘‘ਨਾਯਂ ਮਾਤੁਗਾਮੋ, ਥੇਰਸ੍ਸ ਏਕੋ ਕਮ੍ਮਵਿਪਾਕੋ’’ਤਿ ਸਞ੍ਞਂ ਕਤ੍ਵਾ ਪਠਮਂ ਥੇਰਸ੍ਸ ਸਮੀਪੇਨ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋਪਿ ਥੇਰਂ ਅਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਕਾਰਣਸ੍ਸ ਅਭੂਤਭਾਵਂ ਞਤ੍ਵਾ ਆਗਮ੍ਮ ਥੇਰਂ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ‘‘ਕਚ੍ਚਿ, ਭਨ੍ਤੇ, ਪਿਣ੍ਡਕੇਨ ਨ ਕਿਲਮਥਾ’’ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ਥੇਰੋ ‘‘ਵਟ੍ਟਤਿ ਮਹਾਰਾਜਾ’’ਤਿ ਆਹ। ‘‘ਜਾਨਾਮਿ, ਭਨ੍ਤੇ, ਅਯ੍ਯਸ੍ਸ ਕਥਂ, ਏਵਰੂਪੇਨ ਚ ਪਰਿਕ੍ਕਿਲੇਸੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਚਰਨ੍ਤਾਨਂ ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਕੇ ਨਾਮ ਪਸੀਦਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਇਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਵੋ ਕਤ੍ਥਚਿ ਗਮਨਕਿਚ੍ਚਂ ਨਤ੍ਥਿ, ਅਹਂ ਚਤੂਹਿ ਪਚ੍ਚਯੇਹਿ ਉਪਟ੍ਠਹਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਤੁਮ੍ਹੇ ਯੋਨਿਸੋਮਨਸਿਕਾਰੇ ਮਾ ਪਮਜ੍ਜਿਤ੍ਥਾ’’ਤਿ ਨਿਬਦ੍ਧਂ ਭਿਕ੍ਖਂ ਪਟ੍ਠਪੇਸਿ। ਥੇਰੋ ਰਾਜਾਨਂ ਉਪਤ੍ਥਮ੍ਭਕਂ ਲਭਿਤ੍ਵਾ ਭੋਜਨਸਪ੍ਪਾਯੇਨ ਏਕਗ੍ਗਚਿਤ੍ਤੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਵਿਪਸ੍ਸਨਂ ਵਡ੍ਢੇਤ੍ਵਾ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਾਪੁਣਿ। ਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਸਾ ਇਤ੍ਥੀ ਅਨ੍ਤਰਧਾਯਿ।

ਮਹਾਸੁਭਦ੍ਦਾ ਉਗ੍ਗਨਗਰੇ ਮਿਚ੍ਛਾਦਿਟ੍ਠਿਕੁਲੇ ਵਸਮਾਨਾ ‘‘ਸਤ੍ਥਾ ਮਂ ਅਨੁਕਮ੍ਪਤੂ’’ਤਿ ਉਪੋਸਥਂ ਅਧਿਟ੍ਠਾਯ ਨਿਰਾਮਗਨ੍ਧਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਉਪਰਿਪਾਸਾਦਤਲੇ ਠਿਤਾ ‘‘ਇਮਾਨਿ ਪੁਪ੍ਫਾਨਿ ਅਨ੍ਤਰੇ ਅਟ੍ਠਤ੍ਵਾ ਦਸਬਲਸ੍ਸ ਮਤ੍ਥਕੇ ਵਿਤਾਨਂ ਹੁਤ੍ਵਾ ਤਿਟ੍ਠਨ੍ਤੁ, ਦਸਬਲੋ ਇਮਾਯ ਸਞ੍ਞਾਯ ਸ੍ਵੇ ਪਞ੍ਚਹਿ ਭਿਕ੍ਖੁਸਤੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਮਯ੍ਹਂ ਭਿਕ੍ਖਂ ਗਣ੍ਹਤੂ’’ਤਿ ਸਚ੍ਚਕਿਰਿਯਂ ਕਤ੍ਵਾ ਅਟ੍ਠ ਸੁਮਨਪੁਪ੍ਫਮੁਟ੍ਠਿਯੋ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਸਿ। ਪੁਪ੍ਫਾਨਿ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾਵੇਲਾਯ ਸਤ੍ਥੁ ਮਤ੍ਥਕੇ ਵਿਤਾਨਂ ਹੁਤ੍ਵਾ ਅਟ੍ਠਂਸੁ। ਸਤ੍ਥਾ ਤਂ ਸੁਮਨਪੁਪ੍ਫਵਿਤਾਨਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਚਿਤ੍ਤੇਨੇਵ ਸੁਭਦ੍ਦਾਯ ਭਿਕ੍ਖਂ ਅਧਿਵਾਸੇਤ੍ਵਾ ਪੁਨਦਿਵਸੇ ਅਰੁਣੇ ਉਟ੍ਠਿਤੇ ਆਨਨ੍ਦਤ੍ਥੇਰਂ ਆਹ – ‘‘ਆਨਨ੍ਦ, ਮਯਂ ਅਜ੍ਜ ਦੂਰਂ ਭਿਕ੍ਖਾਚਾਰਂ ਗਮਿਸ੍ਸਾਮ, ਪੁਥੁਜ੍ਜਨਾਨਂ ਅਦਤ੍ਵਾ ਅਰਿਯਾਨਂਯੇਵ ਸਲਾਕਂ ਦੇਹੀ’’ਤਿ। ਥੇਰੋ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਆਰੋਚੇਸਿ – ‘‘ਆਵੁਸੋ, ਸਤ੍ਥਾ ਅਜ੍ਜ ਦੂਰਂ ਭਿਕ੍ਖਾਚਾਰਂ ਗਮਿਸ੍ਸਤਿ, ਪੁਥੁਜ੍ਜਨਾ ਮਾ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੁ, ਅਰਿਯਾਵ ਸਲਾਕਂ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੂ’’ਤਿ। ਕੁਣ੍ਡਧਾਨਤ੍ਥੇਰੋ ‘‘ਆਹਰਾਵੁਸੋ, ਸਲਾਕ’’ਨ੍ਤਿ ਪਠਮਂਯੇਵ ਹਤ੍ਥਂ ਪਸਾਰੇਸਿ। ਆਨਨ੍ਦੋ ‘‘ਸਤ੍ਥਾ ਤਾਦਿਸਾਨਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਸਲਾਕਂ ਨ ਦਾਪੇਤਿ, ਅਰਿਯਾਨਂਯੇਵ ਦਾਪੇਤੀ’’ਤਿ ਵਿਤਕ੍ਕਂ ਉਪ੍ਪਾਦੇਤ੍ਵਾ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥੁ ਆਰੋਚੇਸਿ। ਸਤ੍ਥਾ ‘‘ਆਹਰਾਪੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਸਲਾਕਂ ਦੇਹੀ’’ਤਿ ਆਹ। ਥੇਰੋ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ‘‘ਸਚੇ ਕੁਣ੍ਡਧਾਨਸ੍ਸ ਸਲਾਕਾ ਦਾਤੁਂ ਨ ਯੁਤ੍ਤਾ ਅਸ੍ਸ, ਅਥ ਸਤ੍ਥਾ ਪਟਿਬਾਹੇਯ੍ਯ, ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ ਏਕਂ ਕਾਰਣ’’ਨ੍ਤਿ। ‘‘ਕੁਣ੍ਡਧਾਨਸ੍ਸ ਸਲਾਕਂ ਦਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਗਮਨਂ ਅਭਿਨੀਹਰਿ। ਕੁਣ੍ਡਧਾਨਤ੍ਥੇਰੋ ਤਸ੍ਸ ਪੁਰੇ ਆਗਮਨਾਵ ਅਭਿਞ੍ਞਾਪਾਦਕਂ ਚਤੁਤ੍ਥਜ੍ਝਾਨਂ ਸਮਾਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਇਦ੍ਧਿਯਾ ਆਕਾਸੇ ਠਤ੍ਵਾ ‘‘ਆਹਰਾਵੁਸੋ ਆਨਨ੍ਦ, ਸਤ੍ਥਾ ਮਂ ਜਾਨਾਤਿ, ਮਾਦਿਸਂ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਪਠਮਂ ਸਲਾਕਂ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਂ ਨ ਸਤ੍ਥਾ ਵਾਰੇਤੀ’’ਤਿ ਹਤ੍ਥਂ ਪਸਾਰੇਤ੍ਵਾ ਸਲਾਕਂ ਗਣ੍ਹਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਤਂ ਅਟ੍ਠੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਕਤ੍ਵਾ ਥੇਰਂ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਸਾਸਨੇ ਪਠਮਂ ਸਲਾਕਂ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਾਨਂ ਅਗ੍ਗਟ੍ਠਾਨੇ ਠਪੇਸੀਤਿ।

ਵਙ੍ਗੀਸਤ੍ਥੇਰਵਤ੍ਥੁ

੨੧੨. ਚਤੁਤ੍ਥੇ **ਪਟਿਭਾਨਵਨ੍ਤਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਸਮ੍ਪਨ੍ਨਪਟਿਭਾਨਾਨਂ ਵਙ੍ਗੀਸਤ੍ਥੇਰੋ ਅਗ੍ਗੋਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਅਯਂ ਕਿਰ ਥੇਰੋ ਦਸਬਲਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਨ੍ਤੋ ਚਕ੍ਖੁਪਥਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਚਨ੍ਦੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਉਪਮੇਤ੍ਵਾ, ਸੂਰਿਯੇਨ, ਆਕਾਸੇਨ, ਮਹਾਸਮੁਦ੍ਦੇਨ, ਹਤ੍ਥਿਨਾਗੇਨ, ਸੀਹੇਨ

ਮਿਗਰਞ੍ਞਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਉਪਮੇਤ੍ਵਾਪਿ ਅਨੇਕੇਹਿ ਪਦਸਤੇਹਿ ਪਦਸਹਸ੍ਸੇਹਿ ਸਤ੍ਥੁ ਵਣ੍ਣਂ ਵਦਨ੍ਤੋਯੇਵ ਉਪਸਙ੍ਕਮਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਪਟਿਭਾਨਵਨ੍ਤਾਨਂ ਅਗ੍ਗੋ ਨਾਮ ਜਾਤੋ।

ਤਸ੍ਸ ਪਞ੍ਹਕਮ੍ਮੇ ਅਯਮਨੁਪੁਬ੍ਬਿਕਥਾ – ਅਯਮ੍ਪਿ ਕਿਰ ਪਦੁਮੁਤ੍ਤਰਬੁਦ੍ਧਕਾਲੇ ਹਂਸਵਤੀਨਗਰੇ ਮਹਾਭੋਗਕੁਲੇ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਂ ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਵਾ ਪੁਰਿਮਨਯੇਨੇਵ ਵਿਹਾਰਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਂ ਸੁਣਨ੍ਤੋ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਏਕਂ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਪਟਿਭਾਨਵਨ੍ਤਾਨਂ ਅਗ੍ਗਟ੍ਠਾਨੇ ਠਪੇਨ੍ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥੁ ਅਧਿਕਾਰਕਮ੍ਮਂ ਕਤ੍ਵਾ ''ਅਹਮ੍ਪਿ ਅਨਾਗਤੇ ਪਟਿਭਾਨਵਨ੍ਤਾਨਂ ਅਗ੍ਗੋ ਭਵੇਯ੍ਯ''ਨ੍ਤਿ ਪਤ੍ਥਨਂ ਕਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾਰਾ ਬ੍ਯਾਕਤੋ ਯਾਵਜੀਵਂ ਕੁਸਲਂ ਕਤ੍ਵਾ ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸੇਸੁ ਸਂਸਰਨ੍ਤੋ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਬੁਦ੍ਧੁਪ੍ਪਾਦੇ ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਕੁਲੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ। ਵਙ੍ਗੀਸਮਾਣਵੋਤਿਸ੍ਸ ਨਾਮਂ ਅਕਂਸੁ। ਸੋ ਵਯਪ੍ਪਤ੍ਤੋ ਤਯੋ ਵੇਦੇ ਉਗ੍ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੋ ਆਚਰਿਯਂ ਆਰਾਧੇਤ੍ਵਾ ਛਵਸੀਸਮਨ੍ਤਂ ਨਾਮ ਸਿਕ੍ਖਿਤ੍ਵਾ ਛਵਸੀਸਂ ਨਖੇਨ ਆਕੋਟੇਤ੍ਵਾ ''ਅਯਂ ਸਤ੍ਤੋ ਅਸੁਕਯੋਨਿਯਂ ਨਾਮ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੋ''ਤਿ ਜਾਨਾਤਿ।

ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ''ਅਯਂ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਜੀਵਿਕਮਗ੍ਗੋ''ਤਿ ਞਤ੍ਵਾ ਵਙ੍ਗੀਸਮਾਣਵਂ ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨਯਾਨੇ ਨਿਸੀਦਾਪੇਤ੍ਵਾ ਗਾਮਨਿਗਮਰਾਜਧਾਨਿਯੋ ਚਰਨ੍ਤਾ ਨਗਰਦ੍ਵਾਰੇ ਵਾ ਨਿਗਮਦ੍ਵਾਰੇ ਵਾ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਮਹਾਜਨਸ੍ਸ ਰਾਸਿਭੂਤਭਾਵਂ ਞਤ੍ਵਾ ''ਯੋ ਵਙ੍ਗੀਸਂ ਪਸ੍ਸਤਿ, ਸੋ ਧਨਂ ਵਾ ਲਭਤਿ, ਯਸਂ ਵਾ ਲਭਤਿ, ਸਗ੍ਗਂ ਵਾ ਗਚ੍ਛਤੀ''ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। ਤੇਸਂ ਕਥਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਬਹੂ ਜਨਾ ਲਞ੍ਜਂ ਦਤ੍ਵਾ ਪਸ੍ਸਿਤੁਕਾਮਾ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਰਾਜਰਾਜਮਹਾਮਤ੍ਤਾ ਤੇਸਂ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ''ਕੋ ਆਚਰਿਯਸ੍ਸ ਜਾਨਵਿਸੇਸੋ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਨ੍ਤਿ। ਤੁਮ੍ਹੇ ਨ ਜਾਨਾਥ, ਸਕਲਜਮ੍ਬੁਦੀਪੇ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਆਚਰਿਯਸਦਿਸੋ ਅਞ੍ਞੋ ਪਣ੍ਡਿਤੋ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ, ਤਿਵਸ੍ਸਮਤ੍ਥਕੇ ਮਤਕਾਨਂ ਸੀਸਂ ਆਹਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਨਖੇਨ ਆਕੋਟੇਤ੍ਵਾ ''ਅਯਂ ਸਤ੍ਤੋ ਅਸੁਕਯੋਨਿਯਂ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੋ''ਤਿ ਜਾਨਾਤਿ। ਵਙ੍ਗੀਸੋਪਿ ਮਹਾਜਨਸ੍ਸ ਕਙ੍ਖਛੇਦਨਤ੍ਥਂ ਤੇ ਤੇ ਜਨੇ ਆਵਾਹੇਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਗਤਿਂ ਕਥਾਪੇਤਿ। ਤਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਮਹਾਜਨਸ੍ਸ ਹਤ੍ਥਤੋ ਸਤਮ੍ਪਿ ਸਹਸ੍ਸਮ੍ਪਿ ਲਭਤਿ।

ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਵਙ੍ਗੀਸਮਾਣਵਂ ਆਦਾਯ ਯਥਾਰੁਚਿਂ ਵਿਚਰਿਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਸਾਵਤ੍ਥਿਂ ਆਗਮਂਸੁ। ਵਙ੍ਗੀਸੋ ਜੇਤਵਨਮਹਾਵਿਹਾਰਸ੍ਸ ਅਵਿਦੂਰਟ੍ਠਾਨੇ ਠਿਤੋ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਸਮਣੋ ਗੋਤਮੋ ਪਣ੍ਡਿਤੋਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ, ਨ ਖੋ ਪਨ ਸਬ੍ਬਕਾਲਂ ਮਯਾ ਇਮੇਸਂਯੇਵ ਵਚਨਂ ਕਰੋਨ੍ਤੇਨ ਚਰਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਪਣ੍ਡਿਤਾਨਮ੍ਪਿ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਨ੍ਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ। ਸੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੇ ਆਹ – ''ਤੁਮ੍ਹੇ ਗਚ੍ਛਥ, ਅਹਂ ਨ ਬਹੁਕੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਮਣਂ ਗੋਤਮਂ ਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ। ਤੇ ਆਹਂਸੁ – ''ਵਙ੍ਗੀਸ, ਮਾ ਤੇ ਰੁਚ੍ਚਿ ਸਮਣਂ ਗੋਤਮਂ ਪਸ੍ਸਿਤੁਂ । ਯੋ ਹਿ ਨਂ ਪਸ੍ਸਤਿ, ਤਂ ਸੋ ਮਾਯਾਯ ਆਵਟ੍ਟੇਤੀ''ਤਿ। ਵਙ੍ਗੀਸੋ ਤੇਸਂ ਕਥਂ ਅਨਾਦਿਯਿਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਮਧੁਰਪਟਿਸਨ੍ਥਾਰਂ ਕਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਨਿਸੀਦਿ।

ਅਥ ਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਪੁਚ੍ਛਿ – ''ਵਙ੍ਗੀਸ, ਕਿਞ੍ਚਿ ਸਿਪ੍ਪਂ ਜਾਨਾਸੀ''ਤਿ। ਆਮ, ਭੋ ਗੋਤਮ, ਛਵਸੀਸਮਨ੍ਤਂ ਨਾਮੇਕਂ ਜਾਨਾਮੀਤਿ। ਕਿਂ ਸੋ ਮਨ੍ਤੋ ਕਰੋਤੀਤਿ? ਤਿਵਸ੍ਸਮਤ੍ਥਕੇ ਮਤਾਨਮ੍ਪਿ ਤਂ ਮਨ੍ਤਂ ਜਪ੍ਪਿਤ੍ਵਾ ਸੀਸਂ ਨਖੇਨ ਆਕੋਟੇਤ੍ਵਾ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਟ੍ਠਾਨਂ ਜਾਨਾਮੀਤਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਤਸ੍ਸ ਏਕਂ ਨਿਰਯੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਸੀਸਂ ਦਸ੍ਸੇਸਿ, ਏਕਂ ਮਨੁਸ੍ਸੇਸੁ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸ, ਏਕਂ ਦੇਵੇਸੁ, ਏਕਂ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤਸ੍ਸ ਸੀਸਂ ਦਸ੍ਸੇਸਿ। ਸੋ ਪਠਮਂ ਸੀਸਂ ਆਕੋਟੇਤ੍ਵਾ, ''ਭੋ ਗੋਤਮ, ਅਯਂ ਸਤ੍ਤੋ ਨਿਰਯਂ ਗਤੋ''ਤਿ ਆਹ। ਸਾਧੁ ਸਾਧੁ, ਵਙ੍ਗੀਸ, ਸੁਦਿਟ੍ਠਂ ਤਯਾ, ਅਯਂ ਸਤ੍ਤੋ ਕਹਂ ਗਤੋਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ਮਨੁਸ੍ਸਲੋਕਂ, ਭੋ ਗੋਤਮਾਤਿ। ਅਯਂ ਸਤ੍ਤੋ ਕਹਂ ਗਤੋਤਿ? ਦੇਵਲੋਕਂ, ਭੋ ਗੋਤਮਾਤਿ ਤਿਣ੍ਣਮ੍ਪਿ ਗਤਟ੍ਠਾਨਂ ਕਥੇਸਿ। ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤਸ੍ਸ ਪਨ ਸੀਸਂ ਨਖੇਨ ਆਕੋਟੇਨ੍ਤੋ ਨੇਵ ਅਨ੍ਤਂ ਨ ਕੋਟਿਂ ਪਸ੍ਸਤਿ। ਅਥ ਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ''ਨ ਸਕ੍ਕੋਸਿ ਤ੍ਵਂ, ਵਙ੍ਗੀਸਾ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ''ਪਸ੍ਸਥ, ਭੋ ਗੋਤਮ, ਉਪਪਰਿਕ੍ਖਾਮਿ ਤਾਵਾ''ਤਿ ਪੁਨਪ੍ਪੁਨਂ ਪਰਿਵਤ੍ਤੇਤਿ। ਬਾਹਿਰਕਮਨ੍ਤੇਨ ਖੀਣਾਸਵਸ੍ਸ ਗਤਿਂ ਕਥਂ ਜਾਨਿਸ੍ਸਤਿ, ਅਥਸ੍ਸ ਮਤ੍ਥਕਤੋ ਸੇਦੋ ਮੁਚ੍ਚਿ। ਸੋ ਲਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਤੁਣ੍ਹੀਭੂਤੋ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਅਥ ਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ''ਕਿਲਮਸਿ, ਵਙ੍ਗੀਸਾ''ਤਿ ਆਹ। ਆਮ, ਭੋ ਗੋਤਮ, ਇਮਸ੍ਸ ਸਤ੍ਤਸ੍ਸ ਗਤਟ੍ਠਾਨਂ ਜਾਨਿਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋਮਿ। ਸਚੇ ਤੁਮ੍ਹੇ ਜਾਨਾਥ, ਕਥੇਥਾਤਿ। ''ਵਙ੍ਗੀਸ, ਅਹਂ ਏਤਮ੍ਪਿ ਜਾਨਾਮਿ ਇਤੋ ਉਤ੍ਤਰਿਤਰਮ੍ਪੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਪਦੇ ਇਮਾ ਦ੍ਵੇ ਗਾਥਾ ਅਭਾਸਿ –

''ਚੁਤਿਂ ਯੋ ਵੇਦਿ ਸਤ੍ਤਾਨਂ, ਉਪਪਤ੍ਤਿਂ ਚ ਸਬ੍ਬਸੋ।
ਅਸਤ੍ਤਂ ਸੁਗਤਂ ਬੁਦ੍ਧਂ, ਤਮਹਂ ਬ੍ਰੂਮਿ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਂ॥

‘‘ਯਸ੍ਸ ਗਤਿਂ ਨ ਜਾਨਨ੍ਤਿ, ਦੇਵਾ ਗਨ੍ਧਬ੍ਬਮਾਨੁਸਾ।

ਖੀਣਾਸਵਂ ਅਰਹਨ੍ਤਂ, ਤਮਹਂ ਬ੍ਰੂਮਿ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ’’ਨ੍ਤਿ॥ (ਧ॰ ਪ॰ ੪੧੯-੪੨੦)।

ਤਤੋ ਵਙ੍ਗੀਸੋ ਆਹ – ‘‘ਭੋ ਗੋਤਮ, ਵਿਜ੍ਜਾਯ ਵਿਜ੍ਜਂ ਦੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਨਾਮ ਪਰਿਹਾਨਿ ਨਤ੍ਥਿ, ਅਹਂ ਅਤ੍ਤਨਾ ਜਾਨਨਕਂ ਮਨ੍ਤਂ ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਦਸ੍ਸਾਮਿ, ਤੁਮ੍ਹੇ ਏਤਂ ਮਨ੍ਤਂ ਮਯ੍ਹਂ ਦੇਥਾ’’ਤਿ। ਵਙ੍ਗੀਸ, ਨ ਮਯਂ ਮਨ੍ਤੇਨ ਮਨ੍ਤਂ ਦੇਮ, ਏਵਮੇਵ ਦੇਮਾਤਿ। ‘‘ਸਾਧੁ, ਭੋ ਗੋਤਮ, ਦੇਥ ਮੇ ਮਨ੍ਤ’’ਨ੍ਤਿ ਅਪਚਿਤਿਂ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਹਤ੍ਥਕਚ੍ਛਪਕਂ ਕਤ੍ਵਾ ਨਿਸੀਦਿ। ਕਿਂ, ਵਙ੍ਗੀਸ, ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਸਮਯੇ ਮਹਗ੍ਘਮਨ੍ਤਂ ਵਾ ਕਿਞ੍ਚਿ ਵਾ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਾਨਂ ਪਰਿਵਾਸੋ ਨਾਮ ਨ ਹੋਤੀਤਿ? ਹੋਤਿ, ਭੋ ਗੋਤਮਾਤਿ। ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਪਨ ਮਨ੍ਤੋ ਨਿਪ੍ਪਰਿਵਾਸੋਤਿ ਸਵ੍ਵਂ ਕਰੋਸੀਤਿ? ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਨਾਮ ਮਨ੍ਤੇਹਿ ਅਤਿਤ੍ਤਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਸੋ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਆਹ – ‘‘ਭੋ ਗੋਤਮ, ਤੁਮ੍ਹੇਹਿ ਕਥਿਤਨਿਯਾਮਂ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ। ਭਗਵਾ ਆਹ – ‘‘ਵਙ੍ਗੀਸ, ਮਯਂ ਇਮਂ ਮਨ੍ਤਂ ਦੇਨ੍ਤਾ ਅਮ੍ਹੇਹਿ ਸਮਾਨਲਿਙ੍ਗਸ੍ਸ ਦੇਮਾ’’ਤਿ। ਵਙ੍ਗੀਸੋ ‘‘ਯਂਕਿਞ੍ਚਿ ਕਤ੍ਵਾ ਮਯਾ ਇਮਂ ਮਨ੍ਤਂ ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਵਾ ਗਨ੍ਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ’’ਤਿ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੇ ਆਹ। ਤੁਮ੍ਹੇ ਮਯਿ ਪਬ੍ਬਜਨ੍ਤੇ ਮਾ ਚਿਨ੍ਤਯਿਤ੍ਥ, ਅਹਂ ਇਮਂ ਮਨ੍ਤਂ ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਵਾ ਸਕਲਜਮ੍ਬੁਦੀਪੇ ਜੇਟ੍ਠਕੋ ਭਵਿਸ੍ਸਾਮਿ। ਏਵਂ ਸਨ੍ਤੇ ਤੁਮ੍ਹਾਕਮ੍ਪਿ ਭਦ੍ਦਕਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ ਮਨ੍ਤਤ੍ਥਾਯ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਪਬ੍ਬਜਿ। ਸਤ੍ਥਾ ‘‘ਮਨ੍ਤਪਰਿਵਾਸਂ ਤਾਵ ਵਸਾਹੀ’’ਤਿ ਦ੍ਵਤ੍ਤਿਂਸਾਕਾਰਂ ਆਚਿਕ੍ਖਿ। ਪਵ੍ਵਵਾ ਸਤ੍ਤੋ ਦ੍ਵਤ੍ਤਿਂਸਾਕਾਰਂ ਸਜ੍ਝਾਯਨ੍ਤੋਵ ਤਤ੍ਥ ਖਯਵਯਂ ਪਟ੍ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਵਿਪਸ੍ਸਨਂ ਵਡ੍ਢੇਤ੍ਵਾ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਾਪੁਣਿ ।

ਤਸ੍ਮਿਂ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਤ੍ਤੇ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ‘‘ਕਾ ਨੁ ਖੋ ਵਙ੍ਗੀਸਸ੍ਸ ਪਵਤ੍ਤਿ, ਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸਾਮ ਨ’’ਨ੍ਤਿ ਤਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ‘‘ਕਿਂ, ਭੋ ਵਙ੍ਗੀਸ, ਸਮਣਸ੍ਸ ਗੋਤਮਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਸਿਪ੍ਪਂ ਸਿਕ੍ਖਿਤ’’ਨ੍ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਂਸੁ। ਆਮ, ਸਿਕ੍ਖਿਤਨ੍ਤਿ। ਤੇਨ ਹਿ ਏਹਿ ਗਮਿਸ੍ਸਾਮਾਤਿ। ਗਚ੍ਛਥ ਤੁਮ੍ਹੇ, ਤੁਮ੍ਹੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਗਨ੍ਤਬ੍ਬਕਿਚ੍ਚਂ ਮਯ੍ਹਂ ਨਿਟ੍ਠਿਤਨ੍ਤਿ। ਪਠਮਮੇਵ ਅਮ੍ਹੇਹਿ ਤੁਯ੍ਹਂ ਕਥਿਤਂ ‘‘ਸਮਣੋ ਗੋਤਮੋ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਪਸ੍ਸਿਤੁਂ ਆਗਤੇ ਮਾਯਾਯ ਆਵਟ੍ਟੇਤੀ’’ਤਿ। ਤ੍ਵਂ ਹਿ ਇਦਾਨਿ ਸਮਣਸ੍ਸ ਗੋਤਮਸ੍ਸ ਵਸਂ ਆਪਨ੍ਨੋ, ਕਿਂ ਮਯਂ ਤਵ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮਾਤਿ ਆਗਤਮਗ੍ਗੇਨੇਵ ਪਕ੍ਕਮਿਂਸੁ। ਵਙ੍ਗੀਸਤ੍ਥੇਰੋਪਿ ਯਂ ਯਂ ਵੇਲਂ ਦਸਬਲਂ ਪਸ੍ਸਿਤੁਂ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਏਕਂ ਥੁਤਿਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋਵ ਗਚ੍ਛਤਿ। ਤੇਨ ਤਂ ਸਤ੍ਥਾ ਸਙ੍ਘਮਜ੍ਝੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਪਟਿਭਾਨਵਨ੍ਤਾਨਂ ਅਗ੍ਗਟ੍ਠਾਨੇ ਠਪੇਸੀਤਿ।

ਉਪਸੇਨਵਙ੍ਗਨ੍ਤਪੁਤ੍ਤਤ੍ਥੇਰਵਤ੍ਥੁ

੨੧੩. ਪਞ੍ਚਮੇ **ਸਮਨ੍ਤਪਾਸਾਦਿਕਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਸਬ੍ਬਪਾਸਾਦਿਕਾਨਂ। **ਉਪਸੇਨੋ**ਤਿ ਤਸ੍ਸ ਥੇਰਸ੍ਸ ਨਾਮਂ। ਵਙ੍ਗਨ੍ਤਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਸ੍ਸ ਪਨ ਸੋ ਪੁਤ੍ਤੋ, ਤਸ੍ਮਾ **ਵਙ੍ਗਨ੍ਤਪੁਤ੍ਤੋ**ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਅਯਂ ਪਨ ਥੇਰੋ ਨ ਕੇਵਲਂ ਅਤ੍ਤਨਾਵ ਪਾਸਾਦਿਕੋ, ਪਰਿਸਾਪਿਸ੍ਸ ਪਾਸਾਦਿਕਾ, ਇਤਿ ਪਰਿਸਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਲਦ੍ਧਨਾਮਵਸੇਨ ਸਮਨ੍ਤਪਾਸਾਦਿਕਾਨਂ ਅਗ੍ਗੋ ਨਾਮ ਜਾਤੋ।

ਪਞ੍ਹਕਮ੍ਮੇ ਪਨਸ੍ਸ ਅਯਮਨੁਪੁਬ੍ਬਿਕਥਾ – ਅਯਮ੍ਪਿ ਹਿ ਪਦੁਮੁਤ੍ਤਰਬੁਦ੍ਧਕਾਲੇ ਹਂਸਵਤੀਨਗਰੇ ਕੁਲਗੇਹੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੋ ਵਯਂ ਆਗਮ੍ਮ ਪੁਰਿਮਨਯੇਨੇਵ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਂ ਸੁਣਮਾਨੋ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਏਕਂ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਸਮਨ੍ਤਪਾਸਾਦਿਕਾਨਂ ਅਗ੍ਗਟ੍ਠਾਨੇ ਠਪੇਨ੍ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥੁ ਅਧਿਕਾਰਕਮ੍ਮਂ ਕਤ੍ਵਾ ਤਂ ਠਾਨਨ੍ਤਰਂ ਪਤ੍ਥੇਤ੍ਵਾ ਯਾਵਜੀਵਂ ਕੁਸਲਂ ਕਤ੍ਵਾ ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸੇਸੁ ਸਂਸਰਨ੍ਤੋ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਬੁਦ੍ਧੁਪ੍ਪਾਦੇ ਨਾਲਕਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਗਾਮੇ ਸਾਰਿਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਿਯਾ ਕੁਚ੍ਛਿਸ੍ਮਿਂ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਂ ਗਣ੍ਹਿ, ਉਪਸੇਨਦਾਰਕੋਤਿਸ੍ਸ ਨਾਮਂ ਅਕਂਸੁ।

ਸੋ ਵਯਪ੍ਪਤ੍ਤੋ ਤਯੋ ਵੇਦੇ ਉਗ੍ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਵਾ ਦਸਬਲਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਧਮ੍ਮਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਪਟਿਲਦ੍ਧਸਦ੍ਧੋ ਪਬ੍ਬਜਿ। ਸੋ ਉਪਸਮ੍ਪਦਾਯ ਏਕਵਸ੍ਸਿਕੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ‘‘ਅਰਿਯਗਬ੍ਭਂ ਵਡ੍ਢੇਮੀ’’ਤਿ ਏਕਂ ਕੁਲਪੁਤ੍ਤਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਪਬ੍ਬਾਜੇਤ੍ਵਾ ਉਪਸਮ੍ਪਾਦੇਸਿ। ਸੋ ਪਵਾਰੇਤ੍ਵਾ ਸਦ੍ਧਿਵਿਹਾਰਿਕਸ੍ਸ ਏਕਵਸ੍ਸਿਕਕਾਲੇ ਅਤ੍ਤਨਾ ਦੁਵਸ੍ਸੋ ‘‘ਦਸਬਲੋ ਮਂ ਪਸ੍ਸਿਤ੍ਵਾ ਤੁਸਿਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ ਸਦ੍ਧਿਵਿਹਾਰਿਕਂ ਆਦਾਯ ਦਸਬਲਂ ਪਸ੍ਸਿਤੁਂ ਆਗਤੋ। ਸਤ੍ਥਾ ਤਂ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨਂ ਪੁਚ੍ਛਿ – ‘‘ਕਤਿਵਸ੍ਸੋਸਿ ਤ੍ਵਂ ਭਿਕ੍ਖੂ’’ਤਿ? ਦੁਵਸ੍ਸੋ ਅਹਂ ਭਗਵਾਤਿ। ਅਯਂ ਪਨ ਭਿਕ੍ਖੁ ਕਤਿਵਸ੍ਸੋਤਿ? ਏਕਵਸ੍ਸੋ ਭਗਵਾਤਿ। ਕਿਨ੍ਤਾਯਂ ਭਿਕ੍ਖੁ ਹੋਤੀਤਿ? ਸਦ੍ਧਿਵਿਹਾਰਿਕੋ ਮੇ ਭਗਵਾਤਿ। ਅਥ ਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ‘‘ਅਤਿਲਹੁਂ ਖੋ ਤ੍ਵਂ, ਮੋਘਪੁਰਿਸ, ਬਾਹੁਲ੍ਲਾਯ ਆਵਤ੍ਤੋ’’ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਅਨੇਕਪਰਿਯਾਯੇਨ ਵਿਗਰਹਿ। ਥੇਰੋ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕਾ

ਗਰਹਂ ਲਭਿਤ੍ਵਾ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ‘‘ਇਮਿਨਾਵ ਪੁਣ੍ਣਚਨ੍ਦਸਸ੍ਸਿਰਿਕੇਨ ਮੁਖੇਨ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਪਰਿਸਮੇਵ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਸਾਧੁਕਾਰਂ ਦਾਪੇਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਤਂਦਿਵਸੇਯੇਵ ਏਕਂ ਠਾਨਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਯ ਕਮ੍ਮਂ ਕਤ੍ਵਾ ਨਚਿਰਸ੍ਸੇਵ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਾਪੁਣਿ।

ਤਤੋ ਯਸ੍ਮਾ ਥੇਰੋ ਮਹਾਕੁਲਤੋ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਪਬ੍ਬਜਿਤੋ ਪਥਵਿਘੁਟ੍ਠਧਮ੍ਮਕਥਿਕੋਵ, ਤਸ੍ਮਾ ਤਸ੍ਸ ਧਮ੍ਮਕਥਾਯ ਚੇਵ ਪਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਮਿਤ੍ਤਾਮਚ੍ਚਞਾਤਿਕੁਲੇਹਿ ਚ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਬਹੂ ਕੁਲਦਾਰਕਾ ਥੇਰਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਪਬ੍ਬਜਨ੍ਤਿ। ‘‘ਅਹਂ ਆਰਞ੍ਞਕੋ, ਤੁਮ੍ਹੇਪਿ ਆਰਞ੍ਞਕਾ ਭਵਿਤੁਂ ਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਾ ਪਬ੍ਬਜਥਾ’’ਤਿ ਤੇਰਸ ਧੁਤਙ੍ਗਾਨਿ ਆਚਿਕ੍ਖਿਤ੍ਵਾ ‘‘ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਾਮ, ਭਨ੍ਤੇ’’ਤਿ ਵਦਨ੍ਤੇ ਪਬ੍ਬਾਜੇਤਿ। ਤੇ ਅਤ੍ਤਨੋ ਬਲੇਨ ਤਂ ਤਂ ਧੁਤਙ੍ਗਂ ਅਧਿਟ੍ਠਹਨ੍ਤਿ। ਥੇਰੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਦਸਵਸ੍ਸਕਾਲੇ ਵਿਨਯਂ ਪਗੁਣਂ ਕਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬੇਵ ਉਪਸਮ੍ਪਾਦੇਸਿ। ਏਵਂ ਉਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਾ ਚਸ੍ਸ ਪਞ੍ਚਸਤਮਤ੍ਤਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਪਰਿਵਾਰਾ ਅਹੇਸੁਂ।

ਤਸ੍ਮਿਂ ਸਮਯੇ ਸਤ੍ਥਾ ਜੇਤਵਨਮਹਾਵਿਹਾਰੇ ਵਸਨ੍ਤੋ ‘‘ਇਚ੍ਛਾਮਹਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਅਦ੍ਧਮਾਸਂ ਪਟਿਸਲ੍ਲੀਯਿਤੁ’’ਨ੍ਤਿ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਆਰੋਚੇਤ੍ਵਾ ਏਕਵਿਹਾਰੀ ਹੋਤਿ। ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੋਪਿ ‘‘ਯੋ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਦਸ੍ਸਨਾਯ ਉਪਸਙ੍ਕਮਤਿ, ਸੋ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਦੇਸਾਪੇਤਬ੍ਬੋ’’ਤਿ ਕਤਿਕਂ ਅਕਾਸਿ। ਤਦਾ ਉਪਸੇਨਤ੍ਥੇਰੋ ‘‘ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਰਿਸਾਯ ਸਦ੍ਧਿਂ ਜੇਤਵਨਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਅਭਿਵਾਦੇਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਨਿਸੀਦਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਕਥਾਸਮੁਟ੍ਠਾਪਨਤ੍ਥਂ ਅਞ੍ਞਤਰਂ ਥੇਰਸ੍ਸ ਸਦ੍ਧਿਵਿਹਾਰਿਕਂ ਆਮਨ੍ਤੇਸਿ – ‘‘ਮਨਾਪਾਨਿ ਤੇ ਭਿਕ੍ਖੁ ਪਂਸੁਕੂਲਾਨੀ’’ਤਿ। ‘‘ਨ ਖੋ ਮੇ, ਭਨ੍ਤੇ, ਮਨਾਪਾਨਿ ਪਂਸੁਕੂਲਾਨੀ’’ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਉਪਜ੍ਝਾਯੇ ਗਾਰਵੇਨ ਪਂਸੁਕੂਲਿਕਭਾਵਂ ਆਰੋਚੇਸਿ। ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਠਾਨੇ ਸਤ੍ਥਾ ‘‘ਸਾਧੁ ਸਾਧੁ, ਉਪਸੇਨਾ’’ਤਿ ਥੇਰਸ੍ਸ ਸਾਧੁਕਾਰਂ ਦਤ੍ਵਾ ਅਨੇਕਪਰਿਯਾਯੇਨ ਗੁਣਕਥਂ ਕਥੇਸਿ। ਅਯਮੇਤ੍ਥ ਸਙ੍ਖੇਪੋ, ਵਿਤ੍ਥਾਰਤੋ ਪਨ ਇਦਂ ਵਤ੍ਥੁ ਪਾਲ਼ਿਯਂ (ਪਾਰਾ॰ ੫੬੫) ਆਗਤਮੇਵ। ਅਥ ਸਤ੍ਥਾ ਅਪਰਭਾਗੇ ਅਰਿਯਗਣਮਜ੍ਝੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਸਾਸਨੇ ਥੇਰਂ ਸਮਨ੍ਤਪਾਸਾਦਿਕਾਨਂ ਅਗ੍ਗਟ੍ਠਾਨੇ ਠਪੇਸੀਤਿ।

ਦਬ੍ਬਤ੍ਥੇਰਵਤ੍ਥੁ

੨੧੪. ਛਟ੍ਠੇ **ਸੇਨਾਸਨਪਞ੍ਞਾਪਕਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਸੇਨਾਸਨਂ ਪਞ੍ਞਾਪੇਨ੍ਤਾਨਂ। ਥੇਰਸ੍ਸ ਕਿਰ ਸੇਨਾਸਨਪਞ੍ਞਾਪਨਕਾਲੇ ਅਟ੍ਠਾਰਸਸੁ ਮਹਾਵਿਹਾਰੇਸੁ ਅਸਮ੍ਮਟ੍ਠਂ ਪਰਿਵੇਣਂ ਵਾ ਅਪਟਿਜਗ੍ਗਿਤਂ ਸੇਨਾਸਨਂ ਵਾ ਅਸੋਧਿਤਂ ਮਞ੍ਚਪੀਠਂ ਵਾ ਅਨੁਪਟ੍ਠਿਤਂ ਪਾਨੀਯਪਰਿਭੋਜਨੀਯਂ ਵਾ ਨਾਹੋਸਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਸੇਨਾਸਨਪਞ੍ਞਾਪਕਾਨਂ ਅਗ੍ਗੋ ਨਾਮ ਜਾਤੋ। **ਦਬ੍ਬੋ**ਤਿਸ੍ਸ ਨਾਮਂ। ਮਲ੍ਲਰਾਜਕੁਲੇ ਪਨ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਤ੍ਤਾ **ਮਲ੍ਲਪੁਤ੍ਤੋ** ਨਾਮ ਜਾਤੋ।

ਤਸ੍ਸ ਪਞ੍ਹਕਮ੍ਮੇ ਅਯਮਨੁਪੁਬ੍ਬਿਕਥਾ – ਅਯਞ੍ਹਿ ਪਦੁਮੁਤ੍ਤਰਬੁਦ੍ਧਕਾਲੇ ਹਂਸਵਤੀਨਗਰੇ ਕੁਲਗੇਹੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਵਯਪ੍ਪਤ੍ਤੋ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਵਿਹਾਰਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਂ ਸੁਣਨ੍ਤੋ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਏਕਂ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਸੇਨਾਸਨਪਞ੍ਞਾਪਕਾਨਂ ਅਗ੍ਗਟ੍ਠਾਨੇ ਠਪੇਨ੍ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਅਧਿਕਾਰਕਮ੍ਮਂ ਕਤ੍ਵਾ ਤਂ ਠਾਨਨ੍ਤਰਂ ਪਤ੍ਥੇਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾਰਾ ਬਜਾਕਤੋ ਯਾਵਜੀਵਂ ਕੁਸਲਂ ਕਤ੍ਵਾ ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸੇਸੁ ਸਂਸਰਿਤ੍ਵਾ ਕਸ੍ਸਪਦਸਬਲਸ੍ਸ ਸਾਸਨਸ੍ਸ ਓਸਕ੍ਕਨਕਾਲੇ ਪਬ੍ਬਜਿ, ਤਦਾ ਤੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਅਪਰੇ ਛ ਜਨਾਤਿ ਸਤ੍ਤ ਭਿਕ੍ਖੂ ਏਕਚਿਤ੍ਤਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞੇ ਸਾਸਨੇ ਅਗਾਰਵਂ ਕਰੋਨ੍ਤੇ ਦਿਸ੍ਵਾ ‘‘ਇਧ ਕਿਂ ਕਰੋਮ, ਏਕਮਨ੍ਤੇ ਸਮਣਧਮ੍ਮਂ ਕਤ੍ਵਾ ਦੁਕ੍ਖਸ੍ਸਨ੍ਤਂ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮਾ’’ਤਿ ਨਿਸ੍ਸੇਣਿਂ ਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਉਚ੍ਚਪਬ੍ਬਤਸਿਖਰਂ ਅਭਿਰੁਹਿਤ੍ਵਾ ‘‘ਅਤ੍ਤਨੋ ਚਿਤ੍ਤਬਲਂ ਜਾਨਨ੍ਤਾ ਨਿਸ੍ਸੇਣਿਂ ਪਾਤੇਨ੍ਤੁ, ਜੀਵਿਤੇ ਸਾਲਯਾ ਓਤਰਨ੍ਤੁ, ਮਾ ਪਚ੍ਛਾਨੁਤਾਪਿਨੋ ਅਹੁਵਤ੍ਥਾ’’ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬੇ ਏਕਚਿਤ੍ਤਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਨਿਸ੍ਸੇਣਿਂ ਪਾਤੇਤ੍ਵਾ ‘‘ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤਾ ਹੋਥ, ਆਵੁਸੋ’’ਤਿ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਂ ਓਵਦਿਤ੍ਵਾ ਚਿਤ੍ਤਰੁਚਿਯੇਸੁ ਠਾਨੇਸੁ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਸਮਣਧਮ੍ਮਂ ਕਾਤੁਂ ਆਰਭਿਂਸੁ।

ਤਤ੍ਰੇਕੋ ਥੇਰੋ ਪਞ੍ਚਮੇ ਦਿਵਸੇ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਤ੍ਵਾ ‘‘ਮਮ ਕਿਚ੍ਚਂ ਨਿਪ੍ਫਨ੍ਨਂ, ਅਹਂ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਠਾਨੇ ਕਿਂ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਇਦ੍ਧਿਯਾ ਉਤ੍ਤਰਕੁਰੁਤੋ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਂ ਆਹਰਿਤ੍ਵਾ, ‘‘ਆਵੁਸੋ, ਇਮਂ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਂ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਥ , ਭਿਕ੍ਖਾਚਾਰਕਿਚ੍ਚਂ ਮਮਾਯਤ੍ਤਂ ਹੋਤੁ, ਤੁਮ੍ਹੇ ਅਤ੍ਤਨੋ ਕਮ੍ਮਂ ਕਰੋਥਾ’’ਤਿ ਆਹ। ਕਿਂ ਨੁ ਖੋ ਮਯਂ, ਆਵੁਸੋ, ਨਿਸ੍ਸੇਣਿਂ ਪਾਤੇਨ੍ਤਾ ਏਵਂ ਅਵੋਚੁਮ੍ਹਾ ‘‘ਯੋ ਪਠਮਂ ਧਮ੍ਮਂ ਸਚ੍ਛਿਕਰੋਤਿ, ਸੋ ਭਿਕ੍ਖਂ ਆਹਰਤੁ, ਤੇਨ ਆਭਤਂ ਸੇਸਾ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਸਮਣਧਮ੍ਮਂ ਕਰਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀ’’ਤਿ। ਨਤ੍ਥਿ, ਆਵੁਸੋਤਿ। ਤੁਮ੍ਹੇ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪੁਬ੍ਬਹੇਤੁਨਾ ਲਭਿਤ੍ਥ,

ਮਯਮ੍ਪਿ ਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਾ ੑਟ੍ਟਸ੍ਸਨ੍ਤੁੰ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮ, ਗਚ੍ਛਥ ਤੁਮ੍ਹੇਤਿ । ਥੇਰੋ ਤੇ ਸਵ੍ਵਾਪੇਤ੍ਵਾ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੋ ਫਾਸੁਕਟ੍ਠਾਨੇ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤੰ ਪਰਿਭੁਵ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਗਤੋ। ਅਪਰੋ ਥੇਰੋ ਸਤ੍ਤਮੇ ਦਿਵਸੇ ਅਨਾਗਾਮਿਫਲੰ ਪਤ੍ਵਾ ਤਤੋ ਚੁਤੋ ਸੁਦ੍ਧਾਵਾਸਬ੍ਰਹ੍ਮਲੋਕੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੋ।

ਇਤਰੇਪਿ ਥੇਰਾ ਤਤੋ ਚੁਤਾ ਏਕੰ ਬੁਦ੍ਧਨ੍ਤਰੰ ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸੇਸੁ ਸੰਸਰਿਤ੍ਵਾ ਇਮਸ੍ਮਿੰ ਬੁਦ੍ਧੁਪ੍ਪਾਦੇ ਤੇਸੁ ਤੇਸੁ ਕੁਲੇਸੁ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਾ। ਏਕੋ ਗਨ੍ਧਾਰਰਟ੍ਠੇ ਤਕ੍ਕਸਿਲਨਗਰੇ ਰਾਜਗੇਹੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੋ, ਏਕੋ ਪਬ੍ਬਤੇਯਜਰਟ੍ਠੇ ਪਰਿਬ੍ਬਾਜਿਕਾਯ ਕੁਚ੍ਛਿਮ੍ਹਿ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੋ, ਏਕੋ ਬਾਹਿਯਰਟ੍ਠੇ ਕੁਟੁਮ੍ਬਿਕਗੇਹੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੋ, ਏਕੋ ਰਾਜਗਹੇ ਕੁਟੁਮ੍ਬਿਕਗੇਹੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੋ। ਅਯੰ ਪਨ ਦਬ੍ਬਤ੍ਥੇਰੋ ਮਲ੍ਲਰਟ੍ਠੇ ਅਨੁਪਿਯਨਗਰੇ ਏਕਸ੍ਸ ਮਲ੍ਲਰਞ੍ਞੋ ਗੇਹੇ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿੰ ਗਣ੍ਹਿ। ਤਸ੍ਸ ਮਾਤਾ ਉਪਵਿਜਞ੍ਞਕਾਲੇ ਕਾਲਮਕਾਸਿ, ਮਤਸਰੀਰੰ ਸੁਸਾਨੰ ਨੇਤ੍ਵਾ ਦਾਰੁਚਿਤਕੰ ਆਰੋਪੇਤ੍ਵਾ ਅਗ੍ਗਿੰ ਅਦੰਸੁ। ਤਸ੍ਸਾ ਅਗ੍ਗਿਵੇਗਸਨ੍ਤਤ੍ਤੰ ਉਦਰਪਟਲੰ ਦ੍ਵੇਧਾ ਅਹੋਸਿ। ਦਾਰਕੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪੁਞ੍ਞਬਲੇਨ ਉਪ੍ਪਤਿਤ੍ਵਾ ਏਕਸ੍ਮਿੰ ਦਬ੍ਬਤ੍ਥਮ੍ਭੇ ਨਿਪਤਿ। ਤੰ ਦਾਰਕੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਅਯ੍ਯਿਕਾਯ ਅਦੰਸੁ। ਸਾ ਤਸ੍ਸ ਨਾਮੰ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੀ ਦਬ੍ਬਤ੍ਥਮ੍ਭੇ ਨਿਪਤਿਤ੍ਵਾ ਲਦ੍ਧਜੀਵਿਤਤ੍ਤਾ ਦਬ੍ਬੋਤਿਸ੍ਸ ਨਾਮੰ ਅਕਾਸਿ।

ਤਸ੍ਸ ਸਤ੍ਤਵਸ੍ਸਿਕਕਾਲੇ ਸਤ੍ਥਾ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਪਰਿਵਾਰੋ ਮਲ੍ਲਰਟ੍ਠੇ ਚਾਰਿਕੰ ਚਰਮਾਨੋ ਅਨੁਪਿਯਨਿਗਮੰ ਪਤ੍ਵਾ ਅਨੁਪਿਯਮ੍ਬਵਨੇ ਵਿਹਰਤਿ। ਦਬ੍ਬਕੁਮਾਰੋ ਸਤ੍ਥਾਰੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ਦਸ੍ਸਨੇਨੇਵ ਪਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਪਬ੍ਬਜਿਤੁਕਾਮੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ''ਅਹੰ ਦਸਬਲਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਪਬ੍ਬਜਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਅਯ੍ਯਿਕੰ ਆਪੁਚ੍ਛਿ। ਸਾ ''ਸਾਧੁ, ਤਾਤਾ''ਤਿ ਦਬ੍ਬਕੁਮਾਰੰ ਆਦਾਯ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ, ''ਭਨ੍ਤੇ, ਇਮੰ ਕੁਮਾਰੰ ਪਬ੍ਬਾਜੇਥਾ''ਤਿ ਆਹ। ਸਤ੍ਥਾ ਅਞ੍ਞਤਰਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਸਞ੍ਞੰ ਅਦਾਸਿ ''ਭਿਕ੍ਖੁ ਇਮੰ ਦਾਰਕੰ ਪਬ੍ਬਾਜੇਹੀ''ਤਿ। ਸੋ ਥੇਰੋ ਸਤ੍ਥੁ ਵਚਨੰ ਸੁਤ੍ਵਾ ਦਬ੍ਬਕੁਮਾਰੰ ਪਬ੍ਬਾਜੇਨ੍ਤੋ ਤਚਪਞ੍ਚਕੰ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨੰ ਆਚਿਕ੍ਖਿ। ਪੁਬ੍ਬਹੇਤੁਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ ਕਤਾਭਿਨੀਹਾਰੋ ਸਤ੍ਤੋ ਪਠਮਕੇਸਵਟ੍ਟਿਯਾ ਓਰੋਪਿਯਮਾਨਾਯ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲੇ ਪਤਿਟ੍ਠਾਸਿ, ਦੁਤਿਯਕੇਸਵਟ੍ਟਿਯਾ ਓਰੋਪਿਯਮਾਨਾਯ ਸਕਦਾਗਾਮਿਫਲੇ, ਤਤਿਯਾਯ ਅਨਾਗਾਮਿਫਲੇ। ਸਬ੍ਬਕੇਸਾਨੰ ਪਨ ਓਰੋਪਨਞ੍ਚ ਅਰਹਤ੍ਤਫਲਸਚ੍ਛਿਕਿਰਿਯਾ ਚ ਅਪਚ੍ਛਾ ਅਪੁਰੇ ਅਹੋਸਿ।

ਸਤ੍ਥਾ ਮਲ੍ਲਰਟ੍ਠੇ ਯਥਾਭਿਰਨ੍ਤੰ ਵਿਹਰਿਤ੍ਵਾ ਰਾਜਗਹੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਵੇਲੁਵਨੇ ਵਾਸੰ ਕਪ੍ਪੇਸਿ। ਤਤ੍ਰਾਯਸ੍ਮਾ ਦਬ੍ਬੋ ਮਲ੍ਲਪੁਤ੍ਤੋ ਰਹੋਗਤੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਕਿਚ੍ਚਨਿਪ੍ਫਤ੍ਤਿੰ ਓਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਵੇਯ੍ਯਾਵਚ੍ਚਕਰਣੇ ਕਾਯੰ ਯੋਜੇਤੁਕਾਮੋ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਯੰਨੂਨਾਹੰ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਸੇਨਾਸਨਞ੍ਚ ਪਞ੍ਞਾਪੇਯ੍ਯੰ, ਭਤ੍ਤਾਨਿ ਚ ਉਦ੍ਦਿਸੇਯ੍ਯ''ਨ੍ਤਿ। ਸੋ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਰਿਵਿਤਕ੍ਕੰ ਆਰੋਚੇਸਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਤਸ੍ਸ ਸਾਧੁਕਾਰੰ ਦਤ੍ਵਾ ਸੇਨਾਸਨਪਞ੍ਞਾਪਕਤ੍ਤਞ੍ਚ ਭਤ੍ਤੁਦ੍ਦੇਸਕਤ੍ਤਞ੍ਚ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿ। ਅਥ ਨੰ ''ਅਯੰ ਦਬ੍ਬੋ ਦਹਰੋਵ ਸਮਾਨੋ ਮਹਨ੍ਤਟ੍ਠਾਨੇ ਠਿਤੋ''ਤਿ ਸਤ੍ਤਵਸ੍ਸਿਕਕਾਲੇਯੇਵ ਉਪਸਮ੍ਪਾਦੇਸਿ। ਥੇਰੋ ਉਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਕਾਲਤੋਯੇਵ ਪਟ੍ਠਾਯ ਰਾਜਗਹੰ ਉਪਨਿਸ੍ਸਾਯ ਵਿਹਰਨ੍ਤਾਨੰ ਸਬ੍ਬਭਿਕ੍ਖੂਨੰ ਸੇਨਾਸਨਾਨਿ ਚ ਪਞ੍ਞਾਪੇਤਿ, ਭਿਕ੍ਖਞ੍ਚ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਉਦ੍ਦਿਸਤਿ। ਤਸ੍ਸ ਸੇਨਾਸਨਪਞ੍ਞਾਪਕਭਾਵੋ ਸਬ੍ਬਦਿਸਾਸੁ ਪਾਕਟੋ ਅਹੋਸਿ – ''ਦਬ੍ਬੋ ਕਿਰ ਮਲ੍ਲਪੁਤ੍ਤੋ ਸਭਾਗਸਭਾਗਾਨੰ ਭਿਕ੍ਖੂਨੰ ਏਕਟ੍ਠਾਨੇ ਸੇਨਾਸਨਾਨਿ ਪਞ੍ਞਾਪੇਤਿ, ਦੂਰੇਪਿ ਸੇਨਾਸਨੰ ਪਞ੍ਞਾਪੇਤਿਯੇਵ। ਗਨ੍ਤੁੰ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੇ ਇਦ੍ਧਿਯਾ ਨੇਤੀਤਿ।

ਅਥ ਨੰ ਭਿਕ੍ਖੂ ਕਾਲੇਪਿ ਵਿਕਾਲੇਪਿ ''ਅਮ੍ਹਾਕੰ, ਆਵੁਸੋ, ਜੀਵਕਮ੍ਬਵਨੇ ਸੇਨਾਸਨੰ ਪਞ੍ਞਾਪੇਹਿ, ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਮਦ੍ਦਕੁਚ੍ਛਿਸ੍ਮਿੰ ਮਿਗਦਾਯੇ''ਤਿ ਏਵੰ ਸੇਨਾਸਨੰ ਉਦ੍ਦਿਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਇਦ੍ਧਿੰ ਪਸ੍ਸਨ੍ਤਾ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ। ਸੋਪਿ ਇਦ੍ਧਿਯਾ ਮਨੋਮਯੇ ਕਾਯੇ ਅਭਿਸਙ੍ਖਰਿਤ੍ਵਾ ਏਕੇਕਸ੍ਸ ਥੇਰਸ੍ਸ ਏਕੇਕੰ ਅਤ੍ਤਨਾ ਸਦਿਸੰ ਭਿਕ੍ਖੁੰ ਨਿਮ੍ਮਿਨਿਤ੍ਵਾ ਅਙ੍ਗੁਲਿਯਾ ਜਲਮਾਨਾਯ ਪੁਰਤੋ ਪੁਰਤੋ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ''ਅਯੰ ਮਞ੍ਚੋ, ਇਦੰ ਪੀਠ''ਨ੍ਤਿਆਦੀਨਿ ਵਤ੍ਵਾ ਸੇਨਾਸਨੰ ਪਞ੍ਞਾਪੇਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਸਨਟ੍ਠਾਨਮੇਵ ਆਗਚ੍ਛਤਿ। ਅਯਮੇਤ੍ਥ ਸਙ੍ਖੇਪੋ, ਵਿਤ੍ਥਾਰਤੋ ਪਨਿਦੰ ਵਤ੍ਥੁ ਪਾਲ਼ਿਯੰ ਆਗਤਮੇਵ। ਸਤ੍ਥਾ ਇਦਮੇਵ ਕਾਰਣੰ ਅਟ੍ਠੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿੰ ਕਤ੍ਵਾ ਅਪਰਭਾਗੇ ਅਰਿਯਗਣਮਜ੍ਝੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਥੇਰੰ ਸੇਨਾਸਨਪਞ੍ਞਾਪਕਾਨੰ ਅਗ੍ਗਟ੍ਠਾਨੇ ਠਪੇਸੀਤਿ।

ਪਿਲਿਨ੍ਦਵਚ੍ਛਤ੍ਥੇਰਵਤ੍ਥੁ

੨੧੫. ਸਤ੍ਤਮੇ **ਦੇਵਤਾਨਂ ਪਿਯਮਨਾਪਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਦੇਵਤਾਨਂ ਪਿਯਾਨਞ੍ਚੇਵ ਮਨਾਪਾਨਞ੍ਚ ਪਿਲਿਨ੍ਦਵਚ੍ਛਤ੍ਥੇਰੋ ਅਗ੍ਗੋਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਸੋ ਕਿਰ ਅਨੁਪ੍ਪਨ੍ਨੇ ਬੁਦ੍ਧੇ ਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤੀ ਰਾਜਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਮਹਾਜਨਂ ਪਞ੍ਚਸੁ ਸੀਲੇਸੁ ਪਤਿਟ੍ਠਾਪੇਤ੍ਵਾ ਸਗ੍ਗਪਰਾਯਣਂ ਅਕਾਸਿ। ਯੇਭੁਯ੍ਯੇਨ ਕਿਰ ਛਸੁ ਕਾਮਸਗ੍ਗੇਸੁ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਦੇਵਤਾ ਤਸ੍ਸੇਵ ਓਵਾਦਂ ਲਭਿਤ੍ਵਾ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਟ੍ਠਾਨੇ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਓਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ''ਕਂ ਨੁ ਖੋ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਇਮਂ ਸਗ੍ਗਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਲਭਿਮ੍ਹਾ''ਤਿ ਆਵਜ੍ਜਮਾਨਾ ਇਮਂ ਥੇਰਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਥੇਰਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਅਮ੍ਹੇਹਿ ਸਮ੍ਪਤਿ ਲਦ੍ਧਾ''ਤਿ ਸਾਯਂਪਾਤਂ ਥੇਰਂ ਨਮਸ੍ਸਨ੍ਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਸੋ ਦੇਵਤਾਨਂ ਪਿਯਮਨਾਪਾਨਂ ਅਗ੍ਗੋ ਨਾਮ ਜਾਤੋ। **ਪਿਲਿਨ੍ਦੋ**ਤਿ ਪਨਸ੍ਸ ਗੋਤ੍ਤਂ, ਵ**ਚ੍ਛੋ**ਤਿ ਨਾਮਂ। ਤਦੁਭਯਂ ਸਂਸਨ੍ਦੇਤ੍ਵਾ ਪਿਲਿਨ੍ਦਵਚ੍ਛੋਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ।

ਤਸ੍ਸ ਪਞ੍ਹਕਮ੍ਮੇ ਅਯਮਨੁਪੁਬ੍ਬਿਕਥਾ – ਅਯਂ ਕਿਰ ਪਦੁਮੁਤ੍ਤਰਬੁਦ੍ਧਕਾਲੇ ਹਂਸਵਤੀਨਗਰੇ ਮਹਾਭੋਗਕੁਲੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੋ ਪੁਰਿਮਨਯੇਨੇਵ ਸਤ੍ਥੁ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸੁਣਨ੍ਤੋ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਏਕਂ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਦੇਵਤਾਨਂ ਪਿਯਮਨਾਪਟ੍ਠਾਨੇ ਠਪੇਨ੍ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਤਂ ਠਾਨਨ੍ਤਰਂ ਪਤ੍ਥੇਤ੍ਵਾ ਯਾਵਜੀਵਂ ਕੁਸਲਂ ਕਤ੍ਵਾ ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸੇਸੁ ਸਂਸਰਨ੍ਤੋ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਬੁਦ੍ਧੁਪ੍ਪਾਦੇ ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਕੁਲੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ। ਪਿਲਿਨ੍ਦਵਚ੍ਛੋਤਿਸ੍ਸ ਨਾਮਂ ਅਕਂਸੁ। ਸੋ ਅਪਰੇਨ ਸਮਯੇਨ ਸਤ੍ਥੁ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਪਟਿਲਦ੍ਧਸਦ੍ਧੋ ਪਬ੍ਬਜਿਤ੍ਵਾ ਉਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ ਵਿਪਸ੍ਸਨਂ ਵਡ੍ਢੇਤ੍ਵਾ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਾਪੁਣਿ। ਸੋ ਗਿਹੀਹਿਪਿ ਭਿਕ੍ਖੂਹਿਪਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਕਥੇਨ੍ਤੋ ''ਏਹਿ, ਵਸਲ, ਗਚ੍ਛ, ਵਸਲ, ਆਹਰ, ਵਸਲ, ਗਣ੍ਹ, ਵਸਲਾ''ਤਿ ਵਸਲਵਾਦੇਨੇਵ ਸਮੁਦਾਚਰਤਿ। ਤਂ ਕਥਂ ਆਹਰਿਤ੍ਵਾ ਤਥਾਗਤਂ ਪੁਚ੍ਛਿਂਸੁ – ''ਭਗਵਾ ਅਰਿਯਾ ਨਾਮ ਫਰੁਸਵਾਚਾ ਨ ਹੋਨ੍ਤੀ''ਤਿ। ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਅਰਿਯਾਨਂ ਪਰਵਮ੍ਭਨਵਸੇਨ ਫਰੁਸਵਾਚਾ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ, ਅਪਿਚ ਖੋ ਪਨ ਭਵਨ੍ਤਰੇ ਆਚਿਣ੍ਣਵਸੇਨ ਭਵੇਯ੍ਯਾਤਿ। ਭਨ੍ਤੇ, ਪਿਲਿਨ੍ਦਵਚ੍ਛਤ੍ਥੇਰੋ ਉਟ੍ਠਾਯ ਸਮੁਟ੍ਠਾਯ ਗਿਹੀਹਿਪਿ ਭਿਕ੍ਖੂਹਿਪਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਕਥੇਨ੍ਤੋ, ''ਵਸਲ, ਵਸਲਾ''ਤਿ ਕਥੇਤਿ, ਕਿਮੇਤ੍ਥ ਕਾਰਣਂ ਭਗਵਾਤਿ। ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਨ ਮਯ੍ਹਂ ਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਏਤਂ ਇਦਾਨੇਵ ਆਚਿਣ੍ਣਂ, ਅਤੀਤੇ ਪਨੇਸ ਪਞ੍ਚ ਜਾਤਿਸਤਾਨਿ ਵਸਲਵਾਦਿਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਕੁਲੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ। ਇਚ੍ਚੇਸ ਭਵਾਚਿਣ੍ਣੇਨੇਵ ਕਥੇਸਿ, ਨ ਫਰੁਸਵਸੇਨ। ਅਰਿਯਾਨਞ੍ਹਿ ਵੋਹਾਰੋ ਫਰੁਸੋਪਿ ਸਮਾਨੋ ਚੇਤਨਾਯ ਅਫਰੁਸਭਾਵੇਨ ਪਰਿਸੁਦ੍ਧੋਵ, ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤਕਮ੍ਪੇਤ੍ਥ ਪਾਪਂ ਨ ਉਪਲਬ੍ਭਤੀਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਪਦੇ ਇਮਂ ਗਾਥਮਾਹ –

''ਅਕਕ੍ਕਸਂ ਵਿਞ੍ਞਾਪਨਿਂ, ਗਿਰਂ ਸਚ੍ਚਮੁਦੀਰਯੇ।
ਯਾਯ ਨਾਭਿਸਜੇ ਕਞ੍ਚਿ, ਤਮਹਂ ਬ੍ਰੂਮਿ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ''ਨ੍ਤਿ॥

ਅਥੇਕਦਿਵਸਂ ਥੇਰੋ ਰਾਜਗਹਂ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਪਵਿਸਨ੍ਤੋ ਏਕਂ ਪੁਰਿਸਂ ਪਿਪ੍ਪਲੀਨਂ ਭਾਜਨਂ ਪੂਰੇਤ੍ਵਾ ਆਦਾਯ ਅਨ੍ਤੋਨਗਰਂ ਪਵਿਸਨ੍ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਕਿਂ ਤੇ, ਵਸਲ, ਭਾਜਨੇ''ਤਿ ਆਹ। ਸੋ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਅਯਂ ਸਮਣੋ ਮਯਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਪਾਤੋਵ ਫਰੁਸਕਥਂ ਕਥੇਸਿ, ਇਮਸ੍ਸ ਅਨੁਚ੍ਛਵਿਕਮੇਵ ਵਤ੍ਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ ''ਮੂਸਿਕਵਚ੍ਚਂ ਮੇ, ਭਨ੍ਤੇ, ਭਾਜਨੇ''ਤਿ ਆਹ। ਏਵਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਵਸਲਾਤਿ। ਤਸ੍ਸ ਥੇਰਸ੍ਸ ਦਸ੍ਸਨਂ ਵਿਜਹਨ੍ਤਸ੍ਸ ਸਬ੍ਬਂ ਮੂਸਿਕਵਚ੍ਚਮੇਵ ਅਹੋਸਿ। ਸੋ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਇਮਾ ਪਿਪ੍ਪਲਿਯੋ ਮੂਸਿਕਵਚ੍ਚਸਦਿਸਾ ਪਞ੍ਞਾਯਨ੍ਤਿ, ਸਭਾਵੋ ਨੁ ਖੋ ਨੋ''ਤਿ ਵੀਮਂਸਨ੍ਤੋ ਹਤ੍ਥੇਨ ਉਪ੍ਪੀਲ਼ੇਸਿ । ਅਥਸ੍ਸ ਉਨ੍ਤੂਰਵਚ੍ਚਭਾਵਂ ਞਤ੍ਵਾ ਬਲਵਦੋਮਨਸ੍ਸਂ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿ। ਸੋ ''ਇਮਾਯੇਵ ਨੁ ਖੋ ਏਵਰੂਪਾ, ਉਦਾਹੁ ਸਕਟੇਪੀ''ਤਿ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ਸਬ੍ਬਾਪਿ ਪਿਪ੍ਪਲਿਯੋ ਤਾਦਿਸਾਵ ਦਿਸ੍ਵਾ ਹਦਯਂ ਹਤ੍ਥੇਨ ਸਨ੍ਧਾਰੇਤ੍ਵਾ ''ਇਦਂ ਨ ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ ਕਮ੍ਮਂ, ਮਯਾ ਪਾਤੋਵ ਦਿਟ੍ਠਭਿਕ੍ਖੁਸ੍ਸੇਤਂ ਕਮ੍ਮਂ, ਅਦ੍ਧਾ ਏਕਂ ਉਪਾਯਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਗਤਟ੍ਠਾਨਂ ਅਨੁਵਿਚਿਨਿਤ੍ਵਾ ਏਤਂ ਕਾਰਣਂ ਜਾਨਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਥੇਰਸ੍ਸ ਗਤਮਗ੍ਗਂ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਪਾਯਾਸਿ।

ਅਥੇਕੋ ਪੁਰਿਸੋ ਤਂ ਅਤਿਵਿਯ ਚਣ੍ਡਿਕਤਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ, ''ਭੋ ਪੁਰਿਸ, ਤ੍ਵਂ ਅਤਿਵਿਯ ਚਣ੍ਡਿਕਤੋਵ ਗਚ੍ਛਸਿ, ਕੇਨ ਕਮ੍ਮੇਨ ਗਚ੍ਛਸੀ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ਸੋ ਤਸ੍ਸ ਤਂ ਪਵਤ੍ਤਿਂ ਆਰੋਚੇਸਿ। ਸੋ ਤਸ੍ਸ ਕਥਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਏਵਮਾਹ – ''ਭੋ, ਮਾ ਚਿਨ੍ਤਯਿ, ਮਯ੍ਹਂ ਅਯ੍ਯੋ ਪਿਲਿਨ੍ਦਵਚ੍ਛੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਤ੍ਵਂ ਏਤਦੇਵ ਭਾਜਨਂ ਪੂਰੇਤ੍ਵਾ ਆਦਾਯ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਥੇਰਸ੍ਸ ਪੁਰਤੋ ਤਿਟ੍ਠ। 'ਕਿਂ ਨਾਮੇਤਂ, ਵਸਲਾ'ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਕਾਲੇ ਚ 'ਪਿਪ੍ਪਲਿਯੋ, ਭਨ੍ਤੇ'ਤਿ ਵਦ, ਥੇਰੋ 'ਏਵਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਵਸਲਾ'ਤਿ ਵਕ੍ਖਤਿ। ਪੁਨ ਸਬ੍ਬਾਪਿ ਪਿਪ੍ਪਲਿਯੋ ਭਵਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀ''ਤਿ। ਸੋ ਤਥਾ ਅਕਾਸਿ। ਸਬ੍ਬਾ ਪਿਪ੍ਪਲਿਯੋ ਪਟਿਪਾਕਤਿਕਾ ਅਹੇਸੁਂ। ਇਦਮੇਤ੍ਥ ਵਤ੍ਥੁ। ਅਪਰਭਾਗੇ ਪਨ ਸਤ੍ਥਾ ਦੇਵਤਾਨਂ ਪਿਯਮਨਾਪਕਾਰਣਮੇਵ ਵਤ੍ਥੁਂ ਕਤ੍ਵਾ ਥੇਰਂ ਦੇਵਤਾਨਂ ਪਿਯਮਨਾਪਾਨਂ ਅਗ੍ਗਟ੍ਠਾਨੇ ਠਪੇਸੀਤਿ।

ਬਾਹਿਯਦਾਰੁਚੀਰਿਯਤ੍ਥੇਰਵਤ੍ਥੁ

੨੧੬. ਅਟ੍ਠਮੇ **ਖਿਪ੍ਪਾਭਿਞ੍ਞਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਖਿਪ੍ਪਂ ਅਧਿਗਤਅਭਿਞ੍ਞਾਨਂ ਦਾਰੁਚੀਰਿਯਤ੍ਥੇਰੋ ਅਗ੍ਗੋਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਅਯਞ੍ਹਿ ਥੇਰੋ ਸਂਖਿਤ੍ਤਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਾਪੁਣਿ, ਮਗ੍ਗਫਲਾਨਂ ਪਰਿਕਮ੍ਮਕਿਚ੍ਚਂ ਨਾਹੋਸਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਖਿਪ੍ਪਾਭਿਞ੍ਞਾਨਂ ਅਗ੍ਗੋ ਨਾਮ ਜਾਤੋ। ਬਾਹਿਯਰਟ੍ਠੇ ਪਨ ਜਾਤਤ੍ਤਾ **ਬਾਹਿਯੋ**ਤਿਸ੍ਸ ਨਾਮਂ ਅਹੋਸਿ। ਸੋ ਅਪਰਭਾਗੇ ਦਾਰੁਚੀਰਂ ਨਿਵਾਸੇਸਿ। ਤਸ੍ਮਾ **ਦਾਰੁਚੀਰਿਯੋ** ਨਾਮ ਜਾਤੋ।

ਤਸ੍ਸ ਪਞ੍ਹਕਮ੍ਮੇ ਅਯਮਨੁਪੁਬ੍ਬਿਕਥਾ – ਅਯਮ੍ਪਿ ਹਿ ਪਦੁਮੁਤ੍ਤਰਬੁਦ੍ਧਕਾਲੇ ਹਂਸਵਤੀਨਗਰੇ ਕੁਲਗੇਹੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੋ ਦਸਬਲਸ੍ਸ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸੁਣਨ੍ਤੋ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਏਕਂ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਖਿਪ੍ਪਾਭਿਞ੍ਞਾਨਂ ਅਗ੍ਗਟ੍ਠਾਨੇ ਠਪੇਨ੍ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਅਧਿਕਾਰਕਮ੍ਮਂ ਕਤ੍ਵਾ ਤਂ ਠਾਨਨ੍ਤਰਂ ਪਤ੍ਥੇਤ੍ਵਾ ਯਾਵਜੀਵਂ ਕੁਸਲਂ ਕਤ੍ਵਾ ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸੇਸੁ ਸਂਸਰਨ੍ਤੋ ਕਸ੍ਸਪਦਸਬਲਸ੍ਸ ਸਾਸਨਸ੍ਸ ਓਸਕ੍ਕਨਕਾਲੇ ਹੇਟ੍ਠਾ ਵੁਤ੍ਤੇਹਿ ਭਿਕ੍ਖੂਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਸਮਣਧਮ੍ਮਂ ਕਤ੍ਵਾ ਪਰਿਪੁਣ੍ਣਸੀਲੋ ਜੀਵਿਤਕ੍ਖਯਂ ਪਤ੍ਵਾ ਦੇਵਲੋਕੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ।

ਸੋ ਏਕਂ ਬੁਦ੍ਧਨ੍ਤਰਂ ਦੇਵਲੋਕੇ ਵਸਿਤ੍ਵਾ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਬੁਦ੍ਧੁਪ੍ਪਾਦੇ ਬਾਹਿਯਰਟ੍ਠੇ ਕੁਲਗੇਹੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੋ। ਵਯਂ ਆਗਮ੍ਮ ਘਰਾਵਾਸਂ ਵਸਨ੍ਤੋ ‘‘ਵੋਹਾਰਂ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਸੁਵਣ੍ਣਭੂਮਿਗਮਨੀਯਂ ਨਾਵਂ ਅਭਿਰੁਹਿ। ਨਾਵਾ ਇਚ੍ਛਿਤਂ ਦੇਸਂ ਅਪ੍ਪਤ੍ਵਾਵ ਸਮੁਦ੍ਦਮਜ੍ਝੇ ਭਿਨ੍ਨਾ, ਮਹਾਜਨੋ ਮਚ੍ਛਕਚ੍ਛਪਭਕ੍ਖੋ ਅਹੋਸਿ। ਅਯਂ ਪਨ ਏਕਂ ਦਾਰੁਖਣ੍ਡਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਤਮੇ ਦਿਵਸੇ ਸੁਪ੍ਪਾਰਕਪਟ੍ਟਨੇ ਉਤ੍ਤਿਣ੍ਣੋ ਮਨੁਸ੍ਸਾਵਾਸਂ ਪਤ੍ਵਾ ‘‘ਅਚੇਲਕਨਿਯਾਮੇਨ ਮਨੁਸ੍ਸੇ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤੁਂ ਅਯੁਤ੍ਤ’’ਨ੍ਤਿ ਅਵਿਦੂਰੇ ਠਾਨੇ ਏਕਂ ਮਹਾਤਲ਼ਾਕਾ ਸੇਵਾਲਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਸਰੀਰਂ ਵੇਠੇਤ੍ਵਾ ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਠਾਨੇ ਪਤਿਤਂ ਏਕਂ ਕਪਾਲਂ ਆਦਾਯ ਭਿਕ੍ਖਾਯ ਪਾਵਿਸਿ।

ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਚਿਨ੍ਤੇਸੁਂ – ‘‘ਸਚੇ ਲੋਕੇ ਅਰਹਨ੍ਤਾ ਨਾਮ ਅਤ੍ਥਿ, ਏਵਂਵਿਧੇਹਿ ਭਵਿਤਬ੍ਬਂ। ਕਿਂ ਨੁ ਖੋ ਅਯ੍ਯੋ ਉਕ੍ਕਟ੍ਠਭਾਵੇਨ ਵਤ੍ਥਂ ਨ ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਉਦਾਹੁ ਦਿਯ੍ਯਮਾਨਂ ਗਣ੍ਹੇਯ੍ਯਾ’’ਤਿ ਵੀਮਂਸਨ੍ਤਾ ਨਾਨਾਦਿਸਾਹਿ ਵਤ੍ਥਾਨਿ ਆਹਰਿਂਸੁ। ਸੋ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ‘‘ਸਚਾਹਂ ਨ ਇਮਿਨਾ ਨਿਯਾਮੇਨ ਆਗਮਿਸ੍ਸਂ, ਨ ਮੇ ਏਤੇ ਪਸੀਦੇਯ੍ਯੁਂ, ਯਂਕਿਞ੍ਚਿ ਕਤ੍ਵਾ ਇਮੇ ਵਞ੍ਚੇਤ੍ਵਾ ਜੀਵਿਕੁਪਾਯਂ ਕਾਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ’’ਤਿ ਵਤ੍ਥਾਨਿ ਨ ਪਟਿਗ੍ਗਣ੍ਹਿ। ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਭਿਯ੍ਯੋਸੋਮਤ੍ਤਾਯ ਪਸਨ੍ਨਾ ਮਹਾਸਕ੍ਕਾਰਂ ਕਰਿਂਸੁ। ਸੋਪਿ ਭਤ੍ਤਕਿਚ੍ਚਂ ਕਤ੍ਵਾ ਅਵਿਦੂਰਟ੍ਠਾਨੇ ਦੇਵਕੁਲਂ ਗਤੋ। ਮਹਾਜਨੋ ਤੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂਯੇਵ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਦੇਵਕੁਲਂ ਪਟਿਜਗ੍ਗਿਤ੍ਵਾ ਅਦਾਸਿ। ਸੋ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ‘‘ਇਮੇ ਮਯ੍ਹਂ ਸੇਵਾਲੇ ਨਿਵਾਸਨਮਤ੍ਤੇ ਪਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਏਵਂਵਿਧਂ ਸਕ੍ਕਾਰਂ ਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਏਤੇਸਂ ਮਯਾ ਉਕ੍ਕਟ੍ਠੇਨੇਵ ਭਵਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ’’ਤਿ ਸਲ੍ਲਹੁਕਾਨਿ ਰੁਕ੍ਖਫਲਕਾਨਿ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਤਚ੍ਛੇਤ੍ਵਾ ਵਾਕੇਸੁ ਆਵੁਣਿਤ੍ਵਾ ਚੀਰਂ ਕਤ੍ਵਾ ਨਿਵਾਸੇਤ੍ਵਾ ਪਾਰੁਪਿਤ੍ਵਾ ਜੀਵਿਕਂ ਕਪ੍ਪੇਨ੍ਤੋ ਵਸਿ।

ਅਥ ਯੋ ਸੋ ਕਸ੍ਸਪਬੁਦ੍ਧਕਾਲੇ ਸਤ੍ਤਸੁ ਜਨੇਸੁ ਸਮਣਧਮ੍ਮਂ ਕਰੋਨ੍ਤੇਸੁ ਏਕੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਸੁਦ੍ਧਾਵਾਸਬ੍ਰਹ੍ਮਲੋਕੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੋ। ਸੋ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਸਮਨਨ੍ਤਰਮੇਵ ਅਤ੍ਤਨੋ ਬ੍ਰਹ੍ਮਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਓਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ਆਗਤਟ੍ਠਾਨਂ ਆਵਜ੍ਜੇਨ੍ਤੋ ਸਤ੍ਤਨ੍ਨਂ ਜਨਾਨਂ ਪਬ੍ਬਤਂ ਆਰੁਯ੍ਹ ਸਮਣਧਮ੍ਮਕਰਣਟ੍ਠਾਨਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਸੇਸਾਨਂ ਛਨ੍ਨਂ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਟ੍ਠਾਨਂ ਆਵਜ੍ਜੇਨ੍ਤੋ ਏਕਸ੍ਸ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤਭਾਵਂ ਇਤਰੇਸਂ ਪਞ੍ਚਨ੍ਨਂ ਕਾਮਾਵਚਰਦੇਵਲੋਕੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਭਾਵਂ ਞਤ੍ਵਾ ਕਾਲਾਨੁਕਾਲਂ ਤੇ ਪਞ੍ਚ ਜਨੇ ਆਵਜ੍ਜੇਤਿ । ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਪਨ ਕਾਲੇ ‘‘ਕਹਂ ਨੁ ਖੋ’’ਤਿ ਆਵਜ੍ਜੇਨ੍ਤੋ ਦਾਰੁਚੀਰਿਯਂ ਸੁਪ੍ਪਾਰਕਪਟ੍ਟਨਂ ਉਪਨਿਸ੍ਸਾਯ ਕੁਹਨਕਮ੍ਮੇਨ ਜੀਵਿਕਂ ਕਪ੍ਪੇਨ੍ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ‘‘ਨਟ੍ਠੋ ਵਤਾਯਂ ਬਾਲੋ, ਪੁਬ੍ਬੇ ਸਮਣਧਮ੍ਮਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਅਤਿਉਕ੍ਕਟ੍ਠਭਾਵੇਨ ਅਰਹਤਾਪਿ ਆਭਤਂ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਂ ਅਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਇਦਾਨਿ ਉਦਰਤ੍ਥਾਯ ਅਨਰਹਾਵ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਟਿਜਾਨਿਤ੍ਵਾ ਲੋਕਂ ਵਞ੍ਚੇਨ੍ਤੋ ਵਿਚਰਤਿ, ਦਸਬਲਸ੍ਸ ਚ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਭਾਵਂ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਗਚ੍ਛਾਮਿ ਨਂ ਸਂਵੇਜੇਤ੍ਵਾ ਦਸਬਲਸ੍ਸ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਭਾਵਂ ਜਾਨਾਪੇਮੀ’’ਤਿ ਤਂਖਣਂਯੇਵ ਬ੍ਰਹ੍ਮਲੋਕਤੋ ਸੁਪ੍ਪਾਰਕਪਟ੍ਟਨੇ ਰਤ੍ਤਿਭਾਗਸਮਨਨ੍ਤਰੇ ਦਾਰੁਚੀਰਿਯਸ੍ਸ ਸਮ੍ਮੁਖੇ ਪਾਤੁਰਹੋਸਿ।

ਸੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਸਨਟ੍ਠਾਨੇ ਓਭਾਸਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਬਹਿ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਠਿਤੋ ਮਹਾਬ੍ਰਹ੍ਮਂ ਓਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਜਲਿਂ ਪਗ੍ਗਯ੍ਹ ‘‘ਕੋ ਤੁਮ੍ਹੇ’’ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ਅਹਂ ਤੁਯ੍ਹਂ ਪੋਰਾਣਕਸਹਾਯੋ ਅਨਾਗਾਮਿਫਲਂ ਪਤ੍ਵਾ ਬ੍ਰਹ੍ਮਲੋਕੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੋ। ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਪਨ ਸਬ੍ਬਜੇਟ੍ਠਕੋ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਤ੍ਵਾ

ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤੋ, ਤੁਮ੍ਹੇ ਪਞ੍ਚ ਜਨਾ ਦੇਵਲੋਕੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਾ। ਸ੍ਵਾਹਂ ਤਂ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਠਾਨੇ ਕੁਹਨਕਮ੍ਮੇਨ ਜੀਵਨ੍ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਦਮੇਤੁਂ ਆਗਤੋਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਇਦਂ ਕਾਰਣਮਾਹ – ''ਨ ਖੋ ਤ੍ਵਂ, ਬਾਹਿਯ ਅਰਹਾ, ਨਪਿ ਅਰਹਤ੍ਤਮਗ੍ਗਂ ਸਮਾਪਨ੍ਨੋ, ਸਾਪਿ ਤੇ ਪਟਿਪਦਾ ਨਤ੍ਥਿ, ਯਾਯ ਤ੍ਵਂ ਅਰਹਾ ਵਾ ਅਸ੍ਸ ਅਰਹਤ੍ਤਮਗ੍ਗਂ ਵਾ ਸਮਾਪਨ੍ਨੋ''ਤਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਸਤ੍ਥੁ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਭਾਵਂ ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਵਸਨਭਾਵਞ੍ਚ ਆਚਿਕ੍ਖਿਤ੍ਵਾ ''ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਚ੍ਛਾਹੀ''ਤਿ ਤਂ ਉਯ੍ਯੋਜੇਤ੍ਵਾ ਬ੍ਰਹ੍ਮਲੋਕਮੇਵ ਅਗਮਾਸਿ।

ਦਾਰੁਚੀਰਿਯੋ ਮਹਾਬ੍ਰਹ੍ਮੁਨਾ ਸਂਵੇਜਿਤੋ ''ਮੋਕ੍ਖਮਗ੍ਗਂ ਗਵੇਸਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਵੀਸਯੋਜਨਸਤਂ ਮਗ੍ਗਂ ਏਕਰਤ੍ਤਿਵਾਸੇਨ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਪਵਿਟ੍ਠਂ ਅਨ੍ਤਰਘਰੇ ਸਮ੍ਪਾਪੁਣਿਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥੁ ਪਾਦੇਸੁ ਨਿਪਤਿਤ੍ਵਾ ''ਦੇਸੇਤੁ ਮੇ, ਭਨ੍ਤੇ, ਭਗਵਾ ਧਮ੍ਮਂ, ਦੇਸੇਤੁ ਸੁਗਤੋ ਧਮ੍ਮ''ਨ੍ਤਿ ਯਾਵਤਤਿਯਂ ਯਾਚਿ। ਸਤ੍ਥਾ ''ਏਤ੍ਤਾਵਤਾ ਬਾਹਿਯਸ੍ਸ ਞਾਣਂ ਪਰਿਪਾਕਂ ਗਤ''ਨ੍ਤਿ ਞਤ੍ਵਾ ''ਤਸ੍ਮਾਤਿਹ ਤੇ, ਬਾਹਿਯ, ਏਵਂ ਸਿਕ੍ਖਿਤਬ੍ਬਂ ਦਿਟ੍ਠੇ ਦਿਟ੍ਠਮਤ੍ਤਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ (ਉਦਾ॰ ੧੦) ਇਮਿਨਾ ਓਵਾਦੇਨ ਓਵਦਿ । ਸੋਪਿ ਦੇਸਨਾਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਅਨ੍ਤਰਵੀਥਿਯਂ ਠਿਤੋਵ ਦੇਸਨਾਨੁਸਾਰੇਨ ਞਾਣਂ ਪੇਸੇਤ੍ਵਾ ਸਹ ਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਾਹਿ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਾਪੁਣਿ।

ਸੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਕਿਚ੍ਚਂ ਮਤ੍ਥਕਪ੍ਪਤ੍ਤਂ ਞਤ੍ਵਾ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਂ ਯਾਚਿਤ੍ਵਾ ਅਪਰਿਪੁਣ੍ਣਪਤ੍ਤਚੀਵਰਤਾਯ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਂ ਪਰਿਯੇਸਨ੍ਤੋ ਸਙ੍ਕਾਰਟ੍ਠਾਨਤੋ ਚੋਲਕ੍ਖਣ੍ਡਾਨਿ ਸਂਕਡ੍ਢਤਿ। ਅਥ ਨਂ ਪੁਬ੍ਬਵੇਰਿਕੋ ਅਮਨੁਸ੍ਸੋ ਏਕਿਸ੍ਸਾ ਤਰੁਣਵਚ੍ਛਾਯ ਗਾਵਿਯਾ ਸਰੀਰੇ ਅਧਿਮੁਚ੍ਚਿਤ੍ਵਾ ਜੀਵਿਤਕ੍ਖਯਂ ਪਾਪੇਸਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਸਾਵਤ੍ਥਿਤੋ ਨਿਕ੍ਖਮਨ੍ਤੋ ਅਨ੍ਤਰਵੀਥਿਯਂ ਬਾਹਿਯਂ ਸਙ੍ਕਾਰਟ੍ਠਾਨੇ ਪਤਿਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਗਣ੍ਹਥ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਬਾਹਿਯਸ੍ਸ ਦਾਰੁਚੀਰਿਯਸ੍ਸ ਸਰੀਰ''ਨ੍ਤਿ ਨੀਹਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਸਰੀਰਕਿਚ੍ਚਂ ਕਾਰੇਤ੍ਵਾ ਚਾਤੁਮਹਾਪਥੇ ਚੇਤਿਯਂ ਕਾਰਾਪੇਸਿ। ਤਤੋ ਸਙ੍ਘਮਜ੍ਝੇ ਕਥਾ ਉਦਪਾਦਿ – ''ਤਥਾਗਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੇਨ ਬਾਹਿਯਸ੍ਸ ਸਰੀਰਜ੍ਝਾਪਨਕਿਚ੍ਚਂ ਕਾਰੇਸਿ, ਧਾਤੁਯੋ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਚੇਤਿਯਂ ਕਾਰੇਸਿ, ਕਤਰਮਗ੍ਗੋ ਨੁ ਖੋ ਤੇਨ ਸਚ੍ਛਿਕਤੋ, ਸਾਮਣੇਰੋ ਨੁ ਖੋ ਸੋ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਨੁ ਖੋ''ਤਿ ਚਿਤ੍ਤਂ ਉਪ੍ਪਾਦਯਿਂਸੁ । ਸਤ੍ਥਾ ਤਂ ਅਟ੍ਠੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਕਤ੍ਵਾ ''ਪਣ੍ਡਿਤੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਬਾਹਿਯੋ''ਤਿ ਉਪਰਿ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਵਡ੍ਢੇਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤਭਾਵਂ ਪਕਾਸੇਸਿ। ਪੁਨ ਸਙ੍ਘਮਜ੍ਝੇ ਕਥਾ ਉਦਪਾਦਿ ''ਨ ਚ ਸਤ੍ਥਾਰਾ ਬਾਹਿਯਸ੍ਸ ਬਹੁ ਧਮ੍ਮੋ ਦੇਸਿਤੋ, ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਤ੍ਤੋਤਿ ਚ ਵਦੇਤਿ। ਕਿਂ ਨਾਮੇਤ''ਨ੍ਤਿ? ਸਤ੍ਥਾ ''ਧਮ੍ਮੋ ਮਨ੍ਦੋ ਬਹੂਤਿ ਅਕਾਰਣਂ, ਵਿਸਪੀਤਕਸ੍ਸ ਅਗਦੋ ਵਿਯ ਚੇਸੋ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਪਦੇ ਗਾਥਮਾਹ –

''ਸਹਸ੍ਸਮਪਿ ਚੇ ਗਾਥਾ, ਅਨਤ੍ਥਪਦਸਂਹਿਤਾ।
ਏਕਂ ਗਾਥਾਪਦਂ ਸੇਯ੍ਯੋ, ਯਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਉਪਸਮ੍ਮਤੀ''ਤਿ॥ (ਧ॰ ਪ॰ ੧੦੦)।

ਦੇਸਨਾਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਚਤੁਰਾਸੀਤਿ ਪਾਣਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਅਮਤਪਾਨਂ ਪਿਵਿਂਸੁ। ਇਦਞ੍ਚ ਪਨ ਬਾਹਿਯਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਵਤ੍ਥੁ ਸੁਤ੍ਤੇ (ਉਦਾ॰ ੧੦) ਆਗਤਤ੍ਤਾ ਵਿਤ੍ਥਾਰੇਨ ਨ ਕਥਿਤਂ। ਅਪਰਭਾਗੇ ਪਨ ਸਤ੍ਥਾ ਸਙ੍ਘਮਜ੍ਝੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਬਾਹਿਯਤ੍ਥੇਰਂ ਖਿਪ੍ਪਾਭਿਞ੍ਞਾਨਂ ਅਗ੍ਗਟ੍ਠਾਨੇ ਠਪੇਸੀਤਿ।

ਕੁਮਾਰਕਸ੍ਸਪਤ੍ਥੇਰਵਤ੍ਥੁ

੨੧੭. ਨਵਮੇ **ਚਿਤ੍ਤਕਥਿਕਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਵਿਚਿਤ੍ਤਂ ਕਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਂ ਕਥੇਨ੍ਤਾਨਂ। ਥੇਰੋ ਕਿਰ ਏਕਸ੍ਸਪਿ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਧਮ੍ਮਂ ਕਥੇਨ੍ਤੋ ਬਹੂਹਿ ਉਪਮਾਹਿ ਚ ਕਾਰਣੇਹਿ ਚ ਮਣ੍ਡਯਿਤ੍ਵਾ ਬੋਧੇਨ੍ਤੋ ਕਥੇਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਚਿਤ੍ਤਕਥਿਕਾਨਂ ਅਗ੍ਗੋ ਨਾਮ ਜਾਤੋ।

ਤਸ੍ਸ ਪਞ੍ਹਕਮ੍ਮੇ ਅਯਮਨੁਪੁਬ੍ਬਿਕਥਾ – ਅਯਮ੍ਪਿ ਹਿ ਪਦੁਮੁਤ੍ਤਰਬੁਦ੍ਧਕਾਲੇ ਹਂਸਵਤੀਨਗਰੇ ਕੁਲਗੇਹੇ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਂ ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਵਾ ਵਯਪ੍ਪਤ੍ਤੋ ਦਸਬਲਸ੍ਸ ਧਮ੍ਮਕਥਂ ਸੁਣਨ੍ਤੋ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਏਕਂ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਚਿਤ੍ਤਕਥਿਕਾਨਂ ਅਗ੍ਗਟ੍ਠਾਨੇ ਠਪੇਨ੍ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਅਧਿਕਾਰਕਮ੍ਮਂ ਕਤ੍ਵਾ ਤਂ ਠਾਨਨ੍ਤਰਂ ਪਤ੍ਥੇਤ੍ਵਾ ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸੇਸੁ ਸਂਸਰਨ੍ਤੋ ਕਸ੍ਸਪਬੁਦ੍ਧਸਾਸਨੇਸਕ੍ਕਨਕਾਲੇ ਸਤ੍ਤਨ੍ਨਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਅਬ੍ਭਨ੍ਤਰੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਪਬ੍ਬਤਮਤ੍ਥਕੇ ਸਮਣਧਮ੍ਮਂ ਕਤ੍ਵਾ ਅਪਰਿਹੀਨਸੀਲੋ ਤਤੋ ਚੁਤੋ ਦੇਵਲੋਕੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਏਕਂ ਬੁਦ੍ਧਨ੍ਤਰਂ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਅਨੁਭਵਮਾਨੋ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਸਤ੍ਥੁ ਕਾਲੇ ਰਾਜਗਹੇ ਏਕਿਸ੍ਸਾ ਕੁਲਦਾਰਿਕਾਯ ਕੁਚ੍ਛਿਮ੍ਹਿ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੋ। ਸਾ ਚ ਪਠਮਂ ਮਾਤਾਪਿਤਰੋ ਯਾਚਿਤ੍ਵਾ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਂ ਅਲਭਮਾਨਾ ਕੁਲਘਰਂ ਗਤਾ ਗਬ੍ਭਂ ਗਣ੍ਹਿ। ਤਮ੍ਪਿ ਅਜਾਨਨ੍ਤੀ ਸਾਮਿਕਂ ਆਰਾਧੇਤ੍ਵਾ ਤੇਨ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਸੁ ਪਬ੍ਬਜਿਤਾ। ਤਸ੍ਸਾ ਗਬ੍ਭਨਿਮਿਤ੍ਤਂ

ਦਿਸ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਦੇਵਦਤ੍ਤੁੰ ਪੁਚ੍ਛਿੰਸੁ, ਸੋ ‘‘ਅਸ੍ਸਮਣੀ’’ਤਿ ਆਹ। ਦਸਬਲੰ ਪੁਚ੍ਛਿੰਸੁ, ਸਤ੍ਥਾ ਉਪਾਲਿਤ੍ਥੇਰੰ ਪਟਿਚ੍ਛਾਪੇਸਿ। ਥੇਰੋ ਸਾਵਤ੍ਥਿਨਗਰਵਾਸੀਨਿ ਕੁਲਾਨਿ ਵਿਸਾਖਞ੍ਚ ਉਪਾਸਿਕੰ ਪਕ੍ਕੋਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ਸੋਧੇਨ੍ਤੋ ‘‘ਪੁਰੇ ਲਦ੍ਧੋ ਗਬ੍ਭੋ, ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾ ਅਰੋਗਾ’’ਤਿ ਆਹ। ਸਤ੍ਥਾ ‘‘ਸੁਵਿਨਿਚ੍ਛਿਤੰ ਅਧਿਕਰਣ’’ਨ੍ਤਿ ਥੇਰਸ੍ਸ ਸਾਧੁਕਾਰੰ ਅਦਾਸਿ।

ਸਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀ ਸੁਵਣ੍ਣਬਿਮ੍ਬਸਦਿਸੰ ਪੁਤ੍ਤੰ ਵਿਜਾਯਿ। ਤੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਰਾਜਾ ਪਸੇਨਦਿਕੋਸਲੋ ਪੋਸਾਪੇਸਿ, ਕਸ੍ਸਪੋਤਿ ਚਸ੍ਸ ਨਾਮੰ ਕਤ੍ਵਾ ਅਪਰਭਾਗੇ ਅਲਙ੍ਕਰਿਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕੰ ਨੇਤ੍ਵਾ ਪਬ੍ਬਾਜੇਸਿ। ਕੁਮਾਰਕਾਲੇ ਪਨ ਪਬ੍ਬਜਿਤਤ੍ਤਾ ਭਗਵਤਾ ‘‘ਕਸ੍ਸਪੰ ਪਕ੍ਕੋਸਥ, ਇਦੰ ਫਲੰ ਵਾ ਖਾਦਨੀਯੰ ਵਾ ਕਸ੍ਸਪਸ੍ਸ ਦੇਥਾ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ‘‘ਕਤਰਕਸ੍ਸਪਸ੍ਸਾਤਿ। ਕੁਮਾਰਕਸ੍ਸਪਸ੍ਸਾ’’ਤਿ ਏਵੰ ਗਹਿਤਨਾਮਤ੍ਤਾ ਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਵੁਡ੍ਢਕਾਲੇਪਿ **ਕੁਮਾਰਕਸ੍ਸਪੋ**ਤ੍ਵੇਵ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਅਪਿਚ ਰਞ੍ਞੋ ਪੋਸਾਵਨਿਕਪੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾਪਿ ਕੁਮਾਰਕਸ੍ਸਪੋਤਿ ਤੰ ਸਞ੍ਜਾਨਿੰਸੁ।

ਸੋ ਪਬ੍ਬਜਿਤਕਾਲਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਯ ਚੇਵ ਕਮ੍ਮੰ ਕਰੋਤਿ, ਬੁਦ੍ਧਵਚਨਞ੍ਚ ਗਣ੍ਹਾਤਿ। ਅਥ ਸੋ ਤੇਨ ਸਦ੍ਧਿੰ ਪਬ੍ਬਤਮਤ੍ਥਕੇ ਸਮਣਧਮ੍ਮੰ ਕਤ੍ਵਾ ਅਨਾਗਾਮਿਫਲੰ ਪਤ੍ਵਾ ਸੁਦ੍ਧਾਵਾਸੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੋ ਮਹਾਬ੍ਰਹ੍ਮਾ ਤਸ੍ਮਿੰ ਸਮਯੇ ਆਵਜ੍ਜੇਨ੍ਤੋ ਕੁਮਾਰਕਸ੍ਸਪੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ‘‘ਸਹਾਯਕੋ ਮੇ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਯ ਕਿਲਮਤਿ, ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਯ ਨਯਮੁਖੰ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਮਗ੍ਗਫਲਪਟ੍ਟਿਯਾ ਉਪਾਯੰ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਬ੍ਰਹ੍ਮਲੋਕੇ ਠਿਤੋਵ ਪਞ੍ਚਦਸ ਪਞ੍ਹੇ ਅਭਿਸਙ੍ਖਰਿਤ੍ਵਾ ਰਤ੍ਤਿਭਾਗਸਮਨਨ੍ਤਰੇ ਕੁਮਾਰਕਸ੍ਸਪਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਵਸਨਟ੍ਠਾਨੇ ਅਨ੍ਧਵਨੇ ਪਾਤੁਰਹੋਸਿ। ਥੇਰੋ ਆਲੋਕੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ‘‘ਕੋ ਏਤ੍ਥਾ’’ਤਿ ਆਹ। ‘‘ਅਹੰ ਪੁਬ੍ਬੇ ਤਯਾ ਸਦ੍ਧਿੰ ਸਮਣਧਮ੍ਮੰ ਕਤ੍ਵਾ ਅਨਾਗਾਮਿਫਲੰ ਪਤ੍ਵਾ ਸੁਦ੍ਧਾਵਾਸੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਬ੍ਰਹ੍ਮਾ’’ਤਿ ਆਹ। ਕੇਨ ਕਮ੍ਮੇਨ ਆਗਤਤ੍ਥਾਤਿ? ਮਹਾਬ੍ਰਹ੍ਮਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਆਗਤਕਾਰਣੰ ਦੀਪੇਤੁੰ ਤੇ ਪਞ੍ਹੇ ਆਚਿਕ੍ਖਿਤ੍ਵਾ ‘‘ਤ੍ਵੰ ਇਮੇ ਪਞ੍ਹੇ ਉਗ੍ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਵਾ ਅਰੁਣੇ ਉਟ੍ਠਿਤੇ ਤਥਾਗਤੰ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਪੁਚ੍ਛ, ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਹਿ ਤਥਾਗਤੰ ਅਞ੍ਞੋ ਇਮੇ ਪਞ੍ਹੇ ਕਥੇਤੁੰ ਸਮਤ੍ਥੋ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥੀ’’ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਬ੍ਰਹ੍ਮਲੋਕਮੇਵ ਗਤੋ।

ਥੇਰੋਪਿ ਪੁਨਦਿਵਸੇ ਸਤ੍ਥਾਰੰ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਮਹਾਬ੍ਰਹ੍ਮੁਨਾ ਕਥਿਤਨਿਯਾਮੇਨੇਵ ਪਞ੍ਹੇ ਪੁਚ੍ਛਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਕੁਮਾਰਕਸ੍ਸਪਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਅਰਹਤ੍ਤੰ ਪਾਪੇਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਹੇ ਕਥੇਸਿ। ਥੇਰੋ ਸਤ੍ਥਾਰਾ ਕਥਿਤਨਿਯਾਮੇਨੇਵ ਉਗ੍ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਵਾ ਅਨ੍ਧਵਨੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਵਿਪਸ੍ਸਨੰ ਗਬ੍ਭੰ ਗਾਹਾਪੇਤ੍ਵਾ ਅਰਹਤ੍ਤੰ ਪਾਪੁਣਿ। ਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਚਤੁਨ੍ਨੰ ਪਰਿਸਾਨੰ ਧਮ੍ਮਕਥੰ ਕਥੇਨ੍ਤੋ ਬਹੁਕਾਹਿ ਉਪਮਾਹਿ ਚ ਕਾਰਣੇਹਿ ਚ ਮਣ੍ਡੇਤ੍ਵਾ ਚਿਤ੍ਤਕਥਮੇਵ ਕਥੇਤਿ। ਅਥ ਨੰ ਸਤ੍ਥਾ ਪਾਯਾਸਿਰਞ੍ਞੋ ਪਞ੍ਚਦਸਹਿ ਪਞ੍ਹੇਹਿ ਪਟਿਮਣ੍ਡੇਤ੍ਵਾ ਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤੇ (ਦੀ॰ ਨਿ॰ ੨.੪੦੬ ਆਦਯੋ) ਦੇਸਿਤੇ ਤੰ ਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤੰ ਅਟ੍ਠੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿੰ ਕਤ੍ਵਾ ਇਮਸ੍ਮਿੰ ਸਾਸਨੇ ਚਿਤ੍ਤਕਥਿਕਾਨੰ ਅਗ੍ਗਟ੍ਠਾਨੇ ਠਪੇਸੀਤਿ।

ਮਹਾਕੋਟ੍ਠਿਤਤ੍ਥੇਰਵਤ੍ਥੁ

੨੧੮. ਦਸਮੇ **ਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਾਪਤ੍ਤਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਚਤਸ੍ਸੋ ਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਾ ਪਤ੍ਵਾ ਠਿਤਾਨੰ ਮਹਾਕੋਟ੍ਠਿਤਤ੍ਥੇਰੋ ਅਗ੍ਗੋਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਅਯੰ ਹਿ ਥੇਰੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਾਸੁ ਚਿਣ੍ਣਵਸਿਭਾਵੇਨ ਅਭਿਞ੍ਞਾਤੇ ਅਭਿਞ੍ਞਾਤੇ ਮਹਾਸਾਵਕੇ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਹੰ ਪੁਚ੍ਛਨ੍ਤੋਪਿ ਦਸਬਲੰ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਹੰ ਪੁਚ੍ਛਨ੍ਤੋਪਿ ਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਾਸੁਯੇਵ ਪਞ੍ਹੰ ਪੁਚ੍ਛਤਿ। ਇਤਿ ਇਮਿਨਾ ਚਿਣ੍ਣਵਸਿਭਾਵੇਨ ਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਾਪਤ੍ਤਾਨੰ ਅਗ੍ਗੋ ਨਾਮ ਜਾਤੋ।

ਤਸ੍ਸ ਪਞ੍ਹਕਮ੍ਮੇ ਅਯਮਨੁਪੁਬ੍ਬਿਕਥਾ – ਅਯਮ੍ਪਿ ਹਿ ਪਦੁਮੁਤ੍ਤਰਬੁਦ੍ਧਕਾਲੇ ਹੰਸਵਤੀਨਗਰੇ ਮਹਾਭੋਗਕੁਲੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੋ ਅਪਰੇਨ ਸਮਯੇਨ ਸਤ੍ਥੁ ਧਮ੍ਮਕਥੰ ਸੁਣਨ੍ਤੋ ਸਤ੍ਥਾਰੰ ਏਕੰ ਭਿਕ੍ਖੁੰ ਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਾਪਤ੍ਤਾਨੰ ਅਗ੍ਗਟ੍ਠਾਨੇ ਠਪੇਨ੍ਤੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ਅਧਿਕਾਰਕਮ੍ਮੰ ਕਤ੍ਵਾ ਤੰ ਠਾਨਨ੍ਤਰੰ ਪਤ੍ਥੇਸਿ। ਸੋ ਯਾਵਜੀਵੰ ਕੁਸਲੰ ਕਤ੍ਵਾ ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸੇਸੁ ਸੰਸਰਨ੍ਤੋ ਇਮਸ੍ਮਿੰ ਬੁਦ੍ਧੁਪ੍ਪਾਦੇ ਸਾਵਤ੍ਥਿਯੰ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਕੁਲੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ। ਕੋਟ੍ਠਿਤਮਾਣਵੋਤਿਸ੍ਸ ਨਾਮੰ ਅਕੰਸੁ। ਸੋ ਵਯਪ੍ਪਤ੍ਤੋ ਤਯੋ ਵੇਦੇ ਉਗ੍ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਵਾ ਏਕਦਿਵਸੰ ਸਤ੍ਥੁ ਧਮ੍ਮਕਥੰ ਸੁਤ੍ਵਾ ਪਟਿਲਦ੍ਧਸਦ੍ਧੋ ਪਬ੍ਬਜਿ। ਸੋ ਉਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਕਾਲਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਯ ਕਮ੍ਮੰ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਸਹ ਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਾਹਿ ਅਰਹਤ੍ਤੰ ਪਤ੍ਵਾ ਨਿਚ੍ਚਕਾਲੰ

ਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਾਸੁ ਚਿਣ੍ਣਵਸੀ ਹੁਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਹਂ ਪੁਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਾਸੁਯੇਵ ਪੁਚ੍ਛਤਿ। ਅਥ ਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਅਪਰਭਾਗੇ ਮਹਾਵੇਦਲ੍ਲਸੁਤ੍ਤਂ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੧.੪੪੯ ਆਦਯੋ) ਅਟ੍ਠੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਕਤ੍ਵਾ ਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਾਪਤ੍ਤਾਨਂ ਅਗ੍ਗਟ੍ਠਾਨੇ ਠਪੇਸੀਤਿ।

ਤਤਿਯਵਗ੍ਗਵਣ੍ਣਨਾ।

੧੪. ਏਤਦਗ੍ਗਵਗ੍ਗੋ

(੧੪) ੪. ਚਤੁਤ੍ਥਏਤਦਗ੍ਗਵਗ੍ਗੋ

ਆਨਨ੍ਦਤ੍ਥੇਰਵਤ੍ਥੁ

੨੧੯-੨੨੩. ਚਤੁਤ੍ਥਸ੍ਸ ਪਠਮੇ **ਬਹੁਸ੍ਸੁਤਾਨ**ਨ੍ਤਿਆਦੀਸੁ ਅਞ੍ਞੇਪਿ ਥੇਰਾ ਬਹੁਸ੍ਸੁਤਾ ਸਤਿਮਨ੍ਤਾ ਗਤਿਮਨ੍ਤਾ ਧਿਤਿਮਨ੍ਤਾ ਉਪਟ੍ਠਾਕਾ ਚ ਅਤ੍ਥਿ। ਅਯਂ ਪਨਾਯਸ੍ਮਾ ਬੁਦ੍ਧਵਚਨਂ ਉਗ੍ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੋ ਦਸਬਲਸ੍ਸ ਸਾਸਨੇ ਭਣ੍ਡਾਗਾਰਿਕਪਰਿਯਤ੍ਤਿਯਂ ਠਤ੍ਵਾ ਗਣ੍ਹਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਬਹੁਸ੍ਸੁਤਾਨਂ ਅਗ੍ਗੋ ਨਾਮ ਜਾਤੋ। ਇਮਸ੍ਸੇਵ ਚ ਥੇਰਸ੍ਸ ਬੁਦ੍ਧਵਚਨਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਧਾਰਣਕਸਤਿ ਅਞ੍ਞੇਹਿ ਥੇਰੇਹਿ ਬਲਵਤਰਾ ਅਹੋਸਿ, ਤਸ੍ਮਾ **ਸਤਿਮਨ੍ਤਾਨਂ** ਅਗ੍ਗੋ ਨਾਮ ਜਾਤੋ। ਅਯਮੇਵ ਚਾਯਸ੍ਮਾ ਏਕਪਦੇ ਠਤ੍ਵਾ ਸਟ੍ਠਿ ਪਦਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੋ ਸਤ੍ਥਾਰਾ ਕਥਿਤਨਿਯਾਮੇਨੇਵ ਸਬ੍ਬਪਦਾਨਿ ਜਾਨਾਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ **ਗਤਿਮਨ੍ਤਾਨਂ** ਅਗ੍ਗੋ ਨਾਮ ਜਾਤੋ। ਤਸ੍ਸੇਵ ਚਾਯਸ੍ਮਤੋ ਬੁਦ੍ਧਵਚਨਂ ਉਗ੍ਗਣ੍ਹਨਵੀਰਿਯਂ ਸਜ੍ਝਾਯਨਵੀਰਿਯਞ੍ਚ ਧਾਰਣਵੀਰਿਯਞ੍ਚ ਸਤ੍ਥੁ ਉਪਟ੍ਠਾਨਵੀਰਿਯਞ੍ਚ ਅਞ੍ਞੇਹਿ ਅਸਦਿਸਂ ਅਹੋਸਿ, ਤਸ੍ਮਾ **ਧਿਤਿਮਨ੍ਤਾਨਂ** ਅਗ੍ਗੋ ਨਾਮ ਜਾਤੋ। ਤਥਾਗਤਂ ਉਪਟ੍ਠਹਨ੍ਤੋ ਚੇਸ ਨ ਅਞ੍ਞੇਸਂ ਉਪਟ੍ਠਾਕਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਉਪਟ੍ਠਾਨਾਕਾਰੇਨ ਉਪਟ੍ਠਹਿ, ਅਞ੍ਞੇ ਹਿ ਤਥਾਗਤਂ ਉਪਟ੍ਠਹਨ੍ਤਾ ਨ ਚਿਰਂ ਉਪਟ੍ਠਹਿਂਸੁ, ਨ ਚ ਬੁਦ੍ਧਾਨਂ ਮਨਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਉਪਟ੍ਠਹਿਂਸੁ। ਅਯਂ ਥੇਰੋ ਪਨ ਉਪਟ੍ਠਾਕਟ੍ਠਾਨਂ ਲਦ੍ਧਦਿਵਸਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਆਰਦ੍ਧਵੀਰਿਯੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਮਨਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਉਪਟ੍ਠਹਿ। ਤਸ੍ਮਾ **ਉਪਟ੍ਠਾਕਾਨਂ** ਅਗ੍ਗੋ ਨਾਮ ਜਾਤੋ।

ਤਸ੍ਸ ਪਞ੍ਹਕਮ੍ਮੇ ਅਯਮਨੁਪੁਬ੍ਬਿਕਥਾ – ਇਤੋ ਕਿਰ ਸਤਸਹਸ੍ਸਮਤ੍ਥਕੇ ਕਪ੍ਪੇ ਪਦੁਮੁਤ੍ਤਰੋ ਨਾਮ ਸਤ੍ਥਾ ਲੋਕੇ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿ। ਤਸ੍ਸ ਹਂਸਵਤੀ ਨਾਮ ਨਗਰਂ ਅਹੋਸਿ, ਨਨ੍ਦੋ ਨਾਮ ਰਾਜਾ ਪਿਤਾ, ਸੁਮੇਧਾ ਨਾਮ ਦੇਵੀ ਮਾਤਾ, ਬੋਧਿਸਤ੍ਤੋ ਉਤ੍ਤਰਕੁਮਾਰੋ ਨਾਮ ਅਹੋਸਿ। ਸੋ ਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਜਾਤਦਿਵਸੇ ਮਹਾਭਿਨਿਕ੍ਖਮਨਂ ਨਿਕ੍ਖਮ੍ਮ ਪਬ੍ਬਜਿਤ੍ਵਾ ਪਧਾਨਮਨੁਯੁਤ੍ਤੋ ਅਨੁਕ੍ਕਮੇਨ ਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁਤਂ ਪਤ੍ਵਾ ''ਅਨੇਕਜਾਤਿਸਂਸਾਰ''ਨ੍ਤਿ ਉਦਾਨਂ ਉਦਾਨੇਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਤਾਹਂ ਬੋਧਿਪਲ੍ਲਙ੍ਕੇ ਵੀਤਿਨਾਮੇਤ੍ਵਾ ''ਪਥਵਿਯਂ ਠਪੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਪਾਦਂ ਅਭਿਨੀਹਰਿ। ਅਥ ਪਥਵਿਂ ਭਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਹੇਟ੍ਠਾ ਵੁਤ੍ਤਪ੍ਪਮਾਣਂ ਪਦੁਮਂ ਉਟ੍ਠਾਸਿ। ਤਦੁਪਾਦਾਯ ਭਗਵਾ ਪਦੁਮੁਤ੍ਤਰੋਤੇਵ ਪਞ੍ਞਾਯਿਤ੍ਥ। ਤਸ੍ਸ ਦੇਵਲੋ ਚ ਸੁਜਾਤੋ ਚ ਦ੍ਵੇ ਅਗ੍ਗਸਾਵਕਾ ਅਹੇਸੁਂ , ਅਮਿਤਾ ਚ ਅਸਮਾ ਚ ਦ੍ਵੇ ਅਗ੍ਗਸਾਵਿਕਾ, ਸੁਮਨੋ ਨਾਮ ਉਪਟ੍ਠਾਕੋ। ਪਦੁਮੁਤ੍ਤਰੋ ਭਗਵਾ ਪਿਤੁ ਸਙ੍ਗਹਂ ਕੁਰੁਮਾਨੋ ਭਿਕ੍ਖੁਸਤਸਹਸ੍ਸਪਰਿਵਾਰੋ ਹਂਸਵਤਿਯਾ ਰਾਜਧਾਨਿਯਾ ਵਸਤਿ।

ਕਨਿਟ੍ਠਭਾਤਾ ਪਨਸ੍ਸ ਸੁਮਨਕੁਮਾਰੋ ਨਾਮ। ਤਸ੍ਸ ਰਾਜਾ ਹਂਸਵਤਿਤੋ ਵੀਸਯੋਜਨਸਤੇ ਭੋਗਗਾਮਂ ਅਦਾਸਿ। ਸੋ ਕਦਾਚਿ ਕਦਾਚਿ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਿਤਰਞ੍ਚ ਸਤ੍ਥਾਰਞ੍ਚ ਪਸ੍ਸਤਿ। ਅਥੇਕਦਿਵਸਂ ਪਚ੍ਚਨ੍ਤੋ ਕੁਪਿਤੋ ਸੁਮਨੋ ਰਞ੍ਞੋ ਪੇਸੇਸਿ। ਰਾਜਾ ''ਤ੍ਵਂ ਮਯਾ ਤਤ੍ਥ ਕਸ੍ਮਾ ਠਪਿਤੋ''ਤਿ ਪਟਿਪੇਸੇਸਿ। ਸੋ ਚੋਰੇ ਵੂਪਸਮੇਤ੍ਵਾ ''ਉਪਸਨ੍ਤੋ, ਦੇਵ, ਜਨਪਦੋ''ਤਿ ਰਞ੍ਞੋ ਪੇਸੇਸਿ। ਰਾਜਾ ਤੁਟ੍ਠੋ ''ਸੀਘਂ ਮਮ ਪੁਤ੍ਤੋ ਆਗਚ੍ਛਤੂ''ਤਿ ਆਹ। ਤਸ੍ਸ ਸਹਸ੍ਸਮਤ੍ਤਾ ਅਮਚ੍ਚਾ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਸੋ ਤੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਅਨ੍ਤਰਾਮਗ੍ਗੇ ਮਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਮਯ੍ਹਂ ਪਿਤਾ ਤੁਟ੍ਠੋ ਸਚੇ ਮੇ ਵਰਂ ਦੇਤਿ, ਕਿਂ ਗਣ੍ਹਾਮੀ''ਤਿ? ਅਥ ਨਂ ਏਕਚ੍ਚੇ ''ਹਤ੍ਥਿਂ ਗਣ੍ਹਥ, ਅਸ੍ਸਂ ਗਣ੍ਹਥ, ਜਨਪਦਂ ਗਣ੍ਹਥ, ਸਤ੍ਤ ਰਤਨਾਨਿ ਗਣ੍ਹਥਾ''ਤਿ ਆਹਂਸੁ। ਅਪਰੇ ''ਤੁਮ੍ਹੇ ਪਥਵਿਸ੍ਸਰਸ੍ਸ ਪੁਤ੍ਤਾ, ਨ ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਧਨਂ ਦੁਲ੍ਲਭਂ, ਲਦ੍ਧਮ੍ਪਿ ਚੇਤਂ ਸਬ੍ਬਂ ਪਹਾਯ ਗਮਨੀਯਂ, ਪੁਞ੍ਞਮੇਵ ਏਕਂ ਆਦਾਯ ਗਮਨੀਯਂ। ਤਸ੍ਮਾ ਦੇਵੇ ਵਰਂ ਦਦਮਾਨੇ ਤੇਮਾਸਂ ਪਦੁਮੁਤ੍ਤਰਭਗਵਨ੍ਤਂ ਉਪਟ੍ਠਾਤੁਂ ਵਰਂ ਗਣ੍ਹਥਾ''ਤਿ ਆਹਂਸੁ। ਸੋ ''ਤੁਮ੍ਹੇ ਮਯ੍ਹਂ ਕਲ੍ਯਾਣਮਿਤ੍ਤਾ, ਨ ਮੇਤਂ ਚਿਤ੍ਤਂ ਅਤ੍ਥਿ, ਤੁਮ੍ਹੇਹਿ ਪਨ ਉਪ੍ਪਾਦਿਤਂ, ਏਵਂ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਿਤਰਂ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਪਿਤਰਾ ਆਲਿਙ੍ਗਿਤ੍ਵਾ ਮਤ੍ਥਕੇ ਚੁਮ੍ਬਿਤ੍ਵਾ ''ਵਰਂ ਤੇ ਪੁਤ੍ਤ ਦੇਮੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ''ਇਚ੍ਛਾਮਹਂ, ਮਹਾਰਾਜ, ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਤੇਮਾਸਂ ਚਤੂਹਿ ਪਚ੍ਚਯੇਹਿ ਉਪਟ੍ਠਹਨ੍ਤੋ ਜੀਵਿਤਂ

ਅଵੜ੍ਝਂ ਕਾਤੁਂ, ਇਮਂ ਮੇ ਦੇଵ ଵਰਂ ਦੇਹੀ’’ਤਿ ਆਹ। ਨ ਸਕ੍ਕਾ, ਤਾਤ, ਅਞ੍ਞਂ ଵਰੇਹੀਤਿ। ਦੇଵ, ਖਤ੍ਤਿਯਾਨਂ ਨਾਮ ਦ੍ଵੇ ਕਥਾ ਨਤ੍ਥਿ, ਏਤਦੇଵ ਮੇ ଵਰਂ ਦੇਹਿ, ਨ ਮਮ ਅਞ੍ਞੇਨ ਅਤ੍ਥੋਤਿ। ਤਾਤ, ਬੁਦ੍ਧਾਨਂ ਨਾਮ ਚਿਤ੍ਤਂ ਦੁਜ੍ਜਾਨਂ, ਸਚੇ ਭਗଵਾ ਨ ਇਚ੍ਛਿਸ੍ਸਤਿ, ਮਯਾ ਦਿਨ੍ਨੇਪਿ ਕਿਂ ਭଵਿਸ੍ਸਤੀਤਿ? ‘‘ਸਾਧੁ, ਦੇଵ, ਅਹਂ ਭਗଵਤੋ ਚਿਤ੍ਤਂ ਜਾਨਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ଵਿਹਾਰਂ ਗਤੋ।

ਤੇਨ ਚ ਸਮਯੇਨ ਭਤ੍ਤਕਿਚ੍ਚਂ ਨਿਟ੍ਠਾਪੇਤ੍ଵਾ ਭਗଵਾ ਗਨ੍ਧਕੁਟਿਂ ਪଵਿਟ੍ਠੋ ਹੋਤਿ, ਸੋ ਮਣ੍ਡਲਮਾਲ਼ੇ ਸਨ੍ਨਿਪਤਿਤਾਨਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਅਗਮਾਸਿ। ਤੇ ਨਂ ਆਹਂਸੁ – ‘‘ਰਾਜਪੁਤ੍ਤ, ਕਸ੍ਮਾ ਆਗਤੋਸੀ’’ਤਿ? ਭਗଵਨ੍ਤਂ ਦਸ੍ਸਨਾਯ, ਦਸ੍ਸੇਥ ਮੇ ਭਗଵਨ੍ਤਨ੍ਤਿ। ਨ ਮਯਂ, ਰਾਜਪੁਤ੍ਤ, ਇਚ੍ਛਿਤਿਚ੍ਛਿਤਕ੍ਖਣੇ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਦਟ੍ਠੁਂ ਲਭਾਮਾਤਿ। ਕੋ ਪਨ, ਭਨ੍ਤੇ, ਲਭਤੀਤਿ? ਸੁਮਨਤ੍ਥੇਰੋ ਨਾਮ ਰਾਜਪੁਤ੍ਤਾਤਿ। ਸੋ ‘‘ਕੁਹਿਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਥੇਰੋ’’ਤਿ? ਥੇਰਸ੍ਸ ਨਿਸਿਨ੍ਨਟ੍ਠਾਨਂ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ଵਾ ਗਨ੍ତ੍ଵਾ ଵਨ੍ਦਿਤ੍ଵਾ ‘‘ਇਚ੍ਛਾਮਹਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਭਗଵਨ੍ਤਂ ਪਸ੍ਸਿਤੁਂ, ਦਸ੍ਸੇਥ ਮੇ ਭਗଵਨ੍ਤ’’ਨ੍ਤਿ ਆਹ। ਥੇਰੋ ਪਸ੍ਸਨ੍ਤਸ੍ਸੇଵ ਰਾਜਕੁਮਾਰਸ੍ਸ ਆਪੋਕਸਿਣਜ੍ਝਾਨਂ ਸਮਾਪਜ੍ਜਿਤ੍ଵਾ ਮਹਾਪਥଵਿਂ ਉਦਕਂ ਅਧਿਟ੍ਠਾਯ ਪਥଵਿਯਂ ਨਿਮੁਜ੍ਜਿਤ੍ଵਾ ਸਤ੍ਥੁ ਗਨ੍ਧਕੁਟਿਯਂਯੇଵ ਪਾਤੁਰਹੋਸਿ। ਅਥ ਨਂ ਭਗଵਾ ‘‘ਸੁਮਨ ਕਸ੍ਮਾ ਆਗਤੋਸੀ’’ਤਿ ਆਹ। ਰਾਜਪੁਤ੍ਤੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਭਗଵਨ੍ਤਂ ਦਸ੍ਸਨਾਯ ਆਗਤੋਤਿ। ਤੇਨ ਹਿ ਭਿਕ੍ਖੁ ਆਸਨਂ ਪਞ੍ਞਾਪੇਹੀਤਿ। ਪੁਨ ਥੇਰੋ ਪਸ੍ਸਨ੍ਤਸ੍ਸੇଵ ਰਾਜਕੁਮਾਰਸ੍ਸ ਬੁਦ੍ਧਾਸਨਂ ਗਹੇਤ੍ଵਾ ਅਨ੍ਤੋਗਨ੍ਧਕੁਟਿਯਂ ਨਿਮੁਜ੍ਜਿਤ੍ଵਾ ਬਹਿਪਰਿଵੇਣੇ ਪਾਤੁਭଵਿਤ੍ଵਾ ਪਰਿଵੇਣੇ ਆਸਨਂ ਪਞ੍ਞਾਪੇਸਿ। ਰਾਜਕੁਮਾਰੋ ਇਮਾਨਿ ਦ੍ଵੇ ਅਚ੍ਛਰਿਯਾਕਾਰਾਨਿ ਦਿਸ੍ଵਾ ‘‘ਮਹਨ੍ਤੋ ଵਤਾਯਂ ਭਿਕ੍ਖੂ’’ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ।

ਭਗଵਾਪਿ ਗਨ੍ਧਕੁਟਿਤੋ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ଵਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੇ ਆਸਨੇ ਨਿਸੀਦਿ। ਰਾਜਪੁਤ੍ਤੋ ਭਗଵਨ੍ਤਂ ଵਨ੍ਦਿਤ੍ଵਾ ਪਟਿਸਨ੍ਥਾਰਂ ਅਕਾਸਿ। ‘‘ਕਦਾ ਆਗਤੋਸਿ ਰਾਜਪੁਤ੍ਤਾ’’ਤਿ ଵੁਤ੍ਤੇ, ‘‘ਭਨ੍ਤੇ, ਤੁਮ੍ਹੇਸੁ ਗਨ੍ਧਕੁਟਿਂ ਪଵਿਟ੍ਠੇਸੁ, ਭਿਕ੍ਖੂ ਪਨ ‘ਨ ਮਯਂ ਇਚ੍ਛਿਤਿਚ੍ਛਿਤਕ੍ਖਣੇ ਭਗଵਨ੍ਤਂ ਦਟ੍ਠੁਂ ਲਭਾਮਾ’ਤਿ ਮਂ ਥੇਰਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਪਾਹੇਸੁਂ। ਥੇਰੋ ਪਨ ਏਕଵਚਨੇਨੇଵ ਦਸ੍ਸੇਤਿ, ਥੇਰੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਸਾਸਨੇ ଵਲ੍ਲਭੋ ਮਞ੍ਞੇ’’ਤਿ। ਆਮ ਰਾਜਕੁਮਾਰ, ଵਲ੍ਲਭੋ ਏਸ ਭਿਕ੍ਖੁ ਮਯ੍ਹਂ ਸਾਸਨੇਤਿ। ਭਨ੍ਤੇ, ਬੁਦ੍ਧਾਨਂ ਸਾਸਨੇ ਕਿਂ ਕਤ੍ଵਾ ଵਲ੍ਲਭਾ ਹੋਨ੍ਤੀਤਿ? ਦਾਨਂ ਦਤ੍ଵਾ ਸੀਲਂ ਸਮਾਦਿਯਿਤ੍ଵਾ ਉਪੋਸਥਕਮ੍ਮਂ ਕਤ੍ଵਾ ਕੁਮਾਰਾਤਿ। ਭਗଵਾ ਅਹਂ ਥੇਰੋ ଵਿਯ ਬੁਦ੍ਧਸਾਸਨੇ ଵਲ੍ਲਭੋ ਹੋਤੁਕਾਮੋ, ਸ੍ଵੇ ਮਯ੍ਹਂ ਭਿਕ੍ਖਂ ਅਧਿଵਾਸੇਥਾਤਿ। ਅਧਿଵਾਸੇਸਿ ਭਗଵਾ ਤੁਣ੍ਹੀਭਾଵੇਨ । ਰਾਜਕੁਮਾਰੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ଵਸਨਟ੍ਠਾਨਂ ਗਨ੍ତ੍ଵਾ ਸਬ੍ਬਰਤ੍ਤਿਂ ਮਹਾਸਕ੍ਕਾਰਂ ਸਜ੍ਜੇਤ੍ଵਾ ਸਤ੍ਤ ਦਿଵਸਾਨਿ ਖਨ੍ਧਾଵਾਰਭਤ੍ਤਂ ਨਾਮ ਅਦਾਸਿ।

ਸਤ੍ਤਮੇ ਦਿଵਸੇ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ଵਨ੍ਦਿਤ੍ଵਾ, ਭਨ੍ਤੇ, ਮਯਾ ਪਿਤੁ ਸਨ੍ਤਿਕਾ ਤੇਮਾਸਂ ਅਨ੍ਤੋଵਸ੍ਸਂ ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਪਟਿਜਗ੍ਗਨଵਰੋ ਲਦ੍ਧੋ, ਤੇਮਾਸਂ ਮੇ ଵਸ੍ਸਾଵਾਸਂ ਅਧਿଵਾਸੇਥਾਤਿ। ਭਗଵਾ ‘‘ਅਤ੍ਥਿ ਨੁ ਖੋ ਤਤ੍ਥ ਗਤੇਨ ਅਤ੍ਥੋ’’ਤਿ ਓਲੋਕੇਤ੍ଵਾ ‘‘ਅਤ੍ਥੀ’’ਤਿ ਦਿਸ੍ଵਾ ‘‘ਸੁਞ੍ਞਾਗਾਰੇ ਖੋ, ਰਾਜਕੁਮਾਰ, ਤਥਾਗਤਾ ਅਭਿਰਮਨ੍ਤੀ’’ਤਿ ਆਹ। ਕੁਮਾਰੋ ‘‘ਅਞ੍ਞਾਤਂ ਭਗଵਾ ਅਞ੍ਞਾਤਂ ਸੁਗਤਾ’’ਤਿ ଵਤ੍ଵਾ ‘‘ਅਹਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਪੁਰਿਮਤਰਂ ਗਨ੍ତ੍ଵਾ ଵਿਹਾਰਂ ਕਾਰੇਮਿ, ਮਯਾ ਪੇਸਿਤੇ ਭਿਕ੍ਖੁਸਤਸਹਸ੍ਸੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਆਗਚ੍ਛਥਾ’’ਤਿ ਭਗଵਨ੍ਤਂ ਪਟਿਞ੍ਞਂ ਗਾਹਾਪੇਤ੍ଵਾ ਪਿਤੁ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਨ੍ତ੍ଵਾ ‘‘ਦਿਨ੍ਨਾ ਮੇ, ਦੇଵ, ਭਗଵਤਾ ਪਟਿਞ੍ਞਾ, ਮਯਾ ਪਹਿਤੇ ਭਗଵਨ੍ਤਂ ਪੇਸੇਯ੍ਯਾਥਾ’’ਤਿ ଵਤ੍ଵਾ ਪਿਤਰਂ ଵਨ੍ਦਿਤ੍ଵਾ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ଵਾ ਯੋਜਨੇ ਯੋਜਨੇ ଵਿਹਾਰਂ ਕਾਰੇਨ੍ਤੋ ଵੀਸਯੋਜਨਸਤਂ ਅਦ੍ਧਾਨਂ ਗਤੋ। ਗਨ੍ତ੍ଵਾ ਚ ਅਤ੍ਤਨੋ ਨਗਰੇ ଵਿਹਾਰਟ੍ਠਾਨਂ ଵਿਚਿਨਨ੍ਤੋ ਸੋਭਨਨਾਮਸ੍ਸ ਕੁਟੁਮ੍ਬਿਕਸ੍ਸ ਉਯ੍ਯਾਨਂ ਦਿਸ੍ଵਾ ਸਤਸਹਸ੍ਸੇਨ ਕਿਣਿਤ੍ଵਾ ਸਤਸਹਸ੍ਸਂ ଵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਤ੍ଵਾ ଵਿਹਾਰਂ ਕਾਰੇਸਿ। ਤਤ੍ਥ ਭਗଵਤੋ ਗਨ੍ਧਕੁਟਿਂ ਸੇਸਭਿਕ੍ਖੂਨਞ੍ਚ ਰਤ੍ਤਿਟ੍ਠਾਨਦਿଵਾਟ੍ਠਾਨਤ੍ਥਾਯ ਕੁਟਿਲੇਣਮਣ੍ਡਪੇ ਕਾਰੇਤ੍ଵਾ ਪਾਕਾਰਪਰਿਕ੍ਖੇਪਂ ਦ੍ଵਾਰਕੋਟ੍ਠਕਞ੍ਚ ਨਿਟ੍ਠਾਪੇਤ੍ଵਾ ਪਿਤੁ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਪੇਸੇਸਿ – ‘‘ਨਿਟ੍ਠਿਤਂ ਮਯ੍ਹਂ ਕਿਚ੍ਚਂ, ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਪਹਿਣਥਾ’’ਤਿ।

ਰਾਜਾ ਭਗଵਨ੍ਤਂ ਭੋਜੇਤ੍ଵਾ ‘‘ਭਗଵਾ ਸੁਮਨਸ੍ਸ ਕਿਚ੍ਚਂ ਨਿਟ੍ਠਿਤਂ, ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਗਮਨਂ ਪਚ੍ਚਾਸੀਸਤੀ’’ਤਿ ਆਹ। ਭਗଵਾ ਭਿਕ੍ਖੁਸਤਸਹਸ੍ਸਪਰਿଵੁਤੋ ਯੋਜਨੇ ਯੋਜਨੇ ଵਿਹਾਰੇਸੁ ଵਸਮਾਨੋ ਅਗਮਾਸਿ। ਕੁਮਾਰੋ ‘‘ਸਤ੍ਥਾ ਆਗਚ੍ਛਤੀ’’ਤਿ ਸੁਤ੍ଵਾ ਯੋਜਨਂ ਪਚ੍ਚੁਗ੍ਗਨ੍ତ੍ଵਾ ਗਨ੍ਧਮਾਲਾਦੀਹਿ ਪੂਜਯਮਾਨੋ ଵਿਹਾਰਂ ਪଵੇਸੇਤ੍ଵਾ –

‘‘ਸਤਸਹਸ੍ਸੇਨ ਮੇ ਕੀਤਂ, ਸਤਸਹਸ੍ਸੇਨ ਮਾਪਿਤਂ।

ਸੋਭਨਂ ਨਾਮ ਉਯਜਾਨਂ, ਪਟਿਗ੍ਗਣ੍ਹ ਮਹਾਮੁਨੀ''ਤਿ॥ –

ਵਿਹਾਰਂ ਨਿਯਜਾਦੇਸਿ। ਸੋ ਵਸ੍ਸੂਪਨਾਯਿਕਾਦਿਵਸੇ ਦਾਨਂ ਦਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪੁਤ੍ਤਦਾਰੇ ਚ ਅਮਚ੍ਚੇ ਚ ਪਕ੍ਕੋਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ਆਹ – ''ਸਤ੍ਥਾ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਦੂਰਤੋਵ ਆਗਤੋ, ਬੁਦ੍ਧਾ ਚ ਨਾਮ ਧਮ੍ਮਗਰੁਕਾ ਨ ਆਮਿਸਚਕ੍ਖੁਕਾ । ਤਸ੍ਮਾ ਅਹਂ ਇਮਂ ਤੇਮਾਸਂ ਦ੍ਵੇ ਸਾਟਕੇ ਨਿਵਾਸੇਤ੍ਵਾ ਦਸ ਸੀਲਾਨਿ ਸਮਾਦਿਯਿਤ੍ਵਾ ਇਧੇਵ ਵਸਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਤੁਮ੍ਹੇ ਖੀਣਾਸਵਸਤਸਹਸ੍ਸਸ੍ਸ ਇਮਿਨਾਵ ਨੀਹਾਰੇਨ ਤੇਮਾਸਂ ਦਾਨਂ ਦਦੇਯਜਾਥਾ''ਤਿ।

ਸੋ ਸੁਮਨਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਵਸਨਟ੍ਠਾਨਸਭਾਗੇਯੇਵ ਠਾਨੇ ਵਸਨ੍ਤੋ ਯਂ ਥੇਰੋ ਭਗਵਤੋ ਵਤ੍ਤਂ ਕਰੋਤਿ, ਤਂ ਸਬ੍ਬਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਠਾਨੇ ਏਕਨ੍ਤਵਲ੍ਲਭੋ ਏਸ ਥੇਰੋ, ਏਤਸ੍ਸੇਵ ਮੇ ਠਾਨਨ੍ਤਰਂ ਪਤ੍ਥੇਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਉਪਕਟ੍ਠਾਯ ਪਵਾਰਣਾਯ ਗਾਮਂ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਤਾਹਂ ਮਹਾਦਾਨਂ ਦਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਤਮੇ ਦਿਵਸੇ ਭਿਕ੍ਖੁਸਤਸਹਸ੍ਸਸ੍ਸ ਪਾਦਮੂਲੇ ਤਿਚੀਵਰਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ, ''ਭਨ੍ਤੇ, ਯਦੇਤਂ ਮਯਾ ਸਤ੍ਤਾਹਂ ਖਨ੍ਧਾਵਾਰਦਾਨਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਪੁਞ੍ਞਂ ਕਤਂ, ਤਂ ਨੇਵ ਸਕ੍ਕਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਂ, ਨ ਮਾਰਬ੍ਰਹ੍ਮਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਪਤ੍ਥਯਨ੍ਤੇਨ, ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਪਨ ਉਪਟ੍ਠਾਕਭਾਵਂ ਪਤ੍ਥੇਨ੍ਤੇਨ ਕਤਂ। ਤਸ੍ਮਾ ਅਹਮ੍ਪਿ ਭਗਵਾ ਅਨਾਗਤੇ ਸੁਮਨਤ੍ਥੇਰੋ ਵਿਯ ਏਕਸ੍ਸ ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਉਪਟ੍ਠਾਕੋ ਹੋਮੀ''ਤਿ ਪਞ੍ਚਪਤਿਟ੍ਠਿਤੇਨ ਪਤਿਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾ ਵਨ੍ਦਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਤਸ੍ਸ ਅਨਨ੍ਤਰਾਯਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਬਯਾਕਰਿਤ੍ਵਾ ਪਕ੍ਕਾਮਿ। ਕੁਮਾਰੋ ਤਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ''ਬੁਦ੍ਧਾ ਚ ਨਾਮ ਅਦ੍ਵੇਜ੍ਝਕਥਾ ਹੋਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਦੁਤਿਯਦਿਵਸੇ ਗੋਤਮਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਪਿਟ੍ਠਿਤੋ ਪਿਟ੍ਠਿਤੋ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਵਿਯ ਅਹੋਸਿ।

ਸੋ ਤਸ੍ਮਿਂ ਬੁਦ੍ਧੁਪ੍ਪਾਦੇ ਵਸ੍ਸਸਤਸਹਸ੍ਸਂ ਦਾਨਂ ਦਤ੍ਵਾ ਸਗ੍ਗੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਕਸ੍ਸਪਬੁਦ੍ਧਕਾਲੇ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਚਰਤੋ ਥੇਰਸ੍ਸ ਪਤ੍ਤਗ੍ਗਹਣਤ੍ਥਂ ਉਤ੍ਤਰਿਸਾਟਕਂ ਦਤ੍ਵਾ ਪੂਜਂ ਅਕਾਸਿ। ਪੁਨ ਸਗ੍ਗੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਤਤੋ ਚੁਤੋ ਬਾਰਾਣਸਿਰਾਜਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਉਪਰਿਪਾਸਾਦਵਰਗਤੋ ਗਨ੍ਧਮਾਦਨਤੋ ਆਕਾਸੇਨ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤੇ ਅਟ੍ਠ ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧੇ ਦਿਸ੍ਵਾ ਨਿਮਨ੍ਤਾਪੇਤ੍ਵਾ ਭੋਜੇਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਮਙ੍ਗਲਉਯਜਾਨੇ ਤੇਸਂ ਅਟ੍ਠ ਪਣ੍ਣਸਾਲਾਯੋ ਕਾਰੇਤ੍ਵਾ ਤੇਸਂ ਨਿਸੀਦਨਤ੍ਥਾਯ ਅਤ੍ਤਨੋ ਨਿਵੇਸਨੇ ਅਟ੍ਠ ਸਬ੍ਬਰਤਨਮਯਾਨਿ ਪੀਠਾਨਿ ਚੇਵ ਮਣਿਆਧਾਰਕੇ ਚ ਪਟਿਯਾਦੇਤ੍ਵਾ ਦਸ ਵਸ੍ਸਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਉਪਟ੍ਠਾਨਂ ਅਕਾਸਿ। ਏਤਾਨਿ ਪਾਕਟਟ੍ਠਾਨਾਨਿ।

ਕਪ੍ਪਸਤਸਹਸ੍ਸਂ ਪਨ ਦਾਨਂ ਦਦਮਾਨੋਵ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਤੁਸਿਤਪੁਰੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਤਤੋ ਚੁਤੋ ਅਮਿਤੋਦਨਸਕ੍ਕਸ੍ਸ ਗੇਹੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਸਬ੍ਬੇਵ ਞਾਤਕੇ ਆਨਨ੍ਦਿਤੇ ਪਮੁਦਿਤੇ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਜਾਤੋਤਿ ਆਨਨ੍ਦੋਤ੍ਵੇਵ ਨਾਮਂ ਅਕਂਸੁ। ਸੋ ਅਨੁਪੁਬ੍ਬੇਨ ਕਤਾਭਿਨਿਕ੍ਖਮਨੇ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੋਧਿਂ ਪਤ੍ਵਾ ਪਠਮਗਮਨੇਨ ਕਪਿਲਵਤ੍ਥੁਂ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤਤੋ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤੇ ਭਗਵਤਿ ਭਗਵਤੋ ਪਰਿਵਾਰਤ੍ਥਂ ਰਾਜਕੁਮਾਰੇਸੁ ਪਬ੍ਬਜਨ੍ਤੇਸੁ ਭਦ੍ਦਿਯਾਦੀਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਭਗਵਤੋ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਪਬ੍ਬਜਿਤ੍ਵਾ ਨਚਿਰਸ੍ਸੇਵ ਆਯਸ੍ਮਤੋ ਪੁਣ੍ਣਸ੍ਸ ਮਨ੍ਤਾਣਿਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਧਮ੍ਮਕਥਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲੇ ਪਤਿਟ੍ਠਹਿ।

ਤੇਨ ਖੋ ਪਨ ਸਮਯੇਨ ਭਗਵਤੋ ਪਠਮਬੋਧਿਯਂ ਵੀਸਤਿ ਵਸ੍ਸਾਨਿ ਅਨਿਬਦ੍ਧਾ ਉਪਟ੍ਠਾਕਾ ਅਹੇਸੁਂ। ਏਕਦਾ ਨਾਗਸਮਾਲੋ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਵਿਚਰਿ ਏਕਦਾ ਨਾਗਿਤੋ, ਏਕਦਾ ਉਪਵਾਨੋ, ਏਕਦਾ ਸੁਨਕ੍ਖਤ੍ਤੋ, ਏਕਦਾ ਚੁਨ੍ਦੋ ਸਮਣੁਦ੍ਦੇਸੋ , ਏਕਦਾ ਸਾਗਤੋ, ਏਕਦਾ ਰਾਧੋ, ਏਕਦਾ ਮੇਘਿਯੋ। ਤਤ੍ਥ ਏਕਦਾ ਭਗਵਾ ਨਾਗਸਮਾਲਤ੍ਥੇਰੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਅਦ੍ਧਾਨਮਗ੍ਗਪ੍ਪਟਿਪਨ੍ਨੋ ਦ੍ਵੇਧਾਪਥਂ ਪਤ੍ਤੋ। ਥੇਰੋ ਮਗ੍ਗਾ ਓਕ੍ਕਮ੍ਮ ''ਭਗਵਾ ਅਹਂ ਇਮਿਨਾ ਮਗ੍ਗੇਨ ਗਚ੍ਛਾਮੀ''ਤਿ ਆਹ। ਅਥ ਨਂ ਭਗਵਾ ''ਏਹਿ ਭਿਕ੍ਖੁ, ਇਮਿਨਾ ਮਗ੍ਗੇਨ ਗਚ੍ਛਾਮਾ''ਤਿ ਆਹ। ਸੋ ''ਹਨ੍ਦ ਭਗਵਾ ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਂ ਗਣ੍ਹਥ, ਅਹਂ ਇਮਿਨਾ ਮਗ੍ਗੇਨ ਗਚ੍ਛਾਮੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਂ ਭੂਮਿਯਂ ਠਪੇਤੁਂ ਆਰਦ੍ਧੋ। ਅਥ ਨਂ ਭਗਵਾ ''ਆਹਰ ਭਿਕ੍ਖੂ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਗਤੋ। ਤਸ੍ਸਪਿ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਇਤਰੇਨ ਮਗ੍ਗੇਨ ਗਚ੍ਛਤੋ ਚੋਰਾ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਞ੍ਚੇਵ ਹਰਿਂਸੁ, ਸੀਸਞ੍ਚ ਭਿਨ੍ਦਿਂਸੁ। ਸੋ ''ਭਗਵਾ ਇਦਾਨਿ ਮੇ ਪਟਿਸਰਣਂ, ਨ ਅਞ੍ਞੋ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਲੋਹਿਤੇਨ ਗਲਨ੍ਤੇਨ ਭਗਵਤੋ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਆਗਮਿ। ''ਕਿਮਿਦਂ ਭਿਕ੍ਖੂ''ਤਿ ਚ ਵੁਤ੍ਤੇ ਤਂ ਪਵਤ੍ਤਿਂ ਆਰੋਚੇਸਿ। ਅਥ ਨਂ ਭਗਵਾ ''ਮਾ ਚਿਨ੍ਤੇਯਿ ਭਿਕ੍ਖੁ, ਏਤਸ੍ਸ ਕਾਰਣਾਯੇਵ ਤਂ ਨਿਵਾਰਯਿਮ੍ਹਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਸਮਸ੍ਸਾਸੇਸਿ।

ਏਕਦਾ ਪਨ ਭਗਵਾ ਮੇਘਿਯਤ੍ਥੇਰੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਪਾਚੀਨਵਂਸੇ ਮਿਗਦਾਯੇ ਜਨ੍ਤੁਗਾਮਂ ਅਗਮਾਸਿ। ਤਤ੍ਰਾਪਿ ਮੇਘਿਯੋ ਜਨ੍ਤੁਗਾਮੇ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਚਰਿਤ੍ਵਾ ਨਦੀਤੀਰੇ ਪਾਸਾਦਿਕਂ ਅਮ੍ਬਵਨਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਭਗਵਾ ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਂ ਗਣ੍ਹਥ, ਅਹਂ ਤਸ੍ਮਿਂ ਅਮ੍ਬਵਨੇ ਸਮਣਧਮ੍ਮਂ ਕਰੋਮੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਭਗਵਤਾ ਤਿਕ੍ਖਤ੍ਤੁਂ ਨਿਵਾਰਿਯਮਾਨੋਪਿ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਅਕੁਸਲਵਿਤਕ੍ਕੇਹਿ ਅਨ੍ਵਾਸਤ੍ਤੋ ਪਚ੍ਚਾਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤਂ ਪਵਤ੍ਤਿਂ ਆਰੋਚੇਸਿ। ਤਮ੍ਪਿ ਭਗਵਾ ''ਇਮਮੇਵ ਤੇ ਕਾਰਣਂ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਤ੍ਵਾ ਨਿਵਾਰਯਿਮ੍ਹਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਅਨੁਪੁਬ੍ਬੇਨ ਸਾਵਤ੍ਥਿਂ ਅਗਮਾਸਿ। ਤਤ੍ਥ ਗਨ੍ਧਕੁਟਿਪਰਿਵੇਣੇ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਵਰਬੁਦ੍ਧਾਸਨੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਪਰਿਵੁਤੋ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਮਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਇਦਾਨਿਮ੍ਹਿ ਮਹਲ੍ਲਕੋ, 'ਏਕਚ੍ਚੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਇਮਿਨਾ ਮਗ੍ਗੇਨ ਗਚ੍ਛਾਮਾ'ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਅਞ੍ਞੇਨ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ, ਏਕਚ੍ਚੇ ਮਯ੍ਹਂ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਂ ਭੂਮਿਯਂ ਨਿਕ੍ਖਿਪਨ੍ਤਿ, ਮਯ੍ਹਂ ਨਿਬਦ੍ਧੁਪਟ੍ਠਾਕਂ ਏਕਂ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਜਾਨਾਥਾ''ਤਿ । ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਧਮ੍ਮਸਂਵੇਗੋ ਉਦਪਾਦਿ। ਅਥਾਯਸ੍ਮਾ ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤੋ ਉਟ੍ਠਾਯਾਸਨਾ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ''ਅਹਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਤੁਮ੍ਹੇਯੇਵ ਪਤ੍ਥਯਮਾਨੋ ਸਤਸਹਸ੍ਸਕਪ੍ਪਾਧਿਕਂ ਅਸਙ੍ਖ੍ਯੇਯ੍ਯਂ ਪਾਰਮਿਯੋ ਪੂਰਯਿਂ, ਨਨੁ ਮਾਦਿਸੋ ਮਹਾਪਞ੍ਞੋ ਉਪਟ੍ਠਾਕੋ ਨਾਮ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਅਹਂ ਉਪਟ੍ਠਹਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਆਹ। ਤਂ ਭਗਵਾ ''ਅਲਂ, ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤ, ਯਸ੍ਸਂ ਦਿਸਾਯਂ ਤ੍ਵਂ ਵਿਹਰਸਿ, ਅਸੁਞ੍ਞਾ ਵੇ ਸਾ ਦਿਸਾ, ਤਵ ਹਿ ਓਵਾਦੋ ਬੁਦ੍ਧਾਨਂ ਓਵਾਦਸਦਿਸੋ, ਤੇਨ ਮੇ ਤਯਾ ਉਪਟ੍ਠਾਕਕਿਚ੍ਚਂ ਅਤ੍ਥੀ''ਤਿ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਿ। ਏਤੇਨੇਵ ਉਪਾਯੇਨ ਮਹਾਮੋਗ੍ਗਲ੍ਲਾਨਂ ਆਦਿਂ ਕਤ੍ਵਾ ਅਸੀਤਿ ਮਹਾਸਾਵਕਾ ਉਟ੍ਠਹਿਂਸੁ। ਤੇ ਸਬ੍ਬੇ ਭਗਵਾ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਿ।

ਆਨਨ੍ਦਤ੍ਥੇਰੋ ਪਨ ਤੁਣ੍ਹੀਯੇਵ ਨਿਸੀਦਿ। ਅਥ ਨਂ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਹਂਸੁ – ''ਆਵੁਸੋ ਆਨਨ੍ਦ, ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੋ ਉਪਟ੍ਠਾਕਟ੍ਠਾਨਂ ਯਾਚਤਿ, ਤ੍ਵਮ੍ਪਿ ਯਾਚਾਹੀ''ਤਿ। ਯਾਚਿਤ੍ਵਾ ਲਦ੍ਧਟ੍ਠਾਨਂ ਨਾਮ, ਆਵੁਸੋ, ਕੀਦਿਸਂ ਹੋਤਿ, ਕਿਂ ਮਂ ਸਤ੍ਥਾ ਨ ਪਸ੍ਸਤਿ? ਸਚੇ ਸਤ੍ਥਾ ਰੋਚਿਸ੍ਸਤਿ, ''ਆਨਨ੍ਦੋ ਮਂ ਉਪਟ੍ਠਹਤੂ''ਤਿ ਵਕ੍ਖਤੀਤਿ। ਅਥ ਭਗਵਾ ''ਨ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਆਨਨ੍ਦੋ ਅਞ੍ਞੇਹਿ ਉਸ੍ਸਾਹੇਤਬ੍ਬੋ, ਸਯਮੇਵ ਜਾਨਿਤ੍ਵਾ ਮਂ ਉਪਟ੍ਠਹਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਆਹ। ਤਤੋ ਭਿਕ੍ਖੂ ''ਉਟ੍ਠੇਹਿ, ਆਵੁਸੋ ਆਨਨ੍ਦ, ਉਟ੍ਠੇਹਿ, ਆਵੁਸੋ ਆਨਨ੍ਦ, ਦਸਬਲਂ ਉਪਟ੍ਠਾਕਟ੍ਠਾਨਂ ਯਾਚਾਹੀ''ਤਿ ਆਹਂਸੁ। ਥੇਰੋ ਉਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਪਟਿਕ੍ਖੇਪਾ ਚਤਸ੍ਸੋ ਚ ਆਯਾਚਨਾਤਿ ਅਟ੍ਠ ਵਰੇ ਯਾਚਿ।

ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਪਟਿਕ੍ਖੇਪਾ ਨਾਮ – ''ਸਚੇ ਮੇ, ਭਨ੍ਤੇ, ਭਗਵਾ ਅਤ੍ਤਨਾ ਲਦ੍ਧਂ ਪਣੀਤਂ ਚੀਵਰਂ ਨ ਦਸ੍ਸਤਿ, ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਂ ਨ ਦਸ੍ਸਤਿ, ਏਕਗਨ੍ਧਕੁਟਿਯਂ ਵਸਿਤੁਂ ਨ ਦਸ੍ਸਤਿ, ਨਿਮਨ੍ਤਨਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਨ ਗਮਿਸ੍ਸਤਿ, ਏਵਾਹਂ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਉਪਟ੍ਠਹਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ''ਕਂ ਪਨੇਤ੍ਥ, ਆਨਨ੍ਦ, ਆਦੀਨਵਂ ਅਦ੍ਦਸਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਆਹ – ''ਸਚਾਹਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਇਮਾਨਿ ਵਤ੍ਥੂਨਿ ਲਭਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਭਵਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਤਾਰੋ 'ਆਨਨ੍ਦੋ ਦਸਬਲੇਨ ਲਦ੍ਧਂ ਪਣੀਤਂ ਚੀਵਰਂ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਤਿ, ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਂ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਤਿ, ਏਕਗਨ੍ਧਕੁਟਿਯਂ ਵਸਤਿ , ਏਕਤੋ ਨਿਮਨ੍ਤਨਂ ਗਚ੍ਛਤਿ। ਏਤਂ ਲਾਭਂ ਲਭਨ੍ਤੋ ਤਥਾਗਤਂ ਉਪਟ੍ਠਾਤਿ, ਕੋ ਏਵਂ ਉਪਟ੍ਠਹਤੋ ਭਾਰੋ'''ਤਿ? ਇਮੇ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਪਟਿਕ੍ਖੇਪੇ ਯਾਚਿ।

ਚਤਸ੍ਸੋ ਆਯਾਚਨਾ ਨਾਮ – ''ਸਚੇ, ਭਨ੍ਤੇ, ਭਗਵਾ ਮਯਾ ਗਹਿਤਨਿਮਨ੍ਤਨਂ ਗਮਿਸ੍ਸਤਿ, ਸਚਾਹਂ ਤਿਰੋਰਟ੍ਠਾ ਤਿਰੋਜਨਪਦਾ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਦਟ੍ਠੁਂ ਆਗਤਂ ਪਰਿਸਂ ਆਗਤਕ੍ਖਣੇਯੇਵ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ ਲਚ੍ਛਾਮਿ, ਯਦਾ ਮੇ ਕਙ੍ਖਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਤਸ੍ਮਿਂਯੇਵ ਖਣੇ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤੁਂ ਲਚ੍ਛਾਮਿ, ਤਥਾ ਯਂ ਭਗਵਾ ਮਯ੍ਹਂ ਪਰਮ੍ਮੁਖੇ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਤਿ, ਤਂ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਮਯ੍ਹਂ ਕਥੇਸ੍ਸਤਿ, ਏਵਾਹਂ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਉਪਟ੍ਠਹਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ''ਕਂ ਪਨੇਤ੍ਥ, ਆਨਨ੍ਦ, ਆਨਿਸਂਸਂ ਪਸ੍ਸਸੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਆਹ – ''ਇਧ, ਭਨ੍ਤੇ, ਸਦ੍ਧਾ ਕੁਲਪੁਤ੍ਤਾ ਭਗਵਤੋ ਓਕਾਸਂ ਅਲਭਨ੍ਤਾ ਮਂ ਏਵਂ ਵਦਨ੍ਤਿ 'ਸ੍ਵੇ, ਭਨ੍ਤੇ ਆਨਨ੍ਦ, ਭਗਵਤਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਘਰੇ ਭਿਕ੍ਖਂ ਗਣ੍ਹੇਯ੍ਯਾਥਾ'ਤਿ। ਸਚੇ ਭਗਵਾ ਤਤ੍ਥ ਨ ਗਮਿਸ੍ਸਤਿ, ਇਚ੍ਛਿਤਿਚ੍ਛਿਤਕ੍ਖਣੇਯੇਵ ਪਰਿਸਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ, ਕਙ੍ਖਞ੍ਚ ਵਿਨੋਦੇਤੁਂ ਓਕਾਸਂ ਨ ਲਚ੍ਛਾਮਿ, ਭਵਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਤਾਰੋ 'ਕਿਂ ਆਨਨ੍ਦੋ ਦਸਬਲਂ ਉਪਟ੍ਠਾਤਿ । ਏਤ੍ਤਕਮ੍ਪਿਸ੍ਸ ਭਗਵਾ ਅਨੁਗ੍ਗਹਂ ਨ ਕਰੋਤੀ'ਤਿ। ਭਗਵਤੋ ਚ ਪਰਮ੍ਮੁਖਾ ਮਂ ਪੁਚ੍ਛਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ 'ਅਯਂ, ਆਵੁਸੋ ਆਨਨ੍ਦ, ਗਾਥਾ, ਇਦਂ ਸੁਤ੍ਤਂ, ਇਦਂ ਜਾਤਕਂ ਕਤ੍ਥ ਦੇਸਿਤ'ਨ੍ਤਿ। ਸਚਾਹਂ ਤਂ ਨ ਸਮ੍ਪਾਦਯਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਭਵਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਤਾਰੋ – 'ਏਤ੍ਤਕਮ੍ਪਿ, ਆਵੁਸੋ, ਨ ਜਾਨਾਸਿ, ਕਸ੍ਮਾ ਤ੍ਵਂ ਛਾਯਾ ਵਿਯ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਅਵਿਜਹਨ੍ਤੋ ਦੀਘਰਤ੍ਤਂ ਵਿਚਰਸੀ'ਤਿ। ਤੇਨਾਹਂ ਪਰਮ੍ਮੁਖਾ ਦੇਸਿਤਸ੍ਸਪਿ ਧਮ੍ਮਸ੍ਸ ਪੁਨ ਕਥਨਂ ਇਚ੍ਛਾਮੀ''ਤਿ। ਇਮਾ ਚਤਸ੍ਸੋ ਆਯਾਚਨਾ ਯਾਚਿ। ਭਗਵਾਪਿਸ੍ਸ ਅਦਾਸਿ।

ਏਵਂ ਇਮੇ ਅਟ੍ਠ ਵਰੇ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਨਿਬਦ੍ਧੁਪਟ੍ਠਾਕੋ ਅਹੋਸਿ। ਤਸ੍ਸੇਵ ਠਾਨਨ੍ਤਰਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥਾਯ ਕਪ੍ਪਸਤਸਹਸ੍ਸਂ ਪੂਰਿਤਾਨਂ ਪਾਰਮੀਨਂ ਫਲਂ ਪਾਪੁਣਿ। ਸੋ ਉਪਟ੍ਠਾਕਟ੍ਠਾਨਂ ਲਦ੍ਧਦਿਵਸਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਦਸਬਲਸ੍ਸ ਦੁਵਿਧੇਨ ਉਦਕੇਨ ਤਿਵਿਧੇਨ ਦਨ੍ਤਕਟ੍ਠੇਨ

ਹਤ੍ਥਪਾਦਪਰਿਕਮ੍ਮੇਨ ਪਿਟ੍ਠਿਪਰਿਕਮ੍ਮੇਨ ਗਨ੍ਧਕੁਟਿਪਰਿਵੇਣੰ ਸਮ੍ਮਜ੍ਜਨੇਨਾਤਿ ਏਵਮਾਦੀਹਿ ਕਿਚ੍ਚੇਹਿ ਉਪਟ੍ਠਹਨ੍ਤੋ ''ਇਮਾਯ ਨਾਮ ਵੇਲਾਯ ਸਤ੍ਥੁ ਇਮੰ ਨਾਮ ਲਦ੍ਧੁੰ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਇਦੰ ਨਾਮ ਕਾਤੁੰ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ ਦਿਵਸਭਾਗੰ ਸਨ੍ਤਿਕਾਵਚਰੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਰਤ੍ਤਿਭਾਗਸਮਨਨ੍ਤਰੇ ਦਣ੍ਡਦੀਪਿਕੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਏਕਰਤ੍ਤਿੰ ਗਨ੍ਧਕੁਟਿਪਰਿਵੇਣੰ ਨਵ ਵਾਰੇ ਅਨੁਪਰਿਯਾਯਤਿ। ਏਵਞ੍ਹਿਸ੍ਸ ਅਹੋਸਿ – ''ਸਚੇ ਮੇ ਥਿਨਮਿਦ੍ਧੰ ਓਕ੍ਕਮੇਯ੍ਯ, ਦਸਬਲੇ ਪਕ੍ਕੋਸਨ੍ਤੇ ਪਟਿਵਚਨੰ ਦਾਤੁੰ ਨ ਸਕ੍ਕੁਣੇਯ੍ਯ''ਨ੍ਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਸਬ੍ਬਰਤ੍ਤਿੰ ਦਣ੍ਡਦੀਪਿਕੰ ਹਤ੍ਥੇਨ ਨ ਮੁਞ੍ਚਤਿ। ਇਦਮੇਤ੍ਥ ਵਤ੍ਥੁ। ਅਪਰਭਾਗੇ ਪਨ ਸਤ੍ਥਾ ਜੇਤਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਅਨੇਕਪਰਿਯਾਯੇਨ ਧਮ੍ਮਭਣ੍ਡਾਗਾਰਿਕਆਨਨ੍ਦਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਵਣ੍ਣੰ ਕਥੇਤ੍ਵਾ ਥੇਰੰ ਇਮਸ੍ਮਿੰ ਸਾਸਨੇ ਬਹੁਸ੍ਸੁਤਾਨੰ ਸਤਿਮਨ੍ਤਾਨੰ ਗਤਿਮਨ੍ਤਾਨੰ ਧਿਤਿਮਨ੍ਤਾਨੰ ਉਪਟ੍ਠਾਕਾਨਞ੍ਚ ਭਿਕ੍ਖੂਨੰ ਅਗ੍ਗਟ੍ਠਾਨੇ ਠਪੇਸੀਤਿ।

ਉਰੁਵੇਲਕਸ੍ਸਪਤ੍ਥੇਰਵਤ੍ਥੁ

੨੨੪. ਦੁਤਿਯੇ **ਮਹਾਪਰਿਸਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਮਹਾਪਰਿਵਾਰਾਨੰ ਉਰੁਵੇਲਕਸ੍ਸਪੋ ਅਗ੍ਗੋਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਅਞ੍ਞੇਸਞ੍ਹਿ ਥੇਰਾਨੰ ਕਞ੍ਚਿ ਕਾਲੰ ਪਰਿਵਾਰੋ ਮਹਾ ਹੋਤਿ ਕਞ੍ਚਿ ਕਾਲੰ ਅਪ੍ਪੋ, ਇਮਸ੍ਸ ਪਨ ਥੇਰਸ੍ਸ ਦ੍ਵੀਹਿ ਭਾਤਿਕੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿੰ ਏਕੰ ਸਮਣਸਹਸ੍ਸੰ ਨਿਬਦ੍ਧਪਰਿਵਾਰੋਵ ਅਹੋਸਿ। ਤੇਸੁ ਏਕੇਕਸ੍ਮਿੰ ਏਕੇਕੰ ਪਬ੍ਬਾਜੇਨ੍ਤੇ ਦ੍ਵੇ ਸਮਣਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਦ੍ਵੇ ਦ੍ਵੇ ਪਬ੍ਬਾਜੇਨ੍ਤੇ ਤੀਣਿ ਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਸੋ ਮਹਾਪਰਿਵਾਰਾਨੰ ਅਗ੍ਗੋ ਨਾਮ ਜਾਤੋ। **ਕਸ੍ਸਪੋ**ਤਿ ਪਨਸ੍ਸ ਗੋਤ੍ਤੰ। ਉਰੁਵੇਲਾਯੰ ਪਬ੍ਬਜਿਤਤ੍ਤਾ **ਉਰੁਵੇਲਕਸ੍ਸਪੋ**ਤਿ ਪਞ੍ਞਾਯਿਤ੍ਥ।

ਤਸ੍ਸ ਪਞ੍ਹਕਮ੍ਮੇ ਅਯਮਨੁਪੁਬ੍ਬਿਕਥਾ – ਅਯਮ੍ਪਿ ਹਿ ਪਦੁਮੁਤ੍ਤਰਬੁਦ੍ਧਕਾਲੇ ਹੰਸਵਤੀਨਗਰੇ ਕੁਲਗੇਹੇ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਵਯਪ੍ਪਤ੍ਤੋ ਸਤ੍ਥੁ ਧਮ੍ਮਕਥੰ ਸੁਣਨ੍ਤੋ ਸਤ੍ਥਾਰੰ ਏਕੰ ਭਿਕ੍ਖੁੰ ਮਹਾਪਰਿਸਾਨੰ ਅਗ੍ਗਟ੍ਠਾਨੇ ਠਪੇਨ੍ਤੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਮਯਾਪਿ ਅਨਾਗਤੇ ਏਵਰੂਪੇਨ ਭਵਿਤੁੰ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ ਸਤ੍ਤਾਹੰ ਬੁਦ੍ਧਪ੍ਪਮੁਖਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਮਹਾਦਾਨੰ ਦਤ੍ਵਾ ਤਿਚੀਵਰੇਨ ਅਚ੍ਛਾਦੇਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾਰੰ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਮਹਾਪਰਿਸਾਨੰ ਅਗ੍ਗਭਾਵਤ੍ਥੰ ਪਤ੍ਥਨੰ ਅਕਾਸਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਅਨਨ੍ਤਰਾਯੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ਅਨਾਗਤੇ ਗੋਤਮਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਸਾਸਨੇ ਮਹਾਪਰਿਸਾਨੰ ਅਗ੍ਗੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਬ੍ਯਾਕਰਿਤ੍ਵਾ ਪਕ੍ਕਾਮਿ।

ਸੋਪਿ ਕੁਲਪੁਤ੍ਤੋ ਯਾਵਜੀਵੰ ਕਲ੍ਯਾਣਕਮ੍ਮੰ ਕਤ੍ਵਾ ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸੇਸੁ ਸੰਸਰਨ੍ਤੋ ਇਤੋ ਦ੍ਵੇਨਵੁਤਿਕਪ੍ਪਮਤ੍ਥਕੇ ਫੁਸ੍ਸਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਵੇਮਾਤਿਕਕਨਿਟ੍ਠਭਾਤਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੋ, ਪਿਤਾ ਮਹਿਨ੍ਦਰਾਜਾ ਨਾਮ। ਅਪਰੇ ਪਨਸ੍ਸ ਦ੍ਵੇ ਕਨਿਟ੍ਠਭਾਤਰੋ ਅਹੇਸੁੰ। ਏਵੰ ਤੇ ਤਯੋ ਭਾਤਰੋ ਵੀਸੁੰ ਵੀਸੁੰ ਠਾਨਨ੍ਤਰੰ ਲਭਿੰਸੁ। ਤੇ ਹੇਟ੍ਠਾ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਕੁਪਿਤੰ ਪਚ੍ਚਨ੍ਤੰ ਵੂਪਸਮੇਤ੍ਵਾ ਪਿਤੁ ਸਨ੍ਤਿਕਾ ਵਰੰ ਲਭਿਤ੍ਵਾ ''ਤੇਮਾਸੰ ਦਸਬਲੰ ਪਟਿਜਗ੍ਗਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਵਰੰ ਗਣ੍ਹਿੰਸੁ। ਅਥ ਨੇਸੰ ਏਤਦਹੋਸਿ – ''ਅਮ੍ਹੇਹਿ ਦਸਬਲੰ ਪਟਿਜਗ੍ਗਨ੍ਤੇਹਿ ਅਨੁਚ੍ਛਵਿਕੰ ਕਾਤੁੰ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ ਏਕੰ ਅਮਚ੍ਚੰ ਉਪ੍ਪਾਦਕਟ੍ਠਾਨੇ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਏਕੰ ਆਯਵਯਜਾਨਨਕੰ ਕਤ੍ਵਾ ਏਕੰ ਬੁਦ੍ਧਪ੍ਪਮੁਖਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਪਰਿਵੇਸਕਟ੍ਠਾਨੇ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨਾ ਦਸ ਸੀਲਾਨਿ ਸਮਾਦਾਯ ਤੇਮਾਸੰ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਾਨਿ ਰਕ੍ਖਿੰਸੁ। ਤੇ ਤਯੋ ਅਮਚ੍ਚਾ ਹੇਟ੍ਠਾ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਇਮਸ੍ਮਿੰ ਬੁਦ੍ਧੁਪ੍ਪਾਦੇ ਬਿਮ੍ਬਿਸਾਰਵਿਸਾਖਰਟ੍ਠਪਾਲਾ ਜਾਤਾ।

ਤੇ ਪਨ ਰਾਜਕੁਮਾਰਾ ਵੁਤ੍ਥਵਸ੍ਸੇ ਦਸਬਲੇ ਸਹਤ੍ਥਾ ਬੁਦ੍ਧਪ੍ਪਮੁਖੰ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੰ ਪਚ੍ਚਯਪੂਜਾਯ ਪੂਜੇਤ੍ਵਾ ਯਾਵਜੀਵੰ ਕਲ੍ਯਾਣਕਮ੍ਮੰ ਕਤ੍ਵਾ ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਦਸਬਲਸ੍ਸ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਤੋ ਪੁਰੇਤਰਮੇਵ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਕੁਲੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਗੋਤ੍ਤਵਸੇਨ ਤਯੋਪਿ ਜਨਾ ਕਸ੍ਸਪਾ ਏਵ ਨਾਮ ਜਾਤਾ। ਤੇ ਵਯਪ੍ਪਤ੍ਤਾ ਤਯੋ ਵੇਦੇ ਉਗ੍ਗਣ੍ਹਿੰਸੁ। ਤੇਸੰ ਜੇਟ੍ਠਭਾਤਿਕਸ੍ਸ ਪਞ੍ਚ ਮਾਣਵਕਸਤਾਨਿ ਪਰਿਵਾਰੋ ਅਹੋਸਿ, ਮਜ੍ਝਿਮਸ੍ਸ ਤੀਣਿ, ਕਨਿਟ੍ਠਸ੍ਸ ਦ੍ਵੇ। ਤੇ ਅਤ੍ਤਨੋ ਗਨ੍ਥੇ ਸਾਰੰ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤਾ ਦਿਟ੍ਠਧਮ੍ਮਿਕਮੇਵ ਪਸ੍ਸਿੰਸੁ, ਨ ਸਮ੍ਪਰਾਯਿਕੰ। ਅਥ ਨੇਸੰ ਜੇਟ੍ਠਭਾਤਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਰਿਵਾਰੇਨ ਸਦ੍ਧਿੰ ਉਰੁਵੇਲੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਇਸਿਪਬ੍ਬਜ੍ਜੰ ਪਬ੍ਬਜਿਤ੍ਵਾ ਉਰੁਵੇਲਕਸ੍ਸਪੋ ਨਾਮ ਜਾਤੋ, ਮਹਾਗਙ੍ਗਾਨਦੀਵਙ੍ਕੇ ਪਬ੍ਬਜਿਤੋ ਨਦੀਕਸ੍ਸਪੋ ਨਾਮ ਜਾਤੋ, ਗਯਾਸੀਸੇ ਪਬ੍ਬਜਿਤੋ ਗਯਾਕਸ੍ਸਪੋ ਨਾਮ ਜਾਤੋ।

ਏਵੰ ਤੇਸੁ ਇਸਿਪਬ੍ਬਜ੍ਜੰ ਪਬ੍ਬਜਿਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਵਸਨ੍ਤੇਸੁ ਬਹੂਨੰ ਦਿਵਸਾਨੰ ਅਚ੍ਚਯੇਨ ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤੋ ਮਹਾਭਿਨਿਕ੍ਖਮਨੰ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਪਟਿਵਿਦ੍ਧਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁਤਞ੍ਞਾਣੋ ਅਨੁਕ੍ਕਮੇਨ ਧਮ੍ਮਚਕ੍ਕੰ ਪਵਤ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਚਵਗ੍ਗਿਯੇ ਥੇਰੇ ਅਰਹਤ੍ਤੇ ਪਤਿਟ੍ਠਾਪੇਤ੍ਵਾ

ਯਸਦਾਰਕਪ੍ਪਮੁਖੇ ਪਞ੍ਚਪਞ੍ਞਾਸ ਸਹਾਯਕੇਪਿ ਵਿਨੇਤ੍ਵਾ ਸਟ੍ਠਿ ਅਰਹਨ੍ਤੇ ''ਚਰਥ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ , ਚਾਰਿਕ''ਨ੍ਤਿ ਬਹੁਜਨਹਿਤਾਯ ਚਾਰਿਕਂ ਪੇਸੇਤ੍ਵਾ ਭਦ੍ਦਵਗ੍ਗਿਯੇ ਵਿਨੇਤ੍ਵਾ ਉਰੁਵੇਲਕਸ੍ਸਪਸ੍ਸ ਹੇਤੁਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਮਯਿ ਗਤੇ ਤਯੋ ਭਾਤਿਕਾ ਸਪਰਿਵਾਰਾ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਾਪੁਣਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਞਤ੍ਵਾ ਏਕਕੋ ਅਦੁਤਿਯੋ ਉਰੁਵੇਲਕਸ੍ਸਪਸ੍ਸ ਵਸਨਟ੍ਠਾਨਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਵਸਨਟ੍ਠਾਯ ਅਗ੍ਯਾਗਾਰਂ ਯਾਚਿਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਕਤਂ ਨਾਗਦਮਨਂ ਆਦਿਂ ਕਤ੍ਵਾ ਅਡ੍ਢੁਡ੍ਢਸਹਸ੍ਸੇਹਿ ਪਾਟਿਹਾਰਿਯੇਹਿ ਉਰੁਵੇਲਕਸ੍ਸਪਂ ਸਪਰਿਵਾਰਂ ਵਿਨੇਤ੍ਵਾ ਪਬ੍ਬਾਜੇਸਿ। ਤਸ੍ਸ ਪਬ੍ਬਜਿਤਭਾਵਂ ਞਤ੍ਵਾ ਇਤਰੇਪਿ ਦ੍ਵੇ ਭਾਤਰੋ ਸਪਰਿਵਾਰਾ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਬ੍ਬਜਿਂਸੁ, ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਏਹਿਭਿਕ੍ਖੂ ਇਦ੍ਧਿਮਯਪਤ੍ਤਚੀਵਰਧਰਾ ਅਹੇਸੁਂ।

ਸਤ੍ਥਾ ਤਂ ਸਮਣਸਹਸ੍ਸਂ ਆਦਾਯ ਗਯਾਸੀਸਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਿਟ੍ਠਿਪਾਸਾਣੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ''ਕਥਂਰੂਪਾ ਨੁ ਖੋ ਏਤੇਸਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾ ਸਪ੍ਪਾਯਾ''ਤਿ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ''ਇਮੇ ਅਗ੍ਗਿਂ ਪਰਿਚਰਨ੍ਤਾ ਵਿਚਰਿਂਸੁ, ਇਮੇਸਂ ਤਯੋ ਭਵੇ ਆਦਿਤ੍ਤਾਗਾਰਸਦਿਸੇ ਕਤ੍ਵਾ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ ਆਦਿਤ੍ਤਪਰਿਯਾਯਸੁਤ੍ਤਂ (ਮਹਾਵ॰ ੫੪) ਦੇਸੇਸਿ। ਦੇਸਨਾਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਸਬ੍ਬੇਵ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਤ੍ਤਾ। ਸਤ੍ਥਾ ਤੇਹਿ ਪਰਿਵੁਤੋ ਪੁਬ੍ਬੇ ਬਿਮ੍ਬਿਸਾਰਰਞ੍ਞੋ ਦਿਨ੍ਨਪਟਿਞ੍ਞਤ੍ਤਾ ਰਾਜਗਹਨਗਰੇ ਲਟ੍ਠਿਵਨੁਯ੍ਯਾਨਂ ਅਗਮਾਸਿ। ਰਾਜਾ ਦਸਬਲਸ੍ਸ ਆਗਤਭਾਵਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਦ੍ਵਾਦਸਨਹੁਤੇਹਿ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਗਹਪਤਿਕੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਨਿਸੀਦਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਸਬ੍ਬਾਵਨ੍ਤਂ ਪਰਿਸਂ ਓਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ਮਹਾਜਨਂ ਉਰੁਵੇਲਕਸ੍ਸਪਸ੍ਸ ਨਿਪਚ੍ਚਕਾਰਂ ਕਰੋਨ੍ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਇਮੇ ਮਯ੍ਹਂ ਵਾ ਕਸ੍ਸਪਸ੍ਸ ਵਾ ਮਹਨ੍ਤਭਾਵਂ ਨ ਜਾਨਨ੍ਤਿ, ਸਵਿਤਕ੍ਕਾ ਚ ਨਾਮ ਦੇਸਨਂ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ, ''ਕਸ੍ਸਪ, ਤੁਯ੍ਹਂ ਉਪਟ੍ਠਾਕਾਨਂ ਵਿਤਕ੍ਕਂ ਛਿਨ੍ਦਾ''ਤਿ ਥੇਰਸ੍ਸ ਸਞ੍ਞਂ ਅਦਾਸਿ। ਥੇਰੋ ਸਤ੍ਥੁ ਵਚਨਂ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਉਟ੍ਠਾਯਾਸਨਾ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਪਞ੍ਚਪਤਿਟ੍ਠਿਤੇਨ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਤਾਲਪ੍ਪਮਾਣਂ ਆਕਾਸਂ ਉਪ੍ਪਤਿਤ੍ਵਾ ਇਦ੍ਧਿਵਿਕੁਬ੍ਬਨਂ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ''ਸਤ੍ਥਾ ਮੇ, ਭਨ੍ਤੇ, ਭਗਵਾ, ਸਾਵਕੋਹਮਸ੍ਮਿ, ਸਤ੍ਥਾ ਮੇ, ਭਨ੍ਤੇ, ਭਗਵਾ, ਸਾਵਕੋਹਮਸ੍ਮੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਓਰੁਯ੍ਹ ਦਸਬਲਸ੍ਸ ਪਾਦੇ ਵਨ੍ਦਿ। ਏਤੇਨੁਪਾਯੇਨ ਸਤ੍ਤਮੇ ਵਾਰੇ ਸਤ੍ਤਤਾਲਪ੍ਪਮਾਣਂ ਆਕਾਸਂ ਅਬ੍ਭੁਗ੍ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਦਸਬਲਸ੍ਸ ਪਾਦੇ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਨਿਸੀਦਿ।

ਤਸ੍ਮਿਂ ਕਾਲੇ ਮਹਾਜਨੋ ''ਅਯਂ ਲੋਕੇ ਮਹਾਸਮਣੋ''ਤਿ ਸਤ੍ਥਰਿ ਨਿਬ੍ਬਿਤਕ੍ਕੋ ਜਾਤੋ, ਅਥਸ੍ਸ ਸਤ੍ਥਾ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਸਿ। ਦੇਸਨਾਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਰਾਜਾ ਏਕਾਦਸਨਹੁਤੇਹਿ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਗਹਪਤਿਕੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲੇ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤੋ, ਏਕਨਹੁਤਂ ਉਪਾਸਕਤ੍ਤਂ ਪਟਿਵੇਦੇਸਿ। ਤੇਪਿ ਉਰੁਵੇਲਕਸ੍ਸਪਸ੍ਸ ਪਰਿਵਾਰਾ ਸਹਸ੍ਸਮਤ੍ਤਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਆਸੇਵਨਵਸੇਨ ਚਿਨ੍ਤੇਸੁਂ – ''ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਪਬ੍ਬਜਿਤਕਿਚ੍ਚਂ ਮਤ੍ਥਕਂ ਪਤ੍ਤਂ, ਬਹਿ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਕਿਂ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਉਰੁਵੇਲਕਸ੍ਸਪਤ੍ਥੇਰਂਯੇਵ ਪਰਿਵਾਰੇਤ੍ਵਾ ਵਿਚਰਿਂਸੁ। ਤੇਸੁ ਏਕੇਕਸ੍ਮਿਂ ਏਕੇਕਂ ਨਿਸ੍ਸਿਤਕਂ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੇ ਦ੍ਵੇ ਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਦ੍ਵੇ ਦ੍ਵੇ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੇ ਤੀਣਿ ਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਯਤ੍ਤਕਾ ਤੇਸਂ ਨਿਸ੍ਸਿਤਕਾ, ਤਤ੍ਤਕੇ ਕਥੇਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ। ਇਦਮੇਤ੍ਥ ਵਤ੍ਥੁ। ਅਪਰਭਾਗੇ ਪਨ ਸਤ੍ਥਾ ਜੇਤਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਥੇਰਂ ਮਹਾਪਰਿਸਾਨਂ ਅਗ੍ਗਟ੍ਠਾਨੇ ਠਪੇਸੀਤਿ।

ਕਾਲੁਦਾਯਿਤ੍ਥੇਰਵਤ੍ਥੁ

੨੨੫. ਤਤਿਯੇ **ਕੁਲਪ੍ਪਸਾਦਕਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਕੁਲਂ ਪਸਾਦੇਨ੍ਤਾਨਂ। ਅਯਂ ਹਿ ਥੇਰੋ ਅਦਿਟ੍ਠਬੁਦ੍ਧਦਸ੍ਸਨਂਯੇਵ ਸੁਦ੍ਧੋਦਨਮਹਾਰਾਜਸ੍ਸ ਨਿਵੇਸਨਂ ਪਸਾਦੇਸਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਕੁਲਪ੍ਪਸਾਦਕਾਨਂ ਅਗ੍ਗੋ ਨਾਮ ਜਾਤੋ।

ਤਸ੍ਸ ਪਞ੍ਹਕਮ੍ਮੇ ਅਯਮਨੁਪੁਬ੍ਬਿਕਥਾ – ਅਯਮ੍ਪਿ ਹਿ ਪਦੁਮੁਤ੍ਤਰਬੁਦ੍ਧਕਾਲੇ ਹਂਸਵਤੀਨਗਰੇ ਕੁਲਗੇਹੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੋ ਸਤ੍ਥੁ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸੁਣਨ੍ਤੋ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਏਕਂ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਕੁਲਪ੍ਪਸਾਦਕਾਨਂ ਅਗ੍ਗਟ੍ਠਾਨੇ ਠਪੇਨ੍ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਅਧਿਕਾਰਕਮ੍ਮਂ ਕਤ੍ਵਾ ਤਂ ਠਾਨਨ੍ਤਰਂ ਪਤ੍ਥੇਸਿ। ਸੋ ਯਾਵਜੀਵਂ ਕੁਸਲਂ ਕਤ੍ਵਾ ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸੇਸੁ ਸਂਸਰਨ੍ਤੋ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤਸ੍ਸ ਮਾਤੁਕੁਚ੍ਛਿਯਂ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਗ੍ਗਹਣਦਿਵਸੇ ਕਪਿਲਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂਯੇਵ ਅਮਚ੍ਚਗੇਹੇ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਂ ਗਣ੍ਹਿ। ਜਾਤਦਿਵਸੇ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂਯੇਵ ਜਾਤੋਤਿ ਤਂਦਿਵਸਂਯੇਵ ਤਂ ਦੁਕੂਲਚੁਮ੍ਬੁਟਕੇ ਨਿਪਜ੍ਜਾਪੇਤ੍ਵਾ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤਸ੍ਸ ਉਪਟ੍ਠਾਨਤ੍ਥਾਯ ਨਯਿਂਸੁ। ਬੋਧਿਸਤ੍ਤੇਨ ਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਬੋਧਿਰੁਕ੍ਖੋ ਰਾਹੁਲਮਾਤਾ ਚਤਸ੍ਸੋ ਨਿਧਿਕੁਮ੍ਭਿਯੋ

ਆਰੋਹਨਿਯਹਤ੍ਥੀ ਕਣ੍ਡਕੋ ਛਨ੍ਨੋ ਕਾਲ਼ੁਦਾਯੀਤਿ ਇਮੇ ਸਤ੍ਤ ਏਕਦਿਵਸੇ ਜਾਤਤ੍ਤਾ ਸਹਜਾਤਾ ਨਾਮ ਅਹੇਸੁਂ। ਅਥਸ੍ਸ ਨਾਮਗ੍ਗਹਣਦਿਵਸੇ ਸਕਲਨਗਰਸ੍ਸ ਉਦਗ੍ਗਚਿਤ੍ਤਦਿਵਸੇ ਜਾਤੋਤਿ ਉਦਾਯੀਤ੍ਵੇਵ ਨਾਮਂ ਅਕਂਸੁ। ਥੋਕਂ ਕਾਲ਼ਧਾਤੁਕਤ੍ਤਾ ਪਨ **ਕਾਲ਼ੁਦਾਯੀ** ਨਾਮ ਜਾਤੋ। ਸੋ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਕੁਮਾਰਕੀਲ਼ਂ ਕੀਲ਼ਨ੍ਤੋ ਵੁਦ੍ਧਿਂ ਅਗਮਾਸਿ।

ਅਪਰਭਾਗੇ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤੋ ਮਹਾਭਿਨਿਕ੍ਖਮਨਂ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਅਨੁਕ੍ਕਮੇਨ ਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁਤਂ ਪਤ੍ਵਾ ਪਵਤ੍ਤਿਤਵਰਧਮ੍ਮਚਕ੍ਕੋ ਲੋਕਾਨੁਗ੍ਗਹਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਰਾਜਗਹਂ ਉਪਨਿਸ੍ਸਾਯ ਵਿਹਰਤਿ। ਤਸ੍ਮਿਂ ਸਮਯੇ ਸੁਦ੍ਧੋਦਨਮਹਾਰਾਜਾ ''ਸਿਦ੍ਧਤ੍ਥਕੁਮਾਰੋ ਅਭਿਸਮ੍ਬੋਧਿਂ ਪਤ੍ਵਾ ਰਾਜਗਹਂ ਉਪਨਿਸ੍ਸਾਯ ਵੇਲ਼ੁਵਨੇ ਵਿਹਰਤੀ''ਤਿ ਸੁਤ੍ਵਾ ਪੁਰਿਸਸਹਸ੍ਸਪਰਿਵਾਰਂ ਏਕਂ ਅਮਚ੍ਚਂ ''ਪੁਤ੍ਤਂ ਮੇ ਇਧ ਆਨੇਹੀ''ਤਿ ਪੇਸੇਸਿ। ਸੋ ਸਟ੍ਠਿਯੋਜਨਮਗ੍ਗਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਦਸਬਲਸ੍ਸ ਚਤੁਪਰਿਸਮਜ੍ਝੇ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾਵੇਲਾਯ ਵਿਹਾਰਂ ਪਾਵਿਸਿ। ਸੋ ''ਤਿਟ੍ਠਤੁ ਤਾਵ ਰਞ੍ਞਾ ਪਹਿਤਸਾਸਨ''ਨ੍ਤਿ ਪਰਿਸਪਰਿਯਨ੍ਤੇ ਠਿਤੋ ਸਤ੍ਥੁ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਯਥਾਠਿਤੋਵ ਸਦ੍ਧਿਂ ਪੁਰਿਸਸਹਸ੍ਸੇਹਿ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਾਪੁਣਿ। ਅਥ ਨੇਸਂ ਸਤ੍ਥਾ ''ਏਥ ਭਿਕ੍ਖਵੋ''ਤਿ ਹਤ੍ਥਂ ਪਸਾਰੇਸਿ, ਸਬ੍ਬੇ ਤਂਖਣਂਯੇਵ ਇਦ੍ਧਿਮਯਪਤ੍ਤਚੀਵਰਧਰਾ ਵਸ੍ਸਸਟ੍ਠਿਕਤ੍ਥੇਰਾ ਵਿਯ ਅਹੇਸੁਂ। ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਤ੍ਤਕਾਲਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਪਨ ਅਰਿਯਾ ਨਾਮ ਮਜ੍ਝਤ੍ਤਾਵ ਹੋਨ੍ਤੀਤਿ ਰਞ੍ਞਾ ਪਹਿਤਸਾਸਨਂ ਦਸਬਲਸ੍ਸ ਨ ਕਥੇਸਿ। ਰਾਜਾ ''ਨੇਵ ਗਤੋ ਆਗਚ੍ਛਤਿ, ਨ ਸਾਸਨਂ ਸੁਯ੍ਯਤੀ''ਤਿ ''ਏਹਿ, ਤਾਤ, ਤ੍ਵਂ ਗਚ੍ਛਾ''ਤਿ ਤੇਨੇਵ ਨਿਯਾਮੇਨ ਅਞ੍ਞਂ ਅਮਚ੍ਚਂ ਪੇਸੇਸਿ। ਸੋਪਿ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪੁਰਿਮਨਯੇਨੇਵ ਸਦ੍ਧਿਂ ਪਰਿਸਾਯ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਤ੍ਵਾ ਤੁਣ੍ਹੀ ਅਹੋਸਿ। ਏਵਂ ਨਵਹਿ ਅਮਚ੍ਚੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਨਵ ਪੁਰਿਸਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਪੇਸੇਸਿ। ਸਬ੍ਬੇ ਅਤ੍ਤਨੋ ਕਿਚ੍ਚਂ ਨਿਟ੍ਠਾਪੇਤ੍ਵਾ ਤੁਣ੍ਹੀ ਅਹੇਸੁਂ।

ਅਥ ਰਾਜਾ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਏਤ੍ਤਕਾ ਜਨਾ ਮਯਿ ਸਿਨੇਹਾਭਾਵੇਨ ਦਸਬਲਸ੍ਸ ਇਧਾਗਮਨਤ੍ਥਾਯ ਨ ਕਿਞ੍ਚਿ ਕਥਯਿਂਸੁ, ਅਞ੍ਞੇ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾਪਿ ਦਸਬਲਂ ਆਨੇਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ। ਮਯ੍ਹਂ ਖੋ ਪਨ ਪੁਤ੍ਤੋ ਉਦਾਯੀ ਦਸਬਲੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਏਕਵਯੋ ਸਹਪਂਸੁਕੀਲ਼ਿਕੋ, ਮਯਿ ਚਸ੍ਸ ਸਿਨੇਹੋ ਅਤ੍ਥੀ''ਤਿ ਕਾਲ਼ੁਦਾਯਿਂ ਪਕ੍ਕੋਸਾਪੇਤ੍ਵਾ, ''ਤਾਤ, ਪੁਰਿਸਸਹਸ੍ਸਪਰਿਵਾਰੋ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਦਸਬਲਂ ਆਨੇਹੀ''ਤਿ ਆਹ। ਪਠਮਂ ਗਤਪੁਰਿਸਾ ਵਿਯ ਪਬ੍ਬਜਿਤੁਂ ਲਭਨ੍ਤੋ ਆਨੇਸ੍ਸਾਮਿ, ਦੇਵਾਤਿ। ਯਂਕਿਞ੍ਚਿ ਕਤ੍ਵਾ ਮਮ ਪੁਤ੍ਤਂ ਦਸ੍ਸੇਹੀਤਿ। ''ਸਾਧੁ, ਦੇਵਾ''ਤਿ ਰਞ੍ਞੋ ਸਾਸਨਂ ਆਦਾਯ ਰਾਜਗਹਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥੁ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾਵੇਲਾਯ ਪਰਿਸਪਰਿਯਨ੍ਤੇ ਠਿਤੋ ਧਮ੍ਮਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਸਪਰਿਵਾਰੋ ਅਰਹਤ੍ਤਫਲਂ ਪਤ੍ਵਾ ਏਹਿਭਿਕ੍ਖੁਭਾਵੇ ਪਤਿਟ੍ਠਾਸਿ। ਤਤੋ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਨ ਤਾਵ ਦਸਬਲਸ੍ਸ ਕੁਲਨਗਰਂ ਗਨ੍ਤੁਂ ਏਸ ਕਾਲੋ, ਵਸਨ੍ਤਸਮਯੇ ਸੁਪੁਪ੍ਫਿਤੇਸੁ ਵਨਸਣ੍ਡੇਸੁ ਹਰਿਤਤਿਣਸਞ੍ਛਨ੍ਨਾਯ ਪਥਵਿਯਾ ਏਸ ਕਾਲੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਕਾਲਂ ਪਟਿਮਾਨੇਨ੍ਤੋ ਤਸ੍ਸ ਕਾਲਸ੍ਸ ਆਗਤਭਾਵਂ ਞਤ੍ਵਾ –

''ਨਾਤਿਸੀਤਂ ਨਾਤਿਉਣ੍ਹਂ, ਨਾਤਿਦੁਬ੍ਭਿਕ੍ਖਛਾਤਕਂ।
ਸਦ੍ਦਲਾ ਹਰਿਤਾ ਭੂਮਿ, ਏਸ ਕਾਲੋ ਮਹਾਮੁਨੀ''ਤਿ॥ –

ਸਟ੍ਠਿਮਤ੍ਤਾਹਿ ਗਾਥਾਹਿ ਦਸਬਲਸ੍ਸ ਕੁਲਨਗਰਂ ਗਮਨਤ੍ਥਾਯ ਗਮਨਵਣ੍ਣਂ ਵਣ੍ਣੇਸਿ। ਸਤ੍ਥਾ ''ਉਦਾਯੀ ਗਮਨਵਣ੍ਣਂ ਕਥੇਤਿ, ਕਪਿਲਵਤ੍ਥੁਨਗਰਂ ਗਨ੍ਤੁਂ ਏਸ ਕਾਲੋ''ਤਿ ਵੀਸਤਿਸਹਸ੍ਸਭਿਕ੍ਖੁਪਰਿਵਾਰੋ ਅਤੁਰਿਤਗਮਨੇਨ ਚਾਰਿਕਂ ਨਿਕ੍ਖਮਿ।

ਉਦਾਯਿਤ੍ਥੇਰੋ ਸਤ੍ਥੁ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤਭਾਵਂ ਞਤ੍ਵਾ ''ਪਿਤੁ ਮਹਾਰਾਜਸ੍ਸ ਸਞ੍ਞਂ ਦਾਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ ਵੇਹਾਸਂ ਅਬ੍ਭੁਗ੍ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਰਞ੍ਞੋ ਨਿਵੇਸਨੇ ਪਾਤੁਰਹੋਸਿ। ਸੁਦ੍ਧੋਦਨਮਹਾਰਾਜਾ ਥੇਰਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਤੁਟ੍ਠਚਿਤ੍ਤੋ ਮਹਾਰਹੇ ਪਲ੍ਲਙ੍ਕੇ ਨਿਸੀਦਾਪੇਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਟਿਯਾਦਿਤਸ੍ਸ ਨਾਨਗ੍ਗਰਸਭੋਜਨਸ੍ਸ ਪਤ੍ਤਂ ਪੂਰੇਤ੍ਵਾ ਅਦਾਸਿ। ਥੇਰੋ ਉਟ੍ਠਾਯ ਗਮਨਾਕਪ੍ਪਂ ਦਸ੍ਸੇਸਿ। ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾਵ ਭੁਞ੍ਜ, ਤਾਤਾਤਿ। ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਭੁਞ੍ਜਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਮਹਾਰਾਜਾਤਿ। ਕਹਂ ਪਨ, ਤਾਤ, ਸਤ੍ਥਾਤਿ? ਵੀਸਤਿਸਹਸ੍ਸਭਿਕ੍ਖੁਪਰਿਵਾਰੋ ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਾਯ ਚਾਰਿਕਂ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤੋ, ਮਹਾਰਾਜਾਤਿ। ਤੁਮ੍ਹੇ ਇਮਂ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਂ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਯਾਵ ਮਮ ਪੁਤ੍ਤੋ ਇਮਂ ਨਗਰਂ ਸਮ੍ਪਾਪੁਣਾਤਿ, ਤਾਵਸ੍ਸ ਇਤੋਵ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਂ ਹਰਥਾਤਿ। ਥੇਰੋ ਭਤ੍ਤਕਿਚ੍ਚਂ ਕਤ੍ਵਾ ਦਸਬਲਸ੍ਸ ਆਹਰਿਤਬ੍ਬਂ ਭਤ੍ਤਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਕਥਂ ਕਥੇਤ੍ਵਾ ਦਸਬਲਸ੍ਸ ਅਦਸ੍ਸਨੇਨੇਵ ਸਕਲਰਾਜਨਿਵੇਸਨਂ ਸਦ੍ਧਾਪਟਿਲਾਭਂ ਲਭਾਪੇਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬੇਸਂ ਪਸ੍ਸਨ੍ਤਾਨਞ੍ਞੇਵ ਪਤ੍ਤਂ ਆਕਾਸੇ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ

ਸਯਮ੍ਪਿ ਵੇਹਾਸਂ ਅਬ੍ਭੁਗ੍ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਂ ਆਦਾਯ ਸਤ੍ਥੁ ਹਤ੍ਥੇ ਠਪੇਸਿ, ਸਤ੍ਥਾ ਤਂ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਂ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿ। ਥੇਰੋ ਸਟ੍ਠਿਯੋਜਨਮਗ੍ਗਂ ਯੋਜਨਪਰਮਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਸ੍ਸ ਸਤ੍ਥੁਨੋ ਦਿਵਸੇ ਦਿਵਸੇ ਰਾਜਗੇਹਤੋ ਭਤ੍ਤਂ ਆਹਰਿਤ੍ਵਾ ਅਦਾਸਿ। ਏਵਂ ਵਤ੍ਥੁ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। ਅਥ ਅਪਰਭਾਗੇ ਸਤ੍ਥਾ ''ਮਯ੍ਹਂ ਪਿਤੁ ਮਹਾਰਾਜਸ੍ਸ ਸਕਲਨਿਵੇਸਨਂ ਪਸਾਦੇਸੀ''ਤਿ ਥੇਰਂ ਕੁਲਪ੍ਪਸਾਦਕਾਨਂ ਅਗ੍ਗਟ੍ਠਾਨੇ ਠਪੇਸੀਤਿ।

ਬਾਕੁਲਤ੍ਥੇਰਵਤ੍ਥੁ

੨੨੬. ਚਤੁਤ੍ਥੇ **ਅਪ੍ਪਾਬਾਧਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਨਿਰਾਬਾਧਾਨਂ। **ਬਾਕੁਲੋ**ਤਿ ਦ੍ਵੀਸੁ ਕੁਲੇਸੁ ਵਡ੍ਢਿਤਤ੍ਤਾ ਏਵਂਲਦ੍ਧਨਾਮੋ ਥੇਰੋ।

ਤਸ੍ਸ ਪਞ੍ਹਕਮ੍ਮੇ ਅਯਮਨੁਪੁਬ੍ਬਿਕਥਾ – ਅਯਂ ਕਿਰ ਅਤੀਤੇ ਇਤੋ ਕਪ੍ਪਸਤਸਹਸ੍ਸਾਧਿਕੇ ਅਸਙ੍ਖ੍ਯੇਯ੍ਯਮਤ੍ਥਕੇ ਅਨੋਮਦਸ੍ਸਿਦਸਬਲਸ੍ਸ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਤੋ ਪੁਰੇਤਰਮੇਵ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਕੁਲੇ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਂ ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਵਾ ਵਯਂ ਆਗਮ੍ਮ ਉਗ੍ਗਹਿਤਵੇਦੋ ਵੇਦਤ੍ਤਯੇ ਸਾਰਂ ਅਪਸ੍ਸਨ੍ਤੋ ''ਸਮ੍ਪਰਾਯਿਕਤ੍ਥਂ ਗਵੇਸਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਪਬ੍ਬਤਪਾਦੇ ਇਸਿਪਬ੍ਬਜ੍ਜਂ ਪਬ੍ਬਜਿਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਚਾਭਿਞ੍ਞਾ-ਅਟ੍ਠਸਮਾਪਤ੍ਤਿਲਾਭੀ ਹੁਤ੍ਵਾ ਝਾਨਕੀਲ਼ਿਤਾਯ ਵੀਤਿਨਾਮੇਸਿ। ਤਸ੍ਮਿਂ ਸਮਯੇ ਅਨੋਮਦਸ੍ਸੀ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤੋ ਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁਤਂ ਪਤ੍ਵਾ ਅਰਿਯਗਣਪਰਿਵੁਤੋ ਚਾਰਿਕਂ ਚਰਤਿ। ਤਾਪਸੋ ''ਤੀਣਿ ਰਤਨਾਨਿ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਾਨੀ''ਤਿ ਸੁਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਦੇਸਨਾਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਸਰਣੇਸੁ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤੋ, ਅਤ੍ਤਨੋ ਠਾਨਂ ਪਨ ਵਿਜਹਿਤੁਂ ਨਾਸਕ੍ਖਿ। ਸੋ ਕਾਲੇਨ ਕਾਲਂ ਸਤ੍ਥੁ ਦਸ੍ਸਨਾਯ ਚੇਵ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਧਮ੍ਮਞ੍ਚ ਸੁਣਾਤਿ।

ਅਥੇਕਸ੍ਮਿਂ ਸਮਯੇ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਉਦਰਵਾਤੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿ। ਤਾਪਸੋ ਸਤ੍ਥੁ ਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਾਯ ਆਗਤੋ ''ਸਤ੍ਥਾ ਗਿਲਾਨੋ''ਤਿ ਸੁਤ੍ਵਾ ''ਕੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਆਬਾਧੋ''ਤਿ। ''ਉਦਰਵਾਤੋ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ''ਅਯਂ ਕਾਲੋ ਮਯ੍ਹਂ ਪੁਞ੍ਞਂ ਕਾਤੁ''ਨ੍ਤਿ ਪਬ੍ਬਤਪਾਦਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਨਾਨਾਵਿਧਾਨਿ ਭੇਸਜ੍ਜਾਨਿ ਸਮੋਧਾਨੇਤ੍ਵਾ ''ਇਦਂ ਭੇਸਜ੍ਜਂ ਸਤ੍ਥੁ ਉਪਨੇਥਾ''ਤਿ ਉਪਟ੍ਠਾਕਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਅਦਾਸਿ। ਸਹ ਭੇਸਜ੍ਜਸ੍ਸ ਉਪਯੋਗੇਨ ਉਦਰਵਾਤੋ ਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਮ੍ਭਿ। ਸੋ ਸਤ੍ਥੁ ਫਾਸੁਕਕਾਲੇ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਏਵਮਾਹ – ''ਭਨ੍ਤੇ, ਯਦਿਦਂ ਮਮ ਭੇਸਜ੍ਜੇਨ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਫਾਸੁਕਂ ਜਾਤਂ, ਤਸ੍ਸ ਮੇ ਨਿਸ੍ਸਨ੍ਦੇਨ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਭਵੇ ਗਦ੍ਦੂਹਨਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਸਰੀਰੇ ਬ੍ਯਾਧਿ ਨਾਮ ਮਾ ਹੋਤੂ''ਤਿ। ਇਦਮਸ੍ਸ ਤਸ੍ਮਿਂ ਅਤ੍ਤਭਾਵੇ ਕਲ੍ਯਾਣਕਮ੍ਮਂ।

ਸੋ ਤਤੋ ਚੁਤੋ ਬ੍ਰਹ੍ਮਲੋਕੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਏਕਂ ਅਸਙ੍ਖ੍ਯੇਯ੍ਯਂ ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸੇਸੁ ਸਂਸਰਨ੍ਤੋ ਪਦੁਮੁਤ੍ਤਰਬੁਦ੍ਧਕਾਲੇ ਹਂਸਵਤੀਨਗਰੇ ਕੁਲਗੇਹੇ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਏਕਂ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਅਪ੍ਪਾਬਾਧਾਨਂ ਅਗ੍ਗਟ੍ਠਾਨੇ ਠਪੇਨ੍ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਅਧਿਕਾਰਕਮ੍ਮਂ ਕਤ੍ਵਾ ਤਂ ਠਾਨਨ੍ਤਰਂ ਪਤ੍ਥੇਸਿ। ਸੋ ਯਾਵਤਾਯੁਕਂ ਕੁਸਲਂ ਕਤ੍ਵਾ ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸੇਸੁ ਸਂਸਰਨ੍ਤੋ ਵਿਪਸ੍ਸੀਦਸਬਲਸ੍ਸ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਤੋ ਪੁਰੇਤਰਮੇਵ ਬਨ੍ਧੁਮਤੀਨਗਰੇ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਕੁਲੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੋ ਪੁਰਿਮਨਯੇਨੇਵ ਇਸਿਪਬ੍ਬਜ੍ਜਂ ਪਬ੍ਬਜਿਤ੍ਵਾ ਝਾਨਲਾਭੀ ਹੁਤ੍ਵਾ ਪਬ੍ਬਤਪਾਦੇ ਵਸਤਿ।

ਵਿਪਸ੍ਸੀਬੋਧਿਸਤ੍ਤੋਪਿ ਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁਤਂ ਪਤ੍ਵਾ ਅਟ੍ਠਸਟ੍ਠਿਭਿਕ੍ਖੁਸਤਸਹਸ੍ਸਪਰਿਵਾਰੋ ਬਨ੍ਧੁਮਤੀਨਗਰਂ ਉਪਨਿਸ੍ਸਾਯ ਪਿਤੁ ਮਹਾਰਾਜਸ੍ਸ ਸਙ੍ਗਹਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਖੇਮੇ ਮਿਗਦਾਯੇ ਵਿਹਰਤਿ। ਅਥਾਯਂ ਤਾਪਸੋ ਦਸਬਲਸ੍ਸ ਲੋਕੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਭਾਵਂ ਞਤ੍ਵਾ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥੁ ਧਮ੍ਮਕਥਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਸਰਣੇਸੁ ਪਤਿਟ੍ਠਾਸਿ, ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਂ ਜਹਿਤੁਂ ਨਾਸਕ੍ਖਿ, ਕਾਲੇਨ ਕਾਲਂ ਪਨ ਸਤ੍ਥੁ ਉਪਟ੍ਠਾਨਂ ਗਚ੍ਛਤਿ।

ਅਥੇਕਸ੍ਮਿਂ ਸਮਯੇ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾਰਞ੍ਚੇਵ ਦ੍ਵੇ ਅਗ੍ਗਸਾਵਕੇ ਚ ਹਿਮਵਤਿ ਪੁਪ੍ਫਿਤਾਨਂ ਵਿਸਰੁਕ੍ਖਾਨਂ ਵਾਤਸਮ੍ਫਸ੍ਸੇਨ ਸੇਸਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਮਤ੍ਥਕਰੋਗੋ ਨਾਮ ਉਦਪਾਦਿ। ਤਾਪਸੋ ਸਤ੍ਥੁ ਉਪਟ੍ਠਾਨਂ ਆਗਤੋ ਭਿਕ੍ਖੂ ਸਸੀਸਂ ਪਾਰੁਪਿਤ੍ਵਾ ਨਿਪਨ੍ਨੇ ਦਿਸ੍ਵਾ – ''ਕਿਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਅਫਾਸੁਕ''ਨ੍ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਤਿਣਪੁਪ੍ਫਕਰੋਗੋ, ਆਵੁਸੋਤਿ। ਤਾਪਸੋ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਅਯਂ ਕਾਲੋ ਮਯ੍ਹਂ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਕਾਯਵੇਯ੍ਯਾਵਤਿਕਕਮ੍ਮਂ ਕਤ੍ਵਾ ਪੁਞ੍ਞਂ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੇਤੁ''ਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਆਨੁਭਾਵੇਨ ਨਾਨਾਵਿਧਾਨਿ ਭੇਸਜ੍ਜਾਨਿ ਸਂਕਡ੍ਢਿਤ੍ਵਾ ਯੋਜੇਤ੍ਵਾ ਅਦਾਸਿ। ਸਬ੍ਬਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਰੋਗੋ ਤਂਖਣਂਯੇਵ ਵੂਪਸਨ੍ਤੋ।

ਸੋ ਯਾਵਤਾਯੁਕੰ ਠਤ੍ਵਾ ਬ੍ਰਹ੍ਮਲੋਕੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਏਕਨਵੁਤਿਕਪ੍ਪੇ ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸੇਸੁ ਸੰਸਰਨ੍ਤੋ ਕਸ੍ਸਪਬੁਦ੍ਧਕਾਲੇ ਬਾਰਾਣਸਿਯੰ ਕੁਲਗੇਹੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੋ ਘਰਾਵਾਸੰ ਵਸਨ੍ਤੋ ''ਮਯ੍ਹੰ ਵਸਨਗੇਹੰ ਦੁਬ੍ਬਲੰ, ਪਚ੍ਚਨ੍ਤੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਦਬ੍ਬਸਮ੍ਭਾਰੰ ਆਹਰਿਤ੍ਵਾ ਗੇਹੰ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਵਡ੍ਢਕੀਹਿ ਸਦ੍ਧਿੰ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਅਨ੍ਤਰਾਮਗ੍ਗੇ ਏਕੰ ਜਿਣ੍ਣੰ ਮਹਾਵਿਹਾਰੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਤਿਟ੍ਠਤੁ ਤਾਵ ਮਯ੍ਹੰ ਗੇਹਕਮ੍ਮੰ, ਨ ਤੰ ਮਯਾ ਸਦ੍ਧਿੰ ਗਮਿਸ੍ਸਤਿ, ਯੰਕਿਞ੍ਚਿ ਕਤ੍ਵਾ ਪਨ ਸਦ੍ਧਿੰ ਗਮਨਕਮ੍ਮਮੇਵ ਪੁਰੇਤਰੰ ਕਾਤੁੰ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ ਤੇਹੇਵ ਵਡ੍ਢਕੀਹਿ ਦਬ੍ਬਸਮ੍ਭਾਰੰ ਗਾਹਾਪੇਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਮਿੰ ਵਿਹਾਰੇ ਉਪੋਸਥਾਗਾਰੰ ਕਾਰੇਸਿ, ਭੋਜਨਸਾਲੰ ਅਗ੍ਗਿਸਾਲੰ ਦੀਘਚਙ੍ਕਮੰ ਜਨ੍ਤਾਘਰੰ ਕਪ੍ਪਿਯਕੁਟਿੰ ਵਚ੍ਚਕੁਟਿੰ ਆਰੋਗਜਸਾਲੰ ਕਾਰੇਸਿ, ਯੰਕਿਞ੍ਚਿ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਉਪਭੋਗਪਰਿਭੋਗੰ ਭੇਸਜ੍ਜੰ ਨਾਮ ਸਬ੍ਬੰ ਪਟਿਯਾਦੇਤ੍ਵਾ ਠਪੇਸਿ।

ਸੋ ਯਾਵਜੀਵੰ ਕੁਸਲੰ ਕਤ੍ਵਾ ਏਕੰ ਬੁਦ੍ਧਨ੍ਤਰੰ ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸੇਸੁ ਸੰਸਰਨ੍ਤੋ ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਦਸਬਲਸ੍ਸ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਤੋ ਪੁਰੇਤਰਮੇਵ ਕੋਸਮ੍ਬਿਯੰ ਸੇਟ੍ਠਿਗੇਹੇ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿੰ ਗਣ੍ਹਿ। ਤਸ੍ਸ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਗ੍ਗਹਣਦਿਵਸਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਤੰ ਸੇਟ੍ਠਿਕੁਲੰ ਲਾਭਗ੍ਗਯਸਗ੍ਗਪ੍ਪਤ੍ਤੰ ਅਹੋਸਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਮਾਤਾ ਪੁਤ੍ਤੰ ਵਿਜਾਯਿਤ੍ਵਾ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਅਯੰ ਦਾਰਕੋ ਪੁਞ੍ਞਵਾ ਕਤਾਧਿਕਾਰੋ, ਯਤ੍ਤਕੰ ਕਾਲੰ ਅਰੋਗੋ ਦੀਘਾਯੁਕੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਤਿਟ੍ਠਤਿ, ਤਤ੍ਤਕੰ ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਦਾਯਕੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ। ਜਾਤਦਿਵਸੇਯੇਵ ਮਹਾਯਮੁਨਾਯ ਨ੍ਹਾਤਦਾਰਕਾ ਨਿਰੋਗਾ ਹੋਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਨ੍ਹਾਪਨਤ੍ਥਾਯ ਨੰ ਪੇਸੇਸਿ। ''ਪਞ੍ਚਮੇ ਦਿਵਸੇ ਸੀਸੰ ਨ੍ਹਾਪੇਤ੍ਵਾ ਨਦੀਕੀਲ਼ਨਤ੍ਥਾਯ ਨੰ ਪੇਸੇਸੀ''ਤਿ ਮਜ੍ਝਿਮਭਾਣਕਾ। ਤਤ੍ਥ ਧਾਤਿਯਾ ਦਾਰਕੰ ਨਿਮੁਜ੍ਜਨੁਮ੍ਮੁਜ੍ਜਨਵਸੇਨ ਕੀਲ਼ਾਪੇਨ੍ਤਿਯਾ ਏਕੋ ਮਚ੍ਛੋ ਦਾਰਕੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਭਕ੍ਖੋ ਮੇ ਅਯ''ਨ੍ਤਿ ਮਞ੍ਞਮਾਨੋ ਮੁਖੰ ਵਿਵਰਿਤ੍ਵਾ ਉਪਗਤੋ। ਧਾਤੀ ਦਾਰਕੰ ਛਡ੍ਡੇਤ੍ਵਾ ਪਲਾਤਾ, ਮਚ੍ਛੋ ਤੰ ਗਿਲਿ। ਪੁਞ੍ਞਵਾ ਸਤ੍ਤੋ ਦੁਕ੍ਖੰ ਨ ਪਾਪੁਣਿ, ਸਯਨਗਬ੍ਭੰ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਨਿਪਨ੍ਨੋ ਵਿਯ ਅਹੋਸਿ। ਮਚ੍ਛੋ ਦਾਰਕਸ੍ਸ ਤੇਜੇਨ ਤਤ੍ਤਫਾਲੰ ਗਿਲਿਤ੍ਵਾ ਡਯ੍ਹਮਾਨੋ ਵਿਯ ਵੇਗੇਨ ਤਿੰਸਯੋਜਨੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਬਾਰਾਣਸਿਨਗਰਵਾਸਿਨੋ ਮਚ੍ਛਬਨ੍ਧਸ੍ਸ ਜਾਲੰ ਪਾਵਿਸਿ। ਮਹਾਮਚ੍ਛਾ ਨਾਮ ਜਾਲੇਨ ਬਦ੍ਧਾ ਮਾਰਿਯਮਾਨਾਵ ਮਰਨ੍ਤਿ, ਅਯੰ ਪਨ ਦਾਰਕਸ੍ਸ ਤੇਜੇਨ ਜਾਲਤੋ ਨੀਹਟਮਤ੍ਤੋਵ ਮਤੋ। ਮਚ੍ਛਬਨ੍ਧਾ ਚ ਮਹਾਮਚ੍ਛੰ ਲਭਿਤ੍ਵਾ ਫਾਲੇਤ੍ਵਾ ਵਿਕ੍ਕਿਣਨ੍ਤਿ, ਤੰ ਪਨ ਦਾਰਕਸ੍ਸ ਆਨੁਭਾਵੇਨ ਅਫਾਲੇਤ੍ਵਾ ਸਕਲਮੇਵ ਕਾਜੇਨ ਹਰਿਤ੍ਵਾ ''ਸਹਸ੍ਸੇਨ ਦੇਮਾ''ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਾ ਨਗਰੇ ਵਿਚਰਿੰਸੁ, ਕੋਚਿ ਨ ਗਣ੍ਹਾਤਿ।

ਤਸ੍ਮਿੰ ਪਨ ਨਗਰੇ ਅਪੁਤ੍ਤਕੰ ਅਸੀਤਿਕੋਟਿਵਿਭਵੰ ਸੇਟ੍ਠਿਕੁਲੰ ਅਤ੍ਥਿ। ਤਸ੍ਸ ਦ੍ਵਾਰਮੂਲੰ ਪਤ੍ਵਾ ''ਕਿੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਦੇਥਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਾ ''ਕਹਾਪਣ''ਨ੍ਤਿ ਆਹੰਸੁ। ਤੇਹਿ ਕਹਾਪਣੰ ਦਤ੍ਵਾ ਗਹਿਤੋ। ਸੇਟ੍ਠਿਭਰਿਯਾਪਿ ਅਞ੍ਞੇਸੁ ਦਿਵਸੇਸੁ ਮਚ੍ਛੇ ਨ ਕੇਲ਼ਾਯਤਿ, ਤੰਦਿਵਸੰ ਪਨ ਮਚ੍ਛੰ ਫਲਕੇ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਸਯਮੇਵ ਫਾਲੇਸਿ। ਮਚ੍ਛਞ੍ਚ ਨਾਮ ਕੁਚ੍ਛਿਤੋ ਫਾਲੇਨ੍ਤਿ, ਸਾ ਪਨ ਪਿਟ੍ਠਿਤੋ ਫਾਲੇਨ੍ਤੀ ਮਚ੍ਛਕੁਚ੍ਛਿਯੰ ਸੁਵਣ੍ਣਵਣ੍ਣੰ ਦਾਰਕੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਮਚ੍ਛਕੁਚ੍ਛਿਯੰ ਮੇ ਪੁਤ੍ਤੋ ਲਦ੍ਧੋ''ਤਿ ਨਾਦੰ ਨਦਿਤ੍ਵਾ ਦਾਰਕੰ ਆਦਾਯ ਸਾਮਿਕਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੰ ਅਗਮਾਸਿ। ਸੇਟ੍ਠਿ ਤਾਵਦੇਵ ਭੇਰਿੰ ਚਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਦਾਰਕਮਾਦਾਯ ਰਞ੍ਞੋ ਸਨ੍ਤਿਕੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ''ਮਚ੍ਛਕੁਚ੍ਛਿਯੰ ਮੇ, ਦੇਵ, ਦਾਰਕੋ ਲਦ੍ਧੋ, ਕਿੰ ਕਰੋਮਾ''ਤਿ ਆਹ। ਪੁਞ੍ਞਵਾ ਏਸ, ਯੋ ਮਚ੍ਛਕੁਚ੍ਛਿਯੰ ਆਰੋਗੋ ਵਸਿ, ਪੋਸੇਹਿ ਨਨ੍ਤਿ ।

ਅਸ੍ਸੋਸਿ ਖੋ ਇਤਰੰ ਕੁਲੰ ''ਬਾਰਾਣਸਿਯੰ ਕਿਰ ਏਕੰ ਸੇਟ੍ਠਿਕੁਲੰ ਮਚ੍ਛਕੁਚ੍ਛਿਯੰ ਦਾਰਕੰ ਲਭੀ''ਤਿ। ਤੇ ਤਤ੍ਥ ਅਗਮੰਸੁ। ਅਥਸ੍ਸ ਮਾਤਾ ਦਾਰਕੰ ਅਲਙ੍ਕਰਿਤ੍ਵਾ ਕੀਲ਼ਾਪਿਯਮਾਨੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਮਨਾਪੋ ਵਤਾਯੰ ਦਾਰਕੋ''ਤਿ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਪਕਤਿੰ ਆਚਿਕ੍ਖਿ। ਇਤਰਾ ''ਮਯ੍ਹੰ ਪੁਤ੍ਤੋ''ਤਿ ਆਹ। ਕਹੰ ਤੇ ਲਦ੍ਧੋਤਿ। ਮਚ੍ਛਕੁਚ੍ਛਿਯਨ੍ਤਿ। ਨ ਤੁਯ੍ਹੰ ਪੁਤ੍ਤੋ, ਮਯ੍ਹੰ ਪੁਤ੍ਤੋਤਿ। ਕਹੰ ਤੇ ਲਦ੍ਧੋਤਿ। ਮਯਾ ਦਸ ਮਾਸੇ ਕੁਚ੍ਛਿਯਾ ਧਾਰਿਤੋ, ਅਥ ਨੰ ਨਦਿਯਾ ਕੀਲ਼ਾਪਿਯਮਾਨੰ ਮਚ੍ਛੋ ਗਿਲੀਤਿ। ਤੁਯ੍ਹੰ ਪੁਤ੍ਤੋ ਅਞ੍ਞੇਨ ਮਚ੍ਛੇਨ ਗਿਲਿਤੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਅਯੰ ਪਨ ਮਯਾ ਮਚ੍ਛਕੁਚ੍ਛਿਯੰ ਲਦ੍ਧੋਤਿ ਉਭੋਪਿ ਰਾਜਕੁਲੰ ਅਗਮੰਸੁ। ਰਾਜਾ ਆਹ – ''ਅਯੰ ਦਸ ਮਾਸੇ ਕੁਚ੍ਛਿਯਾ ਧਾਰਿਤਤ੍ਤਾ ਅਮਾਤਾ ਕਾਤੁੰ ਨ ਸਕ੍ਕਾ, ਮਚ੍ਛੰ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਾਪਿ ਵਕ੍ਕਯਕਨਾਦੀਨਿ ਬਹਿ ਕਤ੍ਵਾ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਾ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥੀਤਿ ਮਚ੍ਛਕੁਚ੍ਛਿਯੰ ਲਦ੍ਧਤ੍ਤਾ ਅਯਮ੍ਪਿ ਅਮਾਤਾ ਕਾਤੁੰ ਨ ਸਕ੍ਕਾ, ਦਾਰਕੋ ਉਭਿਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਕੁਲਾਨੰ ਦਾਯਾਦੋ ਹੋਤੂ''ਤਿ। ਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਦ੍ਵੇਪਿ ਕੁਲਾਨਿ ਅਤਿਵਿਯ ਲਾਭਗ੍ਗਯਸਗ੍ਗਪ੍ਪਤ੍ਤਾਨਿ ਅਹੇਸੁੰ। ਤਸ੍ਸ ਦ੍ਵੀਹਿ ਕੁਲੇਹਿ ਵਡ੍ਢਿਤਤ੍ਤਾ ਬਾਕੁਲਕੁਮਾਰੋਤਿ ਨਾਮੰ ਕਰਿੰਸੁ।

ਤਸ੍ਸ ਵਿਞ੍ਞੁਤਂ ਪਤ੍ਤੁਸ੍ਸ ਦ੍ਵੀਸੁਪਿ ਨਗਰੇਸੁ ਤਯੋ ਤਯੋ ਪਾਸਾਦੇ ਕਾਰੇਤ੍ਵਾ ਨਾਟਕਾਨਿ ਪਚ੍ਚੁਪਟ੍ਠਪੇਸੁਂ। ਏਕੇਕਸ੍ਮਿਂ ਨਗਰੇ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਮਾਸੇ ਵਸਤਿ। ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਨਗਰੇ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਮਾਸੇ ਵੁਟ੍ਠਸ੍ਸ ਸਙ੍ਘਾਟਨਾਵਾਸੁ ਮਣ੍ਡਪਂ ਕਾਰੇਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਨਂ ਸਦ੍ਧਿਂ ਨਾਟਕੇਹਿ ਆਰੋਪੇਨ੍ਤਿ। ਸੋ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਅਨੁਭਵਮਾਨੋ ਚਤੂਹਿ ਮਾਸੇਹਿ ਇਤਰਂ ਨਗਰਂ ਗਚ੍ਛਤਿ। ਤਂਨਗਰਵਾਸੀਨਿ ਨਾਟਕਾਨਿ ‘‘ਦ੍ਵੀਹਿ ਮਾਸੇਹਿ ਉਪਡ੍ਢਮਗ੍ਗਂ ਆਗਤੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ ਪਚ੍ਚੁਗ੍ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤਂ ਪਰਿਵਾਰੇਤ੍ਵਾ ਦ੍ਵੀਹਿ ਮਾਸੇਹਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਨਗਰਂ ਨੇਨ੍ਤਿ, ਇਤਰਾਨਿ ਨਾਟਕਾਨਿ ਨਿਵਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਨਗਰਮੇਵ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਮਾਸੇ ਵਸਿਤ੍ਵਾ ਤੇਨੇਵ ਨਿਯਾਮੇਨ ਪੁਨ ਇਤਰਂ ਨਗਰਂ ਗਚ੍ਛਤਿ। ਏਵਮਸ੍ਸ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਅਨੁਭਵਨ੍ਤਸ੍ਸ ਅਸੀਤਿ ਵਸ੍ਸਾਨਿ ਪਰਿਪੁਣ੍ਣਾਨਿ।

ਤਸ੍ਮਿਂ ਸਮਯੇ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤੋ ਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁਤਂ ਪਤ੍ਵਾ ਪਵਤ੍ਤਿਤਵਰਧਮ੍ਮਚਕ੍ਕੋ ਅਨੁਕ੍ਕਮੇਨ ਚਾਰਿਕਂ ਚਰਮਾਨੋ ਕੋਸਮ੍ਬਿਂ ਪਾਪੁਣਿ, ਬਾਰਾਣਸਿਨ੍ਤਿ ਮਜ੍ਝਿਮਭਾਣਕਾ। ਬਾਕੁਲੋ ਸੇਟ੍ਠਿਪਿ ਖੋ ‘‘ਦਸਬਲੋ ਆਗਤੋ’’ਤਿ ਸੁਤ੍ਵਾ ਬਹੁਂ ਗਨ੍ਧਮਾਲਂ ਆਦਾਯ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਕਥਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਪਟਿਲਦ੍ਧਸਦ੍ਧੋ ਪਬ੍ਬਜਿ। ਸੋ ਸਤ੍ਤਾਹਮੇਵ ਪੁਥੁਜ੍ਜਨੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਅਟ੍ਠਮੇ ਅਰੁਣੇ ਸਹ ਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਾਹਿ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਾਪੁਣਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਦ੍ਵੀਸੁ ਨਗਰੇਸੁ ਗਿਹਿਕਾਲੇ ਪਰਿਚਾਰਿਕਮਾਤੁਗਾਮਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਕੁਲਘਰਾਨਿ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਵਸਮਾਨਾ ਚੀਵਰਾਨਿ ਕਤ੍ਵਾ ਪਹਿਣਿਂਸੁ। ਥੇਰੋ ਏਕਂ ਅਦ੍ਧਮਾਸਂ ਕੋਸਮ੍ਬਿਵਾਸਿਕੇਹਿ ਪਹਿਤਂ ਚੀਵਰਂ ਭੁਞ੍ਜਤਿ, ਏਕਂ ਅਦ੍ਧਮਾਸਂ ਬਾਰਾਣਸਿਵਾਸਿਕੇਹੀਤਿ। ਏਤੇਨੇਵ ਨਿਯਾਮੇਨ ਦ੍ਵੀਸੁਪਿ ਨਗਰੇਸੁ ਯਂ ਯਂ ਉਤ੍ਤਮਂ, ਤਂ ਤਂ ਥੇਰਸ੍ਸੇਵ ਆਹਰਿਯਤਿ। ਥੇਰਸ੍ਸ ਅਸੀਤਿ ਵਸ੍ਸਾਨਿ ਅਗਾਰਮਜ੍ਝੇ ਵਸਨ੍ਤਸ੍ਸ ਦ੍ਵੀਹਙ੍ਗੁਲੇਹਿ ਗਨ੍ਧਪਿਣ੍ਡਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਉਪਸਿਙ੍ਘਨਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਕਾਲਂ ਨ ਕੋਚਿ ਆਬਾਧੋ ਨਾਮ ਅਹੋਸਿ। ਆਸੀਤਿਮੇ ਵਸ੍ਸੇ ਸੁਖੇਨੇਵ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਂ ਉਪਗਤੋ। ਪਬ੍ਬਜਿਤਸ੍ਸਾਪਿਸ੍ਸ ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤਕੋਪਿ ਆਬਾਧੋ ਵਾ ਚਤੂਹਿ ਪਚ੍ਚਯੇਹਿ ਵੇਕਲ੍ਲਂ ਵਾ ਨਾਹੋਸਿ। ਸੋ ਪਚ੍ਛਿਮੇ ਕਾਲੇ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਨਸਮਯੇਪਿ ਪੁਰਾਣਗਿਹਿਸਹਾਯਕਸ੍ਸ ਅਚੇਲਕਸ੍ਸਪਸ੍ਸ ਅਤ੍ਤਨੋ ਕਾਯਿਕਚੇਤਸਿਕਸੁਖਦੀਪਨਵਸੇਨੇਵ ਸਕਲਂ ਬਾਕੁਲਸੁਤ੍ਤਂ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੩.੨੦੯ ਆਦਯੋ) ਕਥੇਤ੍ਵਾ ਅਨੁਪਾਦਿਸੇਸਾਯ ਨਿਬ੍ਬਾਨਧਾਤੁਯਾ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯਿ। ਏਵਂ ਅਟ੍ਠੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿ ਸਮੁਟ੍ਠਿਤਾ। ਸਤ੍ਥਾ ਪਨ ਥੇਰਸ੍ਸ ਧਰਮਾਨਕਾਲੇਯੇਵ ਥੇਰੇ ਯਥਾ ਪਟਿਪਾਟਿਯਾ ਠਾਨਨ੍ਤਰੇ ਠਪੇਨ੍ਤੋ ਬਾਕੁਲਤ੍ਥੇਰਂ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਸਾਸਨੇ ਅਪ੍ਪਾਬਾਧਾਨਂ ਅਗ੍ਗਟ੍ਠਾਨੇ ਠਪੇਸੀਤਿ।

ਸੋਭਿਤਤ੍ਥੇਰਵਤ੍ਥੁ

੨੨੧. ਪਞ੍ਚਮੇ **ਪੁਬ੍ਬੇਨਿਵਾਸਂ ਅਨੁਸ੍ਸਰਨ੍ਤਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਪੁਬ੍ਬੇ ਨਿਵੁਟ੍ਠਕ੍ਖਨ੍ਧਸਨ੍ਤਾਨਂ ਅਨੁਸ੍ਸਰਣਸਮਤ੍ਥਾਨਂ ਸੋਭਿਤਤ੍ਥੇਰੋ ਅਗ੍ਗੋਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਸੋ ਕਿਰ ਪੁਬ੍ਬੇਨਿਵਾਸਂ ਅਨੁਪਟਿਪਾਟਿਯਾ ਅਨੁਸ੍ਸਰਮਾਨੋ ਪਞ੍ਚ ਕਪ੍ਪਸਤਾਨਿ ਅਸਞ੍ਞਿਭਵੇ ਅਚਿਤ੍ਤਕਪਟਿਸਨ੍ਧਿਂ ਨਯਤੋ ਅਗ੍ਗਹੇਸਿ ਆਕਾਸੇ ਪਦਂ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ ਵਿਯ। ਤਸ੍ਮਾ ਪੁਬ੍ਬੇਨਿਵਾਸਂ ਅਨੁਸ੍ਸਰਨ੍ਤਾਨਂ ਅਗ੍ਗੋ ਨਾਮ ਜਾਤੋ।

ਤਸ੍ਸ ਪਞ੍ਹਕਮ੍ਮੇ ਅਯਮਨੁਪੁਬ੍ਬਿਕਥਾ – ਅਯਮ੍ਪਿ ਕਿਰ ਪਦੁਮੁਤ੍ਤਰਬੁਦ੍ਧਕਾਲੇ ਹਂਸਵਤੀਨਗਰੇ ਕੁਲਗੇਹੇ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਂ ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਵਾ ਵਯਪ੍ਪਤ੍ਤੋ ਸਤ੍ਥੁ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸੁਣਨ੍ਤੋ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਏਕਂ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਪੁਬ੍ਬੇਨਿਵਾਸਞਾਣਲਾਭੀਨਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਅਗ੍ਗਟ੍ਠਾਨੇ ਠਪੇਨ੍ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਅਧਿਕਾਰਕਮ੍ਮਂ ਕਤ੍ਵਾ ਤਂ ਠਾਨਨ੍ਤਰਂ ਪਤ੍ਥੇਸਿ। ਸੋ ਯਾਵਜੀਵਂ ਕੁਸਲਕਮ੍ਮਂ ਕਤ੍ਵਾ ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸੇਸੁ ਸਂਸਰਨ੍ਤੋ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਬੁਦ੍ਧੁਪ੍ਪਾਦੇ ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਕੁਲੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ, **ਸੋਭਿਤੋ**ਤਿਸ੍ਸ ਨਾਮਂ ਅਕਂਸੁ।

ਸੋ ਅਪਰੇਨ ਸਮਯੇਨ ਸਤ੍ਥੁ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਪਟਿਲਦ੍ਧਸਦ੍ਧੋ ਪਬ੍ਬਜਿਤ੍ਵਾ ਵਿਪਸ੍ਸਨਂ ਵਡ੍ਢੇਤ੍ਵਾ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਤ੍ਵਾ ਪੁਬ੍ਬੇਨਿਵਾਸਞਾਣੇ ਚਿਣ੍ਣਵਸੀ ਅਹੋਸਿ। ਸੋ ਅਨੁਪਟਿਪਾਟਿਯਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਟ੍ਠਾਨਂ ਅਨੁਸ੍ਸਰਨ੍ਤੋ ਯਾਵ ਅਸਞ੍ਞਿਭਵੇ ਅਚਿਤ੍ਤਕਪਟਿਸਨ੍ਧਿ, ਤਾਵ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਂ ਅਦ੍ਦਸ। ਤਤੋ ਪਰਂ ਅਨ੍ਤਰੇ ਪਞ੍ਚ ਕਪ੍ਪਸਤਾਨਿ ਪਵਤ੍ਤਿਂ ਅਦਿਸ੍ਵਾ ਅਵਸਾਨੇ ਚੁਤਿਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ‘‘ਕਿਂ ਨਾਮੇਤ’’ਨ੍ਤਿ ਆਵਜ੍ਜਮਾਨੋ ਨਯਵਸੇਨ ‘‘ਅਸਞ੍ਞਿਭਵੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ ਨਿਟ੍ਠਂ ਅਗਮਾਸਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਇਮਂ ਕਾਰਣਂ ਅਟ੍ਠੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਕਤ੍ਵਾ ਥੇਰਂ ਪੁਬ੍ਬੇਨਿਵਾਸਂ ਅਨੁਸ੍ਸਰਨ੍ਤਾਨਂ ਅਗ੍ਗਟ੍ਠਾਨੇ ਠਪੇਸੀਤਿ।

ਉਪਾਲਿਤ੍ਥੇਰਵਤ੍ਥੁ

੨੨੮. ਛਟ੍ਠੇ ਵਿ**ਨਯਧਰਾਨਂ ਯਦਿਦਂ ਉਪਾਲੀ**ਤਿ ਵਿਨਯਧਰਾਨਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਉਪਾਲਿਤ੍ਥੇਰੋ ਅਗ੍ਗੋਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਥੇਰੋ ਕਿਰ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸੇਵ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਵਿਪਸ੍ਸਨਂ ਵਡ੍ਢੇਤ੍ਵਾ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਾਪੁਣਿ। ਤਥਾਗਤਸ੍ਸੇਵ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਵਿਨਯਪਿਟਕਂ ਉਗ੍ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਵਾ ਭਾਰੁਕਚ੍ਛਕਵਤ੍ਥੁਂ, ਅਜ੍ਜੁਕਵਤ੍ਥੁਂ, (ਪਾਰਾ॰ ੧੫੮) ਕੁਮਾਰਕਸ੍ਸਪਵਤ੍ਥੂਨ੍ਤਿ ਇਮਾਨਿ ਤੀਣਿ ਵਤ੍ਥੂਨਿ ਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁਤਞ੍ਞਾਣੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਸਂਸਨ੍ਦੇਤ੍ਵਾ ਕਥੇਸਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਵਿਨਯਧਰਾਨਂ ਅਗ੍ਗੋ ਨਾਮ ਜਾਤੋ।

ਤਸ੍ਸ ਪਞ੍ਹਕਮ੍ਮੇ ਅਯਮਨੁਪੁਬ੍ਬਿਕਥਾ – ਪਦੁਮੁਤ੍ਤਰਬੁਦ੍ਧਕਾਲੇ ਕਿਰੇਸ ਹਂਸਵਤਿਯਂ ਕੁਲਘਰੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੋ ਏਕਦਿਵਸਂ ਸਤ੍ਥੁ ਧਮ੍ਮਕਥਂ ਸੁਣਨ੍ਤੋ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਏਕਂ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਵਿਨਯਧਰਾਨਂ ਅਗ੍ਗਟ੍ਠਾਨੇ ਠਪੇਨ੍ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਅਧਿਕਾਰਕਮ੍ਮਂ ਕਤ੍ਵਾ ਤਂ ਠਾਨਨ੍ਤਰਂ ਪਤ੍ਥੇਸਿ। ਸੋ ਯਾਵਜੀਵਂ ਕੁਸਲਂ ਕਤ੍ਵਾ ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸੇਸੁ ਸਂਸਰਨ੍ਤੋ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਬੁਦ੍ਧੁਪ੍ਪਾਦੇ ਕਪ੍ਪਕਗੇਹੇ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਂ ਗਣ੍ਹਿ , ਉਪਾਲਿਦਾਰਕੋਤਿਸ੍ਸ ਨਾਮਂ ਅਕਂਸੁ। ਸੋ ਵਯਪ੍ਪਤ੍ਤੋ ਛਨ੍ਨਂ ਖਤ੍ਤਿਯਾਨਂ ਪਸਾਧਕੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਤਥਾਗਤੇ ਅਨੁਪਿਯਮ੍ਬਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੇ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਤ੍ਥਾਯ ਨਿਕ੍ਖਮਨ੍ਤੇਹਿ ਤੇਤਿ ਛਹਿ ਖਤ੍ਤਿਯੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਪਬ੍ਬਜਿ। ਤਸ੍ਸ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾਵਿਧਾਨਂ ਪਾਲ਼ਿਯਂ (ਚੂਲ਼ਵ॰ ੩੩੦) ਆਗਤਮੇਵ।

ਸੋ ਪਬ੍ਬਜਿਤ੍ਵਾ ਉਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਕਥਾਪੇਤ੍ਵਾ ''ਮਯ੍ਹਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਅਰਞ੍ਞਵਾਸਂ ਅਨੁਜਾਨਾਥਾ''ਤਿ ਆਹ। ਭਿਕ੍ਖੁ ਤਵ ਅਰਞ੍ਞੇ ਵਸਨ੍ਤਸ੍ਸ ਏਕਮੇਵ ਧੁਰਂ ਵਡ੍ਢਿਸ੍ਸਤਿ, ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਪਨ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਵਸਨ੍ਤਸ੍ਸ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਧੁਰਞ੍ਚ ਗਨ੍ਥਧੁਰਞ੍ਚ ਪਰਿਪੂਰੇਸ੍ਸਤੀਤਿ। ਥੇਰੋ ਸਤ੍ਥੁ ਵਚਨਂ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਯ ਕਮ੍ਮਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਨਚਿਰਸ੍ਸੇਵ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਾਪੁਣਿ। ਅਥ ਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਸਯਮੇਵ ਸਕਲਂ ਵਿਨਯਪਿਟਕਂ ਉਗ੍ਗਣ੍ਹਾਪੇਸਿ। ਸੋ ਅਪਰਭਾਗੇ ਹੇਟ੍ਠਾ ਵੁਤ੍ਤਾਨਿ ਤੀਣਿ ਵਤ੍ਥੂਨਿ ਵਿਨਿਚ੍ਛਿਨਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਏਕੇਕਸ੍ਮਿਂ ਵਿਨਿਚ੍ਛਿਤੇ ਸਾਧੁਕਾਰਂ ਦਤ੍ਵਾ ਤਯੋਪਿ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯੇ ਅਟ੍ਠੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਕਤ੍ਵਾ ਥੇਰਂ ਵਿਨਯਧਰਾਨਂ ਅਗ੍ਗਟ੍ਠਾਨੇ ਠਪੇਸੀਤਿ।

ਨਨ੍ਦਕਤ੍ਥੇਰਵਤ੍ਥੁ

੨੨੯. ਸਤ੍ਤਮੇ **ਭਿਕ੍ਖੁਨੋਵਾਦਕਾਨਂ ਯਦਿਦਂ ਨਨ੍ਦਕੋ**ਤਿ ਅਯਂ ਹਿ ਥੇਰੋ ਧਮ੍ਮਕਥਂ ਕਥੇਨ੍ਤੋ ਏਕਸਮੋਧਾਨੇ ਪਞ੍ਚ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਸਤਾਨਿ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਾਪੇਸਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋਵਾਦਕਾਨਂ ਅਗ੍ਗੋ ਨਾਮ ਜਾਤੋ।

ਤਸ੍ਸ ਪਞ੍ਹਕਮ੍ਮੇ ਅਯਮਨੁਪੁਬ੍ਬਿਕਥਾ – ਅਯਮ੍ਪਿ ਪਦੁਮੁਤ੍ਤਰਬੁਦ੍ਧਕਾਲੇ ਹਂਸਵਤੀਨਗਰੇ ਕੁਲਗੇਹੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੋ ਸਤ੍ਥੁ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸੁਣਨ੍ਤੋ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਏਕਂ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋਵਾਦਕਾਨਂ ਅਗ੍ਗਟ੍ਠਾਨੇ ਠਪੇਨ੍ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਅਧਿਕਾਰਕਮ੍ਮਂ ਕਤ੍ਵਾ ਤਂ ਠਾਨਨ੍ਤਰਂ ਪਤ੍ਥੇਸਿ। ਸੋ ਯਾਵਜੀਵਂ ਕੁਸਲਂ ਕਤ੍ਵਾ ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸੇਸੁ ਸਂਸਰਨ੍ਤੋ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਬੁਦ੍ਧੁਪ੍ਪਾਦੇ ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਕੁਲਗੇਹੇ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਵਯਪ੍ਪਤ੍ਤੋ ਸਤ੍ਥੁ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਪਟਿਲਦ੍ਧਸਦ੍ਧੋ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਪਬ੍ਬਜਿਤ੍ਵਾ ਵਿਪਸ੍ਸਨਂ ਵਡ੍ਢੇਤ੍ਵਾ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਾਪੁਣਿ, ਪੁਬ੍ਬੇਨਿਵਾਸਞ੍ਞਾਣੇ ਚ ਚਿਣ੍ਣਵਸੀ ਅਹੋਸਿ। ਸੋ ਚਤੂਸੁ ਪਰਿਸਾਸੁ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਾਸੁ ''ਸਬ੍ਬੇਸਂਯੇਵ ਮਨਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਕਥੇਤੁਂ ਸਕ੍ਕੋਤੀ''ਤਿ ਧਮ੍ਮਕਥਿਕਨਨ੍ਦਕੋ ਨਾਮ ਜਾਤੋ। ਤਥਾਗਤੋਪਿ ਖੋ ਰੋਹਿਣੀਨਦੀਤੀਰੇ ਚੁਮ੍ਬਟਕਕਲਹੇ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਪਬ੍ਬਜਿਤਾਨਂ ਪਞ੍ਚਨ੍ਨਂ ਸਾਕਿਯਕੁਮਾਰਸਤਾਨਂ ਅਨਭਿਰਤਿਯਾ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਾਯ ਤੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਦਾਯ ਕੁਣਾਲਦਹਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਕੁਣਾਲਜਾਤਕਕਥਾਯ (ਜਾ॰ ੨.੨੧.ਕੁਣਾਲਜਾਤਕ) ਨੇਸਂ ਸਂਵਿਗ੍ਗਭਾਵਂ ਞਤ੍ਵਾ ਚਤੁਸਚ੍ਚਕਥਂ ਕਥੇਤ੍ਵਾ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲੇ ਪਤਿਟ੍ਠਾਪੇਸਿ। ਅਪਰਭਾਗੇ ਮਹਾਸਮਯਸੁਤ੍ਤਂ (ਦੀ॰ ਨਿ॰ ੨.੩੩੧ ਆਦਯੋ) ਕਥੇਤ੍ਵਾ ਅਗ੍ਗਫਲਂ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਾਪੇਸਿ। ਤੇਸਂ ਥੇਰਾਨਂ ਪੁਰਾਣਦੁਤਿਯਿਕਾ ''ਅਮ੍ਹੇ ਦਾਨਿ ਇਧ ਕਿਂ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬਾਵ ਏਕਚਿਤ੍ਤਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਮਹਾਪਜਾਪਤਿਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਂ ਯਾਚਿਂਸੁ। ਤਾਪਿ ਪਞ੍ਚਸਤਾ ਥੇਰਿਯਾ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਞ੍ਚ ਉਪਸਮ੍ਪਦਞ੍ਚ ਲਭਿਂਸੁ। ਅਤੀਤਾਨਨ੍ਤਰਾਯ ਪਨ ਜਾਤਿਯਾ ਸਬ੍ਬਾਵ ਤਾ ਨਨ੍ਦਕਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਰਾਜਪੁਤ੍ਤਭਾਵੇ ਠਿਤਸ੍ਸ ਪਾਦਪਰਿਚਾਰਿਕਾ ਅਹੇਸੁਂ।

ਤੇਨ ਸਮਯੇਨ ਸਤ੍ਥਾ ''ਭਿਕ੍ਖੂ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਓਵਦਨ੍ਤੂ''ਤਿ ਆਹ। ਥੇਰੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਾਰੇ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤੇ ਤਾਸਂ ਪੁਰਿਮਭਵੇ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਾਦਪਰਿਚਾਰਿਕਭਾਵਂ ਞਤ੍ਵਾ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਮਂ ਇਮਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਮਜ੍ਝੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨਂ ਉਪਮਾਯੋ ਚ ਕਾਰਣਾਨਿ ਚ ਆਹਰਿਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਂ ਕਥਯਮਾਨਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞੋ ਪੁਬ੍ਬੇਨਿਵਾਸਞ੍ਞਾਣਲਾਭੀ ਭਿਕ੍ਖੁ ਇਮਂ ਕਾਰਣਂ ਓਲੋਕੇਤ੍ਵਾ 'ਆਯਸ੍ਮਾ ਨਨ੍ਦਕੋ

ਯਾਵਜੀਵਦਿਵਸਾ ਓਰੋਧੇ ਨ ਵਿਸੱਜਜੇਤਿ, ਸੋਭਤਾਯਮਾਯਸੱਮਾ ਓਰੋਧਪਰਿਵੁਤੋ’ਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੰ ਮਞ੍ਞੇਯਜਾ’’ਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਸਯੰ ਅਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞੰ ਭਿਕ੍ਖੁੰ ਪੇਸੇਸਿ। ਤਾ ਪਨ ਪਞ੍ਚਸਤਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਥੇਰਸ੍ਸੇਵ ਓਵਾਦੰ ਪਚ੍ਚਾਸੀਸਨ੍ਤਿ। ਇਮਿਨਾ ਕਾਰਣੇਨ ਭਗਵਾ ‘‘ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਾਰੇ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤੇ ਅਞ੍ਞੰ ਅਪੇਸੇਤ੍ਵਾ ਸਯਮੇਵ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਸਙ੍ਘੰ ਓਵਦਾਹੀ’’ਤਿ ਥੇਰੰ ਆਹ। ਸੋ ਸਤ੍ਥੁ ਕਥੰ ਪਟਿਬਾਹਿਤੁੰ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਾਰੇ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤੇ ਚਾਤੁਦ੍ਦਸੇ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਓਵਾਦੰ ਦਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬਾਵ ਤਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਸਲ਼ਾਯਤਨਪਟਿਮਣ੍ਡਿਤਾਯ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾਯ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲੇ ਪਤਿਟ੍ਠਾਪੇਸਿ।

ਤਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਥੇਰਸ੍ਸ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾਯ ਅਤ੍ਤਮਨਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਟਿਵਿਦ੍ਧਗੁਣੰ ਆਰੋਚੇਸੁੰ। ਸਤ੍ਥਾ ‘‘ਕਸ੍ਮਿੰ ਨੁ ਖੋ ਧਮ੍ਮੰ ਦੇਸੇਨ੍ਤੇ ਇਮਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਉਪਰਿਮਗ੍ਗਫਲਾਨਿ ਪਾਪੁਣੇਯ੍ਯੁ’’ਨ੍ਤਿ ਆਵਜ੍ਜੇਨ੍ਤੋ ਪੁਨ ‘‘ਤੰਯੇਵ ਨਨ੍ਦਕਸ੍ਸ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨੰ ਸੁਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਚਸਤਾਪਿ ਏਤਾ ਅਰਹਤ੍ਤੰ ਪਾਪੁਣਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀ’’ਤਿ ਦਿਸ੍ਵਾ ਪੁਨਦਿਵਸੇਪਿ ਥੇਰਸ੍ਸੇਵ ਸਨ੍ਤਿਕੰ ਧਮ੍ਮਸ੍ਸਵਨਤ੍ਥਾਯ ਪੇਸੇਸਿ। ਤਾ ਪੁਨਦਿਵਸੇ ਧਮ੍ਮੰ ਸੁਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬਾਵ ਅਰਹਤ੍ਤੰ ਪਤ੍ਤਾ। ਤੰਦਿਵਸੰ ਭਗਵਾ ਤਾਸੰ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਨੰ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਨ੍ਤਿਕੰ ਆਗਤਕਾਲੇ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾਯ ਸਫਲਭਾਵੰ ਞਤ੍ਵਾ ‘‘ਹਿਯ੍ਯੋ ਨਨ੍ਦਕਸ੍ਸ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾ ਚਾਤੁਦ੍ਦਸਿਯੰ ਚਨ੍ਦਸਦਿਸੀ ਅਹੋਸਿ, ਅਜ੍ਜ ਪਨ੍ਨਰਸਿਯੰ ਚਨ੍ਦਸਦਿਸੀ’’ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਥੇਰਸ੍ਸ ਸਾਧੁਕਾਰੰ ਦਤ੍ਵਾ ਤਦੇਵ ਚ ਕਾਰਣੰ ਅਟ੍ਠੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿੰ ਕਤ੍ਵਾ ਥੇਰੰ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋਵਾਦਕਾਨੰ ਅਗ੍ਗਟ੍ਠਾਨੇ ਠਪੇਸੀਤਿ।

ਨਨ੍ਦਤ੍ਥੇਰਵਤ੍ਥੁ

੨੩੦. ਅਟ੍ਠਮੇ **ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯੇਸੁ ਗੁਤ੍ਤਦ੍ਵਾਰਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਛਸੁ ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯੇਸੁ ਪਿਹਿਤਦ੍ਵਾਰਾਨੰ ਨਨ੍ਦਤ੍ਥੇਰੋ ਅਗ੍ਗੋਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਹਿ ਸਤ੍ਥੁਸਾਵਕਾ ਅਗੁਤ੍ਤਦ੍ਵਾਰਾ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ, ਨਨ੍ਦਤ੍ਥੇਰੋ ਪਨ ਦਸਸੁ ਦਿਸਾਸੁ ਯੰ ਯੰ ਦਿਸੰ ਓਲੋਕੇਤੁਕਾਮੋ ਹੋਤਿ, ਨ ਤੰ ਚਤੁਸਮ੍ਪਜਞ੍ਞਵਸੇਨ ਅਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਓਲੋਕੇਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯੇਸੁ ਗੁਤ੍ਤਦ੍ਵਾਰਾਨੰ ਅਗ੍ਗੋ ਨਾਮ ਜਾਤੋ।

ਤਸ੍ਸ ਪਞ੍ਹਕਮ੍ਮੇ ਅਯਮਨੁਪੁਬ੍ਬਿਕਥਾ – ਅਯਮ੍ਪਿ ਹਿ ਪਦੁਮੁਤ੍ਤਰਬੁਦ੍ਧਕਾਲੇ ਹੰਸਵਤੀਨਗਰੇ ਕੁਲਗੇਹੇ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਵਯਪ੍ਪਤ੍ਤੋ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਧਮ੍ਮੰ ਸੁਣਨ੍ਤੋ ਸਤ੍ਥਾਰੰ ਏਕੰ ਭਿਕ੍ਖੁੰ ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯੇਸੁ ਗੁਤ੍ਤਦ੍ਵਾਰਾਨੰ ਅਗ੍ਗਟ੍ਠਾਨੇ ਠਪੇਨ੍ਤੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ਅਧਿਕਾਰਕਮ੍ਮੰ ਕਤ੍ਵਾ ਤੰ ਠਾਨਨ੍ਤਰੰ ਪਤ੍ਥੇਸਿ। ਸੋ ਯਾਵਜੀਵੰ ਕੁਸਲੰ ਕਤ੍ਵਾ ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸੇਸੁ ਸੰਸਰਨ੍ਤੋ ਕਪਿਲਵਤ੍ਥੁਪੁਰੇ ਮਹਾਪਜਾਪਤਿਗੋਤਮਿਯਾ ਕੁਚ੍ਛਿਮ੍ਹਿ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿੰ ਗਣ੍ਹਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਨਾਮਗ੍ਗਹਣਦਿਵਸੇ ਞਾਤਿਸਙ੍ਘੰ ਨਨ੍ਦਯਨ੍ਤੋ ਤੋਸੇਨ੍ਤੋ ਜਾਤੋਤਿ **ਨਨ੍ਦਕੁਮਾਰੋ**ਤੇਵ ਨਾਮੰ ਅਕੰਸੁ।

ਮਹਾਸਤ੍ਤੋਪਿ ਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁਤੰ ਪਤ੍ਵਾ ਪਵਤ੍ਤਿਤਵਰਧਮ੍ਮਚਕ੍ਕੋ ਲੋਕਾਨੁਗ੍ਗਹੰ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਰਾਜਗਹਤੋ ਕਪਿਲਵਤ੍ਥੁਪੁਰੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਠਮਦਸ੍ਸਨੇਨੇਵ ਪਿਤਰੰ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲੇ ਪਤਿਟ੍ਠਾਪੇਸਿ। ਪੁਨਦਿਵਸੇ ਪਿਤੁ ਨਿਵੇਸਨੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਰਾਹੁਲਮਾਤਾਯ ਓਵਾਦੰ ਦਤ੍ਵਾ ਸੇਸਜਨਸ੍ਸਪਿ ਧਮ੍ਮੰ ਕਥੇਸਿ। ਪੁਨਦਿਵਸੇ ਨਨ੍ਦਕੁਮਾਰਸ੍ਸ ਅਭਿਸੇਕਗੇਹਪਵੇਸਨਆਵਾਹਮਙ੍ਗਲੇਸੁ ਵਤ੍ਤਮਾਨੇਸੁ ਤਸ੍ਸ ਨਿਵੇਸਨੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਕੁਮਾਰੰ ਪਤ੍ਤੰ ਗਾਹਾਪੇਤ੍ਵਾ ਪਬ੍ਬਾਜੇਤੁੰ ਵਿਹਾਰਾਭਿਮੁਖੋ ਪਾਯਾਸਿ। ਨਨ੍ਦਕੁਮਾਰੰ ਅਭਿਸੇਕਮਙ੍ਗਲੰ ਨ ਤਥਾ ਪੀਲ਼ੇਸਿ, ਪਤ੍ਤੰ ਆਦਾਯ ਗਮਨਕਾਲੇ ਪਨ ਜਨਪਦਕਲ੍ਯਾਣੀ ਉਪਰਿਪਾਸਾਦਵਰਗਤਾ ਸੀਹਪਞ੍ਜਰੰ ਉਗ੍ਘਾਟੇਤ੍ਵਾ ‘‘ਤੁਵਟੰ ਖੋ, ਅਯ੍ਯਪੁਤ੍ਤ, ਆਗਚ੍ਛੇਯ੍ਯਾਸੀ’’ਤਿ ਯੰ ਵਾਚੰ ਨਿਚ੍ਛਾਰੇਸਿ। ਤੰ ਸੁਤ੍ਵਾ ਗੇਹਸਿਤਛਨ੍ਦਰਾਗਵਸੇਨ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ਪਨੇਸ ਸਤ੍ਥਰਿ ਗਾਰਵੇਨ ਯਥਾਰੁਚਿਯਾ ਨਿਮਿਤ੍ਤੰ ਗਹੇਤੁੰ ਨਾਸਕ੍ਖਿ, ਤੇਨਸ੍ਸ ਚਿਤ੍ਤਸਨ੍ਤਾਪੋ ਅਹੋਸਿ। ਅਥ ਨੰ ‘‘ਇਮਸ੍ਮਿੰ ਠਾਨੇ ਨਿਵਤ੍ਤੇਸ੍ਸਤਿ, ਇਮਸ੍ਮਿੰ ਠਾਨੇ ਨਿਵਤ੍ਤੇਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਨ੍ਤਮੇਵ ਸਤ੍ਥਾ ਵਿਹਾਰੰ ਨੇਤ੍ਵਾ ਪਬ੍ਬਾਜੇਸਿ। ਪਬ੍ਬਜਿਤੋਪਿ ਪਟਿਬਾਹਿਤੁੰ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੋ ਤੁਣ੍ਹੀ ਅਹੋਸਿ। ਪਬ੍ਬਜਿਤਦਿਵਸਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਪਨ ਜਨਪਦਕਲ੍ਯਾਣਿਯਾ ਵੁਤ੍ਤਵਚਨਮੇਵ ਸਰਤਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਸਾ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਅਵਿਦੂਰੇ ਠਿਤਾ ਵਿਯ ਅਹੋਸਿ। ਸੋ ਅਨਭਿਰਤਿਯਾ ਪੀਲ਼ਿਤੋ ਥੋਕੰ ਠਾਨੰ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਗੁਮ੍ਬੰ ਵਾ ਗਚ੍ਛੰ ਵਾ ਅਤਿਕ੍ਕਮਨ੍ਤਸ੍ਸੇਵ ਦਸਬਲੋ ਪੁਰਤੋ ਠਿਤਕੋ ਵਿਯ ਅਹੋਸਿ। ਸੋ ਅਗ੍ਗਿਮ੍ਹਿ ਪਕ੍ਖਿਤ੍ਤੰ ਕੁਕ੍ਕੁਟਪਤ੍ਤੰ ਵਿਯ ਪਟਿਨਿਵਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਸਨਟ੍ਠਾਨਮੇਵ ਪਵਿਸਤਿ।

ਸਤ੍ਥਾ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ‘‘ਨਨ੍ਦੋ ਅਤਿਵਿਯ ਪਮਤ੍ਤੋ ਵਿਹਰਤਿ, ਅਨਭਿਰਤਿੰ ਵੂਪਸਮੇਤੁੰ ਨ ਸਕ੍ਕੋਤਿ, ਏਤਸ੍ਸ ਚਿਤ੍ਤਨਿਬ੍ਬਾਪਨੰ ਕਾਤੁੰ ਵਟ੍ਟਤੀ’’ਤਿ। ਤਤੋ ਨੰ ਆਹ – ‘‘ਏਹਿ, ਨਨ੍ਦ, ਦੇਵਚਾਰਿਕੰ ਗਚ੍ਛਿਸ੍ਸਾਮਾ’’ਤਿ। ਭਗਵਾ ਕਥਾਹੰ ਇਦ੍ਧਿਮਨ੍ਤੇਹਿ ਗਨ੍ਤੁਬ੍ਬਟ੍ਠਾਨੰ

ਗਮਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ। ਤ੍ਵਂ ਕੇਵਲਂ ਗਮਨਚਿਤ੍ਤੁਂ ਉਪ੍ਪਾਦੇਹਿ, ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸਸੀਤਿ। ਸੋ ਦਸਬਲਸ੍ਸ ਆਨੁਭਾਵੇਨ ਤਥਾਗਤੇਨੇਵ ਸਦ੍ਧਿਂ ਦੇਵਚਾਰਿਕਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਕ੍ਕਸ੍ਸ ਦੇਵਰਞ੍ਞੋ ਨਿਵੇਸਨਂ ਓਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਚ ਅਚ੍ਛਰਾਸਤਾਨਿ ਅਦ੍ਦਸ। ਸਤ੍ਥਾ ਨਨ੍ਦਤ੍ਥੇਰਂ ਸੁਭਨਿਮਿਤ੍ਤਵਸੇਨ ਤਾ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ, ''ਨਨ੍ਦ, ਇਮਾ ਨੁ ਖੋ ਅਚ੍ਛਰਾ ਮਨਾਪਾ, ਅਥ ਜਨਪਦਕਲ੍ਯਾਣੀ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ਭਨ੍ਤੇ, ਜਨਪਦਕਲ੍ਯਾਣੀ ਇਮਾ ਅਚ੍ਛਰਾ ਉਪਨਿਧਾਯ ਕਣ੍ਣਨਾਸਚ੍ਛਿਨ੍ਨਕਾ ਮਕ੍ਕਟੀ ਵਿਯ ਖਾਯਤੀਤਿ। ਨਨ੍ਦ, ਏਵਰੂਪਾ ਅਚ੍ਛਰਾ ਸਮਣਧਮ੍ਮਂ ਕਰੋਨ੍ਤਾਨਂ ਨ ਦੁਲ੍ਲਭਾਤਿ। ਸਚੇ ਮੇ, ਭਨ੍ਤੇ ਭਗਵਾ, ਪਾਟਿਭੋਗੋ ਹੋਤਿ, ਅਹਂ ਸਮਣਧਮ੍ਮਂ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ। ਵਿਸ੍ਸਤ੍ਥੋ ਤ੍ਵਂ, ਨਨ੍ਦ, ਸਮਣਧਮ੍ਮਂ ਕਰੋਹਿ। ਸਚੇ ਤੇ ਸਪ੍ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਕਾ ਕਾਲਕਿਰਿਯਾ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਅਹਂ ਏਤਾਸਂ ਪਟਿਲਾਭਤ੍ਥਾਯ ਪਾਟਿਭੋਗੋਤਿ। ਇਤਿ ਸਤ੍ਥਾ ਯਥਾਰੁਚਿਯਾ ਦੇਵਚਾਰਿਕਂ ਚਰਿਤ੍ਵਾ ਜੇਤਵਨਮੇਵ ਪਚ੍ਚਾਗਞ੍ਛਿ।

ਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਨਨ੍ਦਤ੍ਥੇਰੋ ਅਚ੍ਛਰਾਨਂ ਹੇਤੁ ਰਤ੍ਤਿਨ੍ਦਿਵਂ ਸਮਣਧਮ੍ਮਂ ਕਰੋਤਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਣਾਪੇਸਿ – ''ਤੁਮ੍ਹੇ ਨਨ੍ਦਸ੍ਸ ਵਸਨਟ੍ਠਾਨੇ 'ਏਕੋ ਕਿਰ ਭਿਕ੍ਖੁ ਦਸਬਲਂ ਪਾਟਿਭੋਗਂ ਕਤ੍ਵਾ ਅਚ੍ਛਰਾਨਂ ਹੇਤੁ ਸਮਣਧਮ੍ਮਂ ਕਰੋਤੀ'ਤਿ ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥ ਕਥੇਨ੍ਤਾ ਵਿਚਰਥਾ''ਤਿ। ਤੇ ਸਤ੍ਥੁ ਵਚਨਂ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ''ਭਤਕੋ ਕਿਰਾਯਸ੍ਮਾ ਨਨ੍ਦੋ, ਉਪਕ੍ਕਿਤਕੋ ਕਿਰਾਯਸ੍ਮਾ ਨਨ੍ਦੋ, ਅਚ੍ਛਰਾਨਂ ਹੇਤੁ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਂ ਚਰਤਿ, ਭਗਵਾ ਕਿਰਸ੍ਸ ਪਾਟਿਭੋਗੋ ਪਞ੍ਚਨ੍ਨਂ ਅਚ੍ਛਰਾਸਤਾਨਂ ਪਟਿਲਾਭਾਯ ਕਕੁਟਪਾਦੀਨ''ਨ੍ਤਿ ਥੇਰਸ੍ਸ ਸਵਨੂਪਚਾਰੇ ਕਥੇਨ੍ਤਾ ਵਿਚਰਨ੍ਤਿ। ਨਨ੍ਦਤ੍ਥੇਰੋ ਤਂ ਕਥਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ''ਇਮੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਨ ਅਞ੍ਞਂ ਕਥੇਨ੍ਤਿ, ਮਂ ਆਰਬ੍ਭ ਕਥੇਨ੍ਤਿ, ਅਯੁਤ੍ਤਂ ਮਮ ਕਮ੍ਮ''ਨ੍ਤਿ ਪਟਿਸਙ੍ਖਾਨਂ ਉਪ੍ਪਾਦੇਤ੍ਵਾ ਵਿਪਸ੍ਸਨਂ ਵਡ੍ਢੇਤ੍ਵਾ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਾਪੁਣਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਅਰਹਤ੍ਤਪਤ੍ਤਕ੍ਖਣੇਯੇਵ ਅਞ੍ਞਤਰਾ ਦੇਵਤਾ ਭਗਵਤੋ ਏਤਮਤ੍ਥਂ ਆਰੋਚੇਸਿ, ਸਯਮ੍ਪਿ ਭਗਵਾ ਅਞ੍ਞਾਸਿਯੇਵ। ਪੁਨਦਿਵਸੇ ਨਨ੍ਦਤ੍ਥੇਰੋ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਏਵਮਾਹ – ''ਯਂ ਮੇ, ਭਨ੍ਤੇ ਭਗਵਾ , ਪਾਟਿਭੋਗੋ ਪਞ੍ਚਨ੍ਨਂ ਅਚ੍ਛਰਾਸਤਾਨਂ ਪਟਿਲਾਭਾਯ ਕਕੁਟਪਾਦੀਨਂ, ਮੁਞ੍ਚਾਮਹਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਏਤਸ੍ਮਾ ਪਟਿਸ੍ਸਵਾ''ਤਿ। ਏਵਂ ਵਤ੍ਥੁ (ਉਦਾ॰ ੨੨) ਸਮੁਟ੍ਠਿਤਂ । ਸਤ੍ਥਾ ਅਪਰਭਾਗੇ ਜੇਤਵਨਵਿਹਾਰੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਥੇਰਂ ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯੇਸੁ ਗੁਤ੍ਤਦ੍ਵਾਰਾਨਂ ਅਗ੍ਗਟ੍ਠਾਨੇ ਠਪੇਸੀਤਿ।

ਮਹਾਕਪ੍ਪਿਨਤ੍ਥੇਰਵਤ੍ਥੁ

੨੩੧. ਨਵਮੇ **ਭਿਕ੍ਖੁਓਵਾਦਕਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਭਿਕ੍ਖੂ ਓਵਦਨ੍ਤਾਨਂ ਮਹਾਕਪ੍ਪਿਨਤ੍ਥੇਰੋ ਅਗ੍ਗੋਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਅਯਂ ਕਿਰ ਥੇਰੋ ਏਕਸਮੋਧਾਨਸ੍ਮਿਂਯੇਵ ਧਮ੍ਮਕਥਂ ਕਥੇਨ੍ਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁਸਹਸ੍ਸਂ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਾਪੇਸਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਭਿਕ੍ਖੁਓਵਾਦਕਾਨਂ ਅਗ੍ਗੋ ਨਾਮ ਜਾਤੋ।

ਤਸ੍ਸ ਪਞ੍ਹਕਮ੍ਮੇ ਅਯਮਨੁਪੁਬ੍ਬਿਕਥਾ – ਅਯਮ੍ਪਿ ਹਿ ਪਦੁਮੁਤ੍ਤਰਬੁਦ੍ਧਕਾਲੇ ਹਂਸਵਤਿਯਂ ਕੁਲਘਰੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਅਪਰਭਾਗੇ ਸਤ੍ਥੁ ਧਮ੍ਮਕਥਂ ਸੁਣਨ੍ਤੋ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਏਕਂ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਭਿਕ੍ਖੁਓਵਾਦਕਾਨਂ ਅਗ੍ਗਟ੍ਠਾਨੇ ਠਪੇਨ੍ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਅਧਿਕਾਰਕਮ੍ਮਂ ਕਤ੍ਵਾ ਤਂ ਠਾਨਨ੍ਤਰਂ ਪਤ੍ਥੇਸਿ। ਸੋ ਯਾਵਜੀਵਂ ਕੁਸਲਂ ਕਤ੍ਵਾ ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸੇਸੁ ਸਂਸਰਨ੍ਤੋ ਕਸ੍ਸਪਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਕਾਲੇ ਬਾਰਾਣਸਿਯਂ ਕੁਲਗੇਹੇ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਪੁਰਿਸਸਹਸ੍ਸਸ੍ਸ ਗਣਜੇਟ੍ਠਕੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਗਬ੍ਭਸਹਸ੍ਸਪਟਿਮਣ੍ਡਿਤਂ ਮਹਾਪਰਿਵੇਣਂ ਕਾਰੇਸਿ। ਤੇ ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਜਨਾ ਯਾਵਜੀਵਂ ਕੁਸਲਂ ਕਤ੍ਵਾ ਕਪ੍ਪਿਨਉਪਾਸਕਂ ਜੇਟ੍ਠਕਂ ਕਤ੍ਵਾ ਸਪੁਤ੍ਤਦਾਰਾ ਦੇਵਲੋਕੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਾ। ਏਕਂ ਬੁਦ੍ਧਨ੍ਤਰਂ ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸੇਸੁ ਸਂਸਰਿਂਸੁ।

ਅਥ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਸਤ੍ਥੁ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਤੋ ਪੁਰੇਤਰਮੇਵ ਅਯਂ ਕਪ੍ਪਿਨੋ ਪਚ੍ਚਨ੍ਤਦੇਸੇ ਕੁਕ੍ਕੁਟਵਤੀਨਗਰੇ ਰਾਜਗੇਹੇ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਂ ਗਣ੍ਹਿ, ਸੇਸਪੁਰਿਸਾ ਤਸ੍ਮਿਂਯੇਵ ਨਗਰੇ ਅਮਚ੍ਚਕੁਲੇਸੁ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਂਸੁ। ਤੇਸੁ ਕਪ੍ਪਿਨਕੁਮਾਰੋ ਪਿਤੁ ਅਚ੍ਚਯੇਨ ਛਤ੍ਤਂ ਉਸ੍ਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ਮਹਾਕਪ੍ਪਿਨਰਾਜਾ ਨਾਮ ਜਾਤੋ। ਪੁਬ੍ਬੇ ਕਲ੍ਯਾਣਕਮ੍ਮਕਰਣਕਾਲੇ ਤਸ੍ਸ ਘਰਸਾਮਿਨੀ ਇਤ੍ਥੀ ਸਮਾਨਜਾਤਿਕੇ ਰਾਜਕੁਲੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਮਹਾਕਪ੍ਪਿਨਰਞ੍ਞੋ ਅਗ੍ਗਮਹੇਸੀ ਜਾਤਾ, ਅਨੋਜਾਪੁਪ੍ਫਸਦਿਸਵਣ੍ਣਤਾਯ ਪਨਸ੍ਸਾ ਅਨੋਜਾਦੇਵੀਤ੍ਵੇਵ ਨਾਮਂ ਅਹੋਸਿ। ਮਹਾਕਪ੍ਪਿਨਰਾਜਾਪਿ ਸੁਤਵਿਤ੍ਤਕੋ ਅਹੋਸਿ। ਸੋ ਪਾਤੋਵ ਉਟ੍ਠਾਯ ਚਤੂਹਿ ਦ੍ਵਾਰੇਹਿ ਸੀਘਂ ਦੂਤੇ ਪੇਸੇਸਿ – ''ਯਤ੍ਥ ਬਹੁਸ੍ਸੁਤੇ ਸੁਤਧਰੇ ਪਸ੍ਸਥ, ਤਤੋ ਨਿਵਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਮਯ੍ਹਂ ਆਰੋਚੇਥਾ''ਤਿ।

ਤੇਨ ਖੋ ਪਨ ਸਮਯੇਨ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਸਤ੍ਥਾ ਲੋਕੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਸਾਵਤ੍ਥਿਂ ਉਪਨਿਸ੍ਸਾਯ ਪਟਿਵਸਤਿ। ਤਸ੍ਮਿਂ ਕਾਲੇ ਸਾਵਤ੍ਥਿਨਗਰਵਾਸਿਨੋ ਵਾਣਿਜਾ ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਉਟ੍ਠਾਨਕਭਣ੍ਡਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ, ਤਂ ਨਗਰਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ, ਭਣ੍ਡਂ ਪਟਿਸਾਮੇਤ੍ਵਾ, ‘‘ਰਾਜਾਨਂ ਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸਾਮਾ’’ਤਿ ਪਣ੍ਣਾਕਾਰਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ, ਰਾਜਕੁਲਦ੍ਵਾਰਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ, ‘‘ਰਾਜਾ ਉਯ੍ਯਾਨਂ ਗਤੋ’’ਤਿ ਸੁਤ੍ਵਾ, ਉਯ੍ਯਾਨਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ, ਦ੍ਵਾਰੇ ਠਿਤਾ ਪਟਿਹਾਰਕਸ੍ਸ ਆਰੋਚਯਿਂਸੁ। ਅਥ ਰਞ੍ਞੋ ਨਿਵੇਦਿ, ਤੇ ਰਾਜਾ ਪਕ੍ਕੋਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ਨਿਯਤਾਤਿਤਪਣ੍ਣਾਕਾਰੇ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਠਿਤੇ, ‘‘ਤਾਤਾ, ਕੁਤੋ ਆਗਚ੍ਛਥਾ’’ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ਸਾਵਤ੍ਥਿਤੋ, ਦੇਵਾਤਿ। ਕਚ੍ਚਿ ਵੋ ਰਟ੍ਠਂ ਸੁਭਿਕ੍ਖਂ, ਧਮ੍ਮਿਕੋ ਰਾਜਾਤਿ? ਆਮ, ਦੇਵਾਤਿ। ਅਤ੍ਥਿ ਪਨ ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਦੇਸੇ ਕਿਞ੍ਚਿ ਸਾਸਨਨ੍ਤਿ? ਅਤ੍ਥਿ ਦੇਵ, ਨ ਪਨ ਸਕ੍ਕਾ ਉਚ੍ਛਿਟ੍ਠਮੁਖੇਹਿ ਕਥੇਤੁਨ੍ਤਿ। ਰਾਜਾ ਸੁਵਣ੍ਣਭਿਙ੍ਗਾਰੇਨ ਉਦਕਂ ਦਾਪੇਸਿ। ਤੇ ਮੁਖਂ ਵਿਕ੍ਖਾਲੇਤ੍ਵਾ ਦਸਬਲਾਭਿਮੁਖਾ ਅਞ੍ਜਲਿਂ ਪਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ, ‘‘ਦੇਵ, ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਦੇਸੇ ਬੁਦ੍ਧਰਤਨਂ ਨਾਮ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨ’’ਨ੍ਤਿ ਆਹਂਸੁ। ਰਞ੍ਞੋ ‘‘ਬੁਦ੍ਧੋ’’ਤਿ ਵਚਨੇ ਸੁਤਮਤ੍ਤੇਯੇਵ ਸਕਲਸਰੀਰਂ ਫਰਮਾਨਾ ਪੀਤਿ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿ। ਤਤੋ ‘‘ਬੁਦ੍ਧੋਤਿ, ਤਾਤਾ, ਵਦਥਾ’’ਤਿ ਆਹ। ਬੁਦ੍ਧੋਤਿ, ਦੇਵ, ਵਦਾਮਾਤਿ। ਏਵਂ ਤਿਕ੍ਖਤ੍ਤੁਂ ਵਦਾਪੇਤ੍ਵਾ ‘‘ਬੁਦ੍ਧੋਤਿਪਦਂ ਅਪਰਿਮਾਣਂ, ਨਾਸ੍ਸ ਸਕ੍ਕਾ ਪਰਿਮਾਣਂ ਕਾਤੁ’’ਨ੍ਤਿ ਤਸ੍ਮਿਂਯੇਵ ਪਦੇ ਪਸਨ੍ਨੋ ਸਤਸਹਸ੍ਸਂ ਦਤ੍ਵਾ ‘‘ਅਪਰਂ ਕਿਂ ਸਾਸਨ’’ਨ੍ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ਦੇਵ ਧਮ੍ਮਰਤਨਂ ਨਾਮ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਨ੍ਤਿ। ਤਮ੍ਪਿ ਸੁਤ੍ਵਾ ਤਥੇਵ ਤਿਕ੍ਖਤ੍ਤੁਂ ਪਟਿਞ੍ਞਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਅਪਰਮ੍ਪਿ ਸਤਸਹਸ੍ਸਂ ਦਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ‘‘ਅਞ੍ਞਂ ਕਿਂ ਸਾਸਨ’’ਨ੍ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ਸਙ੍ਘਰਤਨਂ ਦੇਵ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਨ੍ਤਿ। ਤਮ੍ਪਿ ਸੁਤ੍ਵਾ ਤਥੇਵ ਪਟਿਞ੍ਞਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਅਪਰਮ੍ਪਿ ਸਤਸਹਸ੍ਸਂ ਦਤ੍ਵਾ ਦਿਨ੍ਨਭਾਵਂ ਪਣ੍ਣੇ ਲਿਖਿਤ੍ਵਾ, ‘‘ਤਾਤਾ, ਦੇਵਿਯਾ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਚ੍ਛਥਾ’’ਤਿ ਪੇਸੇਸਿ। ਤੇਸੁ ਗਤੇਸੁ ਅਮਚ੍ਚੇ ਪੁਚ੍ਛਿ – ‘‘ਤਾਤਾ, ਬੁਦ੍ਧੋ ਲੋਕੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੋ, ਤੁਮ੍ਹੇ ਕਿਂ ਕਰਿਸ੍ਸਥਾ’’ਤਿ? ਦੇਵ ਤੁਮ੍ਹੇ ਕਿਂ ਕਤ੍ਤੁਕਾਮਾਤਿ? ਅਹਂ ਪਬ੍ਬਜਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ। ਮਯਮ੍ਪਿ ਪਬ੍ਬਜਿਸ੍ਸਾਮਾਤਿ। ਤੇ ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਘਰਂ ਵਾ ਕੁਟੁਮ੍ਬਂ ਵਾ ਅਨਪਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ਯੇ ਅਸ੍ਸੇ ਆਰੁਯ੍ਹ ਗਤਾ ਤੇਹੇਵ ਨਿਕ੍ਖਮਿਂਸੁ।

ਵਾਣਿਜਾ ਅਨੋਜਾਦੇਵਿਯਾ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਣ੍ਣਂ ਦਸ੍ਸੇਸੁਂ। ਸਾ ਤਂ ਵਾਚੇਤ੍ਵਾ ‘‘ਰਞ੍ਞਾ ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਬਹੂ ਕਹਾਪਣਾ ਦਿਨ੍ਨਾ, ਕਿਂ ਤੁਮ੍ਹੇਹਿ ਕਤਂ, ਤਾਤਾ’’ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ਪਿਯਸਾਸਨਂ, ਦੇਵਿ, ਆਨੀਤਨ੍ਤਿ। ਅਮ੍ਹੇਪਿ ਸਕ੍ਕਾ, ਤਾਤਾ, ਸੁਣਾਪੇਤੁਨ੍ਤਿ? ਸਕ੍ਕਾ, ਦੇਵਿ, ਉਚ੍ਛਿਟ੍ਠਮੁਖੇਹਿ ਪਨ ਵਤ੍ਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕਾਤਿ। ਸਾ ਸੁਵਣ੍ਣਭਿਙ੍ਗਾਰੇਨ ਉਦਕਂ ਦਾਪੇਸਿ। ਤੇ ਮੁਖਂ ਵਿਕ੍ਖਾਲੇਤ੍ਵਾ ਰਞ੍ਞੋ ਆਰੋਚਿਤਨਿਯਾਮੇਨੇਵ ਆਰੋਚੇਸੁਂ। ਸਾਪਿ ਤਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਪਾਮੋਜ੍ਜਾ ਤੇਨੇਵ ਨਯੇਨ ਏਕੇਕਸ੍ਮਿਂ ਪਦੇ ਤਿਕ੍ਖਤ੍ਤੁਂ ਪਟਿਞ੍ਞਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਪਟਿਞ੍ਞਾਗਣਨਾਯ ਤੀਣਿ ਤੀਣਿ ਕਤ੍ਵਾ ਨਵ ਸਤਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਅਦਾਸਿ। ਵਾਣਿਜਾ ਸਬ੍ਬਾਨਿਪਿ ਦ੍ਵਾਦਸ ਸਤਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਲਭਿਂਸੁ। ਅਥ ਨੇ ‘‘ਰਾਜਾ ਕਹਂ, ਤਾਤਾ’’ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ਪਬ੍ਬਜਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤੋ, ਦੇਵੀਤਿ। ‘‘ਤੇਨ ਹਿ, ਤਾਤਾ, ਤੁਮ੍ਹੇ ਗਚ੍ਛਥਾ’’ਤਿ ਤੇ ਉਯ੍ਯੋਜੇਤ੍ਵਾ ਰਞ੍ਞਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਗਤਾਨਂ ਅਮਚ੍ਚਾਨਂ ਮਾਤੁਗਾਮੇ ਪਕ੍ਕੋਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ‘‘ਤੁਮ੍ਹੇ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਾਮਿਕਾਨਂ ਗਤਟ੍ਠਾਨਂ ਜਾਨਾਥ ਅਮ੍ਮਾ’’ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ਜਾਨਾਮ, ਅਯ੍ਯੇ, ਰਞ੍ਞਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਉਯ੍ਯਾਨਕੀਲ਼ਂ ਗਤਾਤਿ। ਆਮ, ਅਮ੍ਮਾ ਗਤਾ, ਤਤ੍ਥ ਪਨ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ‘‘ਬੁਦ੍ਧੋ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੋ, ਧਮ੍ਮੋ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੋ, ਸਙ੍ਘੋ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੋ’’ਤਿ ਸੁਤ੍ਵਾ ‘‘ਦਸਬਲਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਪਬ੍ਬਜਿਸ੍ਸਾਮਾ’’ਤਿ ਗਤਾ, ਤੁਮ੍ਹੇ ਕਿਂ ਕਰਿਸ੍ਸਥਾਤਿ? ਤੁਮ੍ਹੇ ਪਨ, ਅਯ੍ਯੇ, ਕਿਂ ਕਤ੍ਤੁਕਾਮਾਤਿ? ‘‘ਅਹਂ ਪਬ੍ਬਜਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਨ ਤੇਹਿ ਵਨ੍ਤਵਮਨਂ ਜਿਵ੍ਹਗ੍ਗੇ ਠਪੇਯ੍ਯਨ੍ਤਿ। ‘‘ਯਦਿ ਏਵਂ, ਮਯਮ੍ਪਿ ਪਬ੍ਬਜਿਸ੍ਸਾਮਾ’’ਤਿ ਸਬ੍ਬਾਪਿ ਰਥੇ ਯੋਜੇਤ੍ਵਾ ਨਿਕ੍ਖਮਿਂਸੁ।

ਰਾਜਾਪਿ ਅਮਚ੍ਚਸਹਸ੍ਸੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਗਙ੍ਗਾਤੀਰਂ ਪਾਪੁਣਿ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਸਮਯੇ ਗਙ੍ਗਾ ਪੂਰਾ ਹੋਤਿ। ਅਥ ਨਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ‘‘ਅਯਂ ਗਙ੍ਗਾ ਪੂਰਾ ਹੋਤਿ ਚਣ੍ਡਮਚ੍ਛਾਕਿਣ੍ਣਾ, ਅਮ੍ਹੇਹਿ ਚ ਸਦ੍ਧਿਂ ਆਗਤਾ ਦਾਸਾ ਵਾ ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਵਾ ਨਤ੍ਥਿ, ਯੇ ਨੋ ਨਾਵਂ ਵਾ ਉਲ਼ੁਮ੍ਪਂ ਵਾ ਕਤ੍ਵਾ ਦਦੇਯ੍ਯੁਂ। ਏਤਸ੍ਸ ਪਨ ਸਤ੍ਥੁ ਗੁਣਾ ਨਾਮ ਹੇਟ੍ਠਾ ਅਵੀਚਿਤੋ ਉਪਰਿ ਯਾਵ ਭਵਗ੍ਗਾ ਪਤ੍ਥਟਾ। ਸਚੇ ਏਸ ਸਤ੍ਥਾ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ, ਇਮੇਸਂ ਅਸ੍ਸਾਨਂ ਖੁਰਪਿਟ੍ਠਾਨਿ ਮਾ ਤੇਮੇਨ੍ਤੂ’’ਤਿ ਉਦਕਪਿਟ੍ਠੇਨ ਅਸ੍ਸੇ ਪਕ੍ਖਨ੍ਦਾਪੇਸੁਂ। ਏਕਸ੍ਸ ਅਸ੍ਸਸ੍ਸਾਪਿ ਖੁਰਪਿਟ੍ਠਮਤ੍ਤਂ ਨ ਤੇਮਿ, ਰਾਜਮਗ੍ਗੇਨ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਾ ਵਿਯ ਪਰਤੀਰਂ ਪਤ੍ਵਾ ਪਰਤੋ ਅਞ੍ਞਂ ਮਹਾਨਦਿਂ ਪਾਪੁਣਿਂਸੁ। ‘‘ਦੁਤਿਯਾ ਕਿਨ੍ਨਾਮਾ’’ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ਨੀਲਵਾਹਿਨੀ ਨਾਮ ਗਮ੍ਭੀਰਤੋਪਿ ਪੁਥੁਲਤੋਪਿ ਅਡ੍ਢਯੋਜਨਮਤ੍ਤਾ ਦੇਵਾਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਅਞ੍ਞਾ ਸਚ੍ਚਕਿਰਿਯਾ ਨਤ੍ਥਿ, ਤਾਯ ਏਵ ਸਚ੍ਚਕਿਰਿਯਾਯ ਤਮ੍ਪਿ ਅਡ੍ਢਯੋਜਨਵਿਤ੍ਥਾਰਂ ਨਦਿਂ ਅਤਿਕ੍ਕਮਿਂਸੁ। ਅਥ ਤਤਿਯਂ ਚਨ੍ਦਭਾਗਂ ਨਾਮ ਮਹਾਨਦਿਂ ਪਤ੍ਵਾ ਤਮ੍ਪਿ ਤਾਯ ਏਵ ਸਚ੍ਚਕਿਰਿਯਾਯ ਅਤਿਕ੍ਕਮਿਂਸੁ।

ਸਤ੍ਥਾਪਿ ਤੰਦਿਵਸੰ ਪਚ੍ਚੂਸਸਮਯੇ ਮਹਾਕਰੁਣਾਸਮਾਪਤ੍ਤਿਤੋ ਵੁਟ੍ਠਾਯ ਲੋਕੰ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ‘‘ਅਜ੍ਜ ਮਹਾਕਪ੍ਪਿਨੋ ਤਿਯੋਜਨਸਤਿਕੰ ਰਜ੍ਜੰ ਪਹਾਯ ਅਮਚ੍ਚਸਹਸ੍ਸਪਰਿਵਾਰੋ ਮਮ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਪਬ੍ਬਜਿਤੁੰ ਆਗਚ੍ਛਤੀ’’ਤਿ ਦਿਸ੍ਵਾ ‘‘ਮਯਾ ਤੇਸੰ ਪਚ੍ਚੁਗ੍ਗਮਨੰ ਕਾਤੁੰ ਯੁਤ੍ਤ’’ਨ੍ਤਿ ਪਾਤੋਵ ਸਰੀਰਪਟਿਜਗ੍ਗਨੰ ਕਤ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਪਰਿਵਾਰੋ ਸਾਵਤ੍ਥਿਯੰ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਚਰਿਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਛਾਭਤ੍ਤੰ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਪਟਿਕ੍ਕਨ੍ਤੋ ਸਯਮੇਵ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਆਕਾਸੇ ਉਪ੍ਪਤਿਤ੍ਵਾ ਚਨ੍ਦਭਾਗਾਯ ਤੀਰੇ ਤੇਸੰ ਉਤ੍ਤਰਣਤਿਤ੍ਥਅਭਿਮੁਖਟ੍ਠਾਨੇ ਮਹਾਨਿਗ੍ਰੋਧਰੁਕ੍ਖੋ ਅਤ੍ਥਿ, ਤਤ੍ਥ ਪਲ੍ਲਙ੍ਕੇਨ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਪਰਿਮੁਖੰ ਸਤਿੰ ਉਪਟ੍ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਛਬ੍ਬਣ੍ਣਬੁਦ੍ਧਰਸ੍ਮਿਯੋ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਸਿ। ਤੇ ਤੇਨ ਤਿਤ੍ਥੇਨ ਉਤ੍ਤਰਨ੍ਤਾ ਬੁਦ੍ਧਰਸ੍ਮਿਯੋ ਇਤੋ ਚਿਤੋ ਚ ਧਾਵਨ੍ਤਿਯੋ ਓਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ਦਸਬਲਸ੍ਸ ਪੁਣ੍ਣਚਨ੍ਦਸਸ੍ਸਿਰਿਕੰ ਮੁਖੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ‘‘ਯੰ ਸਤ੍ਥਾਰੰ ਉਦ੍ਦਿਸ੍ਸ ਮਯੰ ਪਬ੍ਬਜਿਤਾ, ਅਦ੍ਧਾ ਸੋ ਏਸੋ’’ਤਿ ਦਸ੍ਸਨੇਨੇਵ ਨਿਟ੍ਠੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਦਿਟ੍ਠਟ੍ਠਾਨਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਓਣਮਿਤ੍ਵਾ ਵਨ੍ਦਮਾਨਾ ਆਗਮ੍ਮ ਸਤ੍ਥਾਰੰ ਵਨ੍ਦਿੰਸੁ। ਰਾਜਾ ਗੋਪ੍ਫਕੇਸੁ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾਰੰ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤੰ ਨਿਸੀਦਿ ਸਦ੍ਧਿੰ ਅਮਚ੍ਚਸਹਸ੍ਸੇਨ। ਸਤ੍ਥਾ ਤੇਸੰ ਧਮ੍ਮਕਥੰ ਕਥੇਸਿ। ਦੇਸਨਾਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਸਬ੍ਬੇਵ ਅਰਹਤ੍ਤੇ ਪਤਿਟ੍ਠਾਯ ਸਤ੍ਥਾਰੰ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜੰ ਯਾਚਿੰਸੁ। ਸਤ੍ਥਾ ‘‘ਪੁਬ੍ਬੇ ਇਮੇ ਚੀਵਰਦਾਨਸ੍ਸ ਦਿਨ੍ਨਤ੍ਤਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਾਨਿ ਗਹੇਤ੍ਵਾਵ ਆਗਤਾ’’ਤਿ ਸੁਵਣ੍ਣਵਣ੍ਣੰ ਹਤ੍ਥੰ ਪਸਾਰੇਤ੍ਵਾ ‘‘ਏਥ ਭਿਕ੍ਖਵੋ, ਸ੍ਵਾਕ੍ਖਾਤੋ ਧਮ੍ਮੋ, ਚਰਥ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯੰ ਸਮ੍ਮਾ ਦੁਕ੍ਖਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤਕਿਰਿਯਾਯਾ’’ਤਿ ਆਹ। ਸਾਵ ਤੇਸੰ ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤਾਨੰ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾ ਚ ਉਪਸਮ੍ਪਦਾ ਚ ਅਹੋਸਿ, ਵਸ੍ਸਸਟ੍ਠਿਕਤ੍ਥੇਰਾ ਵਿਯ ਸਤ੍ਥਾਰੰ ਪਰਿਵਾਰਯਿੰਸੁ।

ਅਨੋਜਾਪਿ ਦੇਵੀ ਰਥਸਹਸ੍ਸਪਰਿਵਾਰਾ ਗਙ੍ਗਾਤੀਰੰ ਪਤ੍ਵਾ ਰਞ੍ਞੋ ਅਤ੍ਥਾਯ ਆਭਤੰ ਨਾਵੰ ਵਾ ਉਲ੍ਲੁਮ੍ਪੰ ਵਾ ਅਦਿਸ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਬਜਤ੍ਤਤਾਯ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ‘‘ਰਾਜਾ ਸਚ੍ਚਕਿਰਿਯੰ ਕਤ੍ਵਾ ਗਤੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਸੋ ਪਨ ਸਤ੍ਥਾ ਨ ਕੇਵਲੰ ਤੇਸੰਯੇਵ ਅਤ੍ਥਾਯ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੋ, ਸਚੇ ਸੋ ਸਤ੍ਥਾ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ, ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਰਥਾ ਮਾ ਉਦਕੇ ਨਿਮੁਜ੍ਜਿੰਸੂ’’ਤਿ ਉਦਕਪਿਟ੍ਠੇਨ ਰਥੇ ਪਕ੍ਖਨ੍ਦਾਪੇਸਿ। ਰਥਾਨੰ ਨੇਮਿਵਟ੍ਟਿਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਨ ਤੇਮਿ। ਦੁਤਿਯਨਦਿਮ੍ਪਿ ਤਤਿਯਨਦਿਮ੍ਪਿ ਤੇਨੇਵ ਸਚ੍ਚਕਾਰੇਨ ਉਤ੍ਤਰਿ। ਉਤ੍ਤਰਮਾਨਾ ਏਵ ਚ ਨਿਗ੍ਰੋਧਰੁਕ੍ਖਮੂਲੇ ਸਤ੍ਥਾਰੰ ਅਦ੍ਦਸ। ਸਤ੍ਥਾਪਿ ‘‘ਇਮਾਸੰ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਾਮਿਕੇ ਪਸ੍ਸਨ੍ਤੀਨੰ ਛਨ੍ਦਰਾਗੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਮਗ੍ਗਫਲਾਨੰ ਅਨ੍ਤਰਾਯੰ ਕਰੇਯਜ, ਧਮ੍ਮੰ ਸੋਤੁੰ ਚ ਨ ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀ’’ਤਿ। ਯਥਾ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞੰ ਨ ਪਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਤਥਾ ਅਕਾਸਿ। ਤਾ ਸਬ੍ਬਾਪਿ ਤਿਤ੍ਥਤੋ ਉਤ੍ਤਰਿਤ੍ਵਾ ਦਸਬਲੰ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਨਿਸੀਦਿੰਸੁ। ਸਤ੍ਥਾ ਤਾਸੰ ਧਮ੍ਮਕਥੰ ਕਥੇਸਿ। ਦੇਸਨਾਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਸਬ੍ਬਾ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲੇ ਪਤਿਟ੍ਠਾਯ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞੰ ਪਸ੍ਸਿੰਸੁ। ਸਤ੍ਥਾ ‘‘ਉਪ੍ਪਲਵਣ੍ਣਾ ਆਗਚ੍ਛਤੂ’’ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ। ਥੇਰੀ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬਾ ਪਬ੍ਬਾਜੇਤ੍ਵਾ ਆਦਾਯ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਉਪਸ੍ਸਯੰ ਗਤਾ, ਸਤ੍ਥਾ ਭਿਕ੍ਖੁਸਹਸ੍ਸੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਆਕਾਸੇਨ ਜੇਤਵਨੰ ਅਗਮਾਸਿ।

ਅਥਾਯੰ ਮਹਾਕਪ੍ਪਿਨਤ੍ਥੇਰੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਕਿਚ੍ਚੰ ਮਤ੍ਥਕਪ੍ਪਤ੍ਤੰ ਞਤ੍ਵਾ ਅਪ੍ਪੋਸ੍ਸੁਕ੍ਕੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਫਲਸਮਾਪਤ੍ਤਿਸੁਖੇਨ ਵੀਤਿਨਾਮੇਨ੍ਤੋ ਅਰਞ੍ਞਗਤੋਪਿ ਰੁਕ੍ਖਮੂਲਗਤੋਪਿ ਸੁਞ੍ਞਾਗਾਰਗਤੋਪਿ ‘‘ਅਹੋ ਸੁਖੰ ਅਹੋ ਸੁਖ’’ਨ੍ਤਿ ਅਭਿਣ੍ਹੰ ਉਦਾਨੰ ਉਦਾਨੇਸਿ। ਭਿਕ੍ਖੂ ਕਥੰ ਉਪ੍ਪਾਦੇਸੁੰ ‘‘ਕਪ੍ਪਿਨਤ੍ਥੇਰੋ ਰਜ੍ਜਸੁਖੰ ਅਨੁਸ੍ਸਰਨ੍ਤੋ ਉਦਾਨੰ ਉਦਾਨੇਤੀ’’ਤਿ। ਤੇ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਆਰੋਚੇਸੁੰ। ਭਗਵਾ ‘‘ਮਮ ਪੁਤ੍ਤੋ ਮਗ੍ਗਸੁਖੰ ਫਲਸੁਖੰ ਆਰਬ੍ਭ ਉਦਾਨੰ ਉਦਾਨੇਸੀ’’ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਪਦੇ ਇਮੰ ਗਾਥਮਾਹ –

‘‘ਧਮ੍ਮਪੀਤਿ ਸੁਖੰ ਸੇਤਿ, ਵਿਪ੍ਪਸਨ੍ਨੇਨ ਚੇਤਸਾ।
ਅਰਿਯਪ੍ਪਵੇਦਿਤੇ ਧਮ੍ਮੇ, ਸਦਾ ਰਮਤਿ ਪਣ੍ਡਿਤੋ’’ਤਿ॥ (ਧ॰ ਪ॰ ੭੯)।

ਅਥੇਕਦਿਵਸੰ ਸਤ੍ਥਾ ਤਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤੇਵਾਸਿਕਭਿਕ੍ਖੁਸਹਸ੍ਸੰ ਆਮਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਆਹ – ‘‘ਕਚ੍ਚਿ ਵੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਆਚਰਿਯੋ ਧਮ੍ਮੰ ਦੇਸੇਤੀ’’ਤਿ। ਨ ਭਗਵਾ ਦੇਸੇਤਿ, ਅਪ੍ਪੋਸ੍ਸੁਕ੍ਕੋ ਦਿਟ੍ਠਧਮ੍ਮਸੁਖਵਿਹਾਰੰ ਅਨੁਯੁਤ੍ਤੋ ਵਿਹਰਤਿ, ਕਸ੍ਸਚਿ ਓਵਾਦਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਨ ਦੇਤੀਤਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਤੰ ਪਕ੍ਕੋਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ‘‘ਸਚ੍ਚੰ ਕਿਰ ਤ੍ਵੰ, ਕਪ੍ਪਿਨ, ਅਨ੍ਤੇਵਾਸਿਕਾਨੰ ਓਵਾਦਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਨ ਦੇਸੀ’’ਤਿ? ਸਚ੍ਚੰ ਭਗਵਾਤਿ। ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ, ਮਾ ਏਵੰ ਕਰਿ, ਅਜ੍ਜ ਪਟ੍ਠਾਯ ਅਨ੍ਤੇਵਾਸਿਕਾਨੰ ਧਮ੍ਮੰ ਦੇਸੇਹੀਤਿ। ‘‘ਸਾਧੁ, ਭਨ੍ਤੇ’’ਤਿ ਥੇਰੋ ਸਤ੍ਥੁ ਕਥੰ ਸਿਰਵਰੇਨ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਏਕਸਮੋਧਾਨੇਯੇਵ ਸਮਣਸਹਸ੍ਸਸ੍ਸ ਧਮ੍ਮੰ ਦੇਸੇਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬੇ ਅਰਹਤ੍ਤੰ ਪਾਪੇਸਿ। ਅਪਰਭਾਗੇ ਸਤ੍ਥਾ ਸਙ੍ਘਮਜ੍ਝੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਪਟਿਪਾਟਿਯਾ ਥੇਰੇ ਠਾਨਨ੍ਤਰੇਸੁ ਠਪੇਨ੍ਤੋ ਮਹਾਕਪ੍ਪਿਨਤ੍ਥੇਰੰ ਭਿਕ੍ਖੁਓਵਾਦਕਾਨੰ ਅਗ੍ਗਟ੍ਠਾਨੇ ਠਪੇਸੀਤਿ।

ਸਾਗਤਤ੍ਥੇਰਵਤ੍ਥੁ

੨੩੨. ਦਸਮੇ **ਤੇਜੋਧਾਤੁਕੁਸਲਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਤੇਜੋਧਾਤੁਂ ਸਮਾਪਜ੍ਜਿਤੁਂ ਕੁਸਲਾਨਂ ਸਾਗਤਤ੍ਥੇਰੋ ਅਗ੍ਗੋਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਅਯਞ੍ਹਿ ਥੇਰੋ ਤੇਜੋਧਾਤੁਸਮਾਪਤ੍ਤਿਯਾ ਅਮ੍ਬਤਿਤ੍ਥਨਾਗਸ੍ਸ ਤੇਜਸਾ ਤੇਜਂ ਪਰਿਯਾਦਿਯਿਤ੍ਵਾ ਤਂ ਨਾਗਂ ਨਿਬ੍ਬਿਸੇਵਨਂ ਅਕਾਸਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਤੇਜੋਧਾਤੁਕੁਸਲਾਨਂ ਅਗ੍ਗੋ ਨਾਮ ਜਾਤੋ।

ਤਸ੍ਸ ਪਞ੍ਹਕਮ੍ਮੇ ਅਯਮਨੁਪੁਬ੍ਬਿਕਥਾ – ਅਯਮ੍ਪਿ ਹਿ ਪਦੁਮੁਤ੍ਤਰਬੁਦ੍ਧਕਾਲੇ ਹਂਸਵਤਿਯਂ ਕੁਲਗੇਹੇ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਅਪਰਭਾਗੇ ਸਤ੍ਥੁਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸੁਣਨ੍ਤੋ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਏਕਂ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਤੇਜੋਧਾਤੁਕੁਸਲਾਨਂ ਅਗ੍ਗਟ੍ਠਾਨੇ ਠਪੇਨ੍ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਅਧਿਕਾਰਕਮ੍ਮਂ ਕਤ੍ਵਾ ਤਂ ਠਾਨਨ੍ਤਰਂ ਪਤ੍ਥੇਸਿ। ਸੋ ਯਾਵਜੀਵਂ ਕੁਸਲਂ ਕਤ੍ਵਾ ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸੇਸੁ ਸਂਸਰਨ੍ਤੋ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਬੁਦ੍ਧੁਪ੍ਪਾਦੇ ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਕੁਲੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ, ਸਾਗਤਮਾਣਵੋਤਿਸ੍ਸ ਨਾਮਂ ਅਕਂਸੁ। ਸੋ ਅਪਰਭਾਗੇ ਸਤ੍ਥੁ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਪਟਿਲਦ੍ਧਸਦ੍ਧੋ ਪਬ੍ਬਜਿਤ੍ਵਾ ਅਟ੍ਠ ਸਮਾਪਤ੍ਤਿਯੋ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਵਸੀਭਾਵਂ ਪਾਪੁਣਿ।

ਅਥੇਕਦਿਵਸਂ ਸਤ੍ਥਾ ਚਾਰਿਕਂ ਚਰਮਾਨੋ ਕੋਸਮ੍ਬਿਨਗਰਸਮੀਪਂ ਅਗਮਾਸਿ। ਤੇਨ ਚ ਸਮਯੇਨ ਨਦੀਤਿਤ੍ਥੇ ਪੋਰਾਣਕਨਾਵਿਕਸ੍ਸ ਬਹੂ ਆਗਨ੍ਤੁਕਗਮਿਕਾ ਵੇਰਿਨੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਤਂ ਪੋਥੇਤ੍ਵਾ ਮਾਰਯਿਂਸੁ। ਸੋ ਵਿਰੁਦ੍ਧੇਨ ਚਿਤ੍ਤੇਨ ਪਤ੍ਥਨਂ ਪਟ੍ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਮਿਂਯੇਵ ਤਿਤ੍ਥੇ ਮਹਾਨੁਭਾਵੋ ਨਾਗਰਾਜਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੋ। ਸੋ ਵਿਰੁਦ੍ਧਚਿਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਅਕਾਲੇਯੇਵ ਵਸ੍ਸਾਪੇਤਿ, ਕਾਲੇ ਪਨ ਨ ਵਸ੍ਸਾਪੇਤਿ, ਸਸ੍ਸਾਨਿ ਨ ਸਮ੍ਮਾ ਸਮ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ। ਸਕਲਰਟ੍ਠਵਾਸਿਨੋ ਚ ਤਸ੍ਸ ਵੂਪਸਮਨਤ੍ਥਂ ਅਨੁਸਂਵਚ੍ਛਰਂ ਬਲਿਕਮ੍ਮਂ ਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਵਸਨਟ੍ਠਾਯ ਚਸ੍ਸ ਏਕਂ ਗੇਹਂ ਅਕਂਸੁ। ਸਤ੍ਥਾਪਿ ਤੇਨੇਵ ਤਿਤ੍ਥੇਨ ਉਤ੍ਤਰਿਤ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਪਰਿਵੁਤੋ ‘‘ਤਸ੍ਮਿਂਯੇਵ ਪਦੇਸੇ ਰਤ੍ਤਿਂ ਵਸਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਅਗਮਾਸਿ।

ਅਥਾਯਂ ਥੇਰੋ ‘‘ਚਣ੍ਡੋ ਕਿਰੇਤ੍ਥ ਨਾਗਰਾਜਾ’’ਤਿ ਸੁਤ੍ਵਾ ‘‘ਇਮਂ ਨਾਗਰਾਜਾਨਂ ਦਮੇਤ੍ਵਾ ਨਿਬ੍ਬਿਸੇਵਨਂ ਕਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥੁ ਵਸਨਟ੍ਠਾਨਂ ਪਰਿਯਾਦੇਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ’’ਤਿ ਨਾਗਰਾਜਸ੍ਸ ਵਸਨਟ੍ਠਾਨਂ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਪਲ੍ਲਙ੍ਕਂ ਆਭੁਜਿਤ੍ਵਾ ਨਿਸੀਦਿ। ਨਾਗੋ ਕੁਜ੍ਝਿਤ੍ਵਾ ‘‘ਕੋਨਾਮਾਯਂ ਮੁਣ੍ਡਕੋ ਮਯ੍ਹਂ ਵਸਨਟ੍ਠਾਨਂ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ’’ਤਿ ਧੂਪਾਯਿ, ਥੇਰੋ ਉਤ੍ਤਰਿਤਰਂ ਧੂਪਾਯਿ। ਨਾਗੋ, ਪਜ੍ਜਲਿ, ਥੇਰੋਪਿ ਉਤ੍ਤਰਿਤਰਂ ਪਜ੍ਜਲਿਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਤੇਜਂ ਪਰਿਯਾਦਿਯਿ। ਸੋ ‘‘ਮਹਨ੍ਤੋ ਵਤਾਯਂ ਭਿਕ੍ਖੂ’’ਤਿ ਥੇਰਸ੍ਸ ਪਾਦਮੂਲੇ ਨਿਪਤਿਤ੍ਵਾ, ‘‘ਭਨ੍ਤੇ, ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਸਰਣਂ ਗਚ੍ਛਾਮੀ’’ਤਿ ਆਹ। ਮਯ੍ਹਂ ਸਰਣਗਮਨਕਿਚ੍ਚਂ ਨਤ੍ਥਿ, ਦਸਬਲਸ੍ਸ ਸਰਣਂ ਗਚ੍ਛਾਤਿ। ਸੋ ‘‘ਸਾਧੂ’’ਤਿ ਸਰਣਗਤੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਨ ਕਞ੍ਚਿ ਵਿਹੇਠੇਤਿ, ਦੇਵਮ੍ਪਿ ਸਮ੍ਮਾ ਵਸ੍ਸਾਪੇਤਿ, ਸਸ੍ਸਾਨਿ ਸਮ੍ਮਾ ਸਮ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ।

ਕੋਸਮ੍ਬਿਵਾਸਿਨੋ ‘‘ਅਯ੍ਯੇਨ ਕਿਰ ਸਾਗਤੇਨ ਅਮ੍ਬਤਿਤ੍ਥਕਨਾਗੋ ਦਮਿਤੋ’’ਤਿ ਸੁਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥੁ ਆਗਮਨਂ ਉਦਿਕ੍ਖਮਾਨਾ ਦਸਬਲਸ੍ਸ ਮਹਾਸਕ੍ਕਾਰਂ ਸਜ੍ਜਯਿਂਸੁ। ਤੇ ਦਸਬਲਸ੍ਸ ਮਹਾਸਕ੍ਕਾਰਂ ਕਤ੍ਵਾ ਛਬ੍ਬਗ੍ਗਿਯਾਨਂ ਵਚਨੇਨ ਸਬ੍ਬਗੇਹੇਸੁ ਕਾਪੋਤਿਕਂ ਪਸਨ੍ਨਂ ਪਟਿਯਾਦੇਤ੍ਵਾ ਪੁਨਦਿਵਸੇ ਸਾਗਤਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਚਰਨ੍ਤਸ੍ਸ ਗੇਹੇ ਗੇਹੇ ਥੋਕਂ ਥੋਕਂ ਅਦਂਸੁ। ਥੇਰੋ ਅਪਞ੍ਞਤ੍ਤੇ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇ ਮਨੁਸ੍ਸੇਹਿ ਯਾਚਿਯਮਾਨੋ ਗੇਹੇ ਗੇਹੇ ਥੋਕਂ ਥੋਕਂ ਪਿਵਿਤ੍ਵਾ ਅਵਿਦੂਰਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾਵ ਅਨਾਹਾਰਿਕਭਾਵੇਨ ਸਤਿਂ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ਸਙ੍ਕਾਰਟ੍ਠਾਨੇ ਪਤਿ।

ਸਤ੍ਥਾ ਕਤਭਤ੍ਤਕਿਚ੍ਚੋ ਨਿਕ੍ਖਮਨ੍ਤੋ ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਗਾਹਾਪੇਤ੍ਵਾ ਵਿਹਾਰਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਵਿਗਰਹਿਤ੍ਵਾ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ ਪਞ੍ਞਾਪੇਸਿ। ਸੋ ਪੁਨਦਿਵਸੇ ਸਤਿਂ ਲਭਿਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨਾ ਕਤਕਾਰਣਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਅਚ੍ਚਯਂ ਦੇਸੇਤ੍ਵਾ ਦਸਬਲਂ ਖਮਾਪੇਤ੍ਵਾ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਸਂਵੇਗੋ ਵਿਪਸ੍ਸਨਂ ਵਡ੍ਢੇਤ੍ਵਾ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਾਪੁਣਿ। ਏਵਂ ਵਤ੍ਥੁ ਵਿਨਯੇ ਸਮੁਟ੍ਠਿਤਂ। ਤਂ ਤਤ੍ਥ ਆਗਤਨਯੇਨੇਵ ਵਿਤ੍ਥਾਰਤੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। ਅਪਰਭਾਗੇ ਪਨ ਸਤ੍ਥਾ ਜੇਤਵਨੇ ਮਹਾਵਿਹਾਰੇ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਪਟਿਪਾਟਿਯਾ ਥੇਰੇ ਠਾਨਨ੍ਤਰੇਸੁ ਠਪੇਨ੍ਤੋ ਸਾਗਤਤ੍ਥੇਰਂ ਤੇਜੋਧਾਤੁਕੁਸਲਾਨਂ ਅਗ੍ਗਟ੍ਠਾਨੇ ਠਪੇਸੀਤਿ।

ਰਾਧਤ੍ਥੇਰਵਤ੍ਥੁ

੨੩੩. ਏਕਾਦਸਮੇ **ਪਟਿਭਾਨੇਯ੍ਯਕਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਸਤ੍ਥੁ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾਪਟਿਭਾਨਸ੍ਸ ਪਚ੍ਚਯਭੂਤਾਨਂ ਪਟਿਭਾਨਜਨਕਾਨਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਰਾਧਤ੍ਥੇਰੋ ਅਗ੍ਗੋਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਥੇਰਸ੍ਸ ਹਿ ਦਿਟ੍ਠਿਸਮੁਦਾਚਾਰਞ੍ਚ ਓਕਪ੍ਪਨਿਯਸਦ੍ਧਞ੍ਚ ਆਗਮ੍ਮ ਦਸਬਲਸ੍ਸ ਨਵਨਵਾ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾ ਪਟਿਭਾਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਥੇਰੋ ਪਟਿਭਾਨੇਯ੍ਯਕਾਨਂ ਅਗ੍ਗੋ ਨਾਮ ਜਾਤੋ।

ਤਸ੍ਸ ਪਞ੍ਹਕਮ੍ਮੇ ਅਯਮਨੁਪੁਬ੍ਬਿਕਥਾ – ਅਯਮ੍ਪਿ ਹਿ ਪਦੁਮੁਤ੍ਤਰਬੁਦ੍ਧਕਾਲੇ ਹਂਸਵਤਿਯਂ ਕੁਲਗੇਹੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਅਪਰਭਾਗੇ ਸਤ੍ਥੁ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸੁਣਨ੍ਤੋ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਏਕਂ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਪਟਿਭਾਨੇਯ੍ਯਕਾਨਂ ਅਗ੍ਗਟ੍ਠਾਨੇ ਠਪੇਨ੍ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਅਧਿਕਾਰਕਮ੍ਮਂ ਕਤ੍ਵਾ ਤਂ ਠਾਨਨ੍ਤਰਂ ਪਤ੍ਥੇਸਿ। ਸੋ ਯਾਵਜੀਵਂ ਤਥਾਗਤਂ ਪਰਿਚਰਿਤ੍ਵਾ ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸੇਸੁ ਸਂਸਰਨ੍ਤੋ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਬੁਦ੍ਧੁਪ੍ਪਾਦੇ ਰਾਜਗਹਨਗਰੇ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਕੁਲੇ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਂ ਗਣ੍ਹਿ, ਰਾਧਮਾਣਵੋਤਿਸ੍ਸ ਨਾਮਂ ਅਕਂਸੁ।

ਸੋ ਮਹਲ੍ਲਕਕਾਲੇ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪੁਤ੍ਤਦਾਰੇਨ ਅਬਹੁਮਤੋ ''ਪਬ੍ਬਜਿਤ੍ਵਾ ਕਾਲਂ ਵੀਤਿਨਾਮੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਵਿਹਾਰਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਥੇਰੇ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਂ ਯਾਚਿ। ''ਜਿਣ੍ਣੋ ਮਹਲ੍ਲਕਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ''ਤਿ ਨ ਕੋਚਿ ਪਬ੍ਬਾਜੇਤੁਂ ਇਚ੍ਛਿ। ਅਥੇਕਦਿਵਸਂ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਟਿਸਨ੍ਥਾਰਂ ਕਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਨਿਸੀਦਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਤਸ੍ਸ ਉਪਨਿਸ੍ਸਯਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਕਥਂ ਸਮੁਟ੍ਠਾਪੇਤੁਕਾਮੋ ''ਕਿਂ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ, ਪੁਤ੍ਤਦਾਰਾ ਤਂ ਪਟਿਜਗ੍ਗਨ੍ਤੀ''ਤਿ? ਕੁਤੋ, ਭੋ ਗੋਤਮ, ਪਟਿਜਗ੍ਗਨਂ, ਮਹਲ੍ਲਕੋਤਿ ਮਂ ਬਹਿ ਨੀਹਰਿਂਸੁ। ਕਿਂ ਪਨ ਤੇ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ, ਪਬ੍ਬਜਿਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ? ਕੋ ਮਂ, ਭੋ ਗੋਤਮ, ਪਬ੍ਬਾਜੇਸ੍ਸਤਿ, ਮਹਲ੍ਲਕਭਾਵੇਨ ਮਂ ਨ ਕੋਚਿ ਇਚ੍ਛਤੀਤਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਸਞ੍ਞਂ ਅਦਾਸਿ। ਥੇਰੋ ਸਤ੍ਥੁ ਵਚਨਂ ਸਿਰਸਾ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਰਾਧਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਂ ਪਬ੍ਬਾਜੇਤ੍ਵਾ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਸਤ੍ਥਾ ਇਮਂ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਂ ਸਾਦਰੇਨ ਪਬ੍ਬਜਾਪੇਸਿ, ਨ ਖੋ ਮੇ ਏਤਂ ਅਨਾਦਰੇਨ ਪਰਿਹਰਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ ਰਾਧਤ੍ਥੇਰਂ ਆਦਾਯ ਗਾਮਕਾਵਾਸਂ ਅਗਮਾਸਿ। ਤਤ੍ਰਸ੍ਸ ਅਧੁਨਾ ਪਬ੍ਬਜਿਤਤ੍ਤਾ ਕਿਚ੍ਛਲਾਭਿਸ੍ਸ ਥੇਰੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਤ੍ਤਂ ਆਵਾਸਂ ਦੇਤਿ, ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਤ੍ਤਂ ਪਣੀਤਪਿਣ੍ਡਪਾਤਮ੍ਪਿ ਤਸ੍ਸੇਵ ਦਤ੍ਵਾ ਸਯਂ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਚਰਤਿ। ਰਾਧਤ੍ਥੇਰੋ ਸੇਨਾਸਨਸਪ੍ਪਾਯਞ੍ਚ ਭੋਜਨਸਪ੍ਪਾਯਞ੍ਚ ਲਭਿਤ੍ਵਾ ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਨਚਿਰਸ੍ਸੇਵ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਾਪੁਣਿ।

ਅਥ ਨਂ ਥੇਰੋ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਦਸਬਲਂ ਪਸ੍ਸਿਤੁਂ ਆਗਤੋ। ਸਤ੍ਥਾ ਜਾਨਨ੍ਤੋਵ ਪੁਚ੍ਛਿ – ''ਯੋ ਤੇ ਮਯਾ , ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤ, ਨਿਸ੍ਸਿਤਕੋ ਦਿਨ੍ਨੋ, ਕੀਦਿਸਂ ਤਸ੍ਸ, ਨ ਉਕ੍ਕਣ੍ਠਤੀ''ਤਿ? ਭਨ੍ਤੇ, ਸਾਸਨੇ ਅਭਿਰਮਿਤਭਿਕ੍ਖੁ ਨਾਮ ਏਵਰੂਪੋ ਭਵੇਯ੍ਯਾਤਿ। ਅਥਾਯਸ੍ਮਤੋ ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ''ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਤ੍ਥੇਰੋ ਕਤਞ੍ਞੂ ਕਤਵੇਦੀ''ਤਿ ਸਙ੍ਘਮਜ੍ਝੇ ਕਥਾ ਉਦਪਾਦਿ। ਤਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਮਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਅਨਚ੍ਛਰਿਯਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਇਦਾਨਿ ਕਤਞ੍ਞੂਕਤਵੇਦਿਤਾ, ਸੋ ਅਤੀਤੇ ਅਹੇਤੁਕਪਟਿਸਨ੍ਧਿਯਂ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੋਪਿ ਕਤਞ੍ਞੂਕਤਵੇਦੀਯੇਵ ਅਹੋਸੀ''ਤਿ। ਕਤਰਸ੍ਮਿਂ ਕਾਲੇ ਭਗਵਾਤਿ?

ਅਤੀਤੇ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਪਬ੍ਬਤਪਾਦਮ੍ਹਿ ਪਞ੍ਚਸਤਮਤ੍ਤਾ ਵਡ੍ਢਕਿਪੁਰਿਸਾ ਮਹਾਅਰਞ੍ਞਂ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਦਬ੍ਬਸਮ੍ਭਾਰੇ ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਮਹਾਉਲੁਮ੍ਪਂ ਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਨਦਿਯਾ ਓਤਾਰੇਨ੍ਤਿ। ਅਥੇਕੋ ਹਤ੍ਥਿਨਾਗੋ ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਵਿਸਮਟ੍ਠਾਨੇ ਸੋਣ੍ਡਾਯ ਸਾਖਂ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੋ ਸਾਖਾਭਙ੍ਗਵੇਗਂ ਸਨ੍ਧਾਰੇਤੁਂ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੋ ਤਿਖਿਣਖਾਣੁਕੇ ਪਾਦੇਨ ਅਕ੍ਕਮਿ, ਪਾਦੋ ਵਿਦ੍ਧੋ, ਦੁਕ੍ਖਵੇਦਨਾ ਵਤ੍ਤਨ੍ਤਿ। ਸੋ ਗਮਨਂ ਅਭਿਨੀਹਰਿਤੁਂ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੋ ਤਤ੍ਥੇਵ ਨਿਪਜ੍ਜਿ। ਸੋ ਕਤਿਪਾਹਚ੍ਚਯੇਨ ਤੇ ਵਡ੍ਢਕੀ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਮੀਪੇਨ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੇ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਇਮੇ ਨਿਸ੍ਸਾਯਾਹਂ ਜੀਵਿਤਂ ਲਭਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਤੇਸਂ ਅਨੁਪਦਂ ਅਗਮਾਸਿ। ਤੇ ਨਿਵਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਹਤ੍ਥਿਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਭੀਤਾ ਪਲਾਯਨ੍ਤਿ। ਸੋ ਤੇਸਂ ਪਲਾਯਨਭਾਵਂ ਞਤ੍ਵਾ ਅਟ੍ਠਾਸਿ, ਪੁਨ ਠਿਤਕਾਲੇ ਅਨੁਬਨ੍ਧਿ।

ਵਡ੍ਢਕਿਜੇਟ੍ਠਕੋ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਅਯਂ ਹਤ੍ਥਿ ਅਮ੍ਹੇਸੁ ਤਿਟ੍ਠਨ੍ਤੇਸੁ ਅਨੁਬਨ੍ਧਤਿ, ਪਲਾਯਨ੍ਤੇਸੁ ਤਿਟ੍ਠਤਿ, ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ ਤਤ੍ਥ ਕਾਰਣ''ਨ੍ਤਿ। ਸਬ੍ਬੇ ਤਂ ਤਂ ਰੁਕ੍ਖਂ ਆਰੁਯ੍ਹ ਤਸ੍ਸ ਆਗਮਨਂ ਪਟਿਮਾਨੇਨ੍ਤਾ ਨਿਸੀਦਿਂਸੁ। ਸੋ ਤੇਸਂ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਾਦਂ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ ਪਰਿਵਤ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਨਿਪਜ੍ਜਿ। ਤਦਾ ਵਡ੍ਢਕੀਨਂ ਸਞ੍ਞਾ ਉਦਪਾਦਿ – ''ਗਿਲਾਨਭਾਵੇਨ, ਭੋ, ਏਸ ਆਗਚ੍ਛਤਿ, ਨ ਅਞ੍ਞੇਨ ਕਾਰਣੇਨਾ''ਤਿ ਤਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਾਦੇ ਪਵਿਟ੍ਠਖਾਣੁਕਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਇਮਿਨਾ ਕਾਰਣੇਨ ਏਸ ਆਗਤੋ''ਤਿ ਤਿਖਿਣਵਾਸਿਯਾ

ਖਾਣੁਕਕੋਟਿਯਂ ਓਯਿਂ ਦਤ੍ਵਾ ਦਲ੍ਹਾਯ ਰਜ੍ਜੁਯਾ ਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਕਡ੍ਢਿਤ੍ਵਾ ਨੀਹਰਿਂਸੁ। ਅਥਸ੍ਸ ਵਣਮੁਖਂ ਪੀਲੇਤ੍ਵਾ ਪੁਬ੍ਬਲੋਹਿਤਂ ਨੀਹਰਿਤ੍ਵਾ ਕਸਾਵੋਦਕੇਨ ਧੋਵਿਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਜਾਨਨਭੇਸਜ੍ਜਂ ਮਕ੍ਖੇਤ੍ਵਾ ਨਚਿਰਸ੍ਸੇਵ ਫਾਸੁਕਂ ਅਕਂਸੁ।

ਹਤ੍ਥਿਨਾਗੋ ਗਿਲਾਨਾ ਵੁਟ੍ਠਿਤੋ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਇਮੇ ਮਯ੍ਹਂ ਬਹੁਪਕਾਰਾ, ਇਮੇ ਮਯਾ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਜੀਵਿਤਂ ਲਦ੍ਧਂ, ਮਯਾ ਇਮੇਸਂ ਕਤਞ੍ਞੁਨਾ ਕਤਵੇਦਿਨਾ ਭਵਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਸਨਟ੍ਠਾਨਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸੇਤਂ ਗਨ੍ਧਹਤ੍ਥਿਪੋਤਕਂ ਆਨੇਸਿ। ਵਡ੍ਢਕਿਨੋ ਹਤ੍ਥਿਪੋਤਕਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਹਤ੍ਥੀ ਪੁਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਆਗਤੋ''ਤਿ ਅਤਿਵਿਯ ਤੁਟ੍ਠਚਿਤ੍ਤਾ ਅਹੇਸੁਂ। ਹਤ੍ਥਿਨਾਗੋ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਮਯਿ ਤਿਟ੍ਠਨ੍ਤੇ 'ਕਿਂ ਨੁ ਖੋ ਅਯਂ ਆਗਤੋ'ਤਿ ਮਮ ਆਗਤਕਾਰਣਂ ਨ ਜਾਨਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਠਿਤਟ੍ਠਾਨਤੋ ਪਕ੍ਕਾਮਿ। ਹਤ੍ਥਿਪੋਤਕੋ ਪਿਤੁ ਪਚ੍ਛਤੋ ਪਚ੍ਛਤੋ ਅਨੁਪਾਯਾਸਿ। ਹਤ੍ਥਿਨਾਗੋ ਤਸ੍ਸ ਆਗਤਭਾਵਂ ਞਤ੍ਵਾ ਨਿਵਤ੍ਤਨਤ੍ਥਾਯ ਸਞ੍ਞਂ ਅਦਾਸਿ। ਸੋ ਪਿਤੁ ਕਥਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਨਿਵਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਵਡ੍ਢਕੀਨਂ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਤੋ। ਵਡ੍ਢਕਿਨੋ ''ਇਮਂ ਹਤ੍ਥਿਪੋਤਕਂ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਦਾਤੁਂ ਆਗਤੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ ਏਸੋ''ਤਿ ਞਤ੍ਵਾ ''ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਤਯਾ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬਕਿਚ੍ਚਂ ਨਤ੍ਥਿ, ਪਿਤੁ ਸਨ੍ਤਿਕਂਯੇਵ ਗਚ੍ਛਾ''ਤਿ ਪਹਿਣਿਂਸੁ। ਹਤ੍ਥਿਨਾਗੋ ਯਾਵਤਤਿਯਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਆਗਤਮ੍ਪਿ ਪੁਨ ਵਡ੍ਢਕੀਨਂਯੇਵ ਸਮੀਪਂ ਪੇਸੇਸਿ। ਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਵਡ੍ਢਕਿਨੋ ਹਤ੍ਥਿਪੋਤਕਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਕਤ੍ਵਾ ਪਟਿਜਗ੍ਗਨ੍ਤਿ। ਭੋਜਨਕਾਲੇ ਏਕੇਕਂ ਭਤ੍ਤਪਿਣ੍ਡਂ ਦੇਨ੍ਤਿ, ਭਤ੍ਤਂ ਤਸ੍ਸ ਯਾਵਦਤ੍ਥਂ ਅਹੋਸਿ। ਸੋ ਵਡ੍ਢਕੀਹਿ ਅਨੋਗਹਨੇ ਕੋਟ੍ਟਿਤਂ ਦਬ੍ਬਸਮ੍ਭਾਰਂ ਆਹਰਿਤ੍ਵਾ ਅਙ੍ਗਣਟ੍ਠਾਨੇ ਰਾਸਿਂ ਕਰੋਤਿ। ਏਤੇਨੇਵ ਨਿਯਾਮੇਨ ਅਞ੍ਞਮ੍ਪਿ ਉਪਕਾਰਕਮ੍ਮਂ ਕਰੋਤਿ।

ਸਤ੍ਥਾ ਇਮਂ ਕਾਰਣਂ ਆਹਰਿਤ੍ਵਾ ਪੁਬ੍ਬੇਪਿ ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਕਤਞ੍ਞੁਕਤਵੇਦਿਭਾਵਂ ਦੀਪੇਤਿ। ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਤ੍ਥੇਰੋ ਹਿ ਤਦਾ ਮਹਾਹਤ੍ਥੀ ਅਹੋਸਿ, ਅਟ੍ਠੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਯਂ ਆਗਤੋ ਓਸ੍ਸਟ੍ਠਵੀਰਿਯੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਹਤ੍ਥਿਪੋਤਕੋ ਅਹੋਸਿ। ਸਂਯੁਤ੍ਤਨਿਕਾਯਂ ਪਨ ਪਤ੍ਵਾ ਸਕਲਂ ਰਾਧਸਂਯੁਤ੍ਤਂ, ਧਮ੍ਮਪਦੇ ਚ –

> ''ਨਿਧੀਨਂਵ ਪਵਤ੍ਤਾਰਂ, ਯਂ ਪਸ੍ਸੇ ਵਜ੍ਜਦਸ੍ਸਿਨਂ।
> ਨਿਗ੍ਗਯ੍ਹਵਾਦਿਂ ਮੇਧਾਵਿਂ, ਤਾਦਿਸਂ ਪਣ੍ਡਿਤਂ ਭਜੇ।
> ਤਾਦਿਸਂ ਭਜਮਾਨਸ੍ਸ, ਸੇਯ੍ਯੋ ਹੋਤਿ ਨ ਪਾਪਿਯੋ''ਤਿ॥ (ਧ॰ ਪ॰ ੭੬) –

ਗਾਥਾ ਥੇਰਸ੍ਸ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾ ਨਾਮ। ਅਪਰਭਾਗੇ ਪਨ ਸਤ੍ਥਾ ਪਟਿਪਾਟਿਯਾ ਥੇਰੇ ਠਾਨਨ੍ਤਰੇਸੁ ਠਪੇਨ੍ਤੋ ਰਾਧਤ੍ਥੇਰਂ ਪਟਿਭਾਨੇਯ੍ਯਕਾਨਂ ਅਗ੍ਗਟ੍ਠਾਨੇ ਠਪੇਸੀਤਿ।

ਮੋਘਰਾਜਤ੍ਥੇਰਵਤ੍ਥੁ

੨੩੪. ਦ੍ਵਾਦਸਮੇ **ਲੂਖਚੀਵਰਧਰਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਲੂਖਚੀਵਰਂ ਧਾਰੇਨ੍ਤਾਨਂ ਮੋਘਰਾਜਾ ਅਗ੍ਗੋਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਅਯਂ ਹਿ ਥੇਰੋ ਸਤ੍ਥਲੂਖਂ ਸੁਤ੍ਤਲੂਖਂ ਰਜਨਲੂਖਨ੍ਤਿ ਤਿਵਿਧੇਨਪਿ ਲੂਖੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਂ ਪਂਸੁਕੂਲਂ ਧਾਰੇਸਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਲੂਖਚੀਵਰਧਰਾਨਂ ਅਗ੍ਗੋ ਨਾਮ ਜਾਤੋ।

ਤਸ੍ਸ ਪਞ੍ਹਕਮ੍ਮੇ ਅਯਮਨੁਪੁਬ੍ਬਿਕਥਾ – ਅਯਮ੍ਪਿ ਹਿ ਪਦੁਮੁਤ੍ਤਰਬੁਦ੍ਧਕਾਲੇ ਹਂਸਵਤਿਯਂ ਕੁਲਗੇਹੇ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ, ਤਤੋ ਅਪਰਭਾਗੇ ਸਤ੍ਥੁ ਧਮ੍ਮਕਥਂ ਸੁਣਨ੍ਤੋ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਏਕਂ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਲੂਖਚੀਵਰਧਰਾਨਂ ਅਗ੍ਗਟ੍ਠਾਨੇ ਠਪੇਨ੍ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਅਧਿਕਾਰਕਮ੍ਮਂ ਕਤ੍ਵਾ ਤਂ ਠਾਨਨ੍ਤਰਂ ਪਤ੍ਥੇਸਿ। ਸੋ ਯਾਵਜੀਵਂ ਕੁਸਲਂ ਕਤ੍ਵਾ ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸੇਸੁ ਸਂਸਰਨ੍ਤੋ ਕਸ੍ਸਪਦਸਬਲਸ੍ਸ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਤੋ ਪੁਰੇਤਰਮੇਵ ਕਟ੍ਠਵਾਹਨਨਗਰੇ ਅਮਚ੍ਚਗੇਹੇ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਂ ਗਣ੍ਹਿ। ਅਪਰਭਾਗੇ ਵਯਪ੍ਪਤ੍ਤੋ ਕਟ੍ਠਵਾਹਨਰਾਜਾਨਂ ਉਪਟ੍ਠਹਨ੍ਤੋ ਅਮਚ੍ਚਟ੍ਠਾਨਂ ਲਭਿ।

ਤਸ੍ਮਿਂ ਕਾਲੇ ਕਸ੍ਸਪਦਸਬਲੋ ਲੋਕੇ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿ। ਕਟ੍ਠਵਾਹਨਰਾਜਾ ''ਬੁਦ੍ਧੋ ਕਿਰ ਲੋਕੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੋ''ਤਿ ਸੁਤ੍ਵਾ ਤਂ ਪਕ੍ਕੋਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ਆਹ – ''ਤਾਤ, ਬੁਦ੍ਧੋ ਕਿਰ ਲੋਕੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੋ, ਇਮਂ ਪਚ੍ਚਨ੍ਤਨਗਰਂ ਏਕਪ੍ਪਹਾਰੇਨੇਵ ਉਭੋਹਿ ਅਮ੍ਹੇਹਿ ਤੁਚ੍ਛਂ ਕਾਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕਾ, ਤ੍ਵਂ ਤਾਵ ਮਜ੍ਝਿਮਦੇਸਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਭਾਵਂ ਞਤ੍ਵਾ ਦਸਬਲਂ ਇਮਂ ਨਗਰਂ ਆਨੇਹੀ''ਤਿ ਪੁਰਿਸਸਹਸ੍ਸੇਨ

ਸਦ੍ਧਿਂ ਪੇਸੇਸਿ। ਸੋ ਅਨੁਪੁਬ੍ਬੇਨ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਕਥਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਪਟਿਲਦ੍ਧਸਦ੍ਧੋ ਤਤ੍ਥੇਵ ਪਬ੍ਬਜਿਤ੍ਵਾ ਵੀਸਤਿ ਵਸ੍ਸਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਸਮਣਧਮ੍ਮਂ ਅਕਾਸਿ। ਤੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਗਤਪੁਰਿਸਾ ਪਨ ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਨਿਵਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਰਞ੍ਞੋ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਆਗਤਾ।

ਅਯਂ ਥੇਰੋ ਪਰਿਪੁਣ੍ਣਸੀਲੋ ਕਾਲਂ ਕਤ੍ਵਾ ਏਕਂ ਬੁਦ੍ਧਨ੍ਤਰਂ ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸੇਸੁ ਸਂਸਰਨ੍ਤੋ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਦਸਬਲਸ੍ਸ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਤੋ ਪੁਰੇਤਰਮੇਵ ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਕੁਲੇ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਂ ਗਣ੍ਹਿ, ਮੋਘਰਾਜਮਾਣਵੋਤਿਸ੍ਸ ਨਾਮਂ ਅਕਂਸੁ। ਕਟ੍ਠਵਾਹਨਰਾਜਾਪਿ ਕਸ੍ਸਪਸ੍ਸ ਭਗਵਤੋ ਅਧਿਕਾਰਕਮ੍ਮਂ ਕਤ੍ਵਾ ਏਕਂ ਬੁਦ੍ਧਨ੍ਤਰਂ ਸਪਰਿਵਾਰੋ ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸੇਸੁ ਸਂਸਰਿਤ੍ਵਾ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਦਸਬਲਸ੍ਸ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਤੋ ਪੁਰੇਤਰਮੇਵ ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਪੁਰੋਹਿਤਗੇਹੇ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਂ ਗਣ੍ਹਿ, ਬਾਵਰਿਮਾਣਵੋਤਿਸ੍ਸ ਨਾਮਂ ਅਕਂਸੁ। ਸੋ ਅਪਰੇਨ ਸਮਯੇਨ ਤਯੋ ਵੇਦੇ ਉਗ੍ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਵਾ ਸੋਲ਼ਸਨ੍ਨਂ ਮਾਣਵਕਸਹਸ੍ਸਾਨਂ ਸਿਪ੍ਪਂ ਵਾਚੇਨ੍ਤੋ ਚਰਤਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਪਸੇਨਦਿਕੋਸਲਰਞ੍ਞੋ ਕਾਲੇ ਪਿਤੁ ਅਚ੍ਚਯੇਨ ਪੁਰੋਹਿਤਟ੍ਠਾਨਂ ਅਦਂਸੁ। ਤਦਾ ਅਯਮ੍ਪਿ ਮੋਘਰਾਜਮਾਣਵੋ ਬਾਵਰਿਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਸਿਪ੍ਪਂ ਗਣ੍ਹਾਤਿ।

ਅਥੇਕਦਿਵਸਂ ਬਾਵਰਿਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਰਹੋਗਤੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਿਪ੍ਪੇ ਸਾਰਂ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ਸਮ੍ਪਰਾਯਿਕਂ ਸਾਰਂ ਅਦਿਸ੍ਵਾ ''ਏਕਂ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਂ ਪਬ੍ਬਜਿਤ੍ਵਾ ਸਮ੍ਪਰਾਯਿਕਂ ਗਵੇਸੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਕੋਸਲਰਾਜਾਨਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਂ ਅਨੁਜਾਨਾਪੇਸਿ। ਸੋ ਤੇਨ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤੋ ਸੋਲ਼ਸਹਿ ਮਾਣਵਕਸਹਸ੍ਸੇਹਿ ਪਰਿਵੁਤੋ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਤ੍ਥਾਯ ਨਿਕ੍ਖਮਿ। ਕੋਸਲਰਾਜਾਪਿ ਤੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂਯੇਵ ਏਕਂ ਅਮਚ੍ਚਂ ਕਹਾਪਣਸਹਸ੍ਸਂ ਦਤ੍ਵਾ ਪੇਸੇਸਿ – ''ਯਸ੍ਮਿਂ ਠਾਨੇ ਆਚਰਿਯੋ ਪਬ੍ਬਜਤਿ, ਤਤ੍ਰਸ੍ਸ ਵਸਨਟ੍ਠਾਨਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਦੇਥਾ''ਤਿ। ਬਾਵਰਿਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਫਾਸੁਕਟ੍ਠਾਨਂ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ਮਜ੍ਝਿਮਦੇਸਤੋ ਪਟਿਕ੍ਕਮ੍ਮ ਅਸ੍ਸਕਰਞ੍ਞੋ ਚ ਮੁਲ਼ਕਰਞ੍ਞੋ ਚ ਸੀਮਨ੍ਤਰੇ ਗੋਧਾਵਰਿਤੀਰੇ ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਸਨਟ੍ਠਾਨਂ ਕਾਰੇਸਿ।

ਅਥੇਕੋ ਪੁਰਿਸੋ ਜਟਿਲਾਨਂ ਦਸ੍ਸਨਾਯ ਗਤੋ ਤੇਸਂ ਸਨ੍ਤਕੇ ਭੂਮਿਟ੍ਠਾਨੇ ਤੇਹਿ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਸਨਟ੍ਠਾਨਂ ਅਕਾਸਿ। ਤੇਨ ਕਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਅਪਰਂ ਕੁਲਸਤਂ ਗੇਹਸਤਂ ਕਾਰੇਸਿ। ਤੇ ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਸਨ੍ਨਿਪਤਿਤ੍ਵਾ ''ਮਯਂ ਅਯ੍ਯਾਨਂ ਸਨ੍ਤਕੇ ਭੂਮਿਭਾਗੇ ਵਸਾਮ, ਮੁਧਾ ਵਸਿਤੁਂ ਨ ਕਾਰਣਂ, ਸੁਖਵਾਸਂ ਵੋ ਦਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਏਕੇਕੋ ਏਕੇਕਂ ਕਹਾਪਣਂ ਬਾਵਰਿਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਸ੍ਸ ਵਸਨਟ੍ਠਾਨੇ ਠਪੇਸਿ। ਸਬ੍ਬੇਹਿਪਿ ਆਭਤਕਹਾਪਣਾ ਸਤਸਹਸ੍ਸਮਤ੍ਤਾ ਅਹੇਸੁਂ। ਬਾਵਰਿਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ''ਕਿਮਤ੍ਥਂ ਏਤੇ ਆਭਤਾ''ਤਿ ਆਹ। ਸੁਖਵਾਸਦਾਨਤ੍ਥਾਯ, ਭਨ੍ਤੇਤਿ। ਸਚਾਹਂ ਹਿਰਞ੍ਞਸੁਵਣ੍ਣੇਨ ਅਤ੍ਥਿਕੋ ਅਸ੍ਸਂ, ਅਹਂ ਮਹਨ੍ਤਂ ਧਨਰਾਸਿਂ ਪਹਾਯ ਨ ਪਬ੍ਬਜੇਯ੍ਯਂ। ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਕਹਾਪਣੇ ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਵਾ ਗਚ੍ਛਥਾਤਿ। ਅਮ੍ਹੇਹਿ ਅਯ੍ਯਸ੍ਸ ਪਰਿਚ੍ਚਤ੍ਤਂ ਨ ਪੁਨ ਗਣ੍ਹਾਮ, ਅਨੁਸਂਵਚ੍ਛਰਂ ਪਨ ਏਤੇਨੇਵ ਨਿਯਾਮੇਨ ਆਹਰਿਸ੍ਸਾਮ, ਇਮੇ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਅਯ੍ਯੋ ਦਾਨਂ ਦੇਤੂਤਿ। ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਅਧਿਵਾਸੇਤ੍ਵਾ ਕਪਣਦ੍ਧਿਕਵਣਿਬ੍ਬਕਯਾਚਕਾਨਂ ਦਾਨਮੁਖੇ ਨਿਯ੍ਯਾਤੇਸਿ। ਤਸ੍ਸ ਅਪਰਾਪਰਂ ਦਾਯਕਭਾਵੋ ਸਕਲਜਮ੍ਬੁਦੀਪੇ ਪਞ੍ਞਾਯਿਤ੍ਥ।

ਤਤੋ ਕਾਲਿਙ੍ਗਰਟ੍ਠੇ ਦੁਨ੍ਨਿਵਿਟ੍ਠੇ ਨਾਮ ਗਾਮੇ ਜੂਜਕਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਸ੍ਸ ਵਂਸੇ ਜਾਤਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਸ੍ਸ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੀ ਉਟ੍ਠਾਯ ਸਮੁਟ੍ਠਾਯ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਂ ਚੋਦੇਤਿ – ''ਬਾਵਰੀ, ਕਿਰ ਦਾਨਂ ਦੇਤਿ, ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤਤੋ ਹਿਰਞ੍ਞਸੁਵਣ੍ਣਂ ਆਹਰਾ''ਤਿ। ਸੋ ਤਾਯ ਚੋਦਿਯਮਾਨੋ ਸਣ੍ਠਾਤੁਂ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੋ ਬਾਵਰਿਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਚ੍ਛਮਾਨੇ ਬਾਵਰਿਮ੍ਹਿ ਦਾਨਂ ਦਤ੍ਵਾ ਪਣ੍ਣਸਾਲਂ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਨਿਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਦਾਨਂ ਅਨੁਸ੍ਸਰਮਾਨੇ ਗਤੋ। ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਚ ''ਦਾਨਂ ਮੇ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ, ਦੇਹਿ, ਦਾਨਂ ਮੇ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ, ਦੇਹੀ''ਤਿ ਆਹ। ਅਕਾਲੇ ਤ੍ਵਂ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ, ਆਗਤੋ, ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਯਾਚਕਾਨਂ ਮੇ ਦਿਨ੍ਨਂ, ਇਦਾਨਿ ਕਹਾਪਣਂ ਨਤ੍ਥੀਤਿ। ਨ ਮਯ੍ਹਂ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ, ਬਹੂਹਿ ਕਹਾਪਣੇਹਿ ਅਤ੍ਥੋ, ਤਵ ਏਤ੍ਤਕਂ ਦਾਨਂ ਦਦਨ੍ਤਸ੍ਸ ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਕਹਾਪਣੇਹਿ ਵਿਨਾ ਭਵਿਤੁਂ, ਮਯ੍ਹਂ ਪਞ੍ਚ ਕਹਾਪਣਸਤਾਨਿ ਦੇਹੀਤਿ। ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ, ਪਞ੍ਚਪਿ ਸਤਾਨਿ ਨਤ੍ਥਿ, ਪੁਨ ਦਾਨਕਾਲੇ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤੋ ਲਭਿਸ੍ਸਸੀਤਿ। ਕਿਂ ਪਨਾਹਂ ਤਵ ਦਾਨਕਾਲੇ ਆਗਮਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ? ਬਾਵਰਿਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਸ੍ਸ ਪਣ੍ਣਸਾਲਦ੍ਵਾਰੇ ਵਾਲੁਕਂ ਥੂਪਂ ਕਤ੍ਵਾ ਸਮਨ੍ਤਤੋ ਰਤ੍ਤਵਣ੍ਣਾਨਿ ਪੁਪ੍ਫਾਨਿ ਵਿਕਿਰਿਤ੍ਵਾ ਮਨ੍ਤਂ ਜਪ੍ਪੇਨ੍ਤੋ ਵਿਯ ਓਟ੍ਠੇ ਚਾਲੇਤ੍ਵਾ ਚਾਲੇਤ੍ਵਾ ''ਮੁਦ੍ਧਾ ਫਲਤੁ ਸਤ੍ਤਧਾ''ਤਿ ਵਦਤਿ।

ਬਾਵਰਿਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਅਯਂ ਮਹਾਤਪੋ ਤਪਚਾਰਂ ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਵਾ ਚਰਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਕੋ ਮਯ੍ਹਂ ਸਤ੍ਤਦਿਵਸਮਤ੍ਥਕੇ 'ਸਤ੍ਤਧਾ ਮੁਦ੍ਧਾ ਫਾਲਤੂ'ਤਿ ਵਦਤਿ, ਮਯ੍ਹਞ੍ਚ ਇਮਸ੍ਸ ਦਾਤਬ੍ਬਾਨਿ ਪਞ੍ਚ ਕਹਾਪਣਸਤਾਨਿ ਨਤ੍ਥਿ, ਏਕਂਸੇਨ ਮਂ ਏਸ ਘਾਤੇਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ। ਏਵਂ ਤਸ੍ਮਿਂ

ਸੋਕਸਲ੍ਲਸਮਪ੍ਪਿਤੇ ਨਿਪਨ੍ਨੇ ਰਤ੍ਤਿਭਾਗਸਮਨਨ੍ਤਰੇ ਅਨਨ੍ਤਰਤ੍ਤਭਾਵੇ ਬਾਵਰਿਸ੍ਸ ਮਾਤਾ ਦੇਵਤਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ। ਸਾ ਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਸੋਕਸਲ੍ਲਸਮਪ੍ਪਿਤਭਾਵਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਆਹ – ''ਤਾਤ , ਏਸ ਮੁਦ੍ਧਂ ਵਾ ਮੁਦ੍ਧਫਾਲਨਂ ਵਾ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਤ੍ਵਮ੍ਪਿ ਲੋਕੇ ਬੁਦ੍ਧਾਨਂ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਭਾਵਂ ਨ ਜਾਨਾਸਿ। ਸਚੇ ਤੇ ਸਂਸਯੋ ਅਤ੍ਥਿ, ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪੁਚ੍ਛ, ਸੋ ਤੇ ਏਤਂ ਕਾਰਣਂ ਕਥੇਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ। ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਦੇਵਤਾਯ ਕਥਂ ਸੁਤਕਾਲਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਅਸ੍ਸਾਸਂ ਲਭਿਤ੍ਵਾ ਪੁਨਦਿਵਸੇ ਉਟ੍ਠਿਤੇ ਅਰੁਣੇ ਸਬ੍ਬੇਵ ਅਨ੍ਤੇਵਾਸਿਕੇ ਪਕ੍ਕੋਸਿਤ੍ਵਾ, ''ਤਾਤਾ, ਬੁਦ੍ਧੋ ਕਿਰ ਲੋਕੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੋ, ਤੁਮ੍ਹੇ ਸੀਘਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ 'ਬੁਦ੍ਧੋ ਵਾ ਨੋ ਵਾ'ਤਿ ਞਤ੍ਵਾ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਮਯ੍ਹਂ ਆਰੋਚੇਥ, ਅਹਂ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਮਿਸ੍ਸਾਮਿ। ਅਪਿਚ ਖੋ ਪਨ ਮਯ੍ਹਂ ਮਹਲ੍ਲਕਭਾਵੇਨ ਜੀਵਿਤਨ੍ਤਰਾਯੋ ਦੁਜ੍ਜਾਨੋ, ਤੁਮ੍ਹੇ ਤਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਇਮਿਨਾ ਚ ਇਮਿਨਾ ਚ ਨਿਯਾਮੇਨ ਪਞ੍ਹੇ ਪੁਚ੍ਛਥਾ''ਤਿ ਮੁਦ੍ਧਫਾਲਨਪਞ੍ਹਂ ਨਾਮ ਅਭਿਸਙ੍ਖਰਿਤ੍ਵਾ ਅਦਾਸਿ।

ਤਤੋ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਸਬ੍ਬੇ ਇਮੇ ਮਾਣਵਾ ਪਣ੍ਡਿਤਾ, ਸਤ੍ਥੁ ਧਮ੍ਮਕਥਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਕਿਚ੍ਚੇ ਮਤ੍ਥਕਂ ਪਤ੍ਤੇ ਪੁਨ ਮਯ੍ਹਂ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਆਗਚ੍ਛੇਯ੍ਯੁਂ ਵਾ ਨੋ ਵਾ''ਤਿ। ਅਥ ਅਤ੍ਤਨੋ ਭਾਗਿਨੇਯ੍ਯਸ੍ਸ ਅਜਿਤਮਾਣਵਸ੍ਸ ਨਾਮ ਸਞ੍ਞਂ ਅਦਾਸਿ – ''ਤ੍ਵਂ ਪਨ ਏਕਨ੍ਤੇਨੇਵ ਮਮ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਆਗਨ੍ਤੁਂ ਅਰਹਸਿ, ਤਯਾ ਪਟਿਲਦ੍ਧਗੁਣਂ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਮਯ੍ਹਂ ਕਥੇਯ੍ਯਾਸੀ''ਤਿ। ਅਥ ਤੇ ਸੋਲ਼ਸਸਹਸ੍ਸਜਟਿਲਾ ਅਜਿਤਮਾਣਵਂ ਜੇਟ੍ਠਕਂ ਕਤ੍ਵਾ ਸੋਲ਼ਸਹਿ ਜੇਟ੍ਠਨ੍ਤੇਵਾਸਿਕੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ''ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਪਞ੍ਹਂ ਪੁਚ੍ਛਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਚਾਰਿਕਂ ਚਰਨ੍ਤਾ ਗਤਗਤਟ੍ਠਾਨੇ, ''ਅਯ੍ਯਾ, ਕਹਂ ਗਚ੍ਛਥ, ਕਹਂ ਗਚ੍ਛਥਾ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤਾ ''ਦਸਬਲਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਪਞ੍ਹਂ ਪੁਚ੍ਛਿਤੁਂ ਗਚ੍ਛਾਮਾ''ਤਿ ਕੋਟਿਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਪਰਿਸਂ ਸਂਕਡ੍ਢਨ੍ਤਾ ਅਨੇਕਯੋਜਨਸਤਂ ਮਗ੍ਗਂ ਗਤਾ। ਸਤ੍ਥਾ ''ਤੇਸਂ ਆਗਮਨਦਿਵਸੇ ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ ਓਕਾਸੋ ਨ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਇਦਂ ਇਮਿਸ੍ਸਾ ਪਰਿਸਾਯ ਅਨੁਚ੍ਛਵਿਕਟ੍ਠਾਨ''ਨ੍ਤਿ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਾਸਾਣਚੇਤਿਯੇ ਪਿਟ੍ਠਿਪਾਸਾਣੇ ਨਿਸੀਦਿ। ਸੋ ਅਜਿਤਮਾਣਵੋਪਿ ਸਪਰਿਸੋ ਤਂ ਪਿਟ੍ਠਿਪਾਸਾਣਂ ਆਰੁਯ੍ਹ ਸਤ੍ਥੁ ਸਰੀਰਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਅਯਂ ਪੁਰਿਸੋ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਲੋਕੇ ਵਿਵਟਚ੍ਛਦੋ ਬੁਦ੍ਧੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਆਚਰਿਯੇਨ ਪਹਿਤੇ ਪਞ੍ਹੇ ਮਨਸਾ ਪੁਚ੍ਛਨ੍ਤੋਵ ਗਤੋ।

ਤਂਦਿਵਸਂ ਤਸ੍ਮਿਂ ਠਾਨੇ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਪਰਿਸਾ ਦ੍ਵਾਦਸਯੋਜਨਿਕਾ ਅਹੋਸਿ। ਤੇਸਂ ਸੋਲ਼ਸਨ੍ਨਂ ਅਨ੍ਤੇਵਾਸਿਕਾਨਂ ਅਨ੍ਤਰੇ ਮੋਘਰਾਜਮਾਣਵੋ ''ਅਹਂ ਸਬ੍ਬੇਹਿ ਪਣ੍ਡਿਤਤਰੋ''ਤਿ ਮਾਨਤ੍ਥਦ੍ਧੋ, ਤਸ੍ਸ ਏਤਦਹੋਸਿ – ''ਅਯਂ ਅਜਿਤਮਾਣਵੋ ਸਬ੍ਬੇਸਂ ਜੇਟ੍ਠਕੋ, ਏਤਸ੍ਸ ਪਠਮਤਰਂ ਮਮ ਪਞ੍ਹਂ ਪੁਚ੍ਛਿਤੁਂ ਨ ਯੁਤ੍ਤ''ਨ੍ਤਿ । ਤਸ੍ਸ ਲਜ੍ਜਾਯਨ੍ਤੋ ਪਠਮਤਰਂ ਪਞ੍ਹਂ ਅਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਤੇਨ ਪੁਚ੍ਛਿਤੇ ਦੁਤਿਯੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਪਞ੍ਹਂ ਪੁਚ੍ਛਿ। ਸਤ੍ਥਾ ''ਮਾਨਤ੍ਥਦ੍ਧੋ ਮੋਘਰਾਜਮਾਣਵਾ, ਨ ਤਾਵਸ੍ਸ ਞਾਣਂ ਪਰਿਪਾਕਂ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਅਸ੍ਸ ਮਾਨਂ ਨਿਵਾਰਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਆਹ – ''ਤਿਟ੍ਠ ਤ੍ਵਂ, ਮੋਘਰਾਜ, ਅਞ੍ਞੇ ਤਾਵ ਪਞ੍ਹੇ ਪੁਚ੍ਛਨ੍ਤੂ''ਤਿ। ਸੋ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕਾ ਅਪਸਾਦਂ ਲਭਿਤ੍ਵਾ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਅਹਂ ਏਤ੍ਤਕਂ ਕਾਲਂ ਮਯਾ ਪਣ੍ਡਿਤਤਰੋ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥੀਤਿ ਵਿਚਰਾਮਿ, ਬੁਦ੍ਧਾ ਚ ਨਾਮ ਅਜਾਨਿਤ੍ਵਾ ਨ ਕਥੇਨ੍ਤਿ। ਸਤ੍ਥਾਰਾ ਮਮ ਪੁਚ੍ਛਾਯ ਦੋਸੋ ਦਿਟ੍ਠੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਤੁਣ੍ਹੀ ਅਹੋਸਿ। ਸੋ ਅਟ੍ਠਹਿ ਜਨੇਹਿ ਪਟਿਪਾਟਿਯਾ ਪਞ੍ਹੇ ਪੁਚ੍ਛਿਤੇ ਅਧਿਵਾਸੇਤੁਂ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੋ ਨਵਮੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਉਟ੍ਠਾਸਿ। ਪੁਨਪਿ ਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਅਪਸਾਦੇਸਿ।

ਸੋ ਪੁਨਪਿ ਤੁਣ੍ਹੀ ਹੁਤ੍ਵਾ ''ਸਙ੍ਘਨਵਕੋ ਦਾਨਿ ਭਵਿਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਪਞ੍ਚਦਸਮੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਹਂ ਪੁਚ੍ਛਿ। ਅਥ ਸਤ੍ਥਾ ਞਾਣਸ੍ਸ ਪਰਿਪਾਕਭਾਵਂ ਞਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਹਂ ਕਥੇਸਿ। ਸੋ ਦੇਸਨਾਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਰਿਵਾਰੇਨ ਜਟਿਲਸਹਸ੍ਸੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਾਪੁਣਿ। ਇਮਿਨਾਵ ਨਿਯਾਮੇਨ ਸੇਸਾਨਿਪਿ ਪਨ੍ਨਰਸ ਜਟਿਲਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਾਪੁਣਿਂਸੁ। ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਇਦ੍ਧਿਮਯਪਤ੍ਤਚੀਵਰਧਰਾ ਏਹਿਭਿਕ੍ਖੂਵ ਅਹੇਸੁਂ। ਸੇਸਜਨਾ ਪਨ ਨ ਕਥਿਯਨ੍ਤਿ। ਅਯਂ ਮੋਘਰਾਜਤ੍ਥੇਰੋ ਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਤੀਹਿ ਲੂਖੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਂ ਚੀਵਰਂ ਧਾਰੇਤਿ। ਏਵਂ ਪਾਰਾਯਨੇ (ਸੁ॰ ਨਿ॰ ੯੮੨ ਆਦਯੋ) ਵਤ੍ਥੁ ਸਮੁਟ੍ਠਿਤਂ। ਸਤ੍ਥਾ ਪਨ ਅਪਰਭਾਗੇ ਜੇਤਵਨੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਥੇਰੇ ਪਟਿਪਾਟਿਯਾ ਠਾਨਨ੍ਤਰੇਸੁ ਠਪੇਨ੍ਤੋ ਮੋਘਰਾਜਤ੍ਥੇਰਂ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਸਾਸਨੇ ਲੂਖਚੀਵਰਧਰਾਨਂ ਅਗ੍ਗਟ੍ਠਾਨੇ ਠਪੇਨ੍ਤੋ ''ਏਤਦਗ੍ਗਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਮਮ ਸਾਵਕਾਨਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਲੂਖਚੀਵਰਧਰਾਨਂ ਯਦਿਦਂ ਮੋਘਰਾਜਾ''ਤਿ ਆਹ।

ਚਤੁਤ੍ਥਵਗ੍ਗਵਣ੍ਣਨਾ।

ਏਕਚਤ੍ਤਾਲੀਸਸੁਤ੍ਤਮਤ੍ਤਾਯ ਥੇਰਪਾਲ਼ਿਯਾ ਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੧੪. ਏਤਦਗ੍ਗਵਗ੍ਗੋ

(੧੪) ੫. ਪਞ੍ਚਮਏਤਦਗ੍ਗਵਗ੍ਗੋ

ਮਹਾਪਜਾਪਤਿਗੋਤਮੀਥੇਰੀਵਤ੍ਥੁ

੨੩੫. ਥੇਰਿਪਾਲ਼ਿਯਾ ਪਠਮੇ **ਯਦਿਦਂ ਮਹਾਪਜਾਪਤਿਗੋਤਮੀ**ਤਿ ਮਹਾਪਜਾਪਤਿਗੋਤਮੀ ਥੇਰੀ ਰਤ੍ਤਞ੍ਞੂਨਂ ਅਗ੍ਗਾਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ।

ਤਸ੍ਸਾ ਪਞ੍ਹਕਮ੍ਮੇ ਪਨ ਅਯਮਨੁਪੁਬ੍ਬਿਕਥਾ – ਅਯਂ ਕਿਰ ਪਦੁਮੁਤ੍ਤਰਬੁਦ੍ਧਕਾਲੇ ਹਂਸਵਤਿਯਂ ਕੁਲਗੇਹੇ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਂ ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਵਾ ਅਪਰੇਨ ਸਮਯੇਨ ਸਤ੍ਥੁ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸੁਣਨ੍ਤੀ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਏਕਂ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਂ ਰਤ੍ਤਞ੍ਞੂਨਂ ਅਗ੍ਗਟ੍ਠਾਨੇ ਠਪੇਨ੍ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਅਧਿਕਾਰਕਮ੍ਮਂ ਕਤ੍ਵਾ ਤਂ ਠਾਨਨ੍ਤਰਂ ਪਤ੍ਥੇਸਿ। ਸਾ ਯਾਵਜੀਵਂ ਦਾਨਂ ਦਤ੍ਵਾ ਸੀਲਂ ਰਕ੍ਖਿਤ੍ਵਾ ਤਤੋ ਚੁਤੋ ਦੇਵਲੋਕੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਪਨ ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਬੁਦ੍ਧਨ੍ਤਰੇ ਦੇਵਲੋਕਤੋ ਚਵਿਤ੍ਵਾ ਬਾਰਾਣਸਿਯਂ ਪਞ੍ਚਨ੍ਨਂ ਦਾਸਿਸਤਾਨਂ ਜੇਟ੍ਠਕਦਾਸੀ ਹੁਤ੍ਵਾ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ। ਅਥ ਵਸ੍ਸੂਪਨਾਯਿਕਸਮਯੇ ਪਞ੍ਚ ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧਾ ਨਨ੍ਦਮੂਲਕਪਬ੍ਭਾਰਤੋ ਇਸਿਪਤਨੇ ਓਤਰਿਤ੍ਵਾ ਨਗਰੇ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਚਰਿਤ੍ਵਾ ਇਸਿਪਤਨਮੇਵ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ''ਵਸ੍ਸੂਪਨਾਯਿਕਕੁਟਿਯਾ ਅਤ੍ਥਾਯ ਹਤ੍ਥਕਮ੍ਮਂ ਯਾਚਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਸੁਂ। ਕਸ੍ਮਾ? ਵਸ੍ਸਂ ਉਪਗਚ੍ਛਨ੍ਤੇਨ ਹਿ ਨਾਲਕਪਟਿਪਦਂ ਪਟਿਪਨ੍ਨੇਨਾਪਿ ਪਞ੍ਚਨ੍ਨਂ ਛਦਨਾਨਂ ਅਞ੍ਞਤਰੇਨ ਛਦਨੇਨ ਛਨ੍ਨੇ ਸਦ੍ਵਾਰਬਦ੍ਧੇ ਸੇਨਾਸਨੇ ਉਪਗਨ੍ਤਬ੍ਬਂ। ਵੁਤ੍ਤਞ੍ਹੇਤਂ ''ਨ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਅਸੇਨਾਸਨਿਕੇਨ ਵਸ੍ਸਂ ਉਪਗਨ੍ਤਬ੍ਬਂ, ਯੋ ਉਪਗਚ੍ਛੇਯ੍ਯ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸਾ''ਤਿ (ਮਹਾਵ॰ ੨੦੪)। ਤਸ੍ਮਾ ਵਸ੍ਸਕਾਲੇ ਉਪਕਟ੍ਠੇ ਸਚੇ ਸੇਨਾਸਨਂ ਲਭਤਿ, ਇਚ੍ਚੇਤਂ ਕੁਸਲਂ। ਨੋ ਚੇ ਲਭਤਿ, ਹਤ੍ਥਕਮ੍ਮਂ ਪਰਿਯੇਸਿਤ੍ਵਾਪਿ ਕਾਤਬ੍ਬਂ। ਹਤ੍ਥਕਮ੍ਮਂ ਅਲਭਨ੍ਤੇਨ ਸਾਮਮ੍ਪਿ ਕਾਤਬ੍ਬਂ, ਨ ਤ੍ਵੇਵ ਅਸੇਨਾਸਨਿਕੇਨ ਵਸ੍ਸਂ ਉਪਗਨ੍ਤਬ੍ਬਂ। ਅਯਮਨੁਧਮ੍ਮਤਾ। ਤਸ੍ਮਾ ਤੇ ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧਾ ''ਹਤ੍ਥਕਮ੍ਮਂ ਯਾਚਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਚੀਵਰਂ ਪਾਰੁਪਿਤ੍ਵਾ ਸਾਯਨ੍ਹਸਮਯੇ ਨਗਰਂ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਸੇਟ੍ਠਿਸ੍ਸ ਘਰਦ੍ਵਾਰੇ ਅਟ੍ਠਂਸੁ। ਜੇਟ੍ਠਕਦਾਸੀ ਕੁਟਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਉਦਕਤਿਤ੍ਥਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੀ ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧੇ ਨਗਰਂ ਪਵਿਸਨ੍ਤੇ ਅਦ੍ਦਸ। ਸੇਟ੍ਠਿ ਤੇਸਂ ਆਗਤਕਾਰਣਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ''ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਓਕਾਸੋ ਨਤ੍ਥਿ, ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੂ''ਤਿ ਆਹ।

ਅਥ ਤੇ ਨਗਰਾ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤੇ ਜੇਟ੍ਠਕਦਾਸੀ ਕੁਟਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਪਵਿਸਨ੍ਤੀ ਦਿਸ੍ਵਾ ਕੁਟਂ ਓਤਾਰੇਤ੍ਵਾ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਓਨਮਿਤ੍ਵਾ ਮੁਖਂ ਉਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ, ''ਅਯ੍ਯਾ, ਨਗਰਂ ਪਵਿਟ੍ਠਮਤ੍ਤਾਵ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤਾ, ਕਿਂ ਨੁ ਖੋ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ਵਸ੍ਸੂਪਨਾਯਿਕਕੁਟਿਯਾ ਹਤ੍ਥਕਮ੍ਮਂ ਯਾਚਿਤੁਂ ਆਗਤਮ੍ਹਾਤਿ। ਲਦ੍ਧਂ, ਭਨ੍ਤੇਤਿ? ਨ ਲਦ੍ਧਂ ਉਪਾਸਿਕੇਤਿ। ਕਿਂ ਪਨੇਸਾ ਕੁਟਿ ਇਸ੍ਸਰੇਹੇਵ ਕਾਤਬ੍ਬਾ, ਉਦਾਹੁ ਦੁਗ੍ਗਤੇਹਿਪਿ ਸਕ੍ਕਾ ਕਾਤੁਨ੍ਤਿ? ਯੇਨ ਕੇਨਚਿ ਸਕ੍ਕਾ ਕਾਤੁਨ੍ਤਿ। ਸਾਧੁ, ਭਨ੍ਤੇ, ਮਯਂ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮ, ਸ੍ਵੇ ਮਯ੍ਹਂ ਭਿਕ੍ਖਂ ਗਣ੍ਹਥਾਤਿ ਨਿਮਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਕੁਟਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਆਗਮਨਤਿਤ੍ਥਮਗ੍ਗੇ ਠਤ੍ਵਾ ਆਗਤਾਗਤਾ ਅਵਸੇਸਦਾਸਿਯੋ ''ਏਤ੍ਥੇਵ ਹੋਥਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬਾਸਂ ਆਗਤਕਾਲੇ ਆਹ – ''ਅਮ੍ਮਾ, ਕਿਂ ਨਿਚ੍ਚਮੇਵ ਪਰਸ੍ਸ ਦਾਸਿਕਮ੍ਮਂ ਕਰਿਸ੍ਸਥ, ਉਦਾਹੁ ਦਾਸਿਭਾਵਤੋ ਮੁਚ੍ਚਿਤੁਂ ਇਚ੍ਛਥਾ''ਤਿ। ਅਜ੍ਜੇਵ ਮੁਚ੍ਚਿਤੁਂ ਇਚ੍ਛਾਮ, ਅਯ੍ਯੇਤਿ। ਯਦਿ ਏਵਂ, ਮਯਾ ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧਾ ਹਤ੍ਥਕਮ੍ਮਂ ਅਲਭਨ੍ਤਾ ਸ੍ਵਾਤਨਾਯ ਨਿਮਨ੍ਤਿਤਾ, ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਸਾਮਿਕੇਹਿ ਏਕਦਿਵਸਂ ਹਤ੍ਥਕਮ੍ਮਂ ਦਾਪੇਥਾਤਿ। ਤਾ ''ਸਾਧੂ''ਤਿ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਸਾਯਂ ਅਟਵਿਤੋ ਆਗਤਕਾਲੇ ਸਾਮਿਕਾਨਂ ਆਰੋਚੇਸੁਂ। ਤੇ ''ਸਾਧੂ''ਤਿ ਜੇਟ੍ਠਕਦਾਸਸ੍ਸ ਗੇਹਦ੍ਵਾਰੇ ਸਨ੍ਨਿਪਤਿਂਸੁ।

ਅਥ ਨੇ ਜੇਟ੍ਠਕਦਾਸੀ ''ਸ੍ਵੇ, ਤਾਤਾ, ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧਾਨਂ ਹਤ੍ਥਕਮ੍ਮਂ ਦੇਥਾ''ਤਿ ਆਨਿਸਂਸਂ ਆਚਿਕ੍ਖਿਤ੍ਵਾ ਯੇਪਿ ਨ ਕਾਤੁਕਾਮਾ, ਤੇ ਗਾਲ਼੍ਹੇਨ ਓਵਾਦੇਨ ਤਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਾਪੇਸਿ। ਸਾ ਪੁਨਦਿਵਸੇ ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧਾਨਂ ਭਤ੍ਤਂ ਦਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬੇਸਂ ਦਾਸਪੁਤ੍ਤਾਨਂ ਸਞ੍ਞਂ ਅਦਾਸਿ। ਤੇ ਤਾਵਦੇਵ ਅਰਞ੍ਞਂ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਦਬ੍ਬਸਮ੍ਭਾਰੇ ਸਮੋਧਾਨੇਤ੍ਵਾ ਸਤਂ ਸਤਂ ਹੁਤ੍ਵਾ ਏਕੇਕਂ ਕੁਟਿਂ ਚਙ੍ਕਮਨਾਦਿਪਰਿਵਾਰਂ ਕਤ੍ਵਾ ਮਞ੍ਚਪੀਠਪਾਨੀਯ-ਪਰਿਭੋਜਨੀਯਾਦੀਨਿ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧਾਨਂ ਤੇਮਾਸਂ ਤਤ੍ਥੇਵ ਵਸਨਤ੍ਥਾਯ

ਪਟਿਵ੍ਵਂ ਕਾਰੇਤ੍ਵਾ ਵਾਰਭਿਕ੍ਖਂ ਪਟ੍ਠਪੇਸੁਂ। ਯਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਾਰਦਿਵਸੇ ਨ ਸਕ੍ਕੋਤਿ, ਤਸ੍ਸਾ ਜੇਟ੍ਠਕਦਾਸੀ ਸਕਗੇਹਤੋ ਨੀਹਰਿਤ੍ਵਾ ਦੇਤਿ। ਏਵਂ ਤੇਮਾਸਂ ਪਟਿਜਗ੍ਗਿਤ੍ਵਾ ਜੇਟ੍ਠਕਦਾਸੀ ਏਕੇਕਂ ਦਾਸਿਂ ਏਕੇਕਂ ਸਾਟਕਂ ਸਜ੍ਜਾਪੇਸਿ, ਪਞ੍ਚ ਥੂਲਸਾਟਕਸਤਾਨਿ ਅਹੇਸੁਂ। ਤਾਨਿ ਪਰਿਵਤ੍ਤਾਪੇਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਚਨ੍ਨਂ ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧਾਨਂ ਤਿਚੀਵਰਾਨਿ ਕਤ੍ਵਾ ਅਦਾਸਿ। ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧਾ ਤਾਸਂ ਪਸ੍ਸਨ੍ਤੀਨਂਯੇਵ ਆਕਾਸੇਨ ਗਨ੍ਧਮਾਦਨਪਬ੍ਬਤਂ ਅਗਮਂਸੁ।

ਤਾਪਿ ਸਬ੍ਬਾ ਯਾਵਜੀਵਂ ਕੁਸਲਂ ਕਤ੍ਵਾ ਦੇਵਲੋਕੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਂਸੁ। ਤਾਸੁ ਜੇਟ੍ਠਿਕਾ ਤਤੋ ਚਵਿਤ੍ਵਾ ਬਾਰਾਣਸਿਯਾ ਅਵਿਦੂਰੇ ਪੇਸਕਾਰਗਾਮੇ ਪੇਸਕਾਰਜੇਟ੍ਠਕਸ੍ਸ ਗੇਹੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ। ਅਥੇਕਦਿਵਸਂ ਪਦੁਮਵਤਿਯਾ ਪੁਤ੍ਤਾ ਪਞ੍ਚਸਤਾ ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧਾ ਬਾਰਾਣਸਿਰਞ੍ਞਾ ਨਿਮਨ੍ਤਿਤਾ ਰਾਜਦ੍ਵਾਰਂ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਕਞ੍ਚਿ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤਮ੍ਪਿ ਅਦਿਸ੍ਵਾ ਨਿਵਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਨਗਰਦ੍ਵਾਰੇਨ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਤਂ ਪੇਸਕਾਰਗਾਮਂ ਅਗਮਂਸੁ । ਸਾ ਇਤ੍ਥੀ ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧੇ ਦਿਸ੍ਵਾ ਸਮ੍ਪਿਯਾਯਮਾਨਾ ਸਬ੍ਬੇ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖਂ ਅਦਾਸਿ। ਤੇ ਭਤ੍ਤਕਿਚ੍ਚਂ ਕਤ੍ਵਾ ਗਨ੍ਧਮਾਦਨਮੇਵ ਅਗਮਂਸੁ।

ਸਾਪਿ ਯਾਵਜੀਵਂ ਕੁਸਲਂ ਕਤ੍ਵਾ ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸੇਸੁ ਸਂਸਰਨ੍ਤੀ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਸਤ੍ਥੁ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਤੋ ਪੁਰੇਤਰਮੇਵ ਦੇਵਦਹਨਗਰੇ ਮਹਾਸੁਪ੍ਪਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਗੇਹੇ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਂ ਗਣ੍ਹਿ, ਗੋਤਮੀਤਿਸ੍ਸਾ ਨਾਮਂ ਅਕਂਸੁ। ਮਹਾਮਾਯਾਯ ਕਨਿਟ੍ਠਭਗਿਨੀ ਹੋਤਿ। ਮਨ੍ਤਜ੍ਝਾਯਕਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਲਕ੍ਖਣਾਨਿ ਪਰਿਗ੍ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਾ ‘‘ਇਮਾਸਂ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਕੁਚ੍ਛਿਯਂ ਵਸਿਤਦਾਰਕਾ ਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤਿਨੋ ਭਵਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀ’’ਤਿ ਬ੍ਯਾਕਰਿਂਸੁ। ਸੁਦ੍ਧੋਦਨਮਹਾਰਾਜਾ ਵਯਪ੍ਪਤ੍ਤਕਾਲੇ ਤਾ ਦ੍ਵੇਪਿ ਮਙ੍ਗਲਂ ਕਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਘਰਂ ਆਨੇਸਿ। ਅਪਰਭਾਗੇ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤੋ ਤੁਸਿਤਪੁਰਾ ਚਵਿਤ੍ਵਾ ਮਹਾਮਾਯਾਯ ਦੇਵਿਯਾ ਕੁਚ੍ਛਿਯਂ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਂ ਗਣ੍ਹਿ। ਮਹਾਮਾਯਾ ਤਸ੍ਸ ਜਾਤਦਿਵਸਤੋ ਸਤ੍ਤਮੇ ਦਿਵਸੇ ਕਾਲਂ ਕਤ੍ਵਾ ਤੁਸਿਤਪੁਰੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ। ਸੁਦ੍ਧੋਦਨਮਹਾਰਾਜਾ ਮਹਾਸਤ੍ਤਸ੍ਸ ਮਾਤੁਚ੍ਛਂ ਮਹਾਪਜਾਪਤਿਗੋਤਮਿਂ ਅਗ੍ਗਮਹੇਸਿਟ੍ਠਾਨੇ ਠਪੇਸਿ। ਤਸ੍ਮਿਂ ਕਾਲੇ ਨਨ੍ਦਕੁਮਾਰੋ ਜਾਤੋ। ਅਯਂ ਮਹਾਪਜਾਪਤਿ ਨਨ੍ਦਕੁਮਾਰਂ ਧਾਤੀਨਂ ਦਤ੍ਵਾ ਸਯਂ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤਂ ਪਰਿਹਰਿ।

ਅਪਰੇਨ ਸਮਯੇਨ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤੋ ਮਹਾਭਿਨਿਕ੍ਖਮਨਂ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁਤਂ ਪਤ੍ਵਾ ਲੋਕਾਨੁਗ੍ਗਹਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਅਨੁਕ੍ਕਮੇਨ ਕਪਿਲਵਤ੍ਥੁਂ ਪਤ੍ਵਾ ਨਗਰਂ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਪਾਵਿਸਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਪਿਤਾ ਸੁਦ੍ਧੋਦਨਮਹਾਰਾਜਾ ਅਨ੍ਤਰਵੀਥਿਯਂਯੇਵ ਧਮ੍ਮਕਥਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਸੋਤਾਪਨ੍ਨੋ ਅਹੋਸਿ। ਅਥ ਦੁਤਿਯਦਿਵਸੇ ਨਨ੍ਦੋ ਪਬ੍ਬਜਿ, ਸਤ੍ਤਮੇ ਦਿਵਸੇ ਰਾਹੁਲੋ। ਸਤ੍ਥਾ ਅਪਰੇਨ ਸਮਯੇਨ ਵੇਸਾਲਿਂ ਉਪਨਿਸ੍ਸਾਯ ਕੂਟਾਗਾਰਸਾਲਾਯਂ ਵਿਹਰਤਿ। ਤਸ੍ਮਿਂ ਸਮਯੇ ਸੁਦ੍ਧੋਦਨਮਹਾਰਾਜਾ ਸੇਤਚ੍ਛਤ੍ਤਸ੍ਸ ਹੇਟ੍ਠਾ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਸਚ੍ਛਿਕਤ੍ਵਾ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯਿ। ਤਦਾ ਮਹਾਪਜਾਪਤਿਗੋਤਮੀ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾਯ ਚਿਤ੍ਤਂ ਉਪ੍ਪਾਦੇਸਿ। ਤਤੋ ਰੋਹਿਣੀਨਦੀਤੀਰੇ ਕਲਹਵਿਵਾਦਸੁਤ੍ਤਪਰਿਯੋਸਾਨੇ (ਸੁ॰ ਨਿ॰ ੮੬੮ ਆਦਯੋ) ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਪਬ੍ਬਜਿਤਾਨਂ ਪਞ੍ਚਨ੍ਨਂ ਕੁਮਾਰਸਤਾਨਂ ਪਾਦਪਰਿਚਾਰਿਕਾ ਸਬ੍ਬਾਵ ਏਕਚਿਤ੍ਤਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ‘‘ਮਹਾਪਜਾਪਤਿਯਾ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬਾਵ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਪਬ੍ਬਜਿਸ੍ਸਾਮਾ’’ਤਿ ਮਹਾਪਜਾਪਤਿਂ ਜੇਟ੍ਠਿਕਂ ਕਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਬ੍ਬਜਿਤੁਕਾਮਾ ਅਹੇਸੁਂ। ਅਯਞ੍ਚ ਮਹਾਪਜਾਪਤਿ ਪਠਮਮੇਵ ਏਕਵਾਰਂ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਂ ਯਾਚਮਾਨਾ ਨਾਲਤ੍ਥ, ਤਸ੍ਮਾ ਕਪ੍ਪਕਂ ਪਕ੍ਕੋਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ਕੇਸੇ ਛਿਨ੍ਦਾਪੇਤ੍ਵਾ ਕਾਸਾਯਾਨਿ ਅਚ੍ਛਾਦੇਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬਾ ਤਾ ਸਾਕਿਯਾਨਿਯੋ ਆਦਾਯ ਵੇਸਾਲਿਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਆਨਨ੍ਦਤ੍ਥੇਰੇਨ ਦਸਬਲਂ ਯਾਚਾਪੇਤ੍ਵਾ ਅਟ੍ਠਹਿ ਗਰੁਧਮ੍ਮੇਹਿ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਞ੍ਚ ਉਪਸਮ੍ਪਦਞ੍ਚ ਅਲਤ੍ਥ। ਇਤਰਾ ਪਨ ਸਬ੍ਬਾਪਿ ਏਕਤੋਵ ਉਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਾ ਅਹੇਸੁਂ। ਅਯਮੇਤ੍ਥ ਸਙ੍ਖੇਪੋ, ਵਿਤ੍ਥਾਰਤੋ ਪਨੇਤਂ ਵਤ੍ਥੁ ਪਾਲ਼ਿਯਂ (ਚੂਲ਼ਵ॰ ੪੦੨ ਆਦਯੋ) ਆਗਤਮੇਵ।

ਏਵਂ ਉਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਾ ਪਨ ਮਹਾਪਜਾਪਤਿ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਅਭਿਵਾਦੇਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਅਟ੍ਠਾਸਿ, ਅਥਸ੍ਸਾ ਸਤ੍ਥਾ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਸਿ। ਸਾ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਾਪੁਣਿ। ਸੇਸਾ ਪਞ੍ਚਸਤਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਨਨ੍ਦਕੋਵਾਦਸੁਤ੍ਤਪਰਿਯੋਸਾਨੇ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੩.੩੯੮ ਆਦਯੋ) ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਾਪੁਣਿਂਸੁ। ਏਵਮੇਤਂ ਵਤ੍ਥੁ ਸਮੁਟ੍ਠਿਤਂ। ਅਪਰਭਾਗੇ ਸਤ੍ਥਾ ਜੇਤਵਨੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਠਾਨਨ੍ਤਰੇ ਠਪੇਨ੍ਤੋ ਮਹਾਪਜਾਪਤਿਂ ਰਤ੍ਤਞ੍ਞੂਨਂ ਅਗ੍ਗਟ੍ਠਾਨੇ ਠਪੇਸੀਤਿ।

ਖੇਮਾਥੇਰੀਵਤ੍ਥੁ

੨੩੬. ਦੁਤਿਯੇ **ਖੇਮਾ**ਤਿ ਏਵਂਨਾਮਿਕਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀ। ਇਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਚ ਪਨਸ੍ਸਾ ਪਞ੍ਹਕਮ੍ਮੇ ਅਯਮਨੁਪੁਬ੍ਬਿਕਥਾਤਿ ਅਵਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਅਭਿਨੀਹਾਰਂ ਆਦਿਂ ਕਤ੍ਵਾ ਵਤ੍ਥੁਬ੍ਬਮੇਵ ਵਕ੍ਖਾਮ।

ਅਤੀਤੇ ਕਿਰ ਪਦੁਮੁਤ੍ਤਰਬੁਦ੍ਧਕਾਲੇ ਹਂਸਵਤਿਯਂ ਅਯਂ ਪਰਪਰਿਯਾਪਨ੍ਨਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ। ਅਥੇਕਦਿਵਸਂ ਤਸ੍ਸ ਭਗਵਤੋ ਅਗ੍ਗਸਾਵਿਕਂ ਸੁਜਾਤਤ੍ਥੇਰਿਂ ਨਾਮ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਚਰਨ੍ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਤਯੋ ਮੋਦਕੇ ਦਤ੍ਵਾ ਤਂਦਿਵਸਮੇਵ ਅਤ੍ਤਨੋ ਕੇਸੇ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ਥੇਰਿਯਾ ਦਾਨਂ ਦਤ੍ਵਾ ''ਅਨਾਗਤੇ ਬੁਦ੍ਧੁਪ੍ਪਾਦੇ ਤੁਮ੍ਹੇ ਵਿਯ ਮਹਾਪਞ੍ਞਾ ਭਵੇਯ੍ਯ''ਨ੍ਤਿ ਪਤ੍ਥਨਂ ਕਤ੍ਵਾ ਯਾਵਜੀਵਂ ਕੁਸਲਕਮ੍ਮੇਸੁ ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਕਪ੍ਪਸਤਸਹਸ੍ਸਂ ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸੇਸੁ ਸਂਸਰਨ੍ਤੀ ਕਸ੍ਸਪਬੁਦ੍ਧਕਾਲੇ ਕਿਕਿਸ੍ਸ ਕਾਸਿਰਞ੍ਞੋ ਗੇਹੇ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਤਨ੍ਨਂ ਭਗਿਨੀਨਂ ਅਬ੍ਭਨ੍ਤਰਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਵੀਸਤਿਵਸ੍ਸਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਗੇਹੇਯੇਵ ਕੋਮਾਰਿਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਂ ਚਰਿਤ੍ਵਾ ਤਾਹਿ ਭਗਿਨੀਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਦਸਬਲਸ੍ਸ ਵਸਨਪਰਿਵੇਣਂ ਕਾਰੇਤ੍ਵਾ ਏਕਂ ਬੁਦ੍ਧਨ੍ਤਰਂ ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸੇਸੁ ਸਂਸਰਨ੍ਤੀ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਬੁਦ੍ਧੁਪ੍ਪਾਦੇ ਮਦ੍ਦਰਟ੍ਠੇ ਸਾਗਲਨਗਰੇ ਰਾਜਕੁਲੇ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਂ ਗਣ੍ਹਿ, ਖੇਮਾਤਿਸ੍ਸਾ ਨਾਮਂ ਅਕਂਸੁ। ਤਸ੍ਸਾ ਸਰੀਰਵਣ੍ਣੋ ਸੁਵਣ੍ਣਰਸਪਿਞ੍ਜਰੋ ਵਿਯ ਅਹੋਸਿ। ਸਾ ਵਯਪ੍ਪਤ੍ਤਾ ਬਿਮ੍ਬਿਸਾਰਰਞ੍ਞੋ ਗੇਹਂ ਅਗਮਾਸਿ।

ਸਾ ਤਥਾਗਤੇ ਰਾਜਗਹਂ ਉਪਨਿਸ੍ਸਾਯ ਵੇਲੁਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੇ ''ਸਤ੍ਥਾ ਕਿਰ ਰੂਪੇ ਦੋਸਂ ਦਸ੍ਸੇਤੀ''ਤਿ ਰੂਪਮਦਮਤ੍ਤਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ''ਮਯ੍ਹਮ੍ਪਿ ਰੂਪੇ ਦੋਸਂ ਦਸ੍ਸੇਯ੍ਯਾ''ਤਿ ਭਯੇਨ ਦਸਬਲਂ ਦਸ੍ਸਨਾਯ ਨ ਗਚ੍ਛਤਿ। ਰਾਜਾ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਅਹਂ ਸਤ੍ਥੁ ਅਗ੍ਗੁਪਟ੍ਠਾਕੋ, ਮਾਦਿਸਸ੍ਸ ਚ ਨਾਮ ਅਰਿਯਸਾਵਕਸ੍ਸ ਅਗ੍ਗਮਹੇਸੀ ਦਸਬਲਂ ਦਸ੍ਸਨਾਯ ਨ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਨ ਮੇ ਏਤਂ ਰੁਚ੍ਚਤੀ''ਤਿ। ਸੋ ਕਵੀਹਿ ਵੇਲੁਵਨੁਯ੍ਯਾਨਸ੍ਸ ਵਣ੍ਣਂ ਬਨ੍ਧਾਪੇਤ੍ਵਾ ''ਖੇਮਾਯ ਦੇਵਿਯਾ ਸਵਨੂਪਚਾਰੇ ਗਾਯਥਾ''ਤਿ ਆਹ। ਸਾ ਉਯ੍ਯਾਨਸ੍ਸ ਵਣ੍ਣਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਗਨ੍ਤੁਕਾਮਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਰਾਜਾਨਂ ਪਟਿਪੁਚ੍ਛਿ। ਰਾਜਾ ''ਉਯ੍ਯਾਨਂ ਗਚ੍ਛ, ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਪਨ ਅਦਿਸ੍ਵਾ ਆਗਨ੍ਤੁਂ ਨ ਲਭਿਸ੍ਸਸੀ''ਤਿ ਆਹ। ਸਾ ਰਞ੍ਞੋ ਪਟਿਵਚਨਂ ਅਦਤ੍ਵਾਵ ਮਗ੍ਗਂ ਪਟਿਪਜ੍ਜਿ। ਰਾਜਾ ਤਾਯ ਸਦ੍ਧਿਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੇ ਪੁਰਿਸੇ ਆਹ – ''ਸਚੇ ਦੇਵੀ ਉਯ੍ਯਾਨਤੋ ਨਿਵਤ੍ਤਮਾਨਾ ਦਸਬਲਂ ਪਸ੍ਸਤਿ, ਇਚ੍ਚੇਤਂ ਕੁਸਲਂ। ਸਚੇ ਨ ਪਸ੍ਸਤਿ, ਰਾਜਾਣਾਯ ਨਂ ਦਸ੍ਸੇਥਾ''ਤਿ। ਅਥ ਖੋ ਸਾ ਦੇਵੀ ਦਿਵਸਭਾਗਂ ਉਯ੍ਯਾਨੇ ਚਰਿਤ੍ਵਾ ਨਿਵਤ੍ਤਨ੍ਤੀ ਦਸਬਲਂ ਅਦਿਸ੍ਵਾਵ ਗਨ੍ਤੁਂ ਆਰਦ੍ਧਾ। ਅਥ ਨਂ ਰਾਜਪੁਰਿਸਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਰੁਚਿਯਾਵ ਦੇਵਿਂ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਨਯਿਂਸੁ।

ਸਤ੍ਥਾ ਤਂ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਇਦ੍ਧਿਯਾ ਏਕਂ ਦੇਵਚ੍ਛਰਂ ਨਿਮ੍ਮਿਨਿਤ੍ਵਾ ਤਾਲਵਣ੍ਟਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਬੀਜਮਾਨਂ ਵਿਯ ਅਕਾਸਿ। ਖੇਮਾ ਦੇਵੀ ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਮਾਨਮ੍ਹਿ ਨਟ੍ਠਾ, ਏਵਰੂਪਾ ਨਾਮ ਦੇਵਚ੍ਛਰਪ੍ਪਟਿਭਾਗਾ ਇਤ੍ਥਿਯੋ ਦਸਬਲਸ੍ਸ ਅਵਿਦੂਰੇ ਤਿਟ੍ਠਨ੍ਤਿ, ਅਹਂ ਏਤਾਸਂ ਪਰਿਚਾਰਿਕਾਪਿ ਨਪ੍ਪਹੋਮਿ, ਮਾਨਮਦਂ ਹਿ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਪਾਪਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਵਸੇਨ ਨਟ੍ਠਾ''ਤਿ ਤਂ ਨਿਮਿਤ੍ਤਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਤਮੇਵ ਇਤ੍ਥਿਂ ਓਲੋਕਯਮਾਨਾ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਅਥਸ੍ਸਾ ਪਸ੍ਸਨ੍ਤਿਯਾਵ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨਬਲੇਨ ਸਾ ਇਤ੍ਥੀ ਪਠਮਵਯਂ ਅਤਿਕ੍ਕਮ੍ਮ ਮਜ੍ਝਿਮਵਯੇ ਠਿਤਾ ਵਿਯ ਮਜ੍ਝਿਮਵਯਂ ਅਤਿਕ੍ਕਮ੍ਮ ਪਚ੍ਛਿਮਵਯੇ ਠਿਤਾ ਵਿਯ ਚ ਵਲਿਤ੍ਤਚਾ ਪਲਿਤਕੇਸਾ ਖਣ੍ਡਵਿਰਲ਼ਦਨ੍ਤਾ ਅਹੋਸਿ। ਤਤੋ ਤਸ੍ਸਾ ਪਸ੍ਸਨ੍ਤਿਯਾਵ ਸਦ੍ਧਿਂ ਤਾਲਵਣ੍ਟੇਨ ਪਰਿਵਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਪਰਿਪਤਿ। ਤਤੋ ਖੇਮਾ ਪੁਬ੍ਬਹੇਤੁਸਮ੍ਪਨ੍ਨਤ੍ਤਾ ਤਸ੍ਮਿਂ ਆਰਮ੍ਮਣੇ ਆਪਾਥਗਤੇ ਏਵਂ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਏਵਂਵਿਧਮ੍ਪਿ ਨਾਮ ਸਰੀਰਂ ਏਵਰੂਪਂ ਵਿਪਤ੍ਤਿਂ ਪਾਪੁਣਾਤਿ, ਮਯ੍ਹਮ੍ਪਿ ਸਰੀਰਂ ਏਵਂਗਤਿਕਮੇਵ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ। ਅਥਸ੍ਸਾ ਏਵਂ ਚਿਨ੍ਤਿਤਕ੍ਖਣੇ ਸਤ੍ਥਾ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਪਦੇ ਗਾਥਮਾਹ –

''ਯੇ ਰਾਗਰਤ੍ਤਾਨੁਪਤਨ੍ਤਿ ਸੋਤਂ,
ਸਯਂਕਤਂ ਮਕ੍ਕਟਕੋਵ ਜਾਲਂ।
ਏਤਮ੍ਪਿ ਛੇਤ੍ਵਾਨ ਵਜਨ੍ਤਿ ਧੀਰਾ,
ਅਨਪੇਕ੍ਖਿਨੋ ਸਬ੍ਬਦੁਕ੍ਖਂ ਪਹਾਯਾ''ਤਿ॥

ਸਾ ਗਾਥਾਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਠਿਤਪਦੇ ਠਿਤਾਯੇਵ ਸਹ ਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਾਹਿ ਅਰਹਤ੍ਤੰ ਪਾਪੁਣਿ। ਅਗਾਰਮਜ੍ਝੇ ਵਸਨ੍ਤੇਨ ਨਾਮ ਅਰਹਤ੍ਤੰ ਪਤ੍ਤੇਨ ਤੰਦਿਵਸਮੇਵ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯਿਤਬ੍ਬੰ ਵਾ ਪਬ੍ਬਜਿਤਬ੍ਬੰ ਵਾ ਹੋਤਿ, ਸਾ ਪਨ ਅਤ੍ਤਨੋ ਆਯੁਸਙ੍ਖਾਰਾਨੰ ਪਵਤ੍ਤਨਭਾਵੰ ਞਤ੍ਵਾ ''ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜੰ ਅਨੁਜਾਨਾਪੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਸਤ੍ਥਾਰੰ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਰਾਜਨਿਵੇਸਨੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਰਾਜਾਨੰ ਅਨਭਿਵਾਦੇਤ੍ਵਾਵ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਰਾਜਾ ਇਙ੍ਗਿਤੇਨੇਵ ਅਞ੍ਞਾਸਿ – ''ਅਰਿਯਧਮ੍ਮੰ ਪਤ੍ਤਾ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ। ਅਥ ਨੰ ਆਹ – ''ਦੇਵਿ ਗਤਾ ਨੁ ਖੋ ਸਤ੍ਥੁਦਸ੍ਸਨਾਯਾ''ਤਿ। ਮਹਾਰਾਜ, ਤੁਮ੍ਹੇਹਿ ਦਿਟ੍ਠਦਸ੍ਸਨੰ ਪਰਿਤ੍ਤੰ, ਅਹੰ ਪਨ ਦਸਬਲੰ ਸੁਦਿਟ੍ਠਮਕਾਸਿੰ, ਪਬ੍ਬਜ੍ਜੰ ਮੇ ਅਨੁਜਾਨਾਥਾਤਿ । ਰਾਜਾ ''ਸਾਧੁ, ਦੇਵੀ''ਤਿ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਸੁਵਣ੍ਣਸਿਵਿਕਾਯ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਉਪਸ੍ਸਯੰ ਉਪਨੇਤ੍ਵਾ ਪਬ੍ਬਾਜੇਸਿ। ਅਥਸ੍ਸਾ ''ਖੇਮਾਥੇਰੀ ਨਾਮ ਗਿਹਿਭਾਵੇ ਠਤ੍ਵਾ ਅਰਹਤ੍ਤੰ ਪਤ੍ਤਾ''ਤਿ ਮਹਾਪਞ੍ਞਭਾਵੋ ਪਾਕਟੋ ਅਹੋਸਿ। ਇਦਮੇਤ੍ਥ ਵਤ੍ਥੁ। ਅਥ ਸਤ੍ਥਾ ਅਪਰਭਾਗੇ ਜੇਤਵਨੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਪਟਿਪਾਟਿਯਾ ਠਾਨਨ੍ਤਰੇ ਠਪੇਨ੍ਤੋ ਖੇਮਾਥੇਰਿੰ ਮਹਾਪਞ੍ਞਾਨੰ ਅਗ੍ਗਟ੍ਠਾਨੇ ਠਪੇਸੀਤਿ।

ਉਪ੍ਪਲਵਣ੍ਣਾਥੇਰੀਵਤ੍ਥੁ

੨੩੭. ਤਤਿਯੇ **ਉਪ੍ਪਲਵਣ੍ਣਾ**ਤਿ ਨੀਲੁਪ੍ਪਲਗਬ੍ਭਸਦਿਸੇਨੇਵ ਵਣ੍ਣੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਤ੍ਤਾ ਏਵੰਲਦ੍ਧਨਾਮਾ ਥੇਰੀ। ਸਾ ਕਿਰ ਪਦੁਮੁਤ੍ਤਰਬੁਦ੍ਧਕਾਲੇ ਹੰਸਵਤਿਯੰ ਕੁਲਗੇਹੇ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿੰ ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਵਾ ਅਪਰਭਾਗੇ ਮਹਾਜਨੇਨ ਸਦ੍ਧਿੰ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮੰ ਸੁਣਨ੍ਤੀ ਸਤ੍ਥਾਰੰ ਏਕੰ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿੰ ਇਦ੍ਧਿਮਨ੍ਤੀਨੰ ਅਗ੍ਗਟ੍ਠਾਨੇ ਠਪੇਨ੍ਤੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ਸਤ੍ਤਾਹੰ ਬੁਦ੍ਧਪ੍ਪਮੁਖਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਮਹਾਦਾਨੰ ਦਤ੍ਵਾ ਤੰ ਠਾਨਨ੍ਤਰੰ ਪਤ੍ਥੇਸਿ। ਸਾ ਯਾਵਜੀਵੰ ਕੁਸਲੰ ਕਤ੍ਵਾ ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸੇਸੁ ਸੰਸਰਨ੍ਤੀ ਕਸ੍ਸਪਬੁਦ੍ਧਕਾਲੇ ਬਾਰਾਣਸਿਨਗਰੇ ਕਿਕਿਸ੍ਸ ਕਾਸਿਰਞ੍ਞੋ ਗੇਹੇ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿੰ ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਤਨ੍ਨੰ ਭਗਿਨੀਨੰ ਅਬ੍ਭਨ੍ਤਰਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਵੀਸਤਿ ਵਸ੍ਸਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯੰ ਚਰਿਤ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਪਰਿਵੇਣੰ ਕਤ੍ਵਾ ਦੇਵਲੋਕੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਾ।

ਤਤੋ ਚਵਿਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਮਨੁਸ੍ਸਲੋਕੰ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤੀ ਏਕਸ੍ਮਿੰ ਗਾਮੇ ਸਹਤ੍ਥਾ ਕਮ੍ਮੰ ਕਤ੍ਵਾ ਜੀਵਨਕਟ੍ਠਾਨੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਾ। ਸਾ ਏਕਦਿਵਸੰ ਖੇਤ੍ਤਕੁਟਿੰ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੀ ਅਨ੍ਤਰਾਮਗ੍ਗੇ ਏਕਸ੍ਮਿੰ ਸਰੇ ਪਾਤੋਵ ਪੁਪ੍ਫਿਤੰ ਪਦੁਮਪੁਪ੍ਫੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ਤੰ ਸਰੰ ਓਰੁਯ੍ਹ ਤਞ੍ਚੇਵ ਪੁਪ੍ਫੰ ਲਾਜਪਕ੍ਖਿਪਨਤ੍ਥਾਯ ਪਦੁਮਿਨਿਯਾ ਪਤ੍ਤਞ੍ਚ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਕੇਦਾਰੇ ਸਾਲਿਸੀਸਾਨਿ ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਕੁਟਿਕਾਯ ਨਿਸਿਨ੍ਨਾ ਲਾਜੇ ਭਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਚ ਲਾਜਸਤਾਨਿ ਗਣੇਸਿ। ਤਸ੍ਮਿੰ ਖਣੇ ਗਨ੍ਧਮਾਦਨਪਬ੍ਬਤੇ ਨਿਰੋਧਸਮਾਪਤ੍ਤਿਤੋ ਵੁਟ੍ਠਿਤੋ ਏਕੋ ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧੋ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸਾ ਅਵਿਦੂਰੇ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਸਾ ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ਲਾਜੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿੰ ਪਦੁਮਪੁਪ੍ਫੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਕੁਟਿਤੋ ਓਰੁਯ੍ਹ ਲਾਜੇ ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਪਤ੍ਤੇ ਪਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਪਦੁਮਪੁਪ੍ਫੇਨ ਪਤ੍ਤੰ ਪਿਧਾਯ ਅਦਾਸਿ। ਅਥਸ੍ਸਾ ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧੇ ਥੋਕੰ ਗਤੇ ਏਤਦਹੋਸਿ – ''ਪਬ੍ਬਜਿਤਾ ਨਾਮ ਪੁਪ੍ਫੇਨ ਅਨਤ੍ਥਿਕਾ, ਅਹੰ ਪੁਪ੍ਫੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਪਿਲਨ੍ਧਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਹਤ੍ਥਤੋ ਪੁਪ੍ਫੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਸਚੇ, ਅਯ੍ਯੋ, ਪੁਪ੍ਫੇਨ ਅਨਤ੍ਥਿਕੋ ਅਭਵਿਸ੍ਸ, ਪਤ੍ਤਮਤ੍ਥਕੇ ਠਪੇਤੁੰ ਨ ਅਦਸ੍ਸ, ਅਦ੍ਧਾ ਅਯ੍ਯਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਪੁਨ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਤ੍ਤਮਤ੍ਥਕੇ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧੰ ਖਮਾਪੇਤ੍ਵਾ, ''ਭਨ੍ਤੇ , ਇਮੇਸੰ ਮੇ ਲਾਜਾਨੰ ਨਿਸ੍ਸਨ੍ਦੇਨ ਲਾਜਗਣਨਾਯ ਪੁਤ੍ਤਾ ਅਸ੍ਸੁ, ਪਦੁਮਪੁਪ੍ਫਸ੍ਸ ਨਿਸ੍ਸਨ੍ਦੇਨ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਟ੍ਠਾਨੇ ਮੇ ਪਦੇ ਪਦੇ ਪਦੁਮਪੁਪ੍ਫੰ ਉਟ੍ਠਹਤੂ''ਤਿ ਪਤ੍ਥਨੰ ਅਕਾਸਿ। ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧੋ ਤਸ੍ਸਾ ਪਸ੍ਸਨ੍ਤਿਯਾਵ ਆਕਾਸੇਨ ਗਨ੍ਧਮਾਦਨਪਬ੍ਬਤੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤੰ ਪਦੁਮੰ ਨਨ੍ਦਮੂਲਕਪਬ੍ਭਾਰੇ ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧਾਨੰ ਅਕ੍ਕਮਨਸੋਪਾਨਸਮੀਪੇ ਪਾਦਪੁਞ੍ਛਨੰ ਕਤ੍ਵਾ ਠਪੇਸਿ।

ਸਾਪਿ ਤਸ੍ਸ ਕਮ੍ਮਸ੍ਸ ਨਿਸ੍ਸਨ੍ਦੇਨ ਦੇਵਲੋਕੇ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿੰ ਗਣ੍ਹਿ, ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਕਾਲਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਚਸ੍ਸਾ ਪਦੇ ਪਦੇ ਮਹਾਪਦੁਮਪੁਪ੍ਫੰ ਉਟ੍ਠਾਸਿ। ਸਾ ਤਤੋ ਚਵਿਤ੍ਵਾ ਪਬ੍ਬਤਪਾਦੇ ਏਕਸ੍ਮਿੰ ਪਦੁਮਸ੍ਸਰੇ ਪਦੁਮਗਬ੍ਭੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ। ਤੰ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਏਕੋ ਤਾਪਸੋ ਵਸਤਿ, ਸੋ ਪਾਤੋਵ ਮੁਖਧੋਵਨਤ੍ਥਾਯ ਸਰੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤੰ ਪੁਪ੍ਫੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਇਦੰ ਪੁਪ੍ਫੰ ਸੇਸੇਹਿ ਮਹਨ੍ਤਤਰੰ, ਸੇਸਾਨਿ ਚ ਪੁਪ੍ਫਿਤਾਨਿ, ਇਦੰ ਮਕੁਲਿਤਮੇਵ, ਭਵਿਤਬ੍ਬਮੇਤ੍ਥ ਕਾਰਣੇਨਾ''ਤਿ ਉਦਕੰ ਓਤਰਿਤ੍ਵਾ ਤੰ ਪੁਪ੍ਫੰ ਗਣ੍ਹਿ। ਤੰ ਤੇਨ ਗਹਿਤਮਤ੍ਤਮੇਵ ਪੁਪ੍ਫਿਤੰ। ਤਾਪਸੋ ਅਨ੍ਤੋਪਦੁਮਗਬ੍ਭੇ ਨਿਪਨ੍ਨਦਾਰਿਕੰ ਅਦ੍ਦਸ। ਦਿਟ੍ਠਕਾਲਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਚ ਧੀਤੁਸਿਨੇਹੰ ਲਭਿਤ੍ਵਾ ਪਦੁਮੇਨੇਵ ਸਦ੍ਧਿੰ ਪਣ੍ਣਸਾਲੰ ਨੇਤ੍ਵਾ ਮਞ੍ਚਕੇ ਨਿਪਜ੍ਜਾਪੇਸਿ। ਅਥਸ੍ਸਾ ਪੁਞ੍ਞਾਨੁਭਾਵੇਨ ਅਙ੍ਗੁਟ੍ਠਕੇ ਖੀਰੰ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ। ਸੋ ਤਸ੍ਮਿੰ ਪੁਪ੍ਫੇ ਮਿਲਾਤੇ ਅਞ੍ਞੰ ਨਵਪੁਪ੍ਫੰ

ਆਹਰਿਤ੍ਵਾ ਤਂ ਨਿਪਜ੍ਜਾਪੇਸਿ। ਅਥਸ੍ਸਾ ਆਧਾਵਨਵਿਧਾਵਨੇਨ ਕੀਲਿਤੁਂ ਸਮਤ੍ਥਕਾਲਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਪਦਵਾਰੇ ਪਦਵਾਰੇ ਪਦੁਮਪੁਪ੍ਫਂ ਉਟ੍ਠਾਸਿ, ਕੁਙ੍ਕੁਮਰਾਸਿਸ੍ਸ ਵਿਯਸ੍ਸਾ ਸਰੀਰਵਣ੍ਣੋ ਅਹੋਸਿ। ਸਾ ਅਪ੍ਪਤ੍ਤਾ ਦੇਵਵਣ੍ਣਂ, ਅਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤਾ ਮਾਨੁਸਵਣ੍ਣਂ ਅਹੋਸਿ। ਸਾ ਪਿਤਰਿ ਫਲਾਫਲਤ੍ਥਾਯ ਗਤੇ ਪਣ੍ਣਸਾਲਾਯਂ ਓਹੀਯਤਿ।

ਅਥੇਕਦਿਵਸਂ ਤਸ੍ਸਾ ਵਯਪ੍ਪਤ੍ਤਕਾਲੇ ਪਿਤਰਿ ਫਲਾਫਲਤ੍ਥਾਯ ਗਤੇ ਏਕੋ ਵਨਚਰਕੋ ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ‘‘ਮਨੁਸ੍ਸਾਨਂ ਨਾਮ ਏਵਂਵਿਧਂ ਰੂਪਂ ਨਤ੍ਥਿ, ਵੀਮਂਸਿਸ੍ਸਾਮਿ ਨ’’ਨ੍ਤਿ ਤਾਪਸਸ੍ਸ ਆਗਮਨਂ ਉਦਿਕ੍ਖਨ੍ਤੋ ਨਿਸੀਦਿ। ਸਾ ਪਿਤਰਿ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤੇ ਪਟਿਪਥਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਹਤ੍ਥਤੋ ਕਾਜਕਮਣ੍ਡਲੁਂ ਅਗ੍ਗਹੇਸਿ, ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਨਿਸਿਨ੍ਨਸ੍ਸ ਚਸ੍ਸ ਅਤ੍ਤਨਾ ਕਰਣਵਤ੍ਤਂ ਦਸ੍ਸੇਸਿ। ਤਦਾ ਸੋ ਵਨਚਰਕੋ ਮਨੁਸ੍ਸਭਾਵਂ ਞਤ੍ਵਾ ਤਾਪਸਂ ਅਭਿਵਾਦੇਤ੍ਵਾ ਨਿਸੀਦਿ। ਤਾਪਸੋ ਤਂ ਵਨਚਰਕਂ ਵਨਮੂਲਫਲਾਫਲੇਹਿ ਚ ਪਾਨੀਯੇਨ ਚ ਨਿਮਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ, ‘‘ਭੋ ਪੁਰਿਸ, ਇਮਸ੍ਮਿਂਯੇਵ ਠਾਨੇ ਵਸਿਸ੍ਸਸਿ, ਉਦਾਹੁ ਗਮਿਸ੍ਸਸੀ’’ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ਗਮਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਭਨ੍ਤੇ, ਇਧ ਕਿਂ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ। ਇਦਂ ਤਯਾ ਦਿਟ੍ਠਕਾਰਣਂ ਏਤ੍ਤੋ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਅਕਥੇਤੁਂ ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਸੀਤਿ। ਸਚੇ, ਅਯ੍ਯੋ, ਨ ਇਚ੍ਛਤਿ, ਕਿਂ ਕਾਰਣਾ ਕਥੇਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਤਾਪਸਂ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਆਗਮਨਕਾਲੇ ਮਗ੍ਗਸਞ੍ਜਾਨਨਤ੍ਥਂ ਸਾਖਾਸਞ੍ਞਞ੍ਚ ਰੁਕ੍ਖਸਞ੍ਞਞ੍ਚ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਪਕ੍ਕਾਮਿ।

ਸੋ ਬਾਰਾਣਸਿਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਰਾਜਾਨਂ ਅਦ੍ਦਸ, ਰਾਜਾ ‘‘ਕਸ੍ਮਾ ਆਗਤੋਸੀ’’ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ‘‘ਅਹਂ, ਦੇਵ, ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਵਨਚਰਕੋ ਪਬ੍ਬਤਪਾਦੇ ਅਚ੍ਛਰਿਯਂ ਇਤ੍ਥਿਰਤਨਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਆਗਤੋਮ੍ਹੀ’’ਤਿ ਸਬ੍ਬਂ ਪਵਤ੍ਤਿਂ ਕਥੇਸਿ। ਸੋ ਤਸ੍ਸ ਵਚਨਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਵੇਗੇਨ ਪਬ੍ਬਤਪਾਦਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਅਵਿਦੂਰੇ ਠਾਨੇ ਖਨ੍ਧਾਵਾਰਂ ਨਿਵੇਸੇਤ੍ਵਾ ਵਨਚਰਕੇਨ ਚੇਵ ਅਞ੍ਞੇਹਿ ਚ ਪੁਰਿਸੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਤਾਪਸਸ੍ਸ ਭਤ੍ਤਕਿਚ੍ਚਂ ਕਤ੍ਵਾ ਨਿਸਿਨ੍ਨਵੇਲਾਯ ਤਤ੍ਥ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਅਭਿਵਾਦੇਤ੍ਵਾ ਪਟਿਸਨ੍ਥਾਰਂ ਕਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਨਿਸੀਦਿ। ਰਾਜਾ ਤਾਪਸਸ੍ਸ ਪਬ੍ਬਜਿਤਪਰਿਕ੍ਖਾਰਭਣ੍ਡਂ ਪਾਦਮੂਲੇ ਠਪੇਤ੍ਵਾ, ‘‘ਭਨ੍ਤੇ, ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਠਾਨੇ ਕਿਂ ਕਰੋਮ, ਗਚ੍ਛਾਮਾ’’ਤਿ ਆਹ। ਗਚ੍ਛ, ਮਹਾਰਾਜਾਤਿ। ਆਮ, ਗਚ੍ਛਾਮਿ, ਭਨ੍ਤੇ। ਅਯ੍ਯਸ੍ਸ ਪਨ ਸਮੀਪੇ ਵਿਸਭਾਗਪਰਿਸਾ ਅਤ੍ਥੀਤਿ ਅਸ੍ਸੁਮ੍ਹ, ਅਸਾਰੁਪ੍ਪਾ ਏਸਾ ਪਬ੍ਬਜਿਤਾਨਂ, ਮਯਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਗਚ੍ਛਤੁ, ਭਨ੍ਤੇਤਿ। ਮਨੁਸ੍ਸਾਨਂ ਚਿਤ੍ਤਂ ਨਾਮ ਦੁਤ੍ਤੋਸਯਂ, ਕਥਂ ਬਹੂਨਂ ਮਜ੍ਝੇ ਵਸਿਸ੍ਸਤੀਤਿ । ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਰੁਚਿਤਕਾਲਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਸੇਸਾਨਂ ਜੇਟ੍ਠਕਟ੍ਠਾਨੇ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਪਟਿਜਗ੍ਗਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਭਨ੍ਤੇਤਿ।

ਸੋ ਰਞ੍ਞੋ ਕਥਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਦਹਰਕਾਲੇ ਗਹਿਤਨਾਮਵਸੇਨੇਵ, ‘‘ਅਮ੍ਮ, ਪਦੁਮਵਤੀ’’ਤਿ ਧੀਤਰਂ ਪਕ੍ਕੋਸਿ। ਸਾ ਏਕਵਚਨੇਨੇਵ ਪਣ੍ਣਸਾਲਤੋ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਪਿਤਰਂ ਅਭਿਵਾਦੇਤ੍ਵਾ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਅਥ ਨਂ ਪਿਤਾ ਆਹ – ‘‘ਤ੍ਵਂ, ਅਮ੍ਮ, ਵਯਪ੍ਪਤ੍ਤਾ, ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਠਾਨੇ ਰਞ੍ਞਾ ਦਿਟ੍ਠਕਾਲਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਵਸਿਤੁਂ ਅਯੁਤ੍ਤਾ, ਰਞ੍ਞਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਗਚ੍ਛ, ਅਮ੍ਮਾ’’ਤਿ। ਸਾ ‘‘ਸਾਧੁ, ਤਾਤਾ’’ਤਿ ਪਿਤੁ ਵਚਨਂ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਅਭਿਵਾਦੇਤ੍ਵਾ ਪਰੋਦਮਾਨਾ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਰਾਜਾ ‘‘ਇਮਿਸ੍ਸਾ ਪਿਤੁ ਚਿਤ੍ਤਂ ਗਣ੍ਹਾਮੀ’’ਤਿ ਤਸ੍ਮਿਂਯੇਵ ਠਾਨੇ ਕਹਾਪਣਰਾਸਿਮ੍ਹਿ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਅਭਿਸੇਕਂ ਅਕਾਸਿ। ਅਥ ਨਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਨਗਰਂ ਆਨੇਤ੍ਵਾ ਆਗਤਕਾਲਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਸੇਸਇਤ੍ਥਿਯੋ ਅਨੋਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ਤਾਯ ਸਦ੍ਧਿਂਯੇਵ ਰਮਤਿ। ਤਾ ਇਤ੍ਥਿਯੋ ਇਸ੍ਸਾਪਕਤਾ ਤਂ ਰਞ੍ਞੋ ਅਨ੍ਤਰੇ ਪਰਿਭਿਨ੍ਦਿਤੁਕਾਮਾ ਏਵਮਾਹਂਸੁ – ‘‘ਨਾਯਂ, ਮਹਾਰਾਜ, ਮਨੁਸ੍ਸਜਾਤਿਕਾ, ਕਹਂ ਨਾਮ ਤੁਮ੍ਹੇਹਿ ਮਨੁਸ੍ਸਾਨਂ ਵਿਚਰਣਟ੍ਠਾਨੇ ਪਦੁਮਾਨਿ ਉਟ੍ਠਹਨ੍ਤਾਨਿ ਦਿਟ੍ਠਪੁਬ੍ਬਾਨਿ, ਅਦ੍ਧਾ ਅਯਂ ਯਕ੍ਖਿਨੀ, ਨੀਹਰਥ ਨਂ ਮਹਾਰਾਜਾ’’ਤਿ। ਰਾਜਾ ਤਾਸਂ ਕਥਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਤੁਣ੍ਹੀ ਅਹੋਸਿ।

ਅਥਸ੍ਸ ਅਪਰੇਨ ਸਮਯੇਨ ਪਚ੍ਚਨ੍ਤੋ ਕੁਪਿਤੋ। ਸੋ ‘‘ਗਰੁਗਬ੍ਭਾ ਪਦੁਮਵਤੀ’’ਤਿ ਤਂ ਨਗਰੇ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਚਨ੍ਤਂ ਅਗਮਾਸਿ। ਅਥ ਤਾ ਇਤ੍ਥਿਯੋ ਤਸ੍ਸਾ ਉਪਟ੍ਠਾਯਿਕਾਯ ਲਞ੍ਜਂ ਦਤ੍ਵਾ ‘‘ਇਮਿਸ੍ਸਾ ਦਾਰਕਂ ਜਾਤਮਤ੍ਤਮੇਵ ਅਪਨੇਤ੍ਵਾ ਏਕਂ ਦਾਰੁਘਟਿਕਂ ਲੋਹਿਤੇਨ ਮਕ੍ਖੇਤ੍ਵਾ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਠਪੇਹੀ’’ਤਿ ਆਹਂਸੁ। ਪਦੁਮਵਤਿਯਾਪਿ ਨਚਿਰਸ੍ਸੇਵ ਗਬ੍ਭਵੁਟ੍ਠਾਨਂ ਅਹੋਸਿ। ਮਹਾਪਦੁਮਕੁਮਾਰੋ ਏਕਕੋਵ ਕੁਚ੍ਛਿਯਂ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਂ ਗਣ੍ਹਿ। ਅਵਸੇਸਾ ਏਕੂਨਪਞ੍ਚਸਤਾ ਦਾਰਕਾ ਮਹਾਪਦੁਮਕੁਮਾਰਸ੍ਸ ਮਾਤੁਕੁਚ੍ਛਿਤੋ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਨਿਪਨ੍ਨਕਾਲੇ ਸਂਸੇਦਜਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਂਸੁ। ਅਥਸ੍ਸ ‘‘ਨ ਤਾਵਾਯਂ ਸਤਿਂ ਪਟਿਲਭਤੀ’’ਤਿ ਞਤ੍ਵਾ ਉਪਟ੍ਠਾਯਿਕਾ ਏਕਂ ਦਾਰੁਘਟਿਕਂ ਲੋਹਿਤੇਨ ਮਕ੍ਖੇਤ੍ਵਾ ਸਮੀਪੇ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਤਾਸਂ ਇਤ੍ਥੀਨਂ ਸਞ੍ਞਂ ਅਦਾਸਿ। ਤਾ ਪਞ੍ਚਸਤਾਪਿ ਇਤ੍ਥਿਯੋ ਏਕੇਕਾ ਏਕੇਕਂ ਦਾਰਕਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਚੁਨ੍ਦਕਾਰਕਾਨਂ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਪੇਸੇਤ੍ਵਾ ਕਰਣ੍ਡਕੇ ਆਹਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨਾ ਅਤ੍ਤਨਾ ਗਹਿਤਦਾਰਕੇ ਤਤ੍ਥ ਨਿਪਜ੍ਜਾਪੇਤ੍ਵਾ ਬਹਿ ਲਞ੍ਛਨਂ ਕਤ੍ਵਾ ਠਪਯਿਂਸੁ।

ਪਦੁਮਵਤੀਪਿ ਖੋ ਸਦ੍ਦਂ ਲਭਿਤ੍ਵਾ ਤਂ ਉਪਟ੍ਠਾਯਿਕਂ ''ਕਿਂ ਵਿਜਾਤਮ੍ਹਿ, ਅਮ੍ਮਾ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ਸਾ ਤਂ ਸਨ੍ਤਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ''ਕੁਤੋ ਤ੍ਵਂ ਦਾਰਕਂ ਲਭਿਸ੍ਸਸੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ''ਅਯਂ ਤੇ ਕੁਚ੍ਛਿਤੋ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤਦਾਰਕੋ''ਤਿ ਲੋਹਿਤਮਕ੍ਖਿਤਂ ਦਾਰੁਘਟਿਕਂ ਪੁਰਤੋ ਠਪੇਸਿ। ਸਾ ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਦੋਮਨਸ੍ਸਪ੍ਪਤ੍ਤਾ ''ਸੀਘਂ ਨਂ ਫਾਲੇਤ੍ਵਾ ਅਪਨੇਹਿ, ਸਚੇ ਕੋਚਿ ਪਸ੍ਸੇਯ੍ਯ ਲਜ੍ਜਿਤਬ੍ਬਂ ਭਵੇਯ੍ਯਾ''ਤਿ ਆਹ। ਸਾ ਤਸ੍ਸਾ ਕਥਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਥਕਾਮਾ ਵਿਯ ਦਾਰੁਘਟਿਕਂ ਫਾਲੇਤ੍ਵਾ ਉਦ੍ਧਨੇ ਪਕ੍ਖਿਪਿ।

ਰਾਜਾਪਿ ਪਚ੍ਚਨ੍ਤਤੋ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਨਕ੍ਖਤ੍ਤਂ ਪਟਿਮਾਨੇਨ੍ਤੋ ਬਹਿਨਗਰੇ ਖਨ੍ਧਾਵਾਰਂ ਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਨਿਸੀਦਿ। ਅਥ ਤਾ ਪਞ੍ਚਸਤਾ ਇਤ੍ਥਿਯੋ ਰਞ੍ਞੋ ਪਚ੍ਚੁਗ੍ਗਮਨਂ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਆਹਂਸੁ – ''ਤ੍ਵਂ, ਮਹਾਰਾਜ, ਨ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਸਦ੍ਦਹਸਿ, ਅਮ੍ਹੇਹਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਅਕਾਰਣਂ ਵਿਯ ਹੋਤਿ। ਤ੍ਵਂ ਮਹੇਸਿਯਾ ਉਪਟ੍ਠਾਯਿਕਂ ਪਕ੍ਕੋਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ਪਟਿਪੁਚ੍ਛ, ਦਾਰੁਘਟਿਕਂ ਤੇ ਦੇਵੀ ਵਿਜਾਤਾ''ਤਿ। ਰਾਜਾ ਤਂ ਕਾਰਣਂ ਨ ਉਪਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਵਾਵ ''ਅਮਨੁਸ੍ਸਜਾਤਿਕਾ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਤਂ ਗੇਹਤੋ ਨਿਕ੍ਕਡ੍ਢਿ। ਤਸ੍ਸਾ ਰਾਜਗੇਹਤੋ ਸਹ ਨਿਕ੍ਖਮਨੇਨੇਵ ਪਦੁਮਪੁਪ੍ਫਾਨਿ ਅਨ੍ਤਰਧਾਯਿਂਸੁ, ਸਰੀਰਚ੍ਛਵਿਪਿ ਵਿਵਣ੍ਣਾ ਅਹੋਸਿ। ਸਾ ਏਕਿਕਾਵ ਅਨ੍ਤਰਵੀਥਿਯਾ ਪਾਯਾਸਿ। ਅਥ ਨਂ ਏਕਾ ਵਯਪ੍ਪਤ੍ਤਾ ਮਹਲ੍ਲਿਕਾ ਇਤ੍ਥੀ ਦਿਸ੍ਵਾ ਧੀਤੁਸਿਨੇਹਂ ਉਪ੍ਪਾਦੇਤ੍ਵਾ ''ਕਹਂ ਗਚ੍ਛਸਿ ਅਮ੍ਮਾ''ਤਿ ਆਹ। ਆਗਨ੍ਤੁਕਮ੍ਹਿ, ਵਸਨਟ੍ਠਾਨਂ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੀ ਵਿਚਰਾਮੀਤਿ। ਇਧਾਗਚ੍ਛ, ਅਮ੍ਮਾਤਿ ਵਸਨਟ੍ਠਾਨਂ ਦਤ੍ਵਾ ਭੋਜਨਂ ਪਟਿਯਾਦੇਸਿ।

ਤਸ੍ਸਾ ਇਮਿਨਾਵ ਨਿਯਾਮੇਨ ਤਤ੍ਥ ਵਸਮਾਨਾਯ ਤਾ ਪਞ੍ਚਸਤਾ ਇਤ੍ਥਿਯੋ ਏਕਚਿਤ੍ਤਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਰਾਜਾਨਂ ਆਹਂਸੁ – ''ਮਹਾਰਾਜ, ਤੁਮ੍ਹੇਸੁ ਯੁਦ੍ਧਂ ਗਤੇਸੁ ਅਮ੍ਹੇਹਿ ਗਙ੍ਗਾਦੇਵਤਾਯ 'ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਦੇਵੇ ਵਿਜਿਤਸਙ੍ਗਾਮੇ ਆਗਤੇ ਬਲਿਕਮ੍ਮਂ ਕਤ੍ਵਾ ਉਦਕਕੀਲ਼ਂ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮਾ'ਤਿ ਪਤ੍ਥਿਤਂ ਅਤ੍ਥਿ, ਏਤਮਤ੍ਥਂ , ਦੇਵ, ਜਾਨਾਪੇਮਾ''ਤਿ। ਰਾਜਾ ਤਾਸਂ ਵਚਨੇਨ ਤੁਟ੍ਠੋ ਗਙ੍ਗਾਯਂ ਉਦਕਕੀਲ਼ਂ ਕਾਤੁਂ ਅਗਮਾਸਿ। ਤਾਪਿ ਅਤ੍ਤਨਾ ਅਤ੍ਤਨਾ ਗਹਿਤਂ ਕਰਣ੍ਡਕਂ ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨਂ ਕਤ੍ਵਾ ਆਦਾਯ ਨਦਿਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤੇਸਂ ਕਰਣ੍ਡਕਾਨਂ ਪਟਿਚ੍ਛਾਦਨਤ੍ਥਂ ਪਾਰੁਪਿਤ੍ਵਾ ਪਾਰੁਪਿਤ੍ਵਾ ਉਦਕੇ ਪਤਿਤ੍ਵਾ ਕਰਣ੍ਡਕੇ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਸੁਂ। ਤੇਪਿ ਖੋ ਕਰਣ੍ਡਕਾ ਸਬ੍ਬੇ ਸਹ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਹੇਟ੍ਠਾਸੋਤੇ ਪਸਾਰਿਤਜਾਲਮ੍ਹਿ ਲਗ੍ਗਿਂਸੁ। ਤਤੋ ਉਦਕਕੀਲ਼ਂ ਕੀਲ਼ਿਤ੍ਵਾ ਰਞ੍ਞੋ ਉਤ੍ਤਿਣ੍ਣਕਾਲੇ ਜਾਲਂ ਉਕ੍ਖਿਪਨ੍ਤਾ ਤੇ ਕਰਣ੍ਡਕੇ ਦਿਸ੍ਵਾ ਰਞ੍ਞੋ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਆਨਯਿਂਸੁ। ਰਾਜਾ ਕਰਣ੍ਡਕੇ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਕਿਂ, ਤਾਤਾ, ਕਰਣ੍ਡਕੇਸੂ''ਤਿ ਆਹ। ਨ ਜਾਨਾਮ, ਦੇਵਾਤਿ। ਸੋ ਤੇ ਕਰਣ੍ਡਕੇ ਵਿਵਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ਪਠਮਂ ਮਹਾਪਦੁਮਕੁਮਾਰਸ੍ਸ ਕਰਣ੍ਡਕਂ ਵਿਵਰਾਪੇਸਿ। ਤੇਸਂ ਪਨ ਸਬ੍ਬੇਸਮ੍ਪਿ ਕਰਣ੍ਡਕੇਸੁ ਨਿਪਜ੍ਜਾਪਿਤਦਿਵਸੇਯੇਵ ਪੁਞ੍ਞਿਦ੍ਧਿਯਾ ਅਙ੍ਗੁਟ੍ਠਤੋ ਖੀਰਂ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ। ਸਕ੍ਕੋ ਦੇਵਰਾਜਾ ਤਸ੍ਸ ਰਞ੍ਞੋ ਨਿਕ੍ਕਙ੍ਖਭਾਵਤ੍ਥਂ ਅਨ੍ਤੋਕਰਣ੍ਡਕੇ ਅਕ੍ਖਰਾਨਿ ਲਿਖਾਪੇਸਿ ''ਇਮੇ ਕੁਮਾਰਾ ਪਦੁਮਵਤਿਯਾ ਕੁਚ੍ਛਿਮ੍ਹਿ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਾ ਬਾਰਾਣਸਿਰਞ੍ਞੋ ਪੁਤ੍ਤਾ, ਅਥ ਨੇ ਪਦੁਮਵਤਿਯਾ ਸਪਤ੍ਤਿਯੋ ਪਞ੍ਚਸਤਾ ਇਤ੍ਥਿਯੋ ਕਰਣ੍ਡਕੇਸੁ ਪਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਉਦਕੇ ਖਿਪਿਂਸੁ, ਰਾਜਾ ਇਮਂ ਕਾਰਣਂ ਜਾਨਾਤੂ''ਤਿ। ਕਰਣ੍ਡਕੇ ਵਿਵਰਿਤਮਤ੍ਤੇ ਰਾਜਾ ਅਕ੍ਖਰਾਨਿ ਵਾਚੇਤ੍ਵਾ ਦਾਰਕੇ ਦਿਸ੍ਵਾ ਮਹਾਪਦੁਮਕੁਮਾਰਂ ਉਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ''ਵੇਗੇਨ ਰਥੇ ਯੋਜੇਥ, ਅਸ੍ਸੇ ਕਪ੍ਪੇਥ, ਅਹਂ ਅਜ੍ਜ ਅਨ੍ਤੋਨਗਰਂ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਏਕਚ੍ਚਾਨਂ ਮਾਤੁਗਾਮਾਨਂ ਪਿਯਂ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਪਾਸਾਦਂ ਆਰੁਯ੍ਹ ਹਤ੍ਥਿਗੀਵਾਯ ਸਹਸ੍ਸਭਣ੍ਡਿਕਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਭੇਰਿਂ ਚਰਾਪੇਸਿ ''ਯੋ ਪਦੁਮਵਤਿਂ ਪਸ੍ਸਤਿ, ਸੋ ਇਮਂ ਸਹਸ੍ਸਂ ਗਣ੍ਹਤੂ''ਤਿ।

ਤਂ ਕਥਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਪਦੁਮਵਤੀ ਮਾਤੁਯਾ ਸਞ੍ਞਂ ਅਦਾਸਿ – ''ਹਤ੍ਥਿਗੀਵਤੋ ਸਹਸ੍ਸਂ ਗਣ੍ਹ, ਅਮ੍ਮਾ''ਤਿ। ਅਹਂ ਏਵਰੂਪਂ ਗਣ੍ਹਿਤੁਂ ਨ ਵਿਸਹਾਮੀਤਿ। ਸਾ ਦੁਤਿਯਮ੍ਪਿ ਤਤਿਯਮ੍ਪਿ ਵੁਤ੍ਤੇ, ''ਕਿਂ ਵਤ੍ਵਾ ਗਣ੍ਹਾਮਿ ਅਮ੍ਮਾ''ਤਿ ਆਹ। ''ਮਮ ਧੀਤਾ, ਪਦੁਮਵਤਿਂ ਦੇਵਿਂ ਪਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਗਣ੍ਹਾਹੀਤਿ। ਸਾ ''ਯਂ ਵਾ ਤਂ ਵਾ ਹੋਤੂ''ਤਿ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਹਸ੍ਸਚਙ੍ਕੋਟਕਂ ਗਣ੍ਹਿ। ਅਥ ਨਂ ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਪੁਚ੍ਛਿਂਸੁ – ''ਪਦੁਮਵਤਿਂ ਦੇਵਿਂ ਪਸ੍ਸਸਿ, ਅਮ੍ਮਾ''ਤਿ। ''ਅਹਂ ਨ ਪਸ੍ਸਾਮਿ, ਧੀਤਾ ਕਿਰ ਮੇ ਪਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਆਹ। ਤੇ ''ਕਹਂ ਪਨ ਸਾ, ਅਮ੍ਮਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਤਾਯ ਸਦ੍ਧਿਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਦੁਮਵਤਿਂ ਸਞ੍ਜਾਨਿਤ੍ਵਾ ਪਾਦੇਸੁ ਨਿਪਤਿਂਸੁ। ਤਸ੍ਮਿਂ ਕਾਲੇ ਸਾ ''ਪਦੁਮਵਤੀ ਦੇਵੀ ਅਯ''ਨ੍ਤਿ ਞਤ੍ਵਾ ''ਭਾਰਿਯਂ ਵਤ ਇਤ੍ਥਿਯਾ ਕਮ੍ਮਂ ਕਤਂ, ਯਾ ਏਵਂਵਿਧਸ੍ਸ ਰਞ੍ਞੋ ਮਹੇਸੀ ਸਮਾਨਾ ਏਵਰੂਪੇ ਠਾਨੇ ਨਿਰਾਰਕ੍ਖਾ ਵਸੀ''ਤਿ ਆਹ। ਤੇਪਿ ਰਾਜਪੁਰਿਸਾ ਪਦੁਮਵਤਿਯਾ ਨਿਵੇਸਨਂ ਸੇਤਸਾਣੀਹਿ ਪਰਿਕ੍ਖਿਪਾਪੇਤ੍ਵਾ ਦ੍ਵਾਰੇ ਆਰਕ੍ਖਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਰਞ੍ਞੋ ਆਰੋਚੇਸੁਂ। ਰਾਜਾ ਸੁਵਣ੍ਣਸਿਵਿਕਂ ਪੇਸੇਸਿ। ਸਾ ''ਅਹਂ ਏਵਂ ਨ ਗਮਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਮਮ ਵਸਨਟ੍ਠਾਨਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਯਾਵ ਰਾਜਗੇਹਂ ਏਤ੍ਥਨ੍ਤਰੇ ਵਰਪੋਤ੍ਥਕਚਿਤ੍ਤਤ੍ਥਰਣੇ ਅਤ੍ਥਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਉਪਰਿ ਸੁਵਣ੍ਣਤਾਰਕਵਿਚਿਤ੍ਤਂ ਚੇਲਵਿਤਾਨਂ ਬਨ੍ਧਾਪੇਤ੍ਵਾ ਪਸਾਧਨਤ੍ਥਾਯ ਸਬ੍ਬਾਲਙ੍ਕਾਰੇਸੁ ਪਹਿਤੇਸੁ ਪਦਸਾਵ

ਗਮਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਏਵ਼ ਮੇ ਨਾਗਰਾ ਸਮ੍ਪੱਤਿੰ ਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਆਹ। ਰਾਜਾ ''ਪਦੁਮਵਤਿਯਾ ਯਥਾਰੁਚਿੰ ਕਰੋਥਾ''ਤਿ ਆਹ। ਤਤੋ ਪਦੁਮਵਤੀ ਸਬ੍ਬਪਸਾਧਨਂ ਪਸਾਧੇਤ੍ਵਾ ''ਰਾਜਗੇਹਂ ਗਮਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਮਗ੍ਗਂ ਪਟਿਪੱਜਿ। ਅਥਸ੍ਸਾ ਅਕ੍ਕਨ੍ਤਅਕ੍ਕਨ੍ਤਟ੍ਠਾਨੇ ਵਰਪੋਕ੍ਖਰਚਿਤ੍ਤਤ੍ਥਰਣਾਨਿ ਭਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਪਦੁਮਪੁਪ੍ਫਾਨਿ ਉਟ੍ਠਹਿਂਸੁ। ਸਾ ਮਹਾਜਨਸ੍ਸ ਅੱਤਨੋ ਸਮ੍ਪੱਤਿੰ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਰਾਜਨਿਵੇਸਨਂ ਆਰੁਯ੍ਹ ਸਬ੍ਬੇ ਚਿੱਤਤ੍ਥਰਣੇ ਤਸ੍ਸਾ ਮਹਲ੍ਲਿਕਾਯ ਪੋਸਾਵਨਿਕਮੂਲਂ ਕਤ੍ਵਾ ਦਾਪੇਸਿ।

ਰਾਜਾਪਿ ਖੋ ਤਾ ਪੱਞ੍ਚਸਤਾ ਇੱਤ੍ਥਿਯੋ ਪੱਕੋਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ''ਇਮਾਯੋ ਤੇ ਦੇਵਿ ਦਾਸਿਯੋ ਕਤ੍ਵਾ ਦੇਮੀ''ਤਿ ਆਹ। ਸਾਧੁ, ਮਹਾਰਾਜ, ਏਤਾਸਂ ਮਯ੍ਹਂ ਦਿੱਨਭਾਵਂ ਸਕਲਨਗਰੇ ਜਾਨਾਪੇਹੀਤਿ । ਰਾਜਾ ਨਗਰੇ ਭੇਰਿੰ ਚਰਾਪੇਸਿ – ''ਪਦੁਮਵਤਿਯਾ ਦੂਬ੍ਭਿਕਾ ਪੱਞ੍ਚਸਤਾ ਇੱਤ੍ਥਿਯੋ ਏਤਿਸ੍ਸਾ ਏਵ ਦਾਸਿਯੋ ਕਤ੍ਵਾ ਦਿੱਨਾ''ਤਿ। ਸਾ ''ਤਾਸਂ ਸਕਲਨਗਰੇਨ ਦਾਸਿਭਾਵੋ ਸੱਲਕ੍ਖਿਤੋ''ਤਿ ਞਤ੍ਵਾ ''ਅਹਂ ਮਮ ਦਾਸਿਯੋ ਭੁਜਿਸ੍ਸਾ ਕਾਤੁਂ ਲਭਾਮਿ ਦੇਵਾ''ਤਿ ਰਾਜਾਨਂ ਪੁੱਛਿ। ਤਵ ਇੱਛਾ ਦੇਵੀਤਿ। ਏਵਂ ਸੱਨੇ ਤਮੇਵ ਭੇਰਿਚਾਰਿਕਂ ਪੱਕੋਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ''ਪਦੁਮਵਤਿਦੇਵਿਯਾ ਅੱਤਨੋ ਦਾਸਿਯੋ ਕਤ੍ਵਾ ਦਿੱਨਾ ਪੱਞ੍ਚਸਤਾ ਇੱਤ੍ਥਿਯੋ ਸਬ੍ਬਾਵ ਭੁਜਿਸ੍ਸਾ ਕਤਾਤਿ ਪੁਨ ਭੇਰਿੰ ਚਰਾਪੇਥਾ''ਤਿ ਆਹ। ਸਾ ਤਾਸਂ ਭੁਜਿਸ੍ਸਭਾਵੇ ਕਤੇ ਏਕੂਨਾਨਿ ਪੱਞ੍ਚਸਤਪੁੱਤਾਨਿ ਤਾਸਂਯੇਵ ਹੱਤ੍ਥੇ ਪੋਸਨੱਤ੍ਥਾਯ ਦਤ੍ਵਾ ਸਯਂ ਮਹਾਪਦੁਮਕੁਮਾਰਂਯੇਵ ਗਣ੍ਹਿ।

ਅਥ ਅਪਰਭਾਗੇ ਤੇਸਂ ਕੁਮਾਰਾਨਂ ਕੀਲਨਵਯੇ ਸਮ੍ਪੱਤੇ ਰਾਜਾ ਉਯ੍ਯਾਨੇ ਨਾਨਾਵਿਧਂ ਕੀਲਨਟ੍ਠਾਨਂ ਕਾਰੇਸਿ। ਤੇ ਅੱਤਨੋ ਸੋਲ਼ਸਵਸ੍ਸੁਦ੍ਦੇਸਿਕਕਾਲੇ ਸਬ੍ਬੇਵ ਏਕਤੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਉਯ੍ਯਾਨੇ ਪਦੁਮਸਞ੍ਛੱਨਾਯ ਮਙ੍ਗਲਪੋਕ੍ਖਰਣਿਯਾ ਕੀਲ਼ਨ੍ਤਾ ਨਵਪਦੁਮਾਨਿ ਪੁਪ੍ਫਿਤਾਨਿ ਪੁਰਾਣਪਦੁਮਾਨਿ ਚ ਵਣ੍ਟਤੋ ਪਤਨ੍ਤਾਨਿ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਇਮਸ੍ਸ ਤਾਵ ਅਨੁਪਾਦਿੱਨਕਸ੍ਸ ਏਵਰੂਪਾ ਜਰਾ ਪਾਪੁਣਾਤਿ, ਕਿਮਙ੍ਗ ਪਨ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਸਰੀਰਸ੍ਸ। ਇਦਮ੍ਪਿ ਹਿ ਏਵਂਗਤਿਕਮੇਵ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਆਰਮ੍ਮਣਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬੇਵ ਪੱਚੇਕਬੋਧਿਞਾਣਂ ਨਿਬ੍ਬੱਤੇਤ੍ਵਾ ਉਟ੍ਠਾਯੁਟ੍ਠਾਯ ਪਦੁਮਕਣ੍ਣਿਕਾਸੁ ਪੱਲਙ੍ਕੇਨ ਨਿਸੀਦਿਂਸੁ।

ਅਥ ਤੇਹਿ ਸੱਧਿਂ ਆਗਤਾ ਰਾਜਪੁਰਿਸਾ ਬਹੁਗਤਂ ਦਿਵਸਂ ਞਤ੍ਵਾ ''ਅਯ੍ਯਪੁੱਤਾ ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਵੇਲਂ ਜਾਨਾਥਾ''ਤਿ ਆਹਂਸੁ। ਤੇ ਤੁਣ੍ਹੀ ਅਹੇਸੁਂ। ਤੇ ਪੁਰਿਸਾ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਰਞ੍ਞੋ ਆਰੋਚੇਸੁਂ – ''ਕੁਮਾਰਾ ਦੇਵ, ਪਦੁਮਕਣ੍ਣਿਕਾਸੁ ਨਿਸਿੱਨਾ, ਅਮ੍ਹੇਸੁ ਕਥੇਨ੍ਤੇਸੁਪਿ ਵਚੀਭੇਦਂ ਨ ਕਰੋਨ੍ਤੀ''ਤਿ। ਯਥਾਰੁਚਿਯਾ ਤੇਸਂ ਨਿਸੀਦਿਤੁਂ ਦੇਥਾਤਿ। ਤੇ ਸਬ੍ਬਰੱਤਿੰ ਗਹਿਤਾਰਕ੍ਖਾ ਪਦੁਮਕਣ੍ਣਿਕਾਸੁ ਨਿਸਿੱਨਨਿਯਾਮੇਨੇਵ ਅਰੁਣਂ ਉਟ੍ਠਾਪੇਸੁਂ। ਪੁਰਿਸਾ ਪੁਨਦਿਵਸੇ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ''ਦੇਵਾ ਵੇਲਂ ਜਾਨਾਥਾ''ਤਿ ਆਹਂਸੁ। ਨ ਮਯਂ ਦੇਵਾ, ਪੱਚੇਕਬੁੱਧਾ ਨਾਮ ਮਯਨ੍ਤਿ। ਅਯ੍ਯਾ, ਤੁਮ੍ਹੇ ਭਾਰਿਯਂ ਕਥਂ ਕਥੇਥ, ਪੱਚੇਕਬੁੱਧਾ ਨਾਮ ਤੁਮ੍ਹਾਦਿਸਾ ਨ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਦ੍ਵਙ੍ਗੁਲਕੇਸਮਸ੍ਸੁਧਰਾ ਕਾਯੇ ਪਟਿਮੁੱਕਅਟ੍ਠਪਰਿਕ੍ਖਾਰਾ ਹੋਨ੍ਤੀਤਿ। ਤੇ ਦਕ੍ਖਿਣਹੱਤ੍ਥੇਨ ਸੀਸਂ ਪਰਾਮਸਿਂਸੁ। ਤਾਵਦੇਵ ਗਿਹਿਲਿਙ੍ਗਂ ਅਨ੍ਤਰਧਾਯਿ, ਅਟ੍ਠ ਪਰਿਕ੍ਖਾਰਾ ਕਾਯੇ ਪਟਿਮੁੱਕਾਵ ਅਹੇਸੁਂ। ਤਤੋ ਪਸ੍ਸਨ੍ਤਸ੍ਸੇਵ ਮਹਾਜਨਸ੍ਸ ਆਕਾਸੇਨ ਨਨ੍ਦਮੂਲਕਪਬ੍ਭਾਰਂ ਅਗਮਂਸੁ।

ਸਾਪਿ ਖੋ, ਪਦੁਮਵਤੀ ਦੇਵੀ, ''ਅਹਂ ਬਹੁਪੁੱਤਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਨਿਪੁੱਤਾ ਜਾਤਾ''ਤਿ ਹਦਯਸੋਕਂ ਪਤ੍ਵਾ ਤੇਨੇਵ ਸੋਕੇਨ ਕਾਲਂ ਕਤ੍ਵਾ ਰਾਜਗਹਨਗਰਦ੍ਵਾਰਗਾਮਕੇ ਸਹੱਤ੍ਥੇਨ ਕਮ੍ਮਂ ਕਤ੍ਵਾ ਜੀਵਨਕਟ੍ਠਾਨੇ ਨਿਬ੍ਬੱਤਿ। ਅਪਰਭਾਗੇ ਕੁਲਘਰਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਏਕਦਿਵਸਂ ਸਾਮਿਕਸ੍ਸ ਖੇੱਤਂ ਯਾਗੁਂ ਹਰਮਾਨਾ ਤੇਸਂ ਅੱਤਨੋ ਪੁੱਤਾਨਂ ਅਨ੍ਤਰੇ ਅਟ੍ਠ ਪੱਚੇਕਬੁੱਧੇ ਭਿਕ੍ਖਾਚਾਰਵੇਲਾਯ ਆਕਾਸੇਨ ਗੱਛਨ੍ਤੇ ਦਿਸ੍ਵਾ ਸੀਘਂ ਸੀਘਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਾਮਿਕਸ੍ਸ ਆਰੋਚੇਸਿ – ''ਪਸ੍ਸ, ਅਯ੍ਯ, ਪੱਚੇਕਬੁੱਧੇ, ਏਤੇ ਨਿਮਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਭੋਜੇਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ। ਸੋ ਆਹ – ''ਸਮਣਸਕੁਣਾ ਨਾਮੇਤੇ ਅਞ੍ਞਤ੍ਥਾਪਿ ਏਵਂ ਚਰਨ੍ਤਿ, ਨ ਏਤੇ ਪੱਚੇਕਬੁੱਧਾ''ਤਿ। ਤੇ ਤੇਸਂ ਕਥੇਨ੍ਤਾਨਂਯੇਵ ਅਵਿਦੂਰੇ ਠਾਨੇ ਓਤਰਿਂਸੁ। ਸਾ ਇੱਤ੍ਥੀ ਤਂਦਿਵਸਂ ਅੱਤਨੋ ਭੱਤਖਜ੍ਜਭੋਜਨਂ ਤੇਸਂ ਦਤ੍ਵਾ ''ਸ੍ਵੇਪਿ ਅਟ੍ਠ ਜਨਾ ਮਯ੍ਹਂ ਭਿਕ੍ਖਂ ਗਣ੍ਹਥਾ''ਤਿ ਆਹ। ਸਾਧੁ, ਉਪਾਸਿਕੇ, ਤਵ ਸੱਕਾਰੋ ਏੱਤਕੋਵ ਹੋਤੁ, ਆਸਨਾਨਿ ਚ ਅਟ੍ਠੇਵ ਹੋਨ੍ਤੁ, ਅਞ੍ਞੇਪਿ ਬਹੂ ਪੱਚੇਕਬੁੱਧੇ ਦਿਸ੍ਵਾ ਤਵ ਚਿੱਤਂ ਪਸਾਦੇਯ੍ਯਾਸੀਤਿ। ਸਾ ਪੁਨਦਿਵਸੇ ਅਟ੍ਠ ਆਸਨਾਨਿ ਪੱਞ੍ਞਾਪੇਤ੍ਵਾ ਅਟ੍ਠੱਨਂ ਸੱਕਾਰਸਮ੍ਮਾਨਂ ਪਟਿਯਾਦੇਤ੍ਵਾ ਨਿਸੀਦਿ।

ਨਿਮਨ੍ਤਿਤਪੱਚੇਕਬੁੱਧਾ ਸੇਸਾਨਂ ਸਞ੍ਞਂ ਅਦਂਸੁ – ''ਮਾਰਿਸਾ, ਅੱਜ ਅਞ੍ਞਤ੍ਥ ਅਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬੇਵ ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਮਾਤੁ ਸਙ੍ਗਹਂ ਕਰੋਥਾ''ਤਿ। ਤੇ ਤੇਸਂ ਵਚਨਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬੇਵ ਏਕਤੋ ਆਕਾਸੇਨ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਮਾਤੁ-ਗੇਹਦ੍ਵਾਰੇ ਪਾਤੁਰਹੇਸੁਂ। ਸਾਪਿ ਪਠਮਂ

ਲਦ੍ਧਸਞ੍ਞਤਾਯ ਬਹੂਪਿ ਦਿਸ੍ਵਾ ਨ ਕਮ੍ਪਿਤ੍ਥ, ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਤੇ ਗੇਹਂ ਪਵੇਸੇਤ੍ਵਾ ਆਸਨੇਸੁ ਨਿਸੀਦਾਪੇਸਿ। ਤੇਸੁ ਪਟਿਪਾਟਿਯਾ ਨਿਸੀਦਨ੍ਤੇਸੁ ਨਵਮੋ ਅਞ੍ਞਾਨਿ ਅਟ੍ਠ ਆਸਨਾਨਿ ਮਾਪੇਤ੍ਵਾ ਸਯਂ ਧੁਰਾਸਨੇ ਨਿਸੀਦਿ। ਯਾਵ ਆਸਨਾਨਿ ਵਡ੍ਢਨ੍ਤਿ, ਤਾਵ ਗੇਹਂ ਵਡ੍ਢਤਿ। ਏਵਂ ਤੇਸੁ ਸਬ੍ਬੇਸੁਪਿ ਨਿਸਿਨ੍ਨੇਸੁ ਸਾ ਇਤ੍ਥੀ ਅਟ੍ਠਨ੍ਨਂ ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧਾਨਂ ਪਟਿਯਾਦਿਤਂ ਸਕ੍ਕਾਰਂ ਪਞ੍ਚਸਤਾਨਮ੍ਪਿ ਯਾਵਦਤ੍ਥਂ ਦਤ੍ਵਾ ਅਟ੍ਠ ਨੀਲੁਪ੍ਪਲਹਤ੍ਥਕੇ ਆਹਰਿਤ੍ਵਾ ਨਿਮਨ੍ਤਿਤਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧਾਨਂਯੇਵ ਪਾਦਮੂਲੇ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਆਹ – ‘‘ਮਯ੍ਹਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਟ੍ਠਾਨੇ ਸਰੀਰਵਣ੍ਣੋ ਇਮੇਸਂ ਨੀਲੁਪ੍ਪਲਾਨਂ ਅਨ੍ਤੋਗਬ੍ਭਵਣ੍ਣੋ ਵਿਯ ਹੋਤੂ’’ਤਿ ਪਤ੍ਥਨਂ ਅਕਾਸਿ। ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧਾ ਮਾਤੁ ਅਨੁਮੋਦਨਂ ਕਤ੍ਵਾ ਗਨ੍ਧਮਾਦਨਂਯੇਵ ਅਗਮਂਸੁ।

ਸਾਪਿ ਯਾਵਜੀਵਂ ਕੁਸਲਂ ਕਤ੍ਵਾ ਤਤੋ ਚੁਤਾ ਦੇਵਲੋਕੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਬੁਦ੍ਧੁਪ੍ਪਾਦੇ ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਸੇਟ੍ਠਿਕੁਲੇ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਂ ਗਣ੍ਹਿ, ਨੀਲੁਪ੍ਪਲਗਬ੍ਭਸਮਾਨਵਣ੍ਣਤਾਯ ਚਸ੍ਸਾ ਉਪ੍ਪਲਵਣ੍ਣਾਤ੍ਵੇਵ ਨਾਮਂ ਅਕਂਸੁ। ਅਥਸ੍ਸਾ ਵਯਪ੍ਪਤ੍ਤਕਾਲੇ ਸਕਲਜਮ੍ਬੁਦੀਪਰਾਜਾਨੋ ਚ ਸੇਟ੍ਠਿਨੋ ਚ ਸੇਟ੍ਠਿਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਪਹਿਣਿਂਸੁ – ‘‘ਧੀਤਰਂ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਦੇਤੂ’’ਤਿ । ਅਪਹਿਣਨ੍ਤੋ ਨਾਮ ਨਾਹੋਸਿ। ਤਤੋ ਸੇਟ੍ਠਿ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ‘‘ਅਹਂ ਸਬ੍ਬੇਸਂ ਮਨਂ ਗਹੇਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਉਪਾਯਂ ਪਨੇਕਂ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਧੀਤਰਂ ਪਕ੍ਕੋਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ‘‘ਪਬ੍ਬਜਿਤੁਂ ਅਮ੍ਮ ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਸੀ’’ਤਿ ਆਹ। ਤਸ੍ਸਾ ਪਚ੍ਛਿਮਭਵਿਕਤ੍ਤਾ ਪਿਤੁਵਚਨਂ ਸੀਸੇ ਆਸਿਤ੍ਤਸਤਪਾਕਤੇਲਂ ਵਿਯ ਅਹੋਸਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਪਿਤਰਂ ‘‘ਪਬ੍ਬਜਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਤਾਤਾ’’ਤਿ ਆਹ। ਸੋ ਤਸ੍ਸਾ ਸਕ੍ਕਾਰਂ ਕਤ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਉਪਸ੍ਸਯਂ ਨੇਤ੍ਵਾ ਪਬ੍ਬਾਜੇਸਿ। ਤਸ੍ਸਾ ਅਚਿਰਪਬ੍ਬਜਿਤਾਯ ਏਵ ਉਪੋਸਥਾਗਾਰੇ ਕਾਲਵਾਰੋ ਪਾਪੁਣਿ। ਸਾ ਦੀਪਂ ਜਾਲੇਤ੍ਵਾ ਉਪੋਸਥਾਗਾਰਂ ਸਮ੍ਮਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਦੀਪਸਿਖਾਯ ਨਿਮਿਤ੍ਤਂ ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਵਾ ਪੁਨਪ੍ਪੁਨਂ ਓਲੋਕਯਮਾਨਾ ਤੇਜੋਕਸਿਣਾਰਮ੍ਮਣਂ ਝਾਨਂ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਤਦੇਵ ਪਾਦਕਂ ਕਤ੍ਵਾ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਾਪੁਣਿ। ਅਰਹਤ੍ਤਫਲੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂਯੇਵ ਚ ਇਦ੍ਧਿਵਿਕੁਬ੍ਬਨੇ ਚਿਣ੍ਣਵਸੀ ਅਹੋਸਿ। ਸਾ ਅਪਰਭਾਗੇ ਸਤ੍ਥੁ ਯਮਕਪਾਟਿਹਾਰਿਯਕਰਣਦਿਵਸੇ ‘‘ਅਹਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਪਾਟਿਹਾਰਿਯਂ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਸੀਹਨਾਦਂ ਨਦਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਇਦਂ ਕਾਰਣਂ ਅਟ੍ਠੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਕਤ੍ਵਾ ਜੇਤਵਨਵਿਹਾਰੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਪਟਿਪਾਟਿਯਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਠਾਨਨ੍ਤਰੇ ਠਪੇਨ੍ਤੋ ਇਮਂ ਥੇਰਿਂ ਇਦ੍ਧਿਮਨ੍ਤੀਨਂ ਅਗ੍ਗਟ੍ਠਾਨੇ ਠਪੇਸੀਤਿ।

ਪਟਾਚਾਰਾਥੇਰੀਵਤ੍ਥੁ

੨੩੮. ਚਤੁਤ੍ਥੇ **ਵਿਨਯਧਰਾਨਂ ਯਦਿਦਂ ਪਟਾਚਾਰਾ**ਤਿ ਪਟਾਚਾਰਾ ਥੇਰੀ ਵਿਨਯਧਰਾਨਂ ਅਗ੍ਗਾਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਸਾ ਕਿਰ ਪਦੁਮੁਤ੍ਤਰਬੁਦ੍ਧਕਾਲੇ ਹਂਸਵਤਿਯਂ ਕੁਲਗੇਹੇ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਂ ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਵਾ ਅਪਰਭਾਗੇ ਸਤ੍ਥੁ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸੁਣਨ੍ਤੀ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਏਕਂ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਂ ਵਿਨਯਧਰਾਨਂ ਅਗ੍ਗਟ੍ਠਾਨੇ ਠਪੇਨ੍ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਅਧਿਕਾਰਕਮ੍ਮਂ ਕਤ੍ਵਾ ਤਂ ਠਾਨਨ੍ਤਰਂ ਪਤ੍ਥੇਸਿ। ਸਾ ਯਾਵਜੀਵਂ ਕੁਸਲਂ ਕਤ੍ਵਾ ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸੇਸੁ ਸਂਸਰਿਤ੍ਵਾ ਕਸ੍ਸਪਬੁਦ੍ਧਕਾਲੇ ਕਿਕਿਸ੍ਸ ਕਾਸਿਰਞ੍ਞੋ ਗੇਹੇ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਂ ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਤਨ੍ਨਂ ਭਗਿਨੀਨਂ ਅਬ੍ਭਨ੍ਤਰਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਵੀਸਤਿ ਵਸ੍ਸਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਂ ਚਰਿਤ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਪਰਿਵੇਣਂ ਕਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਦੇਵਲੋਕੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਏਕਂ ਬੁਦ੍ਧਨ੍ਤਰਂ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਅਨੁਭਵਿਤ੍ਵਾ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਬੁਦ੍ਧੁਪ੍ਪਾਦੇ ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਸੇਟ੍ਠਿਗੇਹੇ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਂ ਗਣ੍ਹਿ।

ਸਾ ਅਪਰਭਾਗੇ ਵਯਪ੍ਪਤ੍ਤਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਗੇਹੇ ਏਕੇਨ ਕਮ੍ਮਕਾਰੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਸਨ੍ਥਵਂ ਕਤ੍ਵਾ ਅਪਰਭਾਗੇ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਮਾਨਜਾਤਿਕਂ ਕੁਲਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੀ ਕਤਸਨ੍ਥਵਸ੍ਸ ਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਸਞ੍ਞਂ ਅਦਾਸਿ – ‘‘ਨ ਤ੍ਵਂ ਸ੍ਵੇ ਪਟ੍ਠਾਯ ਮਂ ਪਟਿਹਾਰਸਤੇਨਪਿ ਦਟ੍ਠੁਂ ਲਭਿਸ੍ਸਸਿ, ਸਚੇ ਤੇ ਕਮ੍ਮਂ ਅਤ੍ਥਿ, ਇਦਾਨਿ ਮਂ ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਵਾ ਗਚ੍ਛਾਹੀ’’ਤਿ। ਸੋ ‘‘ਏਵਂ ਹੋਤੂ’’ਤਿ ਅਨੁਚ੍ਛਵਿਕਂ ਹਤ੍ਥਸਾਰਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਤਂ ਆਦਾਯ ਨਗਰਤੋ ਤੀਣਿ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਯੋਜਨਾਨਿ ਪਟਿਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਗਾਮਕੇ ਵਾਸਂ ਕਪ੍ਪੇਸਿ।

ਅਥ ਅਪਰਭਾਗੇ ਤਸ੍ਸਾ ਕੁਚ੍ਛਿਯਂ ਗਬ੍ਭੋ ਪਤਿਟ੍ਠਾਸਿ। ਸਾ ਗਬ੍ਭੇ ਪਰਿਪਕ੍ਕੇ ‘‘ਇਦਂ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਅਨਾਥਟ੍ਠਾਨਂ, ਕੁਲਗੇਹਂ ਗਚ੍ਛਾਮ ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਆਹ। ਸੋ ‘‘ਅਜ੍ਜ ਗਚ੍ਛਾਮ, ਸ੍ਵੇ ਗਚ੍ਛਾਮਾ’’ਤਿ ਗਨ੍ਤੁਂ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੋ ਕਾਲਂ ਵੀਤਿਨਾਮੇਸਿ। ਸਾ ਤਸ੍ਸ ਕਾਰਣਂ ਞਤ੍ਵਾ ‘‘ਨਾਯਂ ਬਾਲੋ ਮਂ ਨੇਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ ਤਸ੍ਮਿਂ ਬਹਿ ਗਤੇ ‘‘ਏਕਿਕਾਵ ਕੁਲਗੇਹਂ ਗਮਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਮਗ੍ਗਂ ਪਟਿਪਜ੍ਜਿ। ਸੋ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤਂ ਗੇਹੇ ਅਪਸ੍ਸਨ੍ਤੋ ਪਟਿਵਿਸ੍ਸਕੇ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ‘‘ਕੁਲਗੇਹਂ ਗਤਾ’’ਤਿ ਸੁਤ੍ਵਾ ‘‘ਮਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਕੁਲਧੀਤਾ ਅਨਾਥਾ ਜਾਤਾ’’ਤਿ ਪਦਾਨੁਪਦਿਕਂ

ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਮ੍ਪਾਪੁਣਿ। ਤਸ੍ਸਾ ਅਨ੍ਤਰਾਮਗ੍ਗੇਵ ਗਬ੍ਭਵੁਟ੍ਠਾਨਂ ਅਹੋਸਿ। ਤਤੋ ''ਯਸ੍ਸਤ੍ਥਾਯ ਮਯਂ ਗਚ੍ਛੇਯ੍ਯਾਮ, ਸੋ ਅਤ੍ਥੋ ਅਨ੍ਤਰਾਮਗ੍ਗੇਵ ਨਿਪ੍ਫਨ੍ਨੋ, ਇਦਾਨਿ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਕਿਂ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਪਟਿਨਿਵਤ੍ਤਿਂਸੁ। ਪੁਨ ਤਸ੍ਸਾ ਕੁਚ੍ਛਿਯਂ ਗਬ੍ਭੋ ਪਤਿਟ੍ਠਾਸੀਤਿ ਪੁਰਿਮਨਯੇਨੇਵ ਵਿਤ੍ਥਾਰੇਤਬ੍ਬਂ।

ਅਨ੍ਤਰਾਮਗ੍ਗੇ ਪਨਸ੍ਸਾ ਗਬ੍ਭਵੁਟ੍ਠਾਨੇ ਜਾਤਮਤ੍ਤੇਯੇਵ ਚਤੂਸੁ ਦਿਸਾਸੁ ਮਹਾਮੇਘੋ ਉਟ੍ਠਹਿ। ਸਾ ਤਂ ਪੁਰਿਸਂ ਆਹ – ''ਸਾਮਿ, ਅਕਾਲਾਯ ਚਤੂਸੁ ਦਿਸਾਸੁ ਮੇਘੋ ਉਟ੍ਠਿਤੋ, ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਸਨਟ੍ਠਾਨਂ ਕਾਤੁਂ ਵਾਯਮਾਹੀ''ਤਿ। ਸੋ ''ਏਵਂ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਦਣ੍ਡਕੇਹਿ ਕੁਟਿਕਂ ਕਤ੍ਵਾ ''ਛਦਨਤ੍ਥਾਯ ਤਿਣਂ ਆਹਰਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਮਹਾਵਮ੍ਮਿਕਪਾਦੇ ਤਿਣਂ ਛਿਨ੍ਦਤਿ। ਅਥ ਨਂ ਵਮ੍ਮਿਕੇ ਨਿਪਨ੍ਨੋ ਕਣ੍ਹਸਪ੍ਪੋ ਪਾਦੇ ਡਂਸਿ, ਸੋ ਤਸ੍ਮਿਂਯੇਵ ਠਾਨੇ ਪਤਿਤੋ। ਸਾਪਿ ''ਇਦਾਨਿ ਆਗਮਿਸ੍ਸਤਿ, ਇਦਾਨਿ ਆਗਮਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਸਬ੍ਬਰਤ੍ਤਿਂ ਖੇਪੇਤ੍ਵਾ ''ਅਦ੍ਧਾ ਮਂ ਸੋ 'ਅਨਾਥਾ ਏਸਾ'ਤਿ ਮਗ੍ਗੇ ਛਡ੍ਡੇਤ੍ਵਾ ਗਤੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਆਲੋਕੇ ਸਞ੍ਜਾਤੇ ਪਦਾਨੁਸਾਰੇਨ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੀ ਵਮ੍ਮਿਕਪਾਦੇ ਪਤਿਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਮਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਨਟ੍ਠੋ ਪੁਰਿਸੋ''ਤਿ ਪਰਿਦੇਵਿਤ੍ਵਾ ਦਹਰਦਾਰਕਂ ਪਸ੍ਸੇਨਾਦਾਯ ਮਹਲ੍ਲਕਂ ਅਙ੍ਗੁਲੀਹਿ ਗਾਹਾਪੇਤ੍ਵਾ ਮਗ੍ਗੇਨ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੀ ਅਨ੍ਤਰਾਮਗ੍ਗੇ ਏਕਂ ਉਤ੍ਤਾਨਨਦਿਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਦ੍ਵੇਪਿ ਦਾਰਕੇ ਏਕਪ੍ਪਹਾਰੇਨੇਵ ਆਦਾਯ ਗਨ੍ਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਜੇਟ੍ਠਕਂ ਓਰਿਮਤੀਰੇ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਦਹਰਂ ਪਰਤੀਰਂ ਨੇਤ੍ਵਾ ਪਿਲੋਤਿਕਚੁਮ੍ਬਟਕੇ ਨਿਪਜ੍ਜਾਪੇਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਨਿਵਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ''ਇਤਰਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਗਮਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਨਦਿਂ ਓਤਰਿ।

ਅਥਸ੍ਸਾ ਨਦੀਮਜ੍ਝਂ ਪਤ੍ਤਕਾਲੇ ਏਕੋ ਸੇਨੋ ''ਮਂਸਪਿਣ੍ਡੋ ਅਯ''ਨ੍ਤਿ ਸਞ੍ਞਾਯ ਦਾਰਕਂ ਵਿਜ੍ਝਿਤੁਂ ਆਗਚ੍ਛਤਿ। ਸਾ ਹਤ੍ਥਂ ਪਸਾਰੇਤ੍ਵਾ ਸੇਨਂ ਪਲਾਪੇਸਿ। ਤਸ੍ਸਾ ਤਂ ਹਤ੍ਥਵਿਕਾਰਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਮਹਲ੍ਲਕਦਾਰਕੋ ''ਮਂ ਪਕ੍ਕੋਸਤੀ''ਤਿ ਸਞ੍ਞਾਯ ਨਦਿਂ ਓਤਰਿਤ੍ਵਾ ਸੋਤੇ ਪਤਿਤੋ ਯਥਾਸੋਤਂ ਅਗਮਾਸਿ । ਸੋਪਿ ਸੇਨੋ ਤਸ੍ਸਾ ਅਸਮ੍ਪਤ੍ਤਾਯ ਏਵ ਤਂ ਦਹਰਦਾਰਕਂ ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਵਾ ਅਗਮਾਸਿ। ਸਾ ਬਲਵਸੋਕਾਭਿਭੂਤਾ ਅਨ੍ਤਰਾਮਗ੍ਗੇ ਇਮਂ ਵਿਲਾਪਗੀਤਂ ਗਾਯਨ੍ਤੀ ਗਚ੍ਛਤਿ –

''ਉਭੋ ਪੁਤ੍ਤਾ ਕਾਲਙ੍ਕਤਾ, ਪਨ੍ਥੇ ਮਯ੍ਹਂ ਪਤੀ ਮਤੋ''ਤਿ॥

ਸਾ ਏਵਂ ਵਿਲਪਮਾਨਾਵ ਸਾਵਤ੍ਥਿਂ ਪਤ੍ਵਾ ਕੁਲਸਭਾਗਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾਪਿ ਸੋਕਵਸੇਨੇਵ ਅਤ੍ਤਨੋ ਗੇਹਂ ਵਵਤ੍ਥਪੇਤੁਂ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੀ ''ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਠਾਨੇ ਏਵਂਵਿਧਂ ਨਾਮ ਕੁਲਂ ਅਤ੍ਥਿ, ਕਤਰਂ ਤਂ ਗੇਹ''ਨ੍ਤਿ ਪਟਿਪੁਚ੍ਛਿ। ਤ੍ਵਂ ਤਂ ਕੁਲਂ ਪਟਿਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਕਿਂ ਕਰਿਸ੍ਸਸਿ? ਤੇਸਂ ਵਸਨਗੇਹਂ ਵਾਤਪ੍ਪਹਾਰੇਨ ਪਤਿਤਂ, ਤਤ੍ਥੇਵ ਤੇ ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਜੀਵਿਤਕ੍ਖਯਂ ਪਤ੍ਤਾ, ਅਥ ਨੇ ਖੁਦ੍ਦਕਮਹਲ੍ਲਕੇ ਏਕਚਿਤਕਸ੍ਮਿਂਯੇਵ ਝਾਪੇਨ੍ਤਿ, ਪਸ੍ਸ ਏਸਾ ਧੂਮਵਟ੍ਟਿ ਪਞ੍ਞਾਯਤੀਤਿ। ਸਾ ਤਂ ਕਥਂ ਸੁਤ੍ਵਾਵ ਕਿਂ ਤੁਮ੍ਹੇ ਵਦਥਾ''ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਨਿਵਤ੍ਥਸਾਟਕਂ ਸਨ੍ਧਾਰੇਤੁਂ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੀ ਜਾਤਨਿਯਾਮੇਨੇਵ ਬਾਹਾ ਪਗ੍ਗਯ੍ਹ ਕਨ੍ਦਮਾਨਾ ਞਾਤੀਨਂ ਚਿਤਕਟ੍ਠਾਨਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤਂ ਵਿਲਾਪਗੀਤਂ ਪਰਿਪੁਣ੍ਣਂ ਕਤ੍ਵਾ ਪਰਿਦੇਵਮਾਨਾ –

''ਉਭੋ ਪੁਤ੍ਤਾ ਕਾਲਙ੍ਕਤਾ, ਪਨ੍ਥੇ ਮਯ੍ਹਂ ਪਤੀ ਮਤੋ।
ਮਾਤਾ ਪਿਤਾ ਚ ਭਾਤਾ ਚ, ਏਕਚਿਤਕਸ੍ਮਿਂ ਡਯ੍ਹਰੇ''ਤਿ॥ –

ਆਹ। ਅਞ੍ਞੇਨ ਜਨੇਨ ਸਾਟਕਂ ਦਿਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਫਾਲੇਤ੍ਵਾ ਫਾਲੇਤ੍ਵਾ ਛਡ੍ਡੇਤਿ। ਅਥ ਨਂ ਦਿਟ੍ਠਦਿਟ੍ਠਟ੍ਠਾਨੇ ਮਹਾਜਨੋ ਪਰਿਵਾਰੇਤ੍ਵਾ ਚਰਤਿ। ਅਥਸ੍ਸਾ ''ਅਯਂ ਪਟਾਚਾਰਂ ਪਟਪਰਿਹਰਣਂ ਵਿਨਾ ਚਰਤੀ''ਤਿ **ਪਟਾਚਾਰਾ**ਤੇਵ ਨਾਮਂ ਅਕਂਸੁ। ਯਸ੍ਮਾ ਚਸ੍ਸਾ ਸੋ ਨਗ੍ਗਭਾਵੇਨ ਅਲਜ੍ਜੀਆਚਾਰੋ ਪਾਕਟੋ ਅਹੋਸਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਪਤਿਤੋ ਆਚਾਰੋ ਅਸ੍ਸਾਤਿ ਪਟਾਚਾਰਾਤ੍ਵੇਵ ਨਾਮਂ ਅਕਂਸੁ।

ਸਾ ਏਕਦਿਵਸਂ ਸਤ੍ਥਰਿ ਮਹਾਜਨਸ੍ਸ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਨ੍ਤੇ ਵਿਹਾਰਂ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਪਰਿਸਪਰਿਯਨ੍ਤੇ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਮੇਤ੍ਤਾਫਰਣੇਨ ਫਰਿਤ੍ਵਾ ''ਸਤਿਂ ਪਟਿਲਭ, ਭਗਿਨਿ, ਸਤਿਂ ਪਟਿਲਭ, ਭਗਿਨੀ''ਤਿ ਆਹ। ਤਸ੍ਸਾ ਸਤ੍ਥੁ ਵਚਨਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਬਲਵਹਿਰੋਤ੍ਤਪ੍ਪਂ ਆਗਤਂ,

ਸਾ ਤਤ੍ਥੇਵ ਭੂਮਿਯਂ ਨਿਸੀਦਿ। ਅਵਿਦੂਰੇ ਠਿਤੋ ਪੁਰਿਸੋ ਉਤ੍ਤਰਿਸਾਟਕਂ ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਅਦਾਸਿ। ਸਾ ਤਂ ਨਿਵਾਸੇਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਂ ਅਸ੍ਸੋਸਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਤਸ੍ਸਾ ਚਰਿਯਵਸੇਨ ਇਮਾ ਧਮ੍ਮਪਦੇ ਗਾਥਾ ਆਹ –

''ਨ ਸਨ੍ਤਿ ਪੁਤ੍ਤਾ ਤਾਣਾਯ, ਨ ਪਿਤਾ ਨਾਪਿ ਬਨ੍ਧਵਾ।
ਅਨ੍ਤਕੇਨਾਧਿਪਨ੍ਨਸ੍ਸ, ਨਤ੍ਥਿ ਞਾਤੀਸੁ ਤਾਣਤਾ॥

''ਏਤਮਤ੍ਥਵਸਂ ਞਤ੍ਵਾ, ਪਣ੍ਡਿਤੋ ਸੀਲਸਂਵੁਤੋ।
ਨਿਬ੍ਬਾਨਗਮਨਂ ਮਗ੍ਗਂ, ਖਿਪ੍ਪਮੇਵ ਵਿਸੋਧਯੇ''ਤਿ॥ (ਧ॰ ਪ॰ ੨੮੮-੨੮੯)।

ਸਾ ਗਾਥਾਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਯਥਾਠਿਤਾਵ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲੇ ਪਤਿਟ੍ਠਾਯ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਂ ਯਾਚਿ। ਸਤ੍ਥਾ ''ਤਸ੍ਸਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਉਪਸ੍ਸਯਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਬ੍ਬਜਾ''ਤਿ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਂ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿ। ਸਾ ਪਬ੍ਬਜਿਤ੍ਵਾ ਨਚਿਰਸ੍ਸੇਵ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਤ੍ਵਾ ਬੁਦ੍ਧਵਚਨਂ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੀ ਵਿਨਯਪਿਟਕੇ ਚਿਣ੍ਣਵਸੀ ਅਹੋਸਿ। ਅਪਰਭਾਗੇ ਸਤ੍ਥਾ ਜੇਤਵਨੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਪਟਿਪਾਟਿਯਾ ਠਾਨਨ੍ਤਰੇ ਠਪੇਨ੍ਤੋ ਪਟਾਚਾਰਂ ਵਿਨਯਧਰਾਨਂ ਅਗ੍ਗਟ੍ਠਾਨੇ ਠਪੇਸੀਤਿ।

ਧਮ੍ਮਦਿਨ੍ਨਾਥੇਰੀਵਤ੍ਥੁ

੨੩੯. ਪਞ੍ਚਮੇ **ਧਮ੍ਮਕਥਿਕਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਧਮ੍ਮਕਥਿਕਾਨਂ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਨਂ ਧਮ੍ਮਦਿਨ੍ਨਾ ਅਗ੍ਗਾਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਸਾ ਕਿਰ ਪਦੁਮੁਤ੍ਤਰਬੁਦ੍ਧਕਾਲੇ ਹਂਸਵਤਿਯਂ ਪਰਾਯਤ੍ਤਟ੍ਠਾਨੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਪਦੁਮੁਤ੍ਤਰਸ੍ਸ ਭਗਵਤੋ ਅਗ੍ਗਸਾਵਕਸ੍ਸ ਸੁਜਾਤਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਅਧਿਕਾਰਕਮ੍ਮਂ ਕਤ੍ਵਾ ਤਂ ਠਾਨਨ੍ਤਰਂ ਪਤ੍ਥੇਸਿ। ਸਾ ਯਾਵਜੀਵਂ ਕੁਸਲਂ ਕਤ੍ਵਾ ਸਗ੍ਗੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ। ਸਬ੍ਬਂ ਹੇਟ੍ਠਾ ਖੇਮਾਥੇਰਿਯਾ ਅਭਿਨੀਹਾਰਵਸੇਨੇਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। ਫੁਸ੍ਸਬੁਦ੍ਧਕਾਲੇ ਪਨੇਸਾ ਸਤ੍ਥੁ ਵੇਮਾਤਿਕਾਨਂ ਤਿਣ੍ਣਂ ਭਾਤਿਕਾਨਂ ਦਾਨਾਧਿਕਾਰੇ ਠਪਿਤਕਮ੍ਮਿਕਸ੍ਸ ਗੇਹੇ ਵਸਮਾਨਾ ''ਏਕਂ ਦੇਹੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਾ ਦ੍ਵੇ ਅਦਾਸਿ। ਏਵਂ ਸਬ੍ਬਂ ਅਪਰਿਹਾਪੇਨ੍ਤੀ ਦਤ੍ਵਾ ਦ੍ਵੇਨਵੁਤਿਕਪ੍ਪੇ ਅਤਿਕ੍ਕਮ੍ਮ ਕਸ੍ਸਪਬੁਦ੍ਧਕਾਲੇ ਕਿਕਿਸ੍ਸ ਕਾਸਿਰਞ੍ਞੋ ਗੇਹੇ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਂ ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਤੰਨਂ ਭਗਿਨੀਨਂ ਅਬ੍ਭਨ੍ਤਰਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਵੀਸਤਿ ਵਸ੍ਸਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਂ ਚਰਿਤ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਵਸਨਪਰਿਵੇਣਂ ਕਾਰੇਤ੍ਵਾ ਏਕਂ ਬੁਦ੍ਧਨ੍ਤਰਂ ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸੇਸੁ ਸਂਸਰਨ੍ਤੀ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਬੁਦ੍ਧੁਪ੍ਪਾਦੇ ਕੁਲਗੇਹੇ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਂ ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਵਾ ਅਪਰਭਾਗੇ ਵਿਸਾਖਸੇਟ੍ਠਿਨੋ ਗੇਹਂ ਗਤਾ। ਵਿਸਾਖਸੇਟ੍ਠਿ ਨਾਮ ਬਿਮ੍ਬਿਸਾਰਸ੍ਸ ਸਹਾਯਕੋ ਰਞ੍ਞਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਦਸਬਲਸ੍ਸ ਪਠਮਦਸ੍ਸਨਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲੇ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤੋ, ਅਪਰਭਾਗੇ ਅਨਾਗਾਮਿਫਲਂ ਸਚ੍ਛਾਕਾਸਿ।

ਸੋ ਤਂਦਿਵਸਂ ਘਰਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸੋਪਾਨਮਤ੍ਥਕੇ ਠਿਤਾਯ ਧਮ੍ਮਦਿਨ੍ਨਾਯ ਹਤ੍ਥੇ ਪਸਾਰਿਤੇ ਹਤ੍ਥਂ ਅਨਾਲਮ੍ਬਿਤ੍ਵਾਵ ਪਾਸਾਦਂ ਅਭਿਰੁਹਿ। ਭੁਞ੍ਜਮਾਨੋਪਿ ''ਇਮਂ ਦੇਥ, ਇਮਂ ਹਰਥਾ''ਤਿ ਨ ਬ੍ਯਾਹਰਿ। ਧਮ੍ਮਦਿਨ੍ਨਾ ਕਟਚ੍ਛੁਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਪਰਿਵਿਸਮਾਨਾ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਅਯਂ ਮੇ ਹਤ੍ਥਾਲਮ੍ਬਕਂ ਦੇਨ੍ਤਿਯਾਪਿ ਹਤ੍ਥਂ ਨ ਆਲਮ੍ਬਿ, ਭੁਞ੍ਜਮਾਨੋਪਿ ਕਿਞ੍ਚਿ ਨ ਕਥੇਤਿ, ਕੋ ਨੁ ਖੋ ਮਯ੍ਹਂ ਦੋਸੋ''ਤਿ? ਅਥ ਨਂ ਭੁਤ੍ਤਾਵਿਂ ''ਕੋ ਨੁ ਖੋ ਮੇ, ਅਯ੍ਯ, ਦੋਸੋ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ਧਮ੍ਮਦਿਨ੍ਨੇ ਤੁਯ੍ਹਂ ਦੋਸੋ ਨਤ੍ਥਿ, ਅਹਂ ਪਨ ਅਜ੍ਜ ਪਟ੍ਠਾਯ ਸਨ੍ਥਵਵਸੇਨ ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਨਿਸੀਦਿਤੁਂ ਵਾ ਠਾਤੁਂ ਵਾ ਆਹਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਖਾਦਿਤੁਂ ਵਾ ਭੁਞ੍ਜਿਤੁਂ ਵਾ ਅਭਬ੍ਬੋ। ਤ੍ਵਂ ਸਚੇ ਇਚ੍ਛਸਿ, ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਗੇਹੇ ਵਸ। ਨੋ ਚੇ ਇਚ੍ਛਸਿ, ਯਤ੍ਤਕੇਨ ਤੇ ਧਨੇਨ ਅਤ੍ਥੋ, ਤਂ ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਵਾ ਕੁਲਘਰਂ ਗਚ੍ਛਾਹੀਤਿ। ਅਯ੍ਯਪੁਤ੍ਤ, ਏਵਂ ਸਨ੍ਤੇ ਅਹਂ ਤੁਮ੍ਹੇਹਿ ਛਡ੍ਡਿਤਖੇਲ਼ਂ ਵਮਿਤਵਮਨਂ ਸੀਸੇਨ ਉਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਨ ਚਰਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਮਯ੍ਹਂ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਂ ਅਨੁਜਾਨਾਥਾਤਿ। ਵਿਸਾਖੋ ''ਸਾਧੁ, ਧਮ੍ਮਦਿਨ੍ਨੇ''ਤਿ ਰਞ੍ਞੋ ਆਰੋਚੇਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਦਿਨ੍ਨਂ ਸੁਵਣ੍ਣਸਿਵਿਕਾਯ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਉਪਸ੍ਸਯਂ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਤ੍ਥਾਯ ਪੇਸੇਸਿ।

ਸਾ ਪਬ੍ਬਜਿਤ੍ਵਾ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਅਯਂ ਤਾਵ ਸੇਟ੍ਠਿ ਘਰਮਜ੍ਝੇ ਠਿਤੋਵ ਦੁਕ੍ਖਸ੍ਸਨ੍ਤਂ ਅਕਾਸਿ, ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਂ ਲਦ੍ਧਕਾਲਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਪਨ ਮਯਾਪਿ ਦੁਕ੍ਖਸ੍ਸਨ੍ਤਂ ਕਾਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ ਆਚਰਿਯੁਪਜ੍ਝਾਯਾਨਂ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ, ''ਅਯ੍ਯੇ, ਮਯ੍ਹਂ ਆਕਿਣ੍ਣਟ੍ਠਾਨੇ ਚਿਤ੍ਤਂ ਨ ਰਮਤਿ, ਗਾਮਕਾਵਾਸਂ ਗਚ੍ਛਾਮੀ''ਤਿ ਆਹ। ਥੇਰਿਯੋ ਤਸ੍ਸਾ ਮਹਾਕੁਲਾ ਨਿਕ੍ਖਮ੍ਮ ਪਬ੍ਬਜਿਤਭਾਵੇਨ ਚਿਤ੍ਤਂ ਵਾਰੇਤੁਂ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਿਯੋ ਤਂ

ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਗਾਮਕਾਵਾਸਂ ਅਗਮਂਸੁ। ਸਾ ਅਤੀਤੇ ਮਦ੍ਦਿਤਸਙ੍ਖਾਰਤਾਯ ਨਚਿਰਸ੍ਸੇਵ ਸਹ ਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਾਹਿ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਾਪੁਣਿ। ਅਥਸ੍ਸਾ ਏਤਦਹੋਸਿ – ''ਮਯ੍ਹਂ ਕਿਚ੍ਚਂ ਮਤ੍ਥਕਂ ਪਤ੍ਤਂ, ਇਧ ਵਸਿਤ੍ਵਾ ਕਿਂ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਰਾਜਗਹਮੇਵ ਗਚ੍ਛਾਮਿ, ਤਤ੍ਰ ਮਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਬਹੂ ਞਾਤਿਸਙ੍ਘੋ ਪੁਞ੍ਞਾਨਿ ਕਰਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਥੇਰਿਯੋ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਨਗਰਮੇਵ ਪਚ੍ਚਾਗਤਾ।

ਵਿਸਾਖੋ ਤਸ੍ਸਾ ਆਗਤਭਾਵਂ ਞਤ੍ਵਾ ''ਸੀਘਂ ਆਗਤਾ ਉਕ੍ਕਣ੍ਠਿਤਾ ਨੁ ਖੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਸਾਯਨ੍ਹਸਮਯੇ ਤਸ੍ਸਾ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਅਭਿਵਾਦੇਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ''ਉਕ੍ਕਣ੍ਠਿਤਭਾਵਂ ਪੁਚ੍ਛਿਤੁਂ ਅਯੁਤ੍ਤ''ਨ੍ਤਿ ਪਞ੍ਚਕ੍ਖਨ੍ਧਾਦਿਵਸੇਨ ਪਞ੍ਹੇ ਪੁਚ੍ਛਿ, ਧਮ੍ਮਦਿਨ੍ਨਾ ਖਗ੍ਗੇਨ ਉਪ੍ਪਲਨਾਲਂ ਛਿਨ੍ਦਨ੍ਤੀ ਵਿਯ ਪੁਚ੍ਛਿਤਂ ਪੁਚ੍ਛਿਤਂ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਸਿ। ਉਪਾਸਕੋ ਧਮ੍ਮਦਿਨ੍ਨਾਥੇਰਿਯਾ ਞਾਣਸ੍ਸ ਸੂਰਭਾਵਂ ਞਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਧਿਗਤਟ੍ਠਾਨੇ ਪਟਿਪਾਟਿਯਾ ਤੀਸੁ ਮਗ੍ਗੇਸੁ ਸਬ੍ਬਾਕਾਰੇਨ ਪਞ੍ਹੇ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਉਗ੍ਗਹਵਸੇਨ ਅਰਹਤ੍ਤਮਗ੍ਗੇਪਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ਧਮ੍ਮਦਿਨ੍ਨਾਥੇਰੀਪਿ ਉਪਾਸਕਸ੍ਸ ਯਾਵ ਅਨਾਗਾਮਿਫਲਾਵ ਵਿਸਯਭਾਵਂ ਞਤ੍ਵਾ ''ਇਦਾਨਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਿਸਯਂ ਅਤਿਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਧਾਵਤੀ''ਤਿ ਤਂ ਨਿਵਤ੍ਤੇਨ੍ਤੀ ''ਅਚ੍ਚਸਰਾ, ਆਵੁਸੋ ਵਿਸਾਖ, ਪਞ੍ਹੇ, ਨਾਸਕ੍ਖਿ ਪਞ੍ਹਾਨਂ ਪਰਿਯਨ੍ਤਂ ਗਹੇਤੁਂ, ਨਿਬ੍ਬਾਨੋਗਧਞ੍ਹਿ , ਆਵੁਸੋ ਵਿਸਾਖ, ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਂ ਨਿਬ੍ਬਾਨਪਰਾਯਣਂ ਨਿਬ੍ਬਾਨਪਰਿਯੋਸਾਨਂ। ਆਕਙ੍ਖਮਾਨੋ ਚ ਤ੍ਵਂ, ਆਵੁਸੋ ਵਿਸਾਖ, ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਏਤਮਤ੍ਥਂ ਪੁਚ੍ਛੇਯ੍ਯਾਸਿ। ਯਥਾ ਚ ਤੇ ਭਗਵਾ ਬ੍ਯਾਕਰੋਤਿ, ਤਥਾ ਨਂ ਧਾਰੇਯ੍ਯਾਸੀ''ਤਿ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੧.੪੬੬) ਆਹ।

ਵਿਸਾਖੋ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬਂ ਪੁਚ੍ਛਾਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨਨਯਂ ਕਥੇਸਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਤਸ੍ਸ ਵਚਨਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ''ਮਮ ਧੀਤਾਯ ਅਤੀਤਾਨਾਗਤਪਚ੍ਚੁਪ੍ਪਨ੍ਨੇਸੁ ਖਨ੍ਧੇਸੁ ਤਣ੍ਹਾ ਨਤ੍ਥੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਪਦੇ ਇਮਂ ਗਾਥਮਾਹ –

> ''ਯਸ੍ਸ ਪੁਰੇ ਚ ਪਚ੍ਛਾ ਚ, ਮਜ੍ਝੇ ਚ ਨਤ੍ਥਿ ਕਿਞ੍ਚਨਂ।
> ਅਕਿਞ੍ਚਨਂ ਅਨਾਦਾਨਂ, ਤਮਹਂ ਬ੍ਰੂਮਿ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ''ਨ੍ਤਿ॥ (ਧ॰ ਪ॰ ੪੨੧)।

ਤਤੋ ਧਮ੍ਮਦਿਨ੍ਨਾਯ ਸਾਧੁਕਾਰਂ ਦਤ੍ਵਾ ਵਿਸਾਖਂ ਉਪਾਸਕਂ ਏਤਦਵੋਚ – ''ਪਣ੍ਡਿਤਾ, ਵਿਸਾਖ, ਧਮ੍ਮਦਿਨ੍ਨਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀ, ਮਹਾਪਞ੍ਞਾ ਵਿਸਾਖ, ਧਮ੍ਮਦਿਨ੍ਨਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀ। ਮਂ ਚੇਪਿ ਤ੍ਵਂ, ਵਿਸਾਖ, ਏਤਮਤ੍ਥਂ ਪੁਚ੍ਛੇਯ੍ਯਾਸਿ, ਅਹਮ੍ਪਿ ਤਂ ਏਵਮੇਵ ਬ੍ਯਾਕਰੇਯ੍ਯਂ, ਯਥਾ ਤਂ ਧਮ੍ਮਦਿਨ੍ਨਾਯ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯਾ ਬ੍ਯਾਕਤਂ, ਏਸੋ ਚੇਵੇਤਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥੋ, ਏਵਞ੍ਚ ਨਂ ਧਾਰੇਹੀ''ਤਿ। ਏਵਮੇਤਂ ਵਤ੍ਥੁ ਸਮੁਟ੍ਠਿਤਂ। ਅਪਰਭਾਗੇ ਸਤ੍ਥਾ ਜੇਤਵਨੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਪਟਿਪਾਟਿਯਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਠਾਨਨ੍ਤਰੇ ਠਪੇਨ੍ਤੋ ਇਦਮੇਵ ਚੂਲ਼ਵੇਦਲ੍ਲਂ ਅਟ੍ਠੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਕਤ੍ਵਾ ਥੇਰਿਂ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਸਾਸਨੇ ਧਮ੍ਮਕਥਿਕਾਨਂ ਅਗ੍ਗਟ੍ਠਾਨੇ ਠਪੇਸੀਤਿ।

ਨਨ੍ਦਾਥੇਰੀਵਤ੍ਥੁ

੨੪੦. ਛਟ੍ਠੇ **ਝਾਯੀਨਂ ਯਦਿਦਂ ਨਨ੍ਦਾ**ਤਿ ਝਾਨਾਭਿਰਤਾਨਂ, ਨਨ੍ਦਾ ਥੇਰੀ, ਅਗ੍ਗਾਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਸਾ ਕਿਰ ਪਦੁਮੁਤ੍ਤਰਬੁਦ੍ਧਕਾਲੇ ਹਂਸਵਤਿਯਂ ਕੁਲਗੇਹੇ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਅਪਰਭਾਗੇ ਸਤ੍ਥੁ ਧਮ੍ਮਂ ਸੁਣਨ੍ਤੀ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਏਕਂ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਂ ਝਾਨਾਭਿਰਤਾਨਂ ਅਗ੍ਗਟ੍ਠਾਨੇ ਠਪੇਨ੍ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਅਧਿਕਾਰਕਮ੍ਮਂ ਕਤ੍ਵਾ ਤਂ ਠਾਨਨ੍ਤਰਂ ਪਤ੍ਥੇਸਿ। ਸਾ ਤਤੋ ਕਪ੍ਪਸਤਸਹਸ੍ਸਂ ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸੇਸੁ ਸਂਸਰਿਤ੍ਵਾ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਸਤ੍ਥੁ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਤੋ ਪੁਰੇਤਰਮੇਵ ਮਹਾਪਜਾਪਤਿਗੋਤਮਿਯਾ ਕੁਚ੍ਛਿਮ੍ਹਿ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਂ ਗਣ੍ਹਿ, ਨਨ੍ਦਾਤਿਸ੍ਸਾ ਨਾਮਂ ਅਕਂਸੁ। ਰੂਪਨਨ੍ਦਾਤਿਪਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਸਾ ਅਪਰਭਾਗੇ ਉਤ੍ਤਮਰੂਪਭਾਵੇਨ ਜਨਪਦਕਲ੍ਯਾਣੀ ਨਾਮ ਜਾਤਾ।

ਸਾ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਦਸਬਲੇ ਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁਤਂ ਪਤ੍ਵਾ ਅਨੁਪੁਬ੍ਬੇਨ ਕਪਿਲਵਤ੍ਥੁਂ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਨਨ੍ਦਞ੍ਚ ਰਾਹੁਲਞ੍ਚ ਪਬ੍ਬਾਜੇਤ੍ਵਾ ਪਕ੍ਕਨ੍ਤੇ ਸੁਦ੍ਧੋਦਨਮਹਾਰਾਜਸ੍ਸ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤਕਾਲੇ ''ਮਹਾਪਜਾਪਤਿਗੋਤਮੀ ਚ ਰਾਹੁਲਮਾਤਾ ਚ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਪਬ੍ਬਜਿਤਾ''ਤਿ ਞਤ੍ਵਾ ''ਇਮਾਸਂ ਪਬ੍ਬਜਿਤਕਾਲਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਮਯ੍ਹਂ ਇਧ ਕਿਂ ਕਮ੍ਮ''ਨ੍ਤਿ ਮਹਾਪਜਾਪਤਿਯਾ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਬ੍ਬਜਿ। ਪਬ੍ਬਜਿਤਦਿਵਸਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ''ਸਤ੍ਥਾ ਰੂਪਂ ਗਰਹਤੀ''ਤਿ ਸਤ੍ਥੁ ਉਪਟ੍ਠਾਨਂ ਨ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਓਵਾਦਵਾਰੇ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤੇ ਅਞ੍ਞਂ

ਪੇਸੇਤ੍ਵ◌ਾ ਓਵ◌ਾਦੰ ਆਹਰਾਪੇਤਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਤਸ੍ਸਾ ਰੂਪਮਦਮਤ੍ਤਭਾਵ◌ੰ ਞਤ੍ਵ◌ਾ ‘‘ਅਤ੍ਤਨੋ ਓਵ◌ਾਦੰ ਅਤ੍ਤਨਾਵ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵ◌ਾ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੁ, ਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਹਿ ਅਞ੍ਞਾ ਪੇਸੇਤਬ੍ਬਾ’’ਤਿ ਆਹ। ਤਤੋ ਰੂਪਨਨ੍ਦਾ ਅਞ੍ਞੰ ਮਗ੍ਗੰ ਅਪਸ੍ਸਨ੍ਤੀ ਅਕਾਮਾ ਓਵ◌ਾਦੰ ਅਗਮਾਸਿ।

ਸਤ੍ਥਾ ਤਸ੍ਸਾ ਚਰਿਤਵਸੇਨ ਇਦ੍ਧਿਯਾ ਏਕੰ ਇਤ੍ਥਿਰੂਪੰ ਨਿਮ੍ਮਿਨਿਤ੍ਵ◌ਾ ਤਾਲਵਣ੍ਟੰ ਗਹੇਤ੍ਵ◌ਾ ਬੀਜਮਾਨੰ ਵ◌ਿਯ ਅਕਾਸਿ। ਰੂਪਨਨ੍ਦਾ ਤੰ ਦਿਸ੍ਵ◌ਾ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ‘‘ਅਹੰ ਅਕਾਰਣੇਨੇਵ ਪਮਤ੍ਤਾ ਹੁਤ੍ਵ◌ਾ ਨਾਗਚ੍ਛਾਮਿ, ਏਵਰੂਪਾਪਿ ਇਤ੍ਥਿਯੋ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਵ◌ਿਸ੍ਸਤ੍ਥਾ ਚਰਨ੍ਤਿ। ਮਮ ਰੂਪੰ ਏਤਾਸੰ ਰੂਪਸ੍ਸ ਕਲੰ ਨਾਗ੍ਘਤਿ ਸੋਲ਼ਸਿੰ, ਅਜਾਨਿਤ੍ਵ◌ਾਵ ਏਤ੍ਤਕੰ ਕਾਲੰ ਨ ਆਗਤਮ੍ਹੀ’’ਤਿ ਤਮੇਵ ਇਤ੍ਥਿਨਿਮਿਤ੍ਤੰ ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਵ◌ਾ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੀ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਤਸ੍ਸਾ ਪੁਬ੍ਬਹੇਤੁਸਮ੍ਪਨ੍ਨਤਾਯ ‘‘ਅਟ੍ਠੀਨੰ ਨਗਰੰ ਕਤ’’ਨ੍ਤਿ (ਧ॰ ਪ॰ ੧੫੦) ਧਮ੍ਮਪਦੇ ਗਾਥੰ ਵਤ੍ਵ◌ਾ –

‘‘ਚਰੰ ਵ◌ਾ ਯਦਿ ਵ◌ਾ ਤਿਟ੍ਠੰ, ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਉਦ ਵ◌ਾ ਸਯ’’ਨ੍ਤਿ॥ (ਸੁ॰ ਨਿ॰ ੧੯੫) –

ਸੁਤ੍ਤੰ ਅਭਾਸਿ। ਸਾ ਤਸ੍ਮਿੰਯੇਵ ਰੂਪੇ ਖਯਵਯੰ ਪਟ੍ਠਪੇਤ੍ਵ◌ਾ ਅਰਹਤ੍ਤੰ ਪਾਪੁਣਿ। ਇਮਸ੍ਮਿੰ ਠਾਨੇ ਇਦੰ ਵਤ੍ਥੁ ਹੇਟ੍ਠਾ ਖੇਮਾਥੇਰਿਯਾ ਵਤ੍ਥੁਨਾ ਸਦਿਸਮੇਵ◌ਾਤਿ ਨ ਵ◌ਿਤ੍ਥਾਰਿਤੰ। ਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ, ਰੂਪਨਨ੍ਦਾ, ਝਾਨਾਭਿਰਤਾਨੰ ਅਨ੍ਤੁਰੇ ਧੁਰਪ੍ਪਤ੍ਤਾ ਅਹੋਸਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਅਪਰਭਾਗੇ ਜੇਤਵਨੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਪਟਿਪਾਟਿਯਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਠਾਨਨ੍ਤੁਰੇ ਠਪੇਨ੍ਤੋ ਨਨ੍ਦਾਥੇਰਿੰ ਝਾਯੀਨੰ ਅਗ੍ਗਟ੍ਠਾਨੇ ਠਪੇਸੀਤਿ।

ਸੋਣਾਥੇਰੀਵਤ੍ਥੁ

੨੪੧. ਸਤ੍ਤਮੇ **ਆਰਦ੍ਧਵ◌ੀਰਿਯਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਪਗ੍ਗਹਿਤਪਰਿਪੁਣ੍ਣਵ◌ੀਰਿਯਾਨੰ ਸੋਣਾ ਅਗ੍ਗਾਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਅਯੰ ਕਿਰ ਪਦੁਮੁਤ੍ਤਰਬੁਦ੍ਧਕਾਲੇ ਹੰਸਵਤੀਨਗਰੇ ਕੁਲਗੇਹੇ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿੰ ਗਹੇਤ੍ਵ◌ਾ ਅਪਰਭਾਗੇ ਧਮ੍ਮੰ ਸੁਣਨ੍ਤੀ ਸਤ੍ਥਾਰੰ ਏਕੰ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿੰ ਆਰਦ੍ਧਵ◌ੀਰਿਯਾਨੰ ਅਗ੍ਗਟ੍ਠਾਨੇ ਠਪੇਨ੍ਤੰ ਦਿਸ੍ਵ◌ਾ ਅਧਿਕਾਰਕਮ੍ਮੰ ਕਤ੍ਵ◌ਾ ਤੰ ਠਾਨਨ੍ਤੁਰੰ ਪਤ੍ਥੇਸਿ। ਸਾ ਕਪ੍ਪਸਤਸਹਸ੍ਸੰ ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸੇਸੁ ਸੰਸਰਿਤ੍ਵ◌ਾ ਇਮਸ੍ਮਿੰ ਬੁਦ੍ਧੁਪ੍ਪਾਦੇ ਸਾਵਤ੍ਥਿਯੰ ਕੁਲਗੇਹੇ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿੰ ਗਹੇਤ੍ਵ◌ਾ ਅਪਰਭਾਗੇ ਘਰਾਵ◌ਾਸੇ ਵ◌ੁਤ੍ਥਾ ਬਹੂ ਪੁਤ੍ਤਧੀਤਰੋ ਲਭਿਤ੍ਵ◌ਾ ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਵ◌ਿਸੁੰ ਵ◌ਿਸੁੰ ਘਰਾਵ◌ਾਸੇ ਪਤਿਟ੍ਠਾਪੇਸਿ। ਤੇ ਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ‘‘ਅਯੰ ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਕਿੰ ਕਰਿਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ ਤੰ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਨ੍ਤਿਕੰ ਆਗਤੰ ‘‘ਮਾਤਾ’’ਤਿ ਸਞ੍ਞਮ੍ਪਿ ਨ ਕਰਿੰਸੁ। ਬਹੁਪੁਤ੍ਤਿਕਸੋਣਾ ਤੇਸੰ ਅਤ੍ਤਨਿ ਅਗਾਰਵਭਾਵ◌ੰ ਞਤ੍ਵ◌ਾ ‘‘ਘਰਾਵ◌ਾਸੇਨ ਕਿੰ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵ◌ਾ ਪਬ੍ਬਜਿ। ਅਥ ਨੰ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ‘‘ਅਯੰ ਵਤ੍ਤੰ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਅਯੁਤ੍ਤੰ ਕਰੋਤੀ’’ਤਿ ਦਣ੍ਡਕਮ੍ਮੰ ਕਰੋਨ੍ਤਿ। ਪੁਤ੍ਤਧੀਤਰੋ ਤੰ ਦਣ੍ਡਕਮ੍ਮੰ ਆਹਰਨ੍ਤਿੰ ਦਿਸ੍ਵ◌ਾ ‘‘ਅਯੰ ਯਾਵਜ੍ਜਦਿਵਸਾ ਸਿਕ੍ਖਾਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਨ ਜਾਨਾਤੀ’’ਤਿ ਦਿਟ੍ਠਦਿਟ੍ਠਟ੍ਠਾਨੇ ਉਪ੍ਪਣ੍ਡੇਸੁੰ। ਸਾ ਤੇਸੰ ਵਚਨੰ ਸੁਤ੍ਵ◌ਾ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਸੰਵ◌ੇਗਾ ‘‘ਅਤ੍ਤਨੋ ਗਤਿਵ◌ਿਸੋਧਨੰ ਕਾਤੁੰ ਵਟ੍ਟਤੀ’’ਤਿ ਨਿਸਿਨ੍ਨਟ੍ਠਾਨੇਪਿ ਠਿਤਟ੍ਠਾਨੇਪਿ ਦ੍ਵਤ੍ਤਿੰਸਾਕਾਰੰ ਸਜ੍ਝਾਯਤਿ। ਸਾ ਯਥੇਵ ਪੁਬ੍ਬੇ ਬਹੁਪੁਤ੍ਤਿਕਸੋਣਤ੍ਥੇਰੀਤਿ ਪਞ੍ਞਾਯਿਤ੍ਥ, ਏਵ◌ੰ ਪਚ੍ਛਾ ਆਰਦ੍ਧਵ◌ੀਰਿਯਸੋਣਤ੍ਥੇਰੀਤਿ ਪਾਕਟਾ ਜਾਤਾ।

ਅਥੇਕਦਿਵਸੰ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਵ◌ਿਹਾਰੰ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿਯੋ ‘‘ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਉਦਕੰ ਤਾਪੇਯ੍ਯਾਸਿ, ਸੋਣੇ’’ਤਿ ਵਤ੍ਵ◌ਾ ਅਗਮੰਸੁ। ਸਾਪਿ ਉਦਕਤਾਪਨਤੋ ਪੁਰੇਤਰਮੇਵ ਅਗ੍ਗਿਸਾਲਾਯ ਚਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵ◌ਾ ਚਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵ◌ਾ ਦ੍ਵਤ੍ਤਿੰਸਾਕਾਰੰ ਸਜ੍ਝਾਯਨ੍ਤੀ ਵ◌ਿਪਸ੍ਸਨੰ ਵਡ੍ਢੇਸਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਗਨ੍ਧਕੁਟਿਯੰ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋਵ ਇਮੰ ਓਭਾਸਗਾਥੰ ਅਭਾਸਿ –

‘‘ਯੋ ਚ ਵਸ੍ਸਸਤੰ ਜੀਵ◌ੇ, ਅਪਸ੍ਸੰ ਧਮ੍ਮਮੁਤ੍ਤਮੰ।
ਏਕਾਹੰ ਜੀਵ◌ਿਤੰ ਸੇਯ੍ਯੋ, ਪਸ੍ਸਤੋ ਧਮ੍ਮਮੁਤ੍ਤਮ’’ਨ੍ਤਿ॥ (ਧ॰ ਪ॰ ੧੧੫)।

ਸਾ ਗਾਥਾਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਅਰਹਤ੍ਤੰ ਪਤ੍ਵ◌ਾ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ‘‘ਅਹੰ ਅਰਹਤ੍ਤੰ ਪਤ੍ਤਾ, ਆਗਨ੍ਤੁਕਜਨੋ ਚ ਅਨੁਪਧਾਰੇਤ੍ਵ◌ਾਵ ਮਯਿ ਅਵਞ੍ਞਾਯ ਕਿਞ੍ਚਿ ਵਤ੍ਵ◌ਾ ਬਹੁੰ ਅਪੁਞ੍ਞਮ੍ਪਿ ਪਸਵ◌ੇਯ੍ਯ, ਤਸ੍ਮਾ ਸੰਲਕ੍ਖਣਕਾਰਣੰ ਕਾਤੁੰ ਵਟ੍ਟਤੀ’’ਤਿ। ਸਾ ਉਦਕਭਾਜਨੰ ਉਦ੍ਧਨੰ

ਆਰੋਪੇਤ੍ਵਾ ਹੇਟ੍ਠਾ ਅਗ੍ਗਿਂ ਨ ਅਕਾਸਿ। ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਉਦ੍ਧਨਂ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤਿਯੋ ਅਗ੍ਗਿਂ ਅਦਿਸ੍ਵਾ ‘‘ਇਮਂ ਮਹਲ੍ਲਿਕਂ ‘ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਉਦਕਂ ਤਾਪੇਹੀ’ਤਿ ਅਵੋਚੁਮ੍ਹ, ਅਜ੍ਜਾਪਿ ਉਦ੍ਧਨੇ ਅਗ੍ਗਿਮ੍ਪਿ ਨ ਕਰੋਤੀ’’ਤਿ ਆਹਂਸੁ। ਅਯ੍ਯੇ, ਕਿਂ ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਅਗ੍ਗਿਨਾ, ਉਣ੍ਹੋਦਕੇਨ ਨ੍ਹਾਯਿਤੁਕਾਮਾ ਭਾਜਨਤੋ ਉਦਕਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਨ੍ਹਾਯਥਾਤਿ? ਤਾਪਿ ‘‘ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ ਏਤ੍ਥ ਕਾਰਣ’’ਨ੍ਤਿ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਉਦਕੇ ਹਤ੍ਥਂ ਓਤਾਰੇਤ੍ਵਾ ਉਣ੍ਹਭਾਵਂ ਞਤ੍ਵਾ ਏਕਕੁਟਂ ਆਹਰਿਤ੍ਵਾ ਉਦਕਂ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਿ, ਗਹਿਤਗਹਿਤਟ੍ਠਾਨਂ ਪਰਿਪੂਰਤਿ। ਤਦਾ ਸਬ੍ਬਾਵ ਤਸ੍ਸਾ ਅਰਹਤ੍ਤੇ ਠਿਤਭਾਵਂ ਞਤ੍ਵਾ ਦਹਰਤਰਾ ਤਾਵ ਪਞ੍ਚਪਤਿਟ੍ਠਿਤੇਨ ਪਾਦੇਸੁ ਪਤਿਤ੍ਵਾ ‘‘ਮਯਂ, ਅਯ੍ਯੇ, ਏਤ੍ਤਕਂ ਕਾਲਂ ਤੁਮ੍ਹੇ ਅਨੁਪਧਾਰੇਤ੍ਵਾ ਵਿਹੇਠੇਤ੍ਵਾ ਵਿਹੇਠੇਤ੍ਵਾ ਕਥਯਿਮ੍ਹ, ਖਮਥ ਨੋ’’ਤਿ ਖਮਾਪੇਸੁਂ। ਵੁਦ੍ਧਤਰਾਪਿ ਉਕ੍ਕੁਟਿਕਂ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ‘‘ਖਮ, ਅਯ੍ਯੇ’’ਤਿ ਖਮਾਪੇਸੁਂ। ਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ‘‘ਮਹਲ੍ਲਕਕਾਲੇ ਪਬ੍ਬਜਿਤ੍ਵਾਪਿ ਆਰਦ੍ਧਵੀਰਿਯਭਾਵੇਨ ਨਚਿਰਸ੍ਸੇਵ ਅਗ੍ਗਫਲੇ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤਾ’’ਤਿ ਥੇਰਿਯਾ ਗੁਣੋ ਪਾਕਟੋ ਅਹੋਸਿ। ਅਪਰਭਾਗੇ ਸਤ੍ਥਾ ਜੇਤਵਨੇ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਪਟਿਪਾਟਿਯਾ ਠਾਨਨ੍ਤਰੇ ਠਪੇਨ੍ਤੋ ਸੋਣਤ੍ਥੇਰਿਂ ਆਰਦ੍ਧਵੀਰਿਯਾਨਂ ਅਗ੍ਗਟ੍ਠਾਨੇ ਠਪੇਸੀਤਿ।

ਬਕੁਲਾਥੇਰੀਵਤ੍ਥੁ

੨੪੨. ਅਟ੍ਠਮੇ **ਦਿਬ੍ਬਚਕ੍ਖੁਕਾਨਂ ਯਦਿਦਂ ਬਕੁਲਾ**ਤਿ ਦਿਬ੍ਬਚਕ੍ਖੁਕਾਨਂ, ਬਕੁਲਾ ਥੇਰੀ, ਅਗ੍ਗਾਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਅਯਂ ਕਿਰ ਪਦੁਮੁਤ੍ਤਰਬੁਦ੍ਧਕਾਲੇ ਹਂਸਵਤਿਯਂ ਕੁਲਗੇਹੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥੁ ਧਮ੍ਮਕਥਂ ਸੁਣਨ੍ਤੀ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਏਕਂ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਂ ਦਿਬ੍ਬਚਕ੍ਖੁਕਾਨਂ ਅਗ੍ਗਟ੍ਠਾਨੇ ਠਪੇਨ੍ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਅਧਿਕਾਰਕਮ੍ਮਂ ਕਤ੍ਵਾ ਤਂ ਠਾਨਨ੍ਤਰਂ ਪਤ੍ਥੇਸਿ। ਸਾ ਕਪ੍ਪਸਤਸਹਸ੍ਸਂ ਦੇਵੇਸੁ ਚ ਮਨੁਸ੍ਸੇਸੁ ਚ ਸਂਸਰਿਤ੍ਵਾ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਬੁਦ੍ਧੁਪ੍ਪਾਦੇ ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਕੁਲਗੇਹੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਅਪਰਭਾਗੇ ਸਤ੍ਥੁ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਪਟਿਲਦ੍ਧਸਦ੍ਧਾ ਪਬ੍ਬਜਿਤ੍ਵਾ ਨਚਿਰਸ੍ਸੇਵ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਾਪੁਣਿ। ਸਾ ਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਦਿਬ੍ਬਚਕ੍ਖੁਮ੍ਹਿ ਚਿਣ੍ਣਵਸੀ ਅਹੋਸਿ। ਅਪਰਭਾਗੇ ਸਤ੍ਥਾ ਜੇਤਵਨੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਪਟਿਪਾਟਿਯਾ ਠਾਨਨ੍ਤਰੇ ਠਪੇਨ੍ਤੋ ਇਮਂ ਥੇਰਿਂ ਦਿਬ੍ਬਚਕ੍ਖੁਕਾਨਂ ਅਗ੍ਗਟ੍ਠਾਨੇ ਠਪੇਸੀਤਿ।

ਕੁਣ੍ਡਲਕੇਸਾਥੇਰੀਵਤ੍ਥੁ

੨੪੩. ਨਵਮੇ **ਖਿਪ੍ਪਾਭਿਞ੍ਞਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਖਿਪ੍ਪਾਭਿਞ੍ਞਾਨਂ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਨਂ, ਭਦ੍ਦਾ ਕੁਣ੍ਡਲਕੇਸਾ, ਅਗ੍ਗਾਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਅਯਮ੍ਪਿ ਹਿ ਪਦੁਮੁਤ੍ਤਰਬੁਦ੍ਧਕਾਲੇ ਹਂਸਵਤਿਯਂ ਕੁਲਗੇਹੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਾ ਸਤ੍ਥੁ ਧਮ੍ਮਕਥਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਏਕਂ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਂ ਖਿਪ੍ਪਾਭਿਞ੍ਞਾਨਂ ਅਗ੍ਗਟ੍ਠਾਨੇ ਠਪੇਨ੍ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਅਧਿਕਾਰਕਮ੍ਮਂ ਕਤ੍ਵਾ ਤਂ ਠਾਨਨ੍ਤਰਂ ਪਤ੍ਥੇਸਿ। ਸਾ ਕਪ੍ਪਸਤਸਹਸ੍ਸਂ ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸੇਸੁ ਸਂਸਰਿਤ੍ਵਾ ਕਸ੍ਸਪਬੁਦ੍ਧਕਾਲੇ ਕਿਕਿਸ੍ਸ ਕਾਸਿਰਞ੍ਞੋ ਗੇਹੇ ਸਤ੍ਤਨ੍ਨਂ ਭਗਿਨੀਨਂ ਅਬ੍ਭਨ੍ਤਰਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਵੀਸਤਿ ਵਸ੍ਸਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਦਸ ਸੀਲਾਨਿ ਸਮਾਦਾਯ ਕੋਮਾਰਿਕਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਂ ਚਰਨ੍ਤੀ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਵਸਨਪਰਿਵੇਣਂ ਕਾਰੇਤ੍ਵਾ ਏਕਂ ਬੁਦ੍ਧਨ੍ਤਰਂ ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸੇਸੁ ਸਂਸਰਿਤ੍ਵਾ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਬੁਦ੍ਧੁਪ੍ਪਾਦੇ ਰਾਜਗਹਨਗਰੇ ਸੇਟ੍ਠਿਕੁਲੇ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਂ ਗਣ੍ਹਿ, ਭਦ੍ਦਾਤਿਸ੍ਸਾ ਨਾਮਂ ਅਕਂਸੁ।

ਤਂਦਿਵਸਂਯੇਵ ਚ ਤਸ੍ਮਿਂ ਨਗਰੇ ਪੁਰੋਹਿਤਪੁਤ੍ਤੋ ਜਾਤੋ। ਤਸ੍ਸ ਜਾਤਵੇਲਾਯ ਰਾਜਨਿਵੇਸਨਂ ਆਦਿਂ ਕਤ੍ਵਾ ਸਕਲਨਗਰੇ ਆਵੁਧਾਨਿ ਪਜ੍ਜਲਿਂਸੁ। ਪੁਰੋਹਿਤੋ ਪਾਤੋਵ ਰਾਜਕੁਲਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਰਾਜਾਨਂ ਸੁਖਸੇਯ੍ਯਂ ਪੁਚ੍ਛਿ। ਰਾਜਾ ‘‘ਕੁਤੋ ਮੇ, ਆਚਰਿਯ, ਸੁਖਸੇਯ੍ਯਾ, ਅਜ੍ਜ ਸਬ੍ਬਰਤ੍ਤਿਂ ਰਾਜਨਿਵੇਸਨੇ ਆਵੁਧਾਨਿ ਪਜ੍ਜਲਿਤਾਨਿ ਦਿਸ੍ਵਾ ਭਯਪ੍ਪਤ੍ਤਾ ਅਹੁਮ੍ਹਾ’’ਤਿ ਆਹ। ਮਹਾਰਾਜ, ਤਪ੍ਪਚ੍ਚਯਾ ਮਾ ਚਿਨ੍ਤਯਿਤ੍ਥ, ਨ ਤੁਮ੍ਹਾਕਂਯੇਵ ਗੇਹੇ ਆਵੁਧਾਨਿ ਪਜ੍ਜਲਿਂਸੁ, ਸਕਲਨਗਰੇ ਏਵਂ ਅਹੋਸੀਤਿ। ਕਿਂ ਕਾਰਣਾ, ਆਚਰਿਯਾਤਿ? ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਗੇਹੇ ਚੋਰਨਕ੍ਖਤ੍ਤੇਨ ਦਾਰਕੋ ਜਾਤੋ, ਸੋ ਸਕਲਨਗਰਸ੍ਸ ਸਤ੍ਤੁ ਹੁਤ੍ਵਾ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੋ, ਤਸ੍ਸੇਤਂ ਪੁਬ੍ਬਨਿਮਿਤ੍ਤਂ। ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਉਪਦ੍ਦਵੋ ਨਤ੍ਥਿ, ਸਚੇ ਪਨ ਇਚ੍ਛਥ, ਹਾਰੇਮ ਨਨ੍ਤਿ। ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਪੀਲ਼ਾਯ ਅਸਤਿਯਾ ਹਾਰਣਕਮ੍ਮਂ ਨਤ੍ਥੀਤਿ। ਪੁਰੋਹਿਤੋ ‘‘ਮਮ ਪੁਤ੍ਤੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਨਾਮਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾਵ ਆਗਤੋ’’ਤਿ ਸਤ੍ਤੁਕੋਤੇਵਸ੍ਸ ਨਾਮਂ ਅਕਾਸਿ। ਸੇਟ੍ਠਿਗੇਹੇਪਿ ਭਦ੍ਦਾ ਵਡ੍ਢਤਿ, ਪੁਰੋਹਿਤਗੇਹੇਪਿ ਸਤ੍ਤੁਕੋ ਵਡ੍ਢਤਿ। ਸੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਆਧਾਵਨਵਿਧਾਵਨੇਨ ਕੀਲ਼ਿਤੁਂ ਸਮਤ੍ਥਕਾਲਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਿਚਰਣਟ੍ਠਾਨੇ ਯਂ ਯਂ ਪਸ੍ਸਤਿ, ਤਂ ਤਂ ਸਬ੍ਬਂ ਆਹਰਿਤ੍ਵਾ ਮਾਤਾਪਿਤੂਨਂ ਗੇਹਂ ਪੂਰੇਤਿ। ਪਿਤਾ ਨਂ ਕਾਰਣਸਹਸ੍ਸਮ੍ਪਿ ਵਤ੍ਵਾ ਵਾਰੇਤੁਂ ਨਾਸਕ੍ਖਿ।

ਅਪਰਭਾਗੇ ਪਨਸ੍ਸ ਵਯਪ੍ਪਤ੍ਤਸ੍ਸ ਸਬ੍ਬਾਕਾਰੇਨਾਪਿ ਵਾਰੇਤੁੰ ਅਸਕ੍ਕੁਣੇਯ੍ਯਭਾਵੰ ਞਤ੍ਵਾ ਦ੍ਵੇ ਨੀਲਸਾਟਕੇ ਦਤ੍ਵਾ ਸਨ੍ਧਿਚ੍ਛੇਦਨਉਪਕਰਣਞ੍ਚ ਸਿਙ੍ਘਾਟਕਯਨ੍ਤਞ੍ਚ ਹਤ੍ਥੇ ਦਤ੍ਵਾ ''ਤ੍ਵੰ ਇਮਿਨਾਵ ਕਮ੍ਮੇਨ ਜੀਵਾਹੀ''ਤਿ ਨੰ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਸਿ। ਸੋ ਤੰਦਿਵਸਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਸਿਙ੍ਘਾਟਕਯਨ੍ਤੰ ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਕੁਲਾਨੰ ਪਾਸਾਦੇ ਆਰੁਯ੍ਹ ਸਨ੍ਧਿੰ ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਪਰਕੁਲੇਸੁ ਨਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਭਣ੍ਡੰ ਅਤ੍ਤਨਾ ਠਪਿਤੰ ਵਿਯ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਗਚ੍ਛਤਿ। ਸਕਲਨਗਰੇ ਤੇਨ ਅਵਿਲੁਤ੍ਤਗੇਹੰ ਨਾਮ ਨਾਹੋਸਿ। ਏਕਦਿਵਸੰ ਰਾਜਾ ਰਥੇਨ ਨਗਰੇ ਵਿਚਰਨ੍ਤੋ ਸਾਰਥਿੰ ਪੁਚ੍ਛਿ – ''ਕਿੰ ਨੁ ਖੋ ਇਮਸ੍ਮਿੰ ਨਗਰੇ ਤਸ੍ਮਿੰ ਤਸ੍ਮਿੰ ਘਰੇ ਛਿਦ੍ਦਮੇਵ ਪਞ੍ਞਾਯਤੀ''ਤਿ। ਦੇਵ ਇਮਸ੍ਮਿੰ ਨਗਰੇ ਸਤ੍ਤੁਕੋ ਨਾਮ ਚੋਰੋ ਭਿਤ੍ਤਿੰ ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਕੁਲਾਨੰ ਸਨ੍ਤਕੰ ਹਰਤੀਤਿ। ਰਾਜਾ ਨਗਰਗੁਤ੍ਤਿਕੰ ਪਕ੍ਕੋਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ''ਇਮਸ੍ਮਿੰ ਕਿਰ ਨਗਰੇ ਏਵਰੂਪੋ ਨਾਮ ਚੋਰੋ ਅਤ੍ਥਿ, ਕਸ੍ਮਾ ਨੰ ਨ ਗਣ੍ਹਸੀ''ਤਿ ਆਹ। ਮਯੰ, ਦੇਵ, ਤੰ ਚੋਰੰ ਸਹੋਡ੍ਢੰ ਪਸ੍ਸਿਤੁੰ ਨ ਸਕ੍ਕੋਮਾਤਿ। ਸਚੇ ਅਜ੍ਜ ਨੰ ਚੋਰੰ ਗਣ੍ਹਸਿ, ਜੀਵਸਿ। ਸਚੇ ਨ ਗਣ੍ਹਸਿ, ਰਾਜਾਣੰ ਤੇ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ। ਏਵੰ ਦੇਵਾਤਿ ਨਗਰਗੁਤ੍ਤਿਕੋ ਸਕਲਨਗਰੇ ਮਨੁਸ੍ਸੇ ਚਾਰੇਤ੍ਵਾ ਤੰ ਭਿਤ੍ਤਿੰ ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਪਰਭਣ੍ਡੰ ਅਵਹਰਨ੍ਤੰ ਸਹੋਡ੍ਢਮੇਵ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਰਞ੍ਞੋ ਦਸ੍ਸੇਸਿ। ਰਾਜਾ ''ਇਮੰ ਚੋਰੰ ਦਕ੍ਖਿਣਦ੍ਵਾਰੇਨ ਨੀਹਰਿਤ੍ਵਾ ਘਾਤੇਥਾ''ਤਿ ਆਹ। ਨਗਰਗੁਤ੍ਤਿਕੋ ਰਞ੍ਞੋ ਪਟਿਸ੍ਸੁਣਿਤ੍ਵਾ ਤੰ ਚੋਰੰ ਚਤੁਕ੍ਕੇ ਚਤੁਕ੍ਕੇ ਪਹਾਰਸਹਸ੍ਸੇਨ ਤਾਲੇਨ੍ਤੋ ਗਾਹਾਪੇਤ੍ਵਾ ਦਕ੍ਖਿਣਦ੍ਵਾਰੰ ਗਚ੍ਛਤਿ।

ਤਸ੍ਮਿੰ ਸਮਯੇ ਅਯੰ ਭਦ੍ਦਾ ਨਾਮ ਸੇਟ੍ਠਿਧੀਤਾ ਮਹਾਜਨਸ੍ਸ ਕੋਲਾਹਲਸਦ੍ਦੇਨ ਸੀਹਪਞ੍ਜਰੰ ਉਗ੍ਘਾਟੇਤ੍ਵਾ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੀ ਤੰ ਸਤ੍ਤੁਕੰ ਚੋਰੰ ਤਥਾ ਨੀਯਮਾਨੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ਉਭੋਹਿ ਹਤ੍ਥੇਹਿ ਹਦਯੰ ਸਨ੍ਧਾਰੇਨ੍ਤੀ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਿਰਿਸਯਨੇ ਅਧੋਮੁਖਾ ਨਿਪਜ੍ਜਿ । ਸਾ ਚ ਤਸ੍ਸ ਕੁਲਸ੍ਸ ਏਕਧੀਤਾ, ਤੇਨਸ੍ਸਾ ਞਾਤਕਾ ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤਕਮ੍ਪਿ ਮੁਖਵਿਕਾਰੰ ਸਹਿਤੁੰ ਨ ਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਿ। ਅਥ ਨੰ ਮਾਤਾ ਸਯਨੇ ਨਿਪਨ੍ਨੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਕਿੰ ਕਰੋਸਿ, ਅਮ੍ਮਾ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ਏਤੰ ਵਜ੍ਝੰ ਕਤ੍ਵਾ ਨੀਯਮਾਨੰ ਚੋਰੰ ਅਦ੍ਦਸ, ਅਮ੍ਮਾਤਿ? ਆਮ, ਅਮ੍ਮਾਤਿ। ਏਤੰ ਲਭਮਾਨਾ ਜੀਵਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਅਲਭਮਾਨਾਯ ਮੇ ਮਰਣਮੇਵਾਤਿ। ਤੇ ਤੰ ਨਾਨਪ੍ਪਕਾਰੇਨਪਿ ਸਞ੍ਞਾਪੇਤੁੰ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਾ ''ਮਰਣਾ ਜੀਵਿਤੰ ਸੇਯ੍ਯੋ''ਤਿ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਸੁੰ। ਅਥਸ੍ਸਾ ਪਿਤਾ ਨਗਰਗੁਤ੍ਤਿਕਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਹਸ੍ਸੰ ਲਞ੍ਜੰ ਦਤ੍ਵਾ ''ਮਯ੍ਹੰ ਧੀਤਾ ਚੋਰੇ ਪਟਿਬਦ੍ਧਚਿਤ੍ਤਾ, ਯੇਨ ਕੇਨਚਿ ਉਪਾਯੇਨ ਇਮੰ ਮੁਞ੍ਚਾ''ਤਿ ਆਹ। ਸੋ ''ਸਾਧੂ''ਤਿ ਸੇਟ੍ਠਿਸ੍ਸ ਪਟਿਸ੍ਸੁਣਿਤ੍ਵਾ ਚੋਰੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਯਾਵ ਸੂਰਿਯਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥਙ੍ਗਮਨਾ ਇਤੋ ਚਿਤੋ ਚ ਪਪਞ੍ਚਾਪੇਤ੍ਵਾ ਸੂਰਿਯੇ ਅਤ੍ਥਙ੍ਗਤੇ ਚਾਰਕਤੋ ਏਕੰ ਮਨੁਸ੍ਸੰ ਨੀਹਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਤੁਕਸ੍ਸ ਬਨ੍ਧਨੰ ਮੋਚੇਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਤੁਕੰ ਸੇਟ੍ਠਿਗੇਹੰ ਪੇਸੇਤ੍ਵਾ ਤੇਨ ਬਨ੍ਧਨੇਨ ਇਤਰੰ ਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਦਕ੍ਖਿਣਦ੍ਵਾਰੇਨ ਨੀਹਰਿਤ੍ਵਾ ਘਾਤੇਸਿ। ਸੇਟ੍ਠਿਦਾਸਾਪਿ ਸਤ੍ਤੁਕੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਸੇਟ੍ਠਿਨੋ ਨਿਵੇਸਨੰ ਆਗਮੰਸੁ। ਤੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ਸੇਟ੍ਠਿ ''ਧੀਤੁ ਮਨੰ ਪੂਰੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਸਤ੍ਤੁਕੰ ਗਨ੍ਧੋਦਕੇਨ ਨ੍ਹਾਪੇਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬਾਲਙ੍ਕਾਰਪਟਿਮਣ੍ਡਿਤੰ ਕਾਰੇਤ੍ਵਾ ਪਾਸਾਦੰ ਪੇਸੇਸਿ। ਭਦ੍ਦਾਪਿ ''ਪਰਿਪੁਣ੍ਣੋ ਮੇ ਸਙ੍ਕਪ੍ਪੋ''ਤਿ ਅਨੇਕਾਲਙ੍ਕਾਰੇਨ ਅਲਙ੍ਕਰਿਤ੍ਵਾ ਤੰ ਪਰਿਚਰਤਿ।

ਸਤ੍ਤੁਕੋ ਕਤਿਪਾਹੰ ਵੀਤਿਨਾਮੇਤ੍ਵਾ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਇਮਿਸ੍ਸਾ ਪਸਾਧਨਭਣ੍ਡਕੰ ਮਯ੍ਹੰ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਕੇਨਚਿ ਉਪਾਯੇਨ ਇਮੰ ਆਭਰਣੰ ਗਹੇਤੁੰ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ ਸਮੀਪੇ ਸੁਖੇਨ ਨਿਸਿਨ੍ਨਕਾਲੇ ਭਦ੍ਦੰ ਆਹ – ''ਮਯ੍ਹੰ ਏਕੰ ਵਚਨੰ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੰ ਅਤ੍ਥੀ''ਤਿ। ਸੇਟ੍ਠਿਧੀਤਾ ਸਹਸ੍ਸਲਾਭੰ ਲਭਿਤ੍ਵਾ ਵਿਯ ਤੁਟ੍ਠਮਾਨਸਾ ''ਵਿਸ੍ਸਤ੍ਥੰ ਵਦੇਹਿ, ਅਯ੍ਯਾ''ਤਿ ਆਹ। ਤ੍ਵੰ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਮੰ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਇਮਿਨਾ ਜੀਵਿਤੰ ਲਦ੍ਧ''ਨ੍ਤਿ, ਅਹੰ ਪਨ ਗਹਿਤਮਤ੍ਤੋਵ ਚੋਰਪਪਾਤਪਬ੍ਬਤੇ ਅਧਿਵਤ੍ਥਾਯ ਦੇਵਤਾਯ ''ਸਚਾਹੰ ਜੀਵਿਤੰ ਲਭਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਬਲਿਕਮ੍ਮੰ ਤੇ ਦਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਆਯਾਚਿਂ। ਤੰ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਮਯਾ ਜੀਵਿਤੰ ਲਦ੍ਧੰ , ਸੀਘੰ ਬਲਿਕਮ੍ਮੰ ਸਜ੍ਜਾਪੇਹੀਤਿ। ਭਦ੍ਦਾ, ''ਅਹੰ ਤਸ੍ਸ ਮਨੰ ਪੂਰੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਬਲਿਕਮ੍ਮੰ ਸਜ੍ਜਾਪੇਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬੰ ਪਸਾਧਨੰ ਪਸਾਧੇਤ੍ਵਾ ਏਕਯਾਨੇ ਆਰੁਯ੍ਹ ਸਾਮਿਕੇਨ ਸਦ੍ਧਿੰ ਚੋਰਪਪਾਤਪਬ੍ਬਤੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ''ਪਬ੍ਬਤਦੇਵਤਾਯ ਬਲਿਕਮ੍ਮੰ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਅਭਿਰੁਹਿਤੁੰ ਆਰਦ੍ਧਾ। ਸਤ੍ਤੁਕੋ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਸਬ੍ਬੇਸੁ ਅਭਿਰੁਹਨ੍ਤੇਸੁ ਮਮ ਇਮਿਸ੍ਸਾ ਆਭਰਣੰ ਗਹੇਤੁੰ ਨ ਓਕਾਸੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਤਮੇਵ ਬਲਿਭਾਜਨੰ ਗਾਹਾਪੇਤ੍ਵਾ ਪਬ੍ਬਤੰ ਅਭਿਰੁਹਿ।

ਸੋ ਭਦ੍ਦਾਯ ਸਦ੍ਧਿੰ ਕਥੇਨ੍ਤੋ ਪਿਯਕਥੰ ਨ ਕਥੇਤਿ। ਸਾ ਇਙ੍ਗਿਤੇਨੇਵ ਤਸ੍ਸ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੰ ਅਞ੍ਞਾਸਿ। ਅਥ ਨੰ ਸੋ ਆਹ – ''ਭਦ੍ਦੇ, ਤਵ ਉਤ੍ਤਰਿਸਾਟਕੰ ਓਮੁਞ੍ਚਿਤ੍ਵਾ ਕਾਯਾਰੁਲ੍ਹੰ ਤੇ ਪਸਾਧਨੰ ਏਤ੍ਥ ਭਣ੍ਡਿਕੰ ਕਰੋਹੀ''ਤਿ। ਸਾਮਿ ਮਯ੍ਹੰ ਕੋ ਅਪਰਾਧੋਤਿ? ਕਿੰ ਪਨਾਹੰ, ਬਾਲੇ, ਬਲਿਕਮ੍ਮਤ੍ਥੰ ਆਗਤੋਤਿ ਸਞ੍ਞੰ ਕਰੋਸਿ? ਅਹਞ੍ਹਿ ਇਮਿਸ੍ਸਾ ਦੇਵਤਾਯ ਯਕਨੰ ਉਬ੍ਬਟ੍ਟੇਤ੍ਵਾ ਦਦੇਯ੍ਯੰ, ਬਲਿਕਮ੍ਮਾਪਦੇਸੇਨ ਪਨ ਤਵ

ਆਭਰਣਂ ਗਣ੍ਹਿਤੁਕਾਮੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਆਗਤੋਮ੍ਹੀਤਿ। ਕਸ੍ਸ ਪਨ, ਅਯ੍ਯ, ਪਸਾਧਨਂ, ਕਸ੍ਸ ਅਹਨ੍ਤਿ? ਮਯਂ ਏਵਰੂਪਂ ਨ ਜਾਨਾਮ, ਅਵ੍ਹਂ ਤਵ ਸਨ੍ਤਕਂ, ਅਵ੍ਹਂ ਮਮ ਸਨ੍ਤਕਨ੍ਤਿ। ਸਾਧੁ, ਅਯ੍ਯ, ਏਕਂ ਪਨ ਮੇ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯਂ ਪੂਰੇਥ, ਅਲਙ੍ਕਤਨਿਯਾਮੇਨੇਵ ਮੇ ਪੁਰਤੋ ਚ ਪਚ੍ਛਤੋ ਚ ਆਲਿਙ੍ਗਿਤੁਂ ਦੇਥਾਤਿ। ਸੋ ''ਸਾਧੂ''ਤਿ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿ। ਸਾ ਤੇਨ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿਤਭਾਵਂ ਞਤ੍ਵਾ ਪੁਰਤੋ ਆਲਿਙ੍ਗਿਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਛਤੋ ਆਲਿਙ੍ਗਨ੍ਤੀ ਵਿਯ ਹੁਤ੍ਵਾ ਪਬ੍ਬਤਪਪਾਤੇ ਪਾਤੇਸਿ। ਸੋ ਪਤਨ੍ਤੋ ਆਕਾਸੇਯੇਵ ਚੁਣ੍ਣਵਿਚੁਣ੍ਣੋ ਅਹੋਸਿ। ਤਾਯ ਕਤਂ ਵਿਚਿਤ੍ਰਭਾਵਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਪਬ੍ਬਤੇ ਅਧਿਵਤ੍ਥਾ ਦੇਵਤਾ ਗੁਣਕਿਤ੍ਤਨਵਸੇਨ ਇਮਾ ਗਾਥਾ ਆਹ –

''ਨ ਸੋ ਸਬ੍ਬੇਸੁ ਠਾਨੇਸੁ, ਪੁਰਿਸੋ ਹੋਤਿ ਪਣ੍ਡਿਤੋ।
ਇਤ੍ਥੀਪਿ ਪਣ੍ਡਿਤਾ ਹੋਤਿ, ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥ ਵਿਚਕ੍ਖਣਾ॥

''ਨ ਸੋ ਸਬ੍ਬੇਸੁ ਠਾਨੇਸੁ, ਪੁਰਿਸੋ ਹੋਤਿ ਪਣ੍ਡਿਤੋ।
ਇਤ੍ਥੀਪਿ ਪਣ੍ਡਿਤਾ ਹੋਤਿ, ਮੁਹੁਤ੍ਤਮਪਿ ਚਿਨ੍ਤਯੇ''ਤਿ॥ (ਅਪ॰ ਥੇਰੀ ੨.੩.੩੧-੩੨)।

ਤਤੋ ਭਦ੍ਦਾ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਮਯਾ ਇਮਿਨਾ ਨਿਯਾਮੇਨ ਪੁਨ ਗੇਹਂ ਗਨ੍ਤੁਂ, ਇਤੋਵ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਏਕਂ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਂ ਪਬ੍ਬਜਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ, ਨਿਗਣ੍ਠਾਰਾਮਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਨਿਗਣ੍ਠੇ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਂ ਯਾਚਿ। ਅਥ ਨਂ ਤੇ ਆਹਂਸੁ – ''ਕੇਨ ਨਿਯਾਮੇਨ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾ ਹੋਤੂ''ਤਿ? ਯਂ ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾਯ ਉਤ੍ਤਮਂ, ਤਦੇਵ ਕਰੋਥਾਤਿ। ਤੇ ''ਸਾਧੂ''ਤਿ ਤਸ੍ਸਾ ਤਾਲਟ੍ਠਿਨਾ ਕੇਸੇ ਲੁਞ੍ਚਿਤ੍ਵਾ ਪਬ੍ਬਾਜੇਸੁਂ। ਕੇਸਾ ਪੁਨ ਵਡ੍ਢਨ੍ਤਾ ਰਾਸਿਰਾਸਿਵਸੇਨ ਕੁਣ੍ਡਲਾਵਤ੍ਤਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਵਡ੍ਢਿਂਸੁ। ਸਾ ਤੇਨੇਵ ਕਾਰਣੇਨ ਕੁਣ੍ਡਲਕੇਸਾ ਨਾਮ ਜਾਤਾ। ਸਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਬ੍ਬਜਿਤਟ੍ਠਾਨੇ ਸਬ੍ਬਸਿਪ੍ਪਂ ਉਗ੍ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਵਾ ''ਏਤੇਸਂ ਇਤੋ ਉਤ੍ਤਰਿ ਵਿਸੇਸੋ ਨਤ੍ਥੀ''ਤਿ ਞਤ੍ਵਾ ਗਾਮਨਿਗਮਰਾਜਧਾਨਿਯੋ ਵਿਚਰਨ੍ਤੀ ਯਤ੍ਥ ਯਤ੍ਥ ਪਣ੍ਡਿਤਾ ਅਤ੍ਥਿ , ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤੇਸਂ ਜਾਨਨਸਿਪ੍ਪਂ ਸਬ੍ਬਮੇਵ ਉਗ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿ। ਅਥਸ੍ਸਾ ਬਹੂਸੁ ਠਾਨੇਸੁ ਸਿਕ੍ਖਿਤਭਾਵੇਨ ਪਟਿਵਾਦਂ ਦਾਤੁਂ ਸਮਤ੍ਥਾ ਨ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਸਾ ਅਤ੍ਤਨਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਕਥੇਤੁਂ ਸਮਤ੍ਥਂ ਅਦਿਸ੍ਵਾ ਯਂ ਗਾਮਂ ਵਾ ਨਿਗਮਂ ਵਾ ਪਵਿਸਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਦ੍ਵਾਰੇ ਵਾਲੁਕਰਾਸਿਂ ਕਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਜਮ੍ਬੁਸਾਖਂ ਠਪੇਤਿ। ''ਯੋ ਮਮ ਵਾਦਂ ਆਰੋਪੇਤੁਂ ਸਕ੍ਕੋਤਿ, ਸੋ ਇਮਂ ਸਾਖਂ ਮਦ੍ਦਤੂ''ਤਿ ਸਮੀਪੇ ਠਿਤਾਨਂ ਦਾਰਕਾਨਂ ਸਞ੍ਞਂ ਦੇਤਿ। ਤਂ ਸਤ੍ਤਾਹਮ੍ਪਿ ਮਦ੍ਦਨ੍ਤਾ ਨ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਅਥ ਨਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਪਕ੍ਕਮਤਿ।

ਤਸ੍ਮਿਂ ਸਮਯੇ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਭਗਵਾ ਲੋਕੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਸਾਵਤ੍ਥਿਂ ਉਪਨਿਸ੍ਸਾਯ ਜੇਤਵਨੇ ਵਿਹਰਤਿ। ਕੁਣ੍ਡਲਕੇਸਾਪਿ ਖੋ ਅਨੁਪੁਬ੍ਬੇਨ ਸਾਵਤ੍ਥਿਂ ਪਤ੍ਵਾ ਅਨ੍ਤੋਨਗਰਂ ਪਵਿਸਮਾਨਾ ਪੋਰਾਣਕਨਿਯਾਮੇਨੇਵ ਵਾਲੁਕਾਰਾਸਿਮ੍ਹਿ ਸਾਖਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਦਾਰਕਾਨਂ ਸਞ੍ਞਂ ਦਤ੍ਵਾ ਪਾਵਿਸਿ। ਤਸ੍ਮਿਂ ਸਮਯੇ ਧਮ੍ਮਸੇਨਾਪਤਿ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੇ ਪਵਿਟ੍ਠੇ ਏਕਕੋਵ ਨਗਰਂ ਪਵਿਸਨ੍ਤੋ ਵਾਲੁਕਥੂਪੇ ਜਮ੍ਬੁਸਾਖਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਕਸ੍ਮਾ ਅਯਂ ਠਪਿਤਾ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ਦਾਰਕਾ ਤਂ ਕਾਰਣਂ ਅਪਰਿਹਾਪੇਤ੍ਵਾ ਕਥੇਸੁਂ। ਏਵਂ ਸਨ੍ਤੇ ਇਮਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਮਦ੍ਦਥ, ਦਾਰਕਾਤਿ। ਤੇਸੁ ਥੇਰਸ੍ਸ ਵਚਨਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਏਕਚ੍ਚੇ ਮਦ੍ਦਿਤੁਂ ਨ ਵਿਸਹਿਂਸੁ, ਏਕਚ੍ਚੇ ਤਂਖਣੇਯੇਵ ਮਦ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਚੁਣ੍ਣਵਿਚੁਣ੍ਣਂ ਅਕਂਸੁ। ਕੁਣ੍ਡਲਕੇਸਾ ਭਤ੍ਤਕਿਚ੍ਚਂ ਕਤ੍ਵਾ ਨਿਕ੍ਖਮਨ੍ਤੀ ਤਂ ਸਾਖਂ ਮਦ੍ਦਿਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਕਸ੍ਸੇਤਂ ਕਮ੍ਮ''ਨ੍ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ਅਥਸ੍ਸਾ ਧਮ੍ਮਸੇਨਾਪਤਿਨਾ ਕਾਰਾਪਿਤਭਾਵਂ ਕਥਯਿਂਸੁ। ਸਾ ''ਅਤ੍ਤਨੋ ਥਾਮਂ ਅਜਾਨਨ੍ਤੋ ਇਮਂ ਸਾਖਂ ਮਦ੍ਦਾਪੇਤੁਂ ਨੋ ਵਿਸਹਿਸ੍ਸਤਿ, ਅਦ੍ਧਾ ਮਹਨ੍ਤੋ ਏਸੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ । ਅਹਮ੍ਪਿ ਪਨ ਖੁਦ੍ਦਿਕਾ ਭਵਨ੍ਤੀ ਨ ਸੋਭਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਅਨ੍ਤੋਗਾਮਮੇਵ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਪਰਿਸਾਯ ਸਞ੍ਞਂ ਦਾਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਤਥਾ ਅਕਾਸਿ। ਅਸੀਤਿਕੁਲਸਹਸ੍ਸਨਿਵਾਸੇ ਨਗਰੇ ਸਭਾਗਸਭਾਗਵਸੇਨ ਸਬ੍ਬੇਵ ਸਞ੍ਜਾਨਿਂਸੂਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ।

ਥੇਰੋਪਿ ਭਤ੍ਤਕਿਚ੍ਚਂ ਕਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞਤਰਸ੍ਮਿਂ ਰੁਕ੍ਖਮੂਲੇ ਨਿਸੀਦਿ। ਅਥਾਯਂ ਕੁਣ੍ਡਲਕੇਸਾ ਮਹਾਜਨਪਰਿਵੁਤਾ ਥੇਰਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਟਿਸਨ੍ਥਾਰਂ ਕਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਠਤ੍ਵਾ, ''ਭਨ੍ਤੇ, ਤੁਮ੍ਹੇਹਿ ਸਾਖਾ ਮਦ੍ਦਾਪਿਤਾ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ਆਮ, ਮਯਾ ਮਦ੍ਦਾਪਿਤਾਤਿ। ਏਵਂ ਸਨ੍ਤੇ ਤੁਮ੍ਹੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਵਾਦੋ ਹੋਤੁ, ਭਨ੍ਤੇਤਿ । ਹੋਤੁ, ਭਦ੍ਦੇਤਿ। ਕਸ੍ਸ ਪੁਚ੍ਛਾ ਹੋਤੁ, ਕਸ੍ਸ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨਨ੍ਤਿ? ਪੁਚ੍ਛਾ ਨਾਮ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਪਤ੍ਤਾ, ਤ੍ਵਂ ਪਨ ਤੁਯ੍ਹਂ ਜਾਨਨਕਂ ਪੁਚ੍ਛਾਤਿ। ਸਾ ਥੇਰੇਨ ਦਿਨ੍ਨਅਨੁਮਤਿਯਾ ਸਬ੍ਬਮੇਵ ਅਤ੍ਤਨੋ ਜਾਨਨਕਂ ਵਾਦਂ ਪੁਚ੍ਛਿ, ਥੇਰੋ ਸਬ੍ਬਂ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਸਿ। ਸਾ ਸਬ੍ਬਂ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਤੁਣ੍ਹੀ ਅਹੋਸਿ। ਅਥ ਨਂ ਥੇਰੋ ਆਹ – ''ਤਯਾ ਬਹੁਂ ਪੁਚ੍ਛਿਤਂ, ਮਯਮ੍ਪਿ ਏਕਂ ਪਞ੍ਹਂ

ਪੁਚ੍ਛਾਮਾ''ਤਿ। ਪੁਚ੍ਛਥ, ਭਨ੍ਤੇਤਿ। ਏਕੰ ਨਾਮ ਕਿਨ੍ਤਿ? ਕੁਣ੍ਡਲਕੇਸਾ ''ਨ ਜਾਨਾਮਿ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ ਆਹ। ਤ੍ਵੰ ਏਤ੍ਤਕਮ੍ਪਿ ਨ ਜਾਨਾਸਿ, ਅਞ੍ਞੰ ਕਿੰ ਜਾਨਿਸ੍ਸਸੀਤਿ? ਸਾ ਥੇਰਸ੍ਸ ਪਾਦੇਸੁ ਪਤਿਤ੍ਵਾ ''ਤੁਮ੍ਹਾਕੰ ਸਰਣੰ ਗਚ੍ਛਾਮਿ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ ਆਹ। ਮਮ ਸਰਣਗਮਨਕਮ੍ਮੰ ਨਤ੍ਥਿ, ਸਦੇਵਕੇ ਲੋਕੇ ਅਗ੍ਗਪੁਗ੍ਗਲੋ ਧੁਰਵਿਹਾਰੇ ਵਸਤਿ, ਤੰ ਸਰਣੰ ਗਚ੍ਛਾਹੀਤਿ। ਸਾ ''ਏਵੰ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ ਸਾਯਨ੍ਹਸਮਯੇ ਸਤ੍ਥੁ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾਵੇਲਾਯ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਚਪਤਿਟ੍ਠਿਤੇਨ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤੰ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਤਸ੍ਸਾ ਮਦ੍ਦਿਤਸਙ੍ਖਾਰਾਯ ਚਰਿਯਾਵਸੇਨ ਧਮ੍ਮਪਦੇ ਇਮੰ ਗਾਥਮਾਹ –

''ਸਹਸ੍ਸਮਪਿ ਚੇ ਗਾਥਾ, ਅਨਤ੍ਥਪਦਸਂਹਿਤਾ।
ਏਕੰ ਗਾਥਾਪਦੰ ਸੇਯ੍ਯੋ, ਯੰ ਸੁਤ੍ਵਾ ਉਪਸਮ੍ਮਤੀ''ਤਿ॥ (ਧ॰ ਪ॰ ੧੦੧)।

ਸਾ ਗਾਥਾਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਯਥਾਠਿਤਾਵ ਸਹ ਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਾਹਿ ਅਰਹਤ੍ਤੰ ਪਤ੍ਵਾ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜੰ ਯਾਚਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਤਸ੍ਸਾ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜੰ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿ। ਸਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨੁਪਸ੍ਸਯੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਬ੍ਬਜਿ। ਅਪਰਭਾਗੇ ਚਤੁਪਰਿਸਮਜ੍ਝੇ ਕਥਾ ਉਦਪਾਦਿ – ''ਮਹਨ੍ਤਾ ਵਤਾਯੰ ਭਦ੍ਦਾ ਕੁਣ੍ਡਲਕੇਸਾ, ਯਾ ਚਤੁਪ੍ਪਦਿਕਗਾਥਾਵਸਾਨੇ ਅਰਹਤ੍ਤੰ ਪਤ੍ਤਾ''ਤਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਤੰ ਕਾਰਣੰ ਅਟ੍ਠੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿੰ ਕਤ੍ਵਾ ਥੇਰਿੰ ਖਿਪ੍ਪਾਭਿਞ੍ਞਾਨੰ ਅਗ੍ਗਟ੍ਠਾਨੇ ਠਪੇਸੀਤਿ।

ਭਦ੍ਦਾਕਾਪਿਲਾਨੀਥੇਰੀਵਤ੍ਥੁ

੨੪੪. ਦਸਮੇ **ਪੁਬ੍ਬੇਨਿਵਾਸ**ਨ੍ਤਿ ਪੁਬ੍ਬੇ ਨਿਵੁਤ੍ਥਕ੍ਖਨ੍ਧਸਨ੍ਤਾਨੰ ਅਨੁਸ੍ਸਰਨ੍ਤੀਨੰ ਭਦ੍ਦਾ ਕਾਪਿਲਾਨੀ ਅਗ੍ਗਾਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਸਾ ਕਿਰ ਪਦੁਮੁਤ੍ਤਰਬੁਦ੍ਧਕਾਲੇ ਹੰਸਵਤਿਯੰ ਕੁਲਗੇਹੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥੁ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨੰ ਸੁਣਨ੍ਤੀ ਸਤ੍ਥਾਰੰ ਏਕੰ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿੰ ਪੁਬ੍ਬੇਨਿਵਾਸੰ ਅਨੁਸ੍ਸਰਨ੍ਤੀਨੰ ਅਗ੍ਗਟ੍ਠਾਨੇ ਠਪੇਨ੍ਤੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ਅਧਿਕਾਰਕਮ੍ਮੰ ਕਤ੍ਵਾ ਤੰ ਠਾਨਨ੍ਤਰੰ ਪਤ੍ਥੇਸਿ। ਸਾ ਕਪ੍ਪਸਤਸਹਸ੍ਸੰ ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸੇਸੁ ਸੰਸਰਿਤ੍ਵਾ ਅਨੁਪ੍ਪਨ੍ਨੇ ਬੁਦ੍ਧੇ ਬਾਰਾਣਸਿਯੰ ਕੁਲਗੇਹੇ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿੰ ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਾਮਿਭਗਿਨਿਯਾ ਸਦ੍ਧਿੰ ਕਲਹੰ ਕਰੋਨ੍ਤੀ ਤਾਯ ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤੇ ਦਿਨ੍ਨੇ, ''ਅਯੰ ਇਮਸ੍ਸ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤੰ ਦਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਸੰ ਵਤ੍ਤੇਤੀ''ਤਿ ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਹਤ੍ਥਤੋ ਪਤ੍ਤੰ ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਵਾ ਭਤ੍ਤੰ ਛਡ੍ਡੇਤ੍ਵਾ ਕਲਲਸ੍ਸ ਪੂਰੇਤ੍ਵਾ ਅਦਾਸਿ। ਮਹਾਜਨੋ ''ਬਾਲਾ ਅਯ''ਨ੍ਤਿ ਗਰਹਿਤ੍ਵਾ, ''ਯਾਯ ਤੇ ਸਦ੍ਧਿੰ ਕਲਹੋ ਕਤੋ, ਤਸ੍ਸਾ ਕਿਞ੍ਚਿ ਨ ਕਰੋਸਿ, ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧੋ ਤੇ ਕਿੰ ਅਪਰਜ੍ਝਤੀ''ਤਿ ਆਹ। ਸਾ ਤੇਸੰ ਵਚਨੇਨ ਲਜ੍ਜਾਯਮਾਨਾ ਪੁਨ ਪਤ੍ਤੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਕਲਲੰ ਹਾਰੇਤ੍ਵਾ ਧੋਵਿਤ੍ਵਾ ਗਨ੍ਧਚੁਣ੍ਣੇਨ ਉਬ੍ਬਟ੍ਟੇਤ੍ਵਾ ਚਤੁਮਧੁਰਸ੍ਸ ਪੂਰੇਤ੍ਵਾ ਉਪਰਿ ਆਸਿਤ੍ਤੇਨ ਪਦੁਮਗਬ੍ਭਵਣ੍ਣੇਨ ਸਪ੍ਪਿਨਾ ਵਿਜ੍ਜੋਤਮਾਨੰ ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਹਤ੍ਥੇ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ''ਯਥਾ ਅਯੰ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤੋ ਓਭਾਸਜਾਤੋ, ਏਵੰ ਓਭਾਸਜਾਤੰ ਮੇ ਸਰੀਰੰ ਹੋਤੂ''ਤਿ ਪਤ੍ਥਨੰ ਪਟ੍ਠਪੇਸੀਤਿ ਸਬ੍ਬੰ ਮਹਾਕਸ੍ਸਪਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਵਤ੍ਥੁਮ੍ਹਿ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ।

ਮਹਾਕਸ੍ਸਪਤ੍ਥੇਰੋ ਪਨ ਦਕ੍ਖਿਣਮਗ੍ਗੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਦਸਬਲਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੰ ਬਹੁਪੁਤ੍ਤਕਨਿਗ੍ਰੋਧਮੂਲੰ ਗਤੋ, ਅਯੰ ਭਦ੍ਦਾ ਕਾਪਿਲਾਨੀ ਵਾਮਮਗ੍ਗੰ ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਵਾ ਮਾਤੁਗਾਮਸ੍ਸ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾਯ ਅਨਨੁਞ੍ਞਾਤਭਾਵੇਨ ਪਰਿਬ੍ਬਾਜਿਕਾਰਾਮੰ ਅਗਮਾਸਿ। ਯਦਾ ਪਨ ਮਹਾਪਜਾਪਤਿਗੋਤਮੀ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਞ੍ਚ ਉਪਸਮ੍ਪਦਞ੍ਚ ਲਭਿ, ਤਦਾ ਸਾ ਥੇਰੀ ਥੇਰਿਯਾ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਞ੍ਚ ਉਪਸਮ੍ਪਦਞ੍ਚ ਲਭਿਤ੍ਵਾ ਅਪਰਭਾਗੇ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਯ ਕਮ੍ਮੰ ਕਰੋਨ੍ਤੀ ਅਰਹਤ੍ਤੰ ਪਤ੍ਵਾ ਪੁਬ੍ਬੇਨਿਵਾਸਞ੍ਞਾਣੇ ਚਿਣ੍ਣਵਸੀ ਅਹੋਸਿ। ਅਥ ਸਤ੍ਥਾ ਜੇਤਵਨੇ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਪਟਿਪਾਟਿਯਾ ਠਾਨਨ੍ਤਰੇਸੁ ਠਪੇਨ੍ਤੋ ਇਮੰ ਥੇਰਿੰ ਪੁਬ੍ਬੇਨਿਵਾਸੰ ਅਨੁਸ੍ਸਰਨ੍ਤੀਨੰ ਅਗ੍ਗਟ੍ਠਾਨੇ ਠਪੇਸੀਤਿ।

ਭਦ੍ਦਾਕਚ੍ਚਾਨਾਥੇਰੀਵਤ੍ਥੁ

੨੪੫. ਏਕਾਦਸਮੇ **ਮਹਾਭਿਞ੍ਞਾਪ੍ਪਤ੍ਤਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਮਹਤਿਯੋ ਅਭਿਞ੍ਞਾਯੋ ਪਤ੍ਤਾਨੰ, ਭਦ੍ਦਾ ਕਚ੍ਚਾਨਾ, ਨਾਮ ਅਗ੍ਗਾਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਏਕਸ੍ਸ ਹਿ ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਚਤ੍ਤਾਰੋਵ ਜਨਾ ਮਹਾਭਿਞ੍ਞਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਨ ਅਵਸੇਸਸਾਵਕਾ। ਅਵਸੇਸਸਾਵਕਾ ਹਿ ਕਪ੍ਪਸਤਸਹਸ੍ਸਮੇਵ ਅਨੁਸ੍ਸਰਿਤੁੰ ਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਿ, ਨ ਤਤੋ ਪਰੰ। ਮਹਾਭਿਞ੍ਞਾਪ੍ਪਤ੍ਤਾ ਪਨ ਕਪ੍ਪਸਤਸਹਸ੍ਸਾਧਿਕੰ ਅਸਙ੍ਖ੍ਯੇਯ੍ਯੰ ਅਨੁਸ੍ਸਰਨ੍ਤਿ। ਅਮ੍ਹਾਕਮ੍ਪਿ ਸਤ੍ਥੁ ਸਾਸਨੇ

ਦ੍ਵੇ ਅਗ੍ਗਸਾਵਕਾ ਬਾਕੁਲਤ੍ਥੇਰੋ ਭਦ੍ਦਾ ਕਚ੍ਚਾਨਾਤਿ ਇਮੇ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਏਤ੍ਤਕਂ ਅਨੁਸ੍ਸਰਿਤੁਂ ਸਕ੍ਖਿਂਸੁ। ਤਸ੍ਮਾ ਅਯਂ ਥੇਰੀ ਮਹਾਭਿਞ੍ਞਾਪ੍ਪਤ੍ਤਾਨਂ ਅਗ੍ਗਾ ਨਾਮ ਜਾਤਾ। ਭਦ੍ਦਾ ਕਚ੍ਚਾਨਾਤਿ ਤਸ੍ਸਾ ਨਾਮਂ। ਭਦ੍ਦਕਞ੍ਚਨਸ੍ਸ ਹਿ ਉਤ੍ਤਮਸੁਵਣ੍ਣਸ੍ਸ ਵਿਯ ਤਸ੍ਸਾ ਸਰੀਰਵਣ੍ਣੋ ਅਹੋਸਿ, ਸਾ ਤਸ੍ਮਾ ਭਦ੍ਦਕਞ੍ਚਨਾਤਿ ਨਾਮਂ ਲਭਿ, ਸਾ ਪਚ੍ਛਾ ਕਚ੍ਚਾਨਾਤ੍ਵੇਵ ਸਙ੍ਖਂ ਗਤਾ। ਰਾਹੁਲਮਾਤਾਯੇਤਂ ਅਧਿਵਚਨਂ।

ਸਾ ਹਿ ਪਦੁਮੁਤ੍ਤਰਬੁਦ੍ਧਕਾਲੇ ਹਂਸਵਤਿਯਂ ਕੁਲਗੇਹੇ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਅਪਰਭਾਗੇ ਸਤ੍ਥੁ ਧਮ੍ਮਕਥਂ ਸੁਣਨ੍ਤੀ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਏਕਂ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਂ ਮਹਾਭਿਞ੍ਞਾਪ੍ਪਤ੍ਤਾਨਂ ਅਗ੍ਗਟ੍ਠਾਨੇ ਠਪੇਨ੍ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਅਧਿਕਾਰਕਮ੍ਮਂ ਕਤ੍ਵਾ ਤਂ ਠਾਨਨ੍ਤਰਂ ਪਤ੍ਥੇਸਿ। ਸਾ ਕਪ੍ਪਸਤਸਹਸ੍ਸਂ ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸੇਸੁ ਸਂਸਰਿਤ੍ਵਾ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਬੁਦ੍ਧੁਪ੍ਪਾਦੇ ਸੁਪ੍ਪਬੁਦ੍ਧਸਕ੍ਕਸ੍ਸ ਗੇਹੇ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਂ ਗਣ੍ਹਿ, ਭਦ੍ਦਾ ਕਚ੍ਚਾਨਾਤਿਸ੍ਸਾ ਨਾਮਂ ਅਕਂਸੁ।

ਸਾ ਵਯਪ੍ਪਤ੍ਤਾ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤਸ੍ਸ ਗੇਹਂ ਅਗਮਾਸਿ। ਸਾ ਅਪਰਭਾਗੇ ਰਾਹੁਲਕੁਮਾਰਂ ਨਾਮ ਪੁਤ੍ਤਂ ਵਿਜਾਯਿ। ਤਸ੍ਸ ਜਾਤਦਿਵਸੇਵ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤੋ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਬੋਧਿਮਣ੍ਡੇ ਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁਤਂ ਪਤ੍ਵਾ ਲੋਕਾਨੁਗ੍ਗਹਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਅਨੁਪੁਬ੍ਬੇਨ ਕਪਿਲਵਤ੍ਥੁਂ ਆਗਮ੍ਮ ਞਾਤੀਨਂ ਸਙ੍ਗਹਂ ਅਕਾਸਿ। ਅਪਰਭਾਗੇ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤੇ ਸੁਦ੍ਧੋਦਨਮਹਾਰਾਜੇ ਮਹਾਪਜਾਪਤਿਗੋਤਮੀ ਪਞ੍ਚਹਿ ਮਾਤੁਗਾਮਸਤੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਪਬ੍ਬਜਿ। ਰਾਹੁਲਮਾਤਾਪਿ ਜਨਪਦਕਲ੍ਯਾਣੀਪਿ ਥੇਰਿਯਾ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਬ੍ਬਜਿ। ਸਾ ਪਬ੍ਬਜਿਤਕਾਲਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਭਦ੍ਦਕਚ੍ਚਾਨਤ੍ਥੇਰੀਤ੍ਵੇਵ ਪਾਕਟਾ ਅਹੋਸਿ। ਸਾ ਅਪਰਭਾਗੇ ਵਿਪਸ੍ਸਨਂ ਵਡ੍ਢੇਤ੍ਵਾ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਤ੍ਵਾ ਅਭਿਞ੍ਞਾਸੁ ਚਿਣ੍ਣਵਸੀ ਅਹੋਸਿ, ਏਕਪਲ੍ਲਙ੍ਕੇਨ ਨਿਸਿਨ੍ਨਾ ਏਕਾਵਜ੍ਜਨੇਨ ਕਪ੍ਪਸਤਸਹਸ੍ਸਾਧਿਕਂ ਅਸਙ੍ਖ੍ਯੇਯ੍ਯਂ ਅਨੁਸ੍ਸਰਤਿ। ਤਸ੍ਸਾ ਤਸ੍ਮਿਂ ਗੁਣੇ ਪਾਕਟੇ ਜਾਤੇ ਸਤ੍ਥਾ ਜੇਤਵਨੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਪਟਿਪਾਟਿਯਾ ਠਾਨਨ੍ਤਰੇ ਠਪੇਨ੍ਤੋ ਇਮਂ ਥੇਰਿਂ ਮਹਾਭਿਞ੍ਞਾਪ੍ਪਤ੍ਤਾਨਂ ਅਗ੍ਗਟ੍ਠਾਨੇ ਠਪੇਸੀਤਿ।

ਕਿਸਾਗੋਤਮੀਥੇਰੀਵਤ੍ਥੁ

੨੪੬. ਦ੍ਵਾਦਸਮੇ **ਲੂਖਚੀਵਰਧਰਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਤੀਹਿ ਲੂਖੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਂ ਪਂਸੁਕੂਲਂ ਧਾਰੇਨ੍ਤੀਨਂ, ਕਿਸਾਗੋਤਮੀ, ਅਗ੍ਗਾਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਗੋਤਮੀਤਿ ਤਸ੍ਸਾ ਨਾਮਂ, ਥੋਕਂ ਕਿਸਧਾਤੁਕਤ੍ਤਾ ਪਨ **ਕਿਸਾਗੋਤਮੀ**ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਅਯਮ੍ਪਿ ਪਦੁਮੁਤ੍ਤਰਬੁਦ੍ਧਕਾਲੇ ਹਂਸਵਤਿਯਂ ਕੁਲਗੇਹੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥੁ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸੁਣਨ੍ਤੀ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਏਕਂ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਂ ਲੂਖਚੀਵਰਧਰਾਨਂ ਅਗ੍ਗਟ੍ਠਾਨੇ ਠਪੇਨ੍ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਅਧਿਕਾਰਕਮ੍ਮਂ ਕਤ੍ਵਾ ਤਂ ਠਾਨਨ੍ਤਰਂ ਪਤ੍ਥੇਸਿ। ਸਾ ਕਪ੍ਪਸਤਸਹਸ੍ਸਂ ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸੇਸੁ ਸਂਸਰਿਤ੍ਵਾ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਬੁਦ੍ਧੁਪ੍ਪਾਦੇ ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਦੁਗ੍ਗਤਕੁਲੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਵਯਪ੍ਪਤ੍ਤਕਾਲੇ ਏਕਂ ਕੁਲਂ ਅਗਮਾਸਿ। ਤਤ੍ਥ ਨਂ ‘‘ਦੁਗ੍ਗਤਕੁਲਸ੍ਸ ਧੀਤਾ’’ਤਿ ਪਰਿਭਵਿਂਸੁ।

ਸਾ ਅਪਰਭਾਗੇ ਪੁਤ੍ਤਂ ਵਿਜਾਯਿ, ਅਥਸ੍ਸਾ ਸਮ੍ਮਾਨਮਕਂਸੁ। ਸੋ ਪਨਸ੍ਸਾ ਦਾਰਕੋ ਆਧਾਵਿਤ੍ਵਾ ਪਰਿਧਾਵਿਤ੍ਵਾ ਕੀਲ਼ਨਵਯੇ ਠਿਤੋ ਕਾਲਮਕਾਸਿ, ਤਸ੍ਸਾ ਸੋਕੋ ਉਦਪਾਦਿ। ਸਾ ‘‘ਅਹਂ ਇਮਸ੍ਮਿਂਯੇਵ ਗੇਹੇ ਹਤਲਾਭਸਕ੍ਕਾਰਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਜਾਤਕਾਲਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਸਕ੍ਕਾਰਂ ਪਾਪੁਣਿਂ, ਇਮੇ ਮਯ੍ਹਂ ਪੁਤ੍ਤਂ ਬਹਿ ਛਡ੍ਡੇਤੁਮ੍ਪਿ ਵਾਯਮੇਯ੍ਯੁ’’ਨ੍ਤਿ ਪੁਤ੍ਤਂ ਅਙ੍ਕੇਨਾਦਾਯ ‘‘ਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਮੇ ਭੇਸਜ੍ਜਂ ਦੇਥਾ’’ਤਿ ਗੇਹਦ੍ਵਾਰਪਟਿਪਾਟਿਯਾ ਵਿਚਰਤਿ। ਦਿਟ੍ਠਦਿਟ੍ਠਟ੍ਠਾਨੇ ਮਨੁਸ੍ਸਾ ‘‘ਕਤ੍ਥ ਤੇ ਮਤਕਸ੍ਸ ਭੇਸਜ੍ਜਂ ਦਿਟ੍ਠਪੁਬ੍ਬ’’ਨ੍ਤਿ ਪਾਣਿਂ ਪਹਰਿਤ੍ਵਾ ਪਰਿਹਾਸਂ ਕਰੋਨ੍ਤਿ। ਸਾ ਤੇਸਂ ਕਥਾਯ ਨੇਵ ਸਞ੍ਞਤ੍ਤਿਂ ਗਚ੍ਛਤਿ। ਅਥ ਨਂ ਏਕੋ ਪਣ੍ਡਿਤਪੁਰਿਸੋ ਦਿਸ੍ਵਾ, ‘‘ਅਯਂ ਪੁਤ੍ਤਸੋਕੇਨ ਚਿਤ੍ਤਵਿਕ੍ਖੇਪਂ ਪਤ੍ਤਾ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਏਤਿਸ੍ਸਾ ਪਨ ਭੇਸਜ੍ਜਂ ਨ ਅਞ੍ਞੋ ਜਾਨਿਸ੍ਸਤਿ, ਦਸਬਲੋਵ ਜਾਨਿਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਏਵਮਾਹ – ‘‘ਅਮ੍ਮ, ਤਵ ਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਭੇਸਜ੍ਜਂ ਅਞ੍ਞੋ ਜਾਨਨ੍ਤੋ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ, ਸਦੇਵਕੇ ਪਨ ਲੋਕੇ ਅਗ੍ਗਪੁਗ੍ਗਲੋ ਦਸਬਲੋ ਧੁਰਵਿਹਾਰੇ ਵਸਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪੁਚ੍ਛਾਹੀ’’ਤਿ। ਸਾ ‘‘ਸਚ੍ਚਂ ਪੁਰਿਸੋ ਕਥੇਤੀ’’ਤਿ ਪੁਤ੍ਤਮਾਦਾਯ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਬੁਦ੍ਧਾਸਨੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨਵੇਲਾਯ ਪਰਿਸਪਰਿਯਨ੍ਤੇ ਠਤ੍ਵਾ ‘‘ਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਮੇ ਭੇਸਜ੍ਜਂ ਦੇਥ ਭਗਵਾ’’ਤਿ ਆਹ।

ਸਤ੍ਥਾ ਤਸ੍ਸਾ ਉਪਨਿਸ੍ਸਯਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ‘‘ਭਦ੍ਦਕਂ ਤੇ ਗੋਤਮਿ ਕਤਂ ਭੇਸਜ੍ਜਤ੍ਥਾਯ ਇਧਾਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿਯਾ, ਗਚ੍ਛ ਨਗਰਂ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਕੋਟਿਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਸਕਲਨਗਰਂ ਚਰਿਤ੍ਵਾ ਯਸ੍ਮਿਂ ਗੇਹੇ ਕੋਚਿ ਮਤਪੁਬ੍ਬੋ ਨਤ੍ਥਿ, ਤਤੋ ਸਿਦ੍ਧਤ੍ਥਕਂ ਆਹਰਾ’’ਤਿ ਆਹ। ਸਾ ‘‘ਸਾਧੁ, ਭਨ੍ਤੇ’’ਤਿ ਤੁਟ੍ਠਮਾਨਸਾ ਅਨ੍ਤੋਨਗਰਂ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਪਠਮਗੇਹੇਯੇਵ ‘‘ਦਸਬਲੋ ਮਮ ਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਭੇਸਜ੍ਜਤ੍ਥਾਯ ਸਿਦ੍ਧਤ੍ਥਕਂ ਆਹਰਾਪੇਤਿ,

ਸਿਦ੍ਧਤ੍ਥਕਂ ਮੇ ਦੇਥਾ''ਤਿ ਆਹ। ''ਹਨ੍ਦ ਗੋਤਮੀ''ਤਿ ਨੀਹਰਿਤ੍ਵਾ ਅਦਂਸੁ। ਅਹਂ ਏਵਂ ਗਹੇਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋਮਿ, ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਗੇਹੇ ਕੋਚਿ ਮਤਪੁਬ੍ਬੋ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥੀਤਿ? ਕਿਂ ਵਦੇਸਿ ਗੋਤਮਿ, ਕੋ ਇਧ ਮਤਕੇ ਗਣੇਤੁਂ ਸਕ੍ਕੋਤੀਤਿ? ''ਤੇਨ ਹਿ ਅਲਂ ਨਾਹਂ ਗਣ੍ਹਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਦਸਬਲੋ ਮਂ ਯਤ੍ਥ ਮਤਪੁਬ੍ਬੋ ਨਤ੍ਥਿ, ਤਤੋ ਨਂ ਗਣ੍ਹਾਪੇਤੀ''ਤਿ ਆਹ। ਸਾ ਇਮਿਨਾਵ ਨਿਯਾਮੇਨ ਤਤਿਯਘਰਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਸਕਲਨਗਰੇ ਅਯਮੇਵ ਨਿਯਾਮੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਇਦਂ ਹਿਤਾਨੁਕਮ੍ਪਕੇਨ ਬੁਦ੍ਧੇਨ ਦਿਟ੍ਠਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਸਂਵੇਗਂ ਲਭਿਤ੍ਵਾ ਤਤੋਵ ਬਹਿ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਆਮਕਸੁਸਾਨਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪੁਤ੍ਤਂ ਹਤ੍ਥੇਨ ਗਹੇਤ੍ਵਾ, ''ਪੁਤ੍ਤਕ, ਅਹਂ ਇਮਂ ਮਰਣਂ ਤਵੇਵ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਨ੍ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿਂ, ਨ ਪਨੇਤਂ ਤਵੇਵ, ਮਹਾਜਨਸਾਧਾਰਣੋ ਏਸ ਧਮ੍ਮੋ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਪੁਤ੍ਤਂ ਆਮਕਸੁਸਾਨੇ ਛਡ੍ਡੇਤ੍ਵਾ ਇਮਂ ਗਾਥਮਾਹ –

''ਨ ਗਾਮਧਮ੍ਮੋ ਨੋ ਨਿਗਮਸ੍ਸ ਧਮ੍ਮੋ,
ਨ ਚਾਪਿਯਂ ਏਕਕੁਲਸ੍ਸ ਧਮ੍ਮੋ।
ਸਬ੍ਬਸ੍ਸ ਲੋਕਸ੍ਸ ਸਦੇਵਕਸ੍ਸ,
ਏਸੇਵ ਧਮ੍ਮੋ ਯਦਿਦਂ ਅਨਿਚ੍ਚਤਾ''ਤਿ॥ (ਅਪ॰ ਥੇਰੀ ੨.੩.੮੨)।

ਏਵਞ੍ਚ ਪਨ ਵਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਅਗਮਾਸਿ। ਅਥ ਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ''ਲਦ੍ਧੋ ਤੇ, ਗੋਤਮਿ, ਸਿਦ੍ਧਤ੍ਥਕੋ''ਤਿ ਆਹ। ਨਿਟ੍ਠਿਤਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਸਿਦ੍ਧਤ੍ਥਕੇਨ ਕਮ੍ਮਂ, ਪਤਿਟ੍ਠਂ ਪਨ ਮੇ ਦੇਥਾਤਿ ਆਹ। ਅਥਸ੍ਸਾ ਸਤ੍ਥਾ ਧਮ੍ਮਪਦੇ ਇਮਂ ਗਾਥਮਾਹ –

''ਤਂ ਪੁਤ੍ਤਪਸੁਸਮ੍ਮਤ੍ਤਂ, ਬ੍ਯਾਸਤ੍ਤਮਨਸਂ ਨਰਂ।
ਸੁਤ੍ਤਂ ਗਾਮਂ ਮਹੋਘੋਵ, ਮਚ੍ਚੁ ਆਦਾਯ ਗਚ੍ਛਤੀ''ਤਿ॥ (ਧ॰ ਪ॰ ੨੮੭)।

ਸਾ ਗਾਥਾਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਯਥਾਠਿਤਾਵ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲੇ ਪਤਿਟ੍ਠਾਯ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਂ ਯਾਚਿ, ਸਤ੍ਥਾ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਂ ਅਨੁਜਾਨਿ। ਸਾ ਤਿਕ੍ਖਤ੍ਤੁਂ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਪਦਕ੍ਖਿਣਂ ਕਤ੍ਵਾ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਉਪਸ੍ਸਯਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਞ੍ਚ ਉਪਸਮ੍ਪਦਞ੍ਚ ਲਭਿਤ੍ਵਾ ਨਚਿਰਸ੍ਸੇਵ ਯੋਨਿਸੋਮਨਸਿਕਾਰੇ ਕਮ੍ਮਂ ਕਰੋਨ੍ਤੀ ਵਿਪਸ੍ਸਨਂ ਵਡ੍ਢੇਸਿ। ਅਥਸ੍ਸਾ ਸਤ੍ਥਾ ਇਮਂ ਓਭਾਸਗਾਥਮਾਹ –

''ਯੋ ਚ ਵਸ੍ਸਸਤਂ ਜੀਵੇ, ਅਪਸ੍ਸਂ ਅਮਤਂ ਪਦਂ।
ਏਕਾਹਂ ਜੀਵਿਤਂ ਸੇਯ੍ਯੋ, ਪਸ੍ਸਤੋ ਅਮਤਂ ਪਦ''ਨ੍ਤਿ॥ (ਧ॰ ਪ॰ ੧੧੪)।

ਸਾ ਗਾਥਾਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਤ੍ਤਾ ਪਰਿਕ੍ਖਾਰਵਲਞ੍ਜੇ ਪਰਮੁਕ੍ਕਟ੍ਠਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਤੀਹਿ ਲੂਖੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਂ ਚੀਵਰਂ ਪਾਰੁਪਿਤ੍ਵਾ ਵਿਚਰਿ। ਅਪਰਭਾਗੇ ਸਤ੍ਥਾ ਜੇਤਵਨੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਪਟਿਪਾਟਿਯਾ ਠਾਨਨ੍ਤਰੇ ਠਪੇਨ੍ਤੋ ਇਮਂ ਥੇਰਿਂ ਲੂਖਚੀਵਰਧਰਾਨਂ ਅਗ੍ਗਟ੍ਠਾਨੇ ਠਪੇਸੀਤਿ।

ਸਿਙ੍ਗਾਲਕਮਾਤਾਥੇਰੀਵਤ੍ਥੁ

੨੪੭. ਤੇਰਸਮੇ **ਸਦ੍ਧਾਧਿਮੁਤ੍ਤਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਸਦ੍ਧਾਲਕ੍ਖਣੇ ਅਭਿਨਿਵਿਟ੍ਠਾਨਂ, ਸਿਙ੍ਗਾਲਕਮਾਤਾ, ਅਗ੍ਗਾਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਅਯਂ ਕਿਰ ਪਦੁਮੁਤ੍ਤਰਬੁਦ੍ਧਕਾਲੇ ਹਂਸਵਤਿਯਂ ਕੁਲਘਰੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਾ ਸਤ੍ਥੁ ਧਮ੍ਮਕਥਂ ਸੁਣਨ੍ਤੀ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਏਕਂ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਂ ਸਦ੍ਧਾਧਿਮੁਤ੍ਤਾਨਂ ਅਗ੍ਗਟ੍ਠਾਨੇ ਠਪੇਨ੍ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਅਧਿਕਾਰਕਮ੍ਮਂ ਕਤ੍ਵਾ ਤਂ ਠਾਨਨ੍ਤਰਂ ਪਤ੍ਥੇਸਿ। ਸਾ ਕਪ੍ਪਸਤਸਹਸ੍ਸਂ ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸੇਸੁ ਸਂਸਰਿਤ੍ਵਾ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਬੁਦ੍ਧੁਪ੍ਪਾਦੇ ਰਾਜਗਹਨਗਰੇ ਸੇਟ੍ਠਿਕੁਲੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਾ ਸਮਾਨਜਾਤਿਕਂ ਕੁਲਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਏਕਂ ਪੁਤ੍ਤਂ ਵਿਜਾਯਿ, ਤਸ੍ਸ ਸਿਙ੍ਗਾਲਕਕੁਮਾਰੋਤਿ ਨਾਮਂ ਅਕਂਸੁ। ਸਾਪਿ ਤੇਨੇਵ ਕਾਰਣੇਨ ਸਿਙ੍ਗਾਲਕਮਾਤਾ ਨਾਮ ਜਾਤਾ। ਸਾ ਏਕਦਿਵਸਂ ਸਤ੍ਥੁ ਧਮ੍ਮਕਥਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਪਟਿਲਦ੍ਧਸਦ੍ਧਾ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਬ੍ਬਜਿ। ਪਬ੍ਬਜਿਤਕਾਲਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਸਦ੍ਧਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਂ ਅਧਿਮਤ੍ਤਂ ਪਟਿਲਭਿ। ਸਾ ਧਮ੍ਮਸ੍ਸਵਨਤ੍ਥਾਯ ਵਿਹਾਰਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਦਸਬਲਸ੍ਸ ਸਰੀਰਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਓਲੋਕਯਮਾਨਾਵ ਤਿਟ੍ਠਤਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਤਸ੍ਸਾ ਸਦ੍ਧਾਲਕ੍ਖਣੇ ਅਭਿਨਿਵਿਟ੍ਠਭਾਵਂ ਞਤ੍ਵਾ ਸਪ੍ਪਾਯਂ

ਕਤ੍ਵਾ ਪਸਾਦਨੀਯਮੇਵ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਸਿ। ਸਾਪਿ ਥੇਰੀ ਸਦ੍ਧਾਲਕ੍ਖਣਮੇਵ ਧੁਰਂ ਕਤ੍ਵਾ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਾਪੁਣਿ। ਅਥ ਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਅਪਰਭਾਗੇ ਜੇਤਵਨੇ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਪਟਿਪਾਟਿਯਾ ਠਾਨਨ੍ਤਰੇ ਠਪੇਨ੍ਤੋ ਇਮਂ ਥੇਰਿਂ ਸਦ੍ਧਾਧਿਮੁਤ੍ਤਾਨਂ ਅਗ੍ਗਟ੍ਠਾਨੇ ਠਪੇਸੀਤਿ।

ਪਞ੍ਚਮਵਗ੍ਗਵਣ੍ਣਨਾ।

ਤੇਰਸਸੁਤ੍ਤਪਟਿਮਣ੍ਡਿਤਾਯ ਥੇਰਿਪਾਲ਼ਿਯਾ ਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੧੪. ਏਤਦਗ੍ਗਵਗ੍ਗੋ

(੧੪) ੬. ਛਟ੍ਠਏਤਦਗ੍ਗਵਗ੍ਗੋ

ਤਪੁਸ੍ਸਭਲ੍ਲਿਕਵਤ੍ਥੁ

੨੪੮. ਉਪਾਸਕਪਾਲ਼ਿਯਾ ਪਠਮੇ **ਪਠਮਂ ਸਰਣਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਸਬ੍ਬਪਠਮਂ ਸਰਣਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਾਨਂ ਤਪੁਸ੍ਸੋ ਚ ਭਲ੍ਲਿਕੋ ਚਾਤਿ ਇਮੇ ਦ੍ਵੇ ਵਾਣਿਜਾ ਅਗ੍ਗਾਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਇਮੇ ਕਿਰ ਪਦੁਮੁਤ੍ਤਰਬੁਦ੍ਧਕਾਲੇ ਹਂਸਵਤਿਯਂ ਕੁਲਗੇਹੇ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਅਪਰਭਾਗੇ ਸਤ੍ਥੁ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸੁਣਨ੍ਤਾ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਦ੍ਵੇ ਉਪਾਸਕੇ ਪਠਮਂ ਸਰਣਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਾਨਂ ਅਗ੍ਗਟ੍ਠਾਨੇ ਠਪੇਨ੍ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਅਧਿਕਾਰਕਮ੍ਮਂ ਕਤ੍ਵਾ ਤਂ ਠਾਨਨ੍ਤਰਂ ਪਤ੍ਥਯਿਂਸੁ। ਤੇ ਕਪ੍ਪਸਤਸਹਸ੍ਸਂ ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸੇਸੁ ਸਂਸਰਿਤ੍ਵਾ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤਸ੍ਸ ਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁਤਞ੍ਞਾਣਪਤ੍ਤਿਤੋ ਪੁਰੇਤਰਮੇਵ ਅਸਿਤਞ੍ਜਨਨਗਰੇ ਕੁਟੁਮ੍ਬਿਯਗੇਹੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਂਸੁ। ਜੇਟ੍ਠਭਾਤਿਕੋ ਤਪੁਸ੍ਸੋ ਨਾਮ ਅਹੋਸਿ, ਕਨਿਟ੍ਠੋ ਭਲ੍ਲਿਕੋ ਨਾਮ।

ਤੇ ਅਪਰੇਨ ਸਮਯੇਨ ਘਰਾਵਾਸਂ ਵਸਨ੍ਤਾ ਕਾਲੇਨ ਕਾਲਂ ਪਞ੍ਚ ਸਕਟਸਤਾਨਿ ਯੋਜਾਪੇਤ੍ਵਾ ਵਾਣਿਜਕਮ੍ਮਂ ਕਰੋਨ੍ਤਾ ਚਰਨ੍ਤਿ। ਤਸ੍ਮਿਂ ਸਮਯੇ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤੋ ਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁਤਂ ਪਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਤਸਤ੍ਤਾਹਂ ਬੋਧਿਮਣ੍ਡੇ ਵਿਹਰਿਤ੍ਵਾ ਅਟ੍ਠਮੇ ਸਤ੍ਤਾਹੇ ਰਾਜਾਯਤਨਮੂਲੇ ਨਿਸੀਦਿ। ਤਸ੍ਮਿਂ ਸਮਯੇ ਤੇ ਵਾਣਿਜਾ ਪਞ੍ਚਮਤ੍ਤੇਹਿ ਸਕਟਸਤੇਹਿ ਤਂ ਠਾਨਂ ਅਨੁਪ੍ਪਤ੍ਤਾ ਅਹੇਸੁਂ। ਤੇਸਂ ਅਨਨ੍ਤਰੇ ਅਤ੍ਤਭਾਵੇ ਮਾਤਾ ਤਸ੍ਮਿਂ ਪਦੇਸੇ ਦੇਵਤਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ। ਸਾ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਇਦਾਨਿ ਬੁਦ੍ਧਾਨਂ ਆਹਾਰੋ ਲਦ੍ਧੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਨ ਹਿ ਸਕ੍ਕਾ ਇਤੋ ਪਰਂ ਨਿਰਾਹਾਰੇਹਿ ਯਾਪੇਤੁਂ। ਇਮੇ ਚ ਮੇ ਪੁਤ੍ਤਾ ਇਮਿਨਾ ਮਗ੍ਗੇਨ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ, ਤੇਹਿ ਅਜ੍ਜ ਬੁਦ੍ਧਾਨਂ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਂ ਦਾਪੇਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ ਪਞ੍ਚਸੁ ਸਕਟਸਤੇਸੁ ਯੁਤ੍ਤਗੋਣਾਨਂ ਗਮਨੁਪਚ੍ਛੇਦਂ ਅਕਾਸਿ। ਤੇ ''ਕਿਂ ਨਾਮੇਤ''ਨ੍ਤਿ ਨਾਨਾਵਿਧਾਨਿ ਨਿਮਿਤ੍ਤਾਨਿ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤਿ। ਅਥ ਤੇਸਂ ਕਿਲਮਨਭਾਵਂ ਞਤ੍ਵਾ ਏਕਸ੍ਸ ਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਸਰੀਰੇ ਅਧਿਮੁਚ੍ਚਿਤ੍ਵਾ ''ਕਿਂ ਕਾਰਣਾ ਕਿਲਮਥ? ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਅਞ੍ਞੋ ਯਕ੍ਖਾਵਟ੍ਟੋ ਵਾ ਭੂਤਾਵਟ੍ਟੋ ਵਾ ਨਾਗਾਵਟ੍ਟੋ ਵਾ ਨਤ੍ਥਿ, ਅਹਂ ਪਨ ਵੋ ਅਤੀਤਤ੍ਤਭਾਵੇ ਮਾਤਾ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਠਾਨੇ ਭੁਮ੍ਮਦੇਵਤਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਾ। ਏਸ ਦਸਬਲੋ ਰਾਜਾਯਤਨਮੂਲੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ, ਤਸ੍ਸ ਪਠਮਂ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਂ ਦੇਥਾ''ਤਿ।

ਤੇ ਤਸ੍ਸਾ ਕਥਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਤੁਟ੍ਠਮਾਨਸਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਮਨ੍ਥਞ੍ਚ ਮਧੁਪਿਣ੍ਡਿਕਞ੍ਚ ਸੁਵਣ੍ਣਥਾਲਕੇਨ ਆਦਾਯ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ''ਇਮਂ ਭੋਜਨਂ ਪਟਿਗ੍ਗਣ੍ਹਥ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ ਆਹਂਸੁ। ਸਤ੍ਥਾ ਅਤੀਤਬੁਦ੍ਧਾਨਂ ਆਚਿਣ੍ਣਂ ਓਲੋਕੇਸਿ, ਅਥਸ੍ਸ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਮਹਾਰਾਜਾਨੋ ਸੇਲਮਯੇ ਪਤ੍ਤੇ ਉਪਨਾਮੇਸੁਂ। ਸਤ੍ਥਾ ''ਤੇਸਂ ਮਹਪ੍ਫਲਂ ਹੋਤੂ''ਤਿ ਚਤ੍ਤਾਰੋਪਿ ਪਤ੍ਤੇ ''ਏਕੋਵ ਪਤ੍ਤੋ ਹੋਤੂ''ਤਿ ਅਧਿਟ੍ਠਾਸਿ। ਤਸ੍ਮਿਂ ਖਣੇ ਤੇ ਵਾਣਿਜਾ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਪਤ੍ਤੇ ਮਨ੍ਥਞ੍ਚ ਮਧੁਪਿਣ੍ਡਿਕਞ੍ਚ ਪਤਿਟ੍ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਪਰਿਭੁਤ੍ਤਕਾਲੇ ਉਦਕਂ ਦਤ੍ਵਾ ਭਤ੍ਤਕਿਚ੍ਚਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਅਭਿਵਾਦੇਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਨਿਸੀਦਿਂਸੁ। ਅਥ ਨੇਸਂ ਸਤ੍ਥਾ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਸਿ, ਦੇਸਨਾਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਦ੍ਵੇਪਿ ਜਨਾ ਦ੍ਵੇਵਾਚਿਕੇ ਸਰਣੇ ਪਤਿਟ੍ਠਾਯ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਅਭਿਵਾਦੇਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਨਗਰਂ ਗਨ੍ਤੁਕਾਮਾ , ''ਭਨ੍ਤੇ, ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਪਰਿਚਰਣਚੇਤਿਯਂ ਦੇਥਾ''ਤਿ ਵਦਿਂਸੁ। ਸਤ੍ਥਾ ਦਕ੍ਖਿਣੇਨ ਹਤ੍ਥੇਨ ਸੀਸਂ ਪਰਾਮਸਿਤ੍ਵਾ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਜਨਾਨਂ ਅਟ੍ਠ ਕੇਸਧਾਤੁਯੋ ਅਦਾਸਿ। ਤੇ ਉਭੋਪਿ ਜਨਾ ਕੇਸਧਾਤੁਯੋ ਸੁਵਣ੍ਣਸਮੁਗ੍ਗੇਸੁ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਨਗਰਂ ਨੇਤ੍ਵਾ ਅਸਿਤਞ੍ਜਨਨਗਰਦ੍ਵਾਰੇ ਜੀਵਕੇਸਧਾਤੁਯਾ ਚੇਤਿਯਂ ਪਤਿਟ੍ਠਾਪੇਸੁਂ। ਉਪੋਸਥਦਿਵਸੇ ਚੇਤਿਯਤੋ

ਨੀਲਸ੍ਮਿਯੋ ਨਿਗ੍ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ। ਏਵਮੇਤਂ ਵਤ੍ਥੁ ਸਮੁਟ੍ਠਿਤਂ। ਸਤ੍ਥਾ ਪਨ ਅਪਰਭਾਗੇ ਜੇਤਵਨੇ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਉਪਾਸਕੇ ਪਟਿਪਾਟਿਯਾ ਠਾਨਨ੍ਤਰੇਸੁ ਠਪੇਨ੍ਤੋ ਇਮੇ ਦ੍ਵੇ ਜਨੇ ਪਠਮਂ ਸਰਣਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਾਨਂ ਅਗ੍ਗਟ੍ਠਾਨੇ ਠਪੇਸੀਤਿ।

ਅਨਾਥਪਿਣ੍ਡਿਕਸੇਟ੍ਠਿਵਤ੍ਥੁ

੨੪੯. ਦੁਤਿਯੇ **ਦਾਯਕਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਦਾਨਾਭਿਰਤਾਨਂ ਸੁਦਤ੍ਤੋ, ਗਹਪਤਿ, ਅਨਾਥਪਿਣ੍ਡਿਕੋ ਅਗ੍ਗੋਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਸੋ ਕਿਰ ਪਦੁਮੁਤ੍ਤਰਬੁਦ੍ਧਕਾਲੇ ਹਂਸਵਤਿਯਂ ਕੁਲਗੇਹੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੋ ਸਤ੍ਥੁ ਧਮ੍ਮਕਥਂ ਸੁਣਨ੍ਤੋ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਏਕਂ ਉਪਾਸਕਂ ਦਾਯਕਾਨਂ ਅਗ੍ਗਟ੍ਠਾਨੇ ਠਪੇਨ੍ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਅਧਿਕਾਰਕਮ੍ਮਂ ਕਤ੍ਵਾ ਤਂ ਠਾਨਨ੍ਤਰਂ ਪਤ੍ਥੇਸਿ। ਸੋ ਕਪ੍ਪਸਤਸਹਸ੍ਸਂ ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸੇਸੁ ਸਂਸਰਿਤ੍ਵਾ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਬੁਦ੍ਧੁਪ੍ਪਾਦੇ ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਸੁਮਨਸੇਟ੍ਠਿਸ੍ਸ ਗੇਹੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ, ਸੁਦਤ੍ਤੋਤਿਸ੍ਸ ਨਾਮਂ ਅਕਂਸੁ।

ਸੋ ਅਪਰਭਾਗੇ ਘਰਾਵਾਸੇ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤੋ ਦਾਯਕੋ ਦਾਨਪਤਿ ਹੁਤ੍ਵਾ ਤੇਨੇਵ ਗੁਣੇਨ ਪਤ੍ਥਟਨਾਮਧੇਯ੍ਯੋ ਅਨਾਥਪਿਣ੍ਡਿਕੋ ਨਾਮ ਅਹੋਸਿ। ਸੋ ਪਞ੍ਚਹਿ ਸਕਟਸਤੇਹਿ ਭਣ੍ਡਂ ਆਦਾਯ ਰਾਜਗਹੇ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਿਯਸਹਾਯਕਸ੍ਸ ਸੇਟ੍ਠਿਨੋ ਗੇਹਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਭਗਵਤੋ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਭਾਵਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਬਲਵਪਚ੍ਚੂਸਕਾਲੇ ਦੇਵਤਾਨੁਭਾਵੇਨ ਵਿਵਟੇਨ ਦ੍ਵਾਰੇਨ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲੇ ਪਤਿਟ੍ਠਾਯ ਦੁਤਿਯਦਿਵਸੇ ਚ ਬੁਦ੍ਧਪ੍ਪਮੁਖਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਮਹਾਦਾਨਂ ਦਤ੍ਵਾ ਸਾਵਤ੍ਥਿਂ ਆਗਮਨਤ੍ਥਾਯ ਸਤ੍ਥੁ ਪਟਿਞ੍ਞਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਅਨ੍ਤਰਾਮਗ੍ਗੇ ਪਞ੍ਚਚਤ੍ਤਾਲੀਸਯੋਜਨਮਗ੍ਗੇ ਸਤਸਹਸ੍ਸਂ ਸਤਸਹਸ੍ਸਂ ਦਤ੍ਵਾ ਯੋਜਨਿਕਵਿਹਾਰੇ ਕਾਰੇਤ੍ਵਾ ਜੇਤਵਨਂ ਕੋਟਿਸਨ੍ਥਾਰੇਨ ਸਨ੍ਥਰਿਤ੍ਵਾ ਅਟ੍ਠਾਰਸਹਿ ਕੋਟੀਹਿ ਕਿਣਿਤ੍ਵਾ ਅਟ੍ਠਾਰਸਹਿ ਕੋਟੀਹਿ ਵਿਹਾਰਂ ਕਾਰੇਤ੍ਵਾ ਵਿਹਾਰੇ ਨਿਟ੍ਠਿਤੇ ਚਤੂਨ੍ਨਂ ਪਰਿਸਾਨਂ ਪੁਰੇਭਤ੍ਤਪਚ੍ਛਾਭਤ੍ਤੇਸੁ ਯਦਿਚ੍ਛਕਂ ਦਾਨਂ ਦਦਨ੍ਤੋ ਅਟ੍ਠਾਰਸਹਿ ਕੋਟੀਹਿ ਵਿਹਾਰਮਹਂ ਨਿਟ੍ਠਾਪੇਸਿ। ਵਿਹਾਰਮਹੋ ਨਵਹਿ ਮਾਸੇਹਿ ਨਿਟ੍ਠਾਨਂ ਅਗਮਾਸਿ , ''ਪਞ੍ਚਹੀ''ਤਿ ਅਪਰੇ। ਤੇਮਾਸੇ ਪਨ ਸਬ੍ਬਾਚਰਿਯਾਨਂ ਵਿਵਾਦੋ ਨਤ੍ਥਿ।

ਏਵਂ ਚਤੁਪਣ੍ਣਾਸਕੋਟਿਧਨਂ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ਨਿਚ੍ਚਕਾਲਂ ਗੇਹੇ ਏਵਰੂਪਂ ਦਾਨਂ ਪਵਤ੍ਤੇਸਿ। ਦੇਵਸਿਕਂ ਪਞ੍ਚ ਸਲਾਕਭਤ੍ਤਸਤਾਨਿ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਪਞ੍ਚ ਪਕ੍ਖਿਕਭਤ੍ਤਸਤਾਨਿ, ਪਞ੍ਚ ਸਲਾਕਯਾਗੁਸਤਾਨਿ, ਪਞ੍ਚ ਪਕ੍ਖਿਕਯਾਗੁਸਤਾਨਿ, ਪਞ੍ਚ ਧੁਰਭਤ੍ਤਸਤਾਨਿ, ਪਞ੍ਚ ਆਗਨ੍ਤੁਕਭਤ੍ਤਸਤਾਨਿ, ਪਞ੍ਚ ਗਮਿਕਭਤ੍ਤਸਤਾਨਿ, ਪਞ੍ਚ ਗਿਲਾਨਭਤ੍ਤਸਤਾਨਿ, ਪਞ੍ਚ ਗਿਲਾਨੁਪਟ੍ਠਾਕਭਤ੍ਤਸਤਾਨਿ, ਪਞ੍ਚ ਆਸਨਸਤਾਨਿ ਗੇਹੇ ਨਿਚ੍ਚਪਞ੍ਞਤ੍ਤਾਨੇਵ ਹੋਨ੍ਤੀਤਿ। ਅਥ ਨਂ ਅਪਰਭਾਗੇ ਸਤ੍ਥਾ ਜੇਤਵਨੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਉਪਾਸਕੇ ਪਟਿਪਾਟਿਯਾ ਠਾਨਨ੍ਤਰੇਸੁ ਠਪੇਨ੍ਤੋ ਦਾਯਕਾਨਂ ਅਗ੍ਗਟ੍ਠਾਨੇ ਠਪੇਸੀਤਿ।

ਚਿਤ੍ਤਗਹਪਤਿਵਤ੍ਥੁ

੨੫੦. ਤਤਿਯੇ **ਧਮ੍ਮਕਥਿਕਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਧਮ੍ਮਕਥਿਕਾਨਂ ਉਪਾਸਕਾਨਂ ਚਿਤ੍ਤੋ, ਗਹਪਤਿ, ਅਗ੍ਗੋਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਸੋ ਕਿਰ ਪਦੁਮੁਤ੍ਤਰਬੁਦ੍ਧਕਾਲੇ ਹਂਸਵਤਿਯਂ ਕੁਲਗੇਹੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੋ ਅਪਰਭਾਗੇ ਧਮ੍ਮਕਥਂ ਸੁਣਨ੍ਤੋ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਏਕਂ ਉਪਾਸਕਂ ਧਮ੍ਮਕਥਿਕਾਨਂ ਅਗ੍ਗਟ੍ਠਾਨੇ ਠਪੇਨ੍ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਅਧਿਕਾਰਕਮ੍ਮਂ ਕਤ੍ਵਾ ਤਂ ਠਾਨਨ੍ਤਰਂ ਪਤ੍ਥੇਸਿ। ਸੋ ਕਪ੍ਪਸਤਸਹਸ੍ਸਂ ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸੇਸੁ ਸਂਸਰਿਤ੍ਵਾ ਕਸ੍ਸਪਬੁਦ੍ਧਕਾਲੇ ਮਿਗਲੁਦ੍ਦਕਗੇਹੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੋ ਅਪਰਭਾਗੇ ਅਰਞ੍ਞੇ ਕਮ੍ਮਂ ਕਾਤੁਂ ਸਮਤ੍ਥਕਾਲੇ ਏਕਦਿਵਸਂ ਦੇਵੇ ਵਸ੍ਸਨ੍ਤੇ ਮਿਗਮਾਰਣਤ੍ਥਾਯ ਸਤ੍ਤਿਂ ਆਦਾਯ ਅਰਞ੍ਞਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਮਿਗਰੂਪਾਨਿ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਅਕਤਪਬ੍ਭਾਰੇ ਸਸੀਸਂ ਪਂਸੁਕੂਲਂ ਪਾਰੁਪਿਤ੍ਵਾ ਪਾਸਾਣਫਲਕੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨਂ ਏਕਂ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਏਕੋ ਅਯ੍ਯੋ ਸਮਣਧਮ੍ਮਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਸਞ੍ਞਂ ਉਪ੍ਪਾਦੇਤ੍ਵਾ ਵੇਗੇਨ ਘਰਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਉਦ੍ਧਨੇ ਹਿਯ੍ਯੋ ਆਭਤਮਂਸਂ, ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਭਤ੍ਤਂ ਪਚਾਪੇਤ੍ਵਾ ਪਿਣ੍ਡਾਚਾਰਿਕੇ ਦ੍ਵੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਤੇਸਂ ਪਤ੍ਤਂ ਆਦਾਯ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਾਸਨੇ ਨਿਸੀਦਾਪੇਤ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖਂ ਸਮਾਦਾਪੇਤ੍ਵਾ, ''ਅਯ੍ਯੇ, ਪਰਿਵਿਸਥਾ''ਤਿ ਅਞ੍ਞੇ ਆਣਾਪੇਤ੍ਵਾ ਤਂ ਭਤ੍ਤਂ ਕੁਟੇ ਪਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਪਣ੍ਣੇਨ ਮੁਖਂ ਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਕੁਟਂ ਆਦਾਯ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਅਨ੍ਤਰਾਮਗ੍ਗੇ ਨਾਨਾਵਿਧਾਨਿ ਪੁਪ੍ਫਾਨਿ ਓਚਿਨਿਤ੍ਵਾ ਪਤ੍ਤਪੁਟਕੇਨ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਥੇਰਸ੍ਸ ਨਿਸਿਨ੍ਨਟ੍ਠਾਨਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਕੁਟਂ ਓਤਾਰੇਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤੇ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ''ਮਯ੍ਹਂ , ਭਨ੍ਤੇ, ਸਙ੍ਗਹਂ ਕਰੋਥਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਥੇਰਸ੍ਸ ਪਤ੍ਤਂ ਆਦਾਯ ਭਤ੍ਤਸ੍ਸ ਪੂਰੇਤ੍ਵਾ ਥੇਰਸ੍ਸ ਹਤ੍ਥੇ ਪਤਿਟ੍ਠਾਪੇਤ੍ਵਾ ਤੇਹਿ ਮਿਸ੍ਸਕਪੁਪ੍ਫੇਹਿ ਥੇਰਂ ਪੂਜੇਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤੇ

ਠਿਤੋ ''ਯਥਾਯਂ ਰਸਪਿਣ੍ਡਪਾਤੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਪੁਪ੍ਫਪੂਜਾ ਚਿਤ੍ਤਂ ਪਰਿਤੋਸੇਤਿ, ਏਵਂ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਟ੍ਠਾਨੇ ਮੇ ਪਣ੍ਣਾਕਾਰਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਚੇਵ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤੁ ਪਞ੍ਚਵਣ੍ਣਕੁਸੁਮਵਸ੍ਸਞ੍ਚ ਵਸ੍ਸਤੂ''ਤਿ ਆਹ।

ਥੇਰੋ ਤਸ੍ਸ ਉਪਨਿਸ੍ਸਯਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਦ੍ਵਤ੍ਤਿਂਸਾਕਾਰਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਆਚਿਕ੍ਖਿਤ੍ਵਾ ਅਦਾਸਿ। ਸੋ ਯਾਵਜੀਵਂ ਕੁਸਲਂ ਕਤ੍ਵਾ ਦੇਵਲੋਕੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ, ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਟ੍ਠਾਨੇ ਜਣ੍ਣੁਮਤ੍ਤੇਨ ਓਧਿਨਾ ਦਿਬ੍ਬਪੁਪ੍ਫਵਸ੍ਸਂ ਵਸ੍ਸਿ, ਸਯਞ੍ਚ ਅਵ੍ਹਾਹਿ ਦੇਵਤਾਹਿ ਅਧਿਕਤਰੇਨ ਰੂਪੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਅਹੋਸਿ। ਸੋ ਏਕਂ ਬੁਦ੍ਧਨ੍ਤਰਂ ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸੇਸੁ ਸਂਸਰਿਤ੍ਵਾ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਬੁਦ੍ਧੁਪ੍ਪਾਦੇ ਮਗਧਰਟ੍ਠੇ ਮਚ੍ਛਿਕਾਸਣ੍ਡਨਗਰੇ ਸੇਟ੍ਠਿਕੁਲੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ, ਜਾਤਕਾਲੇਵਸ੍ਸ ਸਕਲਨਗਰੇ ਜਣ੍ਣੁਮਤ੍ਤੇਨ ਓਧਿਨਾ ਪਞ੍ਚਵਣ੍ਣਕੁਸੁਮਵਸ੍ਸਂ ਵਸ੍ਸਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਮਾਤਾਪਿਤਰੋ ''ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਪੁਤ੍ਤੋ ਅਤ੍ਤਨਾਵ ਅਤ੍ਤਨੋ ਨਾਮਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਆਗਤੋ, ਜਾਤਦਿਵਸੇਵਸ੍ਸ ਸਕਲਨਗਰਂ ਪਞ੍ਚਵਣ੍ਣੇਹਿ ਪੁਪ੍ਫੇਹਿ ਵਿਚਿਤ੍ਤਂ ਜਾਤ''ਨ੍ਤਿ **ਚਿਤ੍ਤਕੁਮਾਰੋ**ਤਿ ਨਾਮਂ ਅਕਂਸੁ।

ਸੋ ਅਪਰਭਾਗੇ ਘਰਾਵਾਸੇ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤੋ ਪਿਤੁ ਅਚ੍ਚਯੇਨ ਤਸ੍ਮਿਂ ਨਗਰੇ ਸੇਟ੍ਠਿਟ੍ਠਾਨਂ ਪਾਪੁਣਿ। ਤਸ੍ਮਿਂ ਸਮਯੇ ਪਞ੍ਚਵਗ੍ਗਿਯਤ੍ਥੇਰਾਨਂ ਅਬ੍ਭਨ੍ਤਰੋ ਮਹਾਨਾਮਤ੍ਥੇਰੋ ਨਾਮ ਮਚ੍ਛਿਕਾਸਣ੍ਡਨਗਰਂ ਅਗਮਾਸਿ। ਚਿਤ੍ਤੋ ਗਹਪਤਿ ਤਸ੍ਸ ਇਰਿਯਾਪਥੇ ਪਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਪਤ੍ਤਂ ਆਦਾਯ ਗੇਹਂ ਆਨੇਤ੍ਵਾ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤੇਨ ਪਤਿਮਾਨੇਤ੍ਵਾ ਕਤਭਤ੍ਤਕਿਚ੍ਚਂ ਅਮ੍ਬਾਟਕਾਰਾਮਂ ਨਾਮ ਉਯ੍ਯਾਨਂ ਨੇਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥਸ੍ਸ ਵਸਨਟ੍ਠਾਨਂ ਕਾਰੇਤ੍ਵਾ ਨਿਬਦ੍ਧਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਗੇਹੇ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਵਸਨਤ੍ਥਾਯ ਪਟਿਞ੍ਞਂ ਗਣ੍ਹਿ। ਥੇਰੋਪਿ ਤਸ੍ਸ ਉਪਨਿਸ੍ਸਯਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਨ੍ਤੋ ਸਲ਼ਾਯਤਨਵਿਭਤ੍ਤਿਮੇਵ ਦੇਸੇਸਿ। ਚਿਤ੍ਤੋ ਗਹਪਤਿ ਪੁਰਿਮਭਵੇ ਮਦ੍ਦਿਤਸਙ੍ਖਾਰਤਾਯ ਨਚਿਰਸ੍ਸੇਵ ਅਨਾਗਾਮਿਫਲਂ ਸਮ੍ਪਾਪੁਣਿ। ਅਥੇਕਦਿਵਸਂ ਇਸਿਦਤ੍ਤਤ੍ਥੇਰੋ ਤਤ੍ਥ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਸੇਟ੍ਠਿਸ੍ਸ ਨਿਵੇਸਨੇ ਭਤ੍ਤਕਿਚ੍ਚਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਆਯਸ੍ਮਤਾ ਥੇਰੇਨ ਪਞ੍ਹਂ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਤੁਂ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੇਨ ਅਜ੍ਝਿਟ੍ਠੋ ਉਪਾਸਕਸ੍ਸ ਪਞ੍ਹਂ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ਤੇਨ ਪੁਬ੍ਬੇ ਗਿਹਿਸਹਾਯਕਭਾਵੇ ਞਾਤੇ ''ਨ ਇਦਾਨਿ ਇਧ ਵਤ੍ਥਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿ ਯਥਾਸੁਖਂ ਪਕ੍ਕਾਮਿ। ਪੁਨੇਕਦਿਵਸਂ, ਸੇਟ੍ਠਿ ਗਹਪਤਿ, ਮਹਾਨਾਮਤ੍ਥੇਰਂ ਇਦ੍ਧਿਪਾਟਿਹਾਰਿਯਕਰਣਤ੍ਥਂ ਯਾਚਿ । ਸੋਪਿ ਤਸ੍ਸ ਤੇਜੋਸਮਾਪਤ੍ਤਿਪਾਟਿਹਾਰਿਯਂ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ''ਇਦਾਨਿ ਇਧ ਵਸਿਤੁਂ ਨ ਯੁਤ੍ਤ''ਨ੍ਤਿ ਯਥਾਸੁਖਂ ਪਕ੍ਕਾਮਿ।

ਅਥੇਕਦਿਵਸਂ ਦ੍ਵੇ ਅਗ੍ਗਸਾਵਕਾ ਭਿਕ੍ਖੁਸਹਸ੍ਸਪਰਿਵਾਰਾ ਅਮ੍ਬਾਟਕਾਰਾਮਂ ਅਗਮਂਸੁ। ਸੇਟ੍ਠਿ ਗਹਪਤਿ, ਤੇਸਂ ਮਹਾਸਕ੍ਕਾਰਂ ਸਜ੍ਜੇਸਿ। ਸੁਧਮ੍ਮਤ੍ਥੇਰੋ ਤਂ ਅਸਹਮਾਨੋ ਸੇਟ੍ਠਿਂ ਤਿਲਸਙ੍ਗੁਲਿਕਾਵਾਦੇਨ ਖੁਂਸੇਤ੍ਵਾ ਤੇਨ ਪਣਾਮਿਤੋ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਓਵਾਦਂ ਲਭਿਤ੍ਵਾ ਦਸਬਲਸ੍ਸ ਓਵਾਦੇ ਠਿਤੋ ਚਿਤ੍ਤਂ ਗਹਪਤਿਂ ਖਮਾਪੇਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥੇਵ ਅਮ੍ਬਾਟਕਾਰਾਮੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਵਿਪਸ੍ਸਨਂ ਵਡ੍ਢੇਤ੍ਵਾ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਾਪੁਣਿ। ਤਦਾ ਉਪਾਸਕੋ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਅਹਂ ਦਸਬਲਂ ਅਦਿਸ੍ਵਾਵ ਚਿਰਂ ਵੀਤਿਨਾਮੇਸਿਂ, ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੇਨ ਪਨ ਅਯੁਤ੍ਤਂ ਤੁਚ੍ਛਹਤ੍ਥੇਨ ਗਨ੍ਤੁ''ਨ੍ਤਿ ਪਞ੍ਚਹਿ ਸਕਟਸਤੇਹਿ ਤੇਲਮਧੁਫਾਣਿਤਾਦੀਨਿ ਆਦਾਯ ''ਯੇ ਦਸਬਲਂ ਪਸ੍ਸਿਤੁਕਾਮਾ, ਤੇ ਮਯਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤੂ''ਤਿ ਨਗਰੇ ਭੇਰਿਂ ਚਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਦ੍ਵੀਹਿ ਪੁਰਿਸਸਹਸ੍ਸੇਹਿ ਪਰਿਵੁਤੋ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਪਸ੍ਸਿਤੁਂ ਪਕ੍ਕਾਮਿ। ਤਿਂਸਯੋਜਨੇ ਮਗ੍ਗੇ ਦੇਵਤਾ ਪਣ੍ਣਾਕਾਰਂ ਉਪਟ੍ਠਪੇਸੁਂ। ਸੋ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਚਪਤਿਟ੍ਠਿਤੇਨ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਵਨ੍ਦਿ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਖਣੇ ਆਕਾਸਾ ਪਞ੍ਚਵਣ੍ਣਾਨਂ ਪੁਪ੍ਫਾਨਂ ਵਸ੍ਸਂ ਵਸ੍ਸਿ।

ਸਤ੍ਥਾ ਤਸ੍ਸ ਅਜ੍ਝਾਸਯਵਸੇਨ ਸਲ਼ਾਯਤਨਵਿਭਤ੍ਤਿਮੇਵ ਕਥੇਸਿ। ਤਸ੍ਸ ਅਡ੍ਢਮਾਸਮਤ੍ਤਂ ਦਸਬਲਸ੍ਸ ਦਾਨਂ ਦੇਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਸਕਨਿਵੇਸਨਤੋ ਨੀਤਾਨਿ ਤਣ੍ਡੁਲਤੇਲਮਧੁਫਾਣਿਤਾਦੀਨਿ ਨ ਖੀਯਿਂਸੁ। ਰਾਜਗਹਵਾਸਿਕੇਹਿ ਪਹਿਤਪਣ੍ਣਾਕਾਰੋਵ ਅਲਂ ਅਹੋਸਿ। ਸੋ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਪਸ੍ਸਿਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਨਗਰਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਸਕਟੇਹਿ ਆਭਤਂ ਸਬ੍ਬਂ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਅਦਾਸਿ। ਸਕਟੇਸੁ ਤੁਚ੍ਛੇਸੁ ਜਾਤਮਤ੍ਤੇਸ੍ਵੇਵ ਦੇਵਤਾ ਸਤ੍ਤ ਰਤਨਾਨਿ ਪੂਰਯਿਂਸੁ। ਮਹਾਜਨਨ੍ਤਰੇ ਕਥਾ ਉਦਪਾਦਿ ''ਯਾਵ ਸਕ੍ਕਾਰਸਮ੍ਮਾਨਪ੍ਪਤ੍ਤੋ ਵਤਾਯਂ ਚਿਤ੍ਤੋ ਗਹਪਤੀ''ਤਿ। ਤਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾ ਧਮ੍ਮਪਦੇ ਇਮਂ ਗਾਥਮਾਹ –

''ਸਦ੍ਧੋ ਸੀਲੇਨ ਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ, ਯਸੋ ਭੋਗਸਮਪ੍ਪਿਤੋ।
ਯਂ ਯਂ ਪਦੇਸਂ ਭਜਤਿ, ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥੇਵ ਪੂਜਿਤੋ''ਤਿ॥ (ਧ॰ ਪ॰ ੩੦੩)।

ਸੋ ਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਅਰਿਯਸਾਵਕਾਨਂਯੇਵ ਉਪਾਸਕਾਨਂ ਪਞ੍ਚਹਿ ਸਤੇਹਿ ਪਰਿਵੁਤੋ ਵਿਚਰਤਿ। ਅਥ ਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਅਪਰਭਾਗੇ ਉਪਾਸਕੇ ਪਟਿਪਾਟਿਯਾ ਠਾਨਨ੍ਤਰੇ ਠਪੇਨ੍ਤੋ ਚਿਤ੍ਤਸਂਯੁਤ੍ਤਂ ਅਟ੍ਠੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਕਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਕਥਿਕਾਨਂ ਅਗ੍ਗਟ੍ਠਾਨੇ ਠਪੇਸੀਤਿ।

ਹਤ੍ਥਕਆਲ਼ਵਕਵਤ੍ਥੁ

੨੫੧. ਚਤੁਤ੍ਥੇ **ਚਤੂਹਿ ਸਙ੍ਗਹਵਤ੍ਥੂਹੀ**ਤਿ ਚਤੁਬ੍ਬਿਧੇਨ ਸਙ੍ਗਹਵਤ੍ਥੁਨਾ ਪਰਿਸਂ ਸਙ੍ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਾਨਂ ਹਤ੍ਥਕੋ ਆਲ਼ਵਕੋ ਅਗ੍ਗੋਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਅਯਂ ਕਿਰ ਪਦੁਮੁਤ੍ਤਰਬੁਦ੍ਧਕਾਲੇ ਹਂਸਵਤਿਯਂ ਕੁਲਘਰੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੋ ਅਪਰਭਾਗੇ ਸਤ੍ਥੁ ਧਮ੍ਮਕਥਂ ਸੁਣਨ੍ਤੋ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਚਤੂਹਿ ਸਙ੍ਗਹਵਤ੍ਥੂਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਂ ਏਕਂ ਉਪਾਸਕਂ ਠਾਨਨ੍ਤਰੇ ਠਪੇਨ੍ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਅਧਿਕਾਰਕਮ੍ਮਂ ਕਤ੍ਵਾ ਤਂ ਠਾਨਨ੍ਤਰਂ ਪਤ੍ਥੇਸਿ। ਸੋ ਕਪ੍ਪਸਤਸਹਸ੍ਸਂ ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸੇਸੁ ਸਂਸਰਿਤ੍ਵਾ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਬੁਦ੍ਧੁਪ੍ਪਾਦੇ ਆਲ਼ਵਿਰਟ੍ਠੇ ਆਲ਼ਵਿਨਗਰੇ ਆਲ਼ਵਕਸ੍ਸ ਰਞ੍ਞੋ ਗੇਹੇ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਂ ਗਣ੍ਹਿ, ਸ੍ਵੇ ਭਤ੍ਤਚਾਟਿਯਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਆਲ਼ਵਕਸ੍ਸ ਪੇਸੇਤਬ੍ਬੋ ਅਹੋਸਿ।

ਤਤ੍ਰਾਯਂ ਅਨੁਪੁਬ੍ਬਿਕਥਾ – ਏਕਦਿਵਸਂ ਕਿਰ ਆਲ਼ਵਕੋ ਰਾਜਾ ਮਿਗਵਤ੍ਥਾਯ ਅਰਞ੍ਞਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਏਕਂ ਮਿਗਂ ਅਨੁਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਘਾਤੇਤ੍ਵਾ ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਧਨੁਕੋਟਿਯਂ ਲਗੇਤ੍ਵਾ ਨਿਵਤ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਵਾਤਾਤਪੇਨ ਕਿਲਨ੍ਤਕਾਯੋ ਏਕਂ ਸਨ੍ਦਚ੍ਛਾਯਂ ਨਿਗ੍ਰੋਧਰੁਕ੍ਖਮੂਲਂ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਨਿਸੀਦਿ। ਅਥ ਨਂ ਮੁਹੁਤ੍ਤਂ ਦਰਥਂ ਵਿਨੋਦੇਤ੍ਵਾ ਨਿਕ੍ਖਮਨ੍ਤਂ ਰੁਕ੍ਖੇ ਅਧਿਵਤ੍ਥਾ ਦੇਵਤਾ ''ਤਿਟ੍ਠ ਤਿਟ੍ਠ, ਭਕ੍ਖੋਸਿ ਮੇ''ਤਿ ਹਤ੍ਥੇ ਗਣ੍ਹਿ। ਸੋ ਦਲ਼੍ਹਂ ਗਹਿਤਤ੍ਤਾ ਅਞ੍ਞਂ ਉਪਾਯਂ ਅਪਸ੍ਸਨ੍ਤੋ ''ਦੇਵਸਿਕਂ ਤੇ ਏਕੇਕਪੁਰਿਸੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਚਾਟਿਭਤ੍ਤਂ ਪੇਸੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਨਗਰਂ ਗਤੋ। ਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਬਨ੍ਧਨਾਗਾਰਤੋ ਏਕੇਕਮਨੁਸ੍ਸੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਚਾਟਿਭਤ੍ਤਂ ਪੇਸੇਸਿ। ਏਤੇਨੇਵ ਨਿਯਾਮੇਨ ਬਨ੍ਧਨਾਗਾਰੇ ਮਨੁਸ੍ਸੇਸੁ ਖੀਣੇਸੁ ''ਮਹਲ੍ਲਕਮਨੁਸ੍ਸੇਸੁ ਗਯ੍ਹਮਾਨੇਸੁ ਰਟ੍ਠਖੋਭੋ ਹੋਤੀ''ਤਿ ਤੇ ਅਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਦਹਰਕੁਮਾਰੇ ਗਣ੍ਹਿਤੁਂ ਆਰਭਿਂਸੁ। ਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਨਗਰੇ ਦਾਰਕਮਾਤਰੋ ਚ ਗਬ੍ਭਿਨਿਯੋ ਚ ਅਞ੍ਞਂ ਰਟ੍ਠਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ।

ਤਸ੍ਮਿਂ ਸਮਯੇ ਸਤ੍ਥਾ ਪਚ੍ਚੂਸਸਮਯਨ੍ਤੇ ਲੋਕਂ ਵੋਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ਆਲ਼ਵਕਕੁਮਾਰਸ੍ਸ ਤਿਣ੍ਣਂ ਮਗ੍ਗਫਲਾਨਂ ਉਪਨਿਸ੍ਸਯਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਅਯਂ ਕੁਮਾਰੋ ਕਪ੍ਪਸਤਸਹਸ੍ਸਂ ਪਤ੍ਥਿਤਪਤ੍ਥਨੋ ਦੇਵਲੋਕਾ ਚਵਿਤ੍ਵਾ ਆਲ਼ਵਕਰਞ੍ਞੋ ਗੇਹੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੋ, ਅਞ੍ਞਂ ਕੁਮਾਰਂ ਅਲਭਨ੍ਤਾ ਸ੍ਵੇ ਕੁਮਾਰਂ ਚਾਟਿਭਤ੍ਤੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਗਚ੍ਛਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਸਾਯਨ੍ਹਸਮਯੇ ਅਞ੍ਞਾਤਕਵੇਸੇਨ ਆਲ਼ਵਕਸ੍ਸ ਯਕ੍ਖਸ੍ਸ ਭਵਨਦ੍ਵਾਰਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਦੋਵਾਰਿਕਂ ਗਦ੍ਰਭਂ ਨਾਮ ਯਕ੍ਖਂ ਭਵਨਂ ਪਵਿਸਨਤ੍ਥਾਯ ਯਾਚਿ। ਸੋ ਆਹ – ''ਭਗਵਾ ਤੁਮ੍ਹੇ ਪਵਿਸਥ, ਮਯ੍ਹਂ ਪਨ ਆਲ਼ਵਕਸ੍ਸ ਅਨਾਰੋਚਨਂ ਨਾਮ ਅਯੁਤ੍ਤ''ਨ੍ਤਿ। ਸੋ ਹਿਮਵਨ੍ਤੇ ਯਕ੍ਖਸਮਾਗਮਂ ਗਤਸ੍ਸ ਆਲ਼ਵਕਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਅਗਮਾਸਿ। ਸਤ੍ਥਾਪਿ ਤਂ ਭਵਨਂ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਆਲ਼ਵਕਸ੍ਸ ਨਿਸੀਦਨਪਲ੍ਲਙ੍ਕੇ ਨਿਸੀਦਿ।

ਤਸ੍ਮਿਂ ਸਮਯੇ ਸਾਤਾਗਿਰਹੇਮਵਤਾ ਆਲ਼ਵਕਸ੍ਸ ਭਵਨਮਤ੍ਥਕੇਨ ਯਕ੍ਖਸਮਾਗਮਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਗਮਨੇ ਅਸਮ੍ਪਜ੍ਜਮਾਨੇ ''ਕਿਂ ਨੁ ਖੋ ਕਾਰਣ''ਨ੍ਤਿ ਆਵਜ੍ਜੇਨ੍ਤਾ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਆਲ਼ਵਕਸ੍ਸ ਭਵਨੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਯਕ੍ਖਸਮਾਗਮਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਆਲ਼ਵਕਸ੍ਸ ਤੁਟ੍ਠਿਂ ਪਵੇਦਯਿਂਸੁ – ''ਲਾਭਾ ਤੇ, ਆਵੁਸੋ ਆਲ਼ਵਕ, ਯਸ੍ਸ ਤੇ ਸਦੇਵਕੇ ਲੋਕੇ ਅਗ੍ਗਪੁਗ੍ਗਲੋ ਭਵਨੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ , ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਧਮ੍ਮਂ ਸੁਣਾਹੀ''ਤਿ। ਸੋ ਤੇਸਂ ਕਥਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਇਮੇ ਏਕਸ੍ਸ ਮੁਣ੍ਡਕਸਮਣਸ੍ਸ ਮਮ ਪਲ੍ਲਙ੍ਕੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨਭਾਵਂ ਕਥੇਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਅਨਤ੍ਤਮਨੋ ਕੋਧਾਭਿਭੂਤੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ''ਅਜ੍ਜ ਮਯ੍ਹਂ ਏਤੇਨ ਸਮਣੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਸਙ੍ਗਾਮੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਤਤ੍ਥ ਮੇ ਸਹਾਯਾ ਨਾਮ ਹੋਥਾ''ਤਿ ਦਕ੍ਖਿਣਪਾਦਂ ਉਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਸਟ੍ਠਿਯੋਜਨਮਤ੍ਤਂ ਪਬ੍ਬਤਕੂਟਂ ਅਕ੍ਕਮਿ, ਤਂ ਭਿਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਦ੍ਵਿਧਾ ਅਹੋਸਿ। ਇਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਆਲ਼ਵਕਯੁਦ੍ਧਂ ਵਿਤ੍ਥਾਰੇਤਬ੍ਬਂ। ਆਲ਼ਵਕੋ ਪਨ ਸਬ੍ਬਰਤ੍ਤਿਂ ਤਥਾਗਤੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਨਾਨਪ੍ਪਕਾਰੇਨ ਯੁਜ੍ਝਨ੍ਤੋਪਿ ਕਿਞ੍ਚਿ ਕਾਤੁਂ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੋ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਅਟ੍ਠ ਪਞ੍ਹੇ ਪੁਚ੍ਛਿ, ਸਤ੍ਥਾ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਸਿ । ਦੇਸਨਾਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲੇ ਪਤਿਟ੍ਠਾਸਿ। ਵਿਤ੍ਥਾਰੇਤ੍ਵਾ ਕਥੇਤੁਕਾਮੇਨ ਆਲ਼ਵਕਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾ (ਸਂ॰ ਨਿ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੧.੧.੨੪੬) ਓਲੋਕੇਤਬ੍ਬਾ।

ਪੁਨਦਿਵਸੇ ਉਟ੍ਠਿਤੇ ਅਰੁਣੇ ਚਾਟਿਭਤ੍ਤਾਹਰਣਵੇਲਾਯ ਸਕਲਨਗਰੇ ਗਹੇਤਬ੍ਬਯੁਤ੍ਤਂ ਦਾਰਕਂ ਅਦਿਸ੍ਵਾ ਰਞ੍ਞੋ ਆਰੋਚੇਸੁਂ। ਰਾਜਾ ਆਹ – ''ਗਣ੍ਹਿਤੁਂ ਅਯੁਤ੍ਤਟ੍ਠਾਨੇ ਪਨ ਅਤ੍ਥਿ, ਤਾਤਾ''ਤਿ। ਆਮ, ਦੇਵ, ਅਜ੍ਜ ਰਾਜਕੁਲੇ ਪੁਤ੍ਤੋ ਜਾਤੋਤਿ। ਗਚ੍ਛਥ, ਤਾਤਾ, ਮਯਂ ਜੀਵਨ੍ਤਾ ਪੁਤ੍ਤਂ

ਲਭਿਸ੍ਸਾਮ, ਚਾਟਿਭਤ੍ਤੇਨ ਨਂ ਪੇਸੇਥਾਤਿ। ਤੇ ਦੇਵਿਯਾ ਵਿਕ੍ਕਨੁਮਾਨਾਯ ਦਾਰਕਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਚਾਟਿਭਤ੍ਤੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਆਲ਼ਵਕਸ੍ਸ ਭਵਨਦ੍ਵਾਰਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ''ਹਨ੍ਦ, ਅਯ੍ਯ, ਤਵ ਭਾਗਂ ਪਟਿਚ੍ਛਾਹੀ''ਤਿ ਆਹਂਸੁ। ਆਲ਼ਵਕੋ ਤੇਸਂ ਕਥਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਅਰਿਯਸਾਵਕਤ੍ਤਾ ਲਜ੍ਜਮਾਨੋ ਅਧੋਮੁਖੋ ਨਿਸੀਦਿ। ਅਥ ਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ਆਹ – ''ਇਦਾਨਿ ਤੇ, ਆਲ਼ਵਕ, ਲਜ੍ਜਨਕਿਚ੍ਚਂ ਨਤ੍ਥਿ, ਦਾਰਕਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਮਮ ਹਤ੍ਥੇ ਠਪੇਹੀ''ਤਿ। ਤੇ ਰਾਜਪੁਰਿਸਾ ਆਲ਼ਵਕਕੁਮਾਰਂ ਆਲ਼ਵਕਸ੍ਸ ਹਤ੍ਥੇ ਠਪੇਸੁਂ, ਆਲ਼ਵਕੋ ਤਂ ਆਦਾਯ ਦਸਬਲਸ੍ਸ ਹਤ੍ਥੇ ਠਪੇਸਿ, ਸਤ੍ਥਾ ਪਟਿਗ੍ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਆਲ਼ਵਕਸ੍ਸ ਹਤ੍ਥੇ ਠਪੇਸਿ, ਆਲ਼ਵਕੋ ਤਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਰਾਜਪੁਰਿਸਾਨਂ ਹਤ੍ਥੇ ਠਪੇਸਿ। ਇਤਿਸ੍ਸ ਹਤ੍ਥਤੋ ਹਤ੍ਥਂ ਗਤਤ੍ਤਾ ''ਹਤ੍ਥਕੋ ਆਲ਼ਵਕੋ''ਤ੍ਵੇਵ ਨਾਮਂ ਅਕਂਸੁ।

ਅਥ ਨਂ ਤੇ ਰਾਜਪੁਰਿਸਾ ਤੁਟ੍ਠਮਾਨਸਾ ਆਦਾਯ ਰਞ੍ਞੋ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਅਗਮਂਸੁ। ਰਾਜਾ ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਅਜ੍ਜ ਚਾਟਿਭਤ੍ਤਂ ਨ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਤੀ''ਤਿ ਸਞ੍ਞਂ ਕਤ੍ਵਾ ''ਕਸ੍ਮਾ, ਤਾਤਾ, ਏਵਮੇਵ ਆਗਤਤ੍ਥਾ''ਤਿ ਆਹ। ਦੇਵ, ਰਾਜਕੁਲਸ੍ਸ ਤੁਟ੍ਠਿ ਚ ਵਡ੍ਢਿ ਚ, ਸਤ੍ਥਾ ਆਲ਼ਵਕਸ੍ਸ ਭਵਨੇ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਆਲ਼ਵਕਂ ਦਮੇਤ੍ਵਾ ਉਪਾਸਕਤ੍ਤੇ ਪਤਿਟ੍ਠਾਪੇਤ੍ਵਾ ਕੁਮਾਰਂ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਦਾਪੇਸੀਤਿ। ਸਤ੍ਥਾਪਿ ਆਲ਼ਵਕਂ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਂ ਗਾਹਾਪੇਤ੍ਵਾ ਆਲ਼ਵਿਨਗਰਾਭਿਮੁਖੋ ਪਾਯਾਸਿ। ਸੋ ਨਗਰਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਨ੍ਤੋ ਲਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾਵ ਓਸਕ੍ਕਤਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਨਂ ਓਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ''ਲਜ੍ਜਸਿ, ਆਲ਼ਵਕਾ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ਆਮ, ਭਨ੍ਤੇ, ਨਗਰਵਾਸਿਨੋ ਮਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਮਾਤਿਮਰਣਂ ਪਿਤਿਮਰਣਂ ਪੁਤ੍ਤਦਾਰਮਰਣਞ੍ਚ ਪਾਪੁਣਿਂਸੁ। ਤੇ ਮਂ ਪਸ੍ਸਿਤ੍ਵਾ ਦਣ੍ਡੇਹਿਪਿ ਲੇਡ੍ਡੂਹਿਪਿ ਪਹਰਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਓਸਕ੍ਕਾਮਿ, ਭਨ੍ਤੇਤਿ। ''ਆਲ਼ਵਕ, ਨਤ੍ਥਿ ਤੇ ਮਯਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਸ੍ਸ ਭਯਂ, ਵਿਸ੍ਸਤ੍ਥੋ ਏਹੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਨਗਰਸ੍ਸ ਅਵਿਦੂਰੇ ਠਾਨੇ ਵਨਸਣ੍ਡੇ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਆਲ਼ਵਕਰਾਜਾਪਿ ਨਾਗਰੇ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥੁ ਪਚ੍ਚੁਗ੍ਗਮਨਂ ਗਤੋ। ਸਤ੍ਥਾ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਪਰਿਸਾਯ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਸਿ, ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਚਤੁਰਾਸੀਤਿ ਪਾਣਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਅਮਤਪਾਨਂ ਪਿਵਿਂਸੁ। ਤੇ ਆਲ਼ਵਕਸ੍ਸ ਤਤ੍ਥੇਵ ਵਸਨਟ੍ਠਾਨਂ ਕਤ੍ਵਾ ਅਨੁਸਂਵਚ੍ਛਰਂ ਬਲਿਕਮ੍ਮਂ ਪਟ੍ਠਪੇਸੁਂ।

ਆਲ਼ਵਕੋਪਿ ਨਾਗਰੇ ਧਮ੍ਮਿਕਾਯ ਰਕ੍ਖਾਯ ਸਙ੍ਗਣ੍ਹਿ। ਸੋਪਿ ਆਲ਼ਵਕਕੁਮਾਰੋ ਵੁਡ੍ਢਿਪ੍ਪਤ੍ਤੋ ਸਤ੍ਥੁ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਤੀਣਿ ਮਗ੍ਗਫਲਾਨਿ ਪਟਿਵਿਜ੍ਝਿ। ਸੋ ਸਬ੍ਬਕਾਲਂ ਅਰਿਯਸਾਵਕਉਪਾਸਕਾਨਂ ਪਞ੍ਚਹਿ ਸਤੇਹਿ ਪਰਿਵੁਤੋ ਚਰਤਿ। ਅਥੇਕਦਿਵਸਂ ਤੇਹਿ ਉਪਾਸਕੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਨਿਸੀਦਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਸੁਵਿਨੀਤਂ ਪਰਿਸਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਮਹਤੀ ਤੇ, ਆਲ਼ਵਕ, ਪਰਿਸਾ, ਕਥਂ ਤਂ ਸਙ੍ਗਣ੍ਹਾਸੀ''ਤਿ ਆਹ। ਭਗਵਾ ਦਾਨੇਨ ਤੁਸ੍ਸਨ੍ਤਂ ਦਾਨੇਨ ਸਙ੍ਗਣ੍ਹਾਮਿ, ਪਿਯਵਚਨੇਨ ਤੁਸ੍ਸਨ੍ਤਂ ਪਿਯਵਚਨੇਨ ਸਙ੍ਗਣ੍ਹਾਮਿ, ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੇਸੁ ਕਿਚ੍ਚੇਸੁ ਤੇਸਂ ਨਿਤ੍ਥਰਣੇਨ ਤੁਸ੍ਸਨ੍ਤਂ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਕਿਚ੍ਚਨਿਤ੍ਥਰਣੇਨ ਸਙ੍ਗਣ੍ਹਾਮਿ, ਸਮਾਨਤ੍ਤਟ੍ਠਾਨੇਨ ਤੁਸ੍ਸਨ੍ਤਂ ਸਮਾਨਤ੍ਤਤਾਯ ਸਙ੍ਗਣ੍ਹਾਮੀਤਿ। ਏਵਮੇਤਂ ਵਤ੍ਥੁ ਸਮੁਟ੍ਠਿਤਂ। ਅਥ ਸਤ੍ਥਾ ਅਪਰਭਾਗੇ ਜੇਤਵਨੇ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਉਪਾਸਕੇ ਠਾਨਨ੍ਤਰੇਸੁ ਠਪੇਨ੍ਤੋ ਹਤ੍ਥਕਂ ਆਲ਼ਵਕਂ ਚਤੂਹਿ ਸਙ੍ਗਹਵਤ੍ਥੂਹਿ ਪਰਿਸਂ ਸਙ੍ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਾਨਂ ਅਗ੍ਗਟ੍ਠਾਨੇ ਠਪੇਸੀਤਿ।

ਮਹਾਨਾਮਸਕ੍ਕਵਤ੍ਥੁ

੨੫੨. ਪਞ੍ਚਮੇ **ਪਣੀਤਦਾਯਕਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਪਣੀਤਰਸਦਾਯਕਾਨਂ ਮਹਾਨਾਮੋ ਸਕ੍ਕੋ ਅਗ੍ਗੋਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਸੋ ਕਿਰ ਪਦੁਮੁਤ੍ਤਰਬੁਦ੍ਧਕਾਲੇ ਹਂਸਵਤਿਯਂ ਕੁਲਗੇਹੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੋ ਸਤ੍ਥੁ ਧਮ੍ਮਕਥਂ ਸੁਣਨ੍ਤੋ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਏਕਂ ਉਪਾਸਕਂ ਪਣੀਤਰਸਦਾਯਕਾਨਂ ਅਗ੍ਗਟ੍ਠਾਨੇ ਠਪੇਨ੍ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਅਧਿਕਾਰਕਮ੍ਮਂ ਕਤ੍ਵਾ ਤਂ ਠਾਨਨ੍ਤਰਂ ਪਤ੍ਥੇਸਿ। ਸੋ ਕਪ੍ਪਸਤਸਹਸ੍ਸਂ ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸੇਸੁ ਸਂਸਰਿਤ੍ਵਾ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਬੁਦ੍ਧੁਪ੍ਪਾਦੇ ਕਪਿਲਵਤ੍ਥੁਪੁਰੇ ਸਕ੍ਯਰਾਜਕੁਲੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਵਯਪ੍ਪਤ੍ਤੋ ਦਸਬਲਸ੍ਸ ਪਠਮਦਸ੍ਸਨੇਯੇਵ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲੇ ਪਤਿਟ੍ਠਾਸਿ।

ਅਥੇਕਸ੍ਮਿਂ ਸਮਯੇ ਸਤ੍ਥਾ ਵੇਰਞ੍ਜਾਯਂ ਵਸ੍ਸਾਵਾਸਂ ਵਸਿਤ੍ਵਾ ਅਨੁਪੁਬ੍ਬੇਨ ਕਪਿਲਵਤ੍ਥੁਪੁਰਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਨਿਗ੍ਰੋਧਾਰਾਮੇ ਪਟਿਵਸਤਿ। ਮਹਾਨਾਮੋ ''ਸਤ੍ਥਾ ਆਗਤੋ''ਤਿ ਸੁਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਅਭਿਵਾਦੇਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਏਵਮਾਹ – ''ਭਗਵਾ ਸੁਤਮੇਤਂ 'ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੋ ਕਿਰ ਵੇਰਞ੍ਜਾਯਂ ਭਿਕ੍ਖਾਚਾਰੇਨ ਕਿਲਮਤੀ'ਤਿ, ਮਮ ਚਤੁਮਾਸਂ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਪਟਿਜਗ੍ਗਨੇ ਪਟਿਞ੍ਞਂ ਦੇਥ, ਅਹਂ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਸਰੀਰੇ ਓਜਂ ਪਵੇਸੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਅਧਿਵਾਸੇਸਿ। ਸੋ ਸਤ੍ਥੁ ਅਧਿਵਾਸਨਂ ਵਿਦਿਤ੍ਵਾ ਪੁਨਦਿਵਸਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਬੁਦ੍ਧਪ੍ਪਮੁਖਂ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਂ ਪਣੀਤਰਸਭੋਜਨਚਤੁਮਧੁਰਾਦੀਹਿ ਪਟਿਜਗ੍ਗਿਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਚਤੁਮਾਸਂ ਪਟਿਞ੍ਞਂ

ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਅਟ੍ਠ ਮਾਸੇ ਪੂਰੇਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਚਤੁਮਾਸਂ ਪਟਿਵ੍ਵਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਸਕਲਸਂਵਚ੍ਛਰਂ ਪਟਿਜਗ੍ਗਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਤਤੋ ਪਰਂ ਪਟਿਵ੍ਵਂ ਨਾਦਾਸਿ। ਮਹਾਨਾਮੋ ਪਨ ਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਅਪਰਾਪਰਂ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਤੇਨੇਵ ਨਿਯਾਮੇਨ ਸਕ੍ਕਾਰਂ ਕਰੋਤਿ। ਤਸ੍ਸ ਸੋ ਗੁਣੋ ਸਕਲਜਮ੍ਬੁਦੀਪੇ ਪਾਕਟੋ ਜਾਤੋ। ਏਵਮੇਤਂ ਵਤ੍ਥੁ ਸਮੁਟ੍ਠਿਤਂ। ਸਤ੍ਥਾ ਪਨ ਅਪਰਭਾਗੇ ਜੇਤਵਨੇ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਮਹਾਨਾਮਂ ਸਕ੍ਕਂ ਪਣੀਤਦਾਯਕਾਨਂ ਅਗ੍ਗਟ੍ਠਾਨੇ ਠਪੇਸੀਤਿ।

ਉਗ੍ਗਗਹਪਤਿਵਤ੍ਥੁ

੨੫੩. ਛਟ੍ਠੇ **ਮਨਾਪਦਾਯਕਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਮਨਾਪਂ ਚਿਤ੍ਤਰੁਚਿਤਭੋਜਨਂ ਦਾਯਕਾਨਂ ਉਗ੍ਗੋ ਗਹਪਤਿ, ਵੇਸਾਲਿਕੋ ਅਗ੍ਗੋਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਸੋ ਕਿਰ ਪਦੁਮੁਤ੍ਤਰਬੁਦ੍ਧਕਾਲੇ ਹਂਸਵਤਿਯਂ ਕੁਲਗੇਹੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੋ ਅਪਰਭਾਗੇ ਸਤ੍ਥੁ ਧਮ੍ਮਕਥਂ ਸੁਣਨ੍ਤੋ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਏਕਂ ਉਪਾਸਕਂ ਮਨਾਪਦਾਯਕਾਨਂ ਅਗ੍ਗਟ੍ਠਾਨੇ ਠਪੇਨ੍ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਅਧਿਕਾਰਕਮ੍ਮਂ ਕਤ੍ਵਾ ਤਂ ਠਾਨਨ੍ਤਰਂ ਪਤ੍ਥੇਸਿ। ਸੋ ਕਪ੍ਪਸਤਸਹਸ੍ਸਂ ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸੇਸੁ ਸਂਸਰਿਤ੍ਵਾ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਬੁਦ੍ਧੁਪ੍ਪਾਦੇ ਵੇਸਾਲਿਯਂ ਸੇਟ੍ਠਿਕੁਲੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ। ਤਸ੍ਸ ਜਾਤਕਾਲੇ ਨਾਮਂ ਅਨਿਯਾਮਿਤਂ। ਅਪਰਭਾਗੇ ਪਨਸ੍ਸ ਅਤ੍ਤਭਾਵੋਪਿ ਉਗ੍ਗਤੋ ਅਹੋਸਿ ਸਮਿਦ੍ਧੋ, ਅਲਙ੍ਕਤਤੋਰਣਂ ਵਿਯ ਉਸ੍ਸਿਤਚਿਤ੍ਤਪਟੋ ਵਿਯ ਚ ਅਤਿਵਿਰੋਚਿਤ੍ਥ। ਗੁਣਾਪਿਸ੍ਸ ਉਗ੍ਗਤਾ ਅਹੇਸੁਂ। ਸੋ ਇਮੇਸਂ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਉਗ੍ਗਤਤ੍ਤਾ **ਉਗ੍ਗਸੇਟ੍ਠਿ**ਤ੍ਵੇਵ ਸਙ੍ਖਂ ਗਤੋ। ਸੋ ਪਨਾਯਂ ਦਸਬਲਸ੍ਸ ਪਠਮਦਸ੍ਸਨੇਯੇਵ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲੇ ਪਤਿਟ੍ਠਾਯ ਅਪਰਭਾਗੇ ਤੀਣਿਪਿ ਮਗ੍ਗਫਲਾਨਿ ਸਚ੍ਛਾਕਾਸਿ। ਸੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਮਹਲ੍ਲਕਕਾਲੇ ਰਹੋਗਤੋ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਯਂ ਯਂ ਮਯ੍ਹਂ ਪਿਯਂ ਮਨਾਪਂ, ਤਂ ਤਦੇਵ ਦਸਬਲਸ੍ਸ ਦਸ੍ਸਾਮਿ, ਇਦਂ ਮੇ ਸਤ੍ਥੁ ਸਮ੍ਮੁਖਾਪਿ ਸੁਤਂ 'ਮਨਾਪਦਾਯੀ ਲਭਤੇ ਮਨਾਪ'''ਨ੍ਤਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਏਤਦਹੋਸਿ – ''ਅਪਿ ਨੁ ਖੋ ਮੇ ਚਿਤ੍ਤਂ ਜਾਨਿਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾਪਿ ਨਿਵੇਸਨਦ੍ਵਾਰਂ ਆਗਚ੍ਛੇਯ੍ਯਾ''ਤਿ।

ਸਤ੍ਥਾਪਿ ਖੋ ਤਸ੍ਸ ਚਿਤ੍ਤਂ ਞਤ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਪਰਿਵੁਤੋ ਨਿਵੇਸਨਦ੍ਵਾਰੇਯੇਵ ਪਾਤੁਰਹੋਸਿ। ਸੋ ''ਸਤ੍ਥਾ ਆਗਤੋ''ਤਿ ਸੁਤ੍ਵਾ ਅਤਿਵਿਯ ਉਸ੍ਸਾਹਜਾਤੋ ਦਸਬਲਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਚਪਤਿਟ੍ਠਿਤੇਨ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥੁ ਪਤ੍ਤਂ ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਘਰਂ ਪਵੇਸੇਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਵਰਬੁਦ੍ਧਾਸਨੇ ਸਤ੍ਥਾਰਂ, ਅਵਸੇਸਆਸਨੇਸੁ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਂ ਨਿਸੀਦਾਪੇਤ੍ਵਾ ਬੁਦ੍ਧਪ੍ਪਮੁਖਂ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਂ ਨਾਨਗ੍ਗਰਸੇਹਿ ਪਰਿਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਭਤ੍ਤਕਿਚ੍ਚਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਏਵਮਾਹ – ''ਸਮ੍ਮੁਖਾ ਮੇਤਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਭਗਵਤੋ ਸੁਤਂ ਸਮ੍ਮੁਖਾ ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤਂ 'ਮਨਾਪਦਾਯੀ ਲਭਤੇ ਮਨਾਪ'''ਨ੍ਤਿ। ਯਂ ਯਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਮਯ੍ਹਂ ਮਨਾਪਂ, ਤਂ ਤਂ ਮਯਾ ਬੁਦ੍ਧਪ੍ਪਮੁਖਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਦਿਨ੍ਨਮੇਵਾ''ਤਿ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਜਾਨਾਪੇਤ੍ਵਾ ਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਯਂ ਯਂ ਤਸ੍ਸ ਮਨਾਪਂ, ਤਂ ਤਂ ਬੁਦ੍ਧਪ੍ਪਮੁਖਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਦੇਤਿ। ਤਂ ਪਨ ਸਬ੍ਬਂ ਪਞ੍ਚਕਨਿਪਾਤੇ ਉਗ੍ਗਸੁਤ੍ਤੇ ਵਿਤ੍ਥਾਰਤੋ ਆਗਮਿਸ੍ਸਤਿ। ਏਵਮੇਤਂ ਵਤ੍ਥੁ ਸਮੁਟ੍ਠਿਤਂ। ਸਤ੍ਥਾ ਅਪਰਭਾਗੇ ਜੇਤਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਤਂ ਉਪਾਸਕਂ ਮਨਾਪਦਾਯਕਾਨਂ ਅਗ੍ਗਟ੍ਠਾਨੇ ਠਪੇਸੀਤਿ।

ਉਗ੍ਗਤਗਹਪਤਿਵਤ੍ਥੁ

੨੫੪. ਸਤ੍ਤਮੇ **ਸਙ੍ਘੁਪਟ੍ਠਾਕਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਉਪਟ੍ਠਾਕਾਨਂ ਹਤ੍ਥਿਗਾਮਕੋ ਉਗ੍ਗਤੋ ਗਹਪਤਿ, ਅਗ੍ਗੋਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਸੋਪਿ ਪਦੁਮੁਤ੍ਤਰਬੁਦ੍ਧਕਾਲੇ ਹਂਸਵਤਿਯਂ ਕੁਲਗੇਹੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੋ ਅਪਰਭਾਗੇ ਸਤ੍ਥੁ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਏਕਂ ਉਪਾਸਕਂ ਸਙ੍ਘੁਪਟ੍ਠਾਕਾਨਂ ਅਗ੍ਗਟ੍ਠਾਨੇ ਠਪੇਨ੍ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਅਧਿਕਾਰਕਮ੍ਮਂ ਕਤ੍ਵਾ ਤਂ ਠਾਨਨ੍ਤਰਂ ਪਤ੍ਥੇਸਿ। ਸੋ ਕਪ੍ਪਸਤਸਹਸ੍ਸਂ ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸੇਸੁ ਸਂਸਰਿਤ੍ਵਾ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਬੁਦ੍ਧੁਪ੍ਪਾਦੇ ਹਤ੍ਥਿਗਾਮੇ ਸੇਟ੍ਠਿਕੁਲੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਉਗ੍ਗਤਕੁਮਾਰੋਤਿ ਨਾਮਂ ਅਕਂਸੁ।

ਸੋ ਅਪਰਭਾਗੇ ਘਰਾਵਾਸੇ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤੋ ਪਿਤੁ ਅਚ੍ਚਯੇਨ ਸੇਟ੍ਠਿਟ੍ਠਾਨਂ ਪਾਪੁਣਿ। ਤੇਨ ਸਮਯੇਨ ਸਤ੍ਥਾ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਪਰਿਵੁਤੋ ਚਾਰਿਕਂ ਚਰਨ੍ਤੋ ਹਤ੍ਥਿਗਾਮਂ ਪਤ੍ਵਾ ਨਾਗਵਨੁਯ੍ਯਾਨੇ ਵਿਹਰਤਿ। ਤਦਾ ਅਯਂ ਉਗ੍ਗਤਸੇਟ੍ਠਿ ਸਤ੍ਤਾਹਂ ਪਾਨਮਦਮਤ੍ਤੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਨਾਟਕੇਹਿ ਪਰਿਵੁਤੋ ਨਾਗਵਨੁਯ੍ਯਾਨਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਰਿਚਾਰਯਮਾਨੋ ਦਸਬਲਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਬਲਵਹਿਰੋਤ੍ਤਪ੍ਪਂ ਪਚ੍ਚੁਪਟ੍ਠਾਪੇਸਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਨ੍ਤਸ੍ਸ ਸਬ੍ਬੋ ਸੁਰਾਮਦੋ ਅਬ੍ਭਤ੍ਥਂ ਅਗਮਾਸਿ। ਸੋ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਨਿਸੀਦਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਸਤ੍ਥਾ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਸਿ। ਦੇਸਨਾਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਤੀਣਿ ਮਗ੍ਗਫਲਾਨਿ ਪਟਿਵਿਜ੍ਝਿ। ਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਨਾਟਕਾਨਿ ''ਤੁਮ੍ਹੇ ਯਥਾਸੁਖਂ ਗਚ੍ਛਥਾ''ਤਿ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ਦਾਨਾਭਿਰਤੋ ਹੁਤ੍ਵਾ

ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਦਾਨਮੇਵ ਦੇਤਿ। ਦੇਵਤਾ ਰਤ੍ਤਿਭਾਗਸਮਨਨ੍ਤਰੇ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸੇਟ੍ਠਿਸ੍ਸ ਆਰੋਚੇਨ੍ਤਿ – ‘‘ਗਹਪਤਿ, ਅਸੁਕੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਤੇਵਿਜ੍ਜੋ, ਅਸੁਕੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਛਲਭਿਞ੍ਞੋ, ਅਸੁਕੋ ਸੀਲਵਾ, ਅਸੁਕੋ ਦੁਸ੍ਸੀਲੋ’’ਤਿ। ਸੋ ਤਾਸਂ ਵਚਨਂ ਸੁਤ੍ਵਾਪਿ ਗੁਣਂ ਤਾਵ ਯਥਾਭੂਤਤੋ ਜਾਨਾਤਿ, ਦੇਯ੍ਯਧਮ੍ਮਂ ਪਨ ਸਮਚਿਤ੍ਤੇਨੇਵ ਦੇਤਿ। ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾਪਿ ਤਮੇਵ ਗੁਣਂ ਕਥੇਤਿ। ਅਪਰਭਾਗੇ ਸਤ੍ਥਾ ਜੇਤਵਨੇ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਤਂ ਗਹਪਤਿਂ ਸਙ੍ਘੁਪਟ੍ਠਾਕਾਨਂ ਅਗ੍ਗਟ੍ਠਾਨੇ ਠਪੇਸੀਤਿ।

ਸੂਰਮ੍ਬਟ੍ਠਵਤ੍ਥੁ

੨੫੫. ਅਟ੍ਠਮੇ **ਅਵੇਚ੍ਚਪ੍ਪਸਨ੍ਨਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਅਵਿਗਚ੍ਛਨਸਭਾਵੇਨ ਅਚਲੇਨ ਪਸਾਦੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਾਨਂ ਸੂਰਮ੍ਬਟ੍ਠੋ ਅਗ੍ਗੋਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਅਯਂ ਕਿਰ ਪਦੁਮੁਤ੍ਤਰਬੁਦ੍ਧਕਾਲੇ ਹਂਸਵਤਿਯਂ ਕੁਲਗੇਹੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੋ ਸਤ੍ਥੁ ਧਮ੍ਮਕਥਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਏਕਂ ਉਪਾਸਕਂ ਅਵੇਚ੍ਚਪ੍ਪਸਨ੍ਨਾਨਂ ਅਗ੍ਗਟ੍ਠਾਨੇ ਠਪੇਨ੍ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਅਧਿਕਾਰਕਮ੍ਮਂ ਕਤ੍ਵਾ ਤਂ ਠਾਨਨ੍ਤਰਂ ਪਤ੍ਥੇਸਿ। ਸੋ ਕਪ੍ਪਸਤਸਹਸ੍ਸਂ ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸੇਸੁ ਸਂਸਰਿਤ੍ਵਾ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਬੁਦ੍ਧੁਪ੍ਪਾਦੇ ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਸੇਟ੍ਠਿਕੁਲੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ, ਸੂਰਮ੍ਬਟ੍ਠੋਤਿਸ੍ਸ ਨਾਮਂ ਅਕਂਸੁ।

ਸੋ ਅਪਰਭਾਗੇ ਵਯਪ੍ਪਤ੍ਤੋ ਘਰਾਵਾਸੇ ਪਤਿਟ੍ਠਾਯ ਅਞ੍ਞਤਿਤ੍ਥਿਯਾਨਂ ਉਪਟ੍ਠਾਕੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਚਰਤਿ। ਅਥ ਸਤ੍ਥਾ ਪਚ੍ਚੂਸਸਮਯੇ ਲੋਕਂ ਵੋਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ਤਸ੍ਸ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਮਗ੍ਗਹੇਤੁਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖਾਚਾਰਵੇਲਾਯ ਨਿਵੇਸਨਦ੍ਵਾਰਂ ਅਗਮਾਸਿ। ਸੋ ਦਸਬਲਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ‘‘ਸਮਣੋ ਗੋਤਮੋ ਮਹਾਕੁਲੇ ਚੇਵ ਜਾਤੋ, ਲੋਕੇ ਚ ਅਭਿਞ੍ਞਾਤੋ, ਤੇਨਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਅਗਮਨਂ ਨਾਮ ਨ ਯੁਤ੍ਤ’’ਨ੍ਤਿ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਾਦੇਸੁ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਪਤ੍ਤਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਘਰਂ ਪਵੇਸੇਤ੍ਵਾ ਮਹਾਰਹੇ ਪਲ੍ਲਙ੍ਕੇ ਨਿਸੀਦਾਪੇਤ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖਂ ਦਤ੍ਵਾ ਭਤ੍ਤਕਿਚ੍ਚਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਨਿਸੀਦਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਤਸ੍ਸ ਚਰਿਤਵਸੇਨ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਸਿ। ਦੇਸਨਾਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲੇ ਪਤਿਟ੍ਠਹਿ। ਸਤ੍ਥਾਪਿ ਤਂ ਦਮੇਤ੍ਵਾ ਵਿਹਾਰਮੇਵ ਗਤੋ।

ਤਤੋ ਮਾਰੋ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ‘‘ਅਯਂ ਸੂਰਮ੍ਬਟ੍ਠੋ ਨਾਮ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਸਨ੍ਤਕੋ, ਸਤ੍ਥਾ ਪਨਸ੍ਸ ਅਜ੍ਜ ਗੇਹਂ ਗਤੋ, ਕਿਂ ਨੁ ਖੋ ਸਤ੍ਥੁ ਧਮ੍ਮਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਮਗ੍ਗਪਾਤੁਭਾਵਂ ਅਕਰਿਤ੍ਥਾਤਿ ਯਾਵਸ੍ਸ ਮਮ ਵਿਸਯਾ ਅਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤਭਾਵਂ ਵਾ ਅਨਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤਭਾਵਂ ਵਾ ਜਾਨਾਮੀ’’ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਕਾਮਰੂਪਿਤਾਯ ਦਸਬਲਸ੍ਸ ਸਰਿਕ੍ਖਕਂ ਰੂਪਂ ਮਾਪੇਤ੍ਵਾ ਚੀਵਰਗ੍ਗਹਣਮ੍ਪਿ ਪਤ੍ਤਗ੍ਗਹਣਮ੍ਪਿ ਬੁਦ੍ਧਾਕਪ੍ਪੇਨੇਵ ਕਤ੍ਵਾ ਦ੍ਵਤ੍ਤਿਂਸਲਕ੍ਖਣਧਰੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਸੂਰਮ੍ਬਟ੍ਠਸ੍ਸ ਗੇਹਦ੍ਵਾਰੇ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਸੂਰਮ੍ਬਟ੍ਠੋਪਿ ‘‘ਪੁਨ ਦਸਬਲੋ ਆਗਤੋ’’ਤਿ ਸੁਤ੍ਵਾ ‘‘ਬੁਦ੍ਧਾਨਂ ਅਨਿਯ੍ਯਾਨਿਕਗਮਨਂ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ, ਕੇਨ ਨੁ ਖੋ ਕਾਰਣੇਨ ਆਗਤੋ’’ਤਿ ਵੇਗੇਨ ‘‘ਦਸਬਲੋ’’ਤਿ ਸਞ੍ਞਾਯ ਤਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਅਭਿਵਾਦੇਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਠਿਤੋ, ‘‘ਭਨ੍ਤੇ, ਤੁਮ੍ਹੇ ਇਦਾਨੇਵ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਗੇਹੇ ਭਤ੍ਤਕਿਚ੍ਚਂ ਕਤ੍ਵਾ ਗਤਾ, ਕਿਂ ਨੁ ਖੋ ਕਾਰਣਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਪੁਨ ਆਗਤਤ੍ਥਾ’’ਤਿ ਆਹ। ‘‘ਸੂਰਮ੍ਬਟ੍ਠ ਮਯਾ ਧਮ੍ਮਂ ਕਥੇਨ੍ਤੇਨ ਏਕਂ ਅਨੁਪਧਾਰੇਤ੍ਵਾ ਕਥਿਤਂ। ਮਯਾ ਹਿ ਪਞ੍ਚਕ੍ਖਨ੍ਧਾ ‘ਸਬ੍ਬੇਵ ਅਨਿਚ੍ਚਾ ਦੁਕ੍ਖਾ ਅਨਤ੍ਤਾ’ਤਿ ਕਥਿਤਾ, ਨ ਪਨੇਤੇ ਸਬ੍ਬੇਵ ਏਵਰੂਪਾ। ਏਕਚ੍ਚੇ ਹਿ ਖਨ੍ਧਾ ਨਿਚ੍ਚਾ ਧੁਵਾ ਸਸ੍ਸਤਾ ਅਤ੍ਥੀ’’ਤਿ ਆਹ।

ਤਤੋ ਸੂਰਮ੍ਬਟ੍ਠੋ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ‘‘ਅਯਂ ਕਥਾ ਅਤਿਵਿਯ ਭਾਰਿਯਾ। ਬੁਦ੍ਧਾਨਞ੍ਹਿ ਅਨੁਪਧਾਰੇਤ੍ਵਾ ਕਥਨਂ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ, ਦਸਬਲਸ੍ਸ ਮਾਰੋ ਕਿਰ ਪਟਿਪਕ੍ਖੋ, ਅਦ੍ਧਾ ਅਯਂ ਮਾਰੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ – ‘‘ਮਾਰੋਸਿ ਤ੍ਵ’’ਨ੍ਤਿ ਆਹ। ਅਰਿਯਸਾਵਕੇਨ ਕਥਿਤਕਥਾ ਤਸ੍ਸ ਫਰਸੁਪ੍ਪਹਾਰੋ ਵਿਯ ਅਹੋਸਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਸਕਭਾਵੇਨ ਠਾਤੁਂ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੋ ‘‘ਆਮ, ਸੂਰਮ੍ਬਟ੍ਠ, ਅਹਂ ਮਾਰੋ’’ਤਿ ਆਹ। ‘‘ਤਾਦਿਸਾਨਂ ਮਾਰਾਨਂ ਸਤਮ੍ਪਿ ਸਹਸ੍ਸਮ੍ਪਿ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਮਮ ਸਦ੍ਧਂ ਚਾਲੇਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋਤਿ, ਮਹਾਗੋਤਮੋ ਦਸਬਲੋ ਮਯ੍ਹਂ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਨ੍ਤੋ ‘ਸਬ੍ਬੇ ਸਙ੍ਖਾਰਾ ਅਨਿਚ੍ਚਾ’ਤਿ ਬੋਧੇਤ੍ਵਾ ਦੇਸੇਸਿ, ਮਾ ਮੇ ਘਰਦ੍ਵਾਰੇ ਤਿਟ੍ਠਾ’’ਤਿ ਅਚ੍ਛਰਂ ਪਹਰਿ। ਮਾਰੋ ਤਸ੍ਸ ਵਚਨਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਪਟਿਪ੍ਫਰਿਤ੍ਵਾ ਕਥੇਤੁਂ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੋ ਤਤ੍ਥੇਵ ਅਨ੍ਤਰਧਾਯਿ। ਸੂਰਮ੍ਬਟ੍ਠੋਪਿ ਸਾਯਨ੍ਹਸਮਯੇ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਮਾਰੇਨ ਕਤਕਿਰਿਯਂ ਕਥੇਤ੍ਵਾ, ‘‘ਭਨ੍ਤੇ, ਏਵਂ ਮਾਰੋ ਮਮ ਸਦ੍ਧਂ ਚਾਲੇਤੁਂ ਵਾਯਮਿਤ੍ਥਾ’’ਤਿ ਆਹ। ਸਤ੍ਥਾ ਏਤਦੇਵ ਕਾਰਣਂ ਅਟ੍ਠੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਕਤ੍ਵਾ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਸਾਸਨੇ ਸੂਰਮ੍ਬਟ੍ਠਂ ਅਵੇਚ੍ਚਪ੍ਪਸਨ੍ਨਾਨਂ ਅਗ੍ਗਟ੍ਠਾਨੇ ਠਪੇਸੀਤਿ।

ਜੀਵਕਵਤ੍ਥੁ

੨੫੬. ਨਵਮੇ **ਪੁਗ੍ਗਲਪ੍ਪਸਨ੍ਨਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਪੁਗ੍ਗਲਿਯਪ੍ਪਸਾਦੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਾਨੰ ਉਪਾਸਕਾਨੰ ਜੀਵਕੋ ਕੋਮਾਰਭਚ੍ਚੋ ਅਗ੍ਗੋਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਸੋ ਹਿ ਪਦੁਮੁਤ੍ਤਰਬੁਦ੍ਧਕਾਲੇ ਹੰਸਵਤਿਯੰ ਕੁਲਗੇਹੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੋ । ਸਤ੍ਥੁ ਧਮ੍ਮਕਥੰ ਸੁਣਨ੍ਤੋ ਸਤ੍ਥਾਰੰ ਏਕੰ ਉਪਾਸਕੰ ਪੁਗ੍ਗਲਪ੍ਪਸਨ੍ਨਾਨੰ ਅਗ੍ਗਟ੍ਠਾਨੇ ਠਪੇਨ੍ਤੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ਅਧਿਕਾਰਕਮ੍ਮੰ ਕਤ੍ਵਾ ਤੰ ਠਾਨਨ੍ਤਰੰ ਪਤ੍ਥੇਸਿ। ਸੋ ਕਪ੍ਪਸਤਸਹਸ੍ਸੰ ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸੇਸੁ ਸੰਸਰਿਤ੍ਵਾ ਇਮਸ੍ਮਿੰ ਬੁਦ੍ਧੁਪ੍ਪਾਦੇ ਰਾਜਗਹਨਗਰੇ ਅਭਯਰਾਜਕੁਮਾਰੰ ਪਟਿਚ੍ਚ ਸਾਲਵਤਿਯਾ ਨਾਮ ਰੂਪੂਪਜੀਵਿਨਿਯਾ ਕੁਚ੍ਛਿਮ੍ਹਿ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੋ। ਰੂਪੂਪਜੀਵਿਨਿਯੋ ਚ ਨਾਮ ਵਿਜਾਤਕਾਲੇ ਸਚੇ ਪੁਤ੍ਤੋ ਹੋਤਿ, ਛਡ੍ਡੇਨ੍ਤਿ। ਸਚੇ ਧੀਤਾ, ਪਟਿਜਗ੍ਗਨ੍ਤਿ। ਇਤਿ ਸਾ ਤੰ ਦਾਰਕੰ ਕਤ੍ਤਰਸੁਪ੍ਪਕੇਨ ਸਙ੍ਕਾਰਕੂਟੇ ਛਡ੍ਡਾਪੇਸਿ। ਅਥ ਨੰ ਅਭਯੋ ਰਾਜਕੁਮਾਰੋ ਰਾਜੁਪਟ੍ਠਾਨੰ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਤੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਕਿੰ, ਭਣੇ, ਏਤੰ ਕਾਕੇਹਿ ਸਮ੍ਪਰਿਕਿਣ੍ਣ''ਨ੍ਤਿ ਮਨੁਸ੍ਸੇ ਪੇਸੇਤ੍ਵਾ ''ਦਾਰਕੋ ਦੇਵਾ''ਤਿ। ਜੀਵਤਿ, ਭਣੇਤਿ, ''ਜੀਵਤਿ, ਦੇਵਾ''ਤਿ ਸੁਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਨ੍ਤੇਪੁਰੇ ਪੋਸਾਪੇਸਿ। ਤਸ੍ਸ ਜੀਵਤੀਤਿ ਕਥਿਤਤ੍ਤਾ ਜੀਵਕੋਤਿ ਨਾਮੰ ਅਕੰਸੁ, ਕੁਮਾਰੇਨ ਪੋਸਾਪਿਤੋਤਿ ਕੋਮਾਰਭਚ੍ਚੋਤਿ ਨਾਮੰ ਅਕੰਸੁ।

ਸੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸੋਲ਼ਸਵਸ੍ਸੁਦ੍ਦੇਸਿਕਕਾਲੇ ਤਕ੍ਕਸਿਲੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਵੇਜ੍ਜਸਿਪ੍ਪੰ ਉਗ੍ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਵਾ ਬਿਮ੍ਬਿਸਾਰਰਞ੍ਞੋ ਸਨ੍ਤਿਕਾ ਸਕ੍ਕਾਰੰ ਲਭਿਤ੍ਵਾ ਚਣ੍ਡਪਜ੍ਜੋਤਸ੍ਸ ਰਞ੍ਞੋ ਰੋਗੰ ਫਾਸੁਕੰ ਅਕਾਸਿ। ਸੋ ਤਸ੍ਸ ਪਞ੍ਚ ਤਣ੍ਡੁਲਸਕਟਸਤਾਨਿ ਸੋਲ਼ਸ ਕਹਾਪਣਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਦੁਸ੍ਸਸਹਸ੍ਸਪਰਿਵਾਰੰ ਅਨਗ੍ਘੰ ਸਿਵੇਯ੍ਯਕੰ ਦੁਸ੍ਸਯੁਗਞ੍ਚ ਪੇਸੇਸਿ। ਤਸ੍ਮਿੰ ਸਮਯੇ ਸਤ੍ਥਾ ਰਾਜਗਹੰ ਉਪਨਿਸ੍ਸਾਯ ਗਿਜ੍ਝਕੂਟੇ ਪਬ੍ਬਤੇ ਵਿਹਰਤਿ। ਜੀਵਕੋ ਸਤ੍ਥੁ ਉਸ੍ਸਨ੍ਨਧਾਤੁਕੇ ਕਾਯੇ ਵਿਰੇਚਨੰ ਦਤ੍ਵਾ ਭੇਸਜ੍ਜੰ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ''ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਪਚ੍ਚਯਾ ਮਮ ਸਨ੍ਤਕਾਵ ਹੋਨ੍ਤੂ''ਤਿ ਸਤ੍ਥਾਰੰ ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਿਹਾਰੇ ਵਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥੁ ਭੇਸਜ੍ਜੰ ਕਤ੍ਵਾ ਤੰ ਦੁਸ੍ਸਯੁਗੰ ਉਪਨੇਤ੍ਵਾ ''ਇਦੰ, ਭਨ੍ਤੇ, ਤੁਮ੍ਹੇਯੇਵ ਪਰਿਭੋਗੰ ਕਰੋਥਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਤੇਨ ਸਦ੍ਧਿੰ ਲਦ੍ਧੰ ਦੁਸ੍ਸਸਹਸ੍ਸੰ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਅਦਾਸਿ। ਅਯਮੇਤ੍ਥ ਸਙ੍ਖੇਪੋ, ਵਿਤ੍ਥਾਰੇਨ ਪਨ ਜੀਵਕਵਤ੍ਥੁ ਖਨ੍ਧਕੇ (ਮਹਾਵ॰ ੩੨੬ ਆਦਯੋ) ਆਗਤਮੇਵ। ਸਤ੍ਥਾ ਅਪਰਭਾਗੇ ਜੇਤਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਜੀਵਕੰ ਕੋਮਾਰਭਚ੍ਚੰ ਪੁਗ੍ਗਲਪ੍ਪਸਨ੍ਨਾਨੰ ਅਗ੍ਗਟ੍ਠਾਨੇ ਠਪੇਸੀਤਿ।

ਨਕੁਲਪਿਤੁਗਹਪਤਿਵਤ੍ਥੁ

੨੫੭. ਦਸਮੇ **ਵਿਸ੍ਸਾਸਕਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਵਿਸ੍ਸਾਸਿਕਕਥੰ ਕਥੇਨ੍ਤਾਨੰ ਉਪਾਸਕਾਨੰ ਅਨ੍ਤਰੇ, ਨਕੁਲਪਿਤਾ ਗਹਪਤਿ, ਅਗ੍ਗੋਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਸੋ ਕਿਰ ਪਦੁਮੁਤ੍ਤਰਬੁਦ੍ਧਕਾਲੇ ਹੰਸਵਤਿਯੰ ਕੁਲਗੇਹੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੋ ਸਤ੍ਥੁ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨੰ ਸੁਣਨ੍ਤੋ ਸਤ੍ਥਾਰੰ ਏਕੰ ਉਪਾਸਕੰ ਵਿਸ੍ਸਾਸਕਾਨੰ ਅਗ੍ਗਟ੍ਠਾਨੇ ਠਪੇਨ੍ਤੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ਅਧਿਕਾਰਕਮ੍ਮੰ ਕਤ੍ਵਾ ਤੰ ਠਾਨਨ੍ਤਰੰ ਪਤ੍ਥੇਸਿ। ਸੋ ਕਪ੍ਪਸਤਸਹਸ੍ਸੰ ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸੇਸੁ ਸੰਸਰਿਤ੍ਵਾ ਇਮਸ੍ਮਿੰ ਬੁਦ੍ਧੁਪ੍ਪਾਦੇ ਭਗ੍ਗਰਟ੍ਠੇ ਸੁਸੁਮਾਰਗਿਰਿਨਗਰੇ ਸੇਟ੍ਠਿਕੁਲੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ। ਸਤ੍ਥਾਪਿ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਪਰਿਵੁਤੋ ਚਾਰਿਕੰ ਚਰਮਾਨੋ ਤੰ ਨਗਰੰ ਪਤ੍ਵਾ ਭੇਸਕਲਾਵਨੇ ਵਿਹਰਤਿ। ਅਥਾਯੰ, ਨਕੁਲਪਿਤਾ ਗਹਪਤਿ, ਸੁਸੁਮਾਰਗਿਰਿਵਾਸੀਹਿ ਸਦ੍ਧਿੰ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਠਮਦਸ੍ਸਨੇਨੇਵ ਸੋ ਚ ਭਰਿਯਾ ਚਸ੍ਸ ਦਸਬਲੰ ''ਅਯੰ ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਪੁਤ੍ਤੋ''ਤਿ ਸਞ੍ਞੰ ਪਟ੍ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਉਭੋਪਿ ਸਤ੍ਥੁ ਪਾਦੇਸੁ ਨਿਪਤਿਤ੍ਵਾ, ''ਤਾਤ, ਤ੍ਵੰ ਏਤ੍ਤਕੰ ਕਾਲੰ ਅਮ੍ਹੇ ਛਡ੍ਡੇਤ੍ਵਾ ਕਹੰ ਵਿਚਰਸੀ''ਤਿ ਆਹੰਸੁ। ਅਯੰ ਕਿਰ, ਨਕੁਲਪਿਤਾ ਗਹਪਤਿ, ਪੁਬ੍ਬੇ ਪਞ੍ਚ ਜਾਤਿਸਤਾਨਿ ਦਸਬਲਸ੍ਸ ਪਿਤਾ ਅਹੋਸਿ, ਪਞ੍ਚ ਜਾਤਿਸਤਾਨਿ ਚੂਲ਼ਪਿਤਾ, ਪਞ੍ਚ ਜਾਤਿਸਤਾਨਿ ਮਹਾਪਿਤਾ, ਪਞ੍ਚ ਜਾਤਿਸਤਾਨਿ ਮਾਤੁਲੋ, ਨਕੁਲਮਾਤਾਪਿ ਪਞ੍ਚ ਜਾਤਿਸਤਾਨਿ ਮਾਤਾ ਅਹੋਸਿ, ਪਞ੍ਚ ਜਾਤਿਸਤਾਨਿ ਚੂਲ਼ਮਾਤਾ, ਪਞ੍ਚ ਜਾਤਿਸਤਾਨਿ ਮਹਾਮਾਤਾ, ਪਞ੍ਚ ਜਾਤਿਸਤਾਨਿ ਪਿਤੁਚ੍ਛਾ। ਇਤਿ ਦੀਘਰਤ੍ਤੰ ਅਨੁਗਤਸਿਨੇਹਤ੍ਤਾ ਦਸਬਲੰ ਦਿਸ੍ਵਾਵ ''ਪੁਤ੍ਤੋ''ਤਿ ਸਞ੍ਞੰ ਕਤ੍ਵਾ ਸਣ੍ਠਾਤੁੰ ਨਾਸਕ੍ਖਿੰਸੁ। ਸਤ੍ਥਾ ਯਾਵ ਤੇਸੰ ਚਿਤ੍ਤੰ ਸਞ੍ਞਤ੍ਤਿੰ ਨ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਤਾਵ ''ਅਪੇਥਾ''ਤਿ ਨਾਵੋਚ। ਅਥ ਨੇਸੰ ਯਥਾਮਨੇਨੇਵ ਸਤਿੰ ਪਟਿਲਭਿਤ੍ਵਾ ਮਜ੍ਝਤ੍ਤਭੂਤਾਨੰ ਆਸਯੰ ਞਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮੰ ਦੇਸੇਸਿ। ਦੇਸਨਾਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਉਭੋਪਿ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲੇ ਪਤਿਟ੍ਠਹਿੰਸੁ।

ਸਤ੍ਥਾ ਅਪਰਭਾਗੇ ਤੇਸੰ ਮਹਲ੍ਲਕਕਾਲੇ ਪੁਨ ਤੰ ਨਗਰੰ ਅਗਮਾਸਿ। ਤੇ ''ਸਤ੍ਥਾ ਆਗਤੋ''ਤਿ ਸੁਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਚਪਤਿਟ੍ਠਿਤੇਨ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਸ੍ਵਾਤਨਾਯ ਨਿਮਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਪੁਨਦਿਵਸੇ ਅਤ੍ਤਨੋ ਨਿਵੇਸਨੇ ਬੁਦ੍ਧਪ੍ਪਮੁਖੰ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੰ ਨਾਨਗ੍ਗਰਸੇਹਿ ਪਰਿਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾਰੰ ਕਤਭਤ੍ਤਕਿਚ੍ਚੰ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤੰ ਨਿਸੀਦਿੰਸੁ। ਏਕਮਨ੍ਤੰ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਖੋ ਨਕੁਲਪਿਤਾ ਗਹਪਤਿ, ਭਗਵਨ੍ਤੰ ਏਤਦਵੋਚ – ''ਯਤੋ ਮੇ, ਭਨ੍ਤੇ, ਨਕੁਲਮਾਤਾ ਗਹਪਤਾਨੀ, ਦਹਰਸ੍ਸੇਵ ਦਹਰਾ ਆਨੀਤਾ, ਨਾਭਿਜਾਨਾਮਿ ਨਕੁਲਮਾਤਰੰ ਗਹਪਤਾਨਿੰ

ਮਨਸਾਪਿ ਅਤਿਚਰਿਤਾ, ਕੁਤੋ ਪਨ ਕਾਯੇਨ। ਇਚ੍ਛੇਯਜਾਮ ਮਯਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਦਿਟ੍ਠੇ ਚੇਵ ਧਮ੍ਮੇ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਂ ਪਸ੍ਸਿਤੁਂ ਅਭਿਸਮ੍ਪਰਾਯਞ੍ਚ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਂ ਪਸ੍ਸਿਤੁ''ਨ੍ਤਿ। ਨਕੁਲਮਾਤਾਪਿ ਖੋ, ਗਹਪਤਾਨੀ, ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਏਤਦਵੋਚ – ''ਯਤੋ ਅਹਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਨਕੁਲਪਿਤੁਨੋ ਗਹਪਤਿਸ੍ਸ ਦਹਰਸ੍ਸੇਵ ਦਹਰਾ ਆਨੀਤਾ, ਨਾਭਿਜਾਨਾਮਿ ਨਕੁਲਪਿਤਰਂ ਗਹਪਤਿਂ ਮਨਸਾਪਿ ਅਤਿਚਰਿਤਾ, ਕੁਤੋ ਪਨ ਕਾਯੇਨ। ਇਚ੍ਛੇਯਜਾਮ ਮਯਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਦਿਟ੍ਠੇ ਚੇਵ ਧਮ੍ਮੇ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਂ ਪਸ੍ਸਿਤੁਂ ਅਭਿਸਮ੍ਪਰਾਯਞ੍ਚ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਂ ਪਸ੍ਸਿਤੁ''ਨ੍ਤਿ। ਅਥ ਅਪਰਭਾਗੇ ਸਤ੍ਥਾ ਜੇਤਵਨੇ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਉਪਾਸਕੇ ਪਟਿਪਾਟਿਯਾ ਠਾਨਨ੍ਤਰੇਸੁ ਠਪੇਨ੍ਤੋ ਇਮਂ ਇਮੇਸਂ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਕਥਂ ਅਟ੍ਠੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਕਤ੍ਵਾ ਨਕੁਲਪਿਤਰਂ ਗਹਪਤਿਂ ਵਿਸ੍ਸਾਸਕਾਨਂ ਅਗ੍ਗਟ੍ਠਾਨੇ ਠਪੇਸੀਤਿ।

ਛਟ੍ਠਵਗ੍ਗਵਣ੍ਣਨਾ।

ਦਸਸੁਤ੍ਤਪਟਿਮਣ੍ਡਿਤਾਯ ਉਪਾਸਕਪਾਲ਼ਿਯਾ ਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੧੪. ਏਤਦਗ੍ਗਵਗ੍ਗੋ

(੧੪) ੭. ਸਤ੍ਤਮਏਤਦਗ੍ਗਵਗ੍ਗੋ

ਸੁਜਾਤਾਵਤ੍ਥੁ

੨੫੮. ਉਪਾਸਿਕਾਪਾਲ਼ਿਯਾ ਪਠਮੇ **ਪਠਮਂ ਸਰਣਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੀਨ**ਨ੍ਤਿ ਸਬ੍ਬਪਠਮਂ ਸਰਣੇਸੁ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤਾਨਂ ਉਪਾਸਿਕਾਨਂ, ਸੁਜਾਤਾ ਨਾਮ, ਸੇਨਿਯਧੀਤਾ ਅਗ੍ਗਾਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਸਾਪਿ ਪਦੁਮੁਤ੍ਤਰਬੁਦ੍ਧਕਾਲੇ ਹਂਸਵਤਿਯਂ ਕੁਲਗੇਹੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਾ ਅਪਰਭਾਗੇ ਸਤ੍ਥੁ ਧਮ੍ਮਕਥਂ ਸੁਣਨ੍ਤੀ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਏਕਂ ਉਪਾਸਿਕਂ ਪਠਮਂ ਸਰਣਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੀਨਂ ਅਗ੍ਗਟ੍ਠਾਨੇ ਠਪੇਨ੍ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਅਧਿਕਾਰਂ ਕਤ੍ਵਾ ਤਂ ਠਾਨਨ੍ਤਰਂ ਪਤ੍ਥੇਸਿ। ਸਾ ਕਪ੍ਪਸਤਸਹਸ੍ਸਂ ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸੇਸੁ ਸਂਸਰਿਤ੍ਵਾ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਸਤ੍ਥੁ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਤੋ ਪੁਰੇਤਰਮੇਵ ਉਰੁਵੇਲਾਯਂ ਸੇਨਾਨਿਗਮੇ ਸੇਨਿਯਕੁਟੁਮ੍ਬਿਕਸ੍ਸ ਗੇਹੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਵਯਪ੍ਪਤ੍ਤਾ ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਨਿਗ੍ਰੋਧਮੂਲੇ ਪਤ੍ਥਨਂ ਅਕਾਸਿ – ''ਸਚੇ ਸਮਜਾਤਿਕਂ ਕੁਲਘਰਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਠਮਗਬ੍ਭੇ ਪੁਤ੍ਤਂ ਲਭਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਅਨੁਸਂਵਚ੍ਛਰਂ ਬਲਿਕਮ੍ਮਂ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ। ਤਸ੍ਸਾ ਸਾ ਪਤ੍ਥਨਾ ਸਮਿਜ੍ਝਿ।

ਸਾ ਮਹਾਸਤ੍ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਰਕਾਰਿਕਂ ਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸ ਛਟ੍ਠੇ ਵਸ੍ਸੇ ਪਰਿਪੁਣ੍ਣੇ ਵਿਸਾਖਪੁਣ੍ਣਮਦਿਵਸੇ ''ਪਾਤੋਵ ਬਲਿਕਮ੍ਮਂ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਰਤ੍ਤਿਯਾ ਪਚ੍ਚੂਸਸਮਯਂ ਪਚ੍ਚੁਟ੍ਠਾਯ ਧੇਨੁਯੋ ਦੁਹਾਪੇਸਿ। ਵਚ੍ਛਕਾ ਧੇਨੂਨਂ ਥਨਮੂਲਂ ਨ ਆਗਮਂਸੁ, ਥਨਮੂਲੇ ਨਵਭਾਜਨਮ੍ਹਿ ਉਪਨੀਤਮਤ੍ਤੇ ਅਤ੍ਤਨੋਵ ਧਮ੍ਮਤਾਯ ਖੀਰਧਾਰਾ ਪਤਿਂਸੁ। ਤਂ ਅਚ੍ਛਰਿਯਂ ਦਿਸ੍ਵਾ, ਸੁਜਾਤਾ, ਸਹਤ੍ਥੇਨੇਵ ਖੀਰਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਨਵਭਾਜਨੇ ਪਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਸਹਤ੍ਥੇਨੇਵ ਅਗ੍ਗਿਂ ਕਤ੍ਵਾ ਪਚਿਤੁਂ ਆਰਭਿ। ਤਸ੍ਮਿਂ ਪਾਯਾਸੇ ਪਚ੍ਚਮਾਨੇ ਮਹਨ੍ਤਮਹਨ੍ਤਾ ਬੁਬ੍ਬੁਲ਼ਾ ਉਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾ ਦਕ੍ਖਿਣਾਵਤ੍ਤਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਸਞ੍ਚਰਨ੍ਤਿ, ਏਕਫੁਸਿਤਮ੍ਪਿ ਬਹਿ ਨ ਨਿਗ੍ਗਚ੍ਛਤਿ। ਮਹਾਬ੍ਰਹ੍ਮਾ ਛਤ੍ਤਂ ਧਾਰੇਸਿ, ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਲੋਕਪਾਲਾ ਖਗ੍ਗਹਤ੍ਥਾ ਆਰਕ੍ਖਂ ਗਣ੍ਹਿਂਸੁ, ਸਕ੍ਕੋ ਅਲਾਤਾਨਿ ਸਮਾਨੇਨ੍ਤੋ ਅਗ੍ਗਿਂ ਜਾਲੇਸਿ। ਦੇਵਤਾ ਚਤੂਸੁ ਦੀਪੇਸੁ ਓਜਂ ਸਂਹਰਿਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਪਕ੍ਖਿਪਿਂਸੁ। ਸੁਜਾਤਾ, ਏਕਦਿਵਸੇਯੇਵ ਇਮਾਨਿ ਅਚ੍ਛਰਿਯਾਨਿ ਦਿਸ੍ਵਾ ਪੁਣ੍ਣਾਦਾਸਿਂ ਆਮਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਅਮ੍ਮ, ਪੁਣ੍ਣੇ ਅਜ੍ਜ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਦੇਵਤਾ ਅਤਿਵਿਯ ਪਸਨ੍ਨਾ, ਮਯਾ ਏਤ੍ਤਕਂ ਕਾਲਂ ਏਵਰੂਪਂ ਅਚ੍ਛਰਿਯਂ ਨਾਮ ਨ ਦਿਟ੍ਠਪੁਬ੍ਬਂ , ਵੇਗੇਨ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਦੇਵਟ੍ਠਾਨਂ ਪਟਿਜਗ੍ਗਾਹੀ''ਤਿ। ਸਾ ''ਸਾਧੁ, ਅਯਯੇ''ਤਿ ਤਸ੍ਸਾ ਵਚਨਂ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਤੁਰਿਤਤੁਰਿਤਾ ਰੁਕ੍ਖਮੂਲਂ ਅਗਮਾਸਿ।

ਬੋਧਿਸਤ੍ਤੋਪਿ ਖੋ ਭਿਕ੍ਖਾਚਾਰਕਾਲਂ ਆਗਮਯਮਾਨੋ ਪਾਤੋਵ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਰੁਕ੍ਖਮੂਲੇ ਨਿਸੀਦਿ। ਰੁਕ੍ਖਮੂਲਂ ਸੋਧਨਤ੍ਥਾਯ ਗਤਾ ਪੁਣ੍ਣਾ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸੁਜਾਤਾਯ ਆਰੋਚੇਸਿ – ''ਦੇਵਤਾ ਰੁਕ੍ਖਮੂਲੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨਾ''ਤਿ। ਸੁਜਾਤਾ, ''ਸਚੇ ਜੇ ਸਚ੍ਚਂ ਭਣਸਿ, ਅਦਾਸਿਂ ਕਰੋਮੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬਪਸਾਧਨਂ ਪਸਾਧੇਤ੍ਵਾ ਸਤਸਹਸ੍ਸਗ੍ਘਨਕੇ ਸੁਵਣ੍ਣਥਾਲੇ ਪਾਯਾਸਂ ਵਡ੍ਢੇਤ੍ਵਾ ਅਪਰਾਯ ਸੁਵਣ੍ਣਪਾਤਿਯਾ ਪਿਦਹਿਤ੍ਵਾ ਸੇਤਵਤ੍ਥੇਨ ਸਮ੍ਪਲਿਵੇਠੇਤ੍ਵਾ ਸਮਨ੍ਤਾ ਗਨ੍ਧਦਾਮਮਾਲਾਦਾਮਾਨਿ ਓਸਾਰੇਤ੍ਵਾ ਉਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਮਹਾਪੁਰਿਸਂ

ਦਿਸ੍ਵਾ ਬਲਵਪੀਤਿਂ ਉਪ੍ਪਾਦੇਤ੍ਵਾ ਦਿਟ੍ਠਟ੍ਠਾਨਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਓਣਤੋਣਤਾ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸੀਸਤੋ ਥਾਲਂ ਓਤਾਰੇਤ੍ਵਾ ਵਿਵਰਿਤ੍ਵਾ ਸਹੇਵ ਪਾਤਿਯਾ ਪਾਯਾਸਂ ਮਹਾਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਹਤ੍ਥੇ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ''ਯਥਾ ਮਯ੍ਹਂ ਮਨੋਰਥੋ ਨਿਪ੍ਫਨ੍ਨੋ, ਏਵਂ ਤੁਮ੍ਹਾਕਮ੍ਪਿ ਨਿਪ੍ਫਜ੍ਜਤੂ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਪਕ੍ਕਾਮਿ। ਬੋਧਿਸਤ੍ਤੋ ਨੇਰਞ੍ਜਰਾਯ ਨਦਿਯਾ ਤੀਰਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸੁਵਣ੍ਣਥਾਲਂ ਤੀਰੇ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਨ੍ਹਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਚੁਤ੍ਤਰਿਤ੍ਵਾ ਏਕੂਨਪਣ੍ਣਾਸ ਪਿਣ੍ਡੇ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਪਾਯਾਸਂ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਸੁਵਣ੍ਣਪਾਤਿਂ ਨਦਿਯਾ ਸਮ੍ਪਵਾਹੇਤ੍ਵਾ ਅਨੁਕ੍ਕਮੇਨ ਬੋਧਿਮਣ੍ਡਂ ਆਰੁਯ੍ਹ ਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁਤਂ ਪਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਤਸਤ੍ਤਾਹਂ ਬੋਧਿਮਣ੍ਡੇ ਅਤਿਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਇਸਿਪਤਨੇ ਮਿਗਦਾਯੇ ਪਵਤ੍ਤਿਤਵਰਧਮ੍ਮਚਕ੍ਕੋ ਸੁਜਾਤਾਯ ਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਯਸਦਾਰਕਸ੍ਸ ਉਪਨਿਸ੍ਸਯਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞਤਰਸ੍ਮਿਂ ਰੁਕ੍ਖਮੂਲੇ ਨਿਸੀਦਿ।

ਯਸੋਪਿ ਕੁਲਪੁਤ੍ਤੋ ਰਤ੍ਤਿਭਾਗਸਮਨਨ੍ਤਰੇ ਵਿਵਟਂ ਇਤ੍ਥਾਗਾਰਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਸਞ੍ਜਾਤਸਂਵੇਗੋ ''ਉਪਦ੍ਦੁਤਂ ਵਤ, ਭੋ, ਉਪਸਟ੍ਠਂ ਵਤ, ਭੋ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਨਿਵੇਸਨਤੋ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾਵ ਬਹਿਨਗਰੇ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਤੀਣਿ ਮਗ੍ਗਫਲਾਨਿ ਪਟਿਵਿਜ੍ਝਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਪਿਤਾ ਪਦਾਨੁਪਦਿਕੋ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਯਸਸ੍ਸ ਪਵਤ੍ਤਿਂ ਪੁਚ੍ਛਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਯਸਂ ਕੁਲਪੁਤ੍ਤਂ ਪਟਿਚ੍ਛਾਦੇਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਸਿ। ਦੇਸਨਾਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਸੋ ਸੇਟ੍ਠਿਗਹਪਤਿ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲੇ ਪਤਿਟ੍ਠਾਸਿ, ਯਸੋ ਅਰਹਤ੍ਤਫਲਂ ਪਾਪੁਣਿ। ਤਂ ਭਗਵਾ ''ਏਹਿ ਭਿਕ੍ਖੂ''ਤਿ ਆਹ, ਤਾਵਦੇਵਸ੍ਸ ਗਿਹਿਲਿਙ੍ਗਂ ਅਨ੍ਤਰਧਾਯਿ, ਇਦ੍ਧਿਮਯਪਤ੍ਤਚੀਵਰਧਰੋ ਅਹੋਸਿ। ਪਿਤਾਪਿਸ੍ਸ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਨਿਮਨ੍ਤੇਸਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਯਸਂ ਕੁਲਪੁਤ੍ਤਂ ਪਚ੍ਛਾਸਮਣਂ ਕਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਘਰਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਕਤਭਤ੍ਤਕਿਚ੍ਚੋ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਸਿ, ਦੇਸਨਾਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਯਸਸ੍ਸ ਮਾਤਾ, ਸੁਜਾਤਾ, ਪੁਰਾਣਦੁਤਿਯਿਕਾ ਚ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲੇ ਪਤਿਟ੍ਠਹਿਂਸੁ। ਤਂਦਿਵਸਂ ਅਯਂ, ਸੁਜਾਤਾ, ਤੇਵਾਚਿਕਸਰਣੇ ਪਤਿਟ੍ਠਾਸਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਸੁਣਿਸਾਯ। ਅਯਮੇਤ੍ਥ ਸਙ੍ਖੇਪੋ , ਵਿਤ੍ਥਾਰਤੋ ਪਨੇਤਂ ਵਤ੍ਥੁ ਖਨ੍ਧਕੇ (ਮਹਾਵ॰ ੨੫-੨੮) ਆਗਤਮੇਵ । ਸਤ੍ਥਾ ਅਪਰਭਾਗੇ ਪਟਿਪਾਟਿਯਾ ਉਪਾਸਿਕਾਯੋ ਠਾਨਨ੍ਤਰੇਸੁ ਠਪੇਨ੍ਤੋ ਇਮਂ ਉਪਾਸਿਕਂ ਪਠਮਂ ਸਰਣਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੀਨਂ ਅਗ੍ਗਟ੍ਠਾਨੇ ਠਪੇਸੀਤਿ।

ਵਿਸਾਖਾਵਤ੍ਥੁ

੨੫੯. ਦੁਤਿਯੇ **ਦਾਯਿਕਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਦਾਨਾਭਿਰਤਾਨਂ ਉਪਾਸਿਕਾਨਂ, ਵਿਸਾਖਾ ਮਿਗਾਰਮਾਤਾ, ਅਗ੍ਗਾਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਸਾ ਕਿਰ ਪਦੁਮੁਤ੍ਤਰਬੁਦ੍ਧਕਾਲੇ ਹਂਸਵਤਿਯਂ ਕੁਲਗੇਹੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਾ ਅਪਰਭਾਗੇ ਸਤ੍ਥੁ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸੁਣਨ੍ਤੀ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਏਕਂ ਉਪਾਸਿਕਂ ਦਾਯਿਕਾਨਂ ਅਗ੍ਗਟ੍ਠਾਨੇ ਠਪੇਨ੍ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਅਧਿਕਾਰਕਮ੍ਮਂ ਕਤ੍ਵਾ ਤਂ ਠਾਨਨ੍ਤਰਂ ਪਤ੍ਥੇਸਿ। ਸਾ ਕਪ੍ਪਸਤਸਹਸ੍ਸਂ ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸੇਸੁ ਸਂਸਰਿਤ੍ਵਾ ਕਸ੍ਸਪਬੁਦ੍ਧਕਾਲੇ ਕਿਕਿਸ੍ਸ ਕਾਸਿਰਞ੍ਞੋ ਗੇਹੇ ਸਤ੍ਤਨ੍ਨਂ ਭਗਿਨੀਨਂ ਸਬ੍ਬਕਨਿਟ੍ਠਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ। ਤਦਾ ਕਿਰ –

''ਸਮਣੀ ਸਮਣਗੁਤ੍ਤਾ ਚ, ਭਿਕ੍ਖੁਨੀ ਭਿਕ੍ਖੁਦਾਯਿਕਾ।
ਧਮ੍ਮਾ ਚੇਵ ਸੁਧਮ੍ਮਾ ਚ, ਸਙ੍ਘਦਾਸੀ ਚ ਸਤ੍ਤਮਾ''ਤਿ॥

ਇਮਾ ਸਤ੍ਤ ਭਗਿਨਿਯੋ ਅਹੇਸੁਂ। ਤਾ ਏਤਰਹਿ –

''ਖੇਮਾ ਉਪ੍ਪਲਵਣ੍ਣਾ ਚ, ਪਟਾਚਾਰਾ ਚ ਗੋਤਮੀ।
ਧਮ੍ਮਦਿਨ੍ਨਾ ਮਹਾਮਾਯਾ, ਵਿਸਾਖਾ ਚੇਵ ਸਤ੍ਤਮੀ''ਤਿ॥ –

ਏਵਂਨਾਮਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਾ। ਤਤ੍ਰਾਯਂ ਸਙ੍ਘਦਾਸੀ ਏਕਂ ਬੁਦ੍ਧਨ੍ਤਰਂ ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸੇਸੁ ਸਂਸਰਿਤ੍ਵਾ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਬੁਦ੍ਧੁਪ੍ਪਾਦੇ ਅਙ੍ਗਰਟ੍ਠੇ ਭਦ੍ਦਿਯਨਗਰੇ ਮੇਣ੍ਡਕਸੇਟ੍ਠਿਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਧਨਞ੍ਜਯਸੇਟ੍ਠਿਨੋ ਅਗ੍ਗਮਹੇਸਿਯਾ ਸੁਮਨਦੇਵਿਯਾ ਨਾਮ ਕੁਚ੍ਛਿਸ੍ਮਿਂ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ, **ਵਿਸਾਖਾ**ਤਿਸ੍ਸਾ ਨਾਮਂ ਅਕਂਸੁ। ਤਸ੍ਸਾ ਸਤ੍ਤਵਸ੍ਸਿਕਕਾਲੇ ਦਸਬਲੋ ਸੇਲਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਸ੍ਸ ਚ ਅਞ੍ਞੇਸਞ੍ਚ ਬੋਧਨੇਯ੍ਯਬਨ੍ਧਵਾਨਂ ਉਪਨਿਸ੍ਸਯਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਮਹਾਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਪਰਿਵਾਰੋ ਚਾਰਿਕਂ ਚਰਮਾਨੋ ਤਸ੍ਮਿਂ ਰਟ੍ਠੇ ਤਂ ਨਗਰਂ ਪਾਪੁਣਿ।

ਤਸ੍ਮਿਞ੍ਚ ਸਮਯੇ ਮੇਣ੍ਡਕੋ ਗਹਪਤਿ ਤਸ੍ਮਿਂ ਨਗਰੇ ਪਞ੍ਚਨ੍ਨਂ ਮਹਾਪੁਞ੍ਞਾਨਂ ਜੇਟ੍ਠਕੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਸੇਟ੍ਠਿਟ੍ਠਾਨਂ ਕਾਰੇਸਿ। **ਪਞ੍ਚ ਮਹਾਪੁਞ੍ਞਾ** ਨਾਮ ਮੇਣ੍ਡਕੋ ਸੇਟ੍ਠਿ, ਚਨ੍ਦਪਦੁਮਾ ਨਾਮ ਤਸ੍ਸੇਵ ਅਗ੍ਗਮਹੇਸੀ, ਤਸ੍ਸ ਚ ਪੁਤ੍ਤੋ ਧਨਞ੍ਚਯੋ ਨਾਮ, ਤਸ੍ਸ ਭਰਿਯਾ ਸੁਮਨਦੇਵੀ ਨਾਮ, ਮੇਣ੍ਡਕਸੇਟ੍ਠਿਸ੍ਸ ਦਾਸੋ ਪੁਣ੍ਣੋ ਨਾਮਾਤਿ। ਨ ਕੇਵਲਞ੍ਚ ਮੇਣ੍ਡਕਸੇਟ੍ਠਿਯੇਵ, ਬਿਮ੍ਬਿਸਾਰਮਹਾਰਾਜਸ੍ਸ ਪਨ ਆਣਾਪਵਤ੍ਤਿਟ੍ਠਾਨੇ **ਪਞ੍ਚ ਅਮਿਤਭੋਗਾ** ਨਾਮ ਅਹੇਸੁਂ ਜੋਤਿਕੋ ਜਟਿਲੋ ਮੇਣ੍ਡਕੋ ਪੁਣ੍ਣੋ ਕਾਕਵਲਿਯੋਤਿ। ਤੇਸੁ ਅਯਂ ਮੇਣ੍ਡਕਸੇਟ੍ਠਿ ਦਸਬਲਸ੍ਸ ਅਤ੍ਤਨੋ ਨਗਰਂ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਭਾਵਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਧਨਞ੍ਚਯਸੇਟ੍ਠਿਨੋ ਧੀਤਰਂ ਵਿਸਾਖਾਦਾਰਿਕਂ ਪਕ੍ਕੋਸਿਤ੍ਵਾ ਏਵਮਾਹ – ''ਅਮ੍ਮ, ਤੁਯ੍ਹਮ੍ਪਿ ਮਙ੍ਗਲਂ ਅਮ੍ਹਾਕਮ੍ਪਿ ਮਙ੍ਗਲਂ, ਤਵ ਪਰਿਚਾਰਿਕਾਹਿ ਪਞ੍ਚਦਾਰਿਕਾਸਤੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਪਞ੍ਚ ਰਥਸਤਾਨਿ ਆਰੁਯ੍ਹ ਪਞ੍ਚਹਿ ਦਾਸਿਸਤੇਹਿ ਪਰਿਵੁਤਾ ਦਸਬਲਸ੍ਸ ਪਚ੍ਚੁਗ੍ਗਮਨਂ ਕਰੋਹੀ''ਤਿ। ਸਾ ਪਿਤਾਮਹਸ੍ਸ ਵਚਨਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਤਥਾ ਅਕਾਸਿ। ਕਾਰਣਾਕਾਰਣੇਸੁ ਪਨ ਕੁਸਲਤ੍ਤਾ ਯਾਵਤਿਕਾ ਯਾਨਸ੍ਸ ਭੂਮਿ, ਯਾਨੇਨ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਯਾਨਾ ਪਚ੍ਚੋਰੋਹਿਤ੍ਵਾ ਪਤ੍ਤਿਕਾਵ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਅਥਸ੍ਸਾ ਚਰਿਤਵਸੇਨ ਸਤ੍ਥਾ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਸਿ। ਦੇਸਨਾਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਪਞ੍ਚਹਿ ਦਾਰਿਕਾਸਤੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲੇ ਪਤਿਟ੍ਠਾਸਿ। ਮੇਣ੍ਡਕਸੇਟ੍ਠਿਪਿ ਖੋ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਅਥ ਸਤ੍ਥਾ ਤਸ੍ਸਪਿ ਚਰਿਤਵਸੇਨ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਸਿ। ਸੋ ਦੇਸਨਾਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲੇ ਪਤਿਟ੍ਠਾਯ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਸ੍ਵਾਤਨਾਯ ਨਿਮਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਪੁਨਦਿਵਸੇ ਅਤ੍ਤਨੋ ਨਿਵੇਸਨੇ ਪਣੀਤੇਨ ਖਾਦਨੀਯੇਨ ਭੋਜਨੀਯੇਨ ਬੁਦ੍ਧਪ੍ਪਮੁਖਂ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਂ ਪਰਿਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਏਤੇਨੁਪਾਯੇਨ ਅਡ੍ਢਮਾਸਂ ਮਹਾਦਾਨਂ ਅਦਾਸਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਭਦ੍ਦਿਯਨਗਰੇ ਯਥਾਭਿਰਨ੍ਤਂ ਵਿਹਰਿਤ੍ਵਾ ਪਕ੍ਕਾਮਿ।

ਇਤੋ ਪਰਂ ਅਞ੍ਞਂ ਕਥਾਮਗ੍ਗਂ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ਵਿਸਾਖਾਯ ਉਪ੍ਪਤ੍ਤਿਕਥਾਵ ਕਥੇਤਬ੍ਬਾ। ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਞ੍ਹਿ ਕੋਸਲਰਾਜਾ ਬਿਮ੍ਬਿਸਾਰਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਪੇਸੇਸਿ – ''ਮਮ ਆਣਾਪਵਤ੍ਤਿਟ੍ਠਾਨੇ ਅਮਿਤਭੋਗਵਿਨ੍ਨਕੁਲਂ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ, ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਅਮਿਤਭੋਗਵਿਨ੍ਨਕੁਲਂ ਪੇਸੇਤੂ''ਤਿ। ਰਾਜਾ ਅਮਚ੍ਚੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਮਨ੍ਤੇਸਿ। ਅਮਚ੍ਚਾ ''ਮਹਾਕੁਲਂ ਪੇਸੇਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕਾ, ਏਕਂ ਪਨ ਸੇਟ੍ਠਿਪੁਤ੍ਤਂ ਪੇਸੇਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਮੇਣ੍ਡਕਸੇਟ੍ਠਿਨੋ ਪੁਤ੍ਤਂ ਧਨਞ੍ਚਯਸੇਟ੍ਠਿਂ ਆਯਾਚਿਂਸੁ। ਰਾਜਾ ਤੇਸਂ ਵਚਨਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਤਂ ਪੇਸੇਸਿ। ਅਥ ਨਂ ਕੋਸਲਰਾਜਾ ਸਾਵਤ੍ਥਿਤੋ ਸਤ੍ਤਯੋਜਨਮਤ੍ਥਕੇ ਸਾਕੇਤਨਗਰੇ ਸੇਟ੍ਠਿਟ੍ਠਾਨਂ ਦਤ੍ਵਾ ਵਾਸੇਸਿ।

ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਞ੍ਚ ਮਿਗਾਰਸੇਟ੍ਠਿਨੋ ਪੁਤ੍ਤੋ ਪੁਣ੍ਣਵਡ੍ਢਨਕੁਮਾਰੋ ਨਾਮ ਵਯਪ੍ਪਤ੍ਤੋ ਅਹੋਸਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਪਿਤਾ ''ਪੁਤ੍ਤੋ ਮੇ ਵਯਪ੍ਪਤ੍ਤੋ, ਘਰਾਵਾਸੇਨਸ੍ਸ ਆਬਨ੍ਧਨਸਮਯੋ''ਤਿ ਞਤ੍ਵਾ ''ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਸਮਾਨਜਾਤਿਕੇ ਕੁਲੇ ਦਾਰਿਕਂ ਪਰਿਯੇਸਥਾ''ਤਿ ਕਾਰਣਾਕਾਰਣਕੁਸਲੇ ਪੁਰਿਸੇ ਪੇਸੇਸਿ। ਤੇ ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਰੁਚਿਤਂ ਦਾਰਿਕਂ ਅਦਿਸ੍ਵਾ ਸਾਕੇਤਂ ਅਗਮਂਸੁ। ਤਂਦਿਵਸਞ੍ਚ, ਵਿਸਾਖਾ, ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਮਾਨਵਯੇਹਿ ਪਞ੍ਚਹਿ ਕੁਮਾਰਿਕਾਸਤੇਹਿ ਪਰਿਵਾਰਿਤਾ ਨਕ੍ਖਤ੍ਤਕੀਲਨਤ੍ਥਾਯ ਏਕਂ ਮਹਾਗਾਮਂ ਅਗਮਾਸਿ । ਤੇਪਿ ਪੁਰਿਸਾ ਅਨ੍ਤੋਨਗਰੇ ਚਰਿਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਰੁਚਿਤਂ ਦਾਰਿਕਂ ਅਦਿਸ੍ਵਾ ਬਹਿਨਗਰਦ੍ਵਾਰੇ ਅਟ੍ਠਂਸੁ। ਤਸ੍ਮਿਂ ਸਮਯੇ ਦੇਵੋ ਵਸ੍ਸਿਤੁਂ ਆਰਭਿ। ਅਥ ਤਾ ਵਿਸਾਖਾਯ ਸਦ੍ਧਿਂ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤਾ ਦਾਰਿਕਾ ਤੇਮਨਭਯੇਨ ਵੇਗੇਨ ਸਾਲਂ ਪਵਿਸਿਂਸੁ। ਤੇ ਪੁਰਿਸਾ ਤਾਸਮ੍ਪਿ ਅਨ੍ਤਰੇ ਯਥਾਰੁਚਿਤਂ ਦਾਰਿਕਂ ਨ ਪਸ੍ਸਿਂਸੁ। ਤਾਸਂ ਪਨ ਸਬ੍ਬਪਚ੍ਛਤੋ, ਵਿਸਾਖਾ, ਦੇਵਂ ਵਸ੍ਸਨ੍ਤਮ੍ਪਿ ਅਗਣੇਤ੍ਵਾ ਅਤੁਰਿਤਗਮਨੇਨ ਤੇਮਯਮਾਨਾਵ ਸਾਲਂ ਪਾਵਿਸਿ। ਤੇ ਪੁਰਿਸਾ ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਚਿਨ੍ਤਯਿਂਸੁ – ''ਰੂਪਵਤੀ ਤਾਵ ਕਞ੍ਞਾ ਏਤਪਰਮਾ ਭਵੇਯ੍ਯ, ਰੂਪਂ ਪਨੇਤਂ ਏਕਚ੍ਚਾਯ ਕਾਰਿਤਪਤ੍ਤਂ ਵਿਯ ਹੋਤਿ, ਕਥਂ ਸਮੁਟ੍ਠਾਪੇਤ੍ਵਾ ਕਥੇਨ੍ਤਾ ਜਾਨਿਸ੍ਸਾਮ ਮਧੁਰਵਚਨਾ ਵਾ ਨੋ ਵਾ''ਤਿ। ਤਤੋ ਨਂ ਆਹਂਸੁ – ''ਅਤਿਵਿਯ ਪਰਿਣਤਵਯਾ ਇਤ੍ਥੀ ਵਿਯ ਯਾਸਿ, ਅਮ੍ਮਾ''ਤਿ। ਕਿਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਕਥੇਥ, ਤਾਤਾਤਿ? ਅਞ੍ਞਾ ਤਯਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਕੀਲਨਕੁਮਾਰਿਯੋ ਤੇਮਨਭਯੇਨ ਵੇਗੇਨ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਾਲਂ ਪਵਿਟ੍ਠਾ, ਤ੍ਵਂ ਪਨ ਮਹਲ੍ਲਿਕਾ ਵਿਯ ਪਦਵਾਰਂ ਅਤਿਕ੍ਕਮ੍ਮ ਨਾਗਚ੍ਛਸਿ, ਸਾਟਕਸ੍ਸ ਤੇਮਨਭਾਵਮ੍ਪਿ ਨ ਗਣੇਸਿ। ਸਚੇ ਤਂ ਹਤ੍ਥੀ ਵਾ ਅਸ੍ਸੋ ਵਾ ਅਨੁਬਨ੍ਧੇਯ੍ਯ, ਕਿਂ ਏਵਮੇਵਂ ਕਰੇਯ੍ਯਾਸੀਤਿ? ਤਾਤਾ, ਸਾਟਕਾ ਨਾਮ ਨ ਦੁਲ੍ਲਭਾ, ਸੁਲਭਾ ਮਯ੍ਹਂ ਕੁਲੇ ਸਾਟਕਾ। ਵਯਪ੍ਪਤ੍ਤਾ ਮਾਤੁਗਾਮਾ ਪਨ ਪਣਿਯਭਣ੍ਡਸਦਿਸਾ, ਹਤ੍ਥੇ ਵਾ ਪਾਦੇ ਵਾ ਭਗ੍ਗੇ ਅਙ੍ਗਵਿਕਲਂ ਮਾਤੁਗਾਮਂ ਜਿਗੁਚ੍ਛਨ੍ਤਾ ਨਿਟ੍ਠੁਭਿਤ੍ਵਾ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਸਣਿਕਂ ਆਗਤਾਮ੍ਹੀਤਿ।

ਤੇ ਚਿਨ੍ਤਯਿਂਸੁ – ''ਇਮਾਯ ਸਦਿਸਾ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਜਮ੍ਬੁਦੀਪੇ ਇਤ੍ਥੀ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ, ਯਾਦਿਸਾ ਰੂਪੇਨ, ਕਥਾਯਪਿ ਤਾਦਿਸਾਵ। ਕਾਰਣਾਕਾਰਣਂ ਞਤ੍ਵਾ ਕਥੇਤੀ''ਤਿ ਤਸ੍ਸਾ ਉਪਰਿ ਮਾਲਾਗੁਲ਼ਂ ਖਿਪਿਂਸੁ। ਅਥ, ਵਿਸਾਖਾ, ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਅਹਂ ਪੁਬ੍ਬੇ ਅਪਰਿਗ੍ਗਹਿਤਾ,

ਇਦਾਨਿ ਪਨ ਪਰਿਗ੍ਗਹਿਤਾਮ੍ਹੀ''ਤਿ ਵਿਨੀਤੇਨਾਕਾਰੇਨ ਭੂਮਿਯੰ ਨਿਸੀਦਿ। ਅਥ ਨੰ ਤਤ੍ਥੇਵ ਸਾਣਿਯਾ ਪਰਿਕ੍ਖਿਪਿੰਸੁ। ਸਾ ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨਭਾਵੰ ਞਤ੍ਵਾ ਦਾਸਿਗਣਪਰਿਵੁਤਾ ਗੇਹੰ ਅਗਮਾਸਿ। ਤੇਪਿ ਮਿਗਾਰਸੇਟ੍ਠਿਨੋ ਪੁਰਿਸਾ ਤਾਯ ਸਦ੍ਧਿਂਯੇਵ ਧਨਞ੍ਚਯਸੇਟ੍ਠਿਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੰ ਅਗਮੰਸੁ। ''ਕਤਰਗਾਮਵਾਸਿਨੋ , ਤਾਤਾ, ਤੁਮ੍ਹੇ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤਾ ''ਸਾਵਤ੍ਥਿਨਗਰੇ ਮਿਗਾਰਸੇਟ੍ਠਿਨੋ ਪੁਰਿਸਮ੍ਹਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ''ਮਯੰ ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਸੇਟ੍ਠਿਨਾ ਤੁਮ੍ਹਾਕੰ ਗੇਹੇ ਵਯਪ੍ਪਤ੍ਤਾ ਦਾਰਿਕਾ ਅਤ੍ਥੀਤਿ ਸੁਤ੍ਵਾ ਪੇਸਿਤਾ''ਤਿ। ਸਾਧੁ, ਤਾਤਾ, ਤੁਮ੍ਹਾਕੰ ਸੇਟ੍ਠਿ ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਭੋਗੇਨ ਅਮ੍ਹੇਹਿ ਅਸਦਿਸੋ, ਜਾਤਿਯਾ ਪਨ ਸਦਿਸੋ। ਸਬ੍ਬਾਕਾਰਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ ਨਾਮ ਦੁਲ੍ਲਭੋ ਗਚ੍ਛਥ ਤੁਮ੍ਹੇ ਸੇਟ੍ਠਿਸ੍ਸ ਅਮ੍ਹੇਹਿ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿਤਭਾਵੰ ਆਰੋਚੇਥਾਤਿ।

ਤੇ ਤਸ੍ਸ ਵਚਨੰ ਸੁਤ੍ਵਾ ਸਾਵਤ੍ਥਿਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਮਿਗਾਰਸੇਟ੍ਠਿਸ੍ਸ ਤੁਟ੍ਠਿਂ ਵਡ੍ਢਿਂ ਚ ਪਵੇਦੇਤ੍ਵਾ ''ਲਦ੍ਧਾ ਨੋ ਸਾਮਿ ਸਾਕੇਤੇ ਧਨਞ੍ਚਯਸੇਟ੍ਠਿਸ੍ਸ ਗੇਹੇ ਦਾਰਿਕਾ''ਤਿ ਆਹੰਸੁ। ਤੰ ਸੁਤ੍ਵਾ ਮਿਗਾਰਸੇਟ੍ਠਿ ''ਮਹਾਕੁਲਗੇਹੇ ਕਿਰ ਨੋ ਦਾਰਿਕਾ ਲਦ੍ਧਾ''ਤਿ ਤੁਟ੍ਠਮਾਨਸੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਤਾਵਦੇਵ ਧਨਞ੍ਚਯਸੇਟ੍ਠਿਸ੍ਸ ਸਾਸਨੰ ਪਹਿਣਿ ''ਇਦਾਨੇਵ ਦਾਰਿਕੰ ਆਨਯਿਸ੍ਸਾਮ, ਕਤ੍ਤਬ੍ਬਕਿਚ੍ਚੰ ਕਰੋਨ੍ਤੂ''ਤਿ। ਸੋਪਿਸ੍ਸ ਪਟਿਸਾਸਨੰ ਪੇਸੇਸਿ – ''ਨਯਿਦੰ ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਭਾਰਿਯੰ, ਸੇਟ੍ਠਿ ਪਨ ਅਤ੍ਤਨੋ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬਕਿਚ੍ਚੰ ਕਰੋਤੂ''ਤਿ। ਸੋ ਕੋਸਲਰਞ੍ਞੋ ਸਨ੍ਤਿਕੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਆਰੋਚੇਸਿ – ''ਦੇਵ, ਏਕਾ ਮੇ ਮਙ੍ਗਲਕਿਰਿਯਾ ਅਤ੍ਥਿ, ਦਾਸਸ੍ਸ ਤੇ ਪੁਣ੍ਣਵਡ੍ਢਨਸ੍ਸ ਧਨਞ੍ਚਯਸੇਟ੍ਠਿਨੋ ਧੀਤਰੰ ਵਿਸਾਖੰ ਨਾਮ ਦਾਰਿਕੰ ਆਨੇਸ੍ਸਾਮਿ, ਸਾਕੇਤਗਮਨੰ ਮੇ ਅਨੁਜਾਨਾਥਾ''ਤਿ। ਸਾਧੁ, ਮਹਾਸੇਟ੍ਠਿ, ਕਿਂ ਪਨ ਅਮ੍ਹੇਹਿਪਿ ਆਗਨ੍ਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ? ਦੇਵ ਤੁਮ੍ਹਾਦਿਸਾਨੰ ਗਮਨੰ ਲਦ੍ਧੁੰ ਸਕ੍ਕਾਤਿ? ਰਾਜਾ ਮਹਾਕੁਲਸ੍ਸ ਸਙ੍ਗਹੰ ਕਾਤੁਕਾਮੋ ''ਹੋਤੁ ਸੇਟ੍ਠਿ, ਆਗਮਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਮਿਗਾਰਸੇਟ੍ਠਿਨਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਸਾਕੇਤਨਗਰੰ ਅਗਮਾਸਿ। ਧਨਞ੍ਚਯਸੇਟ੍ਠਿ ''ਮਿਗਾਰਸੇਟ੍ਠਿ ਕਿਰ ਕੋਸਲਰਾਜਾਨੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਆਗਤੋ''ਤਿ ਸੁਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਚੁਗ੍ਗਮਨੰ ਕਤ੍ਵਾ ਰਾਜਾਨੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਨਿਵੇਸਨੰ ਅਗਮਾਸਿ। ਤਾਵਦੇਵ ਰਞ੍ਞੋ ਚ ਰਾਜਬਲਸ੍ਸ ਚ ਮਿਗਾਰਸੇਟ੍ਠਿਨੋ ਚ ਵਸਨਟ੍ਠਾਨੰ ਚੇਵ ਮਾਲਾਗਨ੍ਧਭਤ੍ਤਾਦੀਨਿ ਚ ਸਬ੍ਬਾਨਿ ਪਟਿਯਾਦੇਸਿ। ''ਇਦੰ ਇਮਸ੍ਸ ਲਦ੍ਧੁੰ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਇਦੰ ਇਮਸ੍ਸਾ''ਤਿ ਸਬ੍ਬੰ ਅਤ੍ਤਨਾਵ ਜਾਨਾਤਿ। ਤੇ ਤੇ ਜਨਾ ਚਿਨ੍ਤਯਿੰਸੁ – ''ਸੇਟ੍ਠਿ ਅਮ੍ਹਾਕਮੇਵ ਸਕ੍ਕਾਰੰ ਕਰੋਤੀ''ਤਿ।

ਅਥੇਕਦਿਵਸੰ ਰਾਜਾ ਧਨਞ੍ਚਯਸੇਟ੍ਠਿਸ੍ਸ ਸਾਸਨੰ ਪਹਿਣਿ ''ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਸੇਟ੍ਠਿਨਾ ਚਿਰਕਾਲੰ ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਭਰਣਪੋਸਨੰ ਕਾਤੁੰ, ਦਾਰਿਕਾਯ ਗਮਨਕਾਲੰ ਜਾਨਾਤੂ''ਤਿ। ਸੋਪਿ ਰਞ੍ਞੋ ਸਾਸਨੰ ਪੇਸੇਸਿ – ''ਇਦਾਨਿ ਵਸ੍ਸਕਾਲੋ ਆਗਤੋ, ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਚਤੁਮਾਸੰ ਵਿਚਰਿਤੁੰ, ਤੁਮ੍ਹਾਕੰ ਬਲਕਾਯਸ੍ਸ ਯੰ ਯੰ ਲਦ੍ਧੁੰ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਸਬ੍ਬੰ ਤੰ ਮਮ ਭਾਰੋ। ਕੇਵਲੰ ਦੇਵੋ ਮਯਾ ਪੇਸਿਤਕਾਲੇ ਗਚ੍ਛਤੂ''ਤਿ। ਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਸਾਕੇਤਨਗਰੰ ਨਿਚ੍ਚਨਕ੍ਖਤ੍ਤਗਾਮੋ ਵਿਯ ਅਹੋਸਿ। ਏਵੰ ਤਯੋ ਮਾਸਾ ਅਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤਾ। ਧਨਞ੍ਚਯਸੇਟ੍ਠਿਨੋ ਪਨ ਧੀਤਾਯ ਮਹਾਲਤਾਪਸਾਧਨੰ ਨ ਤਾਵ ਨਿਟ੍ਠੰ ਗਚ੍ਛਤਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਕਮ੍ਮਨ੍ਤਾਧਿਟ੍ਠਾਯਕਾ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਆਰੋਚਯਿੰਸੁ – ''ਸੇਸੰ ਅਸਨ੍ਤੰ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ, ਬਲਕਾਯਸ੍ਸ ਪਨ ਭਤ੍ਤਪਚਨਦਾਰੂਨਿ ਨਪ੍ਪਹੋਨ੍ਤੀ''ਤਿ। ''ਗਚ੍ਛਥ, ਤਾਤਾ, ਹਤ੍ਥਿਸਾਲਾ ਅਸ੍ਸਸਾਲਾ ਵਿਯੋਜੇਤ੍ਵਾ ਭਤ੍ਤੰ ਪਚਥਾ''ਤਿ। ਏਵੰ ਪਚਨ੍ਤਾਨਮ੍ਪਿ ਅਡ੍ਢਮਾਸੋ ਅਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤੋ। ਤਤੋ ਪੁਨ ਆਰੋਚਯਿੰਸੁ – ''ਦਾਰੂਨਿ ਸਾਮਿ ਨਪ੍ਪਹੋਨ੍ਤੀ''ਤਿ। ''ਤਾਤਾ, ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਕਾਲੇ ਦਾਰੂਨਿ ਲਦ੍ਧੁੰ ਨ ਸਕ੍ਕਾ, ਦੁਸ੍ਸਕੋਟ੍ਠਾਗਾਰੰ ਪਨ ਵਿਵਰਿਤ੍ਵਾ ਥੂਲਸਾਟਕੇ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਵਟ੍ਟਿਯੋ ਕਤ੍ਵਾ ਤੇਲਚਾਟਿਯੰ ਤੇਮੇਤ੍ਵਾ ਭਤ੍ਤੰ ਪਚਥਾ''ਤਿ। ਇਮਿਨਾ ਨਿਯਾਮੇਨ ਪਚਨ੍ਤਾਨੰ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਮਾਸਾ ਪੂਰਯਿੰਸੁ।

ਤਤੋ ਧਨਞ੍ਚਯਸੇਟ੍ਠਿ ਧੀਤੁਯਾ ਮਹਾਲਤਾਪਸਾਧਨਸ੍ਸ ਨਿਟ੍ਠਿਤਭਾਵੰ ਞਤ੍ਵਾ ''ਸ੍ਵੇ ਦਾਰਿਕੰ ਪੇਸੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਧੀਤਰੰ ਸਮੀਪੇ ਨਿਸੀਦਾਪੇਤ੍ਵਾ ''ਅਮ੍ਮ ਪਤਿਕੁਲੇ ਵਸਨ੍ਤਿਯਾ ਨਾਮ ਇਮਞ੍ਚਿਮਞ੍ਚ ਆਚਾਰੰ ਸਿਕ੍ਖਿਤੁੰ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ ਓਵਾਦੰ ਅਦਾਸਿ। ਅਯੰ ਮਿਗਾਰਸੇਟ੍ਠਿ ਅਨਨ੍ਤਰਗਬ੍ਭੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਧਨਞ੍ਚਯਸੇਟ੍ਠਿਨੋ ਓਵਾਦੰ ਅਸ੍ਸੋਸਿ। ਸੋਪਿ ਸੇਟ੍ਠਿ ਧੀਤਰੰ ਏਵੰ ਓਵਦਿ –

> ''ਅਮ੍ਮ ਸਸੁਰਕੁਲੇ ਵਸਨ੍ਤਿਯਾ ਨਾਮ ਅਨ੍ਤੋਅਗ੍ਗਿ ਬਹਿ ਨ ਨੀਹਰਿਤਬ੍ਬੋ, ਬਹਿਅਗ੍ਗਿ ਅਨ੍ਤੋ ਨ ਪਵੇਸੇਤਬ੍ਬੋ, ਦਦਨ੍ਤਸ੍ਸੇਵ ਦਾਤਬ੍ਬੰ, ਅਦਦਨ੍ਤਸ੍ਸ ਨ ਦਾਤਬ੍ਬੰ, ਦਦਨ੍ਤਸ੍ਸਪਿ ਅਦਦਨ੍ਤਸ੍ਸਪਿ ਦਾਤਬ੍ਬੰ, ਸੁਖੰ ਨਿਸੀਦਿਤਬ੍ਬੰ, ਸੁਖੰ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤਬ੍ਬੰ, ਸੁਖੰ ਨਿਪਜ੍ਜਿਤਬ੍ਬੰ, ਅਗ੍ਗਿ ਪਰਿਚਰਿਤਬ੍ਬੋ, ਅਨ੍ਤੋਦੇਵਤਾ ਨਮਸ੍ਸਿਤਬ੍ਬਾ''ਤਿ।

ਇਮਂ ਦਸਵਿਧਂ ਓਵਾਦਂ ਦਤ੍ਵਾ ਪੁਨਦਿਵਸੇ ਸਬ੍ਬਾ ਸੇਨਿਯੋ ਸਨ੍ਨਿਪਾਤੇਤ੍ਵਾ ਰਾਜਸੇਨਾਯ ਮਜ੍ਝੇ ਅਟ੍ਠ ਕੁਟੁਮ੍ਬਿਕੇ ਪਾਟਿਭੋਗੇ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ''ਸਚੇ ਮੇ ਧੀਤੁ ਗਤਟ੍ਠਾਨੇ ਦੋਸੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਤੁਮ੍ਹੇਹਿ ਸੋਧੇਤਬ੍ਬੋ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਨਵਕੋਟਿਅਗ੍ਘਨਕੇਨ ਮਹਾਲਤਾਪਸਾਧਨੇਨ ਧੀਤਰਂ ਪਸਾਧੇਤ੍ਵਾ ਨ੍ਹਾਨਚੁਣ੍ਣਮੂਲਂ ਚਤੁਪਣ੍ਣਾਸਸਕਟਸਤਂ ਧਨਂ ਦਤ੍ਵਾ ਧੀਤਾਯ ਸਦ੍ਧਿਂ ਨਿਬਦ੍ਧਂ ਗਮਨਚਾਰਿਨਿਯੋ ਪਞ੍ਚਸਤਾ ਦਾਸਿਯੋ ਪਞ੍ਚ ਆਜਞ੍ਞਰਥਸਤਾਨਿ ਸਬ੍ਬੂਪਕਾਰਞ੍ਚ ਸਤਂ ਸਤਂ ਦਤ੍ਵਾ ਕੋਸਲਰਾਜਾਨਞ੍ਚ ਮਿਗਾਰਸੇਟ੍ਠਿਞ੍ਚ, ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ਧੀਤੁ ਗਮਨਵੇਲਾਯਂ ਵਜਾਧਿਟ੍ਠਾਯਕੇ ਪੁਰਿਸੇ ਪਕ੍ਕੋਸਾਪੇਤ੍ਵਾ, ''ਤਾਤਾ, ਮਮ ਧੀਤਾਯ ਗਤਟ੍ਠਾਨੇ ਖੀਰਪਾਨਤ੍ਥਂ ਧੇਨੂਹਿ, ਯਾਨਯੋਜਨਤ੍ਥਂ ਉਸਭੇਹਿ ਚ ਅਤ੍ਥੋ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਮਮ ਧੀਤੁ ਗਮਨਮਗ੍ਗੇ ਵਜਦ੍ਵਾਰਂ ਵਿਵਰਿਤ੍ਵਾ ਪੁਥੁਲਤੋ ਅਟ੍ਠ ਉਸਭਾਨਿ ਗੋਗਣੇਨ ਪੂਰੇਤ੍ਵਾ ਤਿਗਾਵੁਤਮਤ੍ਤਕੇ ਅਸੁਕਾ ਨਾਮ ਕਨੂਰਾ ਅਤ੍ਥਿ, ਅਗ੍ਗਗੋਯੂਥੇ ਤਂ ਠਾਨਂ ਪਤ੍ਤੇ ਭੇਰਿਸਞ੍ਞਾਯ ਵਜਦ੍ਵਾਰਂ ਪਿਦਹੇਯ੍ਯਾਥਾ''ਤਿ। ਤੇ ''ਸਾਧੂ''ਤਿ ਸੇਟ੍ਠਿਸ੍ਸ ਵਚਨਂ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਤਥਾ ਅਕਂਸੁ । ਵਜਦ੍ਵਾਰੇ ਵਿਵਟੇ ਉਲ਼ਾਰੁਲ਼ਾਰਾਯੇਵ ਗਾਵਿਯੋ ਨਿਕ੍ਖਮਿਂਸੁ। ਦ੍ਵਾਰੇ ਪਿਦਹਿਤੇ ਪਨ ਵਿਸਾਖਾਯ ਪੁਞ੍ਞਬਲੇਨ ਬਲਵਗਾਵੋ ਚ ਦਮ੍ਮਗਾਵੋ ਚ ਬਹਿ ਲਙ੍ਘਿਤ੍ਵਾ ਮਗ੍ਗਂ ਪਟਿਪਜ੍ਜਿਂਸੁ। ਅਥ, ਵਿਸਾਖਾ, ਸਾਵਤ੍ਥਿਨਗਰਦ੍ਵਾਰਂ ਪਤ੍ਤਕਾਲੇ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨਯਾਨਸ੍ਮਿਂ ਨੁ ਖੋ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਪਵਿਸਾਮਿ, ਉਦਾਹੁ ਰਥੇ ਠਤ੍ਵਾ''ਤਿ। ਅਥਸ੍ਸਾ ਏਤਦਹੋਸਿ – ''ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨਯਾਨੇਨ ਮੇ ਪਵਿਸਨ੍ਤਿਯਾ ਮਹਾਲਤਾਪਸਾਧਨਸ੍ਸ ਵਿਸੇਸੋ ਨ ਪਞ੍ਞਾਯਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ। ਸਾ ਸਕਲਨਗਰਸ੍ਸ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੀ ਰਥੇ ਠਤ੍ਵਾ ਨਗਰਂ ਪਾਵਿਸਿ। ਸਾਵਤ੍ਥਿਵਾਸਿਨੋ ਵਿਸਾਖਾਯ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਏਸਾ ਕਿਰ, ਵਿਸਾਖਾ, ਨਾਮ ਏਵਰੂਪਾ, ਅਯਞ੍ਚ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿ ਏਤਿਸ੍ਸਾਵ ਅਨੁਚ੍ਛਵਿਕਾ''ਤਿ ਆਹਂਸੁ। ਇਤਿ ਸਾ ਮਹਾਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਯਾ ਮਿਗਾਰਸੇਟ੍ਠਿਨੋ ਗੇਹਂ ਪਾਵਿਸਿ। ਆਗਤਦਿਵਸੇ ਚਸ੍ਸਾ ਸਕਲਨਗਰਵਾਸਿਨੋ ''ਅਮ੍ਹਾਕਂ, ਧਨਞ੍ਚਯਸੇਟ੍ਠਿ, ਅਤ੍ਤਨੋ ਨਗਰਂ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਾਨਂ ਮਹਾਸਕ੍ਕਾਰਂ ਅਕਾਸੀ''ਤਿ ਯਥਾਬਲਂ ਪਣ੍ਣਾਕਾਰਂ ਪਹਿਣਿਂਸੁ। ਵਿਸਾਖਾ, ਪਹਿਤਪਹਿਤਂ ਪਣ੍ਣਾਕਾਰਂ ਤਸ੍ਮਿਂਯੇਵ ਨਗਰੇ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞੇਸੁ ਕੁਲੇਸੁ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥਕਮੇਵ ਦਾਪੇਸਿ। ਅਥਸ੍ਸਾ ਰਤ੍ਤਿਭਾਗਸਮਨਨ੍ਤਰੇ ਏਕਿਸ੍ਸਾ ਆਜਞ੍ਞਵਲ਼ਵਾਯ ਗਬ੍ਭਵੁਟ੍ਠਾਨਂ ਅਹੋਸਿ। ਸਾ ਦਾਸੀਹਿ ਦਣ੍ਡਦੀਪਿਕਾ ਗਾਹਾਪੇਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਵਲ਼ਵਂ ਉਣ੍ਹੋਦਕੇਨ ਨ੍ਹਾਪੇਤ੍ਵਾ ਤੇਲੇਨ ਮਕ੍ਖਾਪੇਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਸਨਟ੍ਠਾਨਮੇਵ ਅਗਮਾਸਿ।

ਮਿਗਾਰਸੇਟ੍ਠਿਪਿ ਸਤ੍ਤਾਹਂ ਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਆਵਾਹਸਕ੍ਕਾਰਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਧੁਰਵਿਹਾਰੇ ਵਸਨ੍ਤਮ੍ਪਿ ਤਥਾਗਤਂ ਅਮਨਸਿਕਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਤਮੇ ਦਿਵਸੇ ਸਕਲਨਿਵੇਸਨਂ ਪੂਰੇਨ੍ਤੋ ਨਗ੍ਗਸਮਣਕੇ ਨਿਸੀਦਾਪੇਤ੍ਵਾ ''ਆਗਚ੍ਛਤੁ ਮੇ ਧੀਤਾ, ਅਰਹਨ੍ਤੇ ਵਨ੍ਦਤੂ''ਤਿ ਵਿਸਾਖਾਯ ਸਾਸਨਂ ਪਹਿਣਿ। ਸਾ ''ਅਰਹਨ੍ਤਾ''ਤਿ ਵਚਨਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਸੋਤਾਪਨ੍ਨਾ ਅਰਿਯਸਾਵਿਕਾ ਹਟ੍ਠਤੁਟ੍ਠਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਤੇਸਂ ਨਿਸਿਨ੍ਨਟ੍ਠਾਨਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤੇ ਓਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ''ਨ ਏਵਰੂਪਾ ਨਾਮ ਅਰਹਨ੍ਤਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਹਿਰੋਤ੍ਤਪ੍ਪਵਿਵਜ੍ਜਿਤਾਨਂ ਨਾਮ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਕਸ੍ਮਾ ਮਂ ਸਸੁਰੋ ਪਕ੍ਕੋਸਾਪੇਤੀ''ਤਿ ''ਧੀ, ਧੀ''ਤਿ ਗਰਹਿਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਸਨਟ੍ਠਾਨਮੇਵ ਗਤਾ। ਨਗ੍ਗਸਮਣਾ ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬੇ ਏਕਪ੍ਪਹਾਰੇਨੇਵ ਸੇਟ੍ਠਿਂ ਗਰਹਿਂਸੁ – ''ਕਿਂ ਤ੍ਵਂ, ਗਹਪਤਿ, ਅਞ੍ਞਂ ਨਾਲਤ੍ਥ, ਸਮਣਸ੍ਸ ਗੋਤਮਸ੍ਸ ਸਾਵਿਕਂ ਮਹਾਕਾਲਕਣ੍ਣਿਂ ਕਸ੍ਮਾ ਇਮਂ ਗੇਹਂ ਪਵੇਸੇਸਿ, ਵੇਗੇਨ ਨਂ ਇਮਸ੍ਮਾ ਗੇਹਾ ਨੀਹਰਾਹੀ''ਤਿ। ਤਤੋ ਸੇਟ੍ਠਿ ''ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਮਯਾ ਇਮੇਸਂ ਵਚਨੇਨ ਇਮਂ ਗੇਹਾ ਨੀਹਰਿਤੁਂ, ਮਹਾਕੁਲਸ੍ਸ ਧੀਤਾ ਅਯ''ਨ੍ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ – ''ਆਚਰਿਯਾ ਦਹਰਾ ਨਾਮ ਜਾਨਿਤ੍ਵਾ ਵਾ ਅਜਾਨਿਤ੍ਵਾ ਵਾ ਕਰੇਯ੍ਯੁਂ, ਤੁਮ੍ਹੇ ਤੁਣ੍ਹੀ ਹੋਥਾ''ਤਿ ਨਗ੍ਗੇ ਉਯ੍ਯੋਜੇਤ੍ਵਾ ਮਹਾਪਲ੍ਲਙ੍ਕੇ ਨਿਸੀਦਾਪੇਤ੍ਵਾ ਸੁਵਣ੍ਣਕਟਚ੍ਛੁਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਵਿਸਾਖਾਯ ਪਰਿਵਿਸਿਯਮਾਨੋ ਸੁਵਣ੍ਣਪਾਤਿਯਂ ਅਪ੍ਪੋਦਕਮਧੁਪਾਯਾਸਂ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿ।

ਤਸ੍ਮਿਂ ਸਮਯੇ ਏਕੋ ਪਿਣ੍ਡਚਾਰਿਕੋ ਥੇਰੋ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਚਰਨ੍ਤੋ ਸੇਟ੍ਠਿਸ੍ਸ ਘਰਦ੍ਵਾਰਂ ਪਾਪੁਣਿ। ਵਿਸਾਖਾ, ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਸਸੁਰਸ੍ਸ ਆਚਿਕ੍ਖਿਤੁਂ ਨ ਯੁਤ੍ਤ''ਨ੍ਤਿ ਯਥਾ ਸੋ ਥੇਰਂ ਪਸ੍ਸਤਿ, ਏਵਂ ਅਪਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਸੋ ਪਨ ਬਾਲੋ ਥੇਰਂ ਦਿਸ੍ਵਾਪਿ ਅਪਸ੍ਸਨ੍ਤੋ ਵਿਯ ਹੁਤ੍ਵਾ ਅਧੋਮੁਖੋ ਪਾਯਾਸਮੇਵ ਭੁਞ੍ਜਤਿ। ਵਿਸਾਖਾ, ''ਥੇਰਂ ਦਿਸ੍ਵਾਪਿ ਮੇ ਸਸੁਰੋ ਸਞ੍ਞਂ ਨ ਕਰੋਤੀ''ਤਿ ਞਤ੍ਵਾ ਥੇਰਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ''ਅਤਿਚ੍ਛਥ, ਭਨ੍ਤੇ, ਮਯ੍ਹਂ ਸਸੁਰੋ ਪੁਰਾਣਂ ਖਾਦਤੀ''ਤਿ ਆਹ। ਸੋ ਨਿਗਣ੍ਠੇਹਿ ਤਾਵ ਕਥਿਤਕਾਲੇ ਅਧਿਵਾਸੇਸਿ, ''ਪੁਰਾਣਂ ਖਾਦਤੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਕ੍ਖਣੇਯੇਵ ਪਨ ਹਤ੍ਥਂ ਅਪਨੇਤ੍ਵਾ ''ਇਮਂ ਪਾਯਾਸਂ ਇਤੋ ਹਰਥ, ਏਤਞ੍ਚ ਇਮਸ੍ਮਾ ਗੇਹਾ ਨੀਹਰਥ। ਅਯਞ੍ਹਿ ਮਂ ਏਵਰੂਪੇ ਮਙ੍ਗਲਗੇਹੇ ਅਸੁਚਿਖਾਦਕਂ ਨਾਮ ਕਰੋਤੀ''ਤਿ ਆਹ। ਤਸ੍ਮਿਂ ਖੋ ਪਨ ਨਿਵੇਸਨੇ ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਦਾਸਕਮ੍ਮਕਰਾ ਵਿਸਾਖਾਯ ਸਨ੍ਤਕਾਵ, ਕੋ ਨਂ ਹਤ੍ਥੇ ਵਾ ਪਾਦੇ ਵਾ ਗਣ੍ਹਿਸ੍ਸਤਿ, ਮੁਖੇਨ ਕਥੇਤੁਂ ਸਮਤ੍ਥੋਪਿ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ। ਤਤੋ, ਵਿਸਾਖਾ, ਸਸੁਰਸ੍ਸ ਕਥਂ ਸੁਤ੍ਵਾ

ਆਹ – ‘‘ਤਾਤ, ਨ ਏਤ੍ਤਕੇਨ ਵਚਨੇਨ ਮਯਂ ਨਿਕ੍ਖਮਾਮ, ਨਾਹਂ ਤੁਮ੍ਹੇਹਿ ਉਦਕਤਿਤ੍ਥਤੋ ਕੁਮ੍ਭਦਾਸਿਕਾ ਵਿਯ ਆਨੀਤਾ। ਧਰਮਾਨਕਮਾਤਾਪਿਤੂਨਂ ਧੀਤਰੋ ਨਾਮ ਨ ਏਤ੍ਤਕੇਨੇਵ ਨਿਕ੍ਖਮਨ੍ਤਿ, ਏਤੇਨੇਵ ਮੇ ਕਾਰਣੇਨ ਪਿਤਾ ਇਧਾਗਮਨਦਿਵਸੇ ਅਟ੍ਠ ਕੁਟੁਮ੍ਬਿਕੇ ਪਕ੍ਕੋਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ‘ਸਚੇ ਮੇ ਧੀਤਰਂ ਉਪਾਦਾਯ ਦੋਸੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਸੋਧੇਯ੍ਯਾਥਾ’ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਤੇਸਂ ਹਤ੍ਥੇ ਠਪੇਸਿ। ਤੇ ਪਕ੍ਕੋਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ਮਯ੍ਹਂ ਦੋਸਾਦੋਸਂ ਸੋਧਾਪੇਥਾ’’ਤਿ।

ਤਤੋ ਸੇਟ੍ਠਿ ‘‘ਕਲ੍ਯਾਣਂ ਏਸਾ ਕਥੇਤੀ’’ਤਿ ਅਟ੍ਠ ਕੁਟੁਮ੍ਬਿਕੇ ਪਕ੍ਕੋਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ‘‘ਅਯਂ ਦਾਰਿਕਾ ਸਤ੍ਤਮੇ ਦਿਵਸੇ ਅਪਰਿਪੁਣ੍ਣੇਯੇਵ ਮਙ੍ਗਲਗੇਹੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨਂ ਮਂ ‘ਅਸੁਚਿਖਾਦਕੋ’ਤਿ ਵਦਤੀ’’ਤਿ ਆਹ। ਏਵਂ ਕਿਰ, ਅਮ੍ਮਾਤਿ? ‘‘ਤਾਤਾ, ਮਯ੍ਹਂ ਸਸੁਰੋ ਅਸੁਚਿਂ ਖਾਦਿਤੁਕਾਮੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਅਹਂ ਪਨ ਏਵਂ ਕਤ੍ਵਾ ਨ ਕਥੇਮਿ। ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਪਨ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਿਕਤ੍ਥੇਰੇ ਘਰਦ੍ਵਾਰੇ ਠਿਤੇ ਅਯਂ ਅਪ੍ਪੋਦਕਮਧੁਪਾਯਾਸਂ ਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤੋ ਨ ਤਂ ਮਨਸਿ ਕਰੋਤਿ, ਅਹਂ ਇਮਿਨਾ ਕਾਰਣੇਨ ‘ਅਤਿਚ੍ਛਥ, ਭਨ੍ਤੇ, ਮਯ੍ਹਂ ਸਸੁਰੋ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਅਤ੍ਤਭਾਵੇ ਪੁਞ੍ਞਂ ਨ ਕਰੋਤਿ, ਪੁਰਾਣਪੁਞ੍ਞਂ ਖਾਦਤੀ’ਤਿ ਏਤ੍ਤਕਂ ਕਥਯਿਨ੍ਤਿ ਆਹ। ਅਯ੍ਯ, ਇਧ ਦੋਸੋ ਨਤ੍ਥਿ, ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਧੀਤਾ ਕਾਰਣਂ ਕਥੇਤਿ, ਤ੍ਵਂ ਕਸ੍ਮਾ ਕੁਜ੍ਝਸੀਤਿ? ਅਯ੍ਯਾ, ਏਸ ਤਾਵ ਦੋਸੋ ਮਾ ਹੋਤੁ, ਅਯਂ ਪਨ ਦਾਰਿਕਾ ਆਗਤਦਿਵਸੇਯੇਵ ਮਮ ਪੁਤ੍ਤੇ ਸਞ੍ਞਂ ਅਕਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਇਚ੍ਛਿਤਟ੍ਠਾਨਂ ਅਗਮਾਸੀਤਿ। ਏਵਂ ਕਿਰ, ਅਮ੍ਮਾਤਿ? ਤਾਤਾ, ਨਾਹਂ ਇਚ੍ਛਿਤਟ੍ਠਾਨਂ ਗਚ੍ਛਾਮਿ, ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਪਨ ਗੇਹੇ ਆਜਾਨੀਯਵਲ਼ਵਾਯ ਵਿਜਾਤਾਯ ਸਞ੍ਞਮ੍ਪਿ ਅਕਤ੍ਵਾ ਨਿਸੀਦਨਂ ਨਾਮ ਅਯੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਦਣ੍ਡਦੀਪਿਕਾ ਗਾਹਾਪੇਤ੍ਵਾ ਦਾਸੀਹਿ ਪਰਿਵੁਤਾ ਤਤ੍ਥ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਵਲ਼ਵਾਯ ਵਿਜਾਤਪਰਿਹਾਰਂ ਕਾਰਾਪੇਸਿਨ੍ਤਿ। ਅਯ੍ਯ, ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਧੀਤਾ ਤਵ ਗੇਹੇ ਦਾਸੀਹਿਪਿ ਅਕਤ੍ਤਬ੍ਬਕਮ੍ਮਂ ਅਕਾਸਿ, ਤ੍ਵਂ ਏਤ੍ਥ ਕਿਂ ਦੋਸਂ ਪਸ੍ਸਸੀਤਿ?

ਅਯ੍ਯਾ, ਏਸ ਤਾਵ ਗੁਣੋ ਹੋਤੁ, ਇਮਿਸ੍ਸਾ ਪਨ ਪਿਤਾ ਇਧਾਗਮਨਦਿਵਸੇ ਓਵਾਦਂ ਦੇਨ੍ਤੋ “**ਅਨ੍ਤੋਅਗ੍ਗਿ ਬਹਿ ਨ ਨੀਹਰਿਤਬ੍ਬੋ**”ਤਿ ਆਹ, ਕਿਂ ਪਨ ਸਕ੍ਕਾ ਅਮ੍ਹੇਹਿ ਉਭਤੋ ਪਟਿਵਿਸ੍ਸਕਗੇਹਾਨਂ ਅਗ੍ਗਿਂ ਅਦਤ੍ਵਾ ਵਸਿਤੁਨ੍ਤਿ? ਏਵਂ ਕਿਰ, ਅਮ੍ਮਾਤਿ? ਤਾਤਾ, ਨ ਮਯ੍ਹਂ ਪਿਤਾ ਏਤਂ ਅਗ੍ਗਿਂ ਉਪਾਦਾਯ ਕਥੇਸਿ, ਯਾ ਪਨ ਅਨ੍ਤੋਨਿਵੇਸਨੇ ਸਸ੍ਸੁਆਦੀਨਂ ਰਹਸ੍ਸਕਥਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਸਾ ਦਾਸਿਦਾਸਾਨਂ ਨ ਕਥੇਤਬ੍ਬਾ। ਏਵਰੂਪਾ ਹਿ ਕਥਾ ਵਡ੍ਢਮਾਨਾ ਕਲਹਾਯ ਸਂਵਤ੍ਤਤਿ, ਇਦਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਮਯ੍ਹਂ ਪਿਤਾ ਕਥੇਸਿ, ਤਾਤਾਤਿ।

ਅਯ੍ਯਾ, ਏਤਂ ਤਾਵ ਏਵਂ ਹੋਤੁ, ਇਮਿਸ੍ਸਾ ਪਿਤਾ “**ਬਾਹਿਰਤੋ ਅਗ੍ਗਿ ਨ ਅਨ੍ਤੋ ਪਵੇਸੇਤਬ੍ਬੋ**”ਤਿ ਆਹ, ਕਿਂ ਸਕ੍ਕਾ ਅਮ੍ਹੇਹਿ ਅਨ੍ਤੋਅਗ੍ਗਿਮ੍ਹਿ ਨਿਬ੍ਬੁਤੇ ਬਾਹਿਰਤੋ ਅਗ੍ਗਿਂ ਅਨਾਹਰਿਤੁਨ੍ਤਿ ? ਏਵਂ ਕਿਰ, ਅਮ੍ਮਾਤਿ? ਤਾਤਾ, ਮਯ੍ਹਂ ਪਿਤਾ ਏਤਂ ਅਗ੍ਗਿਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਨ ਕਥੇਸਿ, ਯਂ ਪਨ ਦੋਸਂ ਦਾਸਕਮ੍ਮਕਾਰੇਹਿ ਕਥਿਤਂ ਹੋਤਿ, ਤਂ ਅਨ੍ਤੋਮਾਨੁਸਕਾਨਂ ਨ ਕਥੇਤਬ੍ਬਂ...ਪੇ॰...।

ਯਮ੍ਪਿ ਤੇਨ “**ਯੇ ਦਦਨ੍ਤਿ, ਤੇਸਂਯੇਵ ਦਾਤਬ੍ਬ**”ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਤਂ ‘‘ਯਾਚਿਤਕਂ ਉਪਕਰਣਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਯੇ ਪਟਿਦਦਨ੍ਤਿ, ਤੇਸਂਯੇਵ ਦਾਤਬ੍ਬ’’ਨ੍ਤਿ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ।

“**ਯੇ ਨ ਦਦਨ੍ਤੀ**”ਤਿ ਇਦਮ੍ਪਿ ਯਾਚਿਤਕਂ ਉਪਕਰਣਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਯੇ ਨ ਪਟਿਦਦਨ੍ਤਿ, ਤੇਸਂ ਨ ਦਾਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ।

“**ਦਦਨ੍ਤਸ੍ਸਪਿ ਅਦਦਨ੍ਤਸ੍ਸਪਿ ਦਾਤਬ੍ਬ**”ਨ੍ਤਿ , ਇਦਂ ਪਨ ਦੁਗ੍ਗਤੇਸੁ ਞਾਤਿਮਿਤ੍ਤੇਸੁ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤੇਸੁ ਪਟਿਦਾਤੁਂ ਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੁ ਵਾ ਮਾ ਵਾ, ਦਾਤੁਮੇਵ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ।

“**ਸੁਖਂ ਨਿਸੀਦਿਤਬ੍ਬ**”ਨ੍ਤਿ ਇਦਮ੍ਪਿ ਸਸ੍ਸੁਸਸੁਰੇ ਦਿਸ੍ਵਾ ਉਟ੍ਠਾਤਬ੍ਬਟ੍ਠਾਨੇ ਨਿਸੀਦਿਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ।

“**ਸੁਖਂ ਭੁਞ੍ਜਿਤਬ੍ਬ**”ਨ੍ਤਿ ਇਦਂ ਪਨ ਸਸ੍ਸੁਸਸੁਰਸਾਮਿਕੇਹਿ ਪੁਰੇਤਰਂ ਅਭੁਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਤੇ ਪਰਿਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬੇਹਿ ਲਦ੍ਧਾਲਦ੍ਧਂ ਞਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਛਾ ਸਯਂ ਭੁਞ੍ਜਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ।

“ਸੁਖਂ ਨਿਪਜ੍ਜਿਤਬ੍ਬ”ਨ੍ਤਿ ਇਦਮ੍ਪਿ ਸਸ੍ਸੁਸਸੁਰਸਾਮਿਕੇਹਿ ਪੁਰੇਤਰਮੇਵ ਸਯਨਂ ਆਰੁਯ੍ਹ ਨ ਨਿਪਜ੍ਜਿਤਬ੍ਬਂ, ਤੇਸਂ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬਯੁਤ੍ਤਕਂ ਵਤ੍ਤਪਟਿਵਤ੍ਤਂ ਕਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਛਾ ਸਯਂ ਨਿਪਜ੍ਜਿਤੁਂ ਯੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਇਦਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ।

“ਅਗ੍ਗਿ ਪਰਿਚਰਿਤਬ੍ਬੋ”ਤਿ ਇਦਂ ਪਨ ਸਸ੍ਸੁਮ੍ਪਿ ਸਸੁਰਮ੍ਪਿ ਸਾਮਿਕਮ੍ਪਿ ਅਗ੍ਗਿਕ੍ਖਨ੍ਧਂ ਵਿਯ ਉਰਗਰਾਜਾਨਂ ਵਿਯ ਚ ਕਤ੍ਵਾ ਪਸ੍ਸਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਇਦਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ।

ਏਤੇ ਤਾਵ ਏਤ੍ਤਕਾ ਗੁਣਾ ਹੋਨ੍ਤੁ, ਇਮਿਸ੍ਸਾ ਪਨ ਪਿਤਾ **ਅਨ੍ਤੋਦੇਵਤਾ ਨਮਸ੍ਸਾਪੇਤਿ**, ਇਮਸ੍ਸ ਕੋ ਅਤ੍ਥੋਤਿ? ਏਵਂ ਕਿਰ, ਅਮ੍ਮਾਤਿ? ਆਮ, ਤਾਤਾ, ਏਤਮ੍ਪਿ ਹਿ ਮੇ ਪਿਤਰਾ ਇਦਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ – ‘‘ਆਵੇਣਿਕਘਰਾਵਾਸਂ ਵਸਨਕਾਲਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਅਤ੍ਤਨੋ ਘਰਦ੍ਵਾਰਂ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਪਬ੍ਬਜਿਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਯਂ ਘਰੇ ਖਾਦਨੀਯਂ ਭੋਜਨੀਯਂ ਅਤ੍ਥਿ, ਤਤੋ ਪਬ੍ਬਜਿਤਾਨਂ ਦਤ੍ਵਾਵ ਖਾਦਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ’’ਤਿ। ਅਥ ਨਂ ਤੇ ਆਹਂਸੁ – ‘‘ਤੁਯ੍ਹਂ ਪਨ ਮਹਾਸੇਟ੍ਠਿ ਪਬ੍ਬਜਿਤੇ ਦਿਸ੍ਵਾ ਅਦਾਨਮੇਵ ਰੁਚ੍ਚਤਿ ਮਞ੍ਞੇਤਿ। ਸੋ ਅਞ੍ਞਂ ਪਟਿਵਚਨਂ ਅਪਸ੍ਸਨ੍ਤੋ ਅਧੋਮੁਖੋ ਨਿਸੀਦਿ’’।

ਅਥ ਨਂ ਕੁਟੁਮ੍ਬਿਕਾ ‘‘ਕਿਂ ਸੇਟ੍ਠਿ ਅਞ੍ਞੋਪਿ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਧੀਤੁ ਦੋਸੋ ਅਤ੍ਥੀ’’ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਂਸੁ। ਨਤ੍ਥਿ , ਅਯ੍ਯਜਾਤਿ। ਕਸ੍ਮਾ ਪਨ ਨਂ ਨਿਦ੍ਦੋਸਂ ਅਕਾਰਣਾ ਗੇਹਤੋ ਨੀਹਰਾਪੇਸੀਤਿ? ਤਸ੍ਮਿਂ ਖਣੇ, ਵਿਸਾਖਾ, ਆਹ – ‘‘ਪਠਮਂ ਤਾਵ ਮਯ੍ਹਂ ਮਮ ਸਸੁਰਸ੍ਸ ਵਚਨੇਨ ਗਮਨਂ ਨ ਯੁਤ੍ਤਂ, ਮਯ੍ਹਂ ਪਨ ਆਗਮਨਦਿਵਸੇ ਮਮ ਦੋਸਾਦੋਸਂ ਸੋਧਨਤ੍ਥਾਯ ਮਮ ਪਿਤਾ ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਹਤ੍ਥੇ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਅਦਾਸਿ, ਇਦਾਨਿ ਮਯ੍ਹਂ ਗਨ੍ਤੁਂ ਸੁਖ’’ਨ੍ਤਿ ਦਾਸਿਦਾਸੇ ‘‘ਯਾਨਾਦੀਨਿ ਸਜ੍ਜਾਨਿ ਕਰੋਥਾ’’ਤਿ ਆਣਾਪੇਸਿ। ਅਥ ਨਂ ਸੇਟ੍ਠਿ ਤੇ ਕੁਟੁਮ੍ਬਿਕੇ ਗਹੇਤ੍ਵਾ, ‘‘ਅਮ੍ਮ, ਮਯਾ ਅਜਾਨਿਤ੍ਵਾ ਕਥਿਤਂ, ਖਮਾਹਿ ਮਯ੍ਹ’’ਨ੍ਤਿ ਆਹ। ‘‘ਤਾਤਾ, ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਖਮਿਤਬ੍ਬਂ ਤਾਵ ਖਮਾਮਿ, ਅਹਂ ਪਨ ਬੁਦ੍ਧਸਾਸਨੇ ਅਵੇਚ੍ਚਪ੍ਪਸਨ੍ਨਸ੍ਸ ਕੁਲਸ੍ਸ ਧੀਤਾ, ਨ ਮਯਂ ਵਿਨਾ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੇਨ ਵਤ੍ਤਾਮ। ਸਚੇ ਮਮ ਰੁਚਿਯਾ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਂ ਪਟਿਜਗ੍ਗਿਤੁਂ ਲਭਾਮਿ, ਵਸਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ। ‘‘ਅਮ੍ਮ, ਤ੍ਵਂ ਯਥਾਰੁਚਿਯਾ ਤਵ ਸਮਣੇ ਪਟਿਜਗ੍ਗਾਹੀ’’ਤਿ।

ਤਤੋ, ਵਿਸਾਖਾ, ਦਸਬਲਂ ਨਿਮਨ੍ਤਾਪੇਤ੍ਵਾ ਪੁਨਦਿਵਸੇ ਨਿਵੇਸਨਂ ਪੂਰੇਨ੍ਤੀ ਬੁਦ੍ਧਪ੍ਪਮੁਖਂ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਂ ਨਿਸੀਦਾਪੇਸਿ। ਨਗ੍ਗਪਰਿਸਾਪਿ ਸਤ੍ਥੁ ਮਿਗਾਰਸੇਟ੍ਠਿਨੋ ਗੇਹਂ ਗਤਭਾਵਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਗੇਹਂ ਪਰਿਵਾਰੇਤ੍ਵਾ ਨਿਸੀਦਿਂਸੁ। ਵਿਸਾਖਾ, ਦਕ੍ਖਿਣੋਦਕਂ ਦਤ੍ਵਾ ‘‘ਸਬ੍ਬੋ ਸਕ੍ਕਾਰੋ ਪਟਿਯਾਦਿਤੋ, ਸਸੁਰੋ ਮੇ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਦਸਬਲਂ ਪਰਿਵਿਸਤੂ’’ਤਿ ਸਾਸਨਂ ਪੇਸੇਸਿ। ਸੋ ਨਿਗਣ੍ਠਾਨਂ ਵਚਨਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ‘‘ਮਮ ਧੀਤਾ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਂ ਪਰਿਵਿਸਤੂ’’ਤਿ ਆਹ। ਵਿਸਾਖਾ, ਨਾਨਗ੍ਗਰਸੇਹਿ ਦਸਬਲਂ ਪਰਿਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤੇ ਭਤ੍ਤਕਿਚ੍ਚੇ ਪੁਨ ਸਾਸਨਂ ਪਹਿਣਿ – ‘‘ਸਸੁਰੋ ਮੇ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਦਸਬਲਸ੍ਸ ਧਮ੍ਮਕਥਂ ਸੁਣਾਤੂ’’ਤਿ। ਅਥ ਨਂ ‘‘ਇਦਾਨਿ ਅਗਮਨਂ ਨਾਮ ਅਤਿਵਿਯ ਅਕਾਰਣ’’ਨ੍ਤਿ ਧਮ੍ਮਕਥਂ ਸੋਤੁਕਮਤਾਯ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਂ ਨਗ੍ਗਸਮਣਾ ਆਹਂਸੁ – ‘‘ਸਮਣਸ੍ਸ ਗੋਤਮਸ੍ਸ ਧਮ੍ਮਂ ਸੁਣਨ੍ਤੋ ਬਹਿਸਾਣਿਯਂ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਸੁਣਾਹੀ’’ਤਿ। ਪੁਰੇਤਰਮੇਵ ਚ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਾਣਿਯਾ ਪਰਿਕ੍ਖਿਪਿਂਸੁ। ਮਿਗਾਰਸੇਟ੍ਠਿ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਬਹਿਸਾਣਿਯਂ ਨਿਸੀਦਿ। ਤਥਾਗਤੋ ‘‘ਤ੍ਵਂ ਬਹਿਸਾਣਿਯਂ ਵਾ ਨਿਸੀਦ, ਪਰਕੁਟ੍ਟੇ ਵਾ ਪਰਸੇਲੇ ਵਾ ਪਰਚਕ੍ਕਵਾਲ਼ੇ ਵਾ ਨਿਸੀਦ। ਅਹਂ ਬੁਦ੍ਧੋ ਨਾਮ ਸਕ੍ਕੋਮਿ ਤਂ ਮਮ ਸਦ੍ਦਂ ਸਾਵੇਤੁ’’ਨ੍ਤਿ ਸੁਵਣ੍ਣਵਣ੍ਣਫਲਂ ਅਮ੍ਬਰੁਕ੍ਖਂ ਖਨ੍ਧੇ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਚਾਲੇਨ੍ਤੋ ਵਿਯ ਧਮ੍ਮਕਥਂ ਕਥੇਸਿ, ਦੇਸਨਾਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਸੇਟ੍ਠਿ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲੇ ਪਤਿਟ੍ਠਾਯ ਸਾਣਿਂ ਉਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥੁ ਪਾਦੇ ਪਞ੍ਚਪਤਿਟ੍ਠਿਤੇਨ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕੇਯੇਵ ਚ ‘‘ਤ੍ਵਂ, ਅਮ੍ਮ, ਅਜ੍ਜ ਆਦਿਂ ਕਤ੍ਵਾ ਮਮ ਮਾਤਾ’’ਤਿ ਵਿਸਾਖਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਮਾਤੁਟ੍ਠਾਨੇ ਠਪੇਸਿ। ਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ, ਵਿਸਾਖਾ **ਮਿਗਾਰਮਾਤਾ,** ਨਾਮ ਜਾਤਾ।

ਸਾ ਏਕਦਿਵਸਂ ਨਕ੍ਖਤ੍ਤਸਮਯੇ ਵਤ੍ਤਨ੍ਤੇ ‘‘ਅਨ੍ਤੋਨਗਰੇ ਗੁਣੋ ਨਤ੍ਥੀ’’ਤਿ ਦਾਸੀਹਿ ਪਰਿਵੁਤਾ ਸਤ੍ਥੁ ਧਮ੍ਮਕਥਂ ਸੋਤੁਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੀ ‘‘ਬੁਦ੍ਧਾਨਂ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਉਦ੍ਧਤਵੇਸੇਨ ਗਨ੍ਤੁਂ ਅਯੁਤ੍ਤ’’ਨ੍ਤਿ ਮਹਾਲਤਾਪਸਾਧਨਂ ਓਮੁਞ੍ਚਿਤ੍ਵਾ ਦਾਸਿਯਾ ਹਤ੍ਥੇ ਦਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਅਭਿਵਾਦੇਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਨਿਸੀਦਿ, ਸਤ੍ਥਾ ਧਮ੍ਮਕਥਂ ਕਥੇਸਿ। ਸਾ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਦਸਬਲਂ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਨਗਰਾਭਿਮੁਖਾ ਪਾਯਾਸਿ। ਸਾਪਿ ਦਾਸੀ ਅਤ੍ਤਨਾ ਗਹਿਤਪਸਾਧਨਸ੍ਸ ਠਪਿਤਟ੍ਠਾਨਂ ਅਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਤ੍ਵਾ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੀ ਪਸਾਧਨਤ੍ਥਾਯ

ਪਟਿਨਿਵਤ੍ਤਿ। ਅਥ ਨਂ, ਵਿਸਾਖਾ, ''ਕਹਂ ਪਨ ਤੇ ਤਂ ਠਪਿਤ''ਨ੍ਤਿ ਪਟਿਪੁਚ੍ਛਿ। ਗਨ੍ਧਕੁਟਿਪਰਿਵੇਣੇ, ਅਯ੍ਯੇਤਿ। ਹੋਤੁ ਜੇ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਆਹਰ, ਗਨ੍ਧਕੁਟਿਪਰਿਵੇਣੇ ਠਪਿਤਕਾਲਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਆਹਰਾਪਨਂ ਨਾਮ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਅਯੁਤ੍ਤਂ। ਤਸ੍ਮਾ ਤਂ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ਦਣ੍ਡਕਮ੍ਮਂ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮ। ਤਤ੍ਥ ਪਨ ਠਪਿਤੇ ਅਯ੍ਯਾਨਂ ਪਲਿਬੋਧੋ ਹੋਤੀਤਿ।

ਪੁਨਦਿਵਸੇ ਸਤ੍ਥਾ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਪਰਿਵਾਰੋ ਵਿਸਾਖਾਯ ਨਿਵੇਸਨਦ੍ਵਾਰਂ ਸਮ੍ਪਾਪੁਣਿ। ਨਿਵੇਸਨੇ ਚ ਨਿਬਦ੍ਧਪਞ੍ਞਤ੍ਤਾਨਿ ਆਸਨਾਨਿ । ਵਿਸਾਖਾ, ਸਤ੍ਥੁ ਪਤ੍ਤਂ ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਗੇਹਂ ਪਵੇਸੇਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਾਸਨੇਸੁਯੇਵ ਨਿਸੀਦਾਪੇਤ੍ਵਾ ਕਤਭਤ੍ਤਕਿਚ੍ਚੇ ਸਤ੍ਥਰਿ ਤਂ ਪਸਾਧਨਂ ਆਹਰਿਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥੁ ਪਾਦਮੂਲੇ ਨਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ''ਇਦਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਦਮ੍ਮੀ''ਤਿ ਆਹ। ਸਤ੍ਥਾ ''ਅਲਙ੍ਕਾਰੋ ਨਾਮ ਪਬ੍ਬਜਿਤਾਨਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਿ। ਜਾਨਾਮਿ, ਭਨ੍ਤੇ, ਅਹਂ ਪਨ ਇਮਂ ਅਗ੍ਘਾਪੇਤ੍ਵਾ ਧਨਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਵਸਨਗਨ੍ਧਕੁਟਿਂ ਕਾਰੇਸ੍ਸਾਮੀਤਿ। ਤਦਾ ਸਤ੍ਥਾ ਅਧਿਵਾਸੇਸਿ। ਸਾਪਿ ਤਂ ਅਗ੍ਘਾਪੇਤ੍ਵਾ ਨਵਕੋਟਿਧਨਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਗਬ੍ਭਸਹਸ੍ਸਪਟਿਮਣ੍ਡਿਤੇ ਪੁਬ੍ਬਾਰਾਮਵਿਹਾਰੇ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਵਸਨਗਨ੍ਧਕੁਟਿਂ ਕਾਰੇਸਿ। ਵਿਸਾਖਾਯ ਪਨ ਨਿਵੇਸਨਂ ਪੁਬ੍ਬਣ੍ਹਸਮਯੇ ਕਾਸਾਵਪਜ੍ਜੋਤਂ ਇਸਿਵਾਤਪਟਿਵਾਤਮੇਵ ਹੋਤਿ ਅਨਾਥਪਿਣ੍ਡਿਕਸ੍ਸ ਗੇਹਂ ਵਿਯ। ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਗੇਹੇ ਸਬ੍ਬਭਤ੍ਤਾਨਿ ਪਟਿਯਤ੍ਤਾਨੇਵ ਅਹੇਸੁਂ। ਸਾ ਪੁਬ੍ਬਣ੍ਹਸਮਯੇ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਆਮਿਸਸਙ੍ਗਹਂ ਕਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਛਾਭਤ੍ਤੇ ਭੇਸਜ੍ਜਾਨਿ ਚੇਵ ਅਟ੍ਠਵਿਧਪਾਨਾਨਿ ਚ ਗਣ੍ਹਾਪੇਤ੍ਵਾ ਵਿਹਾਰਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਦਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਛਾ ਸਤ੍ਥੁ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਆਗਚ੍ਛਤਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਅਪਰਭਾਗੇ ਉਪਾਸਿਕਾਯੋ ਪਟਿਪਾਟਿਯਾ ਠਾਨਨ੍ਤਰੇਸੁ ਠਪੇਨ੍ਤੋ ਵਿਸਾਖਂ ਮਿਗਾਰਮਾਤਰਂ ਦਾਯਿਕਾਨਂ ਅਗ੍ਗਟ੍ਠਾਨੇ ਠਪੇਸੀਤਿ।

ਖੁਜ੍ਜੁਤ੍ਤਰਾ-ਸਾਮਾਵਤੀਵਤ੍ਥੁ

੨੬੦-੨੬੧. ਤਤਿਯਚਤੁਤ੍ਥੇਸੁ **ਬਹੁਸ੍ਸੁਤਾਨਂ ਯਦਿਦਂ, ਖੁਜ੍ਜੁਤ੍ਤਰਾ, ਮੇਤ੍ਤਾਵਿਹਾਰੀਨਂ ਯਦਿਦਂ, ਸਾਮਾਵਤੀ**ਤਿ ਬਹੁਸ੍ਸੁਤਾਨਂ ਉਪਾਸਿਕਾਨਂ ਖੁਜ੍ਜੁਤ੍ਤਰਾ, ਮੇਤ੍ਤਾਵਿਹਾਰੀਨਂ ਸਾਮਾਵਤੀ ਅਗ੍ਗਾਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਤਾ ਕਿਰ ਦ੍ਵੇਪਿ ਪਦੁਮੁਤ੍ਤਰਬੁਦ੍ਧਕਾਲੇ ਹਂਸਵਤਿਯਂ ਕੁਲਗੇਹੇ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਂ ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਵਾ ਅਪਰਭਾਗੇ ''ਸਤ੍ਥੁ ਧਮ੍ਮਕਥਂ ਸੋਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਵਿਹਾਰਂ ਅਗਮਂਸੁ। ਤਤ੍ਥ, ਖੁਜ੍ਜੁਤ੍ਤਰਾ, ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਏਕਂ ਉਪਾਸਿਕਂ ਬਹੁਸ੍ਸੁਤਾਨਂ ਅਗ੍ਗਟ੍ਠਾਨੇ ਠਪੇਨ੍ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਅਧਿਕਾਰਕਮ੍ਮਂ ਕਤ੍ਵਾ ਤਂ ਠਾਨਨ੍ਤਰਂ ਪਤ੍ਥੇਸਿ। ਸਾਮਾਵਤੀਪਿ ਏਕਂ ਉਪਾਸਿਕਂ ਮੇਤ੍ਤਾਵਿਹਾਰੀਨਂ ਅਗ੍ਗਟ੍ਠਾਨੇ ਠਪੇਨ੍ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਅਧਿਕਾਰਕਮ੍ਮਂ ਕਤ੍ਵਾ ਤਂ ਠਾਨਨ੍ਤਰਂ ਪਤ੍ਥੇਸਿ। ਤਾਸਂ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਯਾਵਜੀਵਂ ਕੁਸਲਂ ਕਤ੍ਵਾ ਦੇਵਲੋਕੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸੇਸੁ ਸਂਸਰਨ੍ਤੀਨਂਯੇਵ ਕਪ੍ਪਸਤਸਹਸ੍ਸਂ ਅਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤਂ।

ਅਥ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਸਤ੍ਥੁ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਤੋ ਪੁਰੇਤਰਮੇਵ ਅਲ੍ਲਕਪ੍ਪਰਟ੍ਠੇ ਅਹਿਵਾਤਕਰੋਗੋ ਨਾਮ ਉਦਪਾਦਿ। ਏਕੇਕਸ੍ਮਿਂ ਗੇਹੇ ਏਕਪ੍ਪਹਾਰੇਨੇਵ ਦਸਪਿ ਵੀਸਮ੍ਪਿ ਤਿਂਸਮ੍ਪਿ ਜਨਾ ਮਰਨ੍ਤਿ, ਤਿਰੋਰਟ੍ਠਂ ਗਤਾ ਪਨ ਜੀਵਿਤਂ ਲਭਨ੍ਤਿ। ਤਂ ਞਤ੍ਵਾ ਏਕੋ ਪੁਰਿਸੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪੁਤ੍ਤਦਾਰਂ ਆਦਾਯ ''ਅਞ੍ਞਂ ਰਟ੍ਠਂ ਗਮਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਤਤੋ ਨਿਕ੍ਖਮਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਘਰੇ ਗਹਿਤਪਾਥੇਯ੍ਯਂ ਅਨ੍ਤਰਾਮਗ੍ਗੇ ਕਨ੍ਤਾਰੇ ਅਨੁਤ੍ਤਿਣ੍ਣੇਯੇਵ ਪਰਿਕ੍ਖਯਂ ਅਗਮਾਸਿ। ਤੇਸਂ ਸਰੀਰਬਲਂ ਪਰਿਹਾਯਿ, ਸਕਿਂ ਮਾਤਾ ਪੁਤ੍ਤਂ ਉਕ੍ਖਿਪਤਿ, ਸਕਿਂ ਪਿਤਾ। ਅਥਸ੍ਸ ਪਿਤਾ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਸਰੀਰਬਲਂ ਪਰਿਹੀਨਂ, ਪੁਤ੍ਤਂ ਉਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਾ ਕਨ੍ਤਾਰਂ ਨਿਤ੍ਥਰਿਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ। ਸੋ ਤਸ੍ਸ ਮਾਤਰਂ ਅਜਾਨਾਪੇਤ੍ਵਾਵ ਉਦਕਕਿਚ੍ਚੇਨ ਓਹੀਨੋ ਵਿਯ ਪੁਤ੍ਤਂ ਮਗ੍ਗੇ ਨਿਸੀਦਾਪੇਤ੍ਵਾ ਏਕਕੋਵ ਮਗ੍ਗਂ ਪਟਿਪਜ੍ਜਿ। ''ਅਥਸ੍ਸ ਭਰਿਯਾ ਆਗਮਨਂ ਓਲੋਕਯਮਾਨਾ ਠਿਤਾ ਹਤ੍ਥੇ ਪੁਤ੍ਤਂ ਅਦਿਸ੍ਵਾ ਵਿਰਵਮਾਨਾ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਕਹਂ ਮੇ ਸਾਮਿ ਪੁਤ੍ਤੋ''ਤਿ ਆਹ। ਕੋ ਤੇ ਪੁਤ੍ਤੇਨ ਅਤ੍ਥੋ? ਜੀਵਮਾਨਾ ਪੁਤ੍ਤਂ ਲਭਿਸ੍ਸਾਮਾਤਿ। ਸਾ ''ਅਤਿਸਾਹਸਿਕੋ ਵਤਾਯਂ ਪੁਰਿਸੋ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ''ਗਚ੍ਛ ਤ੍ਵਂ, ਨਾਹਂ ਤਾਦਿਸੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਗਮਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਆਹ। ਸੋ ''ਅਨੁਪਧਾਰੇਤ੍ਵਾ ਮੇ ਭਦ੍ਦੇ ਕਤਂ, ਖਮੇਤਂ ਮਯ੍ਹ''ਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਪੁਤ੍ਤਂ ਆਦਾਯਾਗਤੋ।

ਤੇ ਤਂ ਕਨ੍ਤਾਰਂ ਸਮਤਿਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਸਾਯਂ ਏਕਂ ਗੋਪਾਲਕਕੁਲਂ ਸਮ੍ਪਾਪੁਣਿਂਸੁ। ਤਂ ਦਿਵਸਞ੍ਚ ਗੋਪਾਲਕਕੁਲਵਾਸਿਨੋ ਨਿਰੁਦਕਪਾਯਾਸਂ ਪਚਿਂਸੁ। ਤੇ ਤੇ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਇਮੇ ਅਤਿਵਿਯ ਛਾਤਕਾ''ਤਿ ਪਾਯਾਸਸ੍ਸ ਮਹਾਭਾਜਨਂ ਪੂਰੇਤ੍ਵਾ ਉਲੁਙ੍ਕਪੂਰਂ ਸਪ੍ਪਿਂ ਆਸਿਞ੍ਚਿਤ੍ਵਾ ਅਦਂਸੁ। ਤੇਸੁ ਤਂ ਪਾਯਾਸਂ ਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤੇਸੁ ਸਾ ਇਤ੍ਥੀ ਪਮਾਣੇਨੇਵ ਭੁਞ੍ਜਿ, ਪੁਰਿਸੋ ਪਨ ਪਮਾਣਾਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤਂ ਭੁਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਜੀਰਾਪੇਤੁਂ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੋ

ਰੱਤਿਭਾਗਸਮਨਨ੍ਤਰੇ ਕਾਲਮਕਾਸਿ। ਸੋ ਕਾਲਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਤੇਸੁ ਸਾਲਯਭਾਵੇਨ ਗੋਪਾਲਕਾਨਂ ਗੇਹੇ ਸੁਨਖਿਯਾ ਕੁਚ੍ਛਿਸ੍ਮਿਂ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਂ ਗਣ੍ਹਿ। ਸੁਨਖੀ ਨਚਿਰਸ੍ਸੇਵ ਵਿਜਾਤਾ। ਗੋਪਾਲਕੋ ਤਂ ਕੁਕ੍ਕੁਰਂ ਸਸ੍ਸਿਰਿਕਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਪਿਣ੍ਡੇਨ ਪਲੋਭੇਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨਿ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਸਿਨੇਹਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਸਦ੍ਧਿਮੇਵ ਚਰਤਿ।

ਅਥੇਕਦਿਵਸਂ ਏਕੋ ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧੋ ਭਿਕ੍ਖਾਚਾਰਵੇਲਾਯ ਗੋਪਾਲਕਸ੍ਸ ਘਰਦ੍ਵਾਰਂ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤੋ। ਸੋਪਿ ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖਂ ਦਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਵਸਨਤ੍ਥਾਯ ਪਟਿਞ੍ਞਂ ਗਣ੍ਹਿ। ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧੋ ਗੋਪਾਲਕਕੁਲਸ੍ਸ ਅਵਿਦੂਰੇ ਠਾਨੇ ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਵਨਸਣ੍ਡੇ ਵਾਸਂ ਉਪਗਤੋ। ਗੋਪਾਲਕੋ ਤਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਤਂ ਕੁਕ੍ਕੁਰਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾਵ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਅਨ੍ਤਰਾਮਗ੍ਗੇ ਚ ਵਾਲਮਿਗਟ੍ਠਾਨੇ ਵਾਲਮਿਗਾਨਂ ਪਲਾਯਨਤ੍ਥਂ ਰੁਕ੍ਖੇ ਵਾ ਪਾਸਾਣੇ ਵਾ ਪਹਾਰਂ ਦੇਤਿ, ਸੋਪਿ ਕੁਕ੍ਕੁਰੋ ਤਸ੍ਸ ਕਰਣਵਿਧਾਨਂ ਵਵਤ੍ਥਪੇਤਿ। ਅਥੇਕਦਿਵਸਂ ਸੋ ਗੋਪਾਲਕੋ ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ, ‘‘ਭਨ੍ਤੇ, ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਸਬ੍ਬਕਾਲਂ ਆਗਮਨਂ ਨਾਮ ਨ ਹੋਤਿ। ਅਯਂ ਪਨ ਕੁਕ੍ਕੁਰੋ ਛੇਕੋ, ਇਮਸ੍ਸ ਆਗਤਸਞ੍ਞਾਯ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਗੇਹਦ੍ਵਾਰਂ ਆਗਚ੍ਛੇਯ੍ਯਾਥਾ’’ਤਿ ਆਹ। ਸੋ ਏਕਦਿਵਸਂ ‘‘ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧਂ ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਵਾ ਏਹੀ’’ਤਿ ਕੁਕ੍ਕੁਰਂ ਪੇਸੇਸਿ। ਕੁਕ੍ਕੁਰੋ ਤਸ੍ਸ ਵਚਨਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖਾਚਾਰਵੇਲਾਯ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਪਾਦਮੂਲੇ ਉਰੇਨ ਨਿਪਜ੍ਜਿ। ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧੋ ‘‘ਅਯਂ ਮਮ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਆਗਤੋ’’ਤਿ ਞਤ੍ਵਾ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਂ ਆਦਾਯ ਮਗ੍ਗਂ ਪਟਿਪਜ੍ਜਿ। ਸੋ ਤਸ੍ਸ ਵੀਮਂਸਨਤ੍ਥਾਯ ਉਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞਂ ਮਗ੍ਗਂ ਗਣ੍ਹਿ, ਕੁਕ੍ਕੁਰੋ ਪੁਰਤੋ ਠਤ੍ਵਾ ਗੋਪਾਲਕਮਗ੍ਗਂ ਪਟਿਪਨ੍ਨਕਾਲੇ ਅਪਸਕ੍ਕਿ। ਯਸ੍ਮਿਂ ਚ ਯਸ੍ਮਿਂ ਚ ਠਾਨੇ ਵਾਲਮਿਗਾਨਂ ਪਲਾਯਨਤ੍ਥਂ ਗੋਪਾਲਕੋ ਰੁਕ੍ਖਂ ਵਾ ਪਾਸਾਣਂ ਵਾ ਪਹਰਿ, ਤਂ ਤਂ ਠਾਨਂ ਪਤ੍ਵਾ ਕੁਕ੍ਕੁਰੋ ਮਹਾਵਿਰਵਂ ਵਿਰਵਿ। ਤਸ੍ਸ ਸਦ੍ਦੇਨ ਵਾਲਮਿਗਾ ਪਲਾਯਨ੍ਤਿ। ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧੋਪਿ ਭਤ੍ਤਕਿਚ੍ਚਵੇਲਾਯ ਮਹਨ੍ਤਂ ਸਿਨਿਦ੍ਧਪਿਣ੍ਡਂ ਤਸ੍ਸ ਦੇਤਿ। ਸੋਪਿ ਪਿਣ੍ਡਲਾਭੇਨ ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧੇ ਉਤ੍ਤਰਿਤਰਂ ਸਿਨੇਹਂ ਕਰੋਤਿ।

ਗੋਪਾਲਕੋ ਤੇਮਾਸਂ ਵੁਤ੍ਥਸ੍ਸ ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਤਿਚੀਵਰਪ੍ਪਹੋਨਕਂ ਸਾਟਕਂ ਦਤ੍ਵਾ, ‘‘ਭਨ੍ਤੇ, ਸਚੇ ਵੋ ਰੁਚ੍ਚਤਿ, ਇਧੇਵ ਵਸਥ। ਨੋ ਚੇ ਰੁਚ੍ਚਤਿ, ਯਥਾਸੁਖਂ ਗਚ੍ਛਥਾ’’ਤਿ ਆਹ। ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧੋ ਗਮਨਾਕਾਰਂ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਸੋ ਗੋਪਾਲਕੋ ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧਂ ਅਨੁਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਨਿਵਤ੍ਤਤਿ। ਕੁਕ੍ਕੁਰੋ ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਅਞ੍ਞਤ੍ਥ ਗਮਨਭਾਵਂ ਞਤ੍ਵਾ ਅਤਿਸਿਨੇਹੇਨ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਬਲਵਸੋਕੋ ਹਦਯਫਾਲਨਂ ਪਤ੍ਵਾ ਕਾਲਂ ਕਤ੍ਵਾ ਤਾਵਤਿਂਸਪੁਰੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਗਮਨਕਾਲੇ ਉਚ੍ਚਾਸਦ੍ਦਂ ਕਤ੍ਵਾ ਵਾਲਮਿਗਾਨਂ ਪਲਾਪਿਤਭਾਵੇਨ ਦੇਵਤਾਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਕਥੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਸਦ੍ਦੋ ਸਕਲਦੇਵਪੁਰਂ ਛਾਦੇਤ੍ਵਾ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਸੋ ਤੇਨੇਵ ਨਾਮਧੇਯ੍ਯਂ ਲਭਿਤ੍ਵਾ **ਘੋਸਕਦੇਵਪੁਤ੍ਤੋ** ਨਾਮ ਜਾਤੋ। ਅਥਸ੍ਸ ਤਸ੍ਮਿਂ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਅਨੁਭਵਨ੍ਤਸ੍ਸ ਮਨੁਸ੍ਸਪਥੇ ਕੋਸਮ੍ਬਿਨਗਰੇ ਉਦੇਨੋ ਨਾਮ ਰਾਜਾ ਰਜ੍ਜਂ ਪਟਿਪਜ੍ਜਿ। ਤਸ੍ਸ ਵਤ੍ਥੁ ਮਜ੍ਝਿਮਪਣ੍ਣਾਸਕੇ ਬੋਧਿਰਾਜਕੁਮਾਰਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾਯਂ (ਮ॰ ਨਿ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੨.੩੨੪ ਆਦਯੋ) ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ।

ਤਸ੍ਮਿਂ ਪਨ ਰਜ੍ਜਂ ਕਾਰਯਮਾਨੇ ਘੋਸਕਦੇਵਪੁਤ੍ਤੋ ਚਵਿਤ੍ਵਾ ਕੋਸਮ੍ਬਿਯਂ ਏਕਿਸ੍ਸਾ ਰੂਪੂਪਜੀਵਿਨਿਯਾ ਕੁਚ੍ਛਿਮ੍ਹਿ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਂ ਗਣ੍ਹਿ। ਸਾ ਦਸਮਾਸਚ੍ਚਯੇਨ ਵਿਜਾਯਿਤ੍ਵਾ ਪੁਤ੍ਤਭਾਵਂ ਞਤ੍ਵਾ ਸਙ੍ਕਾਰਕੂਟੇ ਛਡ੍ਡਾਪੇਸਿ। ਤਸ੍ਮਿਂ ਖਣੇ ਕੋਸਮ੍ਬਿਸੇਟ੍ਠਿਨੋ ਕਮ੍ਮਨ੍ਤਿਕੋ ਪਾਤੋਵ ਸੇਟ੍ਠਿਘਰਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ‘‘ਕਿਂ ਨੁ ਖੋ ਇਮਂ ਕਾਕੇਹਿ ਸਮ੍ਪਰਿਕਿਣ੍ਣ’’ਨ੍ਤਿ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਦਾਰਕਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ‘‘ਮਹਾਪੁਞ੍ਞਵਾ ਏਸ ਦਾਰਕੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ ਏਕਸ੍ਸ ਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਹਤ੍ਥੇ ਗੇਹਂ ਪੇਸੇਤ੍ਵਾ ਸੇਟ੍ਠਿਘਰਂ ਅਗਮਾਸਿ। ਸੇਟ੍ਠਿਪਿ ਰਾਜੂਪਟ੍ਠਾਨਵੇਲਾਯ ਰਾਜਕੁਲਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਅਨ੍ਤਰਾਮਗ੍ਗੇ ਪੁਰੋਹਿਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ‘‘ਅਜ੍ਜ ਕਿਂ ਨਕ੍ਖਤ੍ਤ’’ਨ੍ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ਸੋ ਤਤ੍ਥੇਵ ਠਿਤੋ ਗਣੇਤ੍ਵਾ ‘‘ਅਸੁਕਂ ਨਾਮ ਨਕ੍ਖਤ੍ਤਂ, ਅਜ੍ਜ ਇਮਿਨਾ ਨਕ੍ਖਤ੍ਤੇਨ ਜਾਤਦਾਰਕੋ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਨਗਰੇ ਸੇਟ੍ਠਿਟ੍ਠਾਨਂ ਲਭਿਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ ਆਹ। ਸੋ ਤਸ੍ਸ ਕਥਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਵੇਗੇਨ ਘਰਂ ਪੇਸੇਸਿ – ‘‘ਇਮਸ੍ਸ ਪੁਰੋਹਿਤਸ੍ਸ ਦ੍ਵੇ ਕਥਾ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ, ਘਰਣੀ ਚ ਮੇ ਗਰੁਗਬ੍ਭਾ, ਜਾਨਾਥ ਤਾਵ ਨਂ ਵਿਜਾਤਾ ਵਾ ਨੋ ਵਾ’’ਤਿ। ਤੇ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਜਾਨਿਤ੍ਵਾ, ‘‘ਅਯ੍ਯ, ਨ ਤਾਵ ਵਿਜਾਤਾ’’ਤਿ ਆਹਂਸੁ। ਤੇਨ ਹਿ ਗਚ੍ਛਥ, ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਨਗਰੇ ਅਜ੍ਜ ਜਾਤਦਾਰਕਂ ਪਰਿਯੇਸਥਾਤਿ। ਤੇ ਪਰਿਯੇਸਨ੍ਤਾ ਤਸ੍ਸ ਸੇਟ੍ਠਿਨੋ ਕਮ੍ਮਨ੍ਤਿਕਸ੍ਸ ਗੇਹੇ ਤਂ ਦਾਰਕਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਸੇਟ੍ਠਿਨੋ ਆਰੋਚਯਿਂਸੁ। ਤੇਨ ਹਿ ਗਚ੍ਛਥ ਭਣੇ, ਤਂ ਕਮ੍ਮਨ੍ਤਿਕਂ ਪਕ੍ਕੋਸਥਾਤਿ। ਤੇ ਤਂ ਪਕ੍ਕੋਸਿਂਸੁ। ਅਥ ਨਂ ਸੇਟ੍ਠਿ ‘‘ਗੇਹੇ ਕਿਰ ਤੇ ਦਾਰਕੋ ਅਤ੍ਥੀ’’ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ‘‘ਆਮ, ਅਯ੍ਯਾ’’ਤਿ। ‘‘ਤਂ ਦਾਰਕਂ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਦੇਹੀ’’ਤਿ। ‘‘ਨ ਦੇਮਿ, ਅਯ੍ਯਾ’’ਤਿ। ‘‘ਹਨ੍ਦ ਸਹਸ੍ਸਂ ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਵਾ ਦੇਹੀ’’ਤਿ। ਸੋ ‘‘ਅਯਂ ਜੀਵੇਯ੍ਯ ਵਾ ਮਰੇਯ੍ਯ ਵਾ, ਦੁਜ੍ਜਾਨਮਿਦ’’ਨ੍ਤਿ ਸਹਸ੍ਸਂ ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਵਾ ਅਦਾਸਿ।

ਤਤੋ ਸੇਟ੍ਠਿ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ‘‘ਸਚੇ ਮੇ ਭਰਿਯਾ ਧੀਤਰਂ ਵਿਜਾਯਿਸ੍ਸਤਿ, ਇਮਮੇਵ ਪੁਤ੍ਤਂ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮਿ। ਸਚੇ ਪੁਤ੍ਤਂ ਵਿਜਾਯਿਸ੍ਸਤਿ, ਮਾਰੇਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ। ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਗੇਹੇ ਪੋਸੇਸਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਭਰਿਯਾ ਕਤਿਪਾਹਚ੍ਚਯੇਨ ਪੁਤ੍ਤਂ ਵਿਜਾਯਿ। ਤਤੋ ਸੇਟ੍ਠਿ ‘‘ਏਵਂ ਤਂ ਗਾਵੋ ਮਦ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਮਾਰੇਸ੍ਸਨ੍ਤੀ’’ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ‘‘ਇਮਂ ਦਾਰਕਂ ਵਜਦ੍ਵਾਰੇ ਨਿਪਜ੍ਜਾਪੇਥਾ’’ਤਿ ਆਹ। ਤਂ ਤਤ੍ਥ ਨਿਪਜ੍ਜਾਪੇਸੁਂ। ਅਥ ਨਂ ਯੂਥਪਤਿ ਉਸਭੋ ਪਠਮਂ ਨਿਕ੍ਖਮਨ੍ਤੋ ਦਿਸ੍ਵਾ ‘‘ਏਵਂ ਤਂ ਅਞ੍ਞੇ ਨ ਮਦ੍ਦਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀ’’ਤਿ ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਪਾਦਾਨਂ ਅਨ੍ਤਰੇ ਕਤ੍ਵਾ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਅਥ ਨਂ ਗੋਪਾਲਕਾ ਦਿਸ੍ਵਾ ‘‘ਮਹਾਪੁਞ੍ਞੋ ਏਸ ਦਾਰਕੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ , ਯਸ੍ਸ ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਗਤਾਪਿ ਗੁਣਂ ਜਾਨਨ੍ਤਿ, ਪਟਿਜਗ੍ਗਿਸ੍ਸਾਮ ਨ’’ਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਗੇਹਂ ਨਯਿਂਸੁ।

ਸੋਪਿ ਸੇਟ੍ਠਿ ਤਸ੍ਸ ਮਤਭਾਵਂ ਅਨੁਵਿਜ੍ਜਨ੍ਤੋ ‘‘ਗੋਪਾਲਕੇਹਿ ਨੀਤੋ’’ਤਿ ਸੁਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਸਹਸ੍ਸਂ ਦਤ੍ਵਾ ਆਣਾਪੇਤ੍ਵਾ ਆਮਕਸੁਸਾਨੇ ਛਡ੍ਡਾਪੇਸਿ। ਤਸ੍ਮਿਂ ਚ ਕਾਲੇ ਸੇਟ੍ਠਿਸ੍ਸ ਘਰੇ ਅਜਪਾਲਕੋ ਸੁਸਾਨਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਅਜਿਕਾ ਚਾਰੇਤਿ। ਅਥੇਕਾ ਧੇਨੁ ਅਜਿਕਾ ਦਾਰਕਸ੍ਸ ਪੁਞ੍ਞੇਨ ਮਗ੍ਗਾ ਓਕ੍ਕਮ੍ਮ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਦਾਰਕਸ੍ਸ ਖੀਰਂ ਦਤ੍ਵਾ ਗਤਾ। ਤਤੋ ਨਿਵਤ੍ਤਮਾਨਾਪਿ ਤਥੇਵ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਖੀਰਮਦਾਸਿ। ਅਜਪਾਲਕੋ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ‘‘ਅਯਂ ਅਜਿਕਾ ਪਾਤੋਪਿ ਇਮਸ੍ਮਾ ਠਾਨਾ ਓਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਗਤਾ, ਕਿਂ ਨੁ ਖੋ ਏਤ’’ਨ੍ਤਿ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ਤਂ ਦਾਰਕਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ‘‘ਮਹਾਪੁਞ੍ਞੋ ਏਸ ਦਾਰਕੋ, ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਗਤਾਪਿਸ੍ਸ ਗੁਣਂ ਜਾਨਨ੍ਤਿ, ਪਟਿਜਗ੍ਗਿਸ੍ਸਾਮਿ ਨ’’ਨ੍ਤਿ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਗੇਹਂ ਗਤੋ।

ਪੁਨਦਿਵਸੇ ਸੇਟ੍ਠਿ ‘‘ਮਤੋ ਨੁ ਖੋ ਦਾਰਕੋ, ਨ ਮਤੋ’’ਤਿ ਓਲੋਕਾਪੇਨ੍ਤੋ ਅਜਪਾਲਕੇਨ ਗਹਿਤਭਾਵਂ ਞਤ੍ਵਾ ਸਹਸ੍ਸਂ ਦਤ੍ਵਾ ਆਣਾਪੇਤ੍ਵਾ ‘‘ਸ੍ਵੇ ਇਮਂ ਨਗਰਂ ਏਕੋ ਸਤ੍ਥਵਾਹਪੁਤ੍ਤੋ ਪਵਿਸਿਸ੍ਸਤਿ, ਇਮਂ ਦਾਰਕਂ ਨੇਤ੍ਵਾ ਚਕ੍ਕਮਗ੍ਗੇ ਠਪੇਥ, ਏਵਂ ਤਂ ਸਕਟਚਕ੍ਕਂ ਛਿਨ੍ਦਨ੍ਤਂ ਗਮਿਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ ਆਹ। ਤਂ ਤਤ੍ਥ ਨਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਂ ਸਤ੍ਥਵਾਹਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਪੁਰਿਮਸਕਟੇ ਗੋਣਾ ਦਿਸ੍ਵਾ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਪਾਦੇ ਥਮ੍ਭੇ ਵਿਯ ਓਤਾਰੇਤ੍ਵਾ ਅਟ੍ਠਂਸੁ। ਸਤ੍ਥਵਾਹੋ ‘‘ਕਿਂ ਨੁ ਖੋ ਏਤ’’ਨ੍ਤਿ ਤੇਸਂ ਠਿਤਕਾਰਣਂ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ਦਾਰਕਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ‘‘ਮਹਾਪੁਞ੍ਞੋ ਦਾਰਕੋ, ਪਟਿਜਗ੍ਗਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ’’ਤਿ ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਵਾ ਅਗਮਾਸਿ।

ਸੇਟ੍ਠਿਪਿ ਤਸ੍ਸ ਚਕ੍ਕਪਥੇ ਮਤਭਾਵਂ ਵਾ ਅਮਤਭਾਵਂ ਵਾ ਓਲੋਕਾਪੇਨ੍ਤੋ ਸਤ੍ਥਵਾਹੇਨ ਗਹਿਤਭਾਵਂ ਞਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸਪਿ ਸਹਸ੍ਸਂ ਦਤ੍ਵਾ ਆਣਾਪੇਤ੍ਵਾ ਨਗਰਤੋ ਅਵਿਦੂਰੇ ਠਾਨੇ ਪਪਾਤੇ ਪਾਤਾਪੇਸਿ। ਸੋ ਤਤ੍ਥ ਪਪਤਨ੍ਤੋ ਨਲ਼ਕਾਰਾਨਂ ਕਮ੍ਮਕਰਣਟ੍ਠਾਨੇ ਏਕਸਾਲਾਯ ਪਤਿਤੋ। ਸਾ ਤਸ੍ਸ ਪੁਞ੍ਞਾਨੁਭਾਵੇਨ ਸਤਵਿਹਤਕਪ੍ਪਾਸਪਿਚੁਸਮ੍ਫਸ੍ਸਸਦਿਸਾ ਅਹੋਸਿ। ਅਥ ਨਂ ਨਲ਼ਕਾਰਜੇਟ੍ਠਕੋ ‘‘ਪੁਞ੍ਞਵਾ ਏਸ ਦਾਰਕੋ, ਪਟਿਜਗ੍ਗਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ’’ਤਿ ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਵਾ ਗੇਹਂ ਗਤੋ। ਸੇਟ੍ਠਿ ਦਾਰਕਸ੍ਸ ਪਪਾਤਤੋ ਪਤਿਤਟ੍ਠਾਨੇ ਮਤਭਾਵਂ ਵਾ ਅਮਤਭਾਵਂ ਵਾ ਪਰਿਯੇਸਾਪੇਨ੍ਤੋ ਨਲ਼ਕਾਰਜੇਟ੍ਠਕੇਨ ਗਹਿਤਭਾਵਂ ਞਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸਪਿ ਸਹਸ੍ਸਂ ਦਤ੍ਵਾ ਆਣਾਪੇਸਿ।

ਅਪਰਭਾਗੇ ਸੇਟ੍ਠਿਸ੍ਸ ਸਕਪੁਤ੍ਤੋਪਿ ਸੋਪਿ ਉਭੋ ਵਯਪ੍ਪਤ੍ਤਾ ਅਹੇਸੁਂ। ਸੇਟ੍ਠਿ ਪੁਨ ਘੋਸਕਦਾਰਕਸ੍ਸ ਮਾਰਣੂਪਾਯਂ ਚਿਨ੍ਤੇਨ੍ਤੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਕੁਮ੍ਭਕਾਰਸ੍ਸ ਗੇਹਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ‘‘ਅਮ੍ਭੋ ਮਯ੍ਹਂ ਗੇਹੇ ਏਵਰੂਪੋ ਏਕੋ ਅਵਜਾਤਦਾਰਕੋ ਅਤ੍ਥਿ, ਤਂ ਦਾਰਕਂ ਯਂਕਿਞ੍ਚਿ ਕਤ੍ਵਾ ਮਾਰੇਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ ਰਹਸ੍ਸੇਨਾ’’ਤਿ ਆਹ। ਸੋ ਉਭੋਪਿ ਕਣ੍ਣੇ ਪਿਦਹਿਤ੍ਵਾ ‘‘ਏਵਰੂਪਂ ਨਾਮ ਭਾਰਿਯਂ ਕਥਂ ਕਥੇਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤੀ’’ਤਿ ਆਹ। ਤਤੋ ਸੇਟ੍ਠਿ ‘‘ਅਯਂ ਮੁਧਾ ਨ ਕਰਿਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ – ‘‘ਹਨ੍ਦ, ਭੋ, ਸਹਸ੍ਸਂ ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਵਾ ਏਤਂ ਕਮ੍ਮਂ ਨਿਪ੍ਫਾਦੇਹੀ’’ਤਿ ਆਹ। ਲਞ੍ਜਂ ਨਾਮ ਅਭਿਨ੍ਨਂ ਭਿਨ੍ਦਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਸੋ ਸਹਸ੍ਸਂ ਲਭਿਤ੍ਵਾ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ‘‘ਅਹਂ, ਅਯ੍ਯ, ਅਸੁਕਦਿਵਸੇ ਨਾਮ ਆਵਾਪਂ ਆਲਿਮ੍ਪੇਸ੍ਸਾਮਿ, ਤਦਾ ਤਂ ਦਾਰਕਂ ਅਸੁਕਵੇਲਾਯ ਨਾਮ ਪੇਸੇਹੀ’’ਤਿ ਆਹ। ਸੇਟ੍ਠਿਪਿ ਖੋ ਤਸ੍ਸ ਵਚਨਂ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਦਿਵਸੇ ਗਣੇਨ੍ਤੋ ਕੁਮ੍ਭਕਾਰੇਨ ਵੁਤ੍ਤਦਿਵਸਸ੍ਸ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਭਾਵਂ ਞਤ੍ਵਾ ਘੋਸਕਕੁਮਾਰਂ ਪਕ੍ਕੋਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ‘‘ਅਮ੍ਹਾਕਂ, ਤਾਤ, ਅਸੁਕਦਿਵਸੇ ਨਾਮ ਬਹੂਹਿ ਭਾਜਨੇਹਿ ਅਤ੍ਥੋ, ਤ੍ਵਂ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਕੁਮ੍ਭਕਾਰਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ‘ਪਿਤਰਾ ਕਿਰ ਮੇ ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਏਕਂ ਕਥਿਤਂ ਅਤ੍ਥਿ, ਤਂ ਅਜ੍ਜ ਨਿਪ੍ਫਾਦੇਹੀ’ਤਿ ਵਦੇਹੀ’’ਤਿ ਆਹ। ਸੋ ‘‘ਸਾਧੂ’’ਤਿ ਤਸ੍ਸ ਵਚਨਂ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਨਿਕ੍ਖਮਿ।

ਅਥ ਨਂ ਅਨ੍ਤਰਾਮਗ੍ਗੇ ਸੇਟ੍ਠਿਸ੍ਸ ਸਕਪੁਤ੍ਤੋ ਗੁਲ਼ਕੀਲ਼ਂ ਕੀਲ਼ਨ੍ਤੋ ਦਿਸ੍ਵਾ ਵੇਗੇਨ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ‘‘ਅਹਂ ਭਾਤਿਕ ਦਾਰਕੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਕੀਲ਼ਨ੍ਤੋ ਏਤ੍ਤਕਂ ਨਾਮ ਜਿਤੋ, ਤਂ ਮੇ ਪਟਿਜਿਨਿਤ੍ਵਾ ਦੇਹੀ’’ਤਿ ਆਹ। ਸੋ ‘‘ਮਯ੍ਹਂ ਇਦਾਨਿ ਓਕਾਸੋ ਨਤ੍ਥਿ, ਪਿਤਾ ਮਂ ਅਚ੍ਚਾਯਿਕਕਮ੍ਮੇਨ

ਕੁਮ੍ਭਕਾਰਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੰ ਪਹਿਣੀ''ਤਿ ਆਹ। ਇਤਰੋ ''ਅਹੰ ਭਾਤਿਕ ਤਤ੍ਥ ਗਮਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਤ੍ਵੰ ਇਮੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿੰ ਕੀਲ਼ਿਤ੍ਵਾ ਮਯ੍ਹੰ ਲਕ੍ਖੰ ਪਚ੍ਚਾਹਰਿਤ੍ਵਾ ਦੇਹੀ''ਤਿ ਆਹ। ''ਤੇਨ ਹਿ ਗਚ੍ਛਾ''ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਕਥਿਤਸਾਸਨੰ ਤਸ੍ਸ ਕਥੇਤ੍ਵਾ ਦਾਰਕੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿੰ ਕੀਲ਼ਿ। ਸੋਪਿ ਕੁਮਾਰੋ ਕੁਮ੍ਭਕਾਰਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤੰ ਸਾਸਨੰ ਆਰੋਚੇਸਿ। ਸੋ ''ਸਾਧੁ, ਤਾਤ, ਨਿਪ੍ਫਾਦੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਤੰ ਕੁਮਾਰੰ ਗਬ੍ਭੰ ਪਵੇਸੇਤ੍ਵਾ ਤਿਖਿਣਾਯ ਵਾਸਿਯਾ ਖਣ੍ਡਾਖਣ੍ਡਿਕੰ ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਚਾਟਿਯੰ ਪਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਚਾਟਿਮੁਖੰ ਪਿਦਹਿਤ੍ਵਾ ਭਾਜਨਨ੍ਤਰੇ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਆਵਾਪੰ ਆਲਿਮ੍ਪੇਸਿ। ਘੋਸਕਕੁਮਾਰੋ ਬਹੂ ਜਿਨਿਤ੍ਵਾ ਕਨਿਟ੍ਠਸ੍ਸ ਆਗਮਨੰ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ਨਿਸੀਦਿ। ਸੋ ਤੰ ਚਿਰਾਯਮਾਨੰ ਞਤ੍ਵਾ ''ਕਿੰ ਨੁ ਖੋ ਚਿਰਾਯਤੀ''ਤਿ ਕੁਮ੍ਭਕਾਰਗੇਹਸਭਾਗੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਕਤ੍ਥਚਿ ਅਦਿਸ੍ਵਾ ''ਗੇਹੰ ਗਤੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਨਿਵਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਗੇਹੰ ਅਗਮਾਸਿ।

ਸੇਟ੍ਠਿ ਨੰ ਦੂਰਤੋਵ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਕਿੰ ਨੁ ਖੋ ਕਾਰਣੰ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਮਯਾ ਏਸ ਮਾਰਣਤ੍ਥਾਯ ਕੁਮ੍ਭਕਾਰਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੰ ਪਹਿਤੋ, ਸੋ ਦਾਨਿ ਪੁਨ ਇਧੇਵਾਗਚ੍ਛਤੀ''ਤਿ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤੰਯੇਵ ਨੰ ''ਕਿੰ, ਤਾਤ, ਕੁਮ੍ਭਕਾਰਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੰ ਨ ਗਤੋਸੀ''ਤਿ ਆਹ। ''ਆਮ, ਤਾਤ, ਨ ਗਤੋਮ੍ਹੀ''ਤਿ। ''ਕਸ੍ਮਾ, ਤਾਤਾ''ਤਿ? ਸੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਨਿਵਤ੍ਤਕਾਰਣਞ੍ਚ ਕਨਿਟ੍ਠਭਾਤਿਕਸ੍ਸ ਤਤ੍ਥ ਗਤਕਾਰਣਞ੍ਚ ਆਰੋਚੇਸਿ। ਸੇਟ੍ਠਿ ਤਸ੍ਸ ਵਚਨਸ੍ਸ ਸੁਤਕਾਲਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਮਹਾਪਥਵਿਯਾ ਅਜ੍ਝੋਤ੍ਥਟੋ ਵਿਯ ਹੁਤ੍ਵਾ ''ਕਿੰ ਨਾਮੇਤੰ ਤ੍ਵੰ ਵਦਸੀ''ਤਿ ਵਿਪ੍ਫਨ੍ਦਚਿਤ੍ਤੋ ਵੇਗੇਨ ਕੁਮ੍ਭਕਾਰਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞੇਸੰ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਅਕਥਨੀਯਭਾਵੇਨ ''ਪੇਕ੍ਖ, ਭੋ, ਪੇਕ੍ਖ, ਭੋ''ਤਿ ਆਹ। ''ਕਿੰ ਪੇਕ੍ਖਾਪੇਸਿ ਤ੍ਵੰ''? ਨਿਟ੍ਠਿਤੰ ਏਤੰ ਕਮ੍ਮਨ੍ਤਿ। ਸੋ ਤਤੋਵ ਨਿਵਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਗੇਹੰ ਅਗਮਾਸਿ। ਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਚਸ੍ਸ ਚੇਤਸਿਕਰੋਗੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿ।

ਸੋ ਤਸ੍ਮਿੰ ਕਾਲੇ ਤੇਨ ਸਦ੍ਧਿੰ ਅਭੁਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਆਸੰ ਭਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ''ਯੇਨ ਕੇਨਚਿ ਉਪਾਯੇਨ ਮਮ ਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਸਤ੍ਤੁਨੋ ਅਨ੍ਤਰਮੇਵ ਪਸ੍ਸਿਤੁੰ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ ਏਕੰ ਪਣ੍ਣੰ ਲਿਖਿਤ੍ਵਾ ਘੋਸਕਕੁਮਾਰੰ ਪਕ੍ਕੋਸਿਤ੍ਵਾ ''ਤ੍ਵੰ ਇਮੰ ਪਣ੍ਣੰ ਆਦਾਯ ਅਸੁਕਗਾਮੇ ਨਾਮ ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਕਮ੍ਮਨ੍ਤਿਕੋ ਅਤ੍ਥਿ, ਤਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਇਮੰ ਪਣ੍ਣੰ ਦਤ੍ਵਾ 'ਇਮਸ੍ਮਿੰ ਕਿਰ ਪਣ੍ਣੇ ਸਾਸਨੰ ਸੀਘੰ ਕਰੋਹੀ'ਤਿ ਵਦ। ਅਨ੍ਤਰਾਮਗ੍ਗੇ ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਸਹਾਯਕੋ ਗਾਮਕਸੇਟ੍ਠਿ ਨਾਮ ਏਕੋ ਸੇਟ੍ਠਿ ਅਤ੍ਥਿ, ਤਸ੍ਸ ਘਰੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਭਤ੍ਤੰ ਭੁਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਗਚ੍ਛੇਯ੍ਯਾਸੀ''ਤਿ ਚ ਮੁਖਸਾਸਨੰ ਅਦਾਸਿ। ਸੋ ਸੇਟ੍ਠਿੰ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਪਣ੍ਣੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤੋ ਅਨ੍ਤਰਾਮਗ੍ਗੇ ਗਾਮਕਸੇਟ੍ਠਿਸ੍ਸ ਵਸਨਟ੍ਠਾਨੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਗੇਹੰ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਤੰ ਬਹਿਦ੍ਵਾਰਕੋਟ੍ਠਕੇ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਮਸ੍ਸੁਪਰਿਕਮ੍ਮੰ ਕਰੋਨ੍ਤੰ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ''ਕੁਤੋ ਆਗਚ੍ਛਸਿ, ਤਾਤਾ''ਤਿ ਚ ਵੁਤ੍ਤੇ ''ਕੋਸਮ੍ਬਿਸੇਟ੍ਠਿਨੋ ਪੁਤ੍ਤੋਮ੍ਹਿ, ਤਾਤਾ''ਤਿ ਆਹ। ਸੋ ''ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਸਹਾਯਸੇਟ੍ਠਿਨੋ ਪੁਤ੍ਤੋ''ਤਿ ਹਟ੍ਠਤੁਟ੍ਠੋ ਅਹੋਸਿ।

ਤਸ੍ਮਿੰ ਚ ਖਣੇ ਤਸ੍ਸ ਸੇਟ੍ਠਿਨੋ ਧੀਤਾਯ ਏਕਾ ਦਾਸੀ ਸੇਟ੍ਠਿਧੀਤੁ ਪੁਪ੍ਫਾਨਿ ਆਹਰਿਤੁੰ ਗਚ੍ਛਤਿ। ਅਥ ਨੰ ਸੇਟ੍ਠਿ ਆਹ – ''ਤ੍ਵੰ, ਅਮ੍ਮ, ਏਤੰ ਕਮ੍ਮੰ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਘੋਸਕਕੁਮਾਰਸ੍ਸ ਪਾਦੇ ਧੋਵਿਤ੍ਵਾ ਸਯਨੰ ਅਤ੍ਥਰਿਤ੍ਵਾ ਦੇਹੀ''ਤਿ। ਸਾ ਤਥਾ ਕਤ੍ਵਾ ਆਪਣੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸੇਟ੍ਠਿਧੀਤੁ ਪੁਪ੍ਫਾਨਿ ਆਹਰਿ। ਸੇਟ੍ਠਿਧੀਤਾ ਤੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਤ੍ਵੰ ਅਜ੍ਜ ਚਿਰੰ ਬਹਿ ਪਪਞ੍ਚੇਸੀ''ਤਿ ਤਸ੍ਸਾ ਕੁਜ੍ਝਿਤ੍ਵਾ ''ਕਿੰ ਤੇ ਏਤ੍ਤਕੰ ਕਾਲੰ ਏਤ੍ਥ ਕਤ''ਨ੍ਤਿ ਆਹ। ''ਮਾ ਕਥੇਸਿ, ਅਯ੍ਯੇ, ਮਯਾ ਏਵਰੂਪੋ ਨਦਿਟ੍ਠਪੁਬ੍ਬੋ, ਤੁਯ੍ਹੰ ਕਿਰ ਪਿਤੁ ਸਹਾਯਕਸੇਟ੍ਠਿਨੋ ਪੁਤ੍ਤੋ ਏਕੋ, ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਤਸ੍ਸ ਰੂਪਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿੰ ਕਥੇਤੁੰ। ਸੇਟ੍ਠਿ ਮੰ ਪੁਪ੍ਫਾਨੰ ਅਤ੍ਥਾਯ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿੰ 'ਤਸ੍ਸ ਕੁਮਾਰਸ੍ਸ ਪਾਦੇ ਧੋਵਿਤ੍ਵਾ ਸਯਨੰ ਅਤ੍ਥਰਿਤ੍ਵਾ ਦੇਹੀ'ਤਿ ਆਹ, ਤੇਨਾਹੰ ਬਹਿ ਚਿਰੰ ਪਪਞ੍ਚੇਸਿ''ਨ੍ਤਿ। ਸਾਪਿ ਖੋ ਸੇਟ੍ਠਿਧੀਤਾ ਤਸ੍ਸ ਕੁਮਾਰਸ੍ਸ ਚਤੁਤ੍ਥੇ ਅਤ੍ਤਭਾਵੇ ਘਰਸਾਮਿਨੀ ਅਹੋਸਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਤਸ੍ਸਾ ਵਚਨਸ੍ਸ ਸੁਤਕਾਲਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਨੇਵ ਅਤ੍ਤਨੋ ਠਿਤਭਾਵੰ , ਨ ਨਿਸਿਨ੍ਨਭਾਵੰ ਅਞ੍ਞਾਸਿ। ਸਾ ਤਮੇਵ ਦਾਸਿੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਨਿਪਨ੍ਨਟ੍ਠਾਨੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤੰ ਨਿਦ੍ਦਾਯਮਾਨੰ ਓਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ਦੁਸ੍ਸਨ੍ਤੇ ਪਣ੍ਣੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਕਿੰ ਨੁ ਖੋ ਏਤੰ ਪਣ੍ਣ''ਨ੍ਤਿ ਕੁਮਾਰੰ ਅਨੁਟ੍ਠਾਪੇਤ੍ਵਾਵ ਪਣ੍ਣੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਵਾਚੇਤ੍ਵਾ ''ਅਯੰ ਅਤ੍ਤਨੋ ਮਰਣਪਣ੍ਣੰ ਸਯਮੇਵ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਆਗਚ੍ਛਤੀ''ਤਿ ਤੰ ਪਣ੍ਣੰ ਫਾਲੇਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਮਿੰ ਅਪ੍ਪਬੁਦ੍ਧੇਯੇਵ ''ਮਯਾ ਤਵ ਸਨ੍ਤਿਕੰ ਪੁਤ੍ਤੋ ਪੇਸਿਤੋ, ਸਹਾਯਕਸ੍ਸ ਮੇ ਗਾਮਕਸੇਟ੍ਠਿਸ੍ਸ ਵਯਪ੍ਪਤ੍ਤਾ ਦਾਰਿਕਾ ਅਤ੍ਥਿ, ਤ੍ਵੰ ਸੀਘੰ ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਆਣਾਪਵਤ੍ਤਿਟ੍ਠਾਨੇ ਉਪ੍ਪਾਦੰ ਧਨੰ ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬਸਤੇਨ ਮਮ ਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਗਾਮਕਸੇਟ੍ਠਿਨੋ ਧੀਤਰੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਮਙ੍ਗਲੰ ਕਰੋਹਿ। ਮਙ੍ਗਲੇ ਚ ਨਿਟ੍ਠਿਤੇ 'ਇਮਿਨਾ ਮੇ ਵਿਧਾਨੇਨ ਕਤ'ਨ੍ਤਿ ਮਯ੍ਹੰ ਸਾਸਨੰ ਪੇਸੇਹਿ। ਅਹੰ ਤਵ ਇਧ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬੰ ਜਾਨਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਪਣ੍ਣੰ ਲਿਖਿਤ੍ਵਾ ਤਮੇਵ ਲਞ੍ਛਨੰ ਦਤ੍ਵਾ ਪਠਮੰ ਬਦ੍ਧਨਿਯਾਮੇਨੇਵ ਦੁਸ੍ਸਨ੍ਤੇ ਬਨ੍ਧਿ।

ਸੋਪਿ ਖੋ ਕੁਮਾਰੋ ਤੰਦਿਵਸੰ ਤਤ੍ਥ ਵਸਿਤ੍ਵਾ ਪੁਨਦਿਵਸੇ ਸੇਟ੍ਠਿੰ ਆਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਕਮ੍ਮਨ੍ਤਿਕਸ੍ਸ ਗਾਮੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਣ੍ਣੰ ਅਦਾਸਿ । ਕਮ੍ਮਨ੍ਤਿਕੋ ਪਣ੍ਣੰ ਵਾਚੇਤ੍ਵਾ ਗਾਮਿਕੇ ਸਨ੍ਨਿਪਾਤੇਤ੍ਵਾ ''ਤੁਮ੍ਹੇਵ ਮੰ ਨ ਗਣੇਥ, ਮਮ ਸਾਮੀ ਅਤ੍ਤਨੋ ਜੇਟ੍ਠਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਸਬ੍ਬਸਤੇਨ ਦਾਰਿਕੰ ਆਨੇਤੁੰ ਮਯ੍ਹੰ ਸਨ੍ਤਿਕੰ ਪੇਸੇਸਿ, ਵੇਗੇਨ ਇਮਸ੍ਮਿੰ ਠਾਨੇ ਉਪ੍ਪਾਦੰ ਸਮ੍ਪਿਣ੍ਡੇਥਾ''ਤਿ ਸਬ੍ਬੰ ਮਙ੍ਗਲਸਕ੍ਕਾਰੰ ਸਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ਗਾਮਕਸੇਟ੍ਠਿਸ੍ਸ ਸਾਸਨੰ ਪੇਸੇਤ੍ਵਾ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਾਪੇਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬਸਤੇਨ ਮਙ੍ਗਲਕਿਰਿਯੰ ਨਿਟ੍ਠਾਪੇਤ੍ਵਾ ਕੋਸਮ੍ਬਿਸੇਟ੍ਠਿਸ੍ਸ ਪਣ੍ਣੰ ਪਹਿਣਿ ''ਮਯਾ ਤੁਮ੍ਹੇਹਿ ਪਹਿਤਪਣ੍ਣੇ ਸਾਸਨੰ ਸੁਤ੍ਵਾ ਇਦਞ੍ਚਿਦਞ੍ਚ ਕਤ''ਨ੍ਤਿ।

ਸੇਟ੍ਠਿ ਤੰ ਸਾਸਨੰ ਸੁਤ੍ਵਾ ਅਗ੍ਗਿਦਡ੍ਢੋ ਵਿਯ ''ਇਦਾਨਿ ਨਟ੍ਠੋਮ੍ਹੀ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤਨਵਸੇਨ ਲੋਹਿਤਪਕ੍ਖਨ੍ਦਿਕਰੋਗੰ ਪਤ੍ਵਾ ''ਯੇਨ ਕੇਨਚਿ ਤੰ ਉਪਾਯੇਨ ਪਕ੍ਕੋਸਿਤ੍ਵਾ ਮਮ ਸਨ੍ਤਕਸ੍ਸ ਅਸ੍ਸਾਮਿਕੰ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ''ਮਙ੍ਗਲਸ੍ਸ ਨਿਟ੍ਠਿਤਕਾਲਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਕਸ੍ਮਾ ਮਯ੍ਹੰ ਪੁਤ੍ਤੋ ਬਹਿ ਹੋਤਿ, ਸੀਘੰ ਆਗਚ੍ਛਤੂ''ਤਿ ਸਾਸਨੰ ਪੇਸੇਸਿ। ਸਾਸਨੰ ਸੁਤ੍ਵਾ ਕੁਮਾਰੇ ਗਨ੍ਤੁੰ ਆਰਦ੍ਧੇ ਸੇਟ੍ਠਿਧੀਤਾ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਅਯੰ ਬਾਲੋ ਮੰ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਇਮੰ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿੰ ਅਲਤ੍ਥਨ੍ਤਿ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਯੰਕਿਞ੍ਚਿ ਕਤ੍ਵਾ ਇਮਸ੍ਸ ਗਮਨਪਟਿਬਾਹਨੁਪਾਯੋ ਕਾਤੁੰ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ। ਤਤੋ ਨੰ ਆਹ – ''ਕੁਮਾਰ, ਮਾ ਅਤਿਵੇਗੇਨ ਗਚ੍ਛਾਹਿ, ਕੁਲਗਾਮੰ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੇਨ ਨਾਮ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਰਿਵਚ੍ਛੰ ਕਤ੍ਵਾ ਗਨ੍ਤੁੰ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ।

ਕੋਸਮ੍ਬਕਸੇਟ੍ਠਿਪਿ ਤਸ੍ਸ ਚਿਰਾਯਨਭਾਵੰ ਞਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਸਾਸਨੰ ਪਹਿਣਿ ''ਕਸ੍ਮਾ ਮੇ ਪੁਤ੍ਤੋ ਚਿਰਾਯਤਿ, ਅਹੰ ਲੋਹਿਤਪਕ੍ਖਨ੍ਦਿਕਰੋਗੰ ਪਤ੍ਤੋ, ਜੀਵਨ੍ਤਮੇਵ ਮੰ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਦਟ੍ਠੁੰ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ। ਤਸ੍ਮਿੰ ਕਾਲੇ ਸੇਟ੍ਠਿਧੀਤਾ ਤਸ੍ਸ ਆਰੋਚੇਸਿ – ''ਨ ਏਸੋ ਤਵ ਪਿਤਾ, ਤ੍ਵੰ ਪਨ 'ਪਿਤਾ'ਤਿ ਸਞ੍ਞੰ ਕਰੋਸਿ । ਏਸ ਤਵ ਮਾਰਣਤ੍ਥਾਯ ਕਮ੍ਮਨ੍ਤਿਕਸ੍ਸ ਪਣ੍ਣੰ ਪਹਿਣਿ, ਅਹੰ ਤੰ ਪਣ੍ਣੰ ਅਪਨੇਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞੰ ਸਾਸਨੰ ਲਿਖਿਤ੍ਵਾ ਤਵ ਏਤੰ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿੰ ਉਪ੍ਪਾਦਯਿੰ। ਏਸ ਤੰ 'ਅਪੁਤ੍ਤੰ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀ'ਤਿ ਪਕ੍ਕੋਸਤਿ, ਏਤਸ੍ਸ ਕਾਲਕਿਰਿਯੰ ਆਗਮੇਹੀ''ਤਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਧਰਮਾਨਕਸ੍ਸੇਵ ਕਾਲਕਤਭਾਵੰ ਸੁਤ੍ਵਾ ਕੋਸਮ੍ਬਿਨਗਰੰ ਅਗਮਾਸਿ। ਸੇਟ੍ਠਿਧੀਤਾਪਿ ਤਸ੍ਸ ਬਹਿਯੇਵ ਸਞ੍ਞੰ ਅਦਾਸਿ ''ਤ੍ਵੰ ਪਵਿਸਨ੍ਤੋ ਸਕਲਗੇਹੇ ਤਵ ਆਰਕ੍ਖੰ ਠਪੇਨ੍ਤੋਵ ਪਵਿਸਾਹੀ''ਤਿ। ਸਯਮ੍ਪਿ ਸੇਟ੍ਠਿਪੁਤ੍ਤੇਨ ਸਦ੍ਧਿਮੇਵ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਉਭੋ ਹਤ੍ਥੇ ਉਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਰੋਦਨ੍ਤੀ ਵਿਯ ਹੁਤ੍ਵਾ ਅਨ੍ਧਕਾਰਟ੍ਠਾਨੇ ਨਿਪਨ੍ਨਕਸ੍ਸ ਸੇਟ੍ਠਿਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸੀਸੇਨੇਵ ਹਦਯੰ ਪਹਰਿ। ਸੋ ਦੁਬ੍ਬਲਤਾਯ ਤੇਨੇਵ ਪਹਾਰੇਨ ਕਾਲਮਕਾਸਿ।

ਕੁਮਾਰੋਪਿ ਪਿਤੁ ਸਰੀਰਕਿਚ੍ਚੰ ਕਤ੍ਵਾ ''ਤੁਮ੍ਹੇ ਮਹਾਸੇਟ੍ਠਿਸ੍ਸ ਮੰ ਸਕਪੁਤ੍ਤੋਤਿ ਵਦਥਾ''ਤਿ ਪਾਦਮੂਲਿਕਾਨੰ ਲਞ੍ਜੰ ਅਦਾਸਿ। ਤਤੋ ਸਤ੍ਤਮੇ ਦਿਵਸੇ ਰਾਜਾ ''ਸੇਟ੍ਠਿਟ੍ਠਾਨਾਰਹੰ ਏਕੰ ਲਦ੍ਧੁੰ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ ''ਸੇਟ੍ਠਿਸ੍ਸ ਸਪੁਤ੍ਤਕਨਿਪ੍ਪੁਤ੍ਤਕਭਾਵੰ ਜਾਨਾਥਾ''ਤਿ ਪੇਸੇਸਿ। ਸੇਟ੍ਠਿਪਾਦਮੂਲਿਕਾ ਰਞ੍ਞੋ ਸੇਟ੍ਠਿਸ੍ਸ ਸਪੁਤ੍ਤਭਾਵੰ ਕਥਯਿੰਸੁ। ਰਾਜਾ ''ਸਾਧੂ''ਤਿ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਸੇਟ੍ਠਿਟ੍ਠਾਨੰ ਅਦਾਸਿ। ਸੋ ਘੋਸਕਸੇਟ੍ਠਿ ਨਾਮ ਜਾਤੋ। ਅਥ ਨੰ ਭਰਿਯਾ ਆਹ – ''ਅਯ੍ਯਪੁਤ੍ਤ, ਤ੍ਵਮ੍ਪਿ ਅਵਜਾਤੋ, ਅਹਮ੍ਪਿ ਦੁਗ੍ਗਤਕੁਲੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਾ। ਪੁਬ੍ਬੇ ਕਤਕੁਸਲਵਸੇਨ ਪਨ ਏਵਰੂਪੰ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿੰ ਅਲਭਿਮ੍ਹ, ਅਧੁਨਾਪਿ ਕੁਸਲੰ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ। ਸੋ ''ਸਾਧੁ ਭਦ੍ਦੇ''ਤਿ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਦੇਵਸਿਕੰ ਸਹਸ੍ਸੰ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ਦਾਨੰ ਪਟ੍ਠਪੇਸਿ।

ਤਸ੍ਮਿੰ ਸਮਯੇ ਤਾਸੰ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨੰ ਜਨਾਨੰ ਖੁਜ੍ਜੁਤ੍ਤਰਾ ਦੇਵਲੋਕਤੋ ਚਵਿਤ੍ਵਾ ਘੋਸਕਸੇਟ੍ਠਿਸ੍ਸ ਗੇਹੇ ਧਾਤਿਯਾ ਕੁਚ੍ਛਿਸ੍ਮਿੰ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿੰ ਗਣ੍ਹਿ। ਸਾ ਜਾਤਕਾਲੇ ਖੁਜ੍ਜਾ ਅਹੋਸੀਤਿ ਖੁਜ੍ਜੁਤ੍ਤਰਾਤੇਵਸ੍ਸਾ ਨਾਮੰ ਅਕੰਸੁ। ਸਾਮਾਵਤੀਪਿ ਦੇਵਲੋਕਤੋ ਚਵਿਤ੍ਵਾ ਭਦ੍ਦਵਤਿਯਰਟ੍ਠੇ ਭਦ੍ਦਿਯਨਗਰੇ ਭਦ੍ਦਵਤਿਯਸੇਟ੍ਠਿਸ੍ਸ ਗੇਹੇ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿੰ ਗਣ੍ਹਿ, ਸਾਮਾਤਿਸ੍ਸਾ ਨਾਮੰ ਅਕੰਸੁ। ਅਪਰਭਾਗੇ ਤਸ੍ਮਿੰ ਨਗਰੇ ਛਾਤਕਭਯੰ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿ, ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਛਾਤਕਭਯਭੀਤਾ ਯੇਨ ਵਾ ਤੇਨ ਵਾ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ। ਤਦਾ ਅਯੰ ਭਦ੍ਦਵਤਿਯਸੇਟ੍ਠਿ ਭਰਿਯਾਯ ਸਦ੍ਧਿੰ ਮਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਭਦ੍ਦੇ ਇਮਸ੍ਮਿੰ ਛਾਤਕਭਯਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤੋ ਨ ਪਞ੍ਞਾਯਤਿ, ਕੋਸਮ੍ਬਿਨਗਰੇ ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਸਹਾਯਕਸ੍ਸ ਘੋਸਕਸੇਟ੍ਠਿਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੰ ਗਚ੍ਛਾਮ, ਨ ਸੋ ਅਮ੍ਹੇ ਦਿਸ੍ਵਾ ਪਮਜ੍ਜਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ। ਤਸ੍ਸ ਕਿਰ ਸੋ ਸੇਟ੍ਠਿ ਅਦਿਟ੍ਠਸਹਾਯਕੋ ਅਹੋਸਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਏਵਮਾਹ। ਸੋ ਸੇਸਜਨੰ ਨਿਵਤ੍ਤਾਪੇਤ੍ਵਾ ਭਰਿਯਞ੍ਚ ਧੀਤਰਞ੍ਚ ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਵਾ ਕੋਸਮ੍ਬਿਨਗਰਸ੍ਸ ਮਗ੍ਗੰ ਪਟਿਪਜ੍ਜਿ। ਤੇ ਤਯੋਪਿ ਅਨ੍ਤਰਾਮਗ੍ਗੇ ਮਹਾਦੁਕ੍ਖੰ ਅਨੁਭਵਨ੍ਤਾ ਅਨੁਪੁਬ੍ਬੇਨ ਕੋਸਮ੍ਬਿੰ ਪਤ੍ਵਾ ਏਕਾਯ ਸਾਲਾਯ ਨਿਵਾਸੰ ਅਕੰਸੁ।

ਘੋਸਕਸੇਟ੍ਠਿਪਿ ਖੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਘਰਦ੍ਵਾਰੇ ਕਪਣਦ੍ਧਿਕਵਨਿਬ੍ਬਕਯਾਚਕਾਨੰ ਮਹਾਦਾਨੰ ਦਾਪੇਸਿ। ਅਥਾਯੰ ਭਦ੍ਦਵਤਿਯਸੇਟ੍ਠਿ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ‘‘ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਅਮ੍ਹੇਹਿ ਇਮਿਨਾਵ ਕਪਣਵੇਸੇਨ ਸਹਾਯਕਸ੍ਸ ਅਤ੍ਤਾਨੰ ਦਸ੍ਸੇਤੁੰ, ਸਰੀਰੇ ਪਾਕਤਿਕੇ ਜਾਤੇ ਸੁਨਿਵਤ੍ਥਾ ਸੁਪਾਰੁਤਾ ਸੇਟ੍ਠਿੰ ਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸਾਮਾ’’ਤਿ। ਤੇ ਉਭੋਪਿ ਧੀਤਰੰ ਘੋਸਕਸੇਟ੍ਠਿਸ੍ਸ ਦਾਨਗ੍ਗੰ ਪਹਿਣਿੰਸੁ। ਸਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਭਤ੍ਤੰ ਆਹਰਣਤ੍ਥਾਯ ਭਾਜਨੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਦਾਨਗ੍ਗੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਏਕਸ੍ਮਿੰ ਓਕਾਸੇ ਲਜ੍ਜਮਾਨਰੂਪਾ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਤੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ਦਾਨਕਮ੍ਮਿਕੋ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ‘‘ਸੇਸਜਨਾ ਸਮ੍ਮੁਖਸਮ੍ਮੁਖਟ੍ਠਾਨੇ ਕੇਵਟ੍ਟਾ ਮਚ੍ਛਵਿਲੋਪੇ ਵਿਯ ਮਹਾਸਦ੍ਦੰ ਕਤ੍ਵਾ ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਵਾ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ, ਅਯੰ ਪਨ ਦਾਰਿਕਾ ਕੁਲਧੀਤਾ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਉਪਧਿਸਮ੍ਪਦਾਪਿਸ੍ਸਾ ਅਤ੍ਥੀ’’ਤਿ।

ਤਤੋ ਨੰ ਆਹ – ‘‘ਤ੍ਵੰ, ਅਮ੍ਮ, ਕਸ੍ਮਾ ਸੇਸਜਨੋ ਵਿਯ ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਵਾ ਨ ਗਚ੍ਛਸੀ’’ਤਿ? ਤਾਤ, ਏਵਰੂਪੰ ਸਮ੍ਬਾਧਟ੍ਠਾਨੰ ਕਿਨ੍ਤਿ ਕਤ੍ਵਾ ਪਵਿਸਾਮੀਤਿ। ਅਮ੍ਮ, ਕਤਿ ਪਨ ਜਨਾ ਤੁਮ੍ਹੇਤਿ? ਤਯੋ ਜਨਾ, ਤਾਤਾਤਿ। ਸੋ ਤਯੋ ਭਤ੍ਤਪਿਣ੍ਡੇ ਅਦਾਸਿ। ਸਾ ਤੰ ਭਤ੍ਤੰ ਮਾਤਾਪਿਤੂਨੰ ਅਦਾਸਿ, ਪਿਤਾ ਦੀਘਰਤ੍ਤੰ ਛਾਤਕਤ੍ਤਾ ਅਤਿਰੇਕੰ ਭੁਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਕਾਲਮਕਾਸਿ। ਸਾ ਪੁਨਦਿਵਸੇ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਦ੍ਵੇਯੇਵ ਭਤ੍ਤਪਿਣ੍ਡੇ ਗਣ੍ਹਿ। ਤੰਦਿਵਸੰ ਸੇਟ੍ਠਿਭਰਿਯਾ ਭਤ੍ਤੇਨ ਚ ਕਿਲਨ੍ਤਤਾਯ ਸੇਟ੍ਠਿਨੋ ਚ ਮਰਣਸੋਕੇਨ ਰਤ੍ਤਿਭਾਗਸਮਨਨ੍ਤਰੇ ਕਾਲਮਕਾਸਿ। ਸਾ ਪੁਨਦਿਵਸੇ ਸੇਟ੍ਠਿਧੀਤਾ ਏਕਮੇਵ ਭਤ੍ਤਪਿਣ੍ਡੰ ਗਣ੍ਹਿ। ਦਾਨਕਮ੍ਮਿਕੋ ਤਸ੍ਸਾ ਕਿਰਿਯੰ ਉਪਧਾਰੇਤ੍ਵਾ, ‘‘ਅਮ੍ਮ, ਤਯਾ ਪਠਮਦਿਵਸੇ ਤਯੋ ਪਿਣ੍ਡਾ ਗਹਿਤਾ, ਪੁਨਦਿਵਸੇ ਦ੍ਵੇ, ਅਜ੍ਜ ਏਕਮੇਵ ਗਣ੍ਹਸਿ। ਕਿੰ ਨੁ ਖੋ ਕਾਰਣ’’ਨ੍ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ਸਾ ਤੰ ਕਾਰਣੰ ਕਥੇਸਿ। ਕਤਰਗਾਮਵਾਸਿਨੋ ਪਨ, ਅਮ੍ਮ, ਤੁਮ੍ਹੇਤਿ। ਸਾ ਤਮ੍ਪਿ ਕਾਰਣੰ ਨਿਪ੍ਪਦੇਸਤੋ ਕਥੇਸਿ। ‘‘ਅਮ੍ਮ, ਏਵੰ ਸਨ੍ਤੇ ਤ੍ਵੰ ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਸੇਟ੍ਠਿਧੀਤਾ ਨਾਮ ਅਹੋਸਿ, ਮਯ੍ਹਞ੍ਚ ਅਞ੍ਞਾ ਦਾਰਿਕਾ ਨਤ੍ਥਿ, ਤ੍ਵੰ ਇਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਮਮ ਧੀਤਾ, ਅਮ੍ਮਾ’’ਤਿ ਤੰ ਧੀਤਰੰ ਕਤ੍ਵਾ ਗਣ੍ਹਿ।

ਸਾ ਉਟ੍ਠਾਯ ਸਮੁਟ੍ਠਾਯ ਦਾਨਗ੍ਗੇ ਮਹਾਸਦ੍ਦੰ ਸੁਤ੍ਵਾ ‘‘ਕਸ੍ਮਾ ਅਯੰ, ਤਾਤ, ਉਚ੍ਚਾਸਦ੍ਦਮਹਾਸਦ੍ਦੋ’’ਤਿ ਆਹ। ਅਮ੍ਮ, ਮਹਾਜਨਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤਰੇ ਨਾਮ ਅਪ੍ਪਸਦ੍ਦੰ ਕਾਤੁੰ ਨ ਸਕ੍ਕਾਤਿ। ਅਹਮੇਤ੍ਥ ਉਪਾਯੰ ਜਾਨਾਮਿ, ਤਾਤਾਤਿ। ਕਿੰ ਕਾਤੁੰ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਅਮ੍ਮਾਤਿ? ਸਮਨ੍ਤਾ ਵਤਿੰ ਕਤ੍ਵਾ ਦ੍ਵੇ ਦ੍ਵਾਰਾਨਿ ਯੋਜੇਤ੍ਵਾ ਅਨ੍ਤੋ ਭਾਜਨਾਨਿ ਠਪਾਪੇਤ੍ਵਾ ਏਕੇਨ ਦ੍ਵਾਰੇਨ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਭਤ੍ਤੰ ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਵਾ ਏਕੇਨ ਦ੍ਵਾਰੇਨ ਨਿਕ੍ਖਮਨੰ ਕਰੋਥ, ਤਾਤਾਤਿ। ਸਾਧੁ, ਅਮ੍ਮਾਤਿ ਪੁਨਦਿਵਸਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਤਥਾ ਕਾਰੇਸਿ। ਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਦਾਨਗ੍ਗੰ ਪਦੁਮਸ੍ਸਰੰ ਵਿਯ ਸਨ੍ਨਿਸਿਨ੍ਨਸਦ੍ਦੰ ਅਹੋਸਿ।

ਤਤੋ ਘੋਸਕਸੇਟ੍ਠਿ ਪੁਬ੍ਬੇ ਦਾਨਗ੍ਗਸ੍ਮਿੰ ਉਚ੍ਚਾਸਦ੍ਦਮਹਾਸਦ੍ਦੰ ਸੁਤ੍ਵਾ ਤਦਾ ਤੰ ਅਸੁਣਨ੍ਤੋ ਦਾਨਕਮ੍ਮਿਕੰ ਪਕ੍ਕੋਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ਪੁਚ੍ਛਿ – ‘‘ਤ੍ਵੰ ਅਜ੍ਜ ਦਾਨੰ ਨ ਦਾਪੇਸੀ’’ਤਿ। ਦਿਨ੍ਨੰ , ਅਯ੍ਯਾਤਿ। ਅਥ ਕਸ੍ਮਾ ਪੁਬ੍ਬੇ ਵਿਯ ਦਾਨਗ੍ਗੇ ਸਦ੍ਦੋ ਨ ਸੁਯ੍ਯਤੀਤਿ? ਆਮ, ਅਯ੍ਯ, ਏਕਾ ਮੇ ਧੀਤਾ ਅਤ੍ਥਿ, ਅਹੰ ਤਾਯ ਕਥਿਤਉਪਾਯੇ ਠਤ੍ਵਾ ਦਾਨਗ੍ਗੰ ਨਿਸ੍ਸਦ੍ਦਮਕਾਸਿਨ੍ਤਿ। ਤਵ ਧੀਤਾ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ, ਕੁਤੋ ਤੇ ਧੀਤਾ ਲਦ੍ਧਾਤਿ? ਸੋ ਵਞ੍ਚੇਤੁੰ ਅਸਕ੍ਕੁਣੇਯ੍ਯਭਾਵੇਨ ਸੇਟ੍ਠਿਸ੍ਸ ਸਬ੍ਬੰ ਧੀਤੁ ਆਗਮਨਵਿਧਾਨੰ ਕਥੇਸਿ। ਕਸ੍ਮਾ ਪਨ ਭੋ ਤ੍ਵੰ ਏਵਰੂਪੰ ਭਾਰਿਯੰ ਕਮ੍ਮਮਕਾਸਿ? ਤ੍ਵੰ ਏਤ੍ਤਕੰ ਅਦ੍ਧਾਨੰ ਮਮ ਧੀਤਰੰ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਵਸਮਾਨੰ ਨਾਰੋਚੇਸਿ , ਵੇਗੇਨ ਤੰ ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਗੇਹੰ ਆਣਾਪੇਹੀਤਿ। ਸੋ ਤਸ੍ਸ ਵਚਨੰ ਸੁਤ੍ਵਾ ਅਕਾਮਕੋ ਆਣਾਪੇਸਿ। ਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਸੇਟ੍ਠਿ ਤੰ ਧੀਤੁਟ੍ਠਾਨੇ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ‘‘ਧੀਤੁ ਸਕ੍ਕਾਰੰ ਕਰੋਮੀ’’ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਮਾਨਜਾਤਿਕੇਹਿ ਕੁਲੇਹਿ ਧੀਤੁ ਸਮਾਨਵਯਾਨਿ ਪਞ੍ਚ ਕੁਮਾਰਿਕਸਤਾਨਿ ਤਸ੍ਸਾ ਪਰਿਵਾਰਮਕਾਸਿ।

ਅਥੇਕਦਿਵਸੰ ਉਦੇਨੋ ਰਾਜਾ ਨਗਰੇ ਅਨੁਸਞ੍ਚਰਨ੍ਤੋ ਤੰ ਸਾਮਾਵਤਿੰ ਤਾਹਿ ਕੁਮਾਰੀਹਿ ਪਰਿਵਾਰਿਤੰ ਕੀਲ਼ਮਾਨੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ‘‘ਕਸ੍ਸਾਯੰ ਦਾਰਿਕਾ’’ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ‘‘ਘੋਸਕਸੇਟ੍ਠਿਸ੍ਸ ਧੀਤਾ’’ਤਿ ਸੁਤ੍ਵਾ ਸਸ੍ਸਾਮਿਕਅਸ੍ਸਾਮਿਕਭਾਵੰ ਪੁਚ੍ਛਿ। ਤਤੋ ਅਸ੍ਸਾਮਿਕਭਾਵੇ ਕਥਿਤੇ ‘‘ਗਚ੍ਛਥ ਸੇਟ੍ਠਿਨੋ ਕਥੇਥ ‘ਤੁਮ੍ਹਾਕੰ ਧੀਤਰੰ ਰਾਜਾ ਇਚ੍ਛਤੀ’’’ਤਿ। ਤੰ ਸੁਤ੍ਵਾ ਸੇਟ੍ਠਿ ‘‘ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਅਞ੍ਞਾ ਦਾਰਿਕਾ ਨਤ੍ਥਿ, ਏਕਧੀਤਿਕੰ ਸਪਤ੍ਤਿਵਾਸੇ ਦਾਤੁੰ ਨ ਸਕ੍ਕੋਮਾ’’ਤਿ। ਰਾਜਾ ਤੰ ਕਥੰ ਸੁਤ੍ਵਾ ਸੇਟ੍ਠਿੰ ਚ ਸੇਟ੍ਠਿਭਰਿਯਞ੍ਚ ਬਹਿ ਕਤ੍ਵਾ ਸਕਲਗੇਹੰ ਲਞ੍ਛਾਪੇਸਿ। ਸਾਮਾਵਤੀ ਬਹਿ ਕੀਲ਼ਿਤ੍ਵਾ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤੀ ਮਾਤਾਪਿਤਰੋ ਬਹਿ ਨਿਸਿਨ੍ਨਕੇ ਦਿਸ੍ਵਾ ‘‘ਅਮ੍ਮਤਾਤਾ, ਕਸ੍ਮਾ ਇਧ ਨਿਸਿਨ੍ਨਤ੍ਥਾ’’ਤਿ? ਤੇ ਤੰ ਕਾਰਣੰ ਕਥਯਿੰਸੁ। ਅਮ੍ਮਤਾਤਾ, ਕਸ੍ਮਾ ਤੁਮ੍ਹੇ ਇਮੰ ਪਟਿਵਚਨੰ ਨ ਜਾਨਾਥ ‘‘ਮਮ ਧੀਤਾ ਸਪਤ੍ਤਿਵਾਸੇ ਵਸਨ੍ਤੀ ਏਕਿਕਾ ਵਸਿਤੁੰ ਨ ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਤਿ, ਸਚਸ੍ਸਾ ਪਰਿਵਾਰਾ ਪਞ੍ਚਸਤਾ ਕੁਮਾਰਿਯੋ ਵਸਾਪੇਥ, ਏਵੰ ਵਸਿਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ। ਇਦਾਨਿ ਏਵੰ

ਕਥਾਪੇਥ, ਤਾਤਾਤਿ। ‘‘ਸਾਧੁ, ਅਮ੍ਮ, ਮਯਂ ਤਵ ਚਿਤ੍ਤਂ ਨ ਜਾਨਿਮ੍ਹਾ’’ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਤੇ ਤਥਾ ਕਥਯਿਂਸੁ। ਰਾਜਾ ਉਤ੍ਤਰਿਤਰਂ ਪਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ‘‘ਸਹਸ੍ਸਮ੍ਪਿ ਹੋਤੁ, ਸਬ੍ਬਾ ਆਨੇਥਾ’’ਤਿ ਆਹ। ਅਥ ਨਂ ਭਦ੍ਦਕੇਨ ਨਕ੍ਖਤ੍ਤਮੁਹੁਤ੍ਤਕੇਨ ਪਞ੍ਚਮਾਤੁਗਾਮਸਤਪਰਿਵਾਰਂ ਰਾਜਗੇਹਂ ਨਯਿਂਸੁ। ਰਾਜਾ ਤਾ ਪਞ੍ਚਸਤਾਪਿ ਤਸ੍ਸਾਯੇਵ ਪਰਿਵਾਰਂ ਕਤ੍ਵਾ ਅਭਿਸੇਕਂ ਕਤ੍ਵਾ ਵਿਸੁਂ ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਪਾਸਾਦੇ ਵਸਾਪੇਸਿ।

ਤੇਨ ਚ ਸਮਯੇਨ ਕੋਸਮ੍ਬਿਯਂ ਘੋਸਕਸੇਟ੍ਠਿ ਕੁਕ੍ਕੁਟਸੇਟ੍ਠਿ ਪਾਵਾਰਿਕਸੇਟ੍ਠੀਤਿ ਤਯੋ ਜਨਾ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਂ ਸਹਾਯਕਾ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਤੇ ਤਯੋਪਿ ਜਨਾ ਪਞ੍ਚਸਤੇ ਤਾਪਸੇ ਪਟਿਜਗ੍ਗਨ੍ਤਿ। ਤਾਪਸਾਪਿ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਮਾਸੇ ਤੇਸਂ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਵਸਿਤ੍ਵਾ ਅਟ੍ਠ ਮਾਸੇ ਹਿਮਵਨ੍ਤੇ ਵਸਨ੍ਤਿ। ਅਥੇਕਦਿਵਸਂ ਤੇ ਤਾਪਸਾ ਹਿਮਵਨ੍ਤਤੋ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤਾ ਮਹਾਕਨ੍ਤਾਰੇ ਤਸਿਤਾ ਕਿਲਨ੍ਤਾ ਏਕਂ ਮਹਨ੍ਤਂ ਵਟਰੁਕ੍ਖਂ ਪਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਅਧਿਵਤ੍ਥਾਯ ਦੇਵਤਾਯ ਸਨ੍ਤਿਕਾ ਸਙ੍ਗਹਂ ਪਚ੍ਚਾਸੀਸਨ੍ਤਾ ਨਿਸੀਦਿਂਸੁ। ਦੇਵਤਾ ਸਬ੍ਬਾਲਙ੍ਕਾਰਵਿਭੂਸਿਤਂ ਹਤ੍ਥਂ ਪਸਾਰੇਤ੍ਵਾ ਤੇਸਂ ਪਾਨੀਯਪਾਨਕਾਦੀਨਿ ਦਤ੍ਵਾ ਕਿਲਮਥਂ ਪਟਿਵਿਨੋਦੇਸਿ। ਤੇ ਦੇਵਤਾਯ ਆਨੁਭਾਵੇਨ ਵਿਮ੍ਹਿਤਾ ਪੁਚ੍ਛਿਂਸੁ – ‘‘ਕਿਂ ਨੁ ਖੋ ਦੇਵਤੇ ਕਮ੍ਮਂ ਕਤ੍ਵਾ ਤਯਾ ਅਯਂ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿ ਲਦ੍ਧਾ’’ਤਿ? ਦੇਵਤਾ ਆਹ – ਲੋਕੇ ਬੁਦ੍ਧੋ ਨਾਮ ਭਗਵਾ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੋ, ਸੋ ਏਤਰਹਿ ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਵਿਹਰਤਿ। ਅਨਾਥਪਿਣ੍ਡਿਕੋ ਗਹਪਤਿ ਤਂ ਉਪਟ੍ਠਾਤਿ। ਸੋ ਉਪੋਸਥਦਿਵਸੇਸੁ ਅਤ੍ਤਨੋ ਭਤਕਾਨਂ ਪਕਤਿਭਤ੍ਤਵੇਤਨਮੇਵ ਦਤ੍ਵਾ ਉਪੋਸਥਂ ਕਾਰਾਪੇਸਿ। ਅਥਾਹਂ ਏਕਦਿਵਸਂ ਮਜ੍ਝਨ੍ਹਿਕੇ ਪਾਤਰਾਸਤ੍ਥਾਯ ਆਗਤੋ ਕਞ੍ਚਿ ਭਤਕਂ ਕਮ੍ਮਂ ਕਰੋਨ੍ਤਂ ਅਦਿਸ੍ਵਾ ‘‘ਅਜ੍ਜ ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਕਸ੍ਮਾ ਕਮ੍ਮਂ ਨ ਕਰੋਨ੍ਤੀ’’ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਂ। ਤਸ੍ਸ ਮੇ ਏਤਮਤ੍ਥਂ ਆਰੋਚੇਸੁਂ। ਅਥਾਹਂ ਏਤਦਵੋਚਂ – ‘‘ਇਦਾਨਿ ਉਪਡ੍ਢਦਿਵਸੋ ਗਤੋ, ਸਕ੍ਕਾ ਨੁ ਖੋ ਉਪਡ੍ਢਉਪੋਸਥਂ ਕਾਤੁ’’ਨ੍ਤਿ। ਤਤੋ ਸੇਟ੍ਠਿਸ੍ਸ ਪਟਿਵੇਦੇਤ੍ਵਾ ‘‘ਸਕ੍ਕਾ ਕਾਤੁ’’ਨ੍ਤਿ ਆਹ। ਸ੍ਵਾਹਂ ਉਪਡ੍ਢਦਿਵਸਂ ਉਪੋਸਥਂ ਸਮਾਦਿਯਿਤ੍ਵਾ ਤਦਹੇਵ ਕਾਲਂ ਕਤ੍ਵਾ ਇਮਂ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਪਟਿਲਭਿਨ੍ਤਿ।

ਅਥ ਤੇ ਤਾਪਸਾ ‘‘ਬੁਦ੍ਧੋ ਕਿਰ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੋ’’ਤਿ ਸਞ੍ਜਾਤਪੀਤਿਪਾਮੋਜ੍ਜਾ ਤਤੋ ਸਾਵਤ੍ਥਿਂ ਗਨ੍ਤੁਕਾਮਾ ਹੁਤ੍ਵਾਪਿ ‘‘ਬਹੂਪਕਾਰਾ ਨੋ ਉਪਟ੍ਠਾਕਸੇਟ੍ਠਿਨੋ, ਤੇਸਮ੍ਪਿ ਇਮਮਤ੍ਥਂ ਆਰੋਚੇਸ੍ਸਾਮਾ’’ਤਿ ਕੋਸਮ੍ਬਿਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸੇਟ੍ਠੀਹਿ ਕਤਸਕ੍ਕਾਰਬਹੁਮਾਨਾ ‘‘ਤਦਹੇਵ ਮਯਂ ਗਚ੍ਛਾਮਾ’’ਤਿ ਆਹਂਸੁ। ‘‘ਕਿਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਤੁਰਿਤਤ੍ਥ, ਨਨੁ ਤੁਮ੍ਹੇ ਪੁਬ੍ਬੇ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਪਞ੍ਚ ਮਾਸੇ ਵਸਿਤ੍ਵਾ ਗਚ੍ਛਥਾ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਾ ਤਂ ਪਵਤ੍ਤਿਂ ਆਰੋਚੇਸੁਂ। ‘‘ਤੇਨ ਹਿ, ਭਨ੍ਤੇ, ਸਹੇਵ ਗਚ੍ਛਾਮਾ’’ਤਿ ਚ ਵੁਤ੍ਤੇ – ‘‘ਗਚ੍ਛਾਮ ਮਯਂ, ਤੁਮ੍ਹੇ ਸਣਿਕਂ ਆਗਚ੍ਛਥਾ’’ਤਿ ਸਾਵਤ੍ਥਿਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਭਗਵਤੋ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਪਬ੍ਬਜਿਤ੍ਵਾ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਾਪੁਣਿਂਸੁ।

ਤੇਪਿ ਸੇਟ੍ਠਿਨੋ ਪਚ੍ਛਾ ਪਞ੍ਚਸਤਪਞ੍ਚਸਤਸਕਟਪਰਿਵਾਰਾ ਸਾਵਤ੍ਥਿਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਜੇਤਵਨਤੋ ਅਵਿਦੂਰੇ ਠਾਨੇ ਖਨ੍ਧਾਵਾਰਂ ਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਚਪਤਿਟ੍ਠਿਤੇਨ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਨਿਸੀਦਿਂਸੁ। ਸਤ੍ਥਾ ਤੇਸਂ ਚਰਿਯਾਵਸੇਨ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਸਿ। ਦੇਸਨਾਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਤਯੋਪਿ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲੇ ਪਤਿਟ੍ਠਾਯ ਸ੍ਵਾਤਨਾਯ ਨਿਮਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਪੁਨਦਿਵਸੇ ਬੁਦ੍ਧਪ੍ਪਮੁਖਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਮਹਾਦਾਨਂ ਦਤ੍ਵਾ ਤੇਨੇਵ ਨਿਯਾਮੇਨ ਅਜ੍ਜਤਨਾਯ ਸ੍ਵਾਤਨਾਯਾਤਿ ਨਿਮਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਅਦ੍ਧਮਾਸਂ ਖਨ੍ਧਾਵਾਰਭਤ੍ਤਂ ਨਾਮ ਦਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਨਗਰਂ ਆਗਮਨਤ੍ਥਾਯ ਯਾਚਿਂਸੁ। ਸਤ੍ਥਾ ‘‘ਸੁਞ੍ਞਾਗਾਰੇ ਤਥਾਗਤਾ ਅਭਿਰਮਨ੍ਤੀ’’ਤਿ ਕਥੇਸਿ। ਤੇ ‘‘ਅਞ੍ਞਾਤਂ, ਭਨ੍ਤੇ’’ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ‘‘ਤੁਮ੍ਹੇ ਅਮ੍ਹੇਹਿ ਪਹਿਤਸਾਸਨੇਨ ਆਗਚ੍ਛੇਯ੍ਯਾਥਾ’’ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਤਿਕ੍ਖਤ੍ਤੁਂ ਪਦਕ੍ਖਿਣਂ ਕਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਨਗਰਮੇਵ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤਯੋਪਿ ਜਨਾ ਸਕੇ ਸਕੇ ਉਯ੍ਯਾਨੇ ਵਿਹਾਰੇ ਕਾਰਾਪੇਸੁਂ। ਘੋਸਕਸੇਟ੍ਠਿਨਾ ਕਾਰਿਤੋ ਘੋਸਿਤਾਰਾਮੋ ਨਾਮ ਜਾਤੋ, ਕੁਕ੍ਕੁਟਸੇਟ੍ਠਿਨਾ ਕਾਰਿਤੋ ਕੁਕ੍ਕੁਟਾਰਾਮੋ ਨਾਮ ਜਾਤੋ, ਪਾਵਾਰਿਕਸੇਟ੍ਠਿਨਾ ਕਾਰਿਤਂ ਪਾਵਾਰਿਕਮ੍ਬਵਨਂ ਨਾਮ ਜਾਤਂ। ਤੇ ਵਿਹਾਰੇ ਕਾਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥੁ ਦੂਤਂ ਪਹਿਣਿਂਸੁ – ‘‘ਸਤ੍ਥਾ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਸਙ੍ਗਹਂ ਕਾਤੁਂ ਇਮਂ ਨਗਰਂ ਆਗਚ੍ਛਤੂ’’ਤਿ। ਸਤ੍ਥਾ ‘‘ਕੋਸਮ੍ਬਿਂ ਗਮਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਮਹਾਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਪਰਿਵਾਰੋ ਚਾਰਿਕਂ ਨਿਕ੍ਖਮਨ੍ਤੋ ਅਨ੍ਤਰਾਮਗ੍ਗੇ ਮਾਗਣ੍ਡਿਯਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਸ੍ਸ ਅਰਹਤ੍ਤੂਪਨਿਸ੍ਸਯਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਗਮਨਂ ਵਿਚ੍ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਕੁਰੁਰਟ੍ਠੇ ਕਮ੍ਮਾਸਦਮ੍ਮਂ ਨਾਮ ਨਿਗਮਂ ਅਗਮਾਸਿ।

ਤਸ੍ਮਿਂ ਸਮਯੇ ਮਾਗਣ੍ਡਿਯੋ ਸਬ੍ਬਰਤ੍ਤਿਂ ਬਹਿਗਾਮੇ ਅਗ੍ਗਿਂ ਜੁਹਿਤ੍ਵਾ ਪਾਤੋਵ ਅਨ੍ਤੋਗਾਮਂ ਪਵਿਸਤਿ। ਸਤ੍ਥਾਪਿ ਪੁਨਦਿਵਸੇ ਅਨ੍ਤੋਗਾਮਂ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਪਵਿਸਨ੍ਤੋ ਪਟਿਪਥੇ ਮਾਗਣ੍ਡਿਯਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਸ੍ਸ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਦਸ੍ਸੇਸਿ। ਸੋ ਦਸਬਲਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ‘‘ਅਹਂ ਏਤ੍ਤਕਂ ਕਾਲਂ ਮਮ ਧੀਤੁ ਰੂਪਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਯਾ ਸਦਿਸਂ ਦਾਰਕਂ ਪਰਿਯੇਸਨ੍ਤੋ ਚਰਾਮਿ, ਰੂਪਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਯਾ ਚ ਸਤਿਪਿ ਏਵਰੂਪਂ ਗਹਿਤਪਬ੍ਬਜ੍ਜਮੇਵ

ਪਟ੍ਠੇਸਿ। ਅਯਂ ਖੋ ਪਨ ਪਬ੍ਬਜਿਤੋ ਅਭਿਰੂਪੋ ਦਸ੍ਸਨੀਯੋ ਮਮ ਧੀਤੁਯੇਵ ਅਨੁਚ੍ਛਵਿਕੋ’’ਤਿ ਵੇਗੇਨ ਗੇਹਂ ਅਗਮਾਸਿ। ਤਸ੍ਸ ਕਿਰ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਸ੍ਸ ਪੁਬ੍ਬੇ ਏਕੋ ਪਬ੍ਬਜਿਤਵਂਸੋ ਅਤ੍ਥਿ, ਤੇਨਸ੍ਸ ਪਬ੍ਬਜਿਤਮੇਵ ਦਿਸ੍ਵਾ ਚਿਤ੍ਤਂ ਨਮਤਿ। ਸੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਿਂ ਆਮਨ੍ਤੇਸਿ – ‘‘ਭਦ੍ਦੇ ਮਯਾ ਏਵਰੂਪੋ ਪਬ੍ਬਜਿਤੋ ਨਾਮ ਨਦਿਟ੍ਠਪੁਬ੍ਬੋ ਸੁਵਣ੍ਣਵਣ੍ਣੋ ਬ੍ਰਹ੍ਮਵਣ੍ਣੋ ਮਮ ਧੀਤੁਯੇਵ ਅਨੁਚ੍ਛਵਿਕੋ, ਸੀਘਂ ਮੇ ਧੀਤਰਂ ਅਲਙ੍ਕਰੋਹੀ’’ਤਿ। ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਿਯਾ ਧੀਤਰਂ ਅਲਙ੍ਕਰੋਨ੍ਤਿਯਾਵ ਸਤ੍ਥਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਠਿਤਟ੍ਠਾਨੇ ਪਦਚੇਤਿਯਾਨਿ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਅਨ੍ਤੋਨਗਰਂ ਪਾਵਿਸਿ।

ਅਥ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਿਯਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਧੀਤਰਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਤਂ ਠਾਨਂ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਅਨ੍ਤੋਗਾਮਂ ਪਵਿਟ੍ਠਕਾਲੇ ਆਗਤਤ੍ਤਾ ਇਤੋ ਚਿਤੋ ਚ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ਦਸਬਲਂ ਅਦਿਸ੍ਵਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਿਂ ਪਰਿਭਾਸਤਿ – ‘‘ਤਵ ਕਾਰਣਂ ਭਦ੍ਦਕਂ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ, ਤਯਿ ਪਪਞ੍ਚਂ ਕਰੋਨ੍ਤਿਯਾਵ ਸੋ ਪਬ੍ਬਜਿਤੋ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਗਤੋ’’ਤਿ। ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ, ਗਤੋ ਤਾਵ ਹੋਤੁ, ਕਤਰਦਿਸਾਭਾਗੇਨ ਗਤੋਤਿ? ਇਮਿਨਾ ਦਿਸਾਭਾਗੇਨਾਤਿ ਸਤ੍ਥੁ ਗਤਟ੍ਠਾਨਂ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੋਵ ਪਦਚੇਤਿਯਾਨਿ ਦਿਸ੍ਵਾ ‘‘ਭਦ੍ਦੇ ਇਮਾਨਿ ਤਸ੍ਸ ਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਪਦਾਨਿ, ਇਤੋ ਗਤੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ ਆਹ। ਅਥ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੀ, ਸਤ੍ਥੁ ਪਦਚੇਤਿਯਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ‘‘ਬਾਲੋ ਵਤਾਯਂ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਗਨ੍ਥਮਤ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਅਤ੍ਥਂ ਨ ਜਾਨਾਤੀ’’ਤਿ ਤੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਪਰਿਹਾਸਂ ਕਰੋਨ੍ਤੀ ਆਹ – ‘‘ਯਾਵ ਬਾਲੋ ਚਾਸਿ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ, ਏਵਰੂਪਸ੍ਸ ਨਾਮ ਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਧੀਤਰਂ ਦਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਵਦਸਿ। ਰਾਗੇਨ ਹਿ ਰਤ੍ਤਸ੍ਸ ਦੋਸੇਨ ਦੁਟ੍ਠਸ੍ਸ ਮੋਹੇਨ ਮੂਲ੍ਹਸ੍ਸ ਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਪਦਂ ਨਾਮ ਏਵਰੂਪਂ ਨ ਹੋਤਿ। ਲੋਕੇ ਪਨ ਵਿਵਟਚ੍ਛਦਸ੍ਸ ਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਏਤਂ ਪਦਂ’’ ਪਸ੍ਸ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ –

‘‘ਰਤ੍ਤਸ੍ਸ ਹਿ ਉਕ੍ਕੁਟਿਕਂ ਪਦਂ ਭਵੇ,
ਦੁਟ੍ਠਸ੍ਸ ਹੋਤਿ ਅਵਕਡ੍ਢਿਤਂ ਪਦਂ।
ਮੂਲ੍ਹਸ੍ਸ ਹੋਤਿ ਸਹਸਾਨੁਪੀਲ਼ਿਤਂ,
ਵਿਵਟਚ੍ਛਦਸ੍ਸ ਇਦਮੀਦਿਸਂ ਪਦ’’ਨ੍ਤਿ॥

ਸੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਿਯਾ ਏਤ੍ਤਕਂ ਕਥੇਨ੍ਤਿਯਾਪਿ ਅਸੁਤ੍ਵਾ ‘‘ਤ੍ਵਂ ਨਾਮ ਚਣ੍ਡਾ ਮੁਖਰਾ’’ਤਿ ਆਹ। ਤੇਸਂ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਂ ਵਿਵਾਦਂ ਕਰੋਨ੍ਤਾਨਂਯੇਵ ਸਤ੍ਥਾ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਚਰਿਤ੍ਵਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੇਨ ਕਤਭਤ੍ਤਕਿਚ੍ਚੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਸ੍ਸ ਦਸ੍ਸਨੂਪਚਾਰੇਨੇਵ ਨਿਕ੍ਖਮਿ। ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਦੂਰਤੋਵ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਿਂ ਅਪਸਾਦੇਤ੍ਵਾ ‘‘ਅਯਂ ਸੋ ਪੁਰਿਸੋ’’ਤਿ ਹਟ੍ਠਪਹਟ੍ਠੋ ਦਸਬਲਸ੍ਸ ਪੁਰਤੋ ਠਤ੍ਵਾ ‘‘ਭੋ ਪਬ੍ਬਜਿਤ, ਅਹਂ ਪਾਤੋਵ ਪਟ੍ਠਾਯ ਤਂ ਪਰਿਯੇਸਨ੍ਤੋ ਚਰਾਮਿ, ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਜਮ੍ਬੁਦੀਪੇ ਮਮ ਧੀਤਾਯ ਸਮਾਨਰੂਪਾ ਇਤ੍ਥੀ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ, ਪੁਰਿਸੋਪਿ ਤਯਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਸਮਾਨਰੂਪੋ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ, ਮਮ ਧੀਤਰਂ ਤੁਯ੍ਹਂ ਪੋਸਨਤ੍ਥਾਯ ਦਮ੍ਮਿ, ਗਣ੍ਹਾਹਿ ਨ’’ਨ੍ਤਿ ਆਹ। ਅਥ ਨਂ ਸਤ੍ਥਾ ‘‘ਅਹਂ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ, ਕਾਮਗ੍ਗਵਾਸਿਨਿਯੋ ਉਤ੍ਤਮਰੂਪਧਰਾ ਨਾਨਾਵਣ੍ਣਂ ਕਥਂ ਕਥੇਨ੍ਤਿਯੋ ਮਮ ਪਲੋਭਨਤ੍ਥਮੇਵ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਠਿਤਾ ਦੇਵਧੀਤਾਪਿ ਨ ਇਚ੍ਛਿਂ, ਕਿਮਙ੍ਗਂ ਪਨ ਇਮਂ ਗਣ੍ਹਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਇਮਂ ਗਾਥਮਾਹ –

‘‘ਦਿਸ੍ਵਾਨ ਤਣ੍ਹਂ ਅਰਤਿਂ ਰਗਞ੍ਚ,
ਨਾਹੋਸਿ ਛਨ੍ਦੋ ਅਪਿ ਮੇਥੁਨਸ੍ਮਿਂ।
ਕਿਮੇਵਿਦਂ ਮੁਤ੍ਤਕਰੀਸਪੁਣ੍ਣਂ,
ਪਾਦਾਪਿ ਨਂ ਸਮ੍ਫੁਸਿਤੁਂ ਨ ਇਚ੍ਛੇ’’ਤਿ॥ (ਸੁ॰ ਨਿ॰ ੮੪੧)।

ਮਾਗਣ੍ਡਿਯਾ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ‘‘ਅਨਤ੍ਥਿਕੇਨ ਨਾਮ ‘ਅਲ’ਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਤੁਮੇਵ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਅਯਂ ਪਨ ਮਮ ਸਰੀਰਂ ਮੁਤ੍ਤਕਰੀਸਪੁਣ੍ਣਂ ਨਾਮ ਕਤ੍ਵਾ ‘ਪਾਦਾਪਿ ਨਂ ਸਮ੍ਫੁਸਿਤੁਂ ਨ ਇਚ੍ਛੇ’ਤਿ ਅਵੋਚ, ਏਕਂ ਇਸ੍ਸਰਿਯਟ੍ਠਾਨਂ ਲਭਨ੍ਤੀ ਅਨ੍ਤਰਮੇਵਸ੍ਸ ਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਆਘਾਤਂ ਬਨ੍ਧਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਤਂ ਅਮਨਸਿਕਤ੍ਵਾ ਚਰਿਯਵਸੇਨ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਸ੍ਸ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਆਰਭਿ। ਦੇਸਨਾਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਉਭੋਪਿ ਜਾਯਮ੍ਪਤਿਕਾ ਅਨਾਗਾਮਿਫਲੇ ਪਤਿਟ੍ਠਾਯ ‘‘ਇਦਾਨਿ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਘਰਾਵਾਸੇਨ ਅਤ੍ਥੋ ਨਤ੍ਥੀ’’ਤਿ ਧੀਤਰਂ ਮਾਗਣ੍ਡਿਯਂ ਚੂਲ਼ਪਿਤਰਂ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਾਪੇਤ੍ਵਾ

ਉਭੋਪਿ ਪਬ੍ਬਜਿਤ੍ਵਾ ਅਰਹਤ੍ਤੰ ਪਾਪੁਣਿੰਸੁ। ਅਥ ਰਾਜਾ ਉਦੇਨੋ ਚੂਲ਼ਮਾਗਣ੍ਡਿਯੇਨ ਸਦ੍ਧਿੰ ਵੋਹਾਰੰ ਕਤ੍ਵਾ ਮਾਗਣ੍ਡਿਯਦਾਰਿਕੰ ਰਾਜਾਨੁਭਾਵੇਨ ਗੇਹੰ ਆਨੇਤ੍ਵਾ ਅਭਿਸੇਕੰ ਕਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸਾ ਪਞ੍ਚਮਾਤੁਗਾਮਸਤਪਰਿਵਾਰਾਯ ਵਸਨਟ੍ਠਾਨੰ ਵਿਸੁੰ ਪਾਸਾਦੰ ਅਦਾਸਿ।

ਸਤ੍ਥਾਪਿ ਖੋ ਅਨੁਪੁਬ੍ਬੇਨ ਚਾਰਿਕੰ ਚਰਮਾਨੋ ਕੋਸਮ੍ਬਿਨਗਰੰ ਸਮ੍ਪਾਪੁਣਿ। ਸੇਟ੍ਠਿਨੋ ਸਤ੍ਥੁ ਆਗਮਨੰ ਸੁਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਚੁਗ੍ਗਮਨੰ ਕਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਚਪਤਿਟ੍ਠਿਤੇਨ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤੰ ਨਿਸਿਨ੍ਨਾ ਭਗਵਨ੍ਤੰ ਏਤਦਵੋਚੁੰ – ‘‘ਇਮੇ, ਭਨ੍ਤੇ, ਤਯੋ ਵਿਹਾਰਾ ਤੁਮ੍ਹੇ ਉਦ੍ਦਿਸ੍ਸ ਕਤਾ, ਪਟਿਗ੍ਗਣ੍ਹਥ, ਭਨ੍ਤੇ, ਵਿਹਾਰੇ ਚਾਤੁਦ੍ਦਿਸਸ੍ਸ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਸਙ੍ਗਹਤ੍ਥਾਯਾ’’ਤਿ। ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਸਿ ਭਗਵਾ ਵਿਹਾਰੇ। ਤੇਪਿ ਸੇਟ੍ਠਿਨੋ ਸਤ੍ਥਾਰੰ ਸ੍ਵਾਤਨਾਯ ਨਿਮਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਅਭਿਵਾਦੇਤ੍ਵਾ ਘਰੰ ਅਗਮੰਸੁ।

ਮਾਗਣ੍ਡਿਯਾਪਿ ਖੋ ਸਤ੍ਥੁ ਆਗਤਭਾਵੰ ਸੁਤ੍ਵਾ ਛਿਨ੍ਨਭਿਨ੍ਨਕੇ ਧੁਤ੍ਤੇ ਪਕ੍ਕੋਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ਤੇਸੰ ਲਞ੍ਜੰ ਦਤ੍ਵਾ ‘‘ਤੁਮ੍ਹੇ ਸਮਣੰ ਗੋਤਮੰ ਇਮਿਨਾ ਇਮਿਨਾ ਚ ਨਿਯਾਮੇਨ ਅਕ੍ਕੋਸਥਾ’’ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਉਯ੍ਯੋਜੇਸਿ। ਤੇ ਸਤ੍ਥੁ ਅਨ੍ਤੋਗਾਮੰ ਪਵਿਸਨਵੇਲਾਯ ਸਪਰਿਵਾਰੰ ਸਤ੍ਥਾਰੰ ਨਾਨਾਵਿਧੇਹਿ ਅਕ੍ਕੋਸੇਹਿ ਅਕ੍ਕੋਸਿੰਸੁ। ਆਯਸ੍ਮਾ ਆਨਨ੍ਦੋ ਸਤ੍ਥਾਰੰ ਆਹ – ‘‘ਭਨ੍ਤੇ, ਏਵਰੂਪੇ ਅਕ੍ਕੋਸਨਟ੍ਠਾਨੇ ਨ ਵਸਿਸ੍ਸਾਮ, ਅਞ੍ਞੰ ਨਗਰੰ ਗਚ੍ਛਾਮਾ’’ਤਿ। ਸਤ੍ਥਾ, ‘‘ਆਨਨ੍ਦ, ਤਥਾਗਤਾ ਨਾਮ ਅਟ੍ਠਹਿ ਲੋਕਧਮ੍ਮੇਹਿ ਨ ਕਮ੍ਪਨ੍ਤਿ, ਅਯਮ੍ਪਿ ਸਦ੍ਦੋ ਸਤ੍ਤਾਹੰ ਨਾਤਿਕ੍ਕਮਿਸ੍ਸਤਿ, ਅਕ੍ਕੋਸਕਾਨੰਯੇਵ ਉਪਰਿ ਪਤਿਸ੍ਸਤਿ, ਤ੍ਵੰ ਮਾ ਵਿਤਕ੍ਕਯਿਤ੍ਥਾ’’ਤਿ। ਤੇਪਿ ਤਯੋ ਨਗਰਸੇਟ੍ਠਿਨੋ ਮਹਾਸਕ੍ਕਾਰੇਨ ਭਗਵਨ੍ਤੰ ਪਵੇਸੇਤ੍ਵਾ ਮਹਾਦਾਨੰ ਅਦੰਸੁ। ਤੇਸੰ ਅਪਰਾਪਰੰ ਦਾਨੰ ਦਦਨ੍ਤਾਨੰਯੇਵ ਮਾਸੋ ਅਤਿਕ੍ਕਮਿ, ਅਥ ਨੇਸੰ ਏਤਦਹੋਸਿ – ‘‘ਬੁਦ੍ਧਾ ਨਾਮ ਸਬ੍ਬਲੋਕੰ ਅਨੁਕਮ੍ਪਮਾਨਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ, ਅਞ੍ਞੇਸਮ੍ਪਿ ਓਕਾਸੰ ਦਸ੍ਸਾਮਾ’’ਤਿ। ਤਤੋ ਤੇ ਕੋਸਮ੍ਬਿਨਗਰਵਾਸਿਨੋਪਿ ਜਨਸ੍ਸ ਓਕਾਸੰ ਅਕੰਸੁ। ਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਨਾਗਰਾਪਿ ਵੀਥਿਸਭਾਗੇਨ ਗਣਸਭਾਗੇਨ ਮਹਾਦਾਨੰ ਦੇਨ੍ਤਿ।

ਅਥੇਕਦਿਵਸੰ ਸਤ੍ਥਾ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਪਰਿਵੁਤੋ ਮਾਲਾਕਾਰਕਜੇਟ੍ਠਕਸ੍ਸ ਗੇਹੇ ਨਿਸੀਦਿ। ਤਸ੍ਮਿੰ ਖਣੇ ਸਾਮਾਵਤਿਯਾ ਉਪਟ੍ਠਾਯਿਕਾ ਖੁਜ੍ਜੁਤ੍ਤਰਾ ਅਟ੍ਠ ਕਹਾਪਣੇ ਆਦਾਯ ਮਾਲਤ੍ਥਾਯ ਤੰ ਗੇਹੰ ਅਗਮਾਸਿ। ਮਾਲਾਕਾਰਜੇਟ੍ਠਕੋ ਤੰ ਦਿਸ੍ਵਾ, ‘‘ਅਮ੍ਮ ਉਤ੍ਤਰੇ, ਅਜ੍ਜ ਤੁਯ੍ਹੰ ਪੁਪ੍ਫਾਨਿ ਦਾਤੁੰ ਖਣੋ ਨਤ੍ਥਿ, ਅਹੰ ਬੁਦ੍ਧਪ੍ਪਮੁਖੰ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੰ ਪਰਿਵਿਸਾਮਿ। ਤ੍ਵਮ੍ਪਿ ਪਰਿਵੇਸਨਾਯ ਸਹਾਯਿਕਾ ਹੋਹਿ, ਏਵੰ ਇਤੋ ਪਰੇਸੰ ਵੇਯ੍ਯਾਵਚ੍ਚਕਰਣਤੋ ਮੁਚ੍ਚਿਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ ਆਹ। ਤਤੋ ਖੁਜ੍ਜੁਤ੍ਤਰਾ ਅਤ੍ਤਨਾ ਲਦ੍ਧੰ ਭੋਜਨੰ ਭੁਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਬੁਦ੍ਧਾਨੰ ਭਤ੍ਤਗ੍ਗੇ ਵੇਯ੍ਯਾਵਚ੍ਚੰ ਅਕਾਸਿ। ਸਾ ਸਤ੍ਥਾਰਾ ਉਪਨਿਸਿਨ੍ਨਕਥਾਵਸੇਨ ਕਥਿਤੰ ਧਮ੍ਮੰ ਸਬ੍ਬਮੇਵ ਉਗ੍ਗਣ੍ਹਿ। ਅਨੁਮੋਦਨੰ ਪਨ ਸੁਤ੍ਵਾ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲੇ ਪਤਿਟ੍ਠਾਸਿ।

ਸਾ ਅਞ੍ਞੇਸੁ ਦਿਵਸੇਸੁ ਚਤ੍ਤਾਰੋਵ ਕਹਾਪਣੇ ਦਤ੍ਵਾ ਪੁਪ੍ਫਾਨਿ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਤਸ੍ਮਿੰ ਪਨ ਦਿਵਸੇ ਦਿਟ੍ਠਸਚ੍ਚਭਾਵੇਨ ਪਰਸਨ੍ਤਕੇ ਚਿਤ੍ਤੰ ਅਨੁਪ੍ਪਾਦੇਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬੇਵ ਅਟ੍ਠ ਕਹਾਪਣੇ ਦਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਛਿੰ ਪੂਰੇਤ੍ਵਾ ਪੁਪ੍ਫਾਨਿ ਆਦਾਯ ਸਾਮਾਵਤਿਯਾ ਸਨ੍ਤਿਕੰ ਅਗਮਾਸਿ। ਅਥ ਨੰ ਸਾ ਪੁਚ੍ਛਿ – ‘‘ਅਮ੍ਮ ਉਤ੍ਤਰੇ, ਤ੍ਵੰ ਅਞ੍ਞੇਸੁ ਦਿਵਸੇਸੁ ਨ ਬਹੂਨਿ ਪੁਪ੍ਫਾਨਿ ਆਹਰਸਿ, ਅਜ੍ਜ ਪਨ ਬਹੁਕਾਨਿ, ਕਿੰ ਨੋ ਰਾਜਾ ਉਤ੍ਤਰਿਤਰੰ ਪਸਨ੍ਨੋ’’ਤਿ? ਸਾ ਮੁਸਾਵਾਦੇ ਅਭਬ੍ਬਤਾਯ ਅਤੀਤੇ ਅਤ੍ਤਨਾ ਕਤੰ ਅਨਿਗੂਹਿਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬੰ ਕਥੇਸਿ। ‘‘ਅਥ ਕਸ੍ਮਾ ਅਜ੍ਜ ਬਹੂਨਿ ਪੁਪ੍ਫਾਨਿ ਆਹਰਸੀ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਾ ਚ ਏਵਮਾਹ – ‘‘ਅਹੰ ਅਜ੍ਜ ਦਸਬਲਸ੍ਸ ਧਮ੍ਮੰ ਸੁਤ੍ਵਾ ਅਮਤੰ ਸਚ੍ਛਾਕਾਸਿੰ, ਤਸ੍ਮਾ ਤੁਮ੍ਹੇ ਨ ਵਞ੍ਚੇਮੀ’’ਤਿ। ਤੰ ਸੁਤ੍ਵਾ, ‘‘ਅਮ੍ਮ ਉਤ੍ਤਰੇ, ਤਯਾ ਲਦ੍ਧੰ ਅਮਤਧਮ੍ਮੰ ਅਮ੍ਹਾਕਮ੍ਪਿ ਦੇਹੀ’’ਤਿ ਸਬ੍ਬਾਵ ਹਤ੍ਥੰ ਪਸਾਰਯਿੰਸੁ। ਅਯ੍ਯੇ, ਏਵੰ ਦਾਤੁੰ ਨ ਸਕ੍ਕਾ, ਅਹੰ ਪਨ ਸਤ੍ਥਾਰਾ ਕਥਿਤਨਿਯਾਮੇਨ ਤੁਮ੍ਹਾਕੰ ਧਮ੍ਮੰ ਦੇਸੇਸ੍ਸਾਮਿ, ਤੁਮ੍ਹੇ ਅਤ੍ਤਨੋ ਹੇਤੁਮ੍ਹਿ ਸਤਿ ਤੰ ਧਮ੍ਮੰ ਲਭਿਸ੍ਸਥਾਤਿ। ਤੇਨ ਹਿ, ਅਮ੍ਮ ਉਤ੍ਤਰੇ, ਕਥੇਹੀਤਿ। ‘‘ਏਵੰ ਕਥੇਤੁੰ ਨ ਸਕ੍ਕਾ, ਮਯ੍ਹੰ ਉਚ੍ਚੰ ਆਸਨੰ ਪਞ੍ਞਾਪੇਤ੍ਵਾ ਤੁਮ੍ਹੇ ਨੀਚਾਸਨੇਸੁ ਨਿਸੀਦਥਾ’’ਤਿ ਆਹ। ਤਾ ਪਞ੍ਚਸਤਾਪਿ ਇਤ੍ਥਿਯੋ ਖੁਜ੍ਜੁਤ੍ਤਰਾਯ ਉਚ੍ਚਾਸਨੰ ਦਤ੍ਵਾ ਸਯੰ ਨੀਚਾਸਨਾਨਿ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਨਿਸੀਦਿੰਸੁ। ਖੁਜ੍ਜੁਤ੍ਤਰਾਪਿ ਸੇਕ੍ਖਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਾਸੁ ਠਤ੍ਵਾ ਤਾਸੰ ਧਮ੍ਮੰ ਦੇਸੇਸਿ। ਦੇਸਨਾਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਸਾਮਾਵਤਿੰ ਜੇਟ੍ਠਿਕੰ ਕਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬਾਵ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲੇ ਪਤਿਟ੍ਠਹਿੰਸੁ। ਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਖੁਜ੍ਜੁਤ੍ਤਰੰ ਵੇਯ੍ਯਾਵਚ੍ਚਕਰਣਤੋ ਅਪਨੇਤ੍ਵਾ ‘‘ਤ੍ਵੰ ਸਤ੍ਥੁ ਧਮ੍ਮਕਥੰ ਸੁਤ੍ਵਾ ਆਹਰਿਤ੍ਵਾ ਅਮ੍ਹੇ ਸਾਵੇਹੀ’’ਤਿ ਆਹੰਸੁ। ਖੁਜ੍ਜੁਤ੍ਤਰਾਪਿ ਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਤਥਾ ਅਕਾਸਿ।

ਕਸ੍ਮਾ ਪਨੇਸਾ ਦਾਸੀ ਹੁਤ੍ਵਾ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਾਤਿ? ਸਾ ਕਿਰ ਕਸ੍ਸਪਦਸਬਲਸ੍ਸ ਸਾਸਨੇ ਏਕਾਯ ਸਾਮਣੇਰਿਯਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਵੇਯ੍ਯਾਵਚ੍ਚੰ ਕਾਰੇਸਿ। ਤੇਨ ਕਮ੍ਮੇਨ ਪਞ੍ਚ ਜਾਤਿਸਤਾਨਿ ਪਰੇਸੰ ਦਾਸੀਯੇਵ ਹੁਤ੍ਵਾ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ। ਕਸ੍ਮਾ ਪਨ ਖੁਜ੍ਜਾ ਅਹੋਸੀਤਿ? ਅਨੁਪ੍ਪਨ੍ਨੇ ਕਿਰ ਬੁਦ੍ਧੇ ਅਯੰ ਬਾਰਾਣਸਿਰਞ੍ਞੋ ਗੇਹੇ ਵਸਨ੍ਤੀ ਏਕੰ ਰਾਜਕੁਲੂਪਕੰ ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧੰ ਖੁਜ੍ਜਧਾਤੁਕੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨਾ ਸਹਵਾਸੀਨੰ ਮਾਤੁਗਾਮਾਨੰ ਪੁਰਤੋ ਪਰਿਹਾਸੰ ਕਰੋਨ੍ਤੀ ਖੁਜ੍ਜਾਕਾਰੇਨ ਵਿਚਰਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਖੁਜ੍ਜਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ। ਕਿੰ ਪਨ ਕਤ੍ਵਾ ਸਾ ਪਞ੍ਞਵਨ੍ਤੀ ਜਾਤਾਤਿ? ਅਨੁਪ੍ਪਨ੍ਨੇ ਬੁਦ੍ਧੇ ਅਯੰ ਬਾਰਾਣਸਿਰਞ੍ਞੋ ਗੇਹੇ ਵਸਨ੍ਤੀ ਅਟ੍ਠ ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧੇ ਰਾਜਗੇਹਤੋ ਉਣ੍ਹਪਾਯਾਸਸ੍ਸ ਪੂਰਿਤੇ ਪਤ੍ਤੇ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੇ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਏਤ੍ਥ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਗਚ੍ਛਥ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ ਅਟ੍ਠ ਸੁਵਣ੍ਣਕਟਕੇ ਓਮੁਞ੍ਚਿਤ੍ਵਾ ਅਦਾਸਿ। ਤਸ੍ਸ ਕਮ੍ਮਸ੍ਸ ਨਿਸ੍ਸਨ੍ਦੇਨ ਪਞ੍ਞਵਨ੍ਤੀ ਹੁਤ੍ਵਾ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ।

ਅਥ ਖੋ ਤਾ ਸਾਮਾਵਤਿਯਾ ਪਰਿਵਾਰਾ ਪਞ੍ਚਸਤਾ ਇਤ੍ਥਿਯੋ ਪਟਿਵਿਦ੍ਧਸਚ੍ਚਾਪਿ ਸਮਾਨਾ ਰਞ੍ਞੋ ਅਸ੍ਸਦ੍ਧਭਾਵੇਨ ਕਾਲੇਨ ਕਾਲੰ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਬੁਦ੍ਧਦਸ੍ਸਨੰ ਨ ਲਭਨ੍ਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਦਸਬਲੇ ਅਨ੍ਤਰਵੀਥਿੰ ਪਟਿਪਨ੍ਨੇ ਵਾਤਪਾਨੇਸੁ ਨਪ੍ਪਹੋਨ੍ਤੇਸੁ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਗਬ੍ਭੇਸੁ ਛਿਦ੍ਦੰ ਕਤ੍ਵਾ ਤੇਹਿ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤਿ । ਅਥੇਕਦਿਵਸੰ ਮਾਗਣ੍ਡਿਯਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਾਸਾਦਤਲਤੋ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਚਙ੍ਕਮਮਾਨਾ ਤਾਸੰ ਵਸਨਟ੍ਠਾਨੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਗਬ੍ਭਚ੍ਛਿਦ੍ਦੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਕਿਮਿਦ''ਨ੍ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ਤਾਹਿ ਤਸ੍ਸਾ ਸਤ੍ਥਰਿ ਬਦ੍ਧਾਘਾਤਤੰ ਅਜਾਨਨ੍ਤੀਹਿ – ''ਸਤ੍ਥਾ ਇਮੰ ਨਗਰੰ ਆਗਤੋ, ਮਯੰ ਏਤ੍ਥ ਠਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਾਰੰ ਪਸ੍ਸਾਮ ਚੇਵ ਪੂਜੇਮ ਚਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ''ਇਦਾਨਿਸ੍ਸ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬੰ ਜਾਨਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਇਮਾਪਿ ਤਸ੍ਸ ਉਪਟ੍ਠਾਯਿਕਾ, ਇਮਾਸਮ੍ਪਿ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬੰ ਜਾਨਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਰਞ੍ਞਾ ਸਦ੍ਧਿੰ ਰਹੋਗਤਕਾਲੇ, ''ਮਹਾਰਾਜ, ਸਾਮਾਵਤਿਮਿਸ੍ਸਕਾਨੰ ਬਹਿਦ੍ਧਾ ਪਤ੍ਥਨਾ ਅਤ੍ਥਿ, ਕਤਿਪਾਹੇਨੇਵ ਤੇ ਜੀਵਿਤੰ ਮਾਰੇਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਸਾਮਾਵਤੀ, ਸਪਰਿਵਾਰਾ ਤੁਮ੍ਹੇਸੁ ਸਿਨੇਹੰ ਵਾ ਪੇਮੰ ਵਾ ਨ ਕਰੋਤਿ, ਸਮਣੰ ਪਨ ਗੋਤਮੰ ਅਨ੍ਤਰਵੀਥਿਯਾ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ਵਾਤਪਾਨੇਸੁ ਅਪ੍ਪਹੋਨ੍ਤੇਸੁ ਤਾਨਿ ਖਣ੍ਡਿਤ੍ਵਾਪਿ ਓਕਾਸੰ ਕਤ੍ਵਾ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਆਹ। ਰਾਜਾ ''ਨ ਤਾ ਏਵਰੂਪੰ ਕਰਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਨ ਸਦ੍ਦਹਤਿ। ਪੁਨ ਵੁਤ੍ਤੇਪਿ ਨ ਸਦ੍ਦਹਤਿਯੇਵ। ਅਥ ਨੰ ਤਿਕ੍ਖਤ੍ਤੁੰ ਵੁਤ੍ਤੇਪਿ ਅਸ੍ਸਦ੍ਦਹਨ੍ਤੰ ''ਸਚੇ ਮੇ ਵਚਨੰ ਨ ਸਦ੍ਦਹਸਿ, ਤਾਸੰ ਵਸਨਟ੍ਠਾਨੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਉਪਧਾਰੇਹਿ, ਮਹਾਰਾਜਾ''ਤਿ ਆਹ। ਰਾਜਾ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਗਬ੍ਭੇਸੁ ਛਿਦ੍ਦੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਇਦੰ ਕਿ''ਨ੍ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਮਿੰ ਅਤ੍ਥੇ ਆਰੋਚਿਤੇ ਤਾਸੰ ਅਕ੍ਕੁਜ੍ਝਿਤ੍ਵਾ ਕਿਞ੍ਚਿ ਅਵਤ੍ਵਾ ਛਿਦ੍ਦਾਨਿ ਪਿਦਹਾਪੇਸਿ। ਰਾਜਾ ਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਤਾਸੰ ਪਾਸਾਦੇ ਉਦ੍ਧਚ੍ਛਿਦ੍ਦਕਜਾਲਵਾਤਪਾਨਾਨਿ ਕਾਰੇਸਿ।

ਸਾ ਤੇਨ ਕਾਰਣੇਨ ਰਾਜਾਨੰ ਕੋਪੇਤੁੰ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੀ, ''ਦੇਵ, ਏਤਾਸੰ ਤੁਮ੍ਹੇਸੁ ਪੇਮੰ ਅਤ੍ਥਿ ਵਾ ਨਤ੍ਥਿ ਵਾਤਿ ਜਾਨਿਸ੍ਸਾਮ, ਅਟ੍ਠ ਕੁਕ੍ਕੁਟੇ ਪੇਸੇਤ੍ਵਾ ਤੁਮ੍ਹਾਕੰ ਅਤ੍ਥਾਯ ਪਚਾਪੇਥਾ''ਤਿ ਆਹ। ਰਾਜਾ ਤਸ੍ਸਾ ਵਚਨੰ ਸੁਤ੍ਵਾ ''ਇਮੇ ਪਚਿਤ੍ਵਾ ਪੇਸੇਤੂ''ਤਿ ਸਾਮਾਵਤਿਯਾ ਅਟ੍ਠ ਕੁਕ੍ਕੁਟੇ ਪਹਿਣਿ। ਸੋਤਾਪਨ੍ਨਾ ਅਰਿਯਸਾਵਿਕਾ ਜੀਵਮਾਨੇ ਕੁਕ੍ਕੁਟੇ ਕਿੰ ਪਚਿਸ੍ਸਤਿ, ਅਲਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਪਨ ਹਤ੍ਥੇਨਪਿ ਫੁਸਿਤੁੰ ਨ ਇਚ੍ਛਿ। ਮਾਗਣ੍ਡਿਯਾ ''ਹੋਤੁ, ਮਹਾਰਾਜ, ਏਤੇਯੇਵ ਚ ਕੁਕ੍ਕੁਟੇ ਸਮਣਸ੍ਸ ਗੋਤਮਸ੍ਸ ਪਚਨਤ੍ਥਾਯ ਪੇਸੇਹੀ''ਤਿ। ਰਾਜਾ ਤਥਾ ਅਕਾਸਿ। ਮਾਗਣ੍ਡਿਯਾ ਅਨ੍ਤਰਾਮਗ੍ਗੇਯੇਵ ਕੁਕ੍ਕੁਟੇ ਮਾਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ''ਇਮੇ ਕੁਕ੍ਕੁਟੇ ਪਚਾਪੇਤ੍ਵਾ ਸਮਣਸ੍ਸ ਗੋਤਮਸ੍ਸ ਦੇਤੂ''ਤਿ ਪਹਿਣਿ। ਸਾ ਤੇਸੰ ਮਤਭਾਵੇਨ ਦਸਬਲਞ੍ਚ ਉਦ੍ਦਿਸ੍ਸ ਪਹਿਤਭਾਵੇਨ ਪਚਿਤ੍ਵਾ ਦਸਬਲਸ੍ਸ ਪੇਸੇਸਿ। ਮਾਗਣ੍ਡਿਯਾ ''ਪਸ੍ਸ, ਮਹਾਰਾਜਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਏਤ੍ਤਕੇਨਪਿ ਰਾਜਾਨੰ ਕੋਪੇਤੁੰ ਨਾਸਕ੍ਖਿ।

ਅਯੰ ਪਨ ਉਦੇਨੋ ਤਾਸੁ ਏਕੇਕਿਸ੍ਸਾ ਵਸਨਟ੍ਠਾਨੇ ਸਤ੍ਤ ਸਤ੍ਤ ਦਿਵਸਾਨਿ ਵਸਿ। ਅਥਾਯੰ ਮਾਗਣ੍ਡਿਯਾ ਏਕੰ ਕਣ੍ਹਸਪ੍ਪਪੋਤਕੰ ਵੇਲੁਪਬ੍ਬੇ ਪਕ੍ਖਿਪਾਪੇਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਸਨਟ੍ਠਾਨੇ ਠਪੇਸਿ। ਰਞ੍ਞੋ ਚ ਯਤ੍ਥ ਕਤ੍ਥਚਿ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਸ੍ਸ ਹਤ੍ਥਿਕਨ੍ਤਵੀਣੰ ਆਦਾਯੇਵ ਗਮਨੰ ਆਚਿਣ੍ਣੰ, ਮਾਗਣ੍ਡਿਯਾ ਰਞ੍ਞੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਨ੍ਤਿਕੰ ਆਗਮਨਕਾਲੇ ਤੰ ਸਪ੍ਪਪੋਤਕੰ ਅਨ੍ਤੋਵੀਣਾਯ ਪਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਛਿਦ੍ਦੰ ਪਿਦਹਾਪੇਸਿ। ਅਥ ਨੰ ਸਾਮਾਵਤਿਯਾ ਸਨ੍ਤਿਕੰ ਗਮਨਕਾਲੇ, ''ਮਹਾਰਾਜ, ਸਾਮਾਵਤੀ ਨਾਮ ਸਮਣਸ੍ਸ ਗੋਤਮਸ੍ਸ ਪਕ੍ਖਾ, ਤੁਮ੍ਹੇ ਨ ਗਣੇਤਿ। ਯੰ ਕਿਞ੍ਚਿ ਕਤ੍ਵਾ ਤੁਮ੍ਹਾਕੰ ਦੋਸਮੇਵ ਚਿਨ੍ਤੇਤਿ, ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤਾ ਹੋਥਾ''ਤਿ ਆਹ। ਰਾਜਾ ਸਾਮਾਵਤਿਯਾ ਵਸਨਟ੍ਠਾਨੇ ਸਤ੍ਤਾਹੰ ਵੀਤਿਨਾਮੇਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਸਤ੍ਤਾਹੇ ਮਾਗਣ੍ਡਿਯਾਯ ਨਿਵੇਸਨੰ ਅਗਮਾਸਿ। ਸਾ ਤਸ੍ਮਿੰ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤੇਯੇਵ ''ਕਚ੍ਚਿ ਤੇ, ਮਹਾਰਾਜ, ਸਾਮਾਵਤੀ ਓਤਾਰੰ ਨ ਗਵੇਸਤੀ''ਤਿ ਕਥੇਨ੍ਤੀ ਵਿਯ ਰਞ੍ਞੋ ਹਤ੍ਥਤੋ ਵੀਣੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਚਾਲੇਤ੍ਵਾ ''ਕਿੰ ਨੁ ਖੋ, ਮਹਾਰਾਜ, ਏਤ੍ਥ ਅਬ੍ਭਨ੍ਤਰੇ ਵਿਚਰਤੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਸਪ੍ਪਸ੍ਸ ਨਿਕ੍ਖਮਨੋਕਾਸੰ ਕਤ੍ਵਾ ''ਅਬ੍ਭੁਮ੍ਮੇ ਅਨ੍ਤੋ ਸਪ੍ਪੋ''ਤਿ ਵੀਣੰ ਛਡ੍ਡੇਤ੍ਵਾ ਪਲਾਯਿ। ਤਸ੍ਮਿੰ ਕਾਲੇ ਰਾਜਾ ਪਦਿਤ੍ਤੰ

ੵੇਣੁੵਨੰ ੵਿਯ ਪਕ੍ਖਿਤ੍ਤੁਲੋਣੰ ਉਦ੍ਧਨੰ ੵਿਯ ਚ ਦੋਸੇਨ ਤਟਤਟਾਯਨ੍ਤੋ ‘‘ੵੇਗੇਨ ਸਪਰਿੵਾਰੰ ਸਾਮਾੵਤਿੰ ਪਕ੍ਕੋਸਥਾ’’ਤਿ ਆਹ। ਰਾਜਪੁਰਿਸਾ ਗਨ੍ਤ੍ੵਾ ਪਕ੍ਕੋਸਿੰਸੁ।

ਸਾ ਰਵ੍ਵੋ ਕੁਦ੍ਧਭਾੵਂ ਞਤ੍ੵਾ ਸੇਸਮਾਤੁਗਾਮਾਨੰ ਸਞ੍ਞਮਦਾਸਿ। ‘‘ਰਾਜਾ ਤੁਮ੍ਹੇ ਘਾਤੇਤੁਕਾਮੋ ਪਕ੍ਕੋਸਤਿ, ਅਜ੍ਜ ਦਿੵਸੰ ਓਦਿਸ੍ਸਕੇਨ ਮੇਤ੍ਤਾਫਰਣੇਨ ਰਾਜਾਨੰ ਫਰਥਾ’’ਤਿ ਆਹ। ਰਾਜਾ ਤਾ ਇਤ੍ਥਿਯੋ ਪਕ੍ਕੋਸਾਪੇਤ੍ੵਾ ਸਬ੍ਬਾੵ ਪਟਿਪਾਟਿਯਾ ਠਪੇਤ੍ੵਾ ਮਹਾਧਨੁੰ ਆਦਾਯ ੵਿਸਪੀਤਕਣ੍ਡੰ ਸਨ੍ਨਯ੍ਹਿਤ੍ੵਾ ਧਨੁੰ ਪੂਰੇਤ੍ੵਾ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਤਸ੍ਮਿੰ ਖਣੇ ਸਬ੍ਬਾੵ ਤਾ ਸਾਮਾੵਤਿਪ੍ਪਮੁਖਾ ਇਤ੍ਥਿਯੋ ਓਧਿਸੋ ਮੇਤ੍ਤੰ ਫਰਿੰਸੁ। ਰਾਜਾ ਕਣ੍ਡੰ ਨੇੵ ਖਿਪਿਤੁੰ ਨ ਅਪਨੇਤੁੰ ਸਕ੍ਕੋਤਿ, ਗਤ੍ਤੇਹਿ ਸੇਦਾ ਮੁਚ੍ਚਨ੍ਤਿ, ਸਰੀਰੰ ੵੇਧਤਿ, ਮੁਖਤੋ ਖੇਲ਼ੋ ਪਤਤਿ, ਗਹੇਤਬ੍ਬਗਹਣੰ ਨ ਪਸ੍ਸਤਿ। ਅਥ ਨੰ ਸਾਮਾੵਤੀ ‘‘ਕਿੰ, ਮਹਾਰਾਜ, ਕਿਲਮਸੀ’’ਤਿ ਆਹ। ਆਮ, ਦੇੵਿ, ਕਿਲਮਾਮਿ, ਅੵਸ੍ਸਯੋ ਮੇ ਹੋਹੀਤਿ। ਸਾਧੁ, ਮਹਾਰਾਜ, ਕਣ੍ਡੰ ਮਹਾਪਥੵਿਮੁਖੰ ਕਰੋਹੀਤਿ। ਰਾਜਾ ਤਥਾ ਅਕਾਸਿ। ਸਾ ‘‘ਰਞ੍ਞੋ ਹਤ੍ਥਤੋ ਕਣ੍ਡੰ ਮੁਚ੍ਚਤੂ’’ਤਿ ਅਧਿਟ੍ਠਾਸਿ। ਤਸ੍ਮਿੰ ਖਣੇ ਕਣ੍ਡੰ ਮੁਚ੍ਚਿ। ਰਾਜਾ ਤੰਖਣੰਯੇੵ ਉਦਕੇ ਨਿਮੁਜ੍ਜਿਤ੍ੵਾ ਆਗਮ੍ਮ ਅਲ੍ਲਕੇਸੋ ਅਲ੍ਲੵਤ੍ਥੋ ਸਾਮਾੵਤਿਯਾ ਪਾਦੇਸੁ ਪਤਿਤ੍ੵਾ ‘‘ਖਮ, ਦੇੵਿ, ਮਯ੍ਹੰ, ਭੇਦਕਾਨੰ ਮੇ ੵਚਨੇਨ ਅਨੁਪਧਾਰੇਤ੍ੵਾ ਏਤੰ ਕਤ’’ਨ੍ਤਿ ਆਹ। ਖਮਾਮਿ, ਦੇੵਾਤਿ। ‘‘ਸਾਧੁ, ਦੇੵਿ, ਏੵੰ ਤਯਾ ਮਯ੍ਹੰ ਖਮਿਤੰ ਨਾਮ ਹੋਤਿ। ਇਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਤੁਮ੍ਹਾਕੰ ਯਥਾਰੁਚਿਯਾ ਦਸਬਲਸ੍ਸ ਦਾਨੰ ਦੇਥ, ਪਚ੍ਛਾਭਤ੍ਤੰ ੵਿਹਾਰੰ ਗਨ੍ਤ੍ੵਾ ਧਮ੍ਮਕਥੰ ਸੁਣਾਥ, ਅਜ੍ਜ ੵੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਪਰਿਹਾਰੰ ਦਮ੍ਮੀਤਿ। ਤੇਨ ਹਿ, ਦੇੵ, ਅਜ੍ਜ ਪਟ੍ਠਾਯ ਏਕੰ ਭਿਕ੍ਖੁੰ ਯਾਚਿਤ੍ੵਾ ਆਨੇਥ, ਯੋ ਨੋ ਧਮ੍ਮੰ ੵਾਚੇਸ੍ਸਤੀਤਿ। ਰਾਜਾ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕੰ ਗਨ੍ਤ੍ੵਾ ਯਾਚਨ੍ਤੋ ਆਨਨ੍ਦਤ੍ਥੇਰੰ ਲਭਿ। ਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਤਾ ਪਞ੍ਚਸਤਾ ਇਤ੍ਥਿਯੋ ਥੇਰੰ ਪਕ੍ਕੋਸਾਪੇਤ੍ੵਾ ਸਕ੍ਕਾਰਸਮ੍ਮਾਨੰ ਕਤ੍ੵਾ ਕਤਭਤ੍ਤਕਿਚ੍ਚਸ੍ਸ ਥੇਰਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਧਮ੍ਮੰ ਪਰਿਯਾਪੁਣਨ੍ਤਿ।

ਤਾ ਏਕਦਿੵਸੰ ਥੇਰਸ੍ਸ ਅਨੁਮੋਦਨਾਯ ਪਸਨ੍ਨਾ ਥੇਰਸ੍ਸ ਪਞ੍ਚ ਉਤ੍ਤਰਾਸਙ੍ਗਸਤਾਨਿ ਅਦੰਸੁ। ਥੇਰੋ ਕਿਰ ਪੁਬ੍ਬੇ ਤੁਨ੍ਨੵਾਯਕਾਲੇ ਏਕਸ੍ਸ ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਏਕਾਯ ਸੂਚਿਯਾ ਸਦ੍ਧਿੰ ਹਤ੍ਥਤਲਮਤ੍ਤੰ ਚੋਲ਼ਖਣ੍ਡੰ ਅਦਾਸਿ। ਸੋ ਸੂਚਿਯਾ ਫਲੇਨ ਇਮਸ੍ਮਿੰ ਅਤ੍ਤਭਾੵੇ ਮਹਾਪਞ੍ਞੋ ਅਹੋਸਿ, ਚੋਲ਼ਖਣ੍ਡਸ੍ਸ ਫਲੇਨ ਇਮਿਨਾੵ ਨਿਯਾਮੇਨ ਪਞ੍ਚਸਤਕ੍ਖਤ੍ਤੁੰ ਦੁਸ੍ਸਾਨਿ ਪਟਿਲਭਿ।

ਤਤੋ ਮਾਗਣ੍ਡਿਯਾ ਅਞ੍ਞੰ ਕਾਤਬ੍ਬੰ ਅਪਸ੍ਸਨ੍ਤੀ ‘‘ਉਯ੍ਯਾਨੰ ਗਚ੍ਛਾਮ, ਮਹਾਰਾਜਾ’’ਤਿ ਆਹ। ਸਾਧੁ, ਦੇੵੀਤਿ। ਸਾ ਰਞ੍ਞੋ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿਤਭਾੵਂ ਞਤ੍ੵਾ ਚੂਲ਼ਪਿਤਰੰ ਪਕ੍ਕੋਸਾਪੇਤ੍ੵਾ ਆਹ – ‘‘ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਉਯ੍ਯਾਨੰ ਗਤਕਾਲੇ ਸਾਮਾੵਤਿਯਾ ੵਸਨਟ੍ਠਾਨੰ ਗਨ੍ਤ੍ੵਾ ਸਾਮਾੵਤਿੰ ਸਪਰਿੵਾਰੰ ਅਨ੍ਤੋਕਰਿਤ੍ੵਾ ‘ਰਞ੍ਞੋ ਆਣਾ’ਤਿ ੵਤ੍ੵਾ ਦ੍ੵਾਰੰ ਪਿਦਹਿਤ੍ੵਾ ਪਲਾਲੇਨ ਪਲਿੵੇਠੇਤ੍ੵਾ ਗੇਹੇ ਅਗ੍ਗਿੰ ਦੇਥਾ’’ਤਿ। ਮਾਗਣ੍ਡਿਯੋ ਤਸ੍ਸਾ ੵਚਨੰ ਸੁਤ੍ੵਾ ਤਥਾ ਅਕਾਸਿ। ਤਸ੍ਮਿੰ ਦਿੵਸੇ ਸਬ੍ਬਾਪਿ ਤਾ ਇਤ੍ਥਿਯੋ ਪੁਬ੍ਬੇ ਕਤਸ੍ਸ ਉਪਪੀਲ਼ਕਕਮ੍ਮਸ੍ਸਾਨੁਭਾੵੇਨ ਸਮਾਪਤ੍ਤਿੰ ਅਪ੍ਪੇਤੁੰ ਨਾਸਕ੍ਖਿੰਸੁ, ਏਕਪ੍ਪਹਾਰੇਨੇੵ ਭੁਸਮੁਟ੍ਠਿ ੵਿਯ ਝਾਯਿੰਸੁ। ਤਾਸੰ ਆਰਕ੍ਖਪੁਰਿਸਾ ਰਞ੍ਞੋ ਸਨ੍ਤਿਕੰ ਗਨ੍ਤ੍ੵਾ, ‘‘ਦੇੵ, ਇਦੰ ਨਾਮ ਕਰਿੰਸੂ’’ਤਿ ਆਚਿਕ੍ਖਿੰਸੁ।

ਰਾਜਾ ‘‘ਕੇਨ ਕਤ’’ਨ੍ਤਿ ਪਰਿਯੇਸਨ੍ਤੋ ਮਾਗਣ੍ਡਿਯਾਯ ਕਾਰਿਤਭਾੵਂ ਞਤ੍ੵਾ ਤੰ ਪਕ੍ਕੋਸਾਪੇਤ੍ੵਾ ‘‘ਭਦ੍ਦੇ, ਭਦ੍ਦਕੰ ਤਯਾ ਕਮ੍ਮੰ ਕਤੰ ਮਯਾ ਕਾਤਬ੍ਬੰ ਕਰੋਨ੍ਤਿਯਾ, ‘‘ਉਟ੍ਠਾਯ ਸਮੁਟ੍ਠਾਯ ਮਯ੍ਹੰ ੵਧਾਯ ਪਰਿਸਕ੍ਕਮਾਨਾ ਘਾਤਿਤਾ, ਪਸਨ੍ਨੋਸ੍ਮਿ, ਤੁਯ੍ਹੰ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿੰ ਦਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਤੵ ਞਾਤਕੇ ਪਕ੍ਕੋਸਾਪੇਹੀ’’ਤਿ ਆਹ। ਸਾ ਰਞ੍ਞੋ ਕਥੰ ਸੁਤ੍ੵਾ ਅਞ੍ਞਾਤਕੇਪਿ ਞਾਤਕੇ ਕਤ੍ੵਾ ਪਕ੍ਕੋਸਾਪੇਸਿ। ਰਾਜਾ ਸਬ੍ਬੇਸੰ ਸਨ੍ਨਿਪਤਿਤਭਾੵਂ ਞਤ੍ੵਾ ਰਾਜਙ੍ਗਣੇ ਗਲਪ੍ਪਮਾਣੇਸੁ ਆੵਾਟੇਸੁ ਨਿਖਨਿਤ੍ੵਾ ਉਪਰਿ ਠਿਤਾਨਿ ਸੀਸਾਨਿ ਭਿਨ੍ਦਾਪੇਨ੍ਤੋ ਮਹਨ੍ਤੇਹਿ ਅਯਨਙ੍ਗਲੇਹਿ ਕਸਾਪੇਸਿ। ਮਾਗਣ੍ਡਿਯਮ੍ਪਿ ਖਣ੍ਡਾਖਣ੍ਡਿਕੰ ਛਿਨ੍ਦਾਪੇਤ੍ੵਾ ਪੂੵਪਚਨਕਟਾਹੇ ਪਚਾਪੇਸਿ।

ਕਿੰ ਪਨ ਸਾਮਾੵਤਿਯਾ ਸਪਰਿੵਾਰਾਯ ਅਗ੍ਗਿਨਾ ਝਾਪਨਕਮ੍ਮਨ੍ਤਿ? ਸਾ ਕਿਰ ਅਨੁਪ੍ਪਨ੍ਨੇ ਬੁਦ੍ਧੇ ਤੇਹੇੵ ਪਞ੍ਚਹਿ ਮਾਤੁਗਾਮਸਤੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿੰ ਗਙ੍ਗਾਯੰ ਕੀਲ਼ਿਤ੍ੵਾ ਬਹਿਤਿਤ੍ਥੇ ਠਿਤਾ ਸੀਤੇ ਜਾਤੇ ਅੵਿਦੂਰਟ੍ਠਾਨੇ ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਪਣ੍ਣਸਾਲੰ ਦਿਸ੍ੵਾ ਅਨ੍ਤੋ ਅਸੋਧੇਤ੍ੵਾੵ ਬਹਿ ਅਗ੍ਗਿੰ ਦਤ੍ੵਾ ੵਿਸਿਬ੍ਬੇਸੁੰ। ਅਨ੍ਤੋਪਣ੍ਣਸਾਲਾਯ ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧੋ ਨਿਰੋਧਸਮਾਪਤ੍ਤਿੰ ਸਮਾਪਜ੍ਜਿਤ੍ੵਾ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ। ਤਾ ਜਾਲਾਸੁ ਪਚ੍ਛਿਨ੍ਨਾਸੁ ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧੰ ਦਿਸ੍ੵਾ ‘‘ਕਿੰ ਅਮ੍ਹੇਹਿ ਕਤੰ, ਅਯੰ ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧੋ ਰਞ੍ਞੋ ਕੁਲੂਪਕੋ, ਇਮੰ ਦਿਸ੍ੵਾ ਰਾਜਾ ਅਮ੍ਹਾਕੰ

ਕੁਜ੍ਝਿਸ੍ਸਤਿ, ਇਦਾਨਿ ਨਂ ਸੁਜ੍ਝਾਪਿਤਂ ਕਾਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ ਅਞ੍ਞਾਨਿਪਿ ਦਾਰੂਨਿ ਪਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਅਗ੍ਗਿਂ ਅਦਂਸੁ। ਪੁਨ ਜਾਲਾਯ ਪਚ੍ਛਿਨ੍ਨਾਯ ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧੋ ਸਮਾਪਤ੍ਤਿਤੋ ਵੁਟ੍ਠਾਯ ਤਾਸਂ ਪਸ੍ਸਨ੍ਤੀਨਂਯੇਵ ਚੀਵਰਾਨਿ ਪਪ੍ਫੋਟੇਤ੍ਵਾ ਵੇਹਾਸਂ ਉਪ੍ਪਤਿਤ੍ਵਾ ਗਤੋ। ਤੇਨ ਕਮ੍ਮੇਨ ਨਿਰਯੇ ਪਚ੍ਚਿਤ੍ਵਾ ਪਕ੍ਕਾਵਸੇਸੇਨ ਇਮਂ ਬਜਸਨਂ ਪਾਪੁਣਿਂਸੁ। ਚਤੁਪਰਿਸਮਜ੍ਝੇ ਪਨ ਕਥਾ ਉਦਪਾਦਿ – ''ਬਹੁਸ੍ਸੁਤਾ ਵਤ ਖੁਜ੍ਜੁਤ੍ਤਰਾ, ਮਾਤੁਗਾਮਅਤ੍ਤਭਾਵੇ ਠਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਚਨ੍ਨਂ ਮਾਤੁਗਾਮਸਤਾਨਂ ਧਮ੍ਮਂ ਕਥੇਤ੍ਵਾ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲੇ ਪਤਿਟ੍ਠਾਪੇਸਿ। ਸਾਮਾਵਤੀਪਿ ਰਞ੍ਞਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਪ੍ਪਿਤਂ ਕਣ੍ਡਂ ਮੇਤ੍ਤਾਫਰਣੇਨ ਫਰਿਤ੍ਵਾ ਪਟਿਬਾਹੀ''ਤਿ ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਮਹਾਜਨੇ ਗੁਣਂ ਕਥੇਸਿ। ਏਵਮੇਤਂ ਵਤ੍ਥੁ ਸਮੁਟ੍ਠਿਤਂ। ਅਥ ਸਤ੍ਥਾ ਅਪਰਭਾਗੇ ਜੇਤਵਨੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਤਦੇਵ ਕਾਰਣਂ ਅਟ੍ਠੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਕਤ੍ਵਾ ਖੁਜ੍ਜੁਤ੍ਤਰਂ ਬਹੁਸ੍ਸੁਤਾਨਂ, ਸਾਮਾਵਤਿਂ ਮੇਤ੍ਤਾਵਿਹਾਰੀਨਂ ਅਗ੍ਗਟ੍ਠਾਨੇ ਠਪੇਸੀਤਿ।

ਉਤ੍ਤਰਾਨਨ੍ਦਮਾਤਾਵਤ੍ਥੁ

੨੬੨. ਪਞ੍ਚਮੇ **ਝਾਯੀਨ**ਨ੍ਤਿ ਝਾਨਾਭਿਰਤਾਨਂ ਉਪਾਸਿਕਾਨਂ, ਉਤ੍ਤਰਾ ਨਨ੍ਦਮਾਤਾ, ਅਗ੍ਗਾਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਸਾ ਕਿਰ ਪਦੁਮੁਤ੍ਤਰਬੁਦ੍ਧਕਾਲੇ ਹਂਸਵਤਿਯਂ ਕੁਲਗੇਹੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਾ ਸਤ੍ਥੁ ਧਮ੍ਮਕਥਂ ਸੁਣਨ੍ਤੀ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਏਕਂ ਉਪਾਸਿਕਂ ਝਾਨਾਭਿਰਤਾਨਂ ਅਗ੍ਗਟ੍ਠਾਨੇ ਠਪੇਨ੍ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਅਧਿਕਾਰਕਮ੍ਮਂ ਕਤ੍ਵਾ ਤਂ ਠਾਨਨ੍ਤਰਂ ਪਤ੍ਥੇਸਿ। ਸਾ ਕਪ੍ਪਸਤਸਹਸ੍ਸਂ ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸੇਸੁ ਸਂਸਰਿਤ੍ਵਾ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਬੁਦ੍ਧੁਪ੍ਪਾਦੇ ਰਾਜਗਹਨਗਰੇ ਸੁਮਨਸੇਟ੍ਠਿਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਵਸਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪੁਣ੍ਣਸੀਹਸ੍ਸ ਨਾਮ ਭਰਿਯਾਯ ਕੁਚ੍ਛਿਸ੍ਮਿਂ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਂ ਗਣ੍ਹਿ, ਉਤ੍ਤਰਾਤਿਸ੍ਸਾ ਨਾਮਂ ਅਕਂਸੁ।

ਅਥੇਕਸ੍ਮਿਂ ਨਕ੍ਖਤ੍ਤਮਹਦਿਵਸੇ ਰਾਜਗਹਸੇਟ੍ਠਿ ਪੁਣ੍ਣਂ ਪਕ੍ਕੋਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ਆਹ – ''ਤਾਤ ਪੁਣ੍ਣ, ਨਕ੍ਖਤ੍ਤਂ ਵਾ ਉਪੋਸਥੋ ਵਾ ਦੁਗ੍ਗਤਸ੍ਸ ਕਿਂ ਕਰਿਸ੍ਸਤਿ, ਏਵਂ ਸਨ੍ਤੇਪਿ ਵਦੇਹਿ 'ਕਿਂ ਨਕ੍ਖਤ੍ਤਪਰਿਬ੍ਬਯਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਨਕ੍ਖਤ੍ਤਂ ਕੀਲ਼ਿਸ੍ਸਸਿ, ਬਲਵਗੋਣੇ ਚ ਫਾਲਞ੍ਚ ਨਙ੍ਗਲਞ੍ਚ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਕਸਿਸ੍ਸਸੀ'''ਤਿ। ''ਮਮ ਭਰਿਯਾਯ ਸਦ੍ਧਿਂ ਮਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਜਾਨਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਅਯ੍ਯਾ''ਤਿ ਤਂ ਕਥਂ ਭਰਿਯਾਯ ਆਰੋਚੇਸਿ। ''ਸੇਟ੍ਠਿ ਨਾਮ ਅਯ੍ਯੋ ਇਸ੍ਸਰੋ, ਤਸ੍ਸ ਤਯਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਕਥੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਕਥਾ ਸੋਭਤਿ, ਤ੍ਵਂ ਪਨ ਅਤ੍ਤਨੋ ਕਸਿਕਮ੍ਮਂ ਮਾ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਸੀ''ਤਿ ਆਹ। ਸੋ ਤਸ੍ਸਾ ਵਚਨਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਕਸਿਭਣ੍ਡਂ ਆਦਾਯ ਕਸਿਤੁਂ ਗਤੋ।

ਤਂਦਿਵਸਞ੍ਚ ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਤ੍ਥੇਰੋ ਨਿਰੋਧਸਮਾਪਤ੍ਤਿਤੋ ਵੁਟ੍ਠਾਯ ''ਕਸ੍ਸ ਅਜ੍ਜ ਮਯਾ ਸਙ੍ਗਹਂ ਕਾਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ ਆਵਜ੍ਜੇਨ੍ਤੋ ਇਮਸ੍ਸ ਪੁਣ੍ਣਸ੍ਸ ਉਪਨਿਸ੍ਸਯਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖਾਚਾਰਵੇਲਾਯ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਮਾਦਾਯ ਪੁਣ੍ਣਸ੍ਸ ਕਸਨਟ੍ਠਾਨਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਅਵਿਦੂਰੇ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਦਸ੍ਸੇਸਿ। ਪੁਣ੍ਣੋ ਥੇਰਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਕਸਿਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਥੇਰਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਚਪਤਿਟ੍ਠਿਤੇਨ ਵਨ੍ਦਿ। ਥੇਰੋ ਤਂ ਓਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ਉਦਕਸਭਾਗਂ ਪੁਚ੍ਛਿ। ਤਸ੍ਸ ਏਤਦਹੋਸਿ – ''ਅਯ੍ਯੋ ਮੁਖਂ ਧੋਵਿਤੁਕਾਮੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ। ਤਤੋ ਵੇਗੇਨ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਦਨ੍ਤਕਟ੍ਠਂ ਆਹਰਿਤ੍ਵਾ ਕਪ੍ਪਿਯਂ ਕਤ੍ਵਾ ਥੇਰਸ੍ਸ ਅਦਾਸਿ। ਥੇਰੇ ਦਨ੍ਤਕਟ੍ਠਂ ਖਾਦਨ੍ਤੇ ਪਤ੍ਤੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਧਮ੍ਮਕਰਣਂ ਨੀਹਰਿਤ੍ਵਾ ਉਦਕਸ੍ਸ ਪੂਰੇਤ੍ਵਾ ਆਹਰਿ। ਥੇਰੋ ਮੁਖਂ ਧੋਵਿਤ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖਾਚਾਰਮਗ੍ਗਂ ਪਟਿਪਜ੍ਜਿ। ਪੁਣ੍ਣੋ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਥੇਰੋ ਅਞ੍ਞੇਸੁ ਦਿਵਸੇਸੁ ਇਮਂ ਮਗ੍ਗਂ ਨ ਪਟਿਪਜ੍ਜਤਿ, ਅਜ੍ਜ ਪਨ ਮਯ੍ਹਂ ਸਙ੍ਗਹਤ੍ਥਾਯ ਪਟਿਪਨ੍ਨੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ। ਅਹੋ ਵਤ ਮੇ ਭਰਿਯਾ ਮਮਤ੍ਥਾਯ ਆਹਰਣਕਂ ਆਹਾਰਂ ਥੇਰਸ੍ਸ ਪਤ੍ਤੇ ਪਤਿਟ੍ਠਪੇਯ੍ਯਾ''ਤਿ।

ਅਥਸ੍ਸ ਭਰਿਯਾ ''ਅਜ੍ਜ ਨਕ੍ਖਤ੍ਤਦਿਵਸੋ''ਤਿ ਪਾਤੋਵ ਅਤ੍ਤਨੋ ਲਭਨਕਨਿਯਾਮੇਨ ਖਾਦਨੀਯਭੋਜਨੀਯਂ ਸਂਵਿਧਾਯ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਸਾਮਿਕਸ੍ਸ ਕਸਨਟ੍ਠਾਨਂ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤੀ ਅਨ੍ਤਰਾਮਗ੍ਗੇ ਥੇਰਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਅਞ੍ਞੇਸੁ ਦਿਵਸੇਸੁ ਮਯ੍ਹਂ ਥੇਰਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਦੇਯ੍ਯਧਮ੍ਮੋ ਨ ਹੋਤਿ, ਦੇਯ੍ਯਧਮ੍ਮੇ ਸਨ੍ਤੇਪਿ ਮਮ ਅਯ੍ਯਂ ਨ ਪਸ੍ਸਾਮਿ, ਅਜ੍ਜ ਪਨ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਸਮ੍ਮੁਖੀਭਾਵੋ ਜਾਤੋ। ਮਮ ਸਾਮਿਕਸ੍ਸ ਪੁਨ ਸਮ੍ਪਾਦੇਤ੍ਵਾ ਆਹਰਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਇਮਂ ਤਾਵ ਆਹਾਰਂ ਥੇਰਸ੍ਸ ਦਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਤੀਹਿ ਚੇਤਨਾਹਿ ਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਂ ਕਤ੍ਵਾ ਤਂ ਭੋਜਨਂ ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਪਤ੍ਤੇ ਪਤਿਟ੍ਠਪੇਤ੍ਵਾ ''ਏਵਂਵਿਧਾ ਦੁਗ੍ਗਤਜੀਵਿਤਾ ਮੁਚ੍ਚਾਮੀ''ਤਿ ਆਹ। ਥੇਰੋਪਿ ''ਤਵ ਅਜ੍ਝਾਸਯੋ ਪੂਰਤੂ''ਤਿ ਤਸ੍ਸਾਨੁਮੋਦਨਂ ਕਤ੍ਵਾ ਤਤੋ ਨਿਵਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਵਿਹਾਰਂ ਅਗਮਾਸਿ।

ਸਾਪਿ ਪੁਨ ਅਤ੍ਤਨੋ ਗੇਹਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਾਮਿਕਸ੍ਸ ਆਹਾਰਂ ਸਮ੍ਪਾਦੇਤ੍ਵਾ ਆਦਾਯ ਕਸਨਟ੍ਠਾਨਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਾਮਿਕਸ੍ਸ ਕੁਜ੍ਝਨਭਾਵਤੋ ਭੀਤਾ ‘‘ਸਾਮਿ, ਅਜ੍ਜ ਏਕਦਿਵਸਂ ਤਵ ਮਨਂ ਸਨ੍ਧਾਰੇਹੀ’’ਤਿ ਆਹ। ਕਿਂ ਕਾਰਣਾਤਿ? ਅਹਂ ਅਜ੍ਜ ਤਾਵ ਆਹਾਰਂ ਆਹਰਨ੍ਤੀ ਅਨ੍ਤਰਾਮਗ੍ਗੇ ਥੇਰਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਤਵ ਭਾਗਭਤ੍ਤਂ ਥੇਰਸ੍ਸ ਪਤ੍ਤੇ ਪਤਿਟ੍ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਗੇਹਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਆਹਾਰਂ ਪਚਿਤ੍ਵਾ ਆਦਾਯ ਆਗਤਾਮ੍ਹੀਤਿ। ਮਨਾਪਂ ਤੇ, ਭਦ੍ਦੇ, ਕਤਂ, ਮਯਾਪਿ ਪਾਤੋਵ ਥੇਰਸ੍ਸ ਦਨ੍ਤਕਟ੍ਠਞ੍ਚ ਮੁਖੋਦਕਞ੍ਚ ਦਿਨ੍ਨਂ। ਅਜ੍ਜ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਸੁਪ੍ਪਭਾਤਂ, ਸਬ੍ਬਮ੍ਪਿ ਥੇਰਸ੍ਸ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਸਨ੍ਤਕਮੇਵ ਜਾਤਨ੍ਤਿ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਜਨਾਨਂ ਏਕਸਦਿਸਮੇਵ ਚਿਤ੍ਤਂ ਅਹੋਸਿ। ਅਥ ਪੁਣ੍ਣੋ ਆਹਾਰਕਿਚ੍ਚਂ ਕਤ੍ਵਾ ਭਰਿਯਾਯ ਊਰੁਮ੍ਹਿ ਸੀਸਂ ਕਤ੍ਵਾ ਮੁਹੁਤ੍ਤਂ ਨਿਪਜ੍ਜਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਨਿਦ੍ਦਾ ਓਕ੍ਕਮਿ। ਸੋ ਥੋਕਂ ਨਿਦ੍ਦਾਯਿਤ੍ਵਾ ਪਬੁਦ੍ਧੋ ਕਸਿਤਟ੍ਠਾਨਂ ਓਲੋਕੇਸਿ, ਓਲੋਕਿਤੋਲੋਕਿਤਟ੍ਠਾਨਂ ਮਹਾਕੋਸਾਤਕਿਪੁਪ੍ਫੇਹਿ ਸਮ੍ਪਰਿਕਿਣ੍ਣਂ ਵਿਯ ਅਹੋਸਿ। ਸੋ ਭਰਿਯਂ ਆਹ – ‘‘ਭਦ੍ਦੇ, ਕਿਨ੍ਨਾਮੇਤਂ ਅਜ੍ਜ ਇਦਂ ਕਸਿਤਟ੍ਠਾਨਂ ਸੁਵਣ੍ਣਵਣ੍ਣਂ ਹੁਤ੍ਵਾ ਖਾਯਤੀ’’ਤਿ। ਅਯ੍ਯ , ਅਜ੍ਜ ਤੇ ਸਕਲਦਿਵਸਂ ਕਿਲਨ੍ਤਤਾਯ ਅਕ੍ਖੀਨਿ ਮਞ੍ਞੇ ਭਮਨ੍ਤੀਤਿ। ਭਦ੍ਦੇ, ਮਯ੍ਹਂ ਅਸ੍ਸਦ੍ਦਹਨ੍ਤੀ ਸਯਂ ਓਲੋਕੇਹੀਤਿ। ਤਸ੍ਮਿਂ ਕਾਲੇ ਸਾ ਓਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ਸਭਾਵਂ ਅਯ੍ਯ, ਕਥੇਸਿ, ਏਵਮੇਤਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀਤਿ।

ਪੁਣ੍ਣੋ ਉਟ੍ਠਾਯ ਏਕਂ ਕਟ੍ਠਿਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਨਙ੍ਗਲਸੀਸੇ ਪਹਰਿ, ਗੁਲਪਿਣ੍ਡੋ ਵਿਯ ਨਙ੍ਗਲਸੀਸੇ ਅਲ੍ਲੀਯਿਤ੍ਵਾ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਸੋ ਭਰਿਯਂ ਪਕ੍ਕੋਸਿਤ੍ਵਾ ਆਹ – ‘‘ਭਦ੍ਦੇ, ਅਞ੍ਞੇਸਂ ਵਪਿਤਬੀਜਂ ਨਾਮ ਤੀਹਿ ਵਾ ਚਤੂਹਿ ਵਾ ਮਾਸੇਹਿ ਫਲਂ ਦੇਤਿ, ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਪਨ ਅਯ੍ਯਸ੍ਸ ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤਰੇ ਰੋਪਿਤੇਨ ਸਦ੍ਧਾਬੀਜੇਨ ਅਜ੍ਜੇਵ ਅਵਸ੍ਸਂ ਫਲਂ ਦਿਨ੍ਨਂ। ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਕਰੀਸਮਤ੍ਤੇ ਪਦੇਸੇ ਆਮਲਕਮਤ੍ਤੋਪਿ ਪਂਸੁਪਿਣ੍ਡੋ ਅਸੁਵਣ੍ਣੋ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥੀ’’ਤਿ। ਇਦਾਨਿ ਕਿਂ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮ, ਅਯ੍ਯਾਤਿ? ‘‘ਭਦ੍ਦੇ, ਇਮਂ ਏਤ੍ਤਕਂ ਸੁਵਣ੍ਣਂ ਥੇਨੇਤ੍ਵਾ ਖਾਦਿਤੁਂ ਨਾਮ ਨ ਸਕ੍ਕਾ’’ਤਿ ਭਰਿਯਂ ਤਸ੍ਮਿਂ ਠਾਨੇ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਭਤ੍ਤਸ੍ਸ ਪੂਰੇਤ੍ਵਾ ਆਭਤਂ ਪਾਤਿਂ ਸੁਵਣ੍ਣਸ੍ਸ ਪੂਰੇਤ੍ਵਾ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਰਞ੍ਞੋ ਆਰੋਚਾਪੇਸਿ – ‘‘ਏਕੋ ਮਨੁਸ੍ਸੋ ਸੁਵਣ੍ਣਪਾਤਿਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਠਿਤੋ’’ਤਿ। ਰਾਜਾ ਤਂ ਪਕ੍ਕੋਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ‘‘ਕਹਂ ਤੇ, ਤਾਤ, ਲਦ੍ਧ’’ਨ੍ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ‘‘ਦੇਵ, ਮਯ੍ਹਂ ਏਕਂ ਕਸਿਤਟ੍ਠਾਨਂ ਸਬ੍ਬਂ ਸੁਵਣ੍ਣਮੇਵ ਜਾਤਂ, ਪਹਿਣਿਤ੍ਵਾ ਆਹਰਾਪੇਥਾ’’ਤਿ ਆਹ। ਤ੍ਵਂ ਕਿਨ੍ਨਾਮੋਸੀਤਿ? ਪੁਣ੍ਣੋ ਨਾਮ ਅਹਂ, ਦੇਵਾਤਿ। ਗਚ੍ਛਥ, ਭਣੇ, ਸਕਟਾਨਿ ਯੋਜੇਤ੍ਵਾ ਪੁਣ੍ਣਸ੍ਸ ਕਸਿਤਟ੍ਠਾਨਤੋ ਸੁਵਣ੍ਣਮਾਹਰਥਾਤਿ।

ਸਕਟੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਗਤਰਾਜਪੁਰਿਸਾ ‘‘ਰਞ੍ਞੋ ਪੁਞ੍ਞ’’ਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਸੁਵਣ੍ਣਪਿਣ੍ਡੇ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਿ, ਗਹਿਤਗਹਿਤਮ੍ਪਿ ਕਸਿਤਲੇਡ੍ਡੁਯੇਵ ਹੋਤਿ। ਤੇ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਰਞ੍ਞੋ ਆਰੋਚੇਸੁਂ। ਤੇਨ ਹਿ ਭਣੇ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ‘‘ਪੁਣ੍ਣਸ੍ਸ ਪੁਞ੍ਞ’’ਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਗਣ੍ਹਥਾਤਿ। ਗਹਿਤਗਹਿਤਂ ਸੁਵਣ੍ਣਮੇਵ ਹੋਤਿ। ਤੇ ਸਬ੍ਬਮ੍ਪਿ ਤਂ ਸੁਵਣ੍ਣਂ ਆਹਰਿਤ੍ਵਾ ਰਾਜਙ੍ਗਣੇ ਰਾਸਿਂ ਅਕਂਸੁ। ਰਾਸਿ ਉਬ੍ਬੇਧੇਨ ਤਾਲਪ੍ਪਮਾਣੋ ਅਹੋਸਿ। ਰਾਜਾ ਵਾਣਿਜੇ ਪਕ੍ਕੋਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ‘‘ਕਸ੍ਸ ਗੇਹੇ ਏਤ੍ਤਕਂ ਸੁਵਣ੍ਣਂ ਅਤ੍ਥੀ’’ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ਨਤ੍ਥਿ, ਦੇਵ, ਕਸ੍ਸਚੀਤਿ। ਏਤ੍ਤਕਸ੍ਸ ਪਨ ਧਨਸ੍ਸ ਸਾਮਿਨੋ ਕਿਂ ਕਾਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ? ਧਨਸੇਟ੍ਠਿਂ ਨਾਮ ਨਂ ਕਾਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਦੇਵਾਤਿ? ਤੇਨ ਹਿ ਪੁਣ੍ਣਂ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਨਗਰੇ ਧਨਸੇਟ੍ਠਿਂ ਨਾਮ ਕਰੋਥਾਤਿ ਸਬ੍ਬਂ ਤਂ ਸੁਵਣ੍ਣਂ ਤਸ੍ਸੇਵ ਦਤ੍ਵਾ ਤਂਦਿਵਸਂਯੇਵਸ੍ਸ ਸੇਟ੍ਠਿਟ੍ਠਾਨਂ ਅਦਾਸਿ। ਸੋ ਸੇਟ੍ਠਿ ਮਙ੍ਗਲਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਸਤ੍ਤਾਹਂ ਬੁਦ੍ਧਪ੍ਪਮੁਖਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਮਹਾਦਾਨਂ ਅਦਾਸਿ। ਸਤ੍ਤਮੇ ਦਿਵਸੇ ਦਸਬਲਸ੍ਸ ਭਤ੍ਤਾਨੁਮੋਦਨਾਯ ਪੁਣ੍ਣਸੇਟ੍ਠਿਪਿ ਭਰਿਯਾਪਿ ਧੀਤਾਪਿ ਸਬ੍ਬੇ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲੇ ਪਤਿਟ੍ਠਹਿਂਸੁ।

ਅਪਰਭਾਗੇ ਰਾਜਗਹਸੇਟ੍ਠਿ ‘‘ਪੁਣ੍ਣਸੇਟ੍ਠਿਨੋ ਵਯਪ੍ਪਤ੍ਤਾ ਦਾਰਿਕਾ ਅਤ੍ਥੀ’’ਤਿ ਸੁਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਕਾਰਣਾ ਤਸ੍ਸ ਗੇਹਂ ਪੇਸੇਸਿ। ਸੋ ਤਸ੍ਸ ਸਾਸਨਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ‘‘ਨਾਹਂ ਧੀਤਰਂ ਦਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਪਟਿਸਾਸਨਂ ਪੇਸੇਸਿ। ਸੁਮਨਸੇਟ੍ਠਿਪਿ ਪੁਨ ਪੇਸੇਸਿ – ‘‘ਤ੍ਵਂ ਮਮ ਗੇਹਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਵਸਿਤ੍ਵਾ ਇਦਾਨਿ ਏਕਪ੍ਪਹਾਰੇਨੇਵ ਇਸ੍ਸਰੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਮਯ੍ਹਂ ਦਾਰਿਕਂ ਨ ਦੇਸੀ’’ਤਿ। ਤਤੋ ਪੁਣ੍ਣਸੇਟ੍ਠਿ ਆਹ – ‘‘ਇਮਂ ਤਾਵ ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਸੇਟ੍ਠਿ ਸਭਾਵਮੇਵ ਕਥੇਸਿ , ਪੁਰਿਸੋ ਨਾਮ ਸਬ੍ਬਕਾਲੇ ਏਵਂਵਿਧੋਯੇਵਾਤਿ ਨ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਤਬ੍ਬੋ। ਅਹਞ੍ਹਿ ਇਦਾਨਿ ਤਾਦਿਸੇ ਪੁਰਿਸੇ ਦਾਸੇ ਕਤ੍ਵਾ ਗਹੇਤੁਂ ਸਕ੍ਕੋਮਿ, ਤੁਯ੍ਹਂ ਪਨ ਜਾਤਿਂ ਵਾ ਗੋਤ੍ਤਂ ਵਾ ਨ ਕੋਪੇਮਿ। ਅਪਿਚ ਖੋ ਮਮ ਧੀਤਾ ਸੋਤਾਪਨ੍ਨਾ ਅਰਿਯਸਾਵਿਕਾ ਦੇਵਸਿਕਂ ਕਹਾਪਣਗ੍ਘਨਕੇਹਿ ਪੁਪ੍ਫੇਹਿ ਪੂਜਂ ਕਰੋਤਿ, ਤਮਹਂ ਤੁਮ੍ਹਾਦਿਸਸ੍ਸ ਮਿਚ੍ਛਾਦਿਟ੍ਠਿਕਸ੍ਸ ਗੇਹਂ ਨ ਪੇਸੇਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ। ਏਵਂ ਪੁਣ੍ਣਸੇਟ੍ਠਿਸ੍ਸ ਪਟਿਬਾਹਕਭਾਵਂ ਞਤ੍ਵਾ ਰਾਜਗਹਸੇਟ੍ਠਿ ਪੁਨ ਸਾਸਨਂ ਪੇਸੇਸਿ – ‘‘ਪੋਰਾਣਕਂ ਵਿਸ੍ਸਾਸਂ ਮਾ ਭਿਨ੍ਦਤੁ, ਅਹਂ ਮਯ੍ਹਂ ਸੁਣਿਸਾਯ ਦੇਵਸਿਕਂ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਂ ਕਹਾਪਣਾਨਂ ਅਨ੍ਧਨਕਾਨਿ ਪੁਪ੍ਫਾਨਿ ਸਜ੍ਜਾਪੇਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ। ਸੋ ‘‘ਸਾਧੂ’’ਤਿ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਧੀਤਰਂ ਤਸ੍ਸ ਘਰਂ ਪੇਸੇਸਿ।

ਅਥੇਕਦਿਵਸੰ ਸਾ ਪੁਣ੍ਣਸੇਟ੍ਠਿਨੋ ਧੀਤਾ ਉਤ੍ਤਰਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਾਮਿਕੰ ਏਵਮਾਹ – ''ਅਹੰ ਅਤ੍ਤਨੋ ਕੁਲਗੇਹੇ ਮਾਸਸ੍ਸ ਅਟ੍ਠ ਦਿਵਸਾਨਿ ਨਿਬਦ੍ਧੰ ਉਪੋਸਥਕਮ੍ਮੰ ਕਰੋਮਿ, ਇਦਾਨਿਪਿ ਤੁਮ੍ਹੇਸੁ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਤੇਸੁ ਉਪੋਸਥਙ੍ਗਾਨਿ ਅਧਿਟ੍ਠਹੇਯ੍ਯ''ਨ੍ਤਿ। ਸੋ ''ਨ ਸਕ੍ਕਾ''ਤਿ ਤੰ ਨ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿ। ਸਾ ਤੰ ਸਞ੍ਞਾਪੇਤੁੰ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੀ ਤੁਣ੍ਹੀ ਅਹੋਸਿ। ਪੁਨ ਅਨ੍ਤੋਵਸ੍ਸੇ ''ਉਪੋਸਥਿਕਾ ਭਵਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਤਦਾਪਿ ਓਕਾਸੰ ਕਾਰੇਨ੍ਤੀ ਨੇਵ ਅਲਤ੍ਥ। ਸਾ ਅਨ੍ਤੋਵਸ੍ਸੇ ਅਡ੍ਢਤਿਯੇਸੁ ਮਾਸੇਸੁ ਅਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤੇਸੁ ਅਡ੍ਢਮਾਸੇ ਅਵਸਿਟ੍ਠੇ ਮਾਤਾਪਿਤੂਨੰ ਸਾਸਨੰ ਪੇਸੇਸਿ – ''ਅਹੰ ਤੁਮ੍ਹੇਹਿ ਚਾਰਕੇ ਪਕ੍ਖਿਤ੍ਤਾ ਏਤ੍ਤਕੇ ਅਦ੍ਧਾਨੇ ਏਕਦਿਵਸਮ੍ਪਿ ਉਪੋਸਥਙ੍ਗਾਨਿ ਅਧਿਟ੍ਠਾਤੁੰ ਨ ਲਭਾਮਿ, ਪਞ੍ਚਦਸ ਮੇ ਕਹਾਪਣਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਪੇਸੇਥਾ''ਤਿ। ਤੇ ਧੀਤੁ ਸਾਸਨੰ ਸੁਤ੍ਵਾ ''ਕਿੰਕਾਰਣਾ''ਤਿ ਅਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾਵ ਪਹਿਣਿੰਸੁ। ਉਤ੍ਤਰਾ ਤੇ ਕਹਾਪਣੇ ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਮਿੰ ਨਗਰੇ ਸਿਰਿਮਾ ਨਾਮ ਗਣਿਕਾ ਅਤ੍ਥਿ, ਤੰ ਪਕ੍ਕੋਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ''ਅਮ੍ਮ ਸਿਰਿਮੇ, ਅਹੰ ਇਮੰ ਅਡ੍ਢਮਾਸੰ ਉਪੋਸਥਙ੍ਗਾਨਿ ਅਧਿਟ੍ਠਹਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਤ੍ਵੰ ਇਮਾਨਿ ਪਞ੍ਚਦਸ ਕਹਾਪਣਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਇਮੰ ਅਡ੍ਢਮਾਸੰ ਸੇਟ੍ਠਿਪੁਤ੍ਤੰ ਪਰਿਚਰਾਹੀ''ਤਿ। ਸਾ ''ਸਾਧੁ, ਅਯ੍ਯੇ''ਤਿ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿ। ਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਸੇਟ੍ਠਿਪੁਤ੍ਤੋ ''ਅਹੰ ਸਿਰਿਮਾਯ ਸਦ੍ਧਿੰ ਮੋਦਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਉਤ੍ਤਰਾਯ ਅਡ੍ਢਮਾਸੰ ਉਪੋਸਥਕਮ੍ਮੰ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿ।

ਸਾ ਤੇਨ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿਤਭਾਵੰ ਞਤ੍ਵਾ ਦਿਵਸੇ ਦਿਵਸੇ ਪਾਤੋਵ ਦਾਸਿਗਣਪਰਿਵੁਤਾ ਸਤ੍ਥੁ ਸਹਤ੍ਥਾ ਖਾਦਨੀਯਭੋਜਨੀਯੰ ਸੰਵਿਦਹਿਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਰਿ ਭਤ੍ਤਕਿਚ੍ਚੰ ਕਤ੍ਵਾ ਵਿਹਾਰੰ ਗਤੇ ਉਪੋਸਥਙ੍ਗਾਨਿ ਅਧਿਟ੍ਠਾਯ ਪਾਸਾਦਵਰੰ ਆਰੁਯ੍ਹ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸੀਲਾਨਿ ਆਵਜ੍ਜਮਾਨਾ ਨਿਸੀਦਤਿ। ਏਵੰ ਅਡ੍ਢਮਾਸੰ ਵੀਤਿਨਾਮੇਤ੍ਵਾ ਉਪੋਸਥੰ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨਦਿਵਸੇ ਪਾਤੋਵ ਯਾਗੁਖਜ੍ਜਕਾਦੀਨਿ ਸੰਵਿਦਹਨ੍ਤੀ ਵਿਚਰਤਿ। ਤਸ੍ਮਿੰ ਸਮਯੇ ਸੇਟ੍ਠਿਪੁਤ੍ਤੋ ਸਿਰਿਮਾਯ ਸਦ੍ਧਿੰ ਉਪਰਿਪਾਸਾਦਵਰਗਤੋ ਜਾਲਵਾਤਪਾਨੰ ਵਿਵਰਿਤ੍ਵਾ ਅਨ੍ਤੁਰਵਤ੍ਥੁੰ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਉਤ੍ਤਰਾ, ਵਾਤਪਾਨਚ੍ਛਿਦ੍ਦੇਨ ਉਦ੍ਧੰ ਓਲੋਕੇਸਿ। ਸੇਟ੍ਠਿਪੁਤ੍ਤੋ ਉਤ੍ਤਰੰ ਓਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ''ਨੇਰਯਿਕਜਾਤਿਕਾ ਵਤਾਯੰ ਏਵੰਵਿਧੰ ਨਾਮ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿੰ ਪਹਾਯ ਉਕ੍ਖਲਿਕਮਸਿਮਕ੍ਖਿਤਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਨਿਕ੍ਕਾਰਣਾ ਦਾਸੀਨੰ ਅਨ੍ਤੁਰੇ ਵਿਚਰਤੀ''ਤਿ ਸਿਤੰ ਅਕਾਸਿ। ਉਤ੍ਤਰਾ, ਤਸ੍ਸ ਪਮਾਦਭਾਵੰ ਞਤ੍ਵਾ ''ਅਯੰ ਬਾਲੋ ਨਾਮ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿ ਸਬ੍ਬਕਾਲੰ ਥਾਵਰਾਤਿ ਸਞ੍ਞੀ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਸਯਮ੍ਪਿ ਸਿਤੰ ਅਕਾਸਿ। ਤਤੋ ਸਿਰਿਮਾ ''ਅਯੰ ਚੇਟਿਕਾ ਮਯਿ ਠਿਤਾਯ ਏਵੰ ਮਮ ਸਾਮਿਕੇਨ ਸਦ੍ਧਿੰ ਸਿਤੰ ਕਰੋਤੀ''ਤਿ ਕੁਪਿਤਾ ਵੇਗੇਨ ਓਤਰਿ। ਉਤ੍ਤਰਾ, ਤਸ੍ਸਾ ਆਗਮਨਾਕਪ੍ਪੇਨੇਵ ''ਅਯੰ ਬਾਲਾ ਅਡ੍ਢਮਾਸਮਤ੍ਤੰ ਇਮਸ੍ਮਿੰ ਗੇਹੇ ਵਸਿਤ੍ਵਾ ਮਯ੍ਹਮੇਵੇਤੰ ਗੇਹਨ੍ਤਿਸਞ੍ਞੀ ਜਾਤਾ''ਤਿ ਞਤ੍ਵਾ ਤਙ੍ਖਣਞ੍ਞੇਵ ਮੇਤ੍ਤਾਝਾਨੰ ਸਮਾਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਸਿਰਿਮਾਪਿ ਦਾਸੀਨੰ ਅਨ੍ਤੁਰੇਨ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਉਲੁਙ੍ਕੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਪੂਵਪਚਨਟ੍ਠਾਨੇ ਪਕ੍ਕੁਥਿਤਤੇਲਸ੍ਸ ਪੂਰੇਤ੍ਵਾ ਉਤ੍ਤਰਾਯ ਮਤ੍ਥਕੇ ਆਸਿਞ੍ਚਿ, ਮੇਤ੍ਤਾਝਾਨਸ੍ਸ ਵਿਪ੍ਫਾਰੇਨ ਉਤ੍ਤਰਾਯ ਮਤ੍ਥਕੇ ਆਸਿਤ੍ਤੰ ਪਕ੍ਕੁਥਿਤਤੇਲੰ ਪਦੁਮਪਤ੍ਤੇ ਆਸਿਤ੍ਤਉਦਕੰ ਵਿਯ ਵਿਨਿਵਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਗਤੰ।

ਤਸ੍ਮਿੰ ਖਣੇ ਸਿਰਿਮਾਯ ਸਮੀਪੇ ਠਿਤਾ ਦਾਸਿਯੋ ਤੰ ਓਲੋਕੇਤ੍ਵਾ, ''ਭੋ ਜੇ, ਤ੍ਵੰ ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਅਯ੍ਯਾਯ ਹਤ੍ਥਤੋ ਮੂਲੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਆਗਤਾ ਇਮਸ੍ਮਿੰ ਗੇਹੇ ਵਸਮਾਨਾ ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਅਯ੍ਯਾਯ ਸਦਿਸਾ ਭਵਿਤੁੰ ਵਾਯਮਸੀ''ਤਿ ਸਮ੍ਮੁਖਟ੍ਠਾਨੇ ਤੰ ਪਰਿਭਾਸਿੰਸੁ। ਤਸ੍ਮਿੰ ਖਣੇ ਸਿਰਿਮਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਆਗਨ੍ਤੁਕਭਾਵੰ ਅਞ੍ਞਾਸਿ। ਸਾ ਤਤੋਵ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਉਤ੍ਤਰਾਯ ਪਾਦੇਸੁ ਪਤਿਤ੍ਵਾ, ''ਅਯ੍ਯੇ, ਅਨੁਪਧਾਰੇਤ੍ਵਾ ਮੇ ਕਤੰ, ਖਮਥ ਮਯ੍ਹ''ਨ੍ਤਿ ਆਹ। ਅਮ੍ਮ ਸਿਰਿਮੇ, ਨਾਹੰ ਤਵ ਇਮਸ੍ਮਿੰ ਠਾਨੇ ਖਮਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਅਹੰ ਸਪਿਤਿਕਾ ਧੀਤਾ, ਦਸਬਲੇ ਖਮਨ੍ਤੇਯੇਵ ਖਮਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ।

ਸਤ੍ਥਾਪਿ ਖੋ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਪਰਿਵਾਰੋ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਉਤ੍ਤਰਾਯ ਨਿਵੇਸਨੇ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਾਸਨੇ ਨਿਸੀਦਿ। ਸਿਰਿਮਾ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥੁ ਪਾਦੇਸੁ ਪਤਿਤ੍ਵਾ, ''ਭਨ੍ਤੇ, ਮਯਾ ਅਯ੍ਯਾਯ ਉਤ੍ਤਰਾਯ ਅਨ੍ਤੁਰੇ ਏਕੋ ਦੋਸੋ ਕਤੋ, ਤੁਮ੍ਹੇਸੁ ਖਮਨ੍ਤੇਸੁ ਖਮਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਵਦਤਿ, ਖਮਥ ਮਯ੍ਹੰ ਭਗਵਾ''ਤਿ। ਖਮਾਮਿ ਤੇ ਸਿਰਿਮੇਤਿ। ਸਾ ਤਸ੍ਮਿੰ ਕਾਲੇ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਉਤ੍ਤਰੰ ਖਮਾਪੇਸਿ। ਤੰਦਿਵਸਞ੍ਚ ਸਿਰਿਮਾ ਦਸਬਲਸ੍ਸ ਭਤ੍ਤਾਨੁਮੋਦਨੰ ਸੁਤ੍ਵਾ –

''ਅਕ੍ਕੋਧੇਨ ਜਿਨੇ ਕੋਧੰ, ਅਸਾਧੁੰ ਸਾਧੁਨਾ ਜਿਨੇ।
ਜਿਨੇ ਕਦਰਿਯੰ ਦਾਨੇਨ, ਸਚ੍ਚੇਨਾਲਿਕਵਾਦਿਨ''ਨ੍ਤਿ॥ (ਧ॰ ਪ॰ ੨੨੩) –

ਗਾਥਾਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਸੋਤਾਪੱਤਿਫਲੇ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤਾ ਦਸਬਲਂ ਨਿਮਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਪੁਨਦਿਵਸੇ ਮਹਾਦਾਨਂ ਅਦਾਸਿ। ਏਵਮੇਤਂ ਵਤ੍ਥੁ ਸਮੁਟ੍ਠਿਤਂ। ਅਪਰਭਾਗੇ ਪਨ ਸਤ੍ਥਾ ਜੇਤਵਨੇ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਉਪਾਸਿਕਾਯੋ ਠਾਨਨ੍ਤਰੇਸੁ ਠਪੇਨ੍ਤੋ ਉਤ੍ਤਰਂ ਨਨ੍ਦਮਾਤਰਂ ਝਾਯੀਨਂ ਅਗ੍ਗਟ੍ਠਾਨੇ ਠਪੇਸੀਤਿ।

ਸੁਪ੍ਪਵਾਸਾਵਤ੍ਥੁ

੨੬੩. ਛਟ੍ਠੇ **ਪਣੀਤਦਾਯਿਕਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਪਣੀਤਰਸਦਾਯਿਕਾਨਂ ਉਪਾਸਿਕਾਨਂ, ਸੁਪ੍ਪਵਾਸਾ ਕੋਲਿਯਧੀਤਾ, ਅਗ੍ਗਾਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਸਾ ਕਿਰ ਪਦੁਮੁਤ੍ਤਰਬੁਦ੍ਧਕਾਲੇ ਹਂਸਵਤਿਯਂ ਕੁਲਗੇਹੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਾ ਸਤ੍ਥੁ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸੁਣਨ੍ਤੀ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਏਕਂ ਉਪਾਸਿਕਂ ਪਣੀਤਦਾਯਿਕਾਨਂ ਅਗ੍ਗਟ੍ਠਾਨੇ ਠਪੇਨ੍ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਅਧਿਕਾਰਕਮ੍ਮਂ ਕਤ੍ਵਾ ਤਂ ਠਾਨਨ੍ਤਰਂ ਪਤ੍ਥੇਸਿ। ਸਾ ਕਪ੍ਪਸਤਸਹਸ੍ਸਂ ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸੇਸੁ ਸਂਸਰਿਤ੍ਵਾ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਬੁਦ੍ਧੁਪ੍ਪਾਦੇ ਕੋਲਿਯਨਗਰੇ ਖਤ੍ਤਿਯਕੁਲੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ, ਸੁਪ੍ਪਵਾਸਾਤਿਸ੍ਸਾ ਨਾਮਂ ਅਕਂਸੁ। ਸਾ ਵਯਪ੍ਪਤ੍ਤਾ ਏਕਸ੍ਸ ਸਕ੍ਯਕੁਮਾਰਸ੍ਸ ਗੇਹਂ ਗਤਾ, ਪਠਮਦਸ੍ਸਨੇਯੇਵ ਸਤ੍ਥੁ ਧਮ੍ਮਕਥਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਸੋਤਾਪੱਤਿਫਲੇ ਪਤਿਟ੍ਠਾਸਿ। ਸਾ ਅਪਰਭਾਗੇ ਸੀਵਲਿਂ ਨਾਮ ਦਾਰਕਂ ਵਿਜਾਯਿ। ਤਸ੍ਸ ਵਤ੍ਥੁ ਹੇਟ੍ਠਾ ਵਿਤ੍ਥਾਰਿਤਮੇਵ।

ਸਾ ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਸਮਯੇ ਬੁਦ੍ਧਪ੍ਪਮੁਖਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਨਾਨਗ੍ਗਰਸਪਣੀਤਭੋਜਨਂ ਅਦਾਸਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਕਤਭਤ੍ਤਕਿਚ੍ਚੋ ਅਨੁਮੋਦਨਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਸੁਪ੍ਪਵਾਸਾਯ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਸਿ ''ਭੋਜਨਂ ਸੁਪ੍ਪਵਾਸੇ ਦੇਨ੍ਤੀ ਅਰਿਯਸਾਵਿਕਾ ਪਟਿਗ੍ਗਾਹਕਾਨਂ ਪਞ੍ਚ ਠਾਨਾਨਿ ਦੇਤਿ। ਆਯੁਂ ਦੇਤਿ, ਵਣ੍ਣਂ ਦੇਤਿ, ਸੁਖਂ ਦੇਤਿ, ਬਲਂ ਦੇਤਿ, ਪਟਿਭਾਨਂ ਦੇਤਿ। ਆਯੁਂ ਖੋ ਪਨ ਦਤ੍ਵਾ ਆਯੁਸ੍ਸ ਭਾਗਿਨੀ ਹੋਤਿ ਦਿਬ੍ਬਸ੍ਸ ਵਾ ਮਾਨੁਸਸ੍ਸ ਵਾ...ਪੇ॰... ਪਟਿਭਾਨਂ ਦਤ੍ਵਾ ਪਟਿਭਾਨਸ੍ਸ ਭਾਗਿਨੀ ਹੋਤਿ ਦਿਬ੍ਬਸ੍ਸ ਵਾ ਮਾਨੁਸਸ੍ਸ ਵਾ''ਤਿ। ਏਵਮੇਤਂ ਵਤ੍ਥੁ ਸਮੁਟ੍ਠਿਤਂ। ਅਥ ਅਪਰਭਾਗੇ ਸਤ੍ਥਾ ਜੇਤਵਨੇ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਉਪਾਸਿਕਾਯੋ ਠਾਨਨ੍ਤਰੇਸੁ ਠਪੇਨ੍ਤੋ ਸੁਪ੍ਪਵਾਸਂ ਕੋਲਿਯਧੀਤਰਂ ਪਣੀਤਦਾਯਿਕਾਨਂ ਅਗ੍ਗਟ੍ਠਾਨੇ ਠਪੇਸੀਤਿ।

ਸੁਪ੍ਪਿਯਾਵਤ੍ਥੁ

੨੬੪. ਸਤ੍ਤਮੇ **ਗਿਲਾਨੁਪਟ੍ਠਾਕੀਨ**ਨ੍ਤਿ ਗਿਲਾਨੁਪਟ੍ਠਾਕੀਨਂ ਉਪਾਸਿਕਾਨਂ, ਸੁਪ੍ਪਿਯਾ ਉਪਾਸਿਕਾ, ਅਗ੍ਗਾਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਅਯਂ ਕਿਰ ਪਦੁਮੁਤ੍ਤਰਬੁਦ੍ਧਕਾਲੇ ਹਂਸਵਤਿਯਂ ਕੁਲਗੇਹੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਾ ਅਪਰਭਾਗੇ ਸਤ੍ਥੁ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸੁਣਨ੍ਤੀ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਏਕਂ ਉਪਾਸਿਕਂ ਗਿਲਾਨੁਪਟ੍ਠਾਕੀਨਂ ਅਗ੍ਗਟ੍ਠਾਨੇ ਠਪੇਨ੍ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਅਧਿਕਾਰਕਮ੍ਮਂ ਕਤ੍ਵਾ ਤਂ ਠਾਨਨ੍ਤਰਂ ਪਤ੍ਥੇਸਿ। ਸਾ ਕਪ੍ਪਸਤਸਹਸ੍ਸਂ ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸੇਸੁ ਸਂਸਰਿਤ੍ਵਾ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਬੁਦ੍ਧੁਪ੍ਪਾਦੇ ਬਾਰਾਣਸਿਯਂ ਕੁਲਗੇਹੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ, ਸੁਪ੍ਪਿਯਾਤਿਸ੍ਸਾ ਨਾਮਂ ਅਕਂਸੁ। ਅਪਰਭਾਗੇ ਸਤ੍ਥਾ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਪਰਿਵਾਰੋ ਬਾਰਾਣਸਿਂ ਅਗਮਾਸਿ। ਸਾ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਪਠਮਦਸ੍ਸਨੇਯੇਵ ਧਮ੍ਮਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਸੋਤਾਪੱਤਿਫਲੇ ਪਤਿਟ੍ਠਾਸਿ।

ਅਥੇਕਦਿਵਸਂ ਧਮ੍ਮਸ੍ਸਵਨਤ੍ਥਾਯ ਵਿਹਾਰਂ ਗਤਾ। ਵਿਹਾਰਚਾਰਿਕਂ ਚਰਮਾਨਾ ਏਕਂ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਗਿਲਾਨਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਅਭਿਵਾਦੇਤ੍ਵਾ ਪਟਿਸਨ੍ਥਾਰਂ ਕਤ੍ਵਾ ''ਅਯ੍ਯਸ੍ਸ ਕਿਂ ਲਦ੍ਧੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ਰਸਂ ਲਦ੍ਧੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਉਪਾਸਿਕੇਤਿ। ''ਹੋਤੁ, ਭਨ੍ਤੇ, ਅਹਂ ਪਹਿਣਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਥੇਰਂ ਅਭਿਵਾਦੇਤ੍ਵਾ ਅਨ੍ਤੋਨਗਰਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪੁਨਦਿਵਸੇ ਪਵਤ੍ਤਮਂਸਤ੍ਥਾਯ ਦਾਸਿਂ ਅਨ੍ਤਰਾਪਣਂ ਪੇਸੇਸਿ। ਸਾ ਸਕਲਨਗਰੇ ਪਵਤ੍ਤਮਂਸਂ ਅਲਭਿਤ੍ਵਾ ਅਲਦ੍ਧਭਾਵਂ ਕਥੇਸਿ। ਉਪਾਸਿਕਾ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਅਹਂ ਅਯ੍ਯਸ੍ਸ ਰਸਂ ਪਹਿਣਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਸਚੇ ਨ ਪੇਸੇਸ੍ਸਾਮਿ , ਅਯ੍ਯੋ ਅਞ੍ਞਤੋਪਿ ਅਲਭਨ੍ਤੋ ਕਿਲਮਿਸ੍ਸਤਿ, ਯਂਕਿਞ੍ਚਿ ਕਤ੍ਵਾ ਪੇਸੇਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ ਗਬ੍ਭਂ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਊਰੁਮਂਸਂ ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਦਾਸਿਯਾ ਅਦਾਸਿ ''ਇਦਂ ਮਂਸਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਸਮ੍ਭਾਰੇਹਿ ਯੋਜੇਤ੍ਵਾ ਰਸਂ ਕਤ੍ਵਾ ਵਿਹਾਰਂ ਨੇਤ੍ਵਾ ਅਯ੍ਯਸ੍ਸ ਦੇਹਿ। ਸੋ ਚੇ ਮਂ ਪੁਚ੍ਛਤਿ, ਗਿਲਾਨਾਤਿ ਵਦੇਹੀ''ਤਿ। ਸਾ ਤਥਾ ਅਕਾਸਿ।

ਸਤ੍ਥਾ ਤਂ ਕਾਰਣਂ ਞਤ੍ਵਾ ਪੁਨਦਿਵਸੇ ਭਿਕ੍ਖਾਚਾਰਵੇਲਾਯ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਪਰਿਵੁਤੋ ਉਪਾਸਿਕਾਯ ਗੇਹਂ ਅਗਮਾਸਿ। ਸਾ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਆਗਤਭਾਵਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਸਾਮਿਕਂ ਆਮਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਅਯ੍ਯਪੁਤ੍ਤ, ਅਹਂ ਸਤ੍ਥੁ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਨ੍ਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋਮਿ, ਗਚ੍ਛ ਤ੍ਵਂ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਅਨ੍ਤੋਗੇਹਂ ਪਵੇਸੇਤ੍ਵਾ ਨਿਸੀਦਾਪੇਹੀ''ਤਿ। ਸੋ ਤਥਾ ਅਕਾਸਿ। ਸਤ੍ਥਾ ''ਕਹਂ ਸੁਪ੍ਪਿਯਾ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ਗਿਲਾਨਾ, ਭਨ੍ਤੇਤਿ। ਪਕ੍ਕੋਸਥ,

ਨਨ੍ਤਿ। ਅਥ ਤੇ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ‘‘ਸਤ੍ਥਾ ਤਂ ਪਕ੍ਕੋਸਤੀ’’ਤਿ ਆਹਂਸੁ। ਸਾ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ‘‘ਸਬ੍ਬਲੋਕਸ੍ਸ ਹਿਤਾਨੁਕਮ੍ਪਕੋ ਸਤ੍ਥਾ ਨ ਇਮਂ ਕਾਰਣਂ ਅਦਿਸ੍ਵਾ ਪਕ੍ਕੋਸਾਪੇਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ ਸਹਸਾ ਮਞ੍ਚਮ੍ਹਾ ਵੁਟ੍ਠਾਸਿ। ਅਥਸ੍ਸਾ ਬੁਦ੍ਧਾਨੁਭਾਵੇਨ ਤਂਖਣਂਯੇਵ ਵਣੋ ਰੁਹਿਤ੍ਵਾ ਸੁਚ੍ਛਵਿ ਅਹੋਸਿ ਸੇਸਟ੍ਠਾਨਤੋ ਅਤਿਰੇਕਤਰਂ ਵਿਪ੍ਪਸਨ੍ਨਵਣ੍ਣੋ। ਤਸ੍ਮਿਂ ਖਣੇ ਉਪਾਸਿਕਾ ਸਿਤਂ ਕਤ੍ਵਾ ਦਸਬਲਂ ਪਞ੍ਚਪਤਿਟ੍ਠਿਤੇਨ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਨਿਸੀਦਿ। ਸਤ੍ਥਾ ‘‘ਇਮਿਸ੍ਸਾ ਉਪਾਸਿਕਾਯ ਕਿਂ ਅਫਾਸੁਕ’’ਨ੍ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ਸਾ ਅਤ੍ਤਨਾ ਕਤਕਾਰਣਂ ਸਬ੍ਬਂ ਕਥੇਸਿ। ਸਤ੍ਥਾ ਕਤਭਤ੍ਤਕਿਚ੍ਚੋ ਵਿਹਾਰਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਂ ਸਨ੍ਨਿਪਾਤਾਪੇਤ੍ਵਾ ਤਂ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਅਨੇਕਪਰਿਯਾਯੇਨ ਵਿਗਰਹਿਤ੍ਵਾ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ (ਮਹਾਵ॰ ੨੮੦) ਪਞ੍ਞਪੇਸਿ। ਏਵਮੇਤਂ ਵਤ੍ਥੁ ਸਮੁਟ੍ਠਿਤਂ। ਅਪਰਭਾਗੇ ਸਤ੍ਥਾ ਜੇਤਵਨੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਉਪਾਸਿਕਾਯੋ ਠਾਨਨ੍ਤਰੇਸੁ ਠਪੇਨ੍ਤੋ ਸੁਪ੍ਪਿਯਂ ਉਪਾਸਿਕਂ ਗਿਲਾਨੁਪਟ੍ਠਾਕੀਨਂ ਅਗ੍ਗਟ੍ਠਾਨੇ ਠਪੇਸੀਤਿ।

ਕਾਤਿਯਾਨੀਵਤ੍ਥੁ

੨੬੫. ਅਟ੍ਠਮੇ **ਅਵੇਚ੍ਚਪ੍ਪਸਨ੍ਨਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਅਧਿਗਤੇਨ ਅਚਲਪ੍ਪਸਾਦੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਾਨਂ ਉਪਾਸਿਕਾਨਂ, ਕਾਤਿਯਾਨੀ, ਅਗ੍ਗਾਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਸਾ ਕਿਰ ਪਦੁਮੁਤ੍ਤਰਬੁਦ੍ਧਕਾਲੇ ਹਂਸਵਤਿਯਂ ਕੁਲਗੇਹੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਾ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਏਕਂ ਉਪਾਸਿਕਂ ਅਵੇਚ੍ਚਪ੍ਪਸਨ੍ਨਾਨਂ ਅਗ੍ਗਟ੍ਠਾਨੇ ਠਪੇਨ੍ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਅਧਿਕਾਰਕਮ੍ਮਂ ਕਤ੍ਵਾ ਤਂ ਠਾਨਨ੍ਤਰਂ ਪਤ੍ਥੇਸਿ। ਸਾ ਕਪ੍ਪਸਤਸਹਸ੍ਸਂ ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸੇਸੁ ਸਂਸਰਿਤ੍ਵਾ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਬੁਦ੍ਧੁਪ੍ਪਾਦੇ ਕੁਰਰਘਰਨਗਰੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ, ਕਾਤਿਯਾਨੀਤਿਸ੍ਸਾ ਨਾਮਂ ਅਕਂਸੁ।

ਸਾ ਅਪਰਭਾਗੇ ਵਯਪ੍ਪਤ੍ਤਾ ਕੁਰਰਘਰਿਕਾਯ, ਕਾਲ਼ਿਯਾ ਸਹਾਯਿਕਾ, ਦਲ਼੍ਹਮਿਤ੍ਤਾ ਅਹੋਸਿ। ਯਦਾ ਪਨ ਕੁਟਿਕਣ੍ਣਸੋਣਤ੍ਥੇਰੋ ‘‘ਦਸਬਲਸ੍ਸ ਕਥਿਤਨਿਯਾਮੇਨ ਮਯ੍ਹਮ੍ਪਿ ਧਮ੍ਮਂ ਕਥੇਹੀ’’ਤਿ ਮਾਤਰਾ ਯਾਚਿਤੋ ਰਤ੍ਤਿਭਾਗੇ ਅਨ੍ਤੋਨਗਰੇ ਅਲਙ੍ਕਤਧਮ੍ਮਾਸਨੇ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਮਾਤਰਂ ਕਾਯਸਕ੍ਖਿਂ ਕਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਆਰਭਿ, ਤਦਾ ਅਯਂ ਕਾਤਿਯਾਨੀ ਉਪਾਸਿਕਾ ਕਾਲ਼ਿਯਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਰਿਸਪਰਿਯਨ੍ਤੇ ਧਮ੍ਮਂ ਸੁਣਨ੍ਤੀ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਤਸ੍ਮਿਂ ਸਮਯੇ ਪਞ੍ਚਮਤ੍ਤਾਨਿ ਚੋਰਸਤਾਨਿ ਅਨ੍ਤੋਨਗਰੇ ਦਿਵਾ ਕਤਸਞ੍ਞਾਯ ਕੋਟਿਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਉਮ੍ਮਙ੍ਗਂ ਖਨਿਤ੍ਵਾ ਇਮਿਸ੍ਸਾ ਕਾਤਿਯਾਨਿਯਾ ਘਰਂ ਸਮ੍ਪਾਪੁਣਿਂਸੁ। ਤੇਸਂ ਚੋਰਜੇਟ੍ਠਕੋ ਤੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਅਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ‘‘ਕਿਂ ਨੁ ਖੋ ਅਯਂ ਪਰਿਸਾ ਸਨ੍ਨਿਪਤਿਤਾ’’ਤਿ ਵੀਮਂਸਨਤ੍ਥਾਯ ਸੋਣਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਧਮ੍ਮਕਥਨਟ੍ਠਾਨਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਰਿਸਪਰਿਯਨ੍ਤੇ ਤਿਟ੍ਠਮਾਨੋ ਇਮਿਸ੍ਸਾ ਕਾਤਿਯਾਨਿਯਾ ਪਿਟ੍ਠਿਪਸ੍ਸੇ ਅਟ੍ਠਾਸਿ।

ਤਸ੍ਮਿਂ ਸਮਯੇ, ਕਾਤਿਯਾਨੀ, ਦਾਸਿਂ ਆਮਨ੍ਤੇਸਿ – ‘‘ਗਚ੍ਛ ਜੇ, ਗੇਹਂ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਦੀਪਤੇਲਂ ਆਹਰ, ਮਯਂ ਦੀਪੇ ਜਾਲੇਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਂ ਸੋਸ੍ਸਾਮਾ’’ਤਿ। ਸਾ ਘਰਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਉਮ੍ਮਙ੍ਗੇ ਚੋਰੇ ਦਿਸ੍ਵਾ ਦੀਪਤੇਲਂ ਅਗਣ੍ਹਿਤ੍ਵਾਵ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਯ੍ਯਾਯ ਆਰੋਚੇਸਿ – ‘‘ਅਯ੍ਯੇ, ਗੇਹੇ ਚੋਰਾ ਉਮ੍ਮਙ੍ਗਂ ਖਨਨ੍ਤੀ’’ਤਿ। ਤਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਚੋਰਜੇਟ੍ਠਕੋ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ‘‘ਸਚਾਯਂ ਇਮਿਸ੍ਸਾ ਕਥਂ ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਵਾ ਗੇਹਂ ਗਮਿਸ੍ਸਤਿ , ਏਤ੍ਥੇਵ ਨਂ ਅਸਿਨਾ ਦ੍ਵੇਧਾ ਛਿਨ੍ਦਿਸ੍ਸਾਮਿ। ਸਚੇ ਪਨ ਗਹਿਤਨਿਮਿਤ੍ਤੇਨੇਵ ਧਮ੍ਮਂ ਸੁਣਿਸ੍ਸਤਿ, ਚੋਰੇਹਿ ਗਹਿਤਭਣ੍ਡਕਮ੍ਪਿ ਪੁਨ ਦਾਪੇਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ। ਕਾਤਿਯਾਨੀਪਿ ਖੋ ਦਾਸਿਯਾ ਕਥਂ ਸੁਤ੍ਵਾ, ‘‘ਅਮ੍ਮ, ਮਾ ਸਦ੍ਦਂ ਕਰਿ, ਚੋਰਾ ਨਾਮ ਹਰਨ੍ਤਾ ਅਤ੍ਤਨਾ ਦਿਟ੍ਠਮੇਵ ਹਰਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਅਹਂ ਪਨ ਅਜ੍ਜ ਦੁਲ੍ਲਭਸ੍ਸਵਨਂ ਸੁਣਾਮਿ, ਮਾ ਧਮ੍ਮਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤਰਾਯਂ ਕਰੋਹੀ’’ਤਿ ਆਹ। ਚੋਰਜੇਟ੍ਠਕੋ ਤਸ੍ਸਾ ਵਚਨਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ‘‘ਇਮਿਨਾ ਅਜ੍ਝਾਸਯੇਨ ਠਿਤਾਯ ਨਾਮ ਗੇਹੇ ਭਣ੍ਡਂ ਹਰਨ੍ਤੇਹਿ ਅਮ੍ਹੇਹਿ ਮਹਾਪਥਵੀ ਪਵਿਸਿਤਬ੍ਬਾ ਭਵੇਯ੍ਯਾ’’ਤਿ। ਸੋ ਤਾਵਦੇਵ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਚੋਰੇਹਿ ਗਹਿਤਭਣ੍ਡਂ ਛਡ੍ਡਾਪੇਤ੍ਵਾ ਚੋਰੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਂ ਸੁਣਨ੍ਤੋ ਪਰਿਸਪਰਿਯਨ੍ਤੇ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਕਾਤਿਯਾਨੀਪਿ ਉਪਾਸਿਕਾ ਥੇਰਸ੍ਸ ਦੇਸਨਾਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲੇ ਪਤਿਟ੍ਠਾਸਿ।

ਅਥ ਅਰੁਣੇ ਉਗ੍ਗਤੇ ਚੋਰਜੇਟ੍ਠਕੋ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਉਪਾਸਿਕਾਯ ਪਾਦੇਸੁ ਪਤਿਤ੍ਵਾ, ‘‘ਅਯ੍ਯੇ, ਸਬ੍ਬੇਸਂਯੇਵ ਨੋ ਖਮਾਹੀ’’ਤਿ ਆਹ। ਕਿਂ ਪਨ ਤੁਮ੍ਹੇਹਿ ਮਯ੍ਹਂ ਕਤਨ੍ਤਿ? ਸੋ ਸਬ੍ਬਂ ਅਤ੍ਤਨਾ ਕਤਦੋਸਂ ਆਰੋਚੇਸਿ। ਤੇਨ ਹਿ, ਤਾਤਾ, ਖਮਾਮਿ ਤੁਮ੍ਹਾਕਨ੍ਤਿ। ਅਯ੍ਯੇ, ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਏਵਂ ਖਮਿਤਂ ਨਾਮ ਨ ਹੋਤਿ, ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਪਨ ਪੁਤ੍ਤਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਸਬ੍ਬੇਸਂਯੇਵ ਨੋ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਂ ਦਾਪੇਹੀਤਿ। ਸਾ ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਤੇ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਕੁਟਿਕਣ੍ਣਸੋਣਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਪਬ੍ਬਾਜੇਸਿ। ਤੇਪਿ ਖੋ ਚੋਰਾ ਥੇਰਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਪਬ੍ਬਜਿਤਾ ਸਬ੍ਬੇਵ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਾਪੁਣਿਂਸੁ। ਏਵਮੇਤਂ ਵਤ੍ਥੁ

ਸਮੁਟ੍ਠਿਤਂ। ਅਪਰਭਾਗੇ ਸਤ੍ਥਾ ਜੇਤਵਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਉਪਾਸਿਕਾਯੋ ਠਾਨਨ੍ਤਰੇਸੁ ਠਪੇਨ੍ਤੋ ਕਾਤਿਯਾਨਿਂ ਉਪਾਸਿਕਂ ਅਵੇਚ੍ਚਪ੍ਪਸਨ੍ਨਾਨਂ ਅਗ੍ਗਟ੍ਠਾਨੇ ਠਪੇਸੀਤਿ।

ਨਕੁਲਮਾਤਾਵਤ੍ਥੁ

੨੬੬. ਨਵਮੇ **ਵਿਸ੍ਸਾਸਿਕਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਵਿਸ੍ਸਾਸਕਥਂ ਕਥੇਨ੍ਤੀਨਂ ਉਪਾਸਿਕਾਨਂ, ਨਕੁਲਮਾਤਾ ਗਹਪਤਾਨੀ, ਅਗ੍ਗਾਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਯਂ ਪਨੇਤ੍ਥ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ, ਤਂ ਸਬ੍ਬਂ ਹੇਟ੍ਠਾ ਉਪਾਸਕਪਾਲ਼ਿਯਂ ਵੁਤ੍ਤਮੇਵ। ਕੇਵਲਂ ਇਧ ਨਕੁਲਮਾਤਰਂ ਧੁਰਂ ਕਤ੍ਵਾ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ।

ਕਾਲ਼ੀਕੁਰਰਘਰਿਕਾਵਤ੍ਥੁ

੨੬੭. ਦਸਮੇ **ਅਨੁਸ੍ਸਵਪ੍ਪਸਨ੍ਨਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਅਨੁਸ੍ਸਵੇਨੇਵ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੇਨ ਪਸਾਦੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਾਨਂ ਉਪਾਸਿਕਾਨਂ ਅਨ੍ਤਰੇ, ਕਾਲ਼ੀ ਉਪਾਸਿਕਾ, ਕੁਰਰਘਰਿਕਾ ਅਗ੍ਗਾਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਸਾ ਕਿਰ ਪਦੁਮੁਤ੍ਤਰਬੁਦ੍ਧਕਾਲੇ ਹਂਸਵਤਿਯਂ ਕੁਰਰਘਰਨਗਰੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਾ ਸਤ੍ਥੁ ਧਮ੍ਮਕਥਂ ਸੁਣਨ੍ਤੀ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਏਕਂ ਉਪਾਸਿਕਂ ਅਨੁਸ੍ਸਵਪ੍ਪਸਨ੍ਨਾਨਂ ਅਗ੍ਗਟ੍ਠਾਨੇ ਠਪੇਨ੍ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਅਧਿਕਾਰਕਮ੍ਮਂ ਕਤ੍ਵਾ ਤਂ ਠਾਨਨ੍ਤਰਂ ਪਤ੍ਥੇਸਿ। ਸਾ ਕਪ੍ਪਸਤਸਹਸ੍ਸਂ ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸੇਸੁ ਸਂਸਰਿਤ੍ਵਾ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਬੁਦ੍ਧੁਪ੍ਪਾਦੇ ਰਾਜਗਹਨਗਰੇ ਕੁਲਗੇਹੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ, ਕਾਲ਼ੀਤਿਸ੍ਸਾ ਨਾਮਂ ਅਕਂਸੁ।

ਸਾ ਵਯਪ੍ਪਤ੍ਤਾ ਕੁਰਰਘਰਨਗਰੇ ਕੁਲਗੇਹਂ ਗਤਾ। ਅਥਸ੍ਸਾ ਸਂਵਾਸੇਨ ਗਬ੍ਭੋ ਪਤਿਟ੍ਠਹਿ। ਸਾ ਪਰਿਪੁਣ੍ਣਗਬ੍ਭਾ ''ਪਰੇਸਂ ਗੇਹੇ ਗਬ੍ਭਵੁਟ੍ਠਾਨਂ ਨਾਮ ਅਪ੍ਪਤਿਰੂਪ''ਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਕੁਲਨਗਰਮੇਵ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਰਤ੍ਤਿਭਾਗਸਮਨਨ੍ਤਰੇ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਾਸਾਦਸ੍ਸ ਉਪਰਿ ਆਕਾਸੇ ਠਿਤਾਨਂ ਸਾਤਾਗਿਰਹੇਮਵਤਾਨਂ ਰਤਨਤ੍ਤਯਸ੍ਸ ਵਣ੍ਣਂ ਕਥੇਨ੍ਤਾਨਂ ਕਥਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਅਨੁਸ੍ਸਵਿਕਪ੍ਪਸਾਦਂ ਉਪ੍ਪਾਦੇਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥੁ ਅਦਸ੍ਸਨੇਨੇਵ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲੇ ਪਤਿਟ੍ਠਾਸਿ, ਅਪਰਭਾਗੇ ਪਨਸ੍ਸਾ ਗਬ੍ਭਵੁਟ੍ਠਾਨਂ ਅਹੋਸੀਤਿ ਸਬ੍ਬਂ ਵਤ੍ਥੁ ਹੇਟ੍ਠਾ ਵਿਤ੍ਥਾਰਿਤਮੇਵ। ਅਪਰਭਾਗੇ ਪਨ ਸਤ੍ਥਾ ਜੇਤਵਨੇ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਮਜ੍ਝੇ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਉਪਾਸਿਕਾਯੋ ਠਾਨਨ੍ਤਰੇਸੁ ਠਪੇਨ੍ਤੋ ਇਮਂ ਉਪਾਸਿਕਂ ਅਨੁਸ੍ਸਵਪ੍ਪਸਨ੍ਨਾਨਂ ਅਗ੍ਗਟ੍ਠਾਨੇ ਠਪੇਸੀਤਿ।

ਦਸਸੁਤ੍ਤਪਰਿਮਾਣਾਯ ਉਪਾਸਿਕਾਪਾਲ਼ਿਯਾ ਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਏਤ੍ਤਾਵਤਾ ਚ ਮਨੋਰਥਪੂਰਣਿਯਾ

ਅਙ੍ਗੁਤ੍ਤਰਨਿਕਾਯ-ਅਟ੍ਠਕਥਾਯ

ਸਬ੍ਬਾਪਿ ਏਤਦਗ੍ਗਪਾਲ਼ਿਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੧੫. ਅਟ੍ਠਾਨਪਾਲ਼ਿ

(੧੫) ੧. ਅਟ੍ਠਾਨਪਾਲ਼ਿ-ਪਠਮਵਗ੍ਗਵਣ੍ਣਨਾ

੨੬੮. ਅਟ੍ਠਾਨਪਾਲ਼ਿਯਾ **ਅਟ੍ਠਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਹੇਤੁਪਟਿਕ੍ਖੇਪੋ। **ਅਨਵਕਾਸੋ**ਤਿ ਪਚ੍ਚਯਪਟਿਕ੍ਖੇਪੋ। ਉਭਯੇਨਾਪਿ ਕਾਰਣਮੇਵ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਤਿ। ਕਾਰਣਞ੍ਹਿ ਤਦਾਯਤ੍ਤਵੁਤ੍ਤਿਤਾਯ ਅਤ੍ਤਨੋ ਫਲਸ੍ਸ ਠਾਨਨ੍ਤਿ ਚ ਅਵਕਾਸੋਤਿ ਚ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। **ਯ**ਨ੍ਤਿ ਯੇਨ ਕਾਰਣੇਨ। **ਦਿਟ੍ਠਿਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ**ਤਿ ਮਗ੍ਗਦਿਟ੍ਠਿਯਾ ਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ ਸੋਤਾਪਨ੍ਨੋ ਅਰਿਯਸਾਵਕੋ। ਤਸ੍ਸ ਹਿ ਦਿਟ੍ਠਿਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ ਇਤਿਪਿ, ਦਸ੍ਸਨਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ ਇਤਿਪਿ, ਆਗਤੋ ਇਮੰ ਸਦ੍ਧਮ੍ਮੰ ਇਤਿਪਿ, ਪਸ੍ਸਤਿ ਇਮੰ ਸਦ੍ਧਮ੍ਮੰ ਇਤਿਪਿ, ਸੇਕ੍ਖੇਨ ਞਾਣੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਇਤਿਪਿ, ਸੇਕ੍ਖਾਯ ਵਿਜ੍ਜਾਯ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਇਤਿਪਿ, ਧਮ੍ਮਸੋਤਸਮਾਪਨ੍ਨੋ ਇਤਿਪਿ, ਅਰਿਯੋ ਨਿਬ੍ਬੇਧਿਕਪਞ੍ਞੋ ਇਤਿਪਿ, ਅਮਤਦ੍ਵਾਰੰ ਆਹਚ੍ਚ ਤਿਟ੍ਠਤਿ ਇਤਿਪਿਤਿ ਬਹੂਨਿ ਨਾਮਾਨਿ ਹੋਨ੍ਤਿ। **ਕਞ੍ਚਿ ਸਙ੍ਖਾਰ**ਨ੍ਤਿ ਚਤੁਭੂਮਕੇਸੁ ਸਙ੍ਖਤਸਙ੍ਖਾਰੇਸੁ ਕਞ੍ਚਿ ਏਕੰ ਸਙ੍ਖਾਰਮ੍ਪਿ। **ਨਿਚ੍ਚਤੋ ਉਪਗਚ੍ਛੇਯ੍ਯਾ**ਤਿ ਨਿਚ੍ਚੋਤਿ ਗਣ੍ਹੇਯ੍ਯ। **ਨੇਤੰ ਠਾਨੰ ਵਿਜ੍ਜਤੀ**ਤਿ ਏਤੰ ਕਾਰਣੰ ਨਤ੍ਥਿ ਨ ਉਪਲਬ੍ਭਤਿ। **ਯੰ ਪੁਥੁਜ੍ਜਨੋ**ਤਿ ਯੇਨ ਕਾਰਣੇਨ ਪੁਥੁਜ੍ਜਨੋ। **ਠਾਨਮੇਤੰ ਵਿਜ੍ਜਤੀ**ਤਿ ਏਤੰ ਕਾਰਣੰ ਅਤ੍ਥਿ। ਸਸ੍ਸਤਦਿਟ੍ਠਿਯਾ ਹਿ ਸੋ ਤੇਭੂਮਕੇਸੁ ਸਙ੍ਖਤਸਙ੍ਖਾਰੇਸੁ ਕਞ੍ਚਿ ਸਙ੍ਖਾਰੰ ਨਿਚ੍ਚਤੋ ਗਣ੍ਹੇਯ੍ਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਚਤੁਤ੍ਥਭੂਮਕਸਙ੍ਖਾਰਾ ਪਨ ਤੇਜੁਸ੍ਸਦਤ੍ਤਾ ਦਿਵਸੰਸਨ੍ਤਤ੍ਤੋ ਅਯੋਗੁਲ਼ੋ ਵਿਯ ਮਕ੍ਖਿਕਾਨੰ, ਦਿਟ੍ਠਿਯਾ ਵਾ ਅਞ੍ਞੇਸੰ ਵਾ ਅਕੁਸਲਾਨੰ ਆਰਮ੍ਮਣੰ ਨ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਇਮਿਨਾ ਨਯੇਨ **ਕਞ੍ਚਿ ਸਙ੍ਖਾਰੰ ਸੁਖਤੋ**ਤਿਆਦੀਸੁਪਿ ਅਤ੍ਥੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

੨੬੯. **ਸੁਖਤੋ ਉਪਗਚ੍ਛੇਯ੍ਯਾ**ਤਿ ''ਏਕਨ੍ਤਸੁਖੀ ਅਤ੍ਤਾ ਹੋਤਿ ਆਰੋਗੋ ਪਰਮ੍ਮਰਣਾ''ਤਿ (ਦੀ॰ ਨਿ॰ ੧.੭੬, ੭੯; ਮ॰ ਨਿ॰ ੩.੨੧, ੨੨) ਏਵੰ ਅਤ੍ਤਦਿਟ੍ਠਿਵਸੇਨ ਸੁਖਤੋ ਗਾਹੰ ਸਨ੍ਧਾਯੇਤੰ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਦਿਟ੍ਠਿਵਿਪ੍ਪਯੁਤ੍ਤਚਿਤ੍ਤੇਨ ਪਨ ਅਰਿਯਸਾਵਕੋ ਪਰਿਲ਼ਾਹਾਭਿਭੂਤੋ ਪਰਿਲ਼ਾਹਵੂਪਸਮਤ੍ਥੰ ਮਤ੍ਤਹਤ੍ਥਿਪਰਿਤ੍ਤਾਸਿਤੋ ਵਿਯ ਚੋਕ੍ਖਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਗੂਥੰ ਕਞ੍ਚਿ ਸਙ੍ਖਾਰੰ ਸੁਖਤੋ ਉਪਗਚ੍ਛਤਿ।

੨੭੦. ਅਤ੍ਤਵਾਰੇ ਕਸਿਣਾਦਿਪਣ੍ਣਤ੍ਤਿਸਙ੍ਗਹਤ੍ਥੰ ''ਸਙ੍ਖਾਰ''ਨ੍ਤਿ ਅਵਤ੍ਵਾ **ਕਞ੍ਚਿ ਧਮ੍ਮ**ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਇਧਾਪਿ ਅਰਿਯਸਾਵਕਸ੍ਸ ਚਤੁਭੂਮਕਵਸੇਨ ਪਰਿਚ੍ਛੇਦੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ, ਪੁਥੁਜ੍ਜਨਸ੍ਸ ਤੇਭੂਮਕਵਸੇਨ । ਸਬ੍ਬਵਾਰੇਸੁ ਵਾ ਅਰਿਯਸਾਵਕਸ੍ਸਾਪਿ ਤੇਭੂਮਕਵਸੇਨੇਵ ਪਰਿਚ੍ਛੇਦੋ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਯੰ ਯੰ ਹਿ ਪੁਥੁਜ੍ਜਨੋ ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਤਤੋ ਤਤੋ ਅਰਿਯਸਾਵਕੋ ਗਾਹੰ ਵਿਨਿਵੇਠੇਤਿ। ਪੁਥੁਜ੍ਜਨੋ ਹਿ ਯੰ ਯੰ ਨਿਚ੍ਚੰ ਸੁਖੰ ਅਤ੍ਤਾਤਿ ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਤੰ ਤੰ ਅਰਿਯਸਾਵਕੋ ਅਨਿਚ੍ਚੰ ਦੁਕ੍ਖੰ ਅਨਤ੍ਤਾਤਿ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੋ ਤੰ ਗਾਹੰ ਵਿਨਿਵੇਠੇਤਿ। ਇਤਿ ਇਮਸ੍ਮਿੰ ਸੁਤ੍ਤਤ੍ਤਯੇ ਪੁਥੁਜ੍ਜਨਤ੍ਤੁਗ੍ਗਾਹਵਿਨਿਵੇਠਨੰ ਨਾਮ ਕਥਿਤੰ।

੨੭੧. **ਮਾਤਰ**ਨ੍ਤਿਆਦੀਸੁ ਜਨਿਕਾਵ ਮਾਤਾ, ਜਨਕੋਵ ਪਿਤਾ, ਮਨੁਸ੍ਸਭੂਤੋਵ ਖੀਣਾਸਵੋ ਅਰਹਾਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤੋ। ਕਿੰ ਪਨ ਅਰਿਯਸਾਵਕੋ ਅਞ੍ਞੰ ਜੀਵਿਤਾ ਵੋਰੋਪੇਯ੍ਯਾਤਿ? ਏਤਮ੍ਪਿ ਅਟ੍ਠਾਨੰ। ਸਚੇਪਿ ਭਵਨ੍ਤਰਗਤੰ ਅਰਿਯਸਾਵਕੰ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਰਿਯਸਾਵਕਭਾਵੰ ਅਜਾਨਨ੍ਤਮ੍ਪਿ ਕੋਚਿ ਏਵੰ ਵਦੇਯ੍ਯ ''ਇਮੰ ਕੁਨ੍ਥਕਿਪਿਲ੍ਲਿਕੰ ਜੀਵਿਤਾ ਵੋਰੋਪੇਤ੍ਵਾ ਸਕਲਚਕ੍ਕਵਾਲ਼ਗਬ੍ਭੇ ਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤਿਰਜ੍ਜੰ ਪਟਿਪਜ੍ਜਾਹੀ''ਤਿ, ਨੇਵ ਸੋ ਤੰ ਜੀਵਿਤਾ ਵੋਰੋਪੇਯ੍ਯ। ਅਥਾਪਿ ਨੰ ਏਵੰ ਵਦੇਯ੍ਯੁੰ ''ਸਚੇ ਇਮੰ ਨ ਘਾਤੇਸ੍ਸਸਿ, ਸੀਸੰ ਤੇ ਛਿਨ੍ਦਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ। ਸੀਸਮੇਵਸ੍ਸ ਛਿਨ੍ਦੇਯ੍ਯੁੰ, ਨ ਚ ਸੋ ਤੰ ਘਾਤੇਯ੍ਯ। ਪੁਥੁਜ੍ਜਨਭਾਵਸ੍ਸ ਪਨ ਮਹਾਸਾਵਜ੍ਜਭਾਵਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥੰ ਅਰਿਯਸਾਵਕਸ੍ਸ ਚ ਬਲਵਦੀਪਨਤ੍ਥਮੇਤੰ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਅਯਞ੍ਹੇਤ੍ਥ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ – ਸਾਵਜ੍ਜੋ ਪੁਥੁਜ੍ਜਨਭਾਵੋ, ਯਤ੍ਰ ਹਿ ਨਾਮ ਪੁਥੁਜ੍ਜਨੋ ਮਾਤੁਘਾਤਾਦੀਨਿਪਿ ਆਨਨ੍ਤਰਿਯਾਨਿ ਕਰਿਸ੍ਸਤਿ। ਮਹਾਬਲੋ ਚ ਅਰਿਯਸਾਵਕੋ, ਯੋ ਏਤਾਨਿ ਕਮ੍ਮਾਨਿ ਨ ਕਰੋਤੀਤਿ।

੨੭੪. **ਪਦੁਟ੍ਠਚਿਤ੍ਤੋ**ਤਿ ਵਧਕਚਿਤ੍ਤੇਨ ਪਦੁਟ੍ਠਚਿਤ੍ਤੋ। **ਲੋਹਿਤੰ ਉਪ੍ਪਾਦੇਯ੍ਯਾ**ਤਿ ਜੀਵਮਾਨਕਸਰੀਰੇ ਖੁਦ੍ਦਕਮਕ੍ਖਿਕਾਯ ਪਿਵਨਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਲੋਹਿਤੰ ਉਪ੍ਪਾਦੇਯ੍ਯ।

੨੭੫. ਸਙ੍ਘਂ ਭਿਨ੍ਦੇਯ੍ਯਾਤਿ ਸਮਾਨਸਂਵਾਸਕਂ ਸਮਾਨਸੀਮਾਯ ਠਿਤਂ ਪਞ੍ਚਹਿ ਕਾਰਣੇਹਿ ਸਙ੍ਘਂ ਭਿਨ੍ਦੇਯ੍ਯ। ਵੁਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਚੇਤਂ "ਪਞ੍ਚਹੁਪਾਲਿ , ਆਕਾਰੇਹਿ ਸਙ੍ਘੋ ਭਿਜ੍ਜਤਿ – ਕਮ੍ਮੇਨ, ਉਦ੍ਦੇਸੇਨ, ਵੋਹਰਨ੍ਤੋ, ਅਨੁਸ੍ਸਾਵਨੇਨ, ਸਲਾਕਗ੍ਗਾਹੇਨਾ"ਤਿ (ਪਰਿ॰ ੪੫੮)।

ਤਤ੍ਥ **ਕਮ੍ਮੇਨਾ**ਤਿ ਅਪਲੋਕਨਾਦੀਸੁ ਚਤੂਸੁ ਕਮ੍ਮੇਸੁ ਅਞ੍ਞਤਰੇਨ ਕਮ੍ਮੇਨ। **ਉਦ੍ਦੇਸੇਨਾ**ਤਿ ਪਞ੍ਚਸੁ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖੁਦ੍ਦੇਸੇਸੁ ਅਞ੍ਞਤਰੇਨ ਉਦ੍ਦੇਸੇਨ। **ਵੋਹਰਨ੍ਤੋ**ਤਿ ਕਥਯਨ੍ਤੋ, ਤਾਹਿ ਤਾਹਿ ਉਪ੍ਪਤ੍ਤੀਹਿ **ਅਧਮ੍ਮਂ ਧਮ੍ਮੋ**ਤਿਆਦੀਨਿ ਅਟ੍ਠਾਰਸ ਭੇਦਕਰਵਤ੍ਥੂਨਿ ਦੀਪੇਨ੍ਤੋ। **ਅਨੁਸ੍ਸਾਵਨੇਨਾ**ਤਿ "ਨਨੁ ਤੁਮ੍ਹੇ ਜਾਨਾਥ ਮਯ੍ਹਂ ਉਚ੍ਚਾਕੁਲਾ ਪਬ੍ਬਜਿਤਭਾਵਂ ਬਹੁਸ੍ਸੁਤਭਾਵਞ੍ਚ, ਮਾਦਿਸੋ ਨਾਮ ਉਦ੍ਧਮ੍ਮਂ ਉਬ੍ਬਿਨਯਂ ਸਤ੍ਥੁ ਸਾਸਨਂ ਗਾਹੇਯ੍ਯਾਤਿ ਚਿਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਉਪ੍ਪਾਦੇਤੁਂ ਨ ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਯੁਤ੍ਤਂ, ਕਿਂ ਮਯ੍ਹਂ ਅਵੀਚਿ ਨੀਲੁਪ੍ਪਲਵਨਂ ਵਿਯ ਸੀਤਲਾ, ਕਿਂ ਅਹਂ ਅਪਾਯਤੋ ਨ ਭਾਯਾਮੀ"ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਕਣ੍ਣਮੂਲੇ ਵਚੀਭੇਦਂ ਕਤ੍ਵਾ ਅਨੁਸ੍ਸਾਵਨੇਨ । **ਸਲਾਕਗ੍ਗਾਹੇਨਾ**ਤਿ ਏਵਂ ਅਨੁਸ੍ਸਾਵੇਤ੍ਵਾ ਤੇਸਂ ਚਿਤ੍ਤਂ ਉਪਤ੍ਥਮ੍ਭੇਤ੍ਵਾ ਅਨਿਵਤ੍ਤਿਧਮ੍ਮੇ ਕਤ੍ਵਾ "ਗਣ੍ਹਥ ਇਮਂ ਸਲਾਕ"ਨ੍ਤਿ ਸਲਾਕਗ੍ਗਾਹੇਨ।

ਏਤ੍ਥ ਚ ਕਮ੍ਮੇਵ ਉਦ੍ਦੇਸੋ ਵਾ ਪਮਾਣਂ, ਵੋਹਾਰਾਨੁਸ੍ਸਾਵਨਸਲਾਕਗ੍ਗਾਹਾ ਪਨ ਪੁਬ੍ਬਭਾਗਾ। ਅਟ੍ਠਾਰਸਵਤ੍ਥੁਦੀਪਨਵਸੇਨ ਹਿ ਵੋਹਰਨ੍ਤੇਨ ਤਤ੍ਥ ਰੁਚਿਜਨਨਤ੍ਥਂ ਅਨੁਸ੍ਸਾਵੇਤ੍ਵਾ ਸਲਾਕਾਯ ਗਹਿਤਾਯਪਿ ਅਭਿਨ੍ਨੋਵ ਹੋਤਿ ਸਙ੍ਘੋ। ਯਦਾ ਪਨ ਏਵਂ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਵਾ ਅਤਿਰੇਕਾ ਵਾ ਸਲਾਕਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਆਵੇਣਿਕਂ ਕਮ੍ਮਂ ਵਾ ਉਦ੍ਦੇਸਂ ਵਾ ਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਤਦਾ ਸਙ੍ਘੋ ਭਿਨ੍ਨੋ ਨਾਮ ਹੋਤਿ। ਏਵਂ ਦਿਟ੍ਠਿਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਸਙ੍ਘਂ ਭਿਨ੍ਦੇਯ੍ਯਾਤਿ ਨੇਤਂ ਠਾਨਂ ਵਿਜ੍ਜਤਿ। ਏਤ੍ਤਾਵਤਾ ਮਾਤੁਘਾਤਾਦੀਨਿ ਪਞ੍ਚ ਆਨਨ੍ਤਰਿਯਕਮ੍ਮਾਨਿ ਦਸ੍ਸਿਤਾਨਿ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਯਾਨਿ ਪੁਥੁਜ੍ਜਨੋ ਕਰੋਤਿ, ਨ ਅਰਿਯਸਾਵਕੋ। ਤੇਸਂ ਆਵਿਭਾਵਤ੍ਥਂ –

> "ਕਮ੍ਮਤੋ ਦ੍ਵਾਰਤੋ ਚੇਵ, ਕਪ੍ਪਟ੍ਠਿਤਿਯਤੋ ਤਥਾ।
> ਪਾਕਸਾਧਾਰਣਾਦੀਹਿ, ਵਿਞ੍ਞਾਤਬ੍ਬੋ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ"॥

ਤਤ੍ਥ **ਕਮ੍ਮਤੋ** ਤਾਵ – ਏਤ੍ਥ ਹਿ ਮਨੁਸ੍ਸਭੂਤਸ੍ਸੇਵ ਮਨੁਸ੍ਸਭੂਤਂ ਮਾਤਰਂ ਵਾ ਪਿਤਰਂ ਵਾ ਅਪਿ ਪਰਿਵਤ੍ਤਲਿਙ੍ਗਂ ਜੀਵਿਤਾ ਵੋਰੋਪੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਕਮ੍ਮਂ ਆਨਨ੍ਤਰਿਯਂ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਵਿਪਾਕਂ ਪਟਿਬਾਹਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਸਕਲਚਕ੍ਕਵਾਲ਼ਂ ਮਹਾਚੇਤਿਯਪ੍ਪਮਾਣੇਹਿਪਿ ਕਞ੍ਚਨਥੂਪੇਹਿ ਪੂਰੇਤ੍ਵਾਪਿ ਸਕਲਚਕ੍ਕਵਾਲ਼ਂ ਪੂਰੇਤ੍ਵਾ ਨਿਸਿਨ੍ਨਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਮਹਾਦਾਨਂ ਦਤ੍ਵਾਪਿ ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਭਗਵਤੋ ਸਙ੍ਘਾਟਿਕਣ੍ਣਂ ਅਮੁਞ੍ਚਨ੍ਤੋ ਵਿਚਰਿਤ੍ਵਾਪਿ ਕਾਯਸ੍ਸ ਭੇਦਾ ਨਿਰਯਮੇਵ ਉਪਪਜ੍ਜਤਿ। ਯੋ ਪਨ ਸਯਂ ਮਨੁਸ੍ਸੋ ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਭੂਤਂ ਮਾਤਰਂ ਵਾ ਪਿਤਰਂ ਵਾ, ਸਯਂ ਵਾ ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਭੂਤੋ ਮਨੁਸ੍ਸਭੂਤਂ, ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਭੂਤੋਯੇਵ ਵਾ ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਭੂਤਂ ਜੀਵਿਤਾ ਵੋਰੋਪੇਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਕਮ੍ਮਂ ਆਨਨ੍ਤਰਿਯਂ ਨ ਹੋਤਿ, ਭਾਰਿਯਂ ਪਨ ਹੋਤਿ, ਆਨਨ੍ਤਰਿਯਂ ਆਹਚ੍ਚੇਵ ਤਿਟ੍ਠਤਿ। ਮਨੁਸ੍ਸਜਾਤਿਕਾਨਂਵ ਪਨ ਵਸੇਨ ਅਯਂ ਪਞ੍ਹੋ ਕਥਿਤੋ।

ਤਤ੍ਥ ਏਲ਼ਕਚਤੁਕ੍ਕਂ, ਸਙ੍ਗਾਮਚਤੁਕ੍ਕਂ, ਚੋਰਚਤੁਕ੍ਕਞ੍ਚ ਕਥੇਤਬ੍ਬਂ। ਏਲ਼ਕਂ ਮਾਰੇਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਅਭਿਸਨ੍ਧਿਨਾਪਿ ਹਿ ਏਲ਼ਕਟ੍ਠਾਨੇ ਠਿਤਂ ਮਨੁਸ੍ਸੋ ਮਨੁਸ੍ਸਭੂਤਂ ਮਾਤਰਂ ਵਾ ਪਿਤਰਂ ਵਾ ਮਾਰੇਨ੍ਤੋ ਆਨਨ੍ਤਰਿਯਂ ਫੁਸਤਿ। ਏਲ਼ਕਾਭਿਸਨ੍ਧਿਨਾ ਮਾਤਾਪਿਤਿਅਭਿਸਨ੍ਧਿਨਾ ਵਾ ਏਲ਼ਕਂ ਮਾਰੇਨ੍ਤੋ ਆਨਨ੍ਤਰਿਯਂ ਨ ਫੁਸਤਿ, ਮਾਤਾਪਿਤਿਅਭਿਸਨ੍ਧਿਨਾ ਮਾਤਾਪਿਤਰੋ ਮਾਰੇਨ੍ਤੋ ਫੁਸਤੇਵ। ਏਸ ਨਯੋ ਇਤਰਸ੍ਮਿਮ੍ਪਿ ਚਤੁਕ੍ਕਦ੍ਵਯੇ। ਯਥਾ ਚ ਮਾਤਾਪਿਤੂਸੁ, ਏਵਂ ਅਰਹਨ੍ਤੇਪਿ ਏਤਾਨਿ ਚਤੁਕ੍ਕਾਨਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾਨਿ । ਮਨੁਸ੍ਸਅਰਹਨ੍ਤਮੇਵ ਚ ਮਾਰੇਤ੍ਵਾ ਆਨਨ੍ਤਰਿਯਂ ਫੁਸਤਿ, ਨ ਯਕ੍ਖਭੂਤਂ। ਕਮ੍ਮਂ ਪਨ ਭਾਰਿਯਂ, ਆਨਨ੍ਤਰਿਯਸਦਿਸਮੇਵ। ਮਨੁਸ੍ਸਅਰਹਨ੍ਤਸ੍ਸ ਚ ਪੁਥੁਜ੍ਜਨਕਾਲੇਯੇਵ ਸਤ੍ਥਪ੍ਪਹਾਰੇ ਵਾ ਵਿਸੇ ਵਾ ਦਿਨ੍ਨੇਪਿ ਯਦਿ ਸੋ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਤ੍ਵਾ ਤੇਨੇਵ ਮਰਤਿ, ਅਰਹਨ੍ਤਘਾਤਕੋ ਹੋਤਿਯੇਵ। ਯਂ ਪਨ ਪੁਥੁਜ੍ਜਨਕਾਲੇ ਦਿਨ੍ਨਂ ਦਾਨਂ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਤ੍ਵਾ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਤਿ, ਪੁਥੁਜ੍ਜਨਸ੍ਸੇਵ ਤਂ ਦਿਨ੍ਨਂ ਹੋਤਿ। ਸੇਸਅਰਿਯਪੁਗ੍ਗਲੇ ਮਾਰੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਆਨਨ੍ਤਰਿਯਂ ਨਤ੍ਥਿ, ਕਮ੍ਮਂ ਪਨ ਭਾਰਿਯਂ, ਆਨਨ੍ਤਰਿਯਸਦਿਸਮੇਵ।

ਲੋਹਿਤੁਪ੍ਪਾਦੇ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਅਭੇਜ੍ਜਕਾਯਤਾਯ ਪਰੂਪਕ੍ਕਮੇਨ ਚਮ੍ਮਚ੍ਛੇਦਂ ਕਤ੍ਵਾ ਲੋਹਿਤਪਗ੍ਘਰਣਂ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ, ਸਰੀਰਸ੍ਸ ਪਨ ਅਨ੍ਤੋਯੇਵ ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਠਾਨੇ ਲੋਹਿਤਂ ਸਮੋਸਰਤਿ। ਦੇਵਦਤ੍ਤੇਨ ਪਵਿਦ੍ਧਸਿਲਤੋ ਭਿਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਗਤਾ ਸਕਲਿਕਾਪਿ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ

ਪਾਦਨ੍ਤਂ ਪਹਰਿ, ਫਰਸੁਨਾ ਪਹਟੋ ਵਿਯ ਪਾਦੋ ਅਨ੍ਤੋਲੋਹਿਤੋਯੇਵ ਅਹੋਸਿ। ਤਥਾ ਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸ ਆਨਨ੍ਤਰਿਯਂ ਹੋਤਿ। ਜੀਵਕੋ ਪਨ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਰੁਚਿਯਾ ਸਤ੍ਥਕੇਨ ਚਮ੍ਮਂ ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਤਮ੍ਹਾ ਠਾਨਾ ਦੁਟ੍ਠਲੋਹਿਤਂ ਨੀਹਰਿਤ੍ਵਾ ਫਾਸੁਕਮਕਾਸਿ। ਤਥਾ ਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪੁਞ੍ਞਕਮ੍ਮਮੇਵ ਹੋਤਿ।

ਅਥ ਯੇ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤੇ ਤਥਾਗਤੇ ਚੇਤਿਯਂ ਭਿਨ੍ਦਨ੍ਤਿ, ਬੋਧਿਂ ਛਿਨ੍ਦਨ੍ਤਿ, ਧਾਤੁਮ੍ਹਿ ਉਪਕ੍ਕਮਨ੍ਤਿ, ਤੇਸਂ ਕਿਂ ਹੋਤੀਤਿ? ਭਾਰਿਯਂ ਕਮ੍ਮਂ ਹੋਤਿ, ਆਨਨ੍ਤਰਿਯਸਦਿਸਂ। ਸਧਾਤੁਕਂ ਪਨ ਥੂਪਂ ਵਾ ਪਟਿਮਂ ਵਾ ਬਾਧਯਮਾਨਂ ਬੋਧਿਸਾਖਂ ਛਿਨ੍ਦਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਸਚੇਪਿ ਤਤ੍ਥ ਨਿਲੀਨਾ ਸਕੁਣਾ ਚੇਤਿਯੇ ਵਚ੍ਚਂ ਪਾਤੇਨ੍ਤਿ, ਛਿਨ੍ਦਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿਯੇਵ। ਪਰਿਭੋਗਚੇਤਿਯਤੋ ਹਿ ਸਰੀਰਚੇਤਿਯਂ ਮਹਨ੍ਤਤਰਂ। ਚੇਤਿਯਵਤ੍ਥੁਂ ਭਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਂ ਬੋਧਿਮੂਲਮ੍ਪਿ ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਹਰਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਯਾ ਪਨ ਬੋਧਿਸਾਖਾ ਬੋਧਿਘਰਂ ਬਾਧਤਿ, ਤਂ ਗੇਹਰਕ੍ਖਣਤ੍ਥਂ ਛਿਨ੍ਦਿਤੁਂ ਨ ਲਭਤਿ। ਬੋਧਿਅਤ੍ਥਞ੍ਹਿ ਗੇਹਂ, ਨ ਗੇਹਤ੍ਥਾਯ ਬੋਧਿ। ਆਸਨਘਰੇਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਯਸ੍ਮਿਂ ਪਨ ਆਸਨਘਰੇ ਧਾਤੁ ਨਿਹਿਤਾ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਰਕ੍ਖਣਤ੍ਥਾਯ ਬੋਧਿਸਾਖਂ ਛਿਨ੍ਦਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਬੋਧਿਜਗ੍ਗਨਤ੍ਥਂ ਓਜਾਹਰਣਸਾਖਂ ਵਾ ਪੂਤਿਸਾਖਂ ਵਾ ਛਿਨ੍ਦਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿਯੇਵ, ਸਰੀਰਪਟਿਜਗ੍ਗਨੇ ਵਿਯ ਪੁਞ੍ਞਮ੍ਪਿ ਹੋਤਿ।

ਸਙ੍ਘਭੇਦੇਪਿ ਸੀਮਟ੍ਠਕਸਙ੍ਘੇ ਅਸਨ੍ਨਿਪਤਿਤੇ ਵਿਸੁਂ ਪਰਿਸਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਕਤਵੋਹਾਰਾਨੁਸ੍ਸਾਵਨਸਲਾਕਗ੍ਗਾਹਸ੍ਸ ਕਮ੍ਮਂ ਵਾ ਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸ ਉਦ੍ਦੇਸਂ ਵਾ ਉਦ੍ਦਿਸਨ੍ਤਸ੍ਸ ਭੇਦੋ ਚ ਹੋਤਿ ਆਨਨ੍ਤਰਿਯਕਮ੍ਮਞ੍ਚ। ਸਮਗ੍ਗਸਞ੍ਞਾਯ ਪਨ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਸਞ੍ਞਾਯ ਵਾ ਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸ ਭੇਦੋਵ ਹੋਤਿ, ਨ ਆਨਨ੍ਤਰਿਯਕਮ੍ਮਂ। ਤਥਾ ਨਵਤੋ ਊਨਪਰਿਸਾਯ। ਸਬ੍ਬਨ੍ਤਿਮੇਨ ਪਰਿਚ੍ਛੇਦੇਨ ਨਵਨ੍ਨਂ ਜਨਾਨਂ ਯੋ ਸਙ੍ਘਂ ਭਿਨ੍ਦਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਆਨਨ੍ਤਰਿਯਕਮ੍ਮਂ ਹੋਤਿ। ਤਸ੍ਸ ਅਨੁਵਤ੍ਤਕਾਨਂ ਅਧਮ੍ਮਵਾਦੀਨਂ ਮਹਾਸਾਵਜ੍ਜਕਮ੍ਮਂ , ਧਮ੍ਮਵਾਦਿਨੋ ਪਨ ਅਨਵਜ੍ਜਾ। ਤਤ੍ਥ ਨਵਨ੍ਨਮੇਵ ਸਙ੍ਘਭੇਦੇ ਇਦਂ ਸੁਤ੍ਤਂ – ''ਏਕਤੋ, ਉਪਾਲਿ, ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਏਕਤੋ ਚਤ੍ਤਾਰੋ, ਨਵਮੋ ਅਨੁਸ੍ਸਾਵੇਤਿ, ਸਲਾਕਂ ਗਾਹੇਤਿ 'ਅਯਂ ਧਮ੍ਮੋ ਅਯਂ ਵਿਨਯੋ ਇਦਂ ਸਤ੍ਥੁ ਸਾਸਨਂ, ਇਮਂ ਗਣ੍ਹਥ, ਇਮਂ ਰੋਚੇਥਾ'ਤਿ। ਏਵਂ ਖੋ, ਉਪਾਲਿ, ਸਙ੍ਘਰਾਜਿ ਚੇਵ ਹੋਤਿ ਸਙ੍ਘਭੇਦੋ ਚ। ਨਵਨ੍ਨਂ ਵਾ , ਉਪਾਲਿ, ਅਤਿਰੇਕਨਵਨ੍ਨਂ ਵਾ ਸਙ੍ਘਰਾਜਿ ਚੇਵ ਹੋਤਿ ਸਙ੍ਘਭੇਦੋ ਚਾ''ਤਿ (ਚੂਲ਼ਵ॰ ੩੫੧)। ਏਤੇਸੁ ਚ ਪਨ ਪਞ੍ਚਸੁ ਸਙ੍ਘਭੇਦੋ ਵਚੀਕਮ੍ਮਂ, ਸੇਸਾਨਿ ਕਾਯਕਮ੍ਮਾਨੀਤਿ ਏਵਂ ਕਮ੍ਮਤੋ ਵਿਞ੍ਞਾਤਬ੍ਬੋ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ।

ਦ੍ਵਾਰਤੋਤਿ ਸਬ੍ਬਾਨੇਵ ਚੇਤਾਨਿ ਕਾਯਦ੍ਵਾਰਤੋਪਿ ਵਚੀਦ੍ਵਾਰਤੋਪਿ ਸਮੁਟ੍ਠਹਨ੍ਤਿ। ਪੁਰਿਮਾਨਿ ਪਨੇਤ੍ਥ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਆਣਤ੍ਤਿਕਵਿਜ੍ਜਾਮਯਪਯੋਗਵਸੇਨ ਵਚੀਦ੍ਵਾਰਤੋ ਸਮੁਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾਪਿ ਕਾਯਦ੍ਵਾਰਮੇਵ ਪੂਰੇਨ੍ਤਿ, ਸਙ੍ਘਭੇਦੋ ਹਤ੍ਥਮੁਦ੍ਦਾਯ ਭੇਦਂ ਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸ ਕਾਯਦ੍ਵਾਰਤੋ ਸਮੁਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾਪਿ ਵਚੀਦ੍ਵਾਰਮੇਵ ਪੂਰੇਤੀਤਿ ਏਵਮੇਤ੍ਥ ਦ੍ਵਾਰਤੋਪਿ ਵਿਞ੍ਞਾਤਬ੍ਬੋ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ।

ਕਪ੍ਪਟ੍ਠਿਤਿਯਤੋਤਿ ਸਙ੍ਘਭੇਦੋਯੇਵ ਚੇਤ੍ਥ ਕਪ੍ਪਟ੍ਠਿਤਿਯੋ। ਸਣ੍ਠਹਨ੍ਤੇ ਹਿ ਕਪ੍ਪੇ ਵਾ ਕਪ੍ਪਵੇਮਜ੍ਝੇ ਵਾ ਸਙ੍ਘਭੇਦਂ ਕਤ੍ਵਾ ਕਪ੍ਪਵਿਨਾਸੇਯੇਵ ਮੁਚ੍ਚਤਿ। ਸਚੇਪਿ ਹਿ 'ਸ੍ਵੇ ਕਪ੍ਪੋ ਵਿਨਸ੍ਸਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਅਜ੍ਜ ਸਙ੍ਘਭੇਦਂ ਕਰੋਤਿ, ਸ੍ਵੇਵ ਮੁਚ੍ਚਤਿ, ਏਕਦਿਵਸਮੇਵ ਨਿਰਯੇ ਪਚ੍ਚਤਿ। ਏਵਂ ਕਰਣਂ ਪਨ ਨਤ੍ਥਿ। ਸੇਸਾਨਿ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਕਮ੍ਮਾਨਿ ਆਨਨ੍ਤਰਿਯਾਨੇਵ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਨ ਕਪ੍ਪਟ੍ਠਿਤਿਯਾਨੀਤਿ ਏਵਮੇਤ੍ਥ ਕਪ੍ਪਟ੍ਠਿਤਿਯਤੋਪਿ ਵਿਞ੍ਞਾਤਬ੍ਬੋ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ।

ਪਾਕਤੋਤਿ ਯੇਨ ਚ ਪਞ੍ਚਪੇਤਾਨਿ ਕਮ੍ਮਾਨਿ ਕਤਾਨਿ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਸਙ੍ਘਭੇਦੋਯੇਵ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਵਸੇਨ ਵਿਪਚ੍ਚਤਿ, ਸੇਸਾਨਿ ''ਅਹੋਸਿਕਮ੍ਮਂ ਨਾਹੋਸਿ ਕਮ੍ਮਵਿਪਾਕੋ''ਤਿ ਏਵਮਾਦੀਸੁ ਸਙ੍ਖਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ। ਸਙ੍ਘਭੇਦਾਭਾਵੇ ਲੋਹਿਤੁਪ੍ਪਾਦੋ, ਤਦਭਾਵੇ ਅਰਹਨ੍ਤਘਾਤੋ, ਤਦਭਾਵੇ ਸਚੇ ਪਿਤਾ ਸੀਲਵਾ ਹੋਤਿ, ਮਾਤਾ ਦੁਸ੍ਸੀਲਾ, ਨੋ ਵਾ ਤਥਾ ਸੀਲਵਤੀ, ਪਿਤੁਘਾਤੋ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਵਸੇਨ ਵਿਪਚ੍ਚਤਿ। ਸਚੇ ਮਾਤਾ ਸੀਲਵਤੀ, ਮਾਤੁਘਾਤੋ। ਦ੍ਵੀਸੁਪਿ ਸੀਲੇਨ ਵਾ ਦੁਸ੍ਸੀਲੇਨ ਵਾ ਸਮਾਨੇਸੁ ਮਾਤੁਘਾਤੋਵ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਵਸੇਨ ਵਿਪਚ੍ਚਤਿ । ਮਾਤਾ ਹਿ ਦੁਕ੍ਕਰਕਾਰਿਨੀ ਬਹੂਪਕਾਰਾ ਚ ਪੁਤ੍ਤਾਨਨ੍ਤਿ। ਏਵਮੇਤ੍ਥ ਪਾਕਤੋਪਿ ਵਿਞ੍ਞਾਤਬ੍ਬੋ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ।

ਸਾਧਾਰਣਾਦੀਹੀਤਿ ਪੁਰਿਮਾਨਿ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਸਬ੍ਬੇਸਮ੍ਪਿ ਗਹਟ੍ਠਪਬ੍ਬਜਿਤਾਨਂ ਸਾਧਾਰਣਾਨਿ। ਸਙ੍ਘਭੇਦੋ ਪਨ ''ਨ ਖੋ, ਉਪਾਲਿ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀ, ਸਙ੍ਘਂ ਭਿਨ੍ਦਤਿ, ਨ ਸਿਕ੍ਖਮਾਨਾ, ਨ ਸਾਮਣੇਰੋ, ਨ ਸਾਮਣੇਰੀ , ਨ ਉਪਾਸਕੋ, ਨ ਉਪਾਸਿਕਾ ਸਙ੍ਘਂ ਭਿਨ੍ਦਤਿ। ਭਿਕ੍ਖੁ ਖੋ, ਉਪਾਲਿ, ਪਕਤਤ੍ਤੋ ਸਮਾਨਸਂਵਾਸਕੋ ਸਮਾਨਸੀਮਾਯਂ ਠਿਤੋ ਸਙ੍ਘਂ ਭਿਨ੍ਦਤੀ''ਤਿ (ਚੂਲ਼ਵ॰ ੩੫੧) ਵਚਨਤੋ ਵੁਤ੍ਤਪ੍ਪਕਾਰਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋਵ

ਹੋਤਿ, ਨ ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ, ਤਸ੍ਮਾ ਅਸਾਧਾਰਣੋ। ਆਦਿਸਦ੍ਦੇਨ ਸਬ੍ਬੇਪੇਤੇ ਦੁਕ੍ਖਵੇਦਨਾਯ ਸਹਗਤਾ ਦੋਸਮੋਹਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਾ ਚਾਤਿ ਏਵਮੇਤ੍ਥ ਸਾਧਾਰਣਾਦੀਹਿਪਿ ਵਿਞ੍ਞਾਤਬ੍ਬੋ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ।

੨੧੬. ਅਞ੍ਞਂ ਸਤ੍ਥਾਰਨ੍ਤਿ ‘‘ਅਯਂ ਮੇ ਸਤ੍ਥਾ ਸਤ੍ਥੁ ਕਿਚ੍ਚਂ ਕਾਤੁਂ ਅਸਮਤ੍ਥੋ’’ਤਿ ਭਵਨ੍ਤਰੇਪਿ ਅਞ੍ਞਂ ਤਿਤ੍ਥਕਰਂ ‘ਅਯਂ ਮੇ ਸਤ੍ਥਾ’’ਤਿ ਏਵਂ ਗਣ੍ਹੇਯ੍ਯ, ਨੇਤਂ ਠਾਨਂ ਵਿਜ੍ਜਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੨੧੭. ਏਕਿਸ੍ਸਾ ਲੋਕਧਾਤੁਯਾਤਿ ਦਸਸਹਸ੍ਸਿਲੋਕਧਾਤੁਯਾ। ਤੀਣਿ ਹਿ ਖੇਤ੍ਤਾਨਿ ਜਾਤਿਖੇਤ੍ਤਂ, ਆਣਾਖੇਤ੍ਤਂ ਵਿਸਯਖੇਤ੍ਤਨ੍ਤਿ। ਤਤ੍ਥ **ਜਾਤਿਖੇਤ੍ਤਂ** ਨਾਮ ਦਸਸਹਸ੍ਸੀ ਲੋਕਧਾਤੁ। ਸਾ ਹਿ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਮਾਤੁਕੁਚ੍ਛਿਸ੍ਮਿਂ ਓਕ੍ਕਮਨਕਾਲੇ ਨਿਕ੍ਖਮਨਕਾਲੇ ਸਮ੍ਬੋਧਿਕਾਲੇ ਧਮ੍ਮਚਕ੍ਕਪ੍ਪਵਤ੍ਤਨੇ ਆਯੁਸਙ੍ਖਾਰਵੋਸ੍ਸਜ੍ਜਨੇ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਨੇ ਚ ਕਮ੍ਪਤਿ। ਕੋਟਿਸਤਸਹਸ੍ਸਚਕ੍ਕਵਾਲ਼ਂ ਪਨ **ਆਣਾਖੇਤ੍ਤਂ** ਨਾਮ। ਆਟਾਨਾਟਿਯਪਰਿਤ੍ਤਮੋਰਪਰਿਤ੍ਤਧਜਗ੍ਗਪਰਿਤ੍ਤਰਤਨਪਰਿਤ੍ਤਾਦੀਨਞ੍ਹਿ ਏਤ੍ਥ ਆਣਾ ਪਵਤ੍ਤਤਿ। **ਵਿਸਯਖੇਤ੍ਤਸ੍ਸ** ਪਨ ਪਰਿਮਾਣਂ ਨਤ੍ਥਿ। ਬੁਦ੍ਧਾਨਞ੍ਹਿ ‘‘ਯਾਵਤਕਂ ਞਾਣਂ ਤਾਵਤਕਂ ਞੇਯ੍ਯਂ, ਯਾਵਤਕਂ ਞੇਯ੍ਯਂ ਤਾਵਤਕਂ ਞਾਣਂ, ਞਾਣਪਰਿਯਨ੍ਤਿਕਂ ਞੇਯ੍ਯਂ, ਞੇਯ੍ਯਪਰਿਯਨ੍ਤਿਕਂ ਞਾਣ’’ਨ੍ਤਿ (ਮਹਾਨਿ॰ ੬੯; ਚੂਲ਼ਨਿ॰ ਮੋਘਰਾਜਮਾਣਵਪੁਚ੍ਛਾਨਿਦ੍ਦੇਸੋ ੮੫; ਪਟਿ॰ ਮ॰ ੩.੫) ਵਚਨਤੋ ਅਵਿਸਯੋ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ।

ਇਮੇਸੁ ਪਨ ਤੀਸੁ ਖੇਤ੍ਤੇਸੁ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਇਮਂ ਚਕ੍ਕਵਾਲ਼ਂ ਅਞ੍ਞਸ੍ਮਿਂ ਚਕ੍ਕਵਾਲ਼ੇ ਬੁਦ੍ਧਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤੀਤਿ ਸੁਤ੍ਤਂ ਨਤ੍ਥਿ, ਨ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤੀਤਿ ਪਨ ਅਤ੍ਥਿ। **ਤੀਣਿ** ਹਿ **ਪਿਟਕਾਨਿ** – ਵਿਨਯਪਿਟਕਂ, ਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤਪਿਟਕਂ, ਅਭਿਧਮ੍ਮਪਿਟਕਂ। **ਤਿਸ੍ਸੋ ਸਙ੍ਗੀਤਿਯੋ** – ਮਹਾਕਸ੍ਸਪਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਸਙ੍ਗੀਤਿ, ਯਸਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਸਙ੍ਗੀਤਿ, ਮੋਗ੍ਗਲਿਪੁਤ੍ਤਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਸਙ੍ਗੀਤਿ। ਇਮਾ ਤਿਸ੍ਸੋ ਸਙ੍ਗੀਤਿਯੋ ਆਰੁਲ਼੍ਹੇ ਤੇਪਿਟਕੇ ਬੁਦ੍ਧਵਚਨੇ ਇਮਂ ਚਕ੍ਕਵਾਲ਼ਂ ਮੁਞ੍ਚਿਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞਤ੍ਥ ਬੁਦ੍ਧਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤੀਤਿ ਸੁਤ੍ਤਂ ਨਤ੍ਥਿ, ਨ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤੀਤਿ ਪਨ ਅਤ੍ਥਿ।

ਅਪੁਬ੍ਬਂ ਅਚਰਿਮਨ੍ਤਿ ਅਪੁਰੇ ਅਪਚ੍ਛਾ, ਏਕਤੋ ਨ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ। ਪੁਰੇ ਵਾ ਪਚ੍ਛਾ ਵਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਬੋਧਿਪਲ੍ਲਙ੍ਕੇ ‘‘ਬੋਧਿਂ ਅਪ੍ਪਤ੍ਵਾ ਨ ਉਟ੍ਠਹਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਨਿਸਿਨ੍ਨਕਾਲਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਯਾਵ ਮਾਤੁਕੁਚ੍ਛਿਸ੍ਮਿਂ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਗ੍ਗਹਣਂ, ਤਾਵ ਪੁਬ੍ਬੇਤਿ ਨ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। ਬੋਧਿਸਤ੍ਤਸ੍ਸ ਹਿ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਕ੍ਖਣੇ ਦਸਸਹਸ੍ਸਚਕ੍ਕਵਾਲ਼ਕਮ੍ਪਨੇਨੇਵ ਖੇਤ੍ਤਪਰਿਗ੍ਗਹੋ ਕਤੋ, ਏਤ੍ਥਨ੍ਤਰੇ ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਉਪ੍ਪਤ੍ਤਿ ਨਿਵਾਰਿਤਾਵ ਹੋਤਿ। ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਨਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਯਾਵ ਸਾਸਪਮਤ੍ਤਾਪਿ ਧਾਤੁ ਤਿਟ੍ਠਤਿ, ਤਾਵ ਪਚ੍ਛਾਤਿ ਨ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। ਧਾਤੂਸੁ ਹਿ ਠਿਤਾਸੁ ਬੁਦ੍ਧਾ ਠਿਤਾਵ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਏਤ੍ਥਨ੍ਤਰੇ ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਉਪ੍ਪਤ੍ਤਿ ਨਿਵਾਰਿਤਾਵ ਹੋਤਿ। ਧਾਤੁਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਨੇ ਪਨ ਜਾਤੇ ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਉਪ੍ਪਤ੍ਤਿ ਨ ਨਿਵਾਰਿਤਾ।

ਕਸ੍ਮਾ ਪਨ ਅਪੁਬ੍ਬਂ ਅਚਰਿਮਂ ਨ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤੀਤਿ? ਅਨਚ੍ਛਰਿਯਤ੍ਤਾ। ਬੁਦ੍ਧਾ ਹਿ ਅਚ੍ਛਰਿਯਮਨੁਸ੍ਸਾ। ਯਥਾਹ – ‘‘ਏਕਪੁਗ੍ਗਲੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਲੋਕੇ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਮਾਨੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ ਅਚ੍ਛਰਿਯਮਨੁਸ੍ਸੋ। ਕਤਮੋ ਏਕਪੁਗ੍ਗਲੋ? ਤਥਾਗਤੋ ਅਰਹਂ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ’’ਤਿ (ਅ॰ ਨਿ॰ ੧.੧੭੨)। ਯਦਿ ਚ ਦ੍ਵੇ ਵਾ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਵਾ ਅਟ੍ਠ ਵਾ ਸੋਲ਼ਸ ਵਾ ਏਕਤੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯੁਂ, ਅਨਚ੍ਛਰਿਯਾ ਭਵੇਯ੍ਯੁਂ। ਏਕਸ੍ਮਿਞ੍ਹਿ ਵਿਹਾਰੇ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਂ ਚੇਤਿਯਾਨਮ੍ਪਿ ਲਾਭਸਕ੍ਕਾਰੋ ਉਲ਼ਾਰਾ ਨ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਭਿਕ੍ਖੂਪਿ ਬਹੁਤਾਯ ਅਨਚ੍ਛਰਿਯਾ ਜਾਤਾ, ਏਵਂ ਬੁਦ੍ਧਾਪਿ ਭਵੇਯ੍ਯੁਂ। ਤਸ੍ਮਾ ਨ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ।

ਦੇਸਨਾਯ ਚ ਵਿਸੇਸਾਭਾਵਤੋ। ਯਞ੍ਹਿ ਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨਾਦਿਕਂ ਧਮ੍ਮਂ ਏਕੋ ਦੇਸੇਤਿ, ਅਞ੍ਞੇਨ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾਪਿ ਸੋਵ ਧਮ੍ਮੋ ਦੇਸੇਤਬ੍ਬੋ ਸਿਯਾ। ਤਤੋ ਅਨਚ੍ਛਰਿਯੋ ਸਿਯਾ। ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਪਨ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਨ੍ਤੇ ਦੇਸਨਾਪਿ ਅਚ੍ਛਰਿਯਾਵ ਹੋਤਿ।

ਵਿਵਾਦਭਾਵਤੋ ਚ। ਬਹੂਸੁ ਚ ਬੁਦ੍ਧੇਸੁ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੇਸੁ ਬਹੂਨਂ ਆਚਰਿਯਾਨਂ ਅਨ੍ਤੇਵਾਸਿਕਾ ਵਿਯ ‘‘ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਬੁਦ੍ਧੋ ਪਾਸਾਦਿਕੋ, ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਬੁਦ੍ਧੋ ਮਧੁਰਸ੍ਸਰੋ ਲਾਭੀ ਪੁਞ੍ਞਵਾ’’ਤਿ ਵਿਵਦੇਯ੍ਯੁਂ, ਤਸ੍ਮਾਪਿ ਏਵਂ ਨ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ।

ਅਪਿਚੇਤਂ ਕਾਰਣਂ ਮਿਲਿਨ੍ਦਰਞ੍ਞਾ ਪੁਟ੍ਠੇਨ ਨਾਗਸੇਨਤ੍ਥੇਰੇਨ ਵਿਤ੍ਥਾਰਿਤਮੇਵ। ਵੁਤ੍ਤਞ੍ਹਿ ਤਤ੍ਥ (ਮਿ॰ ਪ॰ ੫.੧.੧) –

‘‘ਭਨ੍ਤੇ, ਨਾਗਸੇਨ, ਭਾਸਿਤਮ੍ਪਿ ਹੇਤਂ ਭਗਵਤਾ – ‘ਅਟ੍ਠਾਨਮੇਤਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਅਨਵਕਾਸੋ, ਯਂ ਏਕਿਸ੍ਸਾ ਲੋਕਧਾਤੁਯਾ ਦ੍ਵੇ ਅਰਹਨ੍ਤੋ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਾ ਅਪੁਬ੍ਬਂ ਅਚਰਿਮਂ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯੁਂ , ਨੇਤਂ ਠਾਨਂ ਵਿਜ੍ਜਤੀ’ਤਿ। ਦੇਸੇਨ੍ਤਾ ਚ, ਭਨ੍ਤੇ ਨਾਗਸੇਨ, ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਤਥਾਗਤਾ ਸਤ੍ਤਤਿਂਸ ਬੋਧਿਪਕ੍ਖਿਯਧਮ੍ਮੇ ਦੇਸੇਨ੍ਤਿ, ਕਥਯਮਾਨਾ ਚ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਅਰਿਯਸਚ੍ਚਾਨਿ ਕਥੇਨ੍ਤਿ, ਸਿਕ੍ਖਾਪੇਨ੍ਤਾ ਚ ਤੀਸੁ ਸਿਕ੍ਖਾਸੁ ਸਿਕ੍ਖਾਪੇਨ੍ਤਿ, ਅਨੁਸਾਸਮਾਨਾ ਚ ਅਪ੍ਪਮਾਦਪਟਿਪਤ੍ਤਿਯਂ ਅਨੁਸਾਸਨ੍ਤਿ। ਯਦਿ, ਭਨ੍ਤੇ ਨਾਗਸੇਨ, ਸਬ੍ਬੇਸਮ੍ਪਿ ਤਥਾਗਤਾਨਂ ਏਕੋ ਉਦ੍ਦੇਸੋ ਏਕਾ ਕਥਾ ਏਕਾ ਸਿਕ੍ਖਾ ਏਕਾ ਅਨੁਸਿਟ੍ਠਿ, ਕੇਨ ਕਾਰਣੇਨ ਦ੍ਵੇ ਤਥਾਗਤਾ ਏਕਕ੍ਖਣੇ ਨ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ। ਏਕੇਨਪਿ ਤਾਵ ਬੁਦ੍ਧੁਪ੍ਪਾਦੇਨ ਅਯਂ ਲੋਕੋ ਓਭਾਸਜਾਤੋ, ਯਦਿ ਦੁਤਿਯੋਪਿ ਬੁਦ੍ਧੋ ਭਵੇਯ੍ਯ, ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਂ ਪਭਾਯ ਅਯਂ ਲੋਕੋ ਭਿਯ੍ਯੋਸੋਮਤ੍ਤਾਯ ਓਭਾਸਜਾਤੋ ਭਵੇਯ੍ਯ। ਓਵਦਮਾਨਾ ਚ ਦ੍ਵੇ ਤਥਾਗਤਾ ਸੁਖਂ ਓਵਦੇਯ੍ਯੁਂ, ਅਨੁਸਾਸਮਾਨਾ ਚ ਸੁਖਂ ਅਨੁਸਾਸੇਯ੍ਯੁਂ। ਤਤ੍ਥ ਮੇ ਕਾਰਣਂ ਦੇਸੇਹਿ, ਯਥਾਹਂ ਨਿਸ੍ਸਂਸਯੋ ਭਵੇਯ੍ਯਨ੍ਤਿ’’।

‘‘ਅਯਂ, ਮਹਾਰਾਜ, ਦਸਸਹਸ੍ਸੀ ਲੋਕਧਾਤੁ ਏਕਬੁਦ੍ਧਧਾਰਣੀ, ਏਕਸ੍ਸੇਵ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਗੁਣਂ ਧਾਰੇਤਿ। ਯਦਿ ਦੁਤਿਯੋ ਬੁਦ੍ਧੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯ, ਨਾਯਂ ਦਸਸਹਸ੍ਸੀ ਲੋਕਧਾਤੁ ਧਾਰੇਯ੍ਯ, ਚਲੇਯ੍ਯ ਕਮ੍ਪੇਯ੍ਯ ਨਮੇਯ੍ਯ ਓਨਮੇਯ੍ਯ ਵਿਨਮੇਯ੍ਯ ਵਿਕਿਰੇਯ੍ਯ ਵਿਧਮੇਯ੍ਯ ਵਿਦ੍ਧਂਸੇਯ੍ਯ, ਨ ਠਾਨਮੁਪਗਚ੍ਛੇਯ੍ਯ।

‘‘ਯਥਾ, ਮਹਾਰਾਜ, ਨਾਵਾ ਏਕਪੁਰਿਸਸਨ੍ਧਾਰਣੀ ਭਵੇਯ੍ਯ। ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਪੁਰਿਸੇ ਅਭਿਰੂਲ੍ਹੇ ਸਾ ਨਾਵਾ ਸਮੁਪਾਦਿਕਾ ਭਵੇਯ੍ਯ। ਅਥ ਦੁਤਿਯੋ ਪੁਰਿਸੋ ਆਗਚ੍ਛੇਯ੍ਯ ਤਾਦਿਸੋ ਆਯੁਨਾ ਵਣ੍ਣੇਨ ਵਯੇਨ ਪਮਾਣੇਨ ਕਿਸਥੂਲੇਨ ਸਬ੍ਬਙ੍ਗਪਚ੍ਚਙ੍ਗੇਨ, ਸੋ ਤਂ ਨਾਵਂ ਅਭਿਰੁਹੇਯ੍ਯ। ਅਪਿ ਨੁ ਸਾ, ਮਹਾਰਾਜ, ਨਾਵਾ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਧਾਰੇਯ੍ਯਾਤਿ? ਨ ਹਿ, ਭਨ੍ਤੇ, ਚਲੇਯ੍ਯ ਕਮ੍ਪੇਯ੍ਯ ਨਮੇਯ੍ਯ ਓਨਮੇਯ੍ਯ ਵਿਨਮੇਯ੍ਯ ਵਿਕਿਰੇਯ੍ਯ ਵਿਧਮੇਯ੍ਯ ਵਿਦ੍ਧਂਸੇਯ੍ਯ, ਨ ਠਾਨਮੁਪਗਚ੍ਛੇਯ੍ਯ, ਓਸੀਦੇਯ੍ਯ ਉਦਕੇਤਿ। ਏਵਮੇਵ ਖੋ, ਮਹਾਰਾਜ, ਅਯਂ ਦਸਸਹਸ੍ਸੀ ਲੋਕਧਾਤੁ ਏਕਬੁਦ੍ਧਧਾਰਣੀ, ਏਕਸ੍ਸੇਵ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਗੁਣਂ ਧਾਰੇਤਿ, ਯਦਿ ਦੁਤਿਯੋ ਬੁਦ੍ਧੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯ, ਨਾਯਂ ਦਸਸਹਸ੍ਸੀ ਲੋਕਧਾਤੁ ਧਾਰੇਯ੍ਯ, ਚਲੇਯ੍ਯ...ਪੇ॰... ਨ ਠਾਨਮੁਪਗਚ੍ਛੇਯ੍ਯ।

‘‘ਯਥਾ ਵਾ ਪਨ, ਮਹਾਰਾਜ, ਪੁਰਿਸੋ ਯਾਵਦਤ੍ਥਂ ਭੋਜਨਂ ਭੁਞ੍ਜੇਯ੍ਯ ਛਾਦੇਨ੍ਤਂ ਯਾਵ ਕਣ੍ਠਮਭਿਪੂਰਯਿਤ੍ਵਾ। ਸੋ ਧਾਤੋ ਪੀਣਿਤੋ ਪਰਿਪੁਣ੍ਣੋ ਨਿਰਨ੍ਤਰੋ ਤਨ੍ਦਿਕਤੋ ਅਨੋਨਮਿਤਦਣ੍ਡਜਾਤੋ ਪੁਨਦੇਵ ਤਤ੍ਤਕਂ ਭੋਜਨਂ ਭੁਞ੍ਜੇਯ੍ਯ। ਅਪਿ ਨੁ ਖੋ ਸੋ, ਮਹਾਰਾਜ, ਪੁਰਿਸੋ ਸੁਖਿਤੋ ਭਵੇਯ੍ਯਾਤਿ? ਨ ਹਿ, ਭਨ੍ਤੇ, ਸਕਿਂਭੁਤ੍ਤੋਵ ਮਰੇਯ੍ਯਾਤਿ। ਏਵਮੇਵ ਖੋ, ਮਹਾਰਾਜ, ਅਯਂ ਦਸਸਹਸ੍ਸੀ ਲੋਕਧਾਤੁ ਏਕਬੁਦ੍ਧਧਾਰਣੀ...ਪੇ॰... ਨ ਠਾਨਮੁਪਗਚ੍ਛੇਯ੍ਯਾਤਿ।

‘‘ਕਿਂ ਨੁ ਖੋ, ਭਨ੍ਤੇ ਨਾਗਸੇਨ, ਅਤਿਧਮ੍ਮਭਾਰੇਨ ਪਥਵੀ ਚਲਤੀਤਿ? ਇਧ, ਮਹਾਰਾਜ, ਦ੍ਵੇ ਸਕਟਾ ਰਤਨਪਰਿਪੂਰਿਤਾ ਭਵੇਯ੍ਯੁਂ ਯਾਵ ਮੁਖਸਮਾ। ਏਕਸ੍ਮਾ ਸਕਟਤੋ ਰਤਨਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਸਕਟੇ ਆਕਿਰੇਯ੍ਯੁਂ, ਅਪਿ ਨੁ ਤਂ, ਮਹਾਰਾਜ, ਸਕਟਂ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਸਕਟਾਨਂ ਰਤਨਂ ਧਾਰੇਯ੍ਯਾਤਿ? ਨ ਹਿ, ਭਨ੍ਤੇ, ਨਾਭਿਪਿ ਤਸ੍ਸ ਫਲੇਯ੍ਯ, ਅਰਾਪਿ ਤਸ੍ਸ ਭਿਜ੍ਜੇਯ੍ਯੁਂ, ਨੇਮੀਪਿ ਤਸ੍ਸ ਓਪਤੇਯ੍ਯੁਂ, ਅਕ੍ਖੋਪਿ ਤਸ੍ਸ ਭਿਜ੍ਜੇਯ੍ਯਾਤਿ। ਕਿਂ ਨੁ ਖੋ, ਮਹਾਰਾਜ, ਅਤਿਰਤਨਭਾਰੇਨ ਸਕਟਂ ਭਿਜ੍ਜਤੀਤਿ ? ਆਮ, ਭਨ੍ਤੇਤਿ। ਏਵਮੇਵ ਖੋ, ਮਹਾਰਾਜ, ਅਤਿਧਮ੍ਮਭਾਰੇਨ ਪਥਵੀ ਚਲਤੀਤਿ।

‘‘ਅਪਿ ਚ, ਮਹਾਰਾਜ, ਇਮਂ ਕਾਰਣਂ ਬੁਦ੍ਧਬਲਪਰਿਦੀਪਨਾਯ ਓਸਾਰਿਤਂ। ਅਞ੍ਞਮ੍ਪਿ ਤਤ੍ਥ ਅਭਿਰੂਪਂ ਕਾਰਣਂ ਸੁਣੋਹਿ, ਯੇਨ ਕਾਰਣੇਨ ਦ੍ਵੇ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਾ ਏਕਕ੍ਖਣੇ ਨ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ। ਯਦਿ, ਮਹਾਰਾਜ, ਦ੍ਵੇ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਾ ਏਕਕ੍ਖਣੇ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯੁਂ, ਪਰਿਸਾਯ ਵਿਵਾਦੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯ, ‘ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਬੁਦ੍ਧੋ, ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਬੁਦ੍ਧੋ’ਤਿ ਉਭਤੋਪਕ੍ਖਜਾਤਾ ਭਵੇਯ੍ਯੁਂ। ਯਥਾ, ਮਹਾਰਾਜ, ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਂ ਬਲਵਾਮਚ੍ਚਾਨਂ ਪਰਿਸਾਯ ਵਿਵਾਦੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ‘ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਅਮਚ੍ਚੋ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਅਮਚ੍ਚੋ’ਤਿ ਉਭਤੋਪਕ੍ਖਜਾਤਾ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਏਵਮੇਵ ਖੋ, ਮਹਾਰਾਜ, ਯਦਿ ਦ੍ਵੇ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਾ ਏਕਕ੍ਖਣੇ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯੁਂ, ਪਰਿਸਾਯ ਵਿਵਾਦੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯ, ‘ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਬੁਦ੍ਧੋ, ਅਮ੍ਹਾਕਂ

ਬੁਦ੍ਧੋ’ਤਿ ਉਭਤੋਪਕ੍ਖਜਾਤਾ ਭਵੇਯ੍ਯੁਂ। ਇਦਂ ਪਠਮਂ ਕਾਰਣਂ ਸੁਣੋਹਿ, ਯੇਨ ਕਾਰਣੇਨ ਦ੍ਵੇ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਾ ਏਕਕ੍ਖਣੇ ਨ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ।

‘‘ਅਪਰਮ੍ਪਿ, ਮਹਾਰਾਜ, ਉਤ੍ਤਰਿਂ ਕਾਰਣਂ ਸੁਣੋਹਿ, ਯੇਨ ਕਾਰਣੇਨ ਦ੍ਵੇ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਾ ਏਕਕ੍ਖਣੇ ਨ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ। ਯਦਿ, ਮਹਾਰਾਜ, ਦ੍ਵੇ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਾ ਏਕਕ੍ਖਣੇ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯੁਂ, ਅਗ੍ਗੋ ਬੁਦ੍ਧੋਤਿ ਯਂ ਵਚਨਂ, ਤਂ ਮਿਚ੍ਛਾ ਭਵੇਯ੍ਯ। ਜੇਟ੍ਠੋ ਬੁਦ੍ਧੋਤਿ... ਪੇ॰... ਸੇਟ੍ਠੋ ਬੁਦ੍ਧੋਤਿ। ਵਿਸਿਟ੍ਠੋ ਬੁਦ੍ਧੋਤਿ, ਉਤ੍ਤਮੋ ਬੁਦ੍ਧੋਤਿ, ਪਵਰੋ ਬੁਦ੍ਧੋਤਿ, ਅਸਮੋ ਬੁਦ੍ਧੋਤਿ, ਅਸਮਸਮੋ ਬੁਦ੍ਧੋਤਿ, ਅਪ੍ਪਟਿਸਮੋ ਬੁਦ੍ਧੋਤਿ, ਅਪ੍ਪਟਿਭਾਗੋ ਬੁਦ੍ਧੋਤਿ, ਅਪ੍ਪਟਿਪੁਗ੍ਗਲੋ ਬੁਦ੍ਧੋਤਿ ਯਂ ਵਚਨਂ, ਤਂ ਮਿਚ੍ਛਾ ਭਵੇਯ੍ਯ। ਇਮਮ੍ਪਿ ਖੋ ਤ੍ਵਂ, ਮਹਾਰਾਜ, ਕਾਰਣਂ ਅਤ੍ਥਤੋ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛ, ਯੇਨ ਕਾਰਣੇਨ ਦ੍ਵੇ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਾ ਏਕਕ੍ਖਣੇ ਨ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ।

‘‘ਅਪਿਚ, ਮਹਾਰਾਜ, ਬੁਦ੍ਧਾਨਂ ਭਗਵਨ੍ਤਾਨਂ ਸਭਾਵਪਕਤਿਕਾ ਏਸਾ, ਯਂ ਏਕੋਯੇਵ ਬੁਦ੍ਧੋ ਲੋਕੇ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ। ਕਸ੍ਮਾ? ਕਾਰਣਮਹਨ੍ਤਤ੍ਤਾ ਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁਬੁਦ੍ਧਗੁਣਾਨਂ। ਅਞ੍ਞਮ੍ਪਿ, ਮਹਾਰਾਜ, ਯਂ ਮਹਨ੍ਤਂ ਹੋਤਿ, ਤਂ ਏਕਂਯੇਵ ਹੋਤਿ। ਪਥਵੀ, ਮਹਾਰਾਜ, ਮਹਨ੍ਤੀ, ਸਾ ਏਕਾਯੇਵ। ਸਾਗਰੋ ਮਹਨ੍ਤੋ, ਸੋ ਏਕੋਯੇਵ। ਸਿਨੇਰੁ ਗਿਰਿਰਾਜ ਮਹਨ੍ਤੋ, ਸੋ ਏਕੋਯੇਵ। ਆਕਾਸੋ ਮਹਨ੍ਤੋ, ਸੋ ਏਕੋਯੇਵ । ਸਕ੍ਕੋ ਮਹਨ੍ਤੋ, ਸੋ ਏਕੋਯੇਵ। ਬ੍ਰਹ੍ਮਾ ਮਹਨ੍ਤੋ, ਸੋ ਏਕੋਯੇਵ। ਤਥਾਗਤੋ ਅਰਹਂ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ ਮਹਨ੍ਤੋ, ਸੋ ਏਕੋਯੇਵ। ਯਤ੍ਥ ਤੇ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ, ਤਤ੍ਥ ਅਞ੍ਞੇਸਂ ਓਕਾਸੋ ਨ ਹੋਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਤਥਾਗਤੋ ਅਰਹਂ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ ਏਕੋਯੇਵ ਲੋਕੇ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤੀਤਿ। ਸੁਕਥਿਤੋ, ਭਨ੍ਤੇ ਨਾਗਸੇਨ, ਪਞ੍ਹੋ ਓਪਮ੍ਮੇਹਿ ਕਾਰਣੇਹੀ’’ਤਿ।

ਏਕਿਸ੍ਸਾ ਲੋਕਧਾਤੁਯਾਤਿ ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਚਕ੍ਕਵਾਲ਼ੇ। ਹੇਟ੍ਠਾ ਇਮਿਨਾਵ ਪਦੇਨ ਦਸ ਚਕ੍ਕਵਾਲ਼ਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਗਹਿਤਾਨਿ, ਤਾਨਿਪਿ ਏਕਚਕ੍ਕਵਾਲ਼ੇਨੇਵ ਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਦਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਨ੍ਤਿ। ਬੁਦ੍ਧਾ ਹਿ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਮਾਨਾ ਇਮਸ੍ਮਿਂਯੇਵ ਚਕ੍ਕਵਾਲ਼ੇ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ, ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨਟ੍ਠਾਨੇ ਪਨ ਵਾਰਿਤੇ ਇਤੋ ਅਞ੍ਞੇਸੁ ਚਕ੍ਕਵਾਲ਼ੇਸੁ ਨ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤੀਤਿ ਵਾਰਿਤਮੇਵ ਹੋਤਿ।

ਪਠਮਵਗ੍ਗਵਣ੍ਣਨਾ।

੧੫. ਅਟ੍ਠਾਨਪਾਲ਼ਿ

(੧੫) ੨. ਅਟ੍ਠਾਨਪਾਲ਼ਿ-ਦੁਤਿਯਵਗ੍ਗਵਣ੍ਣਨਾ

੨੭੮. ਅਪੁਬ੍ਬਂ ਅਚਰਿਮਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਚਕ੍ਕਰਤਨਪਾਤੁਭਾਵਤੋ ਪੁਬ੍ਬੇ ਪੁਬ੍ਬਂ, ਤਸ੍ਸੇਵ ਅਨ੍ਤਰਧਾਨਤੋ ਪਚ੍ਛਾ ਚਰਿਮਂ। ਤਤ੍ਥ ਦ੍ਵਿਧਾ ਚਕ੍ਕਰਤਨਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤਰਧਾਨਂ ਹੋਤਿ ਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤਿਨੋ ਕਾਲਕਿਰਿਯਾਯ ਵਾ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾਯ ਵਾ। ਅਨ੍ਤਰਧਾਯਮਾਨਞ੍ਚ ਪਨ ਤਂ ਕਾਲਕਿਰਿਯਤੋ ਵਾ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਤੋ ਵਾ ਸਤ੍ਤਮੇ ਦਿਵਸੇ ਅਨ੍ਤਰਧਾਯਤਿ, ਤਤੋ ਪਰਂ ਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤਿਨੋ ਪਾਤੁਭਾਵੋ ਅਵਾਰਿਤੋ।

ਕਸ੍ਮਾ ਪਨ ਏਕਚਕ੍ਕਵਾਲ਼ੇ ਦ੍ਵੇ ਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤਿਨੋ ਨ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤੀਤਿ? ਵਿਵਾਦੁਪਚ੍ਛੇਦਤੋ, ਅਚ੍ਛਰਿਯਭਾਵਤੋ, ਚਕ੍ਕਰਤਨਸ੍ਸ ਮਹਾਨੁਭਾਵਤੋ ਚ। ਦ੍ਵੀਸੁ ਹਿ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤੇਸੁ ‘‘ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਰਾਜਾ ਮਹਨ੍ਤੋ, ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਰਾਜਾ ਮਹਨ੍ਤੋ’’ਤਿ ਵਿਵਾਦੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯ, ‘‘ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਦੀਪੇ ਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤੀ, ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਦੀਪੇ ਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤੀ’’ਤਿ ਚ ਅਨਚ੍ਛਰਿਯੋ ਭਵੇਯ੍ਯ। ਯੋ ਚਾਯਂ ਚਕ੍ਕਰਤਨਸ੍ਸ ਦ੍ਵਿਸਹਸ੍ਸਦੀਪਪਰਿਵਾਰੇਸੁ ਚਤੂਸੁ ਮਹਾਦੀਪੇਸੁ ਇਸ੍ਸਰਿਯਾਨੁਪ੍ਪਦਾਨਸਮਤ੍ਥੋ ਮਹਾਨੁਭਾਵੋ, ਸੋਪਿ ਪਰਿਹਾਯੇਥ। ਇਤਿ ਵਿਵਾਦੁਪਚ੍ਛੇਦਤੋ ਅਚ੍ਛਰਿਯਭਾਵਤੋ ਚਕ੍ਕਰਤਨਸ੍ਸ ਮਹਾਨੁਭਾਵਤੋ ਚ ਨ ਏਕਚਕ੍ਕਵਾਲ਼ੇ ਦ੍ਵੇ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ।

੨੭੯. ਯਂ ਇਤ੍ਥੀ ਅਰਹਂ ਅਸ੍ਸ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋਤਿ ਏਤ੍ਥ ਤਿਟ੍ਠਤੁ ਤਾਵ ਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁਗੁਣੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਲੋਕਨਿਤ੍ਥਰਣਸਮਤ੍ਥੋ ਬੁਦ੍ਧਭਾਵੋ, ਪਣਿਧਾਨਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਇਤ੍ਥਿਯਾ ਨ ਸਮ੍ਪਜ੍ਜਤਿ।

‘‘ਮਨੁਸ੍ਸਤ੍ਤਂ ਲਿਙ੍ਗਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿ, ਹੇਤੁ ਸਤ੍ਥਾਰਦਸ੍ਸਨਂ।
ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾ ਗੁਣਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿ, ਅਧਿਕਾਰੋ ਚ ਛਨ੍ਦਤਾ।
ਅਟ੍ਠ ਧਮ੍ਮਸਮੋਧਾਨਾ, ਅਭਿਨੀਹਾਰੋ ਸਮਿਜ੍ਝਤੀ’’ਤਿ॥ (ਬੁ॰ ਵਂ॰ ੨.੫੯) –

ਇਮਾਨਿ ਹਿ ਪਣਿਧਾਨਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਕਾਰਣਾਨਿ। ਇਤਿ ਪਣਿਧਾਨਮ੍ਪਿ ਸਮ੍ਪਾਦੇਤੁਂ ਅਸਮਤ੍ਥਾਯ ਇਤ੍ਥਿਯਾ ਕੁਤੋ ਬੁਦ੍ਧਭਾਵੋਤਿ। ‘‘ਅਟ੍ਠਾਨਮੇਤਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਅਨਵਕਾਸੋ, ਯਂ ਇਤ੍ਥੀ ਅਰਹਂ ਅਸ੍ਸ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ । ਸਬ੍ਬਾਕਾਰਪਰਿਪੂਰੋਵ ਪੁਞ੍ਞੁਸ੍ਸਯੋ ਸਬ੍ਬਾਕਾਰਪਰਿਪੂਰਮੇਵ ਅਤ੍ਤਭਾਵਂ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੇਤੀਤਿ ਪੁਰਿਸੋਵ ਅਰਹਂ ਹੋਤਿ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ, ਨ ਇਤ੍ਥੀ।

੨੮੦. **ਰਾਜਾ ਅਸ੍ਸ ਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤੀ**ਤਿਆਦੀਸੁਪਿ ਯਸ੍ਮਾ ਇਤ੍ਥਿਯਾ ਕੋਸੋਹਿਤਵਤ੍ਥਗੁਯ੍ਹਤਾਦੀਨਂ ਅਭਾਵੇਨ ਲਕ੍ਖਣਾਨਿ ਨ ਪਰਿਪੂਰਨ੍ਤਿ, ਇਤ੍ਥਿਰਤਨਾਭਾਵੇਨ ਸਤ੍ਤਰਤਨਸਮਙ੍ਗਿਤਾ ਨ ਸਮ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਸਬ੍ਬਮਨੁਸ੍ਸੇਹਿ ਚ ਅਧਿਕੋ ਅਤ੍ਤਭਾਵੋ ਨ ਹੋਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ‘‘ਅਟ੍ਠਾਨਮੇਤਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਅਨਵਕਾਸੋ ਯਂ ਇਤ੍ਥੀ ਰਾਜਾ ਅਸ੍ਸ ਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤੀ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ।

੨੮੧. ਯਸ੍ਮਾ ਚ ਸਕ੍ਕਤ੍ਤਾਦੀਨਿ ਤੀਣਿ ਠਾਨਾਨਿ ਉਤ੍ਤਮਾਨਿ, ਇਤ੍ਥਿਲਿਙ੍ਗਞ੍ਚ ਹੀਨਂ, ਤਸ੍ਮਾ ਚਸ੍ਸਾ ਸਕ੍ਕਤ੍ਤਾਦੀਨਿਪਿ ਪਟਿਸਿਦ੍ਧਾਨਿ।

ਨਨੁ ਚ ਯਥਾ ਇਤ੍ਥਿਲਿਙ੍ਗਂ, ਏਵਂ ਪੁਰਿਸਲਿਙ੍ਗਮ੍ਪਿ ਬ੍ਰਹ੍ਮਲੋਕੇ ਨਤ੍ਥਿ। ਤਸ੍ਮਾ ‘‘ਯਂ ਪੁਰਿਸੋ ਬ੍ਰਹ੍ਮਤ੍ਤਂ ਕਾਰੇਯ੍ਯ, ਠਾਨਮੇਤਂ ਵਿਜ੍ਜਤੀ’’ਤਿਪਿ ਨ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ ਸਿਯਾਤਿ। ਨੋ ਨ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ। ਕਸ੍ਮਾ? ਇਧ ਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਤਤ੍ਥ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਨਤੋ। ਬ੍ਰਹ੍ਮਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਹਿ ਮਹਾਬ੍ਰਹ੍ਮਤ੍ਤਂ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤਂ। ਇਤ੍ਥੀ ਚ ਇਧ ਝਾਨਂ ਭਾਵੇਤ੍ਵਾ ਕਾਲਂ ਕਤ੍ਵਾ ਬ੍ਰਹ੍ਮਪਾਰਿਸਜ੍ਜਾਨਂ ਸਹਬ੍ਯਤਂ ਉਪਪਜ੍ਜਤਿ, ਨ ਮਹਾਬ੍ਰਹ੍ਮਾਨਂ। ਪੁਰਿਸੋ ਪਨ ਤਤ੍ਥ ਨੁਪ੍ਪਜ੍ਜਤੀਤਿ ਨ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੋ। ਸਮਾਨੇਪਿ ਚੇਤ੍ਥ ਉਭਯਲਿਙ੍ਗਾਭਾਵੇ ਪੁਰਿਸਸਣ੍ਠਾਨਾਵ ਬ੍ਰਹ੍ਮਾਨੋ, ਨ ਇਤ੍ਥਿਸਣ੍ਠਾਨਾ। ਤਸ੍ਮਾ ਸੁਵੁਤ੍ਤਮੇਵੇਤਂ।

੨੮੪. **ਕਾਯਦੁਚ੍ਚਰਿਤਸ੍ਸਾ**ਤਿਆਦੀਸੁ ਯਥਾ ਨਿਮ੍ਬਬੀਜਕੋਸਾਤਕਿਬੀਜਾਦੀਨਿ ਮਧੁਰਂ ਫਲਂ ਨ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੇਨ੍ਤਿ, ਅਸਾਤਂ ਅਮਧੁਰਮੇਵ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੇਨ੍ਤਿ, ਏਵਂ ਕਾਯਦੁਚ੍ਚਰਿਤਾਦੀਨਿ ਮਧੁਰਂ ਵਿਪਾਕਂ ਨ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੇਨ੍ਤਿ, ਅਮਧੁਰਮੇਵ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੇਨ੍ਤਿ। ਯਥਾ ਚ ਉਚ੍ਛੁਬੀਜਸਾਲਿਬੀਜਾਦੀਨਿ ਮਧੁਰਂ ਸਾਦੁਰਸਮੇਵ ਫਲਂ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੇਨ੍ਤਿ, ਨ ਅਸਾਤਂ ਕਟੁਕਂ। ਏਵਂ ਕਾਯਸੁਚਰਿਤਾਦੀਨਿ ਮਧੁਰਮੇਵ ਵਿਪਾਕਂ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੇਨ੍ਤਿ, ਨ ਅਮਧੁਰਂ। ਵੁਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਚੇਤਂ –

‘‘ਯਾਦਿਸਂ ਵਪਤੇ ਬੀਜਂ, ਤਾਦਿਸਂ ਹਰਤੇ ਫਲਂ।
ਕਲ੍ਯਾਣਕਾਰੀ ਕਲ੍ਯਾਣਂ, ਪਾਪਕਾਰੀ ਚ ਪਾਪਕ’’ਨ੍ਤਿ॥ (ਸਂ॰ ਨਿ॰ ੧.੨੫੬)।

ਤਸ੍ਮਾ ‘‘ਅਟ੍ਠਾਨਮੇਤਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਅਨਵਕਾਸੋ, ਯਂ ਕਾਯਦੁਚ੍ਚਰਿਤਸ੍ਸਾ’’ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤਂ।

੨੯੦-੨੯੫. **ਕਾਯਦੁਚ੍ਚਰਿਤਸਮਙ੍ਗੀ**ਤਿਆਦੀਸੁ **ਸਮਙ੍ਗੀ**ਤਿ ਪਞ੍ਚਵਿਧਾ ਸਮਙ੍ਗਿਤਾ – ਆਯੂਹਨਸਮਙ੍ਗਿਤਾ, ਚੇਤਨਾਸਮਙ੍ਗਿਤਾ, ਕਮ੍ਮਸਮਙ੍ਗਿਤਾ, ਵਿਪਾਕਸਮਙ੍ਗਿਤਾ, ਉਪਟ੍ਠਾਨਸਮਙ੍ਗਿਤਾਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਕੁਸਲਾਕੁਸਲਕਮ੍ਮਾਯੂਹਨਕ੍ਖਣੇ **ਆਯੂਹਨਸਮਙ੍ਗਿਤਾ**ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਤਥਾ **ਚੇਤਨਾਸਮਙ੍ਗਿਤਾ**। ਯਾਵ ਪਨ ਸਤ੍ਤਾ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਨ ਪਾਪੁਣਨ੍ਤਿ, ਤਾਵ ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਸਤ੍ਤਾ ਪੁਬ੍ਬੇ ਉਪਚਿਤਚੇਤਨਾਯ ਸਮਙ੍ਗਿਤਾਯ ਚੇਤਨਾਸਮਙ੍ਗਿਨੋਤਿ ਵੁਚ੍ਚਨ੍ਤਿ। ਏਸਾ ਚੇਤਨਾਸਮਙ੍ਗਿਤਾ। ਯਾਵ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਨ ਪਾਪੁਣਨ੍ਤਿ, ਤਾਵ ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਸਤ੍ਤਾ ਪੁਬ੍ਬੇ ਉਪਚਿਤਂ ਵਿਪਾਕਾਰਹਂ ਕਮ੍ਮਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ‘‘ਕਮ੍ਮਸਮਙ੍ਗਿਨੋ’’ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਨ੍ਤਿ। ਏਸਾ **ਕਮ੍ਮਸਮਙ੍ਗਿਤਾ। ਵਿਪਾਕਸਮਙ੍ਗਿਤਾ** ਵਿਪਾਕਕ੍ਖਣੇਯੇਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਯਾਵ ਪਨ ਸਤ੍ਤਾ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਨ ਪਾਪੁਣਨ੍ਤਿ, ਤਾਵ ਤੇਸਂ ਤਤੋ ਤਤੋ ਚਵਿਤ੍ਵਾ ਨਿਰਯੇ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਮਾਨਾਨਂ ਅਗ੍ਗਿਜਾਲਾਲੋਹਕੁਮ੍ਭਿਆਦੀਹਿ ਉਪਟ੍ਠਾਨਾਕਾਰੇਹਿ ਨਿਰਯੋ, ਗਬ੍ਭਸੇਯ੍ਯਕਤ੍ਤਂ ਆਪਜ੍ਜਮਾਨਾਨਂ ਮਾਤੁਕੁਚ੍ਛਿ, ਦੇਵੇਸੁ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਮਾਨਾਨਂ

ਕਪ੍ਪਰੁਕ੍ਖੵਿਮਾਨਾਦੀਹਿ ਉਪਟ੍ਠਾਨਾਕਾਰੇਹਿ ਦੇੵਲੋਕੋਤਿ ਏੵਂ ਉਪਪਤ੍ତਿਨਿਮਿਤ੍ਤਂ ਉਪਟ੍ਠਾਤਿ। ਇਤਿ ਨੇਸਂ ਇਮਿਨਾ ਉਪਪਤ੍ਤਿਨਿਮਿਤ੍ਤੁਉਪਟ੍ਠਾਨੇਨ ਅਪਰਿਮੁਤ੍ਤਤਾ **ਉਪਟ੍ਠਾਨਸਮਙ੍ਗਿਤਾ** ਨਾਮ। ਸਾ ਚਲਤਿ, ਸੇਸਾ ਨਿਚ੍ਚਲਾ। ਨਿਰਯੇ ਹਿ ਉਪਟ੍ਠਿਤੇਪਿ ਦੇੵਲੋਕੋ ਉਪਟ੍ਠਾਤਿ, ਦੇੵਲੋਕੇ ਉਪਟ੍ਠਿਤੇਪਿ ਨਿਰਯੋ ਉਪਟ੍ਠਾਤਿ, ਮਨੁਸ੍ਸਲੋਕੇ ਉਪਟ੍ਠਿਤੇਪਿ ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਯੋਨਿ ਉਪਟ੍ਠਾਤਿ, ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਯੋਨਿਯਾ ਚ ਉਪਟ੍ਠਿਤਾਯਪਿ ਮਨੁਸ੍ਸਲੋਕੋ ਉਪਟ੍ਠਾਤਿਯੇੵ।

ਤਤ੍ਰਿਦਂ ੵਤ੍ਥੁ – ਸੋਣਗਿਰਿਪਾਦੇ ਕਿਰ ਅਚੇਲੵਿਹਾਰੇ ਸੋਣਤ੍ਥੇਰੋ ਨਾਮ ਏਕੋ ਧਮ੍ਮਕਥਿਕੋ। ਤਸ੍ਸ ਪਿਤਾ ਸੁਨਖੵਾਜਿਕੋ ਨਾਮ ਅਹੋਸਿ, ਥੇਰੋ ਤਂ ਪਟਿਬਾਹਨ੍ਤੋਪਿ ਸਂੵਰੇ ਠਪੇਤੁਂ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੋ ‘‘ਮਾ ਨਸ੍ਸਿ ੵਰਾਕੋ’’ਤਿ ਮਹਲ੍ਲਕਕਾਲੇ ਅਕਾਮਕਂ ਨਂ ਪਬ੍ਬਾਜੇਸਿ। ਤਸ੍ਸ ਗਿਲਾਨਸੇਯ੍ਯਾਯ ਨਿਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਨਿਰਯੋ ਉਪਟ੍ਠਾਸਿ। ਸੋਣਗਿਰਿਪਾਦਤੋ ਮਹਨ੍ਤਾ ਸੁਨਖਾ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਖਾਦਿਤੁਕਾਮਾ ੵਿਯ ਸਮ੍ਪਰਿੵਾਰੇਸੁਂ। ਸੋ ਮਹਾਭਯਭੀਤੋ ‘‘ੵਾਰੇਹਿ, ਤਾਤ ਸੋਣ, ੵਾਰੇਹਿ, ਤਾਤ ਸੋਣਾ’’ਤਿ ਆਹ। ਕਿਂ ਮਹਾਥੇਰਾਤਿ? ਨ ਪਸ੍ਸਸਿ, ਤਾਤਾਤਿ ਤਂ ਪੵਤ੍ਤਿਂ ਆਚਿਕ੍ਖਿ। ਸੋਣਤ੍ਥੇਰੋ ‘‘ਕਥਞ੍ਹਿ ਨਾਮ ਮਾਦਿਸਸ੍ਸ ਪਿਤਾ ਨਿਰਯੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਸ੍ਸਤਿ , ਪਤਿਟ੍ਠਾਸ੍ਸ ਭੵਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਸਾਮਣੇਰੇਹਿ ਨਾਨਾਪੁਪ੍ਫਾਨਿ ਆਹਰਾਪੇਤ੍ੵਾ ਚੇਤਿਯਙ੍ਗਣਬੋਧਿਯਙ੍ਗਣੇਸੁ ਤਲਸਨ੍ਥਰਣਪੂਜਂ ਆਸਨਪੂਜਞ੍ਚ ਕਾਰੇਤ੍ੵਾ ਪਿਤਰਂ ਮਞ੍ਚਕੇਨ ਚੇਤਿਯਙ੍ਗਣਂ ਹਰਿਤ੍ੵਾ ਮਞ੍ਚੇ ਨਿਸੀਦਾਪੇਤ੍ੵਾ ‘‘ਅਯਂ, ਮਹਾਥੇਰ, ਪੂਜਾ ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਅਤ੍ਥਾਯ ਕਤਾ, ‘ਅਯਂ ਮੇ ਭਗੵਾ ਦੁਗ੍ਗਤਪਣ੍ਣਾਕਾਰੋ’ਤਿ ੵਤ੍ੵਾ ਭਗੵਨ੍ਤਂ ੵਨ੍ਦਿਤ੍ੵਾ ਚਿਤ੍ਤਂ ਪਸਾਦੇਹੀ’’ਤਿ ਆਹ। ਸਾ ਮਹਾਥੇਰੋ ਪੂਜਂ ਦਿਸ੍ੵਾ ਤਥਾ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਚਿਤ੍ਤਂ ਪਸਾਦੇਸਿ। ਤਾੵਦੇੵਸ੍ਸ ਦੇੵਲੋਕੋ ਉਪਟ੍ਠਾਸਿ। ਨਨ੍ਦਨੵਨ-ਚਿਤ੍ਤਲਤਾੵਨ-ਮਿਸ੍ਸਕੵਨ-ਫਾਰੁਸਕੵਨ-ੵਿਮਾਨਾਨਿ ਚੇੵ ਦੇੵਨਾਟਕਾਨਿ ਚ ਪਰਿੵਾਰੇਤ੍ੵਾ ਠਿਤਾਨਿ ੵਿਯ ਅਹੇਸੁਂ। ਸੋ ‘‘ਅਪੇਥ, ਸੋਣ, ਅਪੇਥ, ਸੋਣਾ’’ਤਿ ਥੇਰਂ ਆਹ। ਕਿਮਿਦਂ, ਮਹਾਥੇਰਾਤਿ? ਏਤਾ ਤੇ ਮਾਤਰੋ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤੀਤਿ। ਥੇਰੋ ‘‘ਸਗ੍ਗੋ ਉਪਟ੍ਠਿਤੋ ਮਹਾਥੇਰਸ੍ਸਾ’’ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ। ਏੵਂ ਉਪਟ੍ਠਾਨਸਮਙ੍ਗਿਤਾ ਚਲਤੀਤਿ ੵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਏਤਾਸੁ ਸਮਙ੍ਗਿਤਾਸੁ ਇਧ ਆਯੂਹਨਚੇਤਨਾਕਮ੍ਮ-ਸਮਙ੍ਗਿਤਾੵਸੇਨ ‘‘ਕਾਯਦੁਚ੍ਚਰਿਤਸਮਙ੍ਗੀ’’ਤਿਆਦਿ ੵੁਤ੍ਤਂ।

ਤਤ੍ਥ ਏਕੇ ਆਚਰਿਯਾ ‘‘ਯਸ੍ਮਿਂ ਖਣੇ ਕਮ੍ਮਂ ਆਯੂਹਤਿ, ਤਸ੍ਮਿਂਯੇੵ ਖਣੇ ਤਸ੍ਸ ਸਗ੍ਗੋ ੵਾਰਿਤੋ’’ਤਿ ੵਦਨ੍ਤਿ। ਅਪਰੇ ਪਨ ‘‘ਆਯੂਹਿਤਕਮ੍ਮਂ ਨਾਮ ੵਿਪਾਕੵਾਰਂ ਲਭਨ੍ਤਮ੍ਪਿ ਅਤ੍ਥਿ ਅਲਭਨ੍ਤਮ੍ਪਿ। ਤਤ੍ਥ ਯਦਾ ਕਮ੍ਮਂ ੵਿਪਾਕੵਾਰਂ ਲਭਤਿ, ਤਸ੍ਮਿਂਯੇੵ ਕਾਲੇ ਤਸ੍ਸ ਸਗ੍ਗੋ ੵਾਰਿਤੋ’’ਤਿ ੵਦਨ੍ਤਿ। ਸੇਸਂ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਉਤ੍ਤਾਨਤ੍ਥਮੇੵਾਤਿ।

ਅਟ੍ਠਾਨਪਾਲ਼ਿੵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੧੬. ਏਕਧਮ੍ਮਪਾਲ਼ਿ

(੧੬) ੧. ਏਕਧਮ੍ਮਪਾਲ਼ਿ-ਪਠਮਵਗ੍ਗਵਣ੍ਣਨਾ

੨੯੬. ਏਕਧਮ੍ਮਪਾਲ਼ਿਯੰ **ਏਕਧਮ੍ਮੋ**ਤਿ ਏਕਸਭਾਵੋ। **ਏਕਨ੍ਤਨਿਬ੍ਬਿਦਾਯਾ**ਤਿ ਏਕਨ੍ਤੇਨ ਵਟ੍ਟੇ ਨਿਬ੍ਬਿਨ੍ਦਨਤ੍ਥਾਯ ਉਕ੍ਕਣ੍ਠਨਤ੍ਥਾਯ। **ਵਿਰਾਗਾਯਾ**ਤਿ ਵਟ੍ਟੇ ਵਿਰਜ੍ਜਨਤ੍ਥਾਯ, ਰਾਗਾਦੀਨੰ ਵਾ ਕਿਲੇਸਾਨੰ ਵਿਰਜ੍ਜਨਾਯ ਵਿਗਮਾਯ। **ਨਿਰੋਧਾਯਾ**ਤਿ ਰਾਗਾਦੀਨੰ ਨਿਰੋਧਾਯ ਅਪ੍ਪਵਤ੍ਤਿਕਰਣਤ੍ਥਾਯ, ਵਟ੍ਟਸ੍ਸੇਵ ਵਾ ਨਿਰੁਜ੍ਝਨਤ੍ਥਾਯ। **ਉਪਸਮਾਯਾ**ਤਿ ਕਿਲੇਸਵੂਪਸਮਨਤ੍ਥਾਯ, **ਅਭਿਞ੍ਞਾਯਾ**ਤਿ ਅਨਿਚ੍ਚਾਦਿਵਸੇਨ ਲਕ੍ਖਣਤ੍ਤਯੰ ਆਰੋਪੇਤ੍ਵਾ ਅਭਿਜਾਨਨਤ੍ਥਾਯ। **ਸਮ੍ਬੋਧਾਯਾ**ਤਿ ਚਤੁਨ੍ਨੰ ਸਚ੍ਚਾਨੰ ਬੁਜ੍ਝਨਤ੍ਥਾਯ, ‘‘ਬੋਧਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਚਤੂਸੁ ਮਗ੍ਗੇਸੁ ਞਾਣ’’ਨ੍ਤਿ (ਮਹਾਨਿ॰ ੧੯੧; ਚੂਲ਼ਨਿ॰ ਖਗ੍ਗਵਿਸਾਣਸੁਤ੍ਤਨਿਦ੍ਦੇਸੋ ੧੨੧) ਏਵੰ ਵੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਵਾ ਚਤੁਮਗ੍ਗਞਾਣਸ੍ਸ ਪਟਿਵਿਜ੍ਝਨਤ੍ਥਾਯ। **ਨਿਬ੍ਬਾਨਾਯਾ**ਤਿ ਅਪ੍ਪਚ੍ਚਯਨਿਬ੍ਬਾਨਸ੍ਸ ਸਚ੍ਛਿਕਰਣਤ੍ਥਾਯ।

ਇਤਿ ਭਗਵਾ ਇਮੇਹਿ ਸਤ੍ਤਹਿ ਪਦੇਹਿ ਬੁਦ੍ਧਾਨੁਸ੍ਸਤਿਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਸ੍ਸ ਵਣ੍ਣੰ ਕਥੇਸਿ। ਕਸ੍ਮਾ? ਮਹਾਜਨਸ੍ਸ ਉਸ੍ਸਾਹਜਨਨਤ੍ਥੰ ਵਿਸਕਣ੍ਟਕਵਾਣਿਜੋ ਵਿਯ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਣਿਯਸ੍ਸ। ਵਿਸਕਣ੍ਟਕਵਾਣਿਜੋ ਨਾਮ ਗੁਲ਼ਵਾਣਿਜੋ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਸੋ ਕਿਰ ਗੁਲ਼ਫਾਣਿਤਖਣ੍ਡਸਕ੍ਕਰਾਦੀਨਿ ਸਕਟੇਨਾਦਾਯ ਪਚ੍ਚਨ੍ਤਗਾਮੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ‘‘ਵਿਸਕਣ੍ਟਕੰ ਗਣ੍ਹਥ, ਵਿਸਕਣ੍ਟਕੰ ਗਣ੍ਹਥਾ’’ਤਿ ਉਗ੍ਘੋਸੇਸਿ। ਤੰ ਸੁਤ੍ਵਾ ਗਾਮਿਕਾ ‘‘ਵਿਸੰ ਨਾਮ ਕਕ੍ਖਲ਼ੰ ਘੋਰੰ। ਯੋ ਨੰ ਖਾਦਤਿ, ਸੋ ਮਰਤਿ। ਕਣ੍ਟਕਮ੍ਪਿ ਵਿਜ੍ਝਿਤ੍ਵਾ ਮਾਰੇਤਿ, ਉਭੋਪੇਤੇ ਕਕ੍ਖਲ਼ਾ। ਕੋ ਏਤ੍ਥ ਆਨਿਸੰਸੋ’’ਤਿ ਗੇਹਦ੍ਵਾਰਾਨਿ ਥਕੇਸੁੰ, ਦਾਰਕੇ ਚ ਪਲਾਪੇਸੁੰ। ਤੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ਵਾਣਿਜੋ ‘ਅਵੋਹਾਰਕੁਸਲਾ ਇਮੇ ਗਾਮਿਕਾ, ਹਨ੍ਦ ਨੇ ਉਪਾਯੇਨ ਗਾਹਾਪੇਮੀ’ਤਿ ‘‘ਅਤਿਮਧੁਰੰ ਗਣ੍ਹਥ, ਅਤਿਸਾਦੁੰ ਗਣ੍ਹਥ, ਗੁਲ਼ੰ ਫਾਣਿਤੰ ਸਕ੍ਕਰੰ ਸਮਗ੍ਘੰ ਲਬ੍ਭਤਿ, ਕੂਟਮਾਸਕਕੂਟਕਹਾਪਣਾਦੀਹਿ ਵਾਪਿ ਲਬ੍ਭਤੀ’’ਤਿ ਉਗ੍ਘੋਸੇਸਿ। ਤੰ ਸੁਤ੍ਵਾ ਗਾਮਿਕਾ ਤੁਟ੍ਠਪਹਟ੍ਠਾ ਵਗ੍ਗਵਗ੍ਗਾ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਬਹੁਮ੍ਪਿ ਮੂਲੰ ਦਤ੍ਵਾ ਅਗ੍ਗਹੇਸੁੰ।

ਤਤ੍ਥ ਵਿਸਕਣ੍ਟਕਵਾਣਿਜਸ੍ਸ ‘‘ਵਿਸਕਣ੍ਟਕੰ ਗਣ੍ਹਥਾ’’ਤਿ ਉਗ੍ਘੋਸਨੰ ਵਿਯ ਭਗਵਤੋ ਬੁਦ੍ਧਾਨੁਸ੍ਸਤਿਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਕਥਨੰ, ਵਿਸਕਣ੍ਟਕੇ ਵਣ੍ਣੰ ਕਥੇਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਗਹਣਤ੍ਥਾਯ ਮਹਾਜਨਸ੍ਸ ਉਸ੍ਸਾਹਕਰਣੰ ਵਿਯ ਇਮੇਹਿ ਸਤ੍ਤਹਿ ਪਦੇਹਿ ਬੁਦ੍ਧਾਨੁਸ੍ਸਤਿਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਸ੍ਸ ਵਣ੍ਣਭਣਨੇਨ ਤਸ੍ਸ ਮਹਾਜਨਸ੍ਸ ਉਸ੍ਸਾਹਕਰਣੰ।

ਕਤਮੋ ਏਕਧਮ੍ਮੋਤਿ ਕਥੇਤੁਕਮ੍ਯਤਾਪੁਚ੍ਛਾ। **ਬੁਦ੍ਧਾਨੁਸ੍ਸਤੀ**ਤਿ ਬੁਦ੍ਧੰ ਆਰਬ੍ਭ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਾ ਅਨੁਸ੍ਸਤਿ, ਬੁਦ੍ਧਗੁਣਾਰਮ੍ਮਣਾਯ ਸਤਿਯਾ ਏਤੰ ਅਧਿਵਚਨੰ। ਤੰ ਪਨੇਤੰ ਬੁਦ੍ਧਾਨੁਸ੍ਸਤਿਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨੰ ਦੁਵਿਧੰ ਹੋਤਿ ਚਿਤ੍ਤਸਮ੍ਪਹੰਸਨਤ੍ਥਞ੍ਚੇਵ ਵਿਪਸ੍ਸਨਤ੍ਥਞ੍ਚ। ਕਥੰ? ਯਦਾ ਹਿ ਅਸੁਭਾਰਮ੍ਮਣੇਸੁ ਅਞ੍ਞਤਰੰ ਭਾਵੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਚਿਤ੍ਤੁਪ੍ਪਾਦੋ ਉਪਹਞ੍ਞਤਿ ਉਕ੍ਕਣ੍ਠਤਿ ਨਿਰਸ੍ਸਾਦੋ ਹੋਤਿ, ਵੀਥਿੰ ਨਪ੍ਪਟਿਪਜ੍ਜਤਿ, ਕੂਟਗੋਣੋ ਵਿਯ ਇਤੋ ਚਿਤੋ ਚ ਵਿਧਾਵਤਿ। ਤਸ੍ਮਿੰ ਖਣੇ ਏਸ ਮੂਲਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨੰ ਪਹਾਯ ‘‘ਇਤਿਪਿ ਸੋ ਭਗਵਾ’’ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਲੋਕਿਯਲੋਕੁਤ੍ਤਰਗੁਣੇ ਅਨੁਸ੍ਸਰਤਿ। ਤਸ੍ਸੇਵੰ ਬੁਦ੍ਧੰ ਅਨੁਸ੍ਸਰਨ੍ਤਸ੍ਸ ਚਿਤ੍ਤੁਪ੍ਪਾਦੋ ਪਸੀਦਤਿ, ਵਿਨੀਵਰਣੋ ਹੋਤਿ । ਸੋ ਤੰ ਚਿਤ੍ਤੰ ਏਵੰ ਦਮੇਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਮੂਲਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨੰਯੇਵ ਮਨਸਿ ਕਰੋਤਿ। ਕਥੰ? ਯਥਾ ਨਾਮ ਬਲਵਾ ਪੁਰਿਸੋ ਕੂਟਾਗਾਰਕਣ੍ਣਿਕਤ੍ਥਾਯ ਮਹਾਰੁਕ੍ਖੰ ਛਿਨ੍ਦਨ੍ਤੋ ਸਾਖਾਪਲਾਸਚ੍ਛੇਦਨਮਤ੍ਤੇਨੇਵ ਫਰਸੁਧਾਰਾਯ ਵਿਪਨ੍ਨਾਯ ਮਹਾਰੁਕ੍ਖੰ ਛਿਨ੍ਦਿਤੁੰ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੋਪਿ ਧੁਰਨਿਕ੍ਖੇਪੰ ਅਕਤ੍ਵਾਵ ਕਮ੍ਮਾਰਸਾਲੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤਿਖਿਣੰ ਫਰਸੁੰ ਕਾਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਤੰ ਛਿਨ੍ਦੇਯ੍ਯ। ਏਵੰਸਮ੍ਪਦਮਿਦੰ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੰ। ਸੋ ਏਵੰ ਬੁਦ੍ਧਾਨੁਸ੍ਸਤਿਵਸੇਨ ਚਿਤ੍ਤੰ ਪਰਿਦਮੇਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਮੂਲਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨੰ ਮਨਸਿਕਰੋਨ੍ਤੋ ਅਸੁਭਾਰਮ੍ਮਣੰ ਪਠਮਜ੍ਝਾਨੰ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਝਾਨਙ੍ਗਾਨਿ ਸਮ੍ਮਸਿਤ੍ਵਾ ਅਰਿਯਭੂਮਿੰ ਓਕ੍ਕਮਤਿ। ਏਵੰ ਤਾਵ ਚਿਤ੍ਤਸਮ੍ਪਹੰਸਨਤ੍ਥੰ ਹੋਤਿ।

ਯਦਾ ਪਨੇਸ ਬੁਦ੍ਧਾਨੁਸ੍ਸਤਿੰ ਅਨੁਸ੍ਸਰਿਤ੍ਵਾ ‘‘ਕੋ ਅਯੰ ਇਤਿਪਿ ਸੋ ਭਗਵਾਤਿਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਅਨੁਸ੍ਸਰਿ, ਇਤ੍ਥੀ ਨੁ ਖੋ ਪੁਰਿਸੋ ਨੁ ਖੋ ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸਮਾਰਬ੍ਰਹ੍ਮਾਨੰ ਅਞ੍ਞਤਰੋ ਨੁ ਖੋ’’ਤਿ ਪਰਿਗ੍ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੋ ‘‘ਨ ਅਞ੍ਞੋ ਕੋਚਿ, ਸਤਿਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤੰ ਪਨ ਚਿਤ੍ਤਮੇਵ

ਅਨੁਸ੍ਸਰੀ’’ਤਿ ਦਿਸ੍ਵਾ ‘‘ਤਂ ਖੋ ਪਨੇਤਂ ਚਿਤ੍ਤਂ ਖਨ੍ਧਤੋ ਵਿਞ੍ਞਾਣਕ੍ਖਨ੍ਧੋ ਹੋਤਿ, ਤੇਨ ਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਾ ਵੇਦਨਾ ਵੇਦਨਾਕ੍ਖਨ੍ਧੋ, ਤੇਨ ਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਾ ਸਞ੍ਞਾ ਸਞ੍ਞਾਕ੍ਖਨ੍ਧੋ, ਸਹਜਾਤਾ ਫਸ੍ਸਾਦਯੋ ਸਙ੍ਖਾਰਕ੍ਖਨ੍ਧੋਤਿ ਇਮੇ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਅਰੂਪਕ੍ਖਨ੍ਧਾ ਹੋਨ੍ਤੀ’’ਤਿ ਅਰੂਪਞ੍ਚ ਵਵਤ੍ਥਪੇਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਨਿਸ੍ਸਯਂ ਪਰਿਯੇਸਨ੍ਤੋ ਹਦਯਵਤ੍ਥੁਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਨਿਸ੍ਸਯਾਨਿ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਮਹਾਭੂਤਾਨਿ, ਤਾਨਿ ਉਪਾਦਾਯ ਪਵਤ੍ਤਾਨਿ ਸੇਸਉਪਾਦਾਰੂਪਾਨਿ ਚ ਪਰਿਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ‘‘ਸਬ੍ਬਮ੍ਪੇਤਂ ਰੂਪਂ ਰੂਪਕ੍ਖਨ੍ਧੋ’’ਤਿ ਵਵਤ੍ਥਪੇਤ੍ਵਾ ‘‘ਇਦਞ੍ਚ ਰੂਪਂ ਪੁਰਿਮਞ੍ਚ ਅਰੂਪ’’ਨ੍ਤਿ ਸਙ੍ਖੇਪਤੋ ਰੂਪਾਰੂਪਂ, ਪਭੇਦਤੋ ਪਞ੍ਚਕ੍ਖਨ੍ਧੇ ਪੁਨ ‘‘ਸਙ੍ਖੇਪਤੋ ਪਞ੍ਚਪੇਤੇ ਖਨ੍ਧਾ ਦੁਕ੍ਖਸਚ੍ਚ’’ਨ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਖਸਚ੍ਚਂ ਵਵਤ੍ਥਪੇਤ੍ਵਾ ‘‘ਤਸ੍ਸ ਪਭਾਵਿਕਾ ਤਣ੍ਹਾ ਸਮੁਦਯਸਚ੍ਚਂ, ਤਸ੍ਸਾ ਨਿਰੋਧੋ ਨਿਰੋਧਸਚ੍ਚਂ, ਨਿਰੋਧਪਜਾਨਨਾ ਪਟਿਪਦਾ ਮਗ੍ਗਸਚ੍ਚ’’ਨ੍ਤਿ ਏਵਂ ਪੁਬ੍ਬਭਾਗੇ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਚ ਸਚ੍ਚਾਨਿ ਵਵਤ੍ਥਪੇਤ੍ਵਾ ਪਟਿਪਾਟਿਯਾ ਅਰਿਯਭੂਮਿਂ ਓਕ੍ਕਮਤਿ। ਤਦਾਸ੍ਸ ਇਮਂ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਵਿਪਸ੍ਸਨਤ੍ਥਂ ਨਾਮ ਹੋਤਿ। **ਅਯਂ ਖੋ**ਤਿਆਦਿ ਅਪ੍ਪਨਾਵਾਰੋ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

੨੯੭. **ਧਮ੍ਮਾਨੁਸ੍ਸਤਿ**ਆਦੀਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਅਯਂ ਪਨੇਤ੍ਥ ਵਚਨਤ੍ਥੋ – ਧਮ੍ਮਂ ਆਰਬ੍ਭ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਾ ਅਨੁਸ੍ਸਤਿ **ਧਮ੍ਮਾਨੁਸ੍ਸਤਿ**, ਸ੍ਵਾਕ੍ਖਾਤਤਾਦਿਧਮ੍ਮਗੁਣਾਰਮ੍ਮਣਾਯ ਸਤਿਯਾ ਏਤਂ ਅਧਿਵਚਨਂ। ਸਙ੍ਘਂ ਆਰਬ੍ਭ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਾ ਅਨੁਸ੍ਸਤਿ **ਸਙ੍ਘਾਨੁਸ੍ਸਤਿ**, ਸੁਪ੍ਪਟਿਪਨ੍ਨਤਾਦਿਸਙ੍ਘਗੁਣਾਰਮ੍ਮਣਾਯ ਸਤਿਯਾ ਏਤਂ ਅਧਿਵਚਨਂ। ਸੀਲਂ ਆਰਬ੍ਭ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਾ ਅਨੁਸ੍ਸਤਿ **ਸੀਲਾਨੁਸ੍ਸਤਿ**, ਅਖਣ੍ਡਤਾਦਿਸੀਲਗੁਣਾਰਮ੍ਮਣਾਯ ਸਤਿਯਾ ਏਤਂ ਅਧਿਵਚਨਂ। ਚਾਗਂ ਆਰਬ੍ਭ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਾ ਅਨੁਸ੍ਸਤਿ **ਚਾਗਾਨੁਸ੍ਸਤਿ**, ਮੁਤ੍ਤਚਾਗਤਾਦਿਚਾਗਗੁਣਾਰਮ੍ਮਣਾਯ ਸਤਿਯਾ ਏਤਂ ਅਧਿਵਚਨਂ। ਦੇਵਤਾ ਆਰਬ੍ਭ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਾ ਅਨੁਸ੍ਸਤਿ **ਦੇਵਤਾਨੁਸ੍ਸਤਿ**, ਦੇਵਤਾ ਸਕ੍ਖਿਟ੍ਠਾਨੇ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਦ੍ਧਾਦਿਗੁਣਾਰਮ੍ਮਣਾਯ ਸਤਿਯਾ ਏਤਂ ਅਧਿਵਚਨਂ। ਆਨਾਪਾਨੇ ਆਰਬ੍ਭ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਾ ਸਤਿ **ਆਨਾਪਾਨਸ੍ਸਤਿ**, ਅਸ੍ਸਾਸਪਸ੍ਸਾਸਨਿਮਿਤ੍ਤਾਰਮ੍ਮਣਾਯ ਸਤਿਯਾ ਏਤਂ ਅਧਿਵਚਨਂ। ਮਰਣਂ ਆਰਬ੍ਭ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਾ ਸਤਿ **ਮਰਣਸ੍ਸਤਿ**, ਜੀਵਿਤਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯੁਪਚ੍ਛੇਦਾਰਮ੍ਮਣਾਯ ਸਤਿਯਾ ਏਤਂ ਅਧਿਵਚਨਂ। ਕੇਸਾਦਿਭੇਦਂ ਰੂਪਕਾਯਂ ਗਤਾ, ਕਾਯੇ ਵਾ ਗਤਾਤਿ ਕਾਯਗਤਾ, ਕਾਯਗਤਾ ਚ ਸਾ ਸਤਿ ਚਾਤਿ ਕਾਯਗਤਾਸਤੀਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੇ ਰਸ੍ਸਂ ਅਕਤ੍ਵਾ **ਕਾਯਗਤਾਸਤੀ**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਾ। ਕੇਸਾਦਿਕਾਯਕੋਟ੍ਠਾਸਨਿਮਿਤ੍ਤਾਰਮ੍ਮਣਾਯ ਸਤਿਯਾ ਏਤਂ ਅਧਿਵਚਨਂ। ਉਪਸਮਂ ਆਰਬ੍ਭ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਾ ਅਨੁਸ੍ਸਤਿ **ਉਪਸਮਾਨੁਸ੍ਸਤਿ**, ਸਬ੍ਬਦੁਕ੍ਖੂਪਸਮਾਰਮ੍ਮਣਾਯ ਸਤਿਯਾ ਏਤਂ ਅਧਿਵਚਨਂ। ਦੁਵਿਧੋ ਵਾ ਉਪਸਮੋ ਅਚ੍ਚਨ੍ਤੂਪਸਮੋ ਚ ਖਯੂਪਸਮੋ ਚ। ਤਤ੍ਥ **ਅਚ੍ਚਨ੍ਤੂਪਸਮੋ** ਨਾਮ ਨਿਬ੍ਬਾਨਂ, **ਖਯੂਪਸਮੋ** ਨਾਮ ਮਗ੍ਗੋ। ਏਵਮੇਤਂ ਦੁਵਿਧਮ੍ਪਿ ਉਪਸਮਂ ਅਨੁਸ੍ਸਰਨ੍ਤਸ੍ਸ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਾ ਸਤਿ ਉਪਸਮਾਨੁਸ੍ਸਤੀਤਿ ਅਯਮੇਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥੋ। ਇਤਿ ਇਮੇਸੁ ਦਸਸੁ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨੇਸੁ ਆਨਾਪਾਨਸ੍ਸਤਿ ਮਰਣਸ੍ਸਤਿ ਕਾਯਗਤਾਸਤੀਤਿ ਇਮਾਨਿ ਤੀਣਿ ਵਿਪਸ੍ਸਨਤ੍ਥਾਨੇਵ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਸੇਸਾਨਿ ਸਤ੍ਤ ਚਿਤ੍ਤਸਮ੍ਪਹਂਸਨਤ੍ਥਾਨਿਪਿ ਹੋਨ੍ਤੀਤਿ।

ਪਠਮਵਗ੍ਗਵਣ੍ਣਨਾ।

੧੬. ਏਕਧਮ੍ਮਪਾਲ਼ਿ

(੧੬) ੨. ਏਕਧਮ੍ਮਪਾਲ਼ਿ-ਦੁਤਿਯਵਗ੍ਗਵਣ੍ਣਨਾ

੨੯੮. ਦੁਤਿਯੇ **ਮਿਚ੍ਛਾਦਿਟ੍ਠੀ**ਤਿ ਦ੍ਵਾਸਟ੍ਠਿਵਿਧਾਯਪਿ ਮਿਚ੍ਛਾਦਿਟ੍ਠਿਯਾ ਏਤਂ ਅਧਿਵਚਨਂ। **ਮਿਚ੍ਛਾਦਿਟ੍ਠਿਕਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਤਾਯ ਦਿਟ੍ਠਿਯਾ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਸ੍ਸ।

੨੯੯. **ਸਮ੍ਮਾਦਿਟ੍ਠੀ**ਤਿ ਪਞ੍ਚਵਿਧਾਯਪਿ ਸਮ੍ਮਾਦਿਟ੍ਠਿਯਾ ਏਤਂ ਅਧਿਵਚਨਂ। **ਸਮ੍ਮਾਦਿਟ੍ਠਿਕਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਤਾਯ ਦਿਟ੍ਠਿਯਾ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਸ੍ਸ।

੩੦੨. **ਅਯੋਨਿਸੋ ਮਨਸਿਕਾਰੋ**ਤਿ ਅਨੁਪਾਯਮਨਸਿਕਾਰੋ।

੩੦੩. **ਯੋਨਿਸੋ ਮਨਸਿਕਾਰੋ**ਤਿ ਉਪਾਯਮਨਸਿਕਾਰੋ। ਤਤ੍ਥ ਅਯੋਨਿਸੋ ਮਨਸਿਕਰੋਤੋ ਪੁਬ੍ਬੇ ਅਨੁਪ੍ਪਨ੍ਨਾ ਮਿਚ੍ਛਾਦਿਟ੍ਠਿ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਾ ਪਨ ਯਾਵ ਨਿਯਾਮੋਕ੍ਕਮਨਾ ਪਵਡ੍ਢਤਿ। ਨਿਯਾਮੇ ਓਕ੍ਕਨ੍ਤੇ ਵਡ੍ਢਿਤਾ ਨਾਮ ਹੋਤਿ। ਯੋਨਿਸੋ ਮਨਸਿਕਰੋਤੋ ਪੁਬ੍ਬੇ ਅਨੁਪ੍ਪਨ੍ਨਾ ਸਮ੍ਮਾਦਿਟ੍ਠਿ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਾ ਪਨ ਯਾਵ ਅਰਹਤ੍ਤਮਗ੍ਗਾ ਪਵਡ੍ਢਤਿ। ਅਰਹਤ੍ਤਫਲੇ ਪਤ੍ਤੇ ਵਡ੍ਢਿਤਾ ਨਾਮ ਹੋਤਿ।

੩੦੪. **ਮਿਚ੍ਛਾਦਿਟ੍ਠਿਯਾ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਾ ਸਤ੍ਤਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਏਕਚ੍ਚਾ ਮਿਚ੍ਛਾਦਿਟ੍ਠਿ ਸਗ੍ਗਾਵਰਣਾ ਚੇਵ ਹੋਤਿ ਮਗ੍ਗਾਵਰਣਾ ਚ, ਏਕਚ੍ਚਾ ਮਗ੍ਗਾਵਰਣਾਵ, ਨ ਸਗ੍ਗਾਵਰਣਾ, ਏਕਚ੍ਚਾ ਨੇਵ ਸਗ੍ਗਾਵਰਣਾ ਨ ਮਗ੍ਗਾਵਰਣਾ। ਤਤ੍ਥ ਅਹੇਤੁਕਦਿਟ੍ਠਿ, ਅਕਿਰਿਯਦਿਟ੍ਠਿ, ਨਤ੍ਥਿਕਦਿਟ੍ਠੀਤਿ ਅਯੰ ਤਿਵਿਧਾ ਸਗ੍ਗਾਵਰਣਾ ਚੇਵ ਹੋਤਿ ਮਗ੍ਗਾਵਰਣਾ ਚ। ਦਸਵਤ੍ਥੁਕਾ ਅਨ੍ਤਗ੍ਗਾਹਿਕਾ ਮਿਚ੍ਛਾਦਿਟ੍ਠਿ ਮਗ੍ਗਾਵਰਣਾਵ ਹੋਤਿ ਨ ਸਗ੍ਗਾਵਰਣਾ। ਵੀਸਤਿਵਤ੍ਥੁਕਾ ਸਕ੍ਕਾਯਦਿਟ੍ਠਿ ਨੇਵ ਸਗ੍ਗਾਵਰਣਾ ਨ ਮਗ੍ਗਾਵਰਣਾ। ਇਦੰ ਪਨ ਵਿਧਾਨੰ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਇਮਸ੍ਮਿੰ ਸੁਤ੍ਤੇ ''ਮਿਚ੍ਛਾਦਿਟ੍ਠਿਯਾ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਾ''ਤਿ ਵਚਨਤੋ ਅਨ੍ਤਮਸੋ ਵੀਸਤਿਵਤ੍ਥੁਕੰ ਸਕ੍ਕਾਯਦਿਟ੍ਠਿੰ ਉਪਾਦਾਯ ਦਿਟ੍ਠਿ ਨਾਮ ਸਗ੍ਗੰ ਉਪਨੇਤੁੰ ਸਮਤ੍ਥਾ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ, ਏਕਨ੍ਤੰ ਨਿਰਯਸ੍ਮਿੰਯੇਵ ਨਿਮੁਜ੍ਜਾਪੇਤੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਯਥਾ ਹਿ ਮੁਗ੍ਗਮਾਸਪ੍ਪਮਾਣਾਪਿ ਪਾਸਾਣਸਕ੍ਖਰਾ ਉਦਕੇ ਪਕ੍ਖਿਤ੍ਤਾ ਉਪ੍ਪਿਲਵਮਾਨਾ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ, ਏਕਨ੍ਤੰ ਹੇਟ੍ਠਾਵ ਪਵਿਸਤਿ, ਏਵਮੇਵੰ ਅਨ੍ਤਮਸੋ ਸਕ੍ਕਾਯਦਿਟ੍ਠਿਪਿ ਸਗ੍ਗੰ ਉਪਨੇਤੁੰ ਸਮਤ੍ਥਾ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ, ਏਕਨ੍ਤੰ ਅਪਾਯੇਸੁਯੇਵ ਨਿਮੁਜ੍ਜਾਪੇਤੀਤਿ।

੩੦੫. **ਸਮ੍ਮਾਦਿਟ੍ਠਿਯਾ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਕਮ੍ਮਸ੍ਸਕਤਸਮ੍ਮਾਦਿਟ੍ਠਿ, ਝਾਨਸਮ੍ਮਾਦਿਟ੍ਠਿ, ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਸਮ੍ਮਾਦਿਟ੍ਠਿ, ਮਗ੍ਗਸਮ੍ਮਾਦਿਟ੍ਠਿ, ਫਲਸਮ੍ਮਾਦਿਟ੍ਠੀਤਿ ਪਞ੍ਚਵਿਧਾ ਸਮ੍ਮਾਦਿਟ੍ਠਿ। ਤਤ੍ਥ ਕਮ੍ਮਸ੍ਸਕਤਸਮ੍ਮਾਦਿਟ੍ਠਿ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਭਵੰ ਆਕਡ੍ਢਤਿ, ਝਾਨਸਮ੍ਮਾਦਿਟ੍ਠਿ ਰੂਪਾਰੂਪਭਵੇ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿੰ ਦੇਤਿ, ਮਗ੍ਗਸਮ੍ਮਾਦਿਟ੍ਠਿ ਵਟ੍ਟੰ ਵਿਦ੍ਧੰਸੇਤਿ, ਫਲਸਮ੍ਮਾਦਿਟ੍ਠਿ ਭਵੰ ਪਟਿਬਾਹਤਿ। ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਸਮ੍ਮਾਦਿਟ੍ਠਿ ਕਿੰ ਕਰੋਤੀਤਿ? ਸਾਪਿ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿੰ ਨਾਕਡ੍ਢਤਿ। ਤਿਪਿਟਕਚੂਲ਼ਾਭਯਤ੍ਥੇਰੋ ਪਨਾਹ ''ਸਚੇ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਸਮ੍ਮਾਦਿਟ੍ਠਿ ਭਾਵਿਤਾ ਦਿਟ੍ਠੇਵ ਧਮ੍ਮੇ ਅਰਹਤ੍ਤੰ ਪਾਪੇਤੁੰ ਸਕ੍ਕੋਤਿ, ਇਚ੍ਚੇਤੰ ਕੁਸਲੰ। ਸਚੇ ਨ ਸਕ੍ਕੋਤਿ, ਸਤ੍ਤ ਭਵੇ ਦੇਤਿ, ਆਵੁਸੋ''ਤਿ। ਏਵਮਯੰ ਲੋਕਿਯਲੋਕੁਤ੍ਤਰਾ ਸਮ੍ਮਾਦਿਟ੍ਠਿ ਕਥਿਤਾ। ਇਮਸ੍ਮਿੰ ਪਨਤ੍ਥੇ ਲੋਕਿਕਾ ਭਵਨਿਪ੍ਫਾਦਿਕਾਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ।

੩੦੬. **ਯਞ੍ਚੇਵ ਕਾਯਕਮ੍ਮੰ ਯਥਾਦਿਟ੍ਠਿ ਸਮਤ੍ਤੰ ਸਮਾਦਿਨ੍ਨ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਯਥਾਦਿਟ੍ਠੀ**ਤਿ ਯਾ ਯਾ ਦਿਟ੍ਠਿ, ਤਸ੍ਸਾ ਤਸ੍ਸਾ ਅਨੁਰੂਪੰ। **ਸਮਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਪਰਿਪੁਣ੍ਣੰ। **ਸਮਾਦਿਨ੍ਨ**ਨ੍ਤਿ ਗਹਿਤੰ। ਤਦੇਤੰ ਯਥਾਦਿਟ੍ਠਿਯੰ ਠਿਤਕਾਯਕਮ੍ਮੰ, ਦਿਟ੍ਠਿਸਹਜਾਤੰ ਕਾਯਕਮ੍ਮੰ, ਦਿਟ੍ਠਾਨੁਲੋਮਿਕੰ ਕਾਯਕਮ੍ਮਨ੍ਤਿ ਤਿਵਿਧੰ ਹੋਤਿ। ਤਤ੍ਥ ''ਪਾਣੰ ਹਨਤੋ ਅਦਿਨ੍ਨੰ ਆਦਿਯਤੋ ਮਿਚ੍ਛਾਚਾਰੰ ਚਰਤੋ ਨਤ੍ਥਿ ਤਤੋਨਿਦਾਨੰ ਪਾਪੰ, ਨਤ੍ਥਿ ਪਾਪਸ੍ਸ ਆਗਮੋ''ਤਿ ਯੰ ਏਵੰਲਦ੍ਧਿਕਸ੍ਸ ਸਤੋ ਪਾਣਾਤਿਪਾਤ-ਅਦਿਨ੍ਨਾਦਾਨ-ਮਿਚ੍ਛਾਚਾਰਸਙ੍ਖਾਤੰ ਕਾਯਕਮ੍ਮੰ, ਇਦੰ **ਯਥਾਦਿਟ੍ਠਿਯੰ ਠਿਤਕਾਯਕਮ੍ਮੰ** ਨਾਮ। ''ਪਾਣੰ ਹਨਤੋ ਅਦਿਨ੍ਨੰ ਆਦਿਯਤੋ ਮਿਚ੍ਛਾਚਾਰੰ ਚਰਤੋ ਨਤ੍ਥਿ ਤਤੋਨਿਦਾਨੰ ਪਾਪੰ, ਨਤ੍ਥਿ ਪਾਪਸ੍ਸ ਆਗਮੋ''ਤਿ ਇਮਾਯ ਪਨ ਲਦ੍ਧਿਯਾ ਇਮਿਨਾ ਦਸ੍ਸਨੇਨ ਸਹਜਾਤੰ ਕਾਯਕਮ੍ਮੰ **ਦਿਟ੍ਠਿਸਹਜਾਤੰ ਕਾਯਕਮ੍ਮੰ** ਨਾਮ। ਤਦੇਵ ਪਨ ਸਮਤ੍ਤੰ ਸਮਾਦਿਨ੍ਨੰ ਗਹਿਤੰ ਪਰਾਮਟ੍ਠੰ **ਦਿਟ੍ਠਾਨੁਲੋਮਿਕੰ ਕਾਯਕਮ੍ਮੰ** ਨਾਮ। ਵਚੀਕਮ੍ਮਾਦੀਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਯਥਾ ਪਨੇਤ੍ਥ ''ਪਾਣੰ ਹਨਤੋ ਅਦਿਨ੍ਨੰ ਆਦਿਯਤੋ ਮਿਚ੍ਛਾਚਾਰੰ ਚਰਤੋ ਨਤ੍ਥਿ ਤਤੋਨਿਦਾਨੰ ਪਾਪ''ਨ੍ਤਿ ਯੋਜਨਾ ਕਤਾ, ਏਵੰ ਵਚੀਕਮ੍ਮਮਨੋਕਮ੍ਮੇਸੁ ''ਮੁਸਾ ਭਣਤੋ, ਪਿਸੁਣੰ ਕਥੇਨ੍ਤਸ੍ਸ, ਫਰੁਸੰ ਕਥੇਨ੍ਤਸ੍ਸ, ਸਮ੍ਫੰ ਪਲਪਨ੍ਤਸ੍ਸ, ਅਭਿਜ੍ਝਾਲੁਨੋ, ਬ੍ਯਾਪਨ੍ਨਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ, ਮਿਚ੍ਛਾਦਿਟ੍ਠਿਕਸ੍ਸ ਚ ਸਤੋ ਨਤ੍ਥਿ ਤਤੋਨਿਦਾਨੰ ਪਾਪ''ਨ੍ਤਿ ਯੋਜਨਾ ਕਾਤਬ੍ਬਾ।

ਯਾ ਚ ਚੇਤਨਾਤਿਆਦੀਸੁ ਦਿਟ੍ਠਿਸਹਜਾਤਾਵ ਚੇਤਨਾ **ਚੇਤਨਾ** ਨਾਮ, ਦਿਟ੍ਠਿਸਹਜਾਤਾਵ ਪਤ੍ਥਨਾ **ਪਤ੍ਥਨਾ** ਨਾਮ, ਚੇਤਨਾਪਤ੍ਥਨਾਨੰ ਵਸੇਨ ਚਿਤ੍ਤਟ੍ਠਪਨਾ **ਪਣਿਧਿ** ਨਾਮ, ਤੇਹਿ ਪਨ ਚੇਤਨਾਦੀਹਿ ਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਾ ਫਸ੍ਸਾਦਯੋ **ਸਙ੍ਖਾਰਾ** ਨਾਮ। **ਦਿਟ੍ਠਿ ਹਿਸ੍ਸ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਪਾਪਿਕਾ**ਤਿ ਯਸ੍ਮਾ ਤਸ੍ਸ ਪੁਗ੍ਗਲਸ੍ਸ ਦਿਟ੍ਠਿ ਪਾਪਿਕਾ ਲਾਮਿਕਾ। **ਨਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਰੋਪਿਤੰ। **ਉਪਾਦਿਯਤੀ**ਤਿ ਗਣ੍ਹਾਤਿ। **ਕਟੁਕਤ੍ਤਾਯਾ**ਤਿ ਇਦੰ ਪੁਰਿਮਸ੍ਸੇਵ ਵੇਵਚਨੰ।

''ਵਣ੍ਣਗਨ੍ਧਰਸੂਪੇਤੋ , ਅਮ੍ਬੋਯੰ ਅਹੁਵਾ ਪੁਰੇ।

ਤਮੇਵ ਪੂਜੰ ਲਭਮਾਨੋ, ਕੇਨਮ੍ਬੋ ਕਟੁਕਪ੍ਫਲੋ॥

''ਪੁਚਿਮਨ੍ਦੂਪਰਿਵਾਰੋ, ਅਮ੍ਬੋ ਤੇ ਦਧਿਵਾਹਨ।
ਮੂਲੰ ਮੂਲੇਨ ਸੰਸਟ੍ਠੰ, ਸਾਖਾ ਸਾਖਾ ਨਿਸੇਵਰੇ।
ਅਸਾਤਸਨ੍ਨਿਵਾਸੇਨ, ਤੇਨਮ੍ਬੋ ਕਟੁਕਪ੍ਫਲੋ''ਤਿ॥ (ਜਾ॰ ੧.੨.੭੧-੭੨) –

ਆਗਤਟ੍ਠਾਨੇ ਵਿਯ ਹਿ ਇਧਾਪਿ ਕਟੁਕਨ੍ਤਿ ਤਿਤ੍ਤਕੰ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ। **ਅਸਾਤਤ੍ਤਾਯਾ**ਤਿ ਅਮਧੁਰਤ੍ਤਾਯ।

ਇਮਸ੍ਮਿ ਪਨ ਬੀਜੂਪਮਸੁਤ੍ਤੇ ''ਦਿਟ੍ਠੀਤਿ ਨਿਯਤਮਿਚ੍ਛਾਦਿਟ੍ਠਿ ਗਹਿਤਾ''ਤਿ ਪੋਰਾਣਕਤ੍ਥੇਰਾ ਆਹੰਸੁ। ਤੰ ਪਨ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ''ਸਬ੍ਬਾਨਿਪਿ ਦ੍ਵਾਸਟ੍ਠਿ ਦਿਟ੍ਠਿਗਤਾਨਿ ਗਹਿਤਾਨੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਅਨਨ੍ਤਰਸੁਤ੍ਤੇ ''ਪਾਣਾਤਿਪਾਤਾ ਵਿਰਮਨ੍ਤਸ੍ਸ, ਅਦਿਨ੍ਨਾਦਾਨਾ ਵਿਰਮਨ੍ਤਸ੍ਸ, ਮਿਚ੍ਛਾਚਾਰਾ ਵਿਰਮਨ੍ਤਸ੍ਸ ਨਤ੍ਥਿ ਤਤੋਨਿਦਾਨੰ ਪੁਞ੍ਞ''ਨ੍ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਯਥਾਦਿਟ੍ਠਿਯੰ ਠਿਤਕਾਯਕਮ੍ਮਾਦੀਨਿ ਯੋਜੇਤ੍ਵਾ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾਨਿ। ਇਧ ਪਨ ਸਮ੍ਮਾਦਿਟ੍ਠਿਸਹਜਾਤਾ ਚਿਤ੍ਤੁਟ੍ਠਪਨਾਵ ਪਤ੍ਥਨਾਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਸਮ੍ਮਾਦਿਟ੍ਠਿ ਪਨੇਤ੍ਥ ਲੋਕਿਯਲੋਕੁਤ੍ਤਰਾ ਕਥਿਤਾ। ਸੇਸੰ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਉਤ੍ਤਾਨਤ੍ਥਮੇਵਾਤਿ।

ਦੁਤਿਯਵਗ੍ਗਵਣ੍ਣਨਾ।

੧੬. ਏਕਧਮ੍ਮਪਾਲ਼ਿ

(੧੬) ੩. ਏਕਧਮ੍ਮਪਾਲ਼ਿ-ਤਤਿਯਵਗ੍ਗਵਣ੍ਣਨਾ

੩੦੮. ਤਤਿਯਸ੍ਸ ਪਠਮੇ **ਮਿਚ੍ਛਾਦਿਟ੍ਠਿਕੋ**ਤਿ ਅਯਾਥਾਵਦਿਟ੍ਠਿਕੋ। **ਵਿਪਰੀਤਦਸ੍ਸਨੋ**ਤਿ ਤਾਯੇਵ ਮਿਚ੍ਛਾਦਿਟ੍ਠਿਯਾ ਵਿਪਰੀਤਦਸ੍ਸਨੋ। **ਸਦ੍ਧਮ੍ਮਾ ਵੁਟ੍ਠਾਪੇਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਦਸਕੁਸਲਕਮ੍ਮਪਥਧਮ੍ਮਤੋ ਵੁਟ੍ਠਾਪੇਤ੍ਵਾ। **ਅਸਦ੍ਧਮ੍ਮੇ ਪਤਿਟ੍ਠਾਪੇਤੀ**ਤਿ ਦਸਅਕੁਸਲਕਮ੍ਮਪਥਸਙ੍ਖਾਤੇ ਅਸਦ੍ਧਮ੍ਮੇ ਪਤਿਟ੍ਠਾਪੇਤਿ। **ਏਕਪੁਗ੍ਗਲੋ**ਤਿ ਚੇਤ੍ਥ ਛਹਿ ਸਤ੍ਥਾਰੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿੰ ਦੇਵਦਤ੍ਤੋ ਚ ਅਞ੍ਞੇ ਚ ਏਵਰੂਪਾ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ।

੩੦੯. ਦੁਤਿਯੇ **ਸਮ੍ਮਾਦਿਟ੍ਠਿਕੋ**ਤਿ ਯਾਥਾਵਦਿਟ੍ਠਿਕੋ। **ਅਵਿਪਰੀਤਦਸ੍ਸਨੋ**ਤਿ ਤਾਯੇਵ ਸਮ੍ਮਾਦਿਟ੍ਠਿਯਾ ਅਵਿਪਰੀਤਦਸ੍ਸਨੋ। **ਅਸਦ੍ਧਮ੍ਮਾ**ਤਿ ਦਸਅਕੁਸਲਕਮ੍ਮਪਥਤੋ। **ਸਦ੍ਧਮ੍ਮੇ**ਤਿ ਦਸਕੁਸਲਕਮ੍ਮਪਥਸਙ੍ਖਾਤੇ ਸਦ੍ਧਮ੍ਮੇ। **ਏਕਪੁਗ੍ਗਲੋ**ਤਿ ਚੇਤ੍ਥ ਅਨੁਪ੍ਪਨ੍ਨੇ ਬੁਦ੍ਧੇ ਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤੀ ਰਾਜਾ ਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁਬੋਧਿਸਤ੍ਤੋਤਿ ਏਵਮਾਦਯੋ ਲਬ੍ਭਨ੍ਤਿ, ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੇ ਬੁਦ੍ਧੇ ਬੁਦ੍ਧੋ ਚੇਵ ਬੁਦ੍ਧਸਾਵਕਾ ਚ।

੩੧੦. ਤਤਿਯੇ **ਮਿਚ੍ਛਾਦਿਟ੍ਠਿਪਰਮਾਨੀ**ਤਿ ਮਿਚ੍ਛਾਦਿਟ੍ਠਿ ਪਰਮਾ ਏਤੇਸਨ੍ਤਿ ਮਿਚ੍ਛਾਦਿਟ੍ਠਿਪਰਮਾਨਿ। ਪਞ੍ਚ ਹਿ ਆਨਨ੍ਤਰਿਯਕਮ੍ਮਾਨਿ ਮਹਾਸਾਵਜ੍ਜਾਨਿ ਨਾਮ, ਤੇਹਿਪਿ ਮਿਚ੍ਛਾਦਿਟ੍ਠਿਯੇਵ ਮਹਾਸਾਵਜ੍ਜਤਰਾਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। ਕਸ੍ਮਾ? ਤੇਸਞ੍ਹਿ ਪਰਿਚ੍ਛੇਦੋ ਅਤ੍ਥਿ। ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਹਿ ਆਨਨ੍ਤਰਿਯਕਮ੍ਮਾਨਿ ਨਿਰਯੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਾਪੇਨ੍ਤੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤਾਨਿ । ਸਙ੍ਘਭੇਦਕਮ੍ਮਮ੍ਪਿ ਨਿਰਯੇ ਕਪ੍ਪਟ੍ਠਿਤਿਕਮੇਵ ਹੋਤਿ। ਏਵਮੇਤੇਸੰ ਪਰਿਚ੍ਛੇਦੋ ਅਤ੍ਥਿ, ਕੋਟਿ ਪਞ੍ਞਾਯਤਿ। ਨਿਯਤਮਿਚ੍ਛਾਦਿਟ੍ਠਿਯਾ ਪਨ ਪਰਿਚ੍ਛੇਦੋ ਨਤ੍ਥਿ। ਸਾ ਹਿ ਵਟ੍ਟਸ੍ਸ ਮੂਲੰ, ਤਾਯ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਸ੍ਸ ਭਵਤੋ ਵੁਟ੍ਠਾਨੰ ਨਤ੍ਥਿ। ਯੇ ਤਸ੍ਸ ਸੋਤਬ੍ਬੰ ਮਞ੍ਞਨ੍ਤਿ, ਤੇਪਿ ਵਿਪ੍ਪਟਿਪਾਦੇਤਿ। ਤਾਯ ਚ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਸ੍ਸ ਨੇਵ ਸਗ੍ਗੋ ਅਤ੍ਥਿ ਨ ਮਗ੍ਗੋ। ਕਪ੍ਪਵਿਨਾਸੇ ਮਹਾਜਨੇ ਬ੍ਰਹ੍ਮਲੋਕੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੇਪਿ ਨਿਯਤਮਿਚ੍ਛਾਦਿਟ੍ਠਿਕੋ ਤਤ੍ਥ ਅਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਪਿਟ੍ਠਿਚਕ੍ਕਵਾਲ਼ੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਤਿ। ਕਿੰ ਪਨ ਪਿਟ੍ਠਿਚਕ੍ਕਵਾਲ਼ੰ ਨ ਝਾਯਤੀਤਿ? ਝਾਯਤਿ, ਤਸ੍ਮਿੰ ਝਾਯਮਾਨੇਪਿ ਏਸ ਆਕਾਸੇ ਏਕਸ੍ਮਿੰ ਓਕਾਸੇ ਪਚ੍ਚਤਿਯੇਵਾਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ।

੩੧੧. ਚਤੁਤ੍ਥੇ **ਮਕ੍ਖਲੀ**ਤਿ ''ਮਾ ਖਲੀ''ਤਿ ਵਚਨੰ ਉਪਾਦਾਯ ਏਵੰਲਦ੍ਧਨਾਮੋ ਤਿਤ੍ਥਕਰੋ। **ਨਦੀਮੁਖੇ**ਤਿ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨੰ ਨਦੀਨੰ ਸਮਾਗਤਟ੍ਠਾਨੇ। ਦੇਸਨਾਮਤ੍ਤਮੇਵੇਤੰ, ਦ੍ਵਿਨ੍ਨੰ ਕਨ੍ਦਰਾਨੰ, ਦ੍ਵਿਨ੍ਨੰ ਉਦਕਾਨੰ, ਸਮੁਦ੍ਦਸ੍ਸ ਚ, ਲੋਣਿਯਾ ਚ, ਸਮੁਦ੍ਦਸ੍ਸ ਚ ਨਦਿਯਾ ਚਾਤਿ ਏਤੇਸਮ੍ਪਿ ਯਸ੍ਸ ਕਸ੍ਸਚਿ ਸਮਾਗਤਟ੍ਠਾਨੰ, ਅਞ੍ਞਮ੍ਪਿ ਤਥਾਰੂਪੰ ਉਦਕੰ। **ਖਿਪ**ਨ੍ਤਿ ਕੁਮਿਨੰ। **ਉਡ੍ਡੇਯ੍ਯਜਾ**ਤਿ ਓਡ੍ਡੇਯ੍ਯਜ। ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਹਿ ਨਲੇਹਿ ਵਾ ਉਚ੍ਛੂਹਿ ਵਾ ਵੇਲੂਹਿ ਵਾ ਪਲਾਸਨ੍ਤਿਸਲਾਕਾਯ ਵਾ ਏਕੰ ਦ੍ਵੇ ਤਯੋ ਵਾ ਕੁਮ੍ਭੇ ਗਣ੍ਹਨਪ੍ਪਮਾਣਕੁਮਿਨੰ ਕਤ੍ਵਾ ਮੁਖਵਟ੍ਟਿਯਾ ਯੋਤ੍ਤੇਨ ਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਨਦੀਮੁਖੰ ਨੇਤ੍ਵਾ ਦ੍ਵੀਸੁ ਪਸ੍ਸੇਸੁ ਖਾਣੁਕੇ ਕੋਟ੍ਟੇਤ੍ਵਾ ਯੋਤ੍ਤੇਹਿ ਤਤ੍ਥ ਬਨ੍ਧਨ੍ਤਿ, ਤੰ ਸਨ੍ਧਾਯੇਤੰ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਤਸ੍ਮਿਞ੍ਹਿ ਪਵਿਟ੍ਠਸ੍ਸ ਖੁਦ੍ਦਕਸ੍ਸ ਮਚ੍ਛਸ੍ਸਾਪਿ ਮੋਕ੍ਖੋ ਨਤ੍ਥਿ। **ਅਨਯਾਯਾ**ਤਿ ਅਵਡ੍ਢਿਯਾ। **ਬ੍ਯਸਨਾਯਾ**ਤਿ ਵਿਨਾਸਾਯ। **ਮਕ੍ਖਲਿ ਮੋਘਪੁਰਿਸੋ**ਤਿ ਅਯੰ ਮਕ੍ਖਲਿ ਗੋਸਾਲੋ ਤੁਚ੍ਛਪੁਰਿਸੋ। **ਮਨੁਸ੍ਸਖਿਪ੍ਪੰ ਮਞ੍ਞੇ ਲੋਕੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੋ**ਤਿ ਮਹਾਜਨਸ੍ਸ ਸਗ੍ਗਮੋਕ੍ਖਗਮਨਮਗ੍ਗੇ ਤਤ੍ਥ ਗਮਨਨਿਵਾਰਣਤ੍ਥੰ ਮਨੁਸ੍ਸਕੁਮਿਨੰ ਵਿਯ ਲੋਕੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੋ।

੩੧੨. ਪਞ੍ਚਮਾਦੀਸੁ **ਦੁਰਕ੍ਖਾਤੇ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਧਮ੍ਮਵਿਨਯੇ**ਤਿ ਦੁਰਕ੍ਖਾਤਧਮ੍ਮਵਿਨਯੋ ਨਾਮ ਬਾਹਿਰਕਸਾਸਨੰ। ਤਤ੍ਥ ਹਿ ਸਤ੍ਥਾਪਿ ਅਸਬ੍ਬਞ੍ਞੂ ਹੋਤਿ, ਧਮ੍ਮੋਪਿ ਦੁਰਕ੍ਖਾਤੋ, ਗਣੋਪਿ ਦੁਪ੍ਪਟਿਪਨ੍ਨੋ। **ਯੋ ਚ ਸਮਾਦਪੇਤੀ**ਤਿ ਯੋ ਆਚਰਿਯਪੁਗ੍ਗਲੋ ਸਮਾਦਪੇਤਿ। **ਯਞ੍ਚ ਸਮਾਦਪੇਤੀ**ਤਿ ਯੰ ਅਨ੍ਤੇਵਾਸਿਕੰ ਸਮਾਦਪੇਤਿ। **ਯੋ ਚ ਸਮਾਦਪਿਤੋ ਤਥਤ੍ਤਾਯ ਪਟਿਪਜ੍ਜਤੀ**ਤਿ ਯੋ ਅਨ੍ਤੇਵਾਸਿਕੋ ਆਚਰਿਯੇਨ ਸਮਾਦਪਿਤੋ ਤਸ੍ਸ ਵਚਨੰ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਤਥਾਭਾਵਾਯ ਪਟਿਪਜ੍ਜਤਿ। **ਬਹੁੰ ਅਪੁਞ੍ਞੰ ਪਸਵਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਸਮਾਦਪਕੋ ਹਿ ਪਾਣਾਤਿਪਾਤਾਦੀਸੁ ਜਙ੍ਘਸਤੰ ਸਮਾਦਪੇਨ੍ਤੋ ਤੇਸੰ ਸਬ੍ਬੇਸਮ੍ਪਿ ਅਕੁਸਲੇਨ ਸਮਕਮੇਵ ਅਕੁਸਲੰ ਪਾਪੁਣਾਤਿ। ਤੇਨਾਹ – ''ਸਬ੍ਬੇ ਤੇ ਬਹੁੰ ਅਪੁਞ੍ਞੰ ਪਸਵਨ੍ਤੀ''ਤਿ।

੩੧੩. **ਸ੍ਵਾਕ੍ਖਾਤੇ**ਤਿ ਸੁਟ੍ਠੁ ਅਕ੍ਖਾਤੇ ਸੁਦੇਸਿਤੇ। ਏਵਰੂਪੇ ਹਿ ਧਮ੍ਮਵਿਨਯੇ ਸਤ੍ਥਾ ਚ ਸਬ੍ਬਞ੍ਞੂ ਹੋਤਿ, ਧਮ੍ਮੋ ਚ ਸ੍ਵਾਕ੍ਖਾਤੋ, ਗਣੋ ਚ ਸੁਪ੍ਪਟਿਪਨ੍ਨੋ। **ਸਬ੍ਬੇ ਤੇ ਬਹੁੰ ਪੁਞ੍ਞੰ ਪਸਵਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਸਮਾਦਪਕੋ ਹਿ ਭਿਕ੍ਖੁ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਪਵਿਟ੍ਠੋ ਦਿਸ੍ਵਾ ਯਾਗੁਭਤ੍ਤਾਦੀਨਿ ਸਮਾਦਪੇਨ੍ਤੋ ਸਬ੍ਬੇਸਮ੍ਪਿ ਦਾਯਕਾਨੰ ਕੁਸਲੇਨ ਸਮਕੰ ਕੁਸਲੰ ਪਾਪੁਣਾਤਿ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤੰ – ''ਬਹੁੰ ਪੁਞ੍ਞੰ ਪਸਵਨ੍ਤੀ''ਤਿ।

੩੧੪. **ਦਾਯਕੇਨ ਮਤ੍ਤਾ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬਾ**ਤਿ ਦਾਯਕਪੁਗ੍ਗਲੇਨ ਪਮਾਣੰ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬੰ, ਪਮਾਣੇਨ ਦਾਤਬ੍ਬੰ, ਪੂਰੇਤ੍ਵਾ ਅਤਿਰੇਕੰ ਨ ਦਾਤਬ੍ਬੰ। ਨ ਦਾਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਹਿ ਅਵਤ੍ਵਾ ਪਮਾਣਵਸੇਨ ਥੋਕੰ ਦਾਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਕਸ੍ਮਾ? ਪੂਰੇਤ੍ਵਾ ਅਤਿਰੇਕੇ ਦਿਨ੍ਨੇਪਿ ਹਿ ਅਤਿਰੇਕਾ ਮਨੁਸ੍ਸਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿ ਵਾ ਦਿਬ੍ਬਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿ ਵਾ ਨਿਬ੍ਬਾਨਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿ ਵਾ ਨਤ੍ਥਿ। **ਨੋ ਪਟਿਗ੍ਗਾਹਕੇਨਾ**ਤਿ ਪਟਿਗ੍ਗਾਹਕਸ੍ਸ ਪਨ ਮਤ੍ਤੰ ਜਾਨਿਤ੍ਵਾ ਪਟਿਗ੍ਗਹਣਕਿਚ੍ਚੰ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ। ਕਸ੍ਮਾ? ਤਸ੍ਸ ਹਿ ਮਤ੍ਤੰ ਞਤ੍ਵਾ ਪੂਰੇਤਬ੍ਬਾ ਮਤ੍ਤਪਟਿਗ੍ਗਹਣਮੂਲਿਕਾ ਅਪ੍ਪਿਚ੍ਛਪਟਿਪਦਾ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ। ਯਤ੍ਤਕੰ ਪਨ ਲਭਤਿ, ਤਤ੍ਤਕੰ ਗਹੇਤਬ੍ਬੰ। ਅਤਿਰੇਕਗ੍ਗਹਣਮੂਲੰ ਹਿਸ੍ਸ ਪੁਤ੍ਤਦਾਰਭਰਣੰ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ।

੩੧੫. **ਪਟਿਗ੍ਗਾਹਕੇਨ ਮਤ੍ਤਾ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬਾ**ਤਿ ਪਟਿਗ੍ਗਾਹਕਪੁਗ੍ਗਲੇਨ ਪਮਾਣੰ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬੰ। ਕਥੰ? ਤੇਨ ਹਿ ਦਾਯਕਸ੍ਸ ਵਸੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ, ਦੇਯ੍ਯਧਮ੍ਮਸ੍ਸ ਵਸੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ, ਅਤ੍ਤਨੋ ਥਾਮੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਯਦਿ ਹਿ ਦੇਯ੍ਯਧਮ੍ਮੋ ਬਹੁ ਹੋਤਿ, ਦਾਯਕੋ ਅਪ੍ਪੰ ਦਾਤੁਕਾਮੋ, ਦਾਯਕਸ੍ਸ ਵਸੇਨ ਅਪ੍ਪੰ ਗਣ੍ਹਿਤਬ੍ਬੰ। ਦੇਯ੍ਯਧਮ੍ਮੋ ਅਪ੍ਪੋ, ਦਾਯਕੋ ਬਹੁੰ ਦਾਤੁਕਾਮੋ, ਦੇਯ੍ਯਧਮ੍ਮਸ੍ਸ ਵਸੇਨ ਅਪ੍ਪੰ ਗਣ੍ਹਿਤਬ੍ਬੰ। ਦੇਯ੍ਯਧਮ੍ਮੋਪਿ ਬਹੁ, ਦਾਯਕੋਪਿ ਬਹੁੰ ਦਾਤੁਕਾਮੋ, ਅਤ੍ਤਨੋ ਥਾਮੰ ਞਤ੍ਵਾ ਪਮਾਣੇਨੇਵ ਗਣ੍ਹਿਤਬ੍ਬੰ। ਏਵੰ ਮਤ੍ਤੰ ਞਤ੍ਵਾ ਪਟਿਗ੍ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੋ ਹਿ ਅਪ੍ਪਿਚ੍ਛਪਟਿਪਦੰ ਪੂਰੇਤਿ। ਅਨੁਪ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਲਾਭੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੋ ਲਾਭੋ ਥਾਵਰੋਵ ਹੋਤਿ। ਅਪ੍ਪਸਨ੍ਨਾ ਪਸੀਦਨ੍ਤਿ, ਪਸਨ੍ਨਾਪਿ ਭਿਯ੍ਯੋ ਪਸਾਦਮਾਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ, ਮਹਾਜਨਸ੍ਸ ਚਕ੍ਖੁਭੂਤੋ ਹੋਤਿ, ਸਾਸਨੰ ਚਿਰਟ੍ਠਿਤਿਕੰ ਕਰੋਤਿ।

ਤਤ੍ਰਿਮਾਨਿ ਵਤ੍ਥੂਨਿ – ਰੋਹਣਜਨਪਦੇ ਕਿਰ ਕੁਟਿਮ੍ਬਿਯਵਿਹਾਰੇ ਏਕੋ ਦਹਰੋ ਦੁਬ੍ਭਿਕ੍ਖਸਮਯੇ ਤਸ੍ਮਿੰ ਗਾਮੇ ਏਕਸ੍ਸ ਕਮ੍ਮਕਾਰਸ੍ਸ ਗੇਹੇ ਭੁਞ੍ਜਨਤ੍ਥਾਯ ਕਟਚ੍ਛੁਭਤ੍ਤੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਗਮਨਤ੍ਥਾਯ ਚ ਕਟਚ੍ਛੁਭਤ੍ਤਮੇਵ ਲਭਤਿ। ਸੋ ਏਕਦਿਵਸੰ ਤਸ੍ਮਿੰ ਗੇਹੇ ਏਕੰ ਆਗਨ੍ਤੁਕੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ਏਕਮੇਵ ਕਟਚ੍ਛੁਭਤ੍ਤੰ ਗਣ੍ਹਿ। ਅਥਸ੍ਸ ''ਕੇਨ ਕਾਰਣੇਨਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਤਮਤ੍ਥੰ ਵਤ੍ਵਾ ਸੋ ਕੁਲਪੁਤ੍ਤੋ ਪਸੀਦਿਤ੍ਵਾ

‘‘ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਕੁਲੂਪਕਭਦਨ੍ਤੋ ਏਵਰੂਪੋ ਨਾਮਾ’’ਤਿ ਰਾਜਦ੍ਵਾਰੇ ਮਿਤ੍ਤਾਮਚ੍ਚਾਨਂ ਕਥੇਸਿ। ਤੇ ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਤਸ੍ਸ ਅਪ੍ਪਿਚ੍ਛਗੁਣੇ ਪਸਨ੍ਨਾ ਏਕਦਿਵਸੇਨੇਵ ਸਟ੍ਠਿ ਧੁਰਭਤ੍ਤਾਨਿ ਠਪੇਸੁਂ। ਏਵਂ **ਅਪ੍ਪਿਚ੍ਛੋ ਅਨੁਪ੍ਪਨ੍ਨਲਾਭਂ ਉਪ੍ਪਾਦੇਤਿ**।

ਸਦ੍ਧਾਤਿਸ੍ਸਮਹਾਰਾਜਾਪਿ ਚੂਲ਼ੁਪਟ੍ਠਾਕਂ ਤਿਸ੍ਸਾਮਚ੍ਚਂ ਵੀਮਂਸਿਤ੍ਵਾ ਤੇਨ ਏਕਂ ਤਿਤ੍ਤਿਰਂ ਪਚਾਪੇਤ੍ਵਾ ਆਹਰਾਪੇਸਿ। ਅਥ ਪਰਿਭੋਗਸਮਯੇ ‘‘ਅਗ੍ਗਂ ਦਤ੍ਵਾ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਅਟ੍ਠਕਸਾਲਪਰਿਵੇਣੇ ਮਹਾਥੇਰਸ੍ਸ ਭਣ੍ਡਗ੍ਗਾਹਸਾਮਣੇਰਸ੍ਸ ਤਿਤ੍ਤਿਰਮਂਸਂ ਦੇਨ੍ਤੋ ਤਸ੍ਮਿਂ ਥੋਕਂਯੇਵ ਪਟਿਗ੍ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੇ ਤਸ੍ਸ ਅਪ੍ਪਿਚ੍ਛਗੁਣੇ ਪਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ‘‘ਪਸਨ੍ਨੋਸ੍ਮਿ, ਤਾਤ, ਅਟ੍ਠ ਤੇ ਧੁਰਭਤ੍ਤਾਨਿ ਦੇਮੀ’’ਤਿ ਆਹ। ਮਹਾਰਾਜ, ਉਪਜ੍ਝਾਯਸ੍ਸ ਦੇਮੀਤਿ। ਅਪਰਾਨਿਪਿ ਅਟ੍ਠ ਦੇਮੀਤਿ। ਤਾਨਿ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਆਚਰਿਯਸ੍ਸ ਦੇਮੀਤਿ। ਅਪਰਾਨਿਪਿ ਅਟ੍ਠ ਦਮ੍ਮੀਤਿ। ਤਾਨਿ ਸਮਾਨੁਪਜ੍ਝਾਯਾਨਂ ਦਮ੍ਮੀਤਿ। ਅਪਰਾਨਿਪਿ ਅਟ੍ਠ ਦਮ੍ਮੀਤਿ। ਤਾਨਿ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਦਮ੍ਮੀਤਿ। ਅਪਰਾਨਿਪਿ ਅਟ੍ਠ ਦਮ੍ਮੀਤਿ। ਸਾਮਣੇਰੋ ਅਧਿਵਾਸੇਸਿ। ਏਵਮਸ੍ਸ **ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੋ ਲਾਭੋ ਥਾਵਰੋ ਹੋਤਿ।**

ਅਪ੍ਪਸਨ੍ਨਾ ਪਸੀਦਨ੍ਤੀਤਿ ਏਤ੍ਥਾਪਿ – ਦੀਘਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਕਿਰ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੇ ਭੋਜੇਨ੍ਤੋ ਪਞ੍ਚ ਪਞ੍ਚ ਭਤ੍ਤਸਰਕਾਨਿ ਦਤ੍ਵਾ ਸਨ੍ਤੁਪ੍ਪੇਤੁਂ ਨਾਸਕ੍ਖਿ। ਅਥੇਕਦਿਵਸਂ ‘‘ਸਮਣਾ ਕਿਰ ਨਾਮ ਅਪ੍ਪਿਚ੍ਛਾ’’ਤਿ ਕਥਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਵੀਮਂਸਨਤ੍ਥਾਯ ਭਤ੍ਤਂ ਗਾਹਾਪੇਤ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਭਤ੍ਤਕਿਚ੍ਚਕਰਣਵੇਲਾਯ ਵਿਹਾਰਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤਿਂਸਮਤ੍ਤੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਭੋਜਨਸਾਲਾਯਂ ਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤੇ ਦਿਸ੍ਵਾ ਏਕਂ ਭਤ੍ਤਸਰਕਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਸਙ੍ਘਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਅਗਮਾਸਿ। ਥੇਰੋ ਅਙ੍ਗੁਲਿਂ ਚਾਲੇਤ੍ਵਾ ਥੋਕਮੇਵ ਅਗ੍ਗਹੇਸਿ। ਏਤੇਨੇਵ ਨਿਯਾਮੇਨ ਏਕਂ ਭਤ੍ਤਸਰਕਂ ਸਬ੍ਬੇਸਂ ਸਮ੍ਪਾਪੁਣਿ। ਤਤੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ‘‘ਸਚ੍ਚੋਯੇਵ ਏਤੇਸਂ ਸਮਣਾਨਂ ਗੁਣੋ’’ਤਿ ਅਪ੍ਪਿਚ੍ਛਤਾਯ ਪਸਨ੍ਨੋ ਸਹਸ੍ਸਂ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਮਿਂਯੇਵ ਵਿਹਾਰੇ ਚੇਤਿਯਂ ਕਾਰੇਸਿ। ਏਵਂ ਅਪ੍ਪਸਨ੍ਨਾ ਪਸੀਦਨ੍ਤਿ।

ਪਸਨ੍ਨਾ ਭਿਯ੍ਯੋ ਪਸੀਦਨ੍ਤੀਤਿ ਏਤ੍ਥ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ ਕਿਞ੍ਚਿ ਨਤ੍ਥਿ। ਪਸਨ੍ਨਾਨਞ੍ਹਿ ਅਪ੍ਪਿਚ੍ਛਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਪਸਾਦੋ ਭਿਯ੍ਯੋ ਵਡ੍ਢਤਿਯੇਵ।

ਮਜ੍ਝਨ੍ਤਿਕਤਿਸ੍ਸਤ੍ਥੇਰਸਦਿਸੇ ਪਨ ਅਪ੍ਪਿਚ੍ਛੇ ਦਿਸ੍ਵਾ ਮਹਾਜਨੋ ਅਪ੍ਪਿਚ੍ਛੋ ਭਵਿਤੁਂ ਮਞ੍ਞਤੀਤਿ ਅਪ੍ਪਿਚ੍ਛੋ **ਮਹਾਜਨਸ੍ਸ ਚਕ੍ਖੁਭੂਤੋ** ਨਾਮ ਹੋਤਿ।

‘‘ਅਪ੍ਪਿਚ੍ਛਤਾ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਸਦ੍ਧਮ੍ਮਸ੍ਸ ਠਿਤਿਯਾ ਅਸਮ੍ਮੋਸਾਯ ਅਨਨ੍ਤਰਧਾਨਾਯ ਸਂਵਤ੍ਤਤੀ’’ਤਿ (ਅ॰ ਨਿ॰ ੧.੧੧੬-੧੨੯) ਵਚਨਤੋ ਪਨ ਅਪ੍ਪਿਚ੍ਛੋ **ਸਾਸਨਂ ਚਿਰਟ੍ਠਿਤਿਕਂ ਕਰੋਤਿ** ਨਾਮ।

ਨੇ ਦਾਯਕੇਨਾਤਿ ਸ੍ਵਾਕ੍ਖਾਤੇ ਧਮ੍ਮਵਿਨਯੇ ਪਨ ਦਾਯਕਸ੍ਸ ਪਮਾਣਂ ਞਤ੍ਵਾ ਦਾਤਬ੍ਬਕਿਚ੍ਚਂ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ। ਯਤ੍ਤਕੋ ਦੇਯ੍ਯਧਮ੍ਮੋ ਅਤ੍ਥਿ, ਤਤ੍ਤਕਂ ਅਵਤ੍ਥਰਿਤ੍ਵਾ ਦਾਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਅਵਤ੍ਥਰਿਤ੍ਵਾ ਦਿਨ੍ਨਕਾਰਣਾ ਹਿ ਏਸ ਮਨੁਸ੍ਸਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਂ, ਦਿਬ੍ਬਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਂ, ਨਿਬ੍ਬਾਨਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਞ੍ਚ ਅਵਤ੍ਥਰਿਤ੍ਵਾ ਉਤ੍ਤਰੁਤ੍ਤਰਿ ਪਣੀਤਪਣੀਤਮੇਵ ਲਭਤਿ।

੩੧੬. ਯੋ ਆਰਦ੍ਧਵੀਰਿਯੋ, ਸੋ ਦੁਕ੍ਖਂ ਵਿਹਰਤੀਤਿ ਪਞ੍ਚਾਤਪਤਪ੍ਪਨਮਰੁਪ੍ਪਪਾਤਪਤਨਾਦਿਚ੍ਚਾਨੁਪਰਿਵਤ੍ਤਨ-ਉਕ੍ਕੁਟਿਕਪ੍ਪਧਾਨਾਦੀਨਿ ਅਨੁਯੁਞ੍ਜਨ੍ਤੋ ਦਿਟ੍ਠੇ ਚੇਵ ਧਮ੍ਮੇ ਦੁਕ੍ਖਂ ਵਿਹਰਤਿ , ਤਸ੍ਸੇਵ ਬਾਹਿਰਸਮਯੇ ਸਮਾਦਿਨ੍ਨਸ੍ਸ ਤਪਚਰਣਸ੍ਸ ਵਿਪਾਕੇਨ ਨਿਰਯੇ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਸਮ੍ਪਰਾਯੇਪਿ ਦੁਕ੍ਖਂ ਵਿਹਰਤਿ।

੩੧੭. ਯੋ ਕੁਸੀਤੋ, ਸੋ ਦੁਕ੍ਖਂ ਵਿਹਰਤੀਤਿ ਅਯਮ੍ਪਿ ਦਿਟ੍ਠੇ ਧਮ੍ਮੇ ਚੇਵ ਸਮ੍ਪਰਾਯੇ ਚ ਦੁਕ੍ਖਂ ਵਿਹਰਤਿ। ਕਥਂ? ਯਸ੍ਸ ਹਿ ਪਬ੍ਬਜਿਤਕਾਲਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਯੋਨਿਸੋ ਮਨਸਿਕਾਰੋ ਨਤ੍ਥਿ, ਬੁਦ੍ਧਵਚਨਂ ਨ ਉਗ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਆਚਰਿਯੁਪਜ੍ਝਾਯਵਤ੍ਤਂ ਨ ਕਰੋਤਿ, ਚੇਤਿਯਙ੍ਗਣਬੋਧਿਯਙ੍ਗਣਵਤ੍ਤਂ ਨ ਕਰੋਤਿ। ਜਨਸ੍ਸ ਪਨ ਸਦ੍ਧਾਦੇਯ੍ਯਂ ਅਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਿਤਪਰਿਭੋਗੇਨ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਦਿਵਸਂ ਸੇਯ੍ਯਸੁਖਂ ਪਸ੍ਸਸੁਖਂ ਅਨੁਯੁਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਪਬੁਦ੍ਧਕਾਲੇ ਤਯੋ ਵਿਤਕ੍ਕੇ ਵਿਤਕ੍ਕੇਤਿ। ਸੋ ਕਤਿਪਾਹੇਨੇਵ ਭਿਕ੍ਖੁਭਾਵਾ ਚਵਤਿ? ਏਵਂ ਦਿਟ੍ਠਧਮ੍ਮੇ ਚ ਦੁਕ੍ਖਂ ਵਿਹਰਤਿ। ਪਬ੍ਬਜਿਤ੍ਵਾ ਪਨ ਸਮਣਧਮ੍ਮਸ੍ਸ ਸਮ੍ਮਾ ਅਕਤਤ੍ਤਾ ਚ –

‘‘ਕੁਸੋ ਯਥਾ ਦੁਗ੍ਗਹਿਤੋ, ਹਤ੍ਥਮੇਵਾਨੁਕਨ੍ਤਤਿ।
ਸਾਮਞ੍ਞਂ ਦੁਪ੍ਪਰਾਮਟ੍ਠਂ, ਨਿਰਯਾਯੁਪਕਡ੍ਢਤੀ’’ਤਿ॥ (ਧ॰ ਪ॰ ੩੧੧) –

ਅਪਾਯਸ੍ਮਿਂਯੇਵ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਂ ਗਣ੍ਹਤਿ। ਏਵਂ ਸਮ੍ਪਰਾਯੇਪਿ ਦੁਕ੍ਖਂ ਵਿਹਰਤਿ।

੩੧੮. **ਯੋ ਕੁਸੀਤੋ, ਸੋ ਸੁਖਂ ਵਿਹਰਤੀ**ਤਿ ਕਾਲੇਨ ਕਾਲਂ ਵੁਤ੍ਤਪ੍ਪਕਾਰੇ ਤਪਚਰਣੇ ਕਿਞ੍ਚਿ ਕਿਞ੍ਚਿ ਤਪਚਰਣਂ ਕਤ੍ਵਾ ਕਾਲੇਨ ਕਾਲਂ ਓਦਾਤਵਤ੍ਥਵਸਨੋ ਮਾਲਾਗਨ੍ਧਵਿਲੇਪਨਧਰੋ ਮਧੁਰਭੋਜਨਂ ਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤੋ ਮੁਦੁਕਾਸੁ ਸੇਯ੍ਯਾਸੁ ਸਯਨ੍ਤੋ ਦਿਟ੍ਠੇ ਧਮ੍ਮੇ ਚੇਵ ਸੁਖਂ ਵਿਹਰਤਿ ਸਮ੍ਪਰਾਯੇ ਚ। ਸੋ ਹਿ ਤਸ੍ਸ ਤਪਚਰਣਸ੍ਸ ਗਾਲ੍ਹਂ ਅਗ੍ਗਹਿਤਤ੍ਤਾ ਨਾਤਿਬਹੁਂ ਨਿਰਯੇ ਦੁਕ੍ਖਂ ਅਨੁਭਵਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਸਮ੍ਪਰਾਯੇ ਸੁਖਂ ਵਿਹਰਤਿ ਨਾਮ।

੩੧੯. **ਯੋ ਆਰਦ੍ਧਵੀਰਿਯੋ, ਸੋ ਸੁਖਂ ਵਿਹਰਤੀ**ਤਿ ਆਰਦ੍ਧਵੀਰਿਯੋ ਹਿ ਪਬ੍ਬਜਿਤਕਾਲਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਵਤ੍ਤੇਸੁ ਪਰਿਪੂਰਕਾਰੀ ਹੋਤਿ, ਬੁਦ੍ਧਵਚਨਂ ਉਗ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਯੋਨਿਸੋ ਮਨਸਿਕਾਰੇ ਕਮ੍ਮਂ ਕਰੋਤਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਵਤ੍ਤਪੂਰਣਞ੍ਚੇਵ ਉਗ੍ਗਹਿਤਬੁਦ੍ਧਵਚਨਞ੍ਚ ਸਮਣਧਮ੍ਮਕਿਰਿਯਞ੍ਚ ਆਵਜ੍ਜੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਚਿਤ੍ਤਂ ਪਸੀਦਤਿ। ਏਵਂ ਦਿਟ੍ਠੇਵ ਧਮ੍ਮੇ ਸੁਖਂ ਵਿਹਰਤਿ। ਦਿਟ੍ਠਧਮ੍ਮੇ ਪਨ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਾਪੁਣਿਤ੍ਤਂ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੋ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਭਵੇ ਖਿਪ੍ਪਾਭਿਞ੍ਞੋ ਹੋਤੀਤਿ ਸਮ੍ਪਰਾਯੇਪਿ ਸੁਖਂ ਵਿਹਰਤਿ ਨਾਮ।

੩੨੦. **ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ** , **ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤਕੋਪਿ ਗੂਥੋ ਦੁਗ੍ਗਨ੍ਧੋ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਇਦਂ ਸੁਤ੍ਤਂ ਅਟ੍ਠੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਯਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਕਤਰਅਟ੍ਠੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਯਨ੍ਤਿ? ਨਵਕਨਿਪਾਤੇ (ਅ॰ ਨਿ॰ ੯.੧੨) ਸਉਪਾਦਿਸੇਸਸੁਤ੍ਤ ਅਟ੍ਠੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਯਂ। ਤਥਾਗਤੋ ਹਿ ਤਂ ਅਤ੍ਥਂ ਕਥੇਨ੍ਤੋ – ‘‘ਨਵ ਪੁਗ੍ਗਲਾ ਨਿਰਯਤੋ ਮੁਤ੍ਤਾ, ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਯੋਨਿਤੋ ਮੁਤ੍ਤਾ, ਪੇਤ੍ਤਿਵਿਸਯਤੋ ਮੁਤ੍ਤਾ’’ਤਿ ਕਥੇਸਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਏਤਦਹੋਸਿ – ‘‘ਸਚੇ ਖੋ ਪਨ ਮੇ ਪੁਤ੍ਤਾ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਖੀਣਨਿਰਯਮ੍ਹਾ ਖੀਣਤਿਰਚ੍ਛਾਨਯੋਨਿਕਾ ਖੀਣਪੇਤ੍ਤਿਵਿਸਯਾ ਖੀਣਾਪਾਯਦੁਗ੍ਗਤਿਵਿਨਿਪਾਤਾਤਿ ਮਞ੍ਞਮਾਨਾ ਉਪਰਿਮਗ੍ਗਫਲਤ੍ਥਾਯ ਵਾਯਮਿਤੁਂ ਨ ਮਞ੍ਞੇਯ੍ਯੁਂ, ਤੇਸਂ ਸਂਵੇਗਂ ਜਨੇਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਸਂਵੇਗਜਨਨਤ੍ਥਂ ‘‘ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ’’ਤਿ ਇਮਂ ਸੁਤ੍ਤਮਾਰਭਿ। ਤਤ੍ਥ **ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤਕੋ**ਤਿ ਥੋਕਮਤ੍ਤਕੋ ਪਰਿਤ੍ਤਪ੍ਪਮਾਣੋ, ਅਨ੍ਤਮਸੋ ਕੁਸਗ੍ਗੇਨਪਿ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਉਪਸਿਙ੍ਘਿਯਮਾਨੋ ਦੁਗ੍ਗਨ੍ਧੋਵ ਹੋਤਿ। **ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤਕਮ੍ਪਿ ਭਵਂ ਨ ਵਣ੍ਣੇਮੀ**ਤਿ ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤਕਮ੍ਪਿ ਕਾਲਂ ਭਵੇ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਂ ਨ ਵਣ੍ਣਯਾਮਿ। ਇਦਾਨਿਸ੍ਸ ਉਪਮਂ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ ਆਹ – **ਅਨ੍ਤਮਸੋ ਅਚ੍ਛਰਾਸਙ੍ਘਾਤਮਤ੍ਤਮ੍ਪੀ**ਤਿ। ਸਬ੍ਬਨ੍ਤਿਮੇਨ ਪਰਿਚ੍ਛੇਦੇਨ ਦ੍ਵੇ ਅਙ੍ਗੁਲਿਯੋ ਏਕਤੋ ਕਤ੍ਵਾ ਪਹਰਣਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਕਾਲਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। ਸੇਸਂ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਉਤ੍ਤਾਨਤ੍ਥਮੇਵਾਤਿ।

ਤਤਿਯਵਗ੍ਗਵਣ੍ਣਨਾ।

੧੬. ਏਕਧਮ੍ਮਪਾਲ਼ਿ

(੧੬) ੪. ਏਕਧਮ੍ਮਪਾਲ਼ਿ-ਚਤੁਤ੍ਥਵਗ੍ਗਵਣ੍ਣਨਾ

੩੨੨. ਚਤੁਤ੍ਥਵਗ੍ਗਸ੍ਸ ਪਠਮੇ **ਜਮ੍ਬੁਦੀਪੇ**ਤਿ ਜਮ੍ਬੁਯਾ ਪਞ੍ਞਾਤੋ ਪਾਕਟੋ ਦੀਪੋਤਿ ਜਮ੍ਬੁਦੀਪੋ। ਇਮਸ੍ਸ ਕਿਰ ਦੀਪਸ੍ਸ ਸਞ੍ਞਾਣਭੂਤਾ ਯੋਜਨਸਤੁਬ੍ਬੇਧਾ ਪਣ੍ਣਾਸਯੋਜਨਸਾਖਾ ਪਞ੍ਚਦਸਯੋਜਨਾਵਟ੍ਟਕ੍ਖਨ੍ਧਾ ਹਿਮਵਨ੍ਤਪਬ੍ਬਤੇ ਜਾਤਾ ਕਪ੍ਪਟ੍ਠਾਯਿਨੀ ਮਹਾਜਮ੍ਬੂ ਨਾਮ ਅਤ੍ਥਿ, ਤਾਯ ਅਯਂ ਦੀਪੋ ਜਮ੍ਬੁਦੀਪੋਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਯਥਾ ਚ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਦੀਪੇ ਜਮ੍ਬੁਰੁਕ੍ਖੋ ਕਪ੍ਪਟ੍ਠਾਯੀ, ਤਥਾ ਅਪਰਗੋਯਾਨੇ ਕਦਮ੍ਬਰੁਕ੍ਖੋ, ਉਤ੍ਤਰਕੁਰੂਸੁ ਕਪ੍ਪਰੁਕ੍ਖੋ, ਪੁਬ੍ਬਵਿਦੇਹੇ ਸਿਰੀਸਰੁਕ੍ਖੋ, ਅਸੁਰਾਨਂ ਚਿਤ੍ਤਪਾਟਲਿਰੁਕ੍ਖੋ, ਸੁਪਣ੍ਣਾਨਂ ਸਿਮ੍ਬਲਿਰੁਕ੍ਖੋ , ਦੇਵਾਨਂ ਪਾਰਿਚ੍ਛਤ੍ਤਕੋਤਿ ਇਮੇਪਿ ਕਪ੍ਪਟ੍ਠਾਯਿਨੋਵ।

‘‘ਪਾਟਲੀ ਸਿਮ੍ਬਲੀ ਜਮ੍ਬੂ, ਦੇਵਾਨਂ ਪਾਰਿਚ੍ਛਤ੍ਤਕੋ।
ਕਦਮ੍ਬੋ ਕਪ੍ਪਰੁਕ੍ਖੋ ਚ, ਸਿਰੀਸੋ ਭਵਤਿ ਸਤ੍ਤਮੋ’’ਤਿ॥

ਆਰਾਮਰਾਮਣੇਯਜਕਨ੍ਤਿ ਪੁਪ੍ਫਾਰਾਮਫਲਾਰਾਮਾਨੰ ਰਾਮਣੇਯਜਕੰ ਵੇਲੁਵਨ-ਜੀਵਕਮ੍ਬਵਨ-ਜੇਤਵਨਪੁਬ੍ਬਾਰਾਮਸਦਿਸੰ। ਤੰ ਇਮਸ੍ਮਿੰ ਜਮ੍ਬੁਦੀਪੇ ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤਕੰ ਪਰਿਤ੍ਤਕੰ, ਨ ਬਹੁਕਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਸੇਸਪਦੇਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਏਤ੍ਥ **ਵਨਰਾਮਣੇਯਜਕ**ਨ੍ਤਿ ਨਾਗਵਨਸਾਲਵਨਚਮ੍ਪਕਵਨਾਦਿਸਦਿਸੰ ਵਙ੍ਕਪਬ੍ਬਤਹਿਮਵਨ੍ਤਪਬ੍ਬਤਪਦੇਸਾਦੀਸੁ ਅਰਞ੍ਞਵਨੰ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ। **ਭੂਮਿਰਾਮਣੇਯਜਕ**ਨ੍ਤਿ ਜੇਤਵਨਵਿਹਾਰਮਗਧਕ੍ਖੇਤ੍ਤਾਦਿਸਦਿਸੰ ਸਮੰ ਭੂਮਿਟ੍ਠਾਨੰ। **ਪੋਕ੍ਖਰਣਿਰਾਮਣੇਯਜਕ**ਨ੍ਤਿ ਜੇਤਵਨਪੋਕ੍ਖਰਣਿਗਗ੍ਗਰਾਪੋਕ੍ਖਰਣਿਸਦਿਸਾਨੰ ਵਟ੍ਟਚਤੁਰਸ੍ਸਦੀਘਵਙ੍ਕਾਦਿਸਣ੍ਠਾਨਾਨੰ ਪੋਕ੍ਖਰਣੀਨੰ ਸਨ੍ਨਿਵੇਸਨਟ੍ਠਾਨੰ। **ਉਕ੍ਕੂਲਵਿਕੂਲ**ਨ੍ਤਿ ਉਕ੍ਕੂਲਞ੍ਚ ਵਿਕੂਲਞ੍ਚ। ਤਤ੍ਥ ਉਕ੍ਕੂਲੰ ਉਨ੍ਨਤਟ੍ਠਾਨੰ, ਵਿਕੂਲੰ ਨਿਨ੍ਨਟ੍ਠਾਨੰ। **ਨਦੀਵਿਦੁਗ੍ਗ**ਨ੍ਤਿ ਨਦੀਨੰ ਭਿਨ੍ਨਟ੍ਠਾਨੰ ਤੰ ਦੁਗ੍ਗਮਤ੍ਤਾ ਨਦੀਵਿਦੁਗ੍ਗਨ੍ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। **ਖਾਣੁਕਣ੍ਟਕਟ੍ਠਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਤਤ੍ਥਜਾਤਕਾਨਞ੍ਞੇਵ ਆਹਰਿਯਮਾਨਾਨਞ੍ਚ ਖਾਣੁਕਣ੍ਟਕਾਦੀਨੰ ਪਤਿਟ੍ਠਾਨਟ੍ਠਾਨੰ। **ਪਬ੍ਬਤਵਿਸਮ**ਨ੍ਤਿ ਗਿਰਿਵਿਸਮੰ। **ਯੇ ਓਦਕਾ**ਤਿ ਯੇ ਚ ਉਦਕੇ ਜਾਯਨ੍ਤਿ, ਤੇਯੇਵ ਬਹੁਤਰਾ। ਇਤੋ ਕਿਰ ਸੁਵਣ੍ਣਭੂਮਿ ਸਤ੍ਤਮਤ੍ਤਾਨਿ ਯੋਜਨਸਤਾਨਿ ਹੋਤਿ, ਏਕੇਨ ਵਾਤੇਨ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੀ ਨਾਵਾ ਸਤ੍ਤਹਿ ਅਹੋਰਤ੍ਤੇਹਿ ਗਚ੍ਛਤਿ। ਅਥੇਕਸ੍ਮਿੰ ਸਮਯੇ ਏਵੰ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੀ ਨਾਵਾ ਸਤ੍ਤਾਹਮ੍ਪਿ ਨਨ੍ਦਿਯਾਵਟ੍ਟਮਚ੍ਛਪਿਟ੍ਠੇਨੇਵ ਗਤਾ। ਏਵੰ ਓਦਕਾਨੰ ਸਤ੍ਤਾਨੰ ਬਹੁਭਾਵੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

ਅਪਿਚ ਥਲਟ੍ਠਾਨਸ੍ਸ ਪਰਿਤ੍ਤਭਾਵੇਨ ਉਦਕਸ੍ਸ ਚ ਬਹੁਭਾਵੇਨਾਪਿ ਅਯਮਤ੍ਥੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਯਥਾ ਹਿ ਮਹਾਤਲਾਕੇ ਏਕੋਵ ਉਪ੍ਪਲਗਚ੍ਛੋ ਅਸ੍ਸ, ਤਸ੍ਸ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਚ ਪਣ੍ਣਾਨਿ, ਮਜ੍ਝੇ ਚ ਏਕੰ ਉਪ੍ਪਲਮਕੁਲੰ ਅਸ੍ਸ। ਏਵਮੇਵੰ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਪਣ੍ਣਾਨਿ ਵਿਯ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਦੀਪਾ, ਮਜ੍ਝੇ ਉਪ੍ਪਲਮਕੁਲੰ ਵਿਯ ਸਿਨੇਰੁਪਬ੍ਬਤੋ, ਸੇਸੰ ਉਦਕੰ ਵਿਯ ਉਦਕਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤੋ ਓਕਾਸੋ। ਤਸ੍ਸ ਮਹਨ੍ਤਭਾਵੋ ਇਦ੍ਧਿਮਨ੍ਤਾਨੰ ਪਾਕਟੋ ਹੋਤਿ। ਤੇਸਞ੍ਹਿ ਆਕਾਸੇਨ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਾਨੰ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਮਹਾਦੀਪਾ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਪਣ੍ਣਾਨਿ ਵਿਯ ਉਪਟ੍ਠਹਨ੍ਤਿ, ਸਿਨੇਰੁਪਬ੍ਬਤੋ ਮਜ੍ਝੇ ਉਪ੍ਪਲਮਕੁਲੰ ਵਿਯ, ਸੇਸੰ ਉਦਕੰ ਵਿਯ ਉਦਕਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤੋ ਓਕਾਸੋ। ਏਵੰ ਮਹਨ੍ਤੇ ਉਦਕੇ ਜਾਤਤ੍ਤਾ ਓਦਕਾਵ ਬਹੁਤਰਾ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ।

੩੨੩. ਦੁਤਿਯਾਦੀਸੁ **ਅਞ੍ਞਤ੍ਰ ਮਨੁਸ੍ਸੇਹੀ**ਤਿ ਇਧ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਅਪਾਯਾ ਅਞ੍ਞਤ੍ਰ ਮਨੁਸ੍ਸੇਹੀਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤਾ।

ਮਜ੍ਝਿਮੇਸੁ ਜਨਪਦੇਸੂਤਿ ‘‘ਪੁਰਤ੍ਥਿਮਾਯ ਦਿਸਾਯ ਗਜਙ੍ਗਲੰ ਨਾਮ ਨਿਗਮੋ, ਤਸ੍ਸ ਪਰੇਨ ਮਹਾਸਾਲਾ, ਤਤੋ ਪਰਾ ਪਚ੍ਚਨ੍ਤਿਮਾ ਜਨਪਦਾ, ਓਰਤੋ ਮਜ੍ਝੇ। ਪੁਰਤ੍ਥਿਮਦਕ੍ਖਿਣਾਯ ਦਿਸਾਯ ਸਲ੍ਲਵਤੀ ਨਾਮ ਨਦੀ, ਤਤੋ ਪਰਾ ਪਚ੍ਚਨ੍ਤਿਮਾ ਜਨਪਦਾ, ਓਰਤੋ ਮਜ੍ਝੇ। ਦਕ੍ਖਿਣਾਯ ਦਿਸਾਯ ਸੇਤਕਣ੍ਣਿਕੰ ਨਾਮ ਨਿਗਮੋ, ਤਤੋ ਪਰਾ ਪਚ੍ਚਨ੍ਤਿਮਾ ਜਨਪਦਾ, ਓਰਤੋ ਮਜ੍ਝੇ। ਪਚ੍ਛਿਮਾਯ ਦਿਸਾਯ ਥੂਣੰ ਨਾਮ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਗਾਮੋ, ਤਤੋ ਪਰਾ ਪਚ੍ਚਨ੍ਤਿਮਾ ਜਨਪਦਾ, ਓਰਤੋ ਮਜ੍ਝੇ। ਉਤ੍ਤਰਾਯ ਦਿਸਾਯ ਉਸੀਰਦ੍ਧਜੋ ਨਾਮ ਪਬ੍ਬਤੋ, ਤਤੋ ਪਰਾ ਪਚ੍ਚਨ੍ਤਿਮਾ ਜਨਪਦਾ, ਓਰਤੋ ਮਜ੍ਝੇ’’ਤਿ (ਮਹਾਵ॰ ੨੫੯) ਏਵੰ ਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਨੇ ਜਨਪਦੇਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਅਯਞ੍ਹਿ ਜਨਪਦੋ ਮੁਦਿਙ੍ਗਸਣ੍ਠਾਨੋ ਉਜੁਕੇਨ ਕਤ੍ਥਚਿ ਅਸੀਤਿਯੋਜਨੋ ਹੋਤਿ, ਕਤ੍ਥਚਿ ਯੋਜਨਸਤਿਕੋ, ਕਤ੍ਥਚਿ ਦ੍ਵਿਯੋਜਨਸਤਿਕੋ, ਮਜ੍ਝੇਨ ਪਨ ਤਿਯੋਜਨਸਤਿਕੋ, ਪਰਿਯਨ੍ਤਪਰਿਕ੍ਖੇਪੇਨ ਨਵਮਤ੍ਤਯੋਜਨਸਤਿਕੋ ਹੋਤਿ। ਏਤ੍ਤਕੇ ਠਾਨੇ ਬੁਦ੍ਧਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧਾ ਮਹਾਸਾਵਕਾ ਬੁਦ੍ਧੁਪਟ੍ਠਾਕਾ ਬੁਦ੍ਧਸਾਵਕਾ ਬੁਦ੍ਧਮਾਤਾ ਬੁਦ੍ਧਪਿਤਾ ਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤੀ ਰਾਜਾਤਿ ਇਮੇ ਸਤ੍ਤਾ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਨ੍ਤਿ। ਅਪਿਚ ਉਪਾਦਾਯੁਪਾਦਾਯਾਪਿ ਮਜ੍ਝਿਮਪਦੇਸੋ ਲਬ੍ਭਤਿ। ਸਕਲੋਪਿ ਹਿ ਜਮ੍ਬੁਦੀਪੋ ਮਜ੍ਝਿਮਪਦੇਸੋ ਨਾਮ, ਸੇਸਦੀਪਾ ਪਚ੍ਚਨ੍ਤਿਮਾ ਜਨਪਦਾ। ਤਮ੍ਬਪਣ੍ਣਿਦੀਪੇ ਅਨੁਰਾਧਪੁਰੰ ਮਜ੍ਝਿਮਪਦੇਸੋ ਨਾਮ, ਸੇਸੋ ਪਚ੍ਚਨ੍ਤੋਤਿ ਏਵੰ ਨਯੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

੩੨੪. ਪਞ੍ਞਵਨ੍ਤੋ ਅਜਲ਼ਾ ਅਨੇਲ਼ਮੂਗਾਤਿ ਏਤ੍ਥ ਕਮ੍ਮਸ੍ਸਕਤਪਞ੍ਞਾ, ਝਾਨਪਞ੍ਞਾ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਪਞ੍ਞਾ, ਮਗ੍ਗਪਞ੍ਞਾ, ਫਲਪਞ੍ਞਾਤਿ ਏਤਾਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਾ ਪਞ੍ਞਵਨ੍ਤੋ ਨਾਮ, ਅਮੂਲ੍ਹਾ ਅਜਲ਼ਾ ਨਾਮ। ਯੇਸੰ ਏਲ਼ਾ ਮੁਖਤੋ ਨ ਗਲਤਿ, ਤੇ ਅਨੇਲ਼ਮੂਗਾ ਨਾਮ, ਅਨੇਲ਼ਮੁਖਾ ਨਿਦ੍ਦੋਸਮੁਖਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਪਟਿਬਲਾ**ਤਿ ਸਮਤ੍ਥਾ, ਕਾਯਬਲੇਨ ਚੇਵ ਞਾਣਬਲੇਨ ਚ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਾ। **ਅਤ੍ਥਮਞ੍ਞਾਤੁ**ਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥਾਨਤ੍ਥੰ ਕਾਰਣਾਕਾਰਣੰ ਜਾਨਿਤੁੰ। **ਦੁਪ੍ਪਞ੍ਞਾ**ਤਿ ਅਪ੍ਪਞ੍ਞਾ ਨਿਪ੍ਪਞ੍ਞਾ। **ਜਲ਼ਾ**ਤਿ ਮਨ੍ਦਾ ਮੋਮੂਹਾ।

੩੨੫. ਅਰਿਯੇਨ ਪਞ੍ਞਾਚਕ੍ਖੁਨਾਤਿ ਸਹਵਿਪਸ੍ਸਨੇਨ ਮਗ੍ਗੇਨ। **ਅਵਿਜ੍ਜਾਗਤਾ**ਤਿ ਅਵਿਜ੍ਜਨ੍ਧਕਾਰੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਾ।

੩੨੬. ਯੇ ਲਭਨ੍ਤਿ ਤਥਾਗਤਂ ਦਸ੍ਸਨਾਯਾਤਿ ਯੇ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਗੁਣੇ ਜਾਨਿਤ੍ਵਾ ਤਥਾਗਤਂ ਚਕ੍ਖੁਵਿਞ੍ਞਾਣੇਨ ਪਸ੍ਸਿਤੁਂ ਲਭਨ੍ਤਿ।

੩੨੭. ਤਥਾਗਤਪ੍ਪਵੇਦਿਤਨ੍ਤਿ ਤਥਾਗਤੇਨ ਪਵੇਦਿਤਂ ਪਕਾਸੇਤ੍ਵਾ ਕਥਿਤਂ। **ਸਵਨਾਯਾ**ਤਿ ਸੋਤਵਿਞ੍ਞਾਣੇਨ ਸੋਤੁਂ।

੩੨੮. ਧਾਰੇਨ੍ਤੀਤਿ ਨ ਪਮ੍ਮੁਸ੍ਸਨ੍ਤਿ।

੩੨੯. ਧਾਤਾਨਂ ਧਮ੍ਮਾਨਂ ਅਤ੍ਥਂ ਉਪਪਰਿਕ੍ਖਨ੍ਤੀਤਿ ਪਗੁਣਾਯ ਪਾਲ਼ਿਯਾ ਅਤ੍ਥਾਨਤ੍ਥਂ ਉਪਪਰਿਕ੍ਖਨ੍ਤਿ।

੩੩੦. ਅਤ੍ਥਮਞ੍ਞਾਯ ਧਮ੍ਮਮਞ੍ਞਾਯਾਤਿ ਅਟ੍ਠਕਥਞ੍ਚ ਪਾਲ਼ਿਞ੍ਚ ਜਾਨਿਤ੍ਵਾ। **ਧਮ੍ਮਾਨੁਧਮ੍ਮਂ ਪਟਿਪਜ੍ਜਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਅਨੁਲੋਮਪਟਿਪਦਂ ਪੂਰੇਨ੍ਤਿ।

੩੩੧. ਸਂਵੇਜਨੀਯੇਸੁ ਠਾਨੇਸੂਤਿ ਸਂਵੇਗਜਨਕੇਸੁ ਕਾਰਣੇਸੁ। **ਸਂਵਿਜ੍ਜਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਸਂਵੇਗਂ ਆਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ।

੩੩੨. ਯੋਨਿਸੋ ਪਦਹਨ੍ਤੀਤਿ ਉਪਾਯੇਨ ਪਧਾਨਵੀਰਿਯਂ ਕਰੋਨ੍ਤਿ।

੩੩੩. ਵਵਸ੍ਸਗ੍ਗਾਰਮ੍ਮਣਨ੍ਤਿ ਵਵਸ੍ਸਗ੍ਗੋ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਨਿਬ੍ਬਾਨਂ, ਤਂ ਆਰਮ੍ਮਣਂ ਕਰਿਤ੍ਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਲਭਨ੍ਤਿ ਸਮਾਧਿ**ਨ੍ਤਿ ਮਗ੍ਗਸਮਾਧਿਞ੍ਚ ਫਲਸਮਾਧਿਞ੍ਚ ਪਾਪੁਣਨ੍ਤਿ।

੩੩੪. ਅਨ੍ਨਗ੍ਗਰਸਗ੍ਗਾਨਨ੍ਤਿ ਉਤ੍ਤਮਨ੍ਨਾਨਞ੍ਚ ਉਤ੍ਤਮਰਸਾਨਞ੍ਚ। **ਉਞ੍ਛੇਨ ਕਪਾਲਾਭਤੇਨ ਯਾਪੇਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਉਞ੍ਛਾਚਾਰੇਨ ਵਨਮੂਲਫਲਾਫਲੇਨ ਵਾ ਕਪਾਲੇਨ ਆਭਤਭਤ੍ਤੇਨ ਵਾ ਯਾਪੇਨ੍ਤਿ। ਏਤ੍ਥ ਚ ਯੋ ਕਸ੍ਸਚਿਦੇਵ ਖਾਦਨੀਯਸ੍ਸ ਭੋਜਨੀਯਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥਾਯ ਚਿਤ੍ਤੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੇ ਤਂਖਣਂਯੇਵ ਨ ਤਂ ਲਭਤਿ, ਅਯਂ ਅਨ੍ਨਗ੍ਗਰਸਗ੍ਗਾਨਂ ਨ ਲਾਭੀ ਨਾਮ। ਯਸ੍ਸਪਿ ਤਂਖਣਂਯੇਵ ਲਭਿਤ੍ਵਾ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਵਣ੍ਣਗਨ੍ਧਰਸਾ ਅਮਨਾਪਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਅਯਮ੍ਪਿ ਅਨ੍ਨਗ੍ਗਰਸਗ੍ਗਾਨਂ ਨ ਲਾਭੀ ਨਾਮ। ਯਸ੍ਸ ਪਨ ਵਣ੍ਣਗਨ੍ਧਰਸਾ ਪਟਿਲਭਨ੍ਤਿ, ਮਨਾਪਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਅਯਂ ਅਨ੍ਨਗ੍ਗਰਸਗ੍ਗਾਨਂ ਲਾਭੀ ਨਾਮ। ਸੋ ਉਤ੍ਤਮਕੋਟਿਯਾ ਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤੀ ਰਾਜਾ, ਹੇਟ੍ਠਿਮਕੋਟਿਯਾ ਧਮ੍ਮਾਸੋਕੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਸਙ੍ਖੇਪਤੋ ਹਿ ਯਸ੍ਸ ਭਤ੍ਤਸ੍ਸ ਏਕਪਾਤਿ ਸਤਸਹਸ੍ਸਂ ਅਗ੍ਘਤਿ, ਇਦਂ ਅਨ੍ਨਗ੍ਗਰਸਗ੍ਗਂ ਨਾਮ। ਯਂ ਪਨ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਂ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਚਰਨ੍ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਉਤ੍ਤਮਪਣੀਤਂ ਭਤ੍ਤਂ ਦੇਨ੍ਤਿ, ਇਦਂ ਕਿਂ ਨਾਮਾਤਿ? ਇਦਂ ਉਞ੍ਛੇਨ ਕਪਾਲਾਭਤੇਨ ਯਾਪੇਨ੍ਤੇ ਉਪਾਦਾਯ ਅਨ੍ਨਗ੍ਗਰਸਗ੍ਗਂ ਨਾਮ ਵੁਚ੍ਚਤੀਤਿ।

੩੩੫. ਅਤ੍ਥਰਸਸ੍ਸਾਤਿਆਦੀਸੁ ਅਤ੍ਥਰਸੋ ਨਾਮ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਸਾਮਞ੍ਞਫਲਾਨਿ, ਧਮ੍ਮਰਸੋ ਨਾਮ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਮਗ੍ਗਾ, ਵਿਮੁਤ੍ਤਿਰਸੋ ਨਾਮ ਅਮਤਨਿਬ੍ਬਾਨਂ। ਸੇਸਂ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਉਤ੍ਤਾਨਤ੍ਥਮੇਵਾਤਿ।

ਚਤੁਤ੍ਥਵਗ੍ਗਵਣ੍ਣਨਾ।

ਜਮ੍ਬੁਦੀਪਪੇਯ੍ਯਾਲੋ ਨਿਟ੍ਠਿਤੋ।

੧੭. ਪਸਾਦਕਰਧਮ੍ਮਵਗ੍ਗਵਣ੍ਣਨਾ

੩੬੬. **ਅਦ੍ਧਮਿਦ**ਨ੍ਤਿਆਦੀਸੁ **ਅਦ੍ਧ**ਨ੍ਤਿ ਏਕੰਸਾਧਿਵਚਨਮੇਤੰ, ਅਦ੍ਧਾ ਇਦੰ ਲਾਭਾਨੰ, ਏਕੰਸੋ ਏਸ ਲਾਭਾਨਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ। **ਯਦਿਦੰ ਆਰਞ੍ਞਿਕਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਯੋ ਏਸ ਆਰਞ੍ਞਿਕਭਾਵੋ। ਇਦੰ ਵੁਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ – ਆਰਞ੍ਞਿਕਭਾਵੋ ਨਾਮ ਲਾਭਾਨੰ ਏਕੰਸੋ ਅਵਸ੍ਸਭਾਵਿਤਾ ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਆਰਞ੍ਞਿਕੇਨ ਲਾਭੰ ਨ ਲਭਿਤੁਨ੍ਤਿ। ਆਰਞ੍ਞਿਕੋ ਹਿ ਭਿਕ੍ਖੁ ''ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਰਞ੍ਞਵਾਸਸ੍ਸ ਅਨੁਚ੍ਛਵਿਕੰ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਪਾਪਕੰ ਨਾਮ ਨ ਕਰੋਤਿ, ਅਥਸ੍ਸ ''ਆਰਞ੍ਞਿਕੋ ਅਯੰ ਭਿਕ੍ਖੂ''ਤਿ ਸਞ੍ਜਾਤਗਾਰਵੋ ਮਹਾਜਨੋ ਚਤੁਪਚ੍ਚਯੇਨ ਪੂਜੰ ਕਰੋਤਿ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤੰ – ''ਅਦ੍ਧਮਿਦੰ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਲਾਭਾਨੰ ਯਦਿਦੰ ਆਰਞ੍ਞਿਕਤ੍ਤ''ਨ੍ਤਿ। ਸੇਸਪਦੇਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਏਤ੍ਥ ਪਨ **ਬਾਹੁਸਚ੍ਚ**ਨ੍ਤਿ ਬਹੁਸ੍ਸੁਤਭਾਵੋ। **ਥਾਵਰੇਯ੍ਯ**ਨ੍ਤਿ ਚਿਰਪਬ੍ਬਜਿਤਤ੍ਤਾ ਥਾਵਰਪ੍ਪਤ੍ਤਭਾਵੋ। **ਆਕਪ੍ਪਸਮ੍ਪਦਾ**ਤਿ ਚੀਵਰਗ੍ਗਹਣਾਦਿਨੋ ਆਕਪ੍ਪਸ੍ਸ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿ। **ਪਰਿਵਾਰਸਮ੍ਪਦਾ**ਤਿ ਸੁਚਿਪਰਿਵਾਰਤਾ। **ਕੋਲਪੁਤ੍ਤੀ**ਤਿ ਕੁਲਪੁਤ੍ਤਭਾਵੋ। **ਵਣ੍ਣਪੋਕ੍ਖਰਤਾ**ਤਿ ਸਮ੍ਪਨ੍ਨਰੂਪਤਾ। **ਕਲ੍ਯਾਣਵਾਕ੍ਕਰਣਤਾ**ਤਿ ਵਚਨਕਿਰਿਯਾਯ ਮਧੁਰਭਾਵੋ। **ਅਪ੍ਪਾਬਾਧਤਾ**ਤਿ ਆਰੋਗ੍ਯਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿ। ਅਰੋਗੋ ਹਿ ਭਿਕ੍ਖੁ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਰੀਰਕਲ੍ਯਾਣਤਾਯ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਧੁਰੇ ਚ ਗਨ੍ਥਧੁਰੇ ਚ ਪਰਿਪੂਰਕਾਰੀ ਹੋਤਿ, ਤੇਨਸ੍ਸ ਲਾਭੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤੀਤਿ।

ਸੋਲ਼ਸ ਪਸਾਦਕਰਧਮ੍ਮਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੧੮. ਅਪਰਅਚ੍ਛਰਾਸਙ੍ਘਾਤਵਗ੍ਗਵਣ੍ਣਨਾ

੩੮੨. ਅਚ੍ਛਰਾਸਙ੍ਘਾਤਮਤ੍ਤਮ੍ਪੀਤਿ ਇਦਮ੍ਪਿ ਸੁਤ੍ਤੰ ਅਗ੍ਗਿਕ੍ਖਨ੍ਧੂਪਮਅਟ੍ਠੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਯੰਯੇਵ (ਅ॰ ਨਿ॰ ੭.੭੨) ਵੁੱਤੰ। ਅਪ੍ਪਨਾਪ੍ਪਤ੍ਤਾਯ ਹਿ ਮੇਤ੍ਤਾਯ ਵਿਪਾਕੇ ਕਥਾਯੇਵ ਨਤ੍ਥਿ। ਤਸ੍ਮਾਯੇਵ ਅਟ੍ਠੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਯਾ ਅਯੰ ਦੇਸਨਾ ਆਰਦ੍ਧਾਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਤਤ੍ਥ **ਪਠਮ**ਨ੍ਤਿ ''ਗਣਨਾਨੁਪੁਬ੍ਬਤਾ ਪਠਮੰ, ਇਦੰ ਪਠਮੰ ਸਮਾਪਜ੍ਜਤੀਤਿ ਪਠਮ''ਨ੍ਤਿ ਵਿਭਙ੍ਗੇ (ਵਿਭ॰ ੫੬੮) ਵੁੱਤਤ੍ਥਮੇਵ। **ਝਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਝਾਨੰ ਨਾਮ ਦੁਵਿਧੰ ਆਰਮ੍ਮਣੂਪਨਿਜ੍ਝਾਨਞ੍ਚ ਲਕ੍ਖਣੂਪਨਿਜ੍ਝਾਨਞ੍ਚਾਤਿ। ਤਤ੍ਥ **ਆਰਮ੍ਮਣੂਪਨਿਜ੍ਝਾਨੰ** ਨਾਮ ਅਟ੍ਠ ਸਮਾਪਤ੍ਤਿਯੋ। ਤਾ ਹਿ ਪਥਵੀਕਸਿਣਾਦਿਨੋ ਆਰਮ੍ਮਣਸ੍ਸ ਉਪਨਿਜ੍ਝਾਨਤੋ ਆਰਮ੍ਮਣੂਪਨਿਜ੍ਝਾਨਨ੍ਤਿ ਵੁੱਚ੍ਚਨ੍ਤਿ। **ਲਕ੍ਖਣੂਪਨਿਜ੍ਝਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਮਗ੍ਗਫਲਾਨਿ। ਵਿਪਸ੍ਸਨਾ ਹਿ ਅਨਿਚ੍ਚਾਦਿਵਸੇਨ ਸਙ੍ਖਾਰਲਕ੍ਖਣਸ੍ਸ ਉਪਨਿਜ੍ਝਾਨਤੋ ਲਕ੍ਖਣੂਪਨਿਜ੍ਝਾਨੰ ਨਾਮ, ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਯ ਪਨ ਲਕ੍ਖਣੂਪਨਿਜ੍ਝਾਨਕਿਚ੍ਚੰ ਮਗ੍ਗੇਨ ਸਿਜ੍ਝਤੀਤਿ ਮਗ੍ਗੋ ਲਕ੍ਖਣੂਪਨਿਜ੍ਝਾਨੰ, ਫਲੰ ਸੁਞ੍ਞਤਅਨਿਮਿੱਤਅਪ੍ਪਣਿਹਿਤ-ਲਕ੍ਖਣਸ੍ਸ ਨਿਬ੍ਬਾਨਸ੍ਸੇਵ ਉਪਨਿਜ੍ਝਾਨਤੋ ਲਕ੍ਖਣੂਪਨਿਜ੍ਝਾਨਨ੍ਤਿ ਵੁੱਚ੍ਚਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਇਮਸ੍ਮਿੰ ਪਨ ਅਤ੍ਥੇ ਆਰਮ੍ਮਣੂਪਨਿਜ੍ਝਾਨੰ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤੰ। **ਕੋ ਪਨ ਵਾਦੋ ਯੇ ਨੰ ਬਹੁਲੀਕਰੋਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਯੇ ਨੰ ਪਠਮਜ੍ਝਾਨੰ ਬਹੁਲੀ ਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਪੁਨਪ੍ਪੁਨੰ ਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਤੇਸੁ ਵੱਤਬ੍ਬਮੇਵ ਨਤ੍ਥਿ। ਸੇਸਮੇਤ੍ਥ ਹੇਟ੍ਠਾ ਵੁੱਤਨਯੇਨੇਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ।

੩੮੩. ਦੁਤਿਯਨ੍ਤਿਆਦੀਸੁਪਿ ''ਗਣਨਾਨੁਪੁਬ੍ਬਤਾ ਦੁਤਿਯ''ਨ੍ਤਿਆਦਿਨਾ (ਵਿਭ॰ ੫੭੯) ਨਯੇਨ ਅਤ੍ਥੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

੩੮੬-੩੮੭. ਮੇਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਸਬ੍ਬਸਤ੍ਤੇਸੁ ਹਿਤਫਰਣੰ। **ਚੇਤੋਵਿਮੁੱਤਿ**ਨ੍ਤਿ ਚਿੱਤਵਿਮੁੱਤਿੰ। ਇਧ ਅਪ੍ਪਨਾਪ੍ਪਤ੍ਤਾਵ ਮੇਤ੍ਤਾ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤਾ। **ਕਰੁਣਾਦੀਸੁ**ਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਇਮੇ ਪਨ ਚੱਤਾਰੋ ਬ੍ਰਹ੍ਮਵਿਹਾਰਾ ਵਟ੍ਟੰ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਵਟ੍ਟਪਾਦਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਪਾਦਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਦਿਟ੍ਠਧਮ੍ਮਸੁਖਵਿਹਾਰਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਅਭਿਞ੍ਞਾਪਾਦਾ ਵਾ ਨਿਰੋਧਪਾਦਾ ਵਾ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਲੋਕੁੱਤਰਾ ਪਨ ਨ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਕਸ੍ਮਾ? ਸੱਤਾਰਮ੍ਮਣੱਤਾਤਿ।

੩੯੦. ਕਾਯੇ ਕਾਯਾਨੁਪਸ੍ਸੀਤਿ ਆਨਾਪਾਨਪਬ੍ਬੰ, ਇਰਿਯਾਪਥਪਬ੍ਬੰ, ਚਤੁਸਮ੍ਪਜਞ੍ਞਪਬ੍ਬੰ, ਪਟਿਕੂਲਮਨਸਿਕਾਰਪਬ੍ਬੰ , ਧਾਤੁਮਨਸਿਕਾਰਪਬ੍ਬੰ, ਨਵਸਿਵਥਿਕਾਪਬ੍ਬਾਨਿ, ਅਜ੍ਝੱਤਪਰਿਕਮ੍ਮਵਸੇਨ ਚੱਤਾਰਿ ਨੀਲਾਦਿਕਸਿਣਾਨੀਤਿ ਇਮਸ੍ਮਿੰ ਅਟ੍ਠਾਰਸਵਿਧੇ ਕਾਯੇ ਤਮੇਵ ਕਾਯੰ ਪਞ੍ਞਾਯ ਅਨੁਪਸ੍ਸਨ੍ਤੋ। **ਵਿਹਰਤੀ**ਤਿ ਇਰਿਯਤਿ ਵੱਤਤਿ। ਇਮਿਨਾ ਇਮਸ੍ਸ ਅਟ੍ਠਾਰਸਵਿਧੇਨ ਕਾਯਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨਭਾਵਕਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਇਰਿਯਾਪਥੋ ਕਥਿਤੋ ਹੋਤਿ। **ਆਤਾਪੀ**ਤਿ ਤਸ੍ਸੇਵ ਵੁੱਤਪ੍ਪਕਾਰਸ੍ਸ ਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨਸ੍ਸ ਭਾਵਨਕਵੀਰਿਯੇਨ ਵੀਰਿਯਵਾ। **ਸਮ੍ਪਜਾਨੋ**ਤਿ ਅਟ੍ਠਾਰਸਵਿਧੇਨ ਕਾਯਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨਸ੍ਸ ਪਰਿਗ੍ਗਾਹਿਕਪਞ੍ਞਾਯ ਸਮ੍ਮਾ ਪਜਾਨਨ੍ਤੋ। **ਸਤਿਮਾ**ਤਿ ਅਟ੍ਠਾਰਸਵਿਧੇਨ ਕਾਯਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾਪਰਿਗ੍ਗਾਹਿਕਾਯ ਸਤਿਯਾ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ। **ਵਿਨੇਯ੍ਯ ਲੋਕੇ ਅਭਿਜ੍ਝਾਦੋਮਨਸ੍ਸ**ਨ੍ਤਿ ਤਸ੍ਮਿੰਯੇਵ ਕਾਯਸਙ੍ਖਾਤੇ ਲੋਕੇ ਪਞ੍ਚਕਾਮਗੁਣਿਕਤਣ੍ਹਞ੍ਚ ਪਟਿਘਸਮ੍ਪਯੁੱਤਦੋਮਨਸ੍ਸਞ੍ਚ ਵਿਨੇਤ੍ਵਾ ਵਿਕ੍ਖਮ੍ਭੇਤ੍ਵਾ ਕਾਯੇ ਕਾਯਾਨੁਪਸ੍ਸੀ ਵਿਹਰਤੀਤਿ ਵੁੱਤੰ ਹੋਤਿ। ਏੱਤਾਵਤਾ ਕਾਯਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨਵਸੇਨ ਸੁਦ੍ਧਰੂਪਸਮ੍ਮਸਨਮੇਵ ਕਥਿਤਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ।

ਵੇਦਨਾਸੁ ਵੇਦਨਾਨੁਪਸ੍ਸੀਤਿ ਸੁਖਾਦਿਭੇਦਾਸੁ ਵੇਦਨਾਸੁ ''ਸੁਖੰ ਵੇਦਨੰ ਵੇਦਿਯਮਾਨੋ ਸੁਖੰ ਵੇਦਨੰ ਵੇਦਿਯਾਮੀਤਿ ਪਜਾਨਾਤਿ। ਦੁਕ੍ਖੰ, ਅਦੁਕ੍ਖਮਸੁਖੰ, ਸਾਮਿਸੰ ਵਾ ਸੁਖੰ, ਨਿਰਾਮਿਸੰ ਵਾ ਸੁਖੰ, ਸਾਮਿਸੰ ਵਾ ਦੁਕ੍ਖੰ, ਨਿਰਾਮਿਸੰ ਵਾ ਦੁਕ੍ਖੰ, ਸਾਮਿਸੰ ਵਾ ਅਦੁਕ੍ਖਮਸੁਖੰ, ਨਿਰਾਮਿਸੰ ਵਾ ਅਦੁਕ੍ਖਮਸੁਖੰ ਵੇਦਨੰ ਵੇਦਿਯਮਾਨੋ ਨਿਰਾਮਿਸੰ ਅਦੁਕ੍ਖਮਸੁਖੰ ਵੇਦਨੰ ਵੇਦਿਯਾਮੀਤਿ ਪਜਾਨਾਤੀ''ਤਿ (ਦੀ॰ ਨਿ॰ ੨.੩੮੦; ਵਿਭ॰ ੩੬੩; ਮ॰ ਨਿ॰ ੧.੧੧੩) ਏਵੰ ਵੁੱਤੰ ਨਵਵਿਧੰ ਵੇਦਨੰ ਅਨੁਪਸ੍ਸਨ੍ਤੋ। **ਆਤਾਪੀ**ਤਿਆਦਿਨਾ ਪਨੇਤ੍ਥ ਨਵਵਿਧੇਨ ਵੇਦਨਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨਸ੍ਸ ਭਾਵਨਾਪਰਿਗ੍ਗਾਹਿਕਾਨੰ ਵੀਰਿਯਪਞ੍ਞਾਸਤੀਨੰ ਵਸੇਨ ਅਤ੍ਥੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। **ਲੋਕੋ**ਤਿ ਚੇਤ੍ਥ ਵੇਦਨਾ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ।

ਚਿਤ੍ਤਧਮ੍ਮੇਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਏਤ੍ਥ ਪਨ **ਚਿਤ੍ਤੇ ਚਿਤ੍ਤਾਨੁਪਸ੍ਸੀ**ਤਿ ''ਸਰਾਗਂ ਵਾ ਚਿਤ੍ਤਂ ਸਰਾਗਂ ਚਿਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਪਜਾਨਾਤੀ''ਤਿ (ਦੀ॰ ਨਿ॰ ੨.੩੮੧; ਵਿਭ॰ ੩੬੫; ਮ॰ ਨਿ॰ ੧.੧੧੪) ਏਵਂ ਵਿਤ੍ਥਾਰਿਤੇ ਸੋਲ਼ਸਪ੍ਪਭੇਦੇ ਚਿਤ੍ਤੇ ਤਮੇਵ ਚਿਤ੍ਤਂ ਪਰਿਗ੍ਗਾਹਿਕਾਯ ਅਨੁਪਸ੍ਸਨਾਯ ਅਨੁਪਸ੍ਸਨ੍ਤੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਧਮ੍ਮੇਸੁ ਧਮ੍ਮਾਨੁਪਸ੍ਸੀ**ਤਿ ''ਪਞ੍ਚ ਨੀਵਰਣਾਨਿ, ਪਞ੍ਚੁਪਾਦਾਨਕ੍ਖਨ੍ਧਾ, ਛ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਿਕਬਾਹਿਰਾਯਤਨਾਨਿ, ਸਤ੍ਤ ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਾ, ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਅਰਿਯਸਚ੍ਚਾਨੀ''ਤਿ (ਦੀ॰ ਨਿ॰ ੨.੩੮੨-੪੦੩; ਵਿਭ॰ ੩੬੭-੩੭੩; ਮ॰ ਨਿ॰ ੧.੧੧੫-੧੩੬) ਏਵਂ ਕੋਟ੍ਠਾਸਵਸੇਨ ਪਞ੍ਚਧਾ ਵੁਤ੍ਤੇਸੁ ਧਮ੍ਮੇਸੁ ਧਮ੍ਮਪਰਿਗ੍ਗਾਹਿਕਾਯ ਅਨੁਪਸ੍ਸਨਾਯ ਤੇ ਧਮ੍ਮੇ ਅਨੁਪਸ੍ਸਨ੍ਤੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਏਤ੍ਥ ਪਨ ਵੇਦਨਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨੇ ਚ ਚਿਤ੍ਤਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨੇ ਚ ਸੁਦ੍ਧਅਰੂਪਸਮ੍ਮਸਨਮੇਵ ਕਥਿਤਂ, ਧਮ੍ਮਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨੇ ਰੂਪਾਰੂਪਸਮ੍ਮਸਨਂ। ਇਤਿ ਇਮਾਨਿ ਚਤ੍ਤਾਰਿਪਿ ਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨਾਨਿ ਲੋਕਿਯਲੋਕੁਤ੍ਤਰਮਿਸ੍ਸਕਾਨੇਵ ਕਥਿਤਾਨੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾਨਿ।

੩੯੪. **ਅਨੁਪ੍ਪਨ੍ਨਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਅਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਾਨਂ। **ਪਾਪਕਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਲਾਮਕਾਨਂ। **ਅਕੁਸਲਾਨਂ ਧਮ੍ਮਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਅਕੋਸਲ੍ਲਸਮ੍ਭੂਤਾਨਂ ਲੋਭਾਦਿਧਮ੍ਮਾਨਂ। **ਅਨੁਪ੍ਪਾਦਾਯਾ**ਤਿ ਅਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਨਤ੍ਥਾਯ। **ਛਨ੍ਦਂ ਜਨੇਤੀ**ਤਿ ਕਤ੍ਤੁਕਮ੍ਯਤਾਕੁਸਲਚ੍ਛਨ੍ਦਂ ਉਪ੍ਪਾਦੇਤਿ। **ਵਾਯਮਤੀ**ਤਿ ਪਯੋਗਂ ਪਰਕ੍ਕਮਂ ਕਰੋਤਿ। **ਵੀਰਿਯਂ ਆਰਭਤੀ**ਤਿ ਕਾਯਿਕਚੇਤਸਿਕਵੀਰਿਯਂ ਕਰੋਤਿ। **ਚਿਤ੍ਤਂ ਪਗ੍ਗਣ੍ਹਾਤੀ**ਤਿ ਤੇਨੇਵ ਸਹਜਾਤਵੀਰਿਯੇਨ ਚਿਤ੍ਤਂ ਉਕ੍ਖਿਪਤਿ। **ਪਦਹਤੀ**ਤਿ ਪਧਾਨਵੀਰਿਯਂ ਕਰੋਤਿ।

ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਾਨਨ੍ਤਿ ਜਾਤਾਨਂ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਾਨਂ। **ਕੁਸਲਾਨਂ ਧਮ੍ਮਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਕੋਸਲ੍ਲਸਮ੍ਭੂਤਾਨਂ ਅਲੋਭਾਦਿਧਮ੍ਮਾਨਂ। **ਠਿਤਿਯਾ**ਤਿ ਠਿਤਤ੍ਥਂ। **ਅਸਮ੍ਮੋਸਾਯਾ**ਤਿ ਅਨਸ੍ਸਨਤ੍ਥਂ। **ਭਿਯ੍ਯੋਭਾਵਾਯਾ**ਤਿ ਪੁਨਪ੍ਪੁਨਭਾਵਾਯ। **ਵੇਪੁਲ੍ਲਾਯਾ**ਤਿ ਵਿਪੁਲਭਾਵਾਯ। **ਭਾਵਨਾਯਾ**ਤਿ ਵਡ੍ਢਿਯਾ। **ਪਾਰਿਪੂਰਿਯਾ**ਤਿ ਪਰਿਪੂਰਣਤ੍ਥਾਯ। ਅਯਂ ਤਾਵ ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਸਮ੍ਮਪ੍ਪਧਾਨਾਨਂ ਏਕਪਦਿਕੋ ਅਤ੍ਥੁਦ੍ਧਾਰੋ।

ਅਯਂ ਪਨ ਸਮ੍ਮਪ੍ਪਧਾਨਕਥਾ ਨਾਮ ਦੁਵਿਧਾ ਲੋਕਿਯਾ ਲੋਕੁਤ੍ਤਰਾ ਚ। ਤਤ੍ਥ ਲੋਕਿਯਾ ਸਬ੍ਬਪੁਬ੍ਬਭਾਗੇ ਹੋਤਿ, ਸਾ ਕਸ੍ਸਪਸਂਯੁਤ੍ਤਪਰਿਯਾਯੇਨ ਲੋਕਿਯਮਗ੍ਗਕ੍ਖਣੇਯੇਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਵੁਤ੍ਤਞ੍ਹਿ ਤਤ੍ਥ –

> ''ਚਤ੍ਤਾਰੋਮੇ, ਆਵੁਸੋ, ਸਮ੍ਮਪ੍ਪਧਾਨਾ। ਕਤਮੇ ਚਤ੍ਤਾਰੋ? ਇਧਾਵੁਸੋ, ਭਿਕ੍ਖੁ 'ਅਨੁਪ੍ਪਨ੍ਨਾ ਮੇ ਪਾਪਕਾ ਅਕੁਸਲਾ ਧਮ੍ਮਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਮਾਨਾ ਅਨਤ੍ਥਾਯ ਸਂਵਤ੍ਤੇਯ੍ਯੁ'ਨ੍ਤਿ ਆਤਪ੍ਪਂ ਕਰੋਤਿ, 'ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਾ ਮੇ ਪਾਪਕਾ ਅਕੁਸਲਾ ਧਮ੍ਮਾ ਅਪ੍ਪਹੀਯਮਾਨਾ ਅਨਤ੍ਥਾਯ ਸਂਵਤ੍ਤੇਯ੍ਯੁ'ਨ੍ਤਿ ਆਤਪ੍ਪਂ ਕਰੋਤਿ, 'ਅਨੁਪ੍ਪਨ੍ਨਾ ਮੇ ਕੁਸਲਾ ਧਮ੍ਮਾ ਅਨੁਪ੍ਪਜ੍ਜਮਾਨਾ ਅਨਤ੍ਥਾਯ ਸਂਵਤ੍ਤੇਯ੍ਯੁ'ਨ੍ਤਿ ਆਤਪ੍ਪਂ ਕਰੋਤਿ, 'ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਾ ਮੇ ਕੁਸਲਾ ਧਮ੍ਮਾ ਨਿਰੁਜ੍ਝਮਾਨਾ ਅਨਤ੍ਥਾਯ ਸਂਵਤ੍ਤੇਯ੍ਯੁ'ਨ੍ਤਿ ਆਤਪ੍ਪਂ ਕਰੋਤੀ''ਤਿ (ਸਂ॰ ਨਿ॰ ੨.੧੪੫)।

ਏਤ੍ਥ ਚ **ਪਾਪਕਾ ਅਕੁਸਲਾ**ਤਿ ਲੋਭਾਦਯੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। **ਅਨੁਪ੍ਪਨ੍ਨਾ ਕੁਸਲਾ ਧਮ੍ਮਾ**ਤਿ ਸਮਥਵਿਪਸ੍ਸਨਾ ਚੇਵ ਮਗ੍ਗੋ ਚ। **ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਾ ਕੁਸਲਾ** ਨਾਮ ਸਮਥਵਿਪਸ੍ਸਨਾਵ। ਮਗ੍ਗੋ ਪਨ ਸਕਿਂ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਨਿਰੁਜ੍ਝਮਾਨੋ ਅਨਤ੍ਥਾਯ ਸਂਵਤ੍ਤਨਕੋ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ। ਸੋ ਹਿ ਫਲਸ੍ਸ ਪਚ੍ਚਯਂ ਦਤ੍ਵਾਵ ਨਿਰੁਜ੍ਝਤਿ । ਪੁਰਿਮਸ੍ਮਿਮ੍ਪਿ ਵਾ ਸਮਥਵਿਪਸ੍ਸਨਾਵ ਗਹੇਤਬ੍ਬਾਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਤਂ ਪਨ ਨ ਯੁਤ੍ਤਂ। ਏਵਂ ਲੋਕਿਯਾ ਸਮ੍ਮਪ੍ਪਧਾਨਕਥਾ ਸਬ੍ਬਪੁਬ੍ਬਭਾਗੇ ਕਸ੍ਸਪਸਂਯੁਤ੍ਤਪਰਿਯਾਯੇਨ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਲੋਕੁਤ੍ਤਰਮਗ੍ਗਕ੍ਖਣੇ ਪਨੇਤਂ ਏਕਮੇਵ ਵੀਰਿਯਂ ਚਤੁਕਿਚ੍ਚਸਾਧਨਵਸੇਨ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਨਾਮਾਨਿ ਲਭਤਿ।

ਤਤ੍ਥ **ਅਨੁਪ੍ਪਨ੍ਨਾਨਂ ਪਾਪਕਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ''ਅਨੁਪ੍ਪਨ੍ਨੋ ਚੇਵ ਕਾਮਚ੍ਛਨ੍ਦੋ''ਤਿਆਦੀਸੁ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨ ਅਤ੍ਥੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। **ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਾਨਂ ਪਾਪਕਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਚਤੁਬ੍ਬਿਧਂ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਂ ਵਤ੍ਤਮਾਨੁਪ੍ਪਨ੍ਨਂ, ਭੁਤ੍ਵਾਵਿਗਤੁਪ੍ਪਨ੍ਨਂ, ਓਕਾਸਕਤੁਪ੍ਪਨ੍ਨਂ, ਭੂਮਿਲਦ੍ਧੁਪ੍ਪਨ੍ਨਨ੍ਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਯੇ ਕਿਲੇਸਾ ਵਿਜ੍ਜਮਾਨਾ ਉਪ੍ਪਾਦਾਦਿਸਮਙ੍ਗਿਨੋ, ਇਦਂ **ਵਤ੍ਤਮਾਨੁਪ੍ਪਨ੍ਨਂ** ਨਾਮ। ਕਮ੍ਮੇ ਪਨ ਜਵਿਤੇ ਆਰਮ੍ਮਣਰਸਂ ਅਨੁਭਵਿਤ੍ਵਾ ਨਿਰੁਦ੍ਧਵਿਪਾਕੋ ਭੁਤ੍ਵਾ ਵਿਗਤਂ ਨਾਮ, ਕਮ੍ਮਂ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਨਿਰੁਦ੍ਧਂ ਭੁਤ੍ਵਾ ਵਿਗਤਂ ਨਾਮ। ਤਦੁਭਯਮ੍ਪਿ **ਭੁਤ੍ਵਾਵਿਗਤੁਪ੍ਪਨ੍ਨ**ਨ੍ਤਿ ਸਙ੍ਖਂ ਗਚ੍ਛਤਿ। ਕੁਸਲਾਕੁਸਲਕਮ੍ਮਂ ਅਞ੍ਞਕਮ੍ਮਸ੍ਸ ਵਿਪਾਕਂ ਪਟਿਬਾਹਿਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਿਪਾਕਸ੍ਸ ਓਕਾਸਂ ਕਰੋਤਿ, ਏਵਂ ਕਤੇ ਓਕਾਸੇ ਵਿਪਾਕੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਮਾਨੋ ਓਕਾਸਕਰਣਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੋਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ, ਇਦਂ **ਓਕਾਸਕਤੁਪ੍ਪਨ੍ਨਂ**

ਨਾਮ। ਪਞ੍ਚਕ੍ਖਨ੍ਧਾ ਪਨ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਯ ਭੂਮਿ ਨਾਮ, ਤੇ ਅਤੀਤਾਦਿਭੇਦਾ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਤੇਸੁ ਅਨੁਸਯਿਤਕਿਲੇਸਾ ਪਨ ਅਤੀਤਾ ਵਾ ਅਨਾਗਤਾ ਵਾ ਪਚ੍ਚੁਪ੍ਪਨ੍ਨਾ ਵਾਤਿ ਨ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਾ। ਅਤੀਤਕ੍ਖਨ੍ਧੇਸੁ ਅਨੁਸਯਿਤਾਪਿ ਹਿ ਅਪ੍ਪਹੀਨਾਵ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਅਨਾਗਤਕ੍ਖਨ੍ਧੇਸੁ ਅਨੁਸਯਿਤਾਪਿ ਅਪ੍ਪਹੀਨਾਵ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਪਚ੍ਚੁਪ੍ਪਨ੍ਨਕ੍ਖਨ੍ਧੇਸੁ ਅਨੁਸਯਿਤਾਪਿ ਅਪ੍ਪਹੀਨਾਵ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਇਦਂ **ਭੂਮਿਲਦ੍ਧੁਪ੍ਪਨ੍ਨਂ** ਨਾਮ। ਤੇਨਾਹੁ ਪੋਰਾਣਾ – ''ਤਾਸੁ ਤਾਸੁ ਭੂਮਿਸੁ ਅਸਮੁਗ੍ਘਾਤਗਤਾ ਕਿਲੇਸਾ ਭੂਮਿਲਦ੍ਧੁਪ੍ਪਨ੍ਨਾਤਿ ਸਙ੍ਖਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੀ''ਤਿ।

ਅਪਰਮ੍ਪਿ ਚਤੁਬ੍ਬਿਧਂ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਂ ਸਮੁਦਾਚਾਰੁਪ੍ਪਨ੍ਨਂ, ਆਰਮ੍ਮਣਾਧਿਗ੍ਗਹਿਤੁਪ੍ਪਨ੍ਨਂ, ਅਵਿਕ੍ਖਮ੍ਭਿਤੁਪ੍ਪਨ੍ਨਂ, ਅਸਮੁਗ੍ਘਾਤਿਤੁਪ੍ਪਨ੍ਨਨ੍ਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਸਮ੍ਪਤਿ ਵਤ੍ਤਮਾਨਂਯੇਵ **ਸਮੁਦਾਚਾਰੁਪ੍ਪਨ੍ਨਂ** ਨਾਮ। ਸਕਿਂ ਚਕ੍ਖੂਨਿ ਉਮ੍ਮੀਲੇਤ੍ਵਾ ਆਰਮ੍ਮਣੇ ਨਿਮਿਤ੍ਤੇ ਗਹਿਤੇ ਅਨੁਸ੍ਸਰਿਤਾਨੁਸ੍ਸਰਿਤਕ੍ਖਣੇ ਕਿਲੇਸਾ ਨੁਪ੍ਪਜ੍ਜਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀਤਿ ਨ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਾ। ਕਸ੍ਮਾ? ਆਰਮ੍ਮਣਸ੍ਸ ਅਧਿਗ੍ਗਹਿਤਤ੍ਤਾ। ਯਥਾ ਕਿਂ? ਯਥਾ ਖੀਰੁਕ੍ਖਸ੍ਸ ਕੁਠਾਰਿਯਾ ਆਹਤਾਹਤਟ੍ਠਾਨੇ ਖੀਰਂ ਨ ਨਿਕ੍ਖਮਿਸ੍ਸਤੀਤਿ ਨ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਾ, ਏਵਂ। ਇਦਂ **ਆਰਮ੍ਮਣਾਧਿਗ੍ਗਹਿਤੁਪ੍ਪਨ੍ਨਂ** ਨਾਮ। ਸਮਾਪਤ੍ਤਿਯਾ ਅਵਿਕ੍ਖਮ੍ਭਿਤਕਿਲੇਸਾ ਪਨ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਨਾਮ ਠਾਨੇਨ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀਤਿ ਨ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਾ। ਕਸ੍ਮਾ? ਅਵਿਕ੍ਖਮ੍ਭਿਤਤ੍ਤਾ। ਯਥਾ ਕਿਂ? ਯਥਾ ਖੀਰਰੁਕ੍ਖਂ ਕੁਠਾਰਿਯਾ ਆਹਨੇਯ੍ਯੁਂ, ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਨਾਮ ਠਾਨੇ ਖੀਰਂ ਨ ਨਿਕ੍ਖਮੇਯ੍ਯਾਤਿ ਨ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ, ਏਵਂ। ਇਦਂ **ਅਵਿਕ੍ਖਮ੍ਭਿਤੁਪ੍ਪਨ੍ਨਂ** ਨਾਮ। ਮਗ੍ਗੇਨ ਅਸਮੁਗ੍ਘਾਤਿਤਕਿਲੇਸਾ ਪਨ ਭਵਗ੍ਗੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤੀਤਿ ਪੁਰਿਮਨਯੇਨੇਵ ਵਿਤ੍ਥਾਰੇਤਬ੍ਬਂ। ਇਦਂ **ਅਸਮੁਗ੍ਘਾਤਿਤੁਪ੍ਪਨ੍ਨਂ** ਨਾਮ।

ਇਮੇਸੁ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੇਸੁ ਵਤ੍ਤਮਾਨੁਪ੍ਪਨ੍ਨਂ, ਭੁਤ੍ਵਾਵਿਗਤੁਪ੍ਪਨ੍ਨਂ, ਓਕਾਸਕਤੁਪ੍ਪਨ੍ਨਂ, ਸਮੁਦਾਚਾਰੁਪ੍ਪਨ੍ਨਨ੍ਤਿ ਚਤੁਬ੍ਬਿਧਂ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਂ ਨ ਮਗ੍ਗਵਜ੍ਝਂ, ਭੂਮਿਲਦ੍ਧੁਪ੍ਪਨ੍ਨਂ, ਆਰਮ੍ਮਣਾਧਿਗ੍ਗਹਿਤੁਪ੍ਪਨ੍ਨਂ, ਅਵਿਕ੍ਖਮ੍ਭਿਤੁਪ੍ਪਨ੍ਨਂ, ਅਸਮੁਗ੍ਘਾਤਿਤੁਪ੍ਪਨ੍ਨਨ੍ਤਿ ਚਤੁਬ੍ਬਿਧਂ ਮਗ੍ਗਵਜ੍ਝਂ। ਮਗ੍ਗੋ ਹਿ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਮਾਨੋ ਏਤੇ ਕਿਲੇਸੇ ਪਜਹਤਿ। ਸੋ ਯੇ ਕਿਲੇਸੇ ਪਜਹਤਿ, ਤੇ ਅਤੀਤਾ ਵਾ ਅਨਾਗਤਾ ਵਾ ਪਚ੍ਚੁਪ੍ਪਨ੍ਨਾ ਵਾਤਿ ਨ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਾ। ਵੁਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਚੇਤਂ –

> ''ਹਞ੍ਚਿ ਅਤੀਤੇ ਕਿਲੇਸੇ ਪਜਹਤਿ? ਤੇਨ ਹਿ ਖੀਣਂਯੇਵ ਖੇਪੇਤਿ, ਨਿਰੁਦ੍ਧਂ ਨਿਰੋਧੇਤਿ, ਅਤ੍ਥਙ੍ਗਤਂ ਅਤ੍ਥਙ੍ਗਮੇਤਿ, ਅਤੀਤਂ ਯਂ ਨਤ੍ਥਿ, ਤਂ ਪਜਹਤਿ। ਹਞ੍ਚਿ ਅਨਾਗਤੇ ਕਿਲੇਸੇ ਪਜਹਤਿ? ਤੇਨ ਹਿ ਅਜਾਤਂ ਪਜਹਤਿ, ਅਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਂ ਅਨੁਪ੍ਪਨ੍ਨਂ ਅਪਾਤੁਭੂਤਂ ਪਜਹਤਿ, ਅਨਾਗਤਂ ਯਂ ਨਤ੍ਥਿ, ਤਂ ਪਜਹਤਿ। ਹਞ੍ਚਿ ਪਚ੍ਚੁਪ੍ਪਨ੍ਨੇ ਕਿਲੇਸੇ ਪਜਹਤਿ? ਤੇਨ ਹਿ ਰਤ੍ਤੋ ਰਾਗਂ ਪਜਹਤਿ, ਦੁਟ੍ਠੋ ਦੋਸਂ, ਮੂਲ੍ਹੋ ਮੋਹਂ, ਵਿਨਿਬਦ੍ਧੋ ਮਾਨਂ, ਪਰਾਮਟ੍ਠੋ ਦਿਟ੍ਠਿਂ, ਅਨਿਟ੍ਠਙ੍ਗਤੋ ਵਿਚਿਕਿਚ੍ਛਂ, ਥਾਮਗਤੋ ਅਨੁਸਯਂ ਪਜਹਤਿ, ਕਣ੍ਹਸੁਕ੍ਕਾ ਧਮ੍ਮਾ ਯੁਗਨਦ੍ਧਾ ਵਤ੍ਤਨ੍ਤਿ, ਸਂਕਿਲੇਸਿਯਾ ਮਗ੍ਗਭਾਵਨਾ ਹੋਤੀਤਿ...ਪੇ॰... ਤੇਨ ਹਿ ਨਤ੍ਥਿ ਮਗ੍ਗਭਾਵਨਾ, ਨਤ੍ਥਿ ਫਲਸਚ੍ਛਿਕਿਰਿਯਾ, ਨਤ੍ਥਿ ਕਿਲੇਸਪ੍ਪਹਾਨਂ, ਨਤ੍ਥਿ ਧਮ੍ਮਾਭਿਸਮਯੋਤਿ। ਅਤ੍ਥਿ ਮਗ੍ਗਭਾਵਨਾ...ਪੇ॰... ਅਤ੍ਥਿ ਧਮ੍ਮਾਭਿਸਮਯੋਤਿ। ਯਥਾ ਕਥਂ ਵਿਯ? ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ ਤਰੁਣੋ ਰੁਕ੍ਖੋ...ਪੇ॰... ਅਪਾਤੁਭੂਤਾਯੇਵ ਨ ਪਾਤੁਭਵਨ੍ਤੀ''ਤਿ (ਪਟਿ॰ ਮ॰ ੩.੨੧)।

ਇਤਿ ਪਾਲ਼ਿਯਂ ਅਜਾਤਫਲਰੁਕ੍ਖੋ ਆਗਤੋ, ਜਾਤਫਲਰੁਕ੍ਖੋ ਪਨ ਦੀਪੇਤਬ੍ਬੋ। ਯਥਾ ਹਿ ਸਫਲੋ ਤਰੁਣਮ੍ਬਰੁਕ੍ਖੋ, ਤਸ੍ਸ ਫਲਾਨਿ ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜੇਯ੍ਯੁਂ, ਸੇਸਾਨਿ ਪਾਤੇਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਛਿਯੋ ਪੂਰੇਯ੍ਯੁਂ, ਅਥਞ੍ਞੋ ਪੁਰਿਸੋ ਤਂ ਫਰਸੁਨਾ ਛਿਨ੍ਦੇਯ੍ਯ। ਤੇਨਸ੍ਸ ਨੇਵ ਅਤੀਤਾਨਿ ਫਲਾਨਿ ਨਾਸਿਤਾਨਿ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਨ ਅਨਾਗਤਪਚ੍ਚੁਪ੍ਪਨ੍ਨਾਨਿ ਚ ਨਾਸਿਤਾਨਿ। ਅਤੀਤਾਨਿ ਹਿ ਮਨੁਸ੍ਸੇਹਿ ਪਰਿਭੁਤ੍ਤਾਨਿ, ਅਨਾਗਤਾਨਿ ਅਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਾਨਿ, ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਨਾਸੇਤੁਂ। ਯਸ੍ਮਿਂ ਪਨ ਸਮਯੇ ਸੋ ਛਿਨ੍ਨੋ, ਤਦਾ ਫਲਾਨਿਯੇਵ ਨਤ੍ਥੀਤਿ ਪਚ੍ਚੁਪ੍ਪਨ੍ਨਾਨਿਪਿ ਅਨਾਸਿਤਾਨਿ। ਸਚੇ ਪਨ ਰੁਕ੍ਖੋ ਅਚ੍ਛਿਨ੍ਨੋ ਅਸ੍ਸ, ਅਥਸ੍ਸ ਪਥਵੀਰਸਞ੍ਚ ਆਪੋਰਸਞ੍ਚ ਆਗਮ੍ਮ ਯਾਨਿ ਫਲਾਨਿ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੇਯ੍ਯੁਂ, ਤਾਨਿ ਨਾਸਿਤਾਨਿ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਤਾਨਿ ਹਿ ਅਜਾਤਾਨੇਵ ਨ ਜਾਯਨ੍ਤਿ, ਅਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਾਨੇਵ ਨ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਨ੍ਤਿ, ਅਪਾਤੁਭੂਤਾਨੇਵ ਨ ਪਾਤੁਭਵਨ੍ਤਿ। ਏਵਮੇਵ ਮਗ੍ਗੋ ਨਾਪਿ ਅਤੀਤਾਦਿਭੇਦੇ ਕਿਲੇਸੇ ਪਜਹਤਿ, ਨਾਪਿ ਨ ਪਜਹਤਿ। ਯੇਸਞ੍ਹਿ ਕਿਲੇਸਾਨਂ ਮਗ੍ਗੇਨ ਖਨ੍ਧੇਸੁ ਅਪਰਿਞ੍ਞਾਤੇਸੁ ਉਪ੍ਪਤ੍ਤਿ ਸਿਯਾ, ਮਗ੍ਗੇਨ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਖਨ੍ਧਾਨਂ ਪਰਿਞ੍ਞਾਤਤ੍ਤਾ ਤੇ ਕਿਲੇਸਾ ਅਜਾਤਾਵ ਨ ਜਾਯਨ੍ਤਿ, ਅਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਾਵ ਨ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਨ੍ਤਿ, ਅਪਾਤੁਭੂਤਾਵ ਨ ਪਾਤੁਭਵਨ੍ਤਿ। ਤਰੁਣਪੁਤ੍ਤਾਯ ਇਤ੍ਥਿਯਾ ਪੁਨ ਅਵਿਜਾਯਨਤ੍ਥਂ ਬ੍ਯਾਧਿਤਾਨਂ ਰੋਗਵੂਪਸਮਨਤ੍ਥਂ ਪੀਤਭੇਸਜ੍ਜੇਹਿ ਵਾਪਿ ਅਯਮਤ੍ਥੋ

ਵਿਭਾਵੇਤਬ੍ਬੋ। ਏਵੰ ਮਗ੍ਗੋ ਯੇ ਕਿਲੇਸੇ ਪਜਹਤਿ, ਤੇ ਅਤੀਤਾ ਵਾ ਅਨਾਗਤਾ ਵਾ ਪਚ੍ਚੁਪ੍ਪਨ੍ਨਾ ਵਾਤਿ ਨ ਵਤ੍ਤੁਬ੍ਬਾ। ਨ ਚ ਮਗ੍ਗੋ ਕਿਲੇਸੇ ਨ ਪਜਹਤਿ। ਯੇ ਪਨ ਮਗ੍ਗੋ ਕਿਲੇਸੇ ਪਜਹਤਿ, ਤੇ ਸਨ੍ਧਾਯ ''ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਾਨੰ ਪਾਪਕਾਨ''ਨ੍ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤੰ।

ਨ ਕੇਵਲਞ੍ਚ ਮਗ੍ਗੋ ਕਿਲੇਸੇਯੇਵ ਪਜਹਤਿ, ਕਿਲੇਸਾਨੰ ਪਨ ਅਪ੍ਪਹੀਨਤ੍ਤਾ ਯੇ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯੁੰ ਉਪਾਦਿਨ੍ਨਕ੍ਖਨ੍ਧਾ, ਤੇਪਿ ਪਜਹਤਿਯੇਵ। ਵੁਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਚੇਤੰ – ''ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਮਗ੍ਗਞਾਣੇਨ ਅਭਿਸਙ੍ਖਾਰਵਿਞ੍ਞਾਣਸ੍ਸ ਨਿਰੋਧੇਨ ਸਤ੍ਤ ਭਵੇ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਅਨਮਤਗ੍ਗੇ ਸੰਸਾਰੇ ਯੇ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯੁੰ ਨਾਮਞ੍ਚ ਰੂਪਞ੍ਚ, ਏਤ੍ਥੇਤੇ ਨਿਰੁਜ੍ਝਨ੍ਤੀ''ਤਿ (ਚੂਲ਼ਵ॰ ਅਜਿਤਮਾਣਵਪੁਚ੍ਛਾਨਿਦ੍ਦੇਸੋ ੬) ਵਿਤ੍ਥਾਰੋ। ਇਤਿ ਮਗ੍ਗੋ ਉਪਾਦਿਨ੍ਨਤੋ ਅਨੁਪਾਦਿਨ੍ਨਤੋ ਚ ਵੁਟ੍ਠਾਤਿ। ਭਵਵਸੇਨ ਪਨ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਮਗ੍ਗੋ ਅਪਾਯਭਵਤੋ ਵੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਸਕਦਾਗਾਮਿਮਗ੍ਗੋ ਸੁਗਤਿਭਵੇਕਦੇਸਤੋ, ਅਨਾਗਾਮਿਮਗ੍ਗੋ ਸੁਗਤਿਕਾਮਭਵਤੋ, ਅਰਹਤ੍ਤਮਗ੍ਗੋ ਰੂਪਾਰੂਪਭਵਤੋ ਵੁਟ੍ਠਾਤਿ। ਸਬ੍ਬਭਵੇਹਿ ਵੁਟ੍ਠਾਤਿਯੇਵਾਤਿਪਿ ਵਦਨ੍ਤਿ।

ਅਥ ਮਗ੍ਗਕ੍ਖਣੇ ਕਥੰ ਅਨੁਪ੍ਪਨ੍ਨਾਨੰ ਉਪ੍ਪਾਦਾਯ ਭਾਵਨਾ ਹੋਤਿ, ਕਥੰ ਵਾ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਾਨੰ ਠਿਤਿਯਾਤਿ? ਮਗ੍ਗਪ੍ਪਵਤ੍ਤਿਯਾ ਏਵ। ਮਗ੍ਗੋ ਹਿ ਪਵਤ੍ਤਮਾਨੋ ਪੁਬ੍ਬੇ ਅਨੁਪ੍ਪਨ੍ਨਪੁਬ੍ਬਤ੍ਤਾ ਅਨੁਪ੍ਪਨ੍ਨੋ ਨਾਮ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਅਨਾਗਤਪੁਬ੍ਬਞ੍ਹਿ ਠਾਨੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਅਨਨੁਭੂਤਪੁਬ੍ਬੰ ਵਾ ਆਰਮ੍ਮਣੰ ਅਨੁਭਵਿਤ੍ਵਾ ਵਤ੍ਤਾਰੋ ਭਵਨ੍ਤਿ; ''ਅਨਾਗਤਟ੍ਠਾਨੰ ਆਗਤਮ੍ਹ, ਅਨਨੁਭੂਤੰ ਆਰਮ੍ਮਣੰ ਅਨੁਭਵਾਮਾ''ਤਿ। ਯਾ ਚਸ੍ਸ ਪਵਤ੍ਤਿ, ਅਯਮੇਵ ਠਿਤਿ ਨਾਮਾਤਿ ''ਠਿਤਿਯਾ ਭਾਵੇਤੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਤੁੰ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਏਵਮੇਤਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਇਦੰ ਲੋਕੁਤ੍ਤਰਮਗ੍ਗਕ੍ਖਣੇ ਵੀਰਿਯੰ ''ਅਨੁਪ੍ਪਨ੍ਨਾਨੰ ਪਾਪਕਾਨੰ ਅਕੁਸਲਾਨੰ ਧਮ੍ਮਾਨੰ ਅਨੁਪ੍ਪਾਦਾਯਾ''ਤਿਆਦੀਨਿ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਨਾਮਾਨਿ ਲਭਤਿ। ਅਯੰ ਲੋਕੁਤ੍ਤਰਮਗ੍ਗਕ੍ਖਣੇ ਸਮ੍ਮਪ੍ਪਧਾਨਕਥਾ। ਇਮਸ੍ਮਿੰ ਪਨ ਸੁਤ੍ਤੇ ਲੋਕਿਯਲੋਕੁਤ੍ਤਰਮਿਸ੍ਸਕਾਨੇਵ ਸਮ੍ਮਪ੍ਪਧਾਨਾਨਿ ਕਥਿਤਾਨਿ।

੩੯੮-੪੦੧. ਇਦ੍ਧਿਪਾਦੇਸੁ ਛਨ੍ਦੰ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਪਵਤ੍ਤੋ ਸਮਾਧਿ **ਛਨ੍ਦਸਮਾਧਿ,** ਪਧਾਨਭੂਤਾ ਸਙ੍ਖਾਰਾ **ਪਧਾਨਸਙ੍ਖਾਰਾ। ਸਮਨ੍ਨਾਗਤ**ਨ੍ਤਿ ਤੇਹਿ ਧਮ੍ਮੇਹਿ ਉਪੇਤੰ। ਇਦ੍ਧਿਯਾ ਪਾਦੰ, ਇਦ੍ਧਿਭੂਤੰ ਵਾ ਪਾਦਨ੍ਤਿ **ਇਦ੍ਧਿਪਾਦੰ**। ਸੇਸੇਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਅਯਮੇਤ੍ਥ ਸਙ੍ਖੇਪੋ, ਵਿਤ੍ਥਾਰੋ ਪਨ ਇਦ੍ਧਿਪਾਦਵਿਭਙ੍ਗੇ (ਵਿਭ॰ ੪੩੧ ਆਦਯੋ) ਆਗਤੋ ਏਵ। ਵਿਸੁਦ੍ਧਿਮਗ੍ਗੇ (ਵਿਸੁਦ੍ਧਿ॰ ੨.੩੯੨) ਪਨਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥੋ ਦੀਪਿਤੋ। ਤਤ੍ਰਾਯੰ ਭਿਕ੍ਖੁ ਯਦਾ ਛਨ੍ਦਾਦੀਸੁ ਏਕੰ ਧੁਰੰ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਵਿਪਸ੍ਸਨੰ ਵਡ੍ਢੇਤ੍ਵਾ ਅਰਹਤ੍ਤੰ ਪਾਪੁਣਾਤਿ , ਤਦਾਸ੍ਸ ਪਠਮਿਦ੍ਧਿਪਾਦੋ ਪੁਬ੍ਬਭਾਗੇ ਲੋਕਿਯੋ, ਅਪਰਭਾਗੇ ਲੋਕੁਤ੍ਤਰੋ। ਏਵੰ ਸੇਸਾਪੀਤਿ। ਇਮਸ੍ਮਿਮ੍ਪਿ ਸੁਤ੍ਤੇ ਲੋਕਿਯਲੋਕੁਤ੍ਤਰਾਵ ਇਦ੍ਧਿਪਾਦਾ ਕਥਿਤਾ।

੪੦੨-੪੦੬. **ਸਦ੍ਧਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯੰ ਭਾਵੇਤੀ**ਤਿਆਦੀਸੁ ਸਦ੍ਧਾਵ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਦ੍ਧਾਧੁਰੇ ਇਨ੍ਦਟ੍ਠੰ ਕਰੋਤੀਤਿ **ਸਦ੍ਧਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯੰ। ਵੀਰਿਯਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਾ**ਦੀਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। **ਭਾਵੇਤੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਪਨ ਆਦਿਕਮ੍ਮਿਕੋ ਯੋਗਾਵਚਰੋ ਤੀਹਿ ਕਾਰਣੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯੰ ਵਿਸੋਧੇਨ੍ਤੋ ਸਦ੍ਧਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯੰ ਭਾਵੇਤਿ ਨਾਮ। ਵੀਰਿਯਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਾਦੀਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਵੁਤ੍ਤਞ੍ਹੇਤੰ –

> ''ਅਸ੍ਸਦ੍ਧੇ ਪੁਗ੍ਗਲੇ ਪਰਿਵਜ੍ਜਯਤੋ, ਸਦ੍ਧੇ ਪੁਗ੍ਗਲੇ ਸੇਵਤੋ ਭਜਤੋ ਪਯਿਰੁਪਾਸਤੋ, ਪਸਾਦਨੀਯੇ ਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤੇ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਤੋ ਇਮੇਹਿ ਤੀਹਾਕਾਰੇਹਿ **ਸਦ੍ਧਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯੰ** ਵਿਸੁਜ੍ਝਤਿ।
>
> ''ਕੁਸੀਤੇ ਪੁਗ੍ਗਲੇ ਪਰਿਵਜ੍ਜਯਤੋ, ਆਰਦ੍ਧਵੀਰਿਯੇ ਪੁਗ੍ਗਲੇ ਸੇਵਤੋ ਭਜਤੋ ਪਯਿਰੁਪਾਸਤੋ, ਸਮ੍ਮਪ੍ਪਧਾਨੇ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਤੋ ਇਮੇਹਿ ਤੀਹਾਕਾਰੇਹਿ **ਵੀਰਿਯਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯੰ** ਵਿਸੁਜ੍ਝਤਿ।
>
> ''ਮੁਟ੍ਠਸ੍ਸਤੀ ਪੁਗ੍ਗਲੇ ਪਰਿਵਜ੍ਜਯਤੋ, ਉਪਟ੍ਠਿਤਸ੍ਸਤੀ ਪੁਗ੍ਗਲੇ ਸੇਵਤੋ ਭਜਤੋ ਪਯਿਰੁਪਾਸਤੋ, ਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨੇ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਤੋ ਇਮੇਹਿ ਤੀਹਾਕਾਰੇਹਿ **ਸਤਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯੰ** ਵਿਸੁਜ੍ਝਤਿ।

``ਅਸਮਾਹਿਤੇ ਪੁਗ੍ਗਲੇ ਪਰਿਵਜ੍ਜਯਤੋ, ਸਮਾਹਿਤੇ ਪੁਗ੍ਗਲੇ ਸੇਵਤੋ ਭਜਤੋ ਪਯਿਰੁਪਾਸਤੋ, ਝਾਨਵਿਮੋਕ੍ਖੇ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਤੋ ਇਮੇਹਿ ਤੀਹਾਕਾਰੇਹਿ **ਸਮਾਧਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਂ** ਵਿਸੁਜ੍ਝਤਿ।

``ਦੁਪ੍ਪਞ੍ਞੇ ਪੁਗ੍ਗਲੇ ਪਰਿਵਜ੍ਜਯਤੋ, ਪਞ੍ਞਵਨ੍ਤੇ ਪੁਗ੍ਗਲੇ ਸੇਵਤੋ ਭਜਤੋ ਪਯਿਰੁਪਾਸਤੋ, ਗਮ੍ਭੀਰਞਾਣਚਰਿਯਂ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਤੋ ਇਮੇਹਿ ਤੀਹਾਕਾਰੇਹਿ **ਪਞ੍ਞਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਂ** ਵਿਸੁਜ੍ਝਤੀ''ਤਿ (ਪਟਿ॰ ਮ॰ ੧.੧੮੪-੧੮੫)।

ਏਤ੍ਥ ਚ **ਗਮ੍ਭੀਰਞਾਣਚਰਿਯਂ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਤੋ**ਤਿ ਸਣ੍ਹਸੁਖੁਮਂ ਖਨ੍ਧਨ੍ਤਰਂ, ਆਯਤਨਨ੍ਤਰਂ, ਧਾਤ੍ਵਨ੍ਤਰਂ, ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਬਲਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਨ੍ਤਰਂ, ਮਗ੍ਗਨ੍ਤਰਂ, ਫਲਨ੍ਤਰਞ੍ਚ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਨ੍ਤਸ੍ਸਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਇਮੇਸਞ੍ਹਿ ਤਿਣ੍ਣਂ ਤਿਣ੍ਣਂ ਕਾਰਣਾਨਂ ਵਸੇਨ ਅਕਤਾਭਿਨਿਵੇਸੋ ਆਦਿਕਮ੍ਮਿਕੋ ਯੋਗਾਵਚਰੋ ਸਦ੍ਧਾਧੁਰਾਦੀਸੁ ਅਭਿਨਿਵੇਸਂ ਪਟ੍ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਭਾਵੇਨ੍ਤੋ ਅਵਸਾਨੇ ਵਿਵਟ੍ਟੇਤ੍ਵਾ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਗਣ੍ਹਾਤਿ। ਸੋ ਯਾਵ ਅਰਹਤ੍ਤਮਗ੍ਗਾ ਇਮਾਨਿ ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਾਨਿ ਭਾਵੇਤਿ ਨਾਮ, ਅਰਹਤ੍ਤਫਲੇ ਪਤ੍ਤੋ ਭਾਵਿਤਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯੋ ਨਾਮ ਹੋਤੀਤਿ। ਏਵਂ ਇਮਾਨਿਪਿ ਪਞ੍ਚਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਾਨਿ ਲੋਕਿਯਲੋਕੁਤ੍ਤਰਾਨੇਵ ਕਥਿਤਾਨੀਤਿ।

ਸਦ੍ਧਾਬਲਾਦੀਸੁ ਸਦ੍ਧਾਯੇਵ ਅਕਮ੍ਪਿਯਟ੍ਠੇਨ ਬਲਨ੍ਤਿ **ਸਦ੍ਧਾਬਲਂ। ਵੀਰਿਯਬਲਾ**ਦੀਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਏਤ੍ਥ ਹਿ ਸਦ੍ਧਾ ਅਸ੍ਸਦ੍ਧਿਯੇ ਨ ਕਮ੍ਪਤਿ, ਵੀਰਿਯਂ ਕੋਸਜ੍ਜੇਨ ਨ ਕਮ੍ਪਤਿ, ਸਤਿ ਮੁਟ੍ਠਸ੍ਸਚ੍ਚੇਨ ਨ ਕਮ੍ਪਤਿ, ਸਮਾਧਿ ਉਦ੍ਧਚ੍ਚੇ ਨ ਕਮ੍ਪਤਿ, ਪਞ੍ਞਾ ਅਵਿਜ੍ਜਾਯ ਨ ਕਮ੍ਪਤੀਤਿ ਸਬ੍ਬਾਨਿਪਿ ਅਕਮ੍ਪਿਯਟ੍ਠੇਨ ਬਲਾਨੀਤਿ ਵੁਚ੍ਚਨ੍ਤਿ। ਭਾਵਨਾਨਯੋ ਪਨੇਤ੍ਥ ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਭਾਵਨਾਯਂ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋਤਿ। ਇਮਾਨਿ ਲੋਕਿਯਲੋਕੁਤ੍ਤਰਾਨੇਵ ਕਥਿਤਾਨੀਤਿ।

੪੧੮. ਸਤਿਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਂ ਭਾਵੇਤੀਤਿ ਏਤ੍ਥ ਅਯਂ ਆਦਿਕਮ੍ਮਿਕਾਨਂ ਕੁਲਪੁਤ੍ਤਾਨਂ ਵਸੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਅਤ੍ਥਵਣ੍ਣਨਾਯ ਭਾਵਨਾਨਯੋ। ਤਤ੍ਥ ਸਤਿਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਨ੍ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਵੁਤ੍ਤਾਨਂ ਸਤ੍ਤਨ੍ਨਂ ਆਦਿਪਦਾਨਂ ਤਾਵ ਅਯਮਤ੍ਥਵਣ੍ਣਨਾ – ਸਤਿਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗੇ ਤਾਵ ਸਰਣਟ੍ਠੇਨ ਸਤਿ, ਸਾ ਪਨੇਸਾ ਉਪਟ੍ਠਾਨਲਕ੍ਖਣਾ, ਅਪਿਲਾਪਨਲਕ੍ਖਣਾ ਵਾ। ਵੁਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਚੇਤਂ – ``ਯਥਾ, ਮਹਾਰਾਜ , ਰਞ੍ਞੋ ਭਣ੍ਡਾਗਾਰਿਕੋ ਰਞ੍ਞੋ ਸਾਪਤੇਯ੍ਯਂ ਅਪਿਲਾਪੇਤਿ 'ਏਤ੍ਤਕਂ, ਮਹਾਰਾਜ, ਹਿਰਞ੍ਞਂ, ਏਤ੍ਤਕਂ ਸੁਵਣ੍ਣਂ, ਏਤ੍ਤਕਂ ਸਾਪਤੇਯ੍ਯ'ਨ੍ਤਿ। ਏਵਮੇਵ ਖੋ, ਮਹਾਰਾਜ, ਸਤਿ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਮਾਨਾ ਕੁਸਲਾਕੁਸਲਸਾਵਜ੍ਜਾਨਵਜ੍ਜਹੀਨਪ੍ਪਣੀਤਕਣ੍ਹਸੁਕ੍ਕਸਪ੍ਪਟਿਭਾਗੇ ਧਮ੍ਮੇ ਅਪਿਲਾਪੇਤਿ ਇਮੇ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨਾ''ਤਿ (ਮਿ॰ ਪ॰ ੨.੧.੧੩) ਵਿਤ੍ਥਾਰੋ। ਅਪਿਲਾਪਨਰਸਾ, ਕਿਚ੍ਚਵਸੇਨੇਵ ਹਿਸ੍ਸਾ ਏਤਂ ਲਕ੍ਖਣਂ ਥੇਰੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਅਸਮ੍ਮੋਸਰਸਾ ਵਾ, ਗੋਚਰਾਭਿਮੁਖੀਭਾਵਪਚ੍ਚੁਪਟ੍ਠਾਨਾ। ਸਤਿ ਏਵ ਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗੋਤਿ **ਸਤਿਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗੋ**।

ਤਤ੍ਥ ਬੋਧਿਯਾ, ਬੋਧਿਸ੍ਸ ਵਾ ਅਙ੍ਗੋਤਿ **ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗੋ**। ਕਿਂ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ? ਯਾ ਹਿ ਅਯਂ ਧਮ੍ਮਸਾਮਗ੍ਗੀਯਾਯ ਲੋਕਿਯਲੋਕੁਤ੍ਤਰਮਗ੍ਗਕ੍ਖਣੇ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਮਾਨਾਯ ਲੀਨੁਦ੍ਧਚ੍ਚਪਤਿਟ੍ਠਾਨਾਯੂਹਨਕਾਮਸੁਖਅਤ੍ਤਕਿਲਮਥਾਨੁਯੋਗਉਚ੍ਛੇਦਸਸ੍ਸਤਾਭਿਨਿਵੇਸਾਦੀਨਂ ਅਨੇਕੇਸਂ ਉਪਦ੍ਦਵਾਨਂ ਪਟਿਪਕ੍ਖਭੂਤਾਯ ਸਤਿਧਮ੍ਮਵਿਚਯਵੀਰਿਯਪੀਤਿਪਸ੍ਸਦ੍ਧਿਸਮਾਧਿਉਪੇਕ੍ਖਾਸਙ੍ਖਾਤਾਯ ਧਮ੍ਮਸਾਮਗ੍ਗਿਯਾ ਅਰਿਯਸਾਵਕੋ ਬੁਜ੍ਝਤੀਤਿ ਕਤ੍ਵਾ ਬੋਧੀਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ, **ਬੁਜ੍ਝਤੀ**ਤਿ ਕਿਲੇਸਸਨ੍ਤਾਨਨਿਦ੍ਦਾਯ ਉਟ੍ਠਹਤਿ, ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਵਾ ਅਰਿਯਸਚ੍ਚਾਨਿ ਪਟਿਵਿਜ੍ਝਤਿ, ਨਿਬ੍ਬਾਨਮੇਵ ਵਾ ਸਚ੍ਛਿਕਰੋਤੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। ਯਥਾਹ – ``ਸਤ੍ਤ ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗੇ ਭਾਵੇਤ੍ਵਾ ਅਨੁਤ੍ਤਰਂ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੋਧਿਂ ਅਭਿਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ''ਤਿ (ਸਂ॰ ਨਿ॰ ੫.੩੭੮; ਦੀ॰ ਨਿ॰ ੩.੧੪੩)। ਤਸ੍ਸਾ ਧਮ੍ਮਸਾਮਗ੍ਗਿਸਙ੍ਖਾਤਾਯ ਬੋਧਿਯਾ ਅਙ੍ਗੋਤਿਪਿ **ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗੋ** ਝਾਨਙ੍ਗਮਗ੍ਗਙ੍ਗਾਦਯੋ ਵਿਯ । ਯੋਪੇਸ ਯਥਾਵੁਤ੍ਤਪ੍ਪਕਾਰਾਯ ਏਤਾਯ ਧਮ੍ਮਸਾਮਗ੍ਗਿਯਾ ਬੁਜ੍ਝਤੀਤਿ ਕਤ੍ਵਾ ਅਰਿਯਸਾਵਕੋ ਬੋਧੀਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਅਙ੍ਗੋਤਿਪਿ **ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗੋ** ਸੇਨਙ੍ਗਰਥਙ੍ਗਾਦਯੋ ਵਿਯ। ਤੇਨਾਹੁ ਅਟ੍ਠਕਥਾਚਰਿਯਾ – ``ਬੁਜ੍ਝਨਕਸ੍ਸ ਪੁਗ੍ਗਲਸ੍ਸ ਅਙ੍ਗਾਤਿ ਵਾ ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਾ''ਤਿ।

ਅਪਿਚ ``ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਾਤਿ ਕੇਨਟ੍ਠੇਨ ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਾ? ਬੋਧਾਯ ਸਂਵਤ੍ਤਨ੍ਤੀਤਿ ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਾ, ਬੁਜ੍ਝਨ੍ਤੀਤਿ ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਾ, ਅਨੁਬੁਜ੍ਝਨ੍ਤੀਤਿ ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਾ, ਪਟਿਬੁਜ੍ਝਨ੍ਤੀਤਿ ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਾ, ਸਮ੍ਬੁਜ੍ਝਨ੍ਤੀਤਿ ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਾ''ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਾਨਯੇਨਾਪਿ (ਪਟਿ॰ ਮ॰ ੨.੧੭) ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਤ੍ਥੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਪਸਤ੍ਥੋ ਸੁਨ੍ਦਰੋ ਚ ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗੋ ਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗੋ, ਸਤਿ ਏਵ ਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗੋ **ਸਤਿਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗੋ,** ਤਂ ਸਤਿਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਂ।

ਧਮ੍ਮਵਿਚਯਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਨ੍ਤਿਆਦੀਸੁਪਿ ਚਤੁਸਚ੍ਚਧਮ੍ਮੇ ਵਿਚਿਨਤੀਤਿ **ਧਮ੍ਮਵਿਚਯੋ**। ਸੋ ਪਵਿਚਯਲਕ੍ਖਣੋ, ਓਭਾਸਨਰਸੋ, ਅਸਮ੍ਮੋਹਪਚ੍ਚੁਪਟ੍ਠਾਨੋ। ਵੀਰਭਾਵਤੋ, ਵਿਧਿਨਾ ਈਰਯਿਤਬ੍ਬਤੋ ਚ **ਵੀਰਿਯੰ**। ਤੰ ਪਗ੍ਗਹਲਕ੍ਖਣੰ, ਉਪਥਮ੍ਭਨਰਸੰ , ਅਨੋਸੀਦਨਪਚ੍ਚੁਪਟ੍ਠਾਨੰ। ਪੀਣਯਤੀਤਿ **ਪੀਤਿ**। ਸਾ ਫਰਣਲਕ੍ਖਣਾ, ਤੁਟ੍ਠਿਲਕ੍ਖਣਾ ਵਾ, ਕਾਯਚਿਤ੍ਤਾਨੰ ਪੀਣਨਰਸਾ, ਨੇਸੰਯੇਵ ਓਦਗ੍ਯਪਚ੍ਚੁਪਟ੍ਠਾਨਾ। ਕਾਯਚਿਤ੍ਤਦਰਥਪ੍ਪਸ੍ਸਮ੍ਭਨਤੋ **ਪਸ੍ਸਦ੍ਧਿ**। ਸਾ ਉਪਸਮਲਕ੍ਖਣਾ, ਕਾਯਚਿਤ੍ਤਦਰਥਮਦ੍ਦਨਰਸਾ, ਕਾਯਚਿਤ੍ਤਾਨੰ ਅਪਰਿਪ੍ਫਨ੍ਦਸੀਤਿਭਾਵਪਚ੍ਚੁਪਟ੍ਠਾਨਾ। ਸਮਾਧਾਨਤੋ **ਸਮਾਧਿ**। ਸੋ ਅਵਿਕ੍ਖੇਪਲਕ੍ਖਣੋ, ਅਵਿਸਾਰਲਕ੍ਖਣੋ ਵਾ, ਚਿਤ੍ਤਚੇਤਸਿਕਾਨੰ ਸਮ੍ਪਿਣ੍ਡਨਰਸੋ, ਚਿਤ੍ਤਟ੍ਠਿਤਿਪਚ੍ਚੁਪਟ੍ਠਾਨੋ। ਅਜ੍ਝੁਪੇਕ੍ਖਨਤੋ **ਉਪੇਕ੍ਖਾ**। ਸਾ ਪਟਿਸਙ੍ਖਾਨਲਕ੍ਖਣਾ, ਸਮਵਾਹਿਤਲਕ੍ਖਣਾ ਵਾ, ਊਨਾਧਿਕਨਿਵਾਰਣਰਸਾ, ਪਕ੍ਖਪਾਤੁਪਚ੍ਛੇਦਨਰਸਾ ਵਾ, ਮਜ੍ਝਤ੍ਤਭਾਵਪਚ੍ਚੁਪਟ੍ਠਾਨਾ। ਸੇਸੰ ਵੁਤ੍ਤਨਯਮੇਵ। **ਭਾਵੇਤੀ**ਤਿ ਬ੍ਰੂਹੇਤਿ ਵਡ੍ਢੇਤਿ, ਉਪ੍ਪਾਦੇਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਤਤ੍ਥ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਧਮ੍ਮਾ **ਸਤਿਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਸ੍ਸ** ਉਪ੍ਪਾਦਾਯ ਸੰਵਤ੍ਤਨ੍ਤੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ ਸਤਿਸਮ੍ਪਜਞ੍ਞੰ ਮੁਟ੍ਠਸ੍ਸਤਿਪੁਗ੍ਗਲਪਰਿਵਜ੍ਜਨਤਾ ਉਪਟ੍ਠਿਤਸ੍ਸਤਿਪੁਗ੍ਗਲਸੇਵਨਤਾ ਤਦਧਿਮੁਤ੍ਤਤਾਤਿ। ਅਭਿਕ੍ਕਨ੍ਤਾਦੀਸੁ ਹਿ ਸਤ੍ਤਸੁ ਠਾਨੇਸੁ ਸਤਿਸਮ੍ਪਜਞ੍ਞੇਨ, ਭਤ੍ਤਨਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਕਾਕਸਦਿਸੇ ਮੁਟ੍ਠਸ੍ਸਤਿਪੁਗ੍ਗਲੇ ਪਰਿਵਜ੍ਜਨੇਨ, ਤਿਸ੍ਸਦਤ੍ਤਤ੍ਥੇਰਅਭਯਤ੍ਥੇਰਾਦਿਸਦਿਸੇ ਉਪਟ੍ਠਿਤਸ੍ਸਤਿਪੁਗ੍ਗਲੇ ਸੇਵਨੇਨ, ਠਾਨਨਿਸਜ੍ਜਾਦੀਸੁ ਸਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਪਨਤ੍ਥੰ ਨਿਨ੍ਨਪੋਣਪਬ੍ਭਾਰਚਿਤ੍ਤਤਾਯ ਚ ਸਤਿਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਆਦਿਕਮ੍ਮਿਕੋ ਕੁਲਪੁਤ੍ਤੋ ਇਮੇਹਿ ਚਤੂਹਿ ਕਾਰਣੇਹਿ ਸਤਿਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗੰ ਸਮੁਟ੍ਠਾਪੇਤ੍ਵਾ ਤਦੇਵ ਧੁਰੰ ਕਤ੍ਵਾ ਅਭਿਨਿਵੇਸੰ ਪਟ੍ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਅਨੁਕ੍ਕਮੇਨ ਅਰਹਤ੍ਤੰ ਗਣ੍ਹਾਤਿ। ਸੋ ਯਾਵ ਅਰਹਤ੍ਤਮਗ੍ਗਾ ਸਤਿਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗੰ ਭਾਵੇਤਿ ਨਾਮ, ਫਲੇ ਪਤ੍ਤੇ ਭਾਵਿਤੋ ਨਾਮ ਹੋਤਿ।

ਸਤ੍ਤ ਧਮ੍ਮਾ **ਧਮ੍ਮਵਿਚਯਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਸ੍ਸ** ਉਪ੍ਪਾਦਾਯ ਸੰਵਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਪਰਿਪੁਚ੍ਛਕਤਾ, ਵਤ੍ਥੁਵਿਸਦਕਿਰਿਯਾ, ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਸਮਤ੍ਤਪਟਿਪਾਦਨਾ, ਦੁਪ੍ਪਞ੍ਞਪੁਗ੍ਗਲਪਰਿਵਜ੍ਜਨਾ, ਪਞ੍ਞਵਨ੍ਤਪੁਗ੍ਗਲਸੇਵਨਾ, ਗਮ੍ਭੀਰਞਾਣਚਰਿਯਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣਾ, ਤਦਧਿਮੁਤ੍ਤਤਾਤਿ। ਤਤ੍ਥ **ਪਰਿਪੁਚ੍ਛਕਤਾ**ਤਿ ਖਨ੍ਧਧਾਤੁਆਯਤਨਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਬਲਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਮਗ੍ਗਙ੍ਗਝਾਨਸਮਥਵਿਪਸ੍ਸਨਾਨੰ ਅਤ੍ਥਸਨ੍ਨਿਸ੍ਸਿਤਪਰਿਪੁਚ੍ਛਾਬਹੁਲਤਾ।

ਵਤ੍ਥੁਵਿਸਦਕਿਰਿਯਾਤਿ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਿਕਬਾਹਿਰਾਨੰ ਵਤ੍ਥੂਨੰ ਵਿਸਦਭਾਵਕਰਣੰ। ਯਦਾ ਹਿਸ੍ਸ ਕੇਸਨਖਲੋਮਾ ਦੀਘਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਸਰੀਰੰ ਵਾ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਦੋਸਞ੍ਚੇਵ ਸੇਦਮਲਮਕ੍ਖਿਤਞ੍ਚ , ਤਦਾ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਿਕੰ ਵਤ੍ਥੁ ਅਵਿਸਦੰ ਹੋਤਿ ਅਪਰਿਸੁਦ੍ਧੰ। ਯਦਾ ਪਨ ਚੀਵਰੰ ਜਿਣ੍ਣੰ ਕਿਲਿਟ੍ਠੰ ਦੁਗ੍ਗਨ੍ਧੰ ਵਾ ਹੋਤਿ, ਸੇਨਾਸਨੰ ਵਾ ਉਕ੍ਲਾਪੰ, ਤਦਾ ਬਾਹਿਰੰ ਵਤ੍ਥੁ ਅਵਿਸਦੰ ਹੋਤਿ ਅਪਰਿਸੁਦ੍ਧੰ। ਤਸ੍ਮਾ ਕੇਸਾਦਿਚ੍ਛੇਦਨੇਨ ਉਦ੍ਧੰਵਿਰੇਚਨਅਧੋਵਿਰੇਚਨਾਦੀਹਿ ਸਰੀਰਸਲ੍ਲਹੁਕਭਾਵਕਰਣੇਨ ਉਚ੍ਛਾਦਨਨਹਾਪਨੇਨ ਚ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਿਕਵਤ੍ਥੁ ਵਿਸਦੰ ਕਾਤਬ੍ਬੰ। ਸੂਚਿਕਮ੍ਮਧੋਵਨਰਜਨਪਰਿਭਣ੍ਡਕਰਣਾਦੀਹਿ ਬਾਹਿਰਵਤ੍ਥੁ ਵਿਸਦੰ ਕਾਤਬ੍ਬੰ। ਏਤਸ੍ਮਿਞ੍ਹਿ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਿਕਬਾਹਿਰੇ ਵਤ੍ਥੁਮ੍ਹਿ ਅਵਿਸਦੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੇਸੁ ਚਿਤ੍ਤਚੇਤਸਿਕੇਸੁ ਞਾਣਮ੍ਪਿ ਅਵਿਸਦੰ ਹੋਤਿ ਅਪਰਿਸੁਦ੍ਧੰ ਅਪਰਿਸੁਦ੍ਧਾਨਿ ਦੀਪਕਪਲ੍ਲਵਟ੍ਟਿਤੇਲਾਦੀਨਿ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਦੀਪਸਿਖਾਯ ਓਭਾਸੋ ਵਿਯ। ਵਿਸਦੇ ਪਨ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਿਕਬਾਹਿਰੇ ਵਤ੍ਥੁਮ੍ਹਿ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੇਸੁ ਚਿਤ੍ਤਚੇਤਸਿਕੇਸੁ ਞਾਣਮ੍ਪਿ ਵਿਸਦੰ ਹੋਤਿ ਪਰਿਸੁਦ੍ਧਾਨਿ ਦੀਪਕਪਲ੍ਲਵਟ੍ਟਿਤੇਲਾਦੀਨਿ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਦੀਪਸਿਖਾਯ ਓਭਾਸੋ ਵਿਯ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤੰ – ''ਵਤ੍ਥੁਵਿਸਦਕਿਰਿਯਾ ਧਮ੍ਮਵਿਚਯਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਸ੍ਸ ਉਪ੍ਪਾਦਾਯ ਸੰਵਤ੍ਤਤੀ''ਤਿ।

ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਸਮਤ੍ਤਪਟਿਪਾਦਨਾ ਨਾਮ ਸਦ੍ਧਾਦੀਨੰ ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਾਨੰ ਸਮਭਾਵਕਰਣੰ। ਸਚੇ ਹਿਸ੍ਸ ਸਦ੍ਧਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯੰ ਬਲਵੰ ਹੋਤਿ, ਇਤਰਾਨਿ ਮਨ੍ਦਾਨਿ, ਤਤੋ ਵੀਰਿਯਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯੰ ਪਗ੍ਗਹਕਿਚ੍ਚੰ, ਸਤਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯੰ ਉਪਟ੍ਠਾਨਕਿਚ੍ਚੰ, ਸਮਾਧਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯੰ ਅਵਿਕ੍ਖੇਪਕਿਚ੍ਚੰ, ਪਞ੍ਞਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯੰ ਦਸ੍ਸਨਕਿਚ੍ਚੰ ਕਾਤੁੰ ਨ ਸਕ੍ਕੋਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਤੰ ਧਮ੍ਮਸਭਾਵਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣੇਨ ਵਾ, ਯਥਾ ਵਾ ਮਨਸਿਕਰੋਤੋ ਬਲਵੰ ਜਾਤੰ, ਤਥਾ ਅਮਨਸਿਕਾਰੇਨ ਹਾਪੇਤਬ੍ਬੰ। **ਵਕ੍ਕਲਿਤ੍ਥੇਰਵਤ੍ਥੁ** ਚੇਤ੍ਥ ਨਿਦਸ੍ਸਨੰ। ਸਚੇ ਪਨ ਵੀਰਿਯਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯੰ ਬਲਵੰ ਹੋਤਿ, ਅਥ ਨੇਵ ਸਦ੍ਧਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯੰ ਅਧਿਮੋਕ੍ਖਕਿਚ੍ਚੰ

ਕਾਤੁਂ ਸਕ੍ਕੋਤਿ, ਨ ਇਤਰਾਨਿ ਇਤਰਕਿਚ੍ਚਭੇਦਂ। ਤਸ੍ਮਾ ਤਂ ਪਸ੍ਸਦ੍ਧਾਦਿਭਾਵਨਾਯ ਹਾਪੇਤਬ੍ਬਂ। ਤਤ੍ਰਾਪਿ **ਸੋਣਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਵਤ੍ਥੁ** ਦਸ੍ਸੇਤਬ੍ਬਂ। ਏਵਂ ਸੇਸੇਸੁਪਿ ਏਕਸ੍ਸ ਬਲਵਭਾਵੇ ਸਤਿ ਇਤਰੇਸਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਕਿਚ੍ਚੇਸੁ ਅਸਮਤ੍ਥਤਾ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ।

ਵਿਸੇਸਤੋ ਪਨੇਤ੍ਥ ਸਦ੍ਧਾਪਞ੍ਞਾਨਂ ਸਮਾਧਿਵੀਰਿਯਾਨਞ੍ਚ ਸਮਤਂ ਪਸਂਸਨ੍ਤਿ। ਬਲਵਸਦ੍ਧੋ ਹਿ ਮਨ੍ਦਪਞ੍ਞੋ ਮੁਧਪ੍ਪਸਨ੍ਨੋ ਹੋਤਿ, ਅਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ ਪਸੀਦਤਿ। ਬਲਵਪਞ੍ਞੋ ਮਨ੍ਦਸਦ੍ਧੋ ਕੇਰਾਟਿਕਪਕ੍ਖਂ ਭਜਤਿ , ਭੇਸਜ੍ਜਸਮੁਟ੍ਠਿਤੋ ਵਿਯ ਰੋਗੋ ਅਤੇਕਿਚ੍ਛੋ ਹੋਤਿ। ਚਿਤ੍ਤੁਪ੍ਪਾਦਮਤ੍ਤੇਨੇਵ ਕੁਸਲਂ ਹੋਤੀਤਿ ਅਤਿਧਾਵਿਤ੍ਵਾ ਦਾਨਾਦੀਨਿ ਅਕਰੋਨ੍ਤੋ ਨਿਰਯੇ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ। ਉਭਿਨ੍ਨਂ ਸਮਤਾਯ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂਯੇਵ ਪਸੀਦਤਿ। ਬਲਵਸਮਾਧਿਂ ਪਨ ਮਨ੍ਦਵੀਰਿਯਂ ਸਮਾਧਿਸ੍ਸ ਕੋਸਜ੍ਜਪਕ੍ਖਤ੍ਤਾ ਕੋਸਜ੍ਜਂ ਅਭਿਭਵਤਿ। ਬਲਵਵੀਰਿਯਂ ਮਨ੍ਦਸਮਾਧਿਂ ਵੀਰਿਯਸ੍ਸ ਉਦ੍ਧਚ੍ਚਪਕ੍ਖਤ੍ਤਾ ਉਦ੍ਧਚ੍ਚਂ ਅਭਿਭਵਤਿ। ਸਮਾਧਿ ਪਨ ਵੀਰਿਯੇਨ ਸਂਯੋਜਿਤੋ ਕੋਸਜ੍ਜੇ ਪਤਿਤੁਂ ਨ ਲਭਤਿ, ਵੀਰਿਯਂ ਸਮਾਧਿਨਾ ਸਂਯੋਜਿਤਂ ਉਦ੍ਧਚ੍ਚੇ ਪਤਿਤੁਂ ਨ ਲਭਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਤਂ ਉਭਯਂ ਸਮਂ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬਂ। ਉਭਯਸਮਤਾਯ ਹਿ ਅਪ੍ਪਨਾ ਹੋਤਿ।

ਅਪਿਚ ਸਮਾਧਿਕਮ੍ਮਿਕਸ੍ਸ ਬਲਵਤੀਪਿ ਸਦ੍ਧਾ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਏਵਞ੍ਹਿ ਸਦ੍ਦਹਨ੍ਤੋ ਓਕਪ੍ਪੇਨ੍ਤੋ ਅਪ੍ਪਨਂ ਪਾਪੁਣਿਸ੍ਸਤਿ। ਸਮਾਧਿਪਞ੍ਞਾਸੁ ਪਨ ਸਮਾਧਿਕਮ੍ਮਿਕਸ੍ਸ ਏਕਗ੍ਗਤਾ ਬਲਵਤੀ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਏਵਞ੍ਹਿ ਸੋ ਅਪ੍ਪਨਂ ਪਾਪੁਣਾਤਿ। ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਕਮ੍ਮਿਕਸ੍ਸ ਪਞ੍ਞਾ ਬਲਵਤੀ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਏਵਞ੍ਹਿ ਸੋ ਲਕ੍ਖਣਪਟਿਵੇਧਂ ਪਾਪੁਣਾਤਿ। ਉਭਿਨ੍ਨਂ ਪਨ ਸਮਤਾਯਪਿ ਅਪ੍ਪਨਾ ਹੋਤਿਯੇਵ। ਸਤਿ ਪਨ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਬਲਵਤੀ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਸਤਿ ਹਿ ਚਿਤ੍ਤਂ ਉਦ੍ਧਚ੍ਚਪਕ੍ਖਿਕਾਨਂ ਸਦ੍ਧਾਵੀਰਿਯਪਞ੍ਞਾਨਂ ਵਸੇਨ ਉਦ੍ਧਚ੍ਚਪਾਤਤੋ ਕੋਸਜ੍ਜਪਕ੍ਖਿਕੇਨ ਚ ਸਮਾਧਿਨਾ ਕੋਸਜ੍ਜਪਾਤਤੋ ਰਕ੍ਖਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਸਾ ਲੋਣਧੂਪਨਂ ਵਿਯ ਸਬ੍ਬਬ੍ਯਞ੍ਜਨੇਸੁ, ਸਬ੍ਬਕਮ੍ਮਿਕੋ ਅਮਚ੍ਚੋ ਵਿਯ ਚ ਸਬ੍ਬਰਾਜਕਿਚ੍ਚੇਸੁ, ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਇਚ੍ਛਿਤਬ੍ਬਾ। ਤੇਨਾਹ – ''ਸਤਿ ਚ ਪਨ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥਿਕਾ ਵੁਤ੍ਤਾ (ਸਂ॰ ਨਿ॰ ੫.੨੩੪) ਭਗਵਤਾ। ਕਿਂ ਕਾਰਣਾ? ਚਿਤ੍ਤਞ੍ਹਿ ਸਤਿਪਟਿਸਰਣਂ, ਆਰਕ੍ਖਪਚ੍ਚੁਪਟ੍ਠਾਨਾ ਚ ਸਤਿ, ਨ ਵਿਨਾ ਸਤਿਯਾ ਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਪਗ੍ਗਹਨਿਗ੍ਗਹੋ ਹੋਤੀ''ਤਿ।

ਦੁਪ੍ਪਞ੍ਞਪੁਗ੍ਗਲਪਰਿਵਜ੍ਜਨਾ ਨਾਮ ਖਨ੍ਧਾਦਿਭੇਦੇਸੁ ਅਨੋਗਾਲ੍ਹਪਞ੍ਞਾਨਂ ਦੁਮ੍ਮੇਧਪੁਗ੍ਗਲਾਨਂ ਆਰਕਾ ਪਰਿਵਜ੍ਜਨਂ। **ਪਞ੍ਞਵਨ੍ਤਪੁਗ੍ਗਲਸੇਵਨਾ** ਨਾਮ ਸਮਪਞ੍ਞਾਸਲਕ੍ਖਣਪਰਿਗ੍ਗਾਹਿਕਾਯ ਉਦਯਬ੍ਬਯਪਞ੍ਞਾਯ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਪੁਗ੍ਗਲਸੇਵਨਾ। **ਗਮ੍ਭੀਰਞਾਣਚਰਿਯਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣਾ** ਨਾਮ ਗਮ੍ਭੀਰੇਸੁ ਖਨ੍ਧਾਦੀਸੁ ਪਵਤ੍ਤਾਯ ਗਮ੍ਭੀਰਪਞ੍ਞਾਯ ਪਭੇਦਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣਾ। **ਤਦਧਿਮੁਤ੍ਤਤਾ** ਨਾਮ ਠਾਨਨਿਸਜ੍ਜਾਦੀਸੁ ਧਮ੍ਮਵਿਚਯਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਸਮੁਟ੍ਠਾਪਨਤ੍ਥਂ ਨਿਨ੍ਨਪੋਣਪਬ੍ਭਾਰਚਿਤ੍ਤਤਾ। ਤਸ੍ਮਾ ਆਦਿਕਮ੍ਮਿਕੋ ਕੁਲਪੁਤ੍ਤੋ ਇਮੇਹਿ ਸਤ੍ਤਹਿ ਕਾਰਣੇਹਿ ਧਮ੍ਮਵਿਚਯਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਂ ਸਮੁਟ੍ਠਾਪੇਤ੍ਵਾ ਤਦੇਵ ਧੁਰਂ ਕਤ੍ਵਾ ਅਭਿਨਿਵੇਸਂ ਪਟ੍ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਅਨੁਕ੍ਕਮੇਨ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਗਣ੍ਹਾਤਿ। ਸੋ ਯਾਵ ਅਰਹਤ੍ਤਮਗ੍ਗਾ ਧਮ੍ਮਵਿਚਯਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਂ ਭਾਵੇਤਿ ਨਾਮ, ਫਲੇ ਪਤ੍ਤੇ ਭਾਵਿਤੋ ਨਾਮ ਹੋਤਿ।

ਏਕਾਦਸ ਧਮ੍ਮਾ **ਵੀਰਿਯਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਸ੍ਸ** ਉਪ੍ਪਾਦਾਯ ਸਂਵਤ੍ਤਨ੍ਤਿ – ਅਪਾਯਭਯਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣਤਾ, ਆਨਿਸਂਸਦਸ੍ਸਾਵਿਤਾ , ਗਮਨਵੀਥਿਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣਤਾ, ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਾਪਚਾਯਨਤਾ, ਦਾਯਜ੍ਜਮਹਤ੍ਤਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣਤਾ, ਸਤ੍ਥੁਮਹਤ੍ਤਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣਤਾ, ਜਾਤਿਮਹਤ੍ਤਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣਤਾ , ਸਬ੍ਰਹ੍ਮਚਾਰਿਮਹਤ੍ਤਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣਤਾ, ਕੁਸੀਤਪੁਗ੍ਗਲਪਰਿਵਜ੍ਜਨਤਾ, ਆਰਦ੍ਧਵੀਰਿਯਪੁਗ੍ਗਲਸੇਵਨਤਾ, ਤਦਧਿਮੁਤ੍ਤਤਾਤਿ।

ਤਤ੍ਥ ''ਨਿਰਯੇਸੁ ਪਞ੍ਚਵਿਧਬਨ੍ਧਨਕਮ੍ਮਕਰਣਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਮਹਾਦੁਕ੍ਖਂ ਅਨੁਭਵਨਕਾਲੇਪਿ, ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਯੋਨਿਯਂ ਜਾਲਕ੍ਖਿਪਕੁਮਿਨਾਦੀਹਿ ਗਹਿਤਕਾਲੇਪਿ, ਪਾਜਨਕਣ੍ਟਕਾਦਿਪ੍ਪਹਾਰਤੁਨ੍ਨਸ੍ਸ ਪਨ ਸਕਟਵਹਨਾਦਿਕਾਲੇਪਿ, ਪੇਤ੍ਤਿਵਿਸਯੇ ਅਨੇਕਾਨਿਪਿ ਵਸ੍ਸਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਏਕਂ ਬੁਦ੍ਧਨ੍ਤਰਮ੍ਪਿ ਖੁਪ੍ਪਿਪਾਸਾਹਿ ਆਤੁਰੀਭੂਤਕਾਲੇਪਿ, ਕਾਲਕਞ੍ਜਿਕਅਸੁਰੇਸੁ ਸਟ੍ਠਿਹਤ੍ਥਅਸੀਤਿਹਤ੍ਥੁਪ੍ਪਮਾਣੇਨ ਅਟ੍ਠਿਚਮ੍ਮਮਤ੍ਤੇਨੇਵ ਅਤ੍ਤਭਾਵੇਨ ਵਾਤਾਤਪਾਦਿਦੁਕ੍ਖਾਨੁਭਵਨਕਾਲੇਪਿ ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਵੀਰਿਯਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਂ ਉਪ੍ਪਾਦੇਤੁਂ। ਅਯਮੇਵ ਤੇ ਭਿਕ੍ਖੁ ਕਾਲੋ''ਤਿ ਏਵਂ **ਅਪਾਯਭਯਂ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ** ਵੀਰਿਯਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ।

''ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਕੁਸੀਤੇਨ ਨਵ ਲੋਕੁਤ੍ਤਰਧਮ੍ਮਾ ਲਦ੍ਧੁਂ, ਆਰਦ੍ਧਵੀਰਿਯੇਨੇਵ ਸਕ੍ਕਾ, ਅਯਮਾਨਿਸਂਸੋ ਵੀਰਿਯਸ੍ਸਾ''ਤਿ ਏਵਂ **ਆਨਿਸਂਸਦਸ੍ਸਾਵਿਨੋਪਿ** ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ। ''ਸਬ੍ਬਬੁਦ੍ਧਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧਮਹਾਸਾਵਕੇਹਿ ਗਤਮਗ੍ਗੋਵ ਗਨ੍ਤਬ੍ਬੋ, ਸੋ ਚ ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਕੁਸੀਤੇਨ

ਗਨ੍ਤੁ''ਨ੍ਤਿ ਏਵਂ **ਗਮਨਵੀਥਿਂ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ** ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ।

''ਯੇ ਤਂ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਾਦੀਹਿ ਉਪਟ੍ਠਹਨ੍ਤਿ, ਇਮੇ ਤੇ ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਨੇਵ ਞਾਤਕਾ, ਨ ਦਾਸਕਮ੍ਮਕਰਾ, ਨਾਪਿ ਤਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਜੀਵਿਸ੍ਸਾਮਾਤਿ ਤੇ ਪਣੀਤਾਨਿ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਾਦੀਨਿ ਦੇਨ੍ਤਿ। ਅਥ ਖੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਕਾਰਾਨਂ ਮਹਪ੍ਫਲਤਂ ਪਚ੍ਚਾਸੀਸਮਾਨਾ ਦੇਨ੍ਤਿ। ਸਤ੍ਥਾਰਾਪਿ 'ਅਯਂ ਇਮੇ ਪਚ੍ਚਯੇ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਕਾਯਦਲ੍ਹੀਬਹੁਲੋ ਸੁਖਂ ਵਿਹਰਿਸ੍ਸਤੀ'ਤਿ ਨ ਏਵਂ ਸਮ੍ਪਸ੍ਸਤਾ ਤੁਯ੍ਹਂ ਪਚ੍ਚਯਾ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤਾ, ਅਥ ਖੋ 'ਅਯਂ ਇਮੇ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਮਾਨੋ ਸਮਣਧਮ੍ਮਂ ਕਤ੍ਵਾ ਵਟ੍ਟਦੁਕ੍ਖਤੋ ਮੁਚ੍ਚਿਸ੍ਸਤੀ'ਤਿ ਤੇ ਪਚ੍ਚਯਾ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤਾ। ਸੋ ਦਾਨਿ ਤ੍ਵਂ ਕੁਸੀਤੋ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਨ ਤਂ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਂ ਅਪਚਾਯਿਸ੍ਸਸਿ। ਆਰਦ੍ਧਵੀਰਿਯਸ੍ਸੇਵ ਹਿ ਪਿਣ੍ਡਾਪਚਾਯਨਂ ਨਾਮ ਹੋਤੀ''ਤਿ ਏਵਂ **ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਾਪਚਾਯਨਂ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ** ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ ਮਹਾਮਿਤ੍ਤਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਵਿਯ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਿਯਤਿਸ੍ਸਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਵਿਯ ਚ।

ਮਹਾਮਿਤ੍ਤਤ੍ਥੇਰੋ ਕਿਰ ਕਸ੍ਸਕਲੇਣੇ ਨਾਮ ਪਟਿਵਸਤਿ। ਤਸ੍ਸ ਚ ਗੋਚਰਗਾਮੇ ਏਕਾ ਮਹਾਉਪਾਸਿਕਾ ਥੇਰਂ ਪੁਤ੍ਤਂ ਕਤ੍ਵਾ ਪਟਿਜਗ੍ਗਤਿ। ਸਾ ਏਕਦਿਵਸਂ ਅਰਞ੍ਞਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੀ ਧੀਤਰਂ ਆਹ – ''ਅਮ੍ਮ , ਅਸੁਕਸ੍ਮਿਂ ਠਾਨੇ ਪੁਰਾਣਤਣ੍ਡੁਲਾ, ਅਸੁਕਸ੍ਮਿਂ ਖੀਰਂ, ਅਸੁਕਸ੍ਮਿਂ ਸਪ੍ਪਿ, ਅਸੁਕਸ੍ਮਿਂ ਫਾਣਿਤਂ, ਤਵ ਭਾਤਿਕਸ੍ਸ ਅਯ੍ਯਮਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਆਗਤਕਾਲੇ ਭਤ੍ਤਂ ਪਚਿਤ੍ਵਾ ਖੀਰਸਪ੍ਪਿਫਾਣਿਤੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਦੇਹਿ, ਦਤ੍ਵਾ ਤ੍ਵਞ੍ਚ ਭੁਞ੍ਜੇਯ੍ਯਾਸਿ। ਅਹਂ ਪਨ ਹਿਯ੍ਯੋ ਪਕ੍ਕਂ ਪਾਰਿਵਾਸਿਕਭਤ੍ਤਂ ਕਞ੍ਜਿਯੇਨ ਭੁਤ੍ਤਮ੍ਹੀ''ਤਿ। ਦਿਵਾ ਕਿਂ ਭੁਞ੍ਜਿਸ੍ਸਸਿ, ਅਮ੍ਮਾਤਿ? ਸਾਕਪਣ੍ਣਂ ਪਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਕਣਤਣ੍ਡੁਲੇਹਿ ਅਮ੍ਬਿਲਯਾਗੁਂ ਪਚਿਤ੍ਵਾ ਠਪੇਹਿ, ਅਮ੍ਮਾਤਿ।

ਥੇਰੋ ਚੀਵਰਂ ਪਾਰੁਪਿਤ੍ਵਾ ਪਤ੍ਤਂ ਨੀਹਰਨ੍ਤੋਵ ਤਂ ਸਦ੍ਦਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਓਵਦਿ – ''ਮਹਾਉਪਾਸਿਕਾ ਕਿਰ ਕਞ੍ਜਿਯੇਨ ਪਾਰਿਵਾਸਿਕਭਤ੍ਤਂ ਭੁਞ੍ਜਿ, ਦਿਵਾਪਿ ਕਣਪਣ੍ਣਮ੍ਬਿਲਯਾਗੁਂ ਭੁਞ੍ਜਿਸ੍ਸਤਿ, ਤੁਯ੍ਹਂ ਅਤ੍ਥਾਯ ਪਨ ਪੁਰਾਣਤਣ੍ਡੁਲਾਦੀਨਿ ਆਚਿਕ੍ਖਤਿ। ਤਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਖੋ ਪਨੇਸਾ ਨੇਵ ਖੇਤ੍ਤਂ ਨ ਵਤ੍ਥੁਂ ਨ ਭਤ੍ਤਂ ਨ ਵਤ੍ਥਂ ਪਚ੍ਚਾਸੀਸਤਿ, ਤਿਸ੍ਸੋ ਪਨ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਯੋ ਪਤ੍ਥਯਮਾਨਾ ਦੇਤਿ। ਤ੍ਵਂ ਏਤਿਸ੍ਸਾ ਤਾ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਯੋ ਦਾਤੁਂ ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਸਿ, ਨ ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਸੀਤਿ, ਅਯਂ ਖੋ ਪਨ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤੋ ਤਯਾ ਸਰਾਗੇਨ ਸਦੋਸੇਨ ਸਮੋਹੇਨ ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਗਣ੍ਹਿਤੁ''ਨ੍ਤਿ ਪਤ੍ਤਂ ਥਵਿਕਾਯ ਪਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਗਣ੍ਠਿਕਂ ਮੁਞ੍ਚਿਤ੍ਵਾ ਨਿਵਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਕਸ੍ਸਕਲੇਣਮੇਵ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਤ੍ਤਂ ਹੇਟ੍ਠਾਮਞ੍ਚੇ, ਚੀਵਰਞ੍ਚ ਚੀਵਰਵਂਸੇ ਠਪੇਤ੍ਵਾ, ''ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਅਪਾਪੁਣਿਤ੍ਵਾ ਨ ਨਿਕ੍ਖਮਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਵੀਰਿਯਂ ਅਧਿਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾ ਨਿਸੀਦਿ। ਦੀਘਰਤ੍ਤਂ ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਨਿਵੁਤ੍ਥਭਿਕ੍ਖੁ ਵਿਪਸ੍ਸਨਂ ਵਡ੍ਢੇਤ੍ਵਾ ਪੁਰੇਭਤ੍ਤਮੇਵ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਤ੍ਵਾ ਵਿਕਸਮਾਨਮਿਵ ਪਦੁਮਂ ਮਹਾਖੀਣਾਸਵੋ ਸਿਤਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋਵ ਨਿਕ੍ਖਮਿ। ਲੇਣਦ੍ਵਾਰੇ ਰੁਕ੍ਖਮ੍ਹਿ ਅਧਿਵਤ੍ਥਾ ਦੇਵਤਾ –

> ''ਨਮੋ ਤੇ ਪੁਰਿਸਾਜਞ੍ਞ, ਨਮੋ ਤੇ ਪੁਰਿਸੁਤ੍ਤਮ।
> ਯਸ੍ਸ ਤੇ ਆਸਵਾ ਖੀਣਾ, ਦਕ੍ਖਿਣੇਯ੍ਯੋਸਿ ਮਾਰਿਸਾ''ਤਿ॥ –

ਉਦਾਨਂ ਉਦਾਨੇਤ੍ਵਾ, ''ਭਨ੍ਤੇ, ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਪਵਿਟ੍ਠਾਨਂ ਤੁਮ੍ਹਾਦਿਸਾਨਂ ਅਰਹਨ੍ਤਾਨਂ ਭਿਕ੍ਖਂ ਦਤ੍ਵਾ ਮਹਲ੍ਲਕਿਤ੍ਥਿਯੋ ਦੁਕ੍ਖਾ ਮੁਚ੍ਚਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਆਹ। ਥੇਰੋ ਉਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾ ਦ੍ਵਾਰਂ ਵਿਵਰਿਤ੍ਵਾ ਕਾਲਂ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ''ਪਾਤੋਯੇਵਾ''ਤਿ ਞਤ੍ਵਾ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਂ ਆਦਾਯ ਗਾਮਂ ਪਾਵਿਸਿ।

ਦਾਰਿਕਾਪਿ ਭਤ੍ਤਂ ਸਮ੍ਪਾਦੇਤ੍ਵਾ ''ਇਦਾਨਿ ਮੇ ਭਾਤਾ ਆਗਮਿਸ੍ਸਤਿ, ਇਦਾਨਿ ਮੇ ਭਾਤਾ ਆਗਮਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਦ੍ਵਾਰਂ ਓਲੋਕਯਮਾਨਾ ਨਿਸੀਦਿ। ਸਾ ਥੇਰੇ ਘਰਦ੍ਵਾਰਂ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤੇ ਪਤ੍ਤਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਸਪ੍ਪਿਫਾਣਿਤਯੋਜਿਤਸ੍ਸ ਖੀਰਪਿਣ੍ਡਪਾਤਸ੍ਸ ਪੂਰੇਤ੍ਵਾ ਹਤ੍ਥੇ ਠਪੇਸਿ। ਥੇਰੋ ''ਸੁਖਂ ਹੋਤੂ''ਤਿ ਅਨੁਮੋਦਨਂ ਕਤ੍ਵਾ ਪਕ੍ਕਾਮਿ। ਸਾਪਿ ਤਂ ਓਲੋਕਯਮਾਨਾਵ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਥੇਰਸ੍ਸ ਹਿ ਤਦਾ ਅਤਿਵਿਯ ਪਰਿਸੁਦ੍ਧੋ ਛਵਿਵਣ੍ਣੋ ਅਹੋਸਿ, ਵਿਪ੍ਪਸਨ੍ਨਾਨਿ ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਾਨਿ, ਮੁਖਂ ਬਨ੍ਧਨਾ ਪਵੁਤ੍ਤਤਾਲਪਕ੍ਕਂ ਵਿਯ ਅਤਿਵਿਯ ਵਿਰੋਚਿਤ੍ਥ।

ਮਹਾਉਪਾਸਿਕਾ ਅਰਞ੍ਞਤੋ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ''ਕਿਂ, ਅਮ੍ਮ, ਭਾਤਿਕੋ ਤੇ ਆਗਤੋ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ਸਾ ਸਬ੍ਬਂ ਤਂ ਪਵਤ੍ਤਿਂ ਆਰੋਚੇਸਿ। ਉਪਾਸਿਕਾ ''ਅਜ੍ਜ ਮੇ ਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਪਬ੍ਬਜਿਤਕਿਚ੍ਚਂ ਮਤ੍ਥਕਂ ਪਤ੍ਤ''ਨ੍ਤਿ ਞਤ੍ਵਾ ''ਅਭਿਰਮਤਿ ਤੇ, ਅਮ੍ਮ, ਭਾਤਾ ਬੁਦ੍ਧਸਾਸਨੇ, ਨ

ਉਕ੍ਕਣ੍ਠਤੀ''ਤਿ ਆਹ।

ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਿਕਤਿਸ੍ਸਤ੍ਥੇਰਵਤ੍ਥੁ ਪਨ ਏਵਂ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ – ਮਹਾਗਾਮੇ ਕਿਰ ਏਕੋ ਦਲਿਦ੍ਦਪੁਰਿਸੋ ਦਾਰੁਵਿਕ੍ਕਯੇਨ ਜੀਵਿਕਂ ਕਪ੍ਪੇਤਿ। ਸੋ ਤੇਨੇਵ ਕਾਰਣੇਨ ਨਾਮਂ ਲਭਿਤ੍ਵਾ ਦਾਰੁਭਣ੍ਡਕਮਹਾਤਿਸ੍ਸੋ ਨਾਮ ਜਾਤੋ। ਸੋ ਏਕਦਿਵਸਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਭਰਿਯਂ ਆਹ – ''ਕਿਂ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਜੀਵਿਤਂ ਨਾਮ, ਸਤ੍ਥਾਰਾ ਦਲਿਦ੍ਦਦਾਨਸ੍ਸ ਮਹਪ੍ਫਲਭਾਵੋ ਕਥਿਤੋ, ਮਯਞ੍ਚ ਨਿਬਦ੍ਧਂ ਦਾਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋਮ, ਪਕ੍ਖਿਕਭਤ੍ਤਮਤ੍ਤਂ ਦਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਂ ਸਲਾਕਭਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਦਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ। ਸਾ ''ਸਾਧੁ ਸਾਮੀ''ਤਿ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਪੁਨਦਿਵਸੇ ਯਥਾਲਾਭੇਨ ਪਕ੍ਖਿਕਭਤ੍ਤਂ ਅਦਾਸਿ। ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਚ ਪਚ੍ਚਯੇਹਿ ਨਿਪ੍ਪਰਿਸ੍ਸਯਕਾਲੋ ਹੋਤਿ, ਦਹਰਸਾਮਣੇਰਾ ਪਣੀਤਭੋਜਨਾਨਿ ਭੁਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ''ਅਯਂ ਲੂਖਾਹਾਰੋ''ਤਿ ਤੇਸਂ ਪਕ੍ਖਿਕਭਤ੍ਤਂ ਗਹਿਤਮਤ੍ਤਕਮੇਵ ਕਤ੍ਵਾ ਤੇਸਂ ਪਸ੍ਸਨ੍ਤਾਨਂਯੇਵ ਛਡ੍ਡੇਤ੍ਵਾ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ।

ਸਾ ਇਤ੍ਥੀ ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਸਾਮਿਕਸ੍ਸ ਕਥੇਸਿ, ''ਮਯਾ ਦਿਨ੍ਨਂ ਛਡ੍ਡੇਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਨ ਪਨ ਵਿਪ੍ਪਟਿਸਾਰਿਨੀ ਅਹੋਸਿ। ਤਸ੍ਸਾ ਸਾਮਿਕੋ ਆਹ – ''ਮਯਂ ਦੁਗ੍ਗਤਭਾਵੇਨ ਅਯ੍ਯਾਨਂ ਸੁਖੇਨ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਾਪੇਤੁਂ ਨਾਸਕ੍ਖਿਮ੍ਹ। ਕਿਂ ਨੁ ਖੋ ਕਤ੍ਵਾ ਅਯ੍ਯਾਨਂ ਮਨਂ ਗਹੇਤੁਂ ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ? ਅਥਸ੍ਸ ਭਰਿਯਾ ਆਹ – ''ਕਿਂ ਵਦੇਸਿ, ਸਾਮਿ, ਸਪੁਤ੍ਤਕਾ ਦੁਗ੍ਗਤਾ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥੀਤਿ ਅਯਂ ਤੇ ਧੀਤਾ, ਇਮਂ ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਕੁਲੇ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਦ੍ਵਾਦਸ ਕਹਾਪਣੇ ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਵਾ ਏਕਂ ਖੀਰਧੇਨੁਂ ਆਹਰ, ਅਯ੍ਯਾਨਂ ਖੀਰਸਲਾਕਭਤ੍ਤਂ ਦਸ੍ਸਾਮ, ਏਵਂ ਤੇਸਂ ਚਿਤ੍ਤਂ ਗਣ੍ਹਿਤੁਂ ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ। ਸੋ ਸਾਧੂਤਿ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਤਥਾ ਅਕਾਸਿ। ਤੇਸਂ ਪੁਞ੍ਞੇਨ ਸਾ ਧੇਨੁ ਸਾਯਂ ਤੀਣਿ ਮਾਣਿਕਾਨਿ, ਪਾਤੋ ਤੀਣਿ ਮਾਣਿਕਾਨਿ ਖੀਰਂ ਦੇਤਿ। ਸਾਯਂ ਲਦ੍ਧਂ ਦਧਿਂ ਕਤ੍ਵਾ ਪੁਨਦਿਵਸੇ ਤਤੋ ਗਹਿਤਨਵਨੀਤੇਨ ਸਪ੍ਪਿਂ ਕਤ੍ਵਾ ਸਸਪ੍ਪਿਪਰਿਸੇਕਂ ਖੀਰਸਲਾਕਭਤ੍ਤਂ ਦੇਨ੍ਤਿ। ਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਤਸ੍ਸ ਗੇਹੇ ਸਲਾਕਭਤ੍ਤਂ ਪੁਞ੍ਞਵਨ੍ਤਾਵ ਲਭਨ੍ਤਿ।

ਸੋ ਏਕਦਿਵਸਂ ਭਰਿਯਂ ਆਹ – ''ਮਯਂ ਧੀਤੁ ਅਤ੍ਥਿਤਾਯ ਲਜ੍ਜਿਤਬ੍ਬਤੋ ਚ ਮੁਤ੍ਤਾ, ਗੇਹੇ ਚ ਨੋ ਭਤ੍ਤਂ ਅਯ੍ਯਾਨਂ ਪਰਿਭੋਗਾਰਹਂ ਜਾਤਂ। ਤ੍ਵਂ ਯਾਵ ਅਹਂ ਆਗਚ੍ਛਾਮਿ, ਤਾਵ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਕਲ੍ਯਾਣਵਤ੍ਤੇ ਮਾ ਪਮਜ੍ਜਿ। ਅਹਂ ਕਿਞ੍ਚਿਦੇਵ ਕਤ੍ਵਾ ਧੀਤਰਂ ਮੋਚੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ। ਸੋ ਏਕਂ ਪਦੇਸਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਉਚ੍ਛੁਯਨ੍ਤਕਮ੍ਮਂ ਕਤ੍ਵਾ ਛਹਿ ਮਾਸੇਹਿ ਦ੍ਵਾਦਸ ਕਹਾਪਣੇ ਲਭਿਤ੍ਵਾ ''ਅਲਂ ਏਤ੍ਤਕਂ ਮਮ ਧੀਤੁ ਮੋਚਨਤ੍ਥਾਯਾ''ਤਿ ਤੇ ਕਹਾਪਣੇ ਦੁਸ੍ਸਨ੍ਤੇ ਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ''ਗੇਹਂ ਗਮਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਮਗ੍ਗਂ ਪਟਿਪਜ੍ਜਿ।

ਤਸ੍ਮਿਂ ਸਮਯੇ ਅਮ੍ਬਰਿਯਮਹਾਵਿਹਾਰਵਾਸੀ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਿਯਤਿਸ੍ਸਤ੍ਥੇਰੋ ''ਤਿਸ੍ਸਮਹਾਵਿਹਾਰਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਚੇਤਿਯਂ ਵਨ੍ਦਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਸਨਟ੍ਠਾਨਤੋ ਮਹਾਗਾਮਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਤਮੇਵ ਮਗ੍ਗਂ ਪਟਿਪਜ੍ਜਿ। ਸੋ ਉਪਾਸਕੋ ਥੇਰਂ ਦੂਰਤੋਵ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਏਕਕੋਵ ਅਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਇਮਿਨਾ ਅਯ੍ਯੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਏਕਂ ਧਮ੍ਮਕਥਂ ਸੁਣਨ੍ਤੋ ਗਮਿਸ੍ਸਾਮਿ। ਸੀਲਵਨ੍ਤੋ ਹਿ ਸਬ੍ਬਕਾਲਂ ਦੁਲ੍ਲਭਾ''ਤਿ ਵੇਗੇਨ ਥੇਰਂ ਸਮ੍ਪਾਪੁਣਿਤ੍ਵਾ ਅਭਿਵਾਦੇਤ੍ਵਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਵੇਲਾਯ ਉਪਕਟ੍ਠਾਯ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਮਯ੍ਹਂ ਹਤ੍ਥੇ ਪੁਟਕਭਤ੍ਤਂ ਨਤ੍ਥਿ, ਅਯ੍ਯਸ੍ਸ ਚ ਭਿਕ੍ਖਾਕਾਲੋ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤੋ, ਅਯਞ੍ਚ ਮੇ ਪਰਿਬ੍ਬਯੋ ਹਤ੍ਥੇ ਅਤ੍ਥਿ, ਏਕਂ ਗਾਮਦ੍ਵਾਰਂ ਪਤ੍ਤਕਾਲੇ ਅਯ੍ਯਸ੍ਸ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਂ ਦਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ।

ਤਸ੍ਸੇਵਂ ਚਿਤ੍ਤੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਮਤ੍ਤੇਯੇਵ ਏਕੋ ਪੁਟਕਭਤ੍ਤਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਤਂ ਠਾਨਂ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤੋ। ਉਪਾਸਕੋ ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ, ''ਭਨ੍ਤੇ, ਥੋਕਂ ਆਗਮੇਥਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਤਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਆਹ – ''ਕਹਾਪਣਂ ਤੇ, ਭੋ ਪੁਰਿਸ, ਦਮ੍ਮਿ, ਤਂ ਮੇ ਪੁਟਕਭਤ੍ਤਂ ਦੇਹੀ''ਤਿ। ਸੋ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਇਮਂ ਭਤ੍ਤਂ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਕਾਲੇ ਮਾਸਕਮ੍ਪਿ ਨ ਅਗ੍ਘਤਿ, ਅਯਞ੍ਚ ਮਯ੍ਹਂ ਏਕਵਾਰੇਨੇਵ ਕਹਾਪਣਂ ਦੇਤਿ, ਭਵਿਸ੍ਸਤੇਤ੍ਥ ਕਾਰਣ''ਨ੍ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ''ਨਾਹਂ ਕਹਾਪਣੇਨ ਦੇਮੀ''ਤਿ ਆਹ। ਏਵਂ ਸਨ੍ਤੇ ਦ੍ਵੇ ਗਣ੍ਹ, ਤੀਣਿ ਗਣ੍ਹਾਤਿ ਇਮਿਨਾ ਨਿਯਾਮੇਨ ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਤੇ ਕਹਾਪਣੇ ਦਾਤੁਕਾਮੋ ਜਾਤੋ। ਇਤਰੋ ''ਅਞ੍ਞੇਪਿਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥੀ''ਤਿ ਸਞ੍ਞਾਯ ''ਨ ਦੇਮਿ''ਚ੍ਚੇਵ ਆਹ। ਅਥ ਨਂ ਸੋ ਆਹ – ''ਸਚੇ ਮੇ, ਭੋ, ਅਞ੍ਞੇਪਿ ਅਸ੍ਸੁ, ਤੇਪਿ ਦਦੇਯ੍ਯਂ। ਨ ਖੋ ਪਨਾਹਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਤ੍ਥਾਯ ਗਣ੍ਹਾਮਿ, ਏਤਸ੍ਮਿਂ ਮੇ ਰੁਕ੍ਖਮੂਲੇ ਏਕੋ ਅਯ੍ਯੋ ਨਿਸੀਦਾਪਿਤੋ, ਤੁਯ੍ਹਮ੍ਪਿ ਕੁਸਲਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਦੇਹਿ ਮੇ ਭਤ੍ਤ''ਨ੍ਤਿ। ਤੇਨ ਹਿ, ਭੋ, ਗਣ੍ਹ, ਆਹਰ ਤੇ ਕਹਾਪਣੇਤਿ ਕਹਾਪਣੇ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਪੁਟਕਭਤ੍ਤਂ ਅਦਾਸਿ। ਉਪਾਸਕੋ ਭਤ੍ਤਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਹਤ੍ਥੇ ਧੋਵਿਤ੍ਵਾ ਥੇਰਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ''ਪਤ੍ਤਂ ਨੀਹਰਥ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ ਆਹ। ਥੇਰੋ ਪਤ੍ਤਂ ਨੀਹਰਿਤ੍ਵਾ ਉਪਡ੍ਢਭਤ੍ਤੇ ਦਿਨ੍ਨੇ ਪਤ੍ਤਂ ਪਿਦਹਿ। ਉਪਾਸਕੋ ਆਹ – ''ਅਯਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਏਕਸ੍ਸੇਵ ਪਟਿਵਿਸੋ, ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਮਯਾ ਇਤੋ ਭੁਞ੍ਜਿਤੁਂ। ਤੁਮ੍ਹਾਕਂਯੇਵ ਮੇ ਅਤ੍ਥਾਯ ਇਮਂ

ਪਰਿਯੇਸਿਤ੍ਵਾ ਲਦ੍ਧਂ, ਗਣ੍ਹਥ ਨਂ ਮਂ ਅਨੁਕਮ੍ਪਂ ਉਪਾਦਾਯਾ’’ਤਿ। ਥੇਰੋ ‘‘ਅਤ੍ਥਿ ਏਤ੍ਥ ਕਾਰਣ’’ਨ੍ਤਿ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬਂ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿ। ਉਪਾਸਕੋ ਧਮਕਰਣੇਨ ਪਾਨੀਯਂ ਪਰਿਸ੍ਸਾਵੇਤ੍ਵਾ ਅਦਾਸਿ। ਤਤੋ ਨਿਟ੍ਠਿਤਭਤ੍ਤਕਿਚ੍ਚੋ ਥੇਰੋ ਉਭੋਪਿ ਮਗ੍ਗਂ ਪਟਿਪਜ੍ਜਿਂਸੁ।

ਥੇਰੋ ਉਪਾਸਕਂ ਪੁਚ੍ਛਿ – ‘‘ਕੇਨ ਕਾਰਣੇਨ ਤ੍ਵਂ ਨ ਭੁਞ੍ਜਸੀ’’ਤਿ। ਸੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਗਮਨਾਗਮਨਵਿਧਾਨਂ ਸਬ੍ਬਂ ਕਥੇਸਿ। ਥੇਰੋ ਤਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਸਂਵੇਗਪ੍ਪਤ੍ਤੋ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ‘‘ਦੁਕ੍ਕਰਂ ਉਪਾਸਕੇਨ ਕਤਂ, ਮਯਾ ਪਨ ਏਵਰੂਪਂ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਂ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਏਤਸ੍ਸ ਕਤਞ੍ਞੁਨਾ ਭਵਿਤਬ੍ਬਂ। ਸਪ੍ਪਾਯਸੇਨਾਸਨਂ ਲਭਿਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥੇਵ ਛਵਿਮਂਸਲੋਹਿਤੇਸੁ ਸੁਕ੍ਖਨ੍ਤੇਸੁਪਿ ਨਿਸਿਨ੍ਨਪਲ੍ਲਙ੍ਕੇਨੇਵ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਅਪ੍ਪਤ੍ਵਾ ਨ ਉਟ੍ਠਹਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ। ਸੋ ਤਿਸ੍ਸਮਹਾਵਿਹਾਰਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਆਗਨ੍ਤੁਕਵਤ੍ਤਂ ਕਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਤ੍ਤਸੇਨਾਸਨਂ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਚਤ੍ਥਰਣਂ ਅਤ੍ਥਰਿਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਮੂਲਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਮੇਵ ਗਣ੍ਹਿ। ਸੋ ਤਾਯ ਰਤ੍ਤਿਯਾ ਓਭਾਸਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੇਤੁਂ ਨਾਸਕ੍ਖਿ। ਪੁਨਦਿਵਸਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਭਿਕ੍ਖਾਚਾਰਪਲਿਬੋਧਂ ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਤਦੇਵ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਅਨੁਲੋਮਪਟਿਲੋਮਂ ਵਿਪਸ੍ਸਿ। ਏਤੇਨੁਪਾਯੇਨ ਵਿਪਸ੍ਸਨ੍ਤੋ ਸਤ੍ਤਮੇ ਅਰੁਣੇ ਸਹ ਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਾਹਿ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਤ੍ਵਾ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ‘‘ਅਤਿਵਿਯ ਮੇ ਕਿਲਨ੍ਤਂ ਸਰੀਰਂ, ਕਿਂ ਨੁ ਖੋ ਮੇ ਜੀਵਿਤਂ ਚਿਰਂ ਪਵਤ੍ਤਿਸ੍ਸਤਿ, ਨ ਪਵਤ੍ਤਿਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਅਪ੍ਪਵਤ੍ਤਨਭਾਵਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਸੇਨਾਸਨਂ ਪਟਿਸਾਮੇਤ੍ਵਾ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਮਾਦਾਯ ਵਿਹਾਰਮਜ੍ਝਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਭੇਰਿਂ ਪਹਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਂ ਸਨ੍ਨਿਪਾਤੇਸਿ।

ਸਙ੍ਘਤ੍ਥੇਰੋ ‘‘ਕੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾਸਙ੍ਘੋ ਸਨ੍ਨਿਪਾਤਿਤੋ’’ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ਮਯਾ, ਭਨ੍ਤੇਤਿ। ਕਿਮਤ੍ਥਂ ਸਪ੍ਪੁਰਿਸਾਤਿ। ਭਨ੍ਤੇ, ਅਞ੍ਞਂ ਕਮ੍ਮਂ ਨਤ੍ਥਿ, ਯੇਸਂ ਪਨ ਮਗ੍ਗੇ ਵਾ ਫਲੇ ਵਾ ਕਙ੍ਖਾ ਅਤ੍ਥਿ, ਤੇ ਮਂ ਪੁਚ੍ਛਨ੍ਤੂਤਿ। ਸਪ੍ਪੁਰਿਸ ਤਾਦਿਸਾ ਨਾਮ ਭਿਕ੍ਖੂ ਅਸਨ੍ਤਂ ਗੁਣਂ ਨ ਕਥੇਨ੍ਤਿ, ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਏਤ੍ਥ ਕਙ੍ਖਾ ਨਤ੍ਥਿ। ਕਿਂ ਪਨ ਤੇ ਸਂਵੇਗਕਾਰਣਂ ਅਹੋਸਿ, ਕਿਂ ਪਚ੍ਚਯਂ ਕਤ੍ਵਾ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੁਨ੍ਤਿ। ਭਨ੍ਤੇ, ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਮਹਾਗਾਮੇ ਵਲ੍ਲਿਯਵੀਥਿਯਂ ਦਾਰੁਭਣ੍ਡਕਮਹਾਤਿਸ੍ਸੋ ਨਾਮ ਉਪਾਸਕੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਧੀਤਰਂ ਬਹਿ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਦ੍ਵਾਦਸ ਕਹਾਪਣੇ ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਵਾ ਤੇਹਿ ਏਕਂ ਖੀਰਧੇਨੁਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਖੀਰਭਤ੍ਤਸਲਾਕਂ ਪਟ੍ਠਪੇਸਿ, ਸੋ ‘‘ਧੀਤਰਂ ਮੋਚੇਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਛ ਮਾਸੇ ਯਨ੍ਤਸਾਲਾਯ ਭਤਿਂ ਕਤ੍ਵਾ ਦ੍ਵਾਦਸ ਕਹਾਪਣੇ ਲਭਿਤ੍ਵਾ ‘‘ਧੀਤਰਂ ਮੋਚੇਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਗੇਹਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਅਨ੍ਤਰਾਮਗ੍ਗੇ ਮਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖਾਚਾਰਵੇਲਾਯ ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਤੇ ਕਹਾਪਣੇ ਦਤ੍ਵਾ ਪੁਟਕਭਤ੍ਤਂ ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬਂ ਮਯ੍ਹਂ ਅਦਾਸਿ। ਅਹਂ ਤਂ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਂ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਇਧਾਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਪ੍ਪਾਯਸੇਨਾਸਨਂ ਲਭਿਤ੍ਵਾ ‘‘ਪਿਣ੍ਡਾਪਚਾਯਨਕਮ੍ਮਂ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਵਿਸੇਸਂ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੇਸਿਂ, ਭਨ੍ਤੇਤਿ। ਤਂ ਠਾਨਂ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਾ ਚਤਸ੍ਸੋਪਿ ਪਰਿਸਾ ਥੇਰਸ੍ਸ ਸਾਧੁਕਾਰਂ ਅਦਂਸੁ। ਸਕਭਾਵੇਨ ਸਣ੍ਠਾਤੁਂ ਸਮਤ੍ਥੋ ਨਾਮ ਨਾਹੋਸਿ। ਥੇਰੋ ਸਙ੍ਘਮਜ੍ਝੇ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਕਥੇਨ੍ਤੋ ਕਥੇਨ੍ਤੋਵ ‘‘ਮਯ੍ਹਂ ਕੂਟਾਗਾਰਂ ਦਾਰੁਭਣ੍ਡਕਮਹਾਤਿਸ੍ਸਸ੍ਸ ਹਤ੍ਥੇਨ ਫੁਟ੍ਠਕਾਲੇਯੇਵ ਚਲਤੂ’’ਤਿ ਅਧਿਟ੍ਠਾਯ ਅਨੁਪਾਦਿਸੇਸਾਯ ਨਿਬ੍ਬਾਨਧਾਤੁਯਾ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯਿ।

ਕਾਕਵਣ੍ਣਤਿਸ੍ਸਮਹਾਰਾਜਾ ‘‘ਏਕੋ ਕਿਰ ਥੇਰੋ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤੋ’’ਤਿ ਸੁਤ੍ਵਾ ਵਿਹਾਰਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਕ੍ਕਾਰਸਮ੍ਮਾਨਂ ਕਤ੍ਵਾ ਕੂਟਾਗਾਰਂ ਸਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ਥੇਰਂ ਤਤ੍ਥ ਆਰੋਪੇਤ੍ਵਾ ‘‘ਇਦਾਨਿ ਚਿਤਕਟ੍ਠਾਨਂ ਗਮਿਸ੍ਸਾਮਾ’’ਤਿ ਉਕ੍ਖਿਪਨ੍ਤੋ ਚਾਲੇਤੁਂ ਨਾਸਕ੍ਖਿ। ਰਾਜਾ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਂ ਪੁਚ੍ਛਿ – ‘‘ਅਤ੍ਥਿ, ਭਨ੍ਤੇ, ਥੇਰੇਨ ਕਿਞ੍ਚਿ ਕਥਿਤ’’ਨ੍ਤਿ। ਭਿਕ੍ਖੂ ਥੇਰੇਨ ਕਥਿਤਵਿਧਾਨਂ ਆਚਿਕ੍ਖਿਂਸੁ। ਰਾਜਾ ਤਂ ਉਪਾਸਕਂ ਪਕ੍ਕੋਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ‘‘ਤਯਾ ਇਤੋ ਸਤ੍ਤਦਿਵਸਮਤ੍ਥਕੇ ਕਸ੍ਸਚਿ ਮਗ੍ਗਪਟਿਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਪੁਟਕਭਤ੍ਤਂ ਦਿਨ੍ਨ’’ਨ੍ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ਆਮ, ਦੇਵਾਤਿ। ਕੇਨ ਤੇ ਨਿਯਾਮੇਨ ਦਿਨ੍ਨਨ੍ਤਿ? ਸੋ ਤਂ ਕਾਰਣਂ ਸਬ੍ਬਂ ਆਰੋਚੇਸਿ। ਅਥ ਨਂ ਰਾਜਾ ਥੇਰਸ੍ਸ ਕੂਟਾਗਾਰਟ੍ਠਾਨਂ ਪੇਸੇਸਿ – ‘‘ਗਚ੍ਛ ਤਂ ਥੇਰਂ ਸਞ੍ਜਾਨ, ਸੋ ਵਾ ਅਞ੍ਞੋ ਵਾ’’ਤਿ। ਸੋ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਾਣਿਂ ਉਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਥੇਰਸ੍ਸ ਮੁਖਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਸਞ੍ਜਾਨਿਤ੍ਵਾ ਦ੍ਵੀਹਿ ਹਤ੍ਥੇਹਿ ਹਦਯਂ ਸਨ੍ਧਾਰੇਨ੍ਤੋ ਰਞ੍ਞੋ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ, ‘‘ਦੇਵ, ਮਯ੍ਹਂ ਅਯ੍ਯੋ’’ਤਿ ਆਹ। ਅਥਸ੍ਸ ਰਾਜਾ ਮਹਾਪਸਾਧਨਂ ਦਾਪੇਸਿ। ਤਂ ਪਸਾਧੇਤ੍ਵਾ ਆਗਤਂ ‘‘ਗਚ੍ਛ ਭਾਤਿਕ ਮਹਾਤਿਸ੍ਸ ਮਯ੍ਹਂ, ਅਯ੍ਯਜਾਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਕੂਟਾਗਾਰਂ ਉਕ੍ਖਿਪਾ’’ਤਿ ਆਹ। ਉਪਾਸਕੋ ‘‘ਸਾਧੁ, ਦੇਵਾ’’ਤਿ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਥੇਰਸ੍ਸ ਪਾਦੇ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਉਭੋਹਿ ਹਤ੍ਥੇਹਿ ਉਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਮਤ੍ਥਕੇ ਅਕਾਸਿ। ਤਸ੍ਮਿਂਯੇਵ ਖਣੇ ਕੂਟਾਗਾਰਂ ਆਕਾਸੇ ਉਪ੍ਪਤਿਤ੍ਵਾ ਚਿਤਕਮਤ੍ਥਕੇ ਪਤਿਟ੍ਠਾਸਿ। ਤਸ੍ਮਿਂ ਕਾਲੇ ਚਿਤਕਸ੍ਸ ਚਤੂਹਿਪਿ ਕਣ੍ਣੇਹਿ ਸਯਮੇਵ ਅਗ੍ਗਿਜਾਲਾ ਉਟ੍ਠਹਿਂਸੂਤਿ।

‘‘ਮਹਨ੍ਤੰ ਖੋ ਪਨੇਤੰ ਸਤ੍ਥੁ ਦਾਯਜ੍ਜੰ, ਯਦਿਦੰ ਸਤ੍ਤ ਅਰਿਯਧਨਾਨਿ ਨਾਮ, ਤੰ ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਕੁਸੀਤੇਨ ਗਹੇਤੁੰ। ਯਥਾ ਹਿ ਵ◌ਿਪ੍ਪਟਿਪਨ੍ਨੰ ਪੁਤ੍ਤੰ ਮਾਤਾਪਿਤਰੋ ‘ਅਯੰ ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਅਪੁਤ੍ਤੋ’ਤਿ ਪਰਿਬਾਹਿਰੰ ਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਸੋ ਤੇਸੰ ਅਚ੍ਚਯੇਨ ਦਾਯਜ੍ਜੰ ਨ ਲਭਤਿ, ਏਵ◌ੰ ਕੁਸੀਤੋਪਿ ਇਦੰ ਅਰਿਯਧਨਦਾਯਜ੍ਜੰ ਨ ਲਭਤਿ, ਆਰਦ੍ਧਵ◌ੀਰਿਯੋਵ ਲਭਤੀ’’ਤਿ **ਦਾਯਜ੍ਜਮਹਤ੍ਤੰ ਪਚ੍ਚਵ◌ੇਕ੍ਖਤੋਪਿ** ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ।

‘‘ਮਹਾ ਖੋ ਪਨ ਤੇ ਸਤ੍ਥਾ। ਸਤ੍ਥੁਨੋ ਹਿ ਤੇ ਮਾਤੁਕੁਚ੍ਛਿਮ੍ਹਿ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿੰ ਗਹਣਕਾਲੇਪਿ, ਅਭਿਨਿਕ੍ਖਮਨੇਪਿ, ਅਭਿਸਮ੍ਬੋਧਿਯਮ੍ਪਿ, ਧਮ੍ਮਚਕ੍ਕਪ੍ਪਵਤ੍ਤਨਯਮਕਪਾਟਿਹਾਰਿਯਦੇਵ◌ੋਰੋਹਨਆਯੁਸਙ੍ਖਾਰਵ◌ੋਸ੍ਸਜ੍ਜਨੇਸੁਪਿ, ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਨਕਾਲੇਪਿ ਦਸਸਹਸ੍ਸਿਲੋਕਧਾਤੁ ਕਮ੍ਪਿਤ੍ਥ। ਯੁਤ੍ਤੰ ਨੁ ਤੇ ਏਵਰੂਪਸ੍ਸ ਸਤ੍ਥੁਨੋ ਸਾਸਨੇ ਪਬ੍ਬਜਿਤ੍ਵ◌ਾ ਕੁਸੀਤੇਨ ਭਵ◌ਿਤੁ’’ਨ੍ਤਿ ਏਵ◌ੰ **ਸਤ੍ਥੁਮਹਤ੍ਤੰ ਪਚ੍ਚਵ◌ੇਕ੍ਖਤੋਪਿ** ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ।

‘‘ਜਾਤਿਯਾਪਿ ਤ੍ਵ◌ੰ ਇਦਾਨਿ ਨ ਲਾਮਕਜਾਤਿਕੋ, ਅਸਮ੍ਭਿਨ੍ਨਾਯ ਮਹਾਸਮ੍ਮਤਪਵ◌ੇਣਿਯਾ ਆਗਤਓਕ੍ਕਾਕਰਾਜਵ◌ੰਸੇ ਜਾਤੋਸਿ, ਸੁਦ੍ਧੋਦਨਮਹਾਰਾਜਸ੍ਸ ਚ ਮਹਾਮਾਯਾਦੇਵ◌ਿਯਾ ਚ ਨਤ੍ਤਾ, ਰਾਹੁਲਭਦ੍ਦਸ੍ਸ ਕਨਿਟ੍ਠੋ, ਤਯਾ ਨਾਮ ਏਵਰੂਪੇਨ ਜਿਨਪੁਤ੍ਤੇਨ ਹੁਤ੍ਵ◌ਾ ਨ ਯੁਤ੍ਤੰ ਕੁਸੀਤੇਨ ਵ◌ਿਹਰਿਤੁ’’ਨ੍ਤਿ ਏਵ◌ੰ **ਜਾਤਿਮਹਤ੍ਤੰ ਪਚ੍ਚਵ◌ੇਕ੍ਖਤੋਪਿ** ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ।

‘‘ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਮੋਗ੍ਗਲ੍ਲਾਨਾ ਚੇਵ ਅਸੀਤਿ ਮਹਾਸਾਵਕਾ ਚ ਵ◌ੀਰਿਯੇਨੇਵ ਲੋਕੁਤ੍ਤਰਧਮ੍ਮੰ ਪਟਿਵ◌ਿਜ੍ਝਿੰਸੁ, ਤ੍ਵ◌ੰ ਏਤੇਸੰ ਸਬ੍ਰਹ੍ਮਚਾਰੀਨੰ ਮਗ੍ਗੰ ਪਟਿਪਜ੍ਜਸਿ, ਨ ਪਟਿਪਜ੍ਜਸੀ’’ਤਿ ਏਵ◌ੰ **ਸਬ੍ਰਹ੍ਮਚਾਰਿਮਹਤ੍ਤੰ ਪਚ੍ਚਵ◌ੇਕ੍ਖਤੋਪਿ** ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ।

ਕੁਚ੍ਛਿੰ ਪੂਰੇਤ੍ਵ◌ਾ ਠਿਤਅਜਗਰਸਦਿਸੇ ਵ◌ਿਸ੍ਸਟ੍ਠਕਾਯਿਕਚੇਤਸਿਕਵ◌ੀਰਿਯੇ ਕੁਸੀਤਪੁਗ੍ਗਲੇ ਪਰਿਵਜ੍ਜੇਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ, ਆਰਦ੍ਧਵ◌ੀਰਿਯੇ ਪਹਿਤਤ੍ਤੇ ਪੁਗ੍ਗਲੇ ਸੇਵਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ, ਠਾਨਨਿਸਜ੍ਜਾਦੀਸੁ ਵ◌ਿਰਿਯੁਪ੍ਪਾਦਨਤ੍ਥੰ ਨਿਨ੍ਨਪੋਣਪਬ੍ਭਾਰਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਆਦਿਕਮ੍ਮਿਕੋ ਕੁਲਪੁਤ੍ਤੋ ਇਮੇਹਿ ਏਕਾਦਸਹਿ ਕਾਰਣੇਹਿ ਵ◌ੀਰਿਯਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗੰ ਸਮੁਟ੍ਠਾਪੇਤ੍ਵ◌ਾ ਤਦੇਵ ਧੁਰੰ ਕਤ੍ਵ◌ਾ ਅਭਿਨਿਵ◌ੇਸੰ ਪਟ੍ਠਪੇਤ੍ਵ◌ਾ ਅਨੁਕ੍ਕਮੇਨ ਅਰਹਤ੍ਤੰ ਗਣ੍ਹਾਤਿ। ਸੋ ਯਾਵ ਅਰਹਤ੍ਤਮਗ੍ਗਾ ਵ◌ੀਰਿਯਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗੰ ਭਾਵ◌ੇਤਿ ਨਾਮ, ਫਲੇ ਪਤ੍ਤੇ ਭਾਵ◌ਿਤੋ ਨਾਮ ਹੋਤਿ।

ਏਕਾਦਸ ਧਮ੍ਮਾ **ਪੀਤਿਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਸ੍ਸ** ਉਪ੍ਪਾਦਾਯ ਸੰਵਤ੍ਤਨ੍ਤਿ – ਬੁਦ੍ਧਾਨੁਸ੍ਸਤਿ, ਧਮ੍ਮਸਙ੍ਘਸੀਲ◌ਂ ਚਾਗਦੇਵਤਾਨੁਸ੍ਸਤਿ ਉਪਸਮਾਨੁਸ੍ਸਤਿ, ਲੂਖਪੁਗ੍ਗਲਪਰਿਵਜ੍ਜਨਤਾ, ਸਿਨਿਦ੍ਧਪੁਗ੍ਗਲਸੇਵਨਤਾ, ਪਸਾਦਨੀਯਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤਪਚ੍ਚਵ◌ੇਕ੍ਖਣਤਾ, ਤਦਧਿਮੁਤ੍ਤਤਾਤਿ।

ਬੁਦ੍ਧਗੁਣੇ ਅਨੁਸ੍ਸਰਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਹਿ ਯਾਵ ਉਪਚਾਰਾ ਸਕਲਸਰੀਰੰ ਫਰਮਾਨੋ ਪੀਤਿਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਧਮ੍ਮਸਙ੍ਘਗੁਣੇ ਅਨੁਸ੍ਸਰਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ, ਦੀਘਰਤ੍ਤੰ ਅਖਣ੍ਡੰ ਕਤ੍ਵ◌ਾ ਰਕ੍ਖਿਤੰ ਚਤੁਪਾਰਿਸੁਦ੍ਧਿਸੀਲੰ ਪਚ੍ਚਵ◌ੇਕ੍ਖਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ, ਗਿਹਿਨੋ ਦਸਸੀਲੰ ਪਞ੍ਚਸੀਲੰ ਪਚ੍ਚਵ◌ੇਕ੍ਖਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ, ਦੁਬ੍ਭਿਕ੍ਖਭਯਾਦੀਸੁ ਪਣੀਤਭੋਜਨੰ ਸਬ੍ਰਹ੍ਮਚਾਰੀਨੰ ਦਤ੍ਵ◌ਾ ‘‘ਏਵ◌ੰਨਾਮ ਅਦਮ੍ਹਾ’’ਤਿ ਚਾਗੰ ਪਚ੍ਚਵ◌ੇਕ੍ਖਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ, ਗਿਹਿਨੋਪਿ ਏਵਰੂਪੇ ਕਾਲੇ ਸੀਲਵਨ੍ਤਾਨੰ ਦਿਨ੍ਨਦਾਨੰ ਪਚ੍ਚਵ◌ੇਕ੍ਖਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ, ਯੇਹਿ ਗੁਣੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਾ ਦੇਵਤ੍ਤੰ ਪਤ੍ਤਾ, ਤਥਾਰੂਪਾਨੰ ਗੁਣਾਨੰ ਅਤ੍ਤਨਿ ਅਤ੍ਥਿਤੰ ਪਚ੍ਚਵ◌ੇਕ੍ਖਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ, ਸਮਾਪਤ੍ਤਿਯਾ ਵ◌ਿਕ੍ਖਮ੍ਭਿਤੇ ਕਿਲੇਸਾ ਸਟ੍ਠਿਪਿ ਸਤ੍ਤਤਿਪਿ ਵਸ੍ਸਾਨਿ ਨ ਸਮੁਦਾਚਰਨ੍ਤੀਤਿ ਪਚ੍ਚਵ◌ੇਕ੍ਖਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ, ਚੇਤਿਯਦਸ੍ਸਨਬੋਧਿਦਸ੍ਸਨਥੇਰਦਸ੍ਸਨੇਸੁ ਅਸਕ੍ਕਚ੍ਚਕਿਰਿਯਾਯ ਸੰਸੂਚਿਤਲੂਖਭਾਵ◌ੇ ਬੁਦ੍ਧਾਦੀਸੁ ਪਸਾਦਸਿਨੇਹਾਭਾਵ◌ੇਨ ਗਦ੍ਰਭਪਿਟ੍ਠੇ ਰਜਸਦਿਸੇ ਲੂਖਪੁਗ੍ਗਲੇ ਪਰਿਵਜ੍ਜੇਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ, ਬੁਦ੍ਧਾਦੀਸੁ ਪਸਾਦਬਹੁਲੇ ਮੁਦੁਚਿਤ੍ਤੇ ਸਿਨਿਦ੍ਧਪੁਗ੍ਗਲੇ ਸੇਵਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ, ਰਤਨਤ੍ਤਯਗੁਣਪਰਿਦੀਪਕੇ ਪਸਾਦਨੀਯਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤੇ ਪਚ੍ਚਵ◌ੇਕ੍ਖਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ, ਠਾਨਨਿਸਜ੍ਜਾਦੀਸੁ ਪੀਤਿਉਪ੍ਪਾਦਨਤ੍ਥੰ ਨਿਨ੍ਨਪੋਣਪਬ੍ਭਾਰਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਆਦਿਕਮ੍ਮਿਕੋ ਕੁਲਪੁਤ੍ਤੋ ਇਮੇਹਿ ਏਕਾਦਸਹਿ ਕਾਰਣੇਹਿ ਪੀਤਿਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗੰ ਸਮੁਟ੍ਠਾਪੇਤ੍ਵ◌ਾ ਤਦੇਵ ਧੁਰੰ ਕਤ੍ਵ◌ਾ ਅਭਿਨਿਵ◌ੇਸੰ ਪਟ੍ਠਪੇਤ੍ਵ◌ਾ ਅਨੁਕ੍ਕਮੇਨ ਅਰਹਤ੍ਤੰ ਗਣ੍ਹਾਤਿ। ਸੋ ਯਾਵ ਅਰਹਤ੍ਤਮਗ੍ਗਾ ਪੀਤਿਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗੰ ਭਾਵ◌ੇਤਿ ਨਾਮ, ਫਲੇ ਪਤ੍ਤੇ ਭਾਵ◌ਿਤੋ ਨਾਮ ਹੋਤਿ।

ਸਤ੍ਤ ਧਮ੍ਮਾ **ਪਸ੍ਸਦ੍ਧਿਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਸ੍ਸ** ਉਪ੍ਪਾਦਾਯ ਸੰਵਤ੍ਤਨ੍ਤਿ – ਪਣੀਤਭੋਜਨਸੇਵਨਤਾ, ਉਤੁਸੁਖਸੇਵਨਤਾ, ਇਰਿਯਾਪਥਸੁਖਸੇਵਨਤਾ, ਮਜ੍ਝਤ੍ਤਪਯੋਗਤਾ, ਸਾਰਦ੍ਧਕਾਯਪੁਗ੍ਗਲਪਰਿਵਜ੍ਜਨਤਾ, ਪਸ੍ਸਦ੍ਧਕਾਯਪੁਗ੍ਗਲਸੇਵਨਤਾ, ਤਦਧਿਮੁਤ੍ਤਤਾਤਿ।

ਪਣੀਤਞ੍ਹਿ ਸਿਨਿਦ੍ਧੰ ਸਪ੍ਪਾਯਭੋਜਨੰ ਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ, ਸੀਤੁਣ੍ਹੇਸੁ ਚ ਉਤੂਸੁ ਠਾਨਾਦੀਸੁ ਚ ਇਰਿਯਾਪਥੇਸੁ ਸਪ੍ਪਾਯਉਤੁਞ੍ਚ ਇਰਿਯਾਪਥਞ੍ਚ ਸੇਵਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਪਸ੍ਸਦ੍ਧਿ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ। ਯੋ ਪਨ ਮਹਾਪੁਰਿਸਜਾਤਿਕੋ ਸਬ੍ਬਉਤੁਇਰਿਯਾਪਥਕ੍ਖਮੋ ਹੋਤਿ, ਨ ਤੰ ਸਨ੍ਧਾਯੇਤੰ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਯਸ੍ਸ ਸਭਾਗਵਿਸਭਾਗਤਾ ਅਤ੍ਥਿ, ਤਸ੍ਸੇਵ ਵਿਸਭਾਗੇ ਉਤੁਇਰਿਯਾਪਥੇ ਵਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ਸਭਾਗੇ ਸੇਵਨ੍ਤਸ੍ਸ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ। ਮਜ੍ਝਤ੍ਤਪਯੋਗੋ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਚ ਪਰਸ੍ਸ ਚ ਕਮ੍ਮਸ੍ਸਕਤਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣਾ। ਇਮਿਨਾ ਮਜ੍ਝਤ੍ਤਪਯੋਗੇਨ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ। ਯੋ ਲੇਡ੍ਡੁਦਣ੍ਡਾਦੀਹਿ ਪਰੰ ਵਿਹੇਠਯਮਾਨੋ ਵਿਚਰਤਿ, ਏਵਰੂਪੰ ਸਾਰਦ੍ਧਕਾਯੰ ਪੁਗ੍ਗਲੰ ਪਰਿਵਜ੍ਜੇਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ, ਸੰਯਤਪਾਦਪਾਣਿੰ ਪਸ੍ਸਦ੍ਧਕਾਯੰ ਪੁਗ੍ਗਲੰ ਸੇਵਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ, ਠਾਨਨਿਸਜ੍ਜਾਦੀਸੁ ਪਸ੍ਸਦ੍ਧਿਉਪ੍ਪਾਦਨਤ੍ਥਾਯ ਨਿਨ੍ਨਪੋਣਪਬ੍ਭਾਰਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਆਦਿਕਮ੍ਮਿਕੋ ਕੁਲਪੁਤ੍ਤੋ ਇਮੇਹਿ ਸਤ੍ਤਹਿ ਕਾਰਣੇਹਿ ਪਸ੍ਸਦ੍ਧਿਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗੰ ਸਮੁਟ੍ਠਾਪੇਤ੍ਵਾ ਤਦੇਵ ਧੁਰੰ ਕਤ੍ਵਾ ਅਭਿਨਿਵੇਸੰ ਪਟ੍ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਅਨੁਕ੍ਕਮੇਨ ਅਰਹਤ੍ਤੰ ਗਣ੍ਹਾਤਿ। ਸੋ ਯਾਵ ਅਰਹਤ੍ਤਮਗ੍ਗਾ ਪਸ੍ਸਦ੍ਧਿਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗੰ ਭਾਵੇਤਿ ਨਾਮ, ਫਲੇ ਪਤ੍ਤੇ ਭਾਵਿਤੋ ਨਾਮ ਹੋਤਿ।

ਏਕਾਦਸ ਧਮ੍ਮਾ **ਸਮਾਧਿਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਸ੍ਸ** ਉਪ੍ਪਾਦਾਯ ਸੰਵਤ੍ਤਨ੍ਤਿ – ਵਤ੍ਥੁਵਿਸਦਕਿਰਿਯਤਾ, ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਸਮਤ੍ਤਪਟਿਪਾਦਨਤਾ, ਨਿਮਿਤ੍ਤਕੁਸਲਤਾ, ਸਮਯੇ ਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਪਗ੍ਗਣ੍ਹਨਤਾ, ਸਮਯੇ ਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਨਿਗ੍ਗਣ੍ਹਨਤਾ, ਸਮਯੇ ਸਮ੍ਪਹੰਸਨਤਾ, ਸਮਯੇ ਅਜ੍ਝੁਪੇਕ੍ਖਨਤਾ, ਅਸਮਾਹਿਤਪੁਗ੍ਗਲਪਰਿਵਜ੍ਜਨਤਾ, ਸਮਾਹਿਤਪੁਗ੍ਗਲਸੇਵਨਤਾ, ਝਾਨਵਿਮੋਕ੍ਖਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣਤਾ, ਤਦਧਿਮੁਤ੍ਤਤਾਤਿ। ਤਤ੍ਥ **ਵਤ੍ਥੁਵਿਸਦਕਿਰਿਯਤਾ** ਚ **ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਸਮਤ੍ਤਪਟਿਪਾਦਨਤਾ** ਚ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ।

ਨਿਮਿਤ੍ਤਕੁਸਲਤਾ ਨਾਮ ਕਸਿਣਨਿਮਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਉਗ੍ਗਹਕੁਸਲਤਾ। **ਸਮਯੇ ਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਪਗ੍ਗਣ੍ਹਨਤਾ**ਤਿ ਯਸ੍ਮਿੰ ਸਮਯੇ ਅਤਿਸਿਥਿਲਵੀਰਿਯਤਾਦੀਹਿ ਲੀਨੰ ਚਿਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਮਿੰ ਸਮਯੇ ਧਮ੍ਮਵਿਚਯਵੀਰਿਯਪੀਤਿਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਸਮੁਟ੍ਠਾਪਨੇਨ ਤਸ੍ਸ ਪਗ੍ਗਣ੍ਹਨੰ। **ਸਮਯੇ ਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਨਿਗ੍ਗਣ੍ਹਨਤਾ**ਤਿ ਯਸ੍ਮਿੰ ਸਮਯੇ ਅਚ੍ਚਾਰਦ੍ਧਵੀਰਿਯਤਾਦੀਹਿ ਉਦ੍ਧਤੰ ਚਿਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਮਿੰ ਸਮਯੇ ਪਸ੍ਸਦ੍ਧਿਸਮਾਧਿਉਪੇਕ੍ਖਾਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਸਮੁਟ੍ਠਾਪਨੇਨ ਤਸ੍ਸ ਨਿਗ੍ਗਣ੍ਹਨੰ। **ਸਮਯੇ ਸਮ੍ਪਹੰਸਨਤਾ**ਤਿ ਯਸ੍ਮਿੰ ਸਮਯੇ ਚਿਤ੍ਤੰ ਪਞ੍ਞਾਪਯੋਗਮਨ੍ਦਤਾਯ ਵਾ ਉਪਸਮਸੁਖਾਨਧਿਗਮੇਨ ਵਾ ਨਿਰਸ੍ਸਾਦੰ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਮਿੰ ਸਮਯੇ ਅਟ੍ਠਸੰਵੇਗਵਤ੍ਥੁਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣੇਨ ਸੰਵੇਜੇਤਿ। **ਅਟ੍ਠ ਸੰਵੇਗਵਤ੍ਥੂਨਿ** ਨਾਮ – ਜਾਤਿਜਰਾਬ੍ਯਾਧਿਮਰਣਾਨਿ ਚਤ੍ਤਾਰਿ, ਅਪਾਯਦੁਕ੍ਖੰ ਪਞ੍ਚਮੰ, ਅਤੀਤੇ ਵਟ੍ਟਮੂਲਕੰ ਦੁਕ੍ਖੰ, ਅਨਾਗਤੇ ਵਟ੍ਟਮੂਲਕੰ ਦੁਕ੍ਖੰ, ਪਚ੍ਚੁਪ੍ਪਨ੍ਨੇ ਆਹਾਰਪਰਿਯੇਟ੍ਠਿਮੂਲਕੰ ਦੁਕ੍ਖਨ੍ਤਿ। ਰਤਨਤ੍ਤਯਗੁਣਾਨੁਸ੍ਸਰਣੇਨ ਚ ਪਸਾਦੰ ਜਨੇਤਿ। ਅਯੰ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ''ਸਮਯੇ ਸਮ੍ਪਹੰਸਨਤਾ''ਤਿ।

ਸਮਯੇ ਅਜ੍ਝੁਪੇਕ੍ਖਨਤਾ ਨਾਮ ਯਸ੍ਮਿੰ ਸਮਯੇ ਸਮ੍ਮਾਪਟਿਪਤ੍ਤਿੰ ਆਗਮ੍ਮ ਅਲੀਨੰ ਅਨੁਦ੍ਧਤੰ ਅਨਿਰਸ੍ਸਾਦੰ ਆਰਮ੍ਮਣੇ ਸਮਪ੍ਪਵਤ੍ਤੰ ਸਮਥਵੀਥਿਪਟਿਪਨ੍ਨੰ ਚਿਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ, ਤਦਾਸ੍ਸ ਪਗ੍ਗਹਨਿਗ੍ਗਹਸਮ੍ਪਹੰਸਨੇਸੁ ਨ ਬ੍ਯਾਪਾਰੰ ਆਪਜ੍ਜਤਿ ਸਾਰਥਿ ਵਿਯ ਸਮਪ੍ਪਵਤ੍ਤੇਸੁ ਅਸ੍ਸੇਸੁ। ਅਯੰ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ''ਸਮਯੇ ਅਜ੍ਝੁਪੇਕ੍ਖਨਤਾ''ਤਿ। **ਅਸਮਾਹਿਤਪੁਗ੍ਗਲਪਰਿਵਜ੍ਜਨਤਾ** ਨਾਮ ਉਪਚਾਰੰ ਵਾ ਅਪ੍ਪਨੰ ਵਾ ਅਪ੍ਪਤ੍ਤਾਨੰ ਵਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਚਿਤ੍ਤਾਨੰ ਪੁਗ੍ਗਲਾਨੰ ਆਰਕਾ ਪਰਿਵਜ੍ਜਨੰ। **ਸਮਾਹਿਤਪੁਗ੍ਗਲਸੇਵਨਤਾ** ਨਾਮ ਉਪਚਾਰੇਨ ਵਾ ਅਪ੍ਪਨਾਯ ਵਾ ਸਮਾਹਿਤਚਿਤ੍ਤਾਨੰ ਸੇਵਨਾ ਭਜਨਾ ਪਯਿਰੁਪਾਸਨਾ। **ਤਦਧਿਮੁਤ੍ਤਤਾ** ਨਾਮ ਠਾਨਨਿਸਜ੍ਜਾਦੀਸੁ ਸਮਾਧਿਉਪ੍ਪਾਦਨਤ੍ਥੰਯੇਵ ਨਿਨ੍ਨਪੋਣਪਬ੍ਭਾਰਚਿਤ੍ਤਤਾ। ਏਵਞ੍ਹਿ ਪਟਿਪਜ੍ਜਤੋ ਏਸ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਆਦਿਕਮ੍ਮਿਕੋ ਕੁਲਪੁਤ੍ਤੋ ਇਮੇਹਿ ਏਕਾਦਸਹਿ ਕਾਰਣੇਹਿ ਸਮਾਧਿਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗੰ ਸਮੁਟ੍ਠਾਪੇਤ੍ਵਾ ਤਦੇਵ ਧੁਰੰ ਕਤ੍ਵਾ ਅਭਿਨਿਵੇਸੰ ਪਟ੍ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਅਨੁਕ੍ਕਮੇਨ ਅਰਹਤ੍ਤੰ ਗਣ੍ਹਾਤਿ। ਸੋ ਯਾਵ ਅਰਹਤ੍ਤਮਗ੍ਗਾ ਸਮਾਧਿਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗੰ ਭਾਵੇਤਿ ਨਾਮ, ਫਲੇ ਪਤ੍ਤੇ ਭਾਵਿਤੋ ਨਾਮ ਹੋਤਿ।

ਪਞ੍ਚ ਧਮ੍ਮਾ **ਉਪੇਖਾਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਸ੍ਸ** ਉਪ੍ਪਾਦਾਯ ਸਂਵਤ੍ਤਨ੍ਤਿ – ਸਤ੍ਤਮਜ੍ਝਤ੍ਤਤਾ, ਸਙ੍ਖਾਰਮਜ੍ਝਤ੍ਤਤਾ, ਸਤ੍ਤਸਙ੍ਖਾਰਕੇਲਾਯਨਪੁਗ੍ਗਲਪਰਿਵਜ੍ਜਨਤਾ, ਸਤ੍ਤਸਙ੍ਖਾਰਮਜ੍ਝਤ੍ਤਪੁਗ੍ਗਲਸੇਵਨਤਾ ਤਦਧਿਮੁਤ੍ਤਤਾਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਦ੍ਵੀਹਾਕਾਰੇਹਿ **ਸਤ੍ਤਮਜ੍ਝਤ੍ਤਂ** ਸਮੁਟ੍ਠਾਪੇਤਿ ''ਤ੍ਵਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਕਮ੍ਮੇਨ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋਵ ਕਮ੍ਮੇਨ ਗਮਿਸ੍ਸਸਿ, ਏਸੋਪਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਕਮ੍ਮੇਨ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋਵ ਕਮ੍ਮੇਨ ਗਮਿਸ੍ਸਤਿ, ਤ੍ਵਂ ਕਂ ਕੇਲਾਯਸੀ''ਤਿ ਏਵਂ ਕਮ੍ਮਸ੍ਸਕਤਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣੇਨ ਚ, ''ਪਰਮਤ੍ਥਤੋ ਸਤ੍ਤੋਯੇਵ ਨਤ੍ਥਿ, ਸੋ ਤ੍ਵਂ ਕਂ ਕੇਲਾਯਸੀ''ਤਿ ਏਵਂ ਨਿਸ੍ਸਤ੍ਤਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣੇਨ ਚਾਤਿ। ਦ੍ਵੀਹੇਵਾਕਾਰੇਹਿ **ਸਙ੍ਖਾਰਮਜ੍ਝਤ੍ਤਂ** ਸਮੁਟ੍ਠਾਪੇਤਿ ''ਇਦਂ ਚੀਵਰਂ ਅਨੁਪੁਬ੍ਬੇਨ ਵਣ੍ਣਵਿਕਾਰਞ੍ਚੇਵ ਜਿਣ੍ਣਭਾਵਞ੍ਚ ਉਪਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਾਦਪੁਞ੍ਛਨਚੋਲ਼ਕਂ ਹੁਤ੍ਵਾ ਯਟ੍ਠਿਕੋਟਿਯਾ ਛਡ੍ਡਨੀਯਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਸਚੇ ਪਨਸ੍ਸ ਸਾਮਿਕੋ ਭਵੇਯ੍ਯ, ਨਾਸ੍ਸ ਏਵਂ ਵਿਨਸ੍ਸਿਤੁਂ ਦਦੇਯ੍ਯਾ''ਤਿ ਏਵਂ ਅਸ੍ਸਾਮਿਕਭਾਵਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣੇਨ ਚ, ''ਅਨਦ੍ਧਨਿਯਂ ਇਦਂ ਤਾਵਕਾਲਿਕ''ਨ੍ਤਿ ਏਵਂ ਤਾਵਕਾਲਿਕਭਾਵਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣੇਨ ਚਾਤਿ। ਯਥਾ ਚ ਚੀਵਰੇ, ਏਵਂ ਪਤ੍ਤਾਦੀਸੁਪਿ ਯੋਜਨਾ ਕਾਤਬ੍ਬਾ।

ਸਤ੍ਤਸਙ੍ਖਾਰਕੇਲਾਯਨਪੁਗ੍ਗਲਪਰਿਵਜ੍ਜਨਤਾਤਿ ਏਤ੍ਥ ਯੋ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਗਿਹੀ ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪੁਤ੍ਤਧੀਤਾਦਿਕੇ, ਪਬ੍ਬਜਿਤੋ ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਨ੍ਤੇਵਾਸਿਕਸਮਾਨੁਪਜ੍ਝਾਯਕਾਦਿਕੇ ਮਮਾਯਤਿ, ਸਹਤ੍ਥੇਨੇਵ ਨੇਸਂ ਕੇਸਚ੍ਛੇਦਨਸੂਚਿਕਮ੍ਮਚੀਵਰਧੋਵਨਰਜਨਪਤ੍ਤਪਚਨਾਦੀਨਿ ਕਰੋਤਿ, ਮੁਹੁਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਅਪਸ੍ਸਨ੍ਤੋ ''ਅਸੁਕੋ ਸਾਮਣੇਰੋ ਕੁਹਿਂ, ਅਸੁਕੋ ਦਹਰੋ ਕੁਹਿ''ਨ੍ਤਿ ਭਨ੍ਤਮਿਗੋ ਵਿਯ ਇਤੋ ਚਿਤੋ ਚ ਓਲੋਕੇਤਿ, ਅਞ੍ਞੇਨ ਕੇਸਚ੍ਛੇਦਨਾਦੀਨਂ ਅਤ੍ਥਾਯ ''ਮੁਹੁਤ੍ਤਂ ਤਾਵ ਅਸੁਕਂ ਪੇਸੇਥਾ''ਤਿ ਯਾਚਿਯਮਾਨੋਪਿ ''ਅਮ੍ਹੇਪਿ ਤਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਕਮ੍ਮਂ ਨ ਕਾਰੇਮ, ਤੁਮ੍ਹੇ ਨਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਕਿਲਮਿਸ੍ਸਥਾ''ਤਿ ਨ ਦੇਤਿ, ਅਯਂ **ਸਤ੍ਤਕੇਲਾਯਨੋ** ਨਾਮ। ਯੋ ਪਨ ਚੀਵਰਪਤ੍ਤਥਾਲਕਕਤ੍ਤਰਯਟ੍ਠਿਆਦੀਨਿ ਮਮਾਯਤਿ, ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ ਹਤ੍ਥੇਨ ਪਰਾਮਸਿਤੁਮ੍ਪਿ ਨ ਦੇਤਿ, ਤਾਵਕਾਲਿਕਂ ਯਾਚਿਤੋ ''ਮਯਮ੍ਪਿ ਇਮਂ ਧਨਾਯਨ੍ਤਾ ਨ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਾਮ, ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਕਿਂ ਦਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਵਦਤਿ, ਅਯਂ **ਸਙ੍ਖਾਰਕੇਲਾਯਨੋ** ਨਾਮ।

ਯੋ ਪਨ ਤੇਸੁ ਦ੍ਵੀਸੁਪਿ ਵਤ੍ਥੂਸੁ ਮਜ੍ਝਤ੍ਤੋ ਉਦਾਸਿਨੋ, ਅਯਂ **ਸਤ੍ਤਸਙ੍ਖਾਰਮਜ੍ਝਤ੍ਤੋ** ਨਾਮ। ਇਤਿ ਅਯਂ ਉਪੇਕ੍ਖਾਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗੋ ਏਵਰੂਪਂ ਸਤ੍ਤਸਙ੍ਖਾਰਕੇਲਾਯਨਪੁਗ੍ਗਲਂ ਆਰਕਾ ਪਰਿਵਜ੍ਜੇਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ, ਸਤ੍ਤਸਙ੍ਖਾਰਮਜ੍ਝਤ੍ਤਪੁਗ੍ਗਲਂ ਸੇਵਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ, ਠਾਨਨਿਸਜ੍ਜਾਦੀਸੁ ਤਦੁਪ੍ਪਾਦਨਤ੍ਥਂ ਨਿਨ੍ਨਪੋਣਪਬ੍ਭਾਰਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਆਦਿਕਮ੍ਮਿਕੋ ਕੁਲਪੁਤ੍ਤੋ ਇਮੇਹਿ ਪਞ੍ਚਹਿ ਕਾਰਣੇਹਿ ਉਪੇਕ੍ਖਾਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਂ ਸਮੁਟ੍ਠਾਪੇਤ੍ਵਾ ਤਦੇਵ ਧੁਰਂ ਕਤ੍ਵਾ ਅਭਿਨਿਵੇਸਂ ਪਟ੍ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਅਨੁਕ੍ਕਮੇਨ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਗਣ੍ਹਾਤਿ। ਸੋ ਯਾਵ ਅਰਹਤ੍ਤਮਗ੍ਗਾ ਉਪੇਕ੍ਖਾਸਮ੍ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਂ ਭਾਵੇਤਿ ਨਾਮ, ਫਲੇ ਪਤ੍ਤੇ ਭਾਵਿਤੋ ਨਾਮ ਹੋਤਿ। ਇਤਿ ਇਮੇਪਿ ਸਤ੍ਤ ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਾ ਲੋਕਿਯਲੋਕੁਤ੍ਤਰਮਿਸ੍ਸਕਾਵ ਕਥਿਤਾ।

੪੧੯. ਸਮ੍ਮਾਦਿਟ੍ਠਿਂ ਭਾਵੇਤੀਤਿ ਅਟ੍ਠਙ੍ਗਿਕਸ੍ਸ ਮਗ੍ਗਸ੍ਸ ਆਦਿਭੂਤਂ ਸਮ੍ਮਾਦਿਟ੍ਠਿਂ ਬ੍ਰੂਹੇਤਿ ਵਡ੍ਢੇਤਿ। ਸੇਸਪਦੇਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਏਤ੍ਥ ਪਨ ਸਮ੍ਮਾਦਸ੍ਸਨਲਕ੍ਖਣਾ **ਸਮ੍ਮਾਦਿਟ੍ਠਿ**। ਸਮ੍ਮਾਅਭਿਨਿਰੋਪਨਲਕ੍ਖਣੋ **ਸਮ੍ਮਾਸਙ੍ਕਪ੍ਪੋ**। ਸਮ੍ਮਾਪਰਿਗ੍ਗਾਹਲਕ੍ਖਣਾ **ਸਮ੍ਮਾਵਾਚਾ**। ਸਮ੍ਮਾਸਮੁਟ੍ਠਾਪਨਲਕ੍ਖਣੋ **ਸਮ੍ਮਾਕਮ੍ਮਨ੍ਤੋ**। ਸਮ੍ਮਾਵੋਦਾਪਨਲਕ੍ਖਣੋ **ਸਮ੍ਮਾਆਜੀਵੋ**। ਸਮ੍ਮਾਪਗ੍ਗਹਲਕ੍ਖਣੋ **ਸਮ੍ਮਾਵਾਯਾਮੋ**। ਸਮ੍ਮਾਉਪਟ੍ਠਾਨਲਕ੍ਖਣਾ **ਸਮ੍ਮਾਸਤਿ**। ਸਮ੍ਮਾਸਮਾਧਾਨਲਕ੍ਖਣੋ **ਸਮ੍ਮਾਸਮਾਧਿ**।

ਤੇਸੁ ਏਕੇਕਸ੍ਸ ਤੀਣਿ ਤੀਣਿ ਕਿਚ੍ਚਾਨਿ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਸੇਯ੍ਯਥਿਦਂ, ਸਮ੍ਮਾਦਿਟ੍ਠਿ ਤਾਵ ਅਞ੍ਞੇਹਿਪਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਚ੍ਚਨੀਕਕਿਲੇਸੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਮਿਚ੍ਛਾਦਿਟ੍ਠਿਂ ਪਜਹਤਿ, ਨਿਰੋਧਂ ਆਰਮ੍ਮਣਂ ਕਰੋਤਿ, ਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਧਮ੍ਮੇ ਚ ਪਸ੍ਸਤਿ ਤਪ੍ਪਟਿਚ੍ਛਾਦਕਮੋਹਵਿਧਮਨਵਸੇਨ ਅਸਮ੍ਮੋਹਤੋ। ਸਮ੍ਮਾਸਙ੍ਕਪ੍ਪਾਦਯੋਪਿ ਤਥੇਵ ਮਿਚ੍ਛਾਸਙ੍ਕਪ੍ਪਾਦੀਨਿ ਚ ਪਜਹਨ੍ਤਿ, ਨਿਰੋਧਞ੍ਚ ਆਰਮ੍ਮਣਂ ਕਰੋਨ੍ਤਿ। ਵਿਸੇਸਤੋ ਪਨੇਤ੍ਥ ਸਮ੍ਮਾਸਙ੍ਕਪ੍ਪੋ ਸਹਜਾਤਧਮ੍ਮੇ ਸਮ੍ਮਾ ਅਭਿਨਿਰੋਪੇਤਿ, ਸਮ੍ਮਾਵਾਚਾ ਸਮ੍ਮਾ ਪਰਿਗ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਸਮ੍ਮਾਕਮ੍ਮਨ੍ਤੋ ਸਮ੍ਮਾ ਸਮੁਟ੍ਠਾਪੇਤਿ, ਸਮ੍ਮਾਆਜੀਵੋ ਸਮ੍ਮਾ ਵੋਦਾਪੇਤਿ, ਸਮ੍ਮਾਵਾਯਾਮੋ ਸਮ੍ਮਾ ਪਗ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਸਮ੍ਮਾਸਤਿ ਸਮ੍ਮਾ ਉਪਟ੍ਠਾਤਿ, ਸਮ੍ਮਾਸਮਾਧਿ ਸਮ੍ਮਾ ਪਦਹਤਿ।

ਅਪਿ ਚੇਸਾ ਸਮ੍ਮਾਦਿਟ੍ਠਿ ਨਾਮ ਪੁਬ੍ਬਭਾਗੇ ਨਾਨਾਕ੍ਖਣਾ ਨਾਨਾਰਮ੍ਮਣਾ ਹੋਤਿ, ਮਗ੍ਗਕਾਲੇ ਏਕਕ੍ਖਣਾ ਏਕਾਰਮ੍ਮਣਾ। ਕਿਚ੍ਚਤੋ ਪਨ ਦੁਕ੍ਖੇ ਞਾਣਨ੍ਤਿਆਦੀਨਿ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਨਾਮਾਨਿ ਲਭਤਿ। ਸਮ੍ਮਾਸਙ੍ਕਪ੍ਪਾਦਯੋਪਿ ਪੁਬ੍ਬਭਾਗੇ ਨਾਨਕ੍ਖਣਾ ਨਾਨਾਰਮ੍ਮਣਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਮਗ੍ਗਕਾਲੇ ਏਕਕ੍ਖਣਾ ਏਕਾਰਮ੍ਮਣਾ। ਤੇਸੁ ਸਮ੍ਮਾਸਙ੍ਕਪ੍ਪੋ ਕਿਚ੍ਚਤੋ ਨੇਕ੍ਖਮ੍ਮਸਙ੍ਕਪ੍ਪੋ ਅਵਿਹਿੰਸਾਸਙ੍ਕਪ੍ਪੋ ਅਬ੍ਯਾਪਾਦਸਙ੍ਕਪ੍ਪੋਤਿ ਤੀਣਿ ਨਾਮਾਨਿ ਲਭਤਿ। ਸਮ੍ਮਾਵਾਚਾਦਯੋ ਤਯੋ ਪੁਬ੍ਬਭਾਗੇ ਵਿਰਤਿਯੋਪਿ ਹੋਨ੍ਤਿ ਚੇਤਨਾਯੋਪਿ, ਮਗ੍ਗਕ੍ਖਣੇ ਪਨ ਵਿਰਤਿਯੋਵ। ਸਮ੍ਮਾਵਾਯਾਮੋ ਸਮ੍ਮਾਸਤੀਤਿ ਇਦਮ੍ਪਿ ਦ੍ਵਯਂ ਕਿਚ੍ਚਤੋ ਸਮ੍ਮਪ੍ਪਧਾਨਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨਵਸੇਨ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਨਾਮਾਨਿ ਲਭਤਿ। ਸਮ੍ਮਾਸਮਾਧਿ ਪਨ ਪੁਬ੍ਬਭਾਗੇਪਿ ਮਗ੍ਗਕ੍ਖਣੇਪਿ ਸਮ੍ਮਾਸਮਾਧਿਯੇਵ।

ਇਤਿ ਇਮੇਸੁ ਅਟ੍ਠਸੁ ਧਮ੍ਮੇਸੁ ਭਗਵਤਾ ਨਿਬ੍ਬਾਨਾਧਿਗਮਾਯ ਪਟਿਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਯੋਗਿਨੋ ਬਹੁਕਾਰਤ੍ਤਾ ਪਠਮਂ ਸਮ੍ਮਾਦਿਟ੍ਠਿ ਦੇਸਿਤਾ। ਅਯਞ੍ਹਿ ''ਪਞ੍ਞਾਪਜ੍ਜੋਤੋ ਪਞ੍ਞਾਸਤ੍ਥ''ਨ੍ਤਿ (ਧ॰ ਸ॰ ੧੬, ੨੦, ੨੯, ੩੪) ਚ ਵੁਤ੍ਤਾ। ਤਸ੍ਮਾ ਏਤਾਯ ਪੁਬ੍ਬਭਾਗੇ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਞਾਣਸਙ੍ਖਾਤਾਯ ਸਮ੍ਮਾਦਿਟ੍ਠਿਯਾ ਅਵਿਜ੍ਜਨ੍ਧਕਾਰਂ ਵਿਧਮਿਤ੍ਵਾ ਕਿਲੇਸਚੋਰੇ ਘਾਤੇਨ੍ਤੋ ਖੇਮੇਨ ਯੋਗਾਵਚਰੋ ਨਿਬ੍ਬਾਨਂ ਪਾਪੁਣਾਤਿ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ – ''ਨਿਬ੍ਬਾਨਾਧਿਗਮਾਯ ਪਟਿਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਯੋਗਿਨੋ ਬਹੁਕਾਰਤ੍ਤਾ ਪਠਮਂ ਸਮ੍ਮਾਦਿਟ੍ਠਿ ਦੇਸਿਤਾ''ਤਿ।

ਸਮ੍ਮਾਸਙ੍ਕਪ੍ਪੋ ਪਨ ਤਸ੍ਸਾ ਬਹੁਕਾਰੋ, ਤਸ੍ਮਾ ਤਦਨਨ੍ਤਰਂ ਵੁਤ੍ਤੋ। ਯਥਾ ਹਿ ਹੇਰਞ੍ਞਿਕੋ ਹਤ੍ਥੇਨ ਪਰਿਵਤ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਪਰਿਵਤ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਚਕ੍ਖੁਨਾ ਕਹਾਪਣਂ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੋ 'ਅਯਂ ਕੂਟੋ, ਅਯਂ ਛੇਕੋ''ਤਿ ਜਾਨਾਤਿ , ਏਵਂ ਯੋਗਾਵਚਰੋਪਿ ਪੁਬ੍ਬਭਾਗੇ ਵਿਤਕ੍ਕੇਨ ਵਿਤਕ੍ਕੇਤ੍ਵਾ ਵਿਤਕ੍ਕੇਤ੍ਵਾ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਪਞ੍ਞਾਯ ਓਲੋਕਯਮਾਨੋ ''ਇਮੇ ਧਮ੍ਮਾ ਕਾਮਾਵਚਰਾ, ਇਮੇ ਧਮ੍ਮਾ ਰੂਪਾਵਚਰਾਦਯੋ''ਤਿ ਜਾਨਾਤਿ। ਯਥਾ ਵਾ ਪਨ ਪੁਰਿਸੇਨ ਕੋਟਿਯਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਪਰਿਵਤ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਪਰਿਵਤ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਦਿਨ੍ਨਂ ਮਹਾਰੁਕ੍ਖਂ ਤਚ੍ਛਕੋ ਵਾਸਿਯਾ ਤਚ੍ਛੇਤ੍ਵਾ ਕਮ੍ਮੇ ਉਪਨੇਤਿ, ਏਵਂ ਵਿਤਕ੍ਕੇਨ ਵਿਤਕ੍ਕੇਤ੍ਵਾ ਵਿਤਕ੍ਕੇਤ੍ਵਾ ਦਿਨ੍ਨਧਮ੍ਮੇ ਯੋਗਾਵਚਰੋ ਪਞ੍ਞਾਯ ''ਇਮੇ ਧਮ੍ਮਾ ਕਾਮਾਵਚਰਾ, ਇਮੇ ਧਮ੍ਮਾ ਰੂਪਾਵਚਰਾ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਕਮ੍ਮੇ ਉਪਨੇਤਿ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ – ''ਸਮ੍ਮਾਸਙ੍ਕਪ੍ਪੋ ਪਨ ਤਸ੍ਸਾ ਬਹੁਕਾਰੋ, ਤਸ੍ਮਾ ਤਦਨਨ੍ਤਰਂ ਵੁਤ੍ਤੋ''ਤਿ।

ਸ੍ਵਾਯਂ ਯਥਾ ਸਮ੍ਮਾਦਿਟ੍ਠਿਯਾ, ਏਵਂ ਸਮ੍ਮਾਵਾਚਾਯਪਿ ਉਪਕਾਰਕੋ। ਯਥਾਹ – ''ਪੁਬ੍ਬੇ ਖੋ, ਗਹਪਤਿ, ਵਿਤਕ੍ਕੇਤ੍ਵਾ ਵਿਚਾਰੇਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਛਾ ਵਾਚਂ ਭਿਨ੍ਦਤੀ''ਤਿ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੧.੪੬੩)। ਤਸ੍ਮਾ ਤਦਨਨ੍ਤਰਂ ਸਮ੍ਮਾਵਾਚਾ ਵੁਤ੍ਤਾ।

ਯਸ੍ਮਾ ਪਨ ਇਦਞ੍ਚਿਦਞ੍ਚ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮਾਤਿ ਪਠਮਂ ਵਾਚਾਯ ਸਂਵਿਦਹਿਤ੍ਵਾ ਲੋਕੇ ਕਮ੍ਮਨ੍ਤੇ ਪਯੋਜੇਨ੍ਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਵਾਚਾ ਕਾਯਕਮ੍ਮਸ੍ਸ ਉਪਕਾਰਿਕਾਤਿ ਸਮ੍ਮਾਵਾਚਾਯ ਅਨਨ੍ਤਰਂ ਸਮ੍ਮਾਕਮ੍ਮਨ੍ਤੋ ਵੁਤ੍ਤੋ।

ਚਤੁਬ੍ਬਿਧਂ ਪਨ ਵਚੀਦੁਚ੍ਚਰਿਤਂ, ਤਿਵਿਧਂ ਕਾਯਦੁਚ੍ਚਰਿਤਂ ਪਹਾਯ ਉਭਯਸੁਚਰਿਤਂ ਪੂਰੇਨ੍ਤਸ੍ਸੇਵ ਯਸ੍ਮਾ ਆਜੀਵਟ੍ਠਮਕਸੀਲਂ ਪੂਰੇਤਿ, ਨ ਇਤਰਸ੍ਸ। ਤਸ੍ਮਾ ਤਦੁਭਯਾਨਨ੍ਤਰਂ ਸਮ੍ਮਾਆਜੀਵੋ ਵੁਤ੍ਤੋ।

ਏਵਂ ਸੁਦ੍ਧਾਜੀਵੇਨ ''ਪਰਿਸੁਦ੍ਧੋ ਮੇ ਆਜੀਵੋ''ਤਿ ਏਤ੍ਤਾਵਤਾ ਪਰਿਤੋਸਂ ਕਤ੍ਵਾ ਸੁਤ੍ਤਪ੍ਪਮਤ੍ਤੇਨ ਵਿਹਰਿਤੁਂ ਨ ਯੁਤ੍ਤਂ, ਅਥ ਖੋ ਸਬ੍ਬਇਰਿਯਾਪਥੇਸੁ ਇਦਂ ਵੀਰਿਯਮਾਰਭਿਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ ਤਦਨਨ੍ਤਰਂ ਸਮ੍ਮਾਵਾਯਾਮੋ ਵੁਤ੍ਤੋ।

ਤਤੋ ਆਰਦ੍ਧਵੀਰਿਯੇਨਾਪਿ ਕਾਯਾਦੀਸੁ ਚਤੂਸੁ ਵਤ੍ਥੂਸੁ ਸਤਿ ਸੂਪਟ੍ਠਿਤਾ ਕਾਤਬ੍ਬਾਤਿ ਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਂ ਤਦਨਨ੍ਤਰਂ ਸਮ੍ਮਾਸਤਿ ਦੇਸਿਤਾ।

ਯਸ੍ਮਾ ਪਨ ਏਵਂ ਸੂਪਟ੍ਠਿਤਾ ਸਤਿ ਸਮਾਧਿਸ੍ਸ ਉਪਕਾਰਾਨੁਪਕਾਰਾਨਂ ਧਮ੍ਮਾਨਂ ਗਤਿਯੋ ਸਮਨ੍ਵੇਸਿਤ੍ਵਾ ਪਹੋਤਿ ਏਕਤ੍ਤਾਰਮ੍ਮਣੇ ਚਿਤ੍ਤਂ ਸਮਾਧੇਤੁਂ, ਤਸ੍ਮਾ ਸਮ੍ਮਾਸਤਿਯਾ ਅਨਨ੍ਤਰਂ ਸਮ੍ਮਾਸਮਾਧਿ ਦੇਸਿਤੋਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਇਤਿ ਅਯਮ੍ਪਿ ਅਟ੍ਠਙ੍ਗਿਕੋ ਮਗ੍ਗੋ ਲੋਕਿਯਲੋਕੁਤ੍ਤਰਮਿਸ੍ਸਕੋਵ ਕਥਿਤੋ।

੪੨੭. **ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਂ ਰੂਪਸਞ੍ਞੀ**ਤਿਆਦੀਸੁ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਰੂਪੇ ਪਰਿਕਮ੍ਮਵਸੇਨ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਂ ਰੂਪਸਞ੍ਞੀ ਨਾਮ ਹੋਤਿ। ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਞ੍ਹਿ ਨੀਲਪਰਿਕਮ੍ਮਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਕੇਸੇ ਵਾ ਪਿਤ੍ਤੇ ਵਾ ਅਕ੍ਖਿਤਾਰਕਾਯ ਵਾ ਕਰੋਤਿ, ਪੀਤਪਰਿਕਮ੍ਮਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਮੇਦੇ ਵਾ ਛਵਿਯਾ ਵਾ ਹਤ੍ਥਪਾਦਤਲੇਸੁ ਵਾ ਅਕ੍ਖੀਨਂ ਪੀਤਕਟ੍ਠਾਨੇ ਵਾ ਕਰੋਤਿ, ਲੋਹਿਤਪਰਿਕਮ੍ਮਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਮਂਸੇ ਵਾ ਲੋਹਿਤੇ ਵਾ ਜਿਵ੍ਹਾਯ ਵਾ ਅਕ੍ਖੀਨਂ ਰਤ੍ਤਟ੍ਠਾਨੇ ਵਾ ਕਰੋਤਿ, ਓਦਾਤਪਰਿਕਮ੍ਮਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਅਟ੍ਠਿਮ੍ਹਿ ਵਾ ਦਨ੍ਤੇ ਵਾ ਨਖੇ ਵਾ ਅਕ੍ਖੀਨਂ ਸੇਤਟ੍ਠਾਨੇ ਵਾ ਕਰੋਤਿ। ਤਂ ਪਨ ਸੁਨੀਲਂ ਸੁਪੀਤਂ ਸੁਲੋਹਿਤਕਂ ਸੁਓਦਾਤਕਂ ਨ ਹੋਤਿ, ਅਵਿਸੁਦ੍ਧਮੇਵ ਹੋਤਿ।

ਏਕੋ ਬਹਿਦ੍ਧਾ ਰੂਪਾਨਿ ਪਸ੍ਸਤੀਤਿ ਯਸ੍ਸੇਵਂ ਪਰਿਕਮ੍ਮਂ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਂ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਂ ਹੋਤਿ, ਨਿਮਿਤ੍ਤਂ ਪਨ ਬਹਿਦ੍ਧਾ। ਸੋ ਏਵਂ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਂ ਪਰਿਕਮ੍ਮਸ੍ਸ ਬਹਿਦ੍ਧਾ ਚ ਅਪ੍ਪਨਾਯ ਵਸੇਨ ''ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਂ ਰੂਪਸਞ੍ਞੀ ਏਕੋ ਬਹਿਦ੍ਧਾ ਰੂਪਾਨਿ ਪਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। **ਪਰਿਤ੍ਤਾਨੀ**ਤਿ ਅਵਡ੍ਢਿਤਾਨਿ। **ਸੁਵਣ੍ਣਦੁਬ੍ਬਣ੍ਣਾਨੀ**ਤਿ ਸੁਵਣ੍ਣਾਨਿ ਵਾ ਹੋਨ੍ਤੁ ਦੁਬ੍ਬਣ੍ਣਾਨਿ ਵਾ, ਪਰਿਤ੍ਤਵਸੇਨੇਵ ਇਦਂ ਅਭਿਭਾਯਤਨਂ ਵੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। **ਤਾਨਿ ਅਭਿਭੁਯ੍ਯਜਾ**ਤਿ ਯਥਾ ਨਾਮ ਸਮ੍ਪਨ੍ਨਗਹਣਿਕੋ ਕਟਚ੍ਛੁਮਤ੍ਤਂ ਭਤ੍ਤਂ ਲਭਿਤ੍ਵਾ ''ਕਿਂ ਏਤ੍ਥ ਭੁਞ੍ਜਿਤਬ੍ਬਂ ਅਤ੍ਥੀ''ਤਿ ਸਙ੍ਕਡ੍ਢਿਤ੍ਵਾ ਏਕਕਬਲਮੇਵ ਕਰੋਤਿ, ਏਵਮੇਵ ਞਾਣੁਤ੍ਤਰਿਕੋ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਵਿਸਦਞਾਣੋ ''ਕਿਂ ਏਤ੍ਥ ਪਰਿਤ੍ਤਕੇ ਆਰਮ੍ਮਣੇ ਸਮਾਪਜ੍ਜਿਤਬ੍ਬਂ ਅਤ੍ਥਿ, ਨਾਯਂ ਮਮ ਭਾਰੋ''ਤਿ ਤਾਨਿ ਰੂਪਾਨਿ ਅਭਿਭਵਿਤ੍ਵਾ ਸਮਾਪਜ੍ਜਤਿ, ਸਹ ਨਿਮਿਤ੍ਤੁਪ੍ਪਾਦੇਨੇਵੇਤ੍ਥ ਅਪ੍ਪਨਂ ਪਾਪੇਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਜਾਨਾਮਿ ਪਸ੍ਸਾਮੀ**ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਪਨਸ੍ਸ ਆਭੋਗੋ ਕਥਿਤੋ। ਸੋ ਚ ਖੋ ਸਮਾਪਤ੍ਤਿਤੋ ਵੁਟ੍ਠਿਤਸ੍ਸ, ਨ ਅਨ੍ਤੋਸਮਾਪਤ੍ਤਿਯਂ। **ਏਵਂਸਞ੍ਞੀ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਆਭੋਗਸਞ੍ਞਾਯਪਿ ਞਾਣਸਞ੍ਞਾਯਪਿ ਏਵਂਸਞ੍ਞੀ ਹੋਤਿ। ਅਭਿਭਵਸਞ੍ਞਾ ਹਿਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤੋਸਮਾਪਤ੍ਤਿਯਮ੍ਪਿ ਅਤ੍ਥਿ, ਆਭੋਗਸਞ੍ਞਾ ਪਨ ਸਮਾਪਤ੍ਤਿਤੋ ਵੁਟ੍ਠਿਤਸ੍ਸੇਵ।

ਅਪ੍ਪਮਾਣਾਨੀਤਿ ਵਡ੍ਢਿਤਪ੍ਪਮਾਣਾਨਿ, ਮਹਨ੍ਤਾਨੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਅਭਿਭੁਯ੍ਯਜਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਪਨ ਯਥਾ ਮਹਗ੍ਘਸੋ ਪੁਰਿਸੋ ਏਕਂ ਭਤ੍ਤਵਡ੍ਢਿਤਕਂ ਲਭਿਤ੍ਵਾ ''ਅਞ੍ਞਮ੍ਪਿ ਹੋਤੁ, ਕਿਂ ਏਤਂ ਮਯ੍ਹਂ ਕਰਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਤਂ ਨ ਮਹਨ੍ਤਤੋ ਪਸ੍ਸਤਿ, ਏਵਮੇਵ ਞਾਣੁਤ੍ਤਰੋ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਵਿਸਦਞਾਣੋ ''ਕਿਂ ਏਤ੍ਥ ਸਮਾਪਜ੍ਜਿਤਬ੍ਬਂ , ਨਯਿਦਂ ਅਪ੍ਪਮਾਣਂ, ਨ ਮਯ੍ਹਂ ਚਿਤ੍ਤੇਕਗ੍ਗਤਾਕਰਣੇ ਭਾਰੋ ਅਤ੍ਥੀ''ਤਿ ਤਾਨਿ ਅਭਿਭਵਿਤ੍ਵਾ ਸਮਾਪਜ੍ਜਤਿ, ਸਹ ਨਿਮਿਤ੍ਤੁਪ੍ਪਾਦੇਨੇਵੇਤ੍ਥ ਅਪ੍ਪਨਂ ਪਾਪੇਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਂ ਅਰੂਪਸਞ੍ਞੀਤਿ ਅਲਾਭਿਤਾਯ ਵਾ ਅਨਤ੍ਥਿਕਤਾਯ ਵਾ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਰੂਪੇ ਪਰਿਕਮ੍ਮਸਞ੍ਞਾਵਿਰਹਿਤੋ।

ਬਹਿਦ੍ਧਾ ਰੂਪਾਨਿ ਪਸ੍ਸਤੀਤਿ ਯਸ੍ਸ ਪਰਿਕਮ੍ਮਮ੍ਪਿ ਨਿਮਿਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਬਹਿਦ੍ਧਾਵ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਂ, ਸੋ ਏਵਂ ਬਹਿਦ੍ਧਾ ਪਰਿਕਮ੍ਮਸ੍ਸ ਚੇਵ ਅਪ੍ਪਨਾਯ ਚ ਵਸੇਨ ''ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਂ ਅਰੂਪਸਞ੍ਞੀ ਏਕੋਵ ਬਹਿਦ੍ਧਾ ਰੂਪਾਨਿ ਪਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਸੇਸਮੇਤ੍ਥ ਚਤੁਤ੍ਥਅਭਿਭਾਯਤਨੇ ਵੁਤ੍ਤਨਯਮੇਵ। ਇਮੇਸੁ ਪਨ ਚਤੂਸੁ ਪਰਿਤ੍ਤਂ ਵਿਤਕ੍ਕਚਰਿਤਵਸੇਨ ਆਗਤਂ, ਅਪ੍ਪਮਾਣਂ ਮੋਹਚਰਿਤਵਸੇਨ, ਸੁਵਣ੍ਣਂ ਦੋਸਚਰਿਤਵਸੇਨ, ਦੁਬ੍ਬਣ੍ਣਂ ਰਾਗਚਰਿਤਵਸੇਨ । ਏਤੇਸਞ੍ਹਿ ਏਤਾਨਿ ਸਪ੍ਪਾਯਾਨਿ, ਸਾ ਚ ਨੇਸਂ ਸਪ੍ਪਾਯਤਾ ਵਿਤ੍ਥਾਰਤੋ ਵਿਸੁਦ੍ਧਿਮਗ੍ਗੇ ਚਰਿਯਨਿਦ੍ਦੇਸੇ ਵੁਤ੍ਤਾ।

ਪਞ੍ਚਮਅਭਿਭਾਯਤਨਾਦੀਸੁ **ਨੀਲਾਨੀ**ਤਿ ਸਬ੍ਬਸਙ੍ਗਾਹਕਵਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਨੀਲਵਣ੍ਣਾਨੀ**ਤਿ ਵਣ੍ਣਵਸੇਨ। **ਨੀਲਨਿਦਸ੍ਸਨਾਨੀ**ਤਿ ਨਿਦਸ੍ਸਨਵਸੇਨ, ਅਪਞ੍ਞਾਯਮਾਨਵਿਵਰਾਨਿ ਅਸਮ੍ਭਿਨ੍ਨਵਣ੍ਣਾਨਿ ਏਕਨੀਲਾਨੇਵ ਹੁਤ੍ਵਾ ਦਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। **ਨੀਲਨਿਭਾਸਾਨੀ**ਤਿ ਇਦਂ ਪਨ ਓਭਾਸਵਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਨੀਲੋਭਾਸਾਨਿ ਨੀਲਪ੍ਪਭਾਯੁਤ੍ਤਾਨੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਏਤੇਨ ਨੇਸਂ ਸੁਵਿਸੁਦ੍ਧਤਂ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਵਿਸੁਦ੍ਧਵਣ੍ਣਵਸੇਨੇਵ ਹਿ ਇਮਾਨਿ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਅਭਿਭਾਯਤਨਾਨਿ ਵੁਤ੍ਤਾਨਿ। ''ਨੀਲਕਸਿਣਂ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੋ ਨੀਲਸ੍ਮਿਂ ਨਿਮਿਤ੍ਤਂ ਗਣ੍ਹਾਤਿ ਪੁਪ੍ਫਸ੍ਮਿਂ ਵਾ ਵਤ੍ਥਸ੍ਮਿਂ ਵਾ ਵਣ੍ਣਧਾਤੁਯਾ ਵਾ''ਤਿਆਦਿਕਂ ਪਨੇਤ੍ਥ ਕਸਿਣਕਰਣਞ੍ਚ ਪਰਿਕਮ੍ਮਞ੍ਚ ਅਪ੍ਪਨਾਵਿਧਾਨਞ੍ਚ ਸਬ੍ਬਂ ਵਿਸੁਦ੍ਧਿਮਗ੍ਗੇ ਵਿਤ੍ਥਾਰਤੋ ਵੁਤ੍ਤਮੇਵ। ਇਮਾਨਿ ਪਨ ਅਟ੍ਠ ਅਭਿਭਾਯਤਨਜ੍ਝਾਨਾਨਿ ਵਟ੍ਟਾਨਿਪਿ ਹੋਨ੍ਤਿ ਵਟ੍ਟਪਾਦਕਾਨਿਪਿ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਪਾਦਕਾਨਿਪਿ ਦਿਟ੍ਠਧਮ੍ਮਸੁਖਵਿਹਾਰਾਨਿਪਿ ਅਭਿਞ੍ਞਾਪਾਦਕਾਨਿਪਿ ਨਿਰੋਧਪਾਦਕਾਨਿਪਿ, ਲੋਕਿਯਾਨੇਵ ਪਨ ਨ ਲੋਕੁਤ੍ਤਰਾਨੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾਨਿ।

੪੩੫. ਰੂਪੀ ਰੂਪਾਨਿ ਪਸ੍ਸਤੀਤਿ ਏਤ੍ਥ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤੰ ਕੇਸਾਦੀਸੁ ਨੀਲਕਸਿਣਾਦੀਸੁ ਨੀਲਕਸਿਣਾਦਿਵਸੇਨ ਉਪ੍ਪਾਦਿਤੰ ਰੂਪਜ੍ਝਾਨੰ ਰੂਪੰ, ਤੰ ਅਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥੀਤਿ ਰੂਪੀ। **ਬਹਿਦ੍ਧਾ ਰੂਪਾਨਿ ਪਸ੍ਸਤੀ**ਤਿ ਬਹਿਦ੍ਧਾਪਿ ਨੀਲਕਸਿਣਾਦੀਨਿ ਰੂਪਾਨਿ ਝਾਨਚਕ੍ਖੁਨਾ ਪਸ੍ਸਤਿ। ਇਮਿਨਾ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਬਹਿਦ੍ਧਾਵਤ੍ਥੁਕੇਸੁ ਕਸਿਣੇਸੁ ਉਪ੍ਪਾਦਿਤਜ੍ਝਾਨਸ੍ਸ ਪੁਗ੍ਗਲਸ੍ਸ ਚਤ੍ਤਾਰਿਪਿ ਰੂਪਾਵਚਰਜ੍ਝਾਨਾਨਿ ਦਸ੍ਸਿਤਾਨਿ । **ਅਜ੍ਝਤ੍ਤੰ ਅਰੂਪਸਞ੍ਞੀ**ਤਿ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤੰ ਨ ਰੂਪਸਞ੍ਞੀ, ਅਤ੍ਤਨੋ ਕੇਸਾਦੀਸੁ ਅਨੁਪ੍ਪਾਦਿਤਰੂਪਾਵਚਰਜ੍ਝਾਨੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਇਮਿਨਾ ਬਹਿਦ੍ਧਾਪਰਿਕਮ੍ਮੰ ਕਤ੍ਵਾ ਬਹਿਦ੍ਧਾਵ ਉਪ੍ਪਾਦਿਤਜ੍ਝਾਨਸ੍ਸ ਪੁਗ੍ਗਲਸ੍ਸ ਰੂਪਾਵਚਰਜ੍ਝਾਨਾਨਿ ਦਸ੍ਸਿਤਾਨਿ।

ਸੁਭਨ੍ਤ੍ਵੇਵ ਅਧਿਮੁਤ੍ਤੋ ਹੋਤੀਤਿ ਇਮਿਨਾ ਸੁਵਿਸੁਦ੍ਧੇਸੁ ਨੀਲਾਦੀਸੁ ਵਣ੍ਣਕਸਿਣੇਸੁ ਝਾਨਾਨਿ ਦਸ੍ਸਿਤਾਨਿ। ਤਤ੍ਥ ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਅਨ੍ਤੋਅਪ੍ਪਨਾਯੰ ਸੁਭਨ੍ਤਿ ਆਭੋਗੋ ਨਤ੍ਥਿ, ਯੋ ਪਨ ਵਿਸੁਦ੍ਧੰ ਸੁਭੰ ਕਸਿਣਾਰਮ੍ਮਣੰ ਕਤ੍ਵਾ ਵਿਹਰਤਿ, ਸੋ ਯਸ੍ਮਾ ''ਸੁਭਨ੍ਤਿ ਅਧਿਮੁਤ੍ਤੋ ਹੋਤੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਤੰ ਆਪਜ੍ਜਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਏਵੰ ਦੇਸਨਾ ਕਤਾ। ਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਾਮਗ੍ਗੇ ਪਨ ''ਕਥੰ ਸੁਭਨ੍ਤ੍ਵੇਵ ਅਧਿਮੁਤ੍ਤੋ ਹੋਤੀਤਿ ਵਿਮੋਕ੍ਖੋ – ਇਧ ਭਿਕ੍ਖੁ ਮੇਤ੍ਤਾਸਹਗਤੇਨ ਚੇਤਸਾ ਏਕੰ ਦਿਸੰ ਫਰਿਤ੍ਵਾ ਵਿਹਰਤਿ...ਪੇ॰... ਮੇਤ੍ਤਾਯ ਭਾਵਿਤਤ੍ਤਾ ਸਤ੍ਤਾ ਅਪ੍ਪਟਿਕ੍ਕੂਲਾ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਕਰੁਣਾਸਹਗਤੇਨ...ਪੇ॰... ਮੁਦਿਤਾਸਹਗਤੇਨ...ਪੇ॰... ਉਪੇਕ੍ਖਾਸਹਗਤੇਨ ਚੇਤਸਾ ਏਕੰ ਦਿਸੰ ਫਰਿਤ੍ਵਾ ਵਿਹਰਤਿ...ਪੇ॰... ਉਪੇਕ੍ਖਾਯ ਭਾਵਿਤਤ੍ਤਾ ਸਤ੍ਤਾ ਅਪ੍ਪਟਿਕ੍ਕੂਲਾ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਏਵੰ ਸੁਭਨ੍ਤ੍ਵੇਵ ਅਧਿਮੁਤ੍ਤੋ ਹੋਤੀਤਿ ਵਿਮੋਕ੍ਖੋ''ਤਿ (ਪਟਿ॰ ਮ॰ ੧.੨੧੨) ਵੁਤ੍ਤੰ। **ਸਬ੍ਬਸੋ ਰੂਪਸਞ੍ਞਾਨ**ਨ੍ਤਿਆਦੀਸੁ ਯੰ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੰ, ਤੰ ਸਬ੍ਬੰ ਵਿਸੁਦ੍ਧਿਮਗ੍ਗੇ ਵੁਤ੍ਤਮੇਵ।

੪੪੩. ਪਥਵੀਕਸਿਣੰ ਭਾਵੇਤੀਤਿ ਏਤ੍ਥ ਪਨ ਸਕਲਟ੍ਠੇਨ ਕਸਿਣੰ, ਪਥਵੀ ਏਵ ਕਸਿਣੰ **ਪਥਵੀਕਸਿਣੰ**। ਪਰਿਕਮ੍ਮਪਥਵੀਯਾਪਿ ਉਗ੍ਗਹਨਿਮਿਤ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਪਟਿਭਾਗਨਿਮਿਤ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਤੰ ਨਿਮਿਤ੍ਤੰ ਆਰਮ੍ਮਣੰ ਕਤ੍ਵਾ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਜ੍ਝਾਨਸ੍ਸਾਪਿ ਏਤੰ ਅਧਿਵਚਨੰ। ਇਧ ਪਨ ਪਥਵੀਕਸਿਣਾਰਮ੍ਮਣੰ ਝਾਨੰ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤੰ। ਤੰ ਹੇਸ ਭਾਵੇਤਿ। **ਆਪੋਕਸਿਣਾ**ਦੀਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ।

ਇਮਾਨਿ ਪਨ ਕਸਿਣਾਨਿ ਭਾਵੇਨ੍ਤੇਨ ਸੀਲਾਨਿ ਸੋਧੇਤ੍ਵਾ ਪਰਿਸੁਦ੍ਧਸੀਲੇ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤੇਨ ਯ੍ਵਾਸ੍ਸ ਦਸਸੁ ਪਲਿਬੋਧੇਸੁ ਪਲਿਬੋਧੋ ਅਤ੍ਥਿ, ਤੰ ਉਪਚ੍ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਦਾਯਕੰ ਕਲ੍ਯਾਣਮਿਤ੍ਤੰ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਚਰਿਯਾਨੁਕੂਲਵਸੇਨ ਯੰ ਯਸ੍ਸ ਸਪ੍ਪਾਯੰ, ਤੰ ਤੇਨ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਕਸਿਣਭਾਵਨਾਯ ਅਨਨੁਰੂਪੰ ਵਿਹਾਰੰ ਪਹਾਯ ਅਨੁਰੂਪੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੇਨ ਖੁਦ੍ਦਕਪਲਿਬੋਧੁਪਚ੍ਛੇਦੰ ਕਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬੰ ਭਾਵਨਾਵਿਧਾਨੰ ਅਪਰਿਹਾਪੇਨ੍ਤੇਨ ਭਾਵੇਤਬ੍ਬਾਨਿ। ਅਯਮੇਤ੍ਥ ਸਙ੍ਖੇਪੋ, ਵਿਤ੍ਥਾਰੋ ਪਨ ਵਿਸੁਦ੍ਧਿਮਗ੍ਗੇ (ਵਿਸੁਦ੍ਧਿ॰ ੧.੩੮ ਆਦਯੋ) ਵੁਤ੍ਤੋ। ਕੇਵਲਞ੍ਹਿ ਤਤ੍ਥ ਵਿਞ੍ਞਾਣਕਸਿਣੰ ਨਾਗਤੰ, ਤੰ ਅਤ੍ਥਤੋ ਆਕਾਸਕਸਿਣੇ ਪਵਤ੍ਤਵਿਞ੍ਞਾਣੰ। ਤਞ੍ਚ ਖੋ ਆਰਮ੍ਮਣਵਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤੰ, ਨ ਸਮਾਪਤ੍ਤਿਵਸੇਨ। ਤਞ੍ਹਿ ਅਨਨ੍ਤੰ ਵਿਞ੍ਞਾਣਨ੍ਤਿ ਆਰਮ੍ਮਣੰ ਕਤ੍ਵਾ ਏਸ ਵਿਞ੍ਞਾਣਞ੍ਚਾਯਤਨਸਮਾਪਤ੍ਤਿੰ ਭਾਵੇਨ੍ਤੋ ਵਿਞ੍ਞਾਣਕਸਿਣੰ ਭਾਵੇਤੀਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਇਮਾਨਿਪਿ ਦਸ ਕਸਿਣਾਨਿ ਵਟ੍ਟਾਨਿਪਿ ਹੋਨ੍ਤਿ ਵਟ੍ਟਪਾਦਕਾਨਿਪਿ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਪਾਦਕਾਨਿਪਿ ਦਿਟ੍ਠਧਮ੍ਮਸੁਖਵਿਹਾਰਤ੍ਥਾਨਿਪਿ ਅਭਿਞ੍ਞਾਪਾਦਕਾਨਿਪਿ ਨਿਰੋਧਪਾਦਕਾਨਿਪਿ, ਲੋਕਿਯਾਨੇਵ ਪਨ ਨ ਲੋਕੁਤ੍ਤਰਾਨੀਤਿ।

੪੫੩. ਅਸੁਭਸਞ੍ਞੰ ਭਾਵੇਤੀਤਿ ਅਸੁਭਸਞ੍ਞਾ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਉਦ੍ਧੁਮਾਤਕਾਦੀਸੁ ਦਸਸੁ ਆਰਮ੍ਮਣੇਸੁ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਾ ਪਠਮਜ੍ਝਾਨਸਹਗਤਾ ਸਞ੍ਞਾ, ਤੰ ਭਾਵੇਤਿ ਬ੍ਰੂਹੇਤਿ ਵਡ੍ਢੇਤਿ, ਅਨੁਪ੍ਪਨ੍ਨੰ ਉਪ੍ਪਾਦੇਤਿ, ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੰ ਅਨੁਰਕ੍ਖਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਦਸਨ੍ਨੰ ਪਨ ਅਸੁਭਾਨੰ ਭਾਵਨਾਨਯੋ ਸਬ੍ਬੋ ਵਿਸੁਦ੍ਧਿਮਗ੍ਗੇ (ਵਿਸੁਦ੍ਧਿ॰ ੧.੧੦੨ ਆਦਯੋ) ਵਿਤ੍ਥਾਰਿਤੋਯੇਵ । **ਮਰਣਸਞ੍ਞੰ ਭਾਵੇਤੀ**ਤਿ ਸਮ੍ਮੁਤਿਮਰਣੰ, ਖਣਿਕਮਰਣੰ, ਸਮੁਚ੍ਛੇਦਮਰਣਨ੍ਤਿ ਤਿਵਿਧਮ੍ਪਿ ਮਰਣੰ ਆਰਮ੍ਮਣੰ ਕਤ੍ਵਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨਕਸਞ੍ਞੰ ਭਾਵੇਤਿ, ਅਨੁਪ੍ਪਨ੍ਨੰ ਉਪ੍ਪਾਦੇਤਿ, ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੰ ਅਨੁਰਕ੍ਖਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਹੇਟ੍ਠਾ ਵੁਤ੍ਤਲਕ੍ਖਣਾ ਵਾ ਮਰਣਸ੍ਸਤਿਯੇਵ ਇਧ ਮਰਣਸਞ੍ਞਾਤਿ ਵੁਤ੍ਤਾ, ਤੰ ਭਾਵੇਤਿ ਉਪ੍ਪਾਦੇਤਿ ਵਡ੍ਢੇਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਭਾਵਨਾਨਯੋ ਪਨਸ੍ਸਾ ਵਿਸੁਦ੍ਧਿਮਗ੍ਗੇ (ਵਿਸੁਦ੍ਧਿ॰ ੧.੧੬੭ ਆਦਯੋ) ਵਿਤ੍ਥਾਰਿਤੋਯੇਵ। **ਆਹਾਰੇ ਪਟਿਕੂਲਸਞ੍ਞੰ ਭਾਵੇਤੀ**ਤਿ ਅਸਿਤਪੀਤਾਦਿਭੇਦੇ ਕਬਲ਼ੀਕਾਰੇ ਆਹਾਰੇ ਗਮਨਪਟਿਕੂਲਾਦੀਨਿ ਨਵ ਪਟਿਕੂਲਾਨਿ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਨ੍ਤਸ੍ਸ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨਕਸਞ੍ਞੰ ਭਾਵੇਤਿ, ਉਪ੍ਪਾਦੇਤਿ ਵਡ੍ਢੇਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਭਾਵਨਾਨਯੋ ਵਿਸੁਦ੍ਧਿਮਗ੍ਗੇ ਵਿਤ੍ਥਾਰਿਤੋਯੇਵ। **ਸਬ੍ਬਲੋਕੇ ਅਨਭਿਰਤਿਸਞ੍ਞੰ ਭਾਵੇਤੀ**ਤਿ ਸਬ੍ਬਸ੍ਮਿਮ੍ਪਿ ਤੇਧਾਤੁਕੇ ਲੋਕੇ ਅਨਭਿਰਤਿਸਞ੍ਞੰ ਉਕ੍ਕਣ੍ਠਿਤਸਞ੍ਞੰ ਭਾਵੇਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਅਨਿਚ੍ਚਸਞ੍ਞੰ ਭਾਵੇਤੀ**ਤਿ ਪਞ੍ਚਨ੍ਨੰ ਉਪਾਦਾਨਕ੍ਖਨ੍ਧਾਨੰ ਉਦਯਬ੍ਬਯਞ੍ਞਥਤ੍ਤਪਰਿਗ੍ਗਾਹਿਕੰ ਪਞ੍ਚਸੁ ਖਨ੍ਧੇਸੁ

ਅਨਿਚ੍ਚਨ੍ਤਿ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨਕਸਞ੍ਞਂ ਭਾਵੇਤਿ। **ਅਨਿਚ੍ਚੇ ਦੁਕ੍ਖਸਞ੍ਞਂ ਭਾਵੇਤੀ**ਤਿ ਅਨਿਚ੍ਚੇ ਖਨ੍ਧਪਞ੍ਚਕੇ ਪਟਿਪੀਲ਼ਨਸਙ੍ਖਾਤਦੁਕ੍ਖਲਕ੍ਖਣਪਰਿਗ੍ਗਾਹਿਕਂ ਦੁਕ੍ਖਨ੍ਤਿ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨਕਸਞ੍ਞਂ ਭਾਵੇਤਿ। **ਦੁਕ੍ਖੇ ਅਨਤ੍ਤਸਞ੍ਞਂ ਭਾਵੇਤੀ**ਤਿ ਪਟਿਪੀਲ਼ਨਟ੍ਠੇਨ ਦੁਕ੍ਖੇ ਖਨ੍ਧਪਞ੍ਚਕੇ ਅਵਸਵਤ੍ਤਨਾਕਾਰਸਙ੍ਖਾਤਅਨਤ੍ਤਲਕ੍ਖਣਪਰਿਗ੍ਗਾਹਿਕਂ ਅਨਤ੍ਤਾਤਿ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨਕਸਞ੍ਞਂ ਭਾਵੇਤਿ। **ਪਹਾਨਸਞ੍ਞਂ ਭਾਵੇਤੀ**ਤਿ ਪਞ੍ਚਵਿਧਂ ਪਹਾਨਂ ਆਰਮ੍ਮਣਂ ਕਤ੍ਵਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨਕਸਞ੍ਞਂ ਭਾਵੇਤਿ। **ਵਿਰਾਗਸਞ੍ਞਂ ਭਾਵੇਤੀ**ਤਿ ਪਞ੍ਚਵਿਧਮੇਵ ਵਿਰਾਗਂ ਆਰਮ੍ਮਣਂ ਕਤ੍ਵਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨਕਸਞ੍ਞਂ ਭਾਵੇਤਿ। **ਨਿਰੋਧਸਞ੍ਞਂ ਭਾਵੇਤੀ**ਤਿ ਸਙ੍ਖਾਰਨਿਰੋਧਂ ਆਰਮ੍ਮਣਂ ਕਤ੍ਵਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨਕਸਞ੍ਞਂ ਭਾਵੇਤਿ। ਨਿਬ੍ਬਾਨਂ ਆਰਮ੍ਮਣਂ ਕਤ੍ਵਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨਕਸਞ੍ਞਨ੍ਤਿਪਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। ਏਤ੍ਥ ਚ ਸਬ੍ਬਲੋਕੇ ਅਨਭਿਰਤਸਞ੍ਞਾ, ਅਨਿਚ੍ਚਸਞ੍ਞਾ, ਅਨਿਚ੍ਚੇ ਦੁਕ੍ਖਸਞ੍ਞਾਤਿ ਇਮਾਹਿ ਤੀਹਿ ਸਞ੍ਞਾਹਿ ਬਲਵਵਿਪਸ੍ਸਨਾ ਕਥਿਤਾ। ਪੁਨ ਅਨਿਚ੍ਚਸਞ੍ਞਂ ਭਾਵੇਤੀਤਿਆਦਿਕਾਹਿ ਦਸਹਿ ਸਞ੍ਞਾਹਿ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਸਮਾਰਮ੍ਭੋਵ ਕਥਿਤੋ।

੪੭੩. **ਬੁਦ੍ਧਾਨੁਸ੍ਸਤਿ**ਨ੍ਤਿਆਦੀਨਿ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਥਾਨੇਵ।

੪੮੩. **ਪਠਮਜ੍ਝਾਨਸਹਗਤ**ਨ੍ਤਿ ਪਠਮਜ੍ਝਾਨੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਗਤਂ ਪਵਤ੍ਤਂ, ਪਠਮਜ੍ਝਾਨਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਸਦ੍ਧਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਂ ਭਾਵੇਤੀ**ਤਿ ਪਠਮਜ੍ਝਾਨਸਹਗਤਂ ਕਤ੍ਵਾ ਸਦ੍ਧਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਂ ਭਾਵੇਤਿ ਬ੍ਰੂਹੇਤਿ ਵਡ੍ਢੇਤਿ। ਏਸ ਨਯੋ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ।

ਅਪਰਅਚ੍ਛਰਾਸਙ੍ਘਾਤਵਗ੍ਗਵਣ੍ਣਨਾ।

੧੯. ਕਾਯਗਤਾਸਤਿਵਗ੍ਗਵਣ੍ਣਨਾ

੫੬੩. ਚੇਤਸਾ ਫੁਟੋਤਿ ਏਤ੍ਥ ਦੁਵਿਧਂ ਫਰਣਂ ਆਪੋਫਰਣਞ੍ਚ ਦਿਬ੍ਬਚਕ੍ਖੁਫਰਣਞ੍ਚ। ਤਤ੍ਥ ਆਪੋਕਸਿਣਂ ਸਮਾਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਆਪੇਨ ਫਰਣਂ ਆਪੋਫਰਣਂ ਨਾਮ। ਏਵਂ ਫੁਟੇਪਿ ਮਹਾਸਮੁਦ੍ਦੇ ਸਬ੍ਬਾ ਸਮੁਦ੍ਦਙ੍ਗਮਾ ਕੁਨ੍ਨਦਿਯੋ ਅਨ੍ਤੋਗਧਾਵ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਆਲੋਕਂ ਪਨ ਵਡ੍ਢੇਤ੍ਵਾ ਦਿਬ੍ਬਚਕ੍ਖੁਨਾ ਸਕਲਸਮੁਦ੍ਦਦਸ੍ਸਨਂ ਦਿਬ੍ਬਚਕ੍ਖੁਫਰਣਂ ਨਾਮ। ਏਵਂ ਫੁਟੇਪਿ ਮਹਾਸਮੁਦ੍ਦੇ ਸਬ੍ਬਾ ਮਹਾਸਮੁਦ੍ਦਙ੍ਗਮਾ ਕੁਨ੍ਨਦਿਯੋ ਅਨ੍ਤੋਗਧਾਵ ਹੋਨ੍ਤਿ। **ਅਨ੍ਤੋਗਧਾ ਤਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਤਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਭਾਵਨਾਯ ਅਬ੍ਭਨ੍ਤਰਗਤਾਵ ਹੋਨ੍ਤਿ। **ਵਿਜ੍ਜਾਭਾਗਿਯਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਸਮ੍ਪਯੋਗਵਸੇਨ ਵਿਜ੍ਜਂ ਭਜਨ੍ਤੀਤਿ ਵਿਜ੍ਜਾਭਾਗਿਯਾ, ਵਿਜ੍ਜਾਭਾਗੇ ਵਿਜ੍ਜਾਕੋਟ੍ਠਾਸੇ ਵਤ੍ਤਨ੍ਤੀਤਿਪਿ ਵਿਜ੍ਜਾਭਾਗਿਯਾ। ਤਤ੍ਥ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਞਾਣਂ ਮਨੋਮਯਿਦ੍ਧਿ ਛ ਅਭਿਞ੍ਞਾਤਿ ਅਟ੍ਠ ਵਿਜ੍ਜਾ, ਪੁਰਿਮੇਨ ਅਤ੍ਥੇਨ ਤਾਹਿ ਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਧਮ੍ਮਾਪਿ ਵਿਜ੍ਜਾਭਾਗਿਯਾ। ਪਚ੍ਛਿਮੇਨ ਅਤ੍ਥੇਨ ਤਾਸੁ ਯਾ ਕਾਚਿ ਏਕਾ ਵਿਜ੍ਜਾ ਵਿਜ੍ਜਾ, ਸੇਸਾ ਵਿਜ੍ਜਾਭਾਗਿਯਾਤਿ ਏਵਂ ਵਿਜ੍ਜਾਪਿ ਵਿਜ੍ਜਾਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਧਮ੍ਮਾਪਿ ਵਿਜ੍ਜਾਭਾਗਿਯਾਤੇਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ।

੫੬੪. ਮਹਤੋ ਸਂਵੇਗਾਯਾਤਿ ਮਹਨ੍ਤਸ੍ਸ ਸਂਵੇਗਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥਾਯ। ਉਪਰਿਪਦਦ੍ਵਯੇਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਏਤ੍ਥ ਚ ਮਹਾਸਂਵੇਗੋ ਨਾਮ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾ, ਮਹਾਅਤ੍ਥੋ ਨਾਮ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਮਗ੍ਗਾ, ਮਹਾਯੋਗਕ੍ਖੇਮੋ ਨਾਮ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਸਾਮਞ੍ਞਫਲਾਨਿ। ਅਥ ਵਾ ਮਹਾਸਂਵੇਗੋ ਨਾਮ ਸਹ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਯ ਮਗ੍ਗੋ, ਮਹਾਅਤ੍ਥੋ ਨਾਮ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਸਾਮਞ੍ਞਫਲਾਨਿ, ਮਹਾਯੋਗਕ੍ਖੇਮੋ ਨਾਮ ਨਿਬ੍ਬਾਨਂ। **ਸਤਿਸਮ੍ਪਜਞ੍ਞਾਯਾ**ਤਿ ਸਤਿਯਾ ਚ ਞਾਣਸ੍ਸ ਚ ਅਤ੍ਥਾਯ। **ਞਾਣਦਸ੍ਸਨਪਟਿਲਾਭਾਯਾ**ਤਿ ਦਿਬ੍ਬਚਕ੍ਖੁਞਾਣਾਯ। **ਦਿਟ੍ਠਧਮ੍ਮਸੁਖਵਿਹਾਰਾਯਾ**ਤਿ ਇਮਸ੍ਮਿਂਯੇਵ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖੇ ਅਤ੍ਤਭਾਵੇ ਸੁਖਵਿਹਾਰਤ੍ਥਾਯ। **ਵਿਜ੍ਜਾਵਿਮੁਤ੍ਤਿਫਲਸਚ੍ਛਿਕਿਰਿਯਾਯਾ**ਤਿ ਵਿਜ੍ਜਾਵਿਮੁਤ੍ਤੀਨਂ ਫਲਸ੍ਸ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਕਰਣਤ੍ਥਾਯ। ਏਤ੍ਥ ਚ ਵਿਜ੍ਜਾਤਿ ਮਗ੍ਗਪਞ੍ਞਾ, ਵਿਮੁਤ੍ਤੀਤਿ ਤਂਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਾ ਸੇਸਧਮ੍ਮਾ। ਤੇਸਂ ਫਲਂ ਨਾਮ ਅਰਹਤ੍ਤਫਲਂ, ਤਸ੍ਸ ਸਚ੍ਛਿਕਿਰਿਯਾਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੫੭੧. ਕਾਯੋਪਿ ਪਸ੍ਸਮ੍ਭਤੀਤਿ ਨਾਮਕਾਯੋਪਿ ਕਰਜਕਾਯੋਪਿ ਪਸ੍ਸਮ੍ਭਤਿ, ਵੂਪਸਨ੍ਤਦਰਥੋ ਹੋਤਿ। **ਵਿਤਕ੍ਕਵਿਚਾਰਾਪੀ**ਤਿ ਏਤੇ ਧਮ੍ਮਾ ਦੁਤਿਯਜ੍ਝਾਨੇਨ ਵੂਪਸਮ੍ਮਨ੍ਤਿ ਨਾਮ, ਇਧ ਪਨ ਓਲਾਰਿਕਵੂਪਸਮਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਕੇਵਲਾ**ਤਿ ਸਕਲਾ, ਸਬ੍ਬੇ ਨਿਰਵਸੇਸਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਵਿਜ੍ਜਾਭਾਗਿਯਾ**ਤਿ ਵਿਜ੍ਜਾਕੋਟ੍ਠਾਸਿਯਾ, ਤੇ ਹੇਟ੍ਠਾ ਵਿਭਜਿਤ੍ਵਾ ਦਸ੍ਸਿਤਾਵ।

੫੭੪. ਅਵਿਜ੍ਜਾ ਪਹੀਯਤੀਤਿ ਅਟ੍ਠਸੁ ਠਾਨੇਸੁ ਵਟ੍ਟਮੂਲਕਂ ਬਹਲਨ੍ਧਕਾਰਂ ਮਹਾਤਮਂ ਅਞ੍ਞਾਣਂ ਪਹੀਯਤਿ। **ਵਿਜ੍ਜਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤੀ**ਤਿ ਅਰਹਤ੍ਤਮਗ੍ਗਵਿਜ੍ਜਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ। **ਅਸ੍ਮਿਮਾਨੋ ਪਹੀਯਤੀ**ਤਿ ਅਸ੍ਮੀਤਿ ਨਵਵਿਧੋ ਮਾਨੋ ਪਹੀਯਤਿ। **ਅਨੁਸਯਾ**ਤਿ ਸਤ੍ਤ ਅਨੁਸਯਾ। **ਸਂਯੋਜਨਾਨੀ**ਤਿ ਦਸ ਸਂਯੋਜਨਾਨਿ।

੫੭੫. ਪਞ੍ਞਾਪਭੇਦਾਯਾਤਿ ਪਞ੍ਞਾਯ ਪਭੇਦਗਮਨਤ੍ਥਂ। **ਅਨੁਪਾਦਾਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਨਾਯਾ**ਤਿ ਅਪਚ੍ਚਯਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਨਸ੍ਸ ਸਚ੍ਛਿਕਿਰਿਯਤ੍ਥਾਯ।

੫੭੬. ਅਨੇਕਧਾਤੁਪਟਿਵੇਧੋ ਹੋਤੀਤਿ ਅਟ੍ਠਾਰਸਨ੍ਨਂ ਧਾਤੂਨਂ ਲਕ੍ਖਣਪਟਿਵੇਧੋ ਹੋਤਿ। **ਨਾਨਾਧਾਤੁਪਟਿਵੇਧੋ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਤਾਸਂਯੇਵ ਅਟ੍ਠਾਰਸਨ੍ਨਂ ਧਾਤੂਨਂ ਨਾਨਾਭਾਵੇਨ ਲਕ੍ਖਣਪਟਿਵੇਧੋ ਹੋਤਿ। **ਅਨੇਕਧਾਤੁਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਾ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਧਾਤੁਭੇਦਞਾਣਂ ਕਥਿਤਂ। ਧਾਤੁਪਭੇਦਞਾਣਂ ਨਾਮ ''ਇਮਾਯ ਧਾਤੁਯਾ ਉਸ੍ਸਨ੍ਨਾਯ ਇਦਂ ਨਾਮ ਹੋਤੀ''ਤਿ ਜਾਨਨਪਞ੍ਞਾ। ਤਂ ਪਨੇਤਂ ਧਾਤੁਭੇਦਞਾਣਂ ਨ ਸਬ੍ਬੇਸਂ ਹੋਤਿ, ਬੁਦ੍ਧਾਨਮੇਵ ਨਿਪ੍ਪਦੇਸਂ ਹੋਤਿ। ਤਂ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੇਨ ਸਬ੍ਬਸੋ ਨ ਕਥਿਤਂ। ਕਸ੍ਮਾ? ਤਸ੍ਮਿਂ ਕਥਿਤੇ ਅਤ੍ਥੋ ਨਤ੍ਥੀਤਿ।

੫੮੪. ਪਞ੍ਞਾਪਟਿਲਾਭਾਯਾਤਿਆਦੀਨਿ ਸੋਲ੍ਸ ਪਦਾਨਿ ਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਾਮਗ੍ਗੇ ''ਸਪ੍ਪੁਰਿਸਸਂਸੇਵੋ, ਸਦ੍ਧਮ੍ਮਸ੍ਸਵਨਂ, ਯੋਨਿਸੋਮਨਸਿਕਾਰੋ, ਧਮ੍ਮਾਨੁਧਮ੍ਮਪਟਿਪਤ੍ਤਿ। ਇਮੇ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਧਮ੍ਮਾ ਭਾਵਿਤਾ ਬਹੁਲੀਕਤਾ ਪਞ੍ਞਾਪਟਿਲਾਭਾਯ

ਸੰਵਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ...ਪੇ॰... ਨਿਬ੍ਬੇਧਿਕਪਞ੍ਞਤਾਯ ਸੰਵਤ੍ਤਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਏਵੰ ਮਾਤਿਕੰ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਵਿਤ੍ਥਾਰਿਤਾਨੇਵ। ਵੁਤ੍ਤਞ੍ਹੇਤੰ (ਪਟਿ॰ ਮ॰ ੩.੪) –

ਪਞ੍ਞਾਪਟਿਲਾਭਾਯ ਸੰਵਤ੍ਤਨ੍ਤੀਤਿ। ''ਕਤਮੋ ਪਞ੍ਞਾਪਟਿਲਾਭੋ? ਚਤੁਨ੍ਨੰ ਮਗ੍ਗਞਾਣਾਨੰ, ਚਤੁਨ੍ਨੰ ਫਲਞਾਣਾਨੰ, ਚਤੁਨ੍ਨੰ ਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਾਞਾਣਾਨੰ, ਛਨ੍ਨੰ ਅਭਿਞ੍ਞਾਞਾਣਾਨੰ, ਤੇਸਤ੍ਤਤੀਨੰ ਞਾਣਾਨੰ, ਸਤ੍ਤਸਤ੍ਤਤੀਨੰ ਞਾਣਾਨੰ ਲਾਭੋ ਪਟਿਲਾਭੋ ਪਤ੍ਤਿਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿ ਫਸ੍ਸਨਾ ਸਚ੍ਛਿਕਿਰਿਯਾ ਉਪਸਮ੍ਪਦਾ, ਪਞ੍ਞਾਪਟਿਲਾਭਾਯ ਸੰਵਤ੍ਤਨ੍ਤੀਤਿ ਅਯਂ ਪਞ੍ਞਾਪਟਿਲਾਭੋ।

ਪਞ੍ਞਾਵੁਦ੍ਧਿਯਾ ਸੰਵਤ੍ਤਨ੍ਤੀਤਿ। ''ਕਤਮਾ ਪਞ੍ਞਾਵੁਦ੍ਧਿ? ਸਤ੍ਤਨ੍ਨਞ੍ਚ ਸੇਕ੍ਖਾਨੰ ਪੁਥੁਜ੍ਜਨਕਲ੍ਯਾਣਕਸ੍ਸ ਚ ਪਞ੍ਞਾ ਵਡ੍ਢਤਿ, ਅਰਹਤੋ ਪਞ੍ਞਾ ਵਡ੍ਢਿਤਵਡ੍ਢਨਾ, ਪਞ੍ਞਾਵੁਦ੍ਧਿਯਾ ਸੰਵਤ੍ਤਨ੍ਤੀਤਿ ਅਯਂ ਪਞ੍ਞਾਵੁਦ੍ਧਿ।

ਪਞ੍ਞਾਵੇਪੁਲ੍ਲਾਯ ਸੰਵਤ੍ਤਨ੍ਤੀਤਿ। ''ਕਤਮਂ ਪਞ੍ਞਾਵੇਪੁਲ੍ਲਂ? ਸਤ੍ਤਨ੍ਨਞ੍ਚ ਸੇਕ੍ਖਾਨੰ ਪੁਥੁਜ੍ਜਨਕਲ੍ਯਾਣਕਸ੍ਸ ਚ ਪਞ੍ਞਾ ਵੇਪੁਲ੍ਲਂ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਅਰਹਤੋ ਪਞ੍ਞਾ ਵੇਪੁਲ੍ਲਂ ਗਤਾ, ਪਞ੍ਞਾਵੇਪੁਲ੍ਲਾਯ ਸੰਵਤ੍ਤਨ੍ਤੀਤਿ ਇਦਂ ਪਞ੍ਞਾਵੇਪੁਲ੍ਲਂ।

ਮਹਾਪਞ੍ਞਤਾਯ ਸੰਵਤ੍ਤਨ੍ਤੀਤਿ। ''ਕਤਮਾ ਮਹਾਪਞ੍ਞਾ? ਮਹਨ੍ਤੇ ਅਤ੍ਥੇ ਪਰਿਗ੍ਗਣ੍ਹਾਤੀਤਿ ਮਹਾਪਞ੍ਞਾ, ਮਹਨ੍ਤੇ ਧਮ੍ਮੇ...ਪੇ॰... ਮਹਨ੍ਤਾ ਨਿਰੁਤ੍ਤਿਯੋ, ਮਹਨ੍ਤਾਨਿ ਪਟਿਭਾਨਾਨਿ, ਮਹਨ੍ਤੇ ਸੀਲਕ੍ਖਨ੍ਧੇ, ਮਹਨ੍ਤੇ ਸਮਾਧਿਪਞ੍ਞਾਵਿਮੁਤ੍ਤਿਵਿਮੁਤ੍ਤਿਞਾਣਦਸ੍ਸਨਕ੍ਖਨ੍ਧੇ, ਮਹਨ੍ਤਾਨਿ ਠਾਨਾਟ੍ਠਾਨਾਨਿ, ਮਹਨ੍ਤਾ ਵਿਹਾਰਸਮਾਪਤ੍ਤਿਯੋ, ਮਹਨ੍ਤਾਨਿ ਅਰਿਯਸਚ੍ਚਾਨਿ, ਮਹਨ੍ਤੇ ਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨੇ, ਸਮ੍ਮਪ੍ਪਧਾਨੇ, ਇਦ੍ਧਿਪਾਦੇ, ਮਹਨ੍ਤਾਨਿ ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਾਨਿ, ਮਹਨ੍ਤਾਨਿ ਬਲਾਨਿ, ਮਹਨ੍ਤੇ ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗੇ, ਮਹਨ੍ਤੇ ਅਰਿਯਮਗ੍ਗੇ, ਮਹਨ੍ਤਾਨਿ ਸਾਮਞ੍ਞਫਲਾਨਿ, ਮਹਾਭਿਞ੍ਞਾਯੋ , ਮਹਨ੍ਤਂ ਪਰਮਤ੍ਥਂ ਨਿਬ੍ਬਾਨਂ ਪਰਿਗ੍ਗਣ੍ਹਾਤੀਤਿ ਮਹਾਪਞ੍ਞਾ, ਮਹਾਪਞ੍ਞਤਾਯ ਸੰਵਤ੍ਤਨ੍ਤੀਤਿ ਅਯਂ ਮਹਾਪਞ੍ਞਾ।

ਪੁਥੁਪਞ੍ਞਤਾਯ ਸੰਵਤ੍ਤਨ੍ਤੀਤਿ। ''ਕਤਮਾ ਪੁਥੁਪਞ੍ਞਾ? ਪੁਥੁ ਨਾਨਾਕ੍ਖਨ੍ਧੇਸੁ ਞਾਣਂ ਪਵਤ੍ਤਤੀਤਿ ਪੁਥੁਪਞ੍ਞਾ। ਪੁਥੁ ਨਾਨਾਧਾਤੂਸੁ, ਪੁਥੁ ਨਾਨਾਆਯਤਨੇਸੁ, ਪੁਥੁ ਨਾਨਾਪਟਿਚ੍ਚਸਮੁਪ੍ਪਾਦੇਸੁ, ਪੁਥੁ ਨਾਨਾਸੁਞ੍ਞਤਮਨੁਪਲਬ੍ਭੇਸੁ, ਪੁਥੁ ਨਾਨਾਅਤ੍ਥੇਸੁ, ਧਮ੍ਮੇਸੁ, ਨਿਰੁਤ੍ਤੀਸੁ, ਪਟਿਭਾਨੇਸੁ, ਪੁਥੁ ਨਾਨਾਸੀਲਕ੍ਖਨ੍ਧੇਸੁ, ਸਮਾਧਿਪਞ੍ਞਾਵਿਮੁਤ੍ਤਿਵਿਮੁਤ੍ਤਿਞਾਣਦਸ੍ਸਨਕ੍ਖਨ੍ਧੇਸੁ, ਪੁਥੁ ਨਾਨਾਠਾਨਾਟ੍ਠਾਨੇਸੁ, ਪੁਥੁ ਨਾਨਾਵਿਹਾਰਸਮਾਪਤ੍ਤੀਸੁ, ਪੁਥੁ ਨਾਨਾਅਰਿਯਸਚ੍ਚੇਸੁ, ਪੁਥੁ ਨਾਨਾਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨੇਸੁ, ਸਮ੍ਮਪ੍ਪਧਾਨੇਸੁ, ਇਦ੍ਧਿਪਾਦੇਸੁ, ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯੇਸੁ, ਬਲੇਸੁ, ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗੇਸੁ, ਪੁਥੁ ਨਾਨਾਅਰਿਯਮਗ੍ਗੇਸੁ, ਪੁਥੁ ਨਾਨਾਸਾਮਞ੍ਞਫਲੇਸੁ, ਪੁਥੁ ਨਾਨਾਅਭਿਞ੍ਞਾਸੁ ਞਾਣਂ ਪਵਤ੍ਤਤੀਤਿ ਪੁਥੁਪਞ੍ਞਾ। ਪੁਥੁ ਨਾਨਾਜਨਸਾਧਾਰਣੇ ਧਮ੍ਮੇ ਸਮਤਿਕ੍ਕਮ੍ਮ ਪਰਮਤ੍ਥੇ ਨਿਬ੍ਬਾਨੇ ਞਾਣਂ ਪਵਤ੍ਤਤੀਤਿ ਪੁਥੁਪਞ੍ਞਾ। ਪੁਥੁਪਞ੍ਞਤਾਯ ਸੰਵਤ੍ਤਨ੍ਤੀਤਿ ਅਯਂ ਪੁਥੁਪਞ੍ਞਾ।

ਵਿਪੁਲਪਞ੍ਞਤਾਯ ਸੰਵਤ੍ਤਨ੍ਤੀਤਿ। ''ਕਤਮਾ ਵਿਪੁਲਪਞ੍ਞਾ? ਵਿਪੁਲੇ ਅਤ੍ਥੇ ਪਰਿਗਣ੍ਹਾਤੀਤਿ ਵਿਪੁਲਪਞ੍ਞਾ...ਪੇ॰... ਵਿਪੁਲਂ ਪਰਮਤ੍ਥਂ ਨਿਬ੍ਬਾਨਂ ਪਰਿਗਣ੍ਹਾਤੀਤਿ ਵਿਪੁਲਪਞ੍ਞਾ, ਵਿਪੁਲਪਞ੍ਞਤਾਯ ਸੰਵਤ੍ਤਨ੍ਤੀਤਿ ਅਯਂ ਵਿਪੁਲਪਞ੍ਞਾ।

ਗਮ੍ਭੀਰਪਞ੍ਞਤਾਯ ਸੰਵਤ੍ਤਨ੍ਤੀਤਿ। ''ਕਤਮਾ ਗਮ੍ਭੀਰਪਞ੍ਞਾ? ਗਮ੍ਭੀਰੇਸੁ ਖਨ੍ਧੇਸੁ ਞਾਣਂ ਪਵਤ੍ਤਤੀਤਿ ਗਮ੍ਭੀਰਪਞ੍ਞਾ। ਪੁਥੁਪਞ੍ਞਾਸਦਿਸੋ ਵਿਤ੍ਥਾਰੋ। ਗਮ੍ਭੀਰੇ ਪਰਮਤ੍ਥੇ ਨਿਬ੍ਬਾਨੇ ਞਾਣਂ ਪਵਤ੍ਤਤੀਤਿ ਗਮ੍ਭੀਰਪਞ੍ਞਾ, ਗਮ੍ਭੀਰਪਞ੍ਞਤਾਯ ਸੰਵਤ੍ਤਨ੍ਤੀਤਿ ਅਯਂ ਗਮ੍ਭੀਰਪਞ੍ਞਾ।

ਅਸਾਮਨ੍ਤਪਞ੍ਞਤਾਯ ਸੰਵਤ੍ਤਨ੍ਤੀਤਿ। ''ਕਤਮਾ ਅਸਾਮਨ੍ਤਪਞ੍ਞਾ? ਯਸ੍ਸ ਪੁਗ੍ਗਲਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥਵਵਤ੍ਥਾਨਤੋ ਅਤ੍ਥਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਾ ਅਧਿਗਤਾ ਹੋਤਿ ਸਚ੍ਛਿਕਤਾ ਫਸ੍ਸਿਤਾ ਪਞ੍ਞਾਯ। ਧਮ੍ਮਨਿਰੁਤ੍ਤਿਪਟਿਭਾਨਵਵਤ੍ਥਾਨਤੋ ਪਟਿਭਾਨਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਾ ਅਧਿਗਤਾ ਹੋਤਿ ਸਚ੍ਛਿਕਤਾ ਫਸ੍ਸਿਤਾ ਪਞ੍ਞਾਯ, ਤਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥੇ ਚ ਧਮ੍ਮੇ ਚ ਨਿਰੁਤ੍ਤਿਯਾ ਚ ਪਟਿਭਾਨੇ ਚ ਨ ਅਞ੍ਞੋ ਕੋਚਿ ਸਕ੍ਕੋਤਿ ਅਭਿਸਮ੍ਭਵਿਤੁਂ, ਅਨਭਿਸਮ੍ਭਵਨੀਯੋ ਚ ਸੋ ਅਞ੍ਞੇਹੀਤਿ ਅਸਾਮਨ੍ਤਪਞ੍ਞੋ।

ਪੁਥੁਜ੍ਜਨਕਲ੍ਯਾਣਕਸ੍ਸ ਪਞ੍ਞਾ ਅਟ੍ਠਮਕਸ੍ਸ ਪਞ੍ਞਾਯ ਦੂਰੇ ਵਿਦੂਰੇ ਸੁਵਿਦੂਰੇ ਨ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਨ ਸਾਮਨ੍ਤਾ, ਪੁਥੁਜ੍ਜਨਕਲ੍ਯਾਣਕਂ ਉਪਾਦਾਯ ਅਟ੍ਠਮਕੋ ਅਸਾਮਨ੍ਤਪਞ੍ਞੋ। ਅਟ੍ਠਮਕਸ੍ਸ ਪਞ੍ਞਾ ਸੋਤਾਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਪਞ੍ਞਾਯ ਦੂਰੇ…ਪੇ॰… ਅਟ੍ਠਮਕਂ ਉਪਾਦਾਯ ਸੋਤਾਪਨ੍ਨੋ ਅਸਾਮਨ੍ਤਪਞ੍ਞੋ। ਸੋਤਾਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਪਞ੍ਞਾ ਸਕਦਾਗਾਮਿਸ੍ਸ ਪਞ੍ਞਾਯ। ਸਕਦਾਗਾਮਿਸ੍ਸ ਪਞ੍ਞਾ ਅਨਾਗਾਮਿਸ੍ਸ ਪਞ੍ਞਾਯ। ਅਨਾਗਾਮਿਸ੍ਸ ਪਞ੍ਞਾ ਅਰਹਤੋ ਪਞ੍ਞਾਯ। ਅਰਹਤੋ ਪਞ੍ਞਾ ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਪਞ੍ਞਾਯ ਦੂਰੇ ਵਿਦੂਰੇ ਸੁਵਿਦੂਰੇ ਨ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਨ ਸਾਮਨ੍ਤਾ, ਅਰਹਨ੍ਤਂ ਉਪਾਦਾਯ ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧੋ ਅਸਾਮਨ੍ਤਪਞ੍ਞੋ। ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧਞ੍ਚ ਸਦੇਵਕਞ੍ਚ ਲੋਕਂ ਉਪਾਦਾਯ ਤਥਾਗਤੋ ਅਰਹਂ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ ਅਗ੍ਗੋ ਅਸਾਮਨ੍ਤਪਞ੍ਞੋ।

ਪਞ੍ਞਾਪਭੇਦਕੁਸਲੋ ਪਭਿਨ੍ਨਞਾਣੋ…ਪੇ॰… ਤੇ ਪਞ੍ਹਂ ਅਭਿਸਙ੍ਖਰਿਤ੍ਵਾ ਅਭਿਸਙ੍ਖਰਿਤ੍ਵਾ ਤਥਾਗਤਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਪੁਚ੍ਛਨ੍ਤਿ ਗੂਲ੍ਹਾਨਿ ਚ ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨਾਨਿ ਚ, ਕਥਿਤਾ ਵਿਸਜ੍ਜਿਤਾ ਚ ਤੇ ਪਞ੍ਹਾ ਭਗਵਤਾ ਹੋਨ੍ਤਿ ਨਿਦ੍ਦਿਟ੍ਠਕਾਰਣਾ, ਉਪਕ੍ਖਿਤ੍ਤਕਾ ਚ ਤੇ ਭਗਵਤਾ ਸਮ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ। ਅਥ ਖੋ ਭਗਵਾ ਤਤ੍ਥ ਅਤਿਰੋਚਤਿ ਯਦਿਦਂ ਪਞ੍ਞਾਯਾਤਿ ਅਗ੍ਗੋ ਅਸਾਮਨ੍ਤਪਞ੍ਞੋ, ਅਸਾਮਨ੍ਤਪਞ੍ਞਤਾਯ ਸਂਵਤ੍ਤਨ੍ਤੀਤਿ ਅਯਂ ਅਸਾਮਨ੍ਤਪਞ੍ਞਾ।

ਭੂਰਿਪਞ੍ਞਤਾਯ ਸਂਵਤ੍ਤਨ੍ਤੀਤਿ। ''ਕਤਮਾ ਭੂਰਿਪਞ੍ਞਾ? ਰਾਗਂ ਅਭਿਭੁਯ੍ਯਤੀਤਿ ਭੂਰਿਪਞ੍ਞਾ, ਅਭਿਭਵਿਤਾਤਿ ਭੂਰਿਪਞ੍ਞਾ। ਦੋਸਂ, ਮੋਹਂ, ਕੋਧਂ, ਉਪਨਾਹਂ, ਮਕ੍ਖਂ, ਪਲਾਸਂ, ਇਸ੍ਸਂ, ਮਚ੍ਛਰਿਯਂ, ਮਾਯਂ, ਸਾਠੇਯ੍ਯਂ, ਥਮ੍ਭਂ, ਸਾਰਮ੍ਭਂ, ਮਾਨਂ, ਅਤਿਮਾਨਂ, ਮਦਂ, ਪਮਾਦਂ, ਸਬ੍ਬੇ ਕਿਲੇਸੇ, ਸਬ੍ਬੇ ਦੁਚ੍ਚਰਿਤੇ, ਸਬ੍ਬੇ ਅਭਿਸਙ੍ਖਾਰੇ, ਸਬ੍ਬੇ ਭਵਗਾਮਿਕਮ੍ਮੇ ਅਭਿਭੁਯ੍ਯਤੀਤਿ ਭੂਰਿਪਞ੍ਞਾ, ਅਭਿਭਵਿਤਾਤਿ ਭੂਰਿਪਞ੍ਞਾ । ਰਾਗੋ ਅਰਿ, ਤਂ ਅਰਿਂ ਮਦ੍ਦਨਿਪਞ੍ਞਾਤਿ ਭੂਰਿਪਞ੍ਞਾ, ਦੋਸੋ, ਮੋਹੋ…ਪੇ॰… ਸਬ੍ਬੇ ਭਵਗਾਮਿਕਮ੍ਮਾ ਅਰਿ, ਤਂ ਅਰਿਂ ਮਦ੍ਦਨਿਪਞ੍ਞਾਤਿ ਭੂਰਿਪਞ੍ਞਾ। ਭੂਰਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਪਥਵੀ, ਤਾਯ ਪਥਵਿਸਮਾਯ ਵਿਤ੍ਥਤਾਯ ਵਿਪੁਲਾਯ ਪਞ੍ਞਾਯ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋਤਿ ਭੂਰਿਪਞ੍ਞੋ। ਅਪਿਚ ਪਞ੍ਞਾਯ ਏਤਂ ਅਧਿਵਚਨਂ ਭੂਰਿ ਮੇਧਾ ਪਰਿਣਾਯਿਕਾਤਿ, ਭੂਰਿਪਞ੍ਞਤਾਯ ਸਂਵਤ੍ਤਨ੍ਤੀਤਿ ਅਯਂ ਭੂਰਿਪਞ੍ਞਾ।

ਪਞ੍ਞਾਬਾਹੁਲ੍ਲਾਯ ਸਂਵਤ੍ਤਨ੍ਤੀਤਿ। ''ਕਤਮਂ ਪਞ੍ਞਾਬਾਹੁਲ੍ਲਂ? ਇਧੇਕਚ੍ਚੋ ਪਞ੍ਞਾਗਰੁਕੋ ਹੋਤਿ ਪਞ੍ਞਾਚਰਿਤੋ ਪਞ੍ਞਾਸਯੋ ਪਞ੍ਞਾਧਿਮੁਤ੍ਤੋ ਪਞ੍ਞਾਧਜੋ ਪਞ੍ਞਾਕੇਤੁ ਪਞ੍ਞਾਧਿਪਤੇਯ੍ਯੋ ਵਿਚਯਬਹੁਲੋ ਪਵਿਚਯਬਹੁਲੋ ਓਕ੍ਖਾਯਨਬਹੁਲੋ ਸਮੋਕ੍ਖਾਯਨਬਹੁਲੋ ਸਮ੍ਪੇਕ੍ਖਾਯਨਧਮ੍ਮੋ ਵਿਭੂਤਵਿਹਾਰੀ ਤਚ੍ਚਰਿਤੋ ਤਗ੍ਗਰੁਕੋ ਤਬ੍ਬਹੁਲੋ ਤਨ੍ਨਿਨ੍ਨੋ ਤਪ੍ਪੋਣੋ ਤਪ੍ਪਬ੍ਭਾਰੋ ਤਦਧਿਮੁਤ੍ਤੋ ਤਦਾਧਿਪਤੇਯ੍ਯੋ, ਯਥਾ ਗਣਗਰੁਕੋ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਗਣਬਾਹੁਲਿਕੋਤਿ, ਚੀਵਰਗਰੁਕੋ ਪਤ੍ਤਗਰੁਕੋ ਸੇਨਾਸਨਗਰੁਕੋ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਸੇਨਾਸਨਬਾਹੁਲਿਕੋਤਿ, ਏਵਮੇਵਂ ਇਧੇਕਚ੍ਚੋ ਪਞ੍ਞਾਗਰੁਕੋ ਹੋਤਿ ਪਞ੍ਞਾਚਰਿਤੋ…ਪੇ॰… ਤਦਾਧਿਪਤੇਯ੍ਯੋ, ਪਞ੍ਞਾਬਾਹੁਲ੍ਲਾਯ ਸਂਵਤ੍ਤਨ੍ਤੀਤਿ ਇਦਂ ਪਞ੍ਞਾਬਾਹੁਲ੍ਲਂ।

ਸੀਘਪਞ੍ਞਤਾਯ ਸਂਵਤ੍ਤਨ੍ਤੀਤਿ। ''ਕਤਮਾ ਸੀਘਪਞ੍ਞਾ? ਸੀਘਂ ਸੀਘਂ ਸੀਲਾਨਿ ਪਰਿਪੂਰੇਤੀਤਿ ਸੀਘਪਞ੍ਞਾ। ਸੀਘਂ ਸੀਘਂ ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਸਂਵਰਂ, ਭੋਜਨੇ ਮਤ੍ਤਞ੍ਞੁਤਂ, ਜਾਗਰਿਯਾਨੁਯੋਗਂ, ਸੀਲਕ੍ਖਨ੍ਧਂ, ਸਮਾਧਿ-ਪਞ੍ਞਾ-ਵਿਮੁਤ੍ਤਿ-ਵਿਮੁਤ੍ਤਿਞਾਣਦਸ੍ਸਨਕ੍ਖਨ੍ਧਂ ਪਰਿਪੂਰੇਤੀਤਿ ਸੀਘਪਞ੍ਞਾ। ਸੀਘਂ ਸੀਘਂ ਠਾਨਾਟ੍ਠਾਨਾਨਿ ਪਟਿਵਿਜ੍ਝਤਿ। ਵਿਹਾਰਸਮਾਪਤ੍ਤਿਯੋ ਪਰਿਪੂਰੇਤਿ। ਅਰਿਯਸਚ੍ਚਾਨਿ ਪਟਿਵਿਜ੍ਝਤਿ। ਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨੇ ਭਾਵੇਤਿ। ਸਮ੍ਮਪ੍ਪਧਾਨੇ ਇਦ੍ਧਿਪਾਦੇ ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਾਨਿ ਬਲਾਨਿ ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗੇ ਅਰਿਯਮਗ੍ਗਂ ਭਾਵੇਤੀਤਿ ਸੀਘਪਞ੍ਞਾ। ਸੀਘਂ ਸੀਘਂ ਸਾਮਞ੍ਞਫਲਾਨਿ ਸਚ੍ਛਿਕਰੋਤੀਤਿ ਸੀਘਪਞ੍ਞਾ। ਸੀਘਂ ਸੀਘਂ ਅਭਿਞ੍ਞਾਯੋ ਪਟਿਵਿਜ੍ਝਤੀਤਿ ਸੀਘਪਞ੍ਞਾ। ਸੀਘਂ ਸੀਘਂ ਪਰਮਤ੍ਥਂ ਨਿਬ੍ਬਾਨਂ ਸਚ੍ਛਿਕਰੋਤੀਤਿ ਸੀਘਪਞ੍ਞਾ, ਸੀਘਪਞ੍ਞਤਾਯ ਸਂਵਤ੍ਤਨ੍ਤੀਤਿ ਅਯਂ ਸੀਘਪਞ੍ਞਾ।

ਲਹੁਪਞ੍ਞਤਾਯ ਸਂਵਤ੍ਤਨ੍ਤੀਤਿ। ''ਕਤਮਾ ਲਹੁਪਞ੍ਞਾ? ਲਹੁਂ ਲਹੁਂ ਸੀਲਾਨਿ ਪਰਿਪੂਰੇਤੀਤਿ ਲਹੁਪਞ੍ਞਾ…ਪੇ॰… ਲਹੁਪਞ੍ਞਤਾਯ ਸਂਵਤ੍ਤਨ੍ਤੀਤਿ ਅਯਂ ਲਹੁਪਞ੍ਞਾ।

ਹਾਸਪਞ੍ਞਤਾਯ ਸਂਵਤ੍ਤਨ੍ਤੀਤਿ। ''ਕਤਮਾ ਹਾਸਪਞ੍ਞਾ? ਇਧੇਕਚ੍ਚੋ ਵੇਦਬਹੁਲੋ ਤੁਟ੍ਠਿਬਹੁਲੋ ਹਾਸਬਹੁਲੋ ਪਾਮੋਜ੍ਜਬਹੁਲੋ ਸੀਲਾਨਿ ਪਰਿਪੂਰੇਤੀਤਿ ਹਾਸਪਞ੍ਞਾ…ਪੇ॰… ਪਰਮਤ੍ਥਂ ਨਿਬ੍ਬਾਨਂ ਸਚ੍ਛਿਕਰੋਤੀਤਿ ਹਾਸਪਞ੍ਞਾ, ਹਾਸਪਞ੍ਞਤਾਯ ਸਂਵਤ੍ਤਨ੍ਤੀਤਿ ਅਯਂ ਹਾਸਪਞ੍ਞਾ।

ਜਵਨਪਞ੍ਞਤਾਯ ਸံਵਤ੍ਤਨ੍ਤੀਤਿ। ‘‘ਕਤਮਾ ਜਵਨਪਞ੍ਞਾ? ਯਂ ਕਿਞ੍ਚਿ ਰੂਪਂ ਅਤੀਤਾਨਾਗਤਪਚ੍ਚੁਪ੍ਪਨ੍ਨਂ , ਯਾ ਕਾਚਿ ਵੇਦਨਾ, ਯਾ ਕਾਚਿ ਸਞ੍ਞਾ, ਯੇ ਕੇਚਿ ਸਙ੍ਖਾਰਾ, ਯਂਕਿਞ੍ਚਿ ਵਿਞ੍ਞਾਣਂ ਅਤੀਤਾਨਾਗਤਪਚ੍ਚੁਪ੍ਪਨ੍ਨਂ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਂ ਵਾ ਬਹਿਦ੍ਧਾ ਵਾ ਓਲ਼ਾਰਿਕਂ ਵਾ ਸੁਖੁਮਂ ਵਾ ਹੀਨਂ ਵਾ ਪਣੀਤਂ ਵਾ ਯਂ ਦੂਰੇ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਵਾ, ਸਬ੍ਬਂ ਵਿਞ੍ਞਾਣਂ ਅਨਿਚ੍ਚਤੋ ਖਿਪ੍ਪਂ ਜਵਤੀਤਿ ਜਵਨਪਞ੍ਞਾ, ਦੁਕ੍ਖਤੋ, ਅਨਤ੍ਤਤੋ ਖਿਪ੍ਪਂ ਜਵਤੀਤਿ ਜਵਨਪਞ੍ਞਾ। ਚਕ੍ਖੁਂ...ਪੇ॰... ਜਰਾਮਰਣਂ ਅਤੀਤਾਨਾਗਤਪਚ੍ਚੁਪ੍ਪਨ੍ਨਂ ਅਨਿਚ੍ਚਤੋ, ਦੁਕ੍ਖਤੋ, ਅਨਤ੍ਤਤੋ ਖਿਪ੍ਪਂ ਜਵਤੀਤਿ ਜਵਨਪਞ੍ਞਾ। ਰੂਪਂ ਅਤੀਤਾਨਾਗਤਪਚ੍ਚੁਪ੍ਪਨ੍ਨਂ ਅਨਿਚ੍ਚਂ ਖਯਟ੍ਠੇਨ, ਦੁਕ੍ਖਂ ਭਯਟ੍ਠੇਨ, ਅਨਤ੍ਤਾ ਅਸਾਰਕਟ੍ਠੇਨਾਤਿ ਤੁਲਯਿਤ੍ਵਾ ਤੀਰਯਿਤ੍ਵਾ ਵਿਭਾਵਯਿਤ੍ਵਾ ਵਿਭੂਤਂ ਕਤ੍ਵਾ ਰੂਪਨਿਰੋਧੇ ਨਿਬ੍ਬਾਨੇ ਖਿਪ੍ਪਂ ਜਵਤੀਤਿ ਜਵਨਪਞ੍ਞਾ...ਪੇ॰... ਜਰਾਮਰਣਨਿਰੋਧੇ ਨਿਬ੍ਬਾਨੇ ਖਿਪ੍ਪਂ ਜਵਤੀਤਿ ਜਵਨਪਞ੍ਞਾ। ਰੂਪਂ...ਪੇ॰... ਜਰਾਮਰਣਂ ਅਤੀਤਾਨਾਗਤਪਚ੍ਚੁਪ੍ਪਨ੍ਨਂ ਖਯਧਮ੍ਮਂ ਵਯਧਮ੍ਮਂ ਵਿਰਾਗਧਮ੍ਮਂ ਨਿਰੋਧਧਮ੍ਮਨ੍ਤਿ ਤੁਲਯਿਤ੍ਵਾ ਤੀਰਯਿਤ੍ਵਾ ਵਿਭਾਵਯਿਤ੍ਵਾ ਵਿਭੂਤਂ ਕਤ੍ਵਾ ਜਰਾਮਰਣਨਿਰੋਧੇ ਨਿਬ੍ਬਾਨੇ ਖਿਪ੍ਪਂ ਜਵਤੀਤਿ ਜਵਨਪਞ੍ਞਾ, ਜਵਨਪਞ੍ਞਤਾਯ ਸਂਵਤ੍ਤਨ੍ਤੀਤਿ ਅਯਂ ਜਵਨਪਞ੍ਞਾ।

ਤਿਕ੍ਖਪਞ੍ਞਤਾਯ ਸਂਵਤ੍ਤਨ੍ਤੀਤਿ। ‘‘ਕਤਮਾ ਤਿਕ੍ਖਪਞ੍ਞਾ? ਖਿਪ੍ਪਂ ਕਿਲੇਸੇ ਛਿਨ੍ਦਤੀਤਿ ਤਿਕ੍ਖਪਞ੍ਞਾ। ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਂ ਕਾਮਵਿਤਕ੍ਕਂ, ਬ੍ਯਾਪਾਦਵਿਤਕ੍ਕਂ, ਵਿਹਿਂਸਾਵਿਤਕ੍ਕਂ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੁਪ੍ਪਨ੍ਨੇ ਪਾਪਕੇ ਅਕੁਸਲੇ ਧਮ੍ਮੇ ਨਾਧਿਵਾਸੇਤਿ ਪਜਹਤਿ ਵਿਨੋਦੇਤਿ ਬ੍ਯਨ੍ਤੀਕਰੋਤਿ ਅਨਭਾਵਂ ਗਮੇਤੀਤਿ ਤਿਕ੍ਖਪਞ੍ਞਾ। ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਂ ਰਾਗਂ, ਦੋਸਂ, ਮੋਹਂ...ਪੇ॰... ਸਬ੍ਬੇ ਭਵਗਾਮਿਕਮ੍ਮੇ ਨਾਧਿਵਾਸੇਤਿ ਪਜਹਤਿ ਵਿਨੋਦੇਤਿ ਬ੍ਯਨ੍ਤੀਕਰੋਤਿ ਅਨਭਾਵਂ ਗਮੇਤੀਤਿ ਤਿਕ੍ਖਪਞ੍ਞਾ। ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਆਸਨੇ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਅਰਿਯਮਗ੍ਗਾ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਸਾਮਞ੍ਞਫਲਾਨਿ ਚਤਸ੍ਸੋ ਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਾਯੋ ਛ ਅਭਿਞ੍ਞਾਯੋ ਅਧਿਗਤਾ ਹੋਨ੍ਤਿ ਸਚ੍ਛਿਕਤਾ ਫਸ੍ਸਿਤਾ ਪਞ੍ਞਾਯਾਤਿ ਤਿਕ੍ਖਪਞ੍ਞਾ, ਤਿਕ੍ਖਪਞ੍ਞਤਾਯ ਸਂਵਤ੍ਤਨ੍ਤੀਤਿ ਅਯਂ ਤਿਕ੍ਖਪਞ੍ਞਾ।

ਨਿਬ੍ਬੇਧਿਕਪਞ੍ਞਤਾਯ ਸਂਵਤ੍ਤਨ੍ਤੀਤਿ। ‘‘ਕਤਮਾ ਨਿਬ੍ਬੇਧਿਕਪਞ੍ਞਾ? ਇਧੇਕਚ੍ਚੋ ਸਬ੍ਬਸਙ੍ਖਾਰੇਸੁ ਉਬ੍ਬੇਗਬਹੁਲੋ ਹੋਤਿ ਉਤ੍ਤਾਸਬਹੁਲੋ ਉਕ੍ਕਣ੍ਠਨਬਹੁਲੋ ਅਰਤਿਬਹੁਲੋ ਅਨਭਿਰਤਿਬਹੁਲੋ ਬਹਿਮੁਖੋ ਨ ਰਮਤਿ ਸਬ੍ਬਸਙ੍ਖਾਰੇਸੁ, ਅਨਿਬ੍ਬਿਦ੍ਧਪੁਬ੍ਬਂ ਅਪ੍ਪਦਾਲਿਤਪੁਬ੍ਬਂ ਲੋਭਕ੍ਖਨ੍ਧਂ ਨਿਬ੍ਬਿਜ੍ਝਤਿ ਪਦਾਲੇਤੀਤਿ ਨਿਬ੍ਬੇਧਿਕਪਞ੍ਞਾ, ਅਨਿਬ੍ਬਿਦ੍ਧਪੁਬ੍ਬਂ ਅਪ੍ਪਦਾਲਿਤਪੁਬ੍ਬਂ ਦੋਸਕ੍ਖਨ੍ਧਂ, ਮੋਹਕ੍ਖਨ੍ਧਂ, ਕੋਧਂ, ਉਪਨਾਹਂ...ਪੇ॰... ਸਬ੍ਬੇ ਭਵਗਾਮਿਕਮ੍ਮੇ ਨਿਬ੍ਬਿਜ੍ਝਤਿ ਪਦਾਲੇਤੀਤਿ ਨਿਬ੍ਬੇਧਿਕਪਞ੍ਞਾ, ਨਿਬ੍ਬੇਧਿਕਪਞ੍ਞਤਾਯ ਸਂਵਤ੍ਤਨ੍ਤੀਤਿ ਅਯਂ ਨਿਬ੍ਬੇਧਿਕਪਞ੍ਞਾ’’।

ਏਵਂ ਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਾਮਗ੍ਗੇ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵੇਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਕੇਵਲਞ੍ਹਿ ਤਤ੍ਥ ਬਹੁਵਚਨਂ, ਇਧ ਏਕਵਚਨਨ੍ਤਿ ਅਯਮੇਵ ਵਿਸੇਸੋ। ਸੇਸਂ ਤਾਦਿਸਮੇਵਾਤਿ। ਇਮਾ ਚ ਪਨ ਸੋਲ਼ਸ ਮਹਾਪਞ੍ਞਾ ਲੋਕਿਯਲੋਕੁਤ੍ਤਰਮਿਸ੍ਸਕਾਵ ਕਥਿਤਾ।

ਕਾਯਗਤਾਸਤਿਵਗ੍ਗਵਣ੍ਣਨਾ।

੨੦. ਅਮਤਵਗ੍ਗਵਣ੍ਣਨਾ

੬੦੦-੬੧੧. **ਅਮਤਂ ਤੇ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਨ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਮਰਣਵਿਰਹਿਤਂ ਨਿਬ੍ਬਾਨਂ ਨ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਨਨੁ ਚ ਨਿਬ੍ਬਾਨਂ ਲੋਕੁਤ੍ਤਰਂ, ਕਾਯਗਤਾਸਤਿ ਲੋਕਿਯਾ, ਕਥਂ ਤਂ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤਾ ਅਮਤਂ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤੀਤਿ? ਤਂ ਭਾਵੇਤ੍ਵਾ ਅਧਿਗਨ੍ਤਬ੍ਬਤੋ। ਕਾਯਗਤਞ੍ਹਿ ਸਤਿਂ ਭਾਵੇਨ੍ਤੋ ਅਮਤਮਧਿਗਚ੍ਛਤਿ, ਅਭਾਵੇਨ੍ਤੋ ਨਾਧਿਗਚ੍ਛਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਏਤੇਨੁਪਾਯੇਨ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਅਪਿ ਚੇਤ੍ਥ **ਵਿਰਦ੍ਧ**ਨ੍ਤਿ ਵਿਰਾਧਿਤਂ ਨਾਧਿਗਤਂ। **ਆਰਦ੍ਧ**ਨ੍ਤਿ ਪਰਿਪੁਣ੍ਣਂ। **ਪਮਾਦਿਂਸੂ**ਤਿ ਪਮਜ੍ਜਨ੍ਤਿ। **ਪਮੁਟ੍ਠ**ਨ੍ਤਿ ਸਮ੍ਮੁਟ੍ਠਂ ਵਿਸ੍ਸਰਿਤਂ ਨਟ੍ਠਂ ਵਾ। **ਆਸੇਵਿਤ**ਨ੍ਤਿ ਆਦਿਤੋ ਸੇਵਿਤਂ। **ਭਾਵਿਤ**ਨ੍ਤਿ ਵਡ੍ਢਿਤਂ। **ਬਹੁਲੀਕਤ**ਨ੍ਤਿ ਪੁਨਪ੍ਪੁਨਂ ਕਤਂ। **ਅਨਭਿਞ੍ਞਾਤ**ਨ੍ਤਿ ਞਾਤਅਭਿਞ੍ਞਾਯ ਅਜਾਨਿਤਂ। **ਅਪਰਿਞ੍ਞਾਤ**ਨ੍ਤਿ ਞਾਤਪਰਿਞ੍ਞਾਵਸੇਨੇਵ ਅਪਰਿਞ੍ਞਾਤਂ। **ਅਸਚ੍ਛਿਕਤ**ਨ੍ਤਿ ਅਪਚ੍ਚਕ੍ਖਕਤਂ। ਸੇਸਂ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਉਤ੍ਤਾਨਤ੍ਥਮੇਵਾਤਿ।

ਅਮਤਵਗ੍ਗਵਣ੍ਣਨਾ।

ਮਨੋਰਥਪੂਰਣਿਯਾ ਅਙ੍ਗੁਤ੍ਤਰਨਿਕਾਯ-ਅਟ੍ਠਕਥਾਯ ਸਹਸ੍ਸਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤਪਰਿਮਾਣਸ੍ਸ

ਏਕਕਨਿਪਾਤਸ੍ਸ ਸਂਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।